

HOLE
BYGDEBOK
BIND V

BYGDA OG FOLKET

HOLE
BYGDEBOK
BIND V

Gudmund Bakke

BYGDA OG FOLKET

UTGITT AV HOLE KOMMUNE 2009

Innhold

Forord	8	Sundvolden Hotel	192
1 Østsida av fjorden – og Krokskogen	11	Husmannsplasser	203
2 Steinsetra gnr. 229	18	Trøgslø 207, Trøgsløberget 209, Trøgslølekka (Bjørnsrud) 210, Baskerud 212, Hestehagen 213, Bråten (Sørbråten) 214, Nordløkka 215, Møllerberget 216, Augunrud 218	
Steinsetra gård	22	Øvrige eiendommer og bruk utskilt fra Sundvollen	219
Husmannsplasser	26	Kleivstad 219, Fjeldheim 221, Skogstad 222, Steinsby 224, Bergheim 225, Løvås 227, Baskerud 229, Kronborg 230, Strandbo 231, Fredheim 232, Holmsbo 234, Braatan (Villa Sundvolden) 235, Borgaas 236, Møllerberget 236, Brugård 238, Bergly 239, Veigaard 240, Linnerud 241, Orseth 243, Maurstad 243, Gautebråten 244, Tunheim 246, Sundvollen gartneri 247	
Hagan 27, Muggerdud 27, Bjørnsvika 29, Kristianstangen 31, Hansebråten 32		<i>(Fritidseiendommer under Sundvollen – se s. 965)</i>	
Øvrige bruk utskilt fra Steinsetra	32	5 Rørvika/Elstangen gnr. 232	249
Nordenga 32, Hellerud 37, Hagan 39, Nordstøa 42, Bråten 44, Baserud 47, Muggerdud 47, Lykkebo 50, Stensheimen 50, Solhaug 50, Sivilforsvarets anlegg 51		Elstangen (Rørvika søndre) 232/1	258
Fritidseiendommer under Steinsetra	52	Rørvika nordre 232/2	262
3 Lårvika gnr. 230	55	Seter og skog	269
Skog og seter	68	Rørvikberget (Høglauget) 232/3	270
Husmannsplasser	69	Husmannsplasser	276
Lårvikkleiva 70, Hagabråten 72, Korneliusbråten 72, Andersbråten 72, Gundersbråten 73		Elstangen 277, Rørvikmyra 279, Bubråtan 280, Koperud 281, Koiibråtan 282	
Bruk/eiendommer utskilt fra Lårvika	73	Eiendommer utskilt fra Rørvika	283
Korneliusbråten 73, Haga (Hagabråten) 79, Lyse 82, Steinsrud 88, Bjørkeli 90, Skogli 92, Bekkelund 93, Aarvold 95, Solborg 96, Steinbu nr. 2 97, Aasli 98, Knausen 98, Tajet 99, Nerthun 101, Fjordlys 101, Lakeview 102, Hellebo 102		med adresse Holeveien 283, Rørvikberget 291, Utstranda 293, Klokkerlia 294	
Fritidseiendommer under Lårvika	103	Hytter og fritidseiendommer under Rørvika	298
4 Sundvollen gnr. 231	106	Klokkerbråtan 210/6	300
Sundvolden gård	111	Boligeiendommer i Klokkerbråtan	304
Seter og skog	129	Fritidseiendommer i Klokkerbråtan	307
Bruk og eiendommer utskilt fra Sundvolden gård	130	Granli (Kilden) 189/42	308
Nervollen (Sundvollen skole) 130, Trøgslø 132, Sundland 138, Benterud 148, Sørenga 152, Blom 157, Nordenga 164, Enga 168, Øvre Sundvollen 173, Nordløkka 178, Nordvolden 182, Brobekk 184, Sørlie 187, Nordløkka 189			

6 Øverby gnr. 233	310	Kløvvika (Kløvvikbråten) 236/4	477
Skog og seter	326	Kløvvika 236/5	481
Husmannsplasser	327	Øvre (Vestre) Nes løpenr. 177	487
Bråten 327, Høgstet 328, Bråtahaugen 329, Valtersbråten 329, Bråten 330		Vestre Nes 236/7	491
Bruk utskilt fra Øverby	330	Øvre Nes 236/8	492
Sørbråten 330, Høgstet 337, Gjota 340, Høgstet nordre 340, Bergli 341		Husmannsplasser	499
Øvrige eiendommer utskilt fra Øverby	343	Nesødegård (Øgarden) 500, Nesødegård (Ner-Øgarden) 501, Kløvvika/Kløvvikbråten 502, Kløvvika 504, Dalekjønn/Engen 505, Nordland 506, Bakken 507, Oreløkka 507, Ukjent plass 508	
Bråten (Haglund) 198/6	350	Seter	509
Øverbråten 356, Valtersbråten 356		Skog	510
Boliger utskilt fra Bråten (Haglund) og Øverbråten	357	Bruk og eiendommer utskilt fra Nes	513
med adresse Utstranda 357, Høgstaveien 363		Nordengen 513, Skovli 516, Fagernes 518, Appendix 520, Nesheim 525, Berge 528, Sørli 533, Hestebråten 536, Nes skole 537	
<i>(Fritidseiendommer under Øverby og Bråten – se side 967)</i>		Øvrige boligeiendommer under Nes	538
7 Utvika gnr. 234	368	med adresse Utstranda 538, Lihøgda veien 555, Engene 560, Nordlandsveien 562, Nedre Nesvei 568	
Ødelien/Lien	382	<i>(Fritidseiendommer under Nes – se side 967)</i>	
Lien 234/5	386	9 Sønsterud gnr. 237	570
Berget 234/2	394	Husmannsplasser	585
Husmannsplasser	403	Bråten (Gulbrandsbråten) 586, Nedre Bråten 588, Østbråten 588, Skjellegarden 589, Bjerkeroa 592	
By 404, Berget 404, Portestua 406, Iversløkka 409		Seter	593
Seter	409	Skog	594
Skog	410	Eiendommer utskilt fra Sønsterud	595
Eiendommer utskilt fra Utvika, Ødelien og Berget	412	10 Fjulsrud gnr. 238	606
med adresse Utstranda 412, Jotaveien 428, Iversløkkveien 430, Helleveien 431		Husmannsplasser	623
<i>(Fritidseiendommer under Utvika – se side 967)</i>		Myra (Gorrmyr) 624, Nordland 628, Fjulsrudkleiva 631, Skaret 633, Løkkepotten 635, Solli/Krona (Elinastua) 636, Løkenmyr 638, Tjernsli 641, Høymyr 645	
Utøya gnr. 235/1	434	Seter og skog	646
Øyene i Steinsfjorden	442	Bruk og eiendommer utskilt fra Fjulsrud	650
8 Nes gnr. 236	446	Homledal 650, Bakke (Triangelen) 655, Steinberg (Snippen) 656, Sollihøgda skystasjon 658, Solbakken 664, Granberg 667, Skaret 671,	
Nedre Nes løpenr. 176	453		
Nedre Nes 236/1	458		
Øver-Øgarden 236/2	467		
Oreløkka 236/3	472		

Fjulsrudkleiva 674, Berntsegård 676, Aslegård 678, Veivokterboligen Solli 679, Fjellstua 684	
Øvrige boligeiendommer under Fjulsrud	687
med adresse Holeveien 687, Skarveien 702, Lierveien 706, Elgefaret 707, Tjernsliveien 709, Kapellveien 719, Fagerliveien 727, Toresplassveien 733	
11 Bruk og plasser på Krokskogen	737
Toresplassen gnr. 238/1	740
Langebru gnr. 239	762
Nordre Langebru 766, Søndre Langebru 772	
Midtskogen (Kjella) gnr. 240	775
Brua (Bruløkkene) gnr. 241	789
Bruløkk 241/1 793, Brua 241/2 795	
Mattisplassen gnr. 242	799
Langen – Dammersplassen	810
Flagsetra – Finneflaksetra	813
Rudsødegården	817
Benteplassen (Hiran)	821
Niskinn	828
Niskinhytta 836, Øvre Niskinn (Setra) 837	
Torvet (Torgesetra)	838
Monsebråten (Attogfram)	842
Myrene (Myrsetra)	847
Soterud	851
Grødalen	853
Snarum	853
Bjørkesetra	854
Mosstua	856
Fjeldsetra	857
Øskjevallsetra	861
Rønningen	862
Steinsvollen	865
Sørsetra	867
Kleivstua	871
Grantopp	879
Bureheim	883
Frøshaug (Frøshaugsetra)	887
Guriby-godset	889
Kampeseter	898

12 Bergeløkka gnr. 243	906
Skog 912, Gunhildstua 912	
Boligområdet i Sundvollen/Grøndokka	913
med adresse Dronningveien 913, Åsaveien 923, Gamle Åsaveien 925, Holeveien 925, Mølleberget 926, Brobekkveien 929, Løvåsveien 930, Baskerudveien 931, Baskerudberget 934, Einar Sundøens vei 937, Blybergs vei 940, Daniels Hansens vei 942, Lars Mikkelsens vei 946, Nedre Grøndokkvei 948, Midtre Grøndokkvei 952, Øvre Grøndokkvei 956	
Sundvollen Næringspark	963
Hytteeiendommer i Sundvollen/Grøndokka	965
med adresse Åsaveien 965, Dronningveien 966, Øvre Grøndokkvei 966, Holeveien 967	
Hytteeiendommer på Utstranda	967
med adresse Utstranda 967, Høgkastveien 981, Jotaveien 983, Helleveien 987, Iversløkkveien 988, Nordlandsveien 989, Lihøgdeveien 990, Engene 991, Nedre Nesvei 992	
Kilder	994
Mynt, mål og vekt	996
Rettelser tidligere bind	997
Register	999

Forord

Krokstogen, bare navnet setter følelser og fantasier i sving blant mennesker som er opptatt av kultur, historie og natur.

Hvem kjenner ikke fortellingen «En sommernatt på Krokstogen» med Otto Sisseners illustrasjoner? Her skildrer han stemninger som vekker både spenning og opplevelsestrang.

Vi aner nærværet av tusser og troll, dyr og mennesker i pakt med det dypeste i naturen.

Ikke overraskende har dette inspirert en rekke forfattere til å skrive om sine naturopplevelser knyttet til eventyrskogen.

Her vandret Peter Chr. Asbjørnsen med fiskestanga. Det var på disse stiene mellom hovedstadens myldrende liv og lysningen i skogen at Jørgen Moe kunne se sitt kjære hjem og finne den nødvendige ro og inspirasjon til mye av sin diktning.

Naturen er vakker. De dype skogene med stiene, setervollene, det kuperte terrenget, et konglomerat av vann, tjern, bekker og elver. Dyrelivet er mangfoldig. De fleste arter som fortsatt lever i Norge, finnes her. I de mange vann og bekker spretter fortsatt fisken.

I disse omgivelsene har mennesker gjennom århundrer søkt naturens stillhet, men også funnet sitt levebrød. Seterdrift på Krokstogen har det sannsynligvis vært helt tilbake til tiden før Svartedauen og fram til 1970-tallet da Retthellsetra, som den siste, lukket sine dører.

Fortsatt beiter store mengder bufe på Krokstogen hver sommer, noe som skaper miljø og stemning og minner om en forgangen tid. Fra rundt 1620 og til ut i 1870-årene var det «kølabrenning» i stor stil, og i løpet av denne perioden ble Krokstogen nærmest avskoget. Denne virksomheten ga imidlertid et viktig innkomme i en vanskelig tid.

Finneinnvandringen fra 1650-tallet skulle komme til å prege livet på Krokstogen i lang tid.

Mang en holeværing er etterkommer etter finnene. Hvem kjenner ikke kjente finneplasser som Mattisplassen, Monsebråtan, Toresplassen og Finneflaksetra?

På Krokstogen har det også vært krigshandlinger. Historien om slaget i Nordkleiva i 1716 da en norsk tropp stoppet svenkehærens fremrykning, er velkjent lokalhistorie som fikk nasjonal betydning. Under siste verdenskrig var Krokstogen sentral i motstandsbevegelsen. Mange holeværing «lå på

skauen» det siste krigsåret og forberedte seg fram til freden i 1945.

I vår tid kjenner vi Krokskogen som et viktig rekreasjonsområde for så vel holeværingene som andre. Kleivstua, Sørsetra og Sollihøgda er populære utfartssteder både sommer og vinter. På stier og i velpreparerte skiløyper ferdes folk hele året. Hyttene og setrene er ikke prangende «slott», men ekte skogshytter i pakt med naturen.

Kongens utsikt er et av de flotteste utsiktspunktene på hele Østlandet.

Fortsatt drives moderne skogsdrift, men på en skånsom måte som tar hensyn til flora og fauna.

Nå kan vi kjøre bil Dronningveien opp til Kleivstua. I tidligere tider måtte man klatre opp «Klevens svimlende portal». Dette ble et område der kunstmalere fra hele Europa fant sine motiver. Før veien kom i 1964 ble taubane (fra 1948) benyttet fra Sundvollen for å nå toppen av Kleiva. Spor etter banen er fortsatt synlig.

Fra Krokskogen stuper landskapet bratt ned mot Steinsfjorden og Tyrifjorden.

I en stripe langs fjordene ligger bosettinger; både gårder, boliger og hytter.

Grøndokka og Elstangen er to av de mange attraktive boområdene i kommunen.

En av kommunens største arbeidsplasser, Sundvolden Hotel, som på en fin måte har klart å inkludere det gamle miljøet og historien i moderne hoteldrift, ligger ved innfallsporten til Krokskogen.

Bygdetunet, der historielaget og kommunen allerede har begynt å samle og restaurere gamle bygninger, ligger også her.

På Sundvollstranda ligger friluftscenen der kulturlivet i bygda blomstrer i form av sang og musikk, og ikke minst historiske spill knyttet til Hole.

Holes eneste industriområde Trøgslø ligger også her med sine moderne bedrifter.

Dette er den siste boka om Holes bosettingshistorie. Det er ennå ikke avgjort om det vil komme en generell bygdehistorie. Det vil tiden vise.

Det har gått 92 år siden Gunnar Tveiten skrev den første bygdeboka om Hole. Kanskje må vi vente nesten hundre år igjen til neste bygdebok?

Bygdebokkomiteen har sittet sammen helt siden 1991. I løpet av denne tiden har fem bind av «Bygda og folket» kommet ut. Det er gjort et grundig arbeid, ikke bare i denne komiteen, men også i den tidligere bygdebokkomiteen som samlet

inn mye av det materialet som har blitt brukt. Det har vært et inspirerende arbeid. Møtene, befaringene og bygdebokkveldene har vært givende og lærerrike.

Det som har vært av størst betydning for arbeidet har vært den positive responsen fra bygdefolk.

Det har vært utfordringer underveis. Takket være godt samarbeid innad i komiteen, med Hole kommune og de folkevalgte med ordfører Per Berger i spissen, har resultatet etter alle tilbakemeldinger å dømme, vært vellykket.

Jeg vil takke komiteens medlemmer for den store innsatsen gjennom disse årene:

Ingebjörg Liljedahl, 88 år, kulturprisinnhaver. Hun har omfattende kjennskap til lokalhistorien og holeslektene, og hennes innsikt på dette området har vært av stor betydning.

Hun har også nedlagt et stort frivillig arbeid mellom møtene, og bistått bygdebokforfatter i det daglige arbeidet.

Arne Fjeldstad, som døde i 2006, 83 år gammel. Han var selve klippen i komiteen. Både på grunn av sitt vesen, men også på grunn sin lokalkunnskap om livet i bygda og på Krokskogen og om linjene tilbake fra det gamle bondesamfunnet og opp mot vår tid.

Trygve Ellingsen, 87 år, kulturprisinnhaver og tidligere ordfører, med omfattende kunnskaper om det offentlige livet i bygda, krigen og etterkrigshistorien. Krokskogentusiast med særlig engasjement for å ta vare på Kongens utsikt som attraktivt turmål.

Gudbrand Hvattum, 80 år, kulturprisinnhaver. Hans kunnskaper om sagatiden har vært av uvurderlig betydning nettopp i «sagabygda» Hole. Dessuten har han som en av de største kulturpersonligheter i bygda gitt nyttige bidrag på dette området.

Paul Ullern, 81 år, innehaver av Holes frivillighetspris, kom med i komiteen i 2006. En ekte holeværing og en av de få som snakker det gamle holemålet. Han har tilført komiteen mye nyttig slektshistorie og kunnskap om landbruk, skogbruk og kirkene i bygda.

Gudmund Bakke har arbeidet med bygdebøkene i 12 år. Det er vanskelig å finne ord når jeg skal beskrive hans innsats. Han har etablert seg som en kulturinstitusjon i bygda. Det er vel knapt en holeværing som ikke kjenner han personlig.

Hans arbeid, både direkte med bygdebøkene og ikke minst for bygdehistorie og bygdekultur generelt, har vært av uvurderlig betydning. Det vil bli et stort tomrom etter han den dagen han avslutter sitt arbeid!



Medlemmene av Hole bygdebokkomité på Utsikten ovenfor Sønsterud sommeren 2008. Fra venstre: Gudbrand Hvattum, Paul Ullern, Trygve Ellingsen, Ingebjørg Gjesvik Liljedahl, Gudmund Bakke (bak) og komiteens leder Ole-Jørgen Moe.
© Fotograf Siri Berrefjord

Hole kommune hedret han i 2006 med kulturprisen, en anerkjennelse så vel fortjent.

Hole, 16. mai 2009

Ole-Jørgen Moe

Leder av bygdebokkomiteen i Hole

Forfatterens forord

Det er med stolthet og glede vi presenterer det femte og siste bindet av Holes bosettingshistorie. Det har vært 12 år med spennende arbeidsoppgaver, mange og lange dager i arkivene, givende samtaler med bygdefolk både i hjemmene og på mitt enkle, overfylte kontor i Hole bibliotek.

Bind 5 har vært spesielt å arbeide med. Utstranda er lang, og gårdene mindre enn i resten av kommunen. Det er hundrevis av hytter langs fjorden, hvorav mange etter hvert er gjort om til boliger. Her bor mye folk.

Sollihøgda er, geografisk sett, en utkant i Hole. Mange vil hevde at området mer naturlig sogner til Bærum. Men folk som bor på høgda er holeværing av hjerte og sinn, og like opptatt av å få nedtegnet sin historie som resten av bygda er det.

Krokskogens mange plasser og bruk fyller mange sider i boka. Skogfinnene og deres historie er spennende, men svært vanskelig å skrive. Fordi mange av finnene bare oppholdt seg her i korte perioder på 5–10 år før de flyttet tilbake til grense-traktene mot Sverige (hvor de fleste kom fra), eller over kom-munegrensen til Bærum.

Vi har hatt som mål å trekke slektslinjer fra finnene til da-gens holeværing. Den målsettingen er ikke mer enn delvis oppfylt, men vi har mange eksempler på at barn av skogfinner gifter seg med bygdas egne. Og når finnen på en av de største plassene – Toresplassen – bryter opp i 1740-årene og i stedet velger en tilværelse som husmann på en plass under Søndre By på Røyse, forteller det om karrige kår og en kamp for å over-levde der inne på skauen.

I min instruks som bygdebokforfatter står det at arbeidet med *slektene* skal tones ned. Etter hvert som jeg har arbeidet med bøkene, er grunnlaget og oversikten blitt bedre. Det sier seg selv at bind 1 om Årnesfjordingen, som ble utgitt i 2001, ville hatt langt fyldigere slektslister dersom området skulle skrives om i dag.

Valg av nytt forlag/trykkeri har ført til at tidsplanen for dette bindet har sprukket, ikke noe ukjent fenomen i arbeid med bygdebøker. Men aldri så galt at det ikke er godt for noe. Forfatter har dermed fått bedre tid til å jobbe med Krokskogen og folket som har bebodd eventyrskogen, den gamle allmen-ningen. Et halvår som ikke har vært noen hvileperiode, men en kamp for å få med mest mulig av det kildene forteller om bosettinga på skauen. Og merk at det er plasser og bruk som har hatt *fast bosetting* som omtales, ikke de som bare har vært setrer.

Hytter og fritidseiendommer langs Utstranda er kort om-talt i boka. Da bygdekomiteen så omfanget av også å skulle ha med alle hyttene på skauen, satte den foten ned. Bosettingshistorie er én ting, en oppramsing av fritidshytter en annen.

Takk til bygdebokkomiteen for inspirerende og menings-fulle diskusjoner. Arbeidet og komiteen har vært ledet av Ole-Jørgen Moe med fast hånd. En dyp og ekte kjærlighet til bygda og en oppriktig vilje til å presentere et bygdebokverk som hol-der mål, har preget Ole-Jørgen i de 12 årene vi har samarbei-det. Kontakten med politikere og administrasjon har i det ve-sentlige blitt ivarettatt av han, på en åpen og profesjonell måte.

Takk også til noen av våre lokale slektsforskere. I første rekke Ole Yttri på Røyse, som også har vært engasjert av Hole kommune for å gå igjennom kapitlene og gi faglige råd til

forfatteren. Hans kunnskaper om 1600- og 1700-tallet og folkene som da bodde i bygda, har vært av uvurderlig betydning. Andre genealoger som har gitt gode bidrag er Terje Lehne og Lisbeth Reinhardtsen Larsen. På Sollihøgda sitter Sigurd Berg med et omfattende arkiv over søndre del av Krokskogen og Sollihøgda-området. Dette har han generøst stilt til min disposisjon, og jeg har i tillegg hatt mange gode og informative samtaler med Sigurd.

Han er et leksikon i levende live!

Margit Harssons stå-på-vilje og interesse for bildebasen i Hole bygdearkiv er unik. Forfatter har samlet inn bilder etter hvert som arbeidet har skredet fram, og skrevet bildetekster. Deretter har Margit overtatt med scanning og registrering. I dag ligger mer enn 3.500 gamle Hole-bilder i bildebasen – en kulturskatt av dimensjoner! Margit har også gitt verdifulle råd når det gjelder gårds- og stedsnavns opprinnelse.

Mange andre fortjener også takk. Silje Berrefjord for hennes flotte bilder av gårder og grender slik de ser ut i dag, og Vemund Erlandsen ved ProKart AS på Helgelandsmoen for oversiktelige og gode kart. Thorleif Solberg og Frank Otterbech i Ringerike Slegtshistorielag sier aldri nei når jeg har hatt behov for bistand, og min gode hjelper Ingebjørg Liljedahl er alltid klar for innsats. Hun har også lest sistekorrektur sammen med gammelrådmann Torgeir Bentsen. En stor takk til begge.

Lærlingene ved IT-avdelingen i Hole kommune stiller alltid opp for en grånende bygdebokskriver, som aldri har følt seg helt hjemme i dataens tidsalder: Takk til Aleksander, Tommy og Tone Lise. Og sist, men ikke minst: Takk til staben ved Hole bibliotek som har slitt med meg i mer enn 12 år. Nå skal dere få tilbake kontoret deres. Jeg har bare gode minner fra tida med dere. Godt og humørfylt arbeidsmiljø, og mange trivelige samlinger.

Mange har sagt at de gleder seg til bind 5 av bygdeboka er ferdig. *Ingen* har gledet seg så mye som jeg.

Hole, 10. juni 2009
Gudmund Bakke



Østsida av fjorden – og Krokskogen

Utstranda er navnet på den smale landstripen mellom Krokskogen og Tyrifjorden (Holsfjorden) fra Sundvollen og sørover til Nes. Navnet betyr «noe som ligger avsides». Fram til den nye veien fra Sundvollen til Skaret og videre til Lier og Bærum ble bygd i 1850-årene, var Utstranda på mange måter en avkrok i bygda.¹ Utstrandfjerdingen dekker også gårdsvaldene Sønsterud og Fjulsrud sør til Lierdelet og Bærum.

Gårdene på østsida er ikke blant de eldste i bygda, men flere av dem ble ryddet i høymiddelalderen (1000–1350 f.Kr.)

Sundvollen høsten 2008 med hotellet til høyre i forgrunnen, og boligfeltet i Grøndokka bak. Industriefeltet i Trøgsle ligger midt i bildet, og nede til venstre ser vi Sundvolden gård.

© Fotograf Siri Berrefjord

¹ Busselskapene har tatt i bruk navnet «Neslandet» om Utstranda. Faren er overhengende for at et slikt konstruert navn kan feste seg hos folk flest. Gamle stedsnavn er en viktig del av vår kulturarv.

KROKSUND – KROKLEIVA – KROKSKOGEN

Navnet Kroksund synes å ha bakgrunn i at sundet gjør en krok på seg her. Sundet har dermed gitt navn både til gården, kleiva og skogen bakenfor. En skog fikk gjerne navn etter stedet du kommer til på den andre siden, og folk som kom fra området rundt Viken (innerste del av Oslofjorden) kom til Kroken. Første gang Krokskogen er nevnt i en skriftlig kilde er i en islandsk annal (årbok) fra 1276, der det heter at kong Magnus Lagabøter da reiste fra Oslo over Kroka skog og videre gjennom Ringerike, Hadeland og Toten til Eidsvoll for å holde ting med bøndene der – Eidsivatinget.

I 1349–50 kom Svartedauen og la dem øde. På 1600-tallet ble de tatt opp igjen, og fra 1620-årene var flere av de tidlige gårdene på Utstranda plasser eller bruk under gårder i Østbygda og på Røyse.

Nes synes å være den eldste gården i denne delen av Hole. Med et usammensatt naturnavn tilhører Nes den aller eldste gruppen når det gjelder gårdsnavn, og skylda i 1647 viser også at den er gammel. Men det er lite trolig at den ble ryddet så tidlig som de første gårdene ellers i bygda.

En jordebok fra 1577 over alle gårder og bruk som kongen hadde skatteinntekter av, viser at det i 1577 ikke var en eneste gård som var i bruk på hele østsida av fjorden. I Sundvollen, der det gamle allfaret fra Krokskogen krysset over Kroksundet, var det også folketomt da biskop Jens Nilssøn red her i 1590-årene.

Det gamle Østre Hole var delt i fire fjerdinge: Årnesfjerdingen, Steinsfjerdingen, Holefjerdingen og Bønsnesfjerdingen. Seinere ble Årnesfjerdingen delt i to, da «Utstrandfjerdingen» ble egen krets. En fjerding var en gammel administrativ enhet, i utgangspunkt en fjerdedel av et fylke, herred eller prestegjeld.

Det er usikkert når navnet Utstranda eller Utstrandfjerdingen ble brukt første gang. I et dokument fra 1746 i forbindelse med innføring av omgangsskole i bygda, var østsida av fjorden en av rodene i Årnesfjerdingen krets. Det var den fortsatt i 1845. Først da omgangsskolen i Hole ble avløst av faste skoler tidlig i 1860-årene, ble Utstranda egen skolekrets.

I tillegg til jordbruk har fiske og hellebryting gitt livsgrunnlag her. Etter at den nye veien til Svangstrand og over Sollihøgda til Bærum ble åpnet i 1850-årene, ble turisme en viktig «attåtning». Man leide bort våningshuset til sommergjester og bodde selv i bryggerhuset.

Krokskogens historie er en spennende del av Hole-historien. Vi vet ikke om det var fast bosetting på Krokskogen før Svartedauen, men noen av gårds- og seternavnene kan tyde på det. En del av skogfinnene som kom fra 1650-årene ble utover på 1700-tallet delvis assimilert i den øvrige befolkningen, mens andre reiste tilbake til områdene ved svenskegrensen hvor de kom fra.

Steinalder og bronsealder

Allerede i steinalderen vandret det folk på østsida av fjorden på jakt etter livsopphold. En rekke steinalderfunn er registrert her, men ingen boplasser. Steinalderens fangst- og veidefolk ble trukket hit av gode fiskeplasser ved fjorden, og nærhet til Krokskogens vilt.

FISK FRA FJORDEN – OG EN POTETÅKER

Fra tidenes morgen har folk på østsida hentet seg matfisk i fjorden. Hadde de en liten potetåker ved siden av, så ble det alltid ei rå. Mange tjente noen ekstra skillinger ved å selge fisken. Historiene er mange om folk som dagstøtt gikk til Hønefoss med fiskekorga og solgte til faste kunder, og ruslet hjem igjen om ettermiddagen. En mann i Sundvollen sparket seg fram hele Holsfjorden ned på sparkstøtting flere ganger i uka, for å selge Steinsfjord-fisk i Lier. Så sparket han tilbake om kvelden. Det var lang vei, men stua var full av unger og de trengte pengene.

«... EN NY DAG»

«En ussel kjerrevei gikk mellom gårdene der ute, og folket satt i sine gamle hus, mann etter mann, og lite eller intet utenom hverdagens strev var det som hendte. I tusenvis av år har det vært folk ved strendene der. (...) Med anlegget av en moderne chaussée fra Sundvollen til Svangstrand grydde en ny dag på Utstranda, med liv og rørelse».*

* V.V.: Utstranda i Hole, avisartikkel fra 1951 (udatert) i Hole bygdarkiv.



Tegneren Auguste Mayer var med en fransk vitenskapelig ekspedisjon til Norge i 1838 og tegnet fire motiver fra Ringerike, bl.a. «Sundvold-broen nær Christiania». Mayer stod på Sundøya og tegnet vestover mot Kroksundsida. Nærmest ser vi flytebrua mellom Sundøya og Slettøya, mens en fylling fører fra Slettøya til fastlandet på vestsida.

BRUA OVER KROKSUND

Ved Kroksund var det en sundmann som satte folk over. Da Den nye bergenske kongevei ble åpnet fram til Sundvollen i 1805, hadde veibyggerne med seinere statsminister Anker i spissen planene klare for å bygge bru og komme videre. I februar 1806 kom en løytnant med to underoffiserer, en murmester, en smed og 40 soldater for å ta fatt på arbeidet. Tømmeret som trengtes til brua, skulle tas i offentlige skoger.* Men de militære mannskapene rakk bare å få østre fylling mellom Sundvollen og Sundøya ferdig, før krigen med Sverige satte en stopper for det videre arbeidet. Mellom Sundøya og fastlandet på vestsida måtte man fortsatt benytte ferge. Etter at krigen var slutt i 1814, tok man fatt på bygging av vestre fylling. Der steinbrua kom i 1850-årene, ordnet man seg med en flytebro av tømmer, med en lem som kunne slås opp slik at båttrafikken kunne passere. En reiseberetning tidlig i 1840-årene forteller om en lang trebrua som flyter på vannet, med

stokker som er «lagt tett i tett på tvers, og når en kjører over, bølger broen opp og ned». Da den nye veien langs Holsfjorden fra Sylling via Skaret til Sundvollen ble åpnet i 1854, skal den første bevilgningen ha blitt gitt til parsellen Sundvollen–Vik (langs fjorden). Det var under denne anleggsperioden at steinbrua ble bygd. Hver vinter ble det kjørt stein ut i sundet. Om våren ruvet steinhaugen over vannet, men den sank stadig. Etter hvert var fundamentet sterkt nok til at steinbrua med sine runde hvelv kunne reises. I dette arbeidet var eieren av Nedre Stein, Christopher Fougner, en sentral person. Han var «en flink Mand og teknisk anlagt; han var med og bygget Sundvold Bro og Wigersund Bro, som i den Tid ansaaes for et stort Arbeide».**

* Ropeid II, s. 64.

** Ole Rytterager: «Rytterager paa Ringerike» (1905).

Gravrøyser fra bronsealder og eldre jernalder ligger på rekke og rad langs fjorden. Ved Sundvollen, Berget og på Sollihøgda (Klokkehaugen) er det helleristninger som alle er datert til bronsealderen (1800–500 f.Kr.) To av feltene (Sundvollen og Berget) ligger ved fjorden, den tidens hovedfartsåre.

Veier

Det var smått med veier i denne delen av Hole fra gammelt av. Som i resten av bygda var det kun mindre gårdsveier, fegater og onneveier, og noen steder bare stier og tråkk. Ferdseien til og fra Krokskogen lagde far *den* veien, om vinteren over isen fra Østbygda og Røyse, om sommeren via Kroksund og opp Grøndokka, Nordkleiva, Krokkleiva, Manaskaret eller en av kleivene lenger sør. Fra Høglaupet (Rørvikberget) forbi Klokkebråten og opp Manaskaret gikk et gammelt far som i 1770-årene ble utbygd til postvei til Bragernes (kalt «Brageveien»). Den gikk forbi Byflaksetra, over Skarpsnoåsen og ned Sønsteruddalen, forbi plassen Østbråtan og videre til Fjulsrud og Toverud.

I 1854 ble nyveien fra Sundvollen til Enger i Lier åpnet, og da veien fra Skaret over Sollihøgda til Bærum ble ferdigstilt fire år etter (1858), fikk kongeveien over Krokskogen avløsning som hovedvei til Bergen. «Chausséen» ble regnet som et mesterverk innen den tidens veibygging, og åpnet også Sollihøgda for ny bebyggelse og turisme. Her utviklet det seg tidlig på 1900-tallet et tettsted med boliger, hytter, butikker, kapell, skole og sagbruk.

VEIEN SUNDVOLLEN–ÅSA

Den gamle bygdeveien fra Sundvollen og nordover langs fjorden var ikke stort mer enn en gutu, eller i beste fall en enkel kjerrevei. Sist i 1930-årene begynte arbeidet med å lage ny bygdevei her. Gamleveien mot Åsa gikk gjennom tunet på Øvre Sundvollen og nordover. Ved Lårvika gikk den på nedsida av gårdstunet. Da den nye veien ble bygd, ble den lagt vest for Sundvolden Hotel. Ved krigsutbruddet i 1940 var den ferdig fram til Trøgsle, og grovplanert videre fram til avkjøringa til Lyse. Etter krigen ble arbeidet tatt opp igjen. I 1947 var de kommet til Lårvika, hvor veien ble lagt øst for gårdstunet. I 1953 delte den bruket Hagabråten i to. Midt i 1950-årene var den nye bygdeveien klar fram til Norderhov grense ved Elvika.

«... ALDRI BLEV HAN FUNNET IGEN»

«I de gamle fogders tid var det ingen vei mellom Sollihøgda og Sundvolden. Trafikken gikk den gangen mest etter fjorden – i båt om sommeren og på isen om vinteren, og de som skulde til Svangstrand og Lier la gjerne til i sundet ved Utøya for å hvile en stund, eller vente på løie. Titt spurtes det ulykke på fjorden – især var det mange som kjørte gjennom isen. Således kan jeg fortelle at det på gården Storruste i Hedalen står beretning på en postilleperm om mannen der på gården som for cirka 80 år siden druknet i Holsfjorden ved Utøya. Han kom fra Drammen og hadde 300 daler på sig. Aldri blev han funnet igjen».*

* V.V.: Avisartikkel i Fremtiden 14. februar 1933 (kopi i Hole bygdearkiv).



Sundvollen, Utstranda og deler av Krokskogen på Løjtnant Lunds kart fra 1826.
© Statens Kartverk



Steinsetra GNR. 229 (50)

*Steinsetra høsten 2008, sett fra øst. I bakgrunnen Steinsfjorden med Ulvøya (til venstre) og Kroksundåsen.
© Fotograf Siri Berrefjord*

Steinsetra er det nordligste av gårdsvaldene i Hole kommune på østsida av Steinsfjorden, og grenser mot Lårvika i sør, Krokskogen i øst, Ringerike (Norderhov) i nord og fjorden i vest. Gårdsnavnet *kan* betyr at storgården Stein har hatt seter her i tidlig middelalder, men ingen skriftlige kilder kan bekrefte det. Det er flere steinbrudd under Steinsetra, blant annet ble det hentet stein herfra til byggingen av nye Hole kirke rundt 1950, og navnet kan ha sammenheng med stein-/hellebruddene på eiendommen.¹

¹ Norske Gaardnavne V (NGV) s. 12, og Harsson (2000) s. 226.

I middelalderen hørte Steinsetra under gårder i Steinsfjordingen og Norderhov. Rundt 1650 ble en ødegård Steinset (krongods, av skyld 2 skinn) brukt under Sonerud, og dette *kan* ha vært Steinsetra.² Seinere lå Steinsetra under bl.a. Vestre Bjørke, Nordre Vegstein, Rå, Sjørvoll og Ner-Nigarden Hårum. Eieren av sistnevnte gård kjøpte hovedbruket på Steinsetra i 1826, og gården er fortsatt i denne familiens eie.

Steinsetra (gammelt matrikkel nr. 93) hadde fra gammelt en skyld på 2 skinn. Den første vi kjenner navnet på her, er Peder Steinsæther, som i hvert fall fra 1696 er nevnt som bruker. Han er trolig identisk med PEDER TRONSDEN BJØRKE (1645–1721), eier av Vestre Bjørke i Steinsfjordingen, som i 1694 saksøkte Rasmus Trøgsle for å ha stjålet høy fra Peders løe i Steinsetra (se egen sak). I 1699 utstyrte Peder en soldat, Lars Larsen Solum (33), sammen med fem brukere på Tyrstrand (Peders del var 1/8). Peder satt som eier også i 1708.

I 1727 betalte brukeren på Steinsetra 1 såld havre og 4 skilling i «ostepenger»³ i tiende til Hole kirke.

Eiere før 1824

Vi har sett at PEDER TRONSDEN BJØRKE på Vestre Bjørke var bruker av Steinsetra i 1690-årene. I 1723 var ANDERS JONSTAD eier av gården, men ingen oppsitter er nevnt. Det ble sådd 1 kv. havre og høstet 6 lass høy på bruket, som hadde én husmann (sådde ½ kv. havre).

I 1725 solgte Anders Jonstad Steinsetra av skyld 2 skinn til ANDERS HANSEN PAUS «ved Hønnefossen» for 200 riksdaler. Paus eide også halve Sætrang-saga samt en bygård i Hønnefoss og halve Kile i Norderhov, og pantsatte i 1742 «alle sine eiende midler» til trelastfirmaet Pay & Smith.⁴ Etter hans død ble «Steensætterens ødegaard», ved auksjonsskjøte av 6. august 1746 overtatt av sageierne HALVOR PAY og LARS SMITH for 250 riksdaler. Den 28. oktober 1750 solgte Lars Smith sin halvpart til ERIK HESSELBERG (1708–1770), eier av Nordre Vegstein i Norderhov, for 175 riksdaler, og samme dag fikk Hesselberg også kjøte på den andre halvparten (angivelig av Halvor Pay eller hans arvinger) for 107 riksdaler.

GRENSEGANG I 1652

I 1652 gikk 12 lagrettemenn fra Hole og Haug opp grensen mellom Hole og Norderhov sogn fra Steinsetra og opp åsen.

ULOVLIG TØMMERHOGST I 1665

I 1665 ble Torkel Lore og Kristoffer Hurum (Søgarden Hårum) stevnet på bygdedinget for ulovlig tømmerhogst ovenfor Steinsetra. Torkel vedgikk å ha hugd 6 ½ tylft, og Kristoffer 1 tylft og 5 stokker. Bygdelensmannen Tron Stadum mente at området var allmenning, og at tømmeret burde inndras og de skyldige bøtelegges. Saken ble utsatt, og vi kjenner ikke dommen, men det gikk rimeligvis som lensmannen ønsket.

2 Halvorsen (1954) s. 11, og skriv fra Margit Harsson 3. mars 2000.

3 Ostepenger = avgift etter antall kyr på gården.

4 Ropeid I s. 338.

I 1775 solgte Erik Hesselbergs enke, ELISABETH F. WEISTEEN, Nordre Vegstein og Steinsetra til kaptein (seinere major) ANDREAS PIRO (1726–1788), som en tid var sjef for det Modumske kompani av 3dje Oplandske regiment. Etter major Piros død i 1788 solgte hans enke, ANNE PIRO F. DORPH (hans andre ekteskap), Nordre Vegstein til justisråd Peter Georg Boll, og beholdt Steinsetra. Samme år kjøpte Anne Piro Rå gård i Norderhov etter sin far, fogd på Ringerike Christian Dorph. I 1791 giftet hun seg igjen med oberst JAHN COLLETT MÜLLER (1749–1834), som i 1809 solgte ødegården Steinsetra av skyld 1 2/3 lispund til major JOHAN JØRGEN KROHN (f. 1766) på Sjørvoll for 5.000 riksdaler, hvorav 2.000 riksdaler var lån fra selger til kjøper mot pant i eiendommen.

Krohn satt som eier av Steinsetra og Sjørvoll til 1812, da han solgte gårdene til assessor AMBROSIUS HOFGAARD. Etter et par år solgte Hofgaard Sjørvoll, Steinsetra, gårdparten Elvika med Abrahamrud samt Sandviken teglverk i Åsa tilbake til major Krohn. Han satt med Steinsetra til 1824, da han solgte bruket til Christian Olsen Western for 1.600 spesidaler.

STJAL HØY FRA STEINSETRA I 1694

Vinteren 1694 stevnet Peder Bjørke i Steinsfjordingen dragon Rasmus Andersen Trøgslø for noe høy som var stjålet fra Peders løe i Steinsetra. Etter å ha snakket med fogden, fikk Peder med seg Tron Gundersen Hurum og Karl Syversen Lore, og sammen fulgte de « høyveien » ned på fjordisen. Det lå igjen høydatter langs kjøreveien utover, og de fulgte sporene like til Steinsvanninga, hvor tyven hadde kjørt en runde rundt vanninga og så igjen ut på « almueveien ned efter isen » til Sundvollen, hvor sleden hadde snudd nordover igjen og like til Trøksle. Rasmus var ikke hjemme, kun hans kvinne og en tjenestejente. De fortalte at Rasmus var « innover til Kiørbo » (i Bærum). I en skyku på gården fant de det meste av høyet, som var lett å kjenne igjen fordi det på Steinsetra vokste et slags gress som ble kalt « ekorn rumpe og faxe », og dette var det samme som var spilt på isen og som lå i skykua. Da saken kom opp for retten, hevdet Rasmus Trøgslø at høyet som lå i skykua var gammelt « vollhøy » som han hadde kjøpt av Christian Tommesen på Storøya. Sistnevnte bekreftet at Rasmus hadde kjøpt ½ lass høy av ham like før jul. Dermed var det påstand mot påstand, en « æressak », og da en kongelig forordning påbød at æressaker, hvor vervede, utskrevne soldater og dragoner var involvert, skulle fremmes for krigsretten, kunne ikke lagretten i Hole dømme i saken.*

* Thorleif Solberg: Tingbok for Ringerike 1694 (34,2), s. 9–10 og 16–17.

SYNGER-HANS

Synger-Hans vandret omkring på bygdene og sang for folk. Som de fleste fattige den gangen gikk han for « lut og kaldt vann » og lei mye vondt. Hans navn var Hans Johansen, og han skal være født på Steinsetra den natta svenskeslaget stod ved Norderhov kirke, 29. mars 1716.* Som 15-åring ble han tatt til soldat og tjente ved kongens livgarde i København, og etter fem års tjeneste var han med på marsj til Holstein. Synger-Hans hadde en sjeldent klangfull stemme. Etter at han var ferdig som militær, laget han viser og gikk omkring og sang. Han fortalte selv at han en høstnatt ble tatt inn i berget, og i flere år var han klokker og forsanger for huldrefolket. I sine siste år gikk han på legd. Det var slik at han etter fattigvesenets bestemmelser skulle oppholde seg noen dager på hver gård. Slike fattigkroker ble da kalt legdekaller. De måtte ligge i fjøset hvor utøyt og alskens ureinslighet plaget dem forferdelig. En gang da Hans etter tur kom til gården Lerberg på Stranna, satte man seg fore å befri den gamle stakkaren for utøyt og skitt. Han ble vaska og bada og fikk reine klær, men da sov han etterpå i tre døgn. Synger-Hans døde i 1832, 116 år gammel. Staven hans henger i Norderhov kirke, til minne om at han ble født den natta slaget stod i prestegården der.**

* De første noteringene i Hole kirkebok er fra mai 1716, og dersom Synger-Hans sin fødselsdato er korrekt, var han rimeligvis døpt før det.

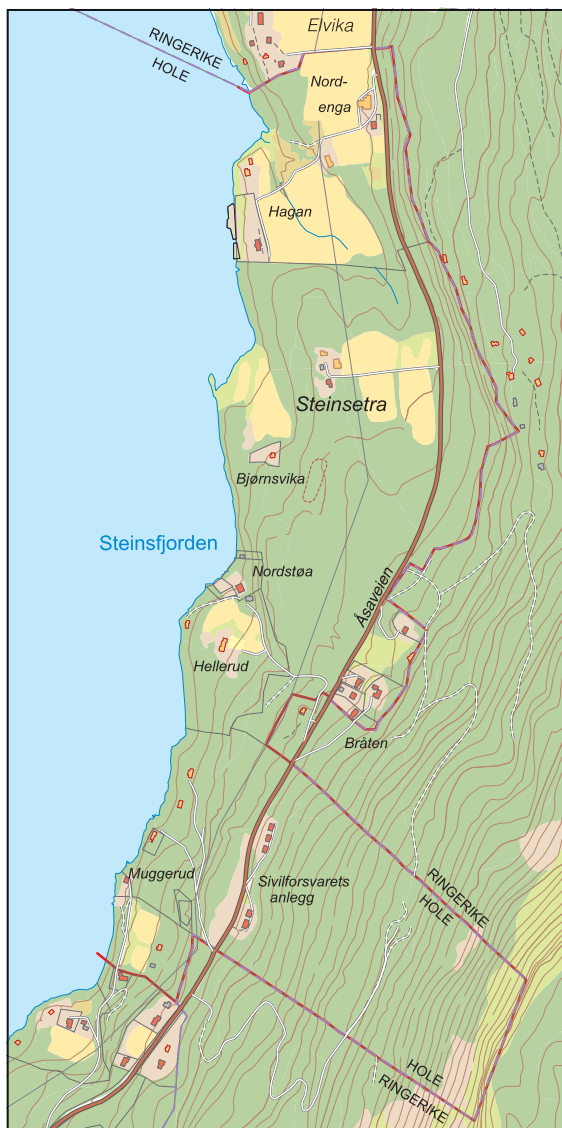
** Artikkel i heftet Ringerike 1939–40 s. 17 (ukjent forfatter).

CHRISTIAN OLSEN WESTERN var sønn av Ole Pedersen Western og hustru Gunhild Larsdatter Follum på Søndre Western i Haug. Han var eier av hele Steinsetra i to år. I 1826 delte han eiendommen i tre, og i 1826 solgte han hovedbruket (løpenr. 164a av skyld 1 1/6 lispund, seinere bnr. 1 av skyld mark 4,79) til ALV OLSEN HURUM i Ner-Nigarden Hårum for 800 spesidaler. I 1828 solgte han en mindre del av det gjenværende (løpenr. 164b av skyld 1/6 lispund) til Ole Christoffersen for 100 spesidaler, og beholdt selv den siste parten (løpenr. 164c av skyld 1/3 lispund). Disse to mindre gårdpartene ble i 1864 sammenføyd til ett bruk – seinere bnr. 2 Nordenga av skyld mark 2,15 – se nedenfor.

Brukere

I 1762 var Steinsetra «proprietærgods», dvs. ble eid av en jordeier som ikke selv var bosatt på bruket. I Steinsetra bodde da PEDER ERIKSEN (ca. 1690–1776) med hustru MARTE OLSDATTER (ca. 1691–1787), og nevnt i skattemanntallet (over 12 år) er to av deres barn (Hans og Borghild). Peder Eriksen bodde fra rundt 1720 på Utøya, og vi kjenner sju av hans barn: Hans (f. 1717), Gjertrud (f. 1719), Erik (f. 1721), Ole (f. 1723), Torger (f. 1726), Nils (f. 1728) og Borghild (f. 1731). Hvorvidt Marte Olsdatter var mor til alle barna, vet vi ikke (kirkebøkene fra 1716 oppgav kun farens navn ved dåp) – se omtale av gnr. 235 Utøya.

Peder Eriksen Stensæther døde i 1776, og hans alder ble da oppgitt til 86 år. Marte Stensæther døde i 1787, 96 år gammel. De synes å ha blitt etterfulgt som bruker/husmann av sønnen, HANS PEDERSEN (f. 1717), som i 1779 giftet seg med INGJERD KNUTSDATTER (ca. 1727–1797). Ingjerd Knutsdatter bodde i 1762 på Østre Rud.



Steinsetra gårdsvald er det nordligste i Hole på østsida av Steinsfjorden, og er en smal landstripe mellom fjorden og Krokskogen. En del av valdet ble overført fra Norderhov til Hole ved grenseregulering i 1948.
ProKart AS

INGJERDSBRENNA

En junikveld i 1797 var Ingjerd Stensæter på vei hjem fra Kampesetra på Krokskogen. Hun gikk i følge med et barn. De ble overrasket av uvær, og Ingjerd satte livet til, mens barnet overlevde. Da de ble funnet dagen etter, fortalte barnet at et stort, loddent dyr hadde vært borte og snust på dem om natta. Der hendelsen skjedde var en stor furu, og i den ble et kors risset inn. Området har siden heit Ingjerdsbrenna, og navnet står på kartene den dag i dag.

Ingjerd Stensæther frøs i hjel på Krokskogen i juni 1797. Hun ble begravet ved Hole kirke 11. juni, og hennes alder ble da oppgitt til 70 år – se egen sak.

I 1801 ble Steinsetra i folketellinga omtalt som en «Gaardepart, som eyes af Major Müller», og her bodde husmann med jord GULLIK ANDERSEN (36) med hustru INGEBORG ISAKSDATTER (30) og fire barn: Eli (7), Kristine (6), Inger (3) og Anders (1). På plassen bodde også Gulliks far, Anders Gulliksen (75), som var fra Østre Rud og enkemann etter ekteskap med Christense Amundsdatter Guriby. Vi kjenner åtte av barna til Ingeborg Isaksdatter og Gullik Andersen (de giftet seg i 1794): Eli (f. 1794), Kristine (f. 1795), Inger (f. 1797, d. som barn), Anders (1798–1799, d. 14 dager gammel),⁵ Anders (f. 1800, g.m. Kristine Amundsdatter),⁶ Inger (f. 1802), Anne (f. 1804) og Olea (f. 1807). Fra 1802 var Gullik Andersen husmann i Lårvik-eie.

I 1801–tellinga er enda en familie registrert i Steinsetra, og det var ERIK OLSEN (30) og hustru ANNE OLSDATTER (33). De giftet seg i 1800. Erik Olsen kom fra Klekken i Haug, mens Anne Olsdatter var fra Helland (Helgeland) på Røyse.⁷

Steinsetra GNR. 229/I – ÅSAVEIEN 410

Etter å ha utskilt to mindre gårdparter fra Steinsetra i 1826, solgte Christian Olsen Western, ved skjøte av 24. oktober s.å., hovedbruket på Steinsetra (løpenr. 164a av skyld 1 1/6 lispund) til Alv Olsen Hurum for 800 spesidaler.

ALV OLSEN HURUM (1789–1831) var eier av Ner-Nigarden Hårum i Steinsfjordingen, og brukte Steinsetra som seter og husmannsplass. Husmannen her tok imot buskapen fra Ner-Nigarden Hårum om sommeren, og hadde ellers arbeidsplikt på gården på den andre siden av fjorden. Steinsetra lå under Ner-Nigarden Hårum til 1922 – se nedenfor.

I 1830-årene var *Ole Olsen* innerst (leietaker) i Steinsetra. Han var gift med *Eli Olsdatter*,⁸ og de fikk to døtre mens de var bosatt her:

5 Barnet ble døpt 1. januar 1799, og begravet 13. januar s.å.

6 Kristine Amundsdatters far var Amund Jensen, bror av Jakob Jensen Gjesvold og Anders Jensen Guriby.

7 Etter Ole Yttri.

8 Eli Olsdatter Stensætereie fikk i 1828 en «uekte» sønn Ole, og som barnefar ble utlagt Helge Jakobsen.

* Anne Kirstine (1834–1878), g.m. Johannes Larsen (f. 1832) fra Värmland i Sverige (hans første ekteskap), bosatt i Bråten under Borgen, minst fem barn: Inger Lovise (f. 1858), Anders (f. 1860), Ole (f. 1863), Nikoline (f. 1871) og Ole (f. 1874) – se bind 1 s. 379–380.

* Eline (f. 1836), g.m. skomaker Bernt Andersen (1830–1886) i Berntsegård (Skomakerstuen) på Sollihøgda, sju barn: Anton (f. 1856), Maren (f. 1857), Lars (f. 1860), Hans Olaus (f. 1862), Julius (f. 1865), Annette (f. 1869) og Karl Ludvig (f. 1880) – se gnr. 238/17 Berntsegård (Holeveien 197).

I 1865 bodde *Anne Marie Hansdatter* (45, ugift, f. i Norderhov) i Steinsetra med en fostersønn, Anders Knutsen (8), og et fattiglem, Berte Gulbrandsdatter (80, enke, f. i Norderhov). I folketellinga ble anført at oppsitteren «leier hus uten jord», og der var ingen husdyr eller utsæd i Steinsetra i 1865.

I 1900 var ikke Steinsetra bosatt, men både i Muggerud, Bjørnsvika og Hagan var det husmenn eller bygselfolk.

I 1907 ble den tidligere husmannsplassen Muggerud utskilt og solgt (bnr. 3 Hellerud av skyld 53 øre).

Steinsetra lå under Ner-Nigarden Hårum til 1922, da Olaf Sexe, sønn av Ner-Nigardens eiere Dorthea Andersdatter f. Hurum og Thorstein Sexe, kjøpte gården for 13.000 kroner.

OLAF SEXE (1882–1934) var ugift, og utdannet seg til møbelsnekker i Tyskland (Hamburg og Düsseldorf). Etter å ha arbeidet i faget i Oslo noen år, flyttet han tilbake til Hole og overtok Steinsetra. Han bygde nytt våningshus på gården i 1928, og satt som eier av Steinsetra til han døde i 1934, 52 år gammel.

Hans seks søsken arvet ham, og de solgte gården i 1939 til en yngre bror, MADS SEXE (1885–1961), for 10.000 kroner hvorav 2.500 kroner for løsøre samt vederlagsfri boret til de to ugifte søstrene Sara og Guro i «Gamlestua», og Guro Sexe skulle ha føderåd. Mads Sexe var ugift. Han hadde nylig vendt tilbake til hjemlandet etter å ha livnært seg som pelsdyrjeger i Canada i mer enn 30 år. I Steinsetra drev han tradisjonell gårdsdrift med hest, 3–4 kyr, 2–3 griser og høner. I alle år fikk han god hjelp av en trofast husholderske, Anna Kristiansen (f. 1887) fra Gullerud i Norderhov.

Etter Mads Sexes død i 1961 var det hjemmelsovergang til søstrene SARA SEXE (1887–1966) og GURO SEXE (1889–1978). De var bosatt i Lier, hvor Sara var lærerinne ved Hegg skole, og Guro stelte huset. Ved skjøte av 9. mars 1962 solgte de Steinsetra til sin brorsønn Martin Bjerke Sexe for 40.000 kroner, og forbeholdt seg bruk av sidebygningen i sin levetid. Klara Sexe, enke etter deres avdøde bror Anders, skulle fortsatt ha rett til å leie husene i Bjørnsvika. Bjørnsvika ble utskilt



Olaf Sexe (1882–1934).



Mads Sexe (1885–1961).



*Mads Sexe (1885–1961)
utenfor «Gamlestua» i
Steinsetra cirka 1945.*



*Stine Marie og Martin Bjerke Sexe med sine to barn
i Einars konfirmasjon 1979. Fra venstre: Stine
Marie Sexe f. Helgerud (f. 1939), Ingrid (f. 1972),
Einar (f. 1964) og Marin Bjerke Sexe (f. 1934).*

i 1981 og solgt til Klara og Anders Sexes datter, Gunhild – se gnr. 229/26 Bjørnsvika.

MARTIN BJERKE SEXE (f. 1934) har siden 1951 vært eier av Ner-Nigarden Hårum sammen med broren Thorstein Sexe (f. 1926). Han giftet seg i 1962 med STINE MARIE HELGERUD (f. 1939) fra Lier, og de

bosatte seg samme år i Steinsetra. De har to barn:

- * Einar (f. 1964), ugift, bosatt på Stua Bjørke i Steinsfjerdingen.
- * Ingrid (f. 1972), ugift, bosatt i Oslo.

Det ble slutt med husdyrholdet i Steinsetra sist i 1950-årene. Fra 1963 dyrket Stine Marie og Martin Bjerke Sexe grønnsaker (rosenkål, blomkål og purre) som de solgte til Gartnerhallen. Grønnsakproduksjonen ble nedlagt i 1974, da Martin begynte som fyrbøter ved Norske Skog Follum, en stilling han hadde til 1998. Stine Marie Sexe har vært formingslærer ved Ringerike realskole og Hov ungdomsskole i Hønefoss, og senere aktivtør ved Hole sykehjem og Høyenhall.



Våningshuset i Steinsetra i 1962.

*«Gamlestua» eller «Tantehuset» i Steinsetra. Til høyre ser vi stabburet.
Bildet er fra rundt 1990.*



Fra 1993 leide Martin Bjerke Sexe og sønnen Einar jorda i Stua Bjørke av Martins bror, Thorstein Sexe. Siden 1997 har Einar Sexe (f. 1964) forpaktet jordveien både i Steinsetra (35 dekar), Ner-Nigarden Hårum (115 dekar) og Stua Bjørke (170 dekar), og han driver kornproduksjon (primært bygg).

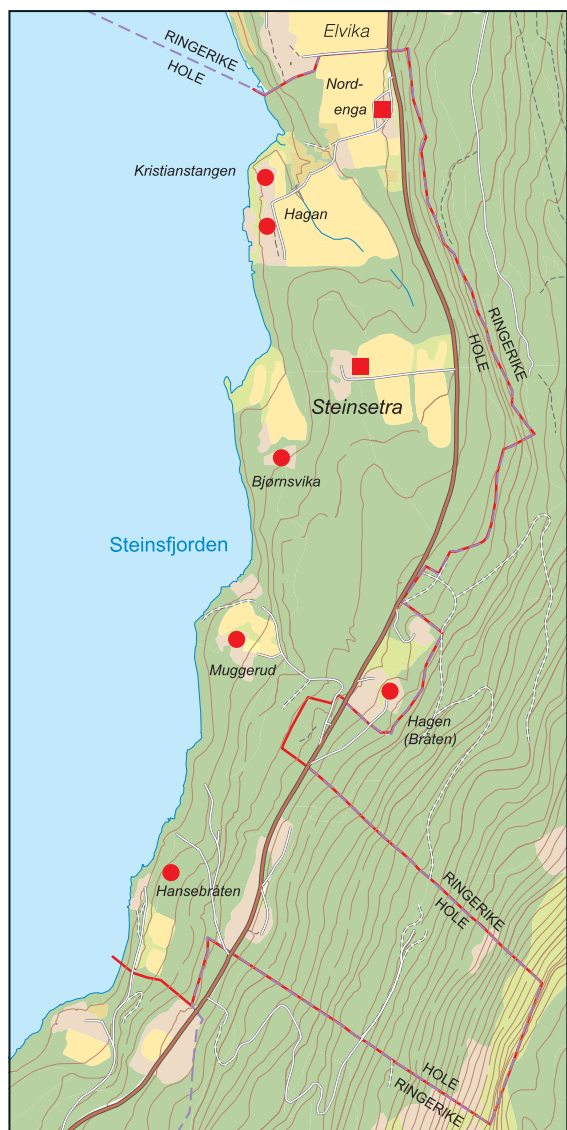
Steinsetra har i dag 35 dekar dyrket jord og 256 dekar produktiv skog (ved gården). Av bygninger er det to våningshus, et gammelt («Gamlestua», også kalt «Tantehuset») fra midten av 1800-tallet og et nyere (bygd 1928, påbygd 1976). Øvrige bygninger er låve med fjøs (ca. 1850), stabbur (ca. 1850, flyttet fra Bjørnsvika ca. 1940), vognskjul (1920-årene) og grisehus (1920-årene). Gården har 2 traktorer og vanningsanlegg, og er medeier i skurtresker (sammen med Stua Bjørke og Ner-Nigarden Hårum).

Husmannsplasser

Det har vært fem–seks husmannsplasser under Steinsetra, og vi kjenner navnet på tre av dem: Hagan, Muggerud og Bjørnsvika. På gårdsvaldet er det tufter etter beboelseshus ytterligere tre steder, med rester av grunnmur og kjellerhull. Det kan tyde på at det i alt har ligget fem–seks plasser her. I tillegg var det to plasser under gårder i Norderhov, som lå i det området som ble overført til Hole (Steinsetra) ved grenseregulering i 1948: Bråten (Hagen) under Østre Vaker (se gnr. 229/7 Bråten), og Hansebråten under Sjefsgården Tanberg.

I 1723 er det nevnt en husmann under Steinsetra, men vi vet ikke hvor han bodde (han sådde da ½ kv. havre).

Det har vært minst seks husmannsplasser i det vi i dag omtaler som Steinsetra gårdsvald. To av dem ble overført fra Norderhov til Hole ved grenseregulering i 1948: Bråten (Hagen) under Østre Vaker og Hansebråten under Sjefsgården Tanberg. ProKart AS



I 1820-årene var det to husmenn under Steinsetra som betalte «contribution» til Hole kirke: Erik Olsen og Peder Jensen (Hagan).

Hagan

Peder Jensen var husmann under Steinsetra i 1820-årene. Han satt trolig i Hagan, som fra 1828 hørte under Nordenga. Peder Jensen var gift med *Ragnhild Clausdatter* (f. 1768) fra Holmen under Stadum på Røyse (se bind 3 s. 462–463). Hun var i 1801 tjenestejente i Domholt på Røyse. Vi kjenner to av deres barn:

* Marte (f. 1806), g.m. Thomas Halvorsen, seinere husmann i Hagan, minst to barn – se nedenfor.

* Inger Marie (f. 1811).

I 1830-årene hadde svigersønnen *Thomas Halvorsen* (f. 1795) overtatt som husmann i Hagan. Han var fra Kroksund. Vi kjenner to av barna i hans ekteskap med *Marte Pedersdatter* (f. 1806):

* Inger (f. og d. 1835), hjemmedøpt, d. før dåpens «confirmation» i kirken.

* Paul (f. 1838), smed, seinere eier av Hagan, g.m. Inger Marie Jensdatter (f. 1835), minst seks barn – se nedenfor.

I desember 1864 lånte Andreas Olsen Steinsæther, eieren av Nordenga, 90 spesidaler av Marte Pedersdatter og sønnen Paul Thomassen, med pant i 3 dekar jord som skulle være Paul Thomassens eiendom når lånet ble betalt tilbake med en avkortning på 20 spesidaler. Dette var plassen Hagan. Da folketellinga ble registrert i 1865, var Paul Thomassen selveier – se gnr. 229/4 Hagan.

Muggerud

Muggerud var plass i 1865, og da var oppsitteren her husmann under Ner-Nigarden Hårum. Det var *Svend Kristoffersen* (41) som bodde på plassen med hustru *Maren Olsdatter* (34) og tre barn: Kristoffer (9), Karen Mathea (4) og Jørgine (2). På plassen bodde også Maren Olsdatters mor, Berte Engebretsdatter (77, enke, f. i Aurdal i Valdres). De hadde 1 ku og 1 sau, og sådde ¼ t. bygg og ½ t. blandkorn.

Svend Kristoffersen (1825–1882) fra Svingerud på Røyse var husmann i Bjørnstadgata (Juls) under Bjørnstad før han kom til Muggerud. Vi kjenner seks av hans barn i ekteskapet med *Maren Olsdatter Hundstad-eie* (f. 1832):

STEINBRUDD OG GÅRDSKVERN

Det er steinbrudd i Steinsetra, og stein herfra ble tatt til byggingen av nye Hole kirke rundt 1950. I middelalderkirken på Stein (fra 1100-tallet) er det bla. blå sandstein, som kan ha blitt hentet fra Steinsetra. Ved bekken som renner ut i fjorden ved Bjørnsvika, er det tufter etter en gårdskvern.

NAVNET MUGGERUD

Navnet Muggerud kan ha sitt opphav i verbet mugge, som betyr «regne fint og tett, yre av tåke».* Navnet forekommer også i Norderhov, så kanskje det er et oppkallingsnavn i Hole. Navnet kan i nedsettende betydning være brukt om en fuktig og mørk boplass, men det passer ikke her.

* Lyse (1976) s. 205, og Harsson (1995).

* Kristoffer (f. 1857), seinere husmann i Steinsbråten under Stein, utvandret til Amerika i 1890-årene, g.m. Maren Olsdatter, 16 barn, hvorav 14 nådde voksenalder – se bind 2 s. 514–516.

* Karen Mathea (f. 1862), g.m. Karl August Svendsen Mikkelerud, i 1900 i Nibbiklo under Sjørvoll med seks barn: Martha Elise (f. 1884), Svend Sevald (f. 1886), Edvard Oskar (f. 1891), Olga Annette (f. 1894), Anna Jørgine (f. 1897, g.m. Håkon Hansen Gjermundbo) og Alf Herman (f. 1899).

* Jørgine (1864–1950), g.1 m. Johan Karlsen (f. 1856) fra Orebråten under Stein, to barn: Kristian (f. 1890) og Vilhelmine (f. 1892), g.2 m. August Olsen (1878–1959) fra Koksrudhagen, tre barn: Sigurd (f. 1904), Elise (f. 1906) og Einar (f. 1908) – se bind 2 s. 520–521.

* Ole Kristian (f. og d. 1865).

* Johan (f. 1866).

* Kristian (1872–1885), d. av tæring 15 år gammel (i Koksrud).

Da sønnen Kristian døde i 1885, bodde familien i Koksrud.

I 1872 skrev Anders Alvsen Hurum, eier av Ner-Nigarden Hårum, husmannskontrakt på plassen Muggerud med *Lars Andersen* (1841–1913) fra Tjernsli ved Sollihøgda. Den årlige avgiften var 8 spesidaler. Han var pliktig til å arbeide på Ner-Nigarden Hårum «etter Tilsigelse», til en daglønn av 14 skilling om sommeren og 10 skilling om vinteren. For skjæring av skur var betalingen 20 skilling pr. mål.

I folketellinga 1900 heter det at Lars Andersen var syssel-satt med jordbruksarbeid og fiske. Han var gift med *Eli Pedersdatter* (1842–1920) fra Skjellegarden under Sønsterud, og de bodde på bruket med fire ugifte barn: Karl (f. 1869), Gina Anette (f. 1872, husgjerning), Anders (f. 1880, fisker og jordbruksarbeider), og Peder (f. 1883, fisker). Vi kjenner i alt fem av deres barn:

* Karl (1869–1956), fisker, seinere eier av gnr. 229/11 Muggerud.

* Gina Anette (f. 1872), sykkelig.

* Karen Pauline (1874–1879), d. 5 år gammel av strupehoste.

* Anders (f. 1880), fisker og jordbruksarbeider, eier av Abrahamrud i Norderhov til 1916, g.m. Hanna Nilsen (f. 1892) fra Borgentangen i Hole, fire barn: Olga Elida (1912–1976, g.m. Johan Peter Sønsterud 1878–1957 i Rørvikberget, fire barn: Dagmar f. 1933, Henny f. 1935, Olaug Solveig f. 1936 og Anders Johan f. 1942 – se gnr. 232/3 Rørvikberget), Lars (1915–1986, g.m. Gerda Rørvik 1910–1991, én datter Aud Laila f. 1946 – se gnr. 232/24 Kveldsro, Holeveien 1316), Nanna Kristine (1917–2000, g.m. Willy Anker Rørvik 1915–1990, to sønner: Åge f. 1943 og Harry f. 1945 – se gnr. 232/2 Rørvika), og Nils (g.m. Harriet fra Nord-Norge, ingen barn).

* Peder (1883–1971), fisker, fra 1918 i Koksrudhagen (Nordhagen) under Koksrud, g.m. Alma Karine Sønsterud (1873–1943) fra Høglaupet (Rørvikberget), én pleiedatter Marie (1915–1982). Alma

og Per Muggerud var seterfolk bl.a. på Steinsvollen på Krokskogen i en årrekke – se bind 2 s. 480 og s. 690–691.⁹

Muggerud ble selveierbruk i 1907, og den nye eieren endret da navnet til Hellerud (se bnr. 3 Hellerud). I 1917 kjøpte Eli Pedersdatter og Lars Andersens eldste sønn, Karl Muggerud (f. 1869), en parsell et par hundre meter lenger sør ved fjorden (bnr. 11 av skyld 1 øre) og kalte sin nye eiendom Muggerud – se gnr. 229/11 Muggerud.

Bjørnsvika



Bjørnsvika har trolig vært husmannsplass helt fra 1700-tallet.¹⁰ Fra rundt 1830 satt *Jens Pedersen* (f. ca. 1803) på en plass under Steinsetra, og i 1865 var han husmann med jord og snekker, og bodde i Bjørnsvika med sin andre hustru, *Anne Jørgensdatter* (60), og deres fostersønn, *Johannes Lorentsen* (2). De hadde 2 storfe og sådde 2 t. poteter. Jens Pedersen og Anne Jørgensdatter (fra Sundvollen) giftet seg i 1857.

Bjørnsvika rundt 1940, før stabburet ble flyttet til tunet på Steinsetra.

9 Marie Muggerud var datter av Almas bror, Martin Andersen Sønsterud, og hustru Marie Martinsdatter (fra Nordstøa ved Steinsetra).

10 Fortalt av Anders Sexe (f. 1883) til datteren Gunhild (f. 1933).

Jens Pedersen var tidligere gift med *Anne Marie Johannesdatter*, og vi kjenner sju av deres barn:

- * Peder (f. 1831).
- * Inger (f. 1833).
- * Inger Marie (f. 1835), g.m. Paul Thomassen Steinsæther i Hagan, seks barn – se gnr. 229/4 Hagan.
- * Lise (f. 1837), seinere i Trøgsløkk (Bjørnsrud), seterbudeie og garnbinderske.
- * Johannes (f. 1840), konfirmert i Norderhov 1857.
- * Ragnhild (f. 1842).
- * Maren (f. 1844).

I 1886 skrev Thorstein Sexe, eier av Ner-Nigarden Hårum, kontrakt med Olaus Olsen Gusgårdseie «som Forpagter paa den inden min Gaard Stensætre Indhegninger beliggende Plads Bjørnsvigen» til en årlig avgift på 72 kroner (det første året var avgiften 60 kroner). Olaus måtte binde seg til å arbeide 20 dager pr. år på bondens gård, til en daglønn på 80 øre.

I 1900 var Olaus Olsen (f. 1857 i Norderhov) i folketellinga kalt husmann med jord, sysselsatt med jordbruk og skogsdrift. Han bodde på bruket med hustru Randi Karine Andersdatter (f. 1848 i Norderhov) og to døtre: Karen Marie (f. 1887) og Marta Olava (f. 1890) samt et fattiglem, Hans Kristiansen Fjeldseie (f. 1856, ugift).

Olaus Olsen Stensæter døde i 1909. Ifølge kirkeboka var han da forpakter, og «kjørte sig i hjel ved ulykkestilfælde».

Fra tidlig i 1940-årene ble Bjørnsvika leid av Anders Sexe (1883–1948) og hans familie. Anders Sexe var bror av Steinsetras eiere Olaf, Mads, Sara og Guro Sexe, og var gift med Klara Sexe f. Johnsen (1909–1978), og de fikk to barn:

- * Gunhild (f. 1933), g.m. Iradj Afsar (f. 1928) fra Iran, tre barn: Azita (f. 1957, samboer med Erik W. Lie f. 1961, to barn: Sophia f. 1987 og Iris f. 1997), Anders (f. 1959, bosatt i Mexico, g.m. Raquell Ramirez f. 1968, tre barn: Catalina f. 1990, Sebastian f. 2003 tvilling og Isabella f. 2003 tvilling), og Hanni (f. 1963, én sønn Jonathan f. 1997 fra tidligere samboerskap med Anna Maria Pirolt f. 1972).
- * Ingeborg (f. 1939), bosatt på Bærums Verk, g.m. Kjell Mørkholm (f. 1938) fra Oslo, tre barn: Sturla (f. 1964), Kjartan (f. 1965) og Camilla (f. 1967).

Klara og Anders Sexe var bosatt i Oslo. Da Sara og Guro Sexe i 1962 solgte Steinsetra til sin brorsønn Martin Bjerke Sexe, ble det nedfelt i skjøtet at Klara Sexe fortsatt skulle ha rett til å leie husene i Bjørnsvika. I 1981 ble Bjørnsvika utskilt og overdratt til Klara og Anders Sexes datter, Gunhild Sexe Afsar (f. 1933) – se gnr. 229/26 Bjørnsvika.

Kristianstangen

Kristianstangen var opprinnelig en gårdpart (løpenr. 164c) under Steinsetra. Plassen har trolig fått navn etter Christian Olsen Western, som i 1826 solgte Steinsetra og flyttet hit med sin hustru Guri Torstensdatter. I 1864 ble Kristianstangen kjøpt av Nordengas eier, og lå siden under Nordenga.

I 1865 satt fisker *Hans Larsen* (24) på Kristianstangen med hustru *Lovise Johannesdatter* (21) og datteren Karen Larine (1). Da de i 1868 fikk en sønn, Ole Kristian, ble det anført i kirkeboka at Hans Larsen var husmann. Lovise Johannesdatter var fra naboplassen Bråten.

I 1955 ble en mindre del av Kristianstangen utskilt og solgt som hyttetomt – se gnr. 229/16 Hagastua.

Hansebråten

Hansebråten var en plass som lå i skogteigen til Sjefsgården Tanberg i Norderhov, på nedsida av Siviltforsvarsanlegget og cirka 100 meter nordøst for eiendommen Muggerud (Terje Steinsæther). Det er fortsatt tufter etter en grunnmur her. Området ble overført til Hole ved en grenseregulering i 1948. Hans Hansen Muggerud (f. 1802), seinere eier av Korneliusbråten, skal være født på denne plassen, som da rimeligvis har navn etter hans far.¹¹

11 Lyse (1976), s. 59.



Nordenga høsten 2008.
© Fotograf Siri Berrefjord

Ørige bruk utskilt fra Steinsetra

Nordenga GNR. 229/2 – ÅSAVEIEN 460

Da Christian Olsen Western i 1826 skilte ut to mindre gårdparter fra Steinsetra, beholdt han den ene (løpenr. 186c av skyld 1/3 lispund, seinere kalt Kristianstangen) da han samme år solgte hovedbruket til Alv Olsen Hurum (se ovenfor). Den andre gårdparten (løpenr. 164b av skyld 1/6 lispund) solgte han, ved skjøte av 15. september 1828, til Ole Christoffersen for ukjent kjøpesum.

CHRISTIAN OLSEN WESTERN var gift med GURI TORSTENSDATTER (1805–1866) fra Nylende under Hole prestegård. Etter hans død solgte hun i 1864 løpenr. 164c (Kristianstangen) til Ole Christoffersens sønn, Andreas Olsen, som siden 1855 var eier av løpenr. 164b. Siden har løpenr. 164b og 164c vært ett bruk, i dag gnr. 229/2 Nordenga.¹²

OLE CHRISTOFFERSEN STEINSÆTHER (ca. 1792–1874) var gift, men vi kjenner ikke navnet på hans hustru. De fikk minst ett barn, Andreas (f. 1824). Ved skjøte av 1. mai 1855 overtok han foreldrenes gårdpart (løpenr. 164b) for 200 spesidaler og livøre til foreldrene i deres levetid.

¹² Løpenr. 164c ble siden kalt «Kristianstangen», og det er fortsatt synlige hustufter på stedet. I 1955 ble en mindre del av plassen utskilt og solgt som hyttetomt – se gnr. 229/16 Hagastua.



ANDREAS OLSEN STEINSÆTHER (1824–1878) var gift med MARIE OLSDATTER LAARVIGEN (1823–1890), og de hadde én fostersønn, Ole Kristian (f. 1853).¹³ I 1864 kjøpte Andreas Steinsæther også løpenr. 164c for samme kjøpesum (200 speidaler) og livøre til selgeren Guri Torstensdatter. Da folketellinga ble registrert 31. desember 1865, satt Guri Torstensdatter (62, enke) som innerst (leietaker) på denne gårdparten sammen med fisker Hans Larsen (24) og hans familie: hustru Lovise Johannesdatter (21) fra naboplassen Bråten og datteren Karen Larine (1). De hadde to tjenestefolk: Hanna Enoksdatter (11)¹⁴ og Andreas Johannessen (19), som var Lovises bror. På gårdparten hadde de 1 ku, og de sådde ½ t. bygg og 2 t. poteter.

Fra Nordenga cirka 1910. Til venstre (med hestene) står Ole Kristian Olsen Nordengen (1853–1910), Tron (f. 1899), Johs (f. 1900), en ukjent kvinne, Kett (Anne Kristine) (f. 1909), Marie Tronsdatter Nordengen f. Fjeld (1868–1947) og Tora (f. 1904).

13 Ole Kristian Olsen var født utenfor ekteskap av en tjenestejente, Johanne Kristoffersdatter (f. ca. 1815) fra Hallingdal, og Ole Olsen Hurum i Østigarden Hårum i Steinsfjerdingen. De hadde ytterligere ett barn, Anne Sofie Olsdatter (1850–1900), som ble oppfostret i Valbekken i Åsa. Hun giftet seg i 1876 med Gunder Larsen Weisten, og de fikk to sønner: Martin og Gunnar. Etter Gunder Larsens død giftet Anne Sofie seg igjen med Karl Kristiansen Sonerud, og de fikk seks barn: Kristian, Tora, Erik, Andreas, Anders og Kristoffer – se bind 2 s. 248–249. Johanne Kristoffersdatter arbeidet i 1850 på Bjørnstad, i 1853 i Sundby i Norderhov, og i 1865 var hun tjenestejente i Kornbråten i Åsa, 50 år gammel og ugift.

14 Hanna Pauline Enoksdatter (f. 1855) var datter av Anne Jakobsdatter (f. 1828) og Enok Thorsen (1833–1885), som bodde i Elvika da datteren ble døpt i 1855. I 1865 var de innerster på Abrahamrud i Norderhov, hvor Annes far, Jakob Rasmussen, var husmann.

Lovise Johannesdatter og Hans Larsen satt rimelivis på Kristianstangen i 1865. Guri Torstensdatter døde i januar 1866.

I 1865 satt Marie Olsdatter (43) og Andreas Olsen Steinsæther (42) i Nordenga med fostersønnen, Ole Kristian Olsen (13), og føderådsmannen Ole Christoffersen (74, enke-mann). De hadde 1 hest, 2 storfe og 4 sauer, og årlig utsæd var $\frac{1}{4}$ t. rug, $\frac{1}{4}$ t. bygg, $1\frac{1}{2}$ t. blandkorn og 3 t. poteter.

Andreas Olsen Steinsæther drev med hellebryting. Da Hole meieri i Svensrud ble bygd i 1871, var det John Laarvigen og Andreas Steinsæther som leverte steinheller til gulvene.¹⁵ Ellers hadde han snekkerverksted og drev som møbelsnekker, og det er fortsatt møbler på gården som han har laget.

Ole Christoffersen Steinsæther døde i 1874, 82 år gammel. I 1879 døde også sønnen, Andreas, av lungebetennelse, og hans hustru Marie Olsdatter overdro samme år, ved skjøte av 10. november 1879, Nordenga til fostersønnen Ole Kristian Olsen, mot livøre i sin levetid (hun døde i 1890).

OLE KRISTIAN OLSEN NORDENGEN (1853–1910) giftet seg i 1898 med MARIE TRONSDATTER FJELD (1868–1947) fra Etnedal i Valdres, og de fikk fire barn:



*Ole Kristian Olsen
Nordengen (1853–1910).*



*Marie Tronsdatter
Nordengen f. Fjeld (1868–
1947).*

* Tron Martin (1899–1970), ugift, seinere eier av Nordenga – se nedenfor.

* Otto Johannes (1900–1960), kalt «Johs», bosatt i Lunner, hvor han drev dagligvareforretning i Volla-krysset, g.m. Anny Hellberg Hansen (1899–1984) fra Svelvik, én fosterdatter Bjørg.

* Tora (1904–2001), stelte huset for sin bror i Nordenga, g. i godt voksen alder i 1969 m. Einar Bjerke (d. 1972), som i sin ungdom hadde bodd hos Haakon Aasa i Vegårdsfjeringen. Einar Bjerke bodde som voksen i Alvdal, hvor han drev et bakeri som var startet av hans far. Etter Einar Bjerkes død i 1972 flyttet Tora til Lunner.¹⁶

* Anne Kristine (1909–2001), kalt «Kett», bosatt i Lunner, g.m. Marius Hallum (1902–1985) fra Lunner, to barn: Halvard (f. 1936, bosatt i Brumunddal g.m. Kari Haga f. 1941 fra Lunner, to barn: Anne Kristine f. 1970 og Arne Marius f. 1976)¹⁷ og Berit Marie (f. 1938, eier av Nordenga fra 1971, g.m. Øistein Wang f. 1944, to døtre: Tone og Mari – se nedenfor).

15 Torbjørn Slåtto: Beretning om Hole meieri, s. 9.

16 Tora var Einar Bjerkes andre hustru, han hadde to barn i sitt første ekteskap (i Alvdal).

17 Anne Kristine Hallum (f. 1970) har én sønn Guttorm (f. 1997) fra tidligere ekteskap med Anders Østigård (f. 1970) fra Brumunddal. Arne Marius Hallum (f. 1976) er bosatt på Furnes i Ringsaker og gift med Herdis Telneset, og de har to sønner: Amund (f. 2005) og Erlend (f. 2007).



Marie Tronsdatter Fjeld kom fra Etnedal for å stelle for brødrene Thorvald og Kristian, som arbeidet som hjulmakere og snekkere på Modum (Vikersund). Hun ble kjent med Ole Kristian Nordengen, og tradisjonen i familien forteller at han flere ganger rodde fra Nordenga til Vikersund for å besøke henne. De giftet seg i 1898.

I 1900 satt Ole Kristian Olsen og Marie Tronsdatter i Nordenga med sine to eldste barn og én tjenestejente, Gunhild Tronsdatter (f. 1882) fra Etnedal i Valdres, husmoras yngre søster, som i 1906 ble gift med Johan Lohrviken på nabogården Lårvika.

Etter Ole Kristian Nordengens død i 1910 overtok Marie Nordengen i uskiftet bo, og satt som eier til sin død i 1947. Etter hvert som eldste sønn Tron Martin vokste opp, hjalp han moren og overtok etter hvert gårdsdriften. I 1949 fikk han skifteskjøte fra sine tre søsken og medarvinger for en kjøpesum på 20.000 kroner, hvorav 5.000 kroner for løsøre.

TRON MARTIN NORDENGEN (1899–1970) var ugift. Han drev tradisjonelt gårdsbruk og plantet i tillegg 300 frukttrær. Frukten ble primært solgt på Hadeland. Han var ellers aktiv lokalpolitiker, og representerte Bondepartiet i Hole herredsstyre. Ellers var han en svært aktiv skytter og jeger, og hevdet seg bl.a. i toppen på Landskytterstevnet i flere år. Tron M. Nordengen var også medeier i et sagbruk i Åsa.¹⁸

Fra Nordenga sist i 1920-årene. Fra venstre en sommergjest fra Oslo (fru Olsen), Marie Tronsdatter Nordengen f. Fjeld (1868–1947) og to av hennes barn: Kett (Anne Kristine) (f. 1909) og Johs (Otto Johannes) (f. 1900).

18 De øvrige eierne var Gudbrand og Knut Elviken, Haakon Aasa og Bjørnstad på Rakkestad.



Tora Nordengen (1904–2001) og hennes mor, Marie Tronsdatter Nordengen (1868–1947) i Nordenga med hunden Frøya.



I 1948 hadde Nordenga 68 dekar dyrket jord (mold og leire) og 30 dekar annet jordbruksareal, 1 hest, 5 kyr, 1 okse, 1 ungdyr, 2 griser og 4 sauer.

I 1955 ble en del av Kristianstangen utskilt og solgt som hyttetomt – se gnr. 229/16 Hagastua.

Etter Tron Martin Nordengens død var det hjemmelsovergang til hans to gjenlevende søstre, Tora Bjerke og Anne Kristine Hallum. Ved skjøte av 2. april 1971 ble gården solgt til sistnevntes datter Berit Marie Hallum Wang og hennes mann Øistein Wang.

BERIT MARIE HALLUM WANG (f. 1938) er født og oppvokst på Lunner. Hun er utdannet førskolelærer og spesialpedagog, og har vært barnehagestyrer i Hole, Ringerike og Oslo. De siste 10 yrkesaktive årene var hun spesialpedagog i Bærum kommune. Hun er gift med ØISTEIN WANG (f. 1944) fra Ringi i Bærum, som siden 1971 har dre-

vet Nordenga sammen med sin kone. De har to døtre:

* Tone (f. 1972), bosatt i Oslo, ugift.

* Mari (f. 1977), bosatt i Oslo, samboer med Petter Reinholdtsen (f. 1973) fra Ballangen i Nordland, én sønn Tarald (f. 2008).

Nordenga har i dag 68 dekar dyrket jord og 30 dekar annet jordbruksareal, og har 50 vinterføra sauer, 2 traktorer og kaldluft korntørke. Fra 1978 til 2001 var det kjøttproduksjon på gården (storfe). Det har vært sauehold på gården siden 1981, og på det meste har de hatt 100 vinterføra sauer, som i sommermånedene beiter i Raggsteindalen i Hallingdal.

Av bygninger i Nordenga er våningshus (bygd 1974), låve (1890-årene, påbygd fjøs 1978), gammelt stabbur, redskaps- hus (1950-årene), og et gammelt bryggerhus som står til nedfalls. I bryggerhuset er en gammel bakerovn i stein. På østsiden av bygdeveien står en smie, med snekkerverksted, begge fullt utstyrt. Et gammelt våningshus fra 1700-tallet ble revet cirka 1990. Et gammelt grisehus ble revet like før 1950 (da veien kom).

Åkernavn er Pålerud, Gråbeinåkeren og Langåkeren.

Tron Martin Nordengen (1899–1970) var eier av Nordenga fra 1949 til sin død i 1970. Her som rekrutt på Gardermoen cirka 1918.



Fra Hellerud sist i 1920-årene. Olga Steinsæther f. Langer (til venstre) og Paul Steinsæther (med trekkspillet). Damen i midten er ukjent.

Hellerud GNR. 229/3 – ÅSAVEIEN 332

I 1907 ble den tidligere husmannsplassen Muggerud utskilt fra Steinsetra og solgt til OLE OLSEN NYGAARD for ukjent kjøpesum. I skjøtet ble anført at eiendommen «skal kaldes Hellerud» (bnr. 3 av skyld 53 øre). Den nye eieren lånte 2.000 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

Ole Olsen Nygaard solgte i 1911 bruket til JOHAN MARTINSEN fra Klokkerbråten for 3.400 kroner. I 1915 ble det utskilt en boligtomt, bnr. 5 Nordstøa av skyld 2 øre, som Martinsen selv beholdt før han ved skjøte av 10. november s.å. solgte Hellerud videre til sin stedatter ANNA MARGRETHE JØRGENDATTER og hennes mann MARTIN ANDERSEN SØNSTERUD for 4.500 kroner. Sistnevnte solgte det i 1917 til C. FR. HANSEN fra Oslo for 5.000 kroner. Hansen satt med eiendommen til 1925, da han solgte den til Paul Steinsæther for 8.500 kroner.

PAUL STEINSÆTHER (1900–1982) var gift med OLGA LANGER (d. 1963) fra Åsa. Ekteskapet var barnløst. Ved skjøte av 17. august 1929 solgte Paul Steinsæther bruket til Anna Rongstad for 6.500 kroner og flyttet til Bjørkeli (se gnr. 230/8 Bjørkeli). Dermed kom en eierfamilie til Hellerud som fortsatt sitter med eiendommen.

ANNA RONGSTAD F. ANDRESEN fra Hurum var gift med GUNNAR FØDSTAD RONGSTAD fra Toten. De var bosatt i Oslo, og brukte Hellerud som fritidseiendom. De hadde fem barn:



Fra en pilkekonkurranse på Steinsfjorden i 1957. Fra venstre: Gerd Lohrviken, Hans Thorleif Lohrviken, Thorleif Steinsæther, Narve Guriby, Oskar Olafsen Granli og Paul Steinsæther.

Sturla, Inger, Synnøve («Baby»), Kjell og Knut. I 1961 ble Hellerud solgt til nest yngste sønn, Kjell, for 20.000 kroner.¹⁹

KJELL RONGSTAD (f. 1911) var ugift. Etter hans død i 1974 ble eiendommen ved skifteskjøte overtatt av hans nieser og nevøer: Sturlas barn INGER STRØM-GUNDERSEN (f. 1939) og STURLA STURLASON LARGE (f. 1942), begge Oslo (en tredjepart på deling), Synnøves sønn HENRIK SVERDRUP (f. 1939) i Røyken (en tredjepart), og Knuts datter ELLEN RONGSTAD (f. 1948) i Oslo (en tredjepart). Jordstyret nektet enhver form for utskillelse, så eiendommen fortsatte som et felleseie mellom de tre partene. Synnøve Sverdrup f. Rongstad fikk bo- og bruksrett til sin død.

Hellerud er på cirka 50 dekar. Jordveien ble tidligere leid bort, men drives i dag av eierne.

Av bygninger er det gamle våningshuset (påbygd 1953 og i midten av 70-årene), en bygning kalt «Sommerstuen» i to etasjer (bygd i 1920-årene), «Atelieret» (den gamle låven som er ombygd) og en liten hytte (tidligere verksted/birøkterstall).

¹⁹ I 1965 ble det tinglyst en veirett for Synnøve Sverdrup til hennes hytte på d.e.



Hagan GNR. 229/4 – ÅSAVEIEN 462

Hagan var husmannsplass under Nordenga. I desember 1864 lånte eieren av Nordenga, Andreas Olsen Steinsæther, 90 spesidaler av husmannskona Marte Pedersdatter og hennes sønn Paul Thomassen, mot pant i et jordstykke på 3 dekar av Nordenga (plassen Hagan). Dette jordstykket samt husene på parsellen, som var oppført av Pauls far, Thomas Halvorsen, skulle være Pauls eiendom etter at lånet var betalt tilbake med avkortning på 20 spesidaler, «saaledes at blot 70 speciedaler bliver at betale». Dermed var husmannssønnen Paul Thomassen blitt selveier, og registrert som sådan i folketellinga 1865. Men da flere av Pauls barn ble døpt utover i 1870-årene, ble det anført i kirkeboka at faren var husmann med jord, og i 1900 var Hagan «bygselplads» og Paul Thomassen var «fisker og jordbruger, bygselmand».

PAUL THOMASSEN STEINSÆTHER (f. 1838) var smed, og gift med INGER MARIE JENSDATTER (f. 1835), datter av Jens Pedersen og Anne Marie Johannesdatter, tidligere husmannsfolk i Bjørnsvika. Vi kjenner seks av deres barn (flere dro til Amerika):

- * Thomas (f. 1865), konfirmert 1879.
- * Maren Johanne (1868–1944), g.m. Christian Knutsen Elviken. eier av Hagan fra 1908 – se nedenfor.
- * Jens Andreas (f. 1871), konfirmert 1885.
- * Ragna Pauline (f. 1873), konfirmert 1888.

Hagan cirka 1955. Brygga til venstre er av laftet tømmer og fylt med stein. Tømmeret langs stranda ligger på Steinsetras grunn (Sexe).



Christian Knutsen Elviken i Hagan ble til daglig bare kalt «CK». Han fisket i Steinsfjorden, om sommeren med opptil 40 garn. Her med en del av dagens fangst.

* Karen (1875–1877), d. 1 ¾ år gammel.

* Karl Sigvart (1878–1963), seinere eier av Bjørkeli, g.m. Otilie Olsdatter (1872–1955), fem barn: Paul Ingolf (f. 1900), Olga (f. 1904), Thorleif (f. 1907), Jenny Marie (f. 1909) og en datter som døde i sitt første leveår – se gnr. 230/8 Bjørkeli.

I 1865 satt Paul Thomassen (28) og Inger Marie Jensdatter (30) i Hagan med hans stedatter, Anne Lauritzdatter (7), deres felles barn Thomas (1) samt husbondens mor, Marte Paulsdatter (60, enke). De hadde 1 ku og sådde ½ t. bygg og 2 t. poteter.

I 1900 satt Inger Marie Jensdatter og Paul Thomassen i Hagan med yngste sønn, Karl Sigvart (f. 1878, fisker), dennes kone Otilie Olsdatter (f. 1872, fiskerkone) og deres eldste barn, Paul Ingolf (f. 1900).

I 1908 ble Hagan (bnr. 4 av skyld 4 øre) utskilt fra Nordenga, og ved skjøte av 7. april 1911 solgt til svigersønnen Christian Knutsen Elviken for 500 kroner. Ved skjøtet fikk eieren av Nordenga en tinglyst rett til å henge fiskegarn på parsellens strandlinje samt veirett til garnhengene.

CHRISTIAN KNUTSEN ELVIKEN (1868–1953) var fra Elvika (nordre) i Norderhov.

Han ble gift med MAREN JOHANNE PAULSDATTER STEINSÆTHER (1868–1944) fra Hagan. De reiste til Amerika som unge, og der arbeidet Christian som kokk på en tømmercamp i Amerika. Siden var han en mester i kokekunsten. Ekteskapet var barnløst. I Hagan hadde de høner og kalkuner, og gamle folk kaller fortsatt bruket for «Hønsefarmen». Det stod et hønsehus på berget ned mot fjorden (brent 1953).

I tillegg var C.K. Elviken en habil fisker. Om sommeren kunne han fiske sik med opptil 40 garn på Midtgrunna i Steinsfjorden.²⁰ Han var også en betydelig krepsefisker, og fast leverandør til kjøpmenn i Oslo. I 1909 leide han fiskerett i Steinsfjorden utenfor Stein gård (Steinsvika og Steinsleiret) av Johannes Solberg mot årlig avgift 200 kroner. Ifølge kontrakten skulle også gårdens ruser overlates til Christian, og rusene måtte tilbakeleveres i samme stand som de ble overtatt.²¹

²⁰ Opplyst av Knut Elviken.

²¹ Harsson 2000, s. 137.



Ved skjøte av 18. oktober 1952 ble Hagan solgt til Arne Gran for 12.000 kroner med huslyrett til selgeren Christian K. Elviken i hans levetid (han døde i 1953).

Våningshuset i Hagan slik det så ut tidlig i 1950-årene.

ARNE GRAN (1912–1984) fra Oslo var fargehandler, og gift med LILLIAN DALAAKER (1928–1989) fra Oslo. De hadde tidligere hytte på Elviktangen (i Norderhov), og brukte Hagan som fritidssted. De fikk én sønn, Petter, som ved skjøte av 12. desember 1974 overtok eiendommen.

PETTER GRAN (f. 1951) er kiropraktor av yrke, og har siden 1975 drevet egen praksis i Hønefoss. Han er gift med KARIN GRAN F. LØKEN (f. 1951) fra Oslo, som er utdannet kiropraktorassistent og arbeider i sin manns bedrift. De har to barn:

* Axel (f. 1978), bosatt på Voss.

* Henriette (f. 1980), p.t. bosatt i Davenport, Iowa, USA (student).

Eiendommen er på 7,5 dekar. Den gamle stua på bruket (med steingolv på kjøkkenet) er fortsatt en del av våningshuset (renovert 1955, påbygd og totalrenovert 1978–79). Øvrige bygninger er gammelt stabbur og låve med laftet fjøs (begge trolig fra 1800-tallet), og garasje (bygd 1982, utvidet 1996).

«... SVÆR TIL Å FISKE»

«Det var ikke alltid like lett for Dorthea. Det var ofte smått stell når det ikke var så mye arbeid å få for Johan. Hun hadde 30 høner, og så hadde dem fiskinga da. Dorthea hadde egen motorbåt, en slik en med motor midt i båten. Hun skal ha vært svær til å fiske. Dorthea var så fin, og alltid nøye med alt. Når hun skulle til kua i fjøset, hadde hun reint blått forkle og skaut på hue. Hun lagde kremmerhus av bjørkenever som hun plukket bær i, der- som hun ikke hadde kurv. Det gjaldt spesielt molter».

* Jørgen Jacobsen: «Sterke jenter fra Krokskogen», slektsversikt (Skui 2002). Kopi i Hole bygdearkiv.



Martin Andersen Sønsterud (1886–1966) fra Høglaupet (Rørvikberget) ble eier av Nordstøa i 1930.

Nordstøa GNR. 229/5 – ÅSAVEIEN 340

I 1911 ble parsellen Nordstøa (bnr. 5 av skyld 2 øre) utskilt fra Hellerud (Muggerud). Da Helleruds eiere, Dorthea Jakobsdatter og Johan Martinsen, i 1915 solgte Hellerud til hennes datter Anna og dennes ektemann Martin Andersen Sønsterud, beholdt de Nordstøa.

JOHAN MARTINSEN (1876–1929) fra Klokkerbråten var gift med DORTHEA JAKOBSDATTER (1863–1931) fra Langebru på Krokskogen. De fikk ingen felles barn, men Dorthea hadde fra tidligere to døtre:

* Jenny Marie (f. 1888) med Nils Pedersen Søhol (f. 1869). Jenny ble seinere gift med Peter Lyse (1895–1982), ingen barn – se gnr. 230/3 Lårvikkleiva (Lyse).

* Anna Margrethe Jørgensdatter (1897–1978) med Jørgen Andreassen Brua (f. 1877). Anna Margrethe ble seinere gift med Martin Andersen Sønsterud (hans andre ekteskap), og de fikk fire barn: Dora, Rønnaug, Rønnaug Elisabeth og Jakob – se nedenfor.

Etter Johan Martinsens død i 1929 overtok Dorthea eiendommen Nordstøa i uskiftet bo, før hun ved skjøte av 9. desember 1930 solgte den til svigersønnen Martin Andersen Sønsterud for 1.400 kroner og huslyrett i sin levetid.

MARTIN ANDERSEN SØNSTERUD (1886–1966) fra Rørvikberget ved Sundvollen var sveiser på Mo i Steinsfjerdings, og eier av «Ring-Sørum» i årene 1916–1925. Han var gift to ganger. I første ekteskap med MARIE MARTINSEN (1891–1915) fra Klokkerbråten var det tre barn:

* Anders (1911–1968), g.m. Esther Karoline Elvigen (1915–2004) fra Elvika i Norderhov, tre barn: Edel Marie (f. 1934, g.m. Øystein Nilsen 1924–1993, tre barn: Gro f. 1954, Tom 1958–2000 og Jan f. 1969), Liv Jorunn (f. 1942, g.m. Terje Haglund f. 1943) og Steinar (f. 1947, samboer med Mariann Rønneberg f. 1949) – se gnr. 231/35 Brugård.

* Odd (1912–1967), g.m. Else Alvide Hurum (f. 1918) fra Hagabråten, to barn: Synnøve (f. 1937, g.m. Oddvar Hansen, tre barn: Roar f. 1961, Frank f. 1963 og Oddvar jr. f. 1969) og John Eugen (f. 1950, to barn: Roy f. 1976 og Eva f. 1979) – se gnr. 230/25 Tajet (Åsaveien 260).

* Marie Dorthea (1915–1982), ble adoptert av sin fars søster Alma Karine og hennes mann Peder Muggerud – se bind 2 s. 690.

Marie Sønsterud f. Martinsen var i Amerika som ung pike, og kom tilbake til Norge og giftet seg. Hun døde i barsel-feber i 1915, noen uker etter at hennes tredje barn ble født. Martin giftet seg igjen samme høst (23. oktober 1915) med ANNA



Martin Andersen Sønsterud (1886–1966) i Nordstøa og hans andre hustru, Anna Margrethe Jørgensdatter (1897–1978).

MARGRETHE JØRGENDATTER (1897–1977) fra Langebru på Krokskogen, og de fikk fire barn:

* Dora (f. 1916), g.m. Olav Bjørnstad (1910–2004) fra Sørskogbygda ved Elverum, tre sønner: Arne Gustav (f. 1933, bosatt i Västerås i Sverige, g.m. Hallfrid Moen f. 1940 fra Uthuslia i Hernes, siden skilt, tre barn: Hilde Dagmar f. 1965, Leif Arne Olav f. 1967 og Maria Elisabeth f. 1975), Erik (f. 1941, g.m. Elfrid Pettersen f. 1940 fra Leka i Nordland, ingen barn) og Jan (1949–1993,²² g.m. Aud Pernille Befring f. 1950 fra Førde i Sunnfjord, tre barn: Kari f. 1982, Olav f. 1985 og Einar f. 1990).

* Rønnaug (1920–1921), d. av lungebetennelse 3 måneder gammel.

* Rønnaug Elisabeth (1924–1971), g.m. Fridtjof Gram, bosatt i Bærum (ingen barn).

* Jakob (1926–1989), g.m. Kitty Elsa Gladh (f. 1927) fra Stockholm, tre barn: Bengt Arne, Iren Annett og Anja – se gnr. 230/31 Nerthun (Åsaveien 210).

Anna og Martin Sønsterud flyttet fra «Ring-Sørum» til Rønningen på Krokskogen i 1925. Martin arbeidet i skogen for Fearnley, og i 1927 flyttet familien til Nordland ved Fjulsrud. Her bodde de til 1932, da de bosatt seg i Nordstøa.

I 1966 ble det fra Nordstøa utskilt og solgt to hyttetomter ved fjorden, bnr. 19 Fjordbu og bnr. 20 Sjølyst. Anna og Martin Sønsterud var i mange år seterfolk på Kneikasetra på Krokskogen – se bind 1 s. 423.

²² Jan Bjørnstad (1949–1993) var flykaptain og ansatt i Widerøe (bosatt i Bodø, omkom i Namsos-ulykken 1993).

Etter Anna Margrethe Sønsteruds død i 1978 var det hjemmelsovergang til arvingene, og i 1979 ble Kjell Karlsen ny eier av Nordstøa.

KJELL KARLSEN (f. 1940) fra Steinsfjerdingsan er blikkenslagermester og driver sitt eget firma, Ring. Blikk- & Kobberslageri AS. Han er gift med GRETHE LEHNE (f. 1940) fra Røyse, som arbeider i Norlis bokhandel i Hønefoss. De har to barn: Roger (f. 1963) og Tormod (f. 1965) – se bind 2 s. 210–211.

Eiendommen er på 4,5 dekar.

Bråten GNR. 229/7

Eiendommen Bråten er den tidligere husmannsplassen Bråten (Hagen) under Østre Vaker (Warloe). I 1865 satt husmann med jord *Johannes Andersen* (f. 1823 i Hole) her med hustru *Karen Larine Hansdatter* (f. 1820) og ni barn. Johannes Andersen var innerst (leieboer) i Steinsetra i 1845, og i 1857 ble han kalt husmann i kirkeboka. Vi kjenner 12 av deres barn:

* Lovise (f. 1845), g. m. husmann Hans Larsen (f. 1842) på Kristianstangen, minst to barn: Karen Larine (f. 1865) og Ole Christian (f. 1868).

* Andreas (1847–1926), eier av Rørvika fra 1884, g. 1877 m. Marie Kristiansdatter Rørvigen (1850–1915), åtte barn: Karl Johan, Anna Karine, Elise, Karen, Martha, Olga, Anders og Olaf – se gnr. 232/2 Rørvika.

* Hans Johan (1851–1938), gårdbruker i Lien (Ødelien) på Utstranda, g. 1879 m. Gunhild Marie Jørgensdatter Øverby (1858–1946), tre barn: Jørgen, Johan og Marthe Marie – se gnr. 234/5 Ødelien (Lien).

* Maren Birgitte (f. 1850).

* Johannes (f. 1851).

* Karl (f. 1853), g. 1883 med Inger Marie Andreasdatter Sundland (f. 1859), tre barn: Andreas (f. 1884), Karen (f. 1888) og Inga (f. 1896) – se gnr. 231/4 Sundland.

* Gabriel (f. 1855), ugift, eier av Hagabråten 1906–1917 – se gnr. 230/3 Hagabråten.

* Sigvart (f. 1856), døde ung av lungebetennelse.

* Otto (f. 1858).

* Nikolai (f. 1861), bosatt i Oslo, g.m. Inga, to barn: Nancy og Erling.

* Tilla (f. 1863).

* Edvart Christian (f. 1865).

I 1920 ble Bråten utskilt fra Østre Vaker (gnr. 31/38 av skyld 1 mark) og solgt til Johan Jørgensen Bråthen for 2.800 kroner. Eiendommen ble overført fra Norderhov til Hole ved en grensejustering i 1948.

JOHAN JØRGENSEN BRÅTHEN (1871–1956) var fra Lårvikkleiva, og tidligere husmann i Hagen (Bråten). I 1900 satt han på plassen som jordbruksarbeider og fisker med hustru MAREN JOHANNE KARLSDATTER (1875–1953) og to barn. Maren Johanne var fra Bergerstua i Steinsfjeringen (se bind 2 s. 607–608). Fra 1914 var Johan Jørgensen Bråthen også eier av gnr. 230/10 Skogli, som han i 1923 overdro til eldste sønn, Anders Hagen. Maren Johanne og Johan fikk fem barn:

* Anders (1893–1974), seinere eier av Skogli, g.m. Marie Birgitte Langer (1900–1989) fra Åsa (ingen barn) – se gnr. 230/10 Skogli.

* Karine (f. 1898), ugift, bosatt i Ål i Hallingdal, husholderske.

* Marta, bosatt i Sverige, g.m. Gustav Gladh fra Stockholm, fire barn: Solveig, Leif, Kitty og Kikkan.

* Karl Johan (1908–1985), seinere eier av Bråten og bnr. 8 Bjerkheim, g.m. Signe Berntsen, fire barn: Kåre, Rolf, Marit og Ingrid – se gnr. 229/8 Bjerkheim.

* Hjørdis (1912–2004), g.m. Kristoffer Hoddevik (1902–1983), tre barn: Bjørn Anton (f. 1937), Margrethe (f. 1947) og Karstein Johan (f. 1950) – se gnr. 230/22 Knausen.

I 1932 ble det utskilt en parsell på cirka 2 dekar til en av sønnene, Karl Johan Bråten – se gnr. 229/8 Bjerkheim, og i 1946 ble det utskilt en hyttetomt (bnr. 50 Pipenhus). Etter at eiendommen var overført fra Norderhov til Hole fra 1. juli 1948, fikk eieren i 1949 400 kroner i erstatning ved avståelse av grunn til den nye veien Sundvollen–Åsa (heri erstatning for nytt gjerde).

I 1951 solgte Maren og Johan Bråthen eiendommen til sønnen Karl Johan for 6.000 kroner og huslyrett i sin levetid, inkludert bruk av ¼ mål potetjord, kjøkkenhage og frukthage. Den nye eieren lånte hele kjøpesummen i Hole sparebank mot pant i sine eiendommer (bnr. 7 og 8). Karl Johan Bråthen bodde med sin familie på nabobruket Bjerkheim – se gnr. 229/8.

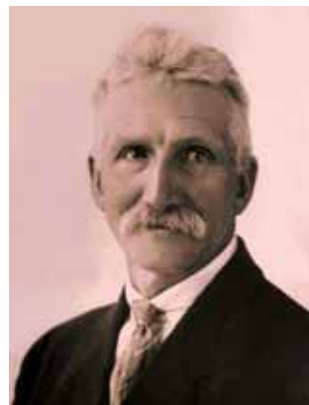
I 1951 ble det utskilt og solgt to hyttetomter (bnr. 14 Utsikten og bnr. 15 Nordagløtt).

I 1961 solgte Karl Johan Bråthen en tomt til sønnen Rolf for 500 kroner – se gnr. 229/17 Lykkebo. I 1969 ble en tomt (bnr. 21 Solhaug) utskilt og solgt til Frithjof Bjørnsen, og i 1972 ble de gamle husene i Bråten utskilt med 4,4 dekar tomt og solgt til sønnen Kåre for 15.000 kroner – se gnr. 229/22 Stensheimen.

Etter Karl Johan Bråthens død i 1985 var det hjemmelsovergang til de fire barna, som i dag eier Bråten i fellesskap.



*Maren Johanne Bråthen
(1875–1953) var fra
Bergerstua i Steinsfjeringen.*



*Johan Jørgensen Bråthen
(1871–1956) var fra
Lårvikkleiva (Lyse).*



Tre unge jegere fra østsida av Steinsfjorden rundt 1930.

Fra venstre: Thorleif Steinsæther (1907–1985), Karl Johan Bråthen (1908–1985) og Hans Thorleif Lohrviken (1908–1979).

Bjerkheim GNR. 229/8 – ÅSAVEIEN 363

I 1932 ble det fra Bråten utskilt en parsell på cirka 2 dekar, som ble overdratt til eiernes sønn, Karl Johan Bråthen (1908–1985). Han var tømmerhogger, og fra rundt 1960 ble han ansatt i Sivilforsvaret. Han giftet seg i 1929 med Signe Berntsen (1899–1953) fra Bærum, og de fikk fire barn:

* Kåre (1931–1991), g. m. Annie Bjørg Tollefsen (f. 1933) fra Oslo, én datter Anne Cathrine (f. 1960, bosatt i Oslo), og én pleiedatter Liv Karin Thysell (f. 1958) – se gnr. 229/22 Stensheimen.

* Rolf (f. 1933), g. 1961 m. May-Lis Gjermundbo (f. 1944) fra Åsa, fire barn: Ole Martin (f. 1962, tvilling), Karl Johan (f. 1962, tvilling), Fredrik (1964–1988) og Anne Kristin (f. 1966) – se gnr. 229/17 Lykkebo.

* Marit (f. 1935), eier av Bjerkheim fra 1986 til 1999 – se nedenfor.

* Ingrid Birgitte (f. 1936), bosatt i Oslo, eier av Bjerkheim siden 1999, g.m. Karl Helge Fuglerud (f. 1931) fra Oslo – se nedenfor.

Signe og Karl Johan Bråthen bygde våningshus, låve med fjøs og vedskjul på sin eiendom. Fra 1951 til 1985 var Karl Johan Bråthen også eier av Bråten (bnr. 7), men bodde med sin familie i Bjerkheim.

Etter Karl Johan Bråthens død i 1985 ble Bjerkheim i 1986 overdratt til datteren Marit.

Marit Bråthen (f. 1935) er ugift, og har arbeidet på ASVO i Hole. I 1999 solgte hun Bjerkheim til sin yngre søster Ingrid og flyttet til Vik torg.

Ingrid Fuglerud f. Bråthen (f. 1936) har vært arkivmedar-

beider i NSB. Hun er gift med Karl Helge Fuglerud fra Oslo (hans foreldre kommer fra Øverskogen i Lier og Hønefoss), som har arbeidet i Den norske Creditbank. De er bosatt i Oslo, og bruker Bjerkheim som fritidssted.

Våningshus (bygd 1932, påbygd i 1960-årene) og uthus (tidligere sauefjøs/grisehus, seinere påbygd vedskjul).

Baserud GNR. 229/10 – ÅSAVEIEN 240

Baserud var tidligere husmannsplass under Gusgården i Norderhov, og ble overført til Hole ved en grensejustering i 1948.

I 1900 satt her jordarbeider og fisker Ole Olsen (f. 1821) med hustru Jørgine Jonasdatter (f. 1835) og to ugifte barn: Hans Andreas (f. 1874, tømmerhugger) og Karen Marie (f. 1878, binder fiskegarn) samt en dattersønn, Olaf Johansen (f. 1900).

Baserud ble utskilt fra Gusgården i 1907 (gnr. 41/4 av skyld 19 øre) og solgt til Karl Larsen Muggerud, som i 1917 holdt igjen en tomt på 1,5 dekar (bnr. 11 Muggerud) før han i 1918 solgte Baserud til Solveig (f. 1890) og Carl Morris Baardseth (f. 1880) fra Strand i Bærum. De brukte Baserud som fritidssted. De ble seinere skilt, og Solveig Baardseth flyttet da til Baserud og bodde her resten av sitt liv.

I 1963 ble eiendommen overtatt av de tre barna: Egil Baardseth (f. 1912), Grete Baardseth (f. 1913) og Eva Hval (f. 1918). Siden 1995 eies eiendommen av Elin Elisabeth Brataas (f. 1948) i Båstad og Grete Elise Hval Kjær (f. 1951) på Strømmen. De er døtre av Eva f. Baardseth og Olav Hval (fra Gjøvik).

Våningshus (bygd ca. 1918), låve og stabbur. Den gamle husmannsstua ble revet cirka 1969.

Muggerud GNR. 229/11 – ÅSAVEIEN 242

I 1907 ble den tidligere husmannsplassen Baserud ved Steinsfjorden utskilt fra Gusgården i Norderhov og solgt til Karl Larsen Muggerud. Han solgte i 1917 eiendommen til Christian K. Elvigen, og holdt selv igjen en tomt på 1,5 dekar (verdsatt til 400 kroner).

KARL LARSEN MUGGERUD (1869–1956) var fra Muggerud (Hellerud) ved Steinsetra, og fisker av yrke. Han har skrevet sitt navn inn i Steinsfjordens fiskehistorie som oppfinner av krepseteinen (Ringeriks-teina).

Etter en arbeidsulykke mistet Karl Muggerud det ene øyet, og i 1940 solgte han eiendommen til Norderhov fattigvesen for 1.187 kroner og flyttet til Norderhov gamle hjem på Ve.



Her giftet han seg 26. oktober 1945, tre dager etter sin 76 årsdag, med Anne Kristine Karlsen (f. 1875 i Norderhov).²³ Vielsen fant sted på Norderhov prestekontor. Karl ble i kirkeboka kalt «kurvfletter», og begges bosted var «Ve gamle-hjem».

I 1946 solgte Norderhov kommune Muggerud til Thorleif Steinsæther for 3.500 kroner. Den nye eieren lånte hele kjøpesummen i Hønefoss og Oplands Kreditbank mot pant i eendommen (som ble overført fra Norderhov til Hole ved en grensejustering i 1948).

THORLEIF STEINSÆTHER (1907–1985) var tømmerhogger, fisker og anleggsarbeider. Han var gift med SIGRID GURIBY (1905–1993) fra Guriby ved Vik. De drev krepsefiske sammen, og fikk én sønn, Terje (f. 1944), som i 1994 overtok som eier av Muggerud.

TERJE STEINSÆTHER (f. 1944) er industrimekaniker ved Norske Skog Follum, og har fortsatt familietradisjonen med fiske i Steinsfjorden. I tillegg driver han rundt 100 dekar dyrket mark (kornproduksjon) i Bjørkeli (12 dekar), Krokvik og Guriby (70 dekar) og hos sin kusine Gerd Lohrviken i Lårvika (20 dekar) samt noen mindre jordlapper. Han er gift med ELSA KRISTENSEN (f. 1947) fra Nærøy i Nord-Trøndelag, som er utdannet barnepleier og arbeider ved Austjord bo- og rehabiliteringssenter i Ringerike. Hun har én sønn, Truls (f. 1973).

Enebolig (bygd 1964, påbygd og ombygd 1987–88), da den gamle fra 1918 ble revet (1965), og uthus (1949).

KREPSEFISKERNE

Karl Muggerud og broren Peder var de første på Ringerike som fisket krepser for videresalg. I 1898 dro de med hest til Kristiania og leverte de første kassene med krepser hos Karl A. Jensen. Prisen var 2 øre pr. krepser. Karl Muggerud begynte å fiske krepser i de store abborteinene, men disse var for store når man skulle ut i båt. Han kuttet først disse teinene på midten, men ble ikke fornøyd. I 1899 kom han fram til den teinetypen som brukes av tusener den dag i dag. Det er gjort visse forandringer, men hovedrammen er nøyaktig den samme, og den runde blikkannten som kom litt seinere, var også Karl Muggeruds oppfinnelse.

²³ Anne Kristine Karlsen var datter av innerst Karl Henriksen Sørgefoss og hustru Maren Pettersdatter. I 1900 var Anne Kristine 25 år og ugift budeie på en av Sætra-gårdene i Soknedalen.



Sigrid Steinsæther f. Guriby (1905–1993) utenfor samvirkelaget i Sundvollen cirka 1950.

Thorleif Steinsæther (1907–1985) til venstre og sønnen Terje (f. 1944) med en del av nattens krepsefangst ved Steinsfjorden midt i 1960-årene. Foto: Arbeiderbladet

Thorleif Steinsæther (1907–1985).



Lykkebo GNR. 229/17 – ÅSAVEIEN 343

I 1961 ble det fra Bråten utskilt en tomt som ble solgt til eierens sønn, Rolf Bråthen, for 500 kroner.

ROLF BRÅTHEN (f. 1933) drev som skogsarbeider og bygningsarbeider, før han i en periode var vaktmester i Hole kommune. Den siste tiden som yrkesaktiv var han i veibommen ved Nes. Han giftet seg i 1961 med MAY-LIS GJERMUNDBO (f. 1944) fra Åsa, som er utdannet hjelpepleier. Hun har arbeidet 10 år ved Austjord (HVPU), 10 år ved Høyenhall og de siste 18 årene i Ringerike kommune (Hønefoss omsorgsdistrikt). May-Lis og Rolf Bråthen fikk fire barn:

* Ole Martin (f. 1962, tvilling), g.m. Eli Christensen (f. 1960) fra Sollihøgda, to døtre: Susanne (f. 1990) og Elisabeth (f. 1995) – se gnr. 229/27 Åsaveien 341.

* Karl Johan (f. 1962, tvilling), ugift, bosatt i Hønefoss.

* Fredrik (1964–1988), en sønn Mads Fredrik (f. 1987) fra samboerskap med Ingelin Hagen fra Bærum.

* Ann Kristin (f. 1966), bosatt i Hønefoss, to døtre: Pia (f. 1987) og Henriette (f. 1988).

May-Lis Bråthen har representert Arbeiderpartiet i Hole kommunestyre 1977–1987 og 1991–1999.

I 1976 ble det kjøpt til en tilleggsparcell fra Bråten på cirka 1,8 dekar. Eiendommen er i dag på cirka 3 dekar. Enebolig (bygd 1962) og garasje (1970).

Stensheimen GNR. 229/22 – ÅSAVEIEN 331

Denne eiendommen er de gamle husene i bruket Bråten (gnr. 229/7), som i 1969 ble utskilt med 4,4 dekar tomt og solgt til eierens sønn, Kåre Bråthen, for 15.000 kroner.

Kåre Bråthen (1931–1990) arbeidet i Postverket, de siste årene som overpakkemester ved Oslo hovedpostkontor. Han giftet seg i 1958 med Annie Bjørg Tollefsen (f. 1933) fra Oslo, som er utdannet barnepleier. De har én datter Anne Cathrine (f. 1960), og én pleiedatter Liv Karin Thyssell (f. 1958).

I 1990 overtok Annie Bjørg Bråthen som eier. Hun bor i dag i Sundjordet bofellesskap. Siden mars 2009 har Liv Karin Thyssell (f. 1958) vært eier av Stensheimen. Hun er ugift, og arbeider ved Krefregisteret i Oslo.

Enebolig (bygd 1981) og gammelt våningshus (tidlig 1800-tall). Et gammelt bryggerhus er revet.

Solhaug GNR. 229/2I – ÅSAVEIEN 329

Utskilt fra gnr. 229/7 Bråten i 1969 og solgt til Frithjof Bjørnsen (f. 1902) fra Hønefoss for 5.000 kroner. Han bygde hus der og bodde der med sin familie. I 1994 ble eiendommen solgt til Rune Buraas (f. 1970) og Mona Jahr Buraas (f. 1971). Siden 2004 har Rune Buraas (f. 1970) vært eeneier.

Eiendommen er på 1,4 dekar.

GNR. 229/27 – ÅSAVEIEN 34I

Utskilt fra gnr. 229/7 Bråten i 1985 og solgt til Ole Martin Bråthen, sønnesønn av Bråtens tidligere eier Karl Johan Bråthen.

Ole Martin Bråthen (f. 1962) arbeider hos Veidekke AS på Vøyenenga i Bærum, og er gift med Eli Christensen (f. 1960) fra Sollihøgda, som er ansatt i Christiania Haandverk AS på Vøyenenga. De har to døtre: Susanne (f. 1990) og Elisabeth (f. 1995).

Eiendommen er på 1,8 dekar. Enebolig (bygd 1986) og garasje.

Sivilforsvarets anlegg

GNR. 229/I2 TANBERG 3 og GNR. 229/25 TANBERG 2 – ÅSAVEIEN 297

Etter utskiftinga av Krokskogens Allmenning i 1823 fikk gårder i Norderhov tildelt skogteiger fra Lårvika og nordover, i skrålia mot Krokskogen. Gile, Gagnum, Gusgården, Tanberg og Vaker eide skogteigene som lå lengst sør mot Holes grense, og flere bruk og eiendommer utskilt fra disse ble overført til Hole ved grensejustering i 1948.

I 1890 ble en skogteig mellom Lårvika og Steinsetra, som tidligere hadde tilhørt Sjefsgården Tanberg i Norderhov, utskilt fra hovedbølet og «forbeholdt» Opplysningsvesenets fond. I 1948 ble den delen av skogeiendommen som lå mellom Krokskogbranten (toppen av åsen) og Steinsfjorden overført til Hole ved grensejustering. I 1959 fikk den del av eiendommen som lå mellom Åsaveien og fjorden bruksnavnet Tanberg 3 (bnr. 12 av skyld 27 øre, tidligere gnr. 38/8 i Norderhov), mens den delen som lå mellom Åsaveien og Krokskogbranten fikk bruksnavnet Tanberg 2 (bnr. 25 av skyld 50 øre, tidligere gnr. 38/68 i Norderhov). Samme år ble de to parsellene solgt til Justis- og politidepartementet for 250.000 kroner.

På eiendommene ble det sist i 1950-årene anlagt et moderne Sivilforsvarsanlegg. Her ble det i perioden 1963–67 bygd fem eneboliger som leies ut til ansatte ved anlegget. De eies av Justis- og politidepartementet. Da det stadig er nye beboere i disse boligene, vil de ikke bli omtalt i bygdeboka.

Fritidseiendommer under Steinsetra

Kjikut gnr. 229/6 – Åsaveien 334

Utskilt fra bnr. 3 Hellerud (Muggerud) i 1925 og overdratt til Anna Hansen, gift med Carl Fr. Hansen, eier av Hellerud (Muggerud) 1917–1925. I 1946 overdro Anna Hansen eiendommen til datteren, Gerd Randi Christiansen (f. 1911). I 1958 fikk Grethe Undelstad rett til å ha stående en hytte på eiendommen så lenge hun ønsket, mot en engangsgodtgjørelse. Ved Grethe Undelstads død skulle hytta vederlagsfritt tilfalle Anne Lise og Per Berger Christiansen. Siden 1985 eies Kjikut av Anne Lise Breivik f. Christiansen (f. 1944), som er bosatt på Slattum i Nittedal.

Bergli gnr. 229/9 (tidl. 31/53 i Norderhov) – Åsaveien 330

Utskilt i 1942 fra gnr. 31/17 i Norderhov (eier Syver Andersen Hurum) og i 1948 blant de eiendommene som ble overført fra Norderhov til Hole. I 1949 ble Bergli solgt til Oddvar Th. Johansen (f. 1909) for 2.500 kroner. I 1992 ble Jan-Thorgeir Johansen (f. 1943) i Oslo ny eier. Siden 2002 eies eiendommen av Dag Erik Johansen. Han er bosatt i Hvittingfoss.

Festetomt 1 under gnr. 229/12 Tanberg 3 – Åsaveien 286

Festekontrakt inngått 1952 mellom Opplysningsvesenets fond og Jon Didrik Kjørnæs på tomt i 99 år mot årlig avgift 45 kroner. Fra 1980 har datteren, Kari Kjørnæs Masdal (f. 1959) vært fester. Hun er bosatt på Fagernes.

Festetomt 2 under gnr. 229/12 Tanberg 3 – Åsaveien 284

Festekontrakt inngått 1952 mellom Opplysningsvesenets fond og Thor Fuglerud på tomt på 1,1 dekar i 99 år mot årlig avgift 45 kroner. I 1982 ble festet overtatt av broren, Karl Helge Fuglerud (f. 1931) i Oslo. Siden 2000 har Tom Roa fra Hønefoss vært fester av tomta.

Festetomt 3 under gnr. 229/12 Tanberg 3 – Åsaveien 282

Festekontrakt inngått 1952 mellom Opplysningsvesenets fond og Harald A. Holstad på tomt på 1,1 dekar i 99 år mot årlig avgift 45 kroner. I 1963 ble kontrakten transportert til Arne Alhaug. I 1974 ble hytta solgt til Gerd Alhaug Kjørnæs (f.

1926) for 12.000 kroner og bruksrett for Elna og Arne Alhaug til bruk i sommermånedene. Siden 1974 har Arne Didrik Kjørnæs (f. 1956) vært eier av hytta med festerett. Han er bosatt på Høvik i Bærum.

Festetomt 4 og 5 under gnr. 229/12 Tanberg 3 – Åsaveien 280

Festekontrakt (tomt 4) inngått 1955 mellom Opplysningsvesenets fond og Kristian F. Grøn (f. 1933) på tomt i 99 år mot årlig avgift 45 kroner. I 1972 fikk Grøn utvidet sin kontrakt til også å omfatte tomt 5, med samlet årlig avgift 65 kroner og vannrett, rett til anlegg av båtnaust m.m., med varighet til 2054.

Etter Kristian F. Grøns død i 1989 har Mette Lise Grøn vært fester. Hun er bosatt på Nesøya i Asker.

Utsikten gnr. 229/14 – Åsaveien 361

Utskilt fra bnr. 7 Bråten i 1951 og solgt til Erik Thoresen (f. 1913) for 600 kroner. Etter hans død overtok hans kone Ragnhild Thoresen som eier, og hun overdro eiendommen i 2002 til sønnene Roy og Øyvind. Sistnevnte solgte samme år sin halvpart til broren, Roy Thoresen, som dermed ble eneeier. I 2007 overtok Wenche Olga Frydenberg Aker. Hun solgte Utsikten i 2009 til Sindre Wexelsen Goksøyr og Maria Moen Fasting.

Nordagløtt gnr. 229/15

Utskilt fra bnr. 7 Bråten i 1951 og solgt til Willy L. Nilsen (f. 1916) for 700 kroner. I 1954 ble eiendommen solgt til Erling Nilsen (f. 1923) for 5.000 kroner. Etter hans død satt hans kone, Gerd Nilsen, som eier i uskiftet bo. Siden 1994 eies Nordagløtt av Jens Holger Nilsen (f. 1956). Han er bosatt i Lommedalen i Bærum.

Hagastua gnr. 229/16 – Åsaveien 464

Dette er en del av den gamle «Kristianstangen», som var eget bruk i 1860-årene (løpenr. 164c, eid av Christian Olsen Western – se omtale av gnr. 229/2 Nordenga). Plassen ble utskilt fra Nordenga i 1955 og solgt til Ivar Dalaaker (1897-1988) for 950 kroner. I 1989 overtok sønnen, Bjørn Ivar Dalaaker (f. 1929), som eier. Siden våren 2009 eies Hagastua av hans datter, Dina Dalaaker (f. 1967). Hun er bosatt i Oslo.

Fjordbu gnr. 229/19 – Åsaveien 338

Utskilt (0,6 dekar) fra bnr. 5 Nordstøa i 1966 og solgt til Petter Lien (f. 1933) for 3.000 kroner. Parsellen ligger ved fjorden og grenser i nord mot Nordstøa. I perioden 1974–2007 var hans Petter Liens kone, Liv Ingjerd Lien (f. 1936), eier. De er bosatt i Hønefoss. Siden 2008 eies eiendommen av deres tre barn: Trude Jakobsen (bosatt på Jevnaker), Tage Lien (Hønefoss) og Trond Lien (Hønefoss).

Sjølyst gnr. 229/20 – Åsaveien 336

Utskilt (0,8 dekar) fra bnr. 5 Nordstøa i 1966 og av eieren, Anna Sønsterud, solgt til datteren Dora Bjørnstad (f. 1916) for 1.000 kroner. I 1974 ble eiendommen solgt til sønnene Arne Bjørnstad (f. 1933), Erik Bjørnstad (f. 1941) og Jan Bjørnstad (1949-1993), med bruksrett for Dora og Olav Bjørnstad i deres levetid. Ved Jan Bjørnstads død i oktober 1993 overtok hans kone Aud Pernille Befring (f. 1950) hans eierpart. Hun er bosatt på Kjeller.

Bergknabben gnr. 229/24

Parsellen ligger ved fjorden nord for Nordstøa. Den ble utskilt fra Nordstøa i 1978 og av eierne (arvingene etter Anna Margrethe og Martin Sønsterud) solgt til medarving Jacob Sønsterud (f. 1926) for 1.980 kroner. I 1993 ble den ubebygde parsellen solgt til Liv Ingjerd og Petter Lien, som var eiere av hytteeiendommen Fjordbu (gnr. 229/19) på sørsida av Nordstøa. De bygde båthus her i 1998.

Da Fjordbu ble overdratt til barna i 2008, beholdt Liv Ingjerd og Petter Lien båthuset. De er bosatt i Hønefoss.

Eiendommen er på 0,7 dekar. Båthus (bygd 1998).

Bjørnsvika gnr. 229/26 – Åsaveien 412

I 1981 ble den tidligere husmannsplassen Bjørnsvika utskilt fra Steinsetra og overdratt til Gunhild Sexe Afsar (f. 1933). Hun er bosatt i Oslo, og datter av Klara og Anders Sexe, som hadde leid Bjørnsvika som feriested siden tidlig i 1940-årene.

Eiendommen er på 1,9 dekar. Stua i Bjørnsvika er trolig fra 1800-tallet, og ble renoverert og panelert sist i 1930-årene. Gammelt fjøs, låve og stabbur er revet.



Lårvika

GNR. 230 (51)

Lårvika ligger på østsida av Steinsfjorden, og grenser mot Steinsetra i nord, mot Krokskogen i øst, mot Sundvollen i sør og mot fjorden i vest. Gårdsnavnet har sitt opphav i genitivformen *lagar* av det norrøne *logr* som betyr «rennende eller stillestående vann». Gården ligger ved en bekk som har utløp i Steinsfjorden.¹ Det er en lokal tradisjon om at gården en gang skal ha tilhørt Lore, og at navnet opphavelig er *Lore-vika*. Men uttalen *Lår* notert på 1800-tallet taler mot en slik forklaring.

Det er uvisst om det var fast bosetting på østsida av Steinsfjorden i middelalderen, men flere av brukene her, både i Norderhov og Hole, var seterbruk under gårder i Steinsfjordingen. Det er ikke gjort oldfunn på gårdsvaldet.²

Lårvika høsten 2008. Hovedbygningen er fra rundt 1750 (påbygd 1912) og låven fra med stall og steinfjøs fra 1790. Stabburet er også fra 1750.

© Fotograf Siri Berrefjord

¹ NGV s. 13 og Harsson (1990).

² I 1960-årene ble det registrert to «helleristninger» på en trekantet klippeblokk av rød sandstein (ca. 1 x 1 m) på Lyse: Én spiralfigur (diameter 10 cm) og én skipsfigur (lengde 20 cm), men disse skal være hugget av noen guttunger rundt 1960 (Universitetets Oldsaksamling, ØK-registrering 1968). En røys 15–20 meter øst for klippeblokken er også vurdert som «meget tvilsom» som fornminne.

Lårvika er første gang nevnt i en skriftlig kilde i 1624, og var da ødegård. I 1627 bodde det en husmann her, og fra 1636 ble det betalt ødegårdsskatt. Bruket ble først skyldsatt cirka 1642, som rydningsplass. Da var skylda 2 skinn, og eier var kongen (krongods).

Den første vi kjenner som var bosatt her, er ALF LÅRVIKA, husmann i 1627 og 1628. I 1630 var han «bortrømt for pesten».³ I 1632 het husmannen ANDERS LÅRVIKA.

Lårvika er ikke nevnt i skattemanntallet 1647, og heller ikke i prestemanntallet 1664–1666.

Tidlig i 1690-årene het brukeren JØRGEN LÅRVIKA. Han ble i 1694 etterfulgt av NILS AMUNDSSEN LÅRVIKA (ca. 1654–1732), som da fikk bygselseddel på gården (av skyld 2 skinn).

I 1698 ble Nils Amundsen eier av Lårvika, som han kjøpte av Trond Clausen i Oslo. I 1718 kjøpte han odelsretten av Claus Trondsen for 40 riksdaler. I 1723 sådde Nils Amundsen 2 t 2 kv. havre, og årlig høyavling var 4 lass. Av husdyr var det 1 hest, 5 storfe og 5 sauer, og under gården var det én husmann som sådde 1 kv. havre.

Nils Amundsen Lårvika var gift to ganger, først med GURI GREGORIUSDATTER, som det var skifte etter i 1724. Hun etterlot seg mann og to døtre, Anne og Ragnhild. Boets nettoverdi var 80 riksdaler, hvori 2 skinn i Lårvika. De to døtrene var:

* Anne (d. 1742), g.m. Ole Pedersen Løken (d. ca. 1738), bruker av Nedre Løken i Hole, én sønn som var død før henne. Dette var trolig Ole Pedersens andre ekteskap, i første ekteskap var det minst to barn: Peder (myndig i 1739) og Nils (f. ca. 1715). Anne Nilsdatters bo eide i 1742 1/3 skinn i Lårvika – se bind 1 s. 405.

* Ragnhild (ca. 1690–1766), g. 1731 m. Ole Pedersen Lårvika, senere bruker av Lårvika, minst én datter Guri (f. 1729) – se nedenfor.

I 1724 giftet Nils Amundsen seg igjen med MARI OLSDATTER GJESVOLD,⁴ og de fikk én datter:

* Guri (1729–1781), g. 1751 m. skredder Anders Olsen Tangen (1722–1794), fra 1754 eier av Øvre Onsaker på Røyse, minst sju barn, hvorav fire nådde voksen alder: Ole, Nils, Anna, Kari, Nils, Marie og Kari – se bind 3 s. 323–324.

3 E.F. Halvorsens ekserpter.

4 Mari Olsdatter var trolig fra Nordre Gjesval (østre gården), og datter av Ole Olsen Gjesvold og Marte Torgersdatter (fra Skaug i Åsbygda).

I 1727 betalte Nils Lårvika i tiende 1 såld erter, 1 såld blandkorn, 2 kv. havre og 4 skilling i «ostepenger».⁵

Nils Lårvika ble etterfulgt som bruker av svigersønnen OLE PEDERSEN LAARVIGEN (ca. 1705–1766). Han giftet seg i 1731 med RAGNHILD NILSDATTER (ca. 1690–1766), og de fikk minst én datter, Guri (f. 1731) – se nedenfor.

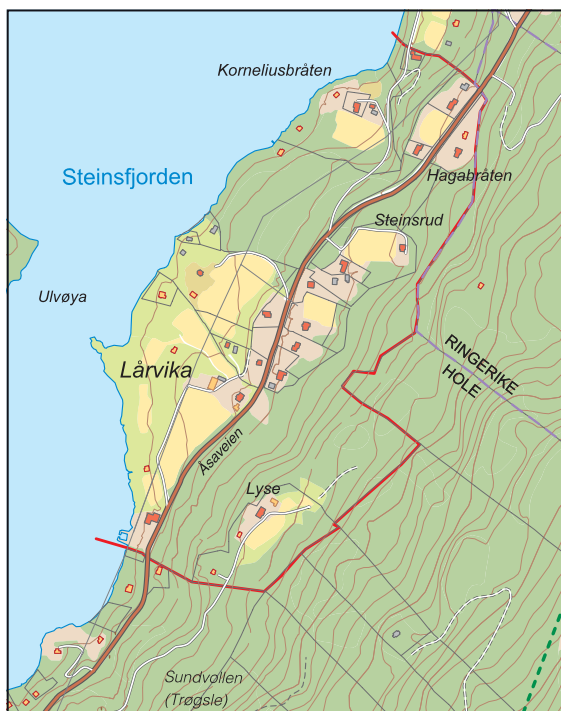
I 1758 solgte Ole Pedersen gården til svigersønnen Jonas Jonsen for 98 riksdaler. I skattemanntallet 1762 var imidlertid Ole Pedersen fortsatt oppført som eier og bruker i Lårvika, hvor han bodde med hustru Ragnhild Nilsdatter og en tjenestedreng, Ole Andersen, mens Jonas Jonsen og hustru Guri Olsdatter og deres sønn Jon er nevnt som «andre folk boende på gården». Under gården var det én husmannsplass.

Tidlig i 1730-årene eide Ole Pedersen Lårvika halve Nedre Løken i Hole, men han overlot bruken av denne gårdparten til en svoger, som også het Ole Pedersen (Løken). Ragnhild Nilsdatter og Ole Pedersen (Lårvika) døde begge i 1766, og deres alder ble da oppgitt til henholdsvis 76 og 61 år.

JONAS JONSEN LAARVIGEN (1721–1765) var fra Næsjern (Næsjaren) ved Storelva (Norderhov), og sønn av Jon Næsjaren og hustru Maria Iversdatter. Jonas Jonsen var eier av Lårvika fra 1758 til sin død i 1765. Han giftet seg i 1748 (hans andre ekteskap)⁶ med GURI OLSDATTER LAARVIGEN (1731–1788), og vi kjenner ni av deres barn:

* John (f. 1749), eier av Lårvika fra 1774, g.m. Ingeborg Andersdatter (f. ca. 1745), minst fire barn – se nedenfor.

* Nils (1750–1754), d. 3 ½ år gammel.



*Lårvika ligger ved Steinsfjorden, mellom Steinsetra i nord og Sundvøllen i sør.
ProKart AS*

5 Ostepenger = avgift etter antall kyr på en gård.

6 Jonas Jonsen var i første ekteskap (1747) gift med Maria Olsdatter (f. 1724) fra Rudsødegården, som døde i barselseng etter 2 måneders ekteskap, bare 23 år gammel. Hun ble gravlagt 30. august 1747. Deres sønn Jon ble døpt 27. august og gravlagt 30. august s.å. (Etter Ole Yttri).

* Maria (f. 1752), g. 1779 m. Gulbrand Hansen Jonsrud (ca. 1738–1819) i Åsa i Norderhov (hans andre ekteskap),⁷ i 1801 bosatt på Øvre Jonsrud med seks barn: Jonas (22), Hans (20), Ole (17), Kjersti (15, seinere til Amerika), Erik (12) og Gunder (6). Av sønnene falt de to eldste, Jonas og Hans, i krigen mot svenskene i 1808.⁸

* Ragnhild (1755–1759), d. 4 ½ år gammel..

* Anne (f. 1757).

* Olea (1759–1773), d. 14 år gammel (skifte ble da avholdt, med nettoverdi ca. 19 ½ riksdaler).

* Nils (f. 1761), eier av Midtskogen 1797–1811, g.m. Maria Paulsdatter, i 1801 hadde de tre barn: Jonas (16), Guri (14) og Olea (6).

* Dødfødt barn (1764).

* Jonas (f. 1765).

Jonas Jonsen døde i 1765, 44 år gammel, og det ble da avholdt skifte (avsluttet 1769). Han etterlot seg hustru og seks barn, hvorav den eldste var 16 og den yngste ½ år gammel. Boets nettoverdi var på 445 riksdaler, hvori gården Lårvika ble verdsatt til 98 riksdaler og ble overtatt av Guri Olsdatter.

Guri Olsdatter giftet seg igjen allerede i 1766 med ROLF IVERSEN LØKEN (d. 1773), som ved dette giftermålet ble eier av Nedre Løken (se bind 1, s. 406–407). De fikk én datter, Ragnhild (ca. 1769–1773), som døde 4 ½ år gammel, før boet etter faren var oppgjort.

Etter Rolv Iversens død i 1773 solgte Guri Olsdatter i 1775 Nedre Løken til sin avdøde manns bror, Iver Iversen. Da hadde hun året i forveien, ved skjøte av 8. november 1774, overdratt Lårvika til sin eldste sønn fra første ekteskap, John Jonassen.

JOHN JONASSEN LAARVIGEN (f. 1749) giftet seg i 1774 med INGBORG ANDERSDATTER RØRVIGEN (1745–1823) fra Rørvika. Vi kjenner fire av deres barn:

* Ragnhild (f. 1775), g. 1795 m. Paul Nilsen Sundvollen (seinere Løken) (f. 1770), fra 1797 eier av en av Løken-gårdene (gnr. 200/4), minst tre barn: Nils (f. 1795, d. som barn), Jonas (f. 1797, seinere eier av gnr. 200/4 Løken) og Anders (f. 1799, seinere eier av Kleivstua) – se bind 1 s. 418–419 og omtale av gnr. 231/1 Sundvollen.

* Anne (f. 1778), g.1 i 1805 m. Anders Jørgensen Bye/Hungerholdt (to barn), g.2 i 1812 m. Ole Olsen Gjesvold (fire barn) – se nedenfor.

* Jonas (1785–1786), d. ¾ år gammel.

7 Gulbrand Hansen var i første ekteskap (1768) gift med Kjersti Eriksdatter Johnsrud, fosterdatter og enearving til Harald Frodesen Jonsrud og hustru Ingrid Engebretsdatter, og ble da eier av Øvre Jonsrud i Norderhov (Åsa). De fikk to barn: Harald (seinere eier av en del av Øvre Johnsrud), og Mari (g.m. Jens Evensen Svarstad – se bind 3 s. 328).

8 Lagesen III s. 222.

* Olea (1787–1822), g.m. Paul Fredriksen Fekjær (1783–1855), to barn: Kari (1817–1887, g.m. Ole Josvassen Næs 1812–1866, eier av Nes, fem barn: Olava f. 1850, Johannes f. 1852, Paul f. 1854, Anders f. 1856 og Jørgen f. 1859 – se gnr. 57/1 Nes), og John (1818–1889, eier av Fekjær søndre, g.m. Gunhild Hansdatter Frøshaug f. 1818, seks barn: Else Oline f. 1848, Paul f. 1850, Maren f. 1851, Hans f. 1854, Else Oline f. 1856 og Karen f. 1858 – se bind 1 s. 225–226).

I 1770-årene leverte John Laarvigen trekøl til Bærums verk fra egen mile på Krokskogen. I 1801 var han 52 år gammel og satt på gården med Ingeborg Andersdatter (56) og to barn: Anne (23) og Olea (14) samt en pleiesønn, Nils Paulsen (6). De hadde én tjenestegutt, Peder Andersen (17), og én losjerende, Christen Henriksen (56, enkemann), som livnærte seg ved håndarbeid.

I skiftet etter John Jonassen i 1810 var boets nettoverdi 513 riksdaler, hvorav Lårvika var verdsatt til 400 riksdaler. Gården var to år tidligere, i 1808, blitt overdratt til datteren Anne for 2.000 riksdaler, og selgerne hadde da forbeholdt seg rett til «at benytte og bruge Gaarden» så lenge de ønsket.

ANNE JOHNSDATTER LAARVIGEN (1778–1854) giftet seg i 1805 med ANDERS JØRGENSEN BYE/HUNGERHOLDT (1771–1807), og de fikk to barn:

* Jonas (f. 1806), husmann under Lore i Hole og Gullerud i Norderhov, seinere forpakter på Ask gods, i 1900 husmann i Røssengbråten på Ask, g. 1831 m. Marte Henriksdatter Sørgefoss (f. ca. 1796), minst fire barn:⁹ Anders (f. 1832, seinere i Barlindbråten i Åsa, g. 1857 m. Pauline Ellingsdatter), Ole (f. 1834, tvilling), Jørgine (f. 1834, tvilling, g. 1873 m. Ole Olsen Gusgårdseie/Bjerkhaug), og Else Mathea (f. 1838, g. 1874 m. skomaker Ole Christian Paulsen, da bosatt i Lore).

* Anne (1808–1839), ugift.

Anders Jørgensen Bye var landevernartillerist og deltok i krigen mot svenskene i 1807. Han døde brått i Sundvollen, da han var på vei hjem til Lårvika etter å ha vært med ved grensen (se egen sak). Han hadde i tidligere ekteskap med Anne Jensdatter Berg (1763–1803) tre døtre, hvorav én var i live i skiftet etter faren i 1808 (nettoverdi 42 riksdaler):¹⁰

9 Jonas Andersen ble i 1831 utlagt som barnefar til Gjertrud Knutsdatters død-fødte sønn.

10 I 1801 bodde Anne Jensdatter og Anders Jørgensen som innerster på Bølgen i Haug med datteren Ragne (i folketellinga er hun feilaktig kalt Christina). De flyttet seinere til Kittelsby i Åsbygda, hvor Anne Jensdatter døde av tyfus i 1803, 40 år gammel. Anders Jørgensen Hungerholdt ble i 1800 utlagt som barnefar til Siri Danielsdatters sønn, Jens (hun var fra Skrangledalen under Søhol).

«DET ISKOLDE ØL» BLE HANS BANE

Anders Jørgensen Hungerholdt, eller Laarviken, var ogsaa ute i 1808–09. Da han kom hjem fra krigen, gikk han ind i Sundvolden for at hvile sig og faa noget at drikke. Søster hans, som tjente der, gikk til kjelders og tappet en trøis med øl. «Pas dig, det er ikke værdt du drikker for mye, for det er isende kaldt, maata.» Men Anders var meget tørst, grep trøisen og drak hvad han orket. Med det samme seg han bakover og var død. Han undgik fiendens kuler; men det iskolde øl i Sundvolden kunde ikke hans hjerte taale.*

* Tveiten s. 381–382.

- * Maria (f. og d. 1797).
- * Maria (f. 1798), d. som barn.
- * Ragne (1799–1875), g.m. Lars Olsen Frøhaug (1800–1882) på Nedre Frøyhov, to sønner: Ole (f. 1825) og Anders (f. 1829) – se bind 3 s. 134.

Etter Anders Jørgensens død giftet Anne Johnsdatter seg igjen i 1812 med OLE OLSEN GJESVOLD (1785–1863) fra Nordre Gjesval (Nerigarden), som dermed ble eier av Lårvika. Vi kjenner fire av deres barn:

- * Ingeborg (f. 1813), g.m. Peder Christensen Ullern (1806–1858) på Nordre Ullern (hans andre ekteskap), minst to barn: Anne Olava (f. 1855, i 1865 bosatt hos sin morbror John Olsen Laarvigen i Lårvika) og Peder (f. 1858, i 1865 fostersønn på Nordre Ullern hos sin halvbror Christian Pedersen – se bind 4 s. 54).
- * Olea (1816–1849), g.m. Jens Christensen Ruud (1798–1866) på Vestre Rud, minst fire barn: Anne Sofie (f. og d. 1834), Karen (1837–1838), Ole (f. 1839) og Christian (f. 1843) – se bind 4 s. 641.
- * John (1819–1877), seinere eier av Lårvika, g.m. Berte Marie Hansdatter, én sønn Hans Andreas – se nedenfor.
- * Marie (1823–1890), g.m. Andreas Olsen Steinsæther (1824–1878) i Nordenga, én fostersønn Ole Kristian (f. 1853) – se gnr. 229/2 Nordenga.

I 1813 holdt Ole Olsens svigermor Ingeborg Andersdatter «oppgivelsesskifte», og Anne Jonsdatters yngste søster, Olea Johnsdatter, fikk da tinglyst pant i gården for sin arv på 133 riksdaler 32 skilling. I tillegg skulle Ole Olsen Laarvigen sørge for «Bryllupsutstyr eller såkalt hjemmegifte» til sin svigerinne Olea Johnsdatter, dersom hun kom til å inngå ekteskap (hun giftet seg et par år etter med Paul Fredriksen Fekjær). Dette bestod av 1 ku, 4 sauer, 4 geiter, 2 trestoler, 1 kar, 1 «Vand Saae», 2 steinfat, 2 skinnefeller og 1 tinnfat, som var det samme som hennes to søstre hadde fått som «hjemmegifte».

Ved skjøte av 7. mars 1848 solgte Ole Olsen gården til sønnen John for 700 spesidaler og livøre til foreldrene i deres levetid. Den tidligere husmannsplassen Korneliusbråten (løpenr. 165b av skyld 18 skilling) ble holdt utenom salget, og samme år utskilt og solgt til Mikkel Alvsen for 150 spesidaler.

JOHN OLSEN LAARVIGEN (1819–1877) var gift med BERTE MARIE HANSDATTER FRØSHAUG (f. 1813) fra Søndre Frøyshov,¹¹ og de fikk én sønn, Hans Andreas (f. 1849) – se nedenfor.

11 Berte Marie var datter av Hans Olsen Frøshaug og Mari Eriksdatter på Søndre Frøyshov (Syr).

«... SAAVEL I SUNDE SOM SYGE DAGE»

Livørekontrakten som John Olsen Laarvigen inngikk med sine foreldre i 1848, gir et godt bilde av et livøre på en middels stor gård i Hole midt på 1800-tallet. Anne Johnsdatter og Ole Olsen Laarvigen skulle årlig – i sin levetid – ha følgende fra gården: 1 t. rug, 1/8 t. hvete, 1/4 t. harde erter, 1/2 t. grå erter, 2 t. bygg, 4 t. blandkorn, 1/4 t. malt, 1/4 t. salt, 8 t. poteter, 4 bismerpund «saltet, velgjødet» flesk, 8 bismerpund kjøtt, 2 bismerpund lin, 4 par sko samt 1 par mannsstøvler tredjehvert år. I tillegg skulle de ha fritt fôr og pass av 4 sauer, og det kvarte av gårdens avling av kål, frukt og urter, fri bruk av hest «til fornøden Brug samt Rejse», en kammers eller stue samt fri adgang

til kjøkken, kjeller og stabbur, «fornøden Brænde» eller 10 favner ved opphugd og hjemkjørt, og i håndpenger 10 spesidaler. Daglig skulle livørefolkene ha 3 pottes nysilt melk, samt «anstændig og sømmelig Opvartning saavel i sunde som syge Dage, og efter deres Død en passende og for deres Stand sømmelig Begravelse, alt uden særskilt Godtgjørelse». Livøret ble verdsatt til 100 spesidaler i året, eller 500 spesidaler i 5-årlig verdi, som var en vanlig beregningsmåte ved overtakelse av gård med livøre til tidligere eiere.*

* Husmannskontrakt utlånt av Gerd Lohrviken.



*Lårvika rundt
1910.*

I 1849 og 1850 ble det tinglyst festesedler for to husmannsplasser, Lårvikleiva (til Jens Hansen og hustru og datter Maren) og Hagabråten (til Ole Olsen og hustru Berte Marie Engebretsdatter). I 1853 kjøpte John Laarvigen en skogteig ved Bentepllassen av faren for 153 spesidaler – se omtale av skog.

I 1865 satt John Olsen Laarvigen (48) og Berte Marie Hansdatter (53) på gården med sønnen Hans Andreas (17), husbondens niese Anne Olava Pedersdatter (11), tjenestejenta Anne Eline Olsdatter (19) samt et legdslem, Jørgen Jensen (12), som var «ukekte» sønn av Inger Marie Eriksdatter Gonnæs og John Laarvigens svoger, Jens Christensen på Vestre Rud (gift med hans søster Olea). De hadde 2 hester, 5 storfe, 7 sauer og 1 gris, og årlig utsæd var 1/8 t. hvete, 3/4 t. rug, 1 t. bygg, 3 t. blandkorn og 8 t. poteter.

Hovedbygningen i Lårvika cirka 1900. Hans Andreas Johnsen Laarvigen (1849–1910) med skjegg helt til venstre, mens hans kone Maren Danielsdatter (1842–1917) fra «Daniels-Søhol» på Røyse sitter ved inngangen. De øvrige på bildet er ukjente.



John Olsen Laarvigen døde av astma i 1877, 59 år gammel, og gården ble overtatt av kona Berte Marie, som etter en tid overdro den til sønnen.¹²

HANS ANDREAS JOHNSEN LAARVIGEN (1849–1910) giftet seg i 1874 med MAREN DANIELSDATTER SØHOL (1842–1917) fra «Daniels-Søhol» på Røyse, og de fikk én sønn, Johan (f. 1876).

Hans Andreas Laarvigen drev frukt dyrking (epler), og ble tildelt bronsemedalje på den 3. Nordiske Havebrugsutstillingen i Kristiania i 1907.

I 1900 satt Maren Danielsdatter og Hans Andreas Laarvigen på gården med sønnen Johan og én tjenestejente, Emma Marie Gulbrandsdatter (f. 1881, «kreaturstel og husgjerning»). På gården bodde også husmoras bror, Ole Danielsen Søhol (1828–1906), som dagarbeider, «sysselsatt med forskjellige gårdsarbeid». Ole Danielsen var tidligere omgangsskolelærer, og hadde fem barn i ekteskap med Helene Nilsdatter i Borre i Vestfold. Han kom tilbake til Hole og tilbrakte sine eldre dager hos søsteren og hennes familie i Lårvika – se bind 4 s. 99.

Ved årsskiftet 1906–07 ble de tidligere husmannsplassene Hagabråten (bnr. 3 Haga) og Lårvikkleiva (bnr. 4 Lyse) utskilt og solgt til henholdsvis Gabriel Johannessen Hagen og Lars Petersen Orlangen. I 1913 ble det utskilt en tilleggsparsell (bnr. 6) til Lyse, og samme år ble hele nordre del av gårdsvaldet (bnr. 5 Lia av skyld 2 mark), blant annet det meste av

LEVERTE STEINHELLER TIL HOLE MEIERI

Da Hole meieri i Svensrud ble bygd i 1871, ble anbudet på hellegulv fra John Laarvigen og Andreas Steinsæther antatt.* Det er en rekke hellebrudd i Lårvika og virksomheten har vært en viktig binæring. John Laarvigens sønn, Hans Andreas Laarvigen, solgte steinheller i Christiania og kjørte dem selv til hovedstaden.

* Torbjørn Slåtto: Beretning om Hole meieri, s. 9.

12 Mangler kjøpekontrakt og skjøte (ikke tinglyst).



gårdens skog, utskilt og solgt til Johannes Kjos for 17.500 kroner. Gunhild Tronsdatter Laarvigen likte ikke at ektemannen hadde solgt skogen (se nedenfor), og året etter (1914) ble en større del av den (Lårvikstykket, bnr. 11 av skyld mark 1,05) solgt tilbake til gården for 6.500 kroner.¹³ Etter disse transaksjonene var Lårvikas skyld redusert fra skyld mark 2,48 til 1,40.

Etter Hans Andreas Laarvigens død i 1910 var Maren Danielsdatter eier av gården til sin død i 1917, da den ble overtatt av sønnen Johan.

JOHAN LOHRVIKEN (1876–1960) giftet seg i 1906 med GUNHILD TRONSDATTER FJELL (1882–1971)¹⁴ fra Etnedal i Valdres, og de fikk én sønn, Hans Thorleif (f. 1908).¹⁵

Fra Lårvika rundt 1910. Stabburet og bryggerhuset er fra rundt 1750, og låven fra 1790. Bryggerhuset er av stein, og har fortsatt bakerovn og bryggepanne intakt. I bakgrunnen til venstre ser vi Kroksund-brua.

¹³ Det skal ha vært Gunhild Tronsdatters sparepenger som ble brukt til å kjøpe skogen tilbake (opplyst av Gerd Lohrviken f. 1940).

¹⁴ Gunhild Tronsdatter hadde to søsken som også ble bosatt i Hole: Thorvald Fjell på Gjesvang ved Vik (se bind 1 s. 141–142) og Marie Fjell i Nordenga ved Steinsetra (se gnr. 229/2 Nordenga).

¹⁵ Det var Gunhild og Johan Lohrviken som endret skrivemåten på familienavnet fra Laarvigen til Lohrviken.

Foran hovedbygningen i Lårvika rundt 1910. Fra venstre: ukjent, Maren Danielsdatter Lohrviken f. Søhol, Gunbild Tronsdatter Lohrviken f. Fjeld, Hans Thorleif Lohrviken, ukjent og Johan Lohrviken (med hest og fole).



I 1948 hadde Lårvika 25 dekar dyrket jord (mold), 130 dekar produktiv skog,¹⁶ 1 hest, 3 kyr og 2 griser. På gården ble det dyrket epler, korn, poteter og erter, og eierne drev med hellebryting og skogbruk.

Ved skjøte av 22. januar 1955 ble gården solgt til sønnen, Hans Thorleif, for 13.000 kroner og livøre til foreldrene av 5-årlig verdi 2.750 kroner.

HANS THORLEIF LOHRVIKEN (1908–1979) ble gift med ASTRID GURIBY (1902–1993) fra Guriby ved Vik, og de fikk én datter, Gerd Karin (f. 1940). Husdyrholdet på gården ble nedlagt 1954–55 (hesten holdt stand til 1958). Hans Thorleif Lohrviken leverte frukt på Økern i Oslo, og drev fiske og krepsing i Steinsfjorden. Fisken ble solgt fra gården, og krepseren ble blant annet levert til Sundøya Fjordrestaurant. Han fisket sammen med Harald Hurum i Hagabråten og Anders Hagen. Hans Thorleif Lohrviken drev ellers som tømrer, og bygde hus i bygda og laftet koier og hytter på skauen sammen med Hermann Sundøen og Harald Ruud. Astrid Lohrviken utdannet seg i kjolesøm hos Anna Trikles i Horten høsten 1921, og drev siden som sydamme ved siden av gårdsdriften. Hun tok imot søm hjemme, og reiste rundt på gårdene og sydde.

I 1957–58 ble det festet bort tre hyttetomter fra Lårvika.

16 I *Norske Gårdsbruk* (1948) er skogens areal oppgitt til 70 dekar, men nyere oppmåling har vist at den er på 130 dekar.



Gunhild Lohrviken (1882–1971) vasker klær ved fjorden. med vaskestamp og vaskebrett. Bildet er tatt rundt 1907.



Gunhild og Johan Lohrviken foran bryggerhuset i Lårvika rundt 1910.

Ved hestevandringa i Lårvika en gang i 1920-årene. Johan Lohrviken (1876–1960) med hatt i bakrunnen, de øvrige er ukjent (trolig sommergjester fra Oslo).

Gunhild og Johan Lohrviken med sønnen Hans (f. 1908) og Johans mor, Maren Lohrviken f. Søhol. Bildet er tatt i 1914.





Familiebilde fra Lårvika og Nordenga på østsida av Steinsfjorden i 1911. Fra venstre Marie Tronsdatter Nordengen f. Fjeld (1868–1947) med datteren Kett (Anne Kristine) Nordengen (f. 1909) på fanget. Videre mot høyre Tron Nordengen (f. 1899), Tora Nordengen (f. 1901), Maren Danielsdatter Lohrviken f. Søhol (1842–1917), Gunbild Tronsdatter Lohrviken f. Fjeld (1882–1971) med sønnen Hans Thorleif (f. 1908), Johan Lohrviken (1876–1960) og Otto Johannes (Johs) Nordengen (f. 1900).

I 1982 ble gården solgt til datteren, Gerd Karin, med bruksrett for mora til leilighet i 1. etasje i hovedbygningen i hennes levetid (hun døde i 1993).

GERD KARIN LOHRVIKEN (f. 1940) er ugift, og arbeidet i perioden 1958–1969 ved skipningsavdelingen på Follum Fabrikker. Siden var hun i 30 år (1969–1999) markedssekretær i Norske Fina. Hun driver fortsatt skogen og en del frukt- og grønnsaksdyrking i Lårvika, men hagen er vesentlig redusert på grunn av frostskafer.

Lårvika har i dag 25 dekar dyrket jord og 130 dekar produktiv skog. 20 dekar av jordveien leies av Terje Steinsæther til korndyrking. Av hus på gården er våningshuset fra rundt 1750 (påbygd 1912, og siden restaurert flere ganger),¹⁷ låve (1790) med stall og steinfjøs, stabbur (ca. 1750, laftet med utvendig bordkledning), bryggerhus/vognskjul (ca. 1750, bryggerhuset er av stein, og med bryggepanne og bakerovn

¹⁷ Det var Lars Lyse og sønnen Peter som bygde på våningshuset i Lårvika i 1912. Som betaling fikk de en tilleggsparsell til sitt eget bruk (bnr. 6 av skyld 8 øre).



Sommergjester i Lårvika rundt 1910. De fem damene med hatt er ukjente. I midten sitter Hans Andreas og Maren Laarvigen, og bak til høyre deres sønn, Johan Lohrviken. De to damene uten hodeplagg er Johans hustru Gunhild Tronsdatter f. Fjell og hennes søster, Marie Nordengen.

intakt), verkstedbygning, og snekkerverksted/vedskjul (ca. 1820, stod tidligere øst for tunet, flyttet cirka 1947 da den nye veien ble anlagt).

Det er flere gamle bruksgjenstander i Lårvika, blant annet et ølkrus (trøise) i tre fra 1769, med initialiene JJSL (John Jonassen Laarvigen), og to treuser som Nils Hansen Korneliusbråten har lagd. Den ene har initialen «MD» (Maren Danielsdatter), og den andre er påført årstallet «1836». På gården oppbevares også «trøllknuten» som Peter Lyse har tegnet i «Attved Tyrifjorden» (s. 102).



Gunhild Tronsdatter f. Fjell (1882–1971) og Johan Lohrviken (1876–1960) i hagen i Lårvika i 1932.



Oversiktsbilde av Lårvika
gårdsvald høsten 2008.
Lårvika gård ligger midt i
bildet, og nord for gården
ser vi Åsaveien går mot
Elvika og Åsa, med
Hagabråten på oversiden.
© Fotograf Siri Berrefjord

Skog og seter

Lårvika har i dag 130 dekar produktiv skog nord og øst for gården. Ved utskiftinga av Krokskogens Allmenning i 1823 ble gården tildelt en teig i skråningen mot Krokskogen. I 1913 ble en del av skogen utskilt (bnr. 5 Lia) og solgt til Johannes Kjos, som skilte ut tre eiendommer (bnr. 7 Steinsrud, bnr. 8 Bjørkeli og bnr. 10 Skogli), før han i 1914 solgte det meste av skogen tilbake til Lårvikas eier (bnr. 11 Lårvikstykket av skyld mark 1,05).

Resten av skogen (bnr. 5 Lia av skyld 20 øre, kalt «Fjellstykket»), grenser mot Korneliusbråten og Hagabråten og ble solgt til Arne Fjell (1877–1919), bror av Gunhild Tronsdatter Fjell som var gift med Johan Lohrviken. Arne Fjell døde av tuberkulose i 1919, og hans yngre bror Thorvald, eier av Gjesvang i Årnesfjerdingen, kjøpte skogteigen for 4.000 kroner. Skogen har siden tilhørt Gjesvang, som i dag (2008) eies av Espen Sjøstad (f. 1975), sønnesønn av Alma Tonette Fjell (fra Gjesvang) og Kristian Sjøstad. Thorvald Fjell drev hellebrudd her i mange år – se bind 1 s. 142.

Lårvika har hatt seterløkke på Benteplassen på Krokskogen. I 1843 kjøpte Ole Olsen Laarvigen (Gjesvold) en løkke med skog på Benteplassen sammen med Daniel Kristensen Søhol. Selger var Kari Paulsdatter, enke etter Hans Olsen Gjesvold på Nordre Gjesval (Nerigarden). I Lårvika oppbevares i dag en gammel rodestein fra Krokskogen, som ble brakt ned fra skogen rundt 1950. På steinen er det hugd inn: «Laarvigen og BentFinne 101 7/10 m».

I 1853 solgte Ole O. Laarvigen sin halvpart av seterløkka (matrikelnr. 69 løpenr. 181 av skyld ½ lispund) «med tilliggende Skov Støche og paastaaende Huse» til sønnen John for 153 spesidaler.

Like før 1900 ble Benteplassen solgt til Andresen på Midtskogen.

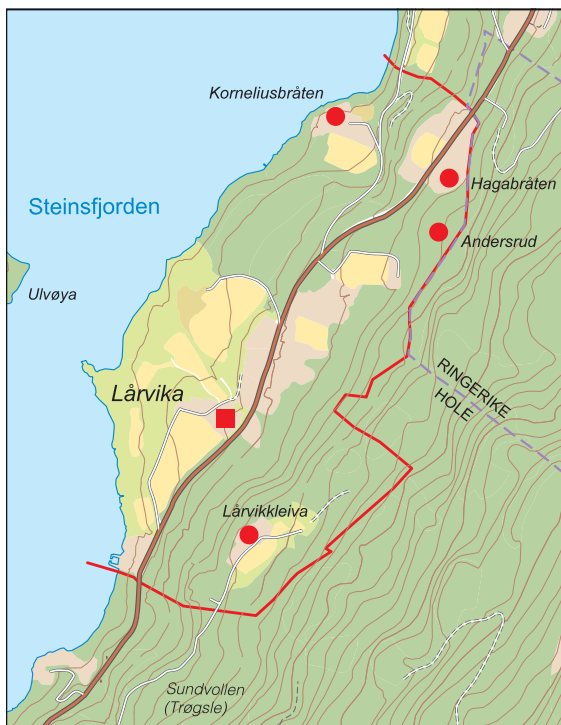
Husmannsplasser

Det har vært minst fire husmannsplasser under Lårvika: Lårvikkleiva, Hagabråten, Korneliusbråten og Andersrud. I tillegg lå det en plass inntil Lårvika gårdsvald, i en skogteig som tilhørte en gård i Norderhov: Gundersbråten – se nedenfor.

I 1723 og 1762 hadde Lårvika én husmann, men vi vet ikke på hvilken plass han satt. I 1762 het husmannen *Nils Pedersen*, som er nevnt i skattemanntallet dette året sammen med hustru *Marte Toresdatter*.

Tidlig i 1770-årene var *Nils Jakobsen* (f. ca. 1746) fra Dikemark i Asker husmann under Lårvika. Han var gift med *Margrethe Christensdatter* (f. 1748), og de fikk minst sju barn. De bodde i Lårvik-eie da deres første barn, Gunnor, ble født i 1774. Seinere var de husmannsfolk i Hodt (Hodtehagen) på Røyse, Solberg-eie og Kind-eie på Tyristrand – se bind 4 s. 574.

Fra rundt 1769 var *Christen Gulbrandsen* (f. ca. 1741) husmann i Lårvik-eie. Han var sønn av Gulbrand Syversen og Eli Tronsdatter, leilendinger på Øvre Vik i 1762. Christen Gulbrandsen var gift to ganger, først i 1763 med *Berte*



Det har vært fire husmannsplasser under Lårvika.
ProKart AS

Johannesdatter (1728–1768), datter av Johannes Johansen Løkeneie¹⁸ og Randi Olsdatter. Vi kjenner to av deres barn:

* Eli (1766–1767), d. $\frac{3}{4}$ år gammel.

* Johannes (f. og d. 1768), d. 14 dager gammel.

Berte Johannesdatter døde i 1768, 39 år gammel, og Christen Gulbrandsen giftet seg igjen samme år med *Abigael Rolvsdatter Rudsødegård* (f. 1748). Vi kjenner sju av deres barn:

* Hans (f. 1769), i 1798 utlagt som barnefar til Anne Paulsdatter Sundvoll-eies sønn, Anders. I 1801 var Hans Christensen landsoldat og bosatt hos foreldrene i Sundvoll-eie.

* Berte (f. 1771), g. 1811 med Ole Hansen Sundvoll-eie, én datter Marie (f. 1812) som ble gift med Peder Rolvsen Sundvolden (f. 1806), minst tre barn: Berte Marie (f. 1838), Olea (f. 1842) og Karen Randine (f. 1847) – se gnr. 231/9 Enga (Søndre Sørbråten).

* Sibylla (1774–1775), d. $\frac{3}{4}$ år gammel.

* Gulbrand (f. 1777).

* Rolv (f. 1779).

* Anders (f. 1782).

* Ole (f. og d. 1786) - foreldrene da bosatt i Sundvoll-eie.

En periode rundt 1774–75 bodde Christen Gulbrandsen med sin familie på en plass under Stein, men de synes å ha vært tilbake under Lårvika før de rundt 1785 flyttet til Sundvoll-eie. Her var Christen i 1801 jordløs husmann og satt på en plass med hustru, sønnen Hans (30, landsoldat), datteren Berte (30) og hennes «uekte» sønn, Anders Hansen (4).¹⁹

I 1801 var det ingen husmenn i Lårvik-eie, men i 1820-årene var det to husmenn under Lårvika som betalte «contribu- tion» til Hole kirke: Jens Hansen (Lårvikkleiva) og (fra 1828) Mikkel Alvsen (Korneliusbråten).

Lårvikkleiva

I 1820-årene var Jens Hansen husmann under Lårvika, sannsynligvis i Lårvikkleiva. I 1849 fornyet han sin kontrakt med Lårvikas eier, John Olsen Laarvigen, som overdro bruken av plassen til Jens Hansen, kone og datter Maren mot årlig arbeidsplikt.

18 Johannes Johannessen var sønn av «Steins-Vallersen» Johannes Johannessen Fristad – se bind 2 s. 456–457 og bind 1 s. 412.

19 Anders Hansen (f. 1797) var ifølge kirkeboka sønn av Hans Gulbrandsen Aamot fra Bærum.

Jens Hansen (1794–1875) var husmannssønn fra Sundvollen, og giftet seg med *Marte Larsdatter* (f. ca. 1799 i Norderhov). Vi kjenner én datter, *Maren* (f. 1824), som giftet seg i desember 1846 med *Johan Nilsen* fra Sagvolden i Åsa (sønn av *Nils Haagensen*), seks uker etter at deres sønn *Jørgen* ble født – se nedenfor.

I 1865 satt *Jens Hansen* (70, dagarbeider og husmann med jord) og *Marte Larsdatter* (67) på plassen med en fostersønn (dattersønn), *Jørgen Johansen* (20, dagarbeider). De hadde 1 ku og sådde $\frac{3}{4}$ t. blandkorn og 3 t. poteter. *Jens Hansen* døde i 1875, og hans alder ble da oppgitt å være 84 år. I kirkeboka er anført at han «forkortet sit Liv ved Hængning».

Jørgen Johannessen (f. 1846) giftet seg i 1867 med *Kari Andersdatter Bjerke* (1839–1933), som var født i Bærum. De etterfulgte hans fosterforeldre som husmannsfolk i Lårvikkleiva. Vi kjenner to av deres barn:

* *Anne Marie* (1867–1958), g.m. *Gustav d’Bourgh* fra Säffle i Sverige, to barn: *Karoline* (1891–1980, g.m. *Gunnar Berg*, to barn: *Liv* 1920–1921 og *Knut Edgar* f. 1929), og *Astrid Kristine* (1900–1974, g.m. *Einar Sundøen*, to barn: *Åse* f. 1922 og *Hans* f. 1925).

* *Johan* (1871–1956), seinere eier av Skogli og Bråten, g.m. *Maren Johanne Karlsdatter*, fem barn: *Anders*, *Karine*, *Marta*, *Karl Johan* og *Hjørdis* – se gnr. 229/7 Bråten.

Kari Andersdatter og *Jørgen Johannessen* fikk kontrakt på bruk av plassen 24. mars 1877, og *Jørgen* skulle årlig skjære 10 mål korn, arbeide 10 sommerdager på gården eller på Benteplassen, og betale 4 kroner i årlig leie. Husene på plassen kjøpte *Jørgen* for 120 kroner, og de fikk rett til havn i gårdens utmark, gjerdefang i gårdens skog, «hvorimod til Brændeved ikke maa tages andet end *Qvist* og *Stub*».

I september 1888 ble *Jørgen* «lovlig utsagt» fra plassen, og skulle fraflytte og ryddiggjøre den innen 14. april 1889. Oppsigelsen ble meddelt i husmannens fravær til hans svigermor, *Anne Martinsdatter*, og for husmannens hustru som stevnevitnene traff i nærheten. Men *Kari Andersdatter* og *Jørgen Johannesen* fortsatte å bo i Lårvikkleiva ennå noen år, rimeligvis har de kommet til enighet med *John Olsen Laarvigen* om fortsatt bruk.

Etter *Jørgen Johannessens* død ble *Kari Andersdatter* i 1896 igjen «utsagt» fra Lårvikkleiva. Da utsigelsen ble forkynt var *Kari* fraværende (på seteren *Dammersplassen*), og den ble derfor forkynt for hennes datter, *Anne Marie*, som da oppholdt seg i *Muggerud*.



Kari Andersdatter Bjerke (1839–1933) giftet seg i 1867 med husmann *Jørgen Johannessen* (f. 1846) i Lårvikkleiva. Hun bodde på plassen til sist i 1890–årene.



Anne Marie Jørgensdatter (1867–1958) fra Lårvikkleiva ble gift med *Gustav d’Bourgh* fra Säffle i Sverige.

I 1900 var Lårvikkleiva ubebodd, og Kari Johannessen Lårvikkleiva bodde da som innerst (leieboer) i en sidebygning på Øvre Løken i Hole.

Plassen ble utskilt og solgt ved årsskiftet 1906–1907 – se gnr. 230/4 Lyse.

Hagabråten

I 1852 ble det utstedt festeseddel fra Lårvikas eier til Ole Olsen og Berte Marie Engebretsdatter for deres levetid på plassen Hagabråten, mot årlig avgift 2 spesidaler «og arbeide».

Ole Olsen (1821–1887) var fra Norderhov. I 1865 var han «fisker og husmann med jord», og satt på plassen med hustru *Berte Marie Engebretsdatter* (f. 1822). De hadde 1 ku og sådde ½ t. bygg og 1 t. blandkorn. Etter Berte Marie Engebretsdatter død giftet Ole Olsen seg igjen i 1870 med *Inger Marie Olausdatter Sundvollen* (f. 1841). De hadde én fosterdatter, Marta (f. 1894).²⁰

Ole Olsen Hagabråten døde i 1887 av tarmslyng, og i 1900 satt Inger Marie Olausdatter på bruket med fosterdatteren og én familielosjerende, Gabriel Johannessen (f. 1855), som var fisker og tømmerfløter.

Ved skjøte av 14. februar 1903 solgte Inger Marie Hagabråten husene på plassen til Gabriel Johannessen for 500 kroner, mot livøre til selgeren i hennes levetid (av 5-årlig verdi 500 kroner). I 1906 ble Hagabråten selveierbruk, da Gabriel Johannessen Hagen kjøpte plassen av Lårvikas eier for 1.000 kroner.

Korneliusbråten

Korneliusbråten ligger ved fjorden nord for Lårvika. Den eneste husmannen vi kjenner her, er Mikkel Alvsen, som fra 1828 betalte «contribution» til Hole kirke. Han ble selveier i 1848 – se gnr. 230/2 Korneliusbråten.

Andersbråten

Plassen lå cirka 100 meter nordøst for Steinsrud, på et platå hvor det fortsatt er tufter å se. Det var rimeligvis en som het Anders som ryddet her, men vi mangler flere opplysninger om han.²¹

²⁰ I folketellinga 1900 er anført om fosterbarnet at «faderens navn ubekjendt».

²¹ Odd Egil Hurum (f. 1930) hørte i sin barndom at den siste som bodde i Andersbråten, het Nils.

I RETT TID

«... ei som hette Inger-Marja Hagabråtån tok et spann me mølje å jikk utpå isen te mann sin, han var utpå å såg tel gåna om føremeddan juleftan. Mølja måtte-n ha i rett ti», skriver Peter Lyse på ringeriksmål.*

* Lyse (1976), s. 29.

Gundersbråten

var en plass som trolig lå under Sjefsgården Tanberg i Norderhov, i «Chefsgaardsstykket» oppi åsen ovenfor Lårvika, med adkomstvei via sti nord for «Albuekroken» i Grøndokkveien. I Grøndokka er det en sving som kalles «Gundersbråtasvingen» (der Nils Hafnor kjørte seg i hjel).

I 1865 satt *Paul Iversen* (72, enkemann), som husmann med jord og tømmermann i Gundersbråten med en husholderske, *Kirsti Madsdatter* (70, enke). De hadde 1 ku og sådde $\frac{3}{4}$ t. bygg og 1 t. poteter. Paul Iversen (f. 1793) var fra Trillerud (Helgelandseie), og tidligere husmann under Frøyshov, By, Helgeland og Ullern. I ekteskap med Pauline Johannesdatter (f. 1796) fra Svensrud på Røyse hadde han minst ni barn: Iver (f. og d. 1818), Iver (f. 1820), Marie (f. 1823), Johannes (f. 1825), Nils (f. 1828), Kristian (f. 1833), Johanne (f. og d. 1837), Hans (f. 1839) og Anders (f. 1843) – se bind 3 s. 85–86.

Bruk/eiendommer utskilt fra Lårvika

Korneliusbråten GNR. 230/2 – ÅSAVEIEN 230

I 1848 ble den tidligere husmannsplassen Korneliusbråten utskilt og solgt til Mikkel Alvsen for 150 spesidaler.

Oversiktsbilde fra Korneliusbråten høsten 2008.

© Fotograf Siri Berrefjord



MIKKEL SKOLEMESTERS VISEBOK

«Et lite, uanselig, gammelt håndskrevet hefte er sendt mig fra en mann som ber mig tyde innholdet, og jeg prøver så godt jeg kan å tyde de gamle gotiske bokstaver. Tar jeg fatt fra én kant er det en visebok, men leser jeg fra den andre så er det en gudelig andaktsbok. Alt er pent og velskrevet, og alle de cirka 30 sidene er skrevet med samme hånd – nemlig Mikkel skolemesters. Hans efterlatte litterære arbeide viser hvad alle vet, at alt og alle har to sider, en til helg og en til søkn! Og det er tydelig å se at avsnittet hvori visene står, er mest lest.»*

* V.V.: Mikkel skolemesters visebok – avisartikkel av 25. november 1936 (kopi i Hole bygdearkiv).

MIKKEL ALVSEN (f. 1789) var trolig fra Nordre Frøyshov på Røyse.²² I 1811 var han omgangsskolelærer i Norderhov, og fra 1812 til 1844 omgangsskolelærer i Årnesfjerdingen (og en periode i Bønsnesfjerdingen). Han synes å ha bosatt seg i Korneliusbråten i 1828. Han var gift med ANNE KRISTIANSDATTER HELGELANDSEIE (f. 1792), og vi kjenner tre av deres barn: Kari (f. 1820), Kristian (f. 1827) og Anne Marie (f. 1836).

Mikkel Alvsen synes fra 1840-årene å ha solgt bruket til Hans Hansen Muggerud, men intet skjøte eller kjøpekontrakt er tinglyst. I 1852 lånte Hans Hansen 100 spesidaler av kjøpmann Hoxmark i Kristiania mot pant i eiendommen. Mikkel Alvsen og Anne Kristiansdatter bodde i 1865 i Hvalsenga i Haug hos sønnen, Kristian Mikkelsen (38), og hans familie: hustru Olea Larsdatter (39) fra Hval (de giftet seg i 1854) og én datter, Anne Mathea (11).

I 1865 ble HANS HANSEN MUGGERUD (f. 1802) i Korneliusbråten kalt «gaardbruger og selveier») i folketellingen. Han kom fra plassen Hansebråten i «Sjefsgårdstykket» nordøst for Lårvika, og satt da i Korneliusbråten med hustru ANNE LISABETH NILSDATTER (f. 1799 i Kristiania) og sønnen Nils (31) og hans familie: kona Maren Olsdatter (28) og to barn: Maren (6) og Hans Andreas (2). På bruket hadde de 2 storfe, og årlig utsæd var ¼ t. bygg, ½ t. blandkorn og 2 t. poteter.

I 1866 utstedte Mikkel Alvsen skjøte til den tidligere brukerens sønn, Nils Hansen.²³

NILS HANSEN KORNELIUSBRÅTEN (1835–1927) giftet seg i 1861 med MAREN OLSDATTER (1838–1928) fra Østbråtan under Sønsterud. Vi kjenner ni av deres barn:

* Maren (f. 1860), g. 1887 m. Kristian Pettersen (f. 1866) fra Viksbråten, som i 1887 var tjenestegutt på Nes.²⁴ I 1900 var Maren og Kristian husmannsfolk i Nygård under Hov (ved Hønefoss) med fire barn: Petra (f. 1886) Nicolai (f. 1889), Hanna (f. 1895) og Einar (f. 1900).

* Hans Andreas (1864–1882), d. 18 år gammel av «mavetilfælde».

* Anne Olava (1866–1932), seinere eier av Korneliusbråten – se nedenfor.

22 Mikkel Alvsen (f. 1797) bodde i 1801 hos sin bestefar Daniel Hansen på Nordre Frøyshov (se bind 3 s. 351, hvor han feilaktig er kalt Mikkel Rolvsen). Han må være født utenfor Hole, og utenfor ekteskap av en av Daniel Hansens døtre i første ekteskap med Lisbeth Andersdatter. (Etter Ole Yttri.)

23 Slekta skal ha kommet fra Abrahamrud.

24 Hans foreldre var Eli Paulsdatter og Petter Kaspersen på Viksbråten – se bind 1 s. 56

«... FLINK MED FINGA SINE»

Nils Hansen Korneliusbråten levde lenge før betegnelsen brukskunst kom i bruk. Han var «netthendt, og flink med finga sine», sa folk som kjente ham. «Flittig og produktiv» må føyes til. Det var hardt lønnetre og rød sandstein han arbeidet med, og disse råemnene hadde han nok av omkring seg. Hele Korneliusbråten er et vakkert avrundet nes av hard sandstein som har holdt stand mot årtuseners forvitring. Her drev han hellebryting, og av og til fant han noen ekstra pene heller og steiner som ble tatt vare på. Da den nye Kristianiaveien var ferdig i 1858, ble denne rodelagt, og hvert matrikelnummer hadde sitt «støkke» til vedlikehold, og sin veistøtte, som med en pil viste retningen og antallet alen. En hel del av disse støt-

tene lagde Nils, og de var så forseggjorte og vakkert utført at en kunne bestemt si at «denne stytta har'n Nils Høggi». (...) Kom han over noen kronglete lønnerøtter og knær, tok han vare på dem, det var «rønnin» ved, ved med bølger i, og i de lange vinterkveldene skapte han dem om til de lekreste auser og skjeer. (...) Alt var nett og lett, med en eller annen utskjæring eller et ornament.

Jeg husker Nils Korneliusbråten som en nærmest spebygd mann, med stort, hvitt fullskjegg og en høg, bar skalle. Han hadde så lett et gangelag. Utrolig sterk var han.*

* Peter Lyse: En brukskunstner, i heftet Ringerike 1957–58 s. 12–13.



Den gamle stua i Korneliusbråten var fra 1800-tallet, og ble revet i 1995. Bildet er tatt i 1960-årene.



Den gamle låven i Korneliusbråten ble revet tidlig i 1970-årene.



Gina Korneliusbråten (1874–1957) ble eier av Korneliusbråten i 1919 sammen med søsteren Olava. Sistnevnte døde i 1932, og Gina satt siden som eier til sin død i 1957.

* Karl (f. 1870), fikk i 1895 en sønn, Andreas, med Karen Marie Martinsdatter Bakken (1879–1958) fra Bakken under Bjørke i Steinsfjerdingsgen. Andreas Karlson (1895–1967) vokste opp hos besteforeldrene i Bakken, og ble seinere gift med Kaia Pauline Ovesen (1895–1977) fra Nord-Norge, og de fikk seks døtre: Olga, Petra, Aslaug, Maren, Karen Marie (Maja), Lilly og Nora – se gnr. 231/30 Fredheim.

* Elise (f. 1872), konfirmert 1887.

* Gina Oline (1874–1957), seinere eier av Korneliusbråten, én sønn Martin – se nedenfor.

* Martin (f. 1877).

* Hanne Sofie (1879–1883), d. 4 år gammel av kikhoste.

* Hans Andreas (f. 1882).

I 1900 satt Maren Olsdatter og Nils Hansen på bruket med yngste sønn, Hans Andreas (18).

Ved skjøte av 15. oktober 1919 solgte Nils Hansen Korneliusbråten til to av sine døtre, ANNE OLAVA NILSDATTER (1866–1932) og GINA OLINE NILSDATTER KORNELIUSBRÅTEN (1874–1957) for 2.000 kroner og livøre til foreldrene i deres levetid.

De nye eierne var begge ugifte, og bodde i Korneliusbråten. Etter Anne Olavas død i 1932 var Gina Oline Nilsdatter eier av bruket til sin død i 1957, da det var hjemmelsovergang til hennes sønn, Martin Pedersen.²⁵

MARTIN ENGELHARDT PEDERSEN (1911–1992) giftet seg i 1949 med INGRID BERGHEIM F. KVERNSTUEN (1910–2001), enke etter Daniel Bergheim (1914–1946) i Sundvollen.²⁶ Ekteskapet var barnløst.

I 1973 ble det utskilt en boligtomt på 1,4 dekar til eierens stesønn, Erik Ivar Bergheim, som bygde enebolig her i 1973–74 (bnr. 41 Steinsprang).

Martin Pedersen var skogsarbeider og veiarbeider, og ble seinere ansatt ved tønneheisen i Sundvollen og ved Tryvann skisenter i Oslo. Han drev også med hellebryting – se egen sak.

Ingrid Pedersen var fra 1946 ansatt som kokke ved Sundvolden hotel, og var seinere poståpner ved Krokkleiva postkontor (fra 1955–56 til 1977).

25 Hans far var Peder Larsen Muggerud (f. 1883), og han ble døpt Martin Engelhardt Pedersen.

26 Ingrid var datter av lensmann Erik Kvernstuen (1883–1971) og hustru Hanna f. Røste (1890–1939). Ingrid og Daniel Bergheim fikk to barn: Erik Ivar (f. 1938) og Stein Einar (1942–1943).



Martin Pedersen med boremaskin i hellebruddet i Korneliusbråten en gang rundt 1960.



Martin Pedersen (1911–1992) ble eier av Korneliusbråten i 1957. Her med sin kone, Ingrid Bergheim f. Kvernstuen (1910–2001). Bildet er tatt tidlig i 1980-årene.

I 1994 overtok ERIK IVAR BERGHEIM (f. 1938) som eier av Korneliusbråten. Han er sveise- og platearbeider, og arbeidet fram til 1974 ved Marstrand & Astrup (mekanisk verksted) i Sandvika. Da begynte han i Bærum kommune, og fra 1991 var han verksmester ved Bærum E-verks tekniske verksted (inntil 2000, da han ble pensjonist). Han er samboer med ASTRID TANBERGMOEN F. HANSEN (f. 1936) fra Haug. Fra tidligere ekteskap med Inger Dahl (f. 1944) fra Bærum har han to barn:

* Øydis (f. 1968), bosatt i Søndre Rudsødegården, g.m. Knut Olav Sundland (f. 1976), én sønn Vemund (f. 2003). Hun har fra tidligere samboerskap med Tore Gulbrandsen (f. 1960) fra Røyse to barn: Vetle (f. 1993) og Vilde (f. 1996).

* Ingun (f. 1971), eier av Korneliusbråten fra 2003, bosatt på Gol i Hallingdal, samboer med Kjetil Jegleim (f. 1974), to barn – se nedenfor.

Astrid Tanbergmoen har fire barn fra tidligere ekteskap med Knut Tanbergmoen (f. 1934) fra Norderhov: Knut Arild (f. 1959), Elin (1962–1963), Eirik (f. 1964) og Anne Kristin (f. 1967).

KIRKEMUR OG OLAVSBAUTA

Martin Pedersen i Korneliusbråten leverte det meste av ringerikssandsteinen som ble brukt da muren rundt Hole kirke ble restaurert og bygd opp igjen i 1950-årene, og han stod for murarbeidet. Han leverte også alterbordet til nye Hole kirke, heller til Freiaparken i Oslo, og bautasteinen over Hellig Olav ved Bønsnes kirke. Ellers leverte Martin Pedersen steinheller til firma Gustav Lund i Sandvika. Hellene ble brutt ut både i Korneliusbråten og Trøgslø, hvor han leide et område av Hans Fekjær.



Våningshusene i Korneliusbråten høsten 2008.

Nærmest ser vi huset som ble bygd i 1973–74 (bnr. 41 Steinsprang), og bak ligger eneboligen som ble bygd i 1978.

© Fotograf Siri Berrefjord

I 2003 overtok yngste datter, INGUN DAHL BERGHEIM (f. 1971), som eier av Korneliusbråten.²⁷ Hun er bosatt på Gol i Hallingdal, og arbeider ved Skatt Sør – Gol (tidligere ved Bærum ligningskontor, og fem år ved Svalbard ligningskontor). Ingun Dahl Bergheim er samboer med KJETIL JEGLEIM (f. 1974) fra Gol, som er selvstendig næringsdrivende som innehar av et renovasjonsfirma. De har to barn: Tiril (f. 2005) og Hannah (f. 2006).

Eiendommen er på cirka 18 dekar (4 dekar som leies bort). Av bygninger er det to eneboliger, én bygd 1973–74 av Erik Ivar Bergheim (bnr. 41 Steinsprang) der den gamle låven stod tidligere, og én som Ingrid Bergheim og Martin Pedersen bygde i 1978. Øvrige bygninger er to uthus (1981) og garasje (1983).

Det gamle våningshuset (tidligere husmannsstue) fra tidlig på 1800-tallet, ble revet i 1995.

Under Korneliusbråten er det to hyttetomter (festetomter), fra 1954 og 1964.

²⁷ Hun overtok som eier av gnr. 230/2 Korneliusbråten og gnr. 230/41 Steinsprang.



Haga (Hagabråten) GNR. 230/3 – ÅSAVEIEN 257

Ved skjøte av 24. november 1906 solgte Hans Johnsen Lohrviken den tidligere husmannsplassen Hagabråten til Gabriel Johannessen Hagen for 1.000 kroner. Den nye eieren hadde i 1903 overtatt husene på plassen av sin slektning Inger Marie Hagabråten – se ovenfor om Hagabråten.

GABRIEL JOHANNESSEN HAGEN (f. 1855 i Norderhov) var sønn av husmann Johannes Andersen og hustru Karen Hansdatter, som i 1900 satt på plassen Bråten (Hagen) under Østre Vaker (ved Steinsetra).²⁸ Han var ugift, og fisker og tømmerfløter av yrke. I 1908 lånte han 1.000 kroner i Hypotekbanken mot pant i bruket.

Ved skjøte av 2. juni 1917 solgte Gabriel Johannessen Hagen bruket til Harald Johansen Hurum for 6.000 kroner. Den nye eieren lånte 4.000 kroner i Ringerikes sparebank mot pant i eiendommen.

HARALD JOHANSEN HURUM (1890–1963) var sønn av Anne og Johan Borgersen i Løkkene (gnr. 29/4 Livløkkene) i

Hagabråten høsten 2008. Til høyre den gamle husmannsstua fra 1800-tallet, som ble påbygd rundt 1910. Låven (i bakgrunnen) og stabburet (til venstre) er fra rundt 1900. © Fotograf Siri Berrefjord

²⁸ Bråten ble overført til Hole ved en grenseregulering i 1948.

Hagabråten med låve og stabbur, sett fra Åsaveien en gang i 1950-årene.



Åsa. Han ble gift med LINA LOVISE ELVIKEN (1894–1975) fra Elvika, datter av Kristian og Elise Elviken, og de fikk to barn:

* Else Alvilde (f. 1918), g.m. Odd Martinsen Sønsterud (1912–1967), to barn: Synnøve (f. 1937, g.m. Oddvar Hansen, tre barn: Roar f. 1961, Frank f. 1963 og Oddvar jr. f. 1969) og John (f. 1950, fra tidligere ekteskap med Inger Bjella har han to barn: Roy f. 1976 og Eva f. 1979) – se gnr. 230/25 Tajet.

* Odd Egil (f. 1930), eier av Haga siden 1973, g.m. Solveig Karin Larssen, to barn – se nedenfor.

Harald Johansen Hurum var fisker og skogsarbeider, og han brøt steinheller for salg både i Hagabråten og på leid grunn.

I 1952 ble den nye veien fra Sundvollen til Åsa bygd tvers over eiendommen. Samme år ble en tomt på nedsiden av nyveien utskilt og overdratt til datteren Else Alvilde og svigersønnen Odd M. Sønsterud – se gnr. 230/25 Tajet (Åsaveien 260).

Etter Harald Johansen Hurums død i 1963 satt Lina Lovise Hurum som eier i uskiftet bo inntil hun sist i 1960-årene (skjøttet ble tinglyst 3. januar 1973) overdro bruket til sønnen Odd Egil for 7.000 kroner og huslyrett i sin levetid.²⁹

²⁹ Else Alvilde Sønsterud beholdt den delen av «gamle» Hagabråten som lå på nedsiden av veien (bnr. 9 Titut og bnr. 40 Tajet II), som i 1975 ble sammenføyd til én eiendom, gnr. 229/40 Tajet II (i dag ubebygd).



Harald Hurum (1890–1963) og kona Lina Lovise f. Elviken (1894–1975) med buhunden Leidi på trappa i Hagabråten en gang i 1950-årene.



Det gamle våningshuset i Hagabråten en gang i 1940-årene. Kvinnen på bildet er ukjent.

I 1968 ble en boligtomt utskilt og solgt til Oddvar Henry Hansen (Hellebo bnr. 38).

ODD EGIL HURUM (f. 1930) giftet seg i 1954 med SOLVEIG KARIN LARSEN (f. 1929) fra Karlsøy i Troms. De har to barn:

* Grethe (f. 1955), bosatt i Nordkisa ved Eidsvoll, g.m. Albriggt Hauglid (f. 1955) fra Setermoen i Troms, tre barn: Line (f. 1976), Mai (f. 1981) og Jørgen (f. 1992).

* Harald (f. 1961), bosatt i Fredrikstad, g.m. Dinah Moen (f. 1963 i USA) fra Lillesand, fire barn: Sondre (f. 1988), Oda (f. 1990), Hallvard (f. 1991) og Vetle (f. 1993).

Odd Egil Hurum var fra 1951 politimann i Oslo (Grønland), og fra 1956 til 1987 ved Asker og Bærum politikammer i Sandvika (de siste årene som politiførstebetjent). Solveig Karin Hurum har arbeidet ved Rikstelefontentralen i Oslo, og senere ved Siviltforsvarsanlegget.

Eiendommen er på cirka 7 dekar. Av bygninger står fortsatt den gamle husmannsstua fra 1800-tallet (påbygd ca. 1910). Øvrige bygninger er enebolig (1956), låve (ca. 1900), stabbur (ca. 1900), og en mindre hytte (1963).

Lyse (Lårvikkleiva) GNR. 230/4 OG 6

I desember 1906 ble den tidligere husmannsplassen Lårvikkleiva (bnr. 4 av skyld 15 øre) utskilt fra hovedbølet, og ved skjøte av 5. januar 1907 solgt til Lars Petersen Orlangen for 400 kroner. Parsellen var «6 a 8 maal», og den nye eieren lånte 1.200 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

I 1913 ble Lars Petersen eier av en tilleggsparcell (bnr. 6 av skyld 8 øre) for 225 kroner. Dette var oppgjør for at Lars og sønnen Peter bygde på våningshuset i Lårvika i 1912–13. I skjøtet var nedfelt at «den gamle vei må holdes fri for gjerder eller annet stengsel» i minst 2 ½ meters bredde.

Lyse høsten 2008. Midt i bildet ligger eneboligen som ble bygd i 1999. Nederst midt i bildet ligger «Martaro», hytta som Lars Lyse bygde til sin datter Marta i 1935.
© Fotograf Siri Berrefjord





Karen og Lars Lyse på en benk foran huset i Lårvikkleiva (Lyse) en gang i 1920-årene.

LARS PETERSEN LYSE (f. 1870) var tømmermann, og født på Sundøya (se bind 1 s. 195). Da han var barn, bodde familien hans i Orlangen ved Kroksund (se bind 1, s. 191). Seinere fikk Lars Petersen arbeid hos Johannes Solberg på Stein, og fikk plassen Orebråten i Steinsåsen til bruk. Det er uvisst hvor lenge de bodde der, men i 1912 måtte de fraflytte Orebråten, fordi arbeidsgiveren ikke godtok at Lars var blant stifterne av en sosialistisk arbeiderforening i bygda.³⁰

Lars Petersen skrev også dikt, syslet med kunstmaling og var sterkt opptatt av «det som gammelt var og angikk steder og forhold i bygden».³¹ Han laget på egen hånd et fotografiapparat, som i dag er å finne på Norsk Teknisk Museum.

Lars Petersen Lyse giftet seg i 1893 med KAREN NILSDATTER HOLMEN (1863–1948), datter av kirketjener Nils Larsen Holmen i Norderhov. Karen var meget interessert i hagedyrking, og dyrket mange vekster «som ingen der på bygda hadde sett før». Ifølge sønnen skrapte hun «ihop hestemøkk og hadde i ei sildetønne og hadde på vann, alt grodde og trivdes under henne».

Karen og Lars Lyse fikk tre barn:

* Marta (1894–1983), ugift, kokke på Stefanhotellet i Oslo i 34 år, bodde sine siste år i Lyse («Martaro»).

* Peter (1895–1982), eier av Lyse fra 1940, g.m. Jenny Marie Nilsdatter (f. 1888) fra Langebru – se nedenfor.

* Signe (1897–1898), d. 1 år gammel.

30 Olaf Eriksens erindringer s. 81 (kopi i Hole bygdarkiv).

31 P. Bukier: Paa Asbjørnsens stier (Oslo 1937), s. 48.



Lars Petersen Lyse (f. 1870) og Karen Nilsdatter Lyse f. Holmen (1863–1948).

«... KAN DERE DRA DIT Å LUKTE»

En gang i 1930-årene hadde Lars Lyse et kåseri i radioen, hvor han fortalte fra Ringerike. Knut Berg (f. 1929) var hos Paul Steinsæther da sendinga gikk på lufta, og de hørte på med et krystallapparat med høretelefoner. Dette må ha gjort et sterkt inntrykk på unge Knut. Han husker fortsatt at Lars fortalte historien om Hellig Olav og Gygra, som til slutt reiv av seg lærbeinet og kastet det etter kirkebygget på Stein gård. Men hun bommet, og beinet falt ned der Gygerputten har vært siden. Lars Lyse avsluttet historien slik: «Og hvis dere itte trur meg, kan dere dra dit å lukte».*

* Fortalt av Knut Berg (f. 1929) i 2008.

Fra Lyse cirka 1912. Foran fra venstre: Gunbild Lohrviken (f. 1882) fra Lårvika med sønnen Hans Thorleif (f. 1908) på fanget, Maren Danielsdatter Laarvigen f. Søhol (f. 1842) og Helga Fjeld (f. 1886) fra «Daniels-Søhol». Bak fra venstre: Ukjent, ukjent, ukjent, Marta Lyse (f. 1894) og Karen Lyse (f. 1863).



«... EN OPPLEVELSE AV VELSTAND»

«Far arbeidet for Solberg på Stein. Solberg var konservativ og ordfører i Hole. Så ble det dannet sosialdemokratisk forening, og far som var tidligere venstremann ble satt på kommunevalglista. Han ble innvalgt (...) – Da er det best jeg slutter da, sa far.*

* Peter Lyse i Børre Aa. Lund: De gamle er eldst (Oslo 1977)

I 1920 tegnet Lars Petersen Lyse festekontrakt med frøken Marte Jørgensen fra Oslo på en parsell, hvor det ble oppført en hytte (sommerhus).³²

Ved skjøte av 20. juni 1940 solgte Karen og Lars Petersen bruket til sønnen Peter for 3.000 kroner.

PETER LYSE (1895–1982) begynte i smedlære som ung gutt, men mistrivdes med det og ble tømrer og båtbygger av yrke. Han ble gift med JENNY MARIE NILSDATTER (1888–1976) fra Langebru på Krokskogen.³³ Ekteskapet var barnløst. Peter Lyse var i mange år vaktmester for Fridtjof Nansen

32 I 1927 ble festekontrakten overført til Hildur Elisabeth Emanuelsen, i 1965 overført til Karl T. Knutsen, og i 1985 utskilt og solgt til Hjørdis Knutsen for 30.000 kroner (gnr. 230/43, som ble kjøpt tilbake av Lyses eiere i 1993 – se nedenfor).

33 Jenny Marie ble født utenfor ekteskap i 1888 av Dorthea Jakobsdatter Mosstua/Langebru og Nils Pedersen Søhol fra Nordistua Søhol på Røyse. I 1897 fikk Dorthea Jakobsdatter enda et barn utenfor ekteskap: Anna Margrethe Jørgensdatter, seinere gift med Martin Andersen Sønsterud – se gnr. 229/5 Nordstøa.

«ATTVED TYRIFJORDEN»

Peter Lyse var opptatt av ringeriksdialekten, og i samarbeid med Norsk Målførearkiv og Universitetsbiblioteket samlet han inn ord og uttrykk fra Ringerike. I 1976 gav han ut dialektboka «Attved Tyrifjorden – målføre og tradisjon frå Ringerike». I tillegg til 3.000 ord og uttrykk som ble brukt i Hole og Norderhov rundt århundreskiftet (1900), inneholder boka beskrivelse av folkeliv og folketro, personlige iakttagelser og forklaring av arbeid og redskap fra gammel tid, med en rekke illustrasjoner tegnet av forfatteren selv. Han etterlot seg også et manus til en bok om sin egen oppvekst («Peik»), som i 2005 ble utgitt av Hole kommune og gitt som klassesett til alle skoler i kommunen.*

* Manuset til boka Peik ble omarbeidet og tilrettelagt av Olav Norheim, mens Fred Harald Nilssen tok initiativet til utgivelsen.

«DE SKULLE HATT HALE»

«Politikere er etter min mening ikke fullt utvokste. De skulle hatt hale. Den kunne de løgre med foran valget, stikke mellom bena i redsel for folkemeningen, eller bruke for å vise at de har stand, når det er en sak de tror de tjener på.»* sa den særdeles frittalende lokalpolitikeren Peter Lyse en gang. I en sak om bevilgning til bygdas folkeboksamling, som han mente fortjente langt mer enn det som var foreslått, konstaterte han at beløpet samlet utgjorde en halv eske snus pr. mann i herredsstyret. Sine medrepresentanter ble omtalt som «knehøner» når han var uenig med dem, og da Hole herredshus ble innviet i 1955 syntes den nøysommelige Lyse at grensen var nådd. Han var rystet over at det i kommunens nye storstue var «like varmt på dass som på ordførerens kontor»!

* Peter Lyse i Børre Aa. Lund: De gamle er eldst (Oslo 1977).

på Polhøgda. I tillegg var han lokalpolitiker og en kulturbærer av rang. Politikk, dyrevern, avholdssak, veteranbiler og mål-sak opptok ham sterkt. Han var medlem av Hole herredsstyre i en årrekke og representerte både Arbeiderpartiet og Høyre, uten å være medlem i noen av partiene. I 1963 var han den eneste som gikk inn for at Hole burde bli med i Ringerike storkommune, da sammenslåingen ble avvist av Hole herredsstyre med 20 mot 1 stemme. Og da «hele» Hole-bygda i 1976 ivret for løsrivelse fra storkommunen, stod den da godt over 80 år gamle gubben offentlig fram og talte imot skilsmisse.

Peter Lyse døde i 1982, og hadde testamentert alt han eide til Norges Handikapforbund, eller til Norges Blindforbund dersom handikapforbundet ikke var interessert. I testamentet var det nedfelt at eiendommen Lyse fortrinnsvis skulle brukes til yrkesskole, verksted, kursted, hvilehjem eller liknende for handikappede, og eiendommen kunne ikke selges eller bygsles bort. Norges Handikapforbund fikk likevel selge bruket, da man fant eiendommen uegnet til formålet. I 1985 ble Lyse

ANMELDTE HELE KOMMUNESTYRET

«Det største rabalderet stelte Peter Lyse i stand i forbindelse med kommunesammenslutninga 1964. Det var da han anmeldte hele kommunestyret etter en fest. Under gravølet for Hole ble det servert alkohol uten bevilling. Med både lensmann og prest til stede, vakte anmeldelsen oppsikt. Da fikk han erfare at en ikke blir avholdt av å være avholds.»*

* Fred Harald Nilssen: Peter Lyse – iderik og kontroversiell, i heftet Ringerike 1995–96 s. 36–37.

solgt til Astrid og Hans Viktil. For salgssummen ble det opprettet to legater, som bærer Peter Lyses navn.

HANS VIKTIL (f. 1935) fra Trondheim er sivilingeniør, og har arbeidet ved ABB Drammen (pensjonist siden 1998). Han er gift med ASTRID SÆREN (f. 1935) fra Arabygdi i Telemark. Hun er sykepleier, og har vært leder for hjemmesykepleien i Hole (pensjonist siden 1999). De har tre barn:

* Ellen (f. 1962), bosatt i Maridalen, g.m. Erik Brodin (f. 1961) fra Oslo, tre barn: Fridtjov (f. 1992), Hermann (f. 1994) og Åsne (f. 1997).

* Ivar (f. 1965), bosatt i Hole, g.m. Eirin Salvesen (f. 1965) fra Hole, tre barn: Magnus (f. 1989), Øystein (f. 1991) og Håkon (f. 1994).

* Stein (f. 1967), bosatt i Stavanger, g.m. Gro Juul (f. 1968) fra Skien, to barn: Anne (f. 2001) og Guro (f. 2003).

Peter Lyse bak rattet under et veteranvognløp på Røyse en gang i 1970-årene. Gudleik Guldal med ryggen til. Foto: Torgeir Bentsen





*Det gamle våningshuset i «Øvre Lyse» fra 1906–07 ble renovert i 1994.
© Fotograf Siri Berrefjord*

Astrid Viktil var medlem av Hole kommunestyre 1991–95 (representerte Høyre).

Lyse er i dag på cirka 25 dekar, hvorav 5 dekar dyrket jord og 20 dekar produktiv skog. Bygninger på eiendommen er en enebolig (bygd 1999, da det gamle hovedhuset fra ca. 1940 ble revet), låve (ca. 1940, renovert 2004), uthus (ca. 1940, renovert 2004) og laftet stabbur (sist i 1930-årene, renovert 2003). På «Martaro» er en hytte som Lars Lyse bygde til sin datter Marta i 1935 (renovert 1988) samt laftet anneks og uthus (som også ble bygd 1935 og renovert 1988).

Det gamle våningshuset i «Øvre Lyse» (bygd 1906–07, renovert 1994) står fortsatt. Øvrige bygninger her er en låve (bygd 1906–07, en del av låven samt fjøs ble revet ca. 1940, mens det gjenværende ble renovert 1994). En gammel smie og et hønsehus/grisehus, begge bygd cirka 1910, ble renovert i 1994.³⁴

På gnr. 230/43 Lysne, en tidligere festetomt på 1,5 dekar som ble festet i 1965 til Karl T. Knudsen i Oslo mot en avgift på 200 kroner pr. år, og som Norges Handikapforbund solgte i 1985 til daværende leietaker, Hjørdis Knudsen (kjøpt tilbake til Lyse i 1993 fra Hjørdis Knudsens sønn, Kjell Schulte), står en fritidsbolig (bygd før 1920, flyttet hit fra Tyristrand, renovert 1994) og to uthus (et gammelt, og et bygd 2003).

³⁴ I smia er essa, belgen og en del smieutstyr fortsatt intakt. Utenfor veggen står en kullkasse på 50 x 50 cm.



Våningshuset i Steinsrud ble bygd i 1915. Bildet er fra rundt 1920.

Steinsrud GNR. 230/7 – ÅSAVEIEN 235

I 1914 ble parsellen Steinsrud (bnr. 7 av skyld 20 øre) utskilt fra bnr. 5 Lia (skogteigen som ble utskilt fra Lårvika i 1913) og solgt til Nils Hagbart Sundøen for 1.000 kroner. Den nye eieren lånte i 1915 1.000 kroner i Hole sparebank og 2.500 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

NILS HAGBART SUNDØEN (1885–1963) var fra Enga i Sundvollen, og byggmester av yrke. Han ble gift med ALMA CHARLOTTE STEEN (1883–1954)³⁵ fra Värmland, Sverige, og de fikk tre barn:

* Haakon (1908–1964), seinere eier av Steinsrud, g.m. Gudrun Frog, tre barn: Lisa (1933–1935), Kjell (f. 1937) og Nils (f. 1940) – se nedenfor.

* Astrid (1910–1983), bosatt på Tolpinrud ved Hønefoss, g.m. Frithjof Fuhre (1900–1950) fra Søndre Gornes på Røyse, tre døtre: Randi (f. 1935, ugift, bosatt i Oslo), Kari (f. 1936, ugift, bosatt i

35 Alma Charlotte Sundøen f. Steen hadde en bror, Johan Arvid Steen, som ble oldefar til den kjente langrennsløperen Thomas Wassberg. Johan Arvid Steens datter Greta giftet seg med Arne Wassberg, og deres sønn Olof er Thomas Wassbergs far.

Roma) og Sissel Astrid (f. 1945, bosatt på Ask, g.m. Hroar Scheibler f. 1921 – siden skilt) – se bind 4 s. 922.

* Nora (1913–1997), bosatt på Tangen ved Kroksund, g.m. Trygve Palmesen (1916–1982) fra Ådal, to sønner: Tormod Sten (f. 1947, g.m. Eva Skinnerlien f. 1948 fra Østre Gausdal, tre barn: Sten Kristian f. 1973, Øyvind f. 1975 og Brita Charlotte f. 1977), og Eskild (f. 1950, g.m. Lillemor Sivertsen f. 1951 fra Trondheim, tre barn: Anette f. 1974, Bodil f. 1976 og Jostein f. 1983) – se bind 1 s. 552.

Nils Hagbart Sundøen bygde Sundøya Fjordrestaurant i 1930 sammen med Hans Johan Karlsen. For jobben måtte de to tingløse skadesløsbrev til byggherren Hønefoss Bryggeri AS for inntil 8.000 kroner med pant i sine respektive hjem.

I 1938 solgte Nils Hagbart Sundøen eiendommen til sønnen Haakon for 3.500 kroner, og flyttet til Enga i Sundvollen.

HAAKON SUNDØEN (1910–1964) fulgte i farens fotspor og var byggmester. Han ble gift med GUDRUN FROG (1912–1988) fra Benterud ved Hønefoss, og de fikk tre barn:

* Lisa (1933–1935), d. 2 år gammel.

* Kjell (f. 1937), bosatt i Sundvollen, g. 1964 m. Grete Marie Rørås (f. 1944) fra Kongsberg, to barn: Mette (f. 1965) og Mona (f. 1967) – se gnr. 231/9 Enga.

* Nils (f. 1940), eier av Steinsrud fra 1988 – se nedenfor.

Gudrun arbeidet en periode på Restaurant Ciro i Hønefoss, og tok seg ellers av småbruket. I 1943 ble det utskilt en bolig-tomt (bnr. 20 Åsli), som ble solgt til eierens farbror Einar Sundøen. I 1952 ble det utskilt og solgt en hyttetomt (bnr. 30 Steinsrudhytta).

Haakon Sundøen døde i 1964, bare 54 år gammel, og Gudrun Sundøen satt som eier av Steinsrud til sin død i 1988. Det var da hjemmelovergang til de to sønnene, og etter at Kjell Sundøen overdro sin halvpart til broren, ble Nils Sundøen eneier.

NILS SUNDØEN (f. 1940) er ugift, og skogsarbeider av yrke (Sollihøgda Skogsdrift). I perioden 1965–87 var han selvstendig næringsdrivende med egen skogsmaskin, og arbeidet primært for Drammensdistriktets Skogeierforening. Siden 2007 har han vært pensjonist.

Eiendommen er på 10 dekar, hvorav 7 dekar dyrket (leies bort til Terje Steinsæther). Våningshus (bygd 1915, påbygd 1980) og uthus/garasje (bygd 1990, da den gamle låven med fjøs ble revet).



Haakon Nilsen Sundøen (1910–1964) var eier av Steinsrud fra 1938 til sin død i 1964.

Huset i Bjørkeli var en gammel tømmerstue som ble flyttet hit fra plassen Sundland på Storøya. I 1929 ble den påbygd 2. etasje i bindingsverk. Bildet er tatt rundt 1970.



Bjørkeli GNR. 230/8 – ÅSAVEIEN 212

I 1914 ble parsellen Bjørkeli (bnr. 8 av skyld 17 øre) utskilt fra bnr. 5 Lia (skogteigen som ble utskilt fra Lårvika i 1913) og solgt til Karl Sigvart Paulsen Steinsæther for 1.200 kroner. Den nye eieren lånte hele kjøpesummen av selger Johannes Kjos og 2.250 kroner i Boligbanken mot pant i eiendommen. Da de flyttet til Bjørkeli i 1923–24, hadde de tidligere leid husvære i Steinsetra og Bjørnsvika.

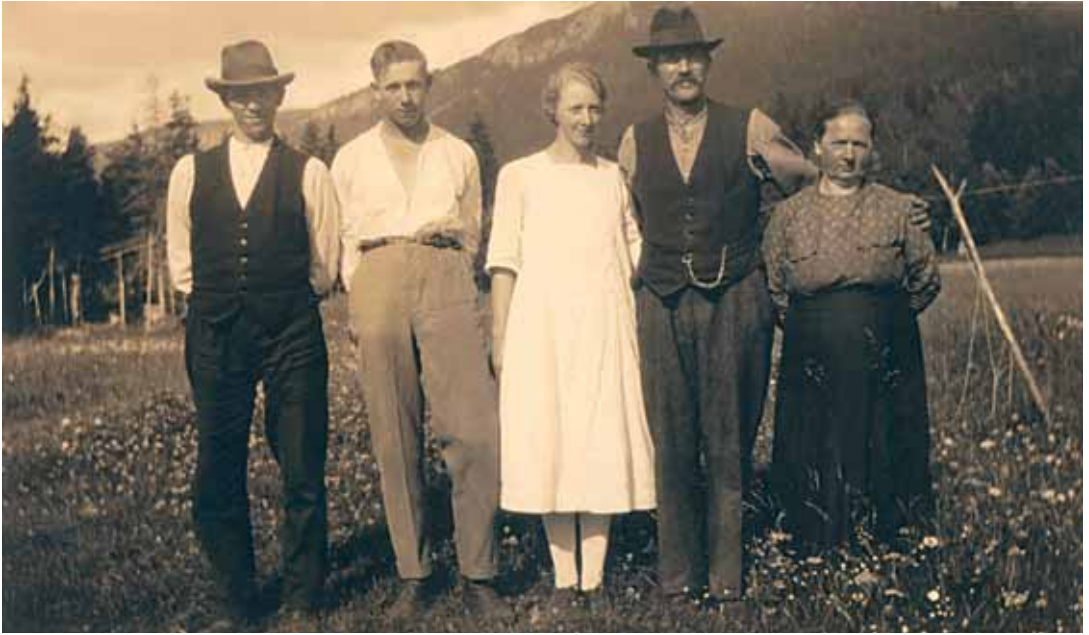
KARL SIGVART PAULSEN STEINSÆTHER (1878–1963) var fra Hagan, og gift med OTILIE OLSDATTER (1872–1955) fra Hårums Kroken i Steinsfjeringen. De fikk fem barn:

- * Olga Pauline (1897–1898), d. 1 år gammel.
- * Paul (1900–1982), en periode eier av gnr. 229/3 Hellerud, seinere bosatt i Bjørkeli, g.m. Olga Langer (d. 1963) fra Åsa – se nedenfor.
- * Olga Gudrun (1904–1972), g.m. Gunnar Rudolf Johansen (1913–1978) fra Frøshaugsetra på Krokskogen, bosatt i gnr. 230/15 Solborg, én sønn Thorbjørn (f. 1941, ugift), som i dag er bosatt på Veme.
- * Thorleif (1907–1985), eier av Bjørkeli fra 1982, g.m. Sigrid Guriby, én sønn Terje – se nedenfor.
- * Jenny Marie (f. 1909), g.m. Peder Johansen fra Frøshaugsetra, bosatt på Sollihøgda, én sønn Sverre Harry (f. 1933), g.m. Bjørg Larsen fra Nes i Hole, to døtre: Vera (f. 1962) og Marit (f. 1965).



Otilie Steinsæther (1872–1955) og Karl Sigvart Steinsæther (1878–1963) i Bjørkeli rundt 1950.

I 1929 solgte eldste sønn, PAUL STEINSÆTHER (1900–1982) og hustru OLGA F. LANGER (d. 1963) sin eiendom Hellerud og flyttet inn i annen etasje i Bjørkeli, som var påbygd samme år.



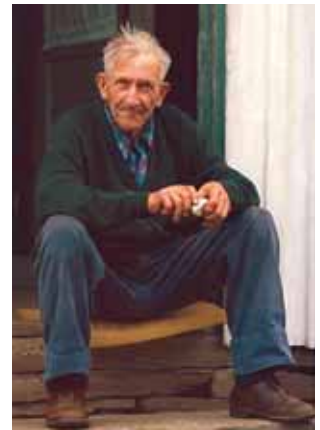
Otilie og Karl Sigvart Steinsæther med tre av sine fire barn i Bjørkeli sist i 1920-årene. Fra venstre: Paul (f. 1900), Thorleif (f. 1907), Jenny Marie (f. 1909), Karl Sigvart Steinsæther (f. 1878) og Othilie Steinsæther (f. 1872).

De bodde i Bjørkeli resten av livet, og her drev Paul som fisker, skogsarbeider og snekker. Særlig sikfisket kunne gi en brukbar inntekt.

I 1938 ble det utskilt en tomt på 2 dekar (bnr. 15 Solborg), som ble solgt til svigersønnen Gunnar Johansen for 200 kroner. I 1950-årene ble det utskilt ytterligere to hyttetomter, bnr. 26 Småbu og bnr. 35 Knatten, som ble solgt til utenbygdsboende.

Bjørkeli var bebodd til sist i 1970-årene. Etter Paul Steinsæthers død i 1982 løste broren, Thorleif Steinsæther (1907–1985), ut sine medarvinger og overtok eiendommen. Han var siden 1946 bosatt i Muggerud ved Steinsetra, og gift med Sigrud Guriby (1905–1993) fra Guriby ved Vik.

I 1994 overtok deres sønn, TERJE STEINSÆTHER (f. 1944), som eier av Bjørkeli. Han er bosatt i Muggerud, og gift med ELSA KRISTENSEN (f. 1947) fra Nærøy i Nord-Trøndelag. Hun har én sønn, Truls Kristensen (f. 1973), som i 2006 overtok som eier av Bjørkeli. Han er ugift, og teknisk tegner av yrke (i Bærum).



Paul Steinsæther (1900–1982).



Paul Steinsæther med fulle fiskeknipper i begge hender – nattens fangst av abbor. Bildet er tatt rundt 1970.

10 GARN HVER DAG

Paul Steinsæther var fisker, og hadde det som hovedyrke i store deler av året. Han drev sikfiske med garn både i åpent vann og under isen. Når fisket gikk for fullt om vinteren kunne han trekke 10 garn hver dag, og det gav daglig fra 50 til 70 kilo sik. Da han fisket kreps, hadde han 170–180 teiner i bruk på det meste. Om sommeren fisket han abbor med reiv. Reiven ble trukket i 2–3 tida om natta, og for å bli kvitt fangsten, måtte han til Hønefoss og selge den. Først var det en halv times rotur over til Stein gård, og derfra halvannen times gange til Hønefoss. Fisken ble bært på skulderen i en flettet kurv som rommet 20–25 kilo. Var det mye fisk, kunne han bære med seg to slike kurver. Heldigvis var det ofte Holebønder på veien med melk eller andre varer, og da fikk han sette fiskekurven på vogna inn til byen. Det meste av fisken ble solgt på torget eller i private husstander. De fleste yrkesfiskerne hadde faste kunder. Byturen tok cirka 6 timer hver dag, og tilbake på østsida av fjorden var det å ordne redskapen, skaffe agnfisk og få reiven i vannet igjen. Og så ble det noen timers søvn før det var på'n igjen utpå natta.*

* Åsmund Eknæs: En yrkesfisker i Steinsfjorden, i Norsk Skogbruksmuseums årbok nr. 7 (1972–1975), s. 178–192 (her et sammendrag).

Det gamle våningshuset i Bjørkeli er en treroms stue fra rundt 1830, som ble flyttet hit fra Sundland på Storøya i 1921. I 1929 ble den påbygd en annen etasje i reisverk. Huset var bebodd til sist i 1970-årene. Øvrige bygninger er en gammel låve og et tømret grisehus. Fjøs og hønsehus ble revet i 1980-årene.

Skogli GNR. 230/10

I 1914 ble parsellen Skogli (bnr. 10 av skyld 38 øre) utskilt fra bnr. 5 Lia (skogteigen som ble utskilt fra Lårvika i 1913) og solgt til Johan Jørgensen Hagen (Bråthen) for 1.450 kroner. Den nye eieren lånte kjøpesummen av selgeren Johannes Kjos samt 2.500 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

JOHAN JØRGENSEN HAGEN (BRÅTHEN) (1871–1956) fra Lårvikkleiva var tidligere husmann i Hagen under Østre Vaker, og gift med MAREN JOHANNE KARLSDATTER (1875–1953) fra Bergerstua i Steinsfjeringen. De fikk fem barn: Anders, Karine, Marta, Karl Johan og Hjørdis. I 1920 kjøpte Johan Jørgensen eiendommen Bråten (gnr. 229/7), og ved

skjøte av 22. juli 1923 solgte han Skogli til eldste sønn, Anders Hagen, for 1.950 kroner.

ANDERS HAGEN (1893–1974) var småbruker, fisker og veiarbeider, og gift med MARIE BIRGITTE LANGER (1900–1989) fra Åsa. Ekteskapet var barnløst.

I 1923 ble det utskilt og solgt en boligtomt (Aarvold bnr. 14 til Gunnar Berg), og i 1946 ytterligere én (Knausen bnr. 22 til eierens søster Hjørdis og hennes mann Kristoffer Hoddevik). I 1950 ble to hyttetomter utskilt, og seinere i 1950-årene enda to boligtomter (Nerthun bnr. 31 i 1953 til Jakob Sønsterud og Fjordlys bnr. 32 i 1957 til Bjørn Anton Hoddevik).

Etter Anders Hagens død i 1974 var det hjemmelsovergang til ektefellen, Marie Birgitte Hagen, som ved skjøte av 3. desember 1980 solgte eiendommen til sin avdøde manns grandnevø, Rune Hoddevik, med borettsrett til selgeren i hennes levetid.

RUNE HODDEVIK (1956–2003) var utdannet kokk, og drev en periode gatekjøkken i Sundvollen. Han var gift to ganger, først med TØRIL JOHANSEN (f. 1952) fra Oslo (siden skilt). De fikk én sønn, Kristian (f. 1981), som i dag er bosatt på Årvoll i Oslo.

Rune Hoddevik giftet seg igjen med BENTE HAARSTAD (f. 1955) fra Hamar, som er hjelpepleier og siden 2007 har arbeidet i omsorgsboligene på Vikstunet (i perioden 1991–2007 var hun i hjemmesykepleien i Hole). Dette ekteskapet var barnløst. Bente Haarstad Hoddevik er i dag bosatt på Hverven i Norderhov.

I 1989 ble husene i Skogli med en tomt på 5,5 dekar utskilt og solgt til Nina Helen Lilleøen (f. 1965) og Geir Morten Lilleøen (f. 1961), som i 1992 solgte videre til Anne Wiig Gjerdingen og Tom Harald Gjerdingen – se gnr. 230/44 Åsaveien 209.

Bekkelund GNR. 230/12 – ÅSAVEIEN 229

Eiendommen ble utskilt fra bnr. 5 Steinsrud i 1923 og av eieren, Nils H. Sundøen, ved skjøte av 21. januar 1924 solgt til broren Einar Sundøen for 800 kroner.

EINAR SUNDØEN (1900–1976) var byggmester av yrke, og drev fra 1921 eget virksomhet med oppførelse av hus og hytter. Arbeidsstokken varierte fra tre til 10 mann. I tillegg tegnet han en del hus som ble bygd i Hole, bl.a. hovedbygningen på Sundvolden gård og Hansens Hotel (Sommerro).

Einar Sundøen var også aktiv lokalpolitiker i en årrekke, og ble i 1928 innvalgt i Hole herredsstyre for Arbeiderpartiet. Han var ordfører i Hole i 17 år, fra 1946 og til Hole gikk inn

KRIGSSEILER

Kristoffer Hoddevik reiste til Canada som ung, og arbeidet som tømmerhogger, kokk på en tømmercamp og seinere på slepelektere mellom Vancouver Island og byen Vancouver. Tilbake i Norge ble han sjømann og tok kystskippereksamen tidlig i 1920-årene. I 1939 ble han skipskaptein, og seilte ute under hele krigen på M/T Herbrand for Herlovsens rederi, Oslo. Skipet gikk blant annet i konvoifart til Murmansk, og var i flere trefninger med tyske overflatefartøyer. Kristoffer Hoddevik var konvoikommandør for flere konvoier, og ble tildelt Krigsdeltagermedaljen post mortem. Han var også innehaver av Norges Rederforbunds 25 års medalje i gull.



Astrid Kristine Sundøen f. d'Bourgh (1900–1974).



Einar Sundøen (1900–1976) ble valgt inn i Hole herredsstyre i 1928, og var ordfører i Hole 1946–1964.



Astrid Kristine og Einar Sundøen med sine to barn. Fra venstre: Einar Sundøen (1900–1976), Åse (f. 1922), Hans (f. 1925) og Astrid Kristine Sundøen f. d'Bourgh (1900–1974).

i Ringerike storkommune ved årsskiftet 1963–64. Einar Sundøen var gift med ASTRID KRISTINE D'BOURGH (1900–1974), og de fikk to barn:

* Åse (f. 1922), bosatt i Hof i Vestfold, g.m. Maldor Thorshaug fra Hønefoss (d.), én datter Anne Mette (f. 1957), som er bosatt i Østfold, fra tidligere ekteskap med Kjell Ihlebakke har hun én sønn: Tommy (f. ca. 1980, samboer med Anne-Linn Fagermo fra Oslo, én sønn Sebastian f. 2004).

* Hans (f. 1925, g.m. Kari Elisabeth Haddeland (f. 1927) fra Rjukan, tre barn: Einar (f. 1949), Anne Lise (f. 1951) og Erik Hans (f. og d. 1955) – se gnr. 230/20 Aasli.

Etter Einar Sundøens død i 1976 ble eiendommen solgt til sønnesønnen, EINAR SUNDØEN (f. 1949). Han er sykepleier ved Ringerike sykehus, og samboer med KRISTIN WELO (f. 1949) fra Øvrevoll i Bærum, som er sykepleier ved Hole bo- og rehabiliteringssenter. Kristin har fra tidligere én datter, Nima Kristine (f. 1970), som er bosatt på Blomshøgda og gift med Kent Inge Hansen (f. 1969). De har to barn: Marie (f. 1995) og Hedvig (f. 2001).

Eiendommen er på 3,4 dekar. Enebolig (bygd 1924–25, ombygd og restaurert i 1951), låve og stabbur.

Aarvold GNR. 230/I4 – ÅSAVEIEN 206

Eiendommen ble utskilt fra bnr. 10 Skogli i 1923, og i april 1924 solgt til Gunnar Berg for 1.000 kroner. Den nye eieren lånte 4.000 kroner i Boligbanken mot pant i eiendommen.

Gunnar Berg (1897–1972) var fra Sundvollen, sønn av lærer Johannes Berg og hustru Sigrid f. Fjell. Han var utdannet snekker, og bestyrte Guriby gård i Lommedalen fram til 1933. Siden arbeidet han som snekker i Oslo og Hole. Han var aktiv lokalpolitiker og representerte Venstre i Hole kommunestyre.

Gunnar Berg var gift med Karoline Jørgensen (1891–1980) fra Lårvikkleiva,³⁶ og de fikk to barn:

* Liv (1920–1921), d. 8 måneder gammel.

* Knut Edgar (f. 1929), g.m. Astrid Westgaard (f. 1935) fra Vallset i Romedal på Hedmarken, to barn: Linda (f. 1964) og Glenn Nicolai (f. 1971) – se gnr. 230/37 Lakeview (Åsaveien 205).

Etter Gunnar Bergs død i 1972 ble eiendommen overtatt av Karoline Berg i uskiftet bo.

I 1966 ble det utskilt en boligtomt på 2 dekar (bnr. 37 Lakeview) som ble solgt til sønnen, Knut Edgar Berg (f. 1929), som etter hennes død overtok som eier av Aarvold.

I dag er det Astrid og Knut Edgar Bergs datter, Linda Nilsson (f. 1964), som bor i Aarvold med sin mann, Åke Holger Nilsson (f. 1944) fra Karlstad, Sverige. De har én sønn,

36 Karoline var datter av Anne Marie Jørgensdatter (f. 1867) og Anton Jørgensen Hurum, før Anne Marie giftet seg med Gustav d’Bourgh fra Säffle i Sverige – se 231/25 Dronningveien 37.



Rundt 1920 leide Karoline og Gunnar Berg husvære i Baskerud i Sundvollen, og dette bildet er derfra. Bak fra venstre (på trappa) sitter Anne Marie d’Bourgh (f. 1867), Gunnar Berg (1897–1972), Karoline Berg f. d’Bourgh (1891–1980) og Karolines mormor, Kari Andersdatter Lårvikkleiva (f. 1839). Foran sitter Einar Sundøen (1900–1976) med et ukjent barn på armen.



*Karoline Berg f. d'Bourgh
(1891–1980).*



*Fra Aarvold en julekveld sist i 1960-årene. Fra høyre: Gunnar Berg
(1897–1972), Karoline Berg f. d'Bourgh (1891–1980), Astrid Berg f.
Westgaard (f. 1935) med datteren Linda (f. 1964).*

Kim Åke (f. 1997). Linda Nilsson har arbeidet som bussjåfør, trailersjåfør og kokk, mens Åke Holger Nilsson er utdannet urmaker og arbeider i dag med lagerhold og kalibrering av måleinstrumenter og ventiler.

Enebolig (bygd 1929) og verksted/garasjebygg med leilighet i 2. etasje (sist i 1950-årene).

Solborg GNR. 230/15 – ÅSAVEIEN 186

Utskilt i 1938 fra gnr. 230/8 Bjørkeli og av eieren Karl Sigvart Paulsen Steinsæther solgt til svigersønnen Gunnar Johansen for 200 kroner.

Gunnar Johansen (1913–1978) fra Frøysusetra på Krokskogen var skogsarbeider og bygningsarbeider. I ekteskapet med Olga Gudrun Steinsæther (1904–1972) var det én sønn, Thorbjørn (f. 1941), som i 1980 overtok som eier av eiendommen.

Thorbjørn Johansen har vært skogsarbeider, og seinere ansatt i Parkvesenet i Ringerike kommune. Han er ugift, og i dag bosatt på Veme i Soknedalen.

I 1986 solgte han Solborg til Fritjof Peder Andersen (1921–2004) fra Begna ved Hønefoss. Han var gift med Ester Edvartsen (f. 1921–2007), som også var fra Begna. De brukte Solborg som fritidssted, og fikk to sønner:

* Henry (1942–1998), var bosatt i Heradsbygda, g.1 m. Aud Helene Bergman (1943–1996) fra Røyse, én sønn: Jan (f. 1965, bosatt i Hønefoss, samboer med Aud Elin Indsetviken, én sønn Joakim f. 1991). Henry g.2 m. Liv Heiberg fra Brumunddal, én sønn, Henry (f. 1968).

* Svein Asbjørn, eier av Solborg fra 1999, tre døtre – se nedenfor.

Siden 1999 har Svein Asbjørn Andersen (f. 1947) vært eier av Solborg. Han har bosatt seg på eiendommen. Svein Asbjørn Andersen er utdannet pølsemaker og kokk, og var kjøkkensjef i Forsvaret (Hvalsmoen, Eggemoen og Rena) i årene 1987–2007. Fra tidligere ekteskap med Ingrid Aaserud (f. 1945) fra Steinsåsen har han tre døtre:

* Hilde (f. 1966), bosatt i Hønefoss, g.m. Roger Hansen (f. 1966) fra Bodø, to barn: Kristine (f. 1990) og Katrine (f. 1996).

* Elin (f. 1970), bosatt i Hønefoss, g.m. Morten Karlsen (f. 1965) fra Røyse, to barn: Andrine (f. 1999) og Hedda (f. 2002).

* Hege (f. 1974).

Eiendommen er på cirka 2,5 dekar. Enebolig (bygd 1980, påbygd 2008) og uthus (2008). Den gamle stua på eiendommen ble revet tidlig i 1980-årene, og et gammelt uthus ble revet i 2007.

Steinbu nr. 2 GNR. 230/17 – ÅSAVEIEN 170

Utskilt som hytteeiendom fra gnr. 230/1 Lårvika i 1939 og solgt til disponent Kolbjørn Olsen (f. 1891) for 3.250 kroner. Han bygde fritidsbolig her, og solgte den i 1941 for 16.500 kroner til Anna Sponbråten (f. 1888). Hun var gift med Karl Sponbråten, og denne eiendommen var hennes særeie.

I 1952 ble en hyttetomt, bnr. 29 Ulvestien, utskilt og solgt.

Ved skjøte av 6. juli 1961 ble eiendommen solgt til Erling Hagen (f. 1917) fra Hønefoss for 30.000 kroner. Han bygde på huset til helårsbolig.

I 1965 overtok Knut E. Toft eiendommen for 130.000 kroner.

Knut E. Toft (1936–1967) fra Oslo var tannlege med egen praksis i Sandvika. Han var gift med Eva Christensen (f. 1937) fra Oslo, og de fikk to barn:

* Egil (f. 1960), bosatt på Helgelandsmoen, g.m. Jorunn Bakken fra Vestre Ådal, to barn: Erik (f. 1993) og Anders (f. 1996).

* Lillian (f. 1964), bosatt i Bærum, g.m. Sjur Jacobsen fra Bærum, to barn: Mira (f. 2003) og Max (f. 2006). Hun har fra tidligere én datter Trine (f. 1991).

Etter Knut E. Tofts død i 1967 ble Eva Toft eier i uskiftet bo. I 1984 solgte Eva Toft eiendommen til Bodil Tvedt Engen og Kolbjørn Engen, og flyttet til Heradsbygda.

Bodil Tvedt Engen (f. 1958) fra Brumunddal er hjelpepleier (med videreutdanning i psykisk helsefag) ved Hole bo- og rehabiliteringssenter. Hun er gift med Kolbjørn Engen (f. 1958) fra Vikersund, som er utdannet bilmekaniker på Helgelandsmoen, og i dag arbeider som ordrebhandler/lageransvarlig ved Matting Floor AS på Trøgslø ved Sundvollen. De har tre barn: Øystein (f. 1986), Simen (f. 1989) og Elise (f. 1994).

Enebolig (opprinnelig fritidsbolig) bygd 1939, påbygd 1961–62 og 1989 (bl.a. med garasje).

Aasli GNR. 230/20 – ÅSAVEIEN 227

I 1943 ble en tomt utskilt fra gnr. 230/7 Steinsrud og solgt for 1.700 kroner til Einar Sundøen (1900–1976), eier av naboeiendommen Bekkelund. Han solgte i 1974 den ubebygde tomte til sønnen, Hans Sundøen, for 5.000 kroner.

Hans Sundøen (f. 1925) var offiser i Luftforsvaret og arbeidet i Riksrevisjonen før han ble kontorsjef i Forsvarets bygningstekniske korps. Siden var han økonomisjef i Forsvarets fellessamband, og i perioden 1985–89 kommunekasserer i Hole. Han er gift med Kari Elisabeth Haddeland (f. 1927) fra Rjukan, som arbeidet ved Veikroa 1967–70, og på Hole gamlehjem 1971–74 og en periode fra 1977. Før de bosatte seg i Aasli, bodde de fra 1952 på Sørbråten i Sundvollen. De fikk tre barn:

* Einar (f. 1949), eier av Bekkelund, samboer med Kristin Welo (f. 1949) – se gnr. 230/12 Bekkelund.

* Anne Lise (f. 1951), bosatt i Aasli, én sønn Lars Alexander (f. 1986).

* Erik Hans (f. og d. 1955), d. 2 dager gammel.

Hans Sundøen satt i Hole kommunestyre 1960–63, som representant for Arbeiderpartiet.

Eiendommen er på 2 dekar. Enebolig (bygd 1974, påbygd til generasjonsbolig i 1989) og garasje (1985).

Knausen GNR. 230/22 – ÅSAVEIEN 213

Utskilt fra gnr. 230/10 Skogli i 1946, og i 1948 solgt til eierens svoger Kristoffer Hoddevik for 1.000 kroner.

Kristoffer Hoddevik (1902–1983) var fra Hoddevik på Stadt i Sogn og Fjordane. Han var skipskaptein av yrke, og seilte ute under hele krigen. Han var gift med Hjørdis

Hoddevik f. Hagen (1912–2004) fra Skogli, som før hun inn-
gikk ekteskap arbeidet som kokke i Ingeniørenes hus i Oslo og
på Sundland Pensjonat i Sundvollen. De fikk tre barn:

* Bjørn Anton (f. 1937), g.m. Randi Margrethe Løbben (f. 1936) fra
Sollihøgda, fire sønner:

Rune (f. 1956), Kai Bjørnar (f. 1960), Jarle (f. 1966) og André (f.
1969) – se gnr. 230/32 Fjordlys.

* Margrethe (f. 1947), bosatt i Kent, England, g.m. Maher
Alexandroni fra Egypt, to sønner: Adam (f. 1975) og Samy (f. 1980).

* Karstein Johan (f. 1950), eier av Knausen fra 2000, samboer med
Åse Elisabeth Ruud – se nedenfor.

Etter Kristoffer Hoddeviks død i 1983 satt Hjørdis
Hoddevik som eier i uskiftet bo til 2000, da eiendommen ble
solgt til yngste sønn, Karstein Johan, og hans samboer Åse
Elisabeth Ruud.

Karstein Johan Hoddevik (f. 1950) er flyfagarbeider i SAS.
Han er samboer med Åse Elisabeth Ruud (f. 1955) fra Røyse,
som er bankfunksjonær ved Ringerikes Sparebank på Vik.

Enebolig (bygd 1948, påbygd og restaurert 2000), garasje
(2000) og uthus.

Tajet GNR. 230/25 – ÅSAVEIEN 260

I 1952 ble det fra Haga (Hagabråten) utskilt en tomt som ble
overdratt til eiernes datter Else Alvilde f. Hurum og svigersøn-
nen Odd M. Sønsterud, som tidligere bodde i Rudshagen i
Steinsåsen.

ODD MARTINSEN SØNSTERUD (1912–1967) vokste opp på
«Ring-Sørum» i Steinsfjerdings, som foreldrene eide fra 1916
til 1928, seinere i Orebråten i Steinsåsen og i Nordland ved
Fjulsrud. Han giftet seg i 1937 med ELSE ALVILDE HURUM (f.
1918) fra Hagabråten, og de fikk to barn:

* Synnøve (f. 1937), g.m. Oddvar Henry Hansen (1933–1990) fra
Sundvollen, tre barn: Roar (f. 1961), Frank (f. 1963) og Oddvar jr. (f.
1969) – se gnr. 230/38 Hellebo (Åsaveien 256).

* John Eugen (f. 1950), samboer med Anne Elisabeth Lie (f. 1953).
Fra tidligere ekteskap har han to barn: Roy (f. 1976) og Eva (f.
1979) – se bind 2 s. 230–231 og s. 235.

Odd M. Sønsterud arbeidet som maskinfører i Statens
Vegvesen, og fra 1959 i Sivildforsvaret (teknisk vedlikehold,
altmuligmann). Else Alvilde Sønsterud hadde også
Sivildforsvaret som arbeidsplass – i 26 år.

Etter Odd M. Sønsteruds død i 1967 har Else Alvilde
Sønsterud sittet som eier i uskiftet bo. I 1977 flyttet sønnen,



Else Alvilde Sønsterud f. Hurum (f. 1918) og Odd Martinsen Sønsterud (1912–1967) med sine to barn: Synnøve (f. 1937) og John Eugen (f. 1950).

John Eugen Sønsterud, til Tajet, og våningshuset ble ombygd til generasjonsbolig.

JOHN EUGEN SØNSTERUD (f. 1950) er selvstendig næringsdrivende som medeier i Østlandske Fasadeteknikk (fasadebygging i glass og aluminium). Han er samboer med Anne Elisabeth Lie (f. 1953) fra Sollihøgda, som arbeider ved Lindex i Sandvika Storsenter. Fra tidligere ekteskap med Inger Birgitte Bjella (f. 1952) fra Steinsfjeringen har han to barn:³⁷

* Roy (f. 1976), bosatt i Skarpsnogata på Røyse, g.m. Linda Merethe Markussen (f. 1977) fra Røyse.

* Eva (f. 1979), bosatt på Veienmoen i Hønefoss, samboer med Sondre Rabbe (f. 1982) fra Haug, én sønn Theodor (f. 2008).

John Eugen Sønsterud ble i 2004 eier av en hytteeiendom ved Bønnerudtjern på Krokskogen, som han kjøpte av Den Norske Kreftforening (etter Henry Ruud på Østre Rud).

Eiendommen Tajet er på 3,9 dekar. Våningshus (bygd 1952, ombygd til generasjonsbolig i 1977), garasje (1986) og en liten hytte på 36 m² (ca. 1960).

³⁷ Anne Elisabeth Lie har to sønner fra ekteskap med Bjørn Lie (1953–2000) fra Hønefoss: Geir Erik (f. 1978) og Tommy André (f. 1989) – se gnr. 238/77 (Tjernsliveien 28).

Nerthun GNR. 230/31 – ÅSAVEIEN 210

I 1953 solgte eieren av Skogli, Anders Hagen, en tomt til Jakob Sønsterud, gift med hans niese Kitty, for 950 kroner.

JAKOB SØNSTERUD (1926–1989) vokste opp i Nordland ved Fjulsrud (seinere i Nordstøa ved Steinsetra). Han giftet seg med KITTY ELSA GLADH (f. 1927) fra Stockholm, Sverige, og de fikk tre barn: Bengt Arne, Iren Annett og Anja.

Etter Jakob Sønsteruds død i 1989 har Kitty Elsa Sønsterud vært eier av Åsaveien 210.

Enebolig (bygd 1955).

Fjordlys GNR. 230/32 – ÅSAVEIEN 207

Utskilt fra gnr. 230/10 Skogli i 1957 og solgt til Bjørn Anton Hoddevik for 100 kroner.

Bjørn Anton Hoddevik (1937–1977) var fra naboeiendommen Knausen, og ble gift med Randi Margrethe Løbben (f. 1936) fra Sollihøgda. De fikk fire sønner:

* Rune (1956–2003), g.1 m. Toril Johansen (f. 1952), én sønn Christian (f. 1981), g.2 m. Bente Haarstad (f. 1955) – se gnr. 230/10 Skogli.

* Kai Bjørnar (f. 1960) bosatt i Kroksund, g.m. Liv Klara Rausandaksel (f. 1957) fra Mo i Rana, to barn: Kjetil (f. 1984) og Lene (f. 1988).

* Jarle (f. 1966) bosatt i Klokkerlia, g.m. Anne Cathrine Bakke (f. 1965) fra Billingstad i Asker, to barn: Mie (f. 1990) og Ida (f. 1995) – se gnr. 232/53 Klokkerlia 1.

* André (f. 1969), bosatt på Nordstrand i Oslo, g.m. Vibeke Jensen (f. 1969) fra Lørenskog, tre barn: Pål Christoffer (f. 1998), Bjørn Magnus (f. 2001) og Ada Marie (f. 2005).

Bjørn Anton Hoddevik var elektriker og arbeidet hos Gustav Storm i Oslo. Randi Hoddevik har arbeidet på Sundvolden Hotel.

Etter Bjørn Anton Hoddeviks død i 1977 overtok Randi Hoddevik som eier i uskiftet bo (hun bor i dag på Vik Torg).

I 1993 ble eiendommen solgt til Gerd Jørgensen og Jan Erik Andreassen.

Gerd Jørgensen (f. 1966) fra Hønefoss er utdannet kjemiker, og arbeider som lærer ved Hønefoss videregående skole på Risesletta ved Hønefoss. Hun er gift med Jan Erik Andreassen (f. 1966) fra Hønefoss, som er pøsemaker hos Leiv Vidar AS. De har tre barn: Magnus (f. 1996), Amund (f. 1998) og Hanna (f. 2003).

Enebolig (bygd 1957, påbygd 1971–72), garasje (1998) og uthus (2001).

Lakeview GNR. 230/37 – ÅSAVEIEN 205

Utskilt fra bnr. 14 Aarvold i 1966 og overdratt til eiernes sønn, Knut Edgar Berg, for 400 kroner.

Knut Edgar Berg (f. 1929) er utdannet bygningsingeniør, med etterutdannelse HVAC³⁸ ved University of California 1964. I mange år drev han egen virksomhet som rådgivende ingeniør (pensjonist fra 2005). Han er gift med Astrid Berg f. Westgaard (f. 1935) fra Vallset i Romedal på Hedmarken, som etter mange år i databransjen avsluttet sin yrkesbane som regnskapsansvarlig i mannens firma. De har to barn:

* Linda (f. 1964), bosatt Åsaveien 206, g.m. Ake Holger Nilsson (f. 1944) fra Karlstad, Sverige, én sønn Kim Åke (f. 1997).

* Glenn Nicolai (f. 1971), bosatt i Åsaveien 205.

Etter kjøp av en tilleggsparcell på 1,1 dekar fra bnr. 10 Skogli i 1989, er eiendommen i dag på 2,9 dekar. Enebolig (bygd 1969–70) og garasje (1988).

Hellebo GNR. 230/38 – ÅSAVEIEN 256

Eiendommen ble utskilt i 1968 fra Haga (Hagabråten) og solgt til Oddvar Hansen for 900 kroner.

ODDVAR HENRY HANSEN (1933–1990) fra Stensby i Sundvollen var gift med SYNNOVE REIDUN SØNSTERUD (f. 1937), datterdatter av Hagabråtens daværende eier Lina Lovise Hurum. De har tre barn:

* Roar (f. 1961), bosatt på Sollihøgda, samboer med Christine Prösch fra Rykkinn i Bærum.

* Frank (f. 1963), bosatt i Nordhagen ved Vik, fra tidligere ekteskap med Vigdis Øie fra Bærum har han én sønn, Harald (f. 1990).

* Oddvar jr. (f. 1969), bosatt i Kløvvika, samboer med Lill Hege Nilsen f. Larsen fra Nes i Hole.

Oddvar Hansen arbeidet i Tollvesenet i Oslo, inntil han ble ansatt i Sivilforsvaret i 1970. Synnøve Hansen har arbeidet i dagligvareforretninger i Sundvollen og på Blommenholm i Bærum, og en periode i vaskeriet ved Hole sykehjem.

Oddvar Hansen døde i 1990, bare 57 år gammel, og Synnøve Hansen har siden vært eier av Hellebo.

Enebolig (bygd 1968) og garasje (1984).

38 HVAC = Heating Ventilating Air Condition.

GNR. 230/44 – ÅSAVEIEN 209

Eiendommen består av de gamle husene i gnr. 230/10 Skogli, som ble utskilt med 5,5 dekar tomt i 1989 og solgt til Nina Helen Lilleøen (f. 1965) og Geir Morten Lilleøen (f. 1961).

I 1992 solgte de eiendommen videre til Anne Wiig Gjerdingen og Tom Harald Gjerdingen.

Anne Wiig Gjerdingen f. Wiig Pedersen (f. 1966) fra Hønefoss er førskolelærer i Hole kommune, med arbeidssted Vik barnehage. Hun er gift med Tom Harald Gjerdingen (f. 1966) fra Jevnaker, som er befrakter i Torvald Klaveness. De har tre døtre: Thea Johanne (f. 1989), Hedda Sofie (f. 1993) og Gyda Marie (f. 1995).

Enebolig (bygd 1922, påbygd 1981, 1997 og 2001) og garasje (bygd 1995, etter at et gammelt fjøs/grisehus ble revet samme år).

Fritidseiendommer under Lårvika

Festetomt 1 under Lårvika – Åsaveien 180

Tomt på 0,9 dekar som ble festet i 1957 til Thor Christensen (1906–1984) i Hønefoss i 20 år mot årlig avgift 200 kroner.

I 1984 var det hjemmelovergang til gjenlevende ektefelle Eva Christensen f. Hæhre (f. 1912). Siden 2004 eies hytta av hennes niese, May-Jorun Hæhre Støa, og dennes sønn Jørn Atle Hæhre Støa. De er bosatt i Hønefoss.

Festetomt 4 under Lårvika – Åsaveien 176

Tomt som ble festet i 1958 til Willy Haavard Østhagen (f. 1910) i 25 år mot årlig leie 200 kroner. I dag eies hytta av Randi Østhagen (f. 1915) i Oslo.

Hytte 4 under Lårvika

Hytte på Lårvikas grunn, bygd sist i 1950-årene av Peder Aamodt fra Haug (opprinnelig et stabbur som seinere ble påbygd). Hans Lohrviken og Peder Aamodt var jaktkamerater, og i 1975 kjøpte Hans Lohrviken hytta. Den leies i dag av Terje Valholm, som er bosatt i Hønefoss.

Hytte 5 under Lårvika

Hytte på Lårvikas grunn, bygd av Hans Lohrviken like før krigen. Den ble først leid ut til familien Hedels fra Oslo. Seinere overtok sønnen Henry Hedels. I dag leies hytta av Kjell Andersen, som er bosatt på Tyrstrand.

Festetomt 1 under Korneliusbråten

Tomt på 0,9 dekar som ble festet i 1954 til Birger Eugen Hansen (f. 1906) fra Oslo i 40 år mot årlig avgift 20 kroner. Hytta ble kjøpt tilbake av Korneliusbråtens eier, Erik Ivar Berghheim, i 1996. Den er i dag i dårlig stand, og ikke i bruk.

Festetomt 2 under Korneliusbråten

Tomt som ble festet i 1964 til Kaare Ludvig Hansen (f. 1914) fra Oslo i 40 år mot årlig avgift 20 kroner. Hytta ble kjøpt tilbake av Korneliusbråtens eier, Erik Ivar Berghheim, i 1997.

Bjørnestua gnr. 230/13 – Granvold gnr. 230/39

I 1923 ble en eiendom på 12 dekar utskilt fra gnr. 230/5 Lia og av eieren, Thorvald Fjell, solgt til kjøpmann Ole Fjulsrud for 2.250 kroner. Eiendommen ble da kalt Kringsjø. I 1930 solgte hans enke, Hilda Fjulsrud, den til Bjørn Mørck for 1.200 kroner, og den nye eieren endret navnet til Bjørnestua. Mørck solgte i 1933 eiendommen videre til Lucy Gran Wold for 6.000 kroner. I 1936 overtok Elina Christophersen i Oslo som eier. Siden 1967 eies eiendommen av Harald Ronæs (f. 1923) i Hønefoss. Da han overtok, var det to gamle hytter på eiendommen. Den ene brukes i dag som uthus, mens den andre (påbygd 1989) brukes av eieren. I 1973 ble 1,5 dekar tomt (gnr. 230/39 Granvold) utskilt og bebygd med et bolig- hus, som siden er blitt leid ut til hans barn, Sissel Kristin Ronæs (f. 1953) og Frode Ronæs (f. 1957). I dag er det Frode Petter Ronæs og hans samboer Eva Irene Andersen som leier huset. De er bosatt på Bekkestua i Bærum.

Steinbu gnr. 230/16 – Åsaveien 234

Utskilt fra Korneliusbråten i 1938 og av eieren, Gina Nilsdatter Korneliusbråten, solgt til Ingebrigt Drolshammer (f. 1895) for 1.275 kroner. I 1990 ble Else Bjerke (f. 1939) medeier. Hun har vært eneeier siden 2003, og er bosatt i Ringåsen i Norderhov.

Steinhella gnr. 230/18 – Åsaveien 220

Utskilt i 1942 fra gnr. 230/5 Lia og av eieren, Thorvald Fjell, solgt til Martin Lindstad (f. 1899) for 500 kroner. I 1959 overtok Hjørdis Lindstad (f. 1897) som eier, og hun solgte i 1961 eiendommen til sin datter Ella Brandal (f. 1923) og svigersønn Jan Brandal (f. 1922) for 15.000 kroner. I 1982 ble eiendommen (ved gaveskjøte) gitt til Nina Brandal Riise (f. 1957) og Geir Riise (f. 1955). Siden 1990 har Marie

Knarud (f. 1928) og Sverre Knarud (f. 1922) vært eiere. De er bosatt på Gran på Hadeland.

Bekkestranna gnr. 230/19 – Åsaveien 218

Eiendom på 2,2 dekar, utskilt i 1942 fra gnr. 230/5 Lia og av eieren, Thorvald Fjell solgt til Alfred Krarup (f. 1887) for 1.500 kroner. I 1956 solgte hans enke, Else Krarup, eiendommen til Willy Krarup (f. 1915) for 8.000 kroner. Siden 1965 har Tore Krarup (f. 1936) vært eier. Han er bosatt i Oslo.

Strandlia gnr. 230/24 – Åsaveien 211

Utskilt i 1950 fra gnr. 230/10 Skogli og av eieren, Anders Hagen, solgt til John M. Strand (1918-2003) fra Oslo for 500 kroner. I hans ekteskap med Inger Johanne Brøkner (1919-2001) fra Oslo er det to døtre: Lisbeth (f. 1948) og Anne (f. 1950). Siden 1986 har datteren, Anne Strand Raftenvold (f. 1950), vært eier. Hun er bosatt på Jar i Bærum. Etter kjøp av tilleggsareal i 1978 er eiendommen på 2,2 dekar.

Småbu gnr. 230/26 – Åsaveien 216

Utskilt i 1952 fra gnr. 230/8 Bjørkeli og 230/19 Bekkestranda og i 1953 solgt til Harald Fjulsrud Mørck (f. 1914). Siden 1983 har Truls Mørck (f. 1943) vært eier. Han er bosatt i Oslo.

Knatten gnr. 230/35 – Åsaveien 214

Utskilt i 1959 fra gnr. 230/8 Bjørkeli og av eieren, Sigvart Paulsen Steinsæther, overdratt til datteren Jenny Marie Johansen (f. 1909). I 1982 overtok hennes sønn, Sverre Harry Johansen (f. 1933), som eier. Siden 1993 har Sverre Harry Johansens to døtre (i ekteskap med Bjørg Larsen), Vera Johansen Markussen (f. 1962) og Marit Hovelsrud (f. 1965), vært eiere. De er bosatt henholdsvis på Sollihøgda og Vik.

Gnr. 230/46 – Åsaveien 182

Opprinnelig festetomt nr. 2 under Lårvika, festet i 1957 til Leif Narud i 20 år mot årlig avgift 300 kroner. I 1966 overtok Arne Narud (f. 1929) som eier, og i 1987 overdro han hytta (ved gaveskjøte) til Tove Narud (f. 1954). I 2000 kjøpte Tove Narud også tomte på 2,1 dekar (bnr. 46). Hun er bosatt på Nesbru i Asker.



Sundvollen GNR. 231 (52)

Oversiktsbilde av Sundvollen høsten 2008. Sundvolden gård til venstre, ut mot Steinsfjorden, og til høyre ser vi Sundvolden Hotel med boligfeltet i Grøndokka bakkenfor. Trøgsle industriområde ligger midt i bildet, og nord for dette ser vi bebyggelsen i Lårvika. Til venstre ser vi Grisøya (nærmest) og Ulvøya.

© Fotograf Siri Berrefjord

Sundvollen¹ ligger øst for Kroksund, der den urgamle ferdselsveien over Krokskogen kommer ned til sundet mellom Steinsfjorden og Tyrifjorden. Det gamle navnet på gården er *Kroksundvollen*, altså vollen eller enga ved Kroksund. Helt opp på 1900-tallet ble gården kalt Kroksundvollen også i matrikkelen, og det viser at enga her på østsida av sundet opprinnelig har hørt til gården Kroksund, som lå på vestsida. Gårdsnavnet kan henspille på sundet som gjør en krok på seg her, og som kanskje har gitt navn til både gården, kleiva og skogen bakenfor.

¹ Stedsnavnet er Sundvollen, men ved omtale av gården og hotellet brukes skrivemåten Sundvolden gård og Sundvolden Hotel. Sundvolden brukes også som bostedsnavn for folk før cirka 1900.

BISPENS REISE I 1594

Den 2. september 1594 startet biskop Jens Nilssøn fra Oslo tidlig om morgenen. Han skulle ri helt til Hole prestegård før natten falt på. På Midtskogen ble han møtt av sognepresten i Hole, hr. Hans, og i dagbokopptegnelsene fra turen heter det: «... saa komme wi strax til Krogkleffuen og droge offuer en svær stenmal kallis Hampeager, och saa framdelis ned for Kleffuen norduest til Hansekleffuen ½ fiering, saa derfra ½ fiering ned til Krogsund. Der fore wi offuer i vester och er 3 pileskud bredt». Noen gård kom ikke bispem til på Sundvollen, ikke en gang et natteleie. Et lite skur hvor sundmannen holdt til, kan ha vært det eneste.*

* Fredrik Schjander: «Sundvollen», i heftet Ringerike 1962–63 s. 4, og Nilssøn s. 276–277. «Stenmal» er rimeligvis «steinmæl» (bratt skråning med stein, steinur).

PORTEN TIL EVENTYRRIKET

«Sundvolden er porten til det eventyrriket som heter Krokskogen, og hvor mange er det ikke som stunder seg dit når en er ør av byens larm eller oppgitt over døgnets gjenvordigheter.»*

* V.V. i heftet Ringerike 1936–37 s. 6.

Svartedauen i 1349–50 la alle bruk på østsida av Tyrifjorden og Steinsfjorden øde. En jordebok fra 1577, med oversikt over alle gårder og bruk som det da bodde folk på og som kongen hadde skatteinntekter av, viser at det i 1577 ikke var en eneste gård som var i bruk på hele østsida av fjorden. Og da var det nok folketomt også i Sundvollen. Det er rimelig å anta at det bodde en sundmann på vestsida av sundet, som fraktet farenne folk over. Som sundmann var han fritatt for skatt.² I 1634–35 ble Håkon Rørvika dømt for «klammeri» med kona til Rasmus sundmann. Hans fulle navn var Rasmus Persen, og han bygslet Kroksund fra 1619–20 – se bind 1 s. 151.

I 1590-årene reiste Oslo-bispen Jens Nilssøn flere ganger over Krokskogen og ned Nordkleiva på sine visitasreiser, og han skrev utførlige beretninger om reisen og gårdene han passerte, men han nevner ingen gård ved Kroksund, verken på øst- eller vestsida (se egen sak).

- 1652 Østre Krogsundvold blir skyldsatt
- 1699 Sundvollen blir selveierbruk
- 1703 Trøgsle blir selveierbruk
- 1735 Sundvollen deles i to gårder
 - løpenr. 166 Sundvollen (seinere bnr. 1)
 - løpenr. 168–169 Nedre Sundvollen
- 1776 Nedre Sundvollen deles i to gårdparter
 - løpenr. 168 Nedre Sundvollen (seinere bnr. 4, 5, 6, 7, 8 og 9)
 - løpenr. 169 Øvre Sundvollen (seinere bnr. 11)
- 1830 Benterud bnr. 5 utskilles fra Nedre Sundvollen
- 1839 Sørenga bnr. 6 utskilles fra Nedre Sundvollen
- 1844 Blom bnr. 7, Nordenga bnr. 8 og Enga bnr. 9 utskilles fra Nedre Sundvollen

2 Halvorsen 1954, s. 11.



Et nålebryne av skifer ble funnet på en plass under Sundvollen sist på 1800-tallet. Det er trolig fra vikingtida.

Foto: Eirik Irgens Johnsen, Kulturhistorisk museum

SLIPESTEIN FRA STEINALDEREN

I 1888 ble det ved Oldsaksamlingen registrert en halvdel av en slipestein i hvit kvarts, som ble funnet «paa en Plads søndenfor Sundvolden i Hole». Delen som ble funnet var avlang, fire cm bred i bruddet, og 15 cm lang. I samme periode ble det også registrert to bryner, én av kvarts og én av skifer, trolig fra vikingtiden. Kvartsbrynet ble funnet i skogen ovenfor Sundvollen, mens skiferbrynet ble funnet på en plass under gården.* Slipesteinen kan tyde på at fangst- og veidefolk har hatt opphold i Sundvollen-området i kortere eller lengre tid i steinalderen, med nærhet til Krokskogens vilt og gode fiskeplasser ved fjorden.

* Universitetets Oldsaksamling C14068 (slipestein), C14375 (skiferbryne) og C14925 (kvartsbryne).

- 1868 Nordløkka bnr. 12 utskilles fra Øvre Sundvollen
- 1885 Nordvolden bnr. 13 utskilles fra Blom
- 1904 Brobekk bnr. 14 utskilles fra Nordløkka bnr. 12
- 1909 Sørлие bnr. 15 utskilles fra Nordløkka bnr. 12
- 1912 Nordløkka bnr. 16 utskilles fra Nordløkka bnr. 12
- 1922 Sundvolden Hotel utskilles fra Sundvolden gård bnr. 1

Brukere og eiere før 1699

Tidlig på 1600-tallet var Sundvollen slåtteland og beitemark under Kroksund. Den er første gang nevnt i en skriftlig kilde i 1652. Da ble den skyldsatt for første gang (skyld 1 skinn), og ifølge jordeboka var den da «en ringe ødeplass». Brukeren het HENRIK SØRENSEN. I 1664 var skylda økt til 2 skinn, og brukeren het Svein Nilsson (70 år).

I 1684 er GULBRAND SUNDVOLDEN nevnt i en rettssak i Kroksund. I 1694 var skylda fortsatt 1 skinn, og skatten ble betalt av «Enchen», rimeligvis Gulbrands enke. I 1695 lot NILS ANDERSEN tinglyse sin bygselseddel (fra Jørgen Philipsen), datert 10. desember 1694, «på den plass Kroksundvolden på østre side Steinsfjorden». Nils Andersen ble selveier i 1699 – se nedenfor.

Kroksund med underliggende Kroksundvollen var krongods fra gammel tid. Sist i 1670-årene ble JØRGEN PHILIPSEN, assistentråd og lagmann og en av tidens store jordeiere på Ringerike, eier av Kroksund. Ved en «jordegodsopbygdelse» på Hønen i Norderhov 13. februar 1666 ble en del krongods på Ringerike solgt til private, og Jørgen Philipsen ble da også eier av «Krougsunds Wolden» for en kjøpesum på 6 riksdaler. Philipsen døde i 1696, og Kroksundvollen ble arvet av hans søster, ANNE PHILIPSDATTER (gift med Jens Madsen). I 1697 tinglyste «den erdydige matrone» Anne Philipsdatter sitt skjøtte på Kroksundvolden østre (skyld 1 kalveskinn) samt Nordre Frok (2 skippund tunge) «med ellers mer gods på Hadeland»



fra sin avdøde brors hustru Anne Bentsdatter. Anne Philipsen satt som eier i to år, til 1699.

Selveier fra 1699

Ved skjøte av 4. mars 1699 solgte Anne Philipsdatter «den plads Sundvolden» til Nils Andersen Sundvolden, og dermed ble gården eid av en mann som selv drev den. Samme år utstyrte Nils en soldat, Ole Torgersen Øverbye (34), sammen med åtte andre brukere på østsida av fjorden samt Fekjær.

NILS ANDERSEN SUNDVOLDEN (ca. 1661–1748) var sønn av Marte Paulsdatter og Anders Rasmussen Kroksund.³ Han

Parti fra Sundvollen for cirka 100 år siden, rundt 1910. Verken Sundvolden gård (flyttet 1922) eller Sundøya Fjordrestaurant (bygd 1930–31) er å se. Bygningen til venstre i forgrunnen er smia i Bergeløkka. I bakgrunnen ser vi Storøya.

3 Nils Andersens brødre var Rasmus Andersen Trøgsle og Paul Andersen Kroksund. De tre brødrene ble seinere eiere av hver sin gård rundt Kroksundet. De hadde ytterligere én bror, Anders – se bind 1 s. 153–154.

MARTE KROKSUND I 1648

I 1648 ble en kvinne i Hole, Marte Kroksund, innberettet av fogd Johan Snell til stattholder Hannibal Sehested: «Den qvinde, som haver herberge ved overfarten ved Stensfjorden, ligger i ledtog med røvere, tyve, landløbere og skjælme. Naar hun sætter reisende over, farer hun helt utækkelig afsted baade med fylderi og overskjælden paa dennem hun overfører, naar de ikke hende dobbelt derfor vilde fornøie». Tretti år seinere, i 1678, satt det en enke i Kroksund som også het Marte, og sønnene hennes drev sundstedet. Men om det er den samme Marte Kroksund som ble innberettet av fogden i 1648, vet vi ikke.

Sundvollen er i dag det største tettstedet i Hole. Dette skyldes boligbyggingen i Grøndokka, som skjøt fart i 1979–80. Det meste av området utgjøres av gnr. 232 Sundvollen, med gnr. 243 Bergeløkka som en «øy» inne i gårdsvaldet. I nord-østre del av boligfeltet er det bygd boliger og hytter nederst i skogteiger som opprinnelig har tilhørt gnr. 202 Mo og Libakke, og gnr. 209 Hundstad.

ProKart AS



ble gift med GURI ROLVSDATTER, som trolig kom fra Storøya,⁴ og vi kjenner tre av deres barn:

* Mari (1691–1746), g.m. Peder Jensen Moe (ca. 1688–1765), eier av Øvre Mo på Røyse (hans første ekteskap), minst åtte barn: Helene (f. 1720), Jens (f. 1721), Marte (f. 1723), Jens (f. 1725), Hans (f. 1727), Kirstine (f. 1729), Ole (f. 1731) og Nils (f. 1732) – se bind 3 s. 37–38.

* Paul (ca. 1693–1769), seinere eier av Sundvollen (løpenr. 166), g.m. Sara Torstensdatter, minst fem barn – se nedenfor.

* Rolv (ca. 1712–1754), seinere eier av Nedre Sundvollen (løpenr. 168 og 169), g.m. Magnhild Andersdatter, minst to barn – se nedenfor.

4 Hun var trolig datter av Rolv Olsen Storøya og Marthe Iversdatter (fra Kløvstad på Hadeland). (Etter Ole Yttri.)

HELLERISTNINGER FRA BRONSEALDEREN

Ved det gamle skolehuset i Sundvollen, på sørvestsida bare ni meter fra husveggen, ligger en jordfast blokk av rød ringerikssandstein med en to meters kvadratisk overflate, hvor bronsealderfolk har risset inn minst 13 figurer. Av disse er sju skip (det lengste 42 cm langt), én spiral (18 cm i tverrmål), én sirkel og tre skålgroper. Helleristningene skal være avdekket av lærer Johannes Berg, som i 1889 skrapte av mose på den store steinen. De er datert til yngre bronsealder (ca. år 1000 f. Kr.), og skal være den eneste helleristning i landet som er hogd inn på en vannrett flate. Steinblokken ligger tre–fire meter over vannspeilet i Tyrifjorden, og har trolig ligget helt i strandkanten i bronsealderen. Hole kommune har siden sørget for at fornminnet er sikret med tak, og det er satt opp en informasjonstavle. Stien bort til stedet er også utbedret.

I 1723 sådde Nils Andersen 1 t. blandkorn og 3 t. havre, og årlig høyavling var 14 lass. Av husdyr var det på gården 2 hester, 8 storfe, 10 sauer og 8 geiter.

I 1727 var Sundvollen skattlagt som «rydningsplass». Det samme var nabobrukene Steinsetra, Lårvika, Rørvika og Øverby samt en rekke bruk på Krokskogen.

I 1735 skiftet Nils Andersen «i levende live» med sine sønner, og overdro hovedbruket (Sundvolden gård, seinere løpenr. 166 av skyld 3 skinn) til eldste sønn Paul, mens Rolv fikk en mindre gårdpart (Nedre Sundvollen, seinere løpenr. 168 og 169 av skyld 2 skinn) – se nedenfor. Nils Andersen Sundvolden døde i 1748, og hans alder ble da i kirkeboka oppgitt til 87 år.

Midt på 1700-tallet ser vi konturene av en *gård* i Sundvollen, men den var i 1762 fortsatt skattlagt som «rødning». Men det var to brukere her som begge var selveiere, og under gården var også Trøgsle (proprietærgods, seinere løpenr. 167), som ble brukt av en leilending.

Sundvolden gård

SEINERE LØPENR. 166 – I DAG GNR. 23 I/I

I 1735 ble PAUL NILSEN SUNDVOLDEN (ca. 1693–1769) eier av Sundvolden gård (seinere løpenr. 166 av skyld 3 skinn), i skifte etter faren, Nils Andersen Sundvolden. Han giftet seg i 1728 med SARA TORSTENSDATTER (ca. 1705–1791),⁵ og vi kjenner fem av deres barn:

⁵ Sara Torstensdatter var sannsynligvis datter av lensmann Torsten Johannessen By, og giftet seg da med sin fetter. (Etter Ole Yttri.)



Sundvolden gård høsten 2008. Hovedbygning, låve og sidebygning ble bygd i 1922, da gårdens tun ble flyttet fra hotellet og nærmere Steinsfjorden. Stabburet er fra 1932.

© Fotograf Siri Berrefjord

* Kirsti (1730–1767), g. 1755 m. Ole Jakobsen Sundet (ca. 1728–1781), seinere husmann i Pommern under Stein, minst fem barn:⁶ Eli (f. og d. 1755), Jakob (1757–1763), Nils (f. 1760), Hans (1762–1778) og en dødfødt jente (1767) som ble gravlagt sammen med mora. Ole Jakobsen Pommern giftet seg igjen i 1770 med Barbro Andersdatter (1743–1773) fra Rørvika, én datter Kirsti (1771–1780).⁷

* Ole (f. 1732), trolig d. som barn.

* Nils (1734–1779), eier av Sundvollen fra 1758, g.1 m. Marte Andersdatter (minst fire barn), g.2 m. Maria Hansdatter (fem barn) – se nedenfor.

* Torsten (1737–1809), en periode bosatt på Gomnes, seinere bruker på Nedre Jonsrud i Lommedalen, g. 1770 m. Sara Hansdatter Fjeld (1748–1801) fra Nordigarden Fjeld, minst ni barn: dødfødt barn (1771), Paul (f. 1772, g.1799 m. Anne Johannesdatter f. 1770 fra Askim i Norderhov,⁸ overtok som bruker av Nedre Jonsrud i Lomme-

6 Før hun giftet seg, fikk Kirsti Paulsdatter i 1751 en datter, Maria, med Nils Christensen fra Vesetrud på Tyrstrand. Maria Nilsdatter giftet seg i 1777 med Iver Bersvendsen Dal (Fjelstadeie), seinere husmann i Trillerud under Helgeland, og de fikk minst ni barn – se bind 3 s. 657.

7 Opplysninger fra Ole Yttri.

8 Anne Johannesdatters foreldre var Johannes Knutsen Askim (d. 1799) og Anne Kristoffersdatter (fra Haug).

dalen, fem barn: Hans 1800–1801, Anne f. 1802, Johanne f. 1803, Sara f. 1806 og Marte f. 1808), Marte (1774–1780), Berthe (1776–1777), Berthe (1778–1779), Marthe (f. og d. 1780), Maria (f. 1781, g.m. Kristian Iversen Trillerud Helgelandseie, minst to barn), Marthe (1784–1809, g. 1803 m. Peder Olsen Fjeld i Myra Fjeld, minst fire barn: Torsten, Ole, Ole og Hans – se bind 4 s. 775), og Anne (f. 1790).

* Mari (1747–1836), g. 1769 m. lensmann Johannes Johannessen Bye (1729–1795),⁹ eier av Søndre By på Røyse, 10 barn: Maria (f. 1770), Johannes (f. 1771), Paul (f. 1774), Marte Sofie (f. 1776), Hans (1778–1779), Hans (f. 1780), Mads (f. 1783), Ragnhild (f. 1785), Sara (f. 1787) og Kristian (f. 1790) – se bind 3 s. 219–220.

Paul Nilsen Sundvolden døde i 1769, 76 år gammel. Da hadde han, ved skjøte av 14. februar 1758, overdratt gården til eldste sønn Nils.

NILS PAULSEN SUNDVOLDEN (1734–1779) giftet seg i 1760 i Haug kirke med MARTE ANDERSDATTER (ca. 1737–1764) fra Dal under Norderhov prestegård (datter av snekker Anders Hansen og Marte Hansdatter), og vi kjenner fire av deres barn:

* Anders (f. ca. 1758), d. som barn.

* Ole (f. 1761), 9 år i skiftet etter morfaren på Dal (avsluttet 1771).

* Johanne (f. og d. 1763), d. 3 uker gammel.

* Dødfødt datter (1764).

I 1762 var Nils Paulsen «national soldat» og satt på gården med hustru Marte Andersdatter og sine foreldre, Paul Nilsen og Sara Torstensdatter, og nevnt i skattemanntallet (over 12 år) er også to av husbondens søsken, Torsten Paulsen og Mari Paulsdatter, som bodde hjemme. De hadde to tjenestejenter, Mari Christensdatter og Anne Iversdatter, og under gården var det én husmannsplass (Johannes Andersen).

Marte Andersdatter døde i 1764, 27 år gammel, og etterlot seg mann og én sønn, Ole. I skiftet etter henne (avsluttet 1767) var boets bruttov verdi 665 riksdaler, hvori medregnet Sundvollen av skyld 3 skinn, taksert til 566 riksdaler. Etter at gjeld og omkostninger var trukket fra, var nettoverdien i overkant av 91 riksdaler.

Nils Paulsen giftet seg igjen i 1765 med MARIA HANSDATTER VANGEN (ca. 1734–1784), og vi kjenner fem av deres barn:

* Dødfødt jente (1765).

* Marte (f. 1767).

SAGBRUK I KLEIVBEKKEN

Allerede i 1650–årene synes det å ha vært et sagbruk i Kleivbekken. I et brev datert Hole prestegård 26. september 1660 lot sogneprest Lauritz Madsson offentlig forkynde at han ikke lenger ville bruke «saga i Kroksund».* Sagbruket må nødvendigvis ha ligget øst for sundet, da det ikke er noen elv eller bekk på vestsida.

* Tingbok for Ringerike 1660–1662, s. 8.

9 Johannes Johannessen Bye var lensmann i Hole fra 1763 til 1766.

«KLEVEN SVIMLENDE PORTAL»

Sundvollens historie er nært knyttet til veier og ferdsel. Da den nye bergenske kongevei var ferdig fra Jonsrud i Lommedalen til Sundvollen i oktober 1805, åpnet det for stor trafikk. Her var liv og travelhet langs veien dag og natt, over den trolske Kroksgogen, og med den utrolige utsikt fra «Klevens svimlende Portal» ut over de sollyse sletter. Og avstanden fra Oslo til Sundvollen var en passe dagstur, eller helst todagerstur, og veien ble en turistattraksjon. I første halvdel av 1800-tallet kom norske og utenlandske kunstnere hit og lovpriste Kroksgogens og Ringerikes natur, og gjorde den kjent for all verden i skrift, tale og på lerret.

FLOMMEN TOK BRYGGERPANNA

I den tiden Gaute Isaksen var eier av Sundvollen, kom det en gang en flom som gjorde så stor skade på gården at dens skyld ble nedsatt til det halve. «Det må truleg ha vore eit skybrott som har valda denne flommen, for det var ikkje flom elles den gongen, og det var ikkje fjorden som hadde skulda, men flommen kom ovante frå Kroksgogen og gjekk millom anna igjennom bryggerhuset og tok der med seg ei bryggepanne som vart ført ut på fjorden,» skriver Erling Bjørke i Ringerikes Blad 19. september 1935.

* Paul (f. 1770), seinere eier av Sundvollen og fra 1797 av en Løken-gård i Hole, g.m. Ragnhild Jonsdatter (f. 1774), minst tre barn: Nils (f. 1795, i 1801 pleiesønn i Lårvika), Jonas (f. 1797, g.m. Johanne Jensdatter, to sønner: Paul og Johannes), og Anders (f. 1799, seinere eier av Kleivstua) – se nedenfor.

* Kirsti (f. og d. 1773), d. 3 uker gammel.

* Hans (f. og d. 1773), d. 11 uker gammel.

Den økonomiske stillingen til Nils Paulsen ble etter hvert vanskelig. Midt i 1770-årene ble det avholdt en rekke utleggsforretninger på gården, bl.a. til kjøpmann Peter Klein på Strømsø.

Nils Paulsen Sundvolden døde i 1779, og hans alder ble da oppgitt til 43 år. Gården ble deretter solgt på tvangsauksjon, og 7. juni 1782 utstedte sorenskriver Heyerdahl skjøte til kjøpmann Kleins enke, ANNA CATHERINA KLEIN, for en kjøpesum på 810 riksdaler. Ved skjøte av 9. juni samme år solgte hun gården videre til Gaute Haukedalen for samme sum. Kjøper lånte 857 riksdaler av selger mot pant i Sundvollen (3 skinn), Haukedalen (2 ½ skinn) «samt 1 skinn i gården Rustand eller Høghaug».

GAUTE ISAKSEN SUNDVOLDEN (1723–1810) var født på Søndre Røsby i Lunder (Soknedalen), og ble i 1749 eier av en gårdpart i Haukedalen, kalt «Ripergarden» (i Soknedalen). Han var gift to ganger, først i 1747 med Guri Paulsdatter Sjøstad/Haukedalen (1726–1755), og de fikk fire barn, hvorav vi kjenner to:

* Isak (f. ca. 1745), seinere eier av halve Sundvollen (1793–94), i 1801 selveier på Aker i Soknedalen, g.m. Kari Aslesdatter Aker i Lunder, minst åtte barn – se nedenfor.

* Aase, g.m. Engebret Andersen Rishovd-eie i Krødsherad.

Etter Guri Paulsdatters død i 1755 giftet Gaute Isaksen seg igjen i 1757 med Kari Gundersdatter Setra fra Ytre Soknedalen (d. 1797), og med henne hadde han 11 barn, hvorav flere døde før de nådde voksenalder. Vi kjenner sju av barna:

* Guri (f. ca. 1765), g. 1787 m. Nils Paulsen Trøgslø, minst sju barn – se omtale av Trøgslø.

* Barbro (f. ca. 1771), g.m. Rolv Nilsen Sundvolden, minst 11 barn – se Nedre Sundvolden løpenr. 168 (seinere bnr. 4).

* Mari (ca. 1772–1780), d. 8 år gammel.



* Gunder (f. 1774), g. 1 i 1791 m. Anne Ellingsdatter Ødegården (d. 1793), én sønn Anders (f. 1793).¹⁰ I 1801 var han soldat og registrert bosatt hos søsteren Guri og hennes familie i Trøgslø. Gunder ble sannsynligvis g.2 m. Johanne Lohmann.

* Jon (f. ca. 1776), i 1801 kølbrenner og bosatt hos søsteren Guri og hennes familie i Trøgslø, i skifte etter mora i 1798 er hans alder oppgitt til 27 år.

* Anne (ca. 1778–1780), d. 2 år gammel.

* Anne (f. 1781), fikk i 1807 en sønn Kristian med Erik Halvorsen Sundet.

Sundvolden gård i 1955 med Steinsfjorden og øyene som bakgrunn. Fra venstre ser vi Amundsøya, Tvillingøya (Tvehjulingen) og Ulvøya (med Grisøya foran).

Foto: Widerøe's Flyveselskap AS

I skifte etter Kari Gundersdatter i 1798 nevnes fem barn som var i live: Gunder, Jon, Guri, Barbro og Anne.

I 1788 er Gaute Sundvoldens gård nevnt i en fortegnelse fra lensmennene i fogderiet over kroer og vertshus, og det opplyses da at han «sælger Øel og Brændeviin». Dette er den første skriftlige kilden som forteller om vertshus på Sundvollen, dersom vi ser bort fra Marte Kroksund og hennes virksomhet på den andre siden av sundet i 1648.

¹⁰ Anne Ellingsdatter døde i barsel i 1793 da Anders ble født. Han bodde i 1801 hos sin mormor Barbro Halgrimsdatter i Kroksundødegården.

I 1785 stevnet Maria Sundvolden, enke etter den forrige eieren Nils Paulsen, Gaute Isaksen for retten for å få tilbake en del løseregjenstander som hun hevdet var sine. Det dreide seg om hvorvidt kvernsteiner, kakkelovner og andre «nagelfaste» ting fulgte med den faste eiendom. Utfallet er ikke kjent, men enka vant neppe fram med saken. Gaute Isaksen lot Torsten Bye på Helgeland prosedere saken på sine vegne.¹¹

I 1793 overdro Gaute Isaksen halve Sundvollen til sin eldste sønn fra første ekteskap, Isak Gautesen, som satt med gårdparten i rundt ett år.

ISAK GAUTESEN SUNDVOLDEN (f. ca. 1745) var gift med KARI ASLESDATTER AKER (f. ca. 1755) fra Soknedalen. Vi kjenner sju av deres barn – se nedenfor. I 1794 solgte Isak Gautesen sin halvpart (1 ½ skinn) av Sundvollen til Paul Nilsen Sundvolden for 407 riksdaler. Paul Nilsen overtok samme år Gaute Isaksens halvpart for 350 riksdaler. Skjøtet var utstedt av Nils Paulsen Trøgsle, som rimeligvis hadde kjøpt denne gårdparten av Gaute Isaksen like før (ikke tinglyst). Samme år løste Paul Nilsen inn odelsretten til Gunder og Jon Gautessønner.

Kari Aslesdatter og Isak Gautesen flyttet til hennes slektsgård i Soknedalen, hvor de satt som selveiere i 1801 med fem barn: Guri (22), Guro (19), Gjertrud (16), Barbro (12) og Knut (4). Vi kjenner ytterligere to barn: Asle (f. 1793, d. som barn) og Mari (f. og d. 1794).

PAUL NILSEN SUNDVOLDEN (LØKEN) (f. 1770) var sønn av Maria Hansdatter og Nils Paulsen Sundvolden, som var eier av gården fram til 1779. Han giftet seg i 1795 med RAGNHILD JONSDATTER LAARVIGEN (f. 1775), og vi kjenner tre av deres barn:

* Nils (f. 1795), d. som barn.

* Jonas (f. 1797), seinere eier av Løken gnr. 200/4, g.m. Johanne Jensdatter (f. 1793), to sønner: Paul (1836–1894) og Johannes – se bind 1 s. 418–419.

* Anders (f. 1799), seinere eier av Kleivstua – se omtale av Kleivstua.

Paul Nilsen satt ikke lenge som eier av Sundvollen. Ved skjøte av 11. desember 1796 solgte han gården til Anders Nilsen Midtskogen for 999 riksdaler, og flyttet med sin familie til Løken i Hole, som han kjøpte i 1797 – se bind 1 s. 418–419.

SUNDVOLLEN BRYGGE

Båttrafikken på Tyrifjorden førte også til stor trafikk i Sundvollen. I 1904 ble Lierbanen åpnet fra Drammen til Svangstrand, og i 1905 ble D/S Ringerike satt i trafikk fra Svangstrand til Sundvollen og Svensrud. Sundvollen brygge het den, men den lå på Sundøya, med pakkhus og det hele. Dampskipsruta ble innstilt i 1925.

11 V.V. i Ringerikes Blad 17. september 1935.

ANDERS NILSEN MIDTSKOGEN (1758–1827) var fra Øvre Mo på Røyse, og giftet seg i 1793 med INGEBORG CHRISTOFFERSDATTER (f. 1760). De var i årene 1793–1803 eiere av Midtskogen på Krokskogen, og fra 1804 av en gårdpart av Øvre Mo. Vi kjenner fire av deres barn:

* Nils (1793–1800), d. 7 år gammel.

* Christen (1796–1860), tvilling, g.m. Inger Nilsdatter Moe, fem barn: Anne (f. 1839), Anders (f. 1842), Ingeborg (f. 1845), Nils (f. 1847, d. som barn) og Nils (f. 1850) – se bind 3 s. 44–45.

* Christoffer (f. 1796), tvilling.

* Anne Maria (1802–1878), g. 1827 m. Ole Nilsen Fjeld (1801–1895), fra 1826 eier av Vestigarden Fjeld, tre barn: Anders (f. 1828), Inger Marie (f. 1834) og Nils (f. 1838) – se bind 4 s. 733.

I 1801 satt Ingeborg Christoffersdatter (41) og Anders Nilsen (43) i Sundvollen med sine to sønner, Christen (4) og Christoffer (4) samt gårdens tidligere eier, Gaute Isaksen (79, føderådsmann, enkemann av 2. ekteskap) og én tjenestejente, Guri Madsdatter (16).

I 1802 lånte Anders Nilsen 900 riksdaler av prokurator Bye mot pant i gården.

I 1804 anla Ole Pommern, på vegne av sin myndling Paul Nilsen Sundvolden (Trøgslø), odelssak mot Anders Nilsen. Retten slo fast at den 15 år gamle odelssøkeren hadde rett til gården, og dermed måtte Anders Nilsen Midtskogen fraflytte den. Paul Nilsen (f. 1789) var dattersønn av Sundvollens tidligere eier Gaute Isaksen, og satt da som eier i noen år, inntil han ved skjøte av 30. april 1810 solgte den (ved kurator Gulbrand Tandberg) til Ole Mikkelsen Blyberg for 3.500 riksdaler. Dermed kom en slekt til Sundvollen som ble sittende på gården i 120 år.

OLE MIKKELSEN BLYBERG (1780–1853) var sønn av Michael Blyberg (1737–1802), tidligere underklokker og skolelærer i Asker, klokker i Norderhov 1788–1802 og fra 1788 eier av Klokker-Sætrang i Haug, og hans første hustru Anne Helene Petersdatter Færøe (1747–1783). Ole Blyberg var eier av Klokker-Sætrang fra 1802 til 1804, og var gift med ANNE DORTHEA LAGESEN (1793–1859), datter av gårdbruker og landhandler Ole Lagesen og hustru Olea Gulsdatter på Hønen ved Hønefoss. De fikk 11 barn:¹²

12 Opplysninger primært fra Lagesen I s. 21–27.



Budeier og tjenestejenter med sauer foran steinfjøset på Sundvollen i 1920-årene. Legg merke til postkaret med vann (til venstre).

* Ole (1812–1868), fullmektig hos sin bestemor Olea Lagesen som drev landhandleri på Lageshaugen i Hønefoss, seinere eier av bl.a. Ellingsrud i Aker, g.m. Elisabeth Hansdatter Warloe (ca. 1819–1894), datter av Kari Olsdatter Lohre og sagfogd Hans Warlo fra Eiker, eier av Toen i Haug og seinere Nordre Vegstein i Norderhov, ingen barn (se bind 2 s. 424).

* Carl (1815–1877), gårdbruker på Ulsholt i Østre Aker, utvandret til Amerika i 1864, g.m. Elisabeth Engebretsdatter Haavind, én sønn Edvard (1850–1921, kjøpmann i Pelican Rapids, Minnesota, én datter g.m. en forretningsmann Hougen).

* Anne (1817–1898), g.m. snekkermester Smith, Kongsberg, seinere i mange år husbestyrerinne for sin fetter Hans Lagesen på Hønen ved Hønefoss.

* Gulbrand (1820–1900), gårdbruker på Østre Hønen i Norderhov, g.m. Ellen Rebekka (Ellebreikka) Trulsdatter Hønen (1812–1889), én datter som døde som barn.

* Maren Oline (1822–1885), g.m. gårdbruker, karttegner og oppmåler Hans Jensen Berg (1817–1890) på Berg på Røyse, åtte barn: Johan Fredrik, Anne Mathea, Ole, Martin, Edvard, Marie, Anna Mathea og Dorthea – se bind 3 s. 272–273.

* Peter (1825–1888), bakermester i Hønefoss, g.m. Anne Pauline Pedersdatter Pjaaka (1838–1899) fra Åsa (Norderhov), 10 barn: Anne Marie Dorthea (f. 1858, g.m. banksjef M. Jensen, Hønefoss), Ole (1860–1908, baker på Jevnaker, g.m. Gunhild Aaserud, fire barn), Helene (f. 1862, g.m. disponent A. Wahlstrøm ved Hønefoss Bruk, fem barn), Edvard (1864–1925, kafévert i Hønefoss, seinere bosatt i Kristiania, g.m. Karen Johansen fra Borre, tre barn), Marie (1866–1888, ugift, lærerinne ved Hønefoss middelskole), Gulbrand (f. 1870, urmaker, bosatt i Portland, USA, g.m. Isabella Martens, to barn), Pauline (f. 1875, ugift, innehaver av pensjonat og hotell i Hønefoss, og Johannes (f. 1878, bygningsmontør, bosatt i Chicago, USA, g.m. Kaja Engebretsen fra Kragerø, to barn).



Hovedbygningen på Sundvolden ble påbygd en stor veranda i sveitserstil og en sidefløy i 1870-årene. Til venstre ser vi en del av steinfjøset.

* Else (1827–1901), ugift, en tid husbestyrerinne for sin bror Johan Blyberg i Sundvolden, seinere bosatt på Lilleby i Hole.

* Johan (1830–1909), seinere eier av Sundvolden Hotel (og gård), g.m. Olava Madsdatter Bye (1847–1889) fra Vestre By på Røyse, seks barn: Ole, Anne Dorothea, Mads, Grethe, Caroline og Sofie – se nedenfor.

* Andreas (1832–1883), garver i Hønefoss, fra rundt 1870 gårdbruker og eier av Nordre Fure på Modum, fra 1880 av Mellom Fjell i Skoger, g.m. Ingeborg Kristine Nilsdatter Berg (f. 1837) fra Modum, én sønn Oscar (f. 1872), som døde i ung alder.

* Martin (1837–1903), agronom, reiste til Amerika i 1879, seinere bosatt i Kristiania, g.m. Maren Hansen fra Stokke i Vestfold, ingen barn.

* Ellevard (f. 1838), ugift, sjømann, trolig død 1856.

I 1822 lånte Ole Mikkelsen Blyberg 7.000 spesidaler i Norges Bank mot pant i gården. I matrikkelen 1838 var han eier av Sundvollen løpenr. 166 av skyld 1 2/3 lispund (ny skyld 4 daler 4 ort).

Ole Mikkelsen Blyberg døde i 1853, og ved skjøte av 13. mai 1854 solgte enka Anne Dorthea Blyberg (i uskiftet bo) Sundvollen til sønnen Johan for 3.000 spesialer og livøre i sin levetid. Anne Dorthea Blyberg døde i 1859, og i skifte etter henne og ektemannen ble Johan Blybergs fem gjenlevende søsken utlagt obligasjoner med renter fra boet: Peter (400 spesidaler), Else (302 spesidaler), Andreas (400 spesidaler), Martin (400 spesidaler) og Ellevard (444 spesidaler). Samme år lånte Johan Blyberg 1.000 spesidaler i Opplysningsvesenets fond og året etter (1861) 1.350 spesidaler i Hypotekbanken, mot pant i gården.

JOHAN OLSEN BLYBERG (1830–1909) var gift med OLAVA MADSDATTER BYE (1847–1889) fra Vestre By på Røyse, og vi kjenner ni av deres barn:

* Ole (1873–1930), seinere eier av Sundvollen og ordfører i Hole, g.1 m. Maren Karine Gusgaard, g.2 m. Lucy Nøsterud, én sønn Johan (f. 1928) – se nedenfor.

* Jørgen (f. og d. 1875), d. 2 dager gammel.

* Anne Dorthea (1876–1942), ugift, bosatt i Hønefoss, fra 1931 eier av gnr. 184/1 Sonerud i Hole

* Mads (f. 1878), ingeniør, bosatt på Modum, g.m. Liv Holte fra Skien, tre barn: Ole Johan (1920–1984, g.m. Ida Cecilie Tandberg f. 1927, to døtre: Elisabeth f. 1955 og Venke f. 1957), Gunnar Stian (f. 1924, g.m. Inger Klein f. 1924, tre barn: Beate f. 1955, Anette f. 1957 og Mads f. 1962), og Grete Liv (f. 1927, g.m. Nils Ulvshus f. 1925, to barn: Jørg Petter f. 1956 og Marianne f. 1958).

* Margrete (1880–1881).

* Grete (1881–1915), g.m. agent Christian A. Hansen, Kristiania, ingen barn.

* Caroline (1882–1962), ugift, kontordame i Kjøbmandsbanken i Kristiania.

* Andreas (f. og d. 1884).

* Sofie (1886–1939), g.m. Jacob Haarseth, en periode bosatt i Canada, én sønn Claus (f. 1923), bosatt i Bærum, g.m. Berit Meling (f. 1929), to barn: Hans Jacob (f. 1964) og Egil Andreas (f. 1966).

I 1857 ble Johan Blyberg beskikket som «Postbonde», og poståpneriet lå siden på Sundvolden Hotel inntil 1916, da landhandler Martin Hansen ble poståpner.

I 1860 ble «pladsen Bedstemoderbjerget» ved kontrakt festet til møller Guttorm Nilsen, og samme år forpaktet han bort

Mads Blyberg (f. 1878) til venstre og Ole Blyberg (f. 1873) med tre av søstrene.



SUNDVOLL-MØLLA

Kleivbekken har større og jevnere vannføring enn noen annen bekk i Hole, og det har nok vært et kvernbruk i Sundvollen siden «tidenes morgen». Tidlig i 1850-årene ble fem tjern i bekkens nedslagsfelt på Krokskogen demmet opp, og i 1853 ble det bygd en ny og større mølle, som ble den største og beste i Østre Hole. Det var Johan Blyberg som stod for utbyggingen. Mølla ble mye benyttet, først og fremst av alle oppsittere ved Steinsfjorden og på Utstranda, men også av bønder fra Røyse, som slengte på en «kønnsekk» når de likevel hadde ærend til skogs. Mølla lå cirka 100 meter ovenfor brua i Sundvollen, og vannet kom i en renne med inntak litt lenger oppe i bekken. Møllehuset var på cirka 10 x 8 meter i to etasjer. På nordsida var et innkledt rom, hvor det stod et

vasshjul med diameter over 2 meter. I første etasje var det bare en kvernstein som ble kalt «pellkvern» og ble brukt til grynmaling. I 2. etasje var det to råmalingskverner og én siktekvern. I 2. etasjes gavil mot sør var det en åpen dør med heis, sinnrikt innrettet slik at vannkraft også ble brukt her. Vasshjulets aksel gikk inn i 1. etasje, hvor omveksling foregikk ved koniske tretannhjul. Møllehjulet var omkring åtte meter høyt. Mølla var i bruk til rundt 1900, og den ble revet i 1909. En del av materialene ble brukt til et tilbygg (spisesal) på Sundvolden Hotel. Noen av møllesteinene ble tidlig i 1930-årene tatt i bruk som hagebord foran Gildehuset.

* V.V.: «Bygdemøllene», i Ringerikes Blad 28. januar 1936, Lyse s. 121, og Hartvig Brobekk (1979).

et jordstykke til broren, garver Andreas Blyberg, mot årlig avgift 60 skilling i sistnevntes levetid. Denne kontrakten ble avlyst allerede i 1861, da broren kjøpte jordstykket for 20 spesidaler. Dette var rimeligvis samme parsell som ble utskilt i 1864 (løpenr. 166b av skyld 3 skilling) og i 1865 solgt til J.G. Krohn – se gnr. 231/27 Kronborg.

I 1868 ble løpenr. 169b (kjøpt av Ole Blyberg i 1824 for 400 spesidaler) og løpenr. 168b (kjøpt i 1874 for 630 spesidaler), sammenføyd, og hovedbølets nye skyld ble dermed 6 daller 2 ort 14 skilling.

I 1857 skrev Johan Blyberg kontrakt med sorenskriver Fougner, eier av Stein gård, om «Afbenyttelse og Leed-Demning» av vannet fra Nordsetertjern og Abbortjern på Krokskogen, mot at Fougner fikk «formale en Deel Korn ved Sundvoldens Møllebrug».

I 1865 satt Johan Olsen Blyberg (36, ugift) som «gaardbruger og herberger» i Sundvollen med to av sine søstre, Else Olsdatter (39, ugift, husholder) og Anne Olsdatter (49, gift) samt to tjenestefolk: Anders Andersen (53, f. i Sverige, gift) og Jørgine Jensdatter (20). På gården var det 2 hester, 10 storfe og 3 griser, og årlig utsæd var ¼ t. hvete, 1 ¼ t. rug, 7 t. bygg, 6 ¼ t. blandkorn, 3 ½ t. havre, 1 ¼ t. erter og 9 t. poteter.

I 1877–78 var det utskifting i Sundvollen. Det var eieren av hovedbølet, Johan Blyberg, som ønsket «en Udskiftning af stedfindende Fællesskab og Teigbelanding, som hans Eiendom Sundvolden skal ligge i til Naboer». Utskiftingsretten bestod av utskiftingsformann M. Holst, Anders Johannessen Bjerke og Johannes Olsen Onsager. Utskiftinga gav som resultat at de

«... ET SVARE STREV»

De fem demningene som ble bygd på Krokskogen tidlig i 1850-årene, var i Rettheltjern, Bønnerudtjern, Kleivmyra, Abbortjern og Nordsetertjern. Nordsetertjern har utløp både nordover og sørover. Det er også bekk fra Svarttjern som renner ned i Nordsetertjern, men i Svarttjern var det ikke demning. Det var et svare strev når vannet skulle slippes. Da måtte den som skulle slippe vannet, ta beina fatt og løpe, fra den ene dammen til den andre, fortalte Petter Hansen Grantopp. Men det var ikke bare mannfolk som slapp damvann. Kona til mølleren, Louise Hansen Møllerberget, var også med. Det var ei stri og et slit, og tungt arbeid for en kvinne, men slik var det den gangen.*

* Hartvig Brobekk (1979).

Fra Sundvolden cirka 1910. Steinfjøset var i bruk til melkekyr, og helt til venstre skimter vi den gamle låven, som ble revet tidlig i 1920-årene.



enkelte bruk fikk en mer samlet og arrondert jordvei, og «Sundvolden Skovsameige» i området Grøndokka–Kleiva også ble delt – se omtale av skog.

I 1881 leide Johan Blyberg bort et jordstykke «af den saakaldte Nordløkke» til piken Mathea Karlsdatter.

I 1886 ble bnr. 2 Nervolden utskilt og solgt til Hole kommune for 900 kroner, med betinget gjenkjøpsrett for eieren av bnr. 1. Her ble Sundvollen skole bygd.

Ved skjøte av 15. januar 1909 solgte Johan Blyberg Sundvolden gård med Sundvolden Hotel til sønnen, Ole Blyberg, for 27.500 kroner.

OLE BLYBERG (1873–1930) var gift to ganger, først med MAREN KARINE GUSGAARD (1881–1923) fra Bure i Norderhov. Dette ekteskapet var barnløst, men ekteparet var glade i barn og tok til seg barn fra bygda som bodde hos dem i kortere eller lengre tid. Eldre i nabolaget husker ennå deres gavmildhet med glede.

Etter Maren Karine Blybergs død i 1923 giftet Ole Blyberg seg igjen i 1925 med LUCY NØSTERUD (1896–1992) fra Nøsterud på Røyse, og de fikk én sønn Johan (f. 1928) – se nedenfor.¹³

Ole Blyberg var ordfører i Hole 1916–1925, og dermed den siste ordføreren i «gamle» Hole herred, før Tyristrand ble skilt ut som egen kommune fra 1916. Han var også i flere perioder medlem av Buskerud fylkesting (fra 1918).



Ole Blyberg (1873–1930).

13 Lucy og Ole Blyberg fikk også en datter som døde kort tid etter fødselen.

SAGBRUK

Ved Kronborg, der Åsabussen seinere hadde holdeplass, var det sagbruk. Vannet kom i en renne med uttak ovenfor Sundvoll-mølla. Nedenfor brua stod en barkestampe. Barken ble brukt til garving av dyrehuder, og til å barke seil og fiskegarn med. Det var bare høst og vår det var nok vann til å drifte saga og mølla i Sundvollen.*

* Lyse 1976, s. 121.

I 1921 ble Sundvolden Hotel med den gamle gårdsbebyggelsen utskilt (bnr. 21 av skyld mark 2.80), og ved skjøte av 19. april 1922 solgt til advokat Fritz Olsen fra Drammen for 300.000 kroner, hvorav 200.000 kroner for løsøre. Selgeren og framtidige eiere av bnr. 1 forpliktet seg i skjøtet til «ikke å opføre, drive eller la drive konkurrerende bedrift på sin gjenhavende eiendom gnr. 52/1, eller i distriktet, og til ikke å overlate nogen sådan ret til andre».

Da Ole Blyberg solgte Sundvolden Hotel i 1922, bygde han opp nytt gårdstun med hovedbygning og driftsbygninger på Nervolden lenger vest, ut mot Kroksundet. I 1924 kjøpte Ole Blyberg hotellet tilbake ved tvangsauksjon for 201.000 kroner, og satt som eier til 1930 – se gnr. 231/21 Sundvolden Hotel.

Lucy og Ole Blybergs sønn, Johan Blyberg (f. 1928), vokste opp på Nøsterud på Røyse, og fra 1939 i Hønefoss. Han har arbeidet bl.a. i Utenriksdepartementet (Marseille og New Orleans) og som eksport-/produkt sjef ved Borgar Fabrikker. Fra 1964 har han vært bosatt på Geilo i Hallingdal, hvor han i 1969 startet eget firma som bedriftsrådgiver. I årene 1978–83 drev han dagligvareforretning (Geilobua). Johan Blyberg har vært bl.a. vært styreformann i Hol kommunale elektrisitetsverk og medlem av Hol skolestyre. Han er gift med Randi Syvertsen (f. 1931) fra Oslo, og de har to døtre:

* Kristin (f. 1958), g.m. Lars Walvig (f. 1966) fra Kolbotn, to barn: Celine (f. 1995) og Amalie Marie (f. 1998).

* Grete (f. 1963) g.m. Brian Patrick Herring (f. 1962) fra St. Albans i England, to barn: Rebecca (f. 1991) og Victoria (f. 1995).

Lucy Blyberg f. Nøsterud giftet seg igjen i 1937 med drosjeeier Håkon Martinius Pettersen (1898–1978) i Hønefoss. Dette ekteskapet var barnløst.

I 1923 ble fire parseller utskilt og solgt: Bergheim (bnr. 22 av skyld 7 øre), Løvås (bnr. 23 av skyld 5 øre), Baskerud (bnr. 24 av skyld 10 øre) og Nordløkka (bnr. 25 av skyld 3 øre).



Ole Blyberg (1873–1930).



Maren Karine Blyberg f. Gusgaard (1881–1923).



Lucy Blyberg f. Nøsterud (1896–1992).



*Lucy Blyberg (1896–1992)
med sønnen Johan (f. 1928).
Bildet er fra 1930.*



*Johan Blyberg (f. 1928) og Randi Blyberg f.
Syvertsen (f. 1931) er i dag bosatt på Geilo.*

Skylda på gården var dermed redusert til 8 mark 66 øre. I 1928 ble parsellen Kronborg (bnr. 27) utskilt og solgt, og seinere samme år, ved skjøte av 17. desember 1928, solgte Ole Blyberg gården (gnr. 52/1 Sundvollen og gnr. 10/17, en skogteig fra Sørums) til Torgrim O. Haugerud for 65.000 kroner.

TORGRIM OLSEN HAUGERUD (1907–1981) var sønn av Sofie f. Hval og Ole T. Haugerud (1870–1963), som var eier av Stiksrud i Åsbygda 1888–1907 og Amundrud i Åsbygda 1896–1920.¹⁴ Han ble gift med HARRIET GUDBJØRG HANSEN (1913–1991), datter av landhandler og hotelleier Martin Hansen og hustru Johanne f. Hurum. De fikk én sønn (og ble siden skilt):

* Dag (1935–1957), g.m. Synnøve Gulbrandsen (f. 1935) fra Nordløkka, to barn: Anne (f. 1954) og Dag (f. 1957) – se gnr. 231/97 Lillebo (Midtre Grøndokkvei 8).

Torgrim Haugerud var bussjåfør og kjørte Drammensruta. Det var hans foreldre, Sofie og Ole T. Haugerud, som bodde på gården og drev den. De hadde fire barn:

* Kirsten (f. 1905), g. 1931 m. Sigurd Nilsen Skagnæs (f. 1899) på Søndre Ultveit i Norderhov.

* Torgrim (1907–1981), eier av Sundvolden gård, g.m. Harriet Hansen (1913–1991), én sønn Dag – se ovenfor.

* Marthe (f. 1909), bosatt i Sande i Vestfold, g.m. Thorleif Gran.

* Anders (f. 1911), bosatt i Holmsbo ved Sundvollen, g.m. Elsa Holtan (f. 1915), tre barn: Kjersti (f. 1946), Erik (f. 1949) og Siri (f. 1957) – se gnr. 231/31 Holmsbo (Åsaveien 16).

¹⁴ Ole T. Haugeruds far, Torgrim O. Haugerud d.e., var fra Ådal og ble i 1873 eier av Alm gård i Åsbygda.



I perioden 1930–36 ble det utskilt fire parseller fra gården: Kleivstad (dagligvareforretningen, bnr. 28 av skyld 2 øre), Fredheim (bnr. 30 av skyld 15 øre), Holmsbo (bnr. 31 av skyld 20 øre) og Braaten (bnr. 32 av skyld 10 øre).

Ved skjøte av 15. april 1936 (og 22. februar 1938) solgte Torgrim O. Haugerud Sundvolden gård til Lars Wilhelm Langerud for 51.000 kroner. Etter skilsmissen fra Harriet f. Hansen bodde Torgrim O. Haugerud i Ullerålgaten i Hønefoss, hvor han døde i 1981.

LARS WILHELM LANGERUD (1879–1955) kom fra en tre-lasthandlerfamilie i Drammen. Han eide en periode Tomb herregård i Råde med nær 2.000 dekar dyrket jord og stor besetning. Seinere eide han en større skogeiendom i Stai i Østerdalen. Før han ble eier av Sundvolden gård i 1936, eide han et bruk i Fetsund i Akershus.

Lars Wilhelm Langerud giftet seg i 1923 med ASTRI LUNDH (1898–1977) fra Oslo, og de fikk tre sønner:

* Tom Christoffer (1924–2001), bosatt i San Fransisco, USA, seinere i Oslo, g.m. Solveig Skjenneberg (f. 1929) fra Båstad i Østfold, to sønner: Trond Christian (f. 1962) og Erik Thomas (f. 1964, samboer med Tonje Kristoffersen f. 1968, én sønn Thomas f. 2000).

* Lars Sverre (Boye) (f. 1926), seinere eier av Sundvolden gård, g.m. Brita Bisgaard fra Hønefoss, tre barn: Lise Birgitte, Lars Fredrik og Lene Susanne – se nedenfor.

* Jonn Frost (1929–1971), bosatt på Høvik i Bærum, g.m. Ellen Syrdalen (f. 1936) fra Arendal, to barn: Bente (f. 1960, g.m. Ole Richard Mortensen f. 1959, to barn: Ingrid f. 1988 og Jon Aksel f.

Sundvolden gård cirka 1940, sett fra øst.



Lars Wilhelm Langerud (1879–1955) ble eier av Sundvolden gård i 1938.



Lars Wilhelm Langerud (1879–1955) og hustru Astri f. Lundh (1898–1977) med eldste sønn Tom Christoffer (f. 1924). Bildet er fra rundt 1928.



L.W. Langerud med sine tre sønner i Sundvollen cirka 1950. Fra venstre Boye (f. 1926), Jonn (f. 1929), Tom Christoffer (f. 1924) og Lars Wilhelm Langerud (1879–1955).

1992), og Jon Peder (f. 1962, g.m. Tarjar Annette Øigjord f. 1965, to barn: Magnus f. 1990 og Maren Andrea f. 1994).

I perioden 1938–41 ble det utskilt og solgt fem parseller fra gården: bnr. 33 Borgaas, bnr. 34 Møllerberget, bnr. 35 Brugaard, bnr. 38 Retteltjern (hytte) og bnr. 39 Borg. I perioden 1942–46 ble det så utskilt og solgt ytterligere 10 parseller: bnr. 44 Toppen, bnr. 45 Utsikten, bnr. 46 Veigaard II, bnr. 449 Linnerud, bnr. 50 Hasselbakken, bnr. 51 Knatten, bnr. 53 Solgløtt II, bnr. 54 Gutteberget, bnr. 55 Hygga og bnr. 57 Maurstad. I årene 1948–56 ble det solgt et tyvetall parseller fra gården, primært boligtomter i Grøndokka.

I 1947 ble det inngått kontrakt med Kleivstuas eier, Leif Falck, om rett til å anlegge en taubane gjennom gårdens skog i Krokkleiva, gjeldende for 30 år, mot årlig avgift 100 kroner.

I 1948 hadde gården 125 dekar dyrket jord (leirmold) hvorav en frukthage på 4 dekar, 30 dekar annet jordbruksareal og 400 dekar produktiv skog, 2 hester, 9 kyr, 3 ungdyr, 4 griser, 3 sauer og 20 høner.

I 1956 overtok sønnen Boye Sundvolden gård for 64.000 kroner og livøre til mora, Astri Langerud, i hennes levetid, av 5-årlig verdi 6.000 kroner.

LARS SVERRE (BOYE) LANGERUD (f. 1926) giftet seg i 1957 med BRITA BISGAARD (f. 1936) fra Hønefoss. De fikk tre barn:

LEGEKONTOR

Sist i 1940-årene var det legekontor på Sundvolden gård. Det var dr. Fredrik Scheel-Heldal, tidligere distriktslege i Tune i Østfold, som drev praksis i et rom i 1. etasje i hovedbygningen. Han var gift med Astri Langeruds mor.



Boye Langerud (f. 1926) var eier av Sundvolden gård fra 1956 til 1997. Her foran låven på gården i 2000.

* Lise Birgitte (1959–1974), d. 15 år gammel.

* Lars Fredrik (f. 1960), eier av gården fra 1997, g.m. Dordi Dørum, to barn: Lars Ola og Sivert – se nedenfor.

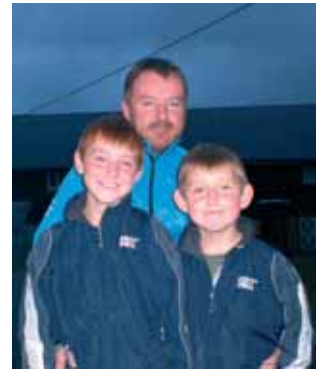
* Lene Susanne (f. 1967), bosatt i Åsa, g.m. Knut Olaf Pjaaka (f. 1966) fra Åsa, tre barn: Margrethe (f. 1996), Christian (f. 1997) og Andreas (f. 2003).

Da Boye Langerud overtok gården, var en stor del av jorda vassjuk. Han gikk da til innkjøp av en automatisk grøftemasjinen sammen med Gunnar Langslet på Fekjær. Maskinen kunne legge opp til flere hundre meter drenerør pr. dag, og etter at Fekjær og Sundvollen var grøftet, tok de på seg oppdrag ellers i bygda.

I 1955 ble melkekyrne på Sundvolden solgt, og det ble satset på kornproduksjon og innkjøpt slepetresker. Etter en tid gikk man over til grønnsakproduksjon (særlig hodekål) med leveranser til Gartnerhallen, og fjøset ble ombygd til kjølerom/grønnsaklager. Rundt 1960 ble det plantet jordbær på rundt 20 dekar (mest selvplukk). Siden tidlig i 1990-årene har det kun vært kornproduksjon på gården.

Brita Langerud er utdannet journalist, og har vært engasjert i lokalpolitikken. Hun har arbeidet i underkant av 10 år hos Gullsmed Jørgensen i Hønefoss (deltid).

I årene 1963–70 ble et titall parseller (hytte- og boligtomter) utskilt og solgt fra gården. I 1979 ble så en større parsell i Grøndokka solgt til Hole kommune – se gnr. 231/127. Behovet for byggeklare tomter i Hole var stort. Da de første 30 tomtene ble utlyst, kom det inn 211 søknader, hvorav 70–80 innenbygdsboende. Dersom man ikke tilhørte sistnevnte gruppe, var det fåfengt å søke, het det i Ringerikes Blad 28. februar 1980.



Lars Fredrik Langerud (f. 1960) har vært eier av Sundvolden gård siden 1997. Her med sønnene Lars Ola (f. 1999) til venstre og Sivert (f. 2001).

Boye Langerud harver på Sundvolden gård cirka 1965. Gutten på traktoren er ukjent.



I 1984 ble det inngått leiekontrakt med AS Norske Esso på et område i krysset E68 (i dag E16) og Åsaveien, og her ble det anlagt ny bensinstasjon.

I 1997 ble gården overdratt til sønnen, LARS FREDRIK LANGERUD (f. 1960). Han er lufthavnkoordinator ved Oslo Lufthavn Gardermoen, og er gift med DORDI DØRUM (f. 1976), som arbeider i SAS Cargo på Gardermoen. De har to sønner: Lars Ola (f. 1999) og Sivert (f. 2001).

I 2004 ble det solgt en tomt på 40 dekar til Hole kommune nederst i Krokkleiva, og her ble Sundvollen oppvekstsenter bygd (åpnet i august 2006).

Etter at 10 dekar dyrket jord ble solgt i 2007 til utvidelse av Åsaveien, nytt veikryss og tilleggsareal til Sundvolden Hotel, har Sundvolden gård i dag 90 dekar dyrket jord (kornproduksjon), 250 dekar produktiv skog og 50 dekar annen utmark. Våningshus og låve er bygd i 1922, da gårdens tun ble flyttet fra hotellet og nærmere Steinsfjorden. Øvrige bygninger er stabbur (1932), sidebygning (bygd 1922 som uthus, siden ombygd til drengestue), og hønsehus (ca. 1950, siden ombygd til snekkerverksted). Det gamle fjøset (med grisehus og sauehus) som lå i tilknytning til låven, ble ombygd til grønnsaklager sist i 1950-årene. Under dette (i den gamle møkkakjelleren) ble det innredet gårdsverksted rundt 1990.

Alle bygningene ble restaurert sist i 1980-årene. Gården har skurtresker, traktor og kaldluft korntørke samt småbåthavn med bryggeplass til 40 båter (bygd 1986).

Da Boye Langerud overtok gården, ble Baskerud overtatt av eldste bror, Tom Christoffer Langerud. Han bygde nytt hus her, og brukte stedet som fritidsbolig (bodde da i Oslo) – se gnr. 231/24 Baskerud.

Seter

Sundvollen (Kroksundvollen) har ingen seterløkker på Krokskogen, men nederst i Nordkleiva, inntil den gamle allmannaveien på nedsida av dagens Dronningveien, lå Augunrud, som både har vært seter og husmannsplass under Sundvolden gård. Tufter er fortsatt synlige. «Krøttera gikk opp Mysukleiva, og dersom de dro langt av lei, ble de over på setra Augunrud oppi lia om natta,», fortalte Gunnar Bergheim (f. 1918).

Skog

Ved utskiftinga av Krokskogens Allmenning 1816–23 fikk gammelt matrikelnr. 92 Kroksundvolden (av samlet skyld 5 lispund) tildelt tre teiger. Den største lå på Krokskogen, fra Retthella og vestover mot branten, mens to mindre lå i Grøndokka og mellom Trøgsle og Lårvika. Sundvolden gård (løpenr. 166) fikk teigen vest for Retthella, Trøgsle (løpenr. 167) fikk teigen på grensen mot Lårvika, og Nedre Sundvollen (løpenr. 168 og 169) fikk teigen i Grøndokka.

Sundvolden gård har i dag 250 dekar produktiv skog, hvorav 25 dekar i Augunrud, cirka 100 dekar fra Retthelltjern og vestover mot branten, og resten i Grøndokka og ovenfor Sørbråten. I skogteigen ved Retthelltjern bygd Lars Wilhelm Langerud en hytte, som siden ble utskilt og solgt.

Trøgsle har i dag cirka 25 dekar skog på grensen mot Lårvika.

Skogteigen som Nedre Sundvollen ble tildelt i Grøndokka, ble kalt «Sundvolden Skovsameige» ved utskiftinga i Sundvollen 1877–78. De enkelte brukene som var omfattet av utskiftinga fikk da hver sin teig på rundt 5 dekar: gnr. 231/4 Sundland, 231/5 Benterud, 231/6 Sørenga, 231/7 Blom, 231/8 Nordenga og 231/9 Enga. Eierne av de seks teigene har i 2008 presentert planer for et boligfelt her, kalt Kleivåsen.

Bruk og eiendommer utskilt fra Sundvolden gård

Nervollen GNR. 231/2 – SUNDVOLLEN SKOLE

I 1886 ble det fra Sundvolden gård utskilt en parsell Nervollen (bnr. 2 av skyld 49 øre), som eieren Johan Blyberg solgte til Hole kommune for 900 kroner. Ifølge skjøtet skulle eieren av bnr. 1 ha betinget gjenkjøpsrett. Tomta var på 15 mål, og stedet het Badstubakken, fordi det lå en badstu der.¹⁵

Sundvollen skole ble bygd og tatt i bruk i 1886. Johannes Berg fra Etnedal ble samme år ansatt som lærer ved skolen, og bodde i lærerleiligheten med hustru Sigrid Gulbrandsdatter f. Fjeld og sju barn. De hadde et par kyr og dyrket grønnsaker og poteter til eget behov. Det ble anlagt frukthage (trærne ble skaffet av gartner Brandt på Storøya), og i 1909 oppnådde de bronsemedalje på fruktutstillingen i Kristiania. Johannes Berg startet i 1906 søndagsskole på Sundvollen skole. Denne var det stor søkning til, og etter hvert fikk han hjelp av Aksel Ultvedt i Øverjordet. Siden ble søndagsskolen holdt i Sundvollen og Øverjordet annenhver gang.

Sundvollen skole cirka 1900. Skolen ble bygd og tatt i bruk i 1886. På jordet i forgrunnen ligger det i dag en fotballslette.

15 Badstua ble flyttet til Kleivveien (i dag Dronningveien) vis-a-vis den nye hotellbygningen på Sundvolden Hotel («Societeten»), som ble bygd i 1914.





Sundvollen skole, med skigard i forgrunnen. Skolen ble nedlagt i 1962.

I 1926 gikk Johannes Berg av som lærer, og flyttet med sin kone til Nordenga, hvor de hadde bygd hus i 1917 – se gnr. 231/8 Nordenga. Siden bodde lærer Nils Karl Røsvik (1897–1970) og hustru Ruth f. Frøhaug (1910–2003) på Sundvollen skole. De fikk to barn: Nils Sakse (f. 1931) og Ragne Kathinka (f. 1937). I 1954 kjøpte de eiendommen Granli ved Vik og flyttet dit – se bind 1 s. 495–496.

Sundvollen skole ble nedlagt i 1962, og elevene overført til Vik. Skolebygningen er siden blitt brukt som grendehus. Det har også vært barnepark her, og skolefritidsordningen har disponert rom i bygget. Leiligheten i 2. etasje er blitt leid ut. I forbindelse med ombygging av Vik skole i 2005 ble gamle Sundvollen skole tatt i bruk i et halvt år, av 3. klasse (38 elever og tre lærere).

Det er Hole jaktforening som står for drift av gamleskolen, etter at Sundvollen Vel hadde ansvaret de første årene. Lokalene leies i dag ut til møtevirksomhet, fester og andre sammenkomster.

I august 2006 ble nye Sundvollen oppvekstsenter åpnet ved bunnen av Krokkleiva – se gnr. 231/288.

I 1972 ble det utstedt festekontrakt til Norsk Institutt for Vannforskning på en tomt fra Nervollen fram til 1980 mot årlig avgift 200 kroner, med rett til forlengelse for 5 år om gangen.

I 1975 fikk Tyrifjord Båtforening vederlagsfri tillatelse til å anlegge båthavn, i første omgang for 10 år. Denne avtalen løper fortsatt.



Trøgsle ved Sundvollen i
1860-årene.

Foto: P.A. Thorén

Trøgsle

LØPENR. 167 – I DAG GNR. 231/3 OG 90 – ÅSAVEIEN 84

Trøgsle ligger lengst nord i Sundvolden gårdsvald, ved grensen mot Lårvika. Navnets opphav er usikkert, men en teori er at det kan være sammensatt av *trau* (stort, avlangt trefat) og *led* (åpning i gjerde, grind). Navnet forteller i så fall om en grind der det stod et vasstrau, rimeligvis til bruk for husdyr på beite eller hester som fôr forbi.¹⁶

Etter Jørgen Philipsens død i 1696 arvet hans søster, Anne Philipsdatter, blant annet Trøgsle (av skyld 1 skinn). Ved skjøtte av 20. august 1703 solgte hun eiendommen til brukeren, RASMUS ANDERSEN TRØGSLE (1657–1724). Han var sønn av Marte Paulsdatter (fra Vestre Rud) og Anders Rasmussen Kroksund, og gift med ELI ROLVSDATTER, som det var skifte etter i 1719. Boets nettoverdi var cirka 34 riksdaler, og Eli etterlot seg mann og to barn:

* Anders (ca. 1694–1742), seinere eier av Trøgsle, g.m. Åse Halvorsdatter, minst fem barn – se nedenfor.

¹⁶ NG V s. 473.

* Kari (d. 1740), g.m. Anders Mathisen, minst fem barn: Eli (f. 1719), Kari (f. 1722), Anders (f. 1725), Arne (f. 1726) og Johanne (f. 1729).

Rasmus Andersen døde i 1724 og ble etterfulgt av sønnen, ANDERS RASMUSSEN TRØGSLE (ca. 1694–1742). Han giftet seg i 1719 med ÅSE HALVORSDATTER (ca. 1691–1756), og vi kjenner fem av deres barn:

- * Halvor (f. og d. 1720), d. 3 uker gammel.
- * Paul (1721–1792), seinere eier av Trøgsle, g.m. Mari Hansdatter, minst åtte barn – se nedenfor.
- * Eli (f. og d. 1725), d. ½ år gammel.
- * Olea (f. 1728).
- * Halvor (f. 1732).

Anders Rasmussen Trøgsle døde i 1742 og etterlot seg kone og tre barn: Paul (22), Olea (15) og Halvor (11). Ved skiftet ble boets bruttov verdi beregnet til 84 riksdaler, hvori medregnet Trøgsle av skyld 1 skinn, taksert til 70 riksdaler. Men etter at gjeld og omkostninger var trukket fra, var boet fallitt. OLE LARSEN JONSTAD (1700–1773), fra 1740 eier av Stein gård, kjøpte da Trøgsle, men Åse Halvorsdatter og hennes barn fortsatte som brukere.

Sønnen PAUL ANDERSEN TRØGSLE (1721–1792) etterfulgte foreldrene i Trøgsle. Han giftet seg i 1745 med MARI HANSDATTER, og vi kjenner ni av deres barn:

- * Anders (1746–1774), d. 28 år gammel.
- * Olea (1748–1749), d. 20 uker gammel.
- * Eli (1751–1814), g. 1778 m. Nils Kristoffersen Vik (f. 1757),¹⁷ fra 1779 selveier på bruket Danmark (ved Sørum i Steinsfjordingen), minst seks barn: Maria (f. 1779), Anne (f. 1781, g.1 i 1807 m. Hans Eriksen Sundvolden, g.2 i 1810 m. Johannes Jensen Hovineie, minst fire barn), Kirsti (f. 1781, g. 1815 m. Anders Andersen Sundvolden, seinere husmannsfolk på Torvet på Krokskogen, minst åtte barn), Kristoffer (f. 1784), Marte (f. 1786) og Mari (f. 1792, g.m. Gulbrand Larsen f. 1779 i Norderhov, i 1820-årene husmann på Loretangen, minst fem barn) – se bind 2 s. 593.
- * Marte (f. 1753), g. 1782 m. Ole Andersen Evjua (f. 1757), seinere husmannsfolk i Roterud under Søhol (ingen barn).¹⁸

17 Nils Kristoffersen var husmannssønn fra Bili, sønn av Kristoffer Nilsen (1725–1762) fra Vestre Stadum og Kari Nilsdatter, som fra rundt 1750 var husmannsfolk i Bilieie. (Etter Ole Yttri.)

18 I 1794 gav Marte Paulsdatter og Ole Andersen plassen Jonsbråten (Bergeløkka) ved «Kroksundvolden» i gave til Bønsnes kirke – se gnr. 243/1 Bergeløkka.

SKOGBRANN I 1677

Sankthansdagen 1677 kom Hans Gjesvold og Rasmus Andersen Sundet ridende opp Nordkleiva på vei inn til Mons Finne på Krokskogen. Da de red forbi «Herrebraaden» innenfor Tavleskaret i Nordkleiva, oppdaget de at ild var løs i skogen. Det brant ute i «Skandsen» og hele åsen på nordsiden av allmannaveien var overtent, fortalte Hans og Rasmus under rettsmøtet på Gomnes tingstue 14. august samme år. Rasmus Andersen Sundet var da 20 år gammel. I 1703 ble han eier av Trøgsle.

STJAL HØY I STEINSETRA

I 1694 var Rasmus Andersen bruker i Trøgsle (Tryggle). Han var da dragon, og ble anmeldt av Peder Bjørke for å ha stjålet høy fra Steinsetra. Da saken ble behandlet på bygdetinget ble det påstand mot påstand, en såkalt «æressak». Da en kongelig forordning påbød at æressaker, hvor vervede, utskrevne soldater og dragoner var involvert, skulle fremmes for krigsretten, kunne ikke lagretten i Hole dømme i saken – se omtale av Steinsetra.

* Halvor (1755–1802), fergemann i Kroksund og fra 1790 eier av Kroksund gård, g. 1780 m. Pauline Thomasdatter Vik (f. 1752), minst åtte barn: Erik (1781–1828, seinere eier av Kroksund, g.m. Marie Fredriksdatter Fekjær, sju barn), Anders (1783–1784), Ragnhild (1785–1790), Engebret (f. 1788, g.m. Ragnhild Pedersdatter Vik), Paul (f. og d. 1793), Anders (1791–1849, seinere eier av Nordre Gjesval østre gården, g.m. Kari Hansdatter Gjesvold, åtte barn), Thomas (f. 1795) og Ragnhild (f. 1798, g.m. Nils Hansen Fjeld, minst fire barn) – se bind 1 s. 179.

* Nils (f. 1757), seinere eier av Trøgsle, g.m. Guri Gautesdatter, minst sju barn – se nedenfor.

* Ingeborg (1759–1821), g. 1792 m. Anders Andersen Sundvolden d.y. (f. 1770), minst fem barn: Marte (f. 1792), Paul (1793–1800), Anders (f. 1795), Nils (f. 1798) og Paul (f. 1803) – se Nedre Sundvollen løpenr. 169.

* Olea (f. 1761), g. 1784 m. Anders Isaksen, minst én datter Ingeborg (f. 1784).

* Lisbeth (f. 1764).

I 1762 satt Paul Andersen som leilending i Trøgsle med hustru Mari Hansdatter og sønnen Anders (kun personer over 12 år er nevnt i skattemanntallet). Paul Andersen ble selveier i 1769, da han kjøpte bruket av Ole Larsen Jonstad for 230 riksdaler. Han lånte 200 riksdaler av Christiania Waisenhus mot pant i eiendommen.

NILS PAULSEN TRØGSLE (f. 1757) etterfulgte faren som eier av bruket. Han giftet seg i 1787 med GURI GAUTESDATTER SUNDVOLDEN (f. ca. 1765), og vi kjenner sju av deres barn:

* Anders (f. og d. 1788), d. 5 uker gammel.

* Paul (f. 1789), eier av Sundvollen 1804–10 (ved formynder) – se gnr. 231/1 Sundvollen.

* Maria (f. 1792).

* Anne (f. 1795), tvilling, g. 1816 m. Isak Andersen (f. 1791) fra Ådal. I 1865 satt Isak Andersen (74) som enkemann på bruket Engen ved Rognerud i Ådal.

* Kari (f. 1795), tvilling, g. 1818 med Jens Larsen Fjulsrud (f. ca. 1785), seinere husmann i Dalekjønn under Nes, minst åtte barn: Lars (f. 1819), Nils (f. 1820), Paul (f. 1822), Johannes (f. 1826), Gulbrand (f. 1828), Ole (f. 1830), Andreas (f. 1833) og Bernt Johan (f. 1835) – se Dalekjønn under Nedre Nes.

* Mari (1797–1800), d. 3 år gammel.

* Anders (f. 1800).

I 1801 satt Guri Gautesdatter (36) og Nils Paulsen (46) i Trøgsle med fem barn: Paul (11), Mari (9), Kari (6), Anne (6) og Anders (1). På bruket bodde også to av husmoras brødre, Gunder Gautesen (28, «Soldat ved en af de Danske Regimenter») og Jon Gautesen (25, kølabrenner).



«Parti fra Ringerike. Ved Sundvolden» er bildeteksten på denne tegningen i «Skilling-Magazin» 1884. Motivet er fra Trøgslø.

I 1803 var Nils Paulsen død, og det ble avholdt skifte. Han etterlot seg hustru og fem barn. Boet var fallitt, og Guri Gaudesdatter lånte 300 riksdaler av Ole Svendsen Pommern mot pant i bruket. Guri maktet nok ikke renter og avdrag, og det endte med at Ole Svendsen Pommern overtok som eier. Guri Gaudesdatter fikk i 1807 en sønn, Nils, med Anders Eriksen fra Bærums Verk. I 1818 giftet hun seg igjen med en-kemann Anders Jakobsen Gjesvold (64), husmann på en av Hagahaug-plassene under Nordre Gjesval.

OLE SVENDSEN POMMERN (f. 1769) var sønn av Svend Eriksen (1732–1792) og Margrete Olsdatter (f. 1740) fra By, som var husmannsfolk i Løkka (Gjesvaleie) da sønnen ble født. De kom seinere til Pommern under Stein.¹⁹

Ole Svendsen Pommern ble gift med MARTE JØRGENSEDATTER HUNGERHOLDT (f. 1779). De var bosatt i Sundvollen da de i 1806 fikk datteren Jørgine. Ole Svendsen satt ikke lenge som eier av eiendommen. I 1808 lånte han 2.700 riksdaler av kjøpmann Hans Bang på Strømsø, og måtte snart levere sitt bo til skifteretten. Ved auksjonsskjøte av 28. desember 1810 ble Ole Andersen Averøen ny eier av Trøgslø.

OLE ANDERSEN AVERØEN (1762–1845) var bruker på prestenketet Averøya. Han ble i 1797 gift med INGEBORG MIKKELSDATTER ULLERN (f. 1765) fra Nedre Ullern, og vi kjenner tre av deres barn: Marte, Anders og Marie – se bind 4 s. 28–30.

19 Svend Eriksen Pommern ble erklært død i 1792, da han druknet i Steinsfjorden (ble ikke funnet igjen).

HELLEBRUDD

I Trøgslø var det flere større hellebrudd, hvor det ble brutt ut heller av Ringerikssandstein. Sigvart Syversen Åsen, Peter Lyse og Martin Pedersen Korneliusbråten drev her for egen regning, og betalte etter uttatt kvantum. En stor del av steinen som ble brukt til nye Hole kirke (innviet 1954) og kirkegårds-muren, kom fra Trøgslø. Det gjorde også minnesteinen over Kari Hiran, som ble reist på Benteplassen på Krokskogen i 1966.

Ole Andersen Averøen var eier av Trøgslø i 23 år. I perioden 1798–1829 var han også eier av Nedre Ullern, men bodde hele tida på Averøya. Husene på Nedre Ullern leide han bort til to av sin kones søstre og deres familier, og i Trøgslø hadde han en husmann. Ved skjøte av 21. desember 1833 solgte han Trøgslø, av skyld 1 2/3 lispund, til svigersønnen Jens Nilsen Ullern.

JENS NILSEN ULLERN (1802–1881) var gift med MARIE OLSDATTER AVERØEN (f. 1846), og overtok i 1829 Nedre Ullern etter sine svigerforeldre. Marie Olsdatter og Jens Nilsen fikk sju barn: Nils, Inger Marie, Othilie, Gunhild Mathea, Anders, Karen og Karen – se bind 4 s. 30. I 1853 solgte Jens Nilsen Trøgslø til eldste sønn, Nils, for 500 spesidaler.

NILS JENSEN ULLERN (1833–1908) var gift med BERTE MARIE NILSDATTER ONSAGER (1835–1888), og de fikk to døtre:

* Maren (f. 1865), g.m. Hans Johnsen Fekjær, (f. 1854) på Fekjær søndre, seks barn – se nedenfor.

* Johanne (f. 1869), g.m. Julius M. Haugen (f. 1863) fra Skedsmo, fem barn: Margrethe (f. 1891), Thorleif (f. 1892), Nils (f. 1894), Jens (f. 1896) og Else (f. 1898).

I folketellinga 1865 er det notert at løpenr. 167 «Krogsundvold Trøgslø» var ubebodd, men eieren sådde $\frac{3}{4}$ t. bygg og 1 t. poteter på bruket. I 1865 bodde det folk på tre husmannsplasser: Trøgsløberget, Trøgsløleokka og en plass som kun ble kalt Trøgslø (ikke hovedbruket) – se omtale av husmannsplasser.

I 1866 overtok Nils Jensen også Nedre Ullern etter foreldrene. Han ble enkemann i 1888, og i 1896 solgte han Nedre Ullern og flyttet til datteren Maren og svigersønnen Hans Johnsen Fekjær på Fekjær søndre, hvor han hadde livøre til sin død i 1908. En del av avtalen for oppholdet var at svigersønnen seinere skulle overta Trøgslø, noe han gjorde i 1805.

HANS JOHNSEN FEKJÆR (f. 1854) var gift med MAREN NILSDATTER ULLERN (f. 1865). De fikk seks barn, hvorav tre (Nils, Gunvor og Fredrik) døde som små. De tre som vokste opp var: John (f. 1898), Nils (f. 1900) og Gunhild (f. 1905). I 1890 ble Hans Johnsen Fekjær eier av farsgården Fekjær søndre.

Trøgslø har siden fulgt eierne av Fekjær søndre, men de har aldri bodd på bruket. Bygningene i Trøgslø er blitt leid ut til Oslo-folk. I 1925 overtok eldste sønn, John Hansen Fekjær, både Fekjær søndre og Trøgslø for 20.000 kroner. Foreldrene, Maren Nilsdatter og Hans Johnsen Fekjær, forbeholdt seg bruksrett til plassen Bjørsrud, og rett til ved og havn i Bjørsrud skog. De skulle også til enhver tid ha rett til å kreve å få



*Trøgsle høsten 2008.
Våningshuset ble bygd i
1859 av naboen Lars Lyse i
Lårvikkleiva (Lyse).
© Fotograf Siri Berrefjord*

Bjørnsrud med nevnte rettigheter utskilt og tilskjøttet uten betaling. Bjørnsrud ble i 1930 utskilt og solgt til Johns bror, Nils Hansen Fekjær, for 2.000 kroner – se gnr. 231/29 Strandbo.

JOHN HANSEN FEKJÆR (1898–1955) var gift med ALIS THORESEN (1902–1973) fra Oslo, og de fikk tre barn: Marit, Hans Dag og Tore Fredrik.

I 1956 ble Fekjær søndre og Trøgsle overtatt av eldste sønn, HANS DAG FEKJÆR (f. 1933), og hans søster Marit overtok bygningene i Trøgsle med cirka 2 dekar tomt (gnr. 231/90 Åsaveien 84). Hans Dag Fekjær er gift med REIDUN MYRVANG (f. 1931), og de har to sønner: John (f. 1960) og Anders (f. 1964) – se bind 1 s. 228–230.

I 2001 overtok eldste sønn, JOHN FEKJÆR (f. 1960), som eier av Fekjær søndre og Trøgsle. Han er gift med ANNE FIDJESTØL (f. 1966) fra Modum, og de har to barn: Hans (f. 1998) og Gunhild (f. 2001).

Det gamle våningshuset i Trøgsle ble bygd av Lars Lyse i 1859 (årstallet er hogd inn i trappehella). Øvrige bygninger er et gammelt uthus. En gammel låve ble revet rundt 1985. Den var trolig fra 1906, da en «ladebygning» i Trøgsle ble brann-assurert for 900 kroner.

Trøgsle var opprinnelig på cirka 200 dekar. Siden sist i 1930-årene har et titall hytte- og boligtomter blitt utskilt og solgt, og det er utstedt festekontrakter for seks hyttetomter. Etter at industrifeltet ble utskilt i slutten av 1980-årene, er eiendommen i dag på rundt 150 dekar. Den siste åkeren (5 dekar) ble plantet til med juletrær i 1985.

SUNDVOLLEN FERGESTED

Mellom dagens Nervollen (gårdstunet på Sundvolden gård) og fjorden lå et lite hus hvor fergemannen bodde. Fra rundt 1850 skal det ha vært skomaker Anders Olsen (f. 1818 i Åmål i Wärmaland) som var fergemann her. Han hadde jobben inntil Kroksund-brua ble ferdig i midten av 1850-årene. Han giftet seg i 1854 med Olea Olsdatter (1830–1889) fra Nes i Hallingdal, datter av Ole Olsen Rimeplassen. Da brua stod ferdig, tok de kua og sine øvrige eiendeler i fergen og rodde til Svangstrand. I 1865 bodde de på Bragerøen i Drammen.*

* Vi kjenner tre av deres barn: Karen Jørgine (f. 1856, gift 1882 i Oslo med Hans Jørgen Iversen, flere barn), Maria (f. 1858 i Skoger) og Oskar (som tok navnet Ekeland, hans sønn var kunstmaleren Arne Ekeland). Opplysninger fra Bjørn Iversen, Oslo og Boye Langerud, Sundvollen.

Nedre Sundvollen

LØPENR. 168 OG 169 – I DAG GNR. 231/4 SUNDLAND

I 1735 skiftet Sundvollens eier, Nils Andersen, «i levende live» med sine sønner Paul og Rolv. Paul fikk hovedbruket, Sundvolden gård (seinere løpenr. 166 av skyld 3 skinn), mens Rolv fikk Nedre Sundvollen (seinere løpenr. 168 og 169 av skyld 2 skinn).

ROLV NILSEN SUNDVOLDEN (ca. 1712–1754) var gift med MAGNHILD ANDERSDATTER ELSTANGEN (ca. 1711–1775), og vi kjenner fem av deres barn:

- * Ole (1738–1739), d. 1 år 4 måneder gammel.
- * Guri (1739–1743), d. 4 år gammel, gravlagt samme dag (24. november) som søsteren Kirsten.
- * Kirsten (1742–1743), d. 1 år 10 måneder gammel.
- * Maria (f. 1743), g. 1761 m. Nils Nilsen Hurum (f. 1727) fra Ner-Nigarden Hårum, seinere eier av Nedre Sundvollen, minst fem barn: Rolv, Ole, Marte, Nils og Gunhild – se nedenfor.
- * Guri (f. 1746), g.m. Anders Andersen på Øvre Sundvollen, minst sju barn – se gnr. 231/11 Øvre Sundvollen.

*Sundland pensjonat 1908.
Det gamle våningshuset fra
1754 ble påbygd til pensjo-
nat i perioden 1896–1910.
Seinere ble det bygd ny spise-
sal i 1920-årene.*

I 1754 ble det avholdt skifte etter Rolv Nilsen Sundvolden. Boet eide «halvdelen av gården Sundvollen» (av skyld 2 skinn), taksert til 200 riksdaler, og boets øvrige bruttoverdi



var i overkant av 87 riksdaler. Etter at gjeld og omkostninger var fratrukket, var nettoverdien 14 skilling. Avdøde etterlot seg hustru og de to døtrene: Mari (9) og Guri (7)

Magnhild Andersdatter satt så som eier til 1761, da Nils Nilsen (fra Ner-Nigarden Hårum) giftet seg med datteren Maria, og overtok gården.

I 1762 satt NILS NILSEN SUNDVOLDEN (1727–1800) som selveier i Nedre Sundvollen med hustru MARIA ROLVSDATTER (f. 1743) samt Magnhild Andersdatter og hennes datter Guri, henholdsvis gardkonas mor og søster. Som «andre folk boende paa gaarden» var registrert Gul Borgersen og hans familie: hustru Marte Hansdatter og barna (over 12 år): Mari (konfirmert 1762), Margrethe, Borger og Christian.²⁰ På bruket bodde også én innerst (leieboer), Inger Halvorsdatter («fattig og nødlidende»).

Vi kjenner fem av barna til Maria Rolvsdatter og Nils Nilsen:

* Rolv (f. 1762), eier av bruket fra 1791, g.m. Barbro Gautesdatter, minst 11 barn – se nedenfor.

* Ole (f. 1765), g. 1807 m. Kirstine Christensdatter Gjesvold (f. ca. 1758), som var tjenestejente på Søndre Gjesval i 1801.

* Marte (f. og d. 1767).

* Nils (f. og d. 1767), d. 10 uker gammel.

* Gunhild (f. 1771), g. 1806 m. grenader Ole Elensen (f. ca. 1776) på Stein (var i 1801 landartillerist og bosatt på Storøya).

I 1776 ble Nedre Sundvollen delt i to, ved at Nils Nilsen solgte halve bruket til sin svoger, Anders Andersen. Den utskilte delen fikk en skyld av 1 skinn og seinere løpenr. 169 (seinere Øvre Sundvollen bnr. 11). Den gjenværende delen av gårdparten, seinere løpenr 168 (Nedre Sundvollen, seinere bnr. 4 og 5), også av skyld 1 skinn, ble i 1791 overdratt til eldste sønn Rolv Nilsen for 150 riksdaler. Nils Nilsen Sundvolden døde i 1800, og hans alder ble i kirkeboka oppgitt til 70 år (han var 73).

ROLV NILSEN SUNDVOLDEN (f. 1762) giftet seg i 1790 med BARBRO GAUTESDATTER SUNDVOLDEN (f. ca. 1771), datter av Gaute Isaksen Sundvolden og hans andre hustru Kari Gundersdatter. Vi kjenner 11 av deres barn:

* Gulbrand (1791–1873), overtok eiendommen fra faren i 1821, g.m. Astrid Olsdatter, én sønn Nils (f. 1826) – se nedenfor.

20 I 1762 var Kirsti Gulsdatter Sundvolden fadder ved en barndåp, men hun er ikke registrert bosatt i Hole i skattemanntallet seinere samme år.

- * Nils (f. og d. 1794).
- * Maria (f. 1795), g.m. Paul Andersen Sundvolden, eier av Øvre Sundvollen løpenr. 169a (seinere bnr. 11), minst åtte barn.
- * Marte (1798–1801), d. 3 år gammel.
- * Nils (1801–1801), d. ¾ år gammel.
- * Nils (f. 1803).
- * Marte (f. 1805).
- * Peder (f. 1806), seinere eier av Søndre Sørbråten (Enga), g. 1837 m. Marie Olsdatter Sundvolleie (f. ca. 1812), minst tre barn: Berte Marie (f. 1838), Olea (f. 1842) og Karen Randine (f. 1847) – se gnr. 231/9 Enga.
- * Christian (1816–1829), d. 13 år gammel.

I 1801 satt Rolv Nilsen (43) og Barbro Gaudesdatter (30) på gårdparten med tre barn: Gulbrand (9), Maria (5) og Marte (3)²¹ samt husbondens mor, Maria Rolvsdatter (73, føderådsenke) og søster Gunhild Nilsdatter (30, ugift).

I 1809 lånte Rolv Nilsen 230 riksdaler av kammerherre Peder Anker mot pant i gården.

Ved skjøte av 21. august 1826 solgte Rolv Nilsen bruket til eldste sønn, Gulbrand Rolvsen, for 400 spesidaler og livøre. Selger Rolv Nilsen og hustru skulle ifølge avtalen få bruke en del av gården, «Sørbraaten kaldet», i sin levetid, og denne gårdparten skulle deretter falle tilbake til Gulbrand Rolvsen.

GULBRAND ROLVSEN SUNDVOLDEN (1791–1873) giftet seg i 1821 med ASTRID OLSDATTER (f. ca. 1794),²² og de fikk én sønn Nils (f. 1826), som seinere ble eier av Nedre Sundvollen – se nedenfor.

Gulbrand Rolvsen kom tidlig i økonomisk uføre, og stykket etter hvert sin gård opp i tre mindre bruk. Etter hvert måtte han gå fra gården, og «endte sine dager i en liten stue som skal ha ligget på berget».²³

I 1830 delte han først gården i to, ved at den «halve Deel af nedre Sundvolden» (løpenr. 168b) ble utskilt og solgt til Engebret Halvorsen Kroksund for 300 spesidaler.²⁴ Engebret

21 I folketellinga er 3-åringen kalt Anne, men det synes klart at det *er* Marte, som ble født i 1798 og ble gravlagt 8. mars 1801 (folketellinga var 1. februar s.å.). Det er heller ingen Anne som er døpt i det aktuelle tidsrommet. (Etter Ole Yttri.)

22 Astrid Olsdatter var trolig fra Hallum i Norderhov, datter av Ole Halgrimsen og Ingeborg Evensdatter.

23 Stua lå trolig på berget rett nord for Benterud. (Etter Jon Bech: «Benterud 1763–1913–1963»).

24 Denne gårdparten ble i 1836 tatt tilbake på odel av Nils Gulbrandsen (ved verge), men han klarte øyensynlig ikke å reise innløsningssummen, og Engebret Halvorsen overtok på nytt. Gårdparten ble i 1874 solgt til eieren av hovedbølet (løpenr. 166a, seinere bnr. 1).

Halvorsen fikk nordre del og driftsbygningene (låve med skjyku og et fjøs), mens Gulbrand Rolvsen beholdt stuebygning og stabbur, som han innen neste sommer skulle flytte til sin del av eiendommen. Nedre Sundvollens skogteig på Krokskogen skulle inntil videre være felles eiendom. Retten fant at skylda på Engebret Halvorsens del «retfærdigen bør staae i mindre Skyld end den Gulbrand Rolvsen beholder tilbage», og ble satt til 1/3 lispund, mens Gulbrand Rolvsens del fikk ½ lispund – se Nedre Sundvollen løpenr. 168b.

Oppgjøret for kjøpesummen på 300 spesidaler viste tydelig den vanskelige stillingen til selgeren Gulbrand Rolvsen. Kjøper overtok først to obligasjoner, på 200 spesidaler til Norges Bank og 50 spesidaler til kanselliråd Wraatz i Christiania. De øvrige 50 spesidaler skulle dekke omkostninger ved skyldsetningsforretningen og salget, og «hvad der endda maatte blive tilovers af Kjøbesummen betaler han til Bærums Jernværk i Afdrag min der skyldige Boggiæld».

I 1838 ble ytterligere en parsell (løpenr. 168c av skyld 15 skilling, seinere bnr. 5 Benterud) utskilt og solgt til Bent Olsen Fekjær. Året etter (1839) ble så det meste av jordveien på eiendommen utskilt (løpenr. 168d av skyld 4 ort 6 skilling, seinere bnr. 6 Sørenga) og solgt til Jens Nilsen Gjesvold. Resterende skyld på løpenr. 168a ble dermed 12 skilling, og ved skjøte av 30. oktober 1839 overdratt til sønnen Nils for 30 spesidaler. Årsaken til overdragelsen var at Gulbrand Rolvsens økonomisk stilling var blitt ytterligere forverret. I 1836 ba han selv, i brev til sorenskriveren, om å få oppnevnt en annen verge for sønnen, da «jeg føler min Udyktighed som en uformuende Mand».

NILS GULBRANDSEN SUNDVOLDEN (f. 1826) overtok som eier etter faren i 1839, bare 13 år gammel. Hans verge var Ole Olsen Laarvigen. Han satt som eier til 1853, da eiendommen ble solgt på auksjon til Peder Olsen Rudsødegård. Nils Gulbrandsen giftet seg i 1857 med INGER ERIKSDATTER RØRVIKEIE (f. 1830), fra Bubråtten under Rørvika. Vi kjenner to av deres barn: Edvard (f. 1853) og Andreas (f. 1857). I 1865 satt Nils Gulbrandsen (40, husmann og fisker) som enkemann på Garntangen med de to sønnene.

I 1853 var Gulbrand Rolvsens foreldre, Rolv Nilsen og Barbro Gautesdatter, døde (ifølge presteattest). De to gårdpartene Sørbråten falt dermed tilbake til livsarvingene, som var Gulbrand Rolvsen, Marie Rolvsdatter og Peder Rolvsen. Gulbrand Rolvsen overtok Nordre Sørbråten (Nordenga) etter å ha kjøpt sine søskens andeler for 100 spesidaler (se gnr. 231/8 Nordenga), mens Peder Rolvsen overtok Søndre

Sundland pensjonat i 1905. Låven ble revet sist i 1960-årene. Legge merke til veien, som kom nordfra (over Benterud).



Sørbråten (Enga) etter å ha løst ut søsknene for 60 spesidaler (se gnr. 231/9 Enga).

PEDER OLSEN RUDSØDEGÅRD satt som eier av Nedre Sundvollen i 2 ½ år. Ved skjøte av 1. november 1856 solgte han det tilbake til GULBRAND ROLVSEN SUNDVOLDEN for 160 spesidaler. Kjøperen lånte 180 spesidaler av maler Jørgen Erichsen mot pant i sine to eiendommer i Sundvollen: Løpenr. 168a Nedre Sundvollen (12 skilling) og løpenr. 168f Nordre Sørbråten (14 skilling). I 1857 ble skiftet etter hans avdøde kone, Astrid Olsdatter, avsluttet, og gården ble utlagt enkemannen, med panterettsutlegg til Hans Andersen Gjesvold. Sønnen Nils Gulbrandsen arvet halve boet (50 spesidaler), men skyldte boet mer (60 spesidaler) og var derfor «ute».

I 1862 solgte Gulbrand Rolvsen løpenr. 168a og 168f til Lars Olsen Klekken-eie. Kjøpesummen kjenner vi ikke, men selger og «hans tilkommende hustru» forbeholdt seg bruksrett til et jordstykke samt rett til «brændefang» (ved).

LARS OLSEN SUNDVOLDEN (f. 1820) var skomaker, og fra Klekken-eie i Haug. Han giftet seg med INGER ANDERSDATTER (1830–1879) fra Fonkalsrud i Soknedalen. I 1865 satt de på bruket med to barn: Anne Marie (10) og Anders (5). De hadde ingen husdyr, men sådde årlig 1/8 t. rug, ½ t. bygg, 1 ½ t. blandkorn og 2 t. poteter. Vi kjenner fire av deres barn:

* Anne Marie (f. 1856).

* Anders (1861–1895), g. 1892 m. Karen Elise Hansdatter (f. 1861) fra Nystua under Stein, seinere eier av gnr. 52/13 Nordvolden, én datter Andrea (f. 1895) – se gnr. 231/13 Nordvolden.

SUNDLAND PENSJONAT

Like etter 1900 begynte Inger Marie og Karl Sundland å ta imot pensjonatgjester i Sundland. Det gamle våningshuset ble påbygd i perioden 1896–1910. Etter hvert ble det fem gjesterom i hovedhuset og tre i det kombinerte stabburet/gjestehuset, og Sundland pensjonat kunne ta imot 10–20 overnattingsgjester. De tre barna overtok som eiere i 1939, men foreldrene fortsatte å drive pensjonatet. Etter hvert tok de to døtrene, Karen og Inga Sundland, over driften. Det gikk gjetord om deres renslighet, for i Sundland ble det skrubbet og vasket nærmest uopphørlig. Til og med fjøset ble skurt, og hoggestabben! Gulvet i spisesalen fikk smake såpe og vann flere ganger daglig, og ble til sist råteskadet ... Sundland pensjonat stengte dørene i 1963.

* Vi kjenner tre av deres barn: Karen Jørgine (f. 1856, gift 1882 i Oslo med Hans Jørgen Iversen, flere barn), Maria (f. 1858 i Skoger) og Oskar (som tok navnet Ekeland, hans sønn var kunstmaleren Arne Ekeland). Opplysninger fra Bjørn Iversen, Oslo og Boye Langerud, Sundvollen.

* Helene (f. 1868), konfirmert 1882.

* Ole (f. 1873), g. i Kristiania i 1898.

I november 1865 ble det tinglyst en salgskontrakt fra Lars Olsen Sundvolden til enka Kari Bendiksdatter (f. 1794 i Norderhov), som da var bosatt som losjerende dagarbeider på en av Nes-gårdene på Utstranda. Noe skjøte ble imidlertid ikke tinglyst.

Inger Andersdatter døde i 1879, 49 år gammel. Ved skjøte av 25. mai 1884 solgte Lars Olsen bruket til enka Karen Olsdatter Sundland for 1.280 kroner. Den nye eieren lånte 500 kroner i Hypotekbanken mot pant i eiendommen, som siden er blitt kalt Sundland.

KAREN OLSDATTER SUNDLAND (1829–1904) var datter av husmann Ole Syversen (fra Nes i Hallingdal) på plassen Sundland på Storøya. Hun var gift med Andreas Olsen (f. 1830) fra Rytterakertangen (Roberget), som døde tidlig i 1860-årene av tæring. De fikk to barn: Ole (trolig d. som barn) og Inger Marie (f. 1859).

I 1900 satt Karen Olsdatter Sundland på bruket med datteren Inger Marie og hennes familie (mann og tre barn – se nedenfor).

Karen Olsdatter Sundland døde i 1904. Hennes eneste arving var datteren Inger Marie, som dermed overtok hjemmelen til eiendommen sammen med ektemannen.

KARL JOHANNESSEN (f. 1853) var fra Bråten (Hagen) ved Steinsetra på østsida av Steinsfjorden, og giftet seg i 1883 med



Inger Marie Sundland (f. 1859) og Karl Johannessen Sundland (f. 1853) begynte å ta imot pensjonatgjester i Sundland like etter 1900.

Johannessens Hotell rundt 1930. Det var fire gjesterom i hovedhuset og tre gjesterom i stabburet (til venstre).



Sundland høsten 2008. Hovedbygningens eldste del er fra 1754, og ble påbygd til pensjonat i perioden 1896–1910 og i 1920-årene. © Fotograf Siri Berrefjord



INGER MARIE ANDREASDATTER SUNDLAND (f. 1859). De fikk tre barn:²⁵ Andreas (f. 1884), Karen (f. 1888) og Inga (f. 1896).

I 1900 drev Karl Johannessen Sundland (ifølge folketellingen) som tømmerfløter og jordbruksarbeider. I 1904 lånte han 500 kroner og i 1911 ytterligere 1.400 kroner i Hole sparebank mot pant i eiendommen. Pengene ble brukt til å bygge på våningshuset, for at de kunne ta imot pensjonatgjester. Sundland pensjonat vokste litt etter litt. Dagens eiere har tatt vare på bilag som viser at Karl Johannessen bandt fiskegarn, som han leverte til en stolmaker på Vikersund i bytte mot stoler til pensjonatet.

25 Karl Johannessen var tjenestedreng i Rørvika da han i 1880 ble utlagt som barnefar til et pikebarn, Helga, av Lovise Nilsdatter Monsebråten (f. 1857). Helga Karlsdatter var i 1900 tjenestejente på Berg på Røyse.

Ved skjøte av 18. august 1939 solgte Inger Marie og Karl Johannessen eiendommen Sundland til de tre barna for 6.000 kroner, hvorav 3.000 kroner for løsøre. Selgerne forbeholdt seg rett til å drive eiendommen og Sundland pensjonat for egen regning i sin levetid, av 5-årlig verdi 1.500 kroner.

ANDREAS JOHANNESSEN (1884–1960), KAREN JOHANNESSEN (1888–1962) og INGA JOHANNESSEN (1896–1965) var alle ugifte. Andreas drev med birøkt og var yrkesfisker i Tyrifjorden, og leverte honning og fisk med egen bil til forretninger i Hønefoss (han var en av de første i Hole som hadde bil). Ellers var han i yngre år aktiv skøyteløper. De to søstrene drev pensjonatet, og en del fisk og kreps som broren fisket i fjorden, var nok å finne på menyen. I 1963 ble pensjonatdriften nedlagt.

Etter Inga Johannessens død i 1965 ble eiendommen, ved skjøte av 20. april 1966, solgt til Borgny Toft for 290.000 kroner (inkludert løsøre 25.000 kroner).

BORGNY TOFT (f. 1910) var lege og tannlege, og gift med JOHAN TOFT, som også var lege (bl.a. i Korea under Koreakrigen). De var fra Oslo, og bosatte seg i Sundland.

Ved skjøte av 18. desember 1973 solgte Borgny Toft eiendommen til Kirsti og Kåre Bech, og flyttet til Slependen i Bærum.

KÅRE BECH (f. 1940) fra Oslo er «oppvokst» på nabobruket Benterud, som sønnesønn av Clementine og Johan Kjær. Han giftet seg i 1963 med KIRSTI QVIGSTAD (f. 1940) fra Oslo, og de har to døtre:

* Gunvor (f. 1968), bosatt på Oppsal i Oslo, samboer med Lars Indresand (f. 1970) fra Harstad, to barn: Ingeborg (f. 2005) og Brage (f. 2007).

* Ingeborg (f. 1971), bosatt på Libakke på Røyse, samboer med Anders Bjerke (f. 1967) fra Norderhov, to barn: Oliver Scott (f. 2006) og Emily Alexandra (f. 2008).

Kåre Bech er arkitekt (i dag pensjonist), og har fra 1975 drevet eget arkitektkontor i Sandvika/Hole. Kirsti Bech er utdannet adjunkt, og var rektor ved Hole ungdomsskole fra 1987 til 2005.

Eiendommen er på 24 dekar, hvorav 10 dyrket mark, 10 dekar annet og 4 dekar skog (i Grøndokka). Eldste del av våningshuset er fra 1754, siden påbygd til pensjonat i perio-



Kirsti Bech f. Qvigstad (f. 1940) og Kåre Bech (f. 1940) har vært eiere av Sundland siden 1973.

den 1896–1910 og i 1920-årene (spisesal), og ombygd i perioden 1979–90). Øvrige bygninger er et kombinert stabbur/gjestehus, driftsbygning, garasje, dukkestue og gammel fiskebu. Den gamle låven i Sundland ble revet sist i 1960-årene.

Sundvollen LØPENR. 168B

(fra 1874 en del av Sundvolden gård)

I 1830 ble Nedre Sundvollen (løpenr. 168) delt i to, ved at Engebret Halvorsen Kroksund kjøpte halve gården for 300 spesidaler. Engebret Halvorsen fikk nordre del samt låven med skjyku og et fjøs, mens selgeren Gulbrand Rolvsen beholdt stuebygning og stabbur, som han innen neste sommer skulle flytte til sin del av eiendommen. Skogteigen på Krokskogen skulle inntil videre være felles eiendom.

ENGBRET HALVORSEN SUNDVOLDEN (1788–1842) var fra Kroksund gård på den andre siden av sundet. Han var gift med RAGNHILD PEDERSDATTER VIK, og vi kjenner to av deres barn:

* Anne (f. 1824), g.m. Peder Ellingsen Kroksundødegård (f. 1820) i Kroksundødegården vestre, seks barn: Inger (f. 1845), Edvard (f. 1849), Engebret (f. 1851), Andreas (f. 1856), Peder (f. 1859) og Martin (f. 1863) – se bind 1 s. 159.

* Erik (f. 1828), seinere eier av gårdparten i Sundvollen, i 1857 bo-satt på Tokerud (trolig på Hadeland).

I 1836 ble gårdparten tatt tilbake på odel av Gulbrand Rolvsens 10 år gamle sønn, Nils Gulbrandsen (ved verge Ole Olsen Laarvigen), men han klarte øyensynlig ikke å reise innløsningssummen. Da datteren Anne ble konfirmert i 1839, ble foreldrenes bosted oppgitt å være Vikseie.

Engebret Halvorsen døde i 1842, og Ragnhild Pedersdatter overtok som eier ved skiftehjemmel, med panterettsutlegg til Norges Bank og de to barna. Hun giftet seg igjen med ANDERS OLSEN SUNDVOLDEN, som ved skjøte av 11. januar 1853 solgte gårdparten til hennes sønn fra første ekteskap, Erik Engebretsen, for 400 spesidaler og bruksrett for Anders Olsen og mora i deres levetid.

ERIK ENGBRETSSEN (f. 1828) satt som eier av gårdparten i fire år. Han ble kalt Erik Engebretsen Tokerud da han i 1857 solgte gårdparten videre til Hans Olsen for 1.000 spesidaler, med pantelån fra selger til kjøper på 550 spesidaler.



HANS OLSEN SUNDVOLDEN kom raskt i økonomisk uføre. I 1862 løste han inn obligasjonen til den tidligere eieren, og tok opp nytt pantelån hos saksfører Hans Salomonsen på 450 spesidaler. I 1863 og 1864 ble det holdt en rekke utleggsforretninger hos ham, og det endte med at han måtte levere sitt bo til skifteretten. I april 1865 ble det avholdt auksjon hos Hans Olsen Sundvolden, og utlyst for salg ble blant annet 1 ku, flere hester, 1 trille, 1 arbeidsvogn, 1 slede, arbeidsseler samt innbo av alle slag, deriblant kjøkkentøy og sengeklær.

Eieren av Sundvollen løpenr. 166 (seinere bnr. 1), hotelleier JOHAN BLYBERG, fikk tilslaget på eiendommen. Tvangsauksjonen var forårsaket av den misligholdte obligasjonen til saksfører Salomonsen.

I folketellinga 31. desember 1865 var gårdparten ubebodd, og eier var Johan Blyberg. Auksjonsskjøte ble først utstedt 28. september 1874, og kjøpesummen var 630 spesidaler. Gårdparten har siden vært en del av Sundvolden gård.

Sundvollen skole (i forgrunnen midt i bildet) i 1949, med Benterud til høyre og Sundvolden Hotel i bakgrunnen. Det var ikke så mange boliger i Grøndokka den gangen.

Foto: Widerøe's Flyveselskap AS



Benterud høsten 2008.

Våningshusets eldste del (den sydøstre fløyen) er fra rundt 1750, og påbygd i 1880-årene. Stabburet (med årstallet 1802 i værhanen) ble flyttet hit fra Bråtahaugen under Øverby cirka 1890, og låven ble bygd i 1880-årene.
© Fotograf Siri Berrefjord

Sundvollen

LØPENR. 168C – I DAG GNR. 231/5 OG 17 BENTERUD

I 1838 ble det fra Nedre Sundvollen (løpenr. 168a, seinere bnr. 4) utskilt en parsell som ble solgt til Bent Olsen Fekjær for ukjent kjøpesum.

BENT OLSEN FEKJÆR (f. ca. 1809) var gift med MAREN KRISTOFFERSDATTER DOMHOLT (ca. 1809–1889), og vi kjenner fire av deres barn:

- * Ole (f. 1835), i 1865 31 år og ugift tjenestedreng på Stein, i 1867 utlagt som barnefar til Maren Eline Kristiansdatter Sørum-eies sønn, Karl Bernhard.
- * Kristoffer (f. 1841), seinere eier av Benterud, g.m. Berte Marie Larsdatter – se nedenfor.
- * Martin (f. 1851), tvilling.
- * Dødfødt barn (1851), tvilling.

Maren Kristoffersdatter og Bent Olsen bygde opp et bruk på parsellen, som fikk navnet Benterud. I 1865 satt Bent Olsen (57) og Maren Kristoffersdatter (57) i Benterud med sønnen Kristoffer (26) og et legdslem, Ole Nilsen (7). De hadde 1 ku og sådde ¼ t. bygg, ½ t. blandkorn og 2 t. poteter.



*Benterud i 1912.
Våningshusets eldste del er
fra rundt 1750, og ble på-
bygd i 1880-årene.*

Maren Kristoffersdatter døde i 1889, og samme år solgte Bent Olsen gårdparten til sønnen Kristoffer for 1.000 kroner og livøre til selger i hans levetid.

KRISTOFFER BENTSEN SUNDVOLDEN (f. 1841) giftet seg i 1871 med BERTE MARIE LARSDATTER ELVIGEN (f. 1847) fra Norderhov. Ekteskapet synes barnløst.

I 1871 ble Kristoffer kalt «arbeidsmand» i kirkeboka, men i skjøtet på eiendommen i 1889 var han landhandler. I 1900 satt Berte Marie og Kristoffer i Benterud, og i hennes rubrikk er det føyd til at hun «mødtager reisende». De fire soverommene i 2. etasje i den eldste del av huset, har hatt nummer på dørene.

Ved skjøte av 1. mars 1910 solgte Kristoffer Bentsen eiendommen (av skyld 19 øre) til eieren av Sundvolden Hotel, OLE BLYBERG, for 12.000 kroner.

I 1913 ble bruket Benterud skilt ut med omliggende jord og solgt til professor Johan Kiær for 11.000 kroner (bnr. 17 Benterud av skyld 15 øre). Det gjenværende av «gamle» bnr. 5, et ubebygd skogareal på cirka 4,6 dekar i Grøndokka, var dermed 4 øre, og ble etter Ole Blybergs død i 1930 overtatt av hans hustru Lucy Blyberg f. Nøsterud i uskiftet bo. I 1957 solgte hun skogteigen til sin bror, Petter Nøsterud (f. 1898), og i 1969 overtok hans nevø Dick Robert Rollve (f. 1932). Siden 1990 har sistnevntes hustru, Eva Tyrhjell Rollve (f. 1936), vært eier sammen med sin niese, Mona Elisabeth Næss (f. 1956). De er bosatt i henholdsvis Oslo og Rakkestad. Teigen er en del av prosjektet Kleivåsen, som er under regulering for utbygging.

FRØHAUG-KLOKKE FRA 1785

Da Kristoffer Bentsen og hustru reiste fra Benterud i 1910, ble det holdt auksjon over en del innbo og løsøre. Hotelleier Gulbrand Karlsen på Kroksund hotel kjøpte da en del av møblene. Ved ny auksjon på Kroksund i 1917 kjøpte familien Kiær noen av møblene tilbake, deriblant et gammelt gulvur fra klokke-maker Ole Larsen Frøhaug, lagd cirka 1785. Både kassen og verket ble restaurert i 1959, og verket har alltid gått glimrende.*

*Jon Bech: «Benterud 1763–1913–1963», s. 38.



*Professor Johan Aschehoug
Kiær (1869–1931).*



*Elise Clementine Kiær f.
Bech (1878–1975) på
Benterud i 1914.*

JOHAN ASCHEHOUG KIÆR OG SJØSKORPIONEN

I 1908 fant Elise Clementine Kiær fossilet av en liten fisk ved Kroksund, og året etter la hennes mann, professor Johan Aschehoug Kiær, opp til en omfattende utgraving i området. Her deltok både vitenskapsmenn og studenter, og det var da Kiær fant fossilet av en 70 cm lang sjøskorpion på Rudstangen. Skorpionen fikk navnet *Mixopterus Kiæri*. Den ble anslått å være 420 millioner år gammel. I området ble det også funnet fossiler av urfisk og krepsdyr. Disse er avleiringer som ble avsatt på havbunnen i jordas oldtid, da det meste av slettelandet på Ringerike var havbunn. Johan Kiær bygde opp Paleontologisk museum i Oslo, og var anerkjent langt utenfor Norges grenser. I 1908 gav han ut sitt store verk «Das Obersilur im Kristianiagebiete», som var resultatet av omfattende undersøkelser av den kambro-siluriske lagrekken i Oslofeltet. Seinere kom den forvitnelige «Verdener som svandt». Kiærs paleontologiske arbeider omfatter primært beskrivelser av koraller, trilobitter og urfisk fra Ringerike og Svalbard.*

*Olaf Hanssen i heftet Ringerike 1938–39 s. 21, og Aschehoug og Gyldendals Store Norske Leksikon (Oslo 1997).

JOHAN ASCHEHOUG KIÆR (1869–1931) var født i Drammen, og ble i 1909 utnevnt til Norges første professor i paleontologi ved Universitetet i Oslo. Han var gift med ELISE CLEMENTINE BECH (1878–1975) fra Oslo, og de fikk én pleiesønn, Jon Bech – se nedenfor.

Elise Clementine og Johan Kiær leide Benterud av Ole Blyberg i tre år før de kjøpte bruket. De bodde i Benterud om sommeren og i Oslo om vinteren. Johan Kiær døde i 1931, og i 1939 flyttet Elise Clementine til Sundvollen og bodde i Benterud til 1957. Da flyttet hun tilbake til Oslo og brukte eiendommen i Sundvollen som fritidssted.

I 1966 ble Benterud overtatt av sønnen, JON BECH (1910–1982). Han var selvstendig næringsdrivende som innehaver av en entreprenørforretning, og gift med INGEBORG RUUD (1913–2006) fra Hønefoss. De fikk tre sønner:

* Kåre (f. 1940), eier av Sundland siden 1973, g.m. Kirsti Qvigstad (f. 1940), to døtre: Gunvor (f. 1968) og Ingeborg (f. 1971) – se gnr. 231/4 Sundland.

* Axel (f. 1942), eier av Benterud siden 1990 – se nedenfor.

* Jon (f. 1949), bosatt i Oslo, to sønner og en datter.

I 1974 overtok sønnen Axel en ideell halvpart av eiendommen (eneier fra 1990).



Professor Johan Aschehoug Kiær i arbeid på en av øyene i Tyrifjorden cirka 1909.



Elise Clementine Kiær f. Bech (1878–1975) med pleiesønnen Jon Bech (f. 1910) på Benterud cirka 1915.

AXEL BECH (f. 1942) er direktør i et rederi, ugift og bosatt i Oslo.

Benterud er i dag på 17 dekar. Våningshusets eldste del (den sydøstre fløyen) er fra rundt 1750, og er et tømmerhus på 4 x 6 meter som trolig er flyttet hit. Huset ble påbygd i 1880-årene med et rom mot vest, ny stue og veranda (mot nord), og ombygd 1939 og 1958. Øvrige bygninger er låve (1880-årene), og stabbur (med årstallet 1802 i værhanen, flyttet fra Bråtahaugen under Øverby cirka 1890), vedskjul (hvorav eldste del fra 1800-tallet, og nyeste del – et tidligere ishushus fra 1914 - ble revet i 1950-årene og erstattet av nytt vedskjul), sommerhus (tidligere bryggerhus og vognskjul, ombygd 1958),²⁶ og fiskebu (1922).

På «Berget», ved grensen mot Sundvollen gamle skole, er det fortsatt tufter etter den gamle stua hvor Gulbrand Rolvsen Sundvolden (1791–1873) levde sine siste år – se omtale av gnr. 231/4 Sundland.

I 2004 ble Axel Bech tildelt Fortidsminnesforeningens diplom for godt vedlikehold av de gamle bygningene i Benterud.

²⁶ I bryggerhuset var det tidligere en stor bakerovn av teglstein.

Våningshuset i Sørenga da det var nytt i 1924.



Sørenga LØPENR. 168D - GNR. 231/6 – HOLEVEIEN 1371

I 1839 ble det meste av jordveien i Nedre Sundvollen (løpenr. 168a, seinere bnr. 4 Sundland) utskilt og solgt til Jens Nilsen Gjesvold. Husene på den nye parsellen ble satt opp lenger øst, og eiendommen har siden blitt kalt Sørenga (ligger ved E16 vis-a-vis den gamle Esso-stasjonen).

JENS NILSEN GJESVOLD solgte allerede i 1841 (ved formynder Ole Jørgensen Rytterager) eiendommen til «Peder Olsen smed» for 250 spesidaler.

PEDER OLSEN RUDSØDEGÅRD var smed, og skilte i 1844 ut tre parseller fra eiendommen: Løpenr. 168e Sundvollen («Blom»), løpenr. 168f Nordre Sørbråten (Nordenga) og løpenr. 168g Søndre Sørbråten (Enga). Peder Olsen Rudsødegård ble seinere (1853–56) eier av Nedre Sundvollen bnr. 4 – se ovenfor.

Rundt 1860 (intet skjøte er tinglyst) ble Sørenga solgt til OLE HANSEN (f. 1823 i Sigdal). Han var fra Byeie i Sigdal, og giftet seg i 1853 med MARIE ANDERSDATTER GJESVOLD (f. 1825) fra Nordre Gjesval (østre gården). Vi kjenner fem av deres barn:

* Hans (f. 1853), g. 1879 m. Gotta Lovise Olsdatter Hurum (1852–1879), bosatt i Fjulsrud i 1879, én sønn Ole (f. og d. 1879).²⁷

* Karoline (f. 1855), g. 1886 m. Martin Kristiansen Løken (f. 1851, sønn av Kristian Haakensen), tre barn: Kristian (f. 1886), Marta Ovidia (f. 1887) og Anne Jørgine (f. 1890).

* Gunhild Mathea (f. 1858).

²⁷ De giftet seg 20. juli 1879, sønnen ble født 24. august, Gotta Lovise (hennes far het Ole Knutsen) døde av brystsvakhhet og ble begravd 3. oktober, og sønnen ble begravd 23. november s.å.

* Anne (f. 1860), i 1900 ugift og bosatt hos foreldrene i By under Utvika.

* Martin (f. 1868).

I 1865 satt Ole Hansen (43) og Marie Andersdatter (42) på bruket med sine fire barn. De hadde 1 ku og sådde $\frac{1}{4}$ t. bygg, $\frac{1}{2}$ t. blandkorn og 1 t. poteter.

Ved auksjonsskjøte av 15. april 1869 ble eiendommen solgt til Jens Helgesen Storøie for ukjent kjøpesum. Ved salget var Søren Olsen Langebru og hustru Anne Olsdatter gitt «nogle Rettigheder», og kjøperen lånte 130 spesidaler av Søren mot pant i eiendommen. Marie Andersdatter og Ole Hansen var i 1900 husmannfolk på plassen By under Utvika – se det.

JENS HELGESEN (1813–1900) var av husmannsslekt på Storøya. Bestefaren, Abraham Helgesen, bodde på plassen Nøysomhet og faren, Helge Abrahamsen, i Alvsplassen. I 1854 overtok Jens Helgesen Alvsplassen etter faren. Han var gift med ANNE PEDERSDATTER (1816–1889) fra Rytterakerie, og vi kjenner fire av deres barn:

* Martin (f. 1849).

* Gulbrand (f. 1852).

* Andreas (f. 1858).

* Hans Peter, gift og bosatt i Christiania, minst to sønner: August og Mentz Jørgen.

Jens Helgesen skal ha vært en usedvanlig dyktig skøyteløper, og var stadig å se på Tyrifjorden når isen var «brukandes». Både i hurtigløp og kunstløp var han en mester, og så han en «røyser» som kom med et høyllass, så tok han rennefart og hoppet over hest og doning – se bind 1 s. 286–289.

Jens Helgesen døde i 1900, og eiendommen ble overtatt av arvingene. I 1900 bodde det ifølge folketellinga ingen her. I 1911 ble eiendommen tilskjøttet CHRISTOFFER JENSEN for 1.200 kroner (skjøttet utstedt av Gulbrand Jensen), og i en erklæring som ble tinglyst i 1913, fraskrev de øvrige arvingene seg rett til eiendommen.²⁸ Christoffer Jensen var kusk av yrke,

28 Erklæring fra Jens Helgesens etterkommere Hanna Jensen, Laura og Waldemar Pedersen, hvori de samtykker i salget i 1911, samt erklæring fra Kristiania skifterett ang. Hans Petter Jensen og hustrus samt Andreas Jensens død og arvinger (51/88), presteattest om Hans Petter Jensens død, erklæring fra August Jensen og Mentz Jørgen Hansen (Hans Jensens sønner) om at de intet har med d.e. at gjøre, samt presteattest om Jens Helgesens og Anne Pedersdatters død og arvinger.

DEN GAMLE BENSINSTASJONEN

I 1935 bygde Mads Løbben i Sørenga en bensinstasjon på den andre siden av riksveien. Det var byggmester Herman Sundvøen som reiste bygget, med Mads og faren, Karl Løbben, som medhjelpere. Mads Løbben ville drive stasjonen selv da han ble pensjonist, og leide den bort mens han bodde i Oslo. Før krigen var det Henriksen fra Hvaler som drev stasjonen, fulgt av Frithjof Fuhre fra Røyse, og Kristine og Reidar Selte (seinere Øgardsvika). Det var Gulf-bensin som ble forhandlet. I 1952 flyttet Helga og Mads Løbben tilbake til Sørenga fra Oslo, og Mads drev stasjonen selv i noen år. I 1955 ble det skiftet fra Gulf til Esso, og den første Esso-forhandleren var Rolf Ek fra Oslo, som leide i 2. etasje i Sørenga. Han drev i to år og flyttet da til Esso på Vøyenenga i Bærum, der han noen år seinere ble drept i et basketak med en lastebilsjåfør. Så fulgte

Leif Kristoffersen fra Drammen (grandnevø av Helga Løbben), som var der et par år. Han ble etterfulgt av Johnsen fra Nordland. Johnsen døde i 1965, og stasjonen ble overtatt av Jan Heggelien fra Røyse. Han fikk etter noen år med seg Sverre Martin Hansen som kompanjong. De drev stasjonen fram til påsken 1985, da den nye Esso-stasjonen ble åpnet i Sundvollen, med Sverre Martin Hansen som eier. Jan Heggelien leide da den gamle stasjonen og startet Sundvollen Dekkservice, som han drev til han ble pensjonist i 1994. Da leide Eirik Langslet eiendommen, og drev biloppsettingsverksted. Seinere drev Erik Fredriksen med salg av dekk og bilglass. Bygningene på den gamle bensinstasjonen er i dag klassifisert som verneverdige.

I 1936 bygde Mads K. Løbben bensinstasjon ved riksveien sør for Sundvollen. Her ble det forhandlet Gulf-bensin til 1955, da Esso overtok. I 1985 var det slutt på bensinsalget, da den nye Esso-stasjonen ved Sundvollen ble åpnet. Bygningene på den gamle Esso-stasjonen er i dag klassifisert som verneverdige.



«... DU SER HVA BYGGET SKAL BRUKES TIL»

«Stilen er klassisk inspirert, med tilnærmet greske søyler, slik man bygget i begynnelsen av århundret. Ikke stor arkitektur, men en gjennkjennelig uttrykksform. Du ser hva bygget skal brukes til, og det er ikke brautende, verken i farver eller utforming.» sier Ole Wig, president i Norske Arkitekters Landsforbund, om «denne overlevningen fra de aller første bensinstasjonene», i A-magasinet nr. 12/1993.

og gift med OLINE F. CHRISTIANSEN. De bodde i «Sydengen» da deres datter Ella (f. 1897 i Kristiania) ble konfirmert i oktober 1911.

Ved skjøte av 3. juli 1913 solgte Christoffer Jensen bruket til JOHAN ANDREASSEN PJAACA for 4.000 kroner. Den nye eieren lånte 3.250 kroner av saksfører Johs. Schrøder mot pant i eiendommen, og kom ganske raskt i økonomiske vanskeligheter. I 1915 gikk eiendommen på tvangsauksjon, og ARNE FJELD fikk tilslaget med 4.000 kroner. Auksjonsskjøte ble utstedt 18. mai 1915, og ett år etter, ved skjøte av 7. oktober 1916, solgte Arne Fjeld bruket til Mads K. Løbben for 4.400 kroner. Han tok opp et pantelån på 2.500 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken for å finansiere kjøpet.

MADS KRISTOFFER LØBBEN (1891–1971) var fra plassen Myra under Fjulsrud, og gift med HELGA NIKOLINE SUNDØEN (1892–1977) fra Enga (Midtenga). De fikk én datter, og i tillegg hadde Helga Nikoline fra tidligere én datter (Helene), som ble adoptert av Mads:

* Helene Fanny (f. 1913), g.m. John Schou fra Oslo (kjent krigssabotør), ingen barn – se bind 2 s. 753.

* Marie (f. 1917), g.1 m. Einar Andersen fra Oslo, én sønn Trond (f. 1940, seinere eier av Sørenga – se nedenfor), g.2 m. Sverre Eskildsen fra Oslo, én datter Grete (f. 1948, bosatt i Oslo, g.m. Kjell Danielsen, to barn: Guro og Hanne).

Før han giftet seg, var Mads K. Løbben i flere sesonger på hvalfangst i Sørishavet, i området rundt Sør-Georgia. Han seilte både for norske og engelske redere, og fortjenesten brukte han til å kjøpe Sørenga i 1916.

Helga og Mads Løbben bygde ny låve på bruket, og deretter nytt våningshus i 1924 på samme tomt som den gamle stua stod. I 1926 flyttet de til Oslo, hvor Mads arbeidet i Skogvesenet i Oslo kommune, og Helga drev som sydame. De bodde på Midtstuen, i en stue oppe i akebakken «Korketrekker'n». De leide da bort Sørenga, som de flyttet tilbake til i 1952.

I 1925 solgte Mads Løbben en tilleggsparsell til eieren av naboeiendommen Sommerro (gnr. 232/4), Martin Hansen, for 800 kroner. Her hadde Martin Hansen året i forveien bygd Hansens Hotel (seinere Tyrifjord Hotel).

Etter Helga Løbbens død i 1977 var det hjemmelsovergang til døtrene, Marie Eskildsen og Helene Schou, og sistnevnte solgte samtidig sin halvpart til Maries sønn, Trond Løbben, som siden 1976 har vært bosatt på eiendommen.



Helga Nikoline Løbben f. Sundøen (1892–1977).



Mads Kristoffer Løbben (1891–1971).



Helga Nikoline og Mads Kristoffer Løbben Sørenga med sine to døtre, Marie (f. 1917) til venstre og Helene Fanny (f. 1913), foran gammelstua i Sørenga tidlig i 1920-årene.



Marie Eskildsen f. Løbben (f. 1917) «greier» fiskegarn i Sørenga i oktober 1974.



Familien Løbben i midten av 1960-årene. Fra venstre Trond Løbben, John Schou, Helene Fanny Schou f. Løbben, Helga Nikoline Løbben f. Sundøen, Grete Eskildsen, Mads Kristoffer Løbben, Sverre Eskildsen og Marie Eskildsen f. Løbben.



Mads Kristoffer Løbben (1891–1971) på garnfiske i Tyriffjorden.



Trond Løbben på nattevakt som tekniker/redigerer i NRK/ Utenlandsprogrammet en gang sist i 1960-årene.

TROND LØBBEN (f. 1940) har arbeidet i NRK som redigerer og tekniker, og er i dag pensjonist. Han har vært gift to ganger, og har to barn (ett i hvert ekteskap):

* Jon (f. 1966) fra ekteskap med Sigrid Kittelsen (f. 1942) fra Tønsberg.

* Line (f. 1978) fra ekteskap med Ruth Jenssen (f. 1944 i Leirvik på Stord, oppvokst på Strømmen i Akershus).

I 1980 kjøpte Hole kommune 1,2 dekar av Sørengas skogteig i Grøndokka, til høydebasseng.

Sørenga har i dag 8 dekar dyrket jord, 8 dekar produktiv skog og 12 dekar annen utmark.

Våningshus (bygd 1924), låve med fjøs (omkring 1920), bensinstasjon (1935) og et bolighus (1946–47, påbygd i 1950-årene) på nedsiden av bensinstasjonen.

Sundvollen

LØPENR. 168E – GNR. 231/7 (BLOM) – HOLEVEIEN 138I

I 1844 ble det utskilt tre parseller fra Sørenga (løpenr. 168d, seinere bnr. 6). Én av dem var løpenr. 168e (seinere bnr. 7), som etter den seinere eierfamilien i dag helst kalles Blom. Parsellen ble solgt for 200 spesidaler til Søren Johannessen, som lånte 100 spesidaler av gjestgiver Blyberg mot pant i sin eiendom.

SØREN JOHANNESSEN (1805–1885) var fra Sønsterud på Utstranda, sønn av Johannes Taraldsen Sønsterud og Lisbeth

Blom i Sundvollen rundt 1910. Allmueskolen holdt til her fra 1871 til 1886, da Sundvollen skole ble bygd.



Mikkelsdatter. Han var gift med INGER ERIKSDATTER KROKSUND (1811–1882), datter av Marie Fredriksdatter (fra Fekjær) og Erik Halvorsen Kroksund. Vi kjenner ni av deres barn:

* Erik (1832–1900), eier av foreldrenes bruk 1865–1870, g.m. Maren Hansdatter (f. 1835), minst fem barn – se nedenfor.

* Johannes (f. 1834), hjulmaker, gårdsbestyrer og landhandler på Modum, g. 1860 m. Karen Thomasdatter Fekjær (f. 1833), minst tre barn: Jørgen (f. 1861, d. som barn), Hans (f. 1863) og Jørgen (f. 1869) – se bind 1 s. 215.

* Lovise (1837–1921), fikk tre barn utenfor ekteskap: Johan (f. 1862, med Andreas Gulbrandsen Sundvollen. Johan Andreassen ble oppfostret hos Lovises eldste bror Erik Sørensen – se nedenfor), Martin (f. 1866, med Torsten Olsen Lille slåten fra Hallingdal), og Mathea (f. 1880, med Karl August Andreassen f. 1858 fra Koperud under Rørvika). I 1900 bodde Lovise Sørensdatter (ugift) i Bergstua under Berg på Røyse, mens Mathea var budeie på Hollerud på Tyrstrand. Mathea Karlsdatter (f. 1880) fikk seinere åtte barn med fem forskjellige menn:²⁹ Ludvig (f. 1901), Maren (f. 1908), Arne Johan (f. 1912), Margit Andrea (f. 1914), Signe Kastora (f. 1917), Alf Konrad, Ingrid og Elisabeth. Lovise Sørensdatter døde i 1921 på Hole gamle hjem.

* Gutt (f. og d. 1840), d. rett etter fødselen.

* Hans (1845–1928), bosatt i Hønefoss (lokomotivfører på Randsfjordbanen), i 1900 bosatt i Kristiania og lokomotivførerformann på Vestbanen, g.m. Anne Karine Paulsdatter Byeie (f. 1846), datter av husmann Paul Kristoffersen og hustru Karen Andersdatter i Skjellum under Vestre By (se bind 3 s. 239–240), seks barn: Haakon (f. 1874), Paula (f. 1877, bosatt i Oslo, g.m. malermester Rorss, tre barn), Aksel (f. 1881), Inga (1883–1977, g. 1918 m. Asle Olsen Fjeld 1879–1963 i Østigarden Fjeld på Røyse, én pleiesønn, Aage f. 1920 – se bind 4 s. 747), Jørgen (f. 1885) og Anna (f. 1887, g.m. Svale

29 De åtte barna til Mathea Karlsdatter var: (1) Ludvig Nilsen (f. 1901, med tjener på Modum Bad, Nils Johannessen f. 1872, Ludvig ble g.m. Jørgine Bergum fra Røyse, to barn: Marit Kristine f. 1948 og Liv Jorun f. 1950 – se gnr. 231/49 Linnerud Gamle Åsaveien 4). (2) Maren (f. 1908, med Hans Johansen Berg f. 1885 fra Berg på Røyse, Maren ble g.m. Arthur Thorsrud fra Elvika i Norderhov, to sønner: Kjell f. 1946 og Leif Roar 1950–2003). (3) Arne Johan (f. 1912, med ungkar Anton Andreassen Bråten f. 1888). (4) Margit Andrea (f. 1914, med ungkar Anton Andreassen Bråten f. 1888, Margit Andrea g.1 m Ole Bergum 1911–1945 fra Lysgård på Røyse, en datter Mary Kristine f. 1938, som i dag er bosatt i Lier. Margit Andrea g.2 m. Sverre Broen fra Greåker i Østfold, to barn: Laila f. 1948 og Ole Frank f. 1958). (5) Signe Kastora (f. 1917, med ungkar og dagarbeider Sigvart Syvertsen f. 1883 fra Kristiansand, Signe Kastora ble g.m. Marinius Kristiansen 1914–1997 i Åsen, én datter Karin f. 1941 – se bind 3 s. 389–390). (6) Alf Konrad Andersen (med Andersen i Oslo, Alf Konrad var gift og fikk én sønn). (7) Ingrid Andersen (med Andersen i Oslo, Ingrid var gift og fikk tre sønner: John, Ivar og Knut. Før hun giftet seg, fikk Ingrid to barn: Karin og Bjarne). (8) Elisabeth Hermanrud (bosatt i Oslo, seinere ved Kongsvinger, gift, ingen barn).



Gydal fra Sandnes i Rogaland, stasjonsmester på Bromma og Gol, seinere bosatt i Dakotaveien på Røyse, én sønn Tor – se bind 4 s. 1012–1013).

* Mathea (1848–1851), d. 3 år gammel.

* Anders (1851–1927), seinere eier av Mosenga på Røyse, g.1 i 1879 m. Karen Christensdatter Fjeld (1857–1884), tre døtre: Sofie (f. 1879), Kristine (1881–1882) og Kristine (f. 1883), g.2 i 1890 m. Marte Marie Christensdatter Fjeld (1862–1917), fire barn: Karen (f. 1890), Johan (f. 1895), Bertha (f. 1899) og Anna Marie (f. 1901) – se bind 4 s. 558–559.

* Karen Marie (1855–1856), d. ½ år gammel.

* Karen Marie (1858–1937), g. Norum og bosatt i Oslo, én datter Ingrid.

I 1865 satt Inger Eriksdatter (55) og Søren Johannessen (61) på bruket med fire av sine barn: Erik (34), Hans (21), Anders (15) og Karen Marie (8) samt eldstesønnens familie. De hadde 2 storfe og 2 sauer, og sådde 5/8 t. bygg, 1 7/8 t. blandkorn og 4 t. poteter.

Ved skjøte av 10. november 1865 solgte Søren Johannessen bruket med løsrøre og innbo til eldste sønn, Erik Sørensen, for 1.500 spesidaler.

Familiebilde fra Blom i Sundvollen under Anna Mathilde og Ole Christian Sørensens besøk fra Amerika i 1905. Vi ser Maren Sørensen (f. 1835) med seks barn og fire svigerbarn. Foran fra venstre: Anna Sørensen f. Johnsen, Kristi Sørensen f. Flaskerud, Sofie Sørensen, Maren Sørensen, Anna Mathilde Sørensen f. Thoresen og Mathilde (Tilla) Sørensen. Bak fra venstre: Johannes Sørensen, Andreas Sørensen, Ole Christian Sørensen og Anton Hansen.

ERIK SØRENSEN (1832–1900) var smed av yrke, og gift med MAREN HANSDATTER (f. 1835) fra Taje ved Storelva.³⁰ Vi kjenner ni av deres barn (samt en fostersønn):³¹

* Hans Johan (1859–1940), uvandret til Amerika i 1880, arbeidet som smed i 35 år ved Great Northern Railway, tok familienavnet Ericksen (g. og ett barn).

* Ole Christian (1860–1932), smed, g.m. Anna Mathilde Thoresen (1864–1950) fra Riperbakken i Hønefoss, fem barn: Ralph Howard (1890–1943, g.m. Borghild Eriksen 1889–1973, seks barn: Lilian Marie, Roy Philip, Annabel, Robert Boyd og June Elise og Ralph Howard jr.), Otto Nordahl (1900–1972, g.m. Harriet Hansen 1898–1990, en datter Nancy f. 1926), Edna Marie (1905–1940, g.m. Loren Cleveland, ingen barn), og to døtre som døde som spedbarn. Ole Christian var først bosatt i Hønefoss, utvandret i 1882 til Amerika, var først smed ved jernbanen, deretter bosatte han seg i Minnesota, siden i Edmonds i staten Washington. Han arbeidet seg opp i trelastbransjen, og gikk siden over i bankvirksomhet, var på besøk i Hønefoss i 1905 med familien sin, og opprettet da et legat med kapital 10.000 kroner til støtte for fattige innbyggere i byen.

* Johan Andreassen (fostersønn) (f. 1862), «ekte» sønn av Erik Sørensens søster Lovise og Andreas Gulbrandsen Sundvollen. Johan Andreassen ble g.m. Karen Lovise Olsdatter Follefoss (f. 1863) fra Fåla foss ved Storelva (i Norderhov), og overtok bruket etter hennes foreldre. I 1900 satt Karen Lovise og Johan (snekker og selveier) i Fåla foss med seks barn: Birgit (f. 1886), Otilie (f. 1888), Inga (f. 1891), Ole (f. 1894), Engebret (f. 1896) og Karl Johan (f. 1898).³²

* Edvard (f. 1862), utvandret til Amerika i 1895, tok navnet Ericksen, g. og fire barn, tre av dem var Mildrid, Kenneth og Dorothy.

* Martha (1863–1952), utvandret til Amerika i 1905, g.m. skipskaptein Gustav Nilsen (1860–1925), bosatt i Edmonds, en sønn Torfinn (1901–1975).

* Johannes (1864–1953), bosatt i Hønefoss, smed, seinere gårdeier og kommunepolitiker, g.1 m. Martine Sørensen (f. 1860 i Bærum), én pleiedatter Esther Marie (f. 1893 i Christiania). Johannes g.2 m. Anna Marie Johnsen (f. 1873), fem barn: Erik August (1906–1983, g.m. Ingeborg Kvale, en sønn Jan f. 1938), Magnhild (1908–1997, g.m. Øyvind Lae Evensen, en sønn Lars f. 1945), Edith (1910–1989, ugift, bibliotekar i Hønefoss), Gullborg (f. 1912) og Einar (1916–1990, g.m. Reidun Lunde, ingen barn).

30 Hun hadde tre brødre: Ole Hansen Fjeld, Johannes Hansen Eikli (forpakter på kapellangården Eikli ved Hønefoss), og Engebret Hansen Bønsnes (utvandret til Amerika i 1868).

31 Erik Sørensen Sundvolden ble i 1857 utlagt som barnefar til et pikebarn, Oline, av «hallingpige» Kirsti Olsdatter (f. 1833 i Nes i Hallingdal). Kirsti ble i 1862 gift med tømmermann Ole Nilsen, som var husmann i Viksenga under Vik i Hole, og Oline Eriksdatter vokste opp her. Hun utvandret til Amerika i 1875 sammen med mora (som da var enke) og to halvsøsken – se bind 1 s. 54–55.

32 På bruket bodde også Karen Lovises mor, Bergit Kristensdatter (f. 1835 i Gol, enke etter Ole Iversen Follefoss f. 1827) og bror (Iver Olsen f. 1864, jordarbeider).

* Andreas (1867–1943), smedmester, bosatt i Hønefoss, hadde først smie i St. Olavsgate (ved bedehuset), seinere på sin eiendom Stangsgate 2,³³ g.m. Kristi Flaskerud (1867–1942) fra Soknedalen, fem barn: Margit (1897–1958, g.m. Harald Sørensen, to barn: Harald f. 1932 og Ellen Kristi f. 1938), Aslaug (1899–1971, ugift), Erik (1900–1974, banksjef, g.m. Ragnhild Haldin 1903–1995 fra Sverige, tre barn: Erik Andreas f. 1929, Dagfinn f. 1931 og Kari f. 1943), Haldis (1903–1950, g.m. Hans Petter Heibo, én sønn Ulf f. 1940), og Kristi (Lulle, 1904–1996, g.m. Kaare Krabbe Filseth 1901–1944, redaktør i Ringerikes Blad, skutt av tyskerne under unntakstilstanden i Hønefoss 19. september 1944, én sønn Jo f. 1937).

* Mathilde (1869–1916), bosatt i Hønefoss, g.m. Anton Hansen (1864–1930), en sønn Hans Bech Hansen (1888–1964), g.m. Karoline Wexal (1890–1950), to barn: Åse (1912–1993) og Halvard (f. 1914).

* Sofie (f. 1871), g.1 m. Wilhelm Johanson (f. 1862 i Sverige, tresli-
periarbeider) som døde tidlig, to barn: Erik (f. 1896) og Esther. Sofie
g.2 m. Gudbrand Bårnås (ingen barn).

* Karen, d. 10 år gammel.

Erik Sørensen bodde ikke lenge på eiendommen med sin familie. I 1867 startet han smedforretning på Nordsida i Hønefoss, og ved skjøte av 16. mars 1870 solgte Søren Johannessen bruket på nytt, til Hans Jensen Blom. I skjøtet var nedfelt at «Gaarden er forbeholdt Selger og Kone Inger Eriksdatter til Brug og Behold af et Jordstykke».

Inger Eriksdatter og Søren Johannessen døde i henholdsvis 1882 og 1885, og i kirkeboka er anført at begge døde av alderdom som «fattiglem».

HANS JENSEN BLOM (f. 1833) var fra Storøya, hvor faren Jens Jensen var «ekte» sønn av øyas eier i perioden 1820–1823, Jens Christophersen Blom, og Rannei Bjørnsdatter Øiene. Både Hans Jensen, faren og bestefaren var husmenn på Blomsplassen på Storøya, og fra faren Jens Jensen (f. 1796) nedstammer de mange på Ringerike som har slektsnavnet Blom – se bind 1 s. 266 og 288–289.

Hans Jensen Blom var gift med ANNE DORTHEA ANDERSDATTER (f. 1833), og vi kjenner ni av deres barn:

* Line (f. 1864), konfirmert 1878.

* Sofie 1865–1927), ugift, d. i Sonerud i Steinsfjerdingsken.

* Jens (f. 1867), konfirmert 1881.

* Kristian (f. 1871), konfirmert 1886.

* Petter (f. 1872), konfirmert 1887.

* Thea (f. 1874), i 1900 bosatt hos foreldrene i Sundvollen (Blom).

* Anna (f. 1876).

33 Hønefoss Verktøyfabrikk overtok smia hans da han gav seg som smed.



Olaus Hansen Blom (1878–1965) var restauratør på D/S Ringerike.



Anne Mathilde Blom f. Kristensen (1888–1918).

* Olaus (f. 1878), eier av bruket fra 1912, g.m. Anne Mathilde Kristensdatter (f. 1888), én datter Dorthea – se nedenfor.

* Hans (1880–1883), d. 3 år gammel av kikhoste.

I 1871 ble det opprettet fastskole i Sundvollen, og lokaler ble leid hos Hans Blom. Skolen holdt til her i 15 år, til Sundvollen skole ble bygd og tatt i bruk i 1886.

I 1885–86 ble det utskilt to parseller: Nordvolden (bnr. 13, solgt til Lars Olsen) og Holsfjordvik (bnr. 10, solgt til hotellvert C.J. Børresen). I skjøtet på sistnevnte eiendom var det en bestemmelse om at det på parsellen ikke må drives hotell, og i tilfelle salg skulle eieren av bnr. 7 ha forkjøpsrett. Holsfjordvik (ubebygget) ble i 1902 kjøpt tilbake av Hans Jensen Bloms sønn, Olaus, som i 1912 ble eier også av farens bruk, og bnr. 7 og 10 har siden hatt samme eier.

I 1900 satt Anne Dorthea Andersdatter og Hans Jensen Blom på eiendommen med to av sine barn: Sofie (f. 1865, «har offentlig understøttelse») og Tea (f. 1874, «sysselsatt med husgjerning»). Om Anne Dorthea er det føyd til at hun «modtager reisende».

I 1911 gav Hans Jensen Blom eieren av gnr. 52/4 Sommerro rett til å ha en vannkum med ledning på hans eiendom, mot en avgift på 12 kroner «en gang for alle».

Ved skjøte av 5. januar 1921 overdro Hans Jensen Blom bruket til sønnen Olaus for 1.750 kroner med livøre til selger i hans levetid samt panterettsutlegg til søstrene Tea (500 kroner) og Anna (200 kroner). Den nye eieren lånte 1.700 kroner i Hole sparebank mot pant i bruket, og i 1925 lånte han ytterligere 1.000 kroner i samme bank mot pant i sine eiendommer gnr. 52/7 og 52/10 Holsfjordvik (som han hadde kjøpt i 1902 for 450 kroner).

OLAUS HANSEN BLOM (1878–1965) var gift med ANNE MATHILDE KRISTENSEN (1888–1918) fra Hen i Ådal, og de fikk én datter, Dorthea (f. 1910) – se nedenfor. Anne Mathilde døde av lungebetennelse i 1918, bare 30 år gammel. Skiftet etter henne ble avsluttet i 1927, og eiendommene ble utlagt ektemannen med panterettsutlegg til datteren for arv på 3.643 kroner. Olaus Hansen Blom giftet seg igjen med MARTHA SØRENSDATTER SKJØRVOLD (1886–1930) fra Sjørvoll i Åsa, som var bestyrerinne ved Hole gamlehjem. Etter hennes død i 1930 levde han som enkemann, men hadde flere husholdersker, bl.a. Hilda Olafsen (1892–1962), som opprinnelig var fra Sverige. Hun var enke etter Nils Olafsen (1902–1933), som var husmannssønn fra Øvre Bråten i Steinsåsen – se bind 2 s. 513.

Olaus Hansen Blom ble kalt «dampskibsexpeditør» i kirkeboka ved datteren Dortheas dåp i 1910. Han var da ekspeditør på brygga på Sundøya. Seinere drev han restauranten på D/S Ringerike i mange år. Han var også med i lokalpolitikken, og representerte Arbeiderpartiet i Hole herredsstyre.

I Blom leide de bort til sommergjester, som på mange av de øvrige brukene i Sundvollen. Olaus Blom hadde også en telt-plass på ei grasslette på brautet ut mot fjorden. Her satte han opp en utedo, og lot turistene sette opp telt mot en liten avgift.

I 1929 kjøpte Olaus Blom en skogteig fra Nordkleiva og nedover for 7.500 kroner av Syver Andersen Hurum (gnr. 186/38 Nordkleivstykket av skyld mark 1,10). I teigen lå en hytte, som ble utskilt i 1941 (gnr. 186/43 Nordkleivhytta, seinere eid av Bjørg og Bjørnar Ullern).

I 1950 leide Olaus Blom bort en parsell til advokat Thore Fjeldstad (f. 1920) fra Oslo i 10 år for årlig leie 100 kroner. Leieren fikk rett til å oppføre hytte på parsellen.

Olaus Hansen Blom døde i 1965, og datteren Dorthea overtok som enearving av hans tre eiendommer (gnr. 231/7 Sundvollen, gnr. 231/10 Holsfjordvik og gnr. 186/38 Nordkleivstykket). Året etter (1966) ble det utskilt og solgt to boligtomter fra bnr. 10 Holsfjordvik: bnr. 112 til Harry Sundøen og bnr. 113 til Kåre Vidar Sundøen, begge med vei- og vannrett samt rett til båtfeste og strand.

DORTHEA BLOM NÆSS (1910–1974) var gift med THORLEIF PAULSEN NÆSS (1901–1979), eier av Nedre Nes på Utstranda. De fikk tre barn: Pål (f. 1940), Anne Marie (f. 1943) og Berit (1947–2001) – se gnr. 236/1 Nedre Nes.

Etter Dorthea Blom Næss' død i 1974 var det hjemmelsovergang til ektemannen og de tre barna. Thorleif Næss og Pål Blom Næss overdro samme år sine fjerdeparter til Anne Marie Jonson og Berit Fuglesang (begge f. Blom Næss), som dermed overtok eiendommene i fellesskap.

I 2001 døde Berit Fuglesang, og hennes eierpart er siden eid av Per Einar Fuglesang.

I 1996 ble husene i «gamle» bnr. 7 utskilt med 2,7 dekar tomt (gnr. 231/251) og solgt til Arvid Gudmund Tuvsjøen (f. 1952) fra Gomnes på Røyse. Han er selvstendig næringsdrivende som anleggsgartner, og har to barn fra tidligere sambo-



Olaus Hansen Blom (1878–1965) og hans andre hustru, Martha Sørensdatter Skjørvold (1886–1930) fra Sjørvoll i Åsa. Bildet er fra 1929.



Sommergjester i Blom i Sundvollen sist i 1950-årene. Olaus Hansen Blom (1878–1965) sitter øverst i trappa (med mørk jakke), mens hans husholderske Hilda Olafsen (1892–1962) står bak til høyre.

erskap med Elisabeth Olsen (D'Este) fra Bærum: Jarle (f. 1975) og Jasmine (f. 1978).

Det gjenværende av gnr. 231/7 og 10 er i dag ubebyggt område i to teiger (dyrket mark) på begge sider av E16 (leies bort til Knut Olav Sundland i Søndre Rudsødegården).

Enga (Nordenga)

LØPENR. 168F – I DAG GNR. 231/8 HOLEVEIEN 1383
også kalt Nordre Sørbråten

I 1844 ble det fra Sørenga (løpenr. 168d, seinere bnr. 6) utskilt en parsell Nordre Sørbråten (løpenr. 168f, seinere bnr. 8) som ifølge føderådsbrev skulle disponeres av Rolv Nilsen og hustru Barbro Gautesdatter i deres levetid. I 1853 var begge døde, og de to gårdpartene Sørbråten falt dermed tilbake til livsarvingene, som var Gulbrand Rolvsen, Marie Rolvsdatter og Peder Rolvsen. Gulbrand Rolvsen overtok Nordre Sørbråten (Nordenga) etter å ha kjøpt sine søskens andeler for 100 spesidaler, mens Peder Rolvsen overtok Søndre Sørbråten (Enga) etter å ha løst ut søsknene for 60 spesidaler (se gnr. 231/9 Enga).

GULBRAND ROLVSEN SUNDVOLDEN (1791–1873) var også eier av «gamle» Nedre Sundvollen (løpenr. 168a, seinere bnr. 4 Sundland) – se ovenfor. Han var gift med ASTRID OLSDATTER, og de hadde én sønn, Nils (f. 1826).

Etter Astrid Olsdatters død ble det avholdt skifte (avsluttet i januar 1857), og eiendommene ble utlagt ektemannen. I 1862 solgte Gulbrand Rolvsen Nedre Sundvollen (Sundland)

*Sigrid og Johannes Berg
bygde hus i Enga (Nordenga)
i 1917.*



og Nordre Sørbråten (Enga) til Lars Olsen Klekken-eie. Selger forbeholdt seg rett til et jordstykke samt ved i sin levetid. Gulbrand Rolvsen døde i 1873, 82 år gammel og «fattiglem».

I 1865 var Nordre Sørbråten ubebodd («eies av Lars Olsen»), og ved kjøpekontrakt av 9. juli 1873 solgte Lars Olsen eiendommen til Søren Johannessen (tidligere eier av Sørenga). Noe skjøte ble imidlertid ikke tinglyst, og i 1884 solgte Lars Olsen gårdparten på nytt, til Kristoffer Kristiansen for 900 kroner. Den nye eieren lånte 800 kroner av selger og 400 kroner i Hypotekbanken mot pant i eiendommen.

KRISTOFFER KRISTIANSEN SUNDVOLDEN (1835–1894) var gift med GUNNOR OLSDATTER (f. 1837), husmannsdatter fra Storøya. I 1865 bodde de hos hennes foreldre, Ole Gulbrandsen og Marte Olsdatter, på plassen Sjølyst på Storøya, med sine tre eldste barn. Vi kjenner seks av deres barn: Kristian (f. 1858), Berte Marie (f. 1862), Ole (f. 1865), Johanne (f. 1869), Annette (f. 1872, g.m. Jørgen Andreassen Skovli på Nes i Hole, 11 barn) og Johan (f. 1874).

Kristoffer Kristiansen døde i 1894, og Gunnor Olsdatter overtok som eier i uskiftet bo. Ved skjøte av 24. mai 1895 solgte hun Nordre Sørbråten til Hans Nilsen Sundvolden for 1.000 kroner, med forbehold om fritt hus i sin levetid. Hun flyttet siden til Hole gamle hjem.

HANS NILSEN SUNDVOLDEN (1858–1936) fra Monsebråten var gift med Stina Olsdatter (1857–1935) fra Benteplassen. Han satt som eier av Nordre Sørbråten i 2 ½ år. Ved skjøte av 8. januar 1898 solgte han bruket til lærer Johannes Berg for 1.250 kroner og flyttet til Langebru på Krokskogen – se s. 768.

JOHANNES PEDERSEN BERG (1856–1930) var gift med SIGRID GULBRANDSDATTER FJELL (1857–1942). De var begge fra Etnedal, og fikk sju barn:³⁴

* Per (1885–1947),³⁵ bosatt på Hamar, seinere i Oslo, g.m. Aleksandra Olsen (1888–1954) fra Farsund, åtte barn: Sigrid Synnøve (1916–1931), Ruth (1917–2006), Else (1919–1965), Johannes (f. 1920), Agnes Sofie (f. 1923), Olaf (1925–1997), Per (1927–1928) og Finn Petter (1930–1989, flyver, omkom i Hirtshals-ulykken).

* Anna (1887–1963), bosatt i Oslo, g.m. Karl Kløvig (1885–1920) fra Utstranda, to sønner: Olaf (1909–1983) og Reidar (1911–1983).

34 Opplysninger fra Knut Edgar Berg (f. 1929) i Hole.

35 Per Berg (f. 1885) begynte i hjulmakerlære i Øverjordet sammen med Aksel Ultvedt, og videreutdannet seg i Tyskland. Etter svenneprøven startet han vognfabrikk på Hamar, og drev denne fram til midt i 1930-årene.

Sigrid og Johannes Berg med sine sju barn cirka 1902. Stående bak fra venstre: Per (f. 1885), Johannes Berg (1856–1930), og Marie (f. 1889). Foran fra venstre: Signy (f. 1895), Sigrid Berg (1857–1942) med Ingrid Johanne (f. 1897) foran seg, Gunnar (f. 1897), Anna (f. 1887) og Gudrun (f. 1893) sittende foran til høyre.



* Marie (1889–1972), g.m. Ludvig Rognlien (1871–1935) fra Rognlia på Krokskogen (Bærum), seinere eier av Rognlia, Søndre Guriby og andre eiendommer i Lommedalen, seinere eier av Vestland gård i Våler i Østfold, fem barn: Torger (f. 1911), John (f. 1913), Njål (1914–1934, d. 20 år gammel), Turid Synnøve (f. 1923) og Lars Magnus (f. 1926). Ludvigs far bygde demninger, bl.a. Mattisplassdammen og Kampevaddammen.

* Gudrun (f. 1893), ugift, bosatt i Oslo, kokke ved Neremo turisthotell, tidligere lærer ved Hundorp husmorskole, én datter Grete (1914–1944, g.m. Hilmar Hansen fra Oslo, to barn).

* Signy (1895–1984), emigrerte til Minot i Nord-Dakota, USA, g.m. Niels Frederick Selfors (1892–1971) fra Mo i Rana, 13 barn: Frank Joseph (f. 1917), Sigrid Bergljot (f. 1919), Ruth Antonia (f. 1921), Marjorie Delores (f. 1923), Eleanor Lorraine (f. 1925), Betty Jean (f. 1926), Duane (f. 1928), Lloyd Howard (1930–1936), Rodney Dietrich (f. 1931), Victor Henry (f. 1933), Theodore (f. 1935), Darrol Keith (f. 1936) og Patricia Ann (f. 1938).

* Ingrid Johanne (f. 1897), tvilling, g. 1934 m. Kristian Skarnes (f. 1899) fra Spydeberg, bosatt i Nordenga fra 1946, tidligere i Lommedalen i Bærum.

* Gunnar (1897–1972), tvilling, bosatt ved Lårvika, g.m. Karoline d’Bourgh (1891–1980), to barn: Liv (1920–1921, d. 8 måneder gammel) og Knut Edgar (f. 1929) – se gnr. 230/14 Aarvold – Åsaveien 207.

Johannes Berg var lærer, utdannet ved Hamar seminar i 1877. Han startet på en militær løpebane, men på grunn av en skade



Lærer Johannes Pedersen Berg (1856–1930) og hustru Sigrid Gulbrandsdatter Fjeld (1857–1942) var begge fra Etnedal.

som førte til stivt kne, valgte han læreryrket. I 1882 ble han ansatt som omgangsskolelærer i Utstranden krets i Hole. Før han giftet seg, bodde han i Kløvvikbråten og Sundland. Fra 1886 til 1926 var han lærer ved Sundvollen skole (fra 1886 til 1891 også ved Homledal skole). I 1892 tok han et sju ukers sløydkurs, og underviste deretter i sløyd ved flere skoler i Hole. Hans kone, Sigrid Berg, underviste i håndarbeid ved Sundvollen skole 1888–91.

Sigrid og Johannes Berg bodde i lærerleiligheten på Sundvollen skole mens han var lærer. I 1900 satt de der med de seks yngste barna samt Sigrids far, Gulbrand Arnesen Fjeld (f. 1823 i Etnedal), som hadde «sit underhold af svigersønnen». Eldste sønn, Per (15), var hjulmakerlærling og registrert bosatt i Øverjordet vestre.

Først i 1917 bygde Sigrid og Johannes Berg nytt våningshus i Nordenga, med flere ekstra soverom. Her drev de eldste døtrene pensjonat i mange år. Da Johannes Berg sluttet som lærer i 1926, flyttet han og Sigrid til Nordenga, og de fortsatte å ta imot gjester om sommeren. Bildet av huset med teksten «Bergs pensjonat, Sundvollen» var motiv på postkort som fortsatt er i familiens eie.

Etter Johannes Bergs død i 1930 overtok Sigrid Berg Nordenga i uskiftet bo. Hun satt som eier til 1939, da hun solgte den til en av døtrene, Ingrid Skarnes, for 10.990 kroner og huslyrett i sin levetid samt rett til to rom i 2. etasje for en av de andre døtrene, Gudrun Berg.

INGRID SKARNES (f. 1897) var gift med KRISTIAN SKARNES fra Spydeberg i Østfold. De var barnløse, og bodde i Nordenga fra 1946. Ingrid og Kristian Skarnes drev kiosk og kafe på Guriby i Lommedalen.



Sigrd og Johannes Berg i Enga i 1927.

Ved skjøte av 9. november 1974 ble eiendommen overdratt til søsterdatteren Turid Synnøve Akre, med borett for Ingrid Skarnes og Gudrun Berg i deres levetid.

TURID SYNNOVE AKRE f. Rognlien (f. 1923) giftet seg i 1946 med MODULV AKRE (1917–1998) fra Ytre Rendalen, som var treskjærer og møbelsnekkermeister. Han arbeidet på Lommedalen Skifabrikk 1941–46, og siden i egen snekkervirksomhet til 1982. De var bosatt i Bærum, hvor Turid i årene 1949–57 drev Sportskafeen på Guriby i Lommedalen, som hun overtok etter sin tante, Ingrid Skarnes. Siden var hun fullmektig ved Bærum formannskapskontor i rundt 30 år.

Turid Synnøve og Modulv Akre har to barn:

* Anne Marit (f. 1948) bosatt i Bærum, g. 1970 m. Trond Thorvaldsen (f. 1947) fra Bærum, tre barn: Trond Erik (f. 1974, samboer med Julia Leidal f. 1972, én datter Andrea f. 2002), Kari-Anne (f. 1977, g. 2005 m. Anders Akre Westeng f. 1976, to døtre: Minda f. 2005 og Hedda f. 2007), og Jostein (f. 1980).

* Ole Ludvig (f. 1952), bosatt i Lommedalen i Bærum, g.m. Eva Sanner (f. 1958) fra Bærum, to barn: Anine (f. 1986) og Ole Alexander (f. 1991).

Enebolig (bygd 1917) og uthus med fjøs (1917), og lite uthus.

Enga gnr. 231/9 – LØPENR. 168G HOLEVEIEN 139I *også kalt Søndre Sørbråten*

I 1844 ble det fra Sørenga løpenr. 168d (seinere bnr. 6) utskilt en parsell Sørbråten (løpenr. 168g av skyld 14 skilling). Sørbråten var tidligere husmannsplass, og en del av «livøret» til de tidligere eierne av Nedre Sundvollen, Barbro Gaudesdatter og Rolv Nilsen.

I 1853 var Rolv Nilsen og Barbro Gaudesdatter døde (ifølge presteattest), og gårdparten Sørbråten falt dermed tilbake til livsarvingene, som var de gjenlevende barna Gulbrand, Marie og Peder. Peder Rolvsen overtok Søndre Sørbråten (Enga) etter å ha løst ut søsknene for 60 spesidaler, mens Gulbrand Rolvsen overtok Nordre Sørbråten (Nordenga), etter å ha kjøpt sine søskens andeler for 100 spesidaler (se gnr. 231/8 Nordenga).

PEDER ROLVSEN SUNDVOLDEN (f. 1806) giftet seg i 1837 med MARIE OLSDATTER (f. 1812), datter av Berte Christensdatter og Ole Hansen Sundvold-eie (tidligere Lårvik-eie). Vi kjenner tre av deres barn:



- * Berte Marie (f. 1838), i 1864 «uekte» sønn Hans Peter m. Christian Hansen Mørk fra Aurskog.
- * Olea (f. 1842), i 1874 «uekte» sønn Christian m. skredder Nils Hansen i Hønefoss.
- * Karen Randine (f. 1847).

Enga i Sundvollen cirka 1920. Våningshuset ble bygd i 1898. Til venstre ser vi fjøset som ble revet i 1978.

I 1865 satt Marie Olsdatter (54) og Peder Rolvsen (60) på bruket med datteren Berte Marie (28, ugift) og hennes sønn Hans Peter Kristiansen (2). De hadde 2 storfe og sådde $\frac{3}{4}$ t. bygg og 2 t. poteter.

Ved skjøte av 12. juli 1893 solgte Peder Rolfsen bruket til Hans Larsen Sundøen for 1.000 kroner, med rett for selgeren og hustru i deres levetid til å bebo en stue og kjøkken «i de på eiendommen stående bygninger» samt bruk av et jordstykke på cirka $\frac{1}{2}$ mål.

HANS LARSEN SUNDØEN (1854–1925) var byggmester, tømmermann og gårdbruker, og sønn av Dorthea og Lars Pedersen Sundøen. Han giftet seg i 1874 med NIKOLINE NILSDATTER (1854–1929), hvis foreldre, Johanne Jensdatter og Nils Trulsen, hadde vært husmannsfolk under en rekke gårder i Haug og Hole. Før de ble eiere av Enga, bodde Nikoline og Hans i Orlangen ved Steinsfjorden og i Øverjordet. De fikk 11 barn:

- * Laura (1875–1935), bosatt på Dikemark i Asker, g. 1897 m. Martin Madsen (1873–1939) fra Bjørketangen, fire barn: Mads (1899–1940, g.m. Olga Hansen fra Asker, to døtre: Aslaug Lillian og Gudrun Bergljot), Lars (1901–1982, g. 1 i 1924 m. Charlotte Johanne Fossen fra Nesbyen i Hallingdal, to sønner: Arne Martinius f. 1927 og Thorolf Aleksander f. 1930. Lars g.2 i 1934 m. Signe Alvilde Greaker f. 1909 fra Degernes i Østfold, én sønn Leif Normann f. 1933), Randine Nicoline (1904–1985, bosatt på Lierskogen, g.m. Jul



Fra Enga i 1920-årene ser vi Hans Larsen Sundøen (1854–1925) og Nikoline Nilsdatter (1854–1929) til venstre, sammen med etterkommere.

Kjenner 1900–1971, to barn: Solveig f. 1935 og Torunn f. 1940),³⁶ og Hans Petter (1909–1981, g. 1931 m. Olga Iversen 1903–1982 fra Billingstad i Asker, to barn: Lilli Margrethe f. 1932 og Olaf 1938–2000),³⁷

* Marta Marie (1877–1971), bosatt i Hønefoss, g.m. Karl Larsen (d. 1966) fra Hønefoss, to barn: Laurtitz (g.1 m. Margit, to døtre: Turid og Berit tvillinger f. 1931, g.2 m. Ragnhild, én datter Inger) og Ragna (1905–1971, g.m. Oskar Bakken 1893–1978, bosatt i Oslo, siden i Hønefoss, ingen barn).

* Johanne Dorthea (1880–1883), d. 3 år gammel av lungebetennelse.

* Petra (1883–1954), bosatt i Hønefoss, g.m. Lars Dahl (1869–1951) fra Brandval i Solør, fire døtre: Lilly (g.m. fiskehandler Karl Andersen fra Hønefoss, to døtre: Bodil 1932 og Inger Marie f. 1936), Borghild (bosatt på Gjøvik, g.m. Magnus Waitz, én datter Berit), Hedvig (bosatt i Oslo, g.m. Harry Bolstad, to barn: Liv og Rolf), og Emmy (bosatt i Oslo, g.m. Kristian Gulbrandsen fra Hønefoss, én datter Anne Kristine).

* Nils Hagbart (1885–1963), seinere eier av Enga, g.m. Alma Charlotte Steen (1883–1954) fra Värmland, tre barn: Håkon (f. 1908), Astrid (f. 1910) og Nora (f. 1913) – se nedenfor.

* Gunda Lovise (1888–1969), bosatt i Hønefoss, g.m. Arnt Heggen (1883–1962) fra Veme, to døtre: Signe (1910–1927, d. 17 år gammel) og Agnes

(1912–1991, g.m. Ragnar Berntsen 1909–2002, bosatt i Hønefoss, én sønn Anker 1941–1960).

* Lars (f. og d. 1891).

* Helga Nikoline (1892–1977), g.m. Mads Kristoffer Løbben (1891–1971), eier av Sørenga, to barn: Helene Fanny (f. 1913) og Marie (f. 1917) – se gnr. 231/6 Sørenga.

* Jenny (1894–1897), druknet 3 år gammel.

* Herman (1897–1990), bosatt i Fjeldheim ovenfor Enga, g.m. Martha Sønsterud (1898–1977), tre barn: Arne (f. 1917), Harry (f. 1931) og Kåre Vidar (f. 1933) – se gnr. 231/18 Fjeldheim.

* Einar (1900–1976, ordfører i Hole 1946–1963, g.m. Astrid Kristine d’Bourgh (1900–1974), to barn: Åse (f. 1922) og Hans (f. 1925) – se gnr. 230/12 Bekkelund (Åsaveien 229).

36 Hun fikk én sønn før hun giftet seg: Leif Mikael Kristoffersen (1923–2006), g.m. Bergljot Overen fra Tranby, to barn: Turid og Synnøve. Leif Mikael ble oppdratt hos besteforeldrene på Dikemark, og drev seinere Esso-stasjonen i Sundvollen en periode.

37 Lilli Margrethe (f. 1932) g.m. Odd Pedersen (f. 1932) fra Asker, to barn: Ove (f. 1955) og Arne (f. 1957). Olaf (1938–2000) var g.m. Kari Bentzen (f. 1937) fra Oslo, tre barn: Ellen Margrethe (f. 1956), Britt Helene (f. 1958) og Siv Kathrine (f. 1964).



Nikoline og Hans Sundøen i Enga cirka 1920, med noen av sine etterkommere. De fikk 11 barn og 22 barnebarn. I bakgrunnen til høyre ser vi Gamlestua, som ble revet i 1950-årene.

Nikoline og Hans Sundøen bygde nytt våningshus i Enga i 1898, og den gamle stua ble revet like etter. I 1900 satt de i Enga med fem av sine barn: Nils Hagbart, Gunda Lovise, Helga Nikoline, Herman og Einar.

Som flere andre oppsittere i Sundvollen leide de ut rom til sommergjester, og drev pensjonatvirksomhet.

I 1918 ble det utskilt en parsell Fjeldheim (bnr. 18 av skyld 2 øre) som ble solgt til sønnen Herman for 100 kroner.

Etter Hans Larsen Sundøens død i 1925 overtok Lina (Nikoline) Sundøen som eier i uskiftet bo. Ved skjøte av 28. oktober 1929 solgte hun eiendommen til sønnen Nils Hagbart



Enga cirka 1930. Våningshuset i to etasjer ble bygd i 1898, mens den gamle tommerstua (nærmest) var fra rundt 1800, og ble revet i 1960-årene.

Nikoline Nilsdatter og Hans Larsen Sundøen i Enga fikk 11 barn. Her ser vi de fire sist gjenlevende i 1971. Fra venstre Einar Sundøen (1900–1976), Marta Marie Larsen (1877–1971), Helga Nikoline Løbben (1892–1977) og Herman Sundøen (1897–1990).



Nils Hagbart Sundøen (1885–1963).



Alma Charlotte Sundøen f. Steen (1883–1954).

for 4.500 kroner og livøre til selger i hennes levetid.³⁸ Sønnen lånte 5.500 kroner av mora mot pant i eiendommen.

NILS HAGBART SUNDØEN (1885–1963) var byggmester, og gift med ALMA CHARLOTTE STEEN (1883–1954)³⁹ fra Värmland, Sverige. De fikk tre barn:

* Haakon (1910–1964), seinere eier av Steinsrud, g.m. Gudrun Frog, tre barn: Lisa (1933–1935), Kjell (f. 1937) og Nils (f. 1940) – se gnr. 230/7 Steinsrud (Åsaveien 235).

* Astrid (1910–1983), bosatt på Tolpinrud ved Hønefoss, g.m. Frithjof Fuhre (1900–1950) fra Røyse, tre døtre: Randi (f. 1935), Kari (f. 1936) og Sissel Astrid (f. 1945).

* Nora (1913–1997), bosatt på Tangen ved Kroksund, g.m. Trygve Palmesen (1916–1982) fra Ådal, to sønner: Tormod Sten (f. 1947) og Eskild (f. 1950).

Alma Charlotte og Nils Hagbart Sundøen hadde siden 1914 vært bosatt i Steinsrud ved Lårvika. Denne solgte de i 1938 til sønnen Haakon for 3.500 kroner, og flyttet til Enga. Her drev de småbruk på tradisjonelt vis med ku, griser og høner, og de dyrket poteter, frukt, grønnsaker og litt korn. De tok også imot sommergjester, som hans foreldre hadde gjort.

Nils Hagbart Sundøen bygde Sundøya Fjordrestaurant i 1930 sammen med Hans Johan Karlsen. For jobben måtte de to tinglyse skadesløsbrev til byggherren Hønefoss Bryggeri AS for inntil 8.000 kroner med pant i sine respektive hjem.

³⁸ Livøret ble slettet i henhold til dødsattest av 1943.

³⁹ Alma Charlotte Sundøen f. Steen hadde en bror, Johan Arvid Steen, som ble oldefar til den kjente langrensløperen Thomas Wassberg. Johan Arvid Steens datter Greta giftet seg med Arne Wassberg, og deres sønn Olof er Thomas Wassbergs far.

Etter Nils Hagbart Sundøens død i 1963 var det hjemmelsovergang til de tre barna, og sønnesønnen Kjell Sundøen overtok som eier av Enga for 30.000 kroner.

KJELL SUNDØEN (f. 1937) giftet seg i 1964 med GRETHE MARIE RØRÅS (f. 1944) fra Kongsberg, og de har to døtre:

* Mette (f. 1965), bosatt i Oslo, g.m. Terje Løken fra Oslo, én sønn Ludvig (f. 1998). Fra tidligere samboerskap med Tom Sanner fra Bærum har hun én datter, Jannicke (f. 1988).

* Mona (f. 1967), bosatt i Jondalen ved Kongsberg, g.m. Mitchell Bitney fra Wisconsin, USA, én sønn Michael (f. 1987).

Kjell Sundøen er utdannet innen skogbruk ved Statens skogskole på Kongsberg, og ble etter få år ansatt i NVE (Norges Vassdrags- og Energidirektorat). Her kan han se tilbake på 40 års tjeneste, de siste årene som teknisk leder i Hydrologisk avdeling. Grethe Marie Sundøen arbeidet tidligere som hjelpeleier.

Enga er i dag på 8 dekar dyrket jord og 10 dekar skog, hvorav en teig på 3,5 dekar i Grøndokka, hvor eieren av Enga er en av 10 grunneiere som har gått sammen om prosjektet «Kleivåsen».

Det gamle våningshuset i Enga fra 1898 ble fullstendig ombygd i 1970, og siden påbygd i 1990. Øvrige bygninger er et lite stabbur (1953) og to doble garasjer med verksted (1980), som ble bygd der det gamle fjøset stod (revet 1978). En gammel tømmerstue, trolig fra rundt 1800, ble revet i 1960-årene. På bruket er det traktor.

Øvre Sundvollen LØPENR. 169 – SEINERE GNR. 231/II
Ved skjøte av 22. juli 1776 solgte Nils Nilsen, eier av Nedre Sundvollen, «Krogsundvolden eller Sundvolden i Hole, derav en fjerdepart eller 1 skind» til sin svoger, Anders Andersen. Denne fjerdeparten var bruket som vi seinere kjenner som Øvre Sundvollen. Kjøpesummen kjenner vi ikke, men kjøperen lånte samme år 90 riksdaler i Oslo Fattig Casse mot pant i gårdparten.

ANDERS ANDERSEN SUNDVOLDEN (f. 1746) var fra Evjua under Søhol på Røyse – se bind 4 s. 162. Han giftet seg i 1770 med GURI ROLVSDATTER SUNDVOLDEN, (1746–1811) fra Nedre Sundvollen, og vi kjenner sju av deres barn:

* Anders (f. 1770), seinere eier av en mindre del av farens gård, g.1 m. Ingeborg Paulsdatter Trøgsle (minst fem barn), g. 2 m. Ingeborg Christensdatter – se nedenfor.

* Helene (f. 1772), g.m. Christoffer Andersen Weien.

JAKT OG FISKE

Temaet «jakt og fiske» kan knapt nevnes i Hole uten at Kjell Sundøens navn må nevnes i samme slengen. Han har vært formann i Hole Jaktforening i 40 år, og i Steinsfjorden fiskeforening i 20 år. Han er med i så vel jaktutvalg som fiskeutvalg i kommunen, og har vært sentral i arrangementet av Gjeddefestivalen i 18 år på rad. Kjell Sundøen er også aktiv i miljøgruppa «Miljøet i bygda vår», og deltar i Naturoppsynet i Hole, med begrenset politimyndighet innenfor jakt, fiske og natur.



Fra Sundvollen i 1949 ser vi hotellet midt i bildet, Åsaveien til venstre og samvirkelagets bygg på den andre siden av krysset. Dronningveien går opp til høyre mot Krokkleiva, og vi skimter bygningene i Øvre Sundvollen på oversiden av hotellparken, inntil Dronningveien. Foto: Widerøe's Flyveselskap AS

- * Kirsti (f. 1774), g. 1798 m. husmann Iver Andersen Sundvollen-eie (f. 1755), hans andre ekteskap, minst tre barn: Anders (f. 1799), Guri (f. 1803) og Nils (f. 1808) – se husmannsplasser.
- * Mari (f. 1777).
- * Ole (f. 1779), d. før 1812.
- * Nils (f. og d. 1781), d. ½ år gammel.
- * Peder (f. 1782).

I 1782 lånte Anders Andersen 48 riksdaler av Holger Arctander på Storøya mot pant i gårdparten samt løsøre. Seinere i 1780-årene ble det holdt flere utleggsforretninger hos ham.

I 1801 satt Guri Rolvsdatter (57) og Anders Andersen (57) i Øvre Sundvollen med tre av sine barn: Helene (29), Mari (24) og Ole (21)

Guri Rolvsdatter døde i 1811 og det ble avholdt skifte (sluttet 1812). Hun etterlot seg mann og fem barn. Boets bruttov verdi var 61 riksdaler, og etter at gjeld og skifteomkostninger var trukket fra, var nettoverdien cirka 8 ½ riksdaler.

I folketellinga 1801 var Guri Rolvsdatter og Anders Andersens eldste sønn, Anders, registrert som bruker av «en liden Deel af Gaarden». Skjøte ble først utstedt i 1821 (Sundvolden løpenr. 169b av skyld 5/12 lispund). ANDERS ANDERSEN SUNDVOLDEN (f. 1770) var gift med INGEBORG PAULSDATTER TRØGSLE (1759–1821). I 1801 satt de på gård-

parten med to barn: Anders (6) og Nils (3). Vi kjenner fem av deres barn:

* Marte (f. og d. 1792), d. 14 dager gammel.

* Paul (f. og d. 1793), d. 14 dager gammel.

* Anders (f. 1795), fra 1821 til 1824 eier av en del av farens gård (løpenr. 169b), siden bruker av Danmark (Sørumseie) i Steinsfjerdingen, fra 1829 husmann på Torvet på Krokskogen, g. 1815 m. Kirsti Nilsdatter Danmark, vi kjenner 10 av deres barn: Kristian (f. 1817), Eli (1817–1828), Ingeborg (f. 1820), Engebret (f. 1821), Anne (f. og d. 1821), Maren (f. 1822), Marie (f. og d. 1823, d. 5 dager gammel), Anders (f. 1826), Nils (f. 1830) og Ellen Marie (f. og d. 1833) – se omtale av Torvet, og bind 2 s. 593.

* Nils (f. 1798).

* Paul (1803–1875), fra 1821 eier av en del av farens gård, g.m. Maria Rolvsdatter (f. 1795), minst ni barn – se nedenfor.

Anders Andersen Sundvolden d.y. synes rundt 1810 å ha overtatt hele bruket etter foreldrene. Etter Ingeborg Paulsdatters død i 1821 delte han Øvre Sundvolden mellom to av sønnene (i to like deler), og giftet seg igjen i desember s.å. med INGEBOG CHRISTENSDATTER (dette ekteskapet var trolig barnløst).

Øvre Sundvolden løpenr. 169a ble i 1821 overtatt av yngste sønn, Paul Andersen (f. 1803), mens Anders Andersen d.a.y. (f. 1795) overtok løpenr. 169b, som han i 1824 solgte til gjestgiver Ole Blyberg for 400 spesidaler. Denne gårdparten har siden vært en del av hovedbølet (Sundvolden gård).

PAUL ANDERSEN SUNDVOLDEN (1803–1875) giftet seg i 1821 med sin tremenning MARIA ROLVSDATTER SUNDVOLDEN (f. 1795) fra Nedre Sundvolden. Vi kjenner ni av deres barn:

* Anders (f. og d. 1822).

* Ingeborg (f. 1824), g. 1854 m. Hans Hansen Gjesvold (f. 1823) på Nordre Gjesval (østre gården), tre barn: Hans Petter (1856–1883, g. 1881 m. Anne Karine Hansdatter), Karl Martin (f. og d. 1857) og Karen Marie (1859–1911, g.m. Jørgen Knutsen Rørvika, 10 barn) – se bind 1 s. 94 og s. 109–111.

* Anders (f. 1827), eier av Øvre Sundvolden fra 1869 – se nedenfor.

* Anne (f. 1832), g. 1875 m. enkemann og arbeider Jørgen Anton Magnussen (sønn av Magnus Andersen). Anne fikk i 1854 en sønn, Peter Laurits, med Søren Larsen Grefsrudeie.

* Nils (f. 1833), seinere eier av bnr. 12 Nordløkka, g. 1879 m. Karen Thorine Andersdatter – se gnr. 231/12 Nordløkka.

* Christian (f. og d. 1836).

* Christian (f. 1837).

* Karen, g.m. Karl J. Olsen i Trondheim.

* Berte Marie (f. 1842), g. 1864 m. møllersvenn Engebret Knutsen (f. 1843) i Hønefoss, i 1865 bodde de i bøsse-maker Gulbrand Skaugs gård i Hønefoss med én sønn Petter (f. 1863).

I 1865 satt Maria Rolvsdatter (70) og Paul Andersen (61) på bruket med datteren Anne (34). De hadde 1 hest og 3 storfe, og årlig utsæd var 1/8 t. rug, 1/2 t. bygg, 1 t. blandkorn, 1/8 t. erter og 3 t. poteter.

I 1868 ble den tidligere husmannsplassen Nordløkka utskilt (løpenr. 169c) og overdratt til sønnen Nils Paulsen – se gnr. 231/12 Nordløkka.

I 1869 ble det avholdt skifte etter Maria Rolvsdatter, og eldste sønn ANDERS PAULSEN (f. 1827) fikk hjemmel på Øvre Sundvollen mot å svare livvære til faren og skifterettsutlegg til søstrene Anne, Karen og Berte Marie samt de umyndige barna til søsteren Ingeborg og hennes mann Hans Hansen Gjesvold: Hans Petter og Karen Marie.

Paul Andersen Sundvolden døde i 1875, 73 år gammel. Da var sønnen, Anders Paulsen, også død. Hans dødsbo lånte samme år 120 spesidaler av eieren av bnr. 12 Nordløkka, Kristen Nilsen Ende, mot pant i eiendommen. Ved auksjonskjøte av 11. november 1878 fra skifteforvalteren i Anders Paulsens dødsbo ble Erik Johannessen Ruud ny eier av Øvre Sundvollen for 3.200 kroner.

ERIK JOHANNESSEN RUUD (1828–1908) fra Midtre Rudsødegården giftet seg i 1879 med BERTE MARIE PEDERSDATTER TJERNSLI (1857–1922) fra Tjernsli ved Sollihøgda (i Lier herred). De fikk to døtre: Jonette (1878–1915) og Olava (1882–1922).

Erik Johannessen Ruud (f. 1828) fra Midtre Rudsødegården ble eier av Øvre Sundvollen i 1878. Her med kona Berte Marie Pedersdatter Tjernsli (f. 1857) og de to døtrene Jonette (f. 1878) og Olava (f. 1882).



I 1900 satt Berte Marie Pedersdatter (43) og Erik Johannessen Ruud (74) på bruket med sin eldste datter, Jonette (22, syerske).

I 1914 lånte Berte Marie Ruud 3.000 kroner i Hypotekbanken mot pant i eiendommen, med samtykke fra de to døtrene samt attest fra presten om at Erik Johannessen Ruud var død og etterlot seg kone og to barn.

Begge døtrene var ugifte, og de døde i forholdsvis ung alder (avtæring) uten å etterlate seg livsarvinger. OLAVA ERIKSDATTER RUUD (f. 1882) døde i 1922 og var den lengstlevende av de to. Hun hadde – som «eneste arving etter Erik Johannessen Ruud» – opprettet testamente hvor hun gav to søstre av sin mor, Petra og Olava Tjernsli, bruksrett til Øvre Sundvollen så lenge de levde. Etter deres død skulle eiendommen tilfalle Hole kommune.

Fra tidlig i 1920-årene ble Øvre Sundvollen leid bort, og det ble startet pensjonat der. De første årene ble det drevet av N. Østmo. I 1924 var «Øvre Sundvolden Hotel» blant de etablissementer som av herredsstyret fikk innvilget rett til servering av øl og vin, og av en annonse ble «godt kjøkken og Oslo-øl» framhevet. I 1929 ble det avholdt auksjon på «Øvre Sundvolden Hotel» hvor blant annet 2 brannsprøyter, en slipestein, en separator, en vev, en potetraspemaskin, 5 steinbord, en issag og en del lamper ble bydd fram for salg.⁴⁰

Fra 1930 ble gjestgiveriet i Øvre Sundvollen drevet av Sigrid og Arne Danielsen (se egen sak). De holdt på i 10 år, til krigen kom i 1940. Siden ble bygningene leid bort til beboelseshus.

PETRA TJERNSLI (1869–1935) og OLAVA TJERNSLI (1871–1944) drev landhandleri i Sandvika under navnet «Søstrene Tjernsli». Petra var ugift, og i 1936 ble det tinglyst dødsattester både for henne og de to niesene Jonette og Olava. Hjemmelen til Øvre Sundvollen gikk dermed over til Olava Østby f. Tjernsli, som i godt voksen alder hadde giftet seg med bakermester G.H. Østby (f. 1871).⁴¹ I 1950 ble det avholdt skifte etter Olava Østby, og Øvre Sundvollen ble overdratt til HOLE KOMMUNE for 15.000 kroner.

Hole kommune leide ut bygningene i Øvre Sundvollen. Samme år som kommunen ble eier, ble det utstedt leiekontrakt «på en del dyrket jord» på vestsida av Åsaveien til Johnny Gulbrandsen (f.

GJESTGIVERI

I 10 år, fra 1930 til 1940, leide Sigrid og Arne Danielsen fra Løvås bygningene i Øvre Sundvollen og drev gjestgiveri der. De hadde gjester om sommeren og i påsken. Da bodde familien i bryggerhuset, mens gjestene disponerte hovedbygningen. Sigrid Danielsen var en dyktig kokke og lagde all maten selv. Gjестene kom helst fra Oslo og Bærum. På bruket var det to melkekyr og to griser.*

* Ingrid Busund (f. 1928) til Margit Harsson i 2001.

40 Ringerikes Blad 17. november 2004.

41 En sønn av Olava f. Tjernsli og G.H. Østby grunnla seinere bakerikjeden «Baker's».

En del av hovedbygningen (til høyre) og bryggerhuset i Øvre Sundvollen cirka 1964. Barna i forgrunnen er Morten Rønning (til venstre) og Helga Dehli (f. 1958). Helgas foreldre, Johanne og Hans Dehli, leide 1. etasje i Øvre Sundvollen i 17 år, fra 1959 til 1976.



ALT BLE JEVNET MED JORDA

«Det er tragisk hvordan Hole og Ringerike kommuner ødela Øvre Sundvollen. Der stod et «ferdig» bygdetun med steinfjøs lik det som står på hotellet i dag, stor laftet låve og enda mer. Alt ble jevnet med jorda, for å bygge barnehage!»*

* Sverre Danielsen (f. 1913) i lydbandintervju med Margit Harsson 29. september 1993.

SUNDVOLLSTRANDA

På Sundvollstranda ved Kroksund, mellom Sundvolden gård og Trøgslø, er Hole bygdetun under utvikling. På dugnad har Hole historielags medlemmer satt opp to gamle bygninger fra bygda, «Leinestabburet» fra Neristua Leine og «Røyse-huset» fra Søgarden Fjeld. På nordsida av bygningene er det reist en friluftsscene som ble tatt i bruk i 2007. Her kommer også det nye arbeidssenteret i Hole, med verkstedbygg og servicebygning. Ut mot fjorden er det badestrand og brygge. Området hørte tidligere under Øvre Sundvollen, som Hole kommune ble eier av i 1950.

1913) fra Solør, som var eier av Sundøya Fjordrestaurant fra 1944 til 1963. Gulbrandsen drev gartneri på parsellen. I 1954 ble kontrakten overtatt av Reidar Christensen, og fra 1959 drev Hans Dehli gartneri her. Parsellen ble i 1983 utskilt som egen eiendom og solgt til Johanne og Hans Dehli – se gnr. 231/201 Sundvollen gartneri.

De gamle bygningene i Øvre Sundvollen ble revet midt på 1980-tallet. Det var våningshus, stor tømmerlåve med fjøs og et stort bryggerhus (tidligere fjøs), hvor hele underetasjen var satt opp av gråstein, med reisverk oppå. Her bygde Hole kommune i 1988 nye Sundvollen barnehage. I dag består gnr. 231/11 Øvre Sundvollen av Sundvollen barnehage, Sundvollstranda og en ubebygde parsell øst for Åsaveien.

Nordløkka GNR. 231/12 DANIEL HANSENS VEI 8

I 1868 ble den tidligere husmannsplassen Nordløkka (løpenr. 169c, seinere bnr. 12) utskilt fra Øvre Sundvollen, og året etter overdratt til eiernes sønn Nils Paulsen.⁴²

NILS PAULSEN SUNDVOLDEN (f. 1833) var eier av Nordløkka i seks år (til 1875). Han giftet seg i 1879 med KAREN THORINE ANDERSDATTER, datter av Anders Andersen Engen, og Nils ble da kalt «arbeider» i kirkeboka. I 1875 solgte han eiendommen til KRISTEN NILSEN ENDE for 1.200 kroner.⁴³

42 Nordløkka bnr. 12 ligger på sørsida av (rett nedenfor) storsvingen i Dronningveien, i dag i boligfeltet med adresse Daniel Hansens vei 8.

43 Karen Thorine og Nils bodde ikke i Hole i 1900.



Nordløkka i 1941.

I matrikkelen 1886 var Kristen Nilsen Ende fortsatt eier. Vi kjenner ikke hans herkomst eller bakgrunn. I 1875 gav han et lån på 120 spesidaler til Anders Paulsen Sundvoldens dødsbo (Øver-Sundvollen), og synes å ha overtatt også denne eiendommen kort tid etter (den ble solgt videre i 1878). I 1890 solgte han Nordløkka for 1.000 kroner til Hans Hansen Gjesvold, som lånte 700 kroner i Hole sparebank mot pant i eiendommen.

HANS HANSEN GJESVOLD (f. 1823) var svoger av den tidligere eieren Nils Paulsen, og bosatt i Jordet ved Nordre Gjesval (se bind 1 s. 94 og 109–111). Han satt med Nordløkka i tre år. I 1893 solgte han eiendommen videre til Hans Nilsen Sundvolden for 1.000 kroner.

I løpet av de åtte årene fra 1890 til 1898 skiftet Nordløkka eier seks ganger, og det synes som eierne bodde andre steder og leide bort Nordløkka til husmenn. I 1891 ble det eksempelvis holdt utleggsforretning hos Petter Olsen Nordløyken, med utlegg i «løsøre og debtors husbygninger i Nordløyken under Sundvolden».

HANS NILSEN SUNDVOLDEN (Langebru) (1858–1936) var fra Monsebråten og gift med STINA OLSDATTER (1857–1935) fra Benteplassen. Da datteren Karoline ble født i 1889 ble Hans Nilsen kalt «selveier» i kirkeboka. I 1895 solgte han Nordløkka til Martin Hansen Ruud og flyttet til Nordenga, som han eide til 1898. Da solgte han Nordenga og flyttet til Langebru på Krokskogen, hvor han satt som selveier i 1900 med hustru og fire barn – se s.768.

MARTIN HANSEN RUUD solgte i 1897 Nordløkka til ANDERS LARSEN FJELD for 1.800 kroner, og sistnevnte solgte etter 2 måneder eiendommen videre til ERIK NILSEN HOLT for

samme beløp. I 1898 solgte Erik Nilsen Nordløkka videre til Hans Evensen Høymyr for 2.000 kroner.

HANS EVENSEN HØYMYR (f. 1844) var fra Høymyr på Sollihøgda og fra rundt 1872 husmann (seinere forpakter) på naboplassen Baskerud. Da han kjøpte Nordløkka i 1898, lånte han 600 kroner i Hole sparebank mot pant i Nordløkka og «i huse på pladsen Baskerud». I 1900 var han bosatt i Baskerud med hustru OLEA OLAUSDATTER (f. 1844) og én sønn, Martin Hansen (f. 1882) samt husmoras søster, Anne Olausdatter (f. 1846, ugift, «arbeiderske»).⁴⁴ I 1900 ble Hans Evensen i folketellinga titulert som «gårdbruker og selveier, tillige forpagter, sysselsatt med jordbrug og tømmerhugst», og i Nordløkka hadde han en husmann, Petter Olsen Jenserud (se husmannsplasser).⁴⁵

I 1904 ble det fra Nordløkka utskilt en parsell Brobekk (av skyld 2 øre), som ble solgt til sønnen Ole for 1.730 kroner (se gnr. 231/14 Brobekk), og i 1909 ble parsellen Sørлие (av skyld 4 øre) utskilt og solgt til Iver Hansen Rudsødegård for 1780 kroner.

I 1912 ble så en større del av eiendommen (bnr. 16 Nordløkka) utskilt og overdratt til sønnen, Ole Hansen, for 2.500 kroner. Den utskilte delen fikk en skyld på 30 øre, mens skylda på det gjenværende av bnr. 12 Nordløkka var 10 øre. Etter at ytterligere en parsell (bnr. 19 Skogstad av skyld 5 øre) ble utskilt i 1920 og solgt til sønnen Martin for 1.000 kroner, var skylda på «gamle» Nordløkka redusert til 5 øre, og samme år (1920) overdratt til sønnen Ole for 500 kroner. Han var bosatt i Brobekk, og satt som eier av Nordløkka i knappe fire år. I 1924 solgte han eiendommen til Karen Pettersen Jenserud for 1.700 kroner.

KAREN PETERSEN JENSERUD (1885–1964) var ugift, og datter av de tidligere husmannsfolkene i Nordløkka, Inger Karoline Larsdatter og Petter Olsen Jenserud. Hun hadde således vokst opp på bruket. Karen Jenserud var renholder ved Sundvollen skole i mange år.

I 1951 ble en parsell utskilt og solgt til Ove Ruud for 1.800 kroner – se gnr. 231/69 Nordvang (Daniel Hansens vei 5).

Ved skjøte av 23. juli 1963 solgte Karen Jenserud eiendommen til Inger og Trygve Sletholt for 4.000 kroner. Ifølge skjøtet skulle eiendommen ikke selges videre og våningshuset bli stående så lenge selgeren og hennes søster Dorthea var i live, med rett til å besøke eiendommen og adgang til huset for de to

44 Anne Olausdatter døde i 1921, 75 år gammel.

45 Det var også en plass under Sundvollen bnr. 1 som het Nordløkka



*Karen Jenserud (1885–1964)
med kua i Nordløkka i
1941.*

søstrene. Karen Jenserud og Dorthea Larsen f. Jenserud døde begge året etter, i 1964.

INGER SLETHOLT (f. 1916) og TRYGVE SLETHOLT (f. 1918) fra Oslo brukte Nordløkka som fritidssted. De var eiere til 1984, da eiendommen ble solgt til Eva og Torbjørn Paulsberg for 425.000 kroner.

EVA PAULSBERG F. BRENDE (f. 1952) fra Hedalen er sekretær i Tekniske Foreningers Servicekontor i Fornebuveien i Bærum. Hun er gift med TORBJØRN PAULSBERG (f. 1950) fra Lommedalen, som har arbeidet ved Brann- og redningstjenesten ved Oslo Lufthavn Fornebu. De har to barn:

* Nanette (f. 1974), bosatt i Steinsåsen, samboer med Trond Nybakk fra Oslo, en datter Anine (f. 2005).

* Tomas (f. 1979).

Siden 1992 har Grete og Ahmad Ghanizadeh vært eiere av Nordløkka. GRETHE GHANIZADEH F. HAUGEN (f. 1964) fra Lillehammer er utdannet musikkpedagog og arbeider ved Ringerike kulturskole og HIBU (Høgskolen i Buskerud). Hun er gift med AHMAD GHANIZADEH (f. 1961), som er født og oppvokst i Teheran i Iran. Han er utdannet jurist, og i dag avdelingsdirektør i Arbeids- og inkluderingsdepartementet. De har to barn: Hedia (f. 1992) og Aina (f. 1994). Ahmad har fra tidligere to barn: Jonas Ali (f. 1989) og Olaf Omid (f. 1991).

Ahmad Ghanizadeh har siden 2003 representert SV i Buskerud fylkesting.

Eiendommen er på 1,6 dekar. Våningshusets eldste del (i tømmer) skal være fra 1830-årene. Huset er ombygd og påbygd fra 1988.

Husene i Nordvolden til venstre og Sundland pensjonat til høyre. Bildet er fra rundt 1930.



Nordvolden GNR. 231/13 HOLEVEIEN 1394

I 1885 ble det fra Nedre Sundvollen (bnr. 7 «Blom») utskilt en parsell Nordvolden, på vestsida av riksveien, som Hans Jensen Blom solgte til LARS OLSEN (f. 1820), som fra 1862 til 1884 var eier av Nedre Sundvollen løpenr. 168a (bnr. 4 Sundland). Noe skjøte ble ikke tinglyst på eiendommen, og den ble seinere i 1890-årene overtatt av sønnen, ANDERS LARSEN SUNDVOLDEN (1861–1895). Han var skomaker av yrke, og giftet seg i 1892 med KAREN ELISE HANSDATTER (1861–1947) fra Nystua under Stein. De fikk én datter Andrea (f. 1895).

Anders Larsen døde da datteren var 2 uker gammel, og i 1900 satt Karen Larsen som enke og selveier i Nordvolden med datteren Andrea. På bruket hadde de én losjerende, Anne Randine Andersdatter (f. 1835 i Norderhov, ugift), som var sysselsatt med spinning og strikking.⁴⁶

I 1911 lånte Karen Larsen 700 kroner i Hole sparebank, og i grunnboka er anført at hun ikke hadde tinglyst hjemmel til eiendommen. Først i 1912 utstedte Hans Jensen Blom, eier av Nedre Sundvollen bnr. 7, skjøte til Karen Larsen. Kjøpesummen var 280 kroner. Eierne av bnr. 7 skulle ha forkjøpsrett, i tilfelle salg til andre enn kjøperens etterkommere.

Karen Larsen ble seinere tildelt Buskerud Landbrukskasselskaps diplom og hedersgave for sitt skjønnsomme stell på Krokskogssetrene. Hun døde i 1947. I 1948 ble det avholdt skifte, og hjemmel til eiendommen ble overtatt av eneste arving, datteren Andrea.

⁴⁶ I matrikkelen 1904 var svigerfaren, Lars Olsen, fortsatt oppført som eier.

MER ENN 30 ÅR SOM BUDEIE PÅ KROKSKOGEN

Rundt 1900 ble Karen Larsen ansatt som budeie på Storøya. Eierne, major Brandt, gav henne lov til å ta med den lille datteren på arbeid. Men da Andrea skulle begynne på skolen i 1902 måtte mora slutte på Storøya, for skoleveien over sundet ble for vanskelig. Karen fikk da arbeid hos hotelleier Blyberg i Sundvollen, som kokke om sommeren og budeie om vinteren. I 1906 begynte hun som seterbudeie på Krokskogen, og Andrea var med. Skoleveien til Sundvollen skole kunne ofte bli lang. Først var de fire år på Kneikasetra, siden to år på Nordsetra, åtte år på Retthella (1912–1920) og til slutt i 17 år på Torgesetra (1920–1937). De reiste på setra i juni og kom ned igjen i slutten av september. Mens Karen var seterbudeie, drev hun med veving om vinteren. Andrea spolet, og Karen vevde lerret, gardiner, dynetrekk og vømmøl (vadmel).*

* Harry Sundøen: Notat etter samtale med Andrea Hansen f. Larsen (f. 1895).



ANDREA HANSEN F. LARSEN (1895–1981) var gift med BIRGER NORMAN HANSEN (1897–1983) fra Oslo, som arbeidet ved jernbanen. Ekteskapet var barnløst. De var bosatt i Oslo og brukte Nordvolden som fritidssted. Andrea døde i 1981, og Birger Norman Hansen testamenterte eiendommen til Diakonhjemmet i Oslo.

Siden 1994 eies Nordvolden av VIBEKE SLÅTTE FREDRIKSEN (f. 1969). Hun er oppvokst i Oslo og Busund i Norderhov, og arbeider som tolk i Tolketjenesten i Buskerud. Vibeke Slåtte Fredriksen er gift med HELGE-IVAR FREDRIKSEN (f. 1969) fra Nedre Steinsåsen, som er salgsleder i Unicon i Oslo. De har to barn: Henriette (f. 1994) og Cornelius (f. 1999).

Eldste del av våningshuset på eiendommen er fra midten av 1800-tallet. Årstallet 1843 er hogd inn i en av steinene i grunnmuren, og dette årstallet er også preget i en av laftestokkene.

«DET VAR EI STRI»

«I mange og tretti år har jeg tråkket stiene inne på skogen, lett opp unge som hadde gått seg bort, kjenet, ystet og gjort alt som hører til på en seter. (...) Opp til 55 dyr kunne jeg ha å passe. Det var ei stri, men jeg var glad i alle dyra og jeg likte meg godt på skogen.»*

* Karen Larsen til V.V. i avisartikkel i Nationen 21. april 1945.

Karen Larsen og datteren Andrea har besøk på Torgesetra på Krokskogen en gang i 1930-årene. Fra venstre Karen Larsen (1861–1974), Andrea Larsen (1895–1981), Knut Berg (f. 1929) med Hans Sundøen (f. 1925) foran seg, Åse Sundøen (f. 1922) og Karoline Berg (1891–1980). Helt bakerst (med hatt) sitter Anne Marie d’Bourgh (1867–1958).

Huset *kan* være flyttet til Nordvolden fra et annet sted. Det er påbygd tre ganger (sist i 1997 og 2005). Øvrige bygninger er to gamle uthus (begge trolig fra 1800-tallet). Et av uthusene står vest for gårdstunet (en del av det ble revet i 2004). Inntil dette stod en liten, laftet stall (revet 1994).

Brobekk GNR. 231/14 DRONNINGVEIEN 8

I 1904 ble det fra Nordløkka bnr. 12 utskilt en parsell Brobekk (bnr. 14 av skyld 2 øre), som Nordløkkas eier, Hans Evensen Høymyr, solgte til sønnen Ole Hansen for 1.730 kroner. Kjøperen lånte 1.000 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen, som lå i skråningen på nordsida av Kleivbekken, der stigningen begynner nederst i Krokkleiva.

Ole Hansen Sundvolden solgte i 1905 Brobekk til sin yngre bror, Martin, for 2.500 kroner. Den nye eieren lånte 2.000 kroner i Hønefoss og oplands privatbank mot pant i eiendommen.

MARTIN HANSEN (1881–1955) åpnet i 1914 pensjonat i Brobekk, kalt Brobæk vertshus. I 1920 opptok han pantelån på 10.000 kroner og i 1923 på 30.000 kroner i Hole sparebank mot pant i Brobekk. Han drev også Sundvollen landhandleri (fra 1905), og i 1932 kjøpte han Sundvolden Hotel – se gnr. 231/21 Sundvolden Hotel.

Ved skjøte av 11. februar 1926 solgte Martin Hansen Brobekk tilbake til broren Ole for 22.500 kroner.

Brobæk vertshus ble åpnet i 1914 av Martin Hansen, seinere eier av Sundvolden Hotel.

«GRANSKOGEN LIKE VED»

«Brobæk Pensjonat og Hotel. Like under Krokkleiven. Granskoen like ved. Godt kjøkken» het det i en annonse i Ringerikes Blad i 1920-årene. I en turistbrosjyre for Ringerike fra samme periode ble Brobekk pensjonat omtalt som «siste sted før opstigning, første sted etter nedstigning av Kleiva. Forfriskninger, middag og lunsj. Værelser for gjennomreisende og faste pensjonærer. Plass for 12 gjester. Schous øl. Vinrett. O. Hansen».





Brobekk pensjonat lå i den sørvendte skråningen nederst i Krokkleiva og var en staselig tømmerbygning. Den ble revet i 1964–65.



Bygningen i Brobekk var i to etasjer med stor veranda i sveitserstil.

OLE HANSEN (1876–1966) var gift med ANNE RANDINE HANSDATTER (f. 1867) fra Steinsrud i Steinsåsen. I 1900 var Anne Randine og Ole husmannsfolk i Steinsbråten (Nedre Bråten) under Stein, og i perioden 1920–24 var de eiere av Nordløkka (bnr. 12) i Sundvollen. De fikk seks barn:

- * Olga Marie (f. 1898 i Kristiania), ugift, bosatt i Brobekk, d. cirka 35 år gammel.
- * Bjørn (f. 1906), d. ung.
- * Emil (f. 1901, tvilling), ugift, bosatt i Brobekk.
- * Martha (1901-1917, tvilling), d. 16 år gammel av lungebetennelse.⁴⁷
- * Hartvig (1904–1987), g.m. Thora Karoline Kristiansen, én datter Anne Lise – se gnr. 231/19 Skogstad (Brobekkveien 19).
- * Ragnhild Ingeborg (f. 1909), g.1 m. Stian Bech (f. 1903) én datter Eva (1928-1946, d. 18 år gammel), g.2 m. Oskar Andersen (f. 1903) fra Fredrikstad (ingen barn) – se gnr. 231/102 Dronningveien 10.

Anne Randine og Ole Hansen drev Brobekk pensjonat i mange år, og i tillegg arbeidet Ole som tømmerhogger og tømmerfløter på fjorden. Han var også med i lokalpolitikken og satt i Hole herredsstyre.

I 1930 ble det tinglyst en erklæring på eiendommen, hvorved Ole Hansen forpliktet seg til å ta øl og mineralvann fra AS Hønefoss Bryggeri. I 1951 går det fram av en annonse at Brobekk vertshus, «like før oppstigningen til Krokkleiva ved endestasjonen for taubanen Sundvollen-Krokkleiva» holdt åpent hele året og hadde øl- og vinrett.

⁴⁷ Et matematisk geni, ifølge Per Stokke på Gjettem.



Anne Randine Hansen (f. 1867) i Brobekk var fra Steinsrud i Steinsåsen, og drev Brobekk pensjonat i en årrekke sammen med mannen Ole.

Ole Hansen (1876–1966) i Brobekk.

Ragnhild Ingeborg Hansen (f. 1909) og broren Emil Hansen (f. 1901) drev Brobekk pensjonat etter sine foreldre.



Etter hvert ble driften av Brobekk pensjonat overtatt av datteren Ragnhild Ingeborg og sønnen Emil. Ragnhild Ingeborg og ektemannen Oskar Andersen bygde på naboeiendommen (bnr. 102 Dronningveien 10, utskilt fra Brobekk i 1965), og her bodde de sammen med hennes far Ole til han døde i 1966. Pensjonatbygningen ble revet 1964–65.

I 1965 var det hjemmelsovergang til de gjenlevende barna Ragnhild Andersen, Hartvig Brobekk og Emil Hansen, og ved skjøte av 25. november s.å ble Brobekk solgt til Per Selmer for 62.345 kroner.

PER SELMER (1923–1994) fra Larvik var arkitekt, og gift med EBBA ANNY NILSEN (1927–2002) fra Sjælland i Danmark, som arbeidet med regnskap i Sandvika. De fikk to døtre:

* Vibeke Margrethe (f. 1957), bosatt på Røa i Oslo, samboer med Bernhard Hilmersen fra Trøndelag. Hun har tre barn fra tidligere ekteskap: William (f. 1983), Alexander (f. 1986) og Victoria (f. 1989).

* Thina Helene (f. 1963), bosatt i Hønefoss, samboer med Jens Petter Lindberg (f. 1955) fra Drammen. Fra tidligere ekteskap med Johan Jørgensen (f. 1962) fra Hønefoss har hun én sønn, Fridthjof (f. 1989).

Etter Per Selmers død i 1994 overtok Ebba Anny Selmer som eier av Brobekk. I 2001 solgte hun eiendommen til Vidar Keyn og Edith Rosa Gudmundsdottir.

VIDAR KEYN (f. 1966) fra Oslo er siviløkonom MBA, og i dag leder for Handelsavdelingen ved Den amerikanske ambassaden i Oslo. Han er gift med EDITH ROSA GUDMUNDSDOTTIR (f. 1970) fra Reykjavik i Island, som er

utdannet økonom og arbeider som Financial Controller i Pall Norge AS, et amerikansk selskap med hovedkontor for Norden i Hønefoss. De har to barn: Anne (f. 1997) og Edda (f. 2000).

Etter at en boligtomt på 1 dekar ble utskilt og solgt i 1996 (bnr. 252 Dronningveien 6), har Brobekk vært på 2,2 dekar. Enebolig (bygd 1966-67). Det gamle pensjonatet ble revet i 1964-65.

Sørлие GNR. 231/15 BROBEKKVEIEN 13

I 1909 ble det fra Nordløkka bnr. 12 utskilt en parsell Sørлие (bnr. 15 av skyld 4 øre) som ved skjøte av 15. februar s.å. ble solgt til Iver Hansen Ruud for 1.780 kroner. Kjøperen lånte 1.200 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

IVER HANSEN RUUD (1879-1929) fra Nordre Rudsødegården var gift med MATHILDE HOLMEN (1868-1946), og de hadde tre barn: Harald (f. 1904), Laura Margrethe (f. 1906) og Sigrid (f. 1908). De bygde hus i Sørлие i 1912, og allerede i 1913 solgte Iver Hansen Ruud eiendommen Sørлие til Hans Danielsen og flyttet til Nordre Rudsødegården, som han overtok samme år – se bind 1 s. 444.

HANS DANIELSEN (1885-1963) fra Møllerberget i Sundvollen overtok Sørлие for 2.200 kroner, og lånte 1.000 kroner i Hole sparebank mot pant i eiendommen. Han var gift med MATHILDE DANIELSEN (1890-1978) fra Oslo. De fikk en sønn Daniel (1916-1958), som var tollere i Oslo, og tok familienavnet Sørлие etter hjemstedet. Daniel Sørлие var gift med Else Olsen (1913-1994) fra Oslo, og de fikk to døtre:



TRESKEBERGET

I tunet i Sørлие ligger Treskeberget, et slett og fint svaberg som det i gammel tid var fint å treske korn på. Oppsittere i Sundvoll-kroken som hadde litt korn, kom hit for å slire treske. Låvene var små og dårlige og det var skralt med plass. Etter at snøen var måkt vekk om våren og berget sopt reint, satte de i gang.*

* Hartvig Brobekk: Registrering av kulturhistoriske minnesmerker i Sundvollen (1973).

Mathilde (1890-1978) og Hans Danielsen (1885-1963) i Sørлие.

* Wenche Bodil (f. 1944), bosatt på Røyse, g.m. Svein Egil Gomnes (f. 1945), tre barn: Rune Daniel (f. 1964, g.m. Ingrid Slåtto f. 1968, to barn: Daniel f. 1991 og Emilie f. 1994), Jarle (f. 1966, g.m. Anne Cathrine Øren f. 1963, to barn: Didrik f. 1991 og Martine f. 1995) og Lars (f. 1972, g.m. Trine Vamraak f. 1973, to barn: Herman f. 2002 og Mathea f. 2005).

* Sissel (f. 1949), bosatt på Røyse, g.m. Lars Lander Dæhli (f. 1950) fra Røyse. Fra tidligere ekteskap med Fredrik Sand (f. 1953) fra Røyse har hun to døtre: Cathrine (f. 1972, bosatt i Fredrikstad, g.m. Helge Gasser, tre barn: Philip Wilhelm f. 2000, Christian Daniel f. 2002 og Josephine Emilie f. 2006), og Camilla (f. 1975, bosatt på Møllerberget, g.m. Ole Berggaard f. 1970 fra Hønefoss, to barn: Caroline f. 2001 og Ludwig f. 2005).

Hans Danielsen var sagmester og rørlegger. Etter hans død i 1963 fikk Mathilde Danielsen uskiftebevilning og satt som eier til 1969, da eiendommen ble overtatt av de to sønnedøtrene, Wenche Bodil Gomnes og Sissel Sørli Sand. De leide bort eiendommen til 1975, da den ble solgt til Per Arild Larsen for 140.000 kroner.

PER ARILD LARSEN (f. 1952) fra Bærum er utdannet rørlegger, og i dag driftstekniker ved Hole bo- og rehabiliteringssenter. Han er gift med RUTH JORUNN DANIELSEN (f. 1953) fra Sundvollen, som er hjelpepleier ved Hole bo- og rehabiliteringssenter. De har to døtre:

* Hanne (f. 1973), bosatt i Brobekkveien 15, g.m. Fred Helge Heggelien (f. 1972) fra Hole, to barn: Henrik (f. 1997) og Håkon (f. 2001).

* Marthe (f. 1977), bosatt i Brobekkveien 13A, g.m. Jan Erik Hansen (f. 1974), to barn: Casper (f. 2004) og Eskil (f. 2007).

I 1982 ble det kjøpt tilleggsjord fra en naboeiendom. Etter at en tomt på cirka 1 dekar ble fraskilt i 1997 til datteren Hanne (gnr. 231/255 Brobekkveien 15), er Sørli i dag på cirka 1 ½ dekar.⁴⁸ Våningshuset er bygd cirka 1900 (siden ombygd og påbygd flere ganger). Et gammelt bryggerhus ble ombygd og flyttet inntil våningshuset i 2001. En liten låve på bruket ble ombygd i 1994 og er i dag en del av eneboligen til datteren Marthe og hennes mann Jan Erik Hansen (seksjon 1 – Brobekkveien 13A), mens «gamle» Sørli (Ruth Jorunn og Per Arild Larsen) er seksjon 2 – Brobekkveien 13B.

48 Utskilt tomt til datter Hanne (Brobekkveien 15, enebolig 1997 og garasje 2004) og seksjonert tomt til datter Marthe (Brobekkveien 13A, enebolig 2002 og garasje 2003).

Nordløkka GNR. 231/16 DRONNINGVEIEN 38

I 1912 ble en større del av «gamle» Nordløkka bnr. 12 utskilt og solgt til eiernes sønn, Ole Hansen, for 2.500 kroner. Parsellen (bnr. 16) fikk en skyld på 30 øre, mens det gjenværende av bnr. 12 var på 10 øre. Den nye eieren lånte kjøpesummen i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

OLE HANSEN SUNDVOLDEN (1876–1966) var gift med ANNE RANDINE HANSDATTER (f. 1867) fra Steinsbråten, og de fikk seks barn. Familien bodde fra 1926 i Brobekk – se grn. 231/14 Brobekk).

Ole Hansen bygde hus i Nordløkka i 1912 (satt opp av Lars Lyse). I 1920 ble det utskilt en tomt Steinsby (bnr. 20).

I januar 1940 solgte Ole Hansen Nordløkka til TRYGVE STENSBAK (f. 1895) fra Oslo for 16.500 kroner. Stensbak var disponent og innehaver av Stensbak Jernvare ved Youngstorget i Oslo, og bodde i Nordløkka med sin familie om sommeren. I 1954 skilte han ut tre tomter og solgte: bnr. 82 Bekkestua Dronningveien 46A), bnr. 83 Knausen (Dronningveien 34) og bnr. 84 Solvang II (Dronningveien 48).

I 1954 ble eiendommen («gamle» Nordløkka) solgt til Øyvind Gulbrandsen for 29.000 kroner (skjøte ble utstedt 14. januar 1956).

ØYVIND GULBRANDSEN (1908–1992) fra Grorud i Oslo var gift med INGEBORG KRISTIANSEN (1908–1976) fra

Våningshuset i Nordløkka cirka 1947. Mannen helt til venstre i bildet (med en rive over skulderen) er Gustav Adolf Hansen, eier av nabo-eiendommen Steinsby. De øvrige personene er ukjente.





Øyvind Gulbrandsen (1908–1992) og Ingeborg Gulbrandsen f. Kristiansen (1908–1976) ble eiere av Nordløkka i 1954. Bildet er tatt i 1952, da familien bodde i Solbakken.

Fra Nordløkka tidlig i 1920-årene. Hartvig Brobekk (f. 1904) i bakgrunnen med trekkspletten, mens broren Emil (f. 1901) står med sykkel.



Bergeløkka. De var tidligere eiere av Solbakken (under Bergeløkka), og fikk fire barn:

* Egil (f. 1932), bosatt på Matrand (Skotterud) ved Kongsvinger, g.m. Tove Wang (1939–2004) fra Oslo, tre barn: Wenche (f. 1960, to barn fra tidligere ekteskap: Tommy og Linda), Roy (f. 1961, én datter Hedda), og Heidi (f. 1969, samboer med Roger Lien fra Rælingen, to døtre: Silje og Trine).

* Lillian (f. 1933), bosatt i Grøndokka, samboer med Kåre Pedersen (f. 1926) fra Harstad. Fra tidligere ekteskap med Asbjørn Haglund fra Hole har hun to barn: Geir (f. 1958) og Atle (f. 1964) – se gnr. 231/123 Endelig - Dronningveien 40.

* Synnøve (f. 1935), tidligere eier av Nedre Grøndokkvei 41, i dag bosatt i Spania), samboer med Bjarne Baustad fra Tysvær. Fra tidligere ekteskap med Dag Haugerud har hun to barn: Anne (f. 1954) og Dag (f. 1957). Synnøve var seinere g.m. Edvard Snekvik (1937–1989), ingen barn – se gnr. 231/97 Lillebo (Midtre Grøndokkvei 8).

* Rolf (f. 1937), eier av Nordløkka fra 1987, g.1 m. Wenke Sætre (to barn: Nina og Jon), g.2 m. Dorte Solnør (én datter Karoline) – se nedenfor.

I 1960-årene ble det utskilt ytterligere tre parseller fra Nordløkka: I 1960 bnr. 97 Lillebo (Nedre Grøndokkvei 4), i 1963 bnr. 109 Knausen 2 (tilleggsparsell Dronningveien 34) og i 1986 bnr. 208 (Nedre Grøndokkvei 39).

Øyvind Gulbrandsen var sveiser og platearbeider og hadde fagbrev som skipsbygger fra Akers mekaniske verksted, hvor han arbeidet i mange år (hans far arbeidet også der). I 1950-årene overtok han smia i Bergeløkka etter sin svigerfar, smed Ole Kristiansen. Som svigerfaren arbeidet han også som

blikkenslager. I smia i Bergeløkka⁴⁹ produserte han bl.a. høyspentmaster til Hole E-verk, og det var han som lagde smijernsportene til Hole kirke samt kollektbøsser (i kobber) til kirken. Han drev også bilverksted i Sundvollen en periode, sammen med Anders Sønsterud.

Øyvind Gulbrandsen var aktiv lokalpolitiker, og representerte Arbeiderpartiet i Hole formannskap og kommunestyre. Da Hole kommune ble pålagt å ha et frivillig brannvesen, ble han brannsjef i Hole, etter å ha gått Brannskolen i Oslo.

I 1987 ble Nordløkka solgt til sønnen Rolf og hans kone Dorte, med borettsrett for Øyvind Gulbrandsen i hans levetid. Han døde i 1992, etter å ha vært enkemann siden 1976.

ROLF GULBRANDSEN (f. 1937) var i 25 år (1960–1985) salgskonsulent i Wiig & Vraalsen, som produserer vekter og utstyr til industri og detaljhandel. Fra 1985 var han freelancer og drev delvis egen virksomhet, før han de siste 12 årene som yrkesaktiv arbeidet i Lindbak AS (pensjonist siden 2005). Han er gift med DORTE SOLNØR (f. 1951) fra Ringsted i Danmark, som er utdannet fysioterapeut og operasjonssykepleier, og i dag avdelingsleder ved Dagkirurgisk avdeling ved Rikshospitalet.

Dorte og Rolf Gulbrandsen har én datter, Karoline (f. 1983). Fra tidligere ekteskap med Wenke Sætre (f. 1943) fra Hønefoss har Rolf to barn:

* Nina (f. 1962), bosatt i Åndalsnes, g.m. Lars Smisethjell fra Sunndalsøra, én sønn Fredrik (f. 1998). Nina har fra tidligere én sønn, Thomas (f. 1984).

* Jon (f. 1966), eier av Nordløkka siden 2005, g.m. Marit Helliesen – se nedenfor.

I 2005 bygde Dorte og Rolf Gulbrandsen ny enebolig i Baskerudberget 29, og solgte Nordløkka til sønnen Jon og hans kone Marit.

JON GULBRANDSEN (f. 1966) er utdannet butler, og i dag medeier og daglig leder av Leiv Vidar Slakterforretning AS i Hønefoss. Han er gift med MARIT HELLIESEN (f. 1966) fra Sandnes, som tidligere drev moteforretning i Hønefoss. De har to fosterbarn: Tommy (f. 1998) og Robin (f. 2001).

Det gamle våningshuset i Nordløkka fra 1912 står fortsatt. I 1982 ble det påbygd til generasjonsbolig. Den gamle låven ble revet i 1985.

49 Smia i Bergeløkka stod på kommunal grunn, på vestsida av krysset hvor vi svinger opp til Bergeløkka. Marie Hansen var eier av Bergeløkka. Hun var gift med Olaf Hansen, som var bror av Øyvind Gulbrandsens mor Karoline.



Sundvolden Hotel høsten 2008.
© Fotograf Siri Berrefjord

Sundvolden Hotel GNR. 231/21 DRONNINGVEIEN 2

Ved foten av Krokkleiva og inngangen til eventyrriket Krokskogen, ligger Sundvolden Hotel. Omkranset av en stor park med stolte løvtrekroner troner den gamle hovedbygningen fra rundt 1750 som kjernen i et moderne hotellanlegg. Sundvolden Hotel er i dag bygdas største private arbeidsplass, med rundt 100 ansatte.

Det er uklart hvor lenge det har vært gjestgiveri på gamle Sundvolden gård. Marte Kroksund trer fram i tingbøkene i 1648, da hun av fogden ble innberettet til stattholderen for fyll og utskjelling av folk hun satte over sundet. Marte drev også som sundmann ved siden av å ha et lite bevertningssted, men hun satt på gården på vestsida av Kroksundet – se bind 1 s. 150 ff.

I 1770 årene begynte Krokskogen å bli uthogd på grunn av behovet for trekøl til Bærums jernverk. Trekøl måtte hentes lenger unna, på Tyrstrand og Modum, og på Sundvollen ble køla lastet om og fraktet videre. Den driftige Conrad Clausen på Bærumsverket bygde vei opp Krokkleiva (Sørkleiva), siden kalt «Moingveien» fordi en del av kølatrafikken fra Modum gikk her. Ellers var det lite ferdsel forbi Sundvollen, for veiene var dårlige.

I en oversikt fra fogden over «Gastholdere og Kroeholds Stæder» på Ringerike i 1762, er ikke Sundvollen nevnt.⁵⁰ Men

⁵⁰ I Østre Hole var det i 1762 Ole Steen, Samuel Kløwigen, Anders Mitschouven, Anders Stadum og Anders Gieswold som nevnes i fogdens lister. (Einar Sørensen: «Skysstasjoner og gjestgiverier i Buskerud». Utgitt av fylkeskonservatoren i Buskerud 1984).

«... MED FORNØDNE LOGEMENTER»

«Vi, Frederik den Sjette af Guds Naade Konge til Danmark og Norge (...) gjøre vitterligt: at Vi, efter allerunderdanigst gjort Ansøgning og derover indkommen Erklæring, allernaadigst have bevilget og tilladt, ligesom vi og i Kraft af den under 4de Februari 1771 ergagne allernaadigste Resolution hermed bevilger og tillade: at Ole Blyberg maa ved Stedet Sundvolden i Hole Præstegjeld, Ringerige Fogderi og Buskeruds Amt i vort Rige Norge, holde et Gjestgiveri og de Reisende med fornødne Logementer samt Spise- og Drikkevarer til Nødtørfthged og for en billig Betaling sammesteds betjene, mod deraf at svare til vor Kasse To Rigsdaler i aarlig Afgift.» Så heter det i bevilgningsbrevet til Ole Blyberg i 1811. Det ble satt som vilkår at han måtte brygge øl til gjestgiveriets behov, men brennevinet fikk han ikke brenne selv; det måtte kjøpes i nærmeste by eller kjøpstad. Gjestgiveriet skulle kun betjene de reisende; sognets egne bønder og andre av allmuen som ikke var veifarende, var det «aldeles forbudt at holde Kroe for». Endelig ble det pålagt gjestgiveren å holde et lager med såkorn.

«... UBESKRIVELIG SKJØNNHET»

I 1838 besøkte en ung pariserinne, Leonie d'Aunet, Norge. Hun skrev seinere en bok om ferden, og hadde også en tegner med på reisen. Leonie d'Aunet overnattet på Sundvolden Hotel, og omtaler stedet og naturen i rosende ordelag: «Sundvolden, hvor vi overnattet, fortjener å bli like berømt som Interlaken og Chamonix. Landsbyen ligger gjemt i en grønn dal som åpner seg mot et vidunderlig landskap med store vann og små holmer. I det fjerne skimter man grankledte fjellåser, hvis mørke, skarpe konturer tegner seg mot himmelens blekblå bakgrunn. Et harmonisk, linjerent og rolig bilde av ubeskrivelig skjønnhet, frodigere enn Sveits, mer storslått enn Skottland. Jeg forlot Sundvolden ved daggry, idet solen steg fram bak fjellene og forvandlet vannenes mørkegrønne flater til glitrende speil. Jeg ble stående en stund i andektig beundring, og takket Gud fordi han har skapt naturen så praktfull.»*

* Leonie d'Aunet: En pariserinnes reise gjennom Norge til Spitsbergen anno 1838 (Oslo 1968).



Hovedbygningen på Sundvolden Hotell cirka 1900, med hotelleier Johan Blyberg i forgrunnen. Han drev hotellet fra 1853 til sin død i 1909, og ble av en engelsk gjest omtalt som «den fineste og hederligste, den mest høflige og elskverdige hotellvert jeg har hatt gleden av å treffe i Norge».

i 1788 er Sundvollen og eieren Gaute nevnt blant «de Stæder i Fogderiet der ansees beqvemme for Rejsende til hvilke Stæder og Natte Qvarterer», og samme år i en fortegnelse fra lens-

TRE NYE GJESTGIVERIER I 1811

Tallet på gjestgiverier på Ringerike økte utover på 1800-tallet, etter som vegene ble flere og bedre og trafikken større. Men akkurat omkring 1800 var det færre gjestgiverier på Ringerike enn det hadde vært ved midten av 1700-tallet. I 1810 var Peder Flattum ved Hønefossen den eneste som betalte gjestgiverskatt på Ringerike. Men året etter var det tre nye: Tore Syversen Braaten (ved Veien), Jens Henriksen Egge (på Ask) og Ole Blyberg (på Sundvollen). John Gudsgaarden (i Norderhov) fikk bevilling i 1808, men betalte ikke gjestgiverskatt før i 1812.

* Røpeid III, s. 50.

*Johan Blyberg (1830–1909)
med tre av sine døtre foran
inngangen til Sundvolden
Hotel cirka 1900.*



mennene over kroer og vertshus i fogderiet. Det opplyses da at Gaute Sundvolden «sælger Øel og Brændeviin».

I 1805 ble den nye bergenske kongeveien åpnet over Krokskogen fram til Kroksund, og i 1811 fikk Sundvollens eier Ole Blyberg bevilgningsbrev fra kong Fredrik 6. om opprettelse av gjestgiveri på gården.

OLE BLYBERG (1780–1853) ble eier av Sundvolden gård i 1809. Han så mulighetene som åpnet seg da den nye veien over Krokskogen (åpnet til Kroksund i 1805) kom og gjorde Sundvollen til et turistmål for folk fra hovedstaden. I 1811 fikk han bevilling og startet gjestgiveri i hovedbygningen på gården. Han var gift med ANNE DORTHEA LAGESEN (1793–1859) fra Hønefoss, og de fikk 11 barn – se grn. 231/1 Sundvollen.

I 1853 ble Ole Blyberg etterfulgt som eier av gården og hotellet av sønnen JOHAN BLYBERG (1830–1909). Han var gift med OLAVA MADSDATTER BYE (1847–1889) fra Vestre By på Røyse, og de fikk ni barn. Olava og Johan Blyberg utviklet hotellet. I 1870-årene bygde de til en stor veranda i sveitserstil og en sidefløy. I 1887 fikk Johan Blyberg tillatelse av Hole kommune til å oppføre et badehus på Sundøya.

Johan Blyberg hadde et meget godt renommé som hotellmann og var en elskverdigg vert, godt likt av gjestene. I slutten av 1870-årene var engelskmannen Charles Wood gjest på hotellet. Han skrev siden om Blyberg at «han er den fineste og hederligste, den mest høflige og elskverdige hotellvert jeg har hatt gleden av å treffe i Norge».⁵¹

SKYSSTASJON

Johan Blyberg drev skysstasjon ved siden av hotellet. Skysstasjonen var en såkalt tilsigelsesstasjon: de som skulle ha skyss kunne sende bud i forveien og tilsigelsesstasjonen måtte skaffe hester som ble rekvirert på gårder rundt i bygda. Det kunne av og til være vanskelig å skaffe hester, som i juli 1851, da to kompanier av Det norske jegerkorps samt en artilleriavdeling kom til Sundvollen og Blyberg ble befalt å skaffe 120 hester til militærskysstasjon til Hønefoss i anledning «Hattemakerkrigen».* Johan Blyberg var i bryllup på Søndre Gjesval da befalingen kom, og bryllupet ble avbrutt.**

* Bjørn Knoph: Sundvolden Hotel 1648–1998.

** Tveiten s. 45 og E.M. Færden:

«Hønefoss» (1914) s. 70.

51 Bjørn Knoph: Sundvolden Hotel 1648–1998.

I 1902 ble Sundvollen fast skysstasjon, og i 1909 tok tredje generasjon fatt, da OLE BLYBERG (1873–1930) etterfulgte foreldrene som eier av hotellet. Han bygde i 1909 en ny fløy med spisesal, av materialer fra den gamle Sundvoll-mølla som ble revet samme år. I 1914 oppførte han en stor og tidsmessig hotellbygning (seinere kalt «Societeten») i to etasjer på østsidan av (og vinkelrett på) det gamle hotellet.

Ole Blyberg var gift to ganger, først i 1908 med MAREN KARINE GUSGAARD (1881–1923) fra Bure i Norderhov (ingen barn). Etter hennes død i 1923 giftet han seg igjen i 1925 med LUCY NØSTERUD (1896–1992) fra Røyse, og de fikk én sønn, Johan (f. 1928) – se gnr. 231/1 Sundvollen.

I 1904 begynte AS Lierbanen med båtrute fra Svangstrand til Sundvollen, og da Bennett's Reisebureau i 1910 startet fast rutebil mellom Kristiania og Sundvollen (en svensk «Tidaholmer» modell 1906 med plass til 10–12 personer), ble Sundvollen et trafikknutepunkt. Og målet for de fleste reisende var Sundvolden Hotel, Krokkleiva og Kongens utsikt.

I 1922 skilte Ole Blyberg ut Sundvolden Hotel med den gamle gårdsbebyggelsen (bnr. 21 av skyld mark 2.80) og solgte den til advokat Fritz Olsen fra Drammen for 300.000 kroner (hvorav 200.000 kroner for løsøre). Den nye eieren lånte 100.000 kroner av selgeren Ole Blyberg, og sistnevnte stilte i tillegg som kausjonist for et lån som Olsen tok opp i Ringerikes sparebank på samme beløp. Fritz Olsen lånte også 25.000 kroner av AS Schous bryggeri mot pant i eiendommen med bygninger, og forpliktet seg til, så lenge pantet bestod og minst



Ole Blyberg (1873–1930).

«... MER HARMONISK ENN VESTLANDSNATUREN »

«... og så kommer jeg omsider til nyveien av 1860,* den uforlignelige kongevei til Ringerike og Sundvolden. Jeg bøier inn i «Skaret», propyleet for den femten kilometer lange kystlinje til Sundvolden, og da går i sannhet teppet op for den norske Østlandsnatur i all dens egenartede skjønnhet. Enklere, jevnere, ikke så eventyrlig rik som fjordnaturen der vesterpå kanskje, med til gjengjeld varmere, finere avstemt, mer harmonisk enn Vestlandsnaturen.

Ad denne vei langs Tyrifjordens mattgylne stålspeil, kantet med kullsvart ur, luftig grønn løvskog, haver med glassepler, asters og georginer, med Norefjells kritthvite fjelldrag rett i vest over fjordspeilet, gikk det første innsig av utenlandske turister til Norge i hele siste halvdel av forrige århundre. Det var kariolens og landauerens glanstid. (...) og innom Sundvolden og opom «Kongens utsikt» måtte de alle. Den vesle fjellknatten der oppe - bare 400 meter over havet - var gjennom et helt århundre utsiktsaltanen, hvor Europa fikk sitt første inntrykk av norsk natur».**

* Caspari sikter til den såkalte «chausséen» fra Bærum over Sollihøgda og Skaret, som var ferdig i 1857.

** Theodor Caspari: Det gamle skysskifte Sundvolden, i Aftenposten 31. desember 1940.

«TURISMENS VUGGE» I NORGE

Thomas Bennet, som grunnla Norges første reisebyrå i 1859, inspiserer Sundvolden Hotel i 1848 og ga det sin beste anbefaling. Etter at «chausséen» over Sollihøgda var ferdig i 1857, la han opp turer for turister fra Kristiania til Sundvollen. Bennet tillegges en stor del av æren for den store tilstrømmingen til Sundvollen i denne tiden. Med den trolske og ville Krokkskogen bakkenfor samt Krokkleiva og Kongens utsikt, er Sundvollen med rette blitt kalt «turismens vugge» i Norge.

Sundvolden hotel i 1922. «Societeten» til høyre ble bygd i 1914. Til venstre for denne (mot Dronningveien) ser vi det gamle bygget som huset bryggerhus, vognskjul og drengestue (brant 1986).

FRYKTET KONKURRANSE

Fritz Olsen fra Drammen ble eier av Sundvolden Hotel i 1922. Ole Blyberg bygde da opp nye bygninger på Nervolden lenger vest. Olsen reagerte på størrelsen på hovedbygningen på «nybruket», og fryktet at Blyberg gikk med planer om å begynne konkurrerende hoteldrift. Beliggenheten ute ved sundet var, etter Olsens syn, mer naturskjønn, og han fikk derfor med i skjøtet at det ikke skulle drives konkurrerende drift på arealet som lå under Sundvolden gård.



fram til 1. april 1927, å kjøpe øl og mineralvann til hotellet fra AS Schous bryggeri og AS Nora Mineralvannfabrikk.

Selgeren og framtidige eiere av Sundvolden gård forpliktet seg i skjøtet til «ikke å opføre, drive eller la drive konkurrerende bedrift på sin gjenhavende eiendom gnr. 52/1, eller i distriktet, og til ikke å overlate nogen sådan ret til andre». Ole Blyberg bygde samme år (1922) opp nytt gårdstun med hovedbygning og driftsbygninger lenger vest, ut mot Kroksundet.

Det ble en tøff økonomisk hverdag for Fritz Olsen. Allerede i mai 1924 kjøpte Ole Blyberg hotellet tilbake ved tvangsauksjon for 201.000 kroner. Han drev det i ytterligere seks år, før han i oktober 1929 (skjøtet ble først utstedt 18. januar 1930) solgte det til et aksjeselskap, AS Sundvolden Hotel, for 137.000 kroner.

Mannen bak selskapet var Harald Larsen, tidligere direktør i Norsk Spisevognselskap. Han foretok omfattende oppussingsarbeider og nyinnredninger, og det gamle steinfjøset ble ombygd og tatt i bruk i hoteldriften (se egen sak). Larsen måtte til skifteretten i 1932, og Frydenlunds bryggeri overtok en kort periode. Ledelsen ved bryggeriet oppsøkte så landhandler og poståpner Martin Hansen, som siden 1905 hadde drevet landhandleri i Sundvollen. Han hadde i 1914 startet Brobekk vertshus (i 1926 solgt til broren, Ole Hansen) og i 1924 Hansens Hotel (seinere Tyrifjord Hotel) på eiendommen Sommerro like sør for Sundvollen, som han kjøpte i 1919.

MARTIN HANSEN (1881–1955) var husmannssønn fra Baskerud, sønn av Hans Evensen Høymyr og Olea Olausdatter. Han giftet seg i 1908 med JOHANNE BIRGINE HURUM (1884–1938), datter av Ragna og Gabriel Borgersen Hurum, som eide Fekjær nordre 1903–1924. De fikk to døtre:

«... INGA SAK Å SLØSS I SUNNVØLLEN»

I første halvdel av 1900-tallet var Sundvollen samlingssted i pinsehelga. Da krydde det av folk i hele Sundvollen, fra Brobekk til Sundland og enda lenger. «Ikke bare fine byfolk kom, men kreti og preti måtte til Sundvollen.» Unge og eldre kom for å se på livet, og med mye folk samlet og ditto sterkt drikke, var det ikke fritt for at det kunne gå hardt for seg. Men om det ble slossing, så kunne bygdefolk regne med å få en håndsrekning av kjente, om overmakta ble for stor. I et kjent ordtak på Ringerike heter det da også at «det er inga sak å sløss i Sunnvøllen, der er det hjelp nok».*

* V.V.: Små stubber om gamle gubber, s. 263–264, og Lyse (1976), s. 28.



* Ruth Orlaug (1909–1971), g.1 m. Alf Helgestad (1906–1959) fra Østfold, en sønn Bjørn (f. 1932, g.m. Lita Snekvik, to barn: Atle f. 1954 og Frøydi f. 1957), g.2 i 1966 m. lensmannsbetjent Ole Nøtnæs (ingen barn).

* Harriet Gudbjørg (1913–1991), g.1 m. Torgrim Haugerud, eier av Sundvolden gård, én sønn Dag, g.2 m. Sverre Danielsen, én datter Olaug (f. 1941) – se gnr. 231/43 Veigaard (Åsaveien 24).

Sist i 1930-årene hadde Sundvolden Hotel 30 gjesterom, tre salonger, en stor spisesal til 500 gjester, to peisestuer med plass til 150 gjester og øl- og vinrett. Hotellet hadde da 20–25 ansatte. I 1948 ble 300-års-jubileet markert med en storstilt feiring.⁵²

52 Det var i 1948 300 år siden et bevertningssted ved Kroksund for første gang er nevnt i en skriftlig kilde (Marte Kroksund i 1648).

GILDEHUSET

I årene 1930–32 var Harald Larsen direktør ved Sundvolden Hotel. Det var han som fikk ideen til å lage om det gamle steinfjøset til et «høist originalt gjesterom», og i en avisartikkel i juli 1932 takker tre naboer ham for arbeidet med å «bringe det landskjente sted til heder og verdighet». De tre var J. Hansen, Olaus Blom og Gulbrand Karlsen, og de slår i artikkelen fast at «Gildehuset på Sundvolden er nu en av de største attraksjoner ved Ringeriks-chausséen».

«Societeten» på Sundvolden Hotel ble bygd i 1914, og måtte i 1999 vike plass for en ny og moderne hotellfløy.

FIRE BRYGGERIER LEVERTE ØL

«Rundt 1930 leverte Frydenlunds bryggeri øl på Sundvolden Hotel og i Øvre Sundvollen. På Tyrifjord Hotel var det Ringnes og i Brobekk Schous. Da Hønefoss bryggeri kjøpte Sundøya i 1930 og bygde restaurant der, befestet også det lokale bryggeriet sin posisjon.»

* Sverre Danielsen (f. 1913) i lydbandintervju med Margit Harsson 29. september 1993. I 1930 skiftet forøvrig Brobekk pensjonat leverandør, fra Schous til Hønefoss bryggeri.

Fra Sundvolden Hotel sist i 1940-årene. Hotelleier Martin Hansen helt til høyre, og ytterst til venstre står en svensk gårdsarbeider, kalt «Morfie». De to øvrige er ukjent.



Hotelleier Martin Hansen (1881–1955) og hustru Johanne Birgine f. Hurum (1884–1938) med deres to døtre, Ruth (f. 1909) til venstre, og Harriet (f. 1913).



Ruth Helgestad f. Hansen (1909–1971) og hennes mann Alf Helgestad (1906–1959) var eiere av Sundvolden Hotel fra 1959.



«... GJESTGIVERIET OVER ALLE I VERDEN»

Forfatteren Johan Borgen (f. 1902) er en av de mange som har skildret besøk på Sundvolden Hotell. I 1965 holdt han en rekke søndagskåserier i radioen under tittelen «Barndommens rike», som seinere samme år ble samlet i bokform. Da Johan Borgen var gutt, hadde familien årlige utflukter til Ringerike. Først med tog fra Vestbanen til Lier stasjon, hvor det var togbytte til Svangstrand, og derfra med båt, i all slags vær: «Jeg visste ikke Tyrifjorden kunne være så barsk. (...) Målet var Sundvolden. Det står for meg som gjestgiveriet over alle i verden. Jeg har besøkt det hundre ganger siden, pr. sykkel, bil

og til fots. De tilbygg og forandringer som er gjort siden da – jeg husker dem ikke, de bare glir ut av bildet når jeg ser dem. Bildet er fra den gang: et mektig tun, hvilende i seg selv under løvtrekroner. Lukt av kalvestek fra spisesalen. I vinduskarmen hortensia med sin emne duft av hveteboller. På tunet – til steken – tonene av hornorkester, smell av flagg i vind på stang med sølvkule. Tyrifjorden glitrende i sommersol. På plenen, til den andre siden, skysshester som gresset med denne knaspende lyd som sier at det smaker godt.»*

* Johan Borgen: *Barndommens rike* (Gyldendal 1965), s. 56.

Ved siden av sine mange gjøremål med utvikling av hotellet og landhandleriet, deltok Martin Hansen også i det offentlige liv, bl.a. som formann i Hole e-verk og medlem av Hole skolestyre.

Etter Martin Hansens død i 1955 ble hotellet overtatt av hans datter, RUTH HELGESTAD (1909–1971) og svigersønn ALF HELGESTAD (1906–1959) fra Trøgstad i Østfold. De drev tidligere Tyrifjord Hotell (som brant i 1952), og de drev også landhandleriet før Harriet og Sverre Danielsen overtok. Ruth og Alf Helgestad fikk én sønn Bjørn (1932–1965), som var gift med Dordi (Lita) Snekvik (f. 1933) fra Valsøyfjord på Nordmøre. De fikk to barn:

* Atle (f. 1954), bosatt på Slepden i Bærum, g.m. Marit Myrmel (f. 1954) fra Meldal i Sør-Trøndelag, to barn: Daniel (f. 1987) og Tina (f. 1990).

* Frøydi (f. 1957), bosatt i Trondheim, g.m. Arve Ottesen fra Trondheim. De har ingen felles barn, men Frøydi har fra tidligere ekteskap med Larry Humprehy fra Colorado, USA, én sønn Kristoffer (f. 1985).

Etter Alf Helgestads død i 1959 fortsatte Ruth Helgestad⁵³ driften av hotellet til 1963, da Arne Bergendahl Laeskogen kom inn som kompanjong. I 1965 ble Laeskogen eier av det ærverdige, gamle hotellet. Prisen var 500.000 kroner, og Laeskogen fikk kjøpe eiendommen etter budrunder med oljeselskapet Mobil Oil, som ønsket å anlegge et større veiserviceanlegg med bensinstasjon på stedet.

53 Ruth Helgestad f. Hansen giftet seg seinere med lensmannsbetjent Ole Nøtnæs.

«... NØD NOGEN FORFRISKNINGER»

«Kongen og dronningen med følge kom igaar eftermiddag ved 5-tiden til Sundvolden, hvor de opholdt sig en halv time og nød nogen forfriskninger», kunne Ringerikes Blad melde 25. juli 1923.



Arne B. Laeskogen ble eier av Sundvolden Hotel i 1965. Her har han besøk i 1999 av skuespilleren Per Aabel (1902–1999), som ofte var gjest ved hotellet. De holder i tavlen med kongelige underskrifter. Per Aabel døde 22. desember samme år.

ARNE BERGENDAHL LAESKOGEN (f. 1935) fra Hønefoss har seks års hotellutdannelse fra Oslo (KNA-hotellet) og Paris (Westminster House). Han giftet seg i 1966 med BJØRG MOE (f. 1942) fra Mo på Røyse, som er utdannet husstellærer og arbeidet i Nasjonalforeningen for Folkehelsen før hun ble engasjert i hotelldriften. De har to sønner:

- * Ole Håvard (f. 1967), ugift, bosatt i Grøndokka.
- * Tord (f. 1969), daglig leder av Sundvolden Hotel siden 2000, g.m. Cecilie Jensen fra Asker (f. 1970), tre barn: Dina (f. 2001), Gard (f. 2003) og Trym (f. 2004) – se nedenfor.

Ekteparet Laeskogen overtok et hotell med nedslitte bygninger og gammeldags drift, eller som de selv sier det: «Vi startet med et hotell med 20 senger pluss en sofa på nr. 24»! De første årene var det restauranten og selskaper som bar det hele, og vinteren 1969 ble det bygd ny spisesal, resepsjon og lobby.

Statlige myndigheter og Oslo kommune begynte etter hvert å benytte Sundvolden Hotel til representasjon, og i 1972 bestemte hotellets eiere seg for å bevege seg inn på kurs- og konferansemarkedet. I 1970-årene gjennomførte de betydelige moderniseringer, og siden tidlig på 1980-tallet har Sundvolden Hotel stått fram som et av Norges flotteste innen bevertning, overnatting, kurs og konferanser. Ytterligere nybygg og restaureringer har ført til at Sundvolden Hotel i dag (2009) kan motta over 300 overnattingsgjester i 170 værelser. Hotellet hadde i 2008 en omsetning på 80 millioner kroner.



Arne Bergendahl Laeskogen (f. 1935) og Bjørg Moe Laeskogen (f. 1942) og deres to sønner: Ole Håvard (f. 1967) til venstre, og Tord (f. 1969).

VISEPRESIDENT I NHO

Bjørg Moe Laeskogen har hatt en rekke tillitsverv ved siden av den daglige driften av Sundvolden Hotel. I 1990 ble hun innvalgt i arbeidsutvalget i NHO (Næringslivets Hovedorganisasjon), og i årene 1992–96 var hun en av NHO's tre visepresidenter. I 1989–90 var hun leder for fagutvalget for små og mellomstore bedrifter i NHO. Hun har også vært styremedlem i Distriktenes Utbyggingsfond, NORTRA, Kilde Hotels og Reisebedriftenes Landsforening.

KONGELIGE GJESTER – OG ANDRE

Sundvolden Hotel har opp gjennom årene satt Hole og Ringerike på kartet, med en lang rekke kongelige gjester. Nevnes kan dronning Desideria (1825), kong Karl 14. Johan (1832), keiser Wilhelm 2. (1891), kong Karl 15., kong Oskar 2., Gustav 5. (som prins, kong Haakon 7. og dronning Maud med kronprins Olav samt Haakons far, seinere kong Fredrik 8. av

Danmark. Prinsen av Wales (seinere kong Edvard VIII, i 1885) og hertugen av Marlborough har også vært her. Av kulturpersonligheter må nevnes Henrik Wergeland, Henrik Anker Bjerregaard, Theodor Caspari, Peter Chr. Asbjørnsen, Jørgen Moe, Fridtjof Nansen, H.C. Andersen, Bjørnstjerne Bjørnson, Adam Oehlenschläger og mange flere.



Tord Moe Laeskogen (f. 1969) og hans kone Cecilie Laeskogen f. Jensen (f. 1970) tok over som vertskap ved Sundvolden Hotel i 2000.

NORGESMESTER

Som født og oppvokst på en bondegård på Røyse, var det naturlig for unge Bjørg Moe (seinere gift Laeskogen) å delta i bygdeungdommens tevlinger innen blomsteroppsetning, osteinretning, tekstiltvelling og borddekning. Hun har vunnet ikke mindre enn 12 fylkesmesterskap innen disse grener, og i borddekning er hun sogar norgesmester.

I 2000 tok sønnen Tord og hans kone Cecilie over som vertskap ved bedriften.

TORD MØE LAESKOGEN (f. 1969) har hotellutdannelse og praksis fra London og Hamburg, og er bachelor i Hospitality Management fra Cornell University i USA. Han er gift med CECILIE LAESKOGEN F. JENSEN (f. 1970) fra Asker, og de har tre barn: Dina (f. 2001), Gard (f. 2003) og Trym (f. 2004). Cecilie Laeskogen er utdannet kokk ved Grand Hotel i Oslo, og har bachelorgrad i Service Management fra Hotellhøgskolen i Stavanger.

Siden 2007 har Sundvolden Hotel vært medlem av «De historiske hotell og spisesteder». I 2008 ble hotellet tildelt Den norske arbeidsmiljøprisen.

Høsten 2008 ble det bygd ny vei mot Åsa forbi Sundvolden Hotel. Samtidig kom det ny avkjøring og ny vei gjennom Sundvollen sentrum, og ny pendlerparkering for 80 biler. Dette arbeidet ble kostet av Sundvolden Holding AS (familien Laeskogen), og la beslag på 13 dekar jord som ble ervervet fra Sundvolden gård (Langerud). Avtalen gir også hotellet utvidelsesmuligheter, og det planlegges en ny hotellfløy i fire etasjer med møtesaler og 87 værelser.



Oversiktsbilde av
Sundvolden Hotel
høsten 2008.
© Fotograf
Siri Berrefjord

Bygninger

Sundvolden Hotels historie er i første rekke tatt vare på i atmosfære og miljø i den gamle hovedbygningen, hvor eldste del (første etasje mot vest) er fra rundt 1750. Den ble i 1872 påbygd veranda i sveitserstil, og i 1909 ny spisesal. I 1914 ble det så bygd en helt ny hotellbygning i to etasjer øst i gårdstunet, etter hvert kalt «Societeten». I 1969 ble hovedbygningen påbygd spisesal, resepsjon og lobby. Høsten 1974 stod et nytt tilbygg med 36 nye dobbeltrom ferdig (bygd inntil hovedbygningen på østsida), og i 1981 ble det åpnet nok en ny fløy (nordover i parken) med 42 dobbeltrom, nytt kjøkken, større spisesal, flere møterom og svømmehall. Dette bygget fikk et påbygg mot vest i 1995, med koldtkjøkken og spise/pause-rom.

I 1999 ble den gamle «Societeten» fra 1914 revet, for å gi plass til ytterligere et tilbygg. Dette ble tatt i bruk i 2000, med 44 nye gjesterom samt tre plenumssaler som kan gjøres om til kongresshall for 460 personer med møtebord og 640 personer med stolrader (kino), med det nyeste innen audiovisuelt utstyr. I underetasjen er det auditorium/kinosal med plass til 180 personer, seks mindre styrerom (hver med plass til 10–20 personer) samt en ny, moderne svømmehall. På hotellet er det siden åpnet egen Spa-avdeling.

Det gamle bygget mot Dronningveien som huset bryggerhus, vognskjul og drengestue, og hvor det en periode ble drevet kafeteria, brant i 1986 og ble i 1987 erstattet av et nytt («Drengestua»). Samme år ble det innviet et nybygg med havesalong og møtesal («Ring 3»).

Gildehuset, det gamle steinhuset på 20 x 10 meter som ble ombygd til serveringslokaler i 1932–33, er trolig fra rundt år 1700. Den nedre delen er et gammelt steinfjøs. Den øvre, et steinhus bygd av ringeriksheller med buede dør- og vindusåpninger, er av Riksantikvaren ansett å være eldst. De to bygningene er vurdert som verneverdige.

Et gammelt stabbur nordvest i tunet ble ombygd til to gjesterom i 1970 (restaurert 2004). Den gamle låven på Sundvollen (ved hotellet) lå vest i tunet, og ble revet cirka 1922.

I 1966 opphørte forretningsdriften i det tidligere forretningsbygget til Hole Samvirkelag i Sundvollen sentrum. Bjørg og Arne B. Laeskogen kjøpte eiendommen i 1996, og bygde om det tidligere forretningsbygget, slik at det i dag har 21 værelser («Villa Sundvolden»). I 1989 kjøpte de eiendommen Elstangen ved Tyrifjorden, som er regulert til hotell- og utleieleiligheter. I 2003 ble det her bygd fem boliger for ansatte.

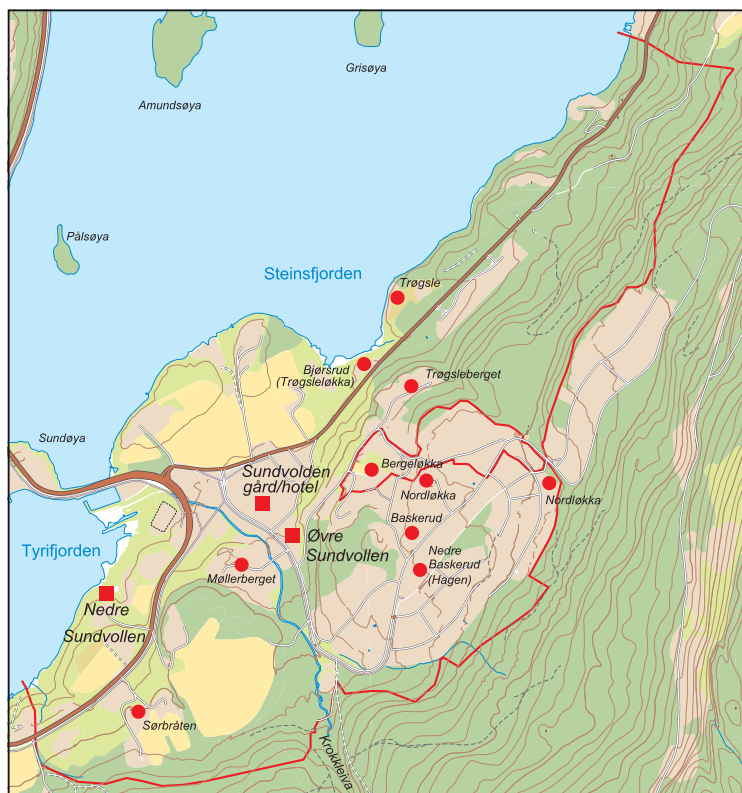
Endelig ble NEBBs feriehem «Tyrheim» kjøpt i 1991. Eiendommen består av 22 moderne hytter og et hovedhus med kjøkken, spisesal og salong. Tyrheim ligger i en annen nisje i markedet og har tilbudt rimeligere kurs og opphold (asylmottak fra juli 2009 – se s. 286–287). I 1985 kjøpte Bjørg og Arne B. Laeskogen Sole Hotel i Krødsherad, med 75 dobbeltrom og en tomt på 25 dekar, som de solgte igjen i 2004. De kjøpte i 2000 også Sole Hotels naboeiendom, Olbergmoen (25 dekar) som de fortsatt eier.

I tillegg til Sundvolden Hotel, Tyrheim og Elstangen er Laeskogen-familien (Arne, Bjørg, Tord og Ole Håvard) gjennom Sundvolden Holding AS eier av fem-seks større og mindre tomter og et tyvetall boliger i Sundvollen-området. Boligene leies ut, primært til ansatte ved hotellet.

Husmannsplasser

Det har vært et titall husmannsplasser under Sundvollen, hvorav tre i Trøgsle. De kjente plassene er Baskerud, Hestehagen (Nedre Baskerud), Nordløkka (to plasser), Møllerberget, Bråten (Sørbråten), Augunrud, Trøgsle, Trøgsleløkka (Bjørnsrud) og Trøgsleberget.

Det har vært et titall husmannsplasser under Sundvollen, hvorav tre i Trøgslø. Kartet viser hvordan gårdsvaldet så ut sist på 1700-tallet, med Sundvolden gård (og hotel) og de to mindre gårdene Nedre Sundvollen (seinere Sundland) og Øvre Sundvollen. ProKart AS



I 1762 var det én husmannsplass under Sundvollen. Her satt husmann *Johannes Andersen* (f. ca. 1724) med hustru *Marte Hansdatter* (f. ca. 1723) og én innerst (leieboer), Mari Rasmusdatter. Marte og Johannes giftet seg i 1750, og i 1751 bodde de i Sundvoll-eie (Johannes var da fadder i en barnedåp i Trøgslø). Vi kjenner seks av barna til Marte og Johannes: Hans (f. 1751), Svend (f. 1753), Eli (1757–1761), Johannes (f. 1760), Ole (f. 1762) og Nils (f. 1767).

I 1801 bodde Marte Hansdatter (78) og Johannes Andersen (77) på Søndre Smedsbøle i Åsbygda hos sønnen, Svend Johannesen (40), og hans familie: hustru Siri Jonsdatter (45) og fire barn: Marta (17), Jon (14), Karen (10) og Ole (5).

Svend Johannesen kom fra Torp (Aureneie) i Haug da han i 1793 kjøpte Søndre Smedsbøle. Han satt som eier til 1810, da han overdro gården til eldste sønn Jon Svendsen og gikk over på livøre (sammen med sin hustru). Jon Svendsen Smedsbøle var gift med Dorte Eriksdatter Opperud, og satt som eier av gården til 1830, da han solgte den til sin yngre bror Ole for 400 spesidaler og livøre. Ole Svendsen Smedsbøle var ugift, og levde på gården med sin eldre søster Karen, som

styrte huset for ham. De døde begge på Søndre Smedsbøle i høy alder: Karen i 1876 og Ole i 1881, begge cirka 85 år gamle.⁵⁴

I 1801 var det fire husmannsplasser i Sundvollen, hvorav én var uten jord:

* *Iver Andersen* (47) og hustru *Kirsti Andersdatter* (26) og én sønn, *Anders* (2). Det var Iver Andersens andre ekteskap. Han var fra Sørums i Steinsfjordingen, og sønn av *Kari Jonsdatter* og *Anders Olsen Løkka* (under Mo i Steinsfjordingen). Iver Andersen var i første ekteskap (1787) gift med *Kirsti Svendsdatter* (1756–1797) fra Svensrud på Røyse (seinere Svarstad – se bind 4 s. 316). Etter hennes død giftet han seg igjen i 1798 med *Kirsti Andersdatter* fra Øvre Sundvollen løpenr. 169 (seinere bnr. 11). Vi kjenner tre av deres barn:

* *Anders* (f. 1799).

* *Guri* (f. 1803).

* *Nils* (1808–1888), fra 1862 eier av *Evjua* (Lisbethløkka) på Søhol, g. 1 i 1835 m. *Cathrine Jakobsdatter Svarstadeie* (1802–1855), én datter *Andrine* (f. 1834 i Aker), g.2 m. *Kirsti Abrahamsdatter Søhol* (f. 1813, én datter *Karen* (f. 1859) – se bind 4 s. 133–134.

Inger Andersdatter (60, lægdslem og enke) med datter *Anne Paulsdatter* (28, ugift) samt hennes to barn utenfor ekteskap: *Christian Jakobsen* (6) og *Paul Hansen* (4).

Inger Andersdatter var enke etter husmann *Knut Christensen* (hans andre ekteskap). Han var i første ekteskap (1746) gift med *Inger Larsdatter*, som døde i 1785, 70 år gammel. De fikk minst fem barn: *Marte* (f. 1747), *Christen* (f. 1750), *Ole* (f. 1753), *Rønnaug* (f. 1757) og *Anne* (f. 1762).

Anne Paulsdatter (f. 1772) var født utenfor ekteskap som datter av *Paul Larsen Søhol* og *Inger Andersdatter*. Far til hennes sønn *Christian* (f. 1795) var *Jakob* (tjener på Frøyshov), mens far til sønnen *Paul* var *Hans Christensen*, sønn av *Christen Gulbrandsen Sundvoll-eie* (tidligere *Lårvika*) og *Abigael Rolvsdatter* – se nedenfor.

Christian Jakobsen (1795–1844) ble seinere husmann i *Skrangledalen* under *Søhol*, og gift (1820) med *Siri Danielsdatter* (1780–1833), minst fire barn: *Kirsti* (f. 1815), *Iver* (f. 1818), *Daniel* (f. 1822) og *Paul* (f. 1824). *Christian Jakobsen Skrangledalen* omkom da han brant opp i en køl-mile på *Krokskogen* i 1844 – se bind 4 s. 157–158.

54 Lagesen (1930), s. 197.

* *Hans Engebretsen* (57) med hustru *Mari Jensdatter* (51) og tre barn: Josef (24), Engebret (12) og Jens (7) – se Trøgsleberget.

* *Christen Gulbrandsen* (60, jordløs husmann) med hustru *Abigael Rolvsdatter* (56) og to barn: Hans Christensen (30, landsoldat)⁵⁵ og Berte Christensdatter (30, ugift)⁵⁶ samt hennes «uekte» barn, Anders Hansen (4). Christen Gulbrandsen var fra 1769 til cirka 1782 husmann på en plass under Lårvika. Abigael Rolvsdatter var hans andre hustru, og vi kjenner sju av deres barn. Han var i første ekteskap gift med Berte Johannesdatter (minst to barn) – se husmannsplasser under Lårvika.

* I 1806 ble det avholdt skifte etter *Marie Simensdatter*, enke etter husmann *Hans Larsen* («husmand paa Stensæteren eller nu Sundvolden»)⁵⁷. Hun etterlot seg mann og to barn: Simen (6) og Hans (3). Boets bruttoverdi var 105 riksdaler (netto 10 riksdaler).

I 1820 ÅRENE går det fram av «contributionslister» til Hole kirke at det var følgende husmenn i Sundvollen:

SUNDVOLDEN GÅRD (OLE BLYBERG):

Ole Hansen, g. 1811 m. *Berte Christensdatter Sundvoll-eie* (f. 1771). fikk i 1812 en datter, Maria – se gnr. 231/9 Enga
Johan Svendsen

Jakob Nilsen (f. 1798, trolig fra Tangen under Rudsødegården – se bind 1 s. 466), g.m. *Ingeborg Hansdatter*, minst to barn: Christian (f. 1824) og Jakob (f. 1826)

ØVRE SUNDVOLLEN (PAUL ANDERSEN):

ingen

NEDRE SUNDVOLLEN (GULBRAND ROLVSEN):

Jørgen Andersen (Sørbråten)

TRØGSLE (OLE ANDERSEN):

Engebret Hansen (Trøgsleberget)

Peder Fredriksen (Trøgsle)

55 I 1798 ble Hans Christensen Sundvoll-eie utlagt som barnefar til Anne Paulsdatters sønn, Paul.

56 Berte Christensdatter var datter av Christen Gulbrandsen Sundvoll-eie og Abigael Rolvsdatter, og ble gift i 1811 med Ole Nilsen Sundvoll-eie.

57 «Stensæteren» må være Steinsvollen på Krokskogen.



De enkelte plassene

Trøgsle

Trøgsle ble selveierbruk i 1703, og under bruket har det vært tre husmannsplasser: Trøgsleløkka (Bjørsrud), Trøgsleberget og en plass som kun ble kalt Trøgsle, og som lå rett vest for husene på bruket av samme navn (nærmere fjorden). Fra rundt 1810 ble Trøgsle eid av folk som ikke bodde på bruket, og de hadde da rimeligvis husmenn boende her.

I 1816 døde husmann *Fredrik Pedersen Trøgsle*, 57 år gammel. Han var gift med *Kari Andersdatter* (ca. 1766–1848). De bodde i 1801 på en plass under Øvre Vik med to barn: Maria (5) og Marte (2) – se bind 1 s. 50. Vi kjenner tre av deres barn:

* Maria (f. 1796), g. 1827 m. husmann Gulbrand Johannessen i Roa under Fjeld på Røyse, minst én datter Kirstine (1828–1833) – se bind 4 s. 828–829.

* Marte (f. 1799).

* Peder (f. 1803), fra 1829 husmann i Trøgsle, g. 1828 m. Ingeborg Christiansdatter Lehne, minst én sønn Anders (f. og d. 1834).

Rundt 1820 bodde det en innerst (leieboer) i Trøgsle med sin familie. Det var *Nils Nilsen* og hustru *Maria Nilsdatter*, og de

Husmannsplassen

Møllerberget i Sundvollen cirka 1920 (bruket i forgrunnen midt i bildet). Fjøset ligger til venstre, og nedenfor dette ser vi bygningene i Benterud. Til høyre for stua i Møllerberget ser vi Sundvollen skole (med ut-hus), og til høyre for skolen ser vi trolig en av bygningene i Øvre Sundvollen. Sundøya er fortsatt husmannsplass (restauranten ble bygd i 1930–31).

fikk to barn mens de bodde her: Kirsti (f. 1817) og Gunhild (f. 1820).

Fra rundt 1810 til sist i 1820-årene var *Hans Svendsen* (f. ca. 1777) husmann i Trøgsle. Han giftet seg i 1800 (bodde da i Bråten) med *Inger Kristensdatter* (f. ca. 1779),⁵⁸ og vi kjenner sju av deres barn:

* Ole (f. 1800), konfirmert 1815.

* Marie (1809–1886), g.m. Kristian Kristiansen Nordengen (f. 1801) fra Nystua Fjeld, i 1865 eier av Nordenga, minst sju barn: Anders (1832–1910, fra 1888 eier av Søndre Gjesval, g.m. Ingeborg Madsdatter f. 1828, åtte barn: Kristian, Grethe, Hans, Maren, Mathea, Johan, Syver og Martin), Karen (f. 1834, g. 1861 m. maler Peder Gulbrandsen Gommæs, minst fem barn: Inger Marie, Ole Kristian, Anne, Karoline og Peter Gunelius), Inger (f. 1838, d. som barn), Inger (f. og d. 1841), Anne (f. 1842), Inger Marie (f. 1845) og Hans (1849–1906, eier av Nordenga fra 1888, g.1 m. Anne Marie Nilsdatter Røising-eie, g.2 m. Maren Halvorsdatter Busundhaugen fra Norderhov, minst tre barn) – se bind 1 s. 130 og bind 4 s. 806.

* Kristian (f. 1811).

* Marte (f. 1813), tjenestejente på Bjørnstad da hun i 1841 ble g.m. Nils Johannessen Sørumsøie (f. 1815), seinere husmannsfolk i Øvre Faltinrud under Søndre By, minst to sønner: Johan (f. 1849) og Kristian (f. 1851) – se bind 3 s. 244.

* Kirsti (f. 1816), g. 1843 m. murer Ole Trulsen Somdalseie (1816–1895) fra Ådal, i 1865 bosatt i Bilibråten, minst sju barn: Hans Andreas (f. 1843), Maren Randine (f. 1846), Karine Andrea (f. 1848), Thorvald (1850–1914, murmester, g. 1870 m. Marte Sørsdal fra Lier, fire barn: Ole f. 1874, Sven f. 1876, Kirsten f. 1879 og Ludvig f. 1881), Inger Randine (f. 1852), Christian (1855–1857, tvilling, d. 2 år gammel) og Ole (f. 1855, tvilling).

* Anne Kirstine (f. 1820), g.m. Kristoffer Jakobsen (f. 1815), seinere husmann i Baskerud – se det.

* Svend (1823–1824), d. 9 måneder gammel.

I 1801 bodde Inger Kristensdatter (22) og Hans Svendsen (24) som innerster (leieboere) på Vegstein i Norderhov med sønnen Ole (feilaktig kalt Svend i folketellinga). I 1865 var Inger Kristensdatter (87, enke) bosatt hos sin datter Anne Randine og hennes mann Kristoffer Jakobsen i Baskerud – se det.

Fra 1829 var *Peder Fredriksen* (f. 1803) husmann i Trøgsle. Han var sønn av Kari Andersdatter og Fredrik Pedersen Trøgsle, som var husmannsfolk her fram til Fredriks død i 1816.

⁵⁸ Inger Kristensdatter bodde på Gjesval da hun ble konfirmert i 1795 og da hun ble gift i 1800, men kan ikke ses å være født i Hole. (Etter Ole Yttri.)

Peder Fredriksengiftet seg i 1828 med *Ingeborg Christiansdatter Lehne*, og vi kjenner ett av deres barn: Anders (f. og d. 1834). Peders mor, Kari Andersdatter, døde i Trøgslø i 1848.

I 1865 satt husmann med jord og fisker *Iver Madsen* (55) i Trøgslø med hustru *Jørgine Johannesdatter* (48) og to barn: Torvald (11) og Gustav (8). De hadde 1 ku og 2 sauer, og sådde 1/8 t. rug, 1/2 t. blandkorn og 2 t. poteter. Iver Madsen (1811–1895) var husmannssønn fra Ullerntangen på Røyse, mens Jørgine Johannesdatter (f. 1817) var datter av Lisbeth Mikkelsdatter (fra Nedre Ullern) og Johannes Taraldsen Sønsterud. Jørgine og Iver bodde på en plass under Stadum på Røyse i 1844–45, men fra 1848 var de bosatt i Trøgslø. Vi kjenner seks av deres barn:

- * Maren Johanne (f. 1844), i 1865 tjenestejente på Borgen.
- * Torvald (f. 1845), d. som barn.
- * Lovise (f. 1848), i 1865 tjenestejente på en av Selte-gårdene.
- * Anne (1850–1853), d. 3 år gammel.
- * Torvald (f. 1855), eier av Sundet (Øgardsvika) fra 1882 til 1889 – se bind 1 s. 162–163.
- * Gustav (f. 1858), smed, g. 1889 m. Elise Randine Pedersdatter Bye (f. 1858), husmannsdatter fra Nedre Faltinrud under Søndre By (se bind 3 s. 243), minst to barn: Johan (f. 1896) og Astrid (f. 1898).

Trøgsløberget

Trøgsløberget lå i åssida øst for Åsaveien, ved grensen mot Bergeløkka (Jonsbråten). Plassen er også blitt kalt «Berget».

I 1801 var *Hans Engebretsen* (57) husmann på en plass i Sundvollen, trolig Trøgsløberget. Han bodde her med hustru *Mari Jensdatter* (51) og tre barn: Josef (24), Engebret (12) og Jens (7). Vi kjenner fem av deres barn:

- * Josef (f. 1777), g. 1802 m. Ragnhild Jensdatter Rørvigen, seinere husmann i Nordre Rudsødegården, minst tre barn: Jens (1803–1877, i 1865 bosatt i Trøgsløleokka), Hans (f. 1810, seinere husmann i Trøgsløleokka, g.m. Ambjørg Samuelsdatter, minst to barn – se Trøgsløleokka) og Anders (f. 1817).
- * Ole (f. 1779).
- * Engebret (1783–1787), d. 4 år gammel.
- * Engebret (f. 1787), seinere husmann i Trøgsløberget, g. 1816 m. Anne Marie Nilsdatter Moe (f. ca. 1796), minst tre barn – se nedenfor.
- * Jens (f. 1793), g. 1818 m. Marte Larsdatter Sundvolden, minst to barn: Hans (f. 1821, g.m. Maren Jahnsdatter Rytterager f. 1827), og Marie (f. 1824).

Mari Jensdatter (f. 1750) var datter av husmann Jens Pedersen og Ragnhild Gregoriusdatter på plassen Libakke under Øvre Mo på Røyse. Hun giftet seg i 1775 med Hans Engebretsen

Løkka (Moeie i Steinsfjerdings), og de bodde i Løkka til rundt 1790. I 1793 var de bosatt på Grønvold ved Svensrud, før de flyttet til Trøgsløberget før 1801.

Hans Engebretsen døde i 1818, og hans alder ble da oppgitt til 79 år. Han ble etterfulgt som husmann på plassen av en av sønnene, *Engebret Hansen* (f. ca. 1789), som giftet seg i 1816 med *Anne Marie Nilsdatter Moe* (f. ca. 1796). Vi kjenner tre av deres barn: Mads (f. 1819), Berte Marie (f. 1822) og Karen (f. 1826).

I 1865 satt Anne Marie Nilsdatter (70) som enke i Trøgsløberget med sønnen Mads (47, ugift), som livnærte seg som fisker. De hadde 1 ku og sådde $\frac{1}{4}$ t. bygg, $\frac{1}{4}$ t. blandkorn og $1\frac{1}{2}$ t. poteter. Anne Marie Nilsdatter døde i Trøgsløeie i 1875, og hennes alder ble i kirkeboka angitt til 82 år.

Trøgsløløkka (Bjørsrud)

Trøgsløløkka (Bjørsrud) lå ved Åsaveien cirka 50 meter sør for Trøgslø, der eiendommen Strandbo ligger i dag. I 1786 var *Ole Christiansen* (f. 1764 i Haug) husmann med jord i Trøgslø, trolig i Trøgsløløkka. Han var sønn av Christian Olsen Borgen (f. 1740 i Hole) og Berte Hansdatter Bølgen (f. 1739), som var eiere av Løken i Haug 1760–75. Ole Christiansen giftet seg i 1786 med *Kirsti Mikkelsdatter Ullern* (f. 1757) fra Nedre Ullern, og vi kjenner minst fem av deres barn: Mikkel (f. 1786), Anne (f. 1790), Christian (1793–1797), Christian (f. 1798) og Gulbrand (f. 1801) – se bind 4 s. 27.

De ble etterfulgt av sønnen, *Mikkel Olsen Trøgslø* (f. 1786). Han giftet seg i 1818 med *Lisbeth Pedersdatter Søhol* (f. 1794), og vi kjenner tre av deres barn:

* Ole (f. og d. 1818), d. 3 uker gammel.

* Ole (1820–1862), fra 1844 eier av Nedre Fjelstad på Røyse, g.

Våningshuset i Bjørsrud da det var forholdsvis nybygd (like etter 1910).



1840 m. Maren Olsdatter Fjeldstad (f. 1823), 12 barn, hvorav åtte nådde voksenalder: Ole (f. 1840), Martin (f. 1842), Anders (f. 1846), Karl (f. 1848), Lovise (f. 1850), Johan (f. 1853), Jørgen (f. 1855) og Mathea (f. 1859) – se bind 3 s. 169–170.

* Petter (1823–1906), fra 1880 til 1886 eier av Svinehagen (også kalt Tangerud og «Petters») på Bønsnes, g. 1855 m. Inger Gulbrandsdatter Fjeld (f. 1830) fra Østigarden Fjeld, minst seks barn: Lovise (f. 1855), Gulbrand (f. 1858), Anders (f. 1861, tvilling, seinere eier av Svinehagen), Johan Christian (f. 1861, tvilling), Ole (f. 1864) og Anne Mathea (f. 1872) – se bind 4 s. 431–432.

I 1865 bodde en enke, *Ambjørg Samuelsdatter* (49) i Trøgsløkka som «huskone med jord». Hun var enke etter *Hans Josefsen* (f. 1810), sønn av husmann Josef Hansen fra Trøgsløberget og hustru Ragnhild Jensdatter (fra Rørvika), som i 1865 var husmannsfolk i Nordre Rudsødegården. Vi kjenner to av deres barn: Johan (f. 1841) og Helene Randine (f. 1850). I 1865 var det 1 ku i Trøgsløkka, og de sådde ¼ t. bygg og 1 t. poteter.

På plassen bodde i 1865 også Ambjørgs svoger, Jens Josefsen (63, fisker). Han var gift, og i folketellinga er notert at han «lever ikke sammen med sin kone». Jens Josefsen (1803–1877) døde som fattiglem i Trøgslø i 1877.

Trøgsløkka ble seinere kalt Bjørsrud, etter Ambjørg Samuelsdatter. Hun skal ha kommet fra Hårumsøie i Steinsfjordingen. «Bjørsrud» kan ifølge navneforskerne ha sitt opphav i kvinnenavnet Ambjørg.⁵⁹

I 1900 satt *Gulbrand Larsen* (f. 1839) som fisker og forpakter i Bjørsrud med hustru *Karen Olava Larsdatter* (f. 1849) og én familielosjerende, Iver Hansen Rudsødegård (f. 1879, dagarbeider sysselsatt med fiskeri) fra Nordre Rudsødegården (se bind 1 s. 443). På bruket bodde også en «enslig losjerende», Lise Jensdatter (f. 1837), som var seterbudeie (se egen sak). I folketellinga er notert at hun om vinteren var sysselsatt med garnbinding (fiskegarn). Lise Jensdatter Trøgslø var datter av Jens Pedersen og Anne Marie Johannesdatter på plassen Bjørnsvika under Steinsetra.

Karen Olava og Gulbrand skal ha flyttet til Bjørsrud cirka 1890. I 1909 lånte Gulbrand Larsen Bjørsrud 200 kroner i Hønefoss sparebank og 200 kroner i Hole sparebank, begge med pant i hus med festerett i Trøgslø (Bjørsrud). Trolig bygde han nytt hus i Bjørsrud i 1909–10. Det gamle huset som Ambjørg Samuelsdatter bodde i, skal ha ligget lenger ut på berget mot fjorden.



Gulbrand Larsen Bjørsrud (f. 1839) var fisker og forpakter i Bjørsrud i 1900. Her med kona, *Karen Olava Larsdatter* (f. 1849).

LÆRTE KUNSTEN AV LISE TRØKSLE

«Ja, denne ormen er stygg, jeg dreper den hver gang jeg kommer over den,» fortalte Karen Larsen i Sundvollen, som i mange år var budeie på setre på Krokskogen, blant annet Retthella og Torget. «En gang var det rent gæli på sætra, og vi visste ikke annen råd enn å gå til den eneste mann i grenden som kunne gjøre åt for ormestyng. Han hadde lært kunsten av Lise Trøksle, som er død for lang tid siden.»*

* V.V.: «Huldreløkk fra Krokskogen», i Ringerikes Blad 8. juni 1942.

59 Harsson (1995).

GIKK TIL TORESPLASSEN MED FISK

«Karen og Gulbrand Bjørnsrud var vennlige og gjestfrie mennesker. Gulbrand var fisker og kunne gå med fangsten helt til Toresplassen, hvor han leverte til Fearnley. Noe solgte han til hotellene i Sundvollen, og ellers gikk han til Hønefoss og solgte. Det var nok slitsomt å være fisker og.»*

* Nils Fekjærs erindringer.

«BASE OG BASKE»

Opphavet til navnet Baskerud er usikkert, men det kan ha sammenheng med en boplass som heter Baserud, mellom Lårvika og Steinsetra nord for Sundvollen. De to navnene kan være gitt i forhold til hverandre med betydningen «base og baske», kanskje brukt litt nedsettende om et sted der de kavet og ståket ekstra mye.

* Harsson (1995).

Karen Olava Larsdatter var datter av Lars Pedersen Sundøen og Dorthea Olsdatter. Gulbrand Larsen var fra Loretangen, og bror av Karl Larsen på Garntangen, som også var fisker. Gulbrand var tidligere husmann i Steinsbakken under Stein, og enkemann da han giftet seg med Karen Olava i 1874. Hans første kone het Randine Johannesdatter (f. 1833 i Norderhov), og de fikk minst fem barn: Karen (f. 1861, d. som barn), Anne (f. 1861), Johan (f. 1863), Lars (f. 1866) og Karen (f. 1867) – se bind 1 s. 195.

Karen Olava og Gulbrand var barnløse, men hadde flere fosterbarn. Ett av dem het Thorvald (Thor), han utvandret til USA og falt som soldat i Flandern under 1. verdenskrig. Fostermoder var da enke, og Jon Guldal på Røyse hjalp henne så hun fikk en liten krigspensjon så lenge hun levde. Hun bodde sine siste år på Hole gamle hjem.

Fra 1917 leide Hans Nilsen Onsager (1850–1925) og hans søster Inger Marie (1845–1933) husene i Bjørnsrud. Hans var eier av Øvre Onsaker på Røyse fra 1891 til 1917 – se bind 3 s. 327. I 1929 ble Bjørnsrud solgt til Nils Hansen Fekjær – se gnr. 231/29 Strandbo (Åsaveien 60).

Baskerud

I 1865 satt *Kristoffer Jakobsen* (51) som husmann med jord og dagarbeider i Baskerud med hustru *Anne Kristine Hansdatter* (45) fra Trøgsle samt hennes mor, Inger Kristensdatter (87), enke etter Hans Svendsen Trøgsle. De hadde 3 storfe og 2 sauer, og sådde ½ t. bygg, ¾ t. blandkorn og 1 ½ t. poteter. På plassen hadde de en innerst (leieboer), Marte Helgesdatter (51, ugift), med sine to barn: Hans Olsen (20, dagarbeider) og Olaus Hans Petersen (16, dagarbeider).

Neste husmann i Baskerud var *Hans Evensen Høymyr* (f. 1844) fra Høymyr på Sollihøgda, sønn av Maren Johannesdatter og Even Hansen Høymyr, som var av finneslekt – se bind 1 s. 74–76. Hans Evensen giftet seg i 1872 med *Olea Olausdatter* (f. 1844), husmannsdatter fra Hestehagen, og vi kjenner fem av deres barn:

* Emil (f. 1873), konfirmert 1887.

* Ingeborg (f. 1875), konfirmert 1889.

* Ole (1877–1966), seinere eier av Brobekk pensjonat, g.m. Anne Randine Hansdatter (f. 1867) fra Steinsrud i Steinsåsen, seks barn: Olga Marie, Bjørn, Emil, Hartvig, Ragnhild Ingeborg og Martin – se gnr. 231/14 Brobekk.

* Martin (1881–1955), seinere eier av Brobekk pensjonat, Tyrifjord Hotell og Sundvolden Hotel, g.m. Johanne Birgine Hurum (1884–

1938), to døtre: Ruth og Harriet – se gnr. 231/21 Sundvolden Hotel.
* Hans (f. 1883).

I 1900 satt Olea og Hans Evensen i Baskerud med én sønn, Martin Hansen (f. 1882) og husmoras søster, Anne Olausdatter (f. 1846, ugift, «arbeiderske»). Hans Evensen ble i folketellinga titulert som «gårdbruker og selveier, tillige forpagter, sysselsatt med jordbrug og tømmerhugst», mens sønnen Martin var «haandværkerdreng (tømmermand)».

I 1898 lånte Hans Evensen Høymyr 600 kroner i Hole sparebank mot pant i husene i Baskerud samt i bnr. 12 Nordløkka, som han var blitt eier av i 1898.

I 1909 lånte Martin Hansen 1.100 kroner av Ole Blyberg og utstedte skadesløsbrev for beløpet med pant i debtors hus med tomterett i Baskerud.

Hestehagen

(også kalt *Hagen* og *Nedre Baskerud*)

Hestehagen var plass under Sundvolden gård, og er også blitt kalt Hagen (utskiftinga 1877–78) og Nedre Baskerud (folketellinga 1900). Navnet Hestehagen har sin bakgrunn i at skogen østenfor plassen ble brukt som hestehavn.

I 1865 satt her husmann med jord og smed *Olaus Andersen* (46, f. i Aker) med hustru *Ingeborg Hansdatter* (63) og én datter, Anne (20). På plassen hadde de en innerst (leieboer), Jakob Jakobsen (40, ugift, dagarbeider). De hadde 1 ku og 1 sau, og sådde 3/8 t. bygg og 1 ½ t. poteter. Vi kjenner tre av barna til Ingeborg Hansdatter og Olaus Andersen:

* Inger Marie (f. 1841), g. 1870 m. Ole Olsen Lohrvigen (1821–1887) i Lårvika (hans andre hustru), én fosterdatter Marta (f. 1894) – se gnr. 230/1 Lårvika.

* Olea (f. 1844), g. 1872 m. Hans Evensen Høymyr (f. 1844), husmann i Baskerud og fra 1898 eier av bnr. 12 Nordløkka, minst fem barn – se Baskerud.

* Anne (f. 1846), ugift, i 1865 hjemme hos foreldrene i Hestehagen, og i 1900 hos søsteren Olea og hennes familie i Baskerud.

Ingeborg Hansdatter døde i 1885 av «brystsyge». I kirkeboka er anført at hun var født i Norderhov.

I 1900 het plassen Nedre Baskerud i folketellinga. Da satt *Martin Madsen Tangen* (f. 1873) som «forpagter» her med hustru *Laura Hansdatter* (f. 1874) og én sønn, Mads (f. 1898). Den dagen folketellinga ble registrert, var Laura Hansdatters mor, Randine Andersdatter (f. 1832, gårdmannsenke) på besøk, og det er anført at hun var bosatt på Tangen (husmanns-

plass under Søndre Rudsødegården ved Kroksund). I tillegg til å være forpakter var Martin Madsen Tangen «kjører, særlig sysselsat med tømmerkjøring».

Bråten (Sørbråten)

Midt på 1700-tallet var *Tore Bjørnsen* (ca. 1683–1779) husmann i Bråten under Sundvollen. Plassen var trolig Sørbråten, der bruket Enga ligger i dag. Tore Bjørnsen ble i 1742 gift med *Anne Gulbrandsdatter* (ca. 1694–1769) fra Svarstad (se bind 4 s. 315). Det var hans andre ekteskap. I 1762 hadde de flyttet til en plass på Storøya, og i skattemanntallet er det anført at Tore var «gammel, fattig og har tillæg». Han døde i 1779, og alderen ble i kirkeboka angitt å være 96 år.

Fra sitt første ekteskap hadde Tore Bjørnsen en datter, *Marte Toresdatter* (f. 1720), som i 1766 overtok Bråten sammen med sin mann, *Abraham Christensen*. De giftet seg i 1745, og satt først i plassen Evjua (Evjuløkka) under Søhol. Vi kjenner 10 av deres barn: Karen (f. og d. 1745), Kirsti (f. 1746), Svend (f. 1750), Christense (f. 1753), Anne (f. 1755), Christen (f. 1758), Kari (f. 1759), Christine (f. 1762), dødfødt jente (1764) og Ingeborg (f. 1766) – se bind 4 s. 160–161.

Rundt 1770 var *Anders Toresen Torvet* (1733–1786) husmann i Bråten. Han var fra Torvet på Krokskogen, og giftet seg i 1761 med *Sara Jensdatter Nøstret* (1732–1785). I 1762 bodde de i Svarstadeie på Røyse. Vi kjenner seks av deres barn:

- * Tore (f. og d. 1762), tvilling.
- * Johanne (f. og d. 1762), tvilling.
- * Eli (f. 1763).
- * Johannes (f. og d. 1767).
- * Christoffer (f. 1768).
- * Jens (f. 1771).

I 1820-årene var *Jørgen Andersen* (1774–1839) husmann under Nedre Sundvollen, sannsynligvis i Sørbråten. Jørgen Andersen var skredder, og sønn av Eli Jørgensdatter og Anders Mikkelsen Sørumeie (seinere Løkeneie). Han bodde i Grindbakken (under Løken) da han giftet seg i 1797 med *Guri Abrahamsdatter* (f. 1776), datter av Abraham Svensen Hurum og Eli Trulsdatter. I 1801 satt Guri Abrahamsdatter og Jørgen Andersen på en plass under Hårum i Steinsfjerdingsgen med én datter, Eli (2). Deres eldste datter ble født (og døde) i Hungerholt i 1798. Vi kjenner to av deres barn: Christense (f. og d. 1798, d. 12 dager gammel) og Eli (1800–1832).

Jørgen Andersen Sundvoll-eie døde 16. juni 1839 «ved at gaa udover Fjeldet i Krogkleven».

Sørbråten ble selveierbruk i 1844 – se gnr. 231/9 Enga.

Nordløkka

Det var to bruk/plasser med navn Nordløkka. Den nordligste lå helt oppe under svingen i dagens Dronningveien (i dag gnr. 231/12 Nordløkka), og ble selveierbruk i 1868. I perioder synes det som eierne av dette Nordløkka-bruket var bosatt andre steder, og leide bort Nordløkka til husmenn. I 1891 ble det holdt utleggsforretning hos Petter Olsen Nordløyken, med utlegg i «løsøre og debtors husbygninger i Nordløyken under Sundvollen».

I 1900 satt *Petter Olsen Jenserud* (1850–1944) fortsatt som husmann med jord i Nordløkka. Brukets eier Hans Evensen var da forpakter i Baskerud. Petter Olsen Jenserud var husmannssønn fra Jenserud i Steinsåsen, og gift med *Inger Karoline Larsdatter* (1845–1920) fra Sundøya. De fikk fem barn:

* Lars (f. 1870), seinere i Orlangen og Lyse, g.m. Karen Petersen (f. 1863) fra Norderhov, tre barn: Marta (f. 1894), Peter (f. 1895) og Signe (1897–1898) – se gnr. 230/4 Lyse.

* Edvard (f. 1873).

* Dorthea (1879–1964), g.m. Ludvig Larsen (f. 1877), vaktmester på Lilleaker skole i Oslo, én datter Louise (f. 1901) – se gnr. 231/33 Borgås (Holeveien 1399).

* Hans (f. 1882), i 1900 tømmerkjører på Krokskogen (Kneika).

* Karen (1885–1964), ugift, seinere eier av gnr. 52/12 Nordløkka.



Petter Olsen Jenserud (1850–1944) var husmann i Nordløkka.

Da folketellinga ble registrert 3. desember 1900, lå Petter Olsen Jenserud og sønnen Hans på tømmerkjøring på Kneikasetra på Krokskogen.

I 1924 ble yngste datter av Inger Karoline og Petter Jenserud, Karen, eier av Nordløkka – se gnr. 231/12 Nordløkka (Daniel Hansens vei 8).

Nordløkka

Den andre plassen som ble kalt Nordløkka, var plass under Sundvolden gård og lå nord for Baskerud. I 1900 satt *Hans Olaves Andreassen* (f. 1859) her som «skomagermester og forpagter» med hustru *Anne Karine Gulbrandsdatter* (f. 1860) og seks barn:

* Gustav Adolf (f. 1887), g.m. Louise Hansen (f. 1908) fra Blomhøi (Gisti) på Blomshøgda, to barn: Alice og Oddvar – se gnr. 231/20 Steinsby (Dronningveien 30).

- * Inger Marie (f. 1889), i 1900 midlertidig bosatt på Gjesval i Hole.
- * Gulbrand (f. 1890), ugift, seinere fjøsrøtter på Nordby i Åsa.
- * Marta Antonie (f. 1893).
- * Gunvor (f. 1896), ugift, bosatt i Oslo.
- * Karl Oskar (1898–1972), g.m. Borghild Johanne Borgersen (1898–1962) fra «Borgers-Hårum» i Steinsfjerdingen, bosatt på Helgelandsmoen, tre barn: Willy (f. 1922), Odd (f. 1923) og Aud (f. 1925) – se bind 3 s. 683.

Anne Karine Gulbrandsdatter var fra Sanna under Søndre Gjesval, hvor paret bodde da sønnen Gustav Adolf ble født i 1887. De giftet seg i 1886. Hans Olaves Andreassen var født på Grefsrud på Tyristrand, som sønn av kurvbinder Andreas Jensen og hustru Anne M. Hansdatter. I 1865 var foreldrene leilendinger i Thorslund under Kolbjørnrud.

Denne Nordløkka-plassen synes nedlagt tidlig på 1900-tallet.

Møllerberget

Husmannen i Møllerberget⁶⁰ var møller i Sundvoll-mølla. Møllerberget ble tidligere kalt «Bestemoderbjerget», og i 1860 ble plassen ved kontrakt festet til møller *Guttorm Nilsen*. Han var gift med *Gunhild Thorsdatter*, og de bodde i Sundvollen da de i 1858 døpte en sønn, Andreas, i Hole kirke. Sønnen døde nok tidlig, for i 1865 satt Gunhild Thorsdatter (38) og Guttorm Nilsen (37, husmann og møller) på Skjolden under Øvre Hoen i Eiker med én datter Nikoline (13) samt en tjenestejente og en losjerende møller. Både Nikoline og foreldrene var født i Modum.

Neste husmann i Møllerberget var *Hans Andersen* (1817–1885) fra Hønefoss, som tidligere var møller på Arnemannsmølla. Han var fra en plass under Eikli (hans far het Anders Pedersen). Hans Andersen var gift to ganger, først i 1843 med Berte Marie Eriksdatter (1820–1850) fra Søndre Hønefoss. Vi kjenner ett av deres barn:

- * Sørine (1850–1873), d. 23 år gammel..

Da datteren Sørine ble døpt i 1850, var faren enkemann. Hans Andersen giftet seg igjen med *Anne Karine Danielsdatter* (1825–1865), og vi kjenner fire av deres barn (de tre eldste født i Norderhov):

⁶⁰ Plassen og eiendommen heter *Møllerberget*, mens gatestubben fra Dronningveien og sørover heter *Mølleberget*.

* Berte Marie (f. 1853), seinere i Klokkerplassen på Røyse, g. 1876 m. Martin Amundsen (f. 1837 i Eidsvoll), ni barn – se bind 3 s. 564–565.⁶¹

* Daniel (f. 1856), seinere husmann i Møllerberget, g.m. Inger Lovise Gulbrandsdatter, seks barn – se nedenfor.

* Hanna Ovidia (f. 1858), g. 1880 m. Hans Pedersen Mattisplassen (f. 1856), seks barn: Birgitte (f. 1881), Pauline (f. 1882), Helga (f. 1884), Anna (f. 1886), Hilda (f. 1889) og Andreas (f. 1892) – se gnr. 243/1 Mattisplassen.

* Anne Karine (f. og d. 1862), d. 14 dager gammel.

Anne Karine Danielsdatter døde 3. august 1865, 40 år gammel. Da folketellinga ble registrert 31. desember s.å. satt Hans Andersen (49) som enkemann i Møllerberget med fire av barna: Sørine (16), Berte Marie (13), Daniel (9) og Hanne Ovidia (8) samt en husholderske, Anne Mathea Andersdatter (38, ugift) og hennes datter, Randine Nilsdatter (5). De hadde 1 ku og sådde ¼ t. bygg og 1 ½ t. poteter.

Anne Mathea Andersdatter ble nok noe mer enn husholderske etter hvert, og i 1867 fikk hun en sønn med Hans Andersen (de giftet seg i 1868) :

* Anders (f. 1867), konfirmert 1881.

Eldste sønn, *Daniel Hansen* (1856–1936), etterfulgte faren som møller og husmann i Møllerberget. Han giftet seg i 1885 med *Inger Lovise Gudbrandsdatter* (1855–1934) fra Gudbrandstua (Bjørkåsen) under Bjørke i Steinsfjordingen (se bind 2 s. 193–195), og de fikk seks barn:

* Hans (1885–1963), seinere eier av Sørлие, g.m. Mathilde Danielsen, én sønn Daniel (1916–1958) g.m. Else Olsen (1913–1994), to døtre; Wenche Bodil (f. 1944) og Sissel (f. 1949) – se gnr. 231/15 Sørлие (Brobekkveien 13).

* Gunnar (1887–1889), d. 2 år gammel av en lungesykdom.

* Gunda Karoline (1890–1976), ugift, husholderske for Sigurd Tandberg på Vik, seinere eier av Møllerberget.

* Iver Andreas (f. 1892), seinere eier av Bergheim, g. 1914 m. Oline Iversdatter Nordsveet (1888–1962) fra Levanger i Nord-Trøndelag, tre barn: Daniel (f. 1914), Lilly (f. 1916) og Gunnar (f. 1918) – se gnr. 231/22 Bergheim (Løvåsveien 8).



Daniel Hansen (1856–1936) og Inger Lovise Gulbrandsdatter Bjørkåsen (1855–1934) var de siste husmannsfolkene i Møllerberget.

«... LYS VÅKEN PÅ ET BLUNK»

«Daniel Hansen var den siste husmann på Møllerberget. Han var dessuten møller, og passet den eldgamle bygdemølla, som til dels langveisfarende benyttet. Når kvernen mol og alt gikk som det skulle, kunne Daniel ta seg en blund i møllekammerset. Men stanset kvernen, var Daniel lys våken på et blunk.»*

* «Hole i bilder», s 29 (tekst av Harry Sundøen).

61 Martin Amundsens fødested er oppgitt å være Ullensaker i folketellinga 1900. Da deres første barn ble født, er det anført i kirkeboka at han kom fra Nes på Romerike. Men i attesten han brakte med seg ved vielsen i 1876, er fødestedet oppgitt å være Eidsvoll. Han ble ved vielsen kalt Martin Amundsen Risebrobakken, og Risebrobakken er på Dal ved Eidsvoll. (Etter Ole Yttri.)



Inger Lovise og Daniel Hansen i Møllerberget med sønnene Iver og Hans samt Astrid (f. 1906), som var datter av deres pleiedatter Kristi og Daniel Kornbråten. Kristi flyttet til Sverige og giftet seg der, og Astrid vokste opp i Møllerberget. Hun var ugift, og flyttet seinere til Spydeberg i Østfold med sin datter Anne Lise (f. 1941), som hun fikk med Anton Løken (Bjerketangen).

* Arne (1896–1971), seinere eier av Løvås, g.m. Sigrid Simensen fra Furnes, fem barn: Astrid Louise (f. 1915), Sverre Johannes (f. 1917), Helge Daniel (f. 1919), Odd Harry (f. 1923) og Ingrid Jorunn (f. 1928) – se gnr. 231/23 Løvås (Løvåsveien 10).

* Jørgen (1898–1923), d. 25 år gammel, gårdsgutt.

I 1900 satt Inger Lovise Gudbrandsdatter og Daniel Hansen i Møllerberget med fem barn og et legdslem (fattiglem), Olea Pedersdatter (f. 1834, ugift, «har offentlig understøttelse»). I tillegg vokste to av døtrene til Inger Lovises bror, Nils Gulbrandsen og kone Karen Nilsdatter i Bjørkåsen, opp i Møllerberget: Gunda og Kristi (tvillinger, f. 1885) – se bind 2 s. 204–205. Inger Lovise og Daniel Hansen hadde også et fosterbarn:

* Karen Gudrun (1905–1987), g.m. Bjarne Hansen (d. 2000), bosatt i Spydeberg i Østfold. Før hun giftet seg fikk Karen Gudrun en datter, Inger (f. 1930), med Hjalmar Juliussen.⁶²

I 1914 ble Daniel Hansen tildelt Det Kongelige Selskap for Norges Vels medalje for sitt lange og trofaste virke på Sundvolden gård. I 1930 søkte han Hole jordstyre om rett til å oreigne Møllerberget for seg og sin slekt, men først i 1939, tre år etter Daniels død, fikk datteren Gunda skjøte på eiendommen – se gnr. 231/34 Mølleberget.

Augunrud

Ved den gamle veien i Nordkleiva, rett på nedsiden av dagens Dronningveien, ligger tufter etter en gammel plass Augunrud. Den tilhører Sundvolden gård og har også vært brukt som seter. Parsellen er på 5–6 dekar, og ligger omgitt av skog som etter utskiftinga 1816–23 har tilhørt Hårum i Steinsfjerdings.

62 Karen Gudrun var datter av tjenestepike Gunda Nilsdatter (f. 1882 i Bjørkåsen i Steinsfjerdings) og ungkar, arbeider Kristian Holmen (f. 1883) fra Drammen. Faddere var ifølge kirkeboka husmann Nils Gulbrandsen Bjerke, tjenestegutt Harald Nilsen Bjerke, arbeider Daniel Hansen Sundvolden og hus-tru.

*Øvrige eiendommer og bruk utskilt fra Sundvollen*⁶³

Kleivstad GNR. 231/28 (BUTIKKEN) – DRONNINGVEIEN 3
I 1905 åpnet Martin Hansen landhandleri i en tidligere lagerbygning (kalt «Rødstuen») i Sundvollen, på sørsida av Kleivbekken – se gnr. 231/27 Kronborg. Martin Hansen hadde utdannet seg ved Christiania Handelsakademi og løste handelsbrev i 1905. Fra 1916 var han også poståpner. I 1930 kjøpte han tomt til nytt forretningsbygg nærmere Sundvolden Hotel, på nordsida av Kleivbekken, og noen år seinere ble bygget oppført. Selger av tomta (bnr. 28 Kleivstad) var eieren av Sundvolden gård, Torgrim Haugerud. Salgssummen var 500 kroner, og kjøpere var de to døtrene til Johanne og Martin Hansen, Ruth og Harriet. Sistnevnte ble gift med Torgrim Haugerud (hennes første ekteskap) – se gnr. 231/1 Sundvollen.

I 1942 ble forretningen (M. Hansens Eftf.) og bygningen kjøpt for 15.000 kroner av eldste datter Ruth og hennes mann, Alf Helgestad. Fra 1946 ble den drevet av hennes søster Harriet og dennes andre ektemann, Sverre Danielsen. Da hadde den fire ansatte, og var poståpneri. I 1950 kjøpte Harriet og Sverre Danielsen forretning og bygning for 18.000 kroner, hvorav 3.000 for løsøre. I 1955 leide de bort driften til Nils

63 De fleste eiendommer utskilt før 1950 er tatt med i dette kapitlet. Øvrige boligeiendommer under Sundvollen er samlet i kapittel 12 (fra s. 913).



Eiendommen Kleivstad med Joker-butikken i august 2007.

«... ET VELASSORTERET LANDHANDLERI»

«At jeg Lørdag aabner et velassorteret Landhandleri paa Sundvolden, bekendtskjøres herved. Jeg lover første Sort Varer til rimelige Priser. Ærbødigst M. Hansen», stod det å lese i en annonse i Ringerikes Blad 25. mai 1905.



Erik Lundberg (1917–1987) foran butikken sin i Sundvollen da han hadde 25 års-jubileum som butikkeier i 1982.



Harriet Danielsen f. Hansen (1913–1991) og Sverre Johannes Danielsen (1917–2002) drev Sundvollen landhandleri fra 1946 til 1955 (eiere fra 1950).

Hans Kjos fra Vestlandet i 5 år for en leiepris på 450 kroner pr. måned, med rett til forlengelse.

Ved auksjonsskjøte av 29. juli 1957 kjøpte Erik Lundberg eiendommen Kleivstad med forretning og lagerbeholdning for 60.000 kroner. Erik Lundberg (1917–1987) fra Nordre Gjesval i Hole var ugift, og begynte som 15-åring i Ring Bygg i Hønefoss. Her hadde han 25 års fartstid da han skiftet bransje og ble eier av dagligvareforretningen i Sundvollen.⁶⁴

Erik Lundberg drev forretningen i 30 år under navnet Erik Lundberg Kolonial. Han døde i desember 1987, et halvt år etter at han hadde pensjonert seg og leid bort driften til Per Vestby fra Bærum, som eide og drev en rekke forretninger i Oslo-området.

Eiendommen Kleivstad ble overtatt av Erik Lundbergs tre søsken: Elsa (f. 1926), Martin (f. 1921) og Per Lundberg (f. 1916). I 1989 skrev de ny leiekontrakt med Vestby (som drev under navnet Sundvollen Mathus AS) for 10 år.

Firmaet måtte etter en tid innstille driften, og i 1996 ble forretningen og bygningen kjøpt av selskapet Vik Eiendom AS i Bødalen i Røyken. En periode var Nazir Hussein fra Drammen daglig leder, og seinere overtok to brødre (også med pakistansk bakgrunn).

⁶⁴ Erik Lundberg bodde på Nordre Gjesval og syklet hver dag til og fra jobb i Hønefoss, sommer og vinter.

I 2002 ble eiendommen overtatt av Kiwi Eiendom AS, som leide ut lokalene til Joker-forretning. Den eies i dag av Gunnar Lyseng og Bjørn Pedersen Blakstad, med førstnevnte som daglig leder.

Fjeldheim GNR. 231/I8 – HOLEVEIEN 1389



Fjeldheim (til venstre) i 2004. Våningshuset ble bygd i 1918, og påbygd 1947–48. Til høyre ligger eiendommen Skoglund (Marie og Harry Sundøen).

Foto: Fjellanger Widerø (avfotografert av Siri Berrefjord).

I 1918 ble det fra bnr. 9 Enga utskilt en parsell Fjeldheim, som ble solgt til eiernes sønn Herman Sundøen for 100 kroner.

Herman Sundøen (1897–1990) var tømmermann og byggmester med egen virksomhet, og satte opp en rekke hus og hytter i Hole (mange av hyttene var laftehogd). Sammen med broren Einar satte han bl.a. opp feriehemmet på Herøya. En periode var Herman Sundøen ansatt hos Jon Bech Entreprenørforretning i Oslo (kfr. Benterud). Når det nærmet seg jul drev han også som slakter, noe han hadde lært av Peder Muggerud. Herman Sundøen giftet seg med Martha Sønsterud (1898–1977) fra Høglauget (Rørvikberget),⁶⁵ og de fikk tre sønner:

* Arne Henry (1917–1986), g.m. Ally Åse Punsvik (1911–1996), to barn: Henry (f. 1943) og Edna Lillian (f. 1944) – se gnr. 231/62 Solgløtt (Dronningsveien 25).

⁶⁵ Martha Sønsterud var datter av Maren Sønsterud (f. 1869) og Gustaf Skog fra Sverige. Maren var ugift, og stelte huset for sin far, Anders Sønsterud, i Høglauget (Rørvikberget).

«... JEG VAR AV DE HELDIGE»

«... men jeg husker at jeg i første halvdel av 1930-åra var oppe på Kongens utsikt og solgte mineralvann. Da gikk jeg tre ganger i veka, med så mange flasker jeg kunne bære i hver vending. På helgedagene solgte jeg flaskene. Jeg hadde arbeid som tømmermann i veka, så jeg var av de heldige. Det var stor arbeidsledighet den gangen, og det arbeidet som var, ble dårlig betalt. En måtte prøve å få litt attåt,» fortalte Herman Sundøen (f. 1897) til Hartvig Brobekk i 1979. Herman bodde i Enga ved Sundvollen, og fulgte en sti som gikk rett opp til utsikten. Stien var svært bratt, og tung å gå.



Martha Sønsterud (1898–1977) fra Høglaupet (Rørvikberget) ble gift med Herman Sundøen (1897–1990) fra Enga. De bygde hus og bosatte seg i Fjeldheim i 1918.



Familiebilde fra Fjeldheim i Sundvollen 1942. Fra venstre svigerdatteren Ally Åse f. Punsvik (f. 1911), Kåre Vidar (f. 1933), Martha Sundøen f. Sønsterud (1898–1977), Harry (f. 1931), Arne Henry (f. 1917) og Herman Sundøen (1897–1990).

* Harry Martin Johan (f. 1931), g.m. Marie Bang (f. 1923) fra Stjørdal, se gnr. 231/112 Skoglund.

* Kåre Vidar (f. 1933), g.m. Astrid Kathrine Jensås (f. 1934), én datter May Elin (f. 1968) – se gnr. 231/113 Fjordgløtt.

Etter Herman Sundøens død i 1990 ble Fjeldheim overtatt av sønnen Harry, som bor på naboeiendommen.

Våningshus (bygd 1918, påbygd 1947–48) og uthus.

Skogstad GNR. 231/19 BROBEKKVEIEN 19

I 1920 delte Hans Evensen Høymyr sin eiendom Nordløkka bnr. 12 i to deler, og solgte en utskilt parsell (bnr. 19 Skogstad) til sønnen Martin for 1.000 kroner, mens sønnen Ole overtok det gjenværende av Nordløkka for 500 kroner – se gnr. 231/12 Nordløkka.

MARTIN HANSEN (1881–1955) startet i 1905 landhandleri i Sundvollen. I 1914 begynte han Brobekk vertshus (i 1926 solgt til broren, Ole Hansen) og i 1924 Hansens Hotel (seinere Tyrifjord Hotel) på eiendommen Sommerro like sør for Sundvollen, som han kjøpte i 1919 – se gnr. 232/4 Sommerro.

Martin Hansen giftet seg i 1908 med JOHANNE BIRGINE HURUM (1884–1938), og de fikk to døtre: Ruth Orlaug (f. 1909) og Harriet Gundbjørg (f. 1913). I 1932 ble Martin Hansen eier av Sundvolden Hotel – se gnr. 231/21 Sundvolden Hotel.

Ved skjøte av 14. oktober 1942 solgte Martin Hansen Skogstad til brorsønnen Hartvig Brobekk for 1.000 kroner, med hugstklausul. Den nye eieren lånte hele beløpet i Ringerikes sparebank mot pant i eiendommen.

HARTVIG BROBEKK (1904–1987) var gift med THORA KAROLINE KRISTIANSEN (1909–1999) fra Almesletta ved Hønefoss, og de fikk én datter, Anne Lise (f. 1936).

Hartvig Brobekk arbeidet som snekker og murer, og ble 1948 ansatt ved taubanen i Krokkleiva. Her arbeidet han i sommerhalvåret, mens han om vinteren arbeidet på skianlegg i Oslo-området, bl.a. Rødkleiva og Tryvannskleiva (sammen med Martin Pedersen i Korneliusbråten). Hartvig Brobekk var interessert i lokalhistorie, og registrerte i 1973 kulturhistoriske minnesmerker i Sundvollen-området for Ringerike historielag. Thora Brobekk arbeidet som serveringsdame ved Sundvolden Hotel, og seinere som renholder på Hvalsmoen og Eggemoen.

I 1963 ble det utskilt en tomt som ble solgt til datteren Anne Lise og hennes mann Finn Ove Pettersen – se gnr. 231/105 Trollåsen (Brobekkveien 17).

I 1985 ble Skogstad overdratt til datteren Anne Lise, med boret for Thora og Hartvig Brobekk i deres levetid. Etter Thora Brobekks død i 1999 (hun hadde da vært enke siden 1987) ble eiendommen i 2000 solgt til GEIR ESSEN SKILLE (f. 1969) og JANNE ØSTVANG SKILLE (f. 1970). De skilte i 2002 ut en parsell hvor de bygde ny enebolig – se gnr. 231/284 Baskerudberget 41).

I 2004 ble det gjenværende av Skogstad (Brobekkveien 19) solgt til LARS MYRVOLD (f. 1969) fra Haugsbygd. Han er ugift, og arbeider som systemutvikler i Oslo.

Våningshus (bygd 1947), uthus (ca. 1950) og en kiosk, som er flyttet fra området ved Tønneheisens endepunkt i Sundvollen. Her drev Thora og Hartvig Brobekk kiosk om sommeren fra tidlig i 1950-årene.⁶⁶



Hartvig Brobekk (1904–1987).



Thora Karoline Brobekk f. Kristiansen (1909–1999).

⁶⁶ En periode var det to kiosker der (den andre ble drevet av Anders Sønsterud).

Steinsby GNR. 231/20 DRONNINGVEIEN 30

(i dag 231/279 Dronningveien 32B)

Utskilt fra bnr. 16 Nordløkka i 1920, og i 1921 solgt til Gustav Adolf Hansen for 3.200 kroner. Den nye eieren lånte 5.000 kroner i Hole sparebank mot pant i eiendommen.

Gustav Adolf Hansen (1887-1965) fra Nordløkka var snekker av yrke. Han var gift med Louise Hansen (1908-1979) fra Blomhøi (Gisti) på Blomshøgda, og de fikk to barn:

* Alice Karin (1930-1990), bosatt i Steinsby, g.m. Kjell Kristensen fra Oslo (siden skilt), ingen barn.

* Oddvar Henry (1933-1990), g.m. Synnøve Reidun Sønsterud (f. 1937) fra Hagabråten, tre barn: Roar (f. 1961), Frank (f. 1963) og Oddvar jr. (f. 1969) – se gnr. 230/38 Hellebo (Åsaveien 256).

I 1948 ble det kjøpt et tilleggsareal (bnr. 58) fra Nordløkka for 287 kroner.

Etter Louise Hansens død i 1979 var det hjemmelsovergang til de to barna. Samme år ble det utskilt og solgt en boligtomt til Helga Dehli og Eirik Prestmo (bnr. 192 Dronningveien 42).

Alice Karin Kristensen f. Hansen (1930-1990) bodde i Steinsby, mens broren Oddvar var bosatt i Hellebo (Åsaveien 256). Alice var serveringsdame ved Sundvolden Hotel. Hun døde i 1990, bare 59 år gammel.

I perioden 1990–93 ble eiendommen eid av hennes nevø, Roar Hansen (f. 1961). Han er ansatt i Sollihøgda Skogforvaltning på Toresplassen, og i dag bosatt på Sollihøgda (Bærum), og samboer med Christine Prøsch (f. 1969) fra Rykkinn.

I 1993 ble eiendommen overtatt av broren, Oddvar Hansen (f. 1969). Han er eier og daglig leder ved Øst Kran & Transport.

I 2002 ble våningshus og uthus fra 1924 revet, og eiendommen ble delt i fire tomter, og fikk satt opp fire eneboliger i årene 2002-07. De «nye» tomtene var: gnr. 231/276 Dronningveien 30A (Benedikte Bjørn), gnr. 231/277 Dronningveien 30B (Erik Torskenæs og Kristina Eivor Berg Torskenæs) og gnr. 231/278 Dronningveien 32A (Nina og Ivar Neteland).

På det gjenværende av Steinsby bygde Oddvar Hansen nye hus. Han er samboer med Lill Hege Nilsen f. Larsen (f. 1972) fra Oreløkka ved Nes i Hole. De kjøpte i 2007 eiendommen Kløvvika på Utstranda og flyttet dit – se gnr. 236/4 Kløvvika.

Samme år ble det gjenværende av Steinsby (bnr. 279 – Dronningveien 32B) solgt til Wenche Rognås og Jan Eivind Stillingen.

Wenche Rognås (f. 1977) fra Ulnes i Nord-Aurdal er utdannet sivilingeniør, og arbeider ved Statens kartverk i Hønefoss. Hun er samboer med Jan Eivind Stillingen (f. 1970) fra Vikersund, som er senior systemutvikler av IT-systemer med arbeidssted Know IT Objectnet i Oslo. De har to sønner: Oscar (f. 2007) og Kristian (f. 2009).

Enebolig (bygd 2002–03), uthus (2004) og dobbelt garasje (2006).

Bergheim GNR. 231/22 LØVÅSVEIEN 8



Eiendommen Bergheim i Sundvollen. Bildet er fra sist i 1980-årene.

Utskilt fra Sundvolden gård i 1923 (skyld 7 øre) og solgt til Iver Andreas Danielsen for 900 kroner. Den nye eieren lånte 4.000 kroner i Boligbanken mot pant i eiendommen.

Iver Andreas Danielsen (1892–1978) fra Møllerberget var gift med Oline Iversdatter Nordsveet (1888–1962) fra Levanger i Nord-Trøndelag, og de fikk tre barn:

* Daniel (1914–1946), g.m. Ingrid Kvernstuen (1910–2001), to sønner: Erik Ivar (f. 1938, samboer med Astrid Tandbergmoen fra Haug. Fra tidligere ekteskap med Inger Dahl fra Bærum har han to døtre: Øydis f. 1968 og Ingun f. 1971 – se gnr. 230/2 Korneliusbråten), og Stein Einar (1942–1943, druknet 14 måneder gammel i en vaskestamp).

* Lilly (1916–1977), g.m. Asbjørn Karlsen (1905–1976) fra Oslo, én datter Anne Britt (f. 1948, bosatt på Ski i Akershus, g.m. Arne Metzner f. 1947 fra Oslo, ingen barn).

* Gunnar (1918–1997), ugift, eier av Bergheim fra 1961 – se nedenfor..

Iver Andreas Danielsen var tømmerfløter, mens Oline arbeidet på Sundvolden Hotel.

I 1961 ble eiendommen solgt til sønnen Gunnar for 5.000 kroner, med boret i hovedbygningen for foreldrene i deres levetid.



Slakter Ove Ruud (til venstre) og Karl Grantopp slakter sauer i Bergheim rundt 1970.



Ove Ruud (til venstre) og Karl Grantopp henger opp fire nyslakta saueskrotter i Bergheim. Bildet er tatt rundt 1970.

Rensing av bær i kjøkkenet i Bergheim i 1930-årene. Fra venstre: Lilly Danielsen (f. 1916) med foreldrene Oline f. Nordsveet (1888–1962) og Iver Danielsen (1892–1978).

Iver Danielsen Bergheim (1892–1978) til høyre, i samtale med naboen Ole Kristiansen Bergelokka (1865–1948). Bildet er fra midt i 1940-årene. Huset i bakgrunnen er i dag revet.

Gunnar Danielsen Bergheim (1918–1997) var ugift, og arbeidet som tollere på Tollbua i Oslo.

I 1996 overtok Erik Ivar Bergheim (f. 1938) som eier. Han er bosatt i Korneliusbråten, og overdro i 2001 Bergheim til sine to døtre, Ingun og Øydis. Sistnevnte, Øydis Dahl Bergheim Sundland, ble eneeier i 2002 – se gnr. 230/2 Korneliusbråten.

I 2004 solgte Øydis Dahl Bergheim Sundland eiendommen Bergheim til Linn Stokke og Alexander Borge.

Linn Stokke (f. 1978) fra Heradsbygda er utdannet faglærer i kunst og håndverk, og arbeider ved Vik formingsbarnehage. Hun er gift med Aleksander Borge (f. 1977) fra Steinsåsen, som er prosjektleder for IDEMA. De har én datter, Elise (f. 2008).

Enebolig (bygd 2008) og garasje. Det gamle huset (bygd 1925) ble revet i 2007.

Løvås GNR. 231/23 LØVÅSVEIEN 10

I 1923 ble det fra Sundvolden gård utskilt en parsell Løvås (skyld 5 øre) som ble solgt til Arne Danielsen for 750 kroner. Den nye eieren lånte 4.000 kroner i Boligbanken mot pant i eiendommen.



Sigrid Danielsen (1893–1973) og Arne Danielsen (1896–1971) foran våningshuset i Løvås i 1970.

Arne Danielsen (1896–1971) fra Møllerberget var gift med Sigrid Simensen (1893–1973) fra Furnes på Hedmarken. De fikk fem barn:

* Astrid Louise (1915–2006), g.m. Gudbrand Ellefsen (1907–1972) fra Begnadalen, to døtre: Unn (f. 1938) og Tove (f. 1944) – se gnr. 231/56 Orseth (Mølleberget 8A).

* Sverre Johannes (f. 1917), g.m. Harriet Hansen (f. 1913), en datter Olaus g.m. Gunnar Arnesen (siden skilt), to barn: Espen (g.m. Kirsten/Nina, tre barn: Camilla, Christina og Henrik), og Paal (g.m. Irene Haglund, to barn: Magnus og Eivind). Harriet hadde fra tidligere ekteskap med Torgrim Haugerud én sønn, Dag.

* Helge Daniel (f. 1919), g.m. Karen Ellen Frøshaug fra Røyse, fire barn: Eli Synnøve (f. 1942), Svein Håvard (f. 1943), Ruth Jorunn (f. 1953) og Jan Magnus (f. 1958) – se gnr. 231/71 Bergvoll - Mølleberget 10A.

* Odd Harry (f. 1923), g.m. Gerd Thommesen fra Oslo, én sønn Karl Arne – se gnr. 231/92 Steinbo - Mølleberget 6A.

* Ingrid Jorunn (f. 1928), g.m. Henry Busund (1919–1998) fra Hønefoss, to barn: Kari (f. 1951) og Erling (f. 1953) – se gnr. 231/77 Kjerbo – Åsaveien 27.

De fem barna til Sigrid og Arne Danielsen i Løvås. Foran fra venstre: Helge Daniel (f. 1919), Astrid Louise (f. 1915) og Sverre Johannes (f. 1917). Bak står Odd Harry (f. 1923) og Ingrid Jorunn (f. 1928).



Arne Danielsen var tømmermann og drev egen virksomhet i Hole. For det meste bygde han hytter på Krokskogen. I 1935 tømret han opp det nye størhuset på Retthella sammen med sønnen Sverre, som også ble tømmermann. Sine siste yrkesaktive år drev Arne Danielsen hos en byggmester i Oslo. Sigrid Danielsen arbeidet på Sundvolden Hotel i mange år.

Før de bygde i Løvås i 1924, bodde Sigrid og Arne Danielsen i Utvika, og siden noen år i Valtersbråten. I 1930 flyttet de til Øvre Sundvollen med sine barn og drev gjestgiveri der i 10 år (se gnr. 231/11 Øvre Sundvollen), og Løvås ble da leid bort. I 1940 flyttet de tilbake til Løvås, og bodde der et par år før de flyttet til Herøya, der de var bestyrere på feriehjemmet til Oslo Sporveisbetjenings Forening i fem år.

Etter Arne Danielsens død i 1971 solgte Sigrid Danielsen i 1972 eiendommen til datterdatteren Unn og hennes mann, Bjarne Magne Bråthen, for 60.000 kroner.

Unn Bråthen f. Ellefsen (f. 1938) er frisør av yrke. Bjarne Magne Bråthen (1936–1976) fra Hedalen arbeidet ved Splitkein-fabrikken i Hønefoss, og siden ved Esso-stasjonen sør for Sundvollen. De fikk to barn:

* Nina (1960–2002), samboer med Helge Sandum (1949–1996), senere eiere av Løvås, én datter Tove Mette (f. 1984) – se nedenfor.

* Nils Jøran (f. 1963), bosatt på Skjetten, g.m. Eli Anseth, to barn: Simen og Christoffer.

Bjarne Magne Bråthen døde i 1976, og Unn overtok som eier i uskiftet bo. Hun giftet seg igjen i 1981 med Kjell Mjåtvedt fra Askøy ved Bergen (siden skilt). Unn Ellefsen er i dag bosatt på Sokna.

I 1986 solgte Unn Ellefsen Løvås til datteren, Nina Bråthen (1960–2002) og hennes samboer, Helge Sandum (1949–1996) fra Hønefoss. Han arbeidet ved Franzefoss Brug i Bærum. De fikk én datter, Tove Mette (f. 1984), som er bosatt i Hønefoss.

I 1989 solgte Nina Bråthen og Helge Sandum eiendommen til hennes onkel, Ingebrikt Botten, som samme år skilte ut og solgte to tomter: bnr. 222 Løvåsveien 11 og bnr. 223 Nedre Grøndokkvei 11.

Ingebrikt Botten (1934–2006) fra Valsøybotn på Nordmøre arbeidet i SAS på Oslo Lufthavn Fornebu. Han var gift med Tove Ellefsen (f. 1944), som har vært hjelpepleier ved Austjord hjem for psykisk utviklingshemmede i Ringerike. De fikk én datter:

* Ann Kristin (f. 1980), bosatt på Gjesåsen i Våler, g.m. Jan Martin Dørum fra Hamar (separert 2008).

Tove Botten har fra tidligere ekteskap to sønner:

* Knut Haugland (f. 1962), bosatt på Jevnaker, g.m. Anita Kristiansen (f. 1965) fra Jevnaker, to barn: Gudbrand (f. 1992) og Oda (f. 1997). Knut har fra tidligere samboerskap én datter, Cathrine (f. 1987).

* Frode Haugland (f. 1964), bosatt i Mølleberget 8A, g.m. Bodil Eriksen (f. 1965) fra Lier, to sønner: Andreas (f. 1986) og Martin (f. 1989).

Etter Ingebrikt Bottens død i 2006 har Tove Botten vært eier av Løvås. Han var medlem av Hole kommunestyre 1995–99, som representant for Arbeiderpartiet. Eiendommen var opprinnelig på 3,7 dekar, men etter salget av to tomter i 1989 er den i dag på 1,1 dekar. Våningshuset fra 1924 ble revet i 2001, og samme år erstattet av ny enebolig med garasje.

Baskerud GNR. 231/24 DRONNINGVEIEN 26

I 1923 ble en parsell Baskerud (skyld 10 øre) utskilt fra Sundvolden gård og av eieren Ole Blyberg solgt til Jørgen Larsen (f. 1871) for 1.075 kroner. Parsellen lå øst for den tidligere husmannsplassen av samme navn.

I 1941 solgte Ingeborg og Jørgen Larsen eiendommen til Harriet og Sverre Danielsen for 4.000 kroner. De satt som eiere et knapt år, og solgte den i 1942 videre til Bjørn Mørck (f. 1904) for samme sum som de selv hadde betalt året i forveien (4.000 kroner).

I 1944 solgte Mørck eiendommen videre til Arnold Eskeland (f. 1903) for 6.000 kroner, og han makeskiftet parsellen øst for Dronningveien med Tom Langerud, som hadde overtatt den tidligere plassen Baskerud da broren Boye overtok Sundvolden gård etter faren i 1956.

Tom Langerud bygde hus her i 1985, og brukte det som fritidsbolig (han var bosatt i Oslo). I 1992 ble eiendommen kjøpt av Erik Skjerven (f. 1949) fra Gile i Norderhov, som bygde på huset og satte opp garasje. I 2002 kjøpte han en mindre tilleggsparsell og skilte deretter ut en tomt på 0,8 dekar, hvor han satte opp ny enebolig med garasje og flyttet dit – se gnr. 231/266 Baskerudveien 1B.

Det gjenstående av eiendommen Baskerud med påstående hus ble samme år (2002) solgt til Erna (f. 1941) og Roar Strand Torgersen (f. 1938).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1985, påbygd 1992–93) og garasje (1992–93).

Kronborg GNR. 231/27 og **Kronborgenga** GNR. 231/81

I 1860 forpaktet Sundvollens eier Johan Blyberg bort et jordstykke sør for Kleivbekken til broren, garver Andreas Blyberg, mot årlig avgift 60 skilling i sistnevntes levetid. Denne kontrakten ble avlyst allerede i 1861, da broren kjøpte jordstykket for 20 spesidaler. Men parsellen ble først utskilt i 1864 (løpenr. 166b av skyld 3 skilling), og i 1865 solgte Johan Blyberg den på nytt til J.G. Krohn for 450 spesidaler.

Jens Gotfried Jensen Krohn (f. 1811 i Kristiania) var garvermester, og satte opp en større bygning på eiendommen. I 1865 var han 55 år og enkemann, og bodde i Kronborg med to døtre: Marie Sophie (16, f. i Aker) og Johanne Kristine (8, f. i Aker). De hadde én tjenestef jente, Hanna Hansdatter (22, f. i Kristiania) og der bodde også én garversvenn, Kristian Hansen (56, ugift, f. i Drammen). De hadde ingen husdyr, og sådde 1 ½ t. poteter.

I 1868 skjøttet Krohn eiendommen (løpenr. 166b) tilbake til Johan Blyberg, og gårdparten ble i 1876 sammenføyd med hovedbølet.⁶⁷

Vedsiden av «Krohngaarden» lå en mindre bygning som ble kalt Raustua («Rødstuen»), som Johan Blyberg i 1909 leide bort (med tomt) til Martin Hansen,

Fra Sundvollen rundt 1870. Det hvite huset til høyre i forgrunnen er Kronborg. Nord for dette ligger Sundvolden gård og hotel. Foto: P.A. Thorén



⁶⁷ Se «Hole i bilder» s. 25.

«til Opførelse af Butikk i Bygningens Sydende». Leieperioden var 15 år fra 1. januar 1910, mot årlig leie 100 kroner. Kontrakten ble forlenget fra 1. januar 1925, og leien regulert til 1.200 kroner i året.

I 1928 ble parsellen sør for Kleivbekken utskilt på nytt (bnr. 27 Kronborg av skyld 1 øre), og av Ole Blyberg overdratt til sin nyfødte sønn, Johan Blyberg (f. 1928), for 200 kroner. Martin Hansen oppførte i 1930 nytt forretningsbygg på nord-sida av Kleivbekken, og flyttet sitt landhandleri dit – se grn. 231/28 Kleivstad.

I 1953 solgte Johan Blyberg eiendommen Kronborg til fire rutebilselskaper i Hønefoss for 5.500 kroner,⁶⁸ og de kjøpte samtidig et tilleggsareal fra Langerud på Sundvolden gård (bnr. 81 Kronborgenga av skyld 15 øre) for 8.000 kroner.

I 1959 bygde Statens vegvesen ny rutebilstasjon og holdeplass på eiendommene. I 1981 ble både Kronborg og Kronborgenga overtatt av Rutebilen Oslo-Hønefoss AS (se senere Engeseth Holding AS) og Hønefoss-Oslo-Ruten AS med en halvpart på hver. Siden 2000 har Tord Moe Laeskogen vært eier (etter makeskifte).

Strandbo GNR. 231/29 ÅSAVEIEN 60

I 1930 ble de tidligere husmannsplassene Bjørsrud og Trøgsleberget utskilt fra Trøgsle og solgt til Nils Hansen Fekjær for 2.000 kroner (skyld 33 øre). Parsellen var på cirka 25 dekar, hvorav 5 dekar dyrket mark og 20 dekar skog. Med i salget fulgte husene på plassen Bjørsrud «med mur- og nagelfaste indretninger, hvoriblant 2 ovne og 1 komfyr».

Nils Hansen Fekjær (1900–1990) var bror av John Hansen Fekjær, som eide Fekjær søndre og Trøgsle. Han giftet seg i 1932 med Astrid Arnesen (1911–2000), datter av garver Josef Arnesen på Vik og hans andre hustru Alette f. Ellingsen. De fikk én datter, Ellen Alette (f. 1935).



Strandbo (Bjørsrud) cirka 1930. Våningshuset ble satt opp av Gulbrand Larsen Bjørsrud i 1910, mens uthuset ble bygd i 1930.

68 De fire selskapene var Hønefossruten ved Karsten Karlsen, Ringeriksruuten AS, AS Hønefoss–Oslo–ruten og AS Rutebilen Oslo–Hønefoss, med felles navn Samkjørende Bilruter.



Astrid Fekjær f. Arnesen (1911–2000) og Nils Hansen Fekjær (1900–1990) i hagen på Strandbo en gang i 1980-årene.



Ellen Alette Fekjær (f. 1935) har vært eier av Strandbo (Bjørnsrud) siden 1974.

I årene 1936–46 var Nils Hansen Fekjær også eier av Sundet (Øgardsvika), men bodde på Strandbo med sin familie – se bind 1 s. 165. Han var gårdsarbeider hos broren på Fekjær søndre, og begynte så i garveriet hos svigerfaren. Garveriet ble nedlagt i 1965, og han begynte da på Stål & Stil i Sandvika, hvor han var yrkesaktiv til 1974, da han gikk over i pensjonistenes rekker, 74 år gammel. I fritida bygde han i alt sju hytter, hvorav fire siden ble leid bort. I 1940 ble det utskilt en parsell Bergly (bnr. 37 av skyld 5 øre) med hytte og rett til båtstø ved fjorden.

I 1974 ble eiendommen overtatt av datteren Ellen Alette for 125.000 kroner og bo- og bruksrett for foreldrene i deres levetid.

Ellen Alette Fekjær (f. 1935) er ugift, og utdannet kjemiker. Hun har arbeidet som kjemitekniker i Oslo og Trondheim, og i perioden 1973–77 på laboratoriet hos Collett-Marwell Hauge i Asker. Etter en sykdomsperiode var hun deltidsansatt ved Aetat i Sandvika i 21 år, til hun gikk av med pensjon.

I 2000 solgte Ellen Alette Fekjær 11 dekar til Block Watne AS helt øst ved grensen mot Bergeløkka (Jonsbråten). Her er det siden utparsellert seks eneboligtomter (fem er bebygd i 2007).

Eiendommen Strandbo har siden vært på cirka 10 dekar. Våningshuset ble bygd rundt 1910 av Gulbrand Larsen Bjørnsrud, og bestod av gang, loftstrapp, soverom, stue og kjøkken. Det ble siden påbygd i 1932 (veranda) og 1941 (fløy mot nord med peisstue, nytt kjøkken og fire rom i 2. etasje). Øvrige bygninger er et stabbur (bygd 1943 av Nils Fekjær) og uthus (1930, påbygd under krigen). Ellen Alette Fekjær har også en hytte ved Nordsetra, «Tittopp», som faren Nils bygde cirka 1952.

Fredheim GNR. 231/30 HOLEVEIEN 1393

Utskilt fra Sundvolden gård i 1932 og solgt til Andreas Karlsevn for 1.000 kroner. Kjøperen lånte 2.500 kroner i Småbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

Andreas Karlsen (1895–1967) var sønn av Karen Marie Martinsdatter fra Bakken i Steinsfjerdingen og Karl Korneliusbråten fra plassen av samme navn nord for Lårvika. Gutten vokste opp hos besteforeldrene i Bakken (under Bjørke) – se bind 2 s. 208–209.

Andreas Karlsen var i årene 1918–28 eier av Haugløkka i Frøysuåsen (se bind 3 s. 113). Han var veiarbeider av yrke, og gift med Kaia Pauline Ovesen (1895–1977) fra Nord-Norge.

De fikk sju døtre:⁶⁹

* Olga Birgitte (1914–1968), var bosatt i Oslo, g.m. Frank Bård Jansen (1916–1984) fra Tofte i Hurum (ingen barn). Før hun giftet seg, fikk Olga en sønn, Åge (f. 1937), bosatt i Fåberg ved Lillehammer, g.m. Randi Simensen (f. 1940) fra Fåberg, to barn: Elin (f. 1962, bosatt i Sandefjord, g.m. Jan Herlev Christoffersen fra Roskilde i Danmark, to sønner: Alexander f. 1990 og Jonathan f. 1992), og Tom (f. 1963, bosatt i Fåberg, g.m. Inger Anette Holm fra Lillehammer, to døtre: Celine f. 1995 og Andrea f. 1997).

* Petra Karoline (f. 1916), bosatt i Nedre Steinsåsen, g.m. Hans Kristian Kristoffersen (1908–1978) fra Ullensaker, åtte barn: Svein (1936–1998, g.m. Eva Pettersen f. 1941 fra Heradsbygda, to barn: Irene f. 1964 og Ingunn f. 1968), Finn (f. 1939, bosatt i Haug, g.m. Gunhild Helene (Lene) Karlsen f. 1942 fra Åsbygda, fire barn: Jan f. 1959, Bjørn 1962–1981, Helge f. 1965 og Marianne f. 1972), Odd (f. 1940, g.m. Ellen Kristoffersen f. 1947 fra Hønefoss, to barn: Aina f. 1970 og Geir f. 1973), Anne Karin (f. 1943, g.m. Karstein Nyheim f. 1936 fra Ankenes i Narvik, tre barn: Roar f. 1964, Magne f. 1967 og Elisabeth f. 1971), Per Kristian (f. 1945, g.m. Jorunn Østberg f. 1948 fra Svingerud på Røyse, to barn: Bente f. 1972 og Jarle f. 1974), Inger (f. 1947, g.m. Karsten Olav Hansen f. 1947 fra Steinsåsen, to barn: Roy f. 1970 og Monica f. 1975), Jan Erik (f. 1950, g.m. Sigrid Berg f. 1949 fra Heggen, to barn: Hege f. 1973 og Frode f. 1978), og Jorunn (f. 1951, ugift, bosatt i Nedre Steinsåsen).

* Aslaug Kristine (1918–1999), g.m. Arne Fredrik Olsen (1913–1985), én datter Britt Helle (f. 1954, g.m. Eilef Reiss f. 1951, siden skilt, to barn: Anne Kathrine f. 1977 og Geir Arne f. 1985).

* Maren (1920–1957), druknet i båtulykke i Oslofjorden, g.m. Kåre Dyresen (f. 1918), én sønn Ivar (f. 1947, g.m. Vivi, én sønn Kenneth f. 1970).

* Karen Marie (Maja) (1921–1992), g.m. Halvor Torstein Sørli (1924–1979), to barn: Anne (f. 1950, bosatt på Kirkenær i Solør, g.m. Leif Helgesen f. 1947), og Knut Arild (f. 1957, bosatt på Sofiemyr i Oppegård, g.m. Grete Engebakken f. 1959, to barn: Camilla Helen f. 1987 og Thomas Nikolai f. 1993).

* Lilly (1923–2008), bosatt i Hønefoss, g.m. Olav Werner Hansen (1924–2007), to barn: Toril (f. 1956, g.m. Pål Arne Lutnes f. 1954, to døtre: Ingrid-Birgitte f. 1993 og Astrid-Lill f. 1996), og Terje Werner (f. 1960, g.m. Ulrika Berge, én sønn John Sindre f. 1996).

* Nora Synnøve (1926–1983), g.1 m. Kjell Madsen (f. 1927), én sønn Per Arne (f. 1947, g.m. Toril Anita f. 1948, siden skilt, tre barn: Jarle Kenneth f. 1967, Linda Therese f. 1970 og Kim Andreas f. 1973). Nora Synnøve g.2 m. Ivar Sørli (1930–1991).

Etter Andreas Karlsens død i 1967 satt Kaia Pauline som eier til sin død i 1977, da det var hjemmelovergang til arvingene. De solgte samme år Fredheim til Bjørg Moe Laeskogen (f. 1942). Siden 2006 har Sole Eiendom AS vært eier.

Eiendommen er på 2,7 dekar. Enebolig (bygd 1932).

69 Slektsopplysninger fra Odd Ellingsen, Helgelandsmoen.

Holmsbo GNR. 231/31 ÅSAVEIEN 16

I 1935 ble det fra Sundvolden gård utskilt en parsell på cirka 8 dekar ved Sundvollstranda (skyld 20 øre), som av eieren Torgrim O. Haugerud og hustru Harriet ble solgt til Marthe, Anders og Ole T. Haugerud for 500 kroner. Marthe og Anders var Torgrim O. Haugeruds søsken, og Ole T. Haugerud var deres far. På parsellen stod en hytte (bygd 1927).

I 1949 solgte Marthe Gran f. Haugerud sin eierpart til broren Anders for 4.000 kroner. Samme år fikk han overdratt farens part (som del av morsarv), og var dermed eneeier. Den gamle hytta ble påbygd i 1952, og han flyttet da hit med sin familie.

Anders Haugerud (1911-1978) var utdannet sivilingeniør og drev eget import/agentur-firma i Oslo. Han var gift med Elsa Holtan (f. 1915) fra Bergen, og de fikk tre barn:

* Kjersti Elise (f. 1946), bosatt i Oslo, g.m. Fred Asbjørn Stokvold (f. 1945) fra Narvik, fem barn: Bjørn (f. 1972, trilling, bosatt i Oslo, to barn fra tidligere samboerskap med Hege Skårbekk Dammerud: Emil f. 2005 og Maja f. 2008), Anders (f. 1972, trilling, bosatt i Oslo, g.m. Liv Inger Myrbostad fra Myrbostad utenfor Molde, to barn: Christian f. 2005 og Johannes f. 2007), Marianne (f. 1972, trilling, bosatt i Port Douglas i Queensland, Australia, g.m. Clément Wüthrich fra Sveits, tre barn: Sophie f. 1999, Emilie f. 2000 og Mélanie f. 2002), Elisabeth Helena (f. 1977, bosatt i Oslo) og John Fredrik (f. 1982, bosatt i Oslo).

* Erik (f. 1949), bosatt på Sundvollen, tre barn: Morten og Øystein (f. 1981, tvillinger) og Mads (f. 1988) – se gnr. 231/126 Tangen (Åsaveien 20).

* Siri (f. 1957), bosatt på Sundvollen, en datter Pia (f. 1993) – se nedenfor.

I 1974 fikk de tre barna overdratt hver sin ideelle fjerdepart av eiendommen, med bruks- og borettsrett til foreldrene i deres levetid. I skjøtet var det forbeholdt rett til seinere å dele eiendommen, slik at hver fikk sin parsell. Etter Anders Haugeruds død i 1978 ble det utskilt to parseller: bnr. 125 Høybo (Åsaveien 22) til Kjersti Stokvold, og bnr. 126 Tangen (Åsaveien 20) til Erik Haugerud.

Det gjenværende av Holmsbo (4,5 dekar) ble siden eid av Elsa Holtan Haugerud og Siri Haugerud Roe, med en halvpart på hver. I 1997 fikk Siri utskilt en tomt på 1,6 dekar (bnr. 253), som fortsatt er ubebygd. I 2008 overdro Elsa Holtan Haugerud sin halvpart av bnr. 31 Holmsbo til Siri Haugerud Roe, med borettsrett i sin levetid.

Siri Haugerud Roe (f. 1957) er sykepleier, og arbeider i psykiatrien i Bærum kommune. Hun har én datter Pia (f. 1993).

Holmsbo er i dag på 2,9 dekar. Våningshus (opprinnelig hytte bygd 1927, påbygd 1952) og stabbur (1950-årene).

Braatan GNR. 231/32 (HOLE S-LAG)
– i dag Villa Sundvolden – Dronningveien 1



Hole Samvirkelags gård i Sundvolden ble bygd i 1935–36. Dette bildet er fra rundt 1950. I forgrunnen Sigrid Steinsæther.

Utskilt fra Sundvolden gård i 1936 og av eieren, Torgrim O. Haugerud, solgt til Hole samvirkelag for 4.000 kroner. I skjøtet var det nedfelt tillatelse til å drive handel på eiendommen, og skogeierne i Hole var gitt rett til tømmervei over eiendommen om vinteren.

Hole samvirkelag bygde forretningsgård her i 1935–36, med forretning og lager i 1. etasje, og bestyrerbolig samt noen utleierom til øvrig betjening i 2. etasje. På den andre siden av veien bygde Martin Hansen ny landhandlerbygning i den samme perioden.

Den første bestyreren av samvirkelagets avdeling på Sundvollen var Kristian Holseth (1901–1977) fra Veldre på Hedmarken. Han kom til Hole som 20-åring, og begynte som sjåføør og ekspeditør ved Hole Samvirkelag i Svensrud. Han var bestyrer i Sundvollen til 1960, og bodde det meste av tida i bestyrerboligen i 2. etasje, inntil han kjøpte bolig på Vik i Hole i 1955 (se bind 1 s. 502–503). I 1960 begynte han egen kolonialforretning i Oslo. Siden var det flere bestyrere, den siste var Bjørn Paulsberg fra Lommedalen i Bærum.

Samme år ble det inngått avtale med Postverket om leie av et lokale i 1. etasje på cirka 42 m² til Krokkleiva poståpneri, mot årlig leie 3.000 kroner. Kontrakten gjaldt i 10 år, med rett til fornyelse. I 1982 ble kontrakten forlenget for 5 år, mot årlig leie 7.560 kroner. Postkontoret holdt hus her til 1986, da det ble flyttet til naboeiendommen Brugård.

«... ELLERS BLE DET LANG VENTETID»

Det var liv laga for to landhandlerier i Sundvollen i 1930-årene. Riksveien gikk rett forbi butikkdøra, og om sommeren var det stor trafikk av byfolk som var på hyttene sine, både ved fjorden og på skauen. I mange år gikk det båt fra Herøya i Steinsfjorden til Sundvollen to ganger i uka. Båten la i land ved brygga på Sundøya, og dersom en skulle handle i de dagene, var det om å gjøre å komme før husmødrene fra Herøya. Ellers ble det lang ventetid...*

* Etter optegnelser av Ellen Alette Fekjær (f. 1935).

Samvirke­laget­s av­del­ing i Sundvollen ble nedlagt tidlig i 1980-årene, og i 1984 ble for­ret­nings­går­den solgt til Bendik Engenes, som siden 1973 hadde drevet installasjonsfirma og elektrisk forretning på Vik i Hole sammen med sin kone Solveig. De flyttet da virksomheten til Sundvollen. Etter Bendik Engenes' død i 1989 ble Engenes Elektro AS dannet (med Solveig og Ulf Engenes som eiere),⁷⁰ og de drev virksomheten her til 1996, da firmaet kunne flytte inn i eget industribygg på Trøgsle. Ulf Engenes (f. 1953) var eier av for­ret­nings­går­den fra 1992. I 1998 solgte han den til Sundvolden Holding AS (familien Laeskogen). De bygde om det tidligere for­ret­nings­byg­get, slik at det i dag har 21 værelser («Villa Sundvolden») og er en del av hotellanlegget på Sundvollen.

Borgaas GNR. 231/33 HOLEVEIEN 1399

Utskilt fra Sundvolden gård i 1938 og solgt til Ludvig Larsen for 1.500 kroner.

Ludvig Larsen (f. 1877) fra Oslo var vaktmester ved Lilleaker skole i Oslo. Han var gift med Dorthea Jenserud (1879–1964), datter av husmann Petter Jenserud og hustru Inger Karoline Larsdatter i Nordløkka i Sundvollen. De var bosatt i Oslo, og brukte Borgaas som feriested. De hadde bygd hus på Borgaas allerede i 1931–32.

Dorthea og Ludvig Larsen fikk én datter, Louise (f. 1901). Hun var lærerinne i Oslo, og ugift. I 1979 var det hjemmelsovergang til Louise Larsen som enearving. Hun overdro i 1981 eiendommen til Oslo Distriktslosje av I.O.G.T. for 75.000 kroner, og opprettet et legat for kjøpesummen i foreldrenes navn: Ludvig og Dorthea Larsens legat. Inntektene av legatet skulle gå til ugifte lærerinner.

I 1999 ble Borgaas solgt til Odd Helge Jenssen, siden 1975 eier av naboeiendommen Fredbo (bnr. 74 - Holeveien 1401). Borgaas er under omregulering fra fritidsbolig til helårsbolig, og Reidun Julie og Odd Helge Jenssen vil bosette seg på eiendommen i nær framtid – se gnr. 231/74 Fredbo (Holeveien 1401).

Eiendommen er på 2,3 dekar. Våningshus (bygd 1931–32) og to uthus.

Møllerberget GNR. 231/34 MØLLEBERGET 3

I 1930 søkte den tidligere husmannen på Møllerberget, Daniel Hansen, om rett til å innløse (oreigne) plassen. Først i 1939,

70 Dag Engenes drev da eget firma (Alfa-Trade).



Daniel Hansen (1856–1936) var den siste møller og husmann i Møllerberget, her med kona Inger Lovise Gudbrandsdatter (1855–1934). Bildet er tatt rundt 1930. Plassen ble selveierbruk i 1939.

Gunda Danielsen (1890–1976) foran stua i Møllerberget snøvinteren 1966.

Den gamle stua i Møllerberget i 1975. I døra står eieren, Gunda Danielsen (1890–1976).



tre år etter Daniels død, ble datteren Gunda Karoline eier av eiendommen, for en kjøpesum på 3.000 kroner.

Gunda Karoline Danielsen (1890–1976) var ugift, og i en årrekke ansatt som husholderske hos Sigurd Tandberg på Vik. I årene 1946–57 ble det utskilt fem tomter som ble solgt til hennes niese og nevøer: bnr. 56 Orseth, bnr. 71 Bergvoll, bnr. 72 Rennevold, bnr. 73 Orseth II og bnr. 92 Steinbo.

Gunda Karoline Danielsen døde i 1976, og Møllerberget ble, etter testamente, overtatt av Else Sørлие (f. 1913), enke etter Gundas nevø Daniel Sørлие. I 1990–91 ble eiendommen delt i to, og de to døtrene til Else og Daniel Sørлие overtok hver sin halvpart. Sissel Sørлие (f. 1949)⁷¹ ble eier av den delen som

⁷¹ Hun heter i dag Sissel Lander Dæhli, og er bosatt ved Svensrud på Røyse – se gnr. 231/15 Sørлие (Brobekkveien 15).

gamlestua i Møllerberget stod på, mens søsteren Wenche Bodil Gornæs (f. 1944) ble eier av den andre (ubebygde) delen – se gnr. 231/225 Mølleberget 5.

I 2000 overdro Sissel Sørli Møllerberget sin datter Camilla og hennes mann Ole Berggard.

Camilla Sand Berggaard (f. 1975) er salgsrådgiver ved Klækken Hotell, mens Ole Berggard (f. 1970) fra Hønefoss jobber som maskinstiller ved HV plast i Hønefoss. De har to barn: Caroline (f. 2001) og Ludwig (f. 2005).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 2000–01). Den gamle stua på Møllerberget ble gitt som gave til Kleivstua i 1998. I dag står møllerens stue i tunet på Kleivstua med de gamle tømmerveggene bevart, og påbygd en halv etasje (inneholder gjesterom).

Brugård GNR. 231/35

(tidligere snackbar og postkontor i Sundvollen sentrum)

Utskilt fra Sundvolden gård i 1939 og solgt til Anders Sønsterud for 1.000 kroner. Den nye eieren lånte 4.500 kroner i Småbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

Anders Sønsterud (1911–1968) var fra Nordstøa ved Steinsetra, og gift med Esther Karoline Elvigen (1915–2004) fra Elvika i Norderhov. De fikk tre barn:

* Edel Marie (f. 1934), bosatt i Steinsåsen, g.m. Øystein Nilsen (1924–1993) fra Røyse, tre barn: Gro (f. 1954, g.m. Arne Hagelsteen Vik f. 1953, to barn: Tone f. 1976 og Linda f. 1979 g.m. Anders Brennhovd f. 1978 fra Hønefoss, én datter Vilde f. 2005), Tom (1958–2000, g.m. Tone Stormoen (f. 1959) fra Årnes, én sønn Henrik f. 1993), og Jan André (f. 1969, bosatt i Steinsåsen, samboer med Ingelin Hagen f. 1956 fra Lommedalen, som fra tidligere har tre barn: Tom Erik f. 1977, Janne Benedicte f. 1979 og Mats Fredrik f. 1987 – se bind 2 s. 710).

* Liv Jorunn (f. 1942), g.m. Terje Haglund (f. 1943), eiere av Brugård fra 2005 (tidligere av bnr. 65 Åsaveien 33).

* Steinar (f. 1947), bosatt i Oslo, samboer med Mariann Rønneberg (f. 1949) fra Oslo. Hun har fra tidligere to døtre: Nina og Grethe.

Anders Sønsterud åpnet i 1948 en kiosk nederst i Krokkleiva, der endestasjonen til Kleivbanen kom samme år. På eiendommen Brugård åpnet han også kiosk, og i tillegg drev han garveri, bilverksted (sammen med Øyvind Gulbrandsen), vulkaniseringsverksted for sko (sammen med Einar Engebretsen) og vaskeri. Rundt 1960 bygde han fryserianlegg med 150 bokser for utleie, en virksomhet som ble drevet til 1973–74. Kiosken utviklet seg til snackbar og gatekjøkken, under navnet Sundvollen Turistsenter.

Esther Sønsterud utdannet seg til frisør i voksen alder, og drev fra sist i 1950-årene frisørsalong i Brugård.

Anders Sønsterud døde i 1968 av skadene han ble påført i en bilulykke på Flå i Hallingdal, hvor Esther også ble skadet.

Etter farens død drev Liv Jorunn Haglund snackbaren i ett år, før den ble leid bort til Svein-Egil Gomnes fra Røyse. Seinere ble den drevet av Esther og Anders Sønsteruds datter sønn, Tom Nilsen, før den ble nedlagt rundt 1985.

I kjelleretasjen leide blikkenslagermester Torgersbråten lokaler i mange år.

I 1985 ble det tegnet kontrakt om utleie av 94 m² i 1. etasje til postkontor, i 10 år mot årlig leie 72.000 kroner. Fra 1986 til 1997 hadde Krokkleiva postkontor lokaler i bygget – se egen sak.

Etter Esther Sønsteruds død i 2004 ble eiendommen overtatt av de tre barna, og i 2005 solgte Edel Marie Nilsen og Steinar Sønsterud sine eierparter til søsteren Liv Jorunn og hennes mann Terje Haglund.

Liv Jorunn Haglund f. Sønsterud (f. 1942) er gift med Terje Haglund (f. 1943) fra Sundvollen. De bodde fra 1980 i Åsaveien 33 (gnr. 231/65), som de solgte i 2005. Siden 2007 har de være bosatt i Brugård

Huset i Brugård er bygd i 1940, og siden ombygd flere ganger. Rundt 1950 ble det påbygd isbar, og i 1964 snackbar. Samtidig ble det bygd offentlige toaletter i underetasjen (i bruk til 1985).

Bergly GNR. 231/37 OG 205 NEDRE GRØNDOKKVEI 28

Utskilt fra gnr. 231/29 Strandbo i 1940 og i 1941 av eieren Nils Hansen Fekjær solgt til grosserer August H. Stenersen (f. 1890) fra Oslo for 8.000 kroner. Han kjøpte samtidig en tilleggsparsell (243/6 Steinbakken) fra Bergeløkka, og bygde hytte og anneks her i 1944. Stenersen brukte eiendommen som fritidssted.

I 1976 ble Bergly solgt til Kjell Ottemo (f. 1931) fra Oslo for 150.000 kroner. I 1985 ble det utskilt en boligtomt på cirka 1,3 dekar (bnr. 205) som ble solgt til Nina og Per Ljåstad, og i 1994 solgte Ottemo det gjenværende av Bergly til Per Ljåstad. Siden har bnr. 37 og bnr. 205 hatt samme eier.

Per Åsmund Ljåstad (f. 1956) fra Grønvold i Ådal er IT-konsulent, og gift med Mette Kyrvestad Ljåstad (f. 1967) fra Kristiansand, som er saksbehandler hos A.C. Nielsen. De har ingen felles barn, men Per Ljåstad har fra tidligere ekteskap

POSTKONTOR

Krokkleiva postkontor ble åpnet i 1903 i Kroksund, med landhandler og hotelleier Gudbrand Karlsen som poståpner/styrer. Stillingen var ulønnet til 1908, da en årlig godtgjørelse på 300 kroner ble innført. Fra 1914 var godtgjørelsen 500 kroner i året. I 1916 ble postkontoret flyttet til dagligvareforretningen til Martin Hansen i Sundvollen. Hansen overtok da som poståpner, og hadde stillingen til 1950, da svigersønnen Sverre Danielsen overtok. I 1953 ble han etterfulgt av sin kone Harriet (f. Hansen. Fra 1958 var det så Ingrid Pedersen som hadde stillingen, inntil Per Stikbakke tok over i 1977. I 1967 ble postkontoret flyttet over veien fra Sundvollen landhandleri til samvirkelegets bygg, hvor det holdt hus i over 20 år. Fra 1986 leide postverket lokaler i Brugård, hvor Krokkleiva postkontor holdt til inntil det ble nedlagt i 1997. Krokkleiva hadde fra 1968 postnummer 3452. Det ble endret til 3505 i 1980, og siden 1. mai 1992 har nummeret vært 3531.

med Nina f. Karlsen (f. 1959)⁷² fra Vik i Hole to barn: Eirin (f. 1984) og Silje (f. 1990).

Etter kjøp av tilleggsareal på cirka 0,5 dekar i 2009 fra Strandbo (Ellen Alette Fekjær), er eiendommen på 3 dekar. Enebolig (bygd 1986-87), garasje og anneks (1944). Den gamle tømmerhytta (1944) ble solgt og flyttet i 1994.

Veigaard GNR. 231/43 ÅSAVEIEN 24



Huset på eiendommen Veigaard ble bygd av Harriet og Sverre Danielsen tidlig i 1940-årene.

Eiendommen ligger på vestsida av Åsaveien, utskilt fra Sundvolden Hotel i 1942 og solgt til eierens datter Harriet Gudbjørg og hennes mann Sverre Danielsen for 100 kroner. Samme år ble det utskilt en tilleggsparcell fra Sundvolden gård (bnr. 46 Veigaard II) som ble kjøpt for 500 kroner.

HARRIET GUDBJØRG DANIELSEN f. Hansen (1913–1991) var gift med SVERRE JOHANNES DANIELSEN (1917–2002) fra Løvås i Sundvollen. Fra 1946 drev de landhandleriet som hennes far startet i Sundvollen i 1905. De drev under navnet M. Hansens Eftf., og overtok som eiere i 1950 (etter Harriets søster Ruth og hennes mann Alf Helgestad, som hadde vært eiere siden 1942). I 1955 leide de bort forretningen til Nils Hans Kjos fra Sogn, og i 1957 solgte de den til Erik Lundberg – se gnr. 231/28 Kleivstad.

Harriet og Sverre Danielsen fikk én datter, Olaug (f. 1941).⁷³

72 Nina Bønsnes Røed (f. 1959) er siden 2006 rådmann i Hole kommune.

73 Det var Harriets andre ekteskap. Hun var første gang gift med Torgrim O. Haugerud (1907–1981), eier av Sundvolden gård, og de fikk én sønn Dag (1935–1957) – se gnr. 231/1 Sundvolden gård.

Hun er i dag bosatt i Heradsbygda, og samboer med Knut Hvalsbråten (f. 1940) fra Gran på Hadeland. Fra tidligere ekteskap med Gunnar Arnesen (1939–2002) fra Vågård har hun to sønner:

* Espen (f. 1960), bosatt i Sundvollen, fra tidligere ekteskap med Kirsten Heyerdahl Strøm (1955–1998) fra Elverum har han to døtre: Christina (f. 1987) og Camilla (f. 1989), og fra tidligere samboerskap med Nina Haugland (f. 1967) fra Asker én sønn Henrik (f. 1990) – se gnr. 231/234 Baskerudveien 14.

* Paal (f. 1965), bosatt i Steinsåsen, g.m. Irene Haglund (f. 1965) fra Hole, to sønner: Magnus (f. 1989) og Eivind (f. 1993) – se bind 2 s. 727 (Birchs vei 31).

I 1959 ble Veigaard solgt til Birger Vinger og Jens Teigen (hver for en halvpart) for 60.000 kroner. De to var i nær familie, og bosatt i Klokkerbråten. Da de ble eiere av Veigaard, flyttet Jens Teigen inn i 1. etasje med sin kone Randi, og Birger Vinger i 2. etasje med sin kone Alice.

Birger Vinger (f. 1911) var gift med Alice Othilie Haglund (1903–1964).⁷⁴ Ekteskapet var barnløst. Birger Vinger var skomaker, seinere arbeidet han ved Tomten Fabrikker i Sandvika og den siste perioden som yrkesaktiv var veivokter på strekningen Sundvollen-Sollihøgda.

I 1980 ble Veigaard solgt til Ole Håvard Moe Laeskogen (f. 1967), og eiendommen har siden vært brukt som bolig for ansatte ved Sundvolden Hotel.⁷⁵ Birger Vinger flyttet til Østfold, og Randi og Jens Teigen til Hønefoss.

Linnerud GNR. 231/49 OG 231/216 GAMLE ÅSAVEIEN 4
Utskilt fra Sundvolden gård i 1943 og solgt til Ludvig Nilsen for 600 kroner.

Ludvig Nilsen (1901–1982) var sønn av Mathea Karlsen (fra Bergstua på Røyse) og Nils Johannesen fra Nakkerud, som i 1901 var tjener ved Modum bad. Ludvig begynte som visergutt hos Martin Hansen i Sundvollen landhandleri, og i 1935 ble han landpostbud på østsida av fjorden, en stilling han hadde til 1969. Ludvig Nilsen giftet seg med Jørgine Bergum (1921–1993) fra Lysgård (Hafnorsløkka) på Røyse, og de fikk to barn:

74 Hun var i første ekteskap gift med Nikolai Martinsen (f. 1894) fra Klokkerbråten, to barn: Kjell og Randi – se gnr. 210/6 Klokkerbråten.

75 Se side 202–203.

* Marit Kristine (f. 1948), fra tidligere samboerskap med Oddvar Bækkeli fra Gran har hun én sønn, Jens Ludvig (f. 1985, bosatt i Hønefoss). Marit Kristine har også vært gift med Gunnar Johnsrud fra Hønefoss (ingen barn).

* Liv Jorun (f. 1950), bosatt i Oslo, g.1 m. Yngve Pettersen (f. 1945) fra Oslo, to barn: Bjørn Oddvar (f. 1971, samboer med Tone Storsveen f. 1964, én datter Ine f. 2006. Bjørn Oddvar har fra tidligere én sønn, Aleksander f. 1997, med May Olsen fra Oslo), ⁷⁶og Monica (f. 1975, samboer med Yngve Aarsand, én datter Hedda f. 2008). Liv Jorun g.2 m. Ivar Fredriksen (f. 1945) fra Oslo (ingen barn).

Jørgine hadde fra tidligere to barn med Halvor Søreng fra Dokka i Nordre Land:

* Kjell Birger (f. 1941), bosatt i Sundvollen, samboer med Liv Aase Svingerud (f. 1942) fra Hønefoss (Røyse). Fra tidligere ekteskap med Vigdis Bjerkes (f. 1956) fra Heradsbygda har han to barn: Gro Anita (f. 1974) og Geir Atle (f. 1975) – se gnr. 231/154 (Blybergs vei 15).

* Inger Solveig (f. 1944), bosatt i Hønefoss, særboer med Eduard Bergmann Thorsen fra Ådal, fra tidligere ekteskap med Rolf Pedersen (f. 1937) fra Hønefoss har hun tre sønner: Svein Roger (f. 1962, eier av Linnerud 1985–2007 – se nedenfor, Frank Erik (f. 1964, bosatt i Hønefoss, g.m. Nina Johnsrud fra Hønefoss, to døtre: Ane-Marthe f. 1994 og Marlene f. 1997), og Kjell Øyvind (f. 1972, ugift, bosatt i Hønefoss).

«... DEN FØRSTE TIDEN BRUKTE JEG SYKKEL»

«Siden 1935 har Ludvig Nilsen farten rundt med posten, de første årene som vikar for Martin Nilsen. I 1950 ble han fast ansatt. – Den første tiden brukte jeg sykkel, sier han, men da jeg var 58 år gammel skaffet jeg meg en moped, og etter en del øvelse og trøbbel lærte jeg å kjøre. (...) Landpostruten er blitt utvidet etter hvert, og i den siste tiden har Nilsen kjørt fra Krokkleiva til Nes, og deretter en tur til Steinsetra på østsiden av Steinsfjorden, og en tur til Ødegårdsvika på vestsiden».*

* Avisartikkel i Ringerikes Blad 3. oktober 1969.

Etter Ludvig Nilsens død i 1982 satt Jørgine Nilsen som eier i uskiftet bo til 1985, da eiendommen ble solgt til hennes dattersønn, Svein Roger Pedersen, for 125.000 kroner.

Svein Roger Pedersen (f. 1962) er selvstendig næringsdrivende som innehaver av Båteksperter Norge. Han driver i tillegg Storøya båthavn. I 1988 ble det utskilt en parsell på 1 dekar, hvor Svein Roger Pedersen og hans daværende forlovede Nina Larsen fra Jevnaker bygde ny enebolig (gnr. 231/216). Gamlehuset i Linnerud ble siden leid ut.

I 2007 solgte Svein Roger Pedersen både Linnerud og bnr. 216 til Sole Eiendom AS (Bjørg og Arne B. Laeskogen). Han er i dag bosatt på Nakkerud, og samboer med Tone Bråten Tandberg fra Nakkerud. Fra tidligere ekteskap med Trine Svanberg fra Drammen har han én sønn, Sander f. 1995).

Både bnr. 49 Linnerud (0,8 dekar, enebolig bygd 1943–44) og bnr. 216 (1 dekar, enebolig bygd 1988–89) blir i dag leid ut til ansatte ved Sundvolden Hotel.

76 Tone Storsveen har fra tidligere én sønn Mike Steffen (f. 1989).

Orseth GNR. 231/56 MØLLEBERGET 8A

Utskilt i 1946 fra bnr. 34 Møllerberget og av eieren Gunda Danielsen solgt til hennes brordatter Astrid Ellefsen for 1.000 kroner.

Astrid Louise Ellefsen f. Danielsen (1915–2006) fra Løvås i Sundvollen giftet seg i 1935 med Gudbrand Ellefsen (1907–1972) fra Begnadalen. De fikk to døtre:

* Unn (f. 1938), seinere eier av Løvås, g.1 m. Bjarne Magne Bråthen (1936–1976), to barn: Nina og Nils Jøran, g.2 m. Kjell Mjåtvedt – se gnr. 231/23 Løvås.

* Tove (f. 1944), eier av Løvås fra 2006, g.m. Ingebrikt Botten (1934–2006), én datter Ann Kristin (f. 1980). Fra tidligere ekteskap har Tove to sønner: Knut Haugland (f. 1963) og Frode Haugland (f. 1964) – se gnr. 231/23 Løvås.

Astrid Ellefsen arbeidet i mange år som serveringsdame ved Sundvolden Hotel. Siden var hun kokke på Hole sykehjem i Kroksund. Gudbrand Ellefsen var snekker og murer, og arbeidet en periode hos Alf Ruud. Ellers drev han egen virksomhet. I yngre år var han privatsjåfør hos Sigurd Tandberg på Vik.

I 1984 ble Orseth solgt til datteren Tove og hennes mann, Ingebrikt Botten. Samme år ble det utskilt en tomt (bnr. 203 Mølleberget 8B), hvor Tove og Ingebrikt Botten bygde hus.

I 1992 solgte de Orseth til Tove Bottens sønn Frode og hans kone Bodil.

Bodil Haugland f. Eriksen (f. 1965) fra Lier arbeider ved Sundvollen oppvekstsenter, mens Frode Haugland (f. 1964) er ansatt i SAS ved Oslo Lufthavn Gardermoen. De har to sønner: Andreas (f. 1986) og Martin (f. 1989).

Eiendommer er på 1,4 dekar. Våningshus (bygd 1947, påbygd i 1990-årene).

Maurstad GNR. 231/57 DRONNINGVEIEN 33

Utskilt fra Sundvolden gård i 1945, og i 1947 solgt til Hans Hermansen Brua for 1.000 kroner.

Hans Hermansen Brua (1897–1979) fra Bruløkkene på Krokskogen var bestyrer på Midtskogen 1922–1943, og arbeidet siden på Tollbua i Oslo som altnuligmann. Han var gift med Maren Lovise Olsdatter Hurum (1895–1991) fra «Borgers-Hårum» i Steinsfjerdings, og de fikk tre sønner:



Gudbrand Ellefsen (1907–1972) var i yngre år privatsjåfør for Sigurd Tandberg på Vik. Bildet er fra tidlig i 1930-årene.

Harry (1921–2003), Thorbjørn (1924–1942) og Vidar (1926–2005).

Etter Hans Hermansens død i 1979 satt Maren Lovise som eier i uskiftet bo. I 1982 ble det utskilt en tomt (bnr. 195 Dronningveien 31) som ble overdratt til sønnen Vidar. Etter kjøp av to mindre tilleggsparceller har Maurstad siden vært på 1,7 dekar.

I 1986 ble eiendommen overdratt til eldste sønn, Harry Hermansen (1921–2003). Han var ugift, og arbeidet som snekker hos Alf Ruud.

I 1999 solgte Harry Hermansen eiendommen til Bjørn Trygve Oppegaard og flyttet til Vik torg. Bjørn Trygve Oppegaard (f. 1967) er ugift, og arbeider ved Falken i Oslo.

Eiendommen er på 1,7 dekar. Enebolig (bygd 1947).

Gautebråten GNR. 231/60 ÅSAVEIEN 5

Utskilt fra Sundvolden gård i 1948 og solgt til hotelleier Martin Hansen for 500 kroner. Han overdro i 1955 tomta til sine døtre, Ruth Helgestad og Harriet Danielsen, og etter makeskifte ble sistnevnte eneeier.⁷⁷ I 1957 solgte hun tomta videre til drosjeeier Anders Flaskerud, som i 1975 overdro den til sønnen, Per Egil Flaskerud. Han bygde enebolig her.

Per Egil Flaskerud (f. 1946) fra Sundvollen har fått drosjenæringen inn med morsmelka. Han begynte som 15-åring i Ringeriksruta som billettør (siden som bussjåfør). Han kjørte for foreldrenes drosjefirma fram til høsten 1975, da han i tillegg fikk eget løyve, og de fortsatte sammen til 1987 (sønnen Per Anders fikk eget løyve i 1995).

Per Egil Flaskerud er samboer med Inger Dahl (f. 1944) fra Bærum.⁷⁸ Fra tidligere ekteskap med Kirsten Stueland Helleland (1944–1993) fra Omvikedalen i Kvinnherad i Hardanger har han to barn:

* Astrid Ingebjørg (f. 1968), bosatt på Nes i Hole, g.m. Runar Granstad (f. 1965) fra Vikersund, to døtre: Ida Nanine (f. 1996) og Maren Emilie (f. 1999).

* Per Anders (f. 1969), bosatt på Vik, fra tidligere samboerskap med Kirsti Paulsen (f. 1960) fra Tromsø har han to sønner: Kris Anders (f. 1994) og Kaj Henrik (f. 1996).

77 Ruth Helgestad ble eneeier av foreldrenes hytte på Nilsebakken (ovenfor Bergeløkka).

78 Inger Dahl har fra tidligere ekteskap med Erik Ivar Bergheim (f. 1938) to døtre: Øydis (f. 1968) og Ingun (f. 1971) – se gnr. 230/2 Korneliusbråten.

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig med garasjer (bygd 1975–76), påbygd hybelleilighet i 1997.

GNR. 231/85 MØLLEBERGET 4

Utskilt fra Sundvolden gård i 1955 og solgt til Einar K. Nyhagen for 1.500 kroner.

Einar K. Nyhagen (f. 1930) var sønn av Borghild f. Haugerud og Kristian E. Nyhagen fra Begnadalen, som var vaktmesterpar på Utøya. Han var gift med Selma Halstensen fra Nes i Ådal (siden skilt), og de fikk to sønner:

* Knut Håkon (f. 1953),⁷⁹ bosatt i Hønefoss, g.m. Elena Alvarez Dela Roche fra Bogota i Colombia. Fra tidligere ekteskap med Erna Irene Haugen fra Hol i Hallingdal har han tre barn: Anette Irene (f. 1982), Christine (f. 1983) og Eirik Ådne Knutson (f. 1987).

* Ole Jonn (1957–2004), skilt, én datter Jeanette (f. 1986).

Einar K. Nyhagen drev tidligere verksted ved Haglund i Hole, og i 1958 begynte han bilverksted og lakkeringsverksted under navnet Sundvollen Auto, i et verkstedbygg han satte opp på nordre del av eiendommen i Sundvollen. Parsellen på 0,6 dekar ble utskilt samme år (se bnr. 93 Bilstad). I tillegg til å bygge gocart-biler (se egen sak), drev Nyhagen import av bruktbiler fra Tyskland (Opel, VW, Ford og Borgward). Det var stor mangel på nyere bruktbiler i Norge etter at rasjoneeringen av privatbiler ble opphevet i 1960, og Nyhagen solgte en mengde biler til Valdres, Hallingdal, Oslo og Bærum, i tillegg til Ringeriks-distriktet. Han åpnet seinere bilforretning i Hønefoss (Bilsenteret), i lokalene hvor Hønefoss Flatbrødfabrikk tidligere holdt til.

I 1970 solgte Einar K. Nyhagen eiendommen Møllerberget 4 til Hans Andersen for 100.000 kroner. Bilstad beholdt han til 1971, da han solgte parsellen samt verkstedbygget til Ringerike Gjerde- og Sveiseverksted ved Kåre Gulli og Bjørn Løken for 65.875 kroner. Bilstad ble i 1976 kjøpt av Arne B. Laeskogen, som leide ut til Gulli og Løken et par år, og det var planer om et hybelbygg for ansatte ved Sundvolden Hotel her. Disse ble seinere skrinlagt, og sist i 1980-årene kjøpte Hans Andersen parsellen «tilbake» til bnr. 85 Mølleberget 4 (sammenføyd til én eiendom i 1990).

Hans Andersen (f. 1932) fra Sande i Vestfold er selvstendig næringsdrivende som maskintakstmann. Han er gift med Anne

GO-CART-BANE I ØVER-SUNDVOLLEN

I 1960–61 bygde Einar K. Nyhagen den første gocart-banen i Norge i Øver-Sundvollen, mellom skomaker Vie, «Ølbua» og drosjeeier Flaskeruds eiendom. Nyhagen drev eget firma med import av motorer fra Tyskland, mens han bygde «kartene» selv i verkstedet sitt (Sundvollen Auto). Området ble leid fra Sundvolden gård (Boye Langerud), og anlagt med fin singel som underlag. Plassen var den samme som tidligere ble brukt av omreisende sigøynere som kom med sine telt og boder. Her hadde også idrettslaget en bod, hvor det ble drevet tombolavirksomhet. Boden ble seinere flyttet ned til fotballbanen ved gamle Sundvollen skole.*

* Etter Knut Håkon Nyhagen (f. 1953).

79 Knut Håkon Nyhagen bygde i 1989–90 Ringerike Hotel i Hønefoss.

ØLBUA OG STORGRINDA

Ved den gamle Kleivveien rett ovenfor Øver-Sundvollen, lå en liten bu som var lagerbygg for Kleivstua. Huset ble kalt «Ølbua», og lå rett ved «Storgrinda», som var grind mot utmarka for å hindre at buska-pen gikk ned på riksveien. Her var mye trafikk av hyttefolk som skulle opp til hyttene sine med bil, og mange unger i Sundvollen tjente sine første 25-øringer ved å stå som «grindvakter» i helgene.*

* Etter Rolf Gulbrandsen (f. 1937).

Lise Andersen (f. 1938) fra Gran på Hadeland, som har arbeidet som servitør ved Sundøya Fjordrestaurant. De har tre sønner:

* Arild (f. 1962), bosatt i Oslo, samboer med Astrid Flesland (f. 1969) fra Oslo, to barn: Torbjørn (f. 2002) og Eirik (f. 2004).

* Dag (f. 1965), bosatt i Hønefoss, g.m. Venke Thorstensen (f. 1964) fra Søndeled i Aust-Agder.

* Geir (f. 1966), bosatt i Ringåsen i Norderhov, g.m. Trine Holm Andersen (f. 1967) fra Hønefoss, to barn: Alexander (f. 1991) og Rikke (f. 1995).

Hans Andersen kom med i kommunepolitikken da Hole gjenoppstod som egen kommune fra 1. januar 1977. Han var formann i Hole bygningsråd i to perioder (1977–83) og medlem av kommunestyre og formannskap fra 1984, og ordfører 1986–91 (representerte Høyre).

Eiendommen er på 2,6 dekar. Enebolig (bygd 1955, på-bygd 1971–72 og 1982), garasje (1977), verkstedbygg (1958) og gjestehus/redskapsbod.

Tunheim GNR. 23 I/86 DRONNINGVEIEN 5

Utskilt fra Sundvolden gård i 1955 og solgt til Anders Flakerud (1917–1991) fra Sørum i Norderhov (Heradsbygda). Han giftet seg i 1945 med Astrid Skovli (f. 1925) fra Nes i Hole. De fikk to barn:

* Kari Hege (1952–1993), ugift, bosatt i Tunheim i Sundvollen.

*Tunheim i 1960-årene med
snackbaren i forgrunnen.*





Astrid Flaskerud f. Skovli (f. 1925) og Anders Flaskerud (1917–1991).



Drosjeeier Anders Flaskerud (1917–1991) i Sundvollen med «Svarten», en 8-seters Mercedes Benz.

* Per Egil (f. 1946), bosatt i Gautebråten i Sundvollen, samboer med Inger Dahl (f. 1944) fra Bærum. Fra tidligere ekteskap med Kirsten Stueland Helleland (1944–1993) fra Omvikedalen i Kvinnherad i Hardanger, har han to barn: Astrid Ingebjørg (f. 1968) og Per Anders (f. 1969) – se gnr. 231/60 Gautebråten.

Anders Flaskerud var bussjåfør i Ringeriksruten inntil han fikk drosjeløyve i 1954. Siden drev han sammen med Astrid drosje og sykebil i Sundvollen. Fra 1967 kom sønnen Per Egil med i virksomheten. Da Anders Flaskerud ble syk i 1986, fortsatte Astrid virksomheten i halvannet år (ut 1987). Hun hadde vært aktiv i forretningen som telefonvakt siden 1954, og som fulltids drosjesjåfør fra 1980.

I 1960- og 1970-årene drev Astrid og Anders Flaskerud også snackbar på eiendommen (Sundvollen Snackbar).

Siden 2003 eies Tunheim av Jon Anders Ingebo (f. 1973) og Kathrine Ånneland. (f. 1979).

Enebolig med garasjer bygd 1955 (påbygd snackbar ca. 1960).

Sundvollen gartneri GNR. 231/201

I 1950 ble Hole kommune eier av Øvre Sundvollen, og samme år ble det utstedt leiekontrakt «på en del dyrket jord» på vestsida av Åsaveien til Johnny Gulbrandsen (f. 1913) fra Solør, som var eier av Sundøya Fjordrestaurant fra 1944 til 1963. Gulbrandsen drev gartneri på parsellen, og kontrakten skulle

Johanne (f. 1927) og Hans Dehli (1926–1996) overtok Sundvollen gartneri i 1959. Foto: Bjørn Knoph, Ringerikes Blad



gjelde i 10 år mot årlig avgift 200 kroner. I 1954 ble kontrakten overtatt av Reidar Christensen, som kjøpte gartneriet (inkludert 200 benkevinduer og en jordfreser) av Gulbrandsen for 8.000 kroner. I 1959 overtok Hans Dehli både leiekontrakt (i 10 år mot årlig avgift 200 kroner for jorda samt 50 kroner for en leilighet) og gartneri (for 32.000 kroner inkludert løsøre 17.000 kroner).

Hans Dehli (1926–1996) fra Lillehammer var gift med Johanne Dehli f. Husby (f. 1927) fra Todalen. Da Johanne og Hans Dehli overtok gartneriet i 1959, var det et lite drivhus, et fyrhus og 200 benkevinduer der. De satte opp ytterligere to mindre drivhus, og seinere et større drivhus.

I 1983 ble gartneriet utskilt som egen eiendom og solgt til Johanne og Hans Dehli for 46.676 kroner.

Johanne og Hans Dehli bygde bolighus i Sundvollen i 1976 – se gnr. 231/122 Steinbo (Mølleberget 2). I gartneriet drev de helårsdrift med produksjon av blomster, som ble solgt engros i Oslo, fra torgplass i Hønefoss, og ved direkte salg fra gartneriet.

De to drev gartneriet alene, og hadde litt leid hjelp før jul og i plantesalget om våren. Johanne utdannet seg ved kurs i Danmark i dekorasjoner og blomsterbinding, og etter hvert begynte de også med avskårne blomster.

Hans Dehli døde i august 1996 på moltetur i Østerdalen, og samme dag stengte Johanne døra på gartneriet. Fra våren 1996 leide hun bort til Orna og Terje Sørtdal, som i 1998 kjøpte hele eiendommen (6,7 dekar). Her driver Orna Sørtdal f. Avni (f. 1953 i Israel) i dag økologisk gartneri (blomster), mens Terje Sørtdal (f. 1953) driver eget firma som forhandler av automatiske vanningsanlegg. De er bosatt ved Øverby i Hole – se gnr. 233/25 Varden (Utstranda 148).



Oversiktsbilde fra Elstangen og Rørvika høsten 2008. Elstangen (nærmest) med brua fra Storøya til venstre. Rørvika med campingsplassen til venstre midt i bildet, og mellom disse ser vi terrasseleilighetene som ble bygd høsten 2004 av selskapet Strand Hotel Sundvolden AS. Den gamle hovedveien går ut av bildet nederst til høyre, og nye E-16 ligger øst for denne. Midt i bildet til høyre går veien til nybyggerfeltet Klokkerlia. I venstre bildekant nord for Rørvika skimter vi en del av Sundøya Fjordrestaurant, og øst for denne ser vi Sundvolden gård, Sundvolden Hotel og boligfeltet i Grøndokka. Bakerst til venstre kneiser Gyrihaugen på Krokskogen med sine 683 meter over havet.
© Fotograf Siri Berrefjord

Rørvika / Elstangen

GNR. 232 (53)

Rørvika ligger ved Tyrifjorden, der Kroksundet munner ut i Storøysundet og Holsfjorden. Gårdsvaldet grenser i nord mot Sundvollen, i øst mot Krokskogen, i sør mot Valtersbråten og Øverby, og i vest mot fjorden.

FEM STEINALDERØKSER

Det er gjort flere funn fra steinalderen i Rørvika. I 1890-årene ble det ved Oldsaksamlingen registrert to fragmenter av slipestein, den ene av rød sandstein, den andre av kvarts. I tillegg er det på gnr. 232/2 Rørvika funnet ikke mindre enn fem steinøkser. Den best bevarte er en 22,8 cm lang og 7,5 cm bred skafthulløks som er svakt krummet ved skafthullet. Den ble funnet i 1929 av eieren, Karl Johan Rørvik, på jordet ovenfor riksveien ved Tyrifjord Hotel (Sommerro). Øksa lå cirka 70 cm dypt i myrjord på et sted hvor det gikk et gammel bekkedar. I 1962 ble den gitt som gave til Oldsaksamlingen, sammen med en tykk-nakket øks av grønn stein, som skal ha blitt funnet på jordoverflaten ved låven på gården. I 1962 gav eieren også en 12,7 cm lang vestlandsøks og to nakkestykker av skafthulløkser samt en liten slagstein av kvarts, som var funnet «for mange år siden» på gården, på et sted som heter Knuterudmyra.* På Elstangen ble det i 1888 og 1889 registrert en nøkkel av jern og et fragment av en sped flintkjerne som hadde vært i ild, men disse mangler vi ytterligere opplysninger om.

* Funnstedet på Knuterudmyra lå cirka 120 m rett sør for E68 (i dag E16), og 110 m rett vest for det vestre hjørne av våningshuset på eiendommen Granli gnr. 189/42 (Univ. Oldsaksamling ØK-registrering 1968).



I midten ser vi skafthulløksa fra steinalderen som ble funnet på jordet ovenfor storveien ved Tyrifjord Hotell (Sommerro) i 1929. På bildet er også to nakkestykker av skafthulløkser som er funnet på gården samt en liten slagstein av kvarts (funnet på Knuterudmyra).

© Universitetets kulturhistoriske museer

Gårdsnavnets betydning er usikker. Forleddet *rør* kan sikte til at det vokser siv (norrønt *reyrr*) i vika, eller navnet kan fortelle om den røde laksefisken røye (norrønt *reydr*). Det er også antydning at navnet kan være utledet av *røyrr* (steinrøys). Det er heller ingen steinrøyser på stedet.¹

Rørvika er trolig ryddet i høymiddelalderen (1100–1200-tallet), og som alle andre gårder på østsida av fjorden lå den øde etter Svartedauen. I 1577 tilhørte den kongen (krongods), og langt opp mot vår tid ble den brukt under gårder i Østbygda. I 1624 var Rørvika ødegård. En husmann er nevnt bosatt der i 1627, og først omkring 1642 ble gården skyldsatt (2 skinn). Den var fortsatt krongods, og ble brukt under Fekjær.² Av skattematrikkelen i 1647 går det fram at Tore Fekjær var bruker på Fekjær «som skylder 1 skippund malt samt en ødegård derunder liggendes, skylder 2 kalveskinn».

Den første person vi kjenner som har bodd i Rørvika, er HÅKEN RØRVIGEN, som i 1627 var husmann. I 1628 og 1630 var han «forarmet» (fattig), og i 1634–35 var han i klammeri med Rasmus sundmanns kone (i Kroksund), og ble idømt en

1 Harsson (1995) og NGV s. 13. I 1723 var skrivemåten *Rørvuig*.

2 Fekjær var også krongods, og tidligere ødegård (ble brukt under Storøya i 1616).

bot for det.³ I 1641–42 var Rørvika rydningsplass, og Håken satt der fortsatt.

Rørvika ble brukt under Fekjær så seint som i 1664, da Christen Madsen (22) var husmann her. I 1666 ble en del krongods på Ringerike solgt ved «jordegodsopbydelse», og THOMAS THOMASSEN kjøpte Rørvika av skyld 2 skinn med bygsel for 12 riksdaler. Rørvika var da «en ringe Plads som en Hus Mand paaboer». Thomassen solgte seinere eiendommen videre til JØRGEN PHILIPSEN, som ved skjøte av 7. juli 1694 solgte den videre til brukeren, Christen Madsen.

CHRISTEN MADSEN RØRVIGEN (ca. 1640–1716) var husmann i Rørvika i 1664, bruker i 1666 og selveier fra 1694. Han var gift med MAGNHILD TORESDATTER (ca. 1641–1728),⁴ og vi kjenner åtte av deres barn, som alle er nevnt i skiftene etter foreldrene i henholdsvis 1727 og 1728:

* Lars (f. ca. 1663), seinere bruker i Ødelien (Lien) og eier av Rørvika, g.m. Karen Hansdatter.

* Søren (f. ca. 1668).

* Anders (ca. 1673–1737), husmann på Elstangen, g.1 m. Abalone Thorsdatter, minst tre barn: Christen, Helvig og Magnhild, g.2 m. Kristi Sefrisdatter, minst to barn: Berte og Anders – se omtale av Elstangen som husmannsplass.

* Tore (f. 1679), i 1716 og 1723 bruker på Ødelien, minst seks barn: Berte, Ole, Anne, Ingrid, Magnhild og Christen – se omtale av gnr. 234/5 Ødelien (Lien).

* Gulbrand (f. ca. 1681), tvilling.

* Mads (ca. 1681–1754), tvilling, eier av Nedre Leine 1723–1740, g.m. Mari Torstensdatter (ca. 1685–1756), tre barn: Torsten, Kirsti og Christen – se bind 4 s. 508–509.

* Marte (d. 1744), enke i 1728.

* Anne, g.m. Iver Jensen/Jonsen, én sønn Christen.

I en militærrulle fra 1697 «over alt mannskap fra 16 til over 36 år, unntatt de som er eller har vært i kongens tjeneste», er nevnt sønnen Tore Christensen (18), som da bodde hjemme hos foreldrene.

I 1671 var Christen Rørvigen og Anders Krogsund, «efter befaling av bygdelsmannen og i hans nærværelse», med og besiktet og gransket veier og broer i Hole. I 1679 var Christen Rørvigen en av flere Hole-bønder som ble stevnet for å ha hugd små bjelker (tømmer), «ikun 18 og 16 alninger», noe som stred mot kongens skogreglement.

3 E.F. Halvorsens ekserpter.

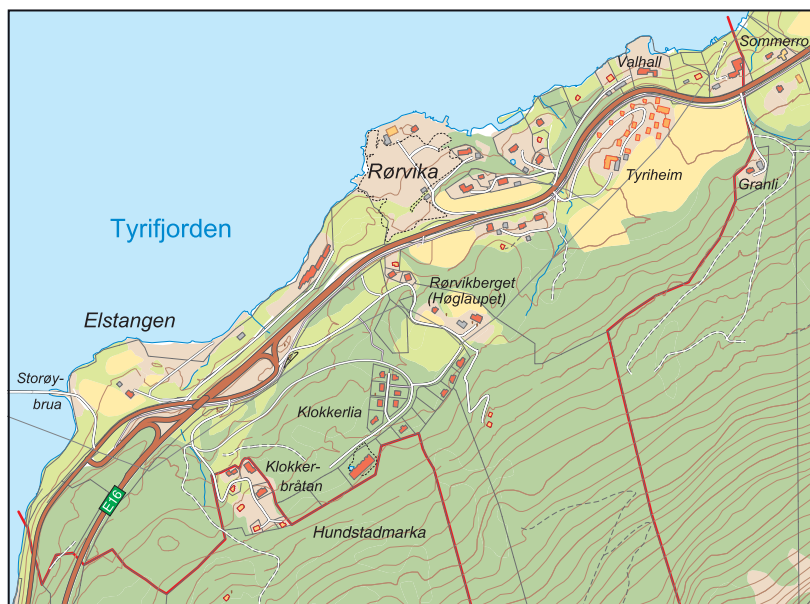
4 Magnhild Toresdatter *kan* ha vært datter av Tore Fekjær, som var bruker på Fekjær fra cirka 1633.

SÅDDE RUG PÅ KROKSKOGEN

I 1681 var Christen Rørvigen en av åtte gårdbrukere fra Hole som ble stevnet for ulovlig bråtehogst og bruk på Krokskogen. Sammen med Syver Gomnæs og Ole Rolvsen Stadum vedgikk han å ha ryddet og sådd til en rugbråte. Rugen stod ennå i hesjer, og de anmodet retten om å få beholde kornet. Det var «stor nød og trang» og misvekst på deres gårder i bygda, hvor landhaveren kvelte avlingene. Futen ville beslaglegge kornet til inntekt for kongens kasse, men gav bøndene lov til å treske og male kornet og ta vare på det, eller stille kausjon for verdien, inntil saken var avgjort.*

* Tingbok for Ringerike 1681, s. 24–26 og 32–34.

Rørvika gårdsvald ligger mellom Sundvollen i nord og Bråten (Haglund) i sør. I kapitlet omtales også Klokkerbråtan (under Lille Hundstad) og Granli (under Sørum skog).
ProKart AS



I 1699 utstyrte Christen Madsen Rørvigen en soldat, Ole Torgersen Øverby (34), sammen med åtte andre brukere på Utstranda (samt Fekjær).

Christen Madsen døde i 1716, og hans eldste sønn LARS CHRISTENSEN (f. ca. 1663) overtok i Rørvika. Han var gift med KAREN HANSDATTER, men vi kjenner ingen barn. I 1723 var det på gården 1 hest, 5 storfe og 5 sauer. Årlig høyavling var 4 lass, og det ble sådd 2 t. 2 kv. havre.⁵ Under gården var det én husmannsplass, hvor det ble sådd 1 kv. havre.

Skifte etter Christen Madsen ble avholdt i 1727, og det ble da anført at han var død 11 år tidligere. Av jord eide boet gården Rørvika av skyld 2 skinn med bygsel, og øvrig nettoformue var 19 riksdaler.

I 1728 døde enka Magnhild Toresdatter, og hennes alder ble i kirkeboka oppgitt til 87 år. Skifte ble avholdt samme år, og boet eide 1 skinn med bygsel i Rørvika.⁶ Ved skjøte av 22. mai 1728 solgte Lars Christensen (på vegne av barn og arvinger) gården til Anders Olsen for 260 riksdaler, med livøret til Lars Christensen og hustru Karen Hansdatter (verdien av livøret var 60 riksdaler). Den nye eieren lånte 200 riksdaler av Gulbrand Svendsen Aamodt mot pant i eiendommen.

5 1 kv. = 1 kvarter = 1 kvart tønne.

6 Skifteprotokoll nr. 8 (1726–28) Ringerike og Hallingdal, s. 185b og 225a.

ANDERS OLSEN RØRVIGEN (ca. 1691–1765) var fra Sjøstad-
eie i Lier. Han var gift to ganger, først i 1721 i Sylling (han var
da dragon) med enka BARBRO HELGESDATTER (ca. 1690–
1735). Vi kjenner fem av deres barn, hvorav tre levde i skiftet
etter mora i 1735:

* Sissel (1721–1723), d. 1 år og sju uker gammel.

* Ole (1723–1796), fra 1755 eier av Søndre Rudsødegården, g.m.
Ambjørg Olsdatter Rudsødegård (1727–1791), minst sju barn – se
nedenfor.

* Sissel (f. 1726), g. 1759 i Akershus Slottskirke m. Ole
Christophersen, bosatt på Abildsø i Aker i 1765 og 1771.

* Anne Maria (f. 1729), d. før 1735.

* Anders (1732–1772), i 1762 soldat og bosatt hos broren og hans
familie i Søndre Rudsødegården, i 1769 på Rytteraker, i 1771–72 i
Rørvika, g. 1769 m. Gunvor Eriksdatter fra Storøya, minst to barn:
Anne (f. 1769) og Jørgen (f. 1772).

Det var Barbro Helgesdatters andre ekteskap. Hun giftet
seg første gang i 1714 i Heggen kirke på Modum med reserve-
soldat Jens Thomassen. I skiftet i 1735 er nevnt én datter fra
dette ekteskapet: Mari Jensdatter (17 år i 1735).

Barbro Helgesdatter og Anders Olsen flyttet til Hole i
1723. Deres eldste datter Sissel ble døpt i Sylling i 1721, og
gravlagt i Hole 1723. Da deres nest eldste barn Ole ble døpt
seinere samme år, blir faren kalt Anders Olsen Sundet i kirke-
boka, og i 1726 Anders Olsen Krogsund. Ved neste dåp (1729)
bor de i Rørvika.

Barbro Helgesdatter døde i 1735, og hennes alder ble i kir-
keboka oppgitt til 45 år. Det ble avholdt skifte etter henne
samme år. Boets nettoverdi var 37 riksdaler, og i skiftet er opp-
lyst at «gaardepladsen Rørvigen med underliggende plads
Elstangen» ikke var tatt boet til inntekt, da livøreforpliktelse-
ne (60 riksdaler) ikke var oppfylt, og for de øvrige 200 riksdal-
er av gårdens verdi påhvilde det gjeld.

Etter Barbro Helgesdatters død giftet Anders Olsen
Rørvigen seg igjen i november 1735 med BORGHILD
JØRGENDATTER ØVERBY (ca. 1706–1778). Vi kjenner sju av
deres barn:

* Guro (1736–1782), g. 1769 m. Christen Henriksen Hodt (seinere i
Rørvika og Lårvika), tre barn: Ragnhild (f. og d. 1770), Anders (f.
1775) og Henrik (f. og d. 1778) – se bind 4 s. 573–574.

* Erik (1737–1791), eier av halve Dæli 1765–73, fra 1776 eier av
Rørvika nordre, g. 1764 m. Helene Larsdatter Dæhli (f. ca. 1740),
minst sju barn – se nedenfor.

* Jørgen (f. 1738), konfirmert 1756 (ikke nevnt i skiftet etter faren i
1766).

* Jens (f. og d. 1740).⁷

* Jens (f. 1740), seinere bruker/ husmann i Rørvika, g.1 i 1767 m. Eli Engebretsdatter Lohre (tre barn), g.2 i 1776 m. Anne Halvorsdatter Fekjærstuen (fem barn) – se nedenfor.

* Barbro (1743–1773), g. 1770 m. Ole Jakobsen Sundet/Pommern (ca. 1728–1781), én datter Kirsti (1771–1780). Det var Ole Jakobsens andre ekteskap, han var først g.m. Kirsti Paulsdatter Sundvolden (minst fem barn) – se gnr. 231/1 Sundvollen.

* Ingeborg (1745–1823), g. 1774 m. Jon Jonassen Lohrvigen (f. 1749) i Lårvika, fire barn: Ragnhild (f. 1775), Anne (f. 1778), Jonas (1785–1786) og Olea (f. 1787) – se gnr. 230/1 Lårvika.

I 1762 satt Anders Olsen og Borghild Jørgensdatter i Rørvika, og nevnt i skattemanntallet (over 12 år) er også de fire hjemmeboende barna Erik, Jens, Barbro og Ingeborg.

Anders Olsen Rørvigen døde i 1765, og skifte ble avholdt i mars 1766. Boets nettoverdi var 443 riksdaler, hvorav gården ble verdsatt til 400 riksdaler. Han etterlot seg hustru og åtte barn, tre fra første (Ole, Anders og Sidsel) og fem fra andre ekteskap: Erik (på Dæli), Jens (myndig), Guro (30, ugift), Barbro (23) og Ingeborg (20).

To bruk 1767–1782

Anders Olsens eldste sønn fra første ekteskap, Ole Andersen Rudsødegård, avstod i 1767 fra videre saksgang mot farens enke Borghild Jørgensdatter og de to sønnene fra andre ekteskap, Erik og Jens Andersssønner. Rørvika ble delt i en nordre og en søndre del, hvorav Borghild fikk nordre og Ole Andersen søndre. En del av eiendommen samt noen av husene skulle de fortsatt ha felles.

I 1774 krevde Ole Andersen Rudsødegårdens sønn, Anders Olsen, å være odelsberettiget til hele Rørvika. Han tilbød Borghild Jørgensdatter 200 riksdaler for hennes halvpart, men hun avviste tilbudet og ble stevnet for retten av unge Anders. Saken førte imidlertid ikke fram. Rørvika ble siden drevet som to bruk fram til 1782, da gården igjen ble samlet under én eier. Den ble seinere delt på nytt i 1849 – se nedenfor.

Etter Anders Olsen Rørvigens død i 1765 overtok eldste sønn fra første ekteskap, OLE ANDERSEN RUDSØDEGÅRD, den søndre halvparten av Rørvika. Dette var grovt sett søndre del av jordveien samt den tidligere husmannsplassen Elstangen. I 1776 lånte Ole Andersen 240 riksdaler av Christiania Vaisenhus mot pant i Søndre Rudsødegården (7 ½ lispund) og halve Rørvika ($\frac{5}{6}$ lispund).

⁷ Jens ble født tidlig i januar 1740, og har rimeligvis dødd i sitt første leveår. Broren med samme navn ble døpt 1. januar 1741.

Den nordre halvparten av Rørvika ble overtatt av Anders Olsens andre hustru, BØRGHILD JØRGENDATTER. Ved skjøte av 9. mars 1776 overdro hun gårdparten til sin eldste sønn, Erik Andersen, for 200 riksdaler. Den nye eieren lånte 120 riksdaler av Fredrik Hansen Fekjær mot pant i eiendommen.

ERIK ANDERSEN RØRVIGEN (1737–1791) var i årene 1765–73 eier av halve Dæli på Røyse. Han var gift med HELENE LARSDATTER DÆHLI (f. ca. 1740), og vi kjenner sju av deres barn:

* Anne (f. og d. 1767), d. 9 måneder gammel.

* Lars (f. 1768), d. som barn.

* Anne (f. 1770), g. 1793 m. Erik Johannesen Rudsødegård (f. 1764), fra 1793 eier av Midtre Rudsødegården, seks barn: Marte (1793–1797), Kari (1796–1828, g.m. husmann Kristoffer Andersen, to barn: Kari og Anders, tvillinger f. 1828), Johannes (1803–1805), Eline (f. 1806, g. 1841 m. Søren Christensen Fjeld f. 1810, seinere på Råen i Modum), Larine (f. 1810) og Lars (f. og d. 1813, d. 25 uker gammel) – se bind 1 s. 450–451.

* Lars (f. 1772), g. 1798 m. Helle Halvorsdatter Fekjærstuen (f. 1769), minst én sønn Engebret (1805–1816). Familien bodde i Fekjærstua i 1801 – se bind 1 s. 232.

* Kari (1775–1776), d. 1 ½ år gammel.

* Jørgen (1777–1779), d. 1 ½ år gammel.

* Jørgen (f. 1780).

I 1780 lånte Erik Andersen 238 riksdaler av halvbroren Ole Andersen Rudsødegård, og fikk åpenbart problemer med å betjene lånet. Ved skjøte av 13. juli 1782 solgte han sin halvpart av Rørvika til halvbroren for 298 riksdaler 38 skilling, og Rørvika var igjen samlet på én hånd.

Erik Andersen døde i 1791, og Helene (Elina) Larsdatter var i 1801 føderådsenke i Fekjærstua, hos sønnen Lars og hans familie – se bind 1 s. 232.

OLE ANDERSEN RUDSØDEGÅRD (1723–1796) ble i 1755 eier av halve Rudsødegården (det seinere Søndre Rudsødegården). Han var gift med AMBJØRG OLSDATTER (1727–1791), og vi kjenner sju av deres barn:⁸

* Anders (1753–1755), d. 2 år gammel.

* Ole (1756–1835), seinere eier av Rørvika og Søndre Rudsødegården, gift tre ganger, minst 8 barn – se bind 1 s. 456.

* Guttorm (1759–1762), d. 3 ½ år gammel.

* Maria (1762–1763), d. 17 uker gammel.

⁸ I bind 1 s. 455 er nevnt to av deres barn: Ole og Gudbjørg. Gudbjørg hører ikke hjemme her – se rettelser bakerst i denne boka (etter info fra Ole Yttri).

- * Jørgen (1764–1772), d. 8 år gammel.
- * Maria (1769–1770), d. 1 måned gammel.
- * Abigael (1771–1790), d. 18 år gammel.

I 1796 døde Ole Andersen Rudsødegård, og seks av hans sju barn (og deres mor) hadde gått i graven før ham. Eneste gjenlevende barn, sønnen OLE OLSEN RUDSØDEGÅRD (1756–1835), overtok da som eier av Rørvika og Søndre Rudsødegården. Han bodde i Rudsødegården, og leide ut Rørvika og Elstangen til husmenn.

Fra tidlig i 1770-årene var Jens Andersen, bror av Rørvikas tidligere eier Erik Andersen, bruker i Rørvika. I 1777 og 1779 leverte han trekøl til Bærumsverket fra egen mile på Krokskogen. JENS ANDERSEN RØRVIGEN (1740–1820) var gift to ganger, først med ELI ENGBRETSDATTER LÖHRE (1734–1775), som var bosatt hos sin søster Ragnhild på Vik da hun giftet seg i 1767. Vi kjenner tre av deres barn: Anders (f. 1768), Inger (f. og d. 1775) og Mari (f. og d. 1775).

Eli Engebretsdatter døde i barselseng i 1775, 42 år gammel, og ble gravlagt ved Hole kirke 22. mars 1775 sammen med tvillingene Mari og Inger, som døde 14 dager etter fødselen. Jens Andersen giftet seg igjen i 1776 med ANNE HALVORSDATTER FEKJÆRSTUEN (1756–1816), og vi kjenner fem av deres barn:

- * Eli (f. 1777), i 1801 tjenestejente på Nordre Gjesval (Nordigarden), 24 år og ugift.
- * Ragnhild (f. 1779), g. 1802 m. Josef Hansen fra Trøgsløberget ved Sundvollen, seinere husmannsfolk under Nordre Rudsødegården, minst fire barn: Jens, Marie, Hans og Anders – se bind 1 s. 465.
- * Hans (f. 1785), i 1801 hjemme hos foreldrene i Rørvika.
- * Gunhild (f. 1790), trolig d. som barn.
- * Jørgen (f. 1793), seinere i Rørvikberget, g. 1816 m. Kari Bendiksdatter fra Soknedalen, seks barn: Anne, Eli, Jens, Eli, Kirsti og Jørgine – se gnr. 232/3 Rørvikberget.

Anne Halvorsdatter døde i 1816, og Jens Andersen døde som legdslem i Rørvikeie i 1820, 78 år gammel.

OLE OLSEN RUDSØDEGÅRD (1756–1835), som var eier av Rørvika fra 1796, var gift tre ganger. Hans første hustru (1781) var ANNE ANDERSDATTER ONSAGER (1755–1788), og vi kjenner tre av deres barn:

- * Anders (1782–1797), d. 15 år gammel.
- * Marie (1785–1849), g.m. Nils Pedersen Gjesvold, seinere eier av Rørvika, åtte barn: Marte, Anders, Marte, Marte Maria, Karen, Anne, Eli og Peder – se nedenfor.
- * Jørgen (f. og d. 1788), d. seks dager gammel..

Anne Andersdatter døde i barsel i 1788, 32 år gammel, og ble gravlagt 29. mai s.å. med sin sønn Jørgen. Det var skifte etter henne i 1789, og hun etterlot seg ektemann «og deres to sammen avlede barn», Anders og Marie. Boets nettoverdi var på 195 riksdaler.

Ole Olsen Rudsødegård giftet seg igjen i 1792 med ANNE DANIELSDATTER FRØSHAUG (1753–1803). Vi kjenner ingen barn fra dette ekteskapet. I 1801 satt Anne Danielsdatter og Ole Olsen i Søndre Rudsødegården med hans datter Marie (16) og tre tjenestefolk

Anne Danielsdatter døde i 1803, 50 år gammel, og ved skjøte av 31. desember s.å. solgte Ole Olsen Rudsødegård hele Rørvika med underliggende plass Elstangen (av skyld 2 skinn eller 1 $\frac{2}{3}$ lispund) til svigersønnen Nils Pedersen Gjesvold for 899 riksdaler. Ole Olsen Rudsødegård giftet seg igjen i 1812 med KRISTINE KRISTIANSDATTER AASA fra Norderhov, og vi kjenner seks av deres barn: Ole (f. 1816, tvilling, d. som barn), Anne (f. 1816, tvilling), Ole (f. 1821, tvilling, seinere eier av Søndre Rudsødegården), Anders (f. 1821, tvilling), Maria (d. før 1835) og Kristian (1826–1830) – se bind 1 s. 456.

NILS PEDERSEN RØRVIGEN (1774–1834) var fra Nordre Gjesval (Nordigarden). Han giftet seg i 1803 med MARIE OLSDATTER RUDSØDEGÅRD (1785–1849), og vi kjenner åtte av deres barn:

* Marte (f. 1804), d. som barn.

* Anders (1806–1871), ugift, seinere eier av Rørvika – se nedenfor.

* Marte (f. 1809), d. som barn.

* Marte Marie (1812–1892), g.m. Gulbrand Nilsen Kolbjørnrud (1818–1896), seinere eiere av Elstangen, to barn: Marie og Marte Karine – se nedenfor (gnr. 232/1 Elstangen).

* Karen (1815–1875), tvilling, g.m. Kristian Hansen (1820–1907) fra Korsmo i Ullensaker, eier av Rørvika fra 1856, tre barn: Marie, Nils og Johan – se nedenfor.

* Anne (1815–1896, tvilling), g. 1850 m. Hans Andersen Opsahl, i 1865 i Kausrud på Tyristrand med fire barn: Andreas (15), Nils (12), Marie (9) og Anton (4).

* Eli (1818–1865), g. 1855 m. Jens Hansen (f. 1827) fra Korsmo i Ullensaker, seinere bosatt i Ullensaker og deretter på Skinnerud (et bruk av Kjølstad) i Modum, tre barn: Nils Peter (f. 1855 i Hole), Martin Julius (f. 1858 i Ullensaker, i 1900 baneformann ved jernbanen og bosatt i Ådal med hustru Maren Elise Johansdatter f. 1871 i Norderhov og to barn: Olaf f. 1893 og Trygve f. 1896. De fikk ytterligere én sønn: Johannes f. 1895, d. 1 dag

Eli Nilsdatter Rørvigen (1818–1865) og hennes tre barn i ekteskapet med Jens Hansen (f. 1827) fra Korsmo i Ullensaker. Fra venstre: Martin Julius (f. 1858 i Ullensaker, seinere bosatt i Ådal), Marie Anette (f. 1862 i Ullensaker) og Nils Peter (f. 1855 i Hole).



gammel) og Marie Anette (f. 1862 i Ullensaker).⁹

* Peder (1823–1842), d. 19 år gammel av nervefeber.

I 1825 lånte Nils Pedersen 100 riksdaler i Norges Bank mot pant i Rørvika, og i 1834 lånte han ytterligere 100 spesidaler samme sted. Han døde i 1834. Skiftet ble avsluttet i november 1836, hvorved halve gården ble utlagt enka Marie Olsdatter med panterettsutlegg til døtrene Anne og Eli Nilsdøtre, mens den andre halvparten ble utlagt sønnen Anders, mot at han overtok lånet som hvilte på eiendommen samt panterettsutlegg til de fire øvrige søsknene: Peder, Marte Marie, Karen og Anne.

I 1849 ble Rørvika delt i to bruk, løpenr. 170a Rørvika søndre (seinere gnr. 53/1 Elstangen) og løpenr. 170b Rørvika nordre (seinere gnr. 53/2 Rørvika). Marie Olsdatter Rørvigen solgte da cirka et tredjepart av gården (Elstangen) til datteren Marte Marie Nilsdatter, mens sønnen Anders (som hadde drevet gården etter farens død i 1834) overtok som eier av hovedbruket – se nedenfor.

Elstangen (Rørvika søndre)

GNR. 232/I (LØPENR. 170A)

ELGSTANGEN ...?

Navnet Elstangen er ikke sikkert forklart. Forleddet kan være dyrenavnet elg, og på gamle kart og i gamle ministerialbøker er Elgstangen brukt. En annen mulighet er det norrøne el, som betyr byge eller skur.*

* Harsson (1995) og NGV s. 8–9.

Ved skjøte av 27. juni 1849 solgte Marie Olsdatter Rørvigen en tredjepart av «gamle» Rørvika til datteren Marte Marie Nilsdatter for 300 spesidaler. Den utskilte gårdparten fikk løpenr. 170a (skyld 1 daler 40 skilling), og selgeren forbeholdt seg bruk av plassen Bubråtán i sin levetid.

MARTE MARIE NILSDATTER ELSTANGEN (1812–1892) giftet seg i 1850 med GULBRAND NILSEN KOLBJØRNRUD (1818–1896) fra Nakkerud, sønn av Nils Aslesen (fra Hamnor) og Karen Rønnaug Gulbrandsdatter Kolbjørnrud.¹⁰ De fikk to barn:

9 I desember 1865 var Nils Peter og Martin Julius fostersønner hos tante Karen og onkel Kristian i Rørvika, mens Marie Anette bodde hos Hans T. Eriksen og Anne Olsdatter i Ødelien eller Berget. Deres far, Jens Hansen, var da «forpagter, jernbanearbeide» og bosatt på Kjølstad/Skinnerud i Heggen sogn på Modum (Randsfjordbanen var under bygging – åpnet 1868). (Opplysninger fra Astrid K. Natvig i Lier).

10 Karen Rønnaug Gulbrandsdatter døde i Elstangen i 1876, 84 ½ år gammel. Nils Aslesen (f. 1794) døde på Elstangen i 1878, og ble da «forsørget av sin sønn».



* Marie (1851–1931), g.m. Johan Øverby (1855–1940), seinere eiere av Elstangen, fire barn – se nedenfor.

* Marte Karine (1852–1913), g. 1885 m. tømmermann Nils Olsen Bråten (1841–1936) fra Bærum, bosatt i Bjerkastua, seinere Brenningen i Bærum, fire barn: Marte Marie (1884–1885, d. 3 måneder gammel), Karoline (f. 1886), Ole (f. 1889) og Gustav (f. 1892, g. og tre sønner).

Elstangen høsten 2008. Til høyre det gamle våningshuset fra 1700-tallet, og til venstre det gamle fjøset men steinvegger.

© Fotograf Siri Berrefjord

I 1865 satt Marte Marie Nilsdatter (54) og Gulbrand Nilsen (49) på Elstangen med to barn: Marie (15) og Marte Karine (14). De hadde 1 hest, 2 storfe og 5 sauer, og sådde $\frac{1}{8}$ t. rug, $\frac{3}{8}$ t. bygg, $1\frac{1}{4}$ t. blandkorn og 3 t. poteter.

I 1880 skrev Gulbrand Nilsen Elstangen kontrakt med sin eldste datter Marie om kjøp av gården, men skjøte ble først utstedt 25. august 1882, og da til svigersønnen Johan Øverby. Kjøpesummen var 4.000 kroner, med livøre til selgeren og hustru Marte Marie i deres levetid.

MARIE GULBRANDSDATTER ELSTANGEN (1851–1931) giftet seg i 1880 med JOHAN JØRGENSEN ØVERBY (1855–1940) fra nabogården Øverby. De fikk fire barn:

* Johan Georg (f. 1881), bosatt i Montana, USA, g.m. en dame fra Philadelphia (av norsk ætt), to sønner.

BADSTUA PÅ ELSTANGEN

På Elstangen lå en gammel badstua helt inntil riksveien. I badstua var en steinovn som opptok det meste av arealet i huset, og gjorde det uegnet til andre formål. Da gårdene sluttet å tørke korn, lin og malt i badstua, gikk hustypen ut av bruk. Badstua på Elstangen var i svært dårlig forfatning da den ble tatt ned i 1979 og flyttet til Mo i Steinsfjerdingen. Her ble en råteskadet vegg erstattet og hele badstua renoveret. I 1982 ble den store steinovnen murt opp igjen med original stein, og badstua står nå i det godt bevarte bygningsmiljøet på Mo. Eieren av Mo har overtatt den og påtatt seg det framtidige vedlikeholdet.*

* Jo Sellæg: «Bygningsvern i Hole», i heftet Ringerike 1984 s. 34–35.



Pauline Øverby (f. 1883) fra Elstangen og hennes mann, Balcke fra Toten.

AVTALE MELLOM STORØYA OG ELSTANGEN

I 1850-årene ble den nye «chausséen» fra Sundvollen over Skaret til Lier åpnet for bruk. Storøya hadde inntil da hatt fergested over til Rytterakerlandet, som var den korteste veien både til meieri og kirke. Med den nye veien langs Utstranda ble det enklere å legge trafikken over til Elstangen, og i november 1870 skrev Storøyas eier Ivar Rytterager avtale med Gulbrand Nilsen Elstangen om leie av tomt på Elstangens grunn til stall og vognskjul samt grunn til vei fra stranda og opp til chausséen. I avtalen var også nedfelt rett til framtidig bru, og til uttak av stein til denne på Elstangens grunn. For dette skulle Rytterager betale 100 spesidaler, hvorav halvparten da veiarbeidet ble påbegynt, og resten etter to år. Elstangens eier forbeholdt seg fortrinnsrett til å arbeide på veien og brua «når han vil utføre samme så billig som andre».* Bruforbindingen fra Storøya til Elstangen ble først en realitet i 1981.

* Utskrift fra pantebok nr. 3 Ringerike og Hallingdal (tinglyst 2. august 1871).

* Pauline (f. 1883) g.m. Balcke fra Toten, bosatt i Oslo, hvor de drev kolonialforretning i Thereses gate (ingen barn).

* Hildeborg (f. 1884), g.m. Opsahl fra Eidsvoll, bosatt i staten Washington, USA, fire sønner. Hildeborg bodde på Elstangen en periode i 1950-årene.

* Margrethe (1888–1966), seinere eier av Elstangen – se nedenfor.

Johan Jørgensen Øverby var «sergeant», og postmann på Utstranda i mange år.

I 1900 satt Marie og Johan Øverby på Elstangen med tre barn: Georg (19, jordbruksarbeider), Hildeborg (16, kreaturstall og husgjerning) og Margrethe (12).

Ved skjøte av 15. august 1936 solgte Johan Øverby gården til yngste datter Margrethe for 6.000 kroner og bruksrett til jord og løsøre, og seinere livøre av 5-årlig verdi 6.000 kroner. Kjøperen skulle utrede panterettsutlegg til sine søsken, Johan Georg og Hildeborg, med 4.000 kroner på hver (begge var bosatt i USA).

MARGRETHE ØVERBY (1888–1966) var ugift, og arbeidet som bestyrerinne ved Torggatens Bad i Oslo. Hun var bosatt i Oslo, og i perioder da faren var alene om driften av bruket, reiste hun hjem til Elstangen om kvelden og melket kyrne, lå over og tok morgenstellet i fjøset, før hun med egen bil reiste inn til Oslo og ny dag på arbeidet.

I 1940 skrev Margrethe Øverby en overenskomst med Storøyas eier Kjeld Nørgaard sr. om at retten til å bygge stall og vognskjul på nordsiden av Elstangens gamle båtstø, ble byttet mot tomt til ny garasje på oversida av riksveien, i sør-enden av Ringåkeren.

Margrethe Øverby overdro i 1951 Elstangen (av skyld mark 2,75 og verdi 12.000 kroner) til sine søsken, Johan Georg Øverby i Plentywood, Montana, og Hildeborg Opsahl i Columbia Heights, Washington. I 1955 kom Landbruksdepartementets endelig avslag på konsesjonssøknaden, og året etter (1956) ble eiendommen tilbakeført til Margrethe Øverby.

Margrethe Øverby testamenterte i midten av 1950-årene eiendommen til Syvendedags Adventistene, som ønsket å bygge skolesenter på Elstangen. Først 10 år seinere, i 1966, ble skjøtet tinglyst til Syvendedags Adventistenes Østnorske Konferens.¹¹ Eiendommen var da på 260 dekar, hvorav 40 mål dyrket mark, 20 mål havn og 200 mål skog.

SYVENDEDAGS ADVENTISTENES planer om skolesenter på Elstangen kom ikke til utførelse. De «landet» i stedet på Vestre Rud på Røyse, hvor nytt skolebygg stod klart i 1958.

I 1989 ble gårdstunet med bygninger samt jordveien på nedsida av hovedveien (i alt 48,2 dekar, bnr. 34) utskilt og solgt til direktør ARNE B. LAESKOGEN ved Sundvolden Hotel for 4 mill. kroner. Syvendedags Adventistene skilte samme år ut en tomt på 12,2 dekar til eget bruk (bnr. 35) på grensen mot Rørvika Camping. Denne parsellen ble i 2008 solgt til Laeskogens selskap ABL Investment AS for 2,5 mill. kroner, og er fortsatt ubebygd.

Resten av eiendommen, 168 dekar i lia mellom ovenfor E16 ved Elstangen, ble så i 1989 solgt til Hole kommune for 1,8 mill. kroner. Hole kommune har siden, i samarbeid med Ringerike og omegn boligbyggelag (RINGBO), stiftet selskapet Elstangen AS som har lagt ut tomter for salg – se gnr. 232/45 Klokkerlia 28.

Av bygninger på Elstangen står fortsatt det gamle våningshuset fra 1700-tallet. Det gamle stabburet er renovert, og et vedskjul står til nedfalls. Låven med fjøs ble revet rundt 1990, men steinveggene i fjøset står fortsatt og har fått nytt tak. Et gammelt anneks ble også revet rundt 1990. En gammel badstu ble tatt ned og flyttet til Mo i 1979 – se egen sak.



Margrethe Øverby (1888–1966) var eier av Elstangen fra 1936 til rundt 1960. Hun var bestyrerinne ved Torggatens Bad i Oslo.



Pauline Øverby (f. 1883) fra Elstangen.

11 Familien reiste spørsmål om testamentets ekthet, og det ble rettssak, som gav Syvendedags Adventistene medhold. Johan Øverby hadde som enkemann en husholderske, Maren Andersen, som var adventist. Hun kom til Elstangen via Margrethes søster Pauline, som etter at hun ble enke oppholdt seg en periode ved en institusjon i Vejle i Danmark, som ble drevet av adventistene.



Hovedbygningen i Rørvika ble bygd rundt 1700 på Storøya, og flyttet hit i 1860. I 1970 ble den påbygd og renoveret. Stabburet er fra 1860.

© Fotograf Siri Berrefjord

Rørvika nordre GNR. 232/2 (LØPENR. 170B)

Da Rørvika ble delt i to bruk i 1849, var det Anders Nilsen Rørvigen som ble eier av hovedbølet (løpenr. 170b av skyld 2 daler 80 skilling). Ved skylddeling i mai 1849 er det i panteboka anført at eiendommen «nevnes at tilhøre Anders Nilsen», men det er seinere notert at han mangler hjemmel, og at både han og mora «maa formentlig opføres som eiere». I 1850 lånte Anders Nilsen 400 spesidaler i Statslaanet af 1848 mot pant i gårdparten.

ANDERS NILSEN RØRVIGEN (1806–1871) var ugift. I 1853 leide han bort 3 mål jord til Tarald Olsen Rørvikberget i 9 år, regnet fra 15. mai 1853, mot årlig avgift 1 ½ spesidaler (parsellen ble solgt i 1863 – se nedenfor). Ved skjøte av 12. november 1856 solgte han så Rørvika til svogeren Kristian Hansen for 700 spesidaler. Kjøperen lånte 200 spesidaler i Hypotekbanken mot pant i eiendommen.

«... AF DE SJELDNE HERLIGHEDER»

Allerede i 1852 vurderte Anders Nilsen Rørvigen salg av gården. I Ringeriges Ugeblad stod et avisserment å lese i september 1852: «Undertegnede agter at sælge sin i Hole Præstegjeld beliggende Gaard Rørvigen, der har Matrikul Skyld 2 Skylddaler 3 Ort 8 Sk; den har imellem 40 og 50 Maal Ager og store Slotteenge, som ved hensigtsmæssig Brug kan forbedres betydelig. Den har i de sidste Aar vinterfød 1 Hest, 5 a 6 Kjør, 20 Gjeder* og 8 a 12 Sauer. Til Gaarden er nu bleven

en smuk Vei i den nye Drammensveien, som her i Bygden er at betragte af de sjeldne Herligheder. Til Besætningen er Sommerhavn hjemme; Rødningsland, Løv- og Veed-Skov, fuldkommelig til Gaardens Behov, samt godt for Vand og let Adgang til Fiskeri. Med Betalingsvilkårene kan saa meget som muligt lempes efter Kjøberens Bekvemmelighed, når man derom henvender sig til Eieren Anders Rørvigen.»

* I annonsen står det 200 geiter, men det kan neppe være korrekt.

KRISTIAN HANSEN (1820–1907) var fra Korsmo i Ullensaker.¹² Han var gift med KAREN NILSDATTER RØRVIGEN (1815–1875), og de fikk tre barn:

* Marie (1850–1915), g. 1877 m. Andreas Johannessen Hagen/Steinsetra (1847–1926), fra 1884 eiere av Rørvika, åtte barn: Karl Johan, Anna Karine, Elise, Karen, Martha, Olga Marie, Anders og Olaf – se nedenfor.

* Nils (1855–1936), lokomotivfører, bosatt i Kristiania fra cirka 1880 til 1890, siden i Borre, fra cirka 1894 i Drammen, g.1 m. Elisa Marie Hansdatter Fjeld (1849–1905, datter av Hans Hansen Espelin og hustru Maren Anne Olsdatter), åtte barn: Carl (1878–1955, bosatt på Lysaker, seinere i Skedsmo, g.m. Inga Sofie Jacobsen 1877–1930, sju barn: Henry 1902–1980, Erling f. 1904, Reidar f. 1905, Eilif 1909–1960, Thor 1913–1983, Hroar 1919–1995 og Vera f. 1922), Nora Marie (f. 1880, g. m. Karl Johan Rørvik 1877–1960, eier av Rørvika fra 1926, seks barn – se nedenfor), Olaf (1883–1914), Anna (f. 1886), Hilmar (f. 1888), Christian (f. 1890), Sofie (f. 1892) og Wilhelm (f. 1894). Nils g.2 i 1912 m. Karoline (d. 1941), ingen barn.

* Johan (f. 1859), bosatt i Christiania, g.m. Marie Aure (f. 1854 i Vinger), tre barn: Anna (f. 1884), Harriet (f. 1886, utvandret til Nord-Dakota, USA i 1907) og Marie (f. 1891).

I 1863 solgte Kristian Hansen en parsell på cirka 3 mål til Tarald Olsen Rørvikberget for 100 spesidaler (løpenr. 170c av skyld 13 skilling).

I 1865 satt Kristian Hansen (46) som gårdbruker og selveier i Rørvika med hustru Karen Nilsdatter (51) og deres tre barn: Marie (16), Nils (11) og Johan (7) samt to fostersønner: Nils Peter Jensen (11) og Martin Jensen (8). De var sønnene til Karen Nilsdatters søster, Eli Nilsdatter (død tidligere samme år) og hennes mann Jens Hansen Korsmo. På gården bodde

12 Hans bror, Jens Hansen Korsmo, giftet seg i 1855 med Karen Nilsdatter Rørvigens yngre søster Eli – se ovenfor.



Rørvika i 1906, med Sundøya, Kroksund-brua og Kroksund Hotel i bakgrunnen.

også føderådsmannen Anders Nilsen (60), en tjenestedreng Ole Johannessen (19, f. i Hønefoss), og et legdslem Eli Kristoffersdatter (64, ugift). De hadde 2 hester, 7 storfe og 9 sauer, og årlig utsæd var $\frac{1}{2}$ t. rug, 1 t. bygg, 2 t. blandkorn og 6 t. poteter.

I april 1884 solgte Kristian Hansen gården til svigersønnen Andreas Johannessen for 2.600 kroner samt overtagelse av selgers gjeld. Skjøte ble først utstedt 24. september 1887 og gjaldt da både løpenr. 170b Rørvika og løpenr. 92e Hundstad store (en skogeierdom ved Retthella, seinere gnr. 30/3 – se omtale av skog) for kjøpesum 6.400 kroner (hvorav løsøre 1.600 kroner) og livøre til selger av 5-årlig verdi 1.000 kroner.

ANDREAS JOHANNESSEN RØRVIGEN (1847–1926) var fra Bråten (Hagen) på østsida av Steinsfjorden. I 1865 var han tjenestedreng hos søsteren Lovise og hennes mann Hans Larsen i Steinsetra. Han giftet seg i 1877 med MARIE KRISTIANSDATTER RØRVIGEN (1850–1915), og de fikk åtte barn:

* Karl Johan (1877–1960), eier av Rørvika 1926–1953, g.m. Nora Marie Christiansen (1880–1950), seks barn: Reidun, Gerda, Willy, Finn, Ingrid og Lyder – se nedenfor.

* Anna Karine (1879–1957), bosatt i Sylling i Lier, g. 1907 m. Karl Ludvig Larsen (1877–1958), sønn av Lars Svendsen og Grete Martinsdatter i Skauenga under Rytteraker, som seinere bodde i

Utvikenga, fem barn:¹³ Gunvor Mathilde (f. og d. 1907), Gunvor Marie (1908–1996, g.m. Mauritz Pedersen 1903–1986, tre barn: Sylva f. 1932, Grete f. 1938 og Liv f. 1941), Arnt Karsten (1910–1990, g.m. Karen Olsen 1902–1989 fra Gressvik, tre barn: Laila 1903–1990, Arne Kjell f. 1937 og Jan Karsten f. 1942), Arthur (1912–1993, bosatt i Sylling, g.m. Elida Muggenrud 1915–2001, én datter Ellen Marie f. 1947) og Sverre (1916–1992, bosatt på Vestre Nøste i Lier, g.m. Ragnhild Sørli 1916–1999, én datter Astrid f. 1949) – se gnr. 234/3 Utvikenga.

* Elise (1881–1957), emigrerte til Amerika i 1905, g. 1906 m. Carl Oscar Olson (1887–1956) fra Anoka, Minnesota, bosatt i St. Paul, Minnesota, fire barn:¹⁴ Dorothy (1907–1999, g. 1929 m. Walter Francis Gardner 1907–1945, tre barn: Leroy Walter f. 1929, Arlene Joanne 1931–1998 og Thomas Peter f. 1944), Harold Carl (1909–1989, g. 1930 m. Margaret Caroline Knutson 1911–2000, ni barn: Richard Harold 1931–1998, Willard Burton f. 1934, Janeece Margaret f. 1936, Gary Douglas f. 1937, Thomas Roger f. 1941, Karen Joan f. 1942, Corinne Diane f. 1946, Diane Susan f. 1949 og Steven Carl f. 1954), Adolphus Elliot (1911–1962, g. 1932 m. Irene M. Cordes 1911–2008, to barn: Marlene Mae 1932–2008 og Gerald Elliot 1934–2008), and Clifford Leroy (1914–2001, g. 1942 m. Edith Marie Downing 1920–2001, fire barn: Bruce Clifford f. 1943, David f. 1947, James Arthur f. 1950 og Barbara Ann f. 1953).

* Karen (1884–1963), bosatt i Oslo, g. 1912 m. Wilhelm Edvard Hansen (1881–1928) fra Haderslev i Slesvig (fra 1921 i Danmark), to barn: Elisabeth Hildegard (1915–2002), g.m. Ivar Otto Meldre 1908–2001 fra Oslo, tre barn: Jan-Ivar (f. 1939 bosatt i Vestby i Akershus, g.m. Anny Grindstrand f. 1938 fra Herøy i Nordland, tre barn: Marianne f. 1967, Elisabeth f. 1969 og Jan-Ivar f. 1974), Per Otto (f. 1943, bosatt i Spania, g.m. Brit Mari Kristiansen f. 1944 fra Oslo, én sønn Knut Marius f. 1978), og Anne Elisabeth (f. 1950, g.m. Rolf Nordby f. 1947 fra Oslo, én sønn Nikolai f. 1985), og Irmgard Margareth (1918–2007), bosatt i Lodalen i Oslo, g.m. Kaare Emil Sjølie (1914–1984) fra Oslo, én sønn Stein (f. 1943, bosatt i Dietzenbach ved Frankfurt am Main i Tyskland, fra tidligere ekteskap med Barbara Rose Marie SchmidtKonz f. 1946 har han én datter Sonja f. 1975, som er bosatt i Stavanger med samboer Rochus Kaspar Lyssy f. 1968 fra München og én sønn Linus f. 2006).

* Martha (1887–1962), bosatt i Oslo, ugift.

* Olga Marie (1890–1960), ugift, bosatt i Oslo.

* Anders (1893–1968), ugift, veivokter på strekningen Vik-Sollihøgda, bosatt i Nordvolden ved Sundvollen (leide hos Karen Larsen), seinere i Grønli – se gnr. 232/19 Grønli (Holeveien 1311).

* Olaf (1896–1924), sjåfør, bosatt i Kristiania, d. 28 år gammel av lungebetennelse.

13 Før hun giftet seg, fikk Anna Karine en datter, Solveig Nancy (1902–1968) med arbeider Peder Oskar Olsen (f. 1878) i Christiania. Solveig Nancy ble seinere gift med Finn Johansen (f. 1900).

14 Slektsopplysninger fra Leroy W. Gardner, Silver Spring, Maryland, USA.

I 1900 satt Marie og Andreas Johannessen i Rørvika med seks av sine barn samt føderådsmannen, Kristian Nilsen (79, enkemann). Datteren Anna Karine (21) var bosatt i Louises gate 28 i Christiania, hvor hun var tjenestepike hos kjøpmann Thorvald Julius Torgersen (handlet med symaskiner).

I 1914 ble parsellen Sommerro (bnr. 4 av skyld 10 øre) utskilt og solgt til banksjef M. Jensen og hustru Thea for 2.500 kroner.

Marie Rørvigen døde i 1915, og ved skjøte av 1. mars 1926 solgte Andreas Johannessen Rørvigen gården og skogteigen gnr. 30/3 til eldste sønn Karl Johan for 11.000 kroner og livøre i sin levetid (han døde seinere samme år). Kjøperen lånte 7.500 kroner i Hole sparebank mot pant i eiendommene. Ifølge skjøtet skulle kjøpesummen gjøres opp ved at kjøper overtok faste lån, skatter og løsgjeld. Kjøperens bror Anders skulle (ett år etter farens død) få utbetalt 2.500 kroner i tjenerlønn, og etter at 6.000 kroner var fratrukket for livøret, skulle restsummen utbetales til selgerens øvrige sju barn med 1/7 på

hver. Kjøperens søsken bestred gyldigheten av skjøtet, og det bortfalt ved offentlig skifte, men Karl Johan Rørvik ble ved gården.

KARL JOHAN RØRVIK (1877–1960) giftet seg i 1909 med sin kusine NORA MARIE CHRISTIANSEN (1880–1950) fra Drammen, og de fikk seks barn:

* Reidun Nancy (1908–1992), bosatt i Oslo, seinere ved Rørvika, g.m. Rolf A. Larsen fra Oslo (ingen barn).

* Gerda (1910–1991), bosatt ved Rørvika, g.m. Lars Tjernsli (1915–1986) fra Abrahamrud, én datter Aud Laila (f. 1946), bosatt på Skarnes – se gnr. 232/24 Kveldsro (Holeveien 1316).

* Ingrid Erna Synnøve (f. 1913), var bosatt på Løkken Verk ved Trondheim, g.m. Ole Kattem fra Løkken, fire barn: Bjarne, Elisabeth, Astrid og Geir Olav.

* Willy Anker (1915–1990), seinere eier av Rørvika, g.m. Nanna Kristine Tjernsli (1917–2000), to sønner: Åge (f. 1943) og Harry (f. 1945) – se nedenfor.



Fra Rørvika i 1951. Bak fra venstre Karl Johan Rørvik (1877–1960), Nanna Rørvik f. Tjernsli (1917–2000) og Willy Anker Rørvik (1915–1995). Foran står barna Aage (f. 1943) og Harry (f. 1945).

* Finn Valentin (1917–1997), bosatt på Strømmen, g.m. Karin Stav (1921–1998) fra Strømmen, to døtre: Doris (f. 1951, fra tidligere ekteskap to døtre: Ann Kristin 19...-1978 og Wenche f. 1981) og Jane (f. 1956, g.m. Sølve Ragnar Sesseng. Fra tidligere ekteskap har hun tre barn: Mette f. 1980, Maiken f. 1983 og Miriam f. 1986).

* Lyder (1922–1961), bosatt på Lysaker, seinere ved Rørvika, g.m. Eva fra Nittedal (ingen barn).

Før de overtok Rørvika, bodde Nora Marie og Karl Johan Rørvik i Høgkastet i cirka 15 år.

Karl Johan Rørvik arbeidet først ved Hamang Fabrikker i Sandvika. Siden var han veivokter på veien mellom Sundvollen og Sollihøgda ved siden av å drive gården.

I 1930 ble det utskilt en parsell «Ringerike» (bnr. 5) som ble solgt som tilleggsjord til Sommerro, og i 1933 ble den første hyttetomt (bnr. 6 Fagerstrand) utskilt og solgt. I årene 1938–39 ble det i tillegg skrevet festekontrakter for tre hyttetomter. I perioden 1939–45 ble det utskilt ytterligere 11 parseller, deriblant Tyriheimen (bnr. 12 av skyld 20 øre) og et par boligtomter. De øvrige var hyttetomter og tilleggsparceller til eksisterende eiendommer – se nedenfor. Fra 1945 til 1949 ble det festet bort ytterligere seks tomter, hvorav fem var til eierens barn.

I 1948 var Rørvika (av skyld 3 mark) på 80 dekar jord (leirmold) og 200 dekar produktiv skog. På gården var det 2 hester, 8 kyr, 1 okse, 2 ungdyr, 2 griser og 20 høner.

Ved skjøte av 15. februar 1953 ble gården¹⁵ solgt til eldste sønn Willy Anker Rørvik for 27.200 kroner (hvorav 8.200 kroner for løsøre) og livøre til selger av 5-årlig verdi 5.000 kroner (han døde i 1960).

WILLY ANKER RØRVIK (1915–1990) giftet seg i 1944 med NANNA KRISTINE TJERNSLI (1917–2000) fra Abrahamrud i Norderhov (datter av Anders Tjernsli og Hanna Nilsen). De fikk to sønner:

* Åge (f. 1943), bosatt ved Rørvika, g.m. Ragnhild Åsheim (f. 1944) fra Hole, to barn: Nina (f. 1964) og Jon (f. 1968) – se gnr. 232/29 Hauen (Holeveien 1312).

* Harry (f. 1945), eier av Rørvika fra 1991, g.m. Marianne Håkonsen, to døtre: Anita og Siv – se nedenfor.

Nanna og Willy Rørvik i Rørvika med sine to sønner, Aage (f. 1943) til høyre og Harry (f. 1945). Bildet er tatt i 1946.



15 Gnr. 53/2 Rørvika, gnr. 53/19 Grønli (en tomt) og gnr. 30/10 Hundstad store (skogen).



Nanna Rørvik f. Tjernsli på Byflaksetra i 1944. Hennes foreldre, Hanna og Anders Tjernsli fra Abrahamrud i Norderhov, var seterfolk her i mange år.

Marianne (f. 1948) og Harry Rørvik (f. 1945) foran staburet i Rørvika med barnene Jonathan (f. 1999) og Fredrikke (f. 2002) ved sistnevntes dåp i 2003.



Det var melkekyr i Rørvika til rundt 1975, og hest til 1967. I årene 1963–86 ble det utskilt fire boligtomter som ble solgt til familiemedlemmer (bnr. 29, 30, 32 og 33).

I 1991 ble Rørvika (av skyld mark 2,81) solgt til sønnen HARRY RØRVIK (f. 1945). Han giftet seg i 1968 med MARIANNE HÅKONSEN (f. 1948)¹⁶ fra Lunner på Hadeland, og de har to døtre:

* Anita (f. 1972), bosatt i Rørvika, g.m. Øyvind Nielsen (f. 1967) fra Stabekk i Bærum, to barn: Jonatan (f. 1999) og Fredrikke (f. 2002).

* Siv (f. 1975), bosatt i Follumåsen ved Hønefoss, samboer med Morten Pettersen (f. 1975) fra Heradsbygda, én datter Mille (f. 2005).

Rørvika har i dag 60 dekar dyrket jord og 384 dekar produktiv skog, skurtresker og 2 traktorer. Siden 1965 har det vært drevet campingplass på gården (ca. 20 dekar). Rørvika Camping har cirka 70 vogner på helårsbasis, og kan ta ytterligere 30 campingvogner på døgnleie.

Hovedbygningen på gården (bygd ca. 1700) ble i 1860 flyttet fra Storøya (påbygd og renoverert 1970). Øvrige bygninger er stabbur (1860), fjøs/vognskjul (ca. 1900), redskapshus (1965), sanitærbygg (ca. 1975) og kiosk/forretningsbygg (1992). Eneboligen på Badstuhaugen (bnr. 30) ble bygd 1970. En gammel låve med stall (ca. 1750) ble revet i 2000, og erstattet med nytt redskapshus ble bygd i 2001.

Marianne og Harry Rørvik har siden 1970 vært bosatt på en parsell ved fjorden rett nord for gården (gnr. 232/30 Badstuhaugen). Den ble utskilt fra Rørvika i 1969, og her

¹⁶ Marianne Håkonsens foreldre var en periode eier av en eiendom ved Rørvika – se gnr. 232/19 Grønliå (Holeveien 1311).

bygde de enebolig 1969–70. I hovedbygningen på gården bor deres eldste datter Anita og hennes familie.

Ved siden av å drive campingplassen i sommerhalvåret, har Harry Rørvik arbeidet som sjåfør og lagerarbeider i Asker og Bærum. Marianne Rørvik arbeider i økonomiavdelingen i Nordisk Film AS i Nydalen i Oslo.

Seter

Rørvika har seterrett og løkke på Retthella, men det er ingen tradisjon på gården for seterdrift her. Rørvikas eier har ytterligere én løkke samt seterskog på Retthella (hørte opprinnelig til Store Hundstad), som ble kjøpt til gården i 1880-årene – se omtale av skog. I 1950-årene hadde Rørvika buskapen på Sørsetra hos Arne Kleven (siden Håkon Linnerud) om sommeren, og seinere hos Hilda og Knut Hurum på Øvre Fjellsetra.

Skog

Ved utskiftinga av Krokskogens allmenning 1816–23 ble Rørvika tildelt en smal teig fra gårdens utmarkgrense og rett opp åsen til Krokskogbranten. Den nederste delen ble tilhørende Rørvika, mens Rørvikberget fikk den øverste.

Rørvika har i dag 384 dekar produktiv skog, hvorav 100 dekar i bygda i lia øst for gården, og 284 dekar ved Retthella på Krokskogen (en teig nord for setervollen samt løkke og seterskog). Denne hørte opprinnelig til Store Hundstad på Røyse, og ble i 1862 solgt til Hans Andreas Svarstad. I 1877 kjøpte Andreas Johannessen Søhol skogen, og han solgte den i 1880-årene videre til Kristian Hansen Rørvigen. I 1930 ble teigen (gnr. 30/3 Hundstad store) delt, ved at den østre delen ble utskilt (gnr. 30/10 Hundstad store) og beholdt av Rørvikas eier (sammen med løkka og seterskogen), mens den vestre delen (mellom Dronningveien og Grøndokka) ble solgt. Den tilhører i dag Kristoffer Kjos på Søndre Vegstein.

«PRINSESSEBOLIGEN»

Rundt 1860 kjøpte Kristian Hansen Rørvigen et tømmerhus på Storøya. Tømmeret ble fløtet over fjorden og tørket, og huset satt opp igjen i Rørvika. Etter tradisjonen på gården ble huset kalt «Prinsesseboligen», men bakgrunnen for navnet er ikke kjent.



Stolte jegere på elgjakt på Krokskogen i 1936. Fra venstre: Johan Sønsterud (f. 1878, Høglaupt), Anders Hagen (f. 1893, Skogli ved Lårvika), Thorleif Steinsæther (f. 1907, Steinsetra), Hans Lohrviken (f. 1908, Lårvika) og Herman Sundøen (f. 1897, Enga ved Sundvollen).

Det eldste våningshuset i Rørvikberget er bygd i 1928. Den gamle låven på bruket brant i 1964.

© Fotograf Siri Berrefjord



Rørvikberget (Høglaupet)

GNR. 232/3 (LØPENR. 1700 OG 188)¹⁷

KØLMILE VEST FOR FINNEFLAKSETRA

I 1777 og 1779 leverte Jens Andersen Rørvigen trekøl til Bærums Verk fra egen mile på Krokskogen. I 1779 leverte han 28,8 m³ køl, og i verkets protokoller kan vi lese at mila hans lå 12,5 km fra verket i Lommedalen. Av jernverkets gamle kart ser vi at Jens Rørvigen hadde kølmile vest for Finneflaksetra, og at han drev den sammen med halvbroren Ole Andersen Rudsødegård, som eide Rørvika fra 1782 til 1796.

Rørvikberget (løpenr. 188 av skyld 1 ort) var husmannsplass tidlig på 1800-tallet. Fra 1816 var Jørgen Jensen og Kari Bendiksdatter husmannsfolk her. Da deres yngste datter Jørgine ble født i 1833, ble mora kalt «selveier» i kirkeboka. I matrikkelen 1838 er Kari Bendiksdatter oppført som eier, men intet skjøte eller kjøpekontrakt er tinglyst. Da hun solgte bruket videre til svigersønnen i 1854 er det notert i panteboka at hun «sammen med sin avdøde mand Jørgen Jensen skal have besiddet eiendommen i over hevdstid».

JØRGEN JENSEN (f. 1793) var sønn av Jens Andersen og Anne Halvorsdatter, som i 1801 var brukere i Rørvika (gården ble da eid av Ole Olsen Rudsødegård). Han giftet seg i 1816 med KARI BENDIKSDATTER (f. 1794) fra Veme i Soknedalen, som da var tjenestejente i Sundvollen. Vi kjenner seks av deres barn:

* Anne (f. 1816), konfirmert 1831, fikk i 1837 en sønn Andreas med Gulbrand Hansen Gomnes-eie. Andreas Gulbrandsen (1837–1926) var sagbruksarbeider og bosatte seg i Namsos i Nord-Trøndelag, g. 1864 m. Marta Larsdatter Skaudalseie (1841–1938), fem barn: Ludvig (f. 1865), Ingvald (f. 1867), Gustav (f. 1874), Marie (f. 1883) og Oskar (f. 1885) – se bind 3 s. 955.

* Eli (1820–1826), d. 7 år gammel.

* Jens (f. 1823), konfirmert 1838.

* Eli (1827–1904), g.m. Tarald Olsen (1826–1902), seinere eier av Rørvikberget, fire barn: Marie, Olava, Hanna og Jørgen – se nedenfor.

¹⁷ Andre ledd i det gamle bruksnavnet Høglaupet kan bety *elve-* eller *bekkefar* (Harsson 1995).

* Kirsti (f. 1830), g.m. Ole Jensen Mohaugen (1811–1873) i Sørum i Akershus, én datter Kari (f. 1867, g. 1893 m. Ole Jensen Sørum i Gjerdrum). Kirsti Jørgensdatter Rørvik-eie var i 1875 husholderske hos Hans Helgesen på Bråten under Sørлие i Sørum.

* Jørgine (f. 1833).

Ved skjøte av 27. november 1854 solgte Kari Bendiksdatter eiendommen til svigersønnen, Tarald Olsen, for 100 spesidaler og livøre. Tarald hadde året i forveien leid 3 mål jord av Anders Nilsen Rørvigen i 9 år, regnet fra 15. mai 1853, mot årlig avgift 1 ½ spesidaler. Da perioden utløp ble parsellen utskilt (løpenr. 170c av skyld 13 skilling) og ved skjøte av 24. august 1863 solgt til Tarald Olsen for 100 spesidaler. Den ble i 1864 slått sammen med løpenr. 188 til ett bruk, seinere gnr. 53/3 Rørvikberget av samlet skyld 1 ort 13 skilling (53 øre).

Tarald Olsen lånte i 1863 30 spesidaler av Bent Olsen Sundvolden mot pant i et skogstykke under Rørvikberget. I januar og mars 1865 lånte han 250 spesidaler av Ivar Rytterager og 219 spesidaler av kjøpmann O. Hoxmark i Kristiania, men fikk øyensynlig problemer med å betjene lånene. Ved skjøte av 17. november 1865 solgte Tarald Olsen Rørvikberget til O. HOXMARK for 250 spesidaler, og samme dag utstedte Kristiania-kjøpmannen kontrakt med selgeren om bruk av eiendommen.

TARALD OLSEN RØRVIKBERGET (1826–1902) var fra Skauenga under Rytteraker. Han var snekker av yrke, og drev en tid et lite landhandleri i Rørvikberget. Han arbeidet også på Hønefoss bryggeri, og eide Frognøya fra 1873 til 1881. Tarald var sønn av Ole Hansen (fra Korsrud i Lier) og Marie Taraldsdatter Sønsterud. Vi kjenner fire av barna i hans ekteskap med ELI JØRGENDATTER (1827–1904):

* Marie (1851–1891), d. av hjerneslag 40 år gammel.

* Olava (f. ca. 1854).

* Hanna (f. 1862), konfirmert 1877.

* Jørgen (f. 1869), skomaker, i 1900 bruker av Hollerudbråten på Tyrstrand, g. 1895 m. Elise Martinsdatter (f. 1869), minst tre barn: Marte Marie (f. 1896), Tarald (f. 1898) og Ella (f. 1900).

I 1865 satt Tarald Olsen (41, snekker og leilending) i Rørvikberget med Eli Jørgensdatter (39) og tre barn: Marie (15), Olava (12) og Hanna (4). De hadde 3 storfe og sådde 1/8 t. rug, 1/2 t. bygg, 1 t. blandkorn og 2 t. poteter. Elis mor, Kari Bendiksdatter (72, enke) bodde da som losjerende dagarbeider på en av Nes-gårdene på Utstranda.

TARALD TRÅVER

– Det er svært som du tråver i dag, da Tarald! sa læreren til unggutten Tarald fra Skauenga under Rytteraker. Siden kalte de ham Tarald Tråver. Han var født i 1826, og var en livsglad og morsom mann.*

* V.V. i Ringerikes Blad 30. desember 1954.

EN LITEN KJØPMANNSHANDEL

I sin vesle stue drev Tarald selv en liten kjøpmannshandel. Den gangen var det bare en ussel skranglevei utover Stranda, og den gikk over Høglaupet, ned til Finnebråten, og videre forbi Søbråten og Kløvikbråten. Med Taralds handel gikk det bare så passe. Til slutt rent dårlig, så han fant det retttest å si opp sitt handelsbrev, og oppsigelsen sendte han fogden i disse ordelag: «Da underballansen haver taget overballansen, ser jeg mig nødsagen til aa opsiges mit handelsbrev.»*

* V.V.: Små stubber om gamle gubber, udatert avisartikkel (kopi i Hole bygdearkiv).



Dorthea Alfsdatter Sønsterud (1840–1901) og Anders Pedersen Sønsterud (1845–1926).



Maren Johanne Sønsterud (1869–1929).



Ved skjøte tinglyst 17. mars 1876 solgte O. Hoxmark bruket til Anders Pedersen Sønsterud for 475 spesidaler. Den nye eieren lånte 200 spesidaler av Anders Olsen Fjulsrud og 200 spesidaler av Ole Nilsen og Hans Hansen Fekjær mot pant i eiendommen. Tarald Olsen og Eli Jørgensdatter kjøpte Frognøya i 1873 og bodde der til 1881, da de måtte gå fra gården (se bind 4 s. 474–475). De kjøpte da bruket Trulserud ved Hønefoss. Seinere flyttet de til Tyrstrand, hvor de i 1900 satt som selveiere på et Fægri-bruk (gnr. 66/5). De døde henholdsvis i 1902 og 1904.

ANDERS PEDERSEN SØNSTERUD (1845–1926) var sønn av Peder Palmesen og Kari Mikkelsdatter Ødelien, som i 1840-årene var husmannsfolk i Skjellegarden under Sønsterud. Han giftet seg i 1869 med DORTHEA ALFSDATTER (1840–1901) fra Bråten på Utstranda, datter av Alf Johnsen og Johanne Danielsdatter.¹⁸ Vi kjenner sju av deres barn:

* Maren Johanne (1869–1929), ugift, bosatt i Oslo (arbeidet ved Christiania Dampkjøkken), flyttet til Rørvikberget etter at faren ble enkemann og stelte huset for han, én datter, Martha (1898–1977),¹⁹ som ble g.m. Herman Sundøen (1897–1990), tre sønner: Arne (f. 1917), Harry (f. 1931) og Kåre (f. 1933) – se gnr. 231/18 Fjeldheim.

* Alma Karine (1873–1943), bosatt i Nordhagen ved Vik, g.m. Peder Muggerud (1883–1971), én fosterdatter Marie Dorthea (1915–1982) – se bind 2 s. 690.

* Marte Marie (1875–1881), d. 6 år gammel.

* Peter (f. og d. 1877), d. 4 dager gammel.

* Johan Peter (1878–1957), seinere eier av Rørvikberget, g.m. Olga Elida Tjernsli (1912–1976) fra Norderhov, fire barn: Dagmar, Henny, Olaug Solveig og Anders Johan – se nedenfor.

* Anna Dorthea (1880–1956), bosatt på Brenna i Bærum, siden i Hudene ved Herljunga, Sverige, g.m. Gustav Linus Andersson (1877–1952) fra Sverige, som en periode arbeidet på Ask gods i Norderhov, sju barn: Odd (1912–1987, tryllekunstner, bosatt på Lambertseter i Oslo, g.m. Solveig Dombestein 1917–1988 fra Nordfjord, fire barn: Elsa Marie f. 1945, Terje Gustav 1948–1994, Øyvind John f. 1951 og Odd Ivar f. 1955), Erna (1914–1973, bosatt i Sverige, g.m. Sigurd Berntsen 1907–1975, to barn: Roar 1942–1999 og Jorun f. 1949), Katarina (1915–1994, bosatt i Åfjord i Trøndelag, flyttet som enke til Sverige, g.m. John Haugen, én datter Reidun f. 1943, fra tidligere ekteskap med Ohlén har hun tre barn:

18 Bråten lå under Øverby til 1817, seinere under Rytteraker (eget bruk fra 1872).

19 Marthas far var Gustaf Skog fra Sverige.

Alma Karine Sønsterud (1873–1943) fra Høglaupet ble gift med Peder Muggerud (1883–1971). De var bosatt i Nordhagen ved Vik i Hole.



Søstrene Maren Johanne (f. 1869) og Anna Dorthea Sønsterud (f. 1880) i Rørvikberget (Høglaupet). Bildet er fra cirka 1900.

Anna Dorthea Sønsterud (1880–1956) fra Rørvikberget giftet seg med Gustav Linus Andersson (1877–1952) fra Sverige, som en periode arbeidet på Ask gods i Norderhov.

Christian f. 1968, Alexander f. 1970 og Andreas f. 1978), Astrid (1917–1989, ugift, bosatt i Sverige), John (1918–1987, ugift, bosatt i Sverige), Rønnaug (1921–2002, bosatt i Sverige, g.m. Eskild Nilsson f. 1913, to barn: Ulla Britt f. 1947 og Bengt f. 1950), og Anna (1922–1994, bosatt i Sverige, g.m. Svend Corlin 1910–2000, to barn: Kent Gustaf f. 1949 og Ann-Charlotte f. 1954).

* Martin (1886–1966), sveiser på Mo i Steinsfjerdingsken, eier av «Ring-Sørum» 1916–28, seinere bosatt i Rønningen på Krokskogen, Nordland ved Fjulsrud og Nordstøa ved Steinsetra, g.1 m. Marie Martinsen (1891–1915) fra Klokkerbråtan, tre barn: Anders (f. 1911), Odd (f. 1912) og Marie Dorothea (f. 1915). Martin g.2 i 1916 m. Anna Margrethe Jørgensdatter fra Langebru på Krokskogen, fire barn: Dora (f. 1916), Rønnaug (1923–1924), Rønnaug Elisabeth (f. 1924) og Jakob (f. 1926) – se gnr. 229/5 Nordstøa (i dette bindet), og bind 2 s. 605–607 og s. 612.

Anders Pedersen Sønsterud var smed, og drev stort med hellebryting. I perioder kunne han ta ut et par tusen kvadratalen med heller i året.

I 1885 kjøpte han en skogteig (løpenr. 28e, seinere gnr. 10/10) av Anders Olsen Fjulsrud. Teigen hørte opprinnelig til Vestre Sørum i Steinsfjerdingsken, og grenset mot Rørvikberget

HELLEBRYTING

Anders P. Sønsterud hadde flere hellebrudd i Rørvikberget. Han seilte steinhellene med båt til Vikersund, hvor han leide hest og fraktet dem opp til jernbanestasjonen. Derfra gikk de med tog til Christiania. En gang lå sønnen Johan værfast på Geitøya i tre døgn. Båten var lastet full, og dersom det blåste opp, skulle det ikke store bølgene til før det kunne gå galt. Båten ble kalt «Lørja», og lå seinere ved Rørviklandet i mange år inntil den sank i 1920-årene. En del av helletransporten gikk også med vogn til kjøpmann O. Hoxmark i Christiania.

– se bind 2 s. 654–655. I 1901 kjøpte han ytterligere en teig øst for Sønsterudelva (gnr. 2/5, tidligere under Søndre Bjørnstad i Steinsfjerdingen) – se bind 2 s. 130.

I 1900 satt Dorthea Alfsdatter og Anders P. Sønsterud på bruket med tre av sine barn: Alma (27, syarbeid og husgjerning), Johan (22, jordbruksarbeid, hellebryting og kjøring) og Martin (14), og én datterdatter, Marta (2, f. i Christiania).

I årene 1913–24 eide Anders P. Sønsterud en av Seltegårdene i Steinsfjerdingen (gnr. 189/14, i dag gnr. 189/50).²⁰ Familien bodde ikke i Selte, men dyrket gras som de kjørte til Rørvikberget. Husene i Selte ble leid bort – se bind 2 s. 612.

Ved skjøte av 3. februar 1926 ble Rørvikberget solgt til sønnen Johan Peter for 10.000 kroner, hvorav 3.000 kroner for løsøre. Den nye eieren lånte 7.000 kroner i Ringerikes sparebank mot pant i Rørvikberget og de to skogeiendommene.

JOHAN PETER SØNSTERUD (1878–1957) giftet seg med OLGA ELIDA TJERNSLI (1912–1976) fra Åsa (Abrahamrud) i Norderhov, og de fikk fire barn:²¹

* Dagmar Helene (f. 1933), bosatt ved Rørvika, g.m. Sverre Solli (1926–1998) fra Sokna, to barn: Kåre (f. 1961, bosatt ved Rørvika, samboer med Unni Smedsrud fra Åsa, to barn: Helene f. 1990 og Ole Kristian f. 1995), og Erling (f. 1965, bosatt i Åsa, g.m. Mariann Nordby fra Oslo, to barn: Josefine f. 1998 og Nicolai f. 2001) – se gnr. 232/27 Enerkollen (Rørvikberget 30).

* Henny Rakel (f. 1935), bosatt på Sollihøgda, g.m. Hans Arne Skaret (f. 1932) fra Sollihøgda, tre døtre: Oaug (f. 1960), Mona (f. 1963) og Aud (f. 1972) – se gnr. 238/10 Solbakken (Holeveien 31).

* Oaug Solveig (f. 1936), bosatt i Nordigarden Leine på Røyse, g.m. Henry Thingelstad (f. 1929), to sønner: Mons Øyvind (f. 1957) og Ragnar (f. 1963) – se bind 4 s. 506–507.

* Anders Johan (f. 1942), eier av Rørvikberget fra 1969, g.m. Gerd Pålgaardhaug fra Hol, fire barn – se nedenfor.

I 1956 ble det utskilt og solgt tre boligtomter (bnr. 26, 27 og 28), og Rørvikbergets skyld har siden vært 44 øre.

Johan Peter Sønsterud var bare 11–12 år da han kjørte de første lassene med steinheller fra Rørvikberget til O. Hoxmark i Christiania. Han fortsatte farens virksomhet og leverte brorparten av produksjonen til Gustav Lund i Sandvika. I tillegg



Johan Peter Sønsterud
(1878–1957). Bildet er tatt
cirka 1905.

20 Selte ble kjøpt av sønnen Martin våren 1913, og han solgte det videre til faren i desember s.å.

21 Før hun giftet seg, fikk Olga en sønn, Arne Tjernsli (f. 1932), som er bosatt ved Abrahamrud i Norderhov, gift med Solveig Myrås, fem barn: Tom (d. som barn), Anne, Tove, Mona og Grete.

«... DEN ALLER BESTE KJENNSKAP TIL KROKSKOGEN»

«Johan Sønsterud på Høglaupet utenfor Sundvollen elsker skogen og har stor sans for dens romantikk. Gjemt i sitt minne har han mange overleveringer fra sine forfedre i bygda og andre gamle folk. Faren Anders Sønsterud var kjent for alle på Ringerike, for han reiste omkring og kjøpte skrap og gjorde det ellers med å hogge heller. Anders var en staut mann med en ualminnelig god sangstemme. Den har Johan også arvet. Han spiller fele og synger viser. En vise på 24 vers har han selv diktet, den handler om skogsarbeiderens virke. Og han har den aller beste kjennskap til Kroksgogen, dens setrer, kølamiler og veier.»*

* V.V.: Små stubber om gamle gubber (udatert avisartikkel, kopi i Hole bygdarkiv).

TRADISJONER

Johan Peter Sønsterud var opptatt av tradisjoner, og en ivrig samler av redskap og bruksgjenstander fra tidligere tider. I sin samling hadde han bl.a. en jernsabel og en gammel jerngryte, men funnstedet for disse er ukjent. De brant opp sammen med andre verdifulle gjenstander da låven i Rørvikberget gikk opp i røyk i 1964.

arbeidet han i skogen. I yngre år tok han også på seg hogging og kjøring for andre, bl.a. i Hallingdal. I årene 1915–18 var han eier av Oppistua Søhol på Røyse – se bind 4 s. 93.

Etter Johan Peter Sønsteruds død i 1958 satt Olga Elida Sønsterud som eier i uskiftet bo inntil 1969, da hun, ved skjøte av 15. desember 1969, solgte bruket til sønnen Anders Johan for 80.000 kroner og huslyrett i sin levetid.

ANDERS JOHAN SØNSTERUD (f. 1942) er skogbruker og tømmermann, og har bl.a. laftet stabbur for salg. I årene 1966–74 bodde han på Ustaoset, hvor han drev egen virksomhet med bygging og salg av hytter. De siste 20 yrkesaktive årene var han fasedemontør. Han giftet seg i 1967 med GERD PÅLGARDHAUG (f. 1949) fra Hol i Hallingdal, og de har fire barn:

- * Pål Johan (f. 1967), bosatt i Rørvikberget, ugift.
- * Anna Lena (f. 1969), bosatt på Hole bo- og rehabiliteringssenter i Kroksund.
- * Morten André (f. 1979), bosatt i Hønefoss, samboer med Sandra Gustavsen fra Heradsbygda, én sønn Emil André (f. 2002).
- * Tone Mariann (f. 1982), bosatt ved Rørvikberget, ugift.

Av bygninger er det 2 våningshus (bygd 1928 og 1983) og to garasjer (1967). Den gamle låven brant i 1964.

Rørvikberget (Høglaupet) har i dag 12 dekar dyrket jord og traktor. Til bruket hører cirka 900 dekar skog, bestående av fire teiger:



Anders Johan Sønsterud (f. 1942) giftet seg i 1967 med Gerd Pålgaardhaug (f. 1949) fra Hol i Hallingdal.

* Sørum skog gnr. 189/10 i skrålia mot Krokskogen ved Rørvikberget, fra branten og ned til fjorden, kjøpt av Anders Olsen Fjulsrud i 1875. Han inngikk samtidig avtale med Anders Pedersen Sønsterud om deling og kjøp av en part, og fra 1885 var sistnevnte eneeier. Sørum skog lå inntil den teigen som Rørvikberget ble tildelt ved utskiftinga av Krokskogens allmenning 1816–23, og er i dag slått sammen med denne. I 1885 inngikk Anders Pedersen Sønsterud forlik med Johannes Solberg på Stein om grensen mellom deres skogteiger på toppen av Krokskogbranten. Skogteigen er i overkant av 300 dekar.

* Røsholmen skog gnr. 228/2, fra Burheim og vestover på nordsiden av Finneflaksetra, kjøpt i 1920-årene (ca. 320 dekar).

* Bjørnstad skog gnr. 181/5 i Sønsteruddalen, utskilt fra Søndre Bjørnstad i Steinsfjerdingen i 1893 og solgt til overrettsakfører Fredrik Prydz i Hønefoss, som i 1901 solgte den videre til Anders Pedersen Sønsterud (ca. 150 dekar).

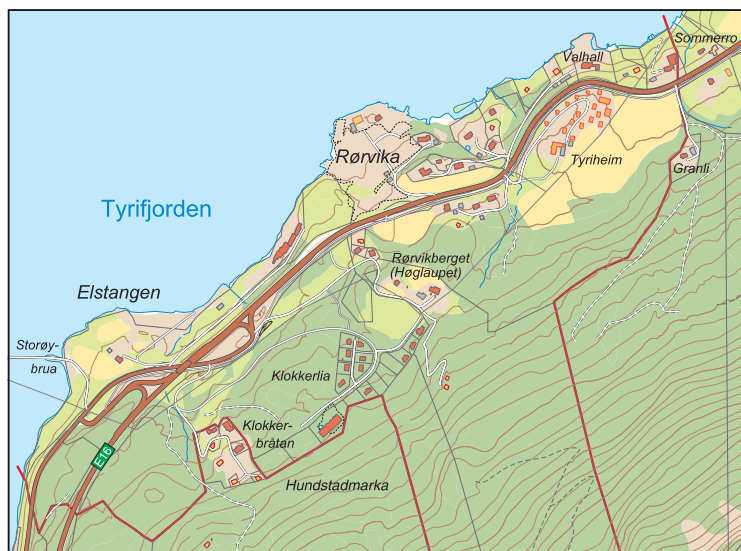
* Elvelien skog gnr. 238/48, kjøpt fra Søgarden Borgen i 2007 (130 dekar).²² Teigen grenser inntil Bjørnstad skog gnr. 181/5, og er i 2008 blitt sammenføyd med denne.

Husmannsplasser

Det har vært minst fem husmannsplasser under Rørvika. I 1723 var det bare én, trolig Elstangen. Husmannen her sådde 1 kv. havre på jordveien som hørte plassen til.

22 Se bind 1, s. 387–388.

Det har vært minst fem husmannsplasser under Rørvika. I tillegg hadde Lille Hundstad på Røyse en plass i skogteigen Hundstadmarka, som grenser inn mot Rørvika i øst.
ProKart AS



I 1762 ble det nevnt to husmenn under Rørvika. Husmann Anders Christensen og hustru Marte Andersdatter satt på Elstangen, men vi vet ikke hvilken plass husmann *Anders Anundsen* satt på.²³ Kanskje var han på samme plassen. Han hadde én innerst (leieboer), Åse Nilsdatter, som var enke etter den tidligere husmannen i Elstangen, Christen Andersen (og mor til Anders Christensen) – se nedenfor.

Elstangen

Elstangen var husmannsplass til 1849, da den ble skilt ut som eget bruk.

I 1737 var det skifte etter Anders Christensen på plassen Elstangen under Rørvika. Han var sønn av Magnhild Thoresdatter og Christen Madsen, som var selveiere i Rørvika fra 1694. *Anders Christensen* (ca. 1673–1737) var gift to ganger, først med *Abelone Toresdatter* (ca. 1666–1723) fra Røsholmen.²⁴ Vi kjenner tre av deres barn:

* Christen (ca. 1696–1743), seinere husmann i Elstangen, g.m. Åse Nilsdatter, minst ni barn – se nedenfor.

* Helvig, g.m. Ole Backe i Lier.

* Magnhild (ca. 1711–1755), g. 1737 m. Rolv Nilsen Sundvolden (ca. 1712–1754), minst fem barn: Ole, Guri, Kirsten, Maria og Guri – se gnr. 231/2 Nedre Sundvollen (Sundland).

Abelone Toresdatter døde i 1723, og Anders Christensen giftet seg igjen samme år med *Kristi Sefrisdatter* (ca. 1683–1757), som trolig kom fra Modum.²⁵ Vi kjenner tre av deres barn:

* Berthe (f. 1726), 11 år i skiftet etter faren i 1737.

* Hans (1728–1729), d. åtte uker gammel.

* Anders (1728–1729), d. åtte uker gammel.

I skifte etter Anders Christensen i 1737 etterlot han seg tre barn fra første og ett fra andre ekteskap, men det ble ingen arv verken på enka Kristi Sefrisdatter eller noen av barna. Boets

23 I 1763 ble Anders Gulliksen Elstangen gravlagt ved Hole kirke, 82 år gammel. Det *kan* ha vært samme mann (navnet feilskrevet i kirkeboka eller skattemanntallet 1762).

24 Abelone var trolig datter av Tore Jonsen, som satt på Busund i 1660-årene og fra rundt 1685 på Røsholmen.

25 De ble troløvet i Modum, og vielsen samme år er ført i kirkebøkene både i Modum og Hole. (Etter Ole Yttri.)

STEVNET PÅ BYGDETINGET

I 1695 ble Abelone Toresdatter Røsholmen stevnet av Jens Sivertsen Kusk (rimeligvis husmann på Kuskeplassen på Storøya), fordi hun skulle ha beskyldt ham for å ha stjålet en bukk fra Hr. Nils på Storøya. Dette skulle Abelone ha sagt til Jens Sivertsens kone på høstparten året før. Abelone møtte på bygdetinget og forklarte at det hun kunne ha sagt til hans kone, var sagt i skjemt og ikke i noen ond mening. Etter denne forklaringen ble hun frifunnet av retten.

bruttoverdi var 25 ½ riksdaler, men gjelda var like stor. Husene på plassen ble verdsatt til 6 ½ riksdaler.

Eldste sønn, *Christen Andersen* (ca. 1696–1743) etterfulgte faren på plassen. Han var soldat da han i 1718 ble utlagt som barnefar til et pikebarn (Marte) av Dorte Henriksdatter. Han giftet seg i 1722 med *Åse Nilsdatter* (ca. 1695–1771), og vi kjenner ni av deres barn:²⁶

* Abelone (f. 1723), g.1 i 1751 m. enkemann Lars Rolvsen (1717–1772) fra Justad, seinere på Gravermoen i Modum, åtte barn (blant dem en datter Johanne 1751–1835, som ble g.m. Steffen Knutsen 1757–1842, sønn av Abelones andre ektemann og husmann på plassen etter ham),²⁷ g.2 i 1774 m. en husmann Knut Steffensen (1717–1801) på Steffensengvika under Horn i Lier).²⁸

* Marte (1725–1788), g. 1756 m. Christoffer Thoresen Torvet (1725–1799), minst seks barn. Før hun giftet seg, fikk Marte i 1749 to dødfødte tvillingbarn med Lars Hansen.

* Thore (f. og d. 1727), d. 8 uker gammel.

* Anders (f. og d. 1727), d. halvannen uke gammel.

* Anders (1729–1799), seinere husmann i Elstangen, g.m. Marte Andersdatter, minst åtte barn – se nedenfor.

* Hans (1730–1809), g. 1759 m. sin tremenning Mari Torstensdatter Lehne (f. 1736), seinere husmannfolk under Brevik i Lier – se bind 4 s. 26.

* Thore (1733–1788), rundt 1760 husmann på Ullerntangen, seinere i Svingerud, g. 1757 m. Siri Pedersdatter (f. 1734) fra Svingerud, minst sju barn: Kari (f. 1758, d. som barn, Kristen (f. 1764), Peder (1767–1773), Kari (1769–1773), Kristian (1772–1780), Ragnhild (1775–1776, d. ½ år gammel), og Peder (f. 1778).²⁹

* Kari (f. 1736).

* Nils (1740–1747), d. 7 år gammel (i kirkeboka er alderen ved gravlegging feilaktig oppgitt til 14 år).

I 1762 var sønnen *Anders Christensen* (1729–1799) husmann i Elstangen, og satt på plassen med hustru *Marte Andersdatter*. De giftet seg i 1753 i Hole, men troløvelsen tidligere s.å. var i Modum. Av Modum kirkebok går det fram at Marte Andersdatter var født på Hadeland, og tjente på gården Vestre Viken i Modum da hun troløvet seg. Vi kjenner åtte av deres barn:

26 Etter Ole Yttri.

27 Johanne Larsdatter og Steffen Knutsen i Steffensengvika under Horn er tippoldeforeldre til Helga Mørk (1884–1959) fra Lier, som ble gift med Karl Engebretsen (1877–1959) på Bønsnes (Elvejordet) på Røyse – se bind 4 s. 413–414.

28 Etter Ole Yttri.

29 Barnerekka er noe endret i forhold til bind 3 s. 554 og bind 4 s. 59. (Rettelser ved Ole Yttri.)

- * Christen (1754–1771), d. 18 år gammel.
- * Anne (f. 1757), g. 1787 m. enkemann og sadelmaker Engebret Gundersen Sørumsøie.
- * Anders (1759–1764), d. 5 år gammel.
- * Kari (f. 1761).
- * Gjertrud (f. og d. 1764), d. 14 dager gammel.
- * Mari 1765–1782), d. 17 år gammel.
- * Nils (1768–1769).
- * Kirstine (f. 1771), g. 1791 m. Elling Christensen Fjeld, seinere husmann i Elstangen, minst seks barn – se nedenfor.

En kort periode i 1790-årene var *Jørgen Eriksen* husmann i Elstangen. Han var gift med *Ingeborg Eriksdatter*, og de fikk i 1796 én sønn, Erik, som ble gift med Eli Gulliksdatter. De ble seinere husmannsfolk i Bubråtán, og fikk minst sju barn – se Bubråtán. Ingeborg Eriksdatter døde i 1833, 80 år gammel.

I 1801 var *Elling Christensen* (41) og *Kirstine Andersdatter* (30) husmannsfolk i Elstangen. Kirstine var datter av den tidligere husmannen Anders Christensen. De satt der da med tre barn: Christen (8), Maria (6) og Marte (2). Elling Christensen var fra Fjeld på Røyse, og giftet seg i 1791 med Kirsti Andersdatter. Vi kjenner seks av deres barn:

- * Christense (f. 1792), d. som barn.
- * Christen (1793–1832), i 1823 husmann under Sørums i Steinsfjordingen, i 1830 på Frognoya, g. 1820 m. Lisbeth Hansdatter Hvervenøie fra Norderhov, minst fire barn: Christen (f. og d. 1823), Hans Andreas (f. 1824), Oline (f. 1830) og Christen (f. 1832, en knapp måned etter at faren døde).
- * Maria (f. 1795).
- * Marte (f. 1799), konfirmert 1814.
- * Anders (f. 1802).
- * Anne (f. 1806), g. 1837 m. Anders Jensen Frokseie, minst én sønn Elling (f. 1842, i 1865 husmann i Hodtehagen under Øvre Leine).

I april 1802 utstedte Rørvikas eier Ole Olsen Rudsødegård festekontrakt (trolig fornyelse) på halvparten av plassen Elstangen til Elling Christensen. Elstangen ble selveierbruk i 1849.

Rørvikmyra (også kalt Myra, Knutestua og Knuterud)

Denne plassen lå vis-a-vis Koperud (seinere Tyrifjord Hotel). Jordet der ble kalt Knuterudmyra, i dag heter det Knuterud. «Knutestua låg på den andre sia a veien, Osloveien, synnafør Sunnvøllen, den ær au borte,» skriver Peter Lyse.

I 1865 satt husmann med jord og dagarbeider *Knut Andersen* (39) i Rørvikmyra med hustru *Ingeborg Hansdatter* (39) og fire barn (de to eldste fra hans første ekteskap): Olavus

«... MÅTTE OGSÅ HA ÉN I DET ANDRE BEINET»

«Det var smått for n'Knut, men oppattgift vart han. En dag han var vealaus var han oppe i skogen og fant seg ei tørrgran, men skogeieren overrasket ham på åstedet, og forlangte at Knut skulle gå med til lensmannen og der bekjenne tyveriet av tørrgrana. Jo, Knut var villig til å følge med, men sa at de først måtte nedom kona hans. Det ble en kopp kaffe, og Knut tok fram en flaske brennevin, så det ble en kaffedokter. Det smakte, og Knut sa at han også måtte ha én i det andre beinet. Da den var satt til livs ruslet skogeieren avgårde, uten å snakke mer om tørrgrana eller lensmannen.»

* Postkjører og skomaker Anders Mathisen (1867–1959) fra Røyse forteller til Jon Guldal i «Husmannsminner fra Hole» (kopi i Hole bygdarkiv).

(10), Hans Olaus (9), Jørgen (5) og Anton (3). De hadde 1 ku og sådde $\frac{1}{8}$ t. bygg og $1\frac{1}{16}$ t. poteter.

Knut Andersen var tidligere husmann under Stein, og var i første ekteskap gift med Gunda Olsdatter (f. 1827). Hun skal ha omkommet da stua på plassen brant ned – se bind 2 s. 508. Vi kjenner tre av deres barn: Anders (f. 1851), Olavus (f. 1856) og Hans Olaus (f. 1857).

Knut Andersen og Ingeborg Hansdatter giftet seg i 1862. Vi kjenner fire av deres barn:

* Jørgen (1861–1911), g. 1881 m. Karen Marie Hansdatter Jorget (under Nordre Gjesval), 10 barn: Inger, Kristian, Hans, Karen Elise, Petter, Jørgine, Johan, Karl Otto, Ninni og Tilla – se bind 1 s. 109–110.

* Anton (f. 1863), g. 1885 m. Inger Marie Eriksdatter (datter av Erik Hansen).

* Karl (f. 1868), d. som spedbarn.

* Olaus (f. 1873), konfirmert 1888.

I 1900 var Knut Andersen (f. 1824) husmann med jord, jordarbeider og «stenpukker», og satt i Rørvikmyra med sin tredje hustru, *Berte Marie Henriksdatter* (f. 1834 i Drammen).

I 1905 lånte Knut Andersen 24 kroner av Hole fattigvesen mot pant i husene i Rørvikmyra.

Bubråtan

Bubråtan var trolig en plass som lå 60–70 meter sørvest for gårdstunet i Rørvikberget. Da Marie Olsdatter Rørvigen i juni 1849 solgte en tredjepart av «gamle» Rørvika til datteren Marte Marie Nilsdatter, forbeholdt hun seg bruk av plassen Bubråtan i sin levetid.

I 1865 satt husmann med jord *Erik Jørgensen* (70) i Bubråtan med hustru *Eli Gulliksdatter* (72) og én sønn, Jørgen Eriksen (45, ugift, dagarbeider), én sønnesønn Edvard Andersen (16) samt én losjerende, Marie Jonsdatter (70, ugift).

Erik Jørgensen (f. 1796) var husmannssønn fra Elstangen, sønn av husmann Jørgen Eriksen og hustru Ingeborg Eriksdatter. Han giftet seg i 1822 med Eli Gulliksdatter (f. ca. 1794) fra Norderhov. De satt i Utvikeie i 1823, men fra 1825 var de i Rørvikeie. Vi kjenner sju av deres barn:

* Jørgen (f. 1823), i 1865 ugift dagarbeider og bosatt hos foreldrene i Bubråtan.

* Anders (f. 1825), g.1 m. Anne Knutsdatter, minst to barn: Edvard (f. 1850) og Karen Andrine (g. 1876 m. Edvard Eriksen, sønn av Erik Olsen Ødegaardseie). Anders g.2 i 1856 m. Olea Olsdatter (f. 1829) fra plassen Bråten under Mo på Røyse, i 1865 var de husmannsfolk

i Onsakerbråten med fire barn: Andreas (11), Jørgen (8), Randine (6) og Olava (5) – se bind 3 s. 339.

* Ingeborg (f. 1828), i 1865 på husmannsplassen Strandjordet under Nordre Gjesval med ektemann Thomas Helgesen (37) og fire barn: Martin (14), Edvard (10), Andreas (5) og Otto (1). Vi kjenner ytterligere én sønn, Julius (f. 1859, trolig d. som barn).

* Inger (f. 1830), g. 1857 m. Nils Gulbrandsen Sundvolden (f. 1826) fra Nedre Sundvolden (Sundland), minst to barn: Edvard (f. 1853) og Andreas (f. 1857). I 1865 satt Nils Gulbrandsen som enkemann, husmann og fisker på Garntangen med de to sønnene.

* Gulbrand (f. 1834), konfirmert 1849.

* Anne (f. 1836), d. som spedbarn.

* Anne (f. 1837), d. som spedbarn.

Det er fortsatt tufter etter en grunnmur på stedet, og et kirsebærtre like ved blomstrer hver vår.

Koperud

Koperud lå der Hansens Hotel (seinere Tyrifjord Hotel) ble bygd. Navnet kan ha sammenheng med *ko*pe (glo, stirre), brukt nedsettende eller som tilnavn på folkene som bodde der.³⁰ Plassen lå ved storveien, med god oversikt over hvem som fôr forbi.

I 1865 satt husmann med jord og dagarbeider *Andreas Kristiansen* (37) i Koperud med hustru *Marte Olsdatter* (44) og fire barn: Kristian (15), Olaus (11), Karl August (7) og Maren Randine (4). De hadde ingen husdyr, og sådde $\frac{1}{8}$ t. bygg og $1\frac{1}{8}$ t. poteter.

Andreas Kristiansen (f. 1829) var fra Modum (sønn av Kristian Nilsen Aamodt). Han giftet seg i 1851 med Marte Olsdatter Sørumeie (f. 1822), som var født utenfor ekteskap av Ragnhild Svendsdatter Sørumeie og Ole Madsden Borgeneie (fra Børdalen under Borgen – se bind 1 s. 377). Vi kjenner fem av deres barn:

* Kristian (f. 1851), seinere slakter og husmann under Gomnes, Frøyshov, Bønsnes og Borgen, g. 1 i 1875 m. Karen Kristine Johannesdatter Svarstad-eie (1843–1883), tre barn: Anne Randine (f. 1876), Karl Johan (1879–1962, seinere skipper på «Grev Wedel») og Mathilde Emilie (1882–1883). Kristian g.2 m. Grethe Hansdatter (f. 1850 i Norderhov), to barn: Adolf Martinus (f. 1889) og Emilie Ovidie (f. 1893) samt en pleiedatter Ragna Mathilde (f. 1895) – se bind 3 s. 353–354, s. 454 og s. 965, og bind 1 s. 379).

* Olaus (f. 1855), tømmermann, seinere eier av Granli, g. 1888 m. Sofie Arnesdatter (f. 1857) fra Kongsvinger i Hedmark (ingen barn) – se gnr. 189/42 Granli.

30 Harsson (1995).

«... ET BRA KJERRINGEMNE»

Andreas Kristiansen, omtalt av Peter Lyse som «gamle Kopperun», fortalte om da han fridde til a Marte: «Han hadde sett seg ut et bra kjerringemne bortpå Øst-Modum, men far hennes var påholden. Han var ikke så sikker på om han ville slippe dattera si borti nevene på denne karen, det var mye om og men. Der satt de utved vegg og kom ingen vei, det var ikke nok at jenta ville, han Andreas var både pen og sprek. - Men så gjorde jeg et kast over skinnfellstanga, je, og da sa'n, du kan ta a'Marte, sa'n.»

Skinnfellstang hørte til det faste utstyret på en boplass, skriver Lyse: «To stolper i bakken, et par meter høge, og ei raje oppå. Men det var vel ikke alltid at den var med og avgjorde et frieri».*

* Lyse (1976), s. 31. Lyse har nok misforstått fødestedene her. Det var Andreas Kristiansen som var fra Øst-Modum, og Marte Olsdatter var fra Hole.

«... LØKKLI IHOP»

Peter Lyse skriver på ringeriksmål om Marte og Andreas i Koperud i boka «Attved Tyrifjorden»: «Dom levde løkkli ihop i Kopperustua i et langt liv. Stua er rivin før mange år seia, det vart bygd hotell dær, men de ær brønnin ner nå.»

* Karl August (f. 1858), til Amerika i 1880-årene, vendte tilbake til Norge etter noen år, i 1900 husmann i Sundland på Storøya, seinere i Bjørketangen under Løken og (fra rundt 1913) på Borgentangen under Borgen, g.1 m. Oline (f. 1860 på Helgøya i Hedmark, to barn: Dagny Eugenie og Alfred Markus), g.2 m. Laura Jørgine Aleksanderdatter (1888–1925) fra Tomta under Stadum, seks barn: Alf, Lydia, Bjarne, Olga, Kåre og Sverre – se bind 1 s. 284–285 og 382–383, og bind 3 s. 466.³¹

* Maren Randine (f. 1862).

* Johan (f. 1868), tømmermann, g. 1887 m. Anne Nilsdatter Hamnorie (f. 1869), datter av husmann Nils Andersen og hustru Olea Hansdatter (som var innerster på Nedre Libakke i 1865), minst én sønn Andreas (f. 1888).

I 1900 satt Marte Olsdatter (f. 1822) som enke og «pladsbrugerske» i Koperud. I folketellinga er notert at hun «har offentlig understøttelse».

Koiebråtan

I skrålia ovenfor Elstangen, på høyde med Klokkerbråtan og i underkant av 100 meter på sørsida av bekken som danner grense mellom Klokkerbråtan (Lille Hundstad) og Elstangens skogteig, har det ligget en husmannsplass. Området kalles Koiebråtan, og tufter etter plassen var synlige helt fram til gravearbeider raserte dem for et par år siden. En liten jordvei har det også vært der nede i skrålia. Vi kjenner ikke til når det bodde folk her.

200 meter sørøst for Koiebråtan, innenfor grensen til Hesselberg-Meyers skogteig (gnr. 198/11 Valtersbråten), er det også tufter etter en plass. Her er også rydningsrøyser etter en større åker (i dag tilvokst med skog). Vi har ikke funnet kilder som kan kaste lys over denne plassens historie.

31 Før han giftet seg, ble Karl August Andreassen utlagt som barnefar til et pikebarn, Mathea (f. 1880), av Lovise Sørensdatter (f. 1837) fra «Blom» i Sundvollen.

Eiendommer utskilt fra Rørvika

Sommerro

GNR. 232/4 (TYRIFJORD HOTEL) – HOLEVEIEN 1360

Eiendommen Sommerro ble utskilt fra Rørvika i 1914 og solgt til banksjef M. Jensen og hustru Thea for 2.500 kroner. I august 1919 solgte Thea og M. Jensen eiendommen til Hilmar Løkke for 5.500 kroner, og én måned seinere solgte Løkke den videre til landhandler Martin Hansen for 6.750 kroner.



Sommerro pensjonat ble åpnet i 1924. Eierne Martin Mansen endret seinere navnet til Hansens Hotell. I 1947 solgte han hotellet til William Leonard Erichsen, som endret navnet til Tyrifjord Hotell.

Martin Hansen bygde hotell her, og 24. april 1924 åpnet Sommerro pensjonat. Bygget ble tegnet av Einar Sundøen, og byggmester var Anton Gommæs. For å finansiere det hele, lånte Hansen 30.000 kroner i Hole sparebank.

Hotellet fikk seinere navnet Hansens Hotell.

I 1925 ble det kjøpt en tilleggsparsell (gnr. 231/26, cirka 0,5 dekar) av Mads Løbben, eier av naboeiendommen Sørenga, og i 1930 kjøpte Martin Hansen ytterligere en parsell (gnr. 232/5 Ringerike, på cirka 7 dekar) av Karl Rørvik i Rørvika. Denne parsellen lå mellom hotellet og fjorden. Fra denne ble det i 1940 fraskilt en hyttetomt på 4,2 dekar (bnr. 8 Fjordli).

MARTIN HANSEN (1881–1955) var husmannssønn fra Baskerud i Sundvollen. I 1905 startet han Sundvollen landhandleri, og i 1914 Brobekk vertshus (solgt i 1926 til broren, Ole Hansen). Han var gift med JOHANNE BIRGINE HURUM (1884–1938), datter av Ragna Johnsdatter og Gabriel Borgersen Hurum, som eide Fekjær nordre i årene 1903–24.

Tyrifjord Hotel brant ned til grunnen i 1952 og ble ikke bygd opp igjen. Hotellet ble åpnet i 1924, og ble de første årene kalt Sommerro pensjonat. Foto: Hans Erlandsen



De fikk to døtre: Ruth (1909–1971) og Harriet (1913–1991) – se gnr. 231/21 Sundvolden Hotel.

I 1932 kjøpte Martin Hansen også Sundvolden Hotel. Driften av Hansens Hotell ble da overlatt til datteren RUTH HELGESTAD (1909–1971) og svigersønnen ALF HELGESTAD (1906–1959).

Under krigen ble hotellet i en periode brukt som rekreasjonssted for tyske flyvere.

Ruth og Alf Helgestad drev hotellet til 1946, da hennes far solgte det til Egil R. Rasmussen for 112.500 kroner. Rasmussen satt som eier i 3 måneder, før han i mars 1947 solgte hotellet videre til William Leonard Erichsen for 127.500 kroner, hvorav 15.000 kroner for løsøre.

WILLIAM LEONARD ERICHSEN endret navnet til Tyrifjord Hotel. Han var ugift, og kom fra Nord-Norge. Han drev hotellet til 1952, da det brant ned til grunnen. Hotellet ble ikke bygd opp igjen. Erichsen flyttet til Oslo, hvor han siden drev som restauratør.

Christiania Bank og Kreditkasse i Oslo overtok som eier etter brannen, og ved skjøte av 30. september 1971 solgte de branntomt (bnr. 4 og 5) til Anders Nygaard for 100.000 kroner.

ANDERS NYGAARD (f. 1924) fra Trøgstad i Norderhov var forstmann av yrke, og gift med AINA HÄNDEN (f. 1933) fra Borås i Sverige. Hun er tekstilkunstner, og arbeidet med kostymer ved Den Norske Opera. De bygde enebolig og garasje på eiendommen, og underetasjen (en del etter hotellet som brant) ble pusset opp og tatt i bruk som atelier for Aina Händen. I 1973 overtok hun (ved ektepakt) eiendommen som særeie.

I 1980 ble Anders Nygaard igjen eneeier som ledd i skifteoppgjør i forbindelse med skilsmisse, og i 1982 solgte han eiendommen (gnr. 232/4, 232/5 og 231/26) til Terje Thoresen.

TERJE THORESEN (f. 1941) fra Hønefoss er selvstendig næringsdrivende innen eiendom, bygg/anlegg og investeringer. Han er gift med INGVILD MARIE ODNE (f. 1947), som har vokst opp i Bergen og Oslo. Hun er utdannet økonom og arbeider som eiendomsforvalter i ForvaltningsCompagniet AS i Asker. De har én datter, Ann-Mari (f. 1978), som er bosatt i Hønefoss og gift med Henrik Thoresen Rode (f. 1980) fra Hønefoss (én datter Louise Marie f. 2008).

Siden 1991 har Ingvild Marie Thoresen vært eier av Sommerro, som er i overkant av 10 dekar. Bygninger er enebolig (bygd 1971–72) og garasje (1971–72). I 1985 ble underetasjen (atelieret) påbygd, og i 1995 bygd sammen med eneboligen. I 1990 ble det satt opp et gammelt stabbur (fra sist på 1800-tallet), som ble flyttet hit fra Thoresen-familiens eiendom på Monserud ved Storelva i Norderhov. Denne eiendommen ble eksproprietert av Ringerike kommune, som her bygde kloakkrenseanlegg.

Valhall GNR. 232/10 – HOLEVEIEN 1332

Opprinnelig festetomt, med kontrakt fra Rørvika (festetomt 1) i 1938 til ingeniør Alf H. Rasmussen (f. 1900) på tomt i 25 år til årlig leie 100 kroner (150 kroner hvis festeren oppførte to hytter). Festeren fikk rett til å gjerde inn arealet og til å felle de trær som var nødvendig for å oppføre en eller to hytter med uthus. Videre fikk han veirett, fiskerett og båttrett samt vannrett, og rett til å innløse arealet innen tre år til en pris av 1.000 kroner pr. mål for bakkeskråningen og 500 kroner for en tange i Tyrifjorden.

I 1940 solgte Alf H. Rasmussen hytta med leierett til Guttorm Guttormsen (f. 1902) for 6.500 kroner, og samme år ble eiendommen utskilt fra Rørvika og solgt til Guttormsen for 5.166 kroner.

Borghild og Guttorm Guttormsen solgte i 1941 eiendommen (med hus) til Øistein Borge (f. 1899) fra Oslo for 11.000 kroner.

Ved skjøte av 26. juni 1970 solgte Ragnhild og Øystein Borge³² eiendommen til Jonn Fredriksen for 175.000 kroner.

32 De er foreldrene til Svein Borge (i Hole) og Erik Borge (direktør i Norsk Film AS).

Jonh Fredriksen (f. 1925) fra Heradsbygda var fiskehandler med egen forretning i Hønefoss fra 1945 til 1979. Seinere drev han som tømmerhogger og vedprodusent til 2000. Han er gift med Eileen Linnerud (f. 1954) fra Viul, som er papirarbeider ved Norske Skog/Follum.

I 1980 ble det kjøpt en tilleggsparsell fra Rørvika for utvidelse av veien ned til eiendommen (og videre til fjorden).

I 2002 solgte Fredriksen eiendommen til Finn Roald Sonerud og flyttet til Haug.

Finn Roald Sonerud (f. 1963 i Oslo) har bodd i Hole siden 1969. Han arbeider som heismontør i ThyssenKrupp, og er samboer med Anne Kristin Ericsson Rolstad (f. 1963) fra Hole, som er psykiatrisk hjelpepleier. De har ingen felles barn, men Finn Roald Sonerud har fra tidligere én datter, Linn Victoria (f. 1993). Anne Kristin Ericsson Rolstad har fra tidligere to barn: Stine Marie (f. 1981) og Lars Eric (f. 1984, samboer med Marie Jenny Paulsson Berg f. 1984, én sønn Marcus f. 2003).

Eiendommen er på 9,5 dekar. Enebolig (bygd 1935, påbygd 1955, 1980 og 1994) og garasje/lagerbygg (1995).

Tyriheim GNR. 232/I2 – HOLEVEIEN 1319

Eiendommen ble utskilt fra Rørvika i 1940 og solgt til AS Amalienborg for 22.406 kroner.

I 1953 ble den solgt videre til Stiftelsen Tyriheimen Feriehjem for 282.000 kroner. Stiftelsen var opprettet av funksjonærklubben ved NEBB (Norsk Elektrisk & Brown Boveri) i Bærum, som her bygde 15 hytter samt et sentralbygg (kjøkken, spisesal og vaktmesterleilighet).

I 1980 brant sentralbygget ned til grunnen. Det ble bygd opp igjen i 1982–83.³³

I 1989 ble Tyriheimen solgt til Knut Nyhagen for 4 millioner kroner. Knut Nyhagen (f. 1953) fra Sundvollen er utdannet økonom. Han la inn dusj og toaletter i de 15 hyttene og renoverte sentralbygget med spisesal, konferanserom, kjøkken og vaktmesterbolig. Et halvt års tid ble det drevet asylmottak her, før driften ble lagt om til tradisjonell overnatting og selskapsvirksomhet.³⁴ En stor bruker var Arbeiderpartiet og AUF, som hadde hatt stor møte- og kursvirksomhet her mens funk-

33 Ringerikes Blad skrev 6. februar 1982: NEBB, eller Stiftelsen Tyriheimen Feriehjem, kan nå gjenoppbygges etter brannen for et par år siden. Saken har ordnet seg idet utbygger vil knytte seg til det offentlige ledningsnett.

34 Knut Nyhagen har bygd to hoteller i Hønefoss: Håkonshus Hotel (1986–87) og Hotel Ringerike (1989).



sjonærklubben ved NEBB var på eiersiden. Nyhagen kjøpte rettighetene til navnet «Tyrihans» og planla en større turistsatsing, men planene ble skrinlagt da eieren fikk økonomiske problemer i forbindelse med Hotel Ringerike.

I 1991 ble Tyriheimen solgt til Sundvolden Holding AS (eid av familien Laeskogen) på Sundvolden Hotel. De forandret navnet til Tyriheim, og bygde seks nye hytter. Stedet har siden (inntil 2009) vært drevet sammen med Sundvolden Hotel, som et enklere og rimeligere alternativ innen kurs, konferanser, overnatting og selskaper. I juli 2009 ble Tyriheim tatt i bruk som transittmottak for mindreårige asylsøkere.

Eiendommen er på 23 dekar, og har i dag 22 moderne hytter og et hovedhus med kjøkken, spisesal og salong.

Kveldsro GNR. 232/24 – HOLEVEIEN 1316

Utskilt fra bnr. 7 Solvik (Holeveien 1314) i 1952 og solgt til Lars Tjernsli for 10.500 kroner. Kveldsro ble en slags «partnerbolig» til Solvik.

Lars Tjernsli (1915–1986) fra Abrahamrud ved Elvika i Norderhov var skogsarbeider, og i mange år arbeidet han ved Kleivbanen i Krokkleiva i sommersesongen. Sist i 1950-årene var han bestyrer på Tyriheimen, og han arbeidet også ved ski-

Tyriheim har i dag 22 moderne hytter og et sentralbygg med kjøkken, spisesal og salong (bygd 1982–83 etter at det gamle brant i 1980).

© Fotograf Siri Berrefjord

anleggene i Rødkleiva og Tryvannskleiva i Oslo. Lars Tjernsli var gift med Gerda Rørvik (1910–1991) fra Rørvika, og de fikk én datter, Aud Laila (f. 1946), som har fire barn fra tidligere ekteskap:

* Jan (f. 1963), bosatt i Frogner i Akershus, én sønn Adrian (f. 1992).

* Fred (f. 1966), bosatt i Frogner i Akershus, fra tidligere ekteskap har han tre barn: Hedda (f. 1995, tvilling), Sondre (f. 1995, tvilling) og Lars Martin (f. 2001).

* Jeanette (f. 1973), bosatt på Skedsmokorset, g.m. Hans Madsen fra Danmark, én datter Andrea (f. 2003).

* Ida (f. 1982), bosatt i Romedal i Hedmark, samboer med Thomas Kjeverud fra Romedal.

Gerda Tjernsli arbeidet med hjemmesøm for With's Marine. I mange år var hun kokke, bl.a. ved Sundland pensjonat og på Kleivstua.

Etter Lars Tjernslis død i 1986 satt Gerda Tjernsli i uskiftet bo til 1987, da hun overdro eiendommen til datteren Aud Laila og hennes daværende ektemann, Ove Iversen, for 150.000 kroner og borett i sin levetid. De solgte samme år eiendommen videre til May-Brit og Karstein Anders Ljåstad for 600.000 kroner.

Siden 1997 har Karstein Anders Ljåstad (f. 1950) fra Grønvold i Ådal vært eneeier. Han er konsulent i Statens lånekasse for utdanning, og har tre barn fra tidligere ekteskap: Anette (f. 1981), Hanne (f. 1985) og Anders (f. 1991).

Enebolig (bygd 1952, påbygd 1989), garasje (1992) og stabbur (2001).

Bittebo GNR. 232/15 – HOLEVEIEN 1315

Opprinnelig fritidseiendom, utskilt fra Rørvika i 1945, og i 1949 solgt til Erik Emanuelsen (f. 1902) fra Oslo for 3.000 kroner. Han satte opp en liten hytte her, og solgte i 1958 eiendommen videre til svigersønnen Stener Wold (f. 1925), gift med Berit f. Emanuelsen, for samme beløp (3.000 kroner). De bygde en større hytte her i 1964.

I 1984 ble eiendommen solgt til Petter Kjartan Rognlien (f. 1955) fra Hønefoss. Han er overmontør i Ringeriks-Kraft, og gift med Sa-Ard Bunlang (f. 1969) fra Yassoton i Thailand. Han har fra tidligere ekteskap med Janne Dons Jenssen (f. 1956) fra Bardufoss én datter Marte (f. 1983). Sa-Ard har fra tidligere én datter Jayra (f. 1990).

Eiendommen er på cirka 3,5 dekar. Enebolig (opprinnelig hytte bygd 1964, påbygd 1984–85), og uthus (opprinnelige hytte fra 1950).

Solvik GNR. 232/7 – HOLEVEIEN 1314

Opprinnelig fritidseiendom, utskilt fra Rørvika i 1939 og i 1941 solgt til Gunerius Karlsen (f. 1878) og Kåre Andreas Karlsen (f. 1905) for 4.000 kroner.³⁵ De var far og sønn, og satte opp et hus i tre etasjer på parsellen.³⁶ I 1952 solgte de eiendommen til Erik M. Heien (1893–1989) for 77.000 kroner. Han var forretningsmann i Oslo, og flyttet til Solvik med sin familie.

I 1952 ble en boligtomt (bnr. 24 Kveldsro) utskilt og solgt til Lars Tjernsli for 10.500 kroner.

Etter Erik M. Heiens død i 1989 satt Lisa Heien i uskiftet bo før det i oktober s.å. var hjemmelsovergang (etter skifteattest og testament) til arvingene.³⁷ Ved skjøte tinglyst 31. oktober 1989 solgte de eiendommen til Liv Bentzen (f. 1947) og Erik Rønning (f. 1947), begge fra Hønefoss.

Eiendommen er på 6 dekar.

Hauen GNR. 232/29 – HOLEVEIEN 1312

Utskilt fra Rørvika i 1963 og solgt til eiernes sønn Åge Rørvik for 1.000 kroner.

Åge Rørvik (f. 1943) er utdannet konditor, og har vært ansatt hos Baker Hansen på Majorstua i Oslo (i dag pensjonist). Han er gift med Ragnhild Aasheim (f. 1944) fra Hole, som har arbeidet i Statistisk Sentralbyrå og Rikstrykdeverket. De har to barn:

* Nina (f. 1964), bosatt ved Rørvika, g.m. Truls Søhol (f. 1967) fra Røyse, to barn: Christina (f. 1993) og Ørjan (f. 1998) – se gnr. 232/33 – Holeveien 1310A.

* Jon (f. 1968), bosatt i Etnedal.

Eiendommen er på 2,2 dekar. Enebolig (bygd 1964).

35 I 1942 ble det tinglyst skjøte på eiendommen (bnr. 7 og 11) fra Kåre Andreas og Gunerius Karlsen til Anne Sofie Karlsen (f. 1938) på bnr. 7 og bnr. 11 som gave, verdsatt til 36.000 kroner, med samtykke av setteverge og Aker overformynderi, men overdragelsen ble seinere omstøtt.

36 Gunerius Karlsen bygde også en hytte under krigen på Rørvikas grunn, som ble solgt i 1946 – se gnr. 232/18 Holeveien 1309.

37 Arvingene var: Elsie Fredhøi (f. 1925) på 1/6, Ørnulf Heien (f. 1923) på 1/6, Lill Heien (f. 1928) på 1/6, Fredrik Karlsson (f. 1915) på 1/10, Edel Karlsson (f. 1920) på 1/10, Ingrid Hjelm Hansen (f. 1910) på 3/70, Birgit Becker (f. 1928) på 3/70, Vera Steen Larsen (f. 1930) på 3/70, Gøsta Østergren (f. 1934) på 3/70, Märtha Palm (f. 1929) på 3/70, Ingrid Østergren (f. 1920) på 3/70 og Anna Greta Olsson (f. 1925) på 3/70.

Grønlia GNR. 232/I9 – HOLEVEIEN 1311

Opprinnelig festetomt, utskilt fra Rørvika i 1950 og festet til Gyrd Pettersen (f. 1925). Han kom ikke så langt at han fikk satt opp noe hus der, og det ble i stedet Anders Rørvik (1893–1968), bror av Rørvikas eier Karl Johan Rørvik, som satte opp en brakke på tomta. Han hadde tidligere leid husvære hos Karen Larsen i Nordvolden ved Sundvollen. Anders Rørvik var ugift, og veivokter på veien Vik-Sollihøgda. Han bodde i Grønlia til sin død i 1968.

I 1993 ble festekontrakten overtatt av Hilmar Håkonsen, svigerfar til Rørvikas eier Harry Rørvik.

Hilmar Håkonsen (1927–2006) bygde på brakka slik at det ble bolighus. Han var lagersjef og sjåfør i Oslo, og gift med Margit Kalvsjøhagen (1927–2000) fra Lunner, som arbeidet i Studentsamskipnaden i Oslo. De har én datter Marianne (f. 1948). Hun er gift med Harry Rørvik (f. 1945), som siden 1991 har vært eier av Rørvika. De har to døtre: Anita (f. 1972) og Siv (f. 1975) – se gnr. 232/2 Rørvika.

I 2007 overtok Marianne Rørvik som eier av både huset og eiendommen. Hun solgte i november s.å. Grønlia til Martin Jordet Karlsen og Lene Kristoffersen.

Martin Jordet Karlsen (f. 1984) fra Ringerike arbeider som tanntekniker i Hønefoss, mens hans samboer Lene Kristoffersen (f. 1985) fra Porsgrunn er student ved HIBU (Høgskolen i Buskerud).

Enebolig, garasje og bod.

Evely GNR. 232/33 – HOLEVEIEN 1310 A

En del av eiendommen er tidligere festetomt 6 under Rørvika, med kontrakt i 1949 fra Rørvikas eier Karl J. Rørvik til sønnen Lyder Rørvik på en tomt på 300 m² til årlig avgift 25 kroner. Festeren fikk rett til å bygge hus samt rett til vei, vann og båtfeste. I 1950 ble leietiden endret til 99 år.

Lyder Rørvik (1922–1961) arbeidet i Tollvesenet i Oslo. Han var gift med Eva fra Nittedal (ingen barn). De var bosatt på Lysaker, og bygde hytte på tomta ved Rørvika. Seinere ble den bygd om til helårsbolig, og de flyttet hit.

Etter Lyder Rørviks død i 1961 ble huset og festeretten overtatt av Eva Rørvik. Hun flyttet siden til Nord-Odal, hvor hun har inngått nytt ekteskap.

Parsellen ble utskilt fra Rørvika i 1986 og solgt til Nina Rørvik for 25.000 kroner. I 1989 ble det gamle huset på parsellen brent ned under en brannøvelse.

Nina Rørvik (f. 1964) er gift med Truls Søhol (f. 1967) fra Røyse. De har to barn: Christina (f. 1993) og Ørjan (f. 1998).

Truls Søhol er ansatt ved Vulkan-Smith i Sandvika, mens Nina Rørvik har arbeidet bl.a. i parfymeri og på Kleivstua.

Eiendommen er på 2,4 dekar. Enebolig (bygd 1989) og garasje (1988–89).

GNR. 232/18 – HOLEVEIEN 1309

Utskilt fra Rørvika i 1945. Her stod en hytte som Gunerius Karlsen (eier av bnr. 7 Solvik) hadde bygd under krigen. I desember 1946 ble eiendommen solgt til Bjørn George Kollerøy (f. 1922) for 2.000 kroner. Han var gift med Reidun Kollerøy, som i dag er enke og bosatt på Hvalstad i Asker.

Siden 1997 har Bjørg og Einar Normann Dahlen vært eiere. Bjørg Dahlen (f. 1939) er sekretær av yrke, mens Einar Normann Dahlen (f. 1934) er lærer. De er begge fra Oslo.

Enebolig (opprinnelig hytte), bygd cirka 1944, påbygd 1951 og 1997, og siden rehabilitert.

GNR. 232/42 – HOLEVEIEN 1308

Opprinnelig festetomt, med kontrakt i 1945 fra Rørvikas eier Karl J. Rørvik til datteren Reidun Rørvik på tomt mot årlig leie 25 kroner.

Reidun Rørvik (1908–1992) giftet seg i 1951 med Rolf A. Larsen fra Oslo. Ekteskapet var barnløst. De bodde i Oslo, og satte opp en hytte på tomta i 1950-årene. Etter 1960 ble den utvidet til bolighus.

I 2006 ble huset solgt til Finn Roald Sonerud (f. 1963) og Anne Kristin Ericsson Rolstad (f. 1963), som siden 2002 har vært eiere av gnr. 232/10 Valhall - Holeveien 1308. De kjøpte samme år grunnen av Rørvikas eier, og leide ut boligen fram til 2008, da eiendommen ble solgt til Sidsel Benedicte Rolfsen (f. 1968) fra Oslo. Hun er lærer ved Voksenopplæringscenteret i Bærum, og har én datter Anne Marte (f. 1994).

Enebolig (opprinnelig hytte, ombygd til bolig i 1960-årene) og anneks (15 m2, bygd 2007).

Enerkollen GNR. 232/27 – RØRVIKBERGET 30

Utskilt fra Rørvikberget i 1956, og i april 1957 overdratt til eiernes datter Dagmar Helene Sønsterud (f. 1933). Hun giftet seg i 1958 med Sverre Solli (1926–1998) fra Sokna, og de fikk to barn:

* Kåre (f. 1961), eier av Enerkollen fra 2008, samboer med Unni Smedsrud fra Åsa, to barn – se nedenfor.

* Erling (f. 1965), bosatt i Åsa, g.m. Mariann Nordby fra Oslo, to barn: Josefine (f. 1998) og Nicolai (f. 2001).

Sverre Solli arbeidet ved NEBB på Skøyen i 27 år, og siden ved Strand Sag og Høvleri i Skui i Bærum. Dagmar Solli arbeidet i mange år hos Arne Skøien gullsmedforretning i Hønefoss, og siden i mer enn 25 år hos Gullsmed Jørgensen (som førstedame).

Siden april 2008 har eldste sønn, Kåre Solli (f. 1961) vært eier av Enerkollen. Han er samboer med Unni Smedsrud (f. 1963) fra Åsa, og de har to barn: Helene (f. 1990) og Ole Kristian (f. 1995).

Enebolig (bygd 1958) og garasje (1975).

Fjelltun GNR. 232/26 – RØRVIKBERGET 26

Boligeiendom utskilt fra Rørvikberget i 1956 og solgt til Arvid Kjenner for 1.500 kroner.

Arvid Kjenner (1923–1958) fra Lierskogen var gift med Beda Nordengen (1923–2007) fra Jota på Øst-Modum. De fikk fire barn:

* Marit (f. 1946), bosatt i Oslo, samboer med Tor Svendsen fra Oslo, to sønner fra tidligere ekteskap – se nedenfor.

* Leif Henning (f. 1948), bosatt i Oslo, g.m. Anne Britt Aamodt fra Oslo, tre barn: Gry Heidi (f. 1982), Kjetil André (tvilling, f. 1994) og Bjørn Vegard (tvilling f. 1994).

* Øistein (1951–2006), eier av Fjelltun fra 1979, g.1 m. Reidun Torill Haugen (én datter), g.2 m. Ragnhild Baastad (to barn), og g.3 m. Kari fra Hønefoss (ingen barn) – se nedenfor.

* Lillian (f. 1957), bosatt i Sundvollen, én sønn fra tidligere samboerskap – se nedenfor.

Arvid Kjenner arbeidet på Franzefoss Brug i Bærum, og omkom i en arbeidsulykke i 1958, bare 35 år gammel. Huset ved Rørvika var akkurat ferdig bygd da han døde. Beda Kjenner satt igjen med fire barn i alderen fra 1 til 12 år, og satt som eier av Fjelltun i uskiftet bo til 1975, da hun solgte eiendommen til svigersønnen Ragnar Trygve Knestang for 84.000 kroner og boret i sin levetid.

Ragnar Trygve Knestang (f. 1945) fra Haug var ingeniør i Kodak Norge. Han var gift med Marit Kjenner (f. 1946), som var kontordame på Tørrkopi i Bærum. De ble siden skilt. De fikk to sønner:

* Tor (1973–2002).

* Stein (f. 1976), bosatt i Drøbak, samboer med Mette Bjerke fra Oslo, to barn: Markus (f. 2004) og Linnea (f. 2007).

I 1979 ble eiendommen solgt til Marits bror, Øistein Kjenner, for 115.000 kroner.

Øistein Kjenner (1951–2006) arbeidet som drosjesjåfør, og seinere ambulansesjåfør. Han var gift tre ganger, først med Reidun Torill Haugen (f. 1957) fra Hol i Hallingdal. De fikk én datter, Marita (f. 1975), som er bosatt i Steinsåsen og har to barn fra tidligere ekteskap: Anniken og Joakim. I andre ekteskap var Øistein Kjenner gift med Ragnhild Baastad fra Båstad i Østfold, og de fikk to barn: Øygunn Merethe (f. 1979) og Stein David (f. 1982). Hans tredje kone var Kari fra Hønefoss (ingen barn).

I 1988 ble Fjelltun solgt til eierens yngste søster, Lillian Kjenner, for 600.000 kroner.

Lillian Kjenner (f. 1957) har arbeidet i restaurantbransjen, bl.a. sju år på Fossen Restaurant i Hønefoss, to år i London, og seinere ved forskjellige restauranter/puber i Norge. Fra tidligere samboerskap med Bjørn Harald Johannessen fra Oslo har hun én sønn, Robin (f. 1983), som er bosatt i Bærum og samboer med Hergot Storsveen..

Siden 1991 har Kirsten Gundersby Edvartsen og Leif Asbjørn Slette vært eiere.

Kirsten Gundersby Edvartsen (f. 1957) fra Steinsbråten (Nedre Bråten) i Steinsåsen er renholdsoperatør ved Hole ungdomsskole. Hun er samboer med Leif Asbjørn Slette (f. 1944) fra Åsbygda, som har arbeidet ved Constructor Norge AS (tidligere Høvik Stål AS) på Hensmoen i mer enn 30 år (i dag pensjonist). De har ingen felles barn, men Kirsten har fra tidligere ekteskap to barn:

* Anita (f. 1975), bosatt på Ask, g.m. Per Kristian Karlsrud (f. 1972) fra Ask, to sønner: Magnus (f. 1999) og Martin (f. 2002).

* Jon (f. 1977), bosatt i Hønefoss, samboer med Cecilie Røed (f. 1974) fra Molde. Fra tidligere samboerskap med Hanne Voje Heieren (f. 1981) fra Hønefoss har han to sønner: Jonathan (f. 2002) og Sebastian (f. 2003).

Eiendommen er på 0,6 dekar. Enebolig (opprinnelig murhus bygd 1958, siden påbygd og restaurert) og garasje (1976).

GNR. 232/34 – UTSTRANDA 1-3-5-7-9

I 1989 ble en parsell på 48 dekar ved fjorden sør for Rørvika utskilt fra Elstangen og solgt for 4 mill. kroner til Arne B. Laeskogen (f. 1935), daværende eier av Sundvolden Hotel.

Lengst nord på eiendommen ble det i 2004 bygd terrasseleiligheter, som blir leid ut.

I januar 1996 solgte Arne B. Laeskogen eiendommen til Strand Hotel Sundvolden AS for 4,3 mill. kroner.

Elstangen er regulert med 15.000 m² utbyggingsareal, og det foreligger planer om temahotell med 200 værelser her. Om de kommer til utførelse, avhenger av utviklingen på kurs- og konferansemarkedet.

GNR. 232/45 KLOKKERLIA 28

I 1989 ble Hole kommune eier av et 168 dekar stort område på oversida av E16 ved Elstangen. Våren 2004 ble Elstangen AS stiftet, med Hole kommune og RINGBO BBL som eiere. Av aksjekapitalen på 1 millioner kroner, skjøt de inn en halvpart hver. RINGBO er forretningsfører for selskapet, som siden har solgt 17 eneboligtomter, hvorav 11 er bebygd ved årsskiftet 2008–09. I tillegg er det solgt en tomt til et utbyggings-selskap som oppfører åtte leiligheter i flermannsboliger.

Sommeren 2006 startet Elstangen AS bygging av en bolig-blokk med 22 leiligheter, og i 2007 solgte selskapet tomta som blokka står på til Klokkerlia 28 Borettslag for 1,6 millioner kroner. I månedsskiftet august/september samme år stod boligblokka ferdig for innflytting.

Av de 22 leilighetene eier Elstangen AS fire leiligheter (som alle er utleid pr. desember 2008). De 22 leilighetene eies i desember 2008 av:

*En del av det nye boligfeltet i Klokkerlia, med Klokkerlia 28 Borettslag øverst til høyre.
© Fotograf Siri Berrefjord*



Svend Strand Torgersen.
Elstangen AS.
Arne Thorvaldsen.
Elstangen AS.
Elstangen AS.
Elstangen AS.
Vivian Holmberg og Viggo Iver Gatevold.
Björg Sjørbotten.
Inger Grete Narum.
Kari Lislerud og Arthur Bjåland.
Jorunn Tollefsen.
Torill og Tor Lørdahl.
Deborah Ann og Andreas Bakke.
Miriam Fivel.
Ingunn Hafnor.
Ellen og Tom Olaf Iversen.
Grete Schippers og Bernt Arve Andersen.
Kari og Jan Erik Denné.
Kristin Blystad-Collins.
Kjetil Hoddevik.
Kjellaug Skotte og Knut Berntsen.
John Skåtøy.

GNR. 232/57 KLOKKERLIA 24

Tomta ble utskilt og solgt i 2007 til Monica Elisabeth Bøsei og Jon Olsen.

Monica Elisabeth Bøsei (f. 1966) fra Oslo er siden 1991 daglig leder på Utøya, mens hennes samboer Jon Olsen (f. 1964) fra Askim er driftsleder samme sted. De har to barn: Helene (f. 1994) og Victoria (f. 2000).

Enebolig (bygd 2008–09).

GNR. 232/56 KLOKKERLIA 22

Tomta ble utskilt og solgt i 2007 til Hilde Dyrendal Lervik og Lars Vestheim.

Hilde Dyrendal Lervik (f. 1980) fra Drammen er spesialsykepleier ved Sykehuset Buskerud. Hun er samboer med Lars Vestheim (f. 1974) fra Brandbu, som er produktspesialist i Biomet Norge. De har én sønn Noah (f. 2004).

Enebolig (bygd 2008).

GNR. 232/55 KLOKKERLIA 20

Tomta ble utskilt og solgt i 2007 til Siw Lene Skei Tanem (f. 1968) og Jo Alex Tanem (f. 1966).

Enebolig (bygd 2008–09).

GNR. 232/43 KLOKKERLIA 13

Utskilt og solgt i 2006 til Prestmarken Invest AS, som eies av Per Halvor Prestmarken (f. 1972) fra Jevnaker. Han er utdannet ingeniør, og har arbeidet i bilbransjen i hele sitt yrkesaktive liv. I 2002 etablerte han eget firma, Prestmarken Bil, som siden 2004 har holdt hus på Vik i Hole. Per Halvor Prestmarken er samboer med Jasmin Nani (f. 1985) fra Bærum, som arbeider med psykisk utviklingshemmede og samtidig utdanner seg til sykepleier.

Enebolig og garasje (bygd 2007–08).

GNR. 232/40 KLOKKERLIA 12

Solgt fra Hole kommune i 2005 til Kristian Gullaksen (f. 1978 i Ålesund). Han har vokst opp på Sokna og ved Utvika i Hole, og arbeider som supportingeniør Toshiba Aircondition/varmepumper i firma ABK AS. I tillegg har han eget firma som dj (diskjockey).

Enebolig (bygd 2008–09) og garasje.

GNR. 232/48 KLOKKERLIA 11

Utskilt og solgt i 2006 til Une Merethe Arnesen og Thomas Rønberg Christoffersen.

Une Merethe Arnesen (f. 1968) fra Hønefoss er barnehageassistent i Svensrud naturbarnehage på Røyse. Hun er samboer med Thomas Rønberg Christoffersen (f. 1968) fra Espergærde i Danmark, som er elektriker hos Ing. Morten Fure AS i Oslo. De har to sønner: Filip (f. 2006) og Felix (f. 2008). Fra tidligere samboerskap med John Christian Formodalen (f. 1971) fra Jevnaker har Une Merethe én sønn, Fabian (f. 1998).

Enebolig og garasje (bygd 2008–09).

GNR. 232/41 KLOKKERLIA 9

Utskilt og solgt i 2005 til Kirsten Marie og Paul Johan Rian. Kirsten Marie Rian f. Østrem (f. 1947) fra Bergen er førstekonsulent ved Nordre Buskerud politidistrikt. Hun er gift med Paul Johan Rian (f. 1945) fra Oslo, som er seniorkonsulent i Utenriksdepartementet. De har to døtre:

* Jorunn Lovise (f. 1968), bosatt i Sundvollen, g.m. Magnar Frengstad fra Oslo, to barn: Sigurd (f. 2001) og Eirik (f. 2004). Fra tidligere ekteskap med Jarle Røine fra Hønefoss har hun én datter, Linn Marie (f. 1995).

* Anne Bjørg (f. 1971), bosatt i Skotselv i Modum, samboer med Anders Reggestad fra Hokksund.

Enebolig (bygd 2006–07) og garasje (2007).

GNR. 232/44 KLOKKERLIA 7

Solgt fra Hole kommune i 2006 til Ann Kristin Simonsen og Rune Gårdvik for 840.000 kroner. Rune Gårdvik (f. 1981) fra Rabba ved Hønefoss er konstruktør/servicetekniker ved VA-Tech, mens hans samboer Ann Kristin Simonsen (f. 1979) fra Hole er driftsleder ved Innsikt AS i Hønefoss.

Enebolig og garasje (bygd 2006–07).

GNR. 232/51 KLOKKERLIA 5

Solgt fra Hole kommune i 2006 til Anja Kristin og Geir Helge Valdemarsen for 750.000 kroner. Anja Kristin Valdemarsen f. Hansen (f. 1974) fra Sørkedalen er kontormedarbeider hos Løvenskiold-Vækerø, mens Geir Helge Valdemarsen (f. 1969) fra Brumunddal er selger ved Maxbo på Bærums Verk.

Enebolig (bygd 2007) og garasje (2007).

GNR. 232/52 KLOKKERLIA 3

Utskilt og solgt i 2007 til Tone Hungerholdt (f. 1981) fra Steinsåsen. Hun arbeider som Crew Manager i QZ Promotions i Oslo, og er samboer med Helge Haugstad (f. 1982) fra Sør-Fron, som er distriktsansvarlig i HTS. De har én datter Tomine (f. 2008).

Enebolig (bygd 2008) og garasje (2009).

GNR. 232/53 KLOKKERLIA 1

Solgt fra Hole kommune i 2007 til Jarle Hoddevik og Anne Cathrine Bakke Hoddevik for 870.000 kroner.

Jarle Hoddevik (f. 1966) fra Sundvollen er trafikklærer, mens Anne Cathrine Bakke Hoddevik (f. 1965) fra Billingstad i Asker er resepsjonsleder ved Sundvolden Hotel. De har to døtre: Mie Cathrine (f. 1990) og Ida Christine (f. 1995).

Enebolig og garasje (bygd 2007).

Hytter og fritidseiendommer under gnr. 232 Rørvika

Fjordli GNR. 232/8 – HOLEVEIEN 1356

Utskilt fra Sommerro i 1940³⁸ og solgt til Zakken Johansen for 4.000 kroner.

Zakken Johansen (1904–1971) var banemester på Bislett stadion i Oslo. Han bygde en hytte av materialer fra husmannsstua i Koperud, som lå like ovenfor. Etter hans død i 1971 satt Inga Katarina Johansen som eier i uskiftet bo, inntil eiendommen i august s.å. ble solgt til Bjarne Rasch (f. 1944) og Olaf Martin Rasch (f. 1913) for 75.000 kroner. I 1973 ble det kjøpt en tilleggsparcell på 1,3 dekar fra Sommerro.³⁹

Siden 1997 har Bjarne Rasch (f. 1944) vært eneeier. Han er bosatt i Oslo.

Eiendommen er på 4,2 dekar.

Fjordstrand GNR. 232/9 – HOLEVEIEN 1328

Utskilt fra Rørvika i 1940 og solgt til Oskar Hilmar Bakken (f. 1893) fra Hønefoss for 1.300 kroner. I 1979 var det hjemmelsovergang til arvingene,⁴⁰ hvorefter den tidligere eiers nevø, Arvid E. Toverud (f. 1921) i Hønefoss løste ut sine medarvinger og ble eneeier.

Siden 1988 har Magne Jostein Øvergård (f. 1943) vært eier. Han er bosatt på Eiksmarka i Bærum. Eiendommen er på 1,9 dekar.

Leikribu GNR. 232/13 – HOLEVEIEN 1326

Opprinnelig festetomt 2 under Rørvika, kontrakt i 1939 til Anders Holmsen (f. 1895) på tomt i 25 år mot årlig leie 125 kroner. Festeren fikk båtfeste, fiskerett i Tyrifjorden, veirett, rett til garasje plass samt vannrett i en bekk.

Anders Holmsen solgte samme år (1939) hytta med leierett til Ambros O. Haave (f. 1906) for 3.000 kroner, og året etter solgte Haave den videre til Hulda Marie Arnesen (f. 1909) og

38 Egentlig utskilt fra en tilleggsparcell til Sommerro, bnr. 5 Ringerike, som Sommerros eier Martin Hansen kjøpte av Jarl J. Rørvik i 1930.

39 Siden skal også Eva Johansen (f. 1937) ha eid hytta i noen år. Hun var gift med Johnny Johansen fra Avtjerna ved Sollihøgda (Bærum), som var sønn av Hans Johansen og sønnesønn av Hjalmar Johansen på Frøshaugsetra.

40 Arvingene var: Arvid Toverud (f. 1921), Eva Gruer (f. 1912), Kjell Thornberg (f. 1926) og Inger-Jorun Kristoffersen (f. 1941).

Kristian Arnesen (f. 1912) for 4.500 kroner. Eiendommen ble utskilt fra Rørvika i 1941, og i 1943 solgt til Hulda Marie og Hans Kristian Arnesen fra Oslo for 3.500 kroner.

Glitre (FAGERSTRAND) GNR. 232/6 – HOLEVEIEN 1320
Eiendommen het opprinnelig Fagerstrand, utskilt fra Rørvika i 1933 og solgt til Erik Emanuelsen, Olav Hoel og Anna Bergersen for 900 kroner. Kjøperne lånte 3.000 kroner i Arbeidernes Landsbank mot pant i eiendommen, og begjærte seinere navnet endret til Glitre.

I 1974 var det hjemmelsovergang fra Anna Bergersen til Othilie Emanuelsen og Margit Therese Hoel, enker etter to av de tidligere eierne, på hennes tredjepart. Dermed eide Othilie Emanuelsen og Margit Therese Hoel en halvpart hver, som de samme år overdro til hvert sitt barn, Berit Wold (f. 1929) og Roar Hoel (f. 1945). Berit Wold solgte i desember s.å. sin halvpart til Roar Hoel, som dermed var eneeier. Roar Hoel er bosatt på Jar i Bærum, og eier siden 1974 også bnr. 17 Glitre II, som hans far Olav Hoel kjøpte av Karl J. Rørvik i 1949 for 4.000 kroner.

Tyribo GNR. 232/16 – HOLEVEIEN 1318
Opprinnelig festetomt 3 under Rørvika, kontrakt i 1939 til Anders Holmsen (f. 1895) på tomt i 25 år mot årlig leie 125 kroner. Festeren fikk båtfeste, fiskerett i Tyrifjorden, veirett, rett til garasjeplass samt vannrett i en bekk. Samme år (1939) solgte Anders Holmsen hytta med leierett til ingeniør Johs. Bentzen (f. 1878).

Eiendommen ble utskilt i 1945, og i 1949 solgt til Bentzen for 800 kroner. I 1959 solgte Elna Bentzen eiendommen til Dagny Aagenæs for 20.000 kroner. I 1972 ble hytta kjøpt av Thoralf Heim (f. 1923). Etter hans død i 2002 eies Tyribo av hans kone, Eva Alfhild Heim f. Næss (f. 1926). Hun er bosatt på Vøyenenga i Bærum.

Eiendommen er på 1 dekar.

FESTETOMT 5 UNDER 232/2 – RØRVIKBERGET 28
Festekontrakt i 1949 til fru Inga Torstensen på en tomt på cirka 1 mål (kalt «Thorsheim») i 25 år mot årlig avgift 150 kroner, med rett til fornyelse. Leier fikk rett til å oppføre hytte, og rett til vann og båtstø. I dag er det barnebarnet Tom Torstensen som er fester. Han er bosatt i Oslo.

Klokkerbråtan⁴¹ var tidligere husmannsplass under Lille Hundstad på Røyse, og lå nederst i gårdens skogteig mellom Manaskaret og Elstangen.

Klokkerbråtan
cirka 1930.



I 1865 satt her husmann med jord og dagarbeider *Nils Helgesen* (44) med hustru *Mari Andersdatter* (48) og tre barn: Helene (12), Karen (12) og Maren (8). På plassen bodde også et fattiglem, *Mari Hansdatter* (37, ugift) med sin datter, *Kristine Hansdatter* (3). De hadde 1 ku og 1 sau, og sådde $\frac{3}{8}$ t. bygg og 1 t. poteter.

Nils Helgesen (f. 1821) var husmannssønn fra Høgstet under Øverby, mens *Mari Andersdatter* (1818–1878) var fra Tjernsli i Lier (Sollihøgda). Hun bodde i Utvika da hun giftet seg med *Nils Helgesen* i 1856, men da hadde hun allerede to år tidligere (1854) fått tvillinger med den samme *Nils*.

De ble etterfulgt på plassen av datteren *Maren* og hennes mann, *Martin Johansen* fra Bråten (Nordli) i Bjørkåsen i Steinsfjeringen – se nedenfor. En annen av døtrene, *Karen* (1854–1905), ble i 1878 gift med *Nils Gulbrandsen* fra Steinsfjeringen, seinere husmann i Bjørkåsen. De fikk åtte barn – se bind 2 s. 204–205.

Martin Johansen Klokkerbråten (f. 1848) var i 1870-årene husmann i Bjerkebakken under Oppigarden Bjørke. Han var i første ekteskap gift med *Inger Hansdatter Svarstad*, og vi kjenner to av deres barn (se bind 2 s. 200 og 207):

41 I omtalen brukes navnet *Klokkerbråtan* om bruket (husmannsplassen), mens familienavnet er *Klokkerbråten*. Veien gjennom området heter *Klokkerbråtan*.

* Hans (1875–1939), i 1910 bosatt i Krokvik under Vik med kone og én datter, fra 1910 eier av Nordli ved Rudsødegården, g.m. Anne Torkjellsgard (1872–1953) fra Vats i Ål, fem barn: Inger Gurine (f. 1899), Erling (f. 1904), Kristian (f. 1907), Hanna Annette (f. 1911) og Martha – se bind 1 s. 448–449.

* Johan (f. 1876), fra 1911 eier av Hellerud (og seinere Nordstøa) på østsida av Steinsfjorden, g.m. Dorthea Jakobsdatter (f. 1864) fra Langebru på Krokskogen. Dorthea hadde fra tidligere to barn: Jenny Marie Nilsdatter (f. 1888, gift med Peter Lyse, ingen barn – se gnr. 230/3 Lårvikkleiva) og Anna Margrethe Jørgensdatter (f. 1897, gift med Martin Andersen Sønsterud, tre barn – se gnr. 229/5 Nordstøa – Åsaveien 340).

Da Maren Nilsdatter (f. 1858) og Martin Johansen (f. 1848 i Norderhov) giftet seg i 1891, var Martin husmann under Vik. Kort tid etter overtok han som husmann i Klokkerbråtan, etter svigerfaren. I 1893 lånte Martin Johansen Klokkerbråtan 190 kroner av Lille Hundstads eier, Anders M. Ruud, mot pant i husene på plassen (som Martin eide). Han skal ha hatt med seg en husmannsstue da han overtok Klokkerbråtan.

Maren Nilsdatter og Martin Johansen fikk tre barn:

* Marie (1891–1915, g.m. Martin Andersen Sønsterud (1886–1966), eier av Ring-Sørum i Steinsfjeringen 1916–28, og fra 1915 av Nordstøa på østsida av Steinsfjorden, tre barn: Anders (f. 1911), Odd (f. 1912) og Marie Dorthea (f. 1915) – se gnr. 229/5 Nordstøa (Åsaveien 340).

* Nikolai (1894–1928), g.m. Alice Othilie Haglund (1903–1964) fra Bråten (Haglund), to barn: Kjell (f. 1925) og Randi Nelly (f. 1926) – se nedenfor.

* Johannes (1897–1962), bosatt på Sundland på Storøya, fra 1919 på Tveita og siden på Kjelsås i Oslo, g.m. Ragna Mathilde Iversen (1895–1975) fra Veme, fire barn: Martin (1916–2001, bosatt i Oslo, g.m. Astrid Vikeraug 1920–2000 fra Vikersund, to døtre: Anne Mari f. 1948 og May Lis f. 1952), Mildrid Synnøve (1918–1991, bosatt i Oslo, g.m. Oskar Granum 1913–2004 fra Toten, én datter Sonja f. 1944 – se gnr. 210/10 Løndli – Klokkerbråtan 39), Svanhild (1920–1983, bosatt i Oslo, g.m. Kåre Nicolaisen 1921–2004, ingen barn) og Kåre (1923–1975, bosatt i Oslo, g.m. Else Gerd Karlsen fra Årvoll, fem barn: Berit, Bjørn Erik, Tore, Berit og Lasse – se gnr. 210/11 Fjeldbu – Klokkerbråtan 34).

I 1900 satt Maren og Martin i Klokkerbråtan med sine tre barn samt hans yngste sønn fra første ekteskap, Johan.

I 1904 ble det tinglyst et pantedokument fra Martin Johansen Klokkerbråtan til Anders M. Ruud for 1.060 kroner, hvorav 1.000 kroner var gjeld og 60 kroner skadesløsbrev med pant i debtors hus på Klokkerbråtan.



Alice Martinsen f. Haglund (1903–1964) og Nikolai Martinsen (f. 1894) med datteren Randi Nelly (f. 1926).

Nikolai Martinsen var veivokter på "chausséen" og mottok pokal og diplom fra Kongelig Norsk Automobilklub for godt veivedlikehold.



Sønnen Nikolai Martinsen (1894–1928) overtok Klokkerbråtan etter sine foreldre. Han var gift med Alice Othilie Haglund (1903–1964) fra Bråtan (Haglund) på Utstranda, og de fikk to barn:

* Kjell Trygve (f. 1925), g.1 m. Karin Røine, tre barn: Bjørn Arild (f. 1947), Inger Lise (f. 1949) og Trygve (f. 1963). Kjell g.2 m. Mary Sofie Kristiansen fra Bærum (ingen barn) – se gnr. 210/8 Navarhaugen (Klokkerbråtan 30).

* Randi Nelly (1926–2000), g.m. Jens Teigen (1924–2004) fra Røyse, ingen barn.

Nikolai Martinsen var veivokter. Han døde i 1928, bare 34 år gammel, og Alice Othilie giftet seg igjen med Birger Vinger (f. 1911). I 1938 ble Klokkerbråtan utskilt fra Lille Hundstad og solgt til Vinger for 1.000 kroner.



Birger Vinger (f. 1911) arbeidet som skomaker under krigen, men var en nevenyttig kar også på andre områder. Her ved snekkerbenken.



Birger Vinger (f. 1911) og hans kone Alice f. Haglund (1903–1964) foran stabburet i Klokkerbråtan en gang i 1950-årene.

Birger Vinger var sønn av «pike» Berte Johansen (1885–1950) og ungkar og dagarbeider Georg Olsen Vinger. Berte var søster av Martin Johansen Klokkerbråten, og da Birger ble konfirmert i 1926, bodde han i Klokkerbråtan, rimeligvis sammen med mora. Da hun døde i 1950, ble hun kalt Berte Johansen Klokkerbråten i kirkeboka.

Birger Vinger var skomaker med eget verksted, og drev som skomaker også noen år etter krigen, før han begynte ved Tomten Fabrikker i Sandvika. Sine siste yrkesaktive år var han veivokter mellom Sundvollen og Sollihøgda. Ekteskapet med Alice Othilie Haglund var barnløst.

Birger Vinger var en habil trekkspiller, og ellers en svært munter person. Han bygde nye hus i Klokkerbråtan, og senere bygde han også hus til Alices to barn fra første ekteskap, Kjell (gnr. 210/8 Navarhaugen – Klokkerbråtan 30) og Randi (gnr. 210/7 Røyskattlia – Klokkebråtan 26).

I perioden 1944–1954 ble det utskilt og solgt sju parseller fra Klokkerbråtan, tre boligtomter og fire hyttetomter – se nedenfor.

I 1959 flyttet Alice og Birger Vinger til Veigaard i Sundvollen, som de kjøpte sammen med hennes datter Randi og dennes ektemann Jens Teigen – se gnr. 231/43 Veigaard (Åsaveien 24).

Ved skjøte av 15. oktober 1959 ble Klokkerbråtan solgt til Aase Hogstvedt (f. 1916) for 38.000 kroner. Hun var emaljører hos gullsmed David Andersen i Oslo, og giftet seg samme år (1959) med Sigurd Maursæt (sølvsmed og kunstner) fra Maurset på Hardangervidda. De var barnløse, og testamenterte eiendommen til Redd Barna (hjemmelsovergang i 1972).

Ved skjøte av 18. februar 1974 solgte Redd Barna eiendommen til Ragne Kathinka Røsvik Osborg (f. 1937) for 170.000 kroner. Hun er fra Vik i Hole, og gift med Petter Osborg (f. 1926). De har to barn: Guttorm Johan (f. 1967) og Ruth Louise (f. 1970). Familien er bosatt i Volda på Sunnmøre, og bruker Klokkerbråtan som fritidssted.

Eiendommen er i dag bebyggt med hytte, anneks og garasje.



Alice Vinger f. Haglund (1903–1964) foran skomakerstua i Klokkerbråtan. Bildet er tatt i 1950-årene.



Birger Vinger (f. 1911) i Klokkerbråtan hadde ingen traktor på bruket, og måtte stole på egne krefter.

Boligeiendommer i Klokkerbråtan

Fjeldbu GNR. 210/II – KLOKKERBRÅTAN 34

Utskilt fra Klokkerbraaten i 1946 og solgt til Kåre Martinsen, nevø av Klokkerbråtans tidligere eier Nikolai Martinsen, for 703 kroner. Han bygde en hytte på parsellen.

Klokkerbråtan i 1950-årene, med utsikt mot Storøysundet.



Kåre Martinsen (1923–1975) var bosatt i Oslo, og gift med Else Gerd Karlsen (1926–1992) fra Årvoll i Oslo. De fikk fem barn, hvorav to døde som små:

- * Berit (f. og d. 1948), d. 10 måneder gammel.
- * Bjørn Erik (f. 1949), eier av Fjeldbu 1972–2008, g.m. Evelyn Norveig Fossheim – se nedenfor.
- * Tore (f. 1953) bosatt i Begnadalen, ugift, én datter Camilla (f. 1986).
- * Berit (f. 1958, tvilling), bosatt på Bøler i Oslo, g.m. Rune Halvorsen (f. 1954) fra Teisen, tre barn: Thomas (f. 1977), Anette (f. 1980, samboer med Lars Meisingseth, to barn: Sandra Helen f. 2001 og Daniella Ariane f. 2003) og Maria (f. 1993).
- * Lasse (1958–1963, tvilling), d. 5 år gammel i trafikkulykke.

I 1972 ble eiendommen solgt til sønnen Bjørn Erik for 50.000 kroner. Han bygde på hytta og bosatte seg her. Bjørn Erik Martinsen (f. 1949) er selvstendig næringsdrivende som innehaver av Martinsen Maskin og Automatgear på Røyse. Han er gift med Evelyn Norveig Fossheim (f. 1957) fra

Vassenden i Jølster, og de har to barn: Adrian (f. 1986) og Niklas (f. 1988). Evelyn er ansatt i Posten i Hønefoss, og er siden høsten 2008 eier av Fjeldbu.

Bjørn Erik har to barn fra tidligere ekteskap med Kjersti Bakkerud (f. 1947) fra Oslo:

* Rita (f. 1966), bosatt i Hurdal, fra tidligere ekteskap med Petter Sveen har hun seks barn: Pål Richard (f. 1982), Tom Erik (f. 1985), Jørn Petter (f. 1987), Jim Marius (f. 1990), Caroline (f. 1994) og Marte (f. 1996).

* Svein Erik (f. 1971), ugift, bosatt i Oslo.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (opprinnelig hytte, bygd 1955, påbygd 1972–73).

Navarhaugen GNR. 210/8 – KLOKKERBRÅTAN 30

Utskilt fra Klokkebråtan i 1944 og av eierne Alice og Birger Vinger solgt til hennes sønn fra første ekteskap, Kjell Trygve Martinsen, for 1.500 kroner.

Kjell Trygve Martinsen (1925–1995) var gift to ganger, først med Karin Røine (1929–1966) fra Hønefoss. De fikk tre barn:

* Bjørn Arild (f. 1947), bosatt i Hønefoss, samboer med Nelly Marion Høglund (f. 1950) fra Hønefoss, én datter Linda (f. 1979). Bjørn Arild har fra tidligere tre barn: Ann-Elin (f. 1967), Jon Terje (f. 1969) og Kjell Erland (f. 1976).

* Inger Lise (f. 1949), bosatt i Hønefoss, g.m. Per Erik Høglund (f. 1949) fra Hønefoss, to barn: Trond Ole (f. 1968, bosatt på Tyrstrand, samboer med Hege Sjaamo fra Tyrstrand, én sønn Vebjørn f. 2006. Trond Ole har fra tidligere samboerskap med Line Modalen én datter Mia Christine f. 1993), og Jens Erik (f. 1972, bosatt på Ask, samboer med Rita Haagenrud fra Veme, én sønn Even f. 1999).

* Trygve (f. 1963), bosatt i Hønefoss, g.m Dina Bulacital fra Thailand. Fra tidligere samboerskap med Rita Orebråten fra Hole har han én sønn Jan Remy (f. 1984), og fra tidligere ekteskap med Linda Pettersen fra Elverum én sønn Robin (f. 1994).

I 1969 giftet Kjell Trygve Martinsen seg igjen med Mary Sofie Kristiansen fra Bærum. Dette ekteskapet var barnløst.

Kjell Trygve Martinsen arbeidet i Bærum Fiskecentral i 18 år. Seinere kjørte han drosje, og sine siste yrkesaktive år hadde han som bussåfør (Engeseth Busslinjer).

I 1980 solgte de eiendommen til Edel Johanne og Jan-Tore Bosåen, og flyttet til Hønefoss.

Jan-Tore Bosåen (f. 1946) fra Dale i Hordaland var inntil 1995 skole- og kultursjef i Hole kommune. Siden var han sektorleder (humanitær sektor) i kommunen inntil 2000, da han tiltrådte stilling som leder for Øst-norsk helsenett. Etter fusjon i 2004 har han vært partneransvarlig i Norsk Helsenett. Han giftet seg i 1970 med Edel Johanne Austli (f. 1947) fra Snåsa i Nord-Trøndelag, og de fikk to adoptiv sønner fra Sri Lanka:

* Jan Frode Kapila (f. 1977), bosatt på Nesttun ved Bergen, g.m. Ingunn Roth (f. 1977), to sønner: Ole Jørgen (f. 2002) og Jonathan (f. 2004).

* Ole Martin Jewantha (f. 1982), studerer i Oslo.

Etter skilsmisse og skifteoppgjør i 2001 overtok Edel Johanne Austli som eier av Navarhaugen. Hun er utdannet sykepleier, helsesøster og sykepleielærer, og var fra 1987 (i 10 år) institusjonssjef ved Høyenhall bo- og rehabiliteringssted i Hole. Hun har også vært distriktshelsesøster i Hole, og er i dag spesialrådgiver i Bærum kommune. Hun giftet seg igjen i 2005 med Olav Bersås Børslett (f. 1946), som har vokst opp på Berkåk og Oppdal i Sør-Trøndelag. Han er utdannet sivilingeniør, og arbeider som prosjektleder i Bærum kommune. Fra tidligere har han fire sønner:

* Rune (f. 1973), bosatt i Moss, g.m. Kristin Holden (f. 1976), to barn: Ida Victoria (f. 2005) og Filip August (f. 2007).

* Håvard (f. 1977), bosatt i Trondheim, samboer m. Marit Synnøve Skråve (f. 1977), to barn: Henrik (f. 2004) og Synnøve (f. 2007).

* Øystein (f. 1980), studerer i England.

* Pål Anders (f. 1984), studerer i Oslo.

Etter grensejustering i 1992 er eiendommen på 1,9 dekar. Enebolig (opprinnelig tømmerhytte bygd 1950, påbygd/ombygd 1988–89), garasje (1988–89) og uthus.

Røyskattlia GNR. 210/7 – KLOKKERBRÅTAN 26
Utskilt fra Klokkebråtan i 1944 og av eierne Alice og Birger Vinger overdratt til hennes datter Randi Martinsen.

Randi Nelly Martinsen (1926–2000) var gift med Jens Teigen (1924–2004) fra Røyse. Ekteskapet var barnløst.

I 1959 flyttet Randi og Jens Teigen til Veigaard i Sundvollen, som de kjøpte sammen med hennes mor Alice og dennes andre ektemann Birger Vinger – se gnr. 231/43 Veigaard (Åsaveien 24). Røyskattlia ble da solgt til Eva og Torgeir Winger fra Oslo for 30.800 kroner.

De solgte i 1970 eiendommen videre til Martin Dalhaug (f. 1921) for 140.000 kroner.

Siden 2002 har Nina Helen Papst (f. 1968) vært eier. Hun er fra Skui i Bærum, og arbeider som resepsjonist i Sandvika.

Fritidseiendommer i Klokkerbråtan



På stabburstrappa i Klokkerbråtan rundt 1950, fra venstre: Martin Martinsen (f. 1916), hans kone Astrid f. Vikerhaug f. 1920, Sonja Granum (f. 1944), Synnøve Granum f. Martinsen (f. 1918) og Oskar Granum (f. 1913).

Kroken GNR. 210/12 – KLOKKERBRÅTAN 40

Utskilt fra Klokkerbråten i 1954 og solgt til Erik Petterson (1907–1989) fra Skui i Bærum for 500 kroner. Han kjøpte den gamle skomakerstua og stabburet i Klokkerbråtan (begge bygd av Birger Vinger), og flyttet dem opp på parsellen.

Erik Petterson var gift med Else Horni (1912–2008), som drev frisørsalong i Skui. De var barnløse, og etter mannens død i 1989 solgte hun eiendommen til sin niese Edle f. Horni (f. 1948) og hennes mann Terje Aaslie (f. 1945), med bruksrett for selger i hennes levetid.

I 1996 ble Edle Aaslie eneeier. Hun er bosatt på Vøyenenga i Bærum.

Siden 2001 eies Kroken av Erna C. Moltzau Fauske og Trygve Fauske. De er bosatt i Steinsåsen.

Løndli GNR. 210/10 – KLOKKERBRÅTAN 39

Utskilt fra Klokkerbråten i 1946 og solgt til Oskar Granum (1913–2004) for 401 kroner. Han var fra Toten og bosatt i Oslo, og hadde i ekteskap med Mildrid Synnøve Martinsen

(1918–1991)⁴² én datter Sonja (f. 1944), som er gift med Carl Ingvald Mathias Aalholm (f. 1938) fra Oslo. De har fire barn: Sonja Beate (f. 1963), Aina Marie (f. 1966), Inghild Merethe (f. 1967) og Carl Are Mathias (f. 1968).

Siden 2003 har datteren Sonja og hennes mann Carl Ingvald M. Aalholm vært eiere. De er bosatt på Tomter i Østfold.

Utsikten GNR. 210/13 – KLOKKERBRÅTAN 27

Utskilt fra Klokkebråtan i 1954 og solgt til Marius Mikkelsen (f. 1898) for 3.000 kroner. Han var bosatt i Oslo med hustru Ågot. De solgte seinere hytta til en dansk kunstner.

Siden 1995 eies Utsikten av Ragna Kathinka Røsvik Osborg (f. 1937) fra Hole, som er bosatt i Ørsta på Sunnmøre. Hun er også eier av Klokkebråten – se gnr. 210/6.

Granli (Kilden) GNR. 189/42 – HOLEVEIEN 1361

Granli er en boligeiendom som ligger nederst i skogteigen Sørum skog gnr. 189/8 ved Sundvollen. Her satte tømmermann Olai Andreassen (f. 1855), sønn av husmann Andreas Kristiansen Koperud (under Rørvika) og hustru Marte Olsdatter, opp en liten stue i 1890-årene. Olai (Olain) var tømmermann, og gift med Sofie Arnesdatter (f. 1857 i Kongsvinger). De var barnløse, men fikk en pleiesønn, Oskar Olafsen (f. 1910) – se nedenfor. I 1913 ble det tinglyst bygselsedel fra Maren Nilsdatter Løken (eier av Sørum skog) til Olai og Sofie «paa et indgjerdet grundstykke» av eiendommen mot årlig avgift 5 kroner, og med bestemmelse om at bygsleeren hadde gjerdeplikt, vei- og havnerett.

Etter søknad om oreigning av bruket, ble Granli utskilt i 1934 (gnr. 189/42 av skyld 6 øre) og solgt til pleiesønnen Oskar Olafsen Granli (1910–1980) for 900 kroner. Han giftet seg i 1936 med Anne Håkonsen (1907–1965) fra Somdalen i Ådal, som han traff mens han arbeidet som gårdskar hos familien Haugerud på Sundvolden gård, hvor Anne var bu-deie. De var barnløse.

Etter Annes død i 1965 giftet Oskar seg igjen med Harriet Kristine Sjøberg (f. Hovland i 1916) fra Oslo (hennes foreldre var fra Ringerike). Hun hadde fra et tidligere ekteskap to barn: Øyvind (f. 1955) og Kari (f. 1955).



*Anne Granli f. Håkonsen
(1907–1965).*

42 Mildrid Synnøve var født på Sundland på Storøya som datter av Ragna Mathilde Iversen (fra Veme) og Johannes Martinsen (fra Klokkebråtan), men vokste opp i Oslo.

Oskar Granli arbeidet sine siste yrkesaktive år på NEBB i Oslo. Han ommindredet den tidligere stallen til to gjesterom, som ble leid ut til sommergjester.

I 1979 ble eiendommen solgt til Hans Christian Mørck (f. 1940) fra Hønefoss. Han har vært kjøpmann i Hønefoss i 40 år, og er far til tre døtre: Karoline (f. 1965), Malene (f. 1967) og Johanna (f. 1980). Dagens eier har satt nytt navn på eiendommen: Kilden, etter vannkildene som springer ut av fjellet og meget sjelden fryser eller tørker ut.

Eiendommen er på 5 dekar. Den gamle stua fra 1890-årene ble påbygd rundt 1950, og renovert i 1982–83. Samtidig ble det gamle uthuset revet, og nytt satt opp samme år.



*Oskar Olafsen Granli
(1910–1980).*

Øverby ligger på østsida av Tyrifjorden, og grenser i nord mot Bråten (Haglund) og Elstangen, i øst mot Krokskogen, i sør mot Utvika, og i vest mot fjorden. Selve gården ligger cirka 30 meter høyere enn fjorden, på en hylle i terrenget øst for den gamle riksveien. Gårdsnavnet betyr *den øvre gården*, men det er vanskelig å se hvilken gård som da skal ha vært nedenfor. Øverby ligger isolert og forholdsvis nær fjorden. Kanskje har navnet sammenheng med at gården ligger høyere enn andre gårder i området.¹

Som de øvrige gårdene på østsida av fjorden ble Øverby trolig ryddet i høymiddelalderen (1000–1350). Den lå øde etter Svartedauen, og er første gang nevnt i en skriftlig kilde i 1624. Den var da krongods. I 1626 var skylda 2 skinn, og det var futen som bygslet bort plassen på kongens vegne.

Eiere og brukere før 1740

Fra tidlig i 1620-årene var det bønder fra Østbygda og Røyse som bygslet ødegårdene på Utstranda, og vi ser her de første spor av et husmannsvesen på Ringerike. Det var brukeren på Nordre Gjesval, PER GJESVAL, som betalte bygselavgiften for Øverby. Det er rimelig å anta at ødegården i denne perioden ble brukt som hjemmeseter og husmannsplass. Nærheten til skogsvirke har nok også hatt betydning, i en tid da sagbruksindustrien for alvor begynte å vokse fram på Ringerike.²

I 1624 betalte GUDBRAND ØVERBY landskatt. I 1626–27 nevnes PER JEMT (fra Jemtland), som bosatt på «en liten ødegård Øverby», og Per Gjesval betalte bygselavgiften. I 1628 var Gudbrand tilbake på bruket (eller det var to husmenn der). Så seint som i 1642 betalte Per Gjesval holding³ av Øverby. Fra 1643 var det hans etterfølger på Nordre Gjesval, HANS ENGELSEN, som bygslet ødegården på Utstranda, og i

STEINALDERØKS

At steinalderfolk har vandret langs østsida av fjorden på jakt etter livsopphold og periodevis hatt tilhold her, forteller funnet av en steinøks på Sørbråten ved Øverby i 1880-årene. Det var bakre del «af en stor Stenøxe med Skaftul» som var delt skrått over selve skaftullet, som ble registrert ved Oldsaksamlingen i 1888. Vi mangler opplysninger om selve funnstedet.*

* Universitetets Oldsaksamling C14415.

1 I 1723 ble gården kalt Øfre Bye (NGV s. 13 og Harsson (1995). Benedicte Gamborg Briså antyder at «øvre» kan henspille på Utvika, som lå sør for Øverby.

2 Halvorsen (1961), s. 12 og 13.

3 Holding = tredjearstake = en avgift som ble betalt hvert tredje år ved fornyelse av bygselavtaler.



1652 overtok SYVER GJESVAL både Nordre Gjesval og Øverby – se bind 1 s. 76–77.

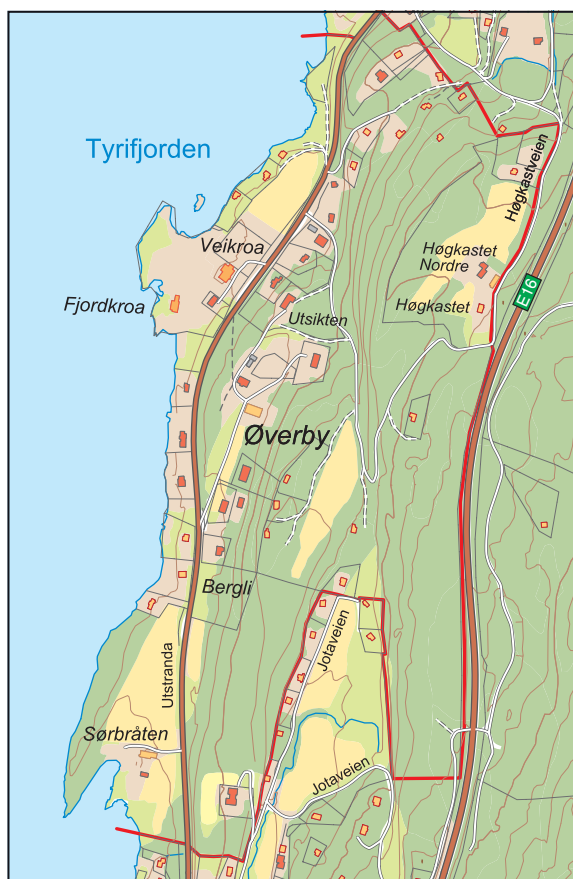
Øverby er ikke nevnt verken i skattemanntallet i 1647 eller prestemantallene i 1664 og 1666, rimeligvis var det ingen bruker eller husmann der da.

Ved en «jordegodsopbydelse» i 1666 ble en del krongods på Ringerike solgt til private, deriblant flere gårder på Utstranda (Rørvika, Utvika, Utøya og Sundvøllen), men ikke Øverby. Trolig ble gården solgt en gang i 1680-årene. Like etter 1690 var det ANDERS LAURITZEN, sønn av «Commerzeraad» Lauritz Lauritzen på Bragernes, som var eier. Ved skjøte av 1. desember 1694 solgte han gården (av skyld 2 skinn med bygsel) til sin morbror, GREGERS MORTENSEN SAND, sønn av sag-eier og toller Morten Lauritzen i Sand ved Drøbak. Etter kort tid solgte Sand gården videre til assessor i Overhoffretten, ANDERS SIMENSEN, som i juli 1697 solgte den til sin sviger-sønn, HANS MUST, «for en sum penge».

Hans Must var «præsident» (medlem av byrådet) i Christiania. Han var gift med ANNA MUNCH (1661–1738), som i 1723 hadde overtatt som eier av Øverby. Hun var enke etter Hans Munch (1654–1712), biskop i Christiansand 1694–99 og i Oslo 1699–1712. Etter Anna Munchs død i 1738 ble hennes eiendomsgods solgt på auksjon, og Øverby ble selveierbruk i 1740 – se nedenfor.

Fra rundt 1670 var TORGER ØVERBY bruker av gården. Han var lagrettemann i flere perioder mellom 1673 og 1698.

*Øverby gård høsten 2008.
Våningshuset er fra 1893 og
siden påbygd en etasje.
Låven ble bygd i 1952.
© Fotograf Siri Berrefjord*



Kart over Øverby gårdsvald.
ProKart AS

Han synes å ha vært den første av slekten som fortsatt sitter på Øverby (i 2008 sitter 10. generasjon på gården).⁴

I 1679–80 var Torger Øverby én av flere Hole-bønder som ble stevnet for å ha hogd tømmer som var mindre enn det kongens skogreglement tillot, og i 1692 vitnet han i en sak på bygdinget om slagsmål og hærverk på en av Svarstad-gårdene.

I 1678 vitnet BORGHILD TORESDATTER ØVERBY («Borrild») i en sak om seterrett på Byflaksetra, om hva hun hadde «hørt af sin salige fader» Tore Fekjær. Borghild var rimeligvis Torger Øverbys hustru, og vi kjenner to av deres barn:

* Ole (f. ca. 1663), i en militærrulle for Hole i 1697 kalt husmann og alder oppgitt til 36 år. I 1699 var han soldat (ikke tjent) og 34 år, og ble utstyrt av et «legg» bestående av åtte gårder på Utstranda samt Fekjær.

* Guro (ca. 1669–1735), g.m. Jørgen Mathiesen, seinere brukere av Øverby, minst fire barn: Christen, Nils, Borghild og Ragnhild – se nedenfor.

Torger Øverby var lagrettemann så seint som i 1698. Han var bruker på Øverby til 1703, da hans svigersønn Jørgen Mathiesen overtok og skrev bygselavtale med eieren Hans Must.

JØRGEN MATHIESEN ØVERBY (ca. 1665–1742) var gift med GURO TORGERSDATTER ØVERBY (ca. 1669–1735), og vi kjenner fire av deres barn:

* Christen (ca. 1700–1754), seinere eier av Øverby, g.1 m. Maren Hansdatter, minst én datter Guro, g.2 m. Gunhild Nilsdatter, minst fire barn: Nils, Mari, Jørgen og Christen – se nedenfor.

* Nils (1700–1788), fra 1740 eier av Nedre Mo på Røyse, g. 1737 m. Ingrid Kristoffersdatter (1706–1788), minst fire barn: Kristoffer, Guro, Ole og Jørgen – se bind 3 s. 23–24.

* Borghild (ca. 1706–1778), g. 1735 m. Anders Olsen Rørvigen, sju

4 V.V. skriver i et notat i 1937: «Jørn Øverby forteller at hans far sa at han var den åttende mann på gården» (av slekten). Dersom Torger Øverby fra rundt 1670 var den første i slekten, så stemmer det at Jørn Øverby var den åttende og at dagens eiere er 10. generasjon av samme slekt på Øverby.

barn: Guro, Erik, Jørgen, Jens, Jens, Barbro og Ingeborg – se gnr. 232 Rørvika.

* Ragnhild, g. 1735 m. Ole Hansen By (1706–1783), fra 1728 bruker av Vestre By på Røyse, minst fem barn: Jørgen, Hans, Anders, Margrethe og Inger – se bind 3 s. 204–205.

I 1723 var det 1 hest, 4 storfe, 4 sauer og 4 geiter på Øverby. Utsæden var 2 t. 2 kv. havre,⁵ og årlig høyavling var 6 lass.

Guro Torgersdatter døde i 1735, 66 år gammel, og det ble avholdt skifte samme år. Hun etterlot seg ektemann og fire barn: Christen (myndig), Nils (myndig), Borghild (festet med Anders Olsen Rørvigen) og Ragnhild (g.m. Ole Hansen Rytterager). Boets bruttov verdi var cirka 42 riksdaler, men da gjelda var 46 riksdaler var det fallitt.

Kort tid etter at han ble enkemann synes Jørgen Mathiesen å ha overlatt bygselen til eldste sønn Christen. Jørgen døde i 1742, og hans alder ble i kirkeboka oppgitt å være 77 år.

Selveierbruk fra 1740

CHRISTEN JØRGENSEN ØVERBY (ca. 1700–1754) var gift to ganger, først i 1735 med MAREN HANSDATTER fra Modum. Hun døde allerede i 1738, og det ble avholdt skifte. Hun etterlot seg ektemann og én datter, Guro (f. ca. 1736). Boets nettov verdi var 91 riksdaler.

Christen Jørgensen giftet seg igjen i 1742 med GUNHILD NILSDATTER (ca. 1712–1788), og de fikk minst fire barn, hvorav tre var i live ved skiftet etter faren i 1754:

* Nils (1744–1745), d. 1 år gammel.

* Mari (f. 1746), g. 1766 m. Peder Abrahamsen Moeie (Grønvold) (f. 1734) – se bind 4 s. 280.

* Jørgen (1747–1824), seinere eier av Øverby, g.m. Berte Josvasdatter Næss (1753–1815), minst fem barn – se nedenfor.

* Christen (f. 1752).

Ved auksjonsskjøte av 9. april 1740 ble Christen Jørgensen eier av Øverby. Auksjonen ble avholdt i boet etter bispinne Anna Munch, og «etter bud og overbud» kunne auksjonsdirektør Rasmus Bartholin utstede kjøte til Christen Jørgensen for en kjøpesum på 160 riksdaler.

5 1 kv. = 1 kvarter = 1 kvart tønne.

Stabburet i Øverby skal være flyttet hit fra Nedre Nes. Bryggerhuset (til høyre) ble påbygd og ombygd til kårboelig i 1997 (i bakgrunnen). © Fotograf Siri Berrefjord



Christen Jørgensen Øverby døde i 1754, 54 år gammel, og det ble avholdt skifte samme år. Han etterlot seg hustru og fire barn (ett fra første og tre fra andre ekteskap): Guro (17), Mari (10), Jørgen (8) og Christen (2). Boets bruttov verdi var 247 riksdaler, hvorav Øverby var verdsatt til 160 riksdaler, men da gjelda var 259 riksdaler var boet fallitt. I skiftet møtte morbrødrene Christoffer Hansen Kampen og Jens Hansen Vikersund fra Modum for avdødes datter Guro, mens farbroren Nils Jørgensen Moe møtte for de tre andre barna.⁶

I august 1754 lånte Gunhild Nilsdatter Øverby 160 riksdaler av Hans Andersen Bjørnstad mot pant i gården, og klarte foreløpig å hindre at den kom på fremmede hender. I 1760 solgte hun halve gården (1 skinn) til Johan Svendsen for 93 riksdaler, og hun har åpenbart vært nødt til også å selge den andre halvparten, men noe skjøte på salget av denne delen til Gul Nilsen er ikke tinglyst.

Gunhild Nilsdatter satt i 1762 som «husmann» under Øverby (trolig i Bråten) med sønnen Jørgen og to innerster (leieboere): Lars Bergsted og Anne Jonsdatter.

I skattemanntallet 1762 var det nevnt to eiere på Øverby. JOHAN FREDRIK SVENDSEN ØVERBY (1729–1789) satt på den ene parten med hustru SIRI OLSDATTER NÆSS (1732–1793), datter av Ole Guttormsen Næss og Ragnhild Svendsdatter på Nes. På denne gårdparten bodde i 1762 også «reservedragon» Ole Hansen og hustru Marte Hansdatter, som «andre folk boende på gården». Siri Olsdatter og Johan

6 Skifteprotokoll nr. 16 (1752–56) Ringerike og Hallingdal, s. 269.

Fredrik Svendsen Øverby giftet seg i 1757, og vi kjenner én datter:⁷

* Ragnhild (f. 1757), g. 1782 med Ole Gulbrandsen Sønsterud (f. 1749) fra Skjellegarden, i 1780-årene husmannsfolk i Steinseie og Sørums-eie, i 1801 i Hårums-eie, fra rundt 1790 i Mustemyren (Myrsetra) på Krokskogen, vi kjenner seks barn: Gulbrand (f. 1784), Ingeborg (f. 1790), Ole (f. 1793, tvilling), Søren (1793–1880, tvilling), Johannes (f. 1796) og Paul (f. 1803) – se husmannsplassen Skjellegarden under Sønsterud.

På den andre gårdparten satt i 1762 GUL NILSEN ØVERBY (ca. 1710–1791) med hustru INGER ENGBRETS DATER (ca. 1713–1783), og nevnt er to av deres barn: Hans Gulsen og Ingeborg Gulsdatter. Inger Engebretsdatter og Gul Nilsen bodde på Stensby under Stein i 1755, og i Øverby i hvert fall fra 1757. De giftet seg i 1733, og vi kjenner ni av deres barn:⁸

* Marie (f. 1732), g. 1757 m. husmann Svend Olsen Næss (1729–1791), to barn: Inger (f. 1757) og Ole (1760–1823, g.m. Gunhild Larsdatter f. 1765, fire barn: Svend f. 1799, Mari f. 1802, Berte f. 1804 og Lars f. 1810). Før hun giftet seg, fikk Marie Gulsdatter i 1755 en datter Marte, og som barnefar ble utlagt soldat Iver Olsen (af Captein Rabes Livcompagnie) – se husmannsplassen Nesødegård under gnr. 236 Nes.

* Anders (f. 1734), konfirmert 1753 i Steinseie.

* Tollef (f. og d. 1737), d. ½ år gammel.

* Johanne (1738–1781), g. 1760 m. Samuel Olsen Næss (1726–1793) på Øvre Nes, åtte barn: Ole (f. 1761), Marie (f. 1763), Guttorm (f. 1766), Halvor (f. 1768), Anders (f. 1771), Inger (f. 1771), Marthe (f. 1774) og en dødfødt gutt (1778) – se gnr. 235/7 og 8 Øvre Nes.

* Nils (f. 1741), konfirmert 1762, da var han 21 år gammel og tje-
nestekar på Stein.

* Ingeborg (f. 1744), g. 1769 m. Ole Samuelsen Flagseter, minst to barn: Dorthe (f. 1769) og Anders (f. 1772) – se omtale av Finneflaksetra.

* Hans (f. 1746), konfirmert 1764 (var da på Berg på Røyse).

* Karen (f. 1749), konfirmert 1765.

* Engebret (f. 1752).

7 Johan Fredrik Svendsen Øverby ble i 1752 utlagt som barnefar til en gutt, Isak, av Kari Paulsdatter fra Akers prestegjeld.

8 Etter Ole Yttri. Inger ble i kirkeboka kalt Inger *Tollefsdatter* da de giftet seg i 1733. Da hun døde i 1783, ble det notert «Guul Næss hans kone Inger». De fikk sønner som het både Tollef og Engebret, så det er ikke godt å vite hva som er riktig.

Johan Svendsen og Gul Nilsen satt med Øverby i rundt 15 år.⁹ Ved auksjonsskjøte av 4. juni 1777 overtok Jørgen Christensen Øverby, sønn av de tidligere eierne, hele gården (av skyld 2 skinn) for 295 riksdaler.

JØRGEN CHRISTENSEN ØVERBY (1747–1824) giftet seg i 1781 med BERTE JOSVASDATTER NÆSS (1753–1815), og vi kjenner fem av deres barn:

* Christen (f. 1782), 17 år i 1801, ikke nevnt i skiftet etter mora i 1815.

* Marte (1786–1866), g. 1813 m. Torbjørn Paulsen Hollerud (Gaarud) (1783–1844), eier av Store Svarstad på Røyse cirka 1810–1829 og seinere Gårud på Tyrstrand, tre sønner: Paul, Johannes og Jørgen – se bind 4 s. 284.

* Josva (f. 1789), eier av Øverby fra 1811, g.m. Marte Abrahamsdatter, 10 barn – se nedenfor.

* Maria (f. 1792).

* Nils (1796–1798), d. 1 ¼ år gammel.

I 1777 leverte Jørn (Jørgen) Øverby trekøl til Bærums verk fra en mile som lå sør for Finneflaksetra.

I 1782 solgte Jørgen Christensen «den til Gaarden Øverby hørende Skov og March» på Krokskogen til Torsten Bye for 99 riksdaler. I perioden 1783–93 var Jørgen Christensen Øverby også eier av Midtre Rudsødegården i Hole – se bind 1 s. 450. Hans mor Gunhild Nilsdatter døde i 1788, 76 år gammel.

I 1801 satt Berte Josvasdatter (46) og Jørgen Christensen (52) i Øverby med fire barn: Christen (17), Marte (15), Josva (12) og Maria (8). Under gården var det én husmannsplass (trolig Bråten).

Ved skjøte av 19. desember 1811 solgte Jørgen Christensen gården (av skyld 2 skinn) til sønnen Josva for 400 riksdaler og livøre til selger og hustru i deres levetid.

Berte Josvasdatter døde i 1815, og det ble avholdt skifte (avsluttet i 1817). Hun etterlot seg ektemann og fire barn, og i skiftet ble det opplyst at avdøde før sin død hadde gitt sine barn 1.000 spesidaler. Boets nettoverdi var 304 spesidaler. I skiftet nevnes at en part av skogen var solgt til kjøpmann Holmen i Drammen (skjøte ble ikke utstedt, og skogen ble tilbakeført gården i 1817), og en part var solgt til Ole Jørgensen Rytterager (skog samt plassen Bråten).¹⁰ Skjøte på denne delen (av skyld 1 skinn) ble utstedt 29. august 1817 og tinglyst 21.

9 Da Johan Svendsen og Siri Olsdatter døde i henholdsvis 1789 og 1793, ble det anført i kirkeboka at de bodde i Øverby-eie.

10 Skifteprotokoll nr. 25a (1815–23) Ringerike og Hallingdal, s. 4a, 86 og 129b.

januar året etter, og denne gårdparten ble siden «indberegnet» i skylda til Storøya med Rytteraker – se bind 1 s. 296.

Dermed var skylda på løpenr. 171 Øverby redusert til 1 skinn ($\frac{5}{6}$ lispund).

JOSVA JØRGENSEN ØVERBY (f. 1789) giftet seg i 1815 med MARTE ABRAHAMSDATTER STORØEN (1793–1844), og vi kjenner 10 av deres barn:¹¹

- * Christen Andreas (f. 1815), trolig d. som barn.
- * Jørgen (1817–1900), eier av Øverby fra 1845, g.m. Pauline Olsdatter, ni barn – se nedenfor.
- * Andreas (1819–1875), d. som fattiglem i Øverby, 56 år gammel.
- * Berthe Marie (f. 1821), konfirmert 1837.
- * Karen (f. 1823), konfirmert 1837.
- * Christen (f. 1825), konfirmert 1841.
- * Anne Jørgine (f. 1828), utvandret til Amerika med seilskute og brukte tre måneder på turen. I 1911 var hennes barn på Norges-besøk.
- * Maren (f. 1830), skifte etter henne ble avholdt i 1855.
- * Marte Dorthea (f. 1832), utvandret til Amerika (seinere enn Jørgine).
- * Helene (f. 1834), utvandret til Amerika i 1857, 22 år gammel.

I 1827 solgte Josva Jørgensen en parsell Sørbråten (løpenr. 171b) til Peder Andersen Udvigen for 400 riksdaler (se nedenfor - gnr. 233/2 Sørbråten), og i 1831 solgte han en mindre skogteig på Krokskogen, «til erstatning for en av ham innhæget del av sameiet i Krokskogen», til Ole Jørgensen Rytterager for 24 spesidaler.

Marte Abrahamsdatter døde i 1844, 51 år gammel. I skifte etter henne (avsluttet 1846) ble gården utlagt sønnen Jørgen for takst 880 spesidaler. Josva Jørgensen Øverby flyttet da til Bråtahaugen, hvor han drev hellebrudd. Han rodde hellene til Svangstrand, og på en av turene var lasten for tung og båten gikk ned mellom Kløvvika og Hornstua. Bare én av årene samt hatten til Josva ble funnet. Ulykken skjedde sist i 1840-årene, og hans død er ikke funnet innført i kirkeboka.

JØRGEN JOSVASSEN ØVERBY (1817–1900) var gift med PAULINE OLSDATTER JOHNSRUD (1823–1901) fra Lommedalen, datter av Gunhild Pedersdatter fra Sørbråten ved Øverby og Ole Jonsen på Nedre Jonsrud i Lommedalen. De fikk ni barn:



Pauline Olsdatter (1823–1901) og Jørgen Josvassen Øverby (1817–1900).

11 Josva Jørgensen Øverby ble i 1814 utlagt som barnefar til husmannsdatter Marte Christensdatter Weisteens sønn, Christian.

I ROSKILDE DOMKIRKE

Josva Jørgensen Øverby (f. 1789) var soldat og ble skadet i krigen mot Sverige i 1808–09. Han fikk et skuddsår i låret, men av grunner vi ikke kjenner kom han til Roskilde i Danmark, hvor han satt som fange. Han var svært flink med hendene sine og drev bl.a. med treskjæring, og etter familietradisjonen skal han ha skjært ut to figurer som står i Roskilde domkirke.*

* Etter Ingebjørg Liljedahl (f. 1921).

- * Christen (1846–1847), d. 5 måneder gammel.
- * Gunhild Marie (1851–1858), d. 7 ½ år gammel av «halsesyge» (anført i kirkeboka, men ifølge tradisjonen i familien døde hun av difteri).
- * Peter (1849–1930), seinere eier av Øverby, g.m. Inger Sofie Hansdatter, seks barn – se nedenfor.
- * Olava (1853–1905), g.m. Nils Hansen på Storøya, en sønn Hans Øverby (f. 1886), jernbanemann på Gjøvik, g.m. Magnhild fra Gjøvik, flere barn.
- * Johan (1855–1940), g. 1880 m. Marie Gulbrandsdatter Elstangen (1851–1931), fire barn: Pauline, Johan Georg, Hildeborg og Margrethe – se gnr. 233/1 Elstangen.
- * Jørgen (1856–1922), bosatt i Oslo, byggmester, gift med én fra Midtskogen på Krokskogen, to barn: Nancy og Erling.
- * Gunhild Marie (1858–1946),¹² g. 1879 m. gårdbruker Johan Johannessen Ødelien (1851–1938), tre barn: Jørgen (f. 1880), Johannes (f. 1883) og Martha Marie (f. 1885) – se gnr. 234/5 Lien (Ødelien).
- * Mathea (1862–1933), ugift, bosatt i Øverby.
- * Martin (f. 1864), hjemmedøpt av faren, og død.

I 1855 ble det avholdt skifte etter «myndlingen» Maren Josvasdatter Øverby, hvorved det ble gitt panterettsutlegg til hennes søsken Jørgen (10 spesidaler), Andreas (8 spesidaler) og søstrene Anne Jørgine, Berthe Marie, Marte Dorthea og Helene (5 spesidaler på hver).

I 1857 ble husmannsplassen Høgstet utskilt (løpenr. 171c) og solgt til Anders Haagensen for 300 spesidaler – se nedenfor (gnr. 233/3 Høgstet).

I 1865 satt Pauline Olsdatter (43) og Jørgen Josvassen (49) i Øverby med seks barn: Peter (17), Olava (13), Johan (12), Jørgen (9), Gunhild (7) og Mathea (4), og «konens moder» Gunhild Pedersdatter (73, enke). De hadde 2 hester, 4 storfe, 4 sauer og 1 gris, og årlig utsæd var ¼ t. rug, 1 t. bygg, 1 ½ t. havre og 3 t. poteter.

Ved skjøte av 19. november 1895 ble gården overdratt til eldste sønn Peter for 3.562 kroner. Skjøtet ble først tinglyst i 1902, og var utstedt til hans fem barn. I folketellinga 1900 var Jørgen Josvassen fortsatt «gaardbruger og selveier», men i matrikkelen 1904 var det Peter Øverbys barn som var oppført som eiere. I 1905 lånte de 5.000 kroner i Hypotekbanken mot pant i gården.

Ved skjøte av 24. desember 1918 solgte de fem barna gården til faren for 5.039 kroner og huslyrett til deres faster

¹² Hun ble født 4. desember 1858. Hennes navnesøster (f. 1851) døde 14 dager tidligere, 20. november 1858.



Foran hovedbygningen i Øverby cirka 1910. Bak fra venstre: Grethe Berggrav (søster av biskop Eivind Berggrav), Pauline Øverby (f. 1883), Ingeborg Margrethe Øverby (f. 1894) og Gunda Hoff (pianistinne, g.m. operasanger Sigurd Hoff). Sittende fra venstre: Kristine (sydame og tjenestef jente), Peter Jørgensen Øverby (1849–1930), Inger Sofie Øverby f. Ruud (1859–1924) og Mathea Øverby (1862–1931). Foran på melkespannet sitter Arne Magnus Øverby (f. 1899).



Inger Sofie Øverby f. Ruud (1859–1924).



Peter Jørgensen Øverby (1849–1930).



Inger Sofie Øverby f. Ruud (1859–1924) og Peter Jørgensen Øverby (1849–1930) foran hovedbygningen i Øverby cirka 1915.

Mathea i hennes levetid. Årsaken til at Peters barn var eiere i denne perioden, synes å ha vært økonomisk uføre for faren.

PETER JØRGENSEN ØVERBY (1849–1930) giftet seg i 1882 med INGER SOFIE HANSDATTER RUUD (1859–1924) fra Nordre Rudsødegården. De fikk seks barn:

* Pauline (1883–1964), g. 1923 m. Sigvart Leine, ingen barn,¹³ men Eva f. Aspelund (1930–2000) fra Oslo vokste opp hos dem, g. 1953 m. Knut Gommæs (f. 1928) i Søndre Rudsødegården, to barn: Olaug (f. 1955) og Astrid Synnøve (f. 1956) – se bind 1 s. 461.

* Ingeborg (1885–1887), d. 2 år gammel av strupehoste (falsk krupp).

* Jørn (1887–1964), eier av Øverby fra 1926, g.m. Karen Olsen Krokum fra Sør-Fron, to barn: Petter og Ruth – se nedenfor.

* Ivar (1891–1925), ugift, eier av Øverby 1924–25.

* Ingeborg Margrethe (1894–1977), bosatt i Oslo, g.m. Arne Gjesvik (1893–1987), fire barn: Wanda-Sofie (f. 1919, bosatt i Sandefjord,



Pauline Øverby g. Leine (1883–1964).

13 Samme år som de giftet seg (1923) fikk Pauline f. Øverby og Sigvart Leine en dødfødt datter.

g.m. Hans Jakob Skontorp fra Sandefjord, tre sønner: Hans Arnt f. 1944, Stein f. 1946 og Børre f. 1947), Ingebjørg (f. 1921, bosatt i Hole, g.m. veterinær Edward Liljedahl 1916–1974 fra Vik i Sogn, ingen barn),¹⁴ Arnljot (f. 1924, bosatt i Bærum, fra tidligere ekteskap med Elisabeth Kreyberg fra Bærum tre sønner: Carl Magnus f. 1952, Harald f. 1955 og Anders f. 1959), og Magnus Ivar (f. 1929, bosatt

14 Ingebjørg Gjesvik Liljedahl er medlem av Hole bygdebokkomite.

Utstranden Samtalelag ble stiftet i 1879 under navnet Utstrandens Klub. Her er medlemmer med damer avbildet under en tur til Valdres rundt 1930. Ytterst til venstre står Johan P. Sønsterud i Høglaupet (Rørvikberget), som da var formann, og videre mot høyre: Alf Helgestad, Ruth Helgestad, ukjent, og Emil Brobekk. De øvrige har det ikke lyktes å identifisere.



UTSTRANDEN SAMTALELAG

En særegen forening ble startet på Nes i Hole 12. januar 1879. Utstrandens Klub, hvis formål var «... at virke for Oplysning og Belæring i Frisindet Retning samt en efter Forholdene passende selskabelig Muntration til gjensidig Hygge og Fornøielse», fikk Anders O. Fjulsrud (den seinere ordføreren) som sin første formann. Den første kvelden ble det ifølge protokollen servert punsj, og «Natten tilbragtes med livlige samtaler og tildels et Slag Kort». Navnet ble seinere endret til Utstranden Samtalelag. Betingelsen for medlemskap var enkel nok, man måtte ha bopel innen Utstrandens grenser, altså mellom Sundvollen og Sollihøgda. Protokollen er bevart, og viser at den tradisjonsrike foreningen var «grasrota» i lokalsamfunnet. De liberale anskuelser var lovfestet, og man ble etter hvert enige om aktivt å støtte partiet Venstre og finne fram til de beste Venstre-kandidatene. Storpolitikk ble ofte diskutert på møtene, sammen med fattigondet, skoleordningen på Utstranda, problemet med omstreifere, nyttigheten av svinehold og andre nære ting. Rundt århundreskiftet ble det en pause i virksomheten, men fra 1906 kom aktiviteten i gang igjen. Man samlet seg da i glede over unionens oppløsning, og kjøpte inn et stort norsk flagg som ble heist hver gang foreningen hadde møte. Av protokollen går det fram at man etter

hvert prioriterte det mer sosiale med «et lystig Glas» og konkrete saksdiskusjoner ble sjeldnere referert.

Julesammenkomster, 17. mai-fester, kanefart til Sollihøgda og turer til Byflaksetra tok over, og i møtene hadde man det «forferdelig hyggelig til langt på morgenen, med dans, punsj og tildels kortspill og samtaler mann til mann».

I 1930-årene sovnet virksomheten inn. Protokollen ble liggende på Øverby, og tidlig i 1970-årene kom tanken om å blåse liv i foreningen igjen. Initiativtaker var Ole Jørn Øverby, som i 1973 ble valgt til formann, etter 36 års dvaletilstand. I lokalavisa lovpriste et tyvetall medlemmer viktigheten av «de uhyøytidelige sammenkomster, nå i stressens og televisjonens tidsalder». I 1983 inngikk foreningen leieavtale med Petter Øverby om leie av en uthusbygning (oppført som fjøs) i Øverby i fem år med rett til nye fem-årsperioder, mot årlig leie 1.000 kroner. I 1979 ble det feiret 100-års-jubileum, men noen år etter dabbet virksomheten av. I dag er det ingen aktivitet i Utstranden Samtalelag, men protokollen ligger vel forvart på Øverby.*

* Utstranden Samtalelags protokoll (i Hole bygdearkiv), og Ringerikes Blad 30. oktober 1973.



Peter Jørgensen Øverby (1849–1930) med hustru Inger Sofie Øverby f. Ruud (1859–1924) og datteren Pauline (f. 1883, seinere gift med Sigvart Leine) foran brisken ved Øverby. Bildet er tatt rundt 1915.

på Strømmen, g.m. Målfrid Hjelme fra Valldal på Nordmøre, ingen barn).

* Arne Magnus (1899–1994), gårdsbestyrer i Vestfold, siden hvalfanger, g.1 m. Klara Dahlen (1894–1939) fra Skoger (ingen barn), g.2 m. Vera Julie Josefine Andersen (1908–1999) fra København, Danmark, én sønn Ivar (f. 1943 i England).

Inger Sofie Øverby var utdannet jordmor fra Kristiania Jordmorskole, og drev privat jordmorpraksis i Hole i rundt 40 år.

I 1900 satt Peter Jørgensen Øverby (kalt gårdsbestyrer i folketellinga) i Øverby med hustru Inger Sofie Hansdatter (gårdbrukerkone og jordmor) og deres fire yngste barn: Jørn, Ivar, Ingeborg Margrete og Arne Magnus. Barnas farfar, Jørgen Josvassen (83, selveier), bodde også på gården med hustru Pauline Olsdatter (77, «gårdeierkone») og datteren Mathea (38, ugift, «beskæftiget med Kreaturstel og Husgjerning») samt en dattersønn, Hans Andreas Nilsen (14, f. i Christiania).¹⁵

Etter Inger Sofie Øverbys død i 1924 solgte Peter Øverby gården til nesteldste sønn Ivar for 14.555 kroner og livøre til faren i hans levetid.

15 Olava Jørgensdatter Øverby og Nils Hansen Storøens sønn Hans (f. 1886), seinere jernbanemann på Gjøvik.



Ingeborg Margrethe Øverby g. Gjesvik (1894–1977).



Arne Magnus Øverby (1899–1994).

EN GAMMEL BRISK

En høy og majestetisk brisk var et kjent veimerke for folk som kjørte storveien langs Utstranda. Høyere enn telefonstolpene raget den til værs, cirka 100 meter nord for Veikroa. Det knyttet seg etter hvert overtro til brisken. Farende folk måtte hilse på den, og det ble både svingt med lua, bukket og neiet! Det betydde ulykke å unnlate å hilse... I 1961 skulle riksveien utvides, og brisken ble flyttet over til den andre siden av veien. Men i 1976 var det behov for en busslomme her, og «Hilsebrisken» måtte bøte med livet.



Ivar Øverby (1891–1925) ble eier av Øverby i 1924, men døde allerede i 1925, bare 34 år gammel. Her på Smiujordet med to av gårdens hester.



Ivar Øverby (1891–1925) på kjøretur på "chausseen" ved Øverby cirka 1910, med sin slektning Grethe Berggrav og hennes venninne Gunda Hoff.



Ivar Petersen Øverby (1891–1925).

IVAR PETERSEN ØVERBY (1891–1925) var ugift, og drev gården i et snaut år før han døde av tuberkulose i 1925, bare 34 år gammel.

Etter hans død ble det avholdt skifte, hvoretter hjemmelsbrev ble utstedt 31. desember 1926 til broren Jørn for 14.000 kroner og livøre til faren samt skifterettsutlegg til faren og de tre gjenlevende søsknene.¹⁶ Ifølge hjemmelsbrevet kunne ikke kjøperen selge gården så lenge faren var i live, og han forpliktet seg til å bebo og drive eiendommen forsvarlig, og det ble også angitt minstemål for hugst i gårdens skog.¹⁷

JØRN PETERSEN ØVERBY (1887–1964) giftet seg i 1913 med KAREN OLSEN KROKUM (1884–1979) fra Sør-Fron i Gudbrandsdalen, og de fikk to barn:

* Petter (1914–1994), eier av Øverby fra 1953, g.m. Anne Marie Bye (f. 1917), tre barn: Liv (f. 1940), Ole Jørn (f. 1947) og Lars Johan (f. 1949) – se nedenfor.

* Ruth (f. 1922), g.m. Gunnar Langslet på Fekjær nordre, seks barn: Øistein (f. 1948, eier av Fekjær nordre og Nordigarden Borgen, g.m. Marit Evenstuen 1950–2009 fra Norderhov, to barn: Magnus f. 1971 og Ola f. 1974), Eirik (f. 1949, g.m. Astrid Margrethe Svang f. 1949 fra Ask i Norderhov, to barn: Knut f. 1969 og Marianne f. 1969), Guro (f. 1955, g.m. Edvard Harald Bentsop f. 1953 fra Tromsø/Hole, tre barn: Anne Beathe f. 1973, Camilla f. 1976 og Trude f. 1987), Morten Snorre (f. 1956, g.m. Toril Carina Nagel Staff f. 1961 fra Oslo, tre barn: Silja f. 1983, Marius f. 1992 og Emil

¹⁶ Ifølge Ringerikes Blad 11. februar 1927 var kjøpesummen 30.000 kroner.

¹⁷ «Skogen må ikke hugges til lavere mål enn 12 hm 19 cm middels jordflate», dvs. 12 halvmetre og 19 cm i diameter i brysthøyde.



Jørn Petersen Øverby (1887–1964) og Karen Øverby f. Krokum (1884–1979) og deres to barn: Petter (f. 1914) og Ruth (f. 1922). Bildet er tatt i 1924.



Foran hovedbygningen i Øverby rundt 1950. Til venstre (på trappa) står Jørn Øverby (1887–1964). På krakket sitter (til venstre) Petter Øverby (1914–1994) og Reidar Karlsen (1899–1981).

f. 1992), Kari (f. 1958, g.m. Ola Magnussen f. 1958 fra Nes i Hole, tre barn: Maria f. 1984, Karoline f. 1984 og Jørgen f. 1987), og Sjur (f. 1959) – se bind 1 s. 212–215.

Jørn Petersen Øverby var i yngre år politimann i Kristiania, og bosatt i Østre Aker. Seinere ble han ansatt ved Oslo kemnerkontor, og arbeidet der ved siden av å drive Øverby.

I årene 1942–44 ble det utskilt og solgt fire hyttetomter.

I 1948 hadde Øverby 65 dekar dyrket jord (mold og grus), 6 dekar frukthage, 245 dekar produktiv skog, 2 hester, 7 kyr, 1 okse, 1 ungdyr, 2 griser og 50 høner. Gården hadde da vært i ætten i ni generasjoner.

Melkeproduksjonen på gården ble avsluttet i 1948–49. I september 1949 brant låven ned, og 2 høner, redskap og avling ble flammens bytte. Låven var fullverdiforsikret, og ny ble bygd i 1952.

Ved skjøte av 1. mars 1953 ble Øverby solgt til sønnen Petter for 30.000 kroner inkludert løsøre 3.750 kroner og livøre til foreldrene i deres levetid (av 5-årlig verdi 6.000 kroner). For 16.000 kroner av kjøpesummen ble det utstedt pantobligasjon i gården.

PETTER ØVERBY (1914–1994) giftet seg i 1940 med ANNE MARIE BYE (f. 1917), datter av Antonie f. Berg og Lars Fjeldstad på Vestre By. De fikk tre barn:

* Liv (f. 1940), bosatt ved Øverby, g.m. Freddy Olsen (f. 1940) fra Oslo, to barn: Jørn (f. 1966) og Heidi (f. 1975) – se gnr. 233/33 Utstranda 192.

* Ole Jørn (1947–1998), eier av Øverby fra 1991, g.m. Hildegard



Jørn Petersen Øverby (1887–1964).



Anne Marie Øverby f. Bye (f. 1917) og Petter Øverby (1914–1994) giftet seg i 1940.

VEIKROA VED ØVERBY

I 1968 åpnet AS Veikroer dørene til sin nye veikro ved Øverby, etter festeavtale inngått to år tidligere med Petter Øverby om leie av et areal på 24 mål mellom riksveien og fjorden, mot årlig avgift 13.000 kroner. Samme år ble 3,7 dekar av tomta leid bort til Norsk Caltex Oil AS, som året før (1967) hadde bygd bensinstasjon her. Navnet ble seinere endret til Texaco, men stasjonen var ikke «liv laga», og ble nedlagt tidlig i 1980-årene.* Veikroa ved Øverby ble raskt et landemerke langs veien mellom Hønefoss og Oslo. Omsetningen var svært god, faktisk en av de beste i hele Veikroer-systemet, og mange holecværingar fikk sin arbeidsplass her. I 1980 ble veikroa påbygd, men da den nye E16 ble åpnet fra Skaret-tunnelen til Elstangen i 1989,

forsvant kundegrunnlaget nærmest «over natten». Veikroa ble stengt samme dag. AS Veikroer eide også fem-seks campinghytter, og disse ble solgt og flyttet i månedene etter. Seinere kjøpte Ole Jørn Øverby krobygningen. Den har siden tilhørt gården, og fram til 2005 ble den utleid til selskaper og andre arrangementer, bl.a. bluesfestival. De siste årene har bygningen huset kafé, kiosk og administrasjon for camping-plassen.

* Bensinstasjonen ble drevet av Rein Trygve Hagen i 1967–68, og av Terje Lien 1968–70. Trafikkgrunnlaget var ikke godt nok. Selskapet hadde planer om smørehall og vaskehall, men de kom aldri til utførelse. En liten tregarasje til dekk osv. var det hele, i tillegg til bensinpumpene.

HELLEBRUDD OG SOMMER- GJESTER

Det er flere hellebrudd på Øverbys marker, og opp gjennom generasjonene har salg av heller gitt et kjær-komment bidrag til gårdsdriften. Det samme har utleie av rom til sommergjester. Som på mange andre gårder i Hole, flyttet familien i Øverby ut i bryggerhuset om sommeren, og overlot hovedbygningen til sommergjester fra hovedstaden. Denne virksomheten ble drevet fram til siste krig.

STEINHELLER TIL HAMAR DOMKIRKE

I 1996–97 hadde Ole Jørn Øverby en større leveranse av Ringeriksheller til restaureringsarbeidene ved domkirkeruinene på Hamar. Oppdragsgiver var Statsbygg, og hellene ble brutt ut i flere hellebrudd på Øverby. Nabogårdene Utvika og Lien leverte også heller til Hamar.

(Hilde) Tjerandsen (f. 1949), tre barn: Gry Antonie (f. 1969), Evy Cecilie (f. 1971) og Nils Petter (f. 1974) – se nedenfor.

* Lars Johan (f. 1949), bosatt ved Øverby, g.m. Tone Loeshagen (f. 1948) fra Haug, to barn: Jarle (f. 1972) og Anne Cathrine (f. 1975) – se gn. 233/43 Utstranda 168.

I 1953 leide Petter Øverby bort et område på 12 dekar ved fjorden til Tyrifjordens Ferielandsby og Fritidsområde AS. Her ble det i første omgang reist fem hytter. Avtalen var begynnelsen på en rekke festeavtaler utover i 1950- og 60-årene. Fram til 1970 var det etablert 24 festetomter med avtaler fra 10 til 99 år. I samme periode ble et tyvetall tomter utskilt, hvorav det ble opprettet festeavtaler på halvparten. Tre av tomtene ble solgt til eiernes barn, som her bygde eneboliger.

I 1991 ble gården overdratt til eldste sønn, OLE JØRN ØVERBY (1947–1998). Han giftet seg i 1969 med HILDEGARD (HILDE) TJERANDSEN (f. 1949). Hun er født i Tromsø, men i 1956 emigrerte familien til Australia, og hun vokste opp der. Etter farens død i 1965 flyttet mora og de to barna tilbake til Norge. Hilde begynte da ved Tyrifjord høyere skole, hvor onkelen Torkel Tjerandsen var lektor. Hilde og Ole Jørn Øverby har tre barn:

* Gry Antonie (f. 1969), bosatt på Høvik i Bærum, g.m. Bjørn Ullebust fra Oslo, én sønn Adrian (f. 2003).

* Evy Cecilie (f. 1971), bosatt på Øverby, fra tidligere samboerskap med Knut Bjerke fra Bærum har hun to barn: Emilie Constance (f. 1996) og Aleksander (f. 1997).

* Nils Petter (f. 1974), ugift, bosatt på Øverby.

Ole Jørn Øverby var murmester av yrke, og arbeidet mye i Oslo, Asker og Bærum. Han murte bl.a. peis for daværende



kronprinsesse Sonja og kronprins Harald på Skaugum. Han var ellers godt kjent på Ringerike som en dyktig trekkspillmusiker.

Etter Ole Jørn Øverbys død i 1998 ble gården overtatt av Hilde Øverby. Hun er utdannet sykepleier og arbeidet tidligere ved Ringerike sykehus. I dag er hun freelance sykepleier i vinterhalvåret og driver campingplass om sommeren.

Øverby har i dag 25 dekar dyrket jord (leies bort til Nils Erik Frøhaug) og 645 dekar produktiv skog. Av bygninger på gården er et våningshus (bygd 1893, seinere påbygd 2. etasje, restaurert og panelert). Den har vært ubebodd siden 2006, da Anne Marie Øverby flyttet til Hole bo- og rehabiliteringsenter. Øvrige bygninger er låve med stall og fjøs (bygd 1952, etter at den gamle låven brant i 1949), bryggerhus (påbygd og ombygd til kårbolig 1997), og et gammelt stabbur (laftet), som skal være flyttet fra Nedre Nes.¹⁸ Gårdens eier er bosatt i gnr. 233/45 Askebakken, som ligger øst for gårdstunet (bygd 1974–75). Et gammelt grisehus (ved bryggerhuset) ble revet like etter 1950. På Smiusletta stod en gammel smie, som ble revet før siste krig.

Den gamle hovedbygningen i Øverby brant i 1893, og samme år ble kjøpt en bygning fra Bjørnstad i Steinsfjerdings, som ble satt opp på gården.

Jordenavn er Haugen (Bråtahaugen), Finnebråtan (sletta ved «Hilsebriskan», der Veikroa ble bygd 1967–68), Askebakken, Jota og Smiusletta. I et notat fra 1937 i Hole bygdearkiv har Jon Guldal notert ytterligere åkernavn i Øverby: Kønnbråtan, Kojebraåtan og Kønnbråtanmyra.

De tre barna til Anne Marie og Petter Øverby. Fra venstre: Lars (f. 1949), Ole Jørn (f. 1947) og Liv (f. 1940). Bildet er fra cirka 1952.

Ole Jørn Øverby (1947–1998) var kjent som en dyktig trekkspiller.

Hildegard Øverby f. Tjerandsen (f. 1949).

CAMPINGPLASS

I 1992–93 begynte Hilde og Ole Jørn Øverby campingplass ved Øverby. Med attraktiv beliggenhet ved fjorden og sanitærrom og rom for utleie i den gamle «Fjordkroa», ble plassen raskt populær. I dag er navnet Tyrifjord Turistcenter, med kafé, kiosk og administrasjon i den tidligere veikroa. Campingplassen drives av Hilde Øverby.

¹⁸ SEFRAK-registreringen (1979).

Skog

TYRIFJORD BRYGGE

I 2007 ble det lagt fram planer om storstilt utbygging på tomta hvor Veikroa og campingplassen tidligere har holdt til. Øverbys eier har inngått intensjonsavtale med Tyrifjord Brygge AS, som her vil bygge hotell og fritidsleiligheter. Saken har skapt stort engasjement på Utstranda. En del av naboene har gått sterkt imot utbygging, og den er ennå ikke avgjort (juli 2009).

Øverby har i dag 645 dekar produktiv skog, hvorav en del er hjemmeskog i lia ovenfor gården, opp mot den nye E16.

Ved utskiftinga av Krokskogens allmenning 1816–23 fikk Øverby en teig «ved Ejendommen», dvs. fra gården og østover, opp skrålia, til flaget. Denne teigen solgte Josva Jørgensen Øverby i 1815 til Ole Jørgensen Rytterager, som i samme periode også kjøpte skog som tilhørte nabogården Utvika. Sammen med en skogteig nedenfor Manaskaret som Storøya ble tildelt ved utskiftinga av allmenningen, utgjorde disse teigene et sammenhengende skogstykke fra Manaskaret i nord til Nes i sør. Ved den nye matrikkelen i 1838 ble teigen matrikulert sammen med Rytteraker, og i skiftet etter Ole Jørgensen Rytterager (avsluttet 1846) ble den arvet av en av sønnene, Ivar Rytterager. Skogen fikk seinere gnr. 198/3 Utvik og Øverby skog.

I 1860 ble en del av teigen (ovenfor Utvika, på grensen mot Øverby) utskilt og solgt til Iver Paulsen Svendsrud. Teigen (i dag gnr. 198/4 Utvik og Øverby skog) tilhørte seinere bønder på Frøyshov og Mo på Røyse, inntil Peter Jørgensen Øverby kjøpte den i 1885 for 2.400 kroner.

Like etter synes broren, Johan Jørgensen Øverby i Elstangen, å ha blitt eier av halvparten av skogteigen. I 1933 eide Jørn Øverby (eier av Øverby) og Margrethe Øverby (eier av Elstangen) en halvpart hver. Margrethes del ble i 1951 ved gavebrev gitt til hennes bror Johan Georg Øverby, bosatt i Montana i USA, men konsesjon ble nektet og hans enke, Sigrid Øverby, solgte i 1956 denne delen til Petter Øverby for 23.000 kroner. Petter Øverby hadde i 1953 overtatt Øverby med den andre halvparten av skogen etter sin far, og var dermed ene-eier av skogteigen.

Siden har gnr. 198/4 Utvik og Øverby skog tilhørt Øverby – se bind 1 s. 298–299.

Seter

Øverby har ikke hatt seterrett eller løkke på noen seter på Krokskogen, men tidlig i forrige århundre (fram til siste krig) var gårdens buskap på Byflaksetra om sommeren. Ruth Langslet f. Øverby (f. 1922) og Ingebjørg Gjesvik Liljedahl (f. 1921) husker godt at de som småjenter gikk til Byflaksetra for å hente smør og pultost.

Husmannsplasser

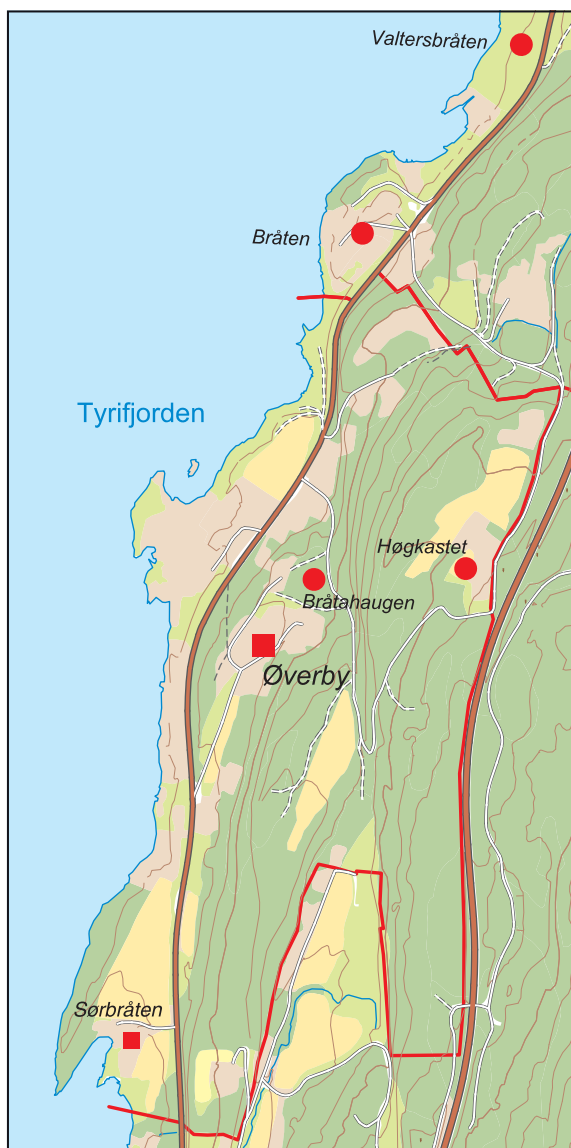
Fra 1620-årene, da brukeren på Nordre Gjesval betalte bygselavgift for Øverby og hadde en bruker bosatt der, så vi de første spor av et husmannsvesen på Ringerike. Seinere fikk Øverby egne husmenn. I alt synes det å ha vært fire-fem plasser under gården: Høgstet, Bråtahaugen, Bråten (Øverbybråten eller Haglund) og Valtersbråten. Etter at Ole Jørgensen Rytteraker kjøpte nordre del av «gamle» Øverby i 1817, ble Bråten og Valtersbråten matrikulert sammen med Storøya og Rytteraker. De omtales likevel her, som tidligere Øverby-plasser. Av et gammelt kart fra 1830 (se bind 1, s. 252) går det fram at det var ytterligere en plass Bråten her ved stranda. Den lå nord for Valtersbråten, omtrent der båthavna er i dag – se bind 1 s. 252 og 291–292.

I 1762 og 1801 var det kun én husmannsplass under Øverby (Bråten). I 1820-årene hadde Josva Jørgensen Øverby tre husmenn: *Helge Ellingsen* (Høgstet), *Jonas Johannesen* (Bråtahaugen) og *Hans Larsen* (ukjent plass).

Bråten (også kalt Øverbybråten)

I 1762 og 1801 var det én plass under Øverby, og det var trolig Bråten. I 1762 var det gårdens tidligere eier, *Gunbild Nilsdatter* og hennes sønn *Jørgen Christensen* samt to innerster, *Lars Bergsted* og *Anne Jonsdatter*, som bodde her. *Jørgen Christensen* ble i 1777 eier av hele Øverby – se ovenfor.

I 1801 satt jordløs husmann *Daniel Olsen* (40) i Bråten med hustru *Gjertrud Gulbrandsdatter* (50). De giftet seg i 1788, og vi kjenner ett barn: *Ole* (1788–1789). *Gjertrud Gulbrandsdatter* døde som legdslem i Øverbyeie i 1829, og hennes alder ble i kirkeboka oppgitt til 70 år. *Daniel Olsen* (1765–1827) var sønn av *Ole Hansen Helgelandseie* (fra «Peders» på Helgelandsmoen) og *Marte Hansdatter* fra



Det har vært fire eller fem husmannsplasser under Øverby.
ProKart AS

Storøya, som i 1760-årene var husmannsfolk i Berget – se husmannsplassen Berget under Utvika, og bind III s. 628.

I 1817 ble Bråten med omkringliggende skog utskilt og solgt til Ole Jørgensen Rytterager, og i 1838 matrikulert sammen med Rytteraker gård. Etter Ole Jørgensen Rytteragers død ble Bråten og resten av hans eiendomsgods på Utstranda samlet i seinere gnr. 198/3 Utvik og Øverby skog.

I 1865 satt *Alf Jonsen* (64, f. på Hadeland) som leilending og enkemann i Bråten med to barn: Dorthea (26) og Martin (21). Alf Jonsen var fra Greftegreiv (Greftegreff) i Jevnaker. Han bodde i Storøy-eie da han i 1835 giftet seg med *Johanne Danielsdatter*, datter av Marie Samuelsdatter og Daniel Samuelsen i Kløvvikbråten. Vi kjenner fire av deres barn:

* Dorthea (1840–1902), g. 1869 m. Anders Pedersen Sønsterud (1845–1926) i Rørvikberget, sju barn: Maren Johanne, Alma Karine, Marte Marie, Peter, Johan Peter, Anna Dorthea og Martin – se gnr. 232/3 Rørvikberget (Høglaupet).

* Johan (f. 1838).

* Martin (f. 1845), hjemme hos faren i Bråten i 1865.

* Paul, utvandret til Amerika.

I 1865 var det 1 hest, 2 storfe og 1 sau i Bråten, og årlig utsæd var $\frac{1}{8}$ t. rug, $\frac{1}{2}$ t. bygg, 1 t. blandkorn, $\frac{1}{8}$ t. erter og 3 t. poteter.

Bråten ble utskilt som eget bruk i 1872 – se gnr. 198/6 Bråten (Haglund).

Høgstet

Høgstet ligger oppe i åssida nordøst for Øverby, tett inntil nye E16 (på vestsida).

I 1817 utstedte Josva Jørgensen Øverby bygselseddel til Helge Ellingsen og Marie Olsdatter på plassen Høgstet.

Helge Ellingsen var tidligere husmann i Fjulsrudeie, og vi kjenner seks av barna i ekteskapet med *Marie Olsdatter* (de tre eldste ble født i Fjulsrudeie):

* Marte (f. 1810), d. som barn.

* Helge (f. 1812), konfirmert 1828.

* Marte (1815–1888), fikk i 1846 en sønn Hans med Ole Pedersen Trulsrud i Asker, og i 1850 en sønn Olai med Hans Peter Olsen i Asker. Marte døde i Klokkerbråten i 1888, som fattiglem.

* Anne Marie (f. 1818), konfirmert 1833.

* Nils (f. 1821), seinere husmann i Klokkerbråten, g. 1856 m. Mari Andersdatter Tjernsli (1818–1878), tre barn: Helene (f. 1854), Karen (f. 1854) og Maren (f. 1858) – se gnr. 210/6 Klokkerbråten.

* Anders (1824–1825), d. 6 måneder gammel.

TRETTE GRÅBEINER OVER STEINGARDEN

«Stranda heter det mellom Sundvollen og Lier. Der kom Dorte Alfsdatter til verden i 1840 på plassen Bråtan. Da hun var liten, hadde tretten gråbeiner, den ene etter den andre, gått over steingarden utenfor og blitt borte i Strandaskauen, hadde hun fortalt da hun satt gammal: - Huff, je synes je ser raggen på'n den da' ida', hadde hun sagt og skuttet seg».

* Holtvedt, Christophersen og Hohle: Krokskogen (1977), s. 123.

Da de giftet seg i 1808, bodde både Helge Ellingsen og Marie Olsdatter på Borgen i Hole.

Høgkastet ble utskilt som eget bruk i 1857 – se gnr. 233/3 Høgkastet.

Bråtahaugen (Bråten)

Bråtahaugen lå i skrålia nordøst for tunet på Øverby, på ned-sida av Høgkastveien og rett nord for Askebakken. Plassen er også blitt kalt Bråten.

I 1822 utstedte Øverbys eier Josva Jørgensen festeseddel på Bråtahaugen til Jonas Johannesen og hustru.

Jonas Johannesen (f. 1791) var sønn av Johannes Olsen og Lisbeth Sørensdatter, som i 1801 var husmannsfolk på Storøya og i 1818 på Sundøya – se bind 1 s. 193–194.

Jonas Johannesen var med i krigen i 1814, og skal siden ha gått med en kule i låret.¹⁹ Han var gift to ganger, først i 1818 med *Dorte Abrahamsdatter* fra Sundvollen-eie, og seinere med *Berte Marie Taraldsdatter* (f. 1801 i Rakkestad). Vi kjenner to av barna til Jonas Johannesen og Berte Marie Taraldsdatter: Johan Elisen (f. 1841)²⁰ og Thorine Mathea (f. 1845).

I 1871 satt Berte Marie (65) og Jonas (75) alene i Bråtahaugen. De hadde 2 storfe, og sådde $\frac{3}{4}$ t. bygg og 1 t. poteter.

Jonas' navn og årstall er hugget inn i berget like ved Bråtahaugen. Det gamle stabburet på plassen ble rundt 1890 flyttet til Benterud ved Sundvollen.

Valtersbråten

Valtersbråten tilhørte Storøya og Rytteraker fra slutten av 1700-tallet, men lå tidligere under Øverby. Det var mølle her (barkemølle), og flere av fundamentene til mølla er fortsatt synlige. Husmannen har nok hatt arbeid på mølla.

I 1865 bodde her husmann og dagarbeider *Erik Pedersen* (41) med kone *Anne Gulbrandsdatter* (45), stesønnen Martin Kristiansen (17) og døtrene Gunhild Marie (13), Olava (12) og Maren (3). De hadde 2 storfe og 1 sau, og sådde $\frac{1}{4}$ t. bygg, $\frac{1}{4}$ t. blandkorn og 1 $\frac{1}{2}$ t. poteter.

KVERN

Det ligger to gamle kvernsteiner på Øverby, og husmann Jonas Bråtahaugen «handdro» disse. Jonas var husmann på Bråten. Det var dam i Kønnbråten, cirka halvannen kilometer fra kverna. Nedenfor dammen er en kanal, mellom 10 og 20 meter lang.* Kanalen og tufter etter dammen er fortsatt synlige.**

* V.V. i notat fra 1937 (kopi i Hole bygdearkiv).

** Opplyst i 2007 av Thorvald Thorvaldsen (1931–2008).

JONAS I BRÅTEN

«Jeg ser du har skrevet noe om Lesbet på Sundøya, men du kunne også ha fortalt at hun hadde en sønn som het Jonas og som var med i krigen, hvilken vet jeg ikke, men Lesbet som var synsk, skjønte at Jonas var helt nedfor og gikk med selvmordstanker. Lesbet dro inn til grensen og fikk sønnen bort fra de tanker. Jonas var husmann i Bråten under Øverby og var gift med Berthe Daks (Dags) som var fra Fredrikstad».*

* V.V.: «Små stubber om gamle gubber», i Ringerikes Blad 27. mars 1951.

19 Fortalt av Jørgen Josvassen til Jon Guldal (V.V.) ifølge notat fra 1937 i Hole bygdearkiv.

20 I 1876 ble det gravlagt et «uekte» barn, 1 måned gamle Axel Bertram Elisen, bosatt i Valtersbråten. Han er ikke nevnt blant døpte i kirkeboka, og foreldrenes navn er ikke oppgitt da han ble gravlagt.

I 1874 fikk en av døtrene, Gunhild Marie Eriksdatter Rytterager (f. 1852), et guttebarn Edvard. Som barnefar ble utlagt skogsarbeider Engebret Ellingsen Svarstad (f. 1845). Gutten døde 2 måneder gammel, før hjemmedåpen ble stadfestet i kirken, og gravlagt 7. juli. Tre dager seinere giftet Gunhild Marie seg med Engebret Ellingsen. Han var husmannssønn fra Nylenne under Svarstad på Røyse, og ble seinere husmann under Bønsnes og Borgen. I 1900 bodde de på Ner-Stein, og Engebret var gårdskar hos Johannes Solberg. De fikk ni barn, og ble i 1902 selveiere i Høgbrænna ved Sønsterud. Seinere overtok Gunhild Maries søster, Maren Eriksdatter Bråten (1862–1934), som eier av Høgbrænna – se gnr. 237/4 Høgbrænna (Utstranda 762).

Valtersbråten var ikke bosatt i 1900. Sammen med skogteigen av samme navn ble den solgt i 1930 til Fredrik Hesselberg-Meyer – se gnr. 198/11 Valtersbråten.

Bråten

Et par hundre meter nord for Valtersbråten, omtrent der dagens båthavn ligger, lå det på 1800-tallet ytterligere en plass ved navn Bråten (se kart - bind 1 s. 252). I 1865 hørte den under Rytteraker, og da bodde «huskone med jord» *Marie Hansdatter* (59, gift) på plassen med én datter, Maren Kristiansdatter (22). Hvor Maries ektemann befant seg, står det intet om. På plassen hadde de ingen husdyr, og de sådde kun 1 t. poteter. Mer vet vi ikke om denne plassen.

Bruk utskilt fra Øverby

Sørbråten GNR. 233/2 – UTSTRANDA 229

I 1827 ble en parsell Sørbråten utskilt fra Øverby med et skogstykke (løpenr. 171b Sørbråten og Jota) og solgt til Peder Andersen Udvingen for 400 spesidaler. Ingen kilder forteller om Sørbråten som husmannsplass, så bruket ble rimeligvis ryddet fra rå rot.

PEDER ANDERSEN UDVIGEN (f. ca. 1788 i Asker) var gift med RAGNHILD JØRGENDATTER BYE (Hungerholdt) (f. 1768) i hennes andre ekteskap. Hun var søster av Ole Jørgensen Hungerholdt (Rytterager), som i 1823 ble eier av Storøya. Ekteskapet var barnløst.²¹ Ragnhild Jørgensdatter

21 «Han var slem baade mod Konen og Stedbørnene. Jeg kan huske de Folk», skriver Ole Rytterager (1842–1937) i «Rytterager paa Ringerike» s. 15.



var i første ekteskap gift med Peder Eriksen Hurum (1759–1812). De eide en av Sonerud-gårdene i Steinsfjerdingsken fra 1791 til 1807 (se bind 2 s. 219–220), og bodde seinere i Utvika. Vi kjenner fire av deres barn: Erik (f. 1794), Ragnhild (f. 1798), Jørgen (f. 1807) og Gunhild (f. 1792) – se gnr. 234/1 Utvika.

Ved skjøte av 7. mars 1837 overtok Erik Pedersen Berget Sørbråten etter sin stefar for 600 spesidaler.

ERIK PEDERSEN BERGET (f. 1794) bodde i Berget på Utstranda og vi vet ikke om Sørbråten var eget bruk på denne tida. Han var gift to ganger, først med Berte Marie Torgersdatter (to barn: Hans Peter og Ragnhild). Hans andre kone var Sara Kristoffersdatter (fire barn: Berte Marie, Karen, Maren og Kristoffer) – se gnr. 234/2 Berget.

Det var skifte etter Erik Pedersen Berget i 1849, hvorved Sørbråten med Jota samt Ødelien ble overdratt til Sara Kristoffersdatter etter takst 520 spesidaler.

I mai 1858 solgte Sara Kristoffersdatter eiendommen til sønnen KRISTOFFER ERIKSEN (f. 1838) for en nærmere bestemt kjøpesum og livøre i sin levetid. Det ble ikke utstedt noe skjøte, og ved en påtegning på kjøpekontrakten i 1866 overdro Kristoffer Eriksen bruket til halvbroren Hans Peter – se nedenfor.

Sørbråten høsten 2008. Det gamle våningshuset er trolig fra før 1700, og ble trolig flyttet hit da bruket ble reist i 1820-årene. Bryggerhuset (til høyre for tuntreet) er fra rundt 1800.

© Fotograf Siri Berrefjord

*Sørbråten en gang mellom
1910 og 1915.*



I 1865 satt Kristoffer Eriksen (36, ugift) i Sørbråten med mora Sara Kristoffersdatter (70, enke). De hadde 1 hest og 2 storfe, og sådde $\frac{1}{4}$ t. hvete, $\frac{1}{4}$ t. rug, $\frac{3}{4}$ t. bygg, 1 t. blandkorn, $\frac{1}{4}$ t. havre og 4 t. poteter. Med egen husholdning på bruket satt dagarbeider Ole Jakobsen (71, f. i Ådal) med hustru Marie Torkelsdatter (48, f. i Ådal) og to barn: Jakob (10) og Torvald (7).

Ved skjøte av 8. mars 1880 solgte Sara Kristoffersdatter eiendommen til Hans Peter Eriksen, sønn av Saras avdøde ektemann Erik Pedersen i hans første ekteskap. Kjøpesummen var 2.900 kroner, hvorav livøre var beregnet til 900 kroner. Den nye eieren lånte 2.000 kroner i Hypotekbanken mot pant i eiendommen.

HANS PETER ERIKSEN BERGET (f. 1825) var tidligere eier av Ødelien (Berget), og gift med ANNE OLSDATTER (f. 1816). De fikk en sønn, Edvart (f. 1852).²²

Hans Peter Eriksen Berget satt som eier av Sørbråten til 1882, da han utvandret til Amerika med sin familie og solgte eiendommen og en skogteig (løpenr. 174 Ødelien) til Hans Hansen Fekjær for 4.000 kroner. Like før han solgte, skilte han ut en skogteig, Gjota (løpenr. 171d av skyld 56 øre), som ble solgt til Narve O. Løbben – se gnr. 233/4 Gjota.²³

TUNGVINT KRØTTERSTELL

Kjerringa på Fekjær fikk henge i både seint og tidlig, det er nesten utrolig at hun kunne greie alt. Hun hadde alt stell og matlaging til alle håndverkerne (i sledemakeriet), og om sommeren et tungvint krøttestell. På østsida av fjorden, mellom Sundvollen og Nes, ligger en eiendom som heter Sørbråten, der hadde hun krøttera om sommeren. Hun rodde over dit morgen og kveld og melket. Det er tre kilometer over dit, så det vart 12 kilometer om dagen, i all slags vær.*

* Lyse 1976 s. 125.

22 Edvart Hansen Sørbråten (f. 1852) ble i 1880 utlagt som barnefar av tjenestepike Karen Eriksdatter (f. 1855) i Utvika, men barnet døde før dåpen i kirken. I 1883 ble han utlagt som barnefar igjen, til et pikebarn Anne Mathilde av tjenestepike Gunhild Mathea Olsdatter (f. 1858).

23 Både skjøtet på Sørbråten (til Hans Hansen Fekjær) og Gjota (til Narve O. Løbben) ble utstedt i 1884. Mellom bryggerhuset og stallen i Sørbråten har Hans Hansen Fekjær hugget inn «HH1882» i grunnfjellet.



Sørbråten med Tyriffjorden i bakgrunnen, og øyene Geitøya (til venstre) og Storøya.

HANS HANSEN FEKJÆR (1820–1904) var inntil 1882 eier av Nerigarden Fekjær, hvor han drev sledemakeri og vognfabrikk. Han var gift med ANNE OLSDATTER RYTTERAKEREIE (f. 1822), datter av Maria Taraldsdatter (fra Sønsterud) og Ole Hansen Rytterakerieie (fra Korsrud i Lier) på Skauenga under Rytteraker. Vi kjenner to av deres barn: Hans Andreas (f. 1845) og Ole (f. 1848) – se bind 1 s. 218–219.

I 1900 satt Hans Hansen Fekjær (f. 1820, enkemann) i Sørbråten med en husholderske (og niese) Grethe Martinsdatter (f. 1839, enke)²⁴ og hennes to sønner: Ole Larsen (f. 1866, skomakermester) og Karl Ludvig Larsen (f. 1877, skomakersvinn). På bruket var det også en losjerende, Kristoffer Kristiansen Jahren (f. 1844 i Ringsaker), som var enkemann og dagarbeider («stenbrydning og murerarbeide»).

I 1900 ble det utskilt og solgt to parseller, bnr. 6 Bergli (skyld 4 øre) til Ole Larsen for 250 kroner, og bnr. 7 Nordstrand (skyld 3 øre) til Inger Klemmetsen for 100 kroner.

Etter Hans Hansen Fekjærs død i 1904 ble Sørbråten ved auksjon i hans dødsbo 17. september s.å. solgt til Julius Kristiansen Riis for 5.000 kroner. Den nye eieren lånte 2.000 kroner i Hypotekbanken og 3.425 kroner av direktør J. Meinich

²⁴ Grethe Martinsdatter var «uekte» barn av Martin Hansen Moe og Ingeborg Olsdatter Rytterakerieie (søster av Hans Hansens hustru, Anne Olsdatter). Hun var enke etter Hans Svendsen Fjulsrudeie (1829–1878), og de hadde seks barn – se gnr. 234/3 Utvikenga.

(tidligere arbeidsgiver) og generalkrigskommissær Jens Bratlie (eier av Utøya) mot pant i eiendommene.²⁵

JULIUS KRISTIANSEN RIIS (1864–1921) fra Ås i Akershus var kusk (vognmann) i Kristiania, og flyttet med sin familie til Sørbråten. Han var gift med KAROLINE FRANTZEN (1865–1922) fra Trøgstad i Østfold, og de fikk seks barn: Sverre (f. 1894), Margit (f. 1896), Birger (f. 1898), Herman (f. 1901), Hans (f. 1904) og Einar (f. 1908).

Karoline Riis slo seg ikke til ro på Sørbråten. Allerede i 1906 flyttet familien tilbake til Kristiania, og brukte inntil 1910 Sørbråten som sommersted. Ved skjøte av 8. september 1910 solgte Julius K. Riis eiendommen til Guttorm G. Hoftun for 7.000 kroner.

GUTTORM GUTTORMSEN HOFTUN (1857–1947) var fra Gol i Hallingdal. Han var opprinnelig fehandler, som kjøpte opp fe på Vestlandet og drev dem over fjellet og ned Hallingdal (eller Valdres) til flatbygdene og videre til Kristiania eller Drammen, hvor dyrene ble solgt. Han bosatte seg i Hole i 1905, da han kjøpte Nordre Gomnes (øvre) på Røyse. Denne eide han til 1910, da han kjøpte Sørbråten, som lå nær hovedveien og hadde skog, noe Nordre Gomnes ikke hadde.

Guttorm Guttormsen Hoftun var gift med ANNE KRYDSJORDHAUGEN (HAUGEN) (1872–1954) fra Aurdal i Valdres, og de fikk to døtre:

25 Skjøte ble utstedt 9. oktober 1905. Generalkrigskommissær Bratlie kjøpte gnr. 55/6 Ødelien skog for 1.400 kroner, men Sørbråtens kjøpte seinere skogteigen «tilbake».

*Fra Sørbråten cirka 1912.
Fra venstre Guttorm Hoftun
(1857–1947), Anne Hoftun
(1872–1954) og døtrene
Kristine (f. 1904) og Gunvor
(f. 1906). De to kvinnene til
høyre er ukjente.*



* Margit Kristine (1904–1985), ugift, eier av Sørbråten fra 1926 – se nedenfor.

* Gunvor (1906–1965), ugift, bosatt i Sørbråten.

Guttorm G. Hoftun fortsatte med fehandel også etter at han ble eier av Sørbråten. Da det gikk ut med denne virksomheten, brøt han steinheller som han leverte i Sandvika og Drammen.

I 1926 ble Sørbråten (og gnr. 55/6 Ødelien skog) solgt til datteren Kristine for 4.000 kroner og huslyrett for selger og hustru i deres levetid.

I 1929 ble det utskilt en hyttetomt ved fjorden nord for Sørbråten, bnr. 9 Fjordheim, som ble solgt til Ragna Olsen for 1.200 kroner.

KRISTINE HOFTUN (1904–1985) bodde i yngre år i Kristiania, hvor hun hadde huspost hos hoffsjef Wedel-Jarlsberg i Madsrud allé. Seinere arbeidet hun hos hoffsjefen om vinteren og bodde i Sørbråten om sommeren, sammen med søsteren Gunvor.

I 1974 ble det utskilt en boligtomt på oversiden av veien, som ble solgt til Sverre Hoftun for 500 kroner.

Etter Margit Kristine Hoftuns død i 1985 var det hjemmelsovergang på Sørbråten samt gnr. 234/6 Ødelien skog til Sverre Hoftun, som var satt inn som enearving i Kristine Hoftuns testamente.

SVERRE HOFTUN (f. 1944) er sønn av Kristine og Gunvors fetter, Per Hoftun.²⁶ Han vokste opp på Gol i Hallingdal, og flyttet til Sørbråten i 1972. Han arbeidet da som snekker i et Hønefoss-firma, og hjalp Kristine med gårdsdriften. Siden 1982 har han vært vaktmester i flere forlagshus i Oslo (fra 2002 i H. Aschehoug & Co.)

Sverre Hoftun er gift med RANDI MYHRE (f. 1952) fra Klekken i Haug, som er lærer ved Hønefoss videregående skole (siden 1983). De har én datter, Mari Kristine (f. 1981), som er bosatt i Oslo og gift med Andreas Bjonje (f. 1980) fra Skui i Bærum.



Guttorm Hoftun med hest foran stabburet i Sørbråten rundt 1920.

26 Per Hoftuns far, Nils, var bror av Guttorm G. Hoftun.

Sørbråten i 1912, med Øst-Modum i bakgrunnen. Til venstre ser vi en del av Utøya. Mellom gjerdene i forgrunnen ligger "chausséen".



Foran bryggerhuset (eldhuset) i Sørbråten cirka 1918. Fra høyre: Guttorm Hoftun, Anne Hoftun, Gunvor Hoftun, ukjent, Kristine Hoftun og ukjent.



Sørbråten med Ødelien skog har i dag 22 dekar dyrket mark (siden 2002 leid av Nils Erik Frøhaug),²⁷ 190 dekar skog og 60 dekar havn og utmark. Alle bygningene på bruket bærer preg av å være flyttet hit da eiendommen ble utskilt i 1827. Våningshuset kan være fra før 1700, mens et «eldhus» (som Kristine kalte det) eller bryggerhus med bakerovn i stein og bryggepanne samt drengestue, er fra rundt 1800. Her bodde

27 Ole Ullern på Røyse leide jorda i Sørbråten av Kristine Hoftun i cirka 10 år. Seinere drev Sverre Hoftun jorda selv i noen år, før Knut Herman Bøhn fra Tyrstrand leide den til grasproduksjon. Siden 2004 har Nils Erik Frøhaug fra Nedre Frøyhov på Røyse leid jordveien i Sørbråten og flere nabogårder på Utstranda.

Hoftun-familien om sommeren, da våningshuset ble leid bort til gjester fra hovedstaden. Drengestua er i tømmer mens nordre del (bryggepanne/bakerovn) er bindingsverk. Låven med stall og fjøs er satt sammen av tre (eller fire) gamle bygninger. Da eierne ville rive låven i 1987, engasjerte kulturminnevernet i Buskerud seg, og det ble gitt tilskudd til restaurering av tømmerlåven²⁸ og bygging av nytt fjøs. Øvrige bygninger er stabbur (fra 1800-tallet, stod tidligere et annet sted i tunet) og båthus (bygd 1992).

Randi og Sverre Hoftun bygde i 1975 ny enebolig på østsida av hovedveien, ovenfor gården, hvor de bor i vinterhalvåret (gnr. 233/46 Hovlia – Jotaveien 56). Øvrige bygninger her er et hønsehus (bygd 2000), hvor de i perioden 2000–2002 hadde 400 høner for eggproduksjon.

Høgkastet GNR. 233/3 – HØGKASTVEIEN 59

I 1857 ble den tidligere husmannsplassen Høgkastet²⁹ utskilt fra Øverby med havnerett og veirett og solgt til Anders Haagensen for 300 spesidaler. Kjøperen lånte 150 spesidaler av selgeren mot pant i bruket, og i 1861 lånte han 120 spesidaler i Hypotekbanken.



Steinhuset i Høgkastet ligger i dag på fritidseiendommen Myra, eid av familien Ebbesen. Emilie Ebbesen f. Glaserud (f. 1870) var fra Nordre Høgkastet.

28 En tømmerlåve på Sætrang i Haug ble revet, og tømmeret brukt til utskifting av råtne stokker i låven og fjøset i Sørbråten.

29 Navnet Høgkastet kommer av *kast* i betydningen *tømmerkast*, da bruket ligger «et Stykke oppe i Aasen». (NGV, s. 13).

Anders Haagensen (1823–1863)³⁰ giftet seg i 1858 med Sørine Larsdatter (f. 1823 i Norderhov), og vi kjenner to av deres barn: Hans (f. 1859) og Lars (f. 1860).

Anders Haagensen døde i 1863, og i 1865 satt Sørine Larsdatter (43) som enke i Høgstet med sønnene Hans (7) og Lars (6) samt hennes foreldre, Lars Olsen (73, føderåds-mann) og Margrete Sørensdatter (78), som begge var født i Norderhov. På bruket hadde de 1 ku, 2 sauer og 1 gris, og årlig utsæd var $\frac{1}{8}$ t. rug, $\frac{1}{4}$ t. bygg, $\frac{3}{4}$ t. blandkorn, $\frac{1}{8}$ t. havre og 4 t. poteter.

I 1874 solgte Sørine Larsdatter Høgstet (av skyld 40 øre) til Gunhild Herbrandsdatter (1836–1919, f. i Hallingdal), enke etter Lars Johannesen (f. 1820). Gunhild Herbrandsdatter og Lars Johannesen var i 1865 tjenestefolk på By på Røyse. Deres sønn Johan Andreas var født tidligere samme år, og i folketellinga var notert at «for disse er tillyst Ægteskab».

I 1897 ble eiendommen delt ved at Gunhild Herbrandsdatter solgte den nordre delen, Høgstet nordre (bnr. 5 av skyld 20 øre) til Kristian Johannesen Glaserud for 400 kroner.

I 1900 satt Gunhild Herbrandsdatter som enke og selveier i Høgstet med sønnen Johan Andreas Larsen (f. 1865, ugift) samt den tidligere eieren Sørine Larsdatter (f. 1823, enke), som var fattiglem med offentlig understøttelse.³¹

Ved skjøte av 29. desember 1905 ble Høgstet solgt til sønnen Johan Andreas for 1.250 kroner, med fritt hus og bruk av et halvt mål jord til Gunhild Herbrandsdatter i hennes levetid.

Johan Andreas Larsen Høgstet (f. 1865) kjøpte i 1914 nabobruket Høgstet nordre av Kathrine Kristiansen Glaserud for 1.400 kroner, og «gamle» Høgstet var igjen samlet på én hånd.

Johan Andreas Larsen var gift med Maren Høgstet, og i 1919 solgte de eiendommen til Karl J. Rørvik for 13.000 kroner. I årene 1928–1935 var Johan Høgstet eier av eiendommen Jordet (gnr. 193/6) ved Nordre Gjesval – se bind 1 s. 111.

Karl Johan Rørvik (1877–1960) fra Rørvika var gift med Nora Marie Christiansen (1880–1950) fra Drammen, og de fikk seks barn: Reidun, Gerda, Willy, Finn, Ingrid og Lyder. De var eiere av Høgstet til 1926, da de flyttet til hans slektsgård Rørvika og overtok den – se gnr. 233/2 Rørvika.

30 Anders Haagensen var sønn av Haagen Nilsen og Kari Pedersdatter, som bodde på Lore da sønnen ble født.

31 Lars J. Bye og Gunhild Hermansdatter hadde ytterligere én sønn vi kjenner: Jørgen (f. 1871).

Ved skjøte av 1. september 1926 solgte de Høgstaket til Anna og Torbjørn Stokke fra Oslo for 9.000 kroner. De brukte Høgstaket som feriested, og forpaktet fra 1927 bruket til Anna og Ole Renshusløyken fra Gudbrandsdalen. I 1936 ble Høgstaket (bnr. 3 og 5) solgt til Nina Arbo (f. 1888) fra Oslo for 12.000 kroner. Renshusløyken var forpaktere til 1941, da de flyttet til Granli ved Sønsterud (se gnr. 237/6 Granli – Utstranda 758). Fra 1942 forpaktet Nina Arbo bruket til Karl Hovslien (f. 1906) i 3 år mot årlig avgift 300 kroner. Han bodde her med kone og ett barn.

Nina Arbos søster, Sante Arbo, var eier av Kløvvika. Etter Nina Arbos død solgte hennes dødsbo i 1946 Høgstaket til hennes nevø (sønn av Sante), ingeniør Jeanbeth Schjøtt (f. 1913), for 20.000 kroner.

I 1973 ble eiendommen solgt til Christian Kaurin Ringnes for 150.000 kroner samt 50.000 kroner for løsøre.

Christian Kaurin Ringnes (f. 1916) giftet seg i 1953 med Bjørg Bøe (f. 1921). Begge var fra Oslo, med aner fra Krødsherad. De fikk tre barn:

* Tora (f. 1947), g.m. Ola Dybwad-Olsen fra Oslo, to barn: Ola (f. 1972) og Line (f. 1973).

* Christian (f. 1954), seinere eier av Høgstaket, g.m. Denise Kristine Peterson, tre barn – se nedenfor.

* Nina (f. 1955), g.m. Svein Wilhelmsen, tre barn: Vivi (f. 1986), Christian (f. 1988) og Stine (f. 1989).

Fra 1974 kom sønnen Christian inn som medeier, og han har vært eneeier siden 1997.

Christian Ringnes (f. 1954) er kjent som eiendomsbesitter, investor, kunstsamler og grunnlegger av Norges eneste og verdens største småflaskemuseum. Han giftet seg i 1983 med Denise Kristine Peterson (f. 1960) fra USA, og de har tre barn: Isabelle Kristine (f. 1988), Anette Kristine (f. 1990) og Christian (f. 1992).

Fra 1947 til 1986 var Marie (f. 1918) og Jørgen Kristiansen (f. 1912) fra Haugsbygd forpaktere på Høgstaket. Bruket (inkludert Nordre Høgstaket) har i dag 20 dekar jord (som leies bort), 15 dekar skog og 10 dekar annen utmark. Bygninger på eiendommen er våningshus (fra 1800-tallet, påbygd i 1930-årene og restaurert 1973), Glaserud-stua (innpå 200 år gammel), forpakterbolig (1946, restaurert 1987), stabbur, låve, vedskjul, to mindre uthus og garasje.



Maren Høgstaket, gift med Johan Larsen Høgstaket.

Gjota GNR. 233/4

I 1884 ble en skogteig (bnr. 4 Gjota av skyld 56 øre)³² utskilt fra Sørbråten og solgt til Narve Olsen Løbben, eier av Utvika. Skogteigen har siden tilhørt Utvika. På teigen lå en låve, som ble eid av Utvika og Nordre Høgstaket i fellesskap.

I 1953 ble en tomt festet til Erling Løvaas i 10 år mot årlig avgift 125 kroner, og med rett til forlengelse i fire nye 10 årsperioder. Tomta ble utskilt i 1967 – se gnr. 233/34 Tussebo.

Siden 1979 eies gnr. 234/1 Utvika og gnr. 233/4 Gjota av Brede Jobraaten (f. 1953).

Høgstaket nordre GNR. 233/5

I 1896 ble nordre del av Høgstaket utskilt (bnr. 5 av skyld 20 øre), og ved skjøte av 3. mars 1897 solgt til Kristian Johannesen Glaserud for 400 kroner. Den nye eieren lånte hele beløpet i Hole sparebank mot pant i eiendommen.

Kristian Johannesen Glaserud (1824–1909) var tidligere leilending i Oreløkka på Nes (seinere gnr. 236/3). Han var fra Glaserud, en plass under Røsholmen,³³ og gift med Maren Olsdatter (f. 1832) fra Vefsrud. De fikk to døtre:

* Katrine (1864–1911), ugift, eier av Nordre Høgstaket fra 1909.

* Emilie (f. 1870), g.m. Konrad Ebbesen fra Mosjøen, tre barn: Bjarne, Klara og Harald Fredrik – se gnr. 233/8 Myra.

Kristian Glaserud var rik på ideer og skal ha hatt en blomstrende fantasi. Det var teknikk, mekanikk og kjemi han puslet med. Han lagde kaffesurrogat og medisiner, og var en

«... GÅ PÅ PRØYSSE»

I 1848 lå Kristian Glaserud sammen med en del andre høløværing i Malmø som soldat. Slesvig-holsteinerne hadde gjort opprør mot Danmark (Fredrik 7), og nordmennene lå i Malmø og «bare ventet på ordre om å gå på prøyssera». Det ble ingen krig på dem den gangen, men oppholdet i Malmø ble Glaseruds store minne fra «den spreke ungdomstida».*

* Peter Lyse: «Småstubber», i heftet Ringerike 1956–57 s. 27, og Lyse (1976) s. 56–57.

32 Navnet Gjota (Jota) betyr langstrakt grasslette mellom klipper og berg. (NGV, s. 13).

33 Hans mor, Berte Hansdatter, var fra Glaserud under Røsholmen, mens faren var Johannes Olsen Gommnes-eie.

«GLASERUDMIG»

«En sommer som Kristian Glaserud dreiv med noe vedhogst oppå skauen, vart han sjuk i magan. Han mente det kom av at han hadde arbeidet seg svelt og varm, og så lagt seg ned ved ei olle og bælmot i seg iskaldt vann. Da begynte han å lage medisiner for å kurere seg sjøl. Han kokte en låg av gras og mange slags planter og kandissukker. Forresten så var det vel ingen som visste stort om hva de var laget av. Men de hjalp, og mange brukte dem, både innvendes og utvendes. Jeg husker det stod noen flasker og krukker i butikken. Det vart ofte kalt Glaserudmig».*

* Lyse (1976), s. 56.

hjelpsom og snill mann, skriver Peter Lyse. En tid drev han som lassekjører mellom Hole og Kristiania.

I 1900 satt Maren Olsdatter (68) og Kristian Johannesen Glaserud (76) alene i Høgstet nordre. Datteren Katrine (36, ugift) var da tjenestejente på Søndre Gjesval, mens den yngste datteren Emilie var gift og bosatt i Kristiania.

I januar 1909 solgte Kristian J. Glaserud eiendommen til datteren Kathrine for 1.200 kroner. Inkludert i kjøpesummen var halvparten av låven på naboeiendommen Gjota (gnr. 54/4).

I 1913 ble en parsell på 6,5 dekar (bnr. 8 Myra av skyld 4 øre) utskilt og solgt til datteren Emilie Ebbesen for 300 kroner – se gnr. 233/8 Myra.

Ved skjøte av 2. august 1914 solgte Kathrine Kristiansen Glaseruds arvinger eiendommen til Johan Andreas Larsen Høgstet, eier av bnr. 3 Høgstet, for 1.400 kroner. Høgstet nordre har siden hatt samme eier som Høgstet og blitt drevet som én eiendom. Eier i dag er Christian Ringnes (f. 1954) fra Oslo – se gnr. 233/3 Høgstet.

Bygningene i Høgstet nordre skal alle være bygd av Kristian Glaserud: Glaserud-stua (i dag feriebolig), vedskjul/bod, låve, Gamlestua og Steinhuset. De to sistnevnte bygningene ligger på gnr. 233/8 Myra – se s. 983.

Bergli GNR. 233/6 – UTSTRANDA 202

I 1900 ble det fra Sørbråten utskilt en parsell Bergli (bnr. 6 av skyld 4 øre) som ble solgt til Ole Larsen Sørbråten for 250 kroner.

Ole Larsen Sørbråten (f. 1866) var ugift, og skomakermester av yrke. Han var sønn av Lars Svendsen Fjulsrudeie (1829–1878) og Grethe Martinsdatter Rytterakerieie (1839–1932), som i 1865 var husmannsfolk i Skauenga under Rytteraker. Faren ble seinere veivokter på «chausséen», og familien flyttet til veivokterboligen i Utvikenga – se gnr. 234/3 Utvikenga.

Etter farens død i 1878 satt Ole Larsens mor, Grethe Martinsdatter, igjen med fire mindreårige barn. Ole var eldst (12 år), og ble sendt til oppfostring hos skomaker Hans Bjørnstad i Vakermoen i Norderhov, hvor han begynte i skomakerlære.

I 1900 var Grethe Martinsdatter enke og husholderske hos sin onkel, Hans Hansen Fekjær i Sørbråten, og her bodde

Huset som Johan Larsen bygde i Bergli 1900–01. Det ble revet i 1970-årene, og i dag er det ingen bygninger på eiendommen.



VED MORENS GRAV

«Ola skomaker i Bergli var så omsorgsfull for sin mor, lunt holdt han det alltid i hennes stue, og aldri manglet hun tobakk til sin pipe. Han var aldri gift, og moren var hans selskap i de mange år. Grethe var født i 1839 og døde i 1932. Hver julekveld siden dro Ola den lange veien bort til kirkegården med krans til morens grav. I sin ensomhet en slik sen julekveld satt Ola og sang. Biskop Lunde som var i prestegården ble ufrivillig tilhører til den selsomme sang av den enslige mann. Den ble til en diskusjon mellom bispnen og Ola, og det var kanskje ikke de meste avveiede ord Ola brukte. Dagen etter preket bispnen i kirken, og nevnte episoden fra kirkegården, og da var det at en

av bygdens kjente menn reiste seg og talte bispnen imot. Han mente at bispnen hadde vært for hard mot Ola, og at holeværingene ikke var verre enn andre folk.»*

* V.V. i Ringerikes Blad (udatert) i 1956, da Ole Larsen fylte 90 år. Biskop Johan Lunde i Oslo var bror av Karl Lunde, som var sogneprest i Hole 1925–37. Biskopen var ugift, og tilbrakte ofte julehelgen hos sin bror og hans familie i Hole, hvor det ble en tradisjon at han holdt prekenen i Hole kirke 1. juledag. Mannen som reiste seg og «talte bispnen imot» var Lars Frøhaug på Nedre Frøyhov, som var Ole Larsens firmenning (deres olde-mødre, Marie og Kari Taraldsdøtre fra Sønsterud, var søstre).



- KVEIKE LITT PÅ PIPA ..?

- Skal vi kveike litt på pipa, da mor? sa n'Ola Larsen til mora Grethe, som lå til sengs i Bergli. Ola skar en bit av tobakksrullen, karva den og la i pipa hennes. Så stakk han ei flis inn i ovnen, fikk varme og tente på.

* Fortalt av Ruth Langslet f. Øverby (f. 1922).

Skomaker Ole Larsen (f. 1866) i Bergli med sin mor, Grethe Martinsdatter (1839–1932). De satte begge pris på en god pipe!



Grethe Martinsdatter (1839–1932).

også to av hennes sønner, Ole og Karl Ludvig. Samme år kjøpte Ole parsellen Bergli og satte opp hus her.

Etter Hans Hansen Fekjærs død i 1904 flyttet Grethe til sønnen Ole i Bergli, hvor hun døde i 1932, 93 år gammel. Siden levde Ole alene i Bergli, før han i 1936 utstedte gavebrev og skjøte på eiendommen til Hole kommune. Selv flyttet han til Hole gamle hjem, hvor han levde sine siste år. Siden bodde hans niese, Maren Johanne Pålerud (1896–1969) i Bergli i mange år med sin mann, Johnny Johansen fra Oslo (siden skilt), og åtte barn: Arvid, Hans, Eva, Grethe, Rolf, Sverre, Randi (d. som barn) og Randi. Sist i 1960-årene var det yngste datter Randi (f. 1934) som var bosatt her med ektemann Bjarne Olsen fra Hadeland (siden skilt) og tre barn: Stein Ove (f. 1956), Asbjørn (f. 1958) og Fred Rudolf (f. 1964). Randi fikk seinere en datter, Mai Johanne (f. 1970).

Den gamle stua i Bergli ble revet midt på 1970-tallet. Eiendommen er i dag ubebygget, og eies fortsatt av Hole kommune.

Øvrige eiendommer utskilt fra Øverby

Knausen GNR. 233/33 – UTSTRANDA 192

Eiendom mellom storveien og fjorden, utskilt fra Øverby i 1967 og overdratt til eiernes datter, Liv Øverby Olsen (f. 1940). Hun har arbeidet ved økonomiavdelingen i Hole kommune, og er gift med Freddy Olsen (f. 1940) fra Oslo, som var finmekaniker ved SINTEF i Oslo. De har to barn:

* Jørn (f. 1966), bosatt ved Øverby, én datter Susanne (f. 1987) – se gnr. 233/53 Utstranda 190a.

* Heidi (f. 1975), bosatt ved Øverby, g.m. Ronny Hermansen (f. 1977) fra Drammen, én datter Rebecca (f. 2005) – se gnr. 233/52 Utstranda 190b.

Eiendommen Knausen var opprinnelig på 1,3 dekar, men etter at en parsell på oversiden av storveien (gnr. 233/47) på rundt 10 dekar ble sammenføyd med den i 1982, var den på 11,4 dekar inntil to boligtomter ble utskilt til Heidi Øverby Olsen og Jørn Øverby i 2004 – se gnr. 233/52 og 53 (Utstranda 190a og 190b).

Enebolig (bygd 1967).

GNR. 233/53 – UTSTRANDA 190A

Utskilt fra gnr. 233/33 (Liv Øverby Olsen) i 2002 og overdratt til sønnen, Jørn Øverby (f. 1966). Han er utdannet våpensmed på Helgelandsmoen, og arbeider nå som mekaniker ved Huhtamaki Norway AS på Viul. Fra tidligere samboerskap med May Olberg (f. 1963) fra Oslo har han én datter, Susanne (f. 1987).

Jørn Øverby har siden 2003 vært medlem av Hole kommunestyre, som representant for Fremskrittspartiet.

Enebolig (bygd 2003), garasje og lysthus. Eiendommen ligger i nederste del av Øverby gårds tidligere eplehage, som ble avviklet tidlig på 1960-tallet.

GNR. 233/52 – UTSTRANDA 190B

Utskilt fra gnr. 233/33 (eier Liv Øverby Olsen) i 2002 og overdratt til datteren, Heidi Øverby Olsen (f. 1975). Hun er regnskapsfører av yrke, og giftet seg i 2007 med Ronny Hermansen (f. 1978) fra Fjell i Drammen, som er jernbinder. De har to døtre: Rebecca (f. 2005) og Camilla (f. 2008).

Enebolig (bygd 2005).

Vindolen GNR. 233/II – UTSTRANDA 183

Opprinnelig hyttetomt mellom storveien og fjorden, utskilt fra Øverby i 1942 og solgt til baker Ola Hellebostad (1909–1991) fra Oslo (opprinnelig fra Møre) for 2.800 kroner. Jenny Bergliot (1910–1979) og Ola Hellebostad bygde hytte her under krigen. Han var en nøysom mann, sykla til og fra Oslo og hadde med litt materialer på hver tur. I 1952 bygde de enebolig og bosatte seg her. De ble etterfulgt som eiere av sønnen Per Louis Hellebostad (1941–1997), som var utdannet konditor. I to ekteskap (Eva og Agnes) fikk han fire barn: Inger Marie (f. 1961), Ulf Ola (1963-1982), Nina (1965-1996) og Terje (f. 1967).

Siden 1992 har Anne Gry Ruud Sawkins og Glenn Sawkins vært eiere av Vindolen. Anne Gry Ruud Sawkins (f. 1966) fra Utstranda arbeider som innkjøper i Oslo. Hun er gift med Glenn Sawkins (f. 1955) fra Oslo, som er selvstendig næringsdrivende. De har tre sønner: Didrik (f. 1991), Fredrik (f. 1994) og Niklas (f. 1998).

Enebolig (bygd 1952), og hytte (1942).

Skrenten GNR. 233/29 – UTSTRANDA 181

I 1953 opprettet Øverbys eier festekontrakt med Brede Vollestad på en tomt i 99 år mot årlig avgift 25 kroner (feste-tomt 3 under Øverby). Tomta ble utskilt i 1961 og solgt til Vollestad for 1.100 kroner.

Brede Vollestad (1917–1984) var gift med Åse Risting (f. 1921). De var begge fra Løten på Hedmarken, og fikk tre barn:

* Stein (1945–1989), g.m. Grete Hansen (f. 1941) fra Volda (siden skilt), én datter Stine (f. 1967).

* Kari (f. 1948), bosatt i Bærum, var gift med Christian Thon (1950–2001) fra Narvik, ingen barn.

* Per (f. 1959), operasanger, bosatt i Bærum, g.m. Vigdis Tronrud (f. 1959) fra Hønefoss, tre barn: Petter (f. 1989), Vilde (f. 1991) og Daniel (f. 1995).

Åse Vollestad er utdannet skredder. Brede Vollestad grunnla bedriften Rondane Ryggsekker i Oslo og drev den inntil han solgte den tidlig på 1980-tallet.

Åse og Brede Vollestad var bosatt i Bærum og bygde først hytte på tomta ved Øverby. Etter noen år ble det satt opp ytterligere en hytte, som ble påbygd i 1968, og familien flyttet til Hole.

Siden 1995 har Hanne Lisbet Aséll (f. 1967) vært eier. Hun er samboer med Ulf Svensson.

Enebolig (bygd tidlig i 1960-årene, påbygd 1968 og seinere utvidet flere ganger), garasje (opprinnelig hytte fra 1953), annekst (ca. 1980) og båthus.

Utsikten GNR. 233/43 – UTSTRANDA 168

Utskilt fra Øverby i 1972 og solgt til eierens yngste sønn, Lars Johan Øverby, som bygde enebolig her samme år.

Lars Johan Øverby (f. 1949) er tømrer med egen virksomhet. Han er gift med Tone Margrethe Loeshagen (f. 1948) fra Haug, som har arbeidet i Postsparebanken og i flere forretninger i Hønefoss. De har to barn:

* Jarle (f. 1972), bosatt ved Øverby, samboer med Wenche Olsen (f. 1974) fra Trondheim, fra tidligere samboerskap med Mette Jahn (f. 1968) fra Oslo har han to døtre: Line (f. 1998) og Mari (f. 1999) – se gnr. 233/27 Smiua - Utstranda 164.

* Anne Cathrine (f. 1975), bosatt i Bråtaløkka i Åsa, samboer med Harald Teigen (f. 1966) fra Åsa, tre barn: Lars Helge (f. 1997), Marte Mari (f. 2000) og Tone Marie (f. 2006).

Etter sammenføring med en tilleggsparcell (gnr. 233/48) i 1984 er eiendommen på 8 dekar.

Bygninger er en enebolig med garasje (bygd 1972), en hytte (leikestue) som tidligere var campinghytte ved Veikroa, og en mindre bod.

Maltebo GNR. 233/26 – UTSTRANDA 166

Festetomt under Øverby (vis a vis den seinere Veikroa), etablert i 1958 og festet til Alfred Malterud i 50 år mot årlig avgift 125 kroner.

I 1962 solgte Malterud hytte med festerett til Torleiv Sundsli for 17.000 kroner. Eier fra 1971 var Bernt Nilsson (f. 1926), som betalte 40.000 kroner for hytta. Han solgte den året etter (1972) til Arne Vestgarden (f. 1944) for 128.000 kroner.

To år seinere, ved skjøte av 18. januar 1974, solgte Vestgarden huset til Martin Dalhaug (f. 1921) for 111.200 kroner. Etter Martin Dalhaugs død fikk Arnhild Dalhaug uskiftebevilling og satt som eier til 1977, da hun solgte hus med festerett til AS Veikroer for 50.400 kroner.

Da Veikroa ved Øverby stengte dørene i 1981, solgte AS Veikroer huset til Gisle Henriksen (f. 1952) for 250.000 kroner. I 1997 overtok Anny Britt Henriksen (f. 1956) som eier.

Hun solgte i 1999 til Tore Adelsten Klever (f. 1965) og Elisabeth Klever (f. 1969). De flyttet i 2006 til Strandveien i Nedre Steinsåsen, og solgte huset ved Øverby til Terje Bjørlo Olsen (f. 1977).

Smiua GNR. 233/27 – UTSTRANDA 164

Opprinnelig hytteeiendom på 1,9 dekar, utskilt fra Øverby i 1960 og solgt til Margot Andresen (f. 1922) for 4.000 kroner. Margot og Ivar Andresen bygde hytte her, og solgte i 1971 eiendommen til Terje Dahl (f. 1933) for 135.000 kroner. I 1972 kjøpte Dahl en tilleggsparsell (gnr. 233/42) på 2,3 dekar fra Øverby, slik at eiendommen samlet ble på 4,2 dekar.

I 1992 solgte han den til Jarle Øverby og Mette Jahn (fra 2006 er Jarle Øverby eneeier).

Jarle Øverby (f. 1972) fra Øverby er selvstendig næringsdrivende, og samboer med Wenche Olsen (f. 1974) fra Ørlandet på Fosenhalvøya, som er kredittanalytiker i Esso Energi AS. Fra tidligere samboerskap med Mette Jahn (f. 1968) fra Oslo har Jarle to barn: Line (f. 1998) og Mari (f. 1999). Wenche Olsen har fra tidligere én sønn, Robin Johansen (f. 1996).

Enebolig (opprinnelig hytte, bygd 1962, omregulert 1996 og påbygd 1998), anneks (1962) og bod (1997).

Bestyrertomten GNR. 233/38 – UTSTRANDA 155

Veikroa ved Øverby ble åpnet i 1968 på en tomt som AS Veikroer festet av Øverbys eier (festetomt 22). I 1969 ble det bygd bestyrerbolig på sørsida av Veikroa, og samme år ble tomta som huset stod på (849 m²) utskilt og solgt til AS Veikroer for 10.000 kroner.

I 1989 ble Veikroa nedlagt og Kjetil Magnussen (f. 1966) ble ny eier av «Bestyrertomten».

Siden 1. august 2002 eies den av Anita Berg (f. 1965) fra Oslo. Hun har arbeidet innen regnskap, økonomi og kontor, og har én datter, Christina (f. 1991).

Enebolig (bygd 1969, påbygd én etasje i 1995).

AS Veikroer GNR. 233/40 – UTSTRANDA 153

Opprinnelig festetomt 22 under Øverby, festet til AS Veikroer i 1966 (seinere endret navn til Veikroer Holding AS) i 40 år mot årlig avgift 13.000 kroner, med fortrinnsrett til fornyet leie ved leietidas utløp og forkjøpsrett til arealet i tilfelle salg. Det ble tinglyst båtfesterett for hytteeiere under hovedbølet og forbud mot å bebygge Lauvodden. I 1968 ble 3,7 dekar av tomta festet til Norsk Caltex Oil AS i 30 år mot årlig avgift

4.333 kroner (tomt nr. 22b), og i 1969 ble «Bestyrertomten» (849 m²) utskilt og solgt til AS Veikroer – se gnr. 233/38 Utstranda 155. I 1970 ble det gjenværende av festetomt 22 utskilt som gnr. 233/40 og solgt til AS Veikroer.

Veikroa ble drevet godt og var faktisk en av de beste i Veikroer-systemet. Men da den nye veien fra Skaret-tunnelen til Elstangen ble en realitet i 1989, forsvant også kundegrunnlaget, og Veikroa ble nedlagt. Seinere kjøpte Ole Jørn Øverby eiendommen tilbake, og den har siden tilhørt Øverby.

Fjordkroa – FESTETOMT 17 UNDER 233/1 ØVERBY – UTSTRANDA 153

I 1953 leide Øverbys eier, Petter Øverby, bort et område på 12 dekar ved fjorden til Tyrifjordens Ferielandsby og Fritidsområde AS. Leiekontrakten gjaldt i 10 år mot årlig avgift 1.000 kroner. Her ble det i første omgang reist fem hytter og et større bygg, hvor Fjordkroa ble anlagt.

I 1961 ble festekontrakten overtatt av restauratør Erik Eriksen (f. 1907) for en periode på 10 år med rett til fornyelse, mot årlig avgift 5.000 kroner. Samme år kjøpte Eriksen bygget med Fjordkroa og en del utleierom for 68.346 kroner.

Erik Eriksen var gift med Charlotte Elsa Wilhelmine (Lotte) Berlinder fra Tyskland. Etter hans død reiste Lotte tilbake til Tyskland, og huset ble i 1967 solgt til AS Veikroer for 125.000 kroner. Bygningen forfalt gradvis, bl.a. leide Statens vegvesen rom for vegarbeidere her under bygging av nye E16 sist på 1980-tallet. Da AS Veikroer trakk seg ut i 1989, overtok Øverbys eier bygningen. Ole Jørn Øverby renoverte den og leide ut rom, og bygde den ut med sanitæranlegg da Tyrifjord Turistcenter (campingplassen) ble åpnet i 1992–93.

GNR. 233/50 – UTSTRANDA 150

Utskilt fra Øverby i 1997 og solgt til Tone Amlie (f. 1967) fra Ringerike. Hun er intensivsykepleier ved Ringerike sykehus, og gift med Henrik Lund Pedersen (f. 1958) fra Bornholm i Danmark, som er IT-konsulent. De har to barn: Martin (f. 2000) og Elisabeth (f. 2003).

Eiendommen er på 1,9 dekar. Enebolig (bygd 1998) og garasje.

Varden GNR. 233/25 – UTSTRANDA 148

Festetomt under Øverby, etablert i 1958 og festet til Carsten Rustand (f. 1914) i 99 år mot en årlig avgift på 250 kroner. I 1963 kjøpte Jacob Schulze hus med festerett på auksjon for 45.000 kroner, og videresolgte det samme år til Aksel Sørensen

(f. 1929) for 63.000 kroner. Sørensen satt som eier til 1973, da han solgte huset til Arvid Hovlund (f. 1915) for 175.000 kroner.

I 1987 ble Anne Marie Sandum (f. 1963) ny eier. Hun solgte i 1992 hus med festerett til Orna SørDAL (f. 1953 i Israel), som er selvstendig næringsdrivende som gartner og eier av Sundvollen gartneri. Her driver hun økologisk gartneri (blomster). Hun er gift med Terje SørDAL (f. 1953) fra Vik i Hole, som driver egen virksomhet som anleggsgartner og forhandler av automatiske vanningsanlegg. Orna har fra tidligere én sønn, Zohar Shetach (f. 1974). Han er bosatt i Israel, og gift med Michal Shetach (f. 1982).

Enebolig (bygd 1957, påbygd 1995–96), og to garasjer.

Fjellheim – FESTETOMT I UNDER 233/I – UTSTRANDA 146
Etablert i 1947 og festet til Petter Renshusløyken (f. 1920) i 99 år mot årlig leie 20 kroner. Festeren lånte 17.800 kroner i Hole sparebank mot pant i hus og festerett.

Petter Renshusløyken (1920–2001) var født på Harpefoss i Gudbrandsdalen og kom til Hole i 1927 da hans foreldre ble forpaktere i Høgstet. Han giftet seg med Ragnhild Arnesen (f. 1920) fra Geithus på Modum, og de fikk fem barn:

* Steinar (f. 1943, tvilling), bosatt på Roa på Hadeland, g.m. Sidsel Sættem (f. 1948) fra Oslo, én sønn Trond (f. 1973), eier av Fjellheim fra 2002, g.m. Charlotte Albrektsen (f. 1975) fra Oslo, to sønner: Mads (f. 2004) og Jesper (f. 2008) – se nedenfor.

* Roar (f. 1943, tvilling), bosatt i Helle ved Kragerø, samboer med Åshild Mostad (f. 1954), fra tidligere ekteskap med Turid Moen har han en datter Mari (f. 1974).

* Laila Irene (f. 1944), bosatt i Grøndokka, g.m. Eigil Børre Hasle (f. 1942), to barn: Linn Irene (f. 1979, bosatt i Skotselv, samboer med Remi Falleth fra Vines ved Hvitvingfoss, to barn: Robin f. 2004 og Thea f. 2008), og Glenn Egil (f. 1983, bosatt på Vik) – se gnr. 231/135 Einar Sundøens vei 9.

* Bjørn Yngvar (f. 1949), bosatt i Sylling i Lier, g.m. Laila Østvold (f. 1952) fra Sylling, to sønner: Thomas (f. 1971) og Espen (f. 1973, samboer med Hilde Lie fra Grefsen i Oslo, én datter Sofie Kristine f. 2008).

* Rune (f. 1954), bosatt i Bærum, samboer med Linette Munksgaard (f. 1967) fra Jylland i Danmark, tre barn: Markus (f. 1991), Silje (f. 1993) og Kine (1997).

Petter Renshusløyken begynte i garveriet hos Simon Arnesen på Vik, og flyttet etter en tid over til sistnevntes bror Josef Arnesen (også på Vik). Seinere ble han ansatt i et garveri på Vikersund, som ble eid og drevet av en nevø av Simon og

Josef Arnesen, Ivar Arnesen (1903–1947).³⁴ Her traff han sin tilkommende kone, som var svigerinne av hans arbeidsgiver og hjelp til i huset hos søsteren og svogeren.

De flyttet til Hole i 1943, og bodde først noen år i 2. etasje hos hans mor i Granli ved Sønsterud, før de i 1949 flyttet inn i eget hus ved Øverby. Petter Renshusløyken arbeidet siden som maskinfører i Norske Hager, som drev med plener og parkanlegg i de nye drabantbyene i Oslo øst. Sine siste yrkesaktive år tilbrakte han ved asfaltverket på Franzefoss Bruk i Bærum. Ragnhild Renshusløyken arbeidet på Veikroa. Etter at den ble nedlagt i 1969 var hun ved Sandvika Apotek i fem år (1970–75).

Etter Petter Renshusløykens død i 2001 var Ragnhild eier til 2002, da sønnesønnen Trond og hans kone Charlotte overtok som eiere av Fjellheim.

Trond Renshusløyken (f. 1973) er utdannet innen markedsføring i USA og er salgssjef (og medeier) i datafirmaet Comperio AS i Oslo. Han er gift med Charlotte Albrektsen (f. 1975) fra Oslo, som er Organizational Development Manager i REC (Renewable Energy Corporation). De har to sønner: Mads (f. 2004) og Jesper (f. 2008). Familien er bosatt i Oslo, og benytter p.t. huset ved Øverby som fritidsbolig.

Eiendommen er på 0.8 dekar. Enebolig (bygd 1948–49) og uthus.

Hauen GNR. 233/15 – UTSTRANDA 134

Utskilt fra Øverby i 1951, og i 1952 solgt til Thor Wenersgaard Klever (f. 1906) for 3.000 kroner. Klever bygde hytte her, og flyttet siden hit med sin familie. Han drev forretning i Oslo.

I 1993 ble eiendommen overdratt til Jan Morten Wenersgaard (f. 1962), som er bosatt i Skiptvet i Østvold. Han brukte Hauen som fritidssted.

Siden 1997 har Sjur Tore Gautneb (f. 1957) fra Asker vært eier. Han er salgssjef i Esso, og gift med Mona Kopperud (f. 1961) fra Asker, som arbeider innen forsikring. De har to barn: Camilla (f. 1986) og Petter (f. 1989).

Enebolig (opprinnelig hytte bygd 1952, seinere påbygd), garasje (1982), uthus (1982), anneks og stabbur.

34 Garveriet på Vikersund ble startet av garvermester Aksel Martin Arnesen (f. 1869) fra Vik i Hole. Han drev først 17 år i Bærum, før han flyttet til Vikersund. Siden lå driften her nede i noen år, før sønnen Ivar Arnesen (1903–1947) startet opp igjen med garveri og hanskefabrikk.

GNR. 233/37 – UTSTRANDA I

Opprettet som festetomt nr. 11 under Øverby i 1958 og festet til eierens svoger Erik Bye i 99 år mot årlig avgift 250 kroner. Tomta på 1,5 dekar ble utskilt i 1969 og solgt til Bye for 6.000 kroner.

Erik Bye (1926–1990) fra Vestre By var gift med Signe Dalsbotten (1931–2003) fra Ringhol på Røyse, og de fikk fire barn:

* Merete (f. 1955), bosatt ved Rønningen, fra tidligere ekteskap med Bjørn Bollingmo har hun to barn: Bjørn Erik (f. 1975) og Tomas (f. 1979) – se bind 3 s. 265.

* Jon Erik (f. 1957), bosatt ved Kroksund, fra tidligere ekteskap med Tove Andreassen har han én sønn, Stian (f. 1985).

* Marianne (f. 1962), bosatt på Hamar.

* Kjetil (f. 1964), bosatt på Sollihøgda.

I 1975 leide Erik Bye jordveien i Jota samt hagejordet sør for driftsbygningen på Øverby i 10 år mot årlig leie 204 kroner.

I 1997 ble eiendommen solgt til Nina Klemmestad (f. 1966) fra Selte i Steinsfjordingen og Jon Ola Arnesen (f. 1962) fra Åsa. De har én sønn Kasper (f. 1999). Jon Ola Arnesen er konsulent i Ringnes Bryggeri AS. Fram til 2003 drev Nina og Jon Ola kaféen Hull 19 på Storøya.

Enebolig (bygd 1958).

Fritidseiendommer under Øverby – se side 967.

Bråten GNR. 198/6

(OGSÅ KALT ØVERBYBRÅTEN OG HAGLUND) – UTSTRANDA 105

I 1817 ble den tidligere husmannsplassen Bråten med omkringliggende skog utskilt fra Øverby og solgt til Ole Jørgensen Rytterager. Skylda på denne gårdparten (1 skinn) var halvparten av Øverbys opprinnelige skyld, og ble siden «indberegnet» i skylda til Storøya med Rytteraker. Ved den nye matrikkelen i 1838 ble teigen matrikulert sammen med Rytteraker, og i skiftet etter Ole Jørgensen Rytterager (avsluttet 1846) ble hans tidligere eiendomsgods på Utstranda arvet av sønnen Ivar Rytterager – se gnr. 198/3 Utvik og Øverby skog (bind 1 s. 298 ff.).



Gustava Haglund (1875–1966) foran våningshuset i Bråten cirka 1950.



Våningshuset i Bråten ble bygd i 1915 og revet i 1970. I bakgrunnen ser vi det gamle stabburet, som ble revet i 1950-årene og erstattet av et nytt.

I årene som fulgte hadde denne teigen flere eiere, inntil Bråten ble utskilt i 1872 og solgt til Ole Gulbrandsen Fjeld for 1.400 kroner (skjøtet ble tinglyst 3. april 1874).

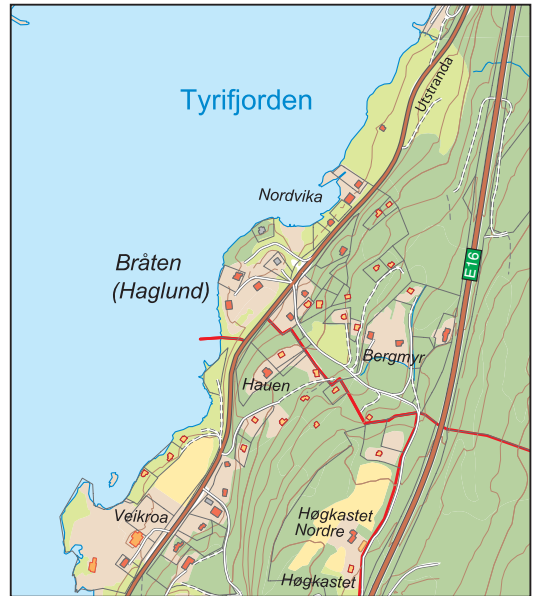
OLE GULBRANDSEN FJELD (1823–1895) var tidligere eier av Østigarden Fjeld på Røyse. Han giftet seg i 1864 med SIRI ENGBRETSDATTER WIIG (1828–1886) fra Vestre Vik, og de fikk to barn:

* Anne Sophie (1864–1882), d. 18 år gammel i Bråten, av «mavetilfelde».

* Anette (f. 1867), g.m. Ole Johannesen Brattås (f. 1857 i Eiker), i 1900 var han tresliperarbeider og paret bodde på Ellingrud ved Follum i Norderhov.

I 1889 ble Bråten solgt til ANDERS ANDERSEN HAGLUND (1830–1907) fra Gilberga i Värmland, Sverige. Han kom til Norge i 1857, og var i årene 1874–1909 eier av Averøya i Hole³⁵ sammen med broren Erik (som drev gården). Anders giftet seg i 1873 med ANNA JOHANNESDATTER SVARSTAD (1848–1900), og de fikk seks barn:

* Gudmund (1873–1933), seinere eier av Bråten, g.m. Gustava Andersdatter Kløvigen, seks barn: Alice Othilie, Anders Asbjørn, Tore Johannes, Gunnar Gudmund, Henri Jean og Knut Andreas – se nedenfor.



Bråten på Utstranda ligger mellom Rørvika og Øverby, og tilhørte Øverby fram til 1817. Da ble området kjøpt av eieren av Storøya og Rytteraker, som eide bruket inntil 1872, da det ble selveierbruk. Bråten kalles også Haglund, etter eierfamilien siden 1889.
ProKart AS

35 Averøya ble i 1948 overført fra Hole til Norderhov (Ringerike).

TRE SØSKEN I HOLE

Anders A. Haglund fra Gilberga i Värmland hadde også tre søsken som bosatte seg i Hole. Søsteren Anna Andersdatter (f. 1835) bodde først i Christiania, men tjente i 1865 på Vestre Bergsund i Ådal. Hun flyttet til Hole i 1870, og giftet seg i 1873 med Halvor Jensen Averøen. Broren Erik Andersen Haglund (1841–1913) giftet seg i 1878 med Hanna Mathea Frøshaug (1840–1879) på Frøyshov (datter av Svend Hansen Sonerud). I 1900 var en tredje bror, Gustav Haglund (1838–1927), tjenestetutt hos han på Frøyshov. Gustav var ugift, og tilbrakte sine siste år i Østigarden Fjell på Røyse, hvor han døde i 1927, 89 år gammel.

ØSTLANDETS STØRSTE

Edvard Haglund (f. 1886) fra Bråten på Utstranda startet møbelindustri i Dalsbråten i Norderhov (Hønefoss) i 1930-årene, men etter en brann flyttet han den til Tyrstrand. I 1947 arbeidet det 75 mann ved bedriften, som lokalvisen kalte «Østlandets største innen møbelindustri». I 1950 ble hele bedriften flyttet til Oslo. Edvard Haglund & Sønn i Thv. Meyers gate har bl.a. produsert bordet som bryllupskaka stod på, da kronprins Harald giftet seg med Sonja Haraldsen i 1968. I tillegg har de laget en del kirkeinventar, og finere Kristianiaborgere søkte til Haglunds bedrift dersom deres møbler skulle repareres.



Anders Andersen Haglund (1830–1907) med sitt første barnebarn, Alice (f. 1903).



Martin Andersen Haglund (1880–1916) utvandret til Amerika og ble drept av to mexicanere i 1916, bare 36 år gammel.



Gudmund Andersen Haglund (1873–1935).



Johan Andersen Haglund (f. 1875).

- * Johan August (f. 1875), eier av Bråten fra 1900, seinere bosatt i Oslo – se nedenfor.
- * Carl (1878–1898), d. 19 år gammel av tæring.
- * Martin (1880–1916), utvandret til Amerika, drept i 1916 av to mexicanere i en ørken i California, 36 år gammel.
- * Harald (f. 1883).
- * Edvard (f. 1886), bosatt på Tyrstrand, seinere i Oslo, drev snekerverksted begge steder, g.m. Olava fra Tyrstrand, to barn: Linken (d. i ung alder av tæring) og Harald (f. 1919, bosatt i Oslo, g.m. Synnøve fra Eidsvoll, to barn: Anne Birgit og Hanna Kjersti).

Tidlig i 1870-årene var Anders A. Haglund agronom på Storøya. Der traff han Anna, som var tjenestejente. De giftet seg i 1873, og flyttet etter kort tid til Utøya, hvor Anders ble forpakter. Deres fem yngste barn ble født på Utøya.

Anna Haglund døde i 1900, og i desember s.å. satt Anders A. Haglund som enkemann og gårdbruker i Bråten med sine to yngste sønner, Harald (f. 1883) og Edvard (f. 1886). Etter oppgjør av boet etter Anna Haglunds død ble Bråten samme år solgt til sønnen Johan for 2.100 kroner.

JOHAN ANDERSEN HAGLUND (f. 1875) var i 1900 bosatt i Ullevoldsveien 72 i Kristiania, ugift og vaktmester ved Lindern offentlige åndssvageskole. Han ble seinere gift med «Hossan», og bodde i Kristiania hvor han var lærer (i treskjæring) på flere spesialskoler, bl.a. Torshov. Han var en dyktig treskjærer, og flere av hans arbeider finnes fortsatt i familien.

I 1910 ble det fra Bråten utskilt en parsell Øverbråten, som i 1913 ble solgt til eierens eldste bror Gudmund Haglund for 2.500 kroner – se gnr. 198/9 Øverbråten. Gudmund Haglund ble i 1920 også eier av Kløvvika, og ved eiendomshevedsdom av 26. august 1922 ble han kjent eiendomsberettiget til Bråten.

GUDMUND ANDERSEN HAGLUND (1873–1933) giftet seg i 1903 med GUSTAVA ANDERSDATTER KLØVVIGEN (1875–1966), og de fikk seks barn:

* Alice Othilie (1903–1964), g.1 m. Nikolai Martinsen (1894–1928) i Klokkebråten, to barn: Kjell (1925–1995) og Randi Nelly (1926–2000) – se gnr. 210/6 Klokkebråten.

* Anders Asbjørn (1905–1974), g.m. Kristine Alette Nygård (1910–1999) fra Ådal, tre barn: Asbjørn (f. 1931), Signe (f. 1933) og Erik (f. 1937) – se gnr. 198/15 Bergmyr (Høgkastveien 24).

* Thore Johannes (1907–1978), bosatt i Sundvollen, g.m. Sigrun Eriksen fra Høvik i Bærum, én sønn Terje (f. 1943, g.m. Liv Jorunn Sønsterud) – se gnr. 231/65 Hagali (Åsaveien 33).

* Gunnar Gudmund (1915–1999), bosatt ved Bråten, g.m. Ruth Louise Fredriksen fra Solbergmoen ved Drammen, tre barn: Eli Toril (f. 1945), Evelyn (f. 1948) og Gudmund (f. 1955) – se gnr. 198/25 Oneby (Utstranda 88).

* Henri Jean (Jan) (1918–2004), bosatt ved Bråten, g.m. Nanna Aas (1920–1979) fra Tyllidalen i Tynset i Østerdalen, tre barn: Gro (f. 1944), Liv (f. 1945) og Ulf (f. 1953) – se gnr. 198/26 Grostad (Utstranda 101).

* Knut Andreas (1921–1986), eier av Bråten fra 1946, g.m. Aslaug Fjeldstad (1925–1986) fra Røyse, to døtre: Sissel (f. 1948) og Unni (f. 1953) – se nedenfor.

Gustava Haglund hadde som ung jente huspost i hovedstaden. Hun arbeidet seinere som sydame i Silkehuset «og sydde kjolene til mange fine fruer og skuespillerinner i Kristiania».



Anders Asbjørn Haglund (f. 1905) foran stabburet i Bråten cirka 1915 med dagens ørretfangst fra Tyrifjorden.



Brudebilde av Gustava Andersdatter f. Kløvvigen (1875–1966) og Gudmund Andersen Haglund (1873–1933). De giftet seg i 1903.



I hest og slede ved Bråten cirka 1912. I sleden sitter Gudmund Haglund (f. 1873) til venstre og Edvard Haglund (f. 1886). Bak sistnevnte står hans kone Olava, mens den andre kvinnen er ukjent. Gustava Haglund (f. 1875) står ved sleden og vinker farvel. De to guttungenes til venstre er Anders Haglund (f. 1905) og Thore Haglund (f. 1907).

Gustava Haglund tar en hvil på grasbakken sammen med grisepurka. Høygaffelen i forgrunnen er røket, og hun virker litt oppgitt. Bildet er tatt sist i 1940-årene. I bryggerhuset i bakgrunnen var det bakerovn av stein, hvor Gustava bl.a. bakte brød til Gutta på skauen under krigen.



Gustava Haglund (1875–1966) med kua Rødlin foran stabburet i Bråten. Bildet er trolig fra sist i 1940-årene.



«... SNILD OG TRO»

«Pigen Gusta Andersen har tjent hos mig som Stuepige fra Oktober Flyttedag. At hun er rask til sit Arbeide, snild og tro bevidnes hende. Bækkelaget 30. April 1897. Elina Ohlsen.»

En periode drev hun også delikatesseforretning i hovedstaden. På Bråten drev hun kafé om sommeren, og tok også imot overnattingsgjester. I kafeen solgte hun kaker, kaffe, mineralvann og is krem som hun lagde selv. På haugen bortenfor gårdstunet var det flere steinbord hvor gjestene kunne slå seg ned. En periode drev hun også kiosk ved storveien.

I 1935 ble det utskilt en boligomt Nordviktangen (gnr. 198/14 Utstranda 85), og i 1937 en hyttetomt Ragnestein (gnr. 198/16 Utstranda 107).

Etter Gudmund Haglunds død i 1933 var Gustava Haglund eier til 1946, da hun solgte eiendommen (bnr. 6 Bråten og bnr. 9 Øverbråten) til yngste sønn, Knut Andreas, for 4.250 kroner og livøre i sin levetid, av 5-årlig verdi 10.000 kroner. Gustava døde i 1966.

KNUT ANDREAS HAGLUND (1921–1986) var lastebileier med egen virksomhet. Han drev også som snekker sammen med broren Anders, og arbeidet en periode ved Tomten

Fabrikker i Sandvika. Han var gift med ASLAUG FJELDSTAD (1925–1986) fra Øvre Fjelstad på Røyse, og de fikk to døtre:

* Inger Sissel (f. 1948), seinere eier av Bråten, fra tidligere ekteskap med Erik Frogh har hun tre barn: Trond Even (f. 1968), Mona Beate (f. 1971) og Knut Stian (f. 1974) – se nedenfor.

* Gerd Unni (f. 1953), bosatt i Sundvollen, g.m. Fred Christensen (f. 1951) fra Sollihøgda, to barn: Siri (f. 1983) og Emmy (f. 1988) – se gnr. 231/131 Einar Sundøens vei 12.

I 1948 hadde Bråten med Øverbråten 15 dekar dyrket jord (mold), 70 dekar annet jordbruksareal og 30 dekar produktiv skog. På bruket var det 1 hest, 2 kyr, 1 ungdyr, 1 gris, 3 sauer og 15 høner.

I 1954 ble det utskilt en hyttetomt Hellehausen (gnr. 198/31 Utstranda 99), og i 1969 en boligtomt Furutoppen til datteren Sissel (gnr. 198/33 Utstranda 103).

I 1987 overtok eldste datter, SISSEL FROGH (f. 1948) som eier av Bråten. Hun er utdannet barnepleier og helsesekretær, og arbeider ved Bærum sykehus. Hun har siden 1999 vært bosatt i Bærum. I tidligere ekteskap med Erik Frogh (f. 1948) fra Hønefoss (skilt 1991) fikk hun tre barn:

* Trond Even (f. 1968), eier av Bråten fra 1996, to døtre: Sandra og Bettina – se nedenfor.

* Mona Beate (1971–1976).

* Knut Stian (f. 1974), bosatt ved Bråten, samboer med Wenche Selte Jørgensen (f. 1973), tre barn: Fredrik (f. 1994), Lene (f. 1996) og Martin (f. 2000) – se gnr. 198/38 Furutoppen.

I 1996 ble eldste sønn, EVEN FROGH (f. 1968) eier av eiendommen. Han er NATO-offiser ved Kolsås leir i Bærum (inntil 1. desember 2007 var han sikkerhetsinspektør ved Norges Bank i Oslo). Fra tidligere samboerskap med Mette Korgerud (f. 1969) fra Ådal har han to døtre: Sandra (f. 1988) og Bettina (f. 1994).

Bråten med Øverbråten har i dag 10 dekar dyrket jord (mold), 40 dekar produktiv skog og 25 dekar annen utmark. Av bygninger er et våningshus (bygd 1961), stabbur (bygd i 1950-årene av Knut Haglund, da det gamle stabburet ble revet), uthus (2005–07), leikestue og badehus med brygge. En gammel låve fra 1839 med fjøs og stall ble revet rundt 1960. Den gamle hovedbygningen fra 1915 ble revet i 1970, da Sissel Frogh bygde ny enebolig (seinere gnr. 198/38 Furutoppen) på tomta der det tidligere lå et gammelt bryggerhus med bakerovn (steinovn). Et gammelt uthus ble revet i 2005.



Gustava Haglund f. Kløvigen (1875–1966). Bildet er tatt i 1964.

KARI HIRANS ÆTLING

Etter tradisjonen i familien skal Gustava Haglund f. Kløvigen ha vært etterkommer av Kari Hiran. Da minnesteinen over finnekona på Benteplassen ble avduket i 1956, ble Gustava, som nærmeste dalevende ætling, invitert til avdukingen med etterfølgende middag på Kleivstua. Ellers hadde Gustava mange evner; hun karded ull og spant garn, som hun siden farget, og hun vevde blåtøy og filleryer. Gustava var en slank og spenstig dame, og hun hadde store hender. «Kløvvik-nevar», sa de i familien.

Øverbråten GNR. 198/9

I 1910 ble det fra gnr. 198/6 Bråten (av skyld 53 øre) utskilt brorparten av gårdens utmark nord for gårdstunet og på oversida av storveien. Parsellen fikk navnet Øverbråten (bnr. 9 av skyld 40 øre), og ble i 1913 solgt til Gudmund Andersen Haglund for 2.500 kroner. Fra 1922 var han også eier av Bråten, og de to eiendommene er siden blitt drevet sammen.

Fra Øverbråten er det siden blitt utskilt 10–12 parseller, hvorav de fleste er hyttetomter – se nedenfor.

Valtersbråten GNR. 198/II

Valtersbråten var tidligere husmannsplass under Øverby. Fra sist på 1700-tallet hørte plassen under Storøya og Rytteraker.

Ved Valtersbråten lå fra gammelt av en mølle med vannhjul. Den var opprinnelig gårdsmølle for Storøya og Rytteraker,³⁶ og før det rimeligvis for Øverby. En periode skal den ha blitt brukt som barkemølle (mol bark til bruk for garving).

Bekken som kommer fra Krokskogen og gjennom Manaskaret, renner ut i fjorden ved Valtersbråten, og det var her mølla lå. Bekken kalles Kvernhusbekken. Oppe i Øverbys utmark, i Kønnbråten halvannen kilometer ovenfor gården, er det rester etter dammen som ble bygd for å sikre jevn vannføring til mølla. Fra dammen er det sprengt en kanal som er mellom 10 og 20 meter lang.

Det er fortsatt tufter å se etter mølla på nedsiden av storveien ved Valtersbråten. To kvernsteiner fra den gamle mølla ligger i dag på Borgeng.

Hole kommune overtok Rytteraker i 1916, og skogteigen i Manaskaret (samt Valtersbråten) ble utskilt (bnr. 11 av skyld mark 8,50) og holdt tilbake da gården ble solgt videre samme år. I august 1930 solgte kommunen skogen og Valtersbråten til forstmester Fredrik Hesselberg-Meyer for 40.000 kroner. Han anla sagbruk i Valtersbråten, som var i drift til ut i 1950-årene.

Fredrik Hesselberg-Meyer var en periode herredsskogmester i Hole, og eide i årene 1924–27 Storøya sammen med broren Robert. Siden 1962 eies Valtersbråten av sønnen, ingeniør Fredrik Hesselberg-Meyer (f. 1921) på Sollihøgda.

I 1966 skrev Hesselberg-Meyer leiekontrakt med Kjeld Nørgaard, eier av Storøya, om en tomt på 3.9 dekar i 10 år mot årlig avgift 2.000 kroner, med rett til fornyelse. Arealet ble benyttet til parkeringsplass for biler samt båtplass, og

36 V.V.: Bygdemøllene på Ringerike, i Ringerikes Blad 24. januar 1936.

skulle benyttes av Storøen gård og hytteeierne under denne (samt besøkende).

I 1981 var brua mellom Elstangen og Storøya ferdig, og leiekontrakten i Valtersbråten ble slettet i 1986. Samme år ble det inngått festeavtale om Valtersbråten med Tyrifjorden Båtforening, om leie av grunn til båthavn og parkeringsplass i 20 år mot årlig leie 5.000 kroner, og rett til forlengelse i to nye 10 års-perioder. Kontrakten omfattet ikke ruinene etter den gamle mølla.

I november 2007 ble båthavna samt 5 dekar tomt utskilt – se gnr. 198/61 Valtersbråten båthavn.

Boliger skilt ut fra Bråten (Haglund) og Overbråten

Furutoppen GNR. 198/38 – UTSTRANDA 103

Utskilt fra Bråten i 1969 og overdratt til eierens eldste datter, Sissel Frogh (f. 1948), som i 1987 ble eier av Bråten. Hun var gift med Erik Frogh (f. 1948) fra Hønefoss, og de bygde enebolig på tomta hvor det tidligere lå et gammelt bryggerhus. Med byggetillatelsen fulgte en klausul om at det gamle våningshuset i Bråten skulle rives, dersom ny bolig ble bygd.

Sissel Frogh er utdannet barnepleier og legesekretær. I 1996 solgte hun Bråten til eldste sønn Trond Even, og i 1999 Furutoppen til yngste sønn Stian. Hun er i dag bosatt i Bærum – se gnr. 198/6 Bråten.

Stian Frogh (f. 1974) er brannmann ved Ringerike brannvesen, og samboer med Wenche Selte Jørgensen (f. 1973) fra Slependen (seinere Kroksund). De har tre barn: Fredrik (f. 1994), Lene (f. 1996) og Martin (f. 2000).

Eiendommen er på 1,3 dekar. Enebolig (bygd 1970).

Grostad GNR. 198/26 – UTSTRANDA 101

Utskilt fra Bråten i 1946 og solgt til eierens sønn Jan Haglund.

Henri Jean (Jan) Haglund (1918–2004) var gift med Nanna Aas (1920–1979) fra Tyllidalen i Tynset i Østerdalen. De fikk tre barn:³⁷

37 Før han giftet seg, fikk Jan en sønn, Karsten (f. 1943), med Karen Martinsen fra Haug. Karsten Haglund er i dag bosatt i Løkenmoen i Hole, og gift med Erna Brentenbråten (f. 1947) fra Ådal. De har én datter Kaja (f. 1971, som er g.m. Magnus Langslet (f. 1971), og de har tre barn: Rine (f. 1995), Eivind (f. 1997) og Vegard (f. 2001).



Nanna Haglund f. Aas (1920–1979) og Jan Haglund (1918–2004) foran hans barndomshjem Bråten tidlig i 1950-årene.



Nanna Haglund f. Aas (1920–1979) var fra Tylldalen, Tynset i Østerdalen.



Konfirmasjonsbilde av Jan Haglund (1918–2004). Hans døpenavn var Henri Jean, men han kalte seg bare Jan.

* Gro (1944–2008), var bosatt i Hønefoss, i tidligere ekteskap med Frank Olsen fra Hønefoss fikk hun to barn: Eva Nanna (f. 1965) og Geir (1968–1986).

* Liv (f. 1945), bosatt i Løgstrup ved Viborg i Danmark, g.m. Jørn Vollquartz Schmeltz fra Viborg, tre barn: Anne (f. 1965), Lone (f. 1966) og Jim (f. 1971).

* Ulf (f. 1953), bosatt ved Garntangen, fra tidligere ekteskap med Gudrun Marthinsen fra Lier har han to barn: Hanna Aurora (f. 1981, bosatt i Oslo, én sønn Samuel f. 2005 fra tidligere samboerskap med Pål Halum fra Tønsberg), og Erik f. (1984).

Jan Haglund var utdannet garver og pelsbereder hos Josef Arnesen på Vik, og startet seinere eget pelsberederi i Sagdalen på Strømmen. Etter krigen begynte han som lastebilsåfør i Bærum, før han tidlig i 1950-årene ble ansatt ved Tomten Fabrikker i Sandvika. Her ble han lagersjef, og kom seinere over i reklameavdelingen. Nanna Haglund var utdannet ved Postskolen på Hamar og Kunstindustriskolen i Oslo.

I 1966 ble eiendommen solgt til Rein Trygve Hagen for 70.000 kroner.

Rein Trygve Hagen (f. 1939) fra Oslo er gift med Grethe Turid Andresen (f. 1938) fra Bøler. De har tre sønner:

* Remy (f. 1961), bosatt i Åsa, samboer med Guadalupe Carrizales (f. 1964) fra Mexico. Fra tidligere ekteskap med Karin Eriksen (f. 1961) fra Viksbråten har han to sønner: Frank Remy (f. 1983) og Geir Jostein (f. 1988).

* Tommy André (f. 1966), bosatt på Lørenskog, g.m. Britt Marion Hansen (f. 1967) fra Lørenskog, to barn: Renate (f. 1994) og Reino (f. 2004).

* Ronny (f. 1971), bosatt på Utstranda, g.m. Christel Cecilie Tiedemann (f. 1974) fra Drammen, to sønner: Victor André (f. 2003) og Adrian René (f. 2006). Fra tidligere samboerskap har han en datter, Wenche (f. 1992) – se gnr. 234/131 Rødstuenga (Utstranda 318).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1951–52, påbygd 1963–64) og garasje (en gammel hytte som ble bygd av Rein Hagens svigerfar, Asbjørn Andresen, som var arbeidskamerat med Jan Haglund på Myhrens Verksted i Oslo).

Steinberg GNR. 198/I7 - UTSTRANDA 100

Utskilt fra Øverbråten i 1938 og solgt til eierens sønn, Thore Haglund, for 300 kroner.

Thore Johannes Haglund (1907–1978) var gift med Sigrun Eriksen fra Høvik i Bærum. De fikk én sønn, Terje (f. 1943 – se gnr. 231/68 Mølla (Dronningveien 7).

Thore Haglund bygde hus på parsellen, og i 1942 solgte han dette og tomta rundt (gnr. 198/19 Magelsbo). Fram til

1951 solgte han ytterligere to tomter fra Steinberg: gnr. 198/20 Rustibo og gnr. 198/27 Thoresbråtan.³⁸

I 1951 solgte Thore Haglund eiendommen til Mina og Gunda Austad for 32.000 kroner og flyttet til Sundvollen med sin familie. Der bygde han nytt hus på tomta hvor den gamle mølla stod – se gnr. 231/68 Mølla (Dronningveien 7).

Gunda Austad (f. 1876) og Mina Austad (f. 1890) var ugifte, og drev jernbanerestauranten i Hønefoss. I 1952 skilte de ut en tomt (bnr. 30 Trulsebo) som de solgte til Kari og Arvid Kopperud.

I 1960 ble Steinberg solgt til Kåre Kristiansen (f. 1912) for 45.000 kroner. I 1986 ble eiendommen skjøtet over til hans sønner, Paal Kristiansen (f. 1946) og Per Kristiansen (f. 1953). De solgte den i 1990 til Rein Hagen (f. 1939), som er bosatt ved fjorden på nedsiden av den gamle riksveien – se gnr. 198/26 Grostad (Utstranda 101). Han solgte den i 1994 til sønnen Tommy André Hagen (f. 1966) og dennes kone Britt Marion f. Hansen (f. 1967). De var eiere til 1997, da Jan Bakke (f. 1956) overtok eiendommen.



Kristine Alette Haglund f. Nygård (1910–1999) og hennes svigerinne Ruth Louise Haglund f. Fredriksen med strikkepinnene.

Kveldsol GNR. 198/21 – UTSTRANDA 89

Utskilt fra Øverbråten i 1944 og solgt til Thorbjørn Karsten Halvorsen (f. 1900) for 1.500 kroner. Han bygde hus her. Året etter (1945) ble eiendommen delt, ved at en hyttetomt på sørsida (gnr. 198/23 Vestly) ble utskilt og solgt.

I 1947 solgte Thrine og Thorbjørn Karsten Halvorsen Kveldsol til Gunnar Haglund for 15.500 kroner. Haglund bodde i Kveldsol med sin familie til 1957. Da solgte han eiendommen og bygde i stedet enebolig på den andre siden av riksveien (gnr. 198/25 Oneby - Utstranda 88). Årsaken til salget skal ha vært at Kveldsol var lite hensiktsmessig for en småbarnsfamilie, med bratt og vanskelig adkomst (sti) fra riksveien.

Samme år (1957) ble Kveldsol solgt til Ole Mathias Rudi (f. 1927) fra Gudbrandsdalen for 45.000 kroner. Han var gift med Else Rudi, og de fikk én sønn, Gøran (f. 1954). Ole Mathias Rudi arbeidet ved Flebu Luftteknikk og siden ved Norsk Viftefabrikk i Oslo, og pendlet fra Hole i flere år. Han flyttet etter en tid til Hellerasten ved Kolbotn, og brukte da Kveldsol som fritidseiendom inntil 1986, da han solgte den til

38 Magelsbo og Thoresbråten er i dag fritidseiendommer, mens Rustibo fortsatt er ubebygd.

Elisabeth Lech (f. 1963) og Steven Lech (f. 1951). De bodde her med sine to barn. Steven Lech var fra USA, og musiker av yrke. I 1988 solgte de eiendommen til Birger-Johan Lund og flyttet til USA.

Birger-Johan Lund (f. 1936) er født i Longyearbyen på Svalbard. Under krigen ble familien evakuert til Skottland, og fra 1945 var de bosatt i Harstad. Birger-Johan Lund har arbeidet som forretningsfører i eiendomsselskapet «Norconsults Hus» i Sandvika i Bærum. Fra tidligere ekteskap med Eva Bull Ellefsen (f. 1937) fra Tønsberg har han én datter, Birgitte Janecke (f. 1968).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1947), vedbod og bod (1990).

Oneby GNR. 198/25 – UTSTRANDA 88

Utskilt fra Øverbråten i 1946 og solgt til eierens sønn Gunnar Gudmund Haglund (1915–1999). Han var murer av yrke, og gift med Ruth Louise Fredriksen (f. 1920) fra Nedre Eiker, som i yngre år arbeidet ved Solberg Spinderi. Da hun ble kjent med Gunnar, arbeidet hun på Storøya. De fikk tre barn:

* Eli Torild (f. 1945), bosatt i Steinsåsen, g.m. Arild Harry Skar (f. 1945) fra Oslo, to sønner: Snorre (f. 1972) og Sondre (f. 1975) – se bind 2 s. 724).

* Evelyn (f. 1948), bosatt i Heradsbygda, g.m. Ragnar Christiansen (f. 1945) fra Hønefoss, to døtre: Torunn (f. 1969, bosatt i Oppenåsen, g.m. Steinar Hagen f. 1959 fra Ådal, fire barn: Christoffer f. 1988, Caroline f. 1990, Malin f. 1992 og Markus f. 2005) og Kari (f. 1974,

Ruth Haglund (f. 1920) og Gunnar Gudmund Haglund (1915–1999) på tyttebærtur i nærheten av Retthella på Krokskogen i 1986.



Ruth Haglund (f. 1920) midt i bildet i forgrunnen sammen med sine tre barn, fra venstre: Evelyn (f. 1948), Gudmund (f. 1955) og Eli Torild (f. 1945). Bildet er tatt i 2003.



bosatt på Kinn på Tyristrand, g.m. Bård Fossum f. 1974 fra Tyristrand, én datter Emma f. 2003).

* Gudmund (f. 1955), bosatt ved Helgelandsmoen, samboer med Liv Thorvaldsen (f. 1956) fra Vågård. Fra tidligere samboerskap med Turid Bårdsen (f. 1955) fra Sokna har han én sønn Frederik (f. 1991).

I 1988 ble det kjøpt en tilleggsparcell (gnr. 198/46) fra Øverbråten, og de to parsellene ble sammenføyd samme år. Eiendommen har siden vært på 2,5 dekar.

Etter Gunnar G. Haglunds død i 1999 eies Oneby av Ruth Louise Haglund.

Enebolig (bygd 1958).

Nordviktangen GNR. 198/14 – UTSTRANDA 85

Opprinnelig fritidseiendom, utskilt fra Bråten i 1935 og solgt til Øistein Johannessen (f. 1902) for 350 kroner. I 1948 solgte Johannessen eiendommen til bakermester Kåre Mathisen (f. 1918) for 12.500 kroner. Mathisen satt som eier i to år, og solgte den videre i 1950 til Olav Henriksen for samme beløp.

Olav Henriksen (1910–1975) fra Lofoten var gift med Emerentze Haas (1919–2006), datter av Gudrun og Jon Guldal i Villvoll på Røyse. De fikk fire barn:

* Helle (f. 1940), bosatt i Hole, g.1 m. Peter Adam (f. 1936), siden skilt, to barn: Paal (f. 1959, seinere eier av Nordviktangen – se nedenfor) og Wiggo (f. 1961, g.m. Kristin Svarverud f. 1963, to barn: Anders f. 1988 og Silje f. 1991). Helle g.2 m. Egil Sæta – se gnr. 198/35 Nordvika (Utstranda 83).

* Viggo (f. 1941), bosatt på Kragstad i Haug, g.m. Helga Aamodt (f. 1943) fra Haug, to barn: Hanne Cecilie (f. 1967, bosatt i Haug, g.m. Kjell Karstein Baug f. 1965 fra Radøy, to barn: Cecilie f. 2004 og Karstein f. 2006) og Jon Anders (f. 1971, bosatt i Oslo, g.m. Jane Kristin Haugland f. 1973 fra Åseral, to barn: Synne f. 2005 og August f. 2007).

* Øystein (f. 1949), bosatt på Nes i Hole, g.m. Gudrun Nymoen (f. 1945), én sønn Espen (f. 1981), g.m. Monica Gulbrandsen (f. 1974) fra Bøler, én datter Juna (f. 2009). Monica har fra tidligere to barn: Ruben f. 1994 og Tuva f. 1999 – se festetomt 1 under gnr. 236/1 Nes (Nedre Nesvei 9).

* Gisle (1952–1996), var bosatt i Hole, g.m. Anny Britt Bastiansen (f. 1956), to barn: Kristin (f. 1975, g.m. Geir Arne Sætrum (f. 1976) fra Øystese i Hardanger, tre barn: Sahra Elén f. 2002, Daniel f. 2005 og Nikolay f. og d. 2007) og Henriette (f. 1981, én datter Nora f. 2005).

I 1965 ble det utskilt en tomt som ble solgt til datteren Helle og hennes mann Peter Adam – se gnr. 198/35 Nordvika (Utstranda 83).

Etter Olav Henriksens død i 1975 overtok Emerentze Haas Henriksen som eier. Hun solgte Nordviktangen i 1996 til datersønnen Paal Adam og hans kone May Selte Adam.

Paal Adam (f. 1959) arbeider med forsikringer i Gjensidige. Han er gift med May Selte (f. 1955) fra Sundet (Øgardsvika) i Hole, som er hotellmedarbeider på Kleivstua. De har én sønn Martin (f. 1991).

Enebolig (bygd 1996). Et eldre tømmerhus (med påbygg i ytong) ble revet samme år.

Nordvika GNR. 198/35 – UTSTRANDA 83

Utskilt fra gnr. 198/14 Nordviktangen i 1965 og solgt til eierens svigersønn Peter Adam for 500 kroner, med rett for beboerne av Nordviktangen til gangvei til fjorden.

Peter Walther Adam (f. 1936) fra Solothurn i Sveits er utdannet kokk, og har drevet flere restauranter i Hønefoss.³⁹ Han var gift med Helle Haas Henriksen (f. 1940) fra Hole, og de fikk to barn:

* Paal (f. 1959), seinere eier av Nordviktangen, g.m. May Selte, én sønn Martin (f. 1981) – se gnr. 198/14 Nordviktangen (Utstranda 85).

* Wiggo (f. 1961), seinere eier av Nordvika, g.m. Kristin Svarverud, to barn: Anders og Silje – se nedenfor.

Helle Haas Henriksen var bestyrer på Veikroa ved Øverby, og siden på Kjellstad i Lier.

Etter at ekteskapet ble oppløst tok hun over som eier av Nordvika. Helle Haas Henriksen giftet seg igjen med Egil Sæta (1945–1990). Dette ekteskapet var barnløst. Egil Sæta var også bestyrer av Veikroa ved Øverby en periode, og drev seinere Hønen & Hanen restaurant i Hønefoss sammen med Peter Adam.

I årene 1999–2007 var Helle Haas Sæta medlem av Hole kommunestyre, som representant for Arbeiderpartiet.

I 1988 ble Nordvika skjøtet over til Helle Haas Sætas yngste sønn fra første ekteskap, Wiggo Adam, med livsvarig borett for Helle Haas Sæta og Egil Sæta (Egil døde i 1990).

Wiggo Adam (f. 1961) er servicetekniker ved Fuglesangs Ltd. på Skøyen i Oslo. Han er gift med Kristin Svarverud f.

³⁹ Se bind 1 s. 546 (Dokkerveien 2).

Gulbrandsen (f. 1963) fra Åsa, som er sykepleierstudent (har tidligere arbeidet som hjelpepleier ved Ringerike sykehus i 20 år). De har to barn: Anders (f. 1988) og Silje (f. 1991).

Eiendommen er på 1,7 dekar. Enebolig (bygd 1968), garasje (1985) og dukkestue (1996).

GNR. 198/52 – HØGKASTVEIEN 38

Dette er huset som ble bygd i 1968–69 på gnr. 198/33 Mellombo (Signe Haglund Thorvaldsen), og leid ut (først til Eli f. Haglund og Arild Skar). Parsellen hvor huset lå ble utskilt i 1993, og i 1995 solgt til Karianne Gruer (f. 1969) fra Jevnaker. Hun er interiørkonsulent, og gift med Sigurd Holter Torp (f. 1972) fra Asker, som er advokat og partner i Advokatfirmaet Schjødt DA i Oslo. De har to sønner: Herman (f. 1999) og Tideman (f. 2001). I 2002 flyttet de til Åsa i Ringerike, og solgte Høgkastveien 38 til Hans Peter Jacoby (f. 1957) fra Lappenranta i Finland – se Øvre Grøndokkvei 25.

Eiendommen er på 1,5 dekar. Enebolig (bygd 1968–69).

Storebo GNR. 198/34 – HØGKASTVEIEN 34

Utskilt fra gnr. 198/15 Bergmyr i 1958 og overdratt til eiernes sønn, Asbjørn Haglund.

Asbjørn Haglund (1931–1983) var gift med Lillian Gulbrandsen (f. 1933) fra Sundvollen (siden skilt). De fikk to sønner:

* Geir (f. 1958), g.m. Anne Tjernsli fra Åsa, tre sønner: Tor Arne, Jan Erik og Odd Ivar – se nedenfor.

* Atle (f. 1964), bosatt i Rudstunet i Steinsåsen, samboer med Gunn Henriksen f. Holhjem (f. 1967) fra Sandefjord, fra tidligere samboerskap med Marit Larsen (f. 1969) fra Tyristrand har han to barn: Lena Kristine (f. 1985) og Emil (f. 1991), og fra tidligere ekteskap med Monica Hagen (f. 1972) fra Lillehammer (skilt 1996) har han én sønn, Anders (f. 1993).⁴⁰

Asbjørn Haglund var utdannet gartner ved Ås landbrukskole, og arbeidet i Oslo parkvesen. Lillian Haglund begynte på skofabrikken til Einar Nor Engebretsen i Kroksund som ung jente, og arbeidet siden i Oslo til hun giftet seg i 1958. Siden sydde hun seil for With Marine i 25 år, og arbeidet hjemmefra.

40 Gunn Henriksen har fra tidligere to barn: Line (f. 1985) og Brian (f. 1991).

EN AV HOLES STØRSTE IDRETTSMENN

Atle Haglund (f. 1964) er en av Holes største idrettsmenn. Etter en trafikkulykke i 1973 måtte han amputere begge bena, bare 9 år gammel. Men gutten mistet ikke motet. Han begynte å trene bevisst, og fra tidlig i 1980-årene begynte han å gjøre seg bemerket innen handicapidrett. I 1984 vant han gullmedalje i 1000 m ispigging under OL (Paralympics) i Innsbruck, og i årene som fulgte var han blant våre fremste utøvere innen ispigging og kjelkehockey. I alt har han deltatt i sju Paralympics og vunnet fem gullmedaljer. Han har satt to verdensrekorder i ispigging, en øvelse som etter Nagano 1998

gikk ut som offisiell gren, og dermed står de til evig tid! I tillegg har han vunnet fem VM-gull og en rekke andre medaljer. Så seint som under Paralympics 2006 i Torino var han deltager på det norske kjelkehockeylandslaget, som vant sølvmedaljer. Atle Haglund er i dag bosatt på Rudstunet i Hole, og arbeider med tilpasning av tekniske hjelpemidler for funksjonshemmede. I tillegg holder han motivasjonsforedrag for mennesker og bedrifter som er inne i omstillingsprosesser, eller som trenger et lite motivasjonskick i hverdagen.

Etter Asbjørn Haglunds død i 1983 var det i 1984 hjemmelsovergang til de to sønnene. Atle Haglund solgte da sin halvpart til den eldre broren Geir, som dermed ble eneieier.

Geir Haglund (f. 1958) er tekniker i et datafirma i Asker. Han er gift med Anne Tjernsli (f. 1962) fra Åsa, som er kokk ved Vik skystasjon. De har tre barn:

* Tor Arne (f. 1982), bosatt i Hønefoss.

* Jan Erik (f. 1985), bosatt i Høyanger, samboer med Maria Lundgren (f. 1983) fra Høyanger, én datter Saga Atele (f. 2008).

* Odd Ivar (f. 1989).

Enebolig (bygd 1960) og garasje.

Bergmyr GNR. 198/15 – HØGKASTVEIEN 24

Utskilt fra Øverbråten i 1935 og solgt til eierens sønn Anders Asbjørn Haglund for 1.000 kroner.

Anders A. Haglund (1905–1974) var gift med Kristine Alette Nygård (1910–1999) fra Ådal, og de fikk tre barn:

Bergmyr, med Tyrifjorden i bakgrunnen. Storøya til høyre, og en del av Geitøya til venstre for hustaket.



* Asbjørn (1931–1983), g.m. Lillian Gulbrandsen (f. 1933) fra Sundvollen, siden skilt, to barn: Geir (f. 1958) og Atle (f. 1964) – se gnr. 198/34 Høgkastveien 34.

* Signe (f. 1933), bosatt i Steinsfjeringen, g.m. Thorvald Thorvaldsen (1931–2008), to barn: Berit (f. 1962) og Einar (f. 1965) – se bind 2 s. 141–142.

* Erik (1937–1971), seinere bosatt i Bergmyr og Valtersbråten, g.m. Marit Nyhagen (f. 1942), to barn: Irene (f. 1965) og Tom Erik (f. 1968) – se nedenfor.

Anders A. Haglund var tømmermann av yrke. Han gikk i lære hos sin onkel Edvard i Oslo (Edvard Haglund & Sønn AS), og satte opp mange hytter og hus på Ringerike. En periode arbeidet han hos byggmester Østengen i Bærum.

I 1945 ble det utskilt og solgt en hyttetomt (Tyrihaugen bnr. 22), og i 1958 fikk hver av de tre barna en tomt (bnr. 32 Lillebo, bnr. 33 Mellombo og bnr. 34 Storebo).

I 1964 ble Bergmyr solgt til en prest fra Oslo ved navn Ruud for 87.500 kroner. Skjøte ble utstedt til hans fire barn: Wilhelm Ruud (f. 1936), Åse Ruud (f. 1938), Fredrik August Ruud (f. 1940) og Jon Øivind Ruud (f. 1945), hver for en fjerdepart. I låven var det et lite tømmerfjøs, hvor presten installerte seg når han ferierte her om sommeren.

Våningshuset ble leid bort, først til Erik Haglund (1937–1971), som dermed flyttet tilbake til sitt barndomshjem. Han giftet seg i 1965 med Marit Nyhagen (f. 1942) fra Begnadalen, som kom til Sundvollen da hun fikk jobb i Hole samvirkelags avdeling der. De fikk to barn:

Anders Asbjørn Haglund (1905–1974) kjører våronn i Bergmyr med traktor i 1946. Fiat-traktoren hadde han kjøpt av Martin Sønsterud i Nordstøa ved Steinsetra, på østsida av Steinsfjorden.



Kristine Alette Haglund f. Nygård (1910–1999) og Anders Asbjørn Haglund (1905–1974) med sine tre barn. Bak fra venstre: Erik (1937–1971), Signe (f. 1933) og Asbjørn (1931–1983). Bildet er tatt i Signes bryllup med Thorvald Thorvaldsen i 1958.



* Irene (f. 1965), bosatt i Steinsåsen, g.m. Paal Arnesen (f. 1965) fra Sundvollen, to barn: Magnus (f. 1989) og Eivind (f. 1993).

* Tom Erik (f. 1968), bosatt på Helgelandsmoen, fra tidligere ekteskap med Kate Søvre (f. 1965) fra Nes i Hole har han én datter, Maria Sandra (f. 1997).

Erik Haglund var rørlegger og arbeidet i Bærum Rørleggerbedrift. I 1970 flyttet han til Valtersbråten med sin familie. Han døde i en trafikkulykke ved Valtersbråten i 1971, 34 år gammel.

Fram til 1988 ble Bergmyr leid bort til andre i familien, inntil eiendommen i 1988 ble solgt til Jan Høvik (f. 1951). Han satt med eiendommen i sju år, og solgte den i 1995 til Kaare Jacobsen (f. 1946) fra Bærum. Kaare Jacobsen var gift med Vigdis Skar, og de har to barn: Janne og Thomas. I 2006 flyttet familien tilbake til Bærum.

Siden 2007 har Jan André Nilsen (f. 1969) fra Sundvollen vært eier. Han er tømrer og yrkesfisker, og samboer med Ingelin Hagen (f. 1956) fra Lommedalen i Bærum, som er psykiatrisk hjelpepleier i Ringerike kommune. De bodde tidligere i Åsheimsvei 11 i Steinsåsen, som brant våren 2007. De har ingen felles barn, men Ingelin Hagen har fra tidligere tre barn:

* Tom Erik Johnsrud (f. 1977), bosatt på Koksrud i Hole, g.m. Munmanee P. Johnsrud, én datter Maria Nong Daw (f. 2006).

* Susanne Hagen (f. 1979), bosatt i Hønefoss.

* Mats Fredrik Hagen Bråthen (f. 1987).

Våningshus (bygd 1934) og låve.

Tussebo GNR. 198/40 – HØGKASTVEIEN 20

Opprinnelig hyttetomt, utskilt fra Øverbråten i 1978 og solgt til Arne Øie (f. 1923) fra Oslo for 5.000 kroner.

I 1999 ble Tussebo solgt til Svein Eriksen (f. 1949) fra Hedalen.

Eiendommen er på 1 dekar.

Bakkestua GNR. 198/12 OG 198/39 – HØGKASTVEIEN 1

Utskilt fra Øverbråten i 1925 og solgt til politifullmektig August Pedersen for 8.000 kroner. Den nye eieren fikk rett til båtfeste, adkomst båtplass og rett til å samle kvist og vindfall til husbehov i skogen.

August Pedersen ble seinere politimester i Bergen, og serskriver. Etter at han ble pensjonist, drev han advokatforretning i Hønefoss. Hans kone Borghild var en kjent kunstmaler.

I 1949 gav Borghild og August Pedersen sin sønn Victor rett til (uten avgift) å ha stående en hytte på eiendommen, så lenge de var eiere.

Etter August Pedersens død overtok Borghild Pedersen eiendommen i uskiftet bo. I 1976 var det hjemmelsovergang til barna, Irmelin og Victor Pedersen.⁴¹ Samme år ble husene i Bakkestua utskilt (gnr. 198/39) og solgt til Signe Berg for 250.000 kroner. Kun en mindre del ble tilbake av «gamle» bnr. 12. Denne ble i 1983 solgt til Thor Wennergård Klever (f. 1906) sammen med en del andre naboeiendommer – se gnr. 233/13 Bakkerabben (fritidseiendom under Øverby).

Signe Antonie Berg (f. 1930) fra Helgeland på Røyse ble i 1954 ansatt som organist i Hole, en stilling hun hadde fram til pensjonsalder i 1995. Hun har i tillegg vært sang- og musikk-lærer ved Røyse og Vik skoler, og dirigent for Røyse skolekor (tidligere Stadum skoles barnekor), Vik skolekor og Hole kirkekor. Hun ble i 1984 tildelt Hole kommunes kulturpris.

I 1987 solgte Signe Antonie Berg eiendommen og flyttet til Skarpsno på Røyse – se bind 3 s. 149–150. Nye eiere av Bakkestua ble Berit Wexelsen og Tord Orre Kongsvold. Siden 1994 har sistnevnte vært eneeier. Tord Orre Kongsvold (f. 1956) fra Asker er skadeinspektør i Sparebank1 Forsikring. Han er gift med Jane Marie Kongsvold f. Pedersen (f. 1964) fra Tønsberg, og de har to barn: Jørgen (f. 1997) og Lars (f. 1999). Jane har fra tidligere ekteskap én sønn Jarl-Thomas (f. 1983).

Eiendommen er på 2,1 dekar. Enebolig (bygd 1926), låve (1946) og garasje (2001).

GNR. 198/61 – VALTERSBRÅTEN BÅTHAVN

I 1986 tegnet Fredrik Hesselberg-Meyer, eier av gnr. 198/11 Valtersbråten, festeavtale med Tyrifjorden Båtforening om leie av grunn til båthavn og parkeringsplass i 20 år mot årlig leie 5.000 kroner, og rett til forlengelse i to nye 10 års-perioder. I november 2007 ble båthavna utskilt med 5 dekar tomt. Båthavna har i dag 104 båtplasser, vaktstue, vannuttak, toalett og anlegg for mottak av septik. Ved båthavna er det også søppelmottak fra hytter på øyene.

Fritidseiendommer og hytter under gnr. 198 – se side 967.

41 Victor Pedersen var jurist som sin far, og adm. direktør i Fellesbanken i Oslo.



Utvika GNR. 234 (55)

Flyfoto av Utvika gård med campingplassen i 2005.

Utvika gårdsvald ligger på den smale landstripen mellom Tyrifjorden og Krokskogen, og grenser i nord mot Sørbråten (Øverby), i vest mot fjorden, i sør mot Nes og i øst mot Krokskogen. Gårdsnavnets forledd *Ut-* forteller om noe som ligger avsides, som en utkant. Inntil den nye veien langs fjorden ble bygd i 1850-årene, lå gårdene på Utstranda i en utkant av bygda.¹

Som de andre gårdene på Utstranda ble Utvika trolig ryddet i høymiddelalderen (1000–1350), og lå øde etter Svartedauen. I 1577 var gården krongods (tilhørte kongen). I 1624 var Utvika ødegård, og rundt 1630 ble gården skyldsatt (3 skinn). Den var da fortsatt krongods, og ble bygslet av brukeren på Nordre Gjesval. Han hadde husmenn både i Utvika og Øverby. Disse er de første spor av et husmannsvesen på Ringerike.

¹ NGV s. 13 og Harsson (1995).

STEINALDERFUNN

Allerede i steinalderen vandret det folk her langs østsida av Tyrifjorden på jakt etter livsopphold. I 1888 ble det ved Oldsaksamlingen registrert funn av et 17,6 cm langt kvartsbryne og en slipestein av rød sandstein ved Utvika. Slipesteinen var 34 cm lang, 6,5 cm bred og 5,5 cm tykk, og to av sidene var «temmelig sterkt slidte». Begge funnene er tidfestet til steinalderen. Funnstedene er ikke kjent.*

* Universitetets Oldsaksamling C14371 (kvartsbryne) og C14372 (slipestein).

«... HELFERDI TIL AVLIDNE HOVDINGAR»

«Kva ritningane tyder er ein ikkje heilt viss på, men mange tykkjast å tru, at det er synbare livder etter ein gamal kultus at «solhjul» og skip stend i samband med helferdi til avlidne hovdingar, eller vidgjetne veidemenn».*

* Livder = minnesmerker. Helferdi = ferden til dødsriket (Olaf Hanssen: Helleritningane på Ringerike, i heftet Ringerike 1939–40, s. 26).

HELLERISTNINGER FRA BRONSEALDEREN

Ved Tyrifjorden, cirka 75 meter sørvest for låven i Berget (gnr. 234/2), ligger et helleristningsfelt fra bronsealderen med minst fem skipsfigurer og et spiralornament (labyrint). Skipsfigurene er mellom 42 og 88 cm lange og opp til 28 cm høye, og er hogd inn i en loddrett fjellvegg (sandstein) i en høyde av mellom 1,7 og 2,4 meter over vannflata ved normalvannstand (cirka 63 meter over havet). 100 meter nordafor dette feltet er ytterligere to skipsfigurer hogd inn i fjellveggen med sju meters innbyrdes avstand. Disse skipsfigurene er henholdsvis 54,5 og 68,5 cm lange, 10 cm og 20 cm høye, og ligger cirka 100 meter nordvest for låven i Berget.* Tre av skipene i det største feltet er utstyrt med 14–15 loddrette streker som angir antall roere. Skipene er dermed så store at det er nærliggende å tro at de har seilt på større havstrekninger, og at man i bronsealderen har kunnet ro og dra dem opp Drammenselva til Tyrifjorden og videre oppover i vassdragene.**

* Universitetets Oldsaksamlings ØK-registrering 1968.

** Arnfinn Syvertsen: Ringerike i bronsealdertid, i heftet Ringerike 1980, s. 36–37. Normalvannstanden ble målt 2. juli 1968.

Den første brukeren i Utvika som vi kjenner navnet på, er **OLA UDVIK**, som betalte landskatt i 1624. I 1629 var han død, og **PER GJESVAL** på Nordre Gjesval betalte 2 ½ daler i bygsel for Utvika, «en liten ødegård, som Ola døde fra». Av futeregnskapet 1631–32 går det fram at **HANS UDVIK** var bygselmann, men fra 1634 var det **BJØRN HUNDSTAD**, seinere bruker av Dæli på Røyse, som bygslet det meste av gården (2 skinn) og betalte 1 ½ daler i bygselavgift. I 1636 lå Utvika øde. Av landskattemanntallet dette året går det fram at «brukeren har dratt sin vei». I 1636–37 betalte **BJØRN UDVIK** 12 skilling i holding (en jordskatt). Bjørn er trolig identisk med brukeren på Dæli, som bygslet 2 skinn av Utvika så seint som i 1645–46.

Verken i skattemanntallet 1647 eller i prestemannntallene 1664–66 er det nevnt bosatte i Utvika, men fra rundt 1670 var **Christen Tronsen** bruker her. Han kom trolig fra By på Røyse.

I 1672 ble **CHRISTEN TRONSEN UDVIK** ilagt en bot på ½ mark sølv for ikke å ha møtt på bygdetinget. Samme år ble han stevnet for gjeld til sin jorddrott, sagbrukseieren **David Sinclair** (se nedenfor). I 1679 ble han, sammen med en del andre Hole-bønder, stevnet for å ha hogd tømmer som var mindre enn bestemt i kongens skogreglement. I 1680 ble han

BÅTSKYSS FRA UTVIKA

I 1671 ble Christen By stevnet på tinget fordi han ikke hadde «tilsagt» rorskarer til Utvika for en offentlig tjenestemann (Fredrik Boyesens fullmektig), og Christen måtte bøte 2 mark sølv for det. Utvika synes å ha vært et sted hvor reisende som kom over Krokskogen og skulle videre vannveien, fikk båtskyss.

ifølge tingboka beskyldt for å ha «slaktet noen bukker», men andre opplysninger har vi ikke om denne påståtte ulovlige slaktingen.

Christen Tronsen Udvig ble i 1697 stevnet for gjeld til salige Hans Tollesen på Bragernes. I 1699 utstyrte han en soldat, Dominicus Jørgensen Post (36), sammen med Lars Lien (Ødelien) og seks andre brukere på østsida av fjorden samt Fekjær. To år tidligere, i 1697, nevnes sønnen Tron Christensen Udvig (26) i en militærrulle «over alt mannskap fra 16 til over 36 år, unntagen de som er eller har vært i Kongens tjeneste». Han var da bosatt «hiemme hos Forældrene».

Vi kjenner ikke navnet på Christens hustru, men i 1722 ble MARI UDVIK (82) gravlagt ved Hole kirke. Rimeligvis var hun enke etter Christen Udvig. Christen satt på Utvika (matrikelnr. 84 av skyld 3 skinn) i hvert fall til 1708, og ble etterfulgt som bruker av sønnen Tron.

TRON CHRISTENSEN UDVIK (ca. 1671–1742) var gift to ganger, først med ANNE EVENS DATTER (ca. 1675–1730). De fikk minst seks barn som var i live i skiftet etter faren i 1742:

* Henrik, «fullmyndig» i 1742.

* Eli, g. 1728 m. Gulbrand Syversen, i 1762 leilending på Øvre Vik, minst seks barn: Gulbrand (f. 1733), Christen (f. 1735), Hans (f. 1739), Hans (f. 1742), Tron (f. 1744) og Gulbrand (f. 1747) – se bind 1 s. 35.

* Mari (f. ca. 1712), 30 år og ugift i 1742.

* Marte (f. ca. 1714), 28 år og ugift i 1742.

* Johanne (f. ca. 1716), 26 år og ugift i 1742.

* Gabriel (f. 1718), «fullmyndig» i 1742.

I 1723 var det 1 hest, 2 storfe og 4 sauer i Utvika. De sådde 1 t. 2 kv. havre, og årlig høyavling var 3 lass. Under gården var det én husmann, som sådde 1 kv. havre (trolig Berget).

I 1727 var både Utvika (matrikelnr. 84) og Utøya (matrikelnr. 88) rydningsplasser. For Utvika ble det i tiende betalt 1 ½ kv. havre og 4 skilling i «ostepenger».²

Anne Evensdatter døde i 1730, 55 år gammel, og Tron Christensen giftet seg igjen i 1732 med MARI JONSDATTER. De fikk én datter som var i live i skiftet etter faren i 1742: Anne (f. 1734).

I skiftet etter Tron Christensen var boets bruttoverdi 30 riksdaler, men etter at gjeld og skifteomkostninger var trukket fra, var nettoverdien cirka 1 riksdaler.³

2 Kv. = kvarter = en kvart tønne. Ostepenger = en avgift pr. ku.

3 Skifteprotokoll 13 Ringerike og Hallingdal (1741–1744), s. 251b.

JØRGEN ELLINGSEN UDVIGEN (1718–1746) overtok som bygselmann i Utvika etter Tron Christensen. Han var fra Vestre Fjeld på Røyse (sønn av Lisbeth Olsdatter og Elen Rasmussen Fjeld), og en periode bodde han i Hodt – se bind 4 s. 573. Jørgen Ellingsen giftet seg i 1745 med ELI OLSDATTER FJELDSTAD. De fikk én datter:

* Lisbeth (1745–1746), d. åtte måneder gammel.

Seks år før han giftet seg, ble Jørgen Ellingsen i 1739 utlagt som barnefar til Siri Svendsdatter Gjesvolds guttebarn, Svend, som vokste opp på Nordre Gjesval:

* Svend (f. 1739), i 1762 husmann under Nedre Vik, g.1 i 1762 m. Olea Karlsdatter (ca. 1734–1774) fra Norderhov, fem barn: Peder (f. 1763), Christoffer (f. 1766), Carl (f. 1769), Ragnhild (f. 1771) og et dødfødt barn (1774, gravlagt sammen med mora). Svend g.2 i 1775 m. Marte Timandsdatter, minst seks barn: Olea (f. 1775), Peder (f. 1778), Gunhild (f. 1781), Anders (f. 1784), Sigri (f. 1789) og Ragnhild (f. 1792).⁴

Jørgen Ellingsen døde allerede i 1746, bare 28 år gammel, og det ble avholdt skifte samme år. Boets nettoverdi var i underkant av 13 riksdaler, og i skiftedokumentene er ikke den «uekte» sønnen ført opp som arving.⁵

Proprietærgods fra 1666

Ved jordegodsoppbydelse på bygdetinget på Hønen 13. februar 1666 ble det solgt en del krongods på Ringerike. Deriblant var Utvika (3 skinn med bygsel), som ble solgt til fogd DAVID SINCLAIR på Eiker for 15 riksdaler. Sinclair var en betydelig sagbrukseier, og eide bl.a. sagbruk ved Hønefossen. Han døde



*Det ligger tre gamle gårder i Utvika gårdsvald: Utvika, Lien og Berget.
ProKart AS*

4 Etter Ole Yttri.

5 Skifteprotokoll 14 Ringerike og Hallingdal (1744–1749), s. 249b.

sist i 1670-årene, og hans enke solgte da det meste av eiendomsgodset. Fra rundt 1690 var SØREN LEMMICH eier av Utvika (3 skinn med bygsel). Han var kjøpmann på Bragernes og stesønn av den kjente eiendomsbesitter Lauritz Lauritssøn. Fra 1690-årene eide Lemmich flere sagbruk i Hønefoss. Etter storflommen i 1701 var det han som bygde opp igjen Hønefossbrua.

I 1716 solgte Lemmich «den halve Part» av Utvika til sin svoger, ANDREAS JENSEN HOFGAARD, som også var kjøpmann på Bragernes. Han var gift med Maren Hansdatter Lemmich,⁶ som etter Hofgaards død solgte halvparten av Utvika (i 1732) til Ole Pedersen Borgen for 95 riksdaler. Kort tid etter synes Ole Pedersen Borgen å ha tilegnet seg hele Utvika.

OLE PEDERSEN BORGEN var, etter giftermål med enka Helle Torbjørnsdatter Borgen, bruker av Borgen i Hole. Han eide flere gårder og gårdparter i Hole og Haug, deriblant Utvika og plassen Flagseter på Krokskogen. Etter Helle Torbjørnsdatters død i 1730 (minst to barn) giftet han seg igjen med Kari Eriksdatter Dæli (fire barn). Ole Pedersen Borgen døde i 1741, og hans eiendomsgods ble da utlagt enka Kari Eriksdatter og barna fra begge ekteskap – se bind 1 s. 342–343.

Kari Eriksdatter giftet seg igjen med Bjørn Torsteinsen Helgerud, som i 1743 overtok bygselen av Borgen. Eiendomsgodset i andre gårder ble solgt, og ved skjøte av 26. oktober 1746 ble Utvika (3 skinn) solgt til Anders Ruud for 95 riksdaler.

ANDERS ANDERSEN RUUD (1705–1780) var fra 1734 eier av Østre Rud i Steinsfjerdningen. Han var gift fire ganger, først med Inger Jensdatter (1698–1758). Vi kjenner tre av deres barn: Tore, Johanne og Jøran – se bind 2 s. 662.

I januar 1755 utstedte Anders Ruud bygselseddel på «Pladsen Udvigen» til svigersønnen Mathis Hansen, gift med eldste datter Johanne. Etter Inger Jensdatter Ruuds død i 1758 ble det avholdt skifte, hvorved Utvika (3 skinn, verdi 95 riksdaler) ble arvet av Johanne Andersdatter.

6 Det var Marens andre ekteskap, hun var først gift med Johan von Cappelen.

Selveierbruk fra 1758

JOHANNE ANDERSDATTER RUUD (f. 1733) giftet seg i 1754 med MATHIS HANSEN (1729–1794) fra Søndre Leine på Røyse (se bind 4 s. 530). Vi kjenner ni av deres barn:

* Hans (f. 1755), g. 1781 m. Kari Hansdatter Rytterager, i 1782 bor de på Svarstad, i 1801 er Hans Mathisen «kulleharker» ved Fossum Jernverk i Bærum, og bor her med kone Kari Hansdatter (48) og fem barn: Mathis (18), Inger (13), Hans (12), Marie (6) og Christine (4). Vi kjenner ytterligere én datter: Johanne (f. 1782). Hans Mathisen solgte i 1797 sin odelsrett til Ole Samuelsen Næss – se nedenfor.

* Inger (1757–1788), ugift, d. 31 år gammel, gravlagt 27. november 1788.

* Anne (1759–1788), ugift, d. 29 år gammel, gravlagt 17. september 1788.

* Eli (f. 1761), g. 1785 m. Hans Svensen Hørte (f. 1759) fra Lier, seinere husmann under Gurandsrud i Lier, hvor de bodde i 1801 med fem barn: Sven (13), Johanne (10), Kari (7), Mathis (4) og Anne (2).

* Mari (f. og d. 1764), d. 10 uker gammel.

* Maria (f. 1765), g. 1795 m. Alv Hansen Storøen (f. ca. 1772), i 1801 husmannsfolk under Storøya, to barn: Hans (f. 1797) og Johanne (f. 1801) – se bind 1 s. 282–283.

* Sara (1768–1798), g. 1793 m. Ole Jacobsen Fjulsrud (1766–1802), minst tre barn: Marte (f. 1794), Johanne (f. 1796) og Anne (f. 1798) – se gnr. 238/1 Fjulsrud.

* Anders (1770–1824), seinere eier av Utvika (1793–96) og Fjulsrud (fra 1802), g.1 i 1794 m. Berte Olsdatter Fjulsrud (1773–1816), åtte barn: Marie, Anne, dødfødt gutt, Ole, Marte, Ole, Maren Johanne og Berte. Anders g.2 m. Kari Andersdatter Hurum (f. 1778), én datter Berte – se gnr. 238/1 Fjulsrud.

* Jøran (1772–1774), d. 2 år gammel.

I 1762 satt Mathis Hansen («selveier, husbonde og national soldat») og Johanne Andersdatter i Utvika, og nevnt i skattemanntallet (over 12 år) var også Kari Gulsdatter (trolig tjenestejente) og Boel Engebretsdatter («andre Folk boende paa Gaarden»).

I 1779 leverte Mathis Udvingen 91,2 m³ trekøl til Bærums Verk fra egen mile på Krokskogen (kølmila lå 16,9 km fra verket i Lommedalen).

Mathis Hansen Udvingen døde i 1794, 65 år gammel (hans alder ble i kirkeboka oppgitt til 70 år). Da hadde han året i forveien, ved skjøte av 31. oktober 1793, solgt Utvika til sønnen Anders for 640 riksdaler.

ANDERS MATHISEN FJULSRUD (1770–1824) satt som eier av Utvika i tre år. Han var fra 1790-årene eier av halve Fjulsrud (fra 1802 av hele gården), og ved skjøte av 20. november 1796 solgte han Utvika til sin svoger, Ole Samuelsen Næss, for 700

MATRIKKELGÅRDENE UTVIKA OG ØDELIEN

Verken Utvika eller Ødelien er nevnt i skattematrikkelen 1647, rimeligvis fordi de var ødegårder som nettopp var tatt opp igjen. På 1700-tallet var Utvika (gammelt matrikelnr. 84 av skyld 3 skinn) og Ødelien (gammelt matrikelnr. 91 av skyld 2 skinn) egne matrikelgårder, men Ødelien synes å ha vært en skogeierdom med to «pladser» – Ødelien og Berget. Ved revidering av matrikkelen 1818–1836 ble de gamle matrikelnumrene 84 og 91 slått sammen, til gnr. 54 (seinere endret til gnr. 55) Utviken, bestående av løpenr. 172a (seinere bnr. 1 Utvika og bnr. 3 Utvikenga), løpenr. 172b (seinere bnr. 2 Berget og bnr. 4 Berget skog), løpenr. 173 (seinere bnr. 5 Ødelien) og løpenr. 174 (seinere bnr. 6 Ødelien skog).

riksdaler. Året etter løste den nye eieren odelsretten til selgerens bror, Hans Mathisen, for 212 riksdaler. Selgerens mor, Johanne Andersdatter, var i 1801 68 år gammel og bodde som føderådsenke i Fjulsrud hos sønnen og hans familie.

OLE SAMUELSEN NÆSS (1761–1813) var bonde på Øvre (Vestre) Nes. Han giftet seg i 1787 med INGEBORG OLSDATTER FJULSRUD (1767–1836), og de fikk 10 barn – se gnr. 236/7 og 8 Nes. I 1810 delte han Utvika i to, og ved skjøte av 26. oktober 1810 solgte han «den indvendige Deel» av skyld 1 ½ skinn til Peder Eriksen Sonerud for 1.200 riksdaler (se nedenfor). Samme dag solgte han den andre halvparten («Skov og March udengrinds»), også av skyld 1 ½ skinn, til Peder Eriksens svoger, Ole Jørgensen Hungerholdt (Rytterager), for 1.000 riksdaler. Denne delen av «gamle» Utvika ble ved den nye matrikelen i 1838 underlagt Rytteraker, og har siden vært en del av «Udvig og Øverby skog» - i dag gnr. 198/3, 4, 5, 7 og 43 – se omtale av skog.

PEDER ERIKSEN SONERUD (1759–1812) var sønn av Erik Pedersen Steinseie (fra Utøya og Steinsetra, seinere Løkeneie, Steinseie og Herøya) og hustru Gunhild Nilsdatter. Han bodde på en av Hårum-gårdene da han i 1791 giftet seg med RAGNHILD JØRGENDATTER BYE (Hungerholdt) (f. 1768). De eide en av Sonerud-gårdene i Steinsfjerdings fra 1791 til 1807 (se bind 2 s. 219–220). Vi kjenner fire av deres barn:⁷

* Gunhild (f. 1792), g.1 m. Ole Jonsen fra Nedre Jonsrud i Lommedalen, minst tre barn: Karen (g.m. underoffiser Carl Eriksen 1817–1899 fra Hamar, flere barn), Pauline (1823–1901, g.m. Jørgen Josvassen Øverby, ni barn – se gnr. 233/1 Øverby), og Jon (f. 1831, seinere eier av Nedre Jonsrud, g.m. Karen Andersdatter f. 1833, i 1865 satt de på gården i Lommedalen med fire barn: Olaus 11, Gunvor 8, Lars 6 og Andreas 1).⁸

* Erik (f. 1794), eier av Sørbråten fra 1837, g.1 m. Berte Marie Torgersdatter, minst to barn: Hans Peter (f. 1825) og Ragnhild (f. 1827), og g.2 m. Sara Kristoffersdatter, fire barn: Berte Marie (f. 1829), Karen (f. 1830), Maren (f. 1833) og Kristoffer (f. 1838) – se gnr. 233/2 Sørbråten.

* Ragnhild (f. 1798), d. som barn (før 1812).

* Jørgen (f. 1807), hotelleier i Christiania, g.m. Ellen Sofie Sandersen (hennes foreldre var fra Hallingdal, og eide flere bygårder i Christiania), 12 barn: Mathilde (g.m. bokholder Martin Bjørnstad,

7 Etter Terje Lehne, og Ole Rytterager: «Rytterager paa Ringerike», s. 15–17.

8 Ole Rytterager: «Rytterager paa Ringerike», har ytterligere slektsinfo.

ingen barn), Jakobine (g.m. skipsfører C.J. Apenæs), Ole (skipskaptein, ble borte i Nordsjøen, g.m. Julie Apenæs, ingen barn), Maren Kristine (1846–1924, g.1 m. kjøpmann Aleksander Pettersen, g.2 m. Otto Jensen 1856–1918, som i 1917 ble biskop i Hamar,⁹ tre barn: Eivind f. 1884,¹⁰ Margrete f. 1886 og Birger f. 1888), Emilie (g.m. handelsmann Markus Markussen Marlow, fire sønner: Wolmer, Reidar, Cato og Birger), Otto (grosserer i Christiania, g.m. Gina Solli, fem barn: Sverre, Arthur, Johannes, Sigurd og Lulla),¹¹ Elvine (g.m. dampskipsfører Ole Eriksen, sju barn: Torleif, Rolf, Dagny, Asta, Elvira, Sofie og Gunvor g.m. Nikolay Rytterager), Ida, Gunvor, Knut (skipsreder i London, g.m. Hilda Rydqvist, én datter Else f. 1888), Carl (bosatt i Paris, g.m. Blanche, én sønn Otto Blanche Jürgens f. 1896), og Johannes.

Etter Peder Eriksens død var det skifte (sluttet i 1812). Han etterlot seg hustru og tre barn: Gunhild (20), Erik (18) og Jørgen (5). Boets nettoverdi var 1.769 riksdaler, hvorav gården Utvika var taksert til 1.500 riksdaler.¹²

Ragnhild Jørgensdatter giftet seg igjen med PEDER ANDERSEN (f. ca. 1788 i Asker). Dette ekteskapet var barnløst. Rundt 1820 kjøpte Peder Andersen Udvingen ½ skinn av nabogården Ødelien (to tredjeparter av «selveierpladsen» Berget og en del av Ødelien skog) av boet etter Jørgen Gulbrandsen, og solgte dette videre i 1823 til Erik Pedersen – se gnr. 234/2 Berget. I 1827 kjøpte han Sørbråten fra Øverby for 400 spesidaler – se gnr. 233/2 Sørbråten. Samme år lånte han 350 spesidaler i Norges Bank, og i 1837 ytterligere 200 spesidaler av svogeren, Ole Jørgensen Rytterager. Begge lån var mot pant i Utvika. I 1824 var det én husmannsplass under gården – se nedenfor.

Ved skjøte av 25. november 1842 solgte Peder Andersen gården til Kristian Jørgensen Ruud for 700 spesidaler.

KRISTIAN JØRGENSEN UDVIGEN (f. 1783) var fra Vestre Rud på Røyse. I 1806 overtok han halve Vestre Rud etter faren, og giftet seg i 1807 med GJERTRUD HANSDATTER MOE (1778–1832) fra Øvre Mo på Røyse. De fikk én datter, Marte (f. 1808), som i 1830 giftet seg med Hans Larsen Onsager (f. 1806). Vi kjenner seks av deres barn: Jørgen (f. 1830), Hans (f. 1832, seinere eier av Utvika), Gjertrud (f. 1834),

9 Pastor Jensen var sønn av klokker Jensen på Kongsberg, opprinnelig fra Ringerike, hvor broren hadde gården Sandsetra.

10 Biskop Eivind Berggrav (1884–1959).

11 Otto Pedersens sønner kalte seg Jürgens.

12 Skifteprotokoll 24 Ringerike og Hallingdal (1808–1815), s. 735b.

Inger Marie (1835), Karen (f. 1837)¹³ og Lovise (f. 1840). Datteren og svigersønnen bodde først i husmannsplassen Sersjantløkka under Vestre Rud, men synes å ha overtatt Vestre Rud da hennes foreldre ble eiere av Utvika. Marte Kristiansdatter og Hans Larsen døde i en kolera-epidemi tidlig i 1850-årene, og hennes far solgte i 1852 gårdparten av Vestre Rud til Gulbrand Larsen Pjåka – se bind 4 s. 649.

I 1854 solgte Kristian Jørgensen Utvika til dattersønnen Hans Hansen Ruud for 450 spesidaler og livøre til selger og hustru i deres levetid. En del av kjøpesummen var lån fra selger til kjøper mot pant i bruket, og ved selger og hustrus død skulle beløpet «blive at udbetale til disses Arvinger», dvs. kjøperens søsken.

HANS HANSEN UDVIGEN (f. 1832) var eier av Utvika i cirka 10 år. I 1860 solgte han en parsell Utvikenga (10 mål) til Johannes Jensen Neseie for 40 spesidaler – se gnr. 234/3 Utvikenga.

Tidlig i 1860-årene solgte så Hans Hansen gården til Ole Jørgensen Onsager for ukjent kjøpesum, men kjøperen lånte 350 spesidaler i Hypotekbanken og 347 spesidaler av selgeren Hans Hansen.

I årene 1866–1871 leide Utstranda krets skolerom i Utvika. Fra 1871 ble den nye skolen i Kløvvikbråten tatt i bruk.¹⁴

OLE JØRGENSEN UDVIGEN (1830–1905) var fra Onsaker på Røyse, og eier av slektsgården Nedre Onsaker fra 1848 til 1853 – se bind 3 s. 333. I 1865 var han 36 år gammel og ugift, og satt i Utvika med 1 hest, 2 storfe og 2 sauer. Årlig utsæd var ¼ t. rug, 2 ½ t. bygg, 1 ½ t. blandkorn og 7 t. poteter. I egen husholdning på gården bodde den tidligere eieren Peder Andersen Udvigen (78, enkemann) som innerst (leietaker).

Ved skjøte av 8. august 1884 solgte Ole Jørgensen gården til Narve Olsen Løbben for 7.200 kroner. Den nye eieren lånte 2.400 kroner i Hypotekbanken og 3.600 kroner av selger mot pant i eiendommen.

NARVE OLSEN LØBBEN (1845–1905) var fra Modum, og gift med BERTE MARIE OLSDATTER FJULSRUD (1839–1908). De fikk fire barn:



Narve Olsen Løbben (1845–1905) og Berte Marie Olsdatter Løbben f. Fjulsrud (1839–1908).

13 Etter at foreldrene døde i en koleraepidemi, vokste de yngste barna opp hos slektninger. Karen (f. 1837) vokste opp ved Utvika (opplyst av hennes oldebarn Halvard Ruud). Karen ble seinere gift med Kristen Kristensen Fjeld, fra 1887 eier av Bråten Fjeld på Røyse – se bind 4 s. 750–751.

14 Harsson 1987 s. 40 og 48.

- * Ingeborg Kristine (1872–1935), sykepleier, ugift, bosatt i Oslo.
- * Ole (1874–1880), d. seks år gammel i Homledal av sukkersyke.
- * Johanne (f. 1876), utvandret til Amerika, bosatt i Minneapolis, Minnesota, ugift.
- * Haakon (1879–1961), seinere eier av Utvika, g.m. Inger Marie Olsdatter Hurum fra Myra, én sønn Ole Kristian – se nedenfor.

I 1899 ble en parsell Utvikengen (bnr. 8 av skyld 11 øre) utskilt og solgt til Elisabeth og Nils Eckhoff for 900 kroner.

Fra 1876 var Berte Marie og Narve Løbben eiere av Homledal skysstasjon, som de først solgte i 1893 – se gnr. 238/2 Homledal.

I 1900 satt Berte Marie Olsdatter (61) og Narve Olsen Løbben (55) i Utvika med sønnen Haakon (22) og én familieløsgerende, Zakarina Wexels (f. 1858 i Farsund, enke og rentenist), og tre tjenestefolk: Karine Gundersdatter (f. 1845 i Modum, «kreaturstel og husgjerning»), Marie Berg (f. 1857 i Nannestad, husjomfru) og Gustav Syvaldsen (f. 1884 i Hole, jordbruksarbeider). Sistnevnte var sønn av budeia Karine Gundersdatter – se gnr. 236/24 Hestebråten (Utstranda 664).

Narve Løbben døde i 1905 og hans kone Berthe Marie i 1908, hvorefter sønnen Haakon overtok som eier av Utvika etter at hans to søstre solgte sine tredjeparter til ham for samlet 9.000 kroner. Gården bestod da av gnr. 55/1 Utvika, gnr. 54/4 Gjota og gnr. 19/7 Udvig og Øverby skog.

HAAKON LØBBEN (1878–1961) giftet seg i 1912 med INGER MARIE OLSDATTER HURUM (1876–1951) fra Myra i Steinsfjordingen.¹⁵ De fikk én sønn Ole Kristian (1913–2006), som ble gift med Ingrid Blystad (f. 1920) fra Hønefoss, og de fikk tre barn: Håkon (f. 1946), Karen Johanne (f. 1950) og Anne Marie (f. 1954).

Ved skjøte av 11. januar 1911 solgte Haakon Løbben gården med underliggende eiendommer til Nils F. Johbraaten for 26.000 kroner. Kjøperen lånte 10.877 kroner av selger mot pant i eiendommen. Haakon Løbben kjøpte i 1911 gården Søndre Vaker (gnr. 31/4) i Norderhov, hvor slekten fortsatt sitter.

NILS FINGARSEN JOHBRAATEN (1852–1930) var fra Jobråten i Begnadalen, i Sør-Aurdal kommune rett nord for kommunegrensen mot Ådal (fra 1964 Ringerike). Hans far, Fingar Paulsen Enger (1810–1867) var fra Enger i Ådal, mens



Haakon Løbben (1879–1961) med hustru Inger Marie Olsdatter Hurum (1876–1951) og sønnen Ole Kristian (1913–2006).

¹⁵ Ved grenseregulering i 1948 ble Myra overført fra Hole til Norderhov – se bind 2 s. 341–342.

mora het Kari Nilsdatter Viker (1815–1890).¹⁶ Faren kjøpte Jobråten i 1852.

Nils Johbraaten var gift med OLAVA FREDRIKSDATTER GRYTE (1850–1922) fra Ådal. Han overtok Jobråten i Begnadalen etter foreldrene, men solgte denne i 1895 og flyttet til Sevaldrud på Bjoneskogen. Her bodde familien til 1898, da de ble eiere av Fleskerud gård i Åsa. Her var de bosatt til 1911, da de kjøpte Utvika.

Olava og Nils Johbraaten fikk tre sønner:

* Fingar (1885–1949), seinere eier av Utvika, g.m. Anne Johannessen Ruud (1878–1978), tre sønner: Odd (f. 1923), Kristian (f. 1925) og Nils (f. 1925) – se nedenfor.

* Paul (1886–1973), byggmester, bosatt i Oslo, g.m. Olga Sofie Hurum (1895–1977) fra Daniels-Hårums i Steinsfjerdings, én datter Sigrid Olava (f. 1924), bosatt på Grefsen i Oslo, g.m. Egil Pettersen (f. 1922) fra Oslo, tre barn: Grete Elisabeth (f. 1951, bosatt i Oslo, ugift), Pål Kristian (f. 1955, bosatt på Strømmen, to barn fra tidligere ekteskap med Hanne Samuelson fra Sandefjord: Jon-Martin f. 1985 og Karin f. 1987), og Siri Beate (f. 1960, bosatt på Kjelsås, to barn fra tidligere samboerskap med Tony Rønning fra Bærum: Mikkel f. 1994 og Sindre f. 2001).

* Gulbrand (1888–1981), byggmester, bosatt i Oslo, g.m. Inga Arnedal (1903–1992) fra Harestua, to sønner (tvillinger): Nils (f. 1928), bosatt på Voksen i Oslo, ugift, og Arne (1928–1983), g.m. Anne Lise Norum (f. 1935) fra Verdalen i Nord-Trøndelag, tre sønner: Geir (f. 1959, bosatt på Husøy ved Tønsberg, samboer med Annette Hoff Mathisen fra Oslo, tre barn: Hedda f. 1994, Jesper f. 1997 og Selma f. 2001), Trym Arne (f. 1963, bosatt på Jevnaker, g.m. Charlotte Kjellin fra Karlskoga i Sverige, to døtre: Frida f. 1997 og Oda f. 1999), og Stig Lasse (f. 1969, bosatt i Oslo, g.m. Kristin Marie Helle Ingebretsen f. 1971 fra Elverum, to døtre: Sara f. 2002 og Ina f. 2005).

Etter Nils Johbraatens død i 1930 (skjøte ble først utstedt 16. august 1936) overtok eldste sønn, Fingar, som eier av Utvika ved å betale sine brødre og medarvinger 12.000 kroner. Samme år ble det utskilt to parseller: en hyttetomt til den nye eierens bror, Gulbrand Johbraaten (bnr. 14 Lathus), og den tidligere husmannsplassen By, som ble solgt til Lauritz



Fingar Johbraaten (1885–1949) var en mye benyttet mann i kommunens tjeneste. Han var ordfører i Hole fra september 1945 og ut året.

16 Hun var Fingar Paulsens andre hustru. Fingar Paulsen Enger var «finsnekker» og meldte i 1833 utflytting til Drammen, hvor han giftet seg med Sidsel Olsdatter (f. 1811). De fikk to sønner: Jens (f. 1838) og Paul (f. 1841). I 1845 flyttet de tilbake til Ådal «for at drive snedkerhaandverket i Viker sogn». Som enkemann giftet han seg igjen i 1852 med Kari Nilsdatter, og de fikk tre barn: Nils (f. 1852), Berte Cecilie (f. 1855) og Ragnhild (f. 1857). Etter Eigil Elsrud: «Enger i Ådalen», i Hringariki nr. 1/1997.

Larsen (bnr. 15 Fjellby). I 1938–39 ble det utskilt og solgt ytterligere to hyttetomter, og i årene 1939–40 ble 23 hyttetomter bygslet bort og bebyggt – se egen sak om festetomtene.

FINGAR JOHBRAATEN (1885–1949) giftet seg i 1922 med ANNE JOHANNESSEN RUUD (1888–1978) fra Søndre Rudsødegården. De fikk tre sønner:

* Odd (f. 1923), eier av Utvika fra 1951, g.m. Gudrun Varlid (1923–2005) fra Gausdal, fire barn: Finn, Brede, Trond og Hege – se nedenfor.

* Kristian (1925–1999, tvilling), bosatt ved Utvika, g.m. Ragne Marie Ullern (1927–2007) fra Nedre Ullern på Røyse, tre barn: Nils Erik (f. 1954), Aina (f. 1958) og Bjørn Fingar (f. 1962) – se gnr. 234/101 Soltun (Utstranda 271).

* Nils (f. 1925, tvilling), d. i sitt første leveår.

Fingar Johbraaten var aktiv i lokalpolitikken, og satt flere perioder i herrestyret og skolestyret for Samlingspartiet (Høyre). Da ordfører Halvor Hammersbøen ble syk i 1940 måtte varaordfører Søren Bjerke overta vervet, og Fingar Johbraaten ble valgt til viseordfører. De fungerte inntil NS-medlemmer ble innsatt i vervene i 1941. Bjerke og Johbraaten overtok igjen sommeren 1945, og etter Bjerkes død i september s.å. rykket Johbraaten opp som folkevalgt ordfører, og fungerte inntil det nyvalgte herrestyret tiltrådte ved årsskiftet 1945–46.¹⁷

I 1930- og 40-årene drev Fingar Johbraaten og sønnen Odd med utstrakt sikfiske i Utvika. Det meste ble solgt til folk på Utstranda, og flere ganger i uka ble det sendt kasser med sik til Carl A. Jensen i Kristiania. Transporten gikk med Hans Bjørnstads godsroute. Sikfisken i Tyrifjorden gav et velkomment tilskudd til gårdsdriften.

I årene 1940–43 var Anne Johbraaten eier av farsgården Søndre Rudsødegården – se bind 1 s. 459–460.

I 1948 hadde Utvika 68 dekar jord (mold) og 250 dekar produktiv skog, 2 hester, 4 kyr, 1 okse, 3 ungdyr, 3 griser, 3 sauer og 10 høner. Borghild Hallingby (1910–1997) fra Røyse var budeie i Utvika i mange år. Da hun gav seg tidlig i 1950-årene, var det slutt med melkeproduksjonen på gården.

Fingar Johbraaten døde i 1949, og Anne Johbraaten satt som eier i uskiftet bo inntil 1951, da hun solgte gården til eldste sønn Odd for 22.000 kroner og livøre av 5-årlig verdi 12.500 kroner.



Fingar Johbraaten (1885–1949) med hunden Rusky foran stabburet i Utvika. Bildet er trolig tatt sist i 1930-årene.

42 FESTETOMTER

I årene 1939–40 ble 23 hyttetomter bygslet bort fra Utvika. For 21 av tomtene ble det skrevet byggeskontrakter med Anders Holmsen fra Tomter i Østfold, som satte opp hytter her og solgte dem videre. De fleste tomtene var på litt under 1 mål, og ble leid bort i 30 år mot en årlig avgift på 100 eller 125 kroner. Holmsen må kunne kalles eiendomsspekulant, og han brukte lokale snekkere fra Hole i byggevirk-somheten. Etter en tid flyttet han til Tyristrand, hvor han forpaktet en gård.* Utover i 1950-årene ble ytterligere 19 hyttetomter festet bort fra Utvika, slik at det i alt var 42 festetomter fra gården. Etter hvert ble flere av tomtene skilt ut med egne bruksnumre og solgt – se nedenfor.

* Opplyst av Odd Johbraaten (f. 1923).

¹⁷ Guldal (1985), s. 268–269.

RINGERIKSHELLER FRA LIEN - I AMSTERDAM

Uttak og salg av ringeriksheller har vært en viktig del av gårdens inntektsgrunnlag etter at dagens eierfamilie kom til Lien i 1878. I dag ligger det heller fra Lien i Tulipanparken i Amsterdam, domkirkeruinene på Hamar, Freia-parken i Oslo og på Kongsseteren ved Frognerstrøma. I Freia-parken yttre direktør Throne-Holst ønske om «sjokoladebrune heller her vi lager sjokolade», og det fikk han!

«...NESTEN SOM Å FISKE»

«Å bryte heller var nesten som å fiske, sa en gammel hellebryter. De kan gå dag etter dag som du ikke får ut ei eneste brukbar helle, men så kan du kamma åver en benk som dom ligger staple oppå n-an, de ær bare å dra dom fram».*

* Lyse (1076), s. 126.

ODD RUUD JOHBRAATEN (f. 1923) giftet seg i 1950 med GUDRUN VARLID (1923–2005) fra Gausdal, og de fikk fire barn:

- * Finn (f. 1951), bosatt i Oslo, samboer med Berit Klaastad fra Lunde i Telemark, én datter Karoline (f. 1993).
- * Brede (f. 1952), eier av Utvika fra 1979, g.m. Torill Finsen (f. 1958) fra Bærum, to døtre: Anita og Helene – se nedenfor.
- * Trond (f. 1954), bosatt ved Utvika, g.m. Evy-Sissel Gullaksen (f. 1957) fra Haramsøy – se gnr. 234/15 Fjellby (Jotaveien 63).
- * Hege (f. 1959), bosatt i Rudstunet i Steinsåsen, én sønn Morten (f. 1990).

I tillegg til de 42 festetomtene (hvorav de fleste var hytter) som ble etablert under Utvika i perioden fra 1939 til rundt 1960, ble det fram til 1970 utskilt og solgt et titall andre hytte- og boligtomter fra gården.

Før hun giftet seg, arbeidet Gudrun Johbraaten f. Varlid på Vikersund Bad på Modum, og ved Sundvolden Hotel. Etter at barna ble store nok, arbeidet hun en periode i kafeen i Info-Rama-senteret i Sandvika. Ved siden av å drive gården, arbeidet Odd Ruud Johbraaten i 10 år som bussjåfør i Bærum (Schøyens Bilsentraler AS), og kjørte deretter drosje (egen bil) i Bærum i 20 år. Sine siste yrkesaktive år hadde han i bomstasjonen på nye E16.

I 1979 ble Utvika (gnr. 234/1 Utvika, 233/4 Gjota og 198/7 Udvig og Øverby skog) solgt til nest eldste sønn Brede, med bruksrett for foreldrene til 2. etasje i våningshuset.

BREDE JOHBRAATEN (f. 1952) giftet seg i 1982 med TORILL FINSEN (f. 1958) fra Bærum. De har to døtre: Anita (f. 1985) og Helene (f. 1988).

Torill og Brede Johbraaten driver Utvika Camping. Datteren Anita, som utdanner seg innen reiseliv, er også engasjert i driften. Brede Johbraaten har i tillegg jevn virksomhet i hellebrudd på eiendommen, og har anlagt en båthavn for cirka 20 båter. Torill Johbraaten har en 50 prosent stilling i en interiørforretning i Rykkinn Nærseier i Bærum.

Utvika har i dag 25 dekar dyrket jord (som leies ut til Nils Erik Frøhaug) og 250 dekar skog. Campingplassen legger beslag på rundt 35 dekar av gårdens areal. På gården er det 1 traktor, 2 hester og 3 geiter.

Av bygninger er et våningshus (gammel tømmerbygning), som Narve Løbben delte i to rundt år 1900. Han trakk den østre delen østover og plasserte den på en kjeller som var bygd der. Deretter bygde han på mellom fløyene, og bygde om huset til sveitserstil. Bygningen er siden restaurert flere ganger.

OPPDRETT AV REGNBUEØRRET

I 1971 startet Odd Graver fra Bærum fiskeoppdrett (regnbueørret) i Utvika. Ideen hadde han fra slektninger som drev fiskeoppdrett på Frøya på Trøndelagskysten. Settefisk ble kjøpt fra et anlegg i Sylling, seinere fra Etne i Sunnhordland, og en del ble kjøpt fra Rogaland. 1981 ble det bygd et hus på 130 m² nede ved stranda, som rommet klekkeri, slakteri og kontor/hvilerom. Virksomheten gav fast arbeid for én person, og sesongjobb noen uker hver høst for seks-åtte personer når fisken skulle slaktes. Odd Graver var salgsdisponent i Dyno Industrier AS og var leder av fiskeklekkeriet på fritida. Fisken var tre år gammel da den ble slaktet, og veide da mellom 2,5 og 3 kg. Den ble levert fersk til A/S Fiskemat i Oslo, som etter hvert kjøpte seg inn i firmaet. I tillegg ble det solgt fisk fra eget utsalg i Utvika hver lørdag hele høsten, og på en «god» lørdag kunne det bli solgt opp til ett tonn. En del av ørretten ble også lagt ned som rakfisk. Brede Johbraaten arbeidet ved anlegget fra 1978 til virksomheten ble innstilt i 1987.

UTVIKA CAMPING

I 1990 etablerte Torill og Brede Johbraaten campingplass i Utvika. Virksomheten har vokst med årene, og i dag utgjør Utvika Camping et område på rundt 35 dekar med plass for 90 campingvogner og telt. I 1990 ble det satt opp servicebygg med wc, dusjer, kiosk og kontor. I tillegg er det på plassen 13 campinghytter (bygd 1990–95), hvorav sju uten innlagt vann og tre som hver har to ferieleiligheter. Gårdens stabbur brukes også som utleiehytte.



Fra Utvika i 1963. Foran fra venstre: Anne Johbraaten f. Ruud (1888–1978), Hege (f. 1959) og svigermor Hansine Varlid fra Gausdal. Bak fra venstre: Finn (f. 1951), Trond (f. 1954), Gudrun Johbraaten f. Varlid (1923–2005), Brede (f. 1952) og Odd Ruud Johbraaten (f. 1923).



Fiske har gitt et godt tilskudd til gårdsdriften i Utvika. Her ordner Fingar Johbraaten med garnene.

Øvrige bygninger er kårbolig (1982), låve med stall og fjøs (restaurert i 1980-årene, og fjøset ombygd til gårdsverksted 1984), stabbur (trolig flyttet hit rundt 1900), og driftsbygning for ørretoppdrett (1981).

Et gammelt bryggerhus, grisehus og smie (seinere brukt til traktorgarasje) ble alle revet sist i 1960-årene. På oversida av veien lå en utløe (revet rundt 1950) og et sommerfjøs (revet sist i 1960-årene).

Åkernavn er Svenskemyra og Enga.



Oversiktsbilde av Lien
høsten 2008.
© Fotograf Siri Berrefjord

Ødelien (Lien)

Lien ligger ved Tyrifjorden sør for Utvika. Navnet Ødelien, som er brukt i eldre kilder, indikerer at gården en gang har vært uten fastboende og ligget øde. I 1624 var Lia ødegård, ennå ikke skyldsatt, og ble brukt under Søndre Leine på Røyse. Rundt 1630 ble skylda satt til 2 skinn. Lien ble seinere (i hvert fall fra 1643) brukt under Øvre (Nordre) Svarstad.

Eiere

Som de øvrige ødegårdene på Utstranda, var Ødelien kron-gods tidlig på 1600-tallet. Eiendommen bestod primært av skog, og ble rundt 1670 kjøpt av de tidligere fogdene Jacob Luth og Christen Christensen, som på denne tiden tilegnet seg en rekke skogeiendommer på Ringerike. I 1685 var CHRISTEN CHRISTENSEN eier av «den plads Lien, skyldende 1 skind». Dette året lånte han penger av fogd Kurt Coldevin i Gudbrandsdalen, mot pant i Kroksund med underliggende ødegård (Utvika), Lien og Utøya.

Etter Christen Christensen var det hans svigersønn HENRIK LUTH, sønn av tidligere fogd Jacob Luth og gift med Kirsten Christensdatter, som overtok som eier av Ødelien. Henrik

Luth eide Ødelien til sin død i 1736, da gården (og annet eiendomsgods) ble arvet av hans svigersønn, prokurator JØRGEN ANDERSEN NACHSCHOW, gift med hans datter Anna Dorothea. Etter hennes død i 1739 giftet Nachschow seg igjen i 1744 med Karen Sophie Sehested, enke etter Storøyas eier Nils Arctander. Dermed ble Nachschow også eier av Storøya.

I 1762 var Ødelien «proprietærgods». I 1777 solgte Storøyas eier JØRGEN ANDERSEN NACHSCHOW sine eiendommer til stesønnen HOLGER ARCTANDER, og for Ødelien (av skyld 2 skinn) ble det betalt 80 riksdaler. I 1787 reiste Nachschows svigersønn, JØRGEN WALTER på Dramdal i Eiker, odelsrettssak for Storøya med underliggende eiendommer. Rettssaken varte helt til 1797. Da ble Walter og hans svoger og myndling, ANDREAS NACHSCHOW, av Høyesterett tilkjent odelsretten til eiendommene. Ved den påfølgende takst ble Ødelien med plassen Berget vurdert til 1.100 riksdaler (og Utøya, «hvorpaa der ikke findes Bygninger», til 300 riksdaler). Holger Arctander var misfornøyd med taksten og forlangte overskjønn, men angret seg nok bittert da de nye takstmennene reduserte verdien av Ødelien med Berget til 500 riksdaler, og Utøya til 50 riksdaler – se bind 1 s. 260–263.

I 1800 solgte Jørgen Walter og CHRISTOPHER GRAM NACHSCHOW, avdøde Andreas Nachschows sønn, Ødelien til PEDER CHRISTENSEN FLATTUM, CHRISTOPHER CHRISTENSEN FLATTUM og OLE ERIKSEN RUUD (fra Rud i Soknedalen) for 1.390 riksdaler. Disse tre synes å ha kjøpt eiendommen for å utnytte skogen, og satt som eiere av Ødelien med Berget til 1810 – se nedenfor.

Brukere

Den første brukeren i Ødelien som vi kjenner navnet på, er MORTEN LI, som var husmann her i 1624 (Lien ble da brukt under Søndre Leine).¹⁸ I 1672 var RØNNERT LI nevnt blant et titall brukere på Utstranda og Krokskogen som ikke møtte på bygdetinget på Gomnes. I 1679 var Rønnert en av Holebøndene som ble stevnet av fogden for å ha hogd «små bjelker, ikun 18 og 16 alninger, imot det kongelig confirmerede skogreglement». I 1680 vitnet Rønnert Knutsen Li i en grensevist mellom Vik og Bili.

Rønnert er et uvanlig navn. I 1673 ble Rønnert skomaker stevnet på tinget, men han møtte ikke og måtte betale 1 mark

18 Halvorsen 1960, s. 13.

sølv i bot. Rimeligvis var det brukeren av Lien som også var skomaker.

I 1692 og 1694 var Lars Lien er av mange Hole-bønder som stod til rest med betaling av kongelige skatter og avgifter, og i 1696 var LARS CHRISTENSEN LIEN (f. ca. 1663) lagrettemann. Han var fra Rørvika, og gift med KAREN HANSDATTER. Lars Christensen var bruker av Ødelien (matrikelnr. 91 av skyld 1 skinn) i hvert fall til 1708. Han flyttet seinere til Rørvika og overtok etter sin far, Christen Madsen Rørvigen, som døde i 1716. Ødelien overlot han til en yngre bror, TORE CHRISTENSEN (f. 1679), som i 1716 og 1723 var bruker her. I 1723 hadde han 2 storfe og 2 sauer, og sådde 2 kv. havre. Årlig høyavling var 2 lass. Vi kjenner ikke navnet på Tore Christensens hustru, men på seks av hans barn:

SLOSS MED BROREN

I 1716 ble Tore Christensen stevnet av fogden for klammeri i farens hus i Rørvika 3. juledag 1715. Det var Tore og broren Søren som hadde vært i tottene på hverandre. Søren hadde dagen etter besøkt en tredje bror, Anders Elstangen, og klaget over smerter etter slagene.

* Etter Ole Yttri.

* Berte (ca. 1704–1792), g.1 m. Gregorius Thomesen Løken-eie (ca. 1686–1748), minst én datter Ragnhild (f. 1725, g.m. husmann Jens Pedersen f. 1724 på Libakke, åtte barn – se bind 3 s. 68–69). Berte g.2 i 1759 m. Christen Gulbrandsen Libakke (ca. 1710–1788), seinere bruker av Ødelien – se nedenfor.

* Ole.

* Anne.

* Ingrid.

* Magnhild (f. 1716, tvilling).

* Christen (f. 1716, tvilling).

Tore Christensen var død i skiftet etter mora i Rørvika i 1728.¹⁹

Fra rundt 1752 var det CHRISTEN GULBRANDSEN (ca. 1710–1788) som satt på Ødelien. Han var fra Libakke, sønn av klokker Gulbrand Evensen (se bind 3 s. 68). Christen Gulbrandsen var gift to ganger, først i 1747 med MARTE PEDERSDATTER (ca. 1718–1757). Vi kjenner fire av deres barn:

* Anne (f. 1747), i 1762 tjenestejente på Øvre Mo, g. 1778 m. Elen Andersen (1750–1827) fra Evjua under Søhol, seinere husmannsfolk under Søndre Vegstein i Norderhov, minst seks barn: Inger (f. 1779), Anders (f. 1780), Kari (f. 1782), Anne (f. 1785), Peder (f. 1790) og Ragne (f. 1793).

* Margrethe (f. 1748), i 1763 tjenestejente på Nes, g. 1774 m. Nils Jakobsen Hodt (f. ca. 1746), trolig fra Dikemark i Asker, vi kjenner sju barn: Gunnor (f. 1774), Jakob (f. 1777), Christen (f. 1779), Marte (f. 1781), Peder (f. 1784), Christine (f. 1788) og Ingeborg (f. 1790) – se bind 4 s. 574.

¹⁹ I skiftet etter Tore Christensens mor i 1728 er barnas alder feilaktig oppgitt som følger: Ole (21), Anne (18), Ingrid (15), Magnhild (8) og Christen (7). Bertes alder er ikke oppgitt.

* Kirsti (f. 1751).

* Peder (f. 1754), g. 1773 m. Gunnor Hansdatter Framdal (f. 1747, datter av Hans Olsen Plassen), minst tre barn: Marthe (f. 1775), Christen (f. 1779)²⁰ og Lisbeth (f. 1783).

Marte Pedersdatter døde i 1757, 39 år gammel, og Christen Gulbrandsen giftet seg igjen i 1759 med BERTE TØRESDATTER (ca. 1704–1792), enke etter Gregorius Thomesen Løken-eie og datter av Ødeliens tidligere bruker, Tore Christensen. Hun bodde i Rytterakereie da hun giftet seg med Christen. Dette ekteskapet var barnløst.

Fra 1755 bygslet Christen Gulbrandsen Utøya av Jørgen Nachschow, men ble boende på Ødelien. Da hans første kone Marte Pedersdatter døde i 1757, var Ødelien bostedet. Men han flyttet rimeligvis til Utøya før 1762, da han ifølge skattemanntallet satt på en plass under Storøya (som Nachschow også eide). Christen Gulbrandsen døde i 1788, 78 år gammel, og bosted var da ifølge kirkeboka Rytteraker. Berte Toresdatter døde hos sin datter fra første ekteskap, Ragnhild Gregoriusdatter, på Libakke i 1792, 88 år gammel.

I 1762 satt SVEND BERNTSEN (ca. 1711–1794) og hans andre hustru LENE CHRISTENS DATTER (ca. 1713–1787) som brukere i Ødelien. Nevnt i skattemanntallet (over 12 år) er også deres datter Anne. Svend Berntsen var fra 1738 bygselmann på Lille Hundstad på Røyse, da han giftet seg med enka Anne Svendsdatter. Hun døde i 1743, og han giftet han seg igjen samme år med Lene Christensdatter fra Åsen i Frøysuåsen. Rundt 1750 bodde de på Storøya, og i 1762 altså i Ødelien. Vi kjenner seks av deres barn: Anne (f. 1744, seinere g.m. husmann Even Madsen i Berget, minst fire barn), Christen (f. 1746), Isak (f. 1749), Bernt (f. 1751), Jacob (f. 1753, g. 1785 m. Ingeborg Rolvsdatter Gjesvold fra Nerigaren Nordre Gjesval, to barn: Anne f. 1789 og Paul f. 1793) og Anders (f. 1755) – se bind 4 s. 217–218.

På en del av Utvika satt i 1762 ANDERS JONSEN som bruker (husbonde og soldat), og nevnt er to barn (stebarn): Anders Nilsen (soldat) og Gunhild Nilsdatter. De to var barna til Anders Jonsens avdøde hustru Ingeborg Pedersdatter, fra et tidligere ekteskap.

I august 1801 pantsatte ISAK SVENDSEN (f. 1749), sønn av de tidligere brukerne, husene på «pladsen» Ødelien til prokurator Jacob Walter for 30 riksdaler. I folketellinga 1. februar

SKOGEIENDOM MED TO PLAGSER

På 1700-tallet var Ødelien (gammelt matrikelnr. 91 av skyld 2 skinn) en skogeiendom med to «pladser» - Ødelien og Berget. Ved revidering av matrikkelen 1818–1836 ble Ødelien slått sammen med Utvika (gammelt matrikelnr. 84) til gårdsnr. 54 (seinere endret til gnr. 55) Utviken, med brukene Utvika (løpenr. 172a, seinere bnr. 1), Berget (løpenr. 172b, seinere bnr. 2) og Ødelien (løpenr. 173, seinere bnr. 5 Lien). I tillegg fikk en del av Ødeliens «gamle» skog, som var utskilt og solgt i 1810, løpenr. 174 (seinere bnr. 4, eies i dag av Ullern). I 1865 ble så skogen som tilhørte Berget utskilt og solgt (seinere bnr. 6, eies i dag av Hoftun).

²⁰ Christen Pedersen (f. 1779) var i 1801 husmann med jord under Bjørum i Bærum.

s.å. ble Isak Svendsen (53) registrert som husmann med jord under Storøya. Han giftet seg i 1782 med MARTE KNUTSDATTER (f. 1747) fra Storøya, datter av Inger Larsdatter og Knut Christensen Kroksund-eie. Marte og Isak fikk fire barn: Olea (f. 1783), Inger (f. 1787), Sven (f. 1790) og Olea (f. 1793). Datteren Inger giftet seg i 1812 med Hans Hansen (ca. 1775–1831), som i 1820-årene var husmann i Nes-eie (minst tre barn – se plassen Ner-Øgarden under Øvre Nes).

Som nevnt ovenfor kjøpte triumviratet Peder Christensen Flattum, Christopher Christensen Flattum og Ole Eriksen Ruud Ødelien i 1800. I 1810 solgte de to tredjeparter av eiendommens «indvendige del samt en tredjepart av sammens skov» (av skyld $\frac{5}{12}$ lispund) til Peder Torstensen Furubakken (løpenr. 173 Ødelien – i dag gnr. 234/5 Lien). Han solgte seinere samme år skogen videre til broren, Kristoffer Torstensen (løpenr. 174 Ødelien skog – i dag gnr. 234/6 Lien skog).

I 1815 ble så «selveierpladsen» Berget og det resterende av Ødelien skog (av skyld $\frac{5}{12}$ lispund) solgt til Jørgen Gulbrandsen (løpenr. 172b Berget – i dag gnr. 234/2 Berget).

Lien GNR. 234/5 – UTSTRANDA 363

KRIGET MOT SVENSKENE 1808–09

Mikkel Haraldsen deltok i krigen mot svenskene i 1808–09 og 1814. Mens han var ung, var han med faren på saga i Sørgefoss. «En dag, mens de sat og filte sagbladet, indtraf det et meget sterkt jordskjælv. Han fortalte oftere derom i sine senere aar; men hans største minde fra ungdommen var dog krigen i 1814. Han var blandt dem, som blev utkommandert og deltok i træfningen ved Kjølbjerg bro, hvor det gik meget varmt til. Kulene pep om ørene; men det gjorde ikke noget, sa Mikkel, for de blev saa vel vandt med det».*

* Tveiten (1914), s. 381.

Ved skjøte av 2. juli 1810 kjøpte Peder Torstensen Furubakken halvparten av «gamle» Ødelien (to tredjeparter av eiendommens «indvendige del samt en tredjepart av sammens skov») for 700 riksdaler. Ved skjøte av 27. desember samme år solgte han en del av skogen videre til broren, Kristoffer Torstensen, for 300 riksdaler (seinere gnr. 234/6 Lien skog), og satt dermed tilbake med det vi i dag kjenner som Lien gård.

PEDER TORSTENSEN (f. ca. 1749) var gift med CHRISTINE JENSDATTER (f. ca. 1750). I 1801 bodde de på en plass under Torsby på Modum med én datter Ellen (26). Da Peder kjøpte Ødelien i 1810, ble han i skjøtet kalt Peder Torstensen Furubakken. Han lånte da 200 riksdaler av Ole Samuelsen Næs mot pant i eiendommen. Ved skjøte av 26. januar 1818 solgte enka Christine Jensdatter Ødelien til svigersønnen Mikkel Haraldsen for 200 spesidaler.

MIKKEL HARALDSEN ØDELIEN (1786–1875) var fra Sørgefoss på Ask, hvor faren Harald Myren var sagmester (ætten skal stamme fra Gudbrandsdalen). Mikkel giftet seg i 1816 med ELLEN (ELI) PEDERSDATTER ØDELIEN (f. ca. 1775), og vi kjenner ett av deres barn:



* Kari (f. 1814 i Norderhov), g.m. Peder Palmesen Berget (f. 1807), husmann i Skjellegarden under Sønsterud, minst fire barn: Udøpt gutt (f. og d. 1838), Paul (f. 1840), Eli (f. 1842) og Anders (f. 1845). Kari g.2 m. Gunbjørn Ibsen (f. 1823) fra Sigdal, husmann i Skjellegarden, én sønn Iver (f. 1852) – se Skjellegarden under Sønsterud.

Fra gårdstunet på Lien høsten 2008. Nærmest til venstre ser vi kårboligen, med våningshuset fra rundt 1790 i bakgrunnen. Låven ble bygd i 1908.

© Fotograf Siri Berrefjord

Ved skjøte av 1. november 1844 solgte Mikkal Haraldsen Ødelien til Ole Pedersen Roa for 200 spesidaler og livøre til seg og hustru i deres levetid. Kjøper lånte 300 spesidaler av selger mot pant i eiendommen.

OLE PEDERSEN ØDELIEN (ca. 1807–1869) var gift med MARTE MARIE JØRGENSEDATTER (f. 1811 i Asker). Ekteskapet var barnløst. I 1865 satt Ole Pedersen (59) og Marte Marie Jørgensdatter (55) på bruket med føderådsmannen Mikkal Haraldsen (79, enkemann) og én tjenestejente, Josefine Eilertsdatter (17, f. i Aker).²¹ De hadde 1 hest, 3 storfe og 2 sauer, og årlig utsæd var $\frac{1}{8}$ t. rug, $\frac{1}{2}$ t. bygg, $1\frac{1}{2}$ t. blandkorn, $\frac{3}{4}$ t. havre og 3 t. poteter.

21 Josefine Eilertsdatter vokste opp på en plass på Storøya, og ble i 1879 gift med slakter Anton Kristiansen på plassen Bråten på Helgelandsmoen (sju barn) – se bind 2 s. 65.

Lien sist i 1920-årene, med Tyrifjorden og Øst-Modum i bakgrunnen. Fra 1927 og til ut i 1930-årene drev Margrethe Lien pensjonat her, med hjelp av døtrene Margit og Liv.



Johan J. Lien (1851–1938).



Gunhild Marie Lien f. Øverby (1858–1946).

Etter Ole Pedersens død i 1869 satt Marte Marie Jørgensdatter som eier av boet (i henhold til testamente fra 1863) inntil 1875, da hun solgte bruket til Peter Jørgensen Øverby for ukjent kjøpesum og livøre i sin levetid samt overtagelse av «det eldre livøre» til Mikkel Haraldsen (han døde seinere samme år, 88 år gammel).²² Den nye eieren lånte 230 spesidaler i Hypotekbanken mot pant i eiendommen.

PETER JØRGENSEN ØVERBY (1849–1930) var fra nabogården Øverby, og giftet seg i 1882 med INGER SOFIE HANSDATTER RUUD (1859–1924) fra Nordre Rudsødegården. De fikk seks barn – se gnr. 233/1 Øverby.

Peter Jørgensen overdro i 1878 (skjøte ble først utstedt i 1887) Ødelien til sin svoger Johan Johannesen for 4.000 kroner (hvorav 1.200 kroner for redskap med videre). Dermed kom en slekt til Ødelien som fortsatt sitter der. Den nye eieren lånte 1.200 kroner av selger mot pant i bruket.

JOHAN JOHANNESSEN LIEN (1851–1938) var fra Hagen på østsida av Steinsfjorden,²³ og giftet seg i 1879 med GUNHILD MARIE JØRGENDATTER ØVERBY (1858–1946). De fikk tre barn:

* Jørgen (f. 1880), eier av Ødelien 1896–98, utvandret til Amerika (hvor han tok navnet Georg Lie, gift og to barn: Henry og en pike (navn ukjent). Henry (og mora) reiste tilbake til Norge, mens datteren vokste opp hos en familie i USA, som mora hadde arbeidet for

ØDELIEN - LIEN

Det skal ha vært Gunhild Marie Jørgensdatter som rundt 1880 ønsket å endre gårdens navn fra Ødelien til Lien.

²² Livørebrevet var datert 18. oktober 1873.

²³ Hans foreldre var Johannes Andersen Hagen (Stensæther) og hustru Karen Larine Hansdatter på plassen Bråten (Hagen) under Østre Vaker. Plassen lå i Norderhov, på østsida av Steinsfjorden sør for Steinsetra, og ble etter grenseregulering i 1948 liggende i Hole – se husmannsplassen Bråten (Hagen) i kapittel 2 (gnr. 229 Steinsetra).



Eldste del av våningshuset på Lien er fra rundt 1790, og påbygd 1925–26. Låven er fra 1908. Bildet er fra sist i 1920-årene.

(datteren bosatte seg seinere i Canada). Henry (1907–1994) ble gift med Agnes Josefine Larsen (1910–1990) fra Lardal i Vestfold, og de fikk tre sønner (alle bosatt på Nøtterøy): Svein Henry (f. 1931, g.m. Ragnhild Hansen f. 1934 fra Nøtterøy, tre barn: Anne Beth f. 1957, Svein f. 1962 og Erik f. 1969), Gunnar (f. 1933, g.m. Anna Volstad f. 1941 fra Ellingsøy på Sunnmøre, to barn: Renate f. 1965 og Ann Christin f. 1968) og John (f. 1934, g.m. Wenche Larsen-Foin f. 1936 fra Nøtterøy, to barn: Vibeke Ivonne f. 1969 og John Kenneth f. 1973).²⁴

* Johannes (1883–1970), eier av Ødelien fra 1925, g.m. Margrethe Bergan fra Kongsberg, seks barn – se nedenfor.

* Martha Marie (1885–1967), g.m. Emil Monsrud (1885–1956) fra Frogn i Akershus, bosatt i Frogn, to døtre: Malfrid (1911–2006, g.m. Nils Flugund 1904–1996 fra Adal i Vestfold, siden skilt, én datter Berit f. 1937, bosatt i Tønsberg, g.m. Reidar Lensberg fra Sem, to barn: Bente f. 1959 ugift, og Cathrine f. 1962, én sønn Christian f. 1981), og Elisabeth (f. 1918, bosatt i Ås i Akershus, g.m. Gunnar Weseth 1915–2008 fra Tinn i Telemark, to barn: Steinar f. 1947, bosatt på Konnerud i Drammen, fra tidligere ekteskap med Jenny Bjøru fra Vik i Helgeland har han to barn: Ida f. 1980 og Martin f. 1988, og Birgit Marie f. 1951, ugift, bosatt i Ås).

I 1896 ble eldste sønn, JØRGEN JOHANNESSEN LIEN (f. 1880), eier av Lien. Faren overtok gården igjen i 1898, og sønnen reiste til Amerika like etter.

I desember 1897 ble en parsell Udøstuen (bnr. 7 av skyld 5 øre) utskilt og solgt til eieren av Utøya, generalkrigskommisær Jens Bratlie, for 400 kroner.

²⁴ Henry Lien var sjømann og krigsseiler, ble torpedert med en Wilhelmsen-båt og havnet i USA, hvor han bosatte seg i Baltimore. Her giftet han seg på nytt og fikk én sønn, Robert. Familien i Norge søkte han opp tidlig i 1950-årene, men Henry ble boende i Baltimore. I 1980 besøkte han Norge med sin tredje hustru Mary Ann, og de var da på besøk hos hans første hustru Agnes og sønnene i Vestfold, og på Lien i Hole.



Henry Lien, bosatt i Baltimore, USA og sønn av Jørgen Lien (f. 1880) som utvandret til Amerika sist i 1890-årene, var på Norgesbesøk i 1980 og besøkte da familien på Lien. Fra venstre ser vi Henrys sønn Gunnar Lien (f. 1933), Leif Lien (1910–1982), Henry Lien (1907–1994) og Per Lysne (1907–1995).

Johan J. Lien var medlem av Hole herredsstyre i flere perioder, og satt også i skole- og fattigstyret. I mange år var han dessuten veirodemester på Utstranda. På Lien ble det drevet hellebrudd, og i januar 1910 ble det tinglyst kontrakt mellom Johan J. Lien og firma C. Rove & Co. om leveranse av steinheller. Johan J. Lien leverte heller bl.a. til Norges Tekniske Høgskole i Trondheim og Sjømannsskolen i Oslo, og heller fra Lien ble også solgt til utlandet.

Ved skjøte av 24. april 1918 solgte Johan J. Lien gården til ingeniør JEAN THUIS for 15.000 kroner og borett for selger og hustru i deres levetid. Den nye eieren fikk konsesjon etter å ha utstedt skriftlig erklæring om å ville bebo og drive eiendommen.

I 1919 ble to parseller utskilt: en skogteig Langkastet (bnr. 10 av skyld 10 øre) og en 3,3 dekar stor tomt Borg (bnr. 11 av skyld 3 øre), men innen disse ble solgt var hele Lien, ved odelsskjøte av 27. september 1920, solgt tilbake til Johan J. Lien for 30.000 kroner.

Ved skjøte av 26. mars 1925 solgte Gunhild Marie og Johan J. Lien gården (med Langkastet og Borg) til nest eldste sønn Johannes og hustru Margrethe for 9.000 kroner. I skjøtet, som var utstedt til deres fem barn, var det nedfelt at Johannes Lien skulle drive eiendommen så lenge han levde eller måtte ønske det, for sine barns regning. Selger og hustru skulle ha livøre i sin levetid, og skulle bl.a. disponere tre værelser i hovedbygningens andre etasje.

JOHANNES LIEN (1883–1970) giftet seg i 1905 med MARGRETHE MAGDALENE SOPHIE BERGAN (1877–1962) fra Kongsberg,²⁵ og de fikk seks barn:

* Johan Gunnar (1906–1997), eier av Lien fra 1971, g.m. Margit Petrine Mentz fra Oslo, to sønner: Terje og Tor – se nedenfor.

* Sverre (1907–1909), d. av difteri, 2 ½ år gammel.

* Margit Kristine (1908–1982), bosatt på Nes i Hole, g.m. landhandler Per A. Næss (1900–1977), to døtre: Kari Margrethe (f. 1933) og Live (f. 1940) – se gnr. 236/15 Nesheim.

25 Margrethe var datter av prost John Christian Bergan og hustru Severine f. Fleischer (av Stockfleth-slekt), og vokste opp på Efteløt prestegård.

* Leif (1910–1982), bosatt i Oslo, bakermester og kjøpmann, g.m. Evelyn Marie Myhre (1914–1999) fra Oslo, én sønn Ralf Willy (f. 1937), g.m. Grethe Johanne Helgesen (f. 1938) fra Hønefoss, to døtre: Susan Heidi (f. 1959) og Trine Kristin (f. 1964) – se gnr. 234/116 Utsikten (Utstranda 368).

* Liv (1911–2001) g.m. Per Lysne (1907–1995), tre barn: Kjell (f. 1940), Vigdis (f. 1946) og Tom Vidar (f. 1948) – se gnr. 234/53 Tunheim (Helleveien 3).

* John Sverre Stockfleth (1915–1998), bosatt i Oslo, konditormester, g.1 m. Elsa Marie Texnes (1919–1988) fra Oslo (siden skilt), to døtre: Tove (f. 1944, bosatt i Oslo, g.m. Svein Ola Johnsen f. 1941 fra Høvik i Bærum, to døtre: Liv f. 1969, g.m. Steinar Andreassen fra Oslo, ingen barn, fra tidligere ekteskap med Øystein Ek fra Årvoll har hun tre barn: Aleksander f. 1992, Helene f. 1995 tvilling og Karoline f. 1995 tvilling, og Hege f. 1971, samboer med Bjarne Lutro fra Kinsarvik, én sønn Eirik Leon f. 2005), og Berit (f. 1947), bosatt på Elverum, g.m. Olav Nordbæk fra Hernes, tre barn: Tove Mette (f. 1967, samboer med Jon Magne Knashaug, to barn: Line f. 1988 og Stian f. 1996), Anne Grete (f. 1969, samboer med Tore Haagensen, to barn: Thomas f. 1991 og Dag f. 1995), og Lasse (f. 1971, fra tidligere samboerskap med Siv Berger har han én datter Ida f. 2001). Sverre g.2 m. Else Sundal (d. 1985) fra Oslo (ingen barn).



Johannes Lien (1883–1970).



Margrethe Lien f. Bergan (1877–1962).

I 1908 kjøpte Margrethe og Johannes Lien Homledal Hotel av Hønefoss Bryggeri AS for 22.000 kroner, og familien flyttet dit. Margrethe hadde realskole, kokkeskole og handelskole. Hotellet ble kjøpt for penger som hun arvet av sin far, og her drev Margrethe og Johannes hotell og skystasjon til 1911 (deres tre eldste barn ble født på Homledal). De flyttet da til Oslo (Grünerløkka), hvor Johannes arbeidet som sjåfør på Ringnes bryggeri. Etter et par år flyttet de til Lien, og bodde her til 1917, da de kjøpte en gård i Stokke i Vestfold. I 1924 solgte de denne og overtok Lien etter hans foreldre.

I 1925–26 ble våningshuset på Lien på-bygd (av byggmester Nils Sundøen), og Margrethe begynte pensjonatdrift her i 1927 med hjelp av døtrene. Dette drev hun til datteren Margit giftet seg tidlig i 1930-årene, og fortsatte siden i noen år å ta imot veiarbeidere som jobbet på riksveien, til kost og losji.

Ved skjøte av 11. mai 1939 solgte barna gården til faren for 14.000 kroner. Samme år ble fem hyttetomter utskilt og solgt (bnr.



Johannes Lien (1883–1970) og Margrethe Lien f. Bergan (1877–1962) sammen med barnebarnet Kjell Lysne (f. 1940). Bildet er tatt rundt 1960.



Fra Lien sist i 1930-årene. Bak fra venstre: Liv Lien (g. Lysne), Evelyn Marie Lien f. Myhre, Leif Lien og Gunnar Lien. Foran fra venstre: Margrethe Lien f. Bergan, Per Lysne, og Johannes Lien.

Gunnar Bergan Lien (1906–1997) giftet seg i 1942 med Margit Petrine Mentz (1907–1989).



«FELLESVANNVERKET»

I midten av 1950-årene ble det etablert et felles vannverk for seks eiendommer sør for Lien. Ledningsnettlet ble gravd med hånd, og pumpehus satt opp ved fjorden. Andelseiere var de to boligeiendommene Tunheim (bnr. 53) og Bentebo (bnr. 11), og hyttene Tittut (bnr. 76), Bellahøy (bnr. 75), Tørtberg (bnr. 61) og Solstua (bnr. 25). Fra 1965 kom også boligeiendommen Viglenstad (bnr. 114) med. I 1998 ble fjordvannet erstattet av borevann og pumpehuset revet, men det gamle ledningsnettlet ble beholdt.

17, 18, 19, 20 og 23). I årene 1940–42 ble det tinglyst kontrakter for fem festetomter (hvorav fire til eiernes barn).

Ødelien har en lang strandstrekning mot Tyrifjorden, og i skråningen ovenfor ligger en rekke attraktive tomter for både hytte- og boligkjøpere. I løpet av 30-årsperioden fram til neste generasjon overtok (i 1971) ble det utstedt festekontrakter for ytterligere ni festetomter, og i tillegg ble i alt 31 tomter utskilt og solgt – se nedenfor.

I 1948 hadde Lien 17 dekar dyrket jord (leirmold), 29 dekar annet jordbruksareal, 5 dekar frukthage, 134 dekar produktiv skog, 9 dekar annen utmark, 1 hest, 3 kyr, 2 griser og 80 høner.

Johannes Lien døde i 1970, og ved skjøte av 26. november 1971 ble Lien (med Langkastet) solgt til eldste sønn Gunnar for 150.000 kroner. Den nye eieren lånte 100.000 kroner i Hole sparebank mot pant i eiendommen.

GUNNAR BERGAN LIEN (1906–1997) giftet seg i 1942 med MARGIT PETRINE MENTZ (1907–1989) fra Oslo. De fikk to sønner:

* Terje (f. 1945), eier av Lien fra 1991, g.m. Karin Stensen, to barn: Anita og Tommy – se nedenfor.

* Tor (f. 1947), bosatt på Ask, g.1 m. Eva Nordstrøm fra Nordreisa, tre barn: Elisabeth (f. 1971, bosatt i Sverige, samboer med Tor Åge Grande fra Narvik, to barn: Joakim f. 1996 og Victoria f. 2006), Tor Arthur (f. 1973, bosatt Heradsbygda, samboer med Monica Sætre fra Sandane i Nordfjord, én sønn Alexander f. 2005), og Camilla (f. 1977, bosatt i Heradsbygda, én datter Sofie Amalie f. 2005). Tor g.2 m. Anne Lise Bredesen fra Haug – seinere skilt (ingen barn).

Margit og Gunnar Lien fikk utskilt tomt og bygde enebolig sør for Lien i 1946, og her bodde de inntil de overtok gården i 1971 – se gnr. 234/55 Fagerli (Utstranda 381). Margit arbeidet i forretninger i Sandvika og Hønefoss, mens Gunnar Lien

var lastebileier og bl.a. kjørte brøytebil. I tillegg drev han hel-lebrudd på Lien.

I 1991 overtok eldste sønn, TERJE BERGAN LIEN (f. 1945), som eier av gården. Han er gift med KARIN STENSEN (f. 1947) fra Sylling i Lier, og de har to barn:

* Anita (f. 1969), bosatt på Lien, g.m. Morten Lillestrøm (f. 1965) fra Hønefoss, tre sønner: Christer (f. 1990), Fredrick Johan (f. 1991) og Martin Nikolai (f. 1999).

* Tommy (f. 1971), bosatt i Nedre Steinsåsen, g.m. Monica Martinussen (f. 1968) fra Sortland i Vesterålen, én datter Karine Emilie (f. 1991).

Terje Bergan Lien har siden 1995 vært eier av HAKO Maskin AS på Hensmoen, som driver import og salg av gravemaskiner og hjullastere fra Kina. I tillegg driver han import av granitt og marmor fra Kina i eget firma «Granitt og Fliser», og i Shangai i Kina eier han firmaet NORTED som tar seg av forsendelse av stein og maskiner. Hans firmaer sysselsetter 15 ansatte. I perioden 1968–1995 eide og drev Terje Lien flere bensinstasjoner på Ringerike, bl.a. Caltex (seinere Texaco) ved Øverby, Shell i Dalsbråten og Shell i Hønegaten i Hønefoss.

Karin Lien arbeidet som ung ved sykehjem i Sylling, og har siden bistått ektemannen i drift av bensinstasjonene.

Lien har i dag 20 dekar dyrket jord, 250 dekar produktiv skog, 50 dekar annen utmark og traktor.

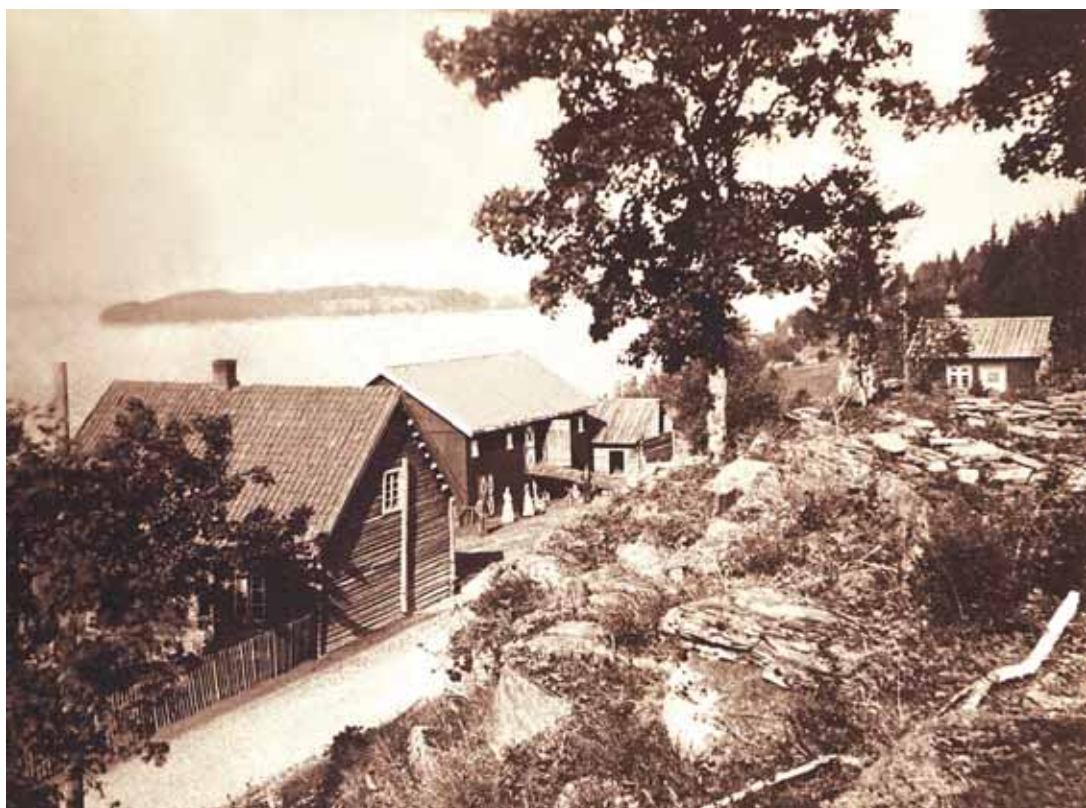
Av bygninger på gården er et våningshus (trolig bygd rundt 1790, panelt 1890, påbygd 1925–26 og totalrenovert 1997–98), kårbolig (1991–92), låve med stall og fjøs (1908), og garasje. Et tidligere hønsehus (mellom låven og fjorden) er ombygd til utleiehytte. Et gammelt ved- og vognskjul har brent ned, og et grisehus ble revet i 2003.

Anita Lien (f. 1969) og hennes mann Morten Lillestrøm (f. 1965) bor i dag i hovedbygningen på Lien.



Karin Lien f. Stensen (f. 1947) og Terje Bergan Lien (f. 1945). Bildet er tatt på deres 40 års bryllupsdag 28. mai 2006, som også var dattersønnen Fredrik Johans konfirmasjonsdag.





Berget GNR. 234/2 – UTSTRANDA 455

Berget cirka 1900. Riksveien (chausséen) passerer like inntil den gamle hovedbygningen fra rundt 1790 (til venstre). Stua til høyre i bakgrunnen er «Bakeriet». Riksveien ble lagt om forbi Berget i 1932–33.

Berget ligger lengst sør i Utvika gårdsvald, og var opprinnelig husmannsplass under Ødelien, som fra 1744 lå under Storøya. I 1800 ble Ødelien solgt til Peder Christensen Flattum, Christopher Christensen Flattum og Ole Eriksen Ruud. De solgte i 1815 to tredjeparter av Berget og en del av Ødelien skog (av skyld $\frac{1}{2}$ skinn eller $\frac{5}{12}$ lispund) til Jørgen Gulbrandsen, og Berget ble dermed «selveierplass».²⁶

JØRGEN GULBRANDSEN BERGET (1777–1817) var fra Østre Bjørke (Stua) i Steinsfjerdingen. I 1801 var han tjenestedreng på en av Nes-gårdene, og det var rimeligvis der han ble kjent med RAGNE TARALDSATTER SØNSTERUD (1779–1843), som

²⁶ Da matrikkelen ble revidert 1818–36 ble Utvika (gammelt matrikkelnr. 84) og Ødelien (gammelt matrikkelnr. 91) slått sammen til et gårdsvald (seinere gårdsnr. 55 Utvika), bestående av løpenr. 172 Utvika, løpenr. 173 Ødelien og løpenr. 174 Ødelien skog. Eierne av Utvika ble rundt 1820 også eier av Berget, som han solgte videre i 1823, og i den nye matrikkelen (1838) fikk Berget derfor løpenr. under Utvika (løpenr. 172b, seinere bnr. 2).

han giftet seg med i 1802. De bodde tidligere på Lille Rytteraker, og vi kjenner sju av deres barn: Gunnor (f. 1802), Gulbrand (f. 1805, d. som barn), Anne (1808–1825, d. 18 år gammel), Gulbrand (f. 1811), Gunhild (f. 1813, tvilling), Ingeborg (f. 1813, tvilling), og Tarald (f. 1814, fra 1843 eier av Øverjordet, g.m. Karen Nilsdatter Øverjordet, fem barn, utvandret til Amerika i 1870).²⁷

Jørgen Gulbrandsen eide også en del av Vestre Fjeld på Røyse. Han døde i 1817, og rundt 1820 fikk PEDER ANDERSEN UDVIGEN, eier av Utvika, utstedt skjøte av skifteforvalteren i Jørgen Gulbrandsens bo på ½ skinn i Ødelien (Berget «samt dertil hørende skov»). Ved skjøte av 31. desember 1823 solgte så Peder Andersen Udvigen Berget til sin stesønn Erik Pedersen for 400 spesidaler.

ERIK PEDERSEN BERGET (f. 1794) var gift to ganger, først med BERTE MARIE TORGERSDATTER (ca. 1793–1828). Vi kjenner to av deres barn:²⁸

* Hans Peter (f. 1825), eier av Berget fra 1850, g.m. Anne Olsdatter Rudsødegården, én sønn Edvart – se nedenfor.

* Ragnhild (f. 1827), ikke nevnt i skiftet etter faren i 1849.

I 1820-årene ble Erik Pedersen Berget nevnt i «contributjonslistene» for kirkeskatt. Som andre bønder betalte han 20 skilling i årlig bidrag til Hole kirke.

Berte Marie Torgersdatter døde i 1827, 35 år gammel. I kirkeboka er anført at hun «aflivet sig selv». Det var skifte etter henne i 1829, og Berget (av skyld $\frac{5}{12}$ lispund) ble verdsatt til 450 spesidaler og utlagt enkemannen Erik Pedersen.

Erik Pedersen giftet seg igjen med SARA KRISTOFFERSDATTER, og de fikk fire barn:²⁹

* Berte Marie (1829–1920), g. 1849 m. Nils Nilsen Nordalsholmen fra Lier, i 1865 var de selveiere på Hennem gård (vestre) i Lier med fire barn: Noline Elise (15), Gustav (11), Johanne Otilde (5) og Martin (2). De fikk ytterligere tre barn: Maren Sørine (f. 1858),

27 RagneTaraldsdatter giftet seg igjen i 1819 med Gulbrand Hansen Fjeld (1793–1858) i Nordigarden Fjeld, og de fikk to barn: Dorthea (f. 1821, g.m. Ole Pedersen Rudsødegård, åtte barn), og Anders (f. 1824, fra 1859 eier av Nordigarden Fjeld, g.m. Marte Pedersdatter Rudsødegård, fem barn) – se bind 1 s. 173 og 334–335, og bind 4 s. 711–713 og 730.

28 I 1824 ble Erik Pedersen Udvigen utlagt som barnefar til et guttebarn (Erik) av Marie Eriksdatter Storøie. Erik Eriksen ble seinere husmann i Gulbrandsbråtan under Sønsterud, og eier av gnr. 238/4 Høgbrønna – se det.

29 Slektsopplysninger fra Lisbeth Reinhardtsen Larsen, Nes i Hole.

Våningshuset i Berget ble bygd i 1947, og påbygd til generasjonsbolig i 1982.
© Fotograf Siri Berrefjord



Svend og Nils (1870–1940, eier av Hennem fra 1891, g.m. Bertha Mortensen 1872–1956 fra Oslo, sju barn).

* Karen (1830–1904), g. 1854 m. Martin Nilsen Brænna (d. 1902) fra Bærum, eier av Brenna gård fra 1867, fem barn: Maren Sophie (f. 1856), Anette (f. 1858, g. 1884 m. Kristian Eriksen f. 1853 fra Gulbrandsbråtan ved Sønsterud), Edvard (f. 1863, d. som barn), Anton Edvard (1865–1891, d. av skarlagensfeber) og Nils (f. 1873, eier av Brenna fra 1902, g.m. Berte Arnesdatter Rustan).

* Maren (1833–1852), d. 18 år gammel av forkjølelse.

* Kristoffer (f. 1838), seinere eier av Sørbråten – se gnr. 233/2 Sørbråten.

I 1849 var det skifte etter Erik Pedersen Berget, og eiendommene Berget og Utøya ble utlagt eldste sønn Hans Peter mot at han overtok restlån i Christiania sparebank på 180 spesidaler og utlignet 199 spesidaler til halvbroren Kristoffer og 99 ½ spesidaler til hver av sine to halvsøstre, Maren og Karen Eriksdøtre. Ved skjøte av 3. desember 1850 fikk han utstedt skjøte på Berget (810 spesidaler) og Utøya (300 spesidaler). Sørbråten med Jota samt Ødelien ble overtatt av enka, Sara Kristoffersdatter, som i 1858 solgte eiendommene til sønnen Kristoffer – se gnr. 233/2 Sørbråten.

HANS PETER ERIKSEN BERGET (f. 1825) giftet seg i 1849 med ANNE OLSDATTER RUDSØDEGÅRDEN (f. 1816) fra Søndre Rudsødegården, og de fikk én sønn, Edvart (f. 1852).

I 1865 ble en skogteig på cirka 200 dekar (løpenr. 172d, seinere bnr. 4 Berget skog) utskilt og solgt til Christian Olsen Storøen (Ullern). Skjøte ble først utstedt i 1881, og kjøpesummen var 1.000 kroner. Skogen har siden tilhørt Nedre Ullern på Røyse.



Låven i Berget ble bygd i 1880. Den ble revet i 1973.

I 1865 satt Hans Peter Eriksen (41) i Berget med hustru Anne Olsdatter (50), sønnen Edvart (14) og en fosterdatter, Marie Anette Jensdatter (4, f. i Ullensaker).³⁰ De hadde én tjenestejente, Lise Andersdatter (20). På bruket hadde de 1 hest, 6 storfe og 4 sauer, og årlig utsæd var 1 t. bygg, 2 ½ t. blandkorn og 4 t. poteter.

Rundt 1870 solgte Hans Peter Eriksen eiendommen Berget til OLE HELGESEN (f. 1822 i Modum) på nabobruket Kløvvikbråten (skjøte ble først tinglyst i 1872 til Ole Helgesen og kones dødsbo). Ved auksjon avholdt i dette boet samme år (1872) kjøpte Kari Olsdatter Næss eiendommen for ukjent kjøpesum, men hun lånte 195 spesidaler av Hans Peter Eriksen mot pant i Berget. Hans Peter Eriksen bodde siden med sin familie i Sørbråten, som de solgte i 1882 og reiste til Amerika – se gnr. 233/2 Sørbråten.

KARI OLSDATTER NÆSS (1818–1898) var fra Glaberg under Austad på Modum, og enke etter Jørgen Josvassen Næss (1814–1858) i Øver-Øgarden Nes. De fikk sju barn, hvorav seks nådde voksenalder: Anne (f. 1844), Ole (f. 1845), Johan (f. 1848), Anders (f. 1850), Marte (f. 1852), Maren (f. 1854) og Jørgen (f. 1856) – se gnr. 236/2 Øver-Øgarden Nes.

Siden Jørgen Josvassen Næss' død i 1858 hadde Kari vært eier av Øver-Øgarden. Men hun hadde flere sønner som trengte gård, og kjøpet av Berget i 1872 må ses på bakgrunn av det. Ved auksjonsskjøte av 16. desember 1889 ble Berget overtatt av eldste sønn, Ole Jørgensen, for 4.976 kroner. Han lånte 2.400 kroner av søster Marte og 200 kroner av broren Jørgen mot pant i eiendommen.

³⁰ Hun var datter av Eli Nilsdatter Rørvigen (1818–1865) og Jens Hansen Korsmo – se gnr. 232 Rørvika.

Den gamle hovedbygningen i Berget var fra rundt 1790. Bildet er tatt cirka 1900.



OLE JØRGENSEN NÆSS (1845–1904) giftet seg i 1871 med MATHEA OLSDATTER HAFNOR (1847–1939) fra Østre Hafnor på Røyse. De fikk åtte barn:³¹

* Johan (1871–1952), kalte seg Berget, drev Nes landhandleri og bodde der, g.1 m. Oline Mathea Karoliusdatter (1871–1924) fra Elverum, tre sønner: Ole Kristian (1900–1920), Jon (1907–1928) og Leif (1914–1986). Johan g.2 m. Jenny (d. 1969) fra Oslo (ingen barn) – se gnr. 236/21 Berge (Utstranda 593) og gnr. 236/37 Engene (Engene 2).

* Olaf (1873–1955), eier av Berget fra 1904 til 1907, g.m. Maren Randine Sørensdatter, én fosterdatter – se nedenfor.

* Andreas (f. 1874), politikonstabel i Oslo, tok familienavnet Berg, g. 1901 m. Helga Mathilde Berg (f. 1876) fra Røyse, én datter Olga Margrethe (1902–1968), som var bosatt i Drammen og gift med Birger Nilsen (1900–1977) fra Hagastua på Røyse, én sønn Egil (1927–1936) – se bind 4 s. 45–46.

* Martin (1877–1904), bosatt i Berget i 1900, seinere på Kimmerud på Øst-Modum, g.m. Olava Nilsdatter (1874–1907) fra Borgentangen og Jonebingen under Borgen, fire barn: Helga (1898–1974, g.m. Frithjof Wilhelm Falao 1900–1961, fem barn: Mary Helene f. 1922, Grete f. 1924, Ruth f. 1927, Sverre Wilhelm f. 1929 og Ragnhild f. 1931), Magnhild (f. 1900), Ellen Marie (f. 1901 i Valtersbråten, konfirmert 1916), og Ove Neybert (1903–1983, oppfostret i Rudsødegården og tok navnet Ruud, g.m. Ingeborg Johansen 1903–1986 fra Frøshaugsetra, tre barn: Bjørg Olaus f. 1931, Helge Martin 1934–2005 og Odd Ivar f. 1945) – se gnr. 231/69 Nordvang (Daniel Hansens vei 5).

* Karen (1880–1945), bosatt i Tønsberg, g.m. Jørgen Larsen (1880–1950), tre barn: Ruth (1908–2001, g.m. Anton Fevang 1910–1985,

31 Slektsopplysninger fra Terje Lehne.

to sønner: Svein f. 1936 og Arild f. 1941), Esther (1911–1989, g.m. Arne Stanley Nilsen 1906–1976, ingen barn), og Mary (1914–1947, ugift, ingen barn).

* Ellen Marie (1883–1968), ugift, én sønn (ukjent), hun bodde en periode i Oslo, men flyttet tilbake til Hole og stelte sin mor til hennes død i 1939, bodde siden hos broren, landhandler Johan Berget.

* Oskar (1888–1901), d. 13 år gammel.

* Marit (1892–1985), bosatt i Oslo, g.m. Julius Olsen Fjeld (1891–1959) fra Østre Toten, to barn: Ingeborg (f. 1922, bosatt på Åmot i Modum, g.m. Holger Søderlund f. 1924, to barn: Ann-Mari f. 1944 og Helge f. 1948), og Bjarne (f. 1926, bosatt i Skui i Bærum, g.m. Lillian Larsen f. 1929, én sønn Jan Erik f. 1951).

Ole Jørgensen solgte i 1896 bruket til eldste sønn Johan for 4.000 kroner, men en tid etter (skjøte utstedt i februar 1901) ble det tilbakeført til faren for en kjøpesum på 2.445 kroner. I 1900 satt Ole Jørgensen som gårdbruker og selveier i Berget med hustru Mathea Olsdatter og tre av barna: Ellen (17), Oskar (13) og Marit (8). I egen husstand på bruket bodde en av sønnene, Martin Olsen (f. 1877), med hustru Olava Nilsdatter (f. 1875) og to barn: Helga (f. 1898) og Magnhild (f. 1900).

Ved kjøte av 12. februar 1904 ble Berget solgt til nesteldste sønn Olaf for 3.500 kroner og livøre til foreldrene i deres levetid (av 5-årlig verdi 1.400 kroner) samt klær med videre til kjøperens yngste søster Marit til hun ble konfirmert. Ole Jørgensen Næss døde seinere samme år, mens Mathea levde som enke i hele 35 år inntil hun døde i 1939, 92 år gammel.

OLAF OLSEN HAFNOR (1873–1955) satt som eier av Berget i tre år. Han var gift med MAREN RANDINE SØRENSDATTER (1868–1939) fra Sersjantløkka på Røyse, og de hadde én fosterdatter, Gunvor Victoria Johnsen (1900–1991). I mai 1907 skilte han ut en parsell Granli (bnr. 9 av skyld 3 øre) som han selv beholdt da han to måneder seinere, ved kjøte av 16. juli 1907, solgte Berget (av skyld mark 2,18) til sin morbror Thorvald Olsen Hafnor for 4.400 kroner.

THORVALD OLSEN HAFNOR (1851–1924) var fra Østre Hafnor på Røyse. Han var bakermester av yrke og hadde bodd med sin familie i Oslo i en årrekke. Årsaken til at han kjøpte Berget og flyttet hit, skal ha vært at sønnen Ole Halvard var allergisk mot melstøv. Thorvald Olsen Hafnor var gift to ganger, først med OVIDIA HALVORSDATTER AAS (1857–1887) fra Øvre Eiker.³² De fikk fire barn:

32 Hennes far skal ha vært fetter av Paul Lauritz Aass fra Skotselv i Øvre Eiker, som grunnla Aass Bryggeri i Drammen.



«BAKERIET»

Thorvald Hafnor bygde om bryggerhuset i Berget og satte opp en bakerovn av stein. Huset ble siden kalt «Bakeriet». Her bakte han brød og kaker, og kjørte «brødbil» (hest og vogn) med faste leveringer til landhandlerier på strekningen fra Sollihøgda i sør til Frøyshov på Røyse i nord.

Familien i Berget rundt forrige århundreskifte. Thorvald Olsen Hafnor (1851–1924) med sin andre kone, Karen Hafnor f. Lunde (1846–1918), og hans tre barn fra første ekteskap med Ovidia Halvorsdatter Aas: Oskar (f. 1886) i midten foran, Halgrim (f. 1883) bak til venstre og Ole Halvard (f. 1880).

* Ole Halvard (1880–1972), eier av Berget fra 1923, g.m. Ragna Helgeland, fire barn: Karen Johanne, Jan Trygve, Thor Sverre og Hallvard – se nedenfor.

* Jente (d. i sitt første leveår).

* Halgrim (1883–1901), d. 18 år gammel av tuberkulose.

* Oskar (1886–1966), eier av Østre Hafnor fra 1916, g.1 m. Maren Oline Berg (1893–1926) fra Berg på Røyse, sju barn: Halgrim (f. 1916), Margrethe Ovidie (f. 1918), Hans (f. 1918), Inger Marie (f. 1920), Anna Jensine (f. 1922), Thorvald (f. 1923) og Hjørdis Synnøve (f. 1925). Oskar g.2 m. Magnhild Nelly Fjeld (1906–1982), fem barn: Arill (f. 1932), Ole (f. 1936), Eva (f. 1937), Ruth (f. 1937) og Maud (f. 1942) – se bind 3 s. 486–488.



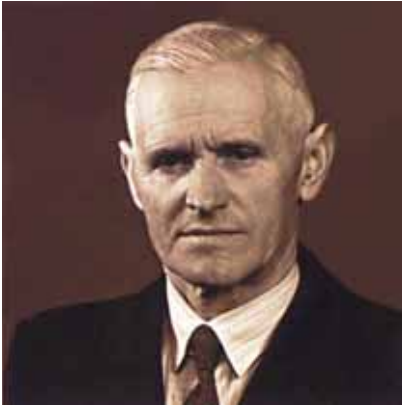
Tre Hafnor-brødre i Berget i 1880-årene. Fra venstre: Ole Halvard (f. 1880), Oskar (f. 1886) og Halgrim (f. 1883).

Ovidia døde 30 år gammel i 1887, og Thorvald giftet seg igjen i 1890 med KAREN LUNDE (1846–1918) fra Østre Gausdal (søster av klokker Lunde i Lier). Dette ekteskapet var barnløst.

Ved skjøte av 1. februar 1923 ble Berget solgt til eldste sønn Ole Halvard for 3.000 kroner og livøre til selger i hans levetid.

OLE HALVARD HAFNOR (1880–1972) giftet seg i 1918 med RAGNA MATHILDE JØRGENDATTER HELGELAND (1886–1977) fra Søhol på Røyse, og de fikk fire barn:³³

³³ Slektsopplysninger fra Terje Lehne.



Ole Halvard Hafnor (1880–1972).



*Ragna Mathilde Hafnor
f. Helgeland (1886–1977).*



*Thor Sverre Hafnor
(f. 1923).*

* Karen Johanne (1919–2009), bosatt ved Berget, g.m. Henry Gullingsrud (1918–2002), fire barn: Sven (f. 1950), Inger Merete (f. 1952), Kirsten (f. 1957) og Ole Håvard (f. 1960) – se gnr. 234/65 Breskeberget (Utstranda 465).

* Jan Trygve (f. 1921), eier av Berget fra 1959, g.m. Esther Marie Sand (1919–2007), tre barn: Anne Mari (f. 1949), Synnøve (f. 1952) og Morten (f. 1956) – se nedenfor.

* Thor Sverre (1923–1995), bosatt i Sandnes på Jæren, g.m. Esther Teodora Fredriksen (f. 1926) fra Vatne ved Sandnes, fem barn: Ole Ragnar (f. 1951, bosatt i Oslo, g.1 m. Tordis Bruknapp, én sønn Tor André f. 1973, g.2 m. Ida Nordstrand f. 1954, tre barn: Marit f. 1983, Johanne f. 1987 og Tor f. 1991), Svein Arne (f. 1953, bosatt i Stavanger, g.m. Hilde Røed f. 1954, tre barn: Jørn Egil f. 1975,³⁴ Rune André f. 1980 og Svein Atle f. 1989), Torhild (f. 1957, bosatt i Drøbak, samboer m. Paul Jakobsen, fra tidligere ekteskap m. Harald Håvoll f. 1954 har hun to barn: Anders f. 1981 og Christine f. 1986), Jan Erik (f. 1961, bosatt i Stavanger, g.m. Ingebjørg Sæland f. 1962, tre barn: Thore f. 1985, Kjell f. 1989 og Erik f. 1990), og Thor Egil (f. 1967, bosatt i Sandnes, samboer m. Siri Ommedal f. 1970, tre barn: Fredrik f. 1996, Andreas f. 1998 og Frida f. 2001).

* Hallvard (1926–2008), bosatt i Moneheia ved Kristiansand, g.m. Gunhild Synnøve Løvås (f. 1928) fra Kristiansand, fire barn: Steinar (f. 1951, bosatt i Kristiansand, ugift), Beate (f. 1954, bosatt i Aremark, fra tidligere samboerskap m. Lars Astrup f. 1952 har hun én datter Nina Merethe f. 1971,³⁵ og fra tidligere ekteskap m. Tor Børre Kristiansen f. 1952 har hun to barn: Siri Elisabeth f. 1978³⁶ og



Hallvard Hafnor (f. 1926).

34 Jørn Egil Hafnor (f. 1975) er samboer med Ingvild Hilde Kambo (f. 1980), én sønn Marius (f. 1996).

35 Nina Merethe Hafnor (f. 1971) er bosatt på Gol og samboer m. Markus Landrø (f. 1970), én datter Pernille (f. 1997).

36 Siri Elisabeth Hafnor (f. 1978) er bosatt i Århus, Danmark og samboer m. Mikkel Andreassen (f. 1975), to barn: Njål Sirius (f. 2001) og Isak (f. 2003).

PORTESTRANDA

I 1955 ble det tinglyst en erklæring hvorved Hole kommune ble gitt rett til bruk av strandstrekningen nedenfor den gamle Portestua, og til bruk av veien ned til strand. Friarealet kalles i dag Portestranda, og utgjør en strandstrekning på i overkant av 100 meter. Hytter utskilt fra Berget uten egen strandlinje har strandrett her.



Jan Trygve Hafnor (f. 1921) var eier av Berget fra 1959 til 1993.

Bror Torjus f. 1979),³⁷ Bjørnar (f. 1960, bosatt i Kristiansand, g.m. Else Rom f. 1959, tre barn: Hege f. 1983, Jonny f. 1986 og Silje f. 1991), og Kjetil (f. 1964, bosatt i Hammerfest, g.m. Gry Rønquist f. 1971, én datter Synnøve f. 1998. Gry har fra tidligere en sønn Sindre f. 1994).

I perioden fra 1932 og fram til neste generasjon tok over som eiere i 1959, ble det fra Berget utskilt og solgt 41 tomter (primært hyttetomter).

Ole Halvard Hafnor var utdannet konditor fra farens bedrift i Oslo. Ifølge tradisjonen i familien likte han bedre å være bonde enn baker. Ragna og Ole Halvard Hafnor dyrket grønnsaker og frukt, og skal ha vært de første som solgte tomater på torget i Hønefoss. 1937 ble det anlagt vanningsanlegg i Berget.

I 1948 hadde Berget 15 dekar dyrket jord (leir- og myrmold), 2 dekar frukthage, 20 dekar annet jordbruksareal, 250 dekar produktiv skog og 50 dekar annen utmark. På gården var det 1 hest, 2 kyr, 1 ungdyr, 1 gris, 2 geiter, 6 sauer, 100 høner og 100 ender.

I 1959 ble Berget solgt til eldste sønn Jan Trygve for 35.000 kroner og huslyrett til foreldrene i deres levetid. Ole H. Hafnor døde i 1972 og Ragna Hafnor i 1977.

JAN TRYGVE HAFNOR (f. 1921) giftet seg i 1949 med ESTHER MARIE SAND (1919–2007) fra Bønsnes på Røyse. De har tre barn:

* Anne Mari (f. 1949), bosatt på Fyn i Danmark, g.m. Per Cold Andreassen (f. 1942) fra Danmark, tre barn: Jan Erik (f. 1974, g.m. Hanne Pedersen f. 1974, to sønner: Thomas f. 2001 og Nicklas f. 2004), Synnøve (1977–1996) og Kate (f. 1981).

* Synnøve (f. 1952), bosatt i Drøbak, g.m. Lars Petter Millstein (f. 1947) fra Frogn i Akershus, to barn: Bjørn Eyolv (f. 1973) og Marianne (f. 1975, samboer med Frode Toftøy Andersen f. 1973 fra Oslo).

* Morten (f. 1956), eier av Berget fra 1993, g.m. Rita Sommerstad (f. 1957) fra Kongsberg, to barn: Ingunn (f. 1980) og Håvard (f. 1983) – se nedenfor.

I tillegg til å drive Berget, arbeidet Jan Trygve Hafnor i 35 år på Franzefoss Bruk. Esther Marie Hafnor arbeidet i en periode ved T. Simonsen Plastemballasje.

Siden 1993 har sønnen, MORTEN HAFNOR (f. 1956), vært eier av Berget. Han er anleggsleder ved Franzefoss Pukk AS i Bærum, og gift med RITA SOMMERSTAD (f. 1957) fra

37 Bror Torjus Hafnor Kristiansen (f. 1979) er bosatt på Eidsvoll og samboer med Anne Beate Kleven (f. 1979).

Kongsberg, som er assisterende butikksjef ved Lindex i Hønefoss. De har to barn: Ingunn (f. 1980) og Håvard (f. 1983).

Berget har i dag 10 dekar dyrket jord, 200 dekar produktiv skog og 50 dekar annen utmark samt traktor med skogsredskap. Ved anlegg av nye E16 sist i 1980-årene gikk det med rundt 30 dekar av gårdens skog.

Av bygninger på eiendommen er et våningshus (bygd 1947, påbygd og ombygd til generasjonsbolig 1982), stabbur (rundt 1790), og fjøs (1924, restaurert og ombygd til uthus 1973). Det gamle våningshuset fra rundt 1790 ble revet i 1982. Låve med stall (1880) ble revet i 1973. Et gammelt bryggerhus («Bakeriet») ble revet i 1932–33 da veien forbi Berget ble lagt om og utvidet.

Åkernavn er Portåkeren, Jørnsåkeren, Katten, Tjyruovnslenna³⁸ og Iversløkka.

Husmannsplasser

I 1723 var det én husmannsplass under Utvika (trolig Berget). Husmannen her sådde ¼ t. havre, og hadde ingen husdyr.

I 1801 var *Isak Svendsen* (53) bruker på «pladsen» Ødelien, som da lå under Storøya. Han ble kalt husmann i folketellinga – se omtale av gnr. 234/5 Lien (Ødelien).

I 1820-årene var *Kristoffer Torstensen* (fra 1810 eier av Ødelien skog – seinere bnr. 6) nevnt som husmann under Ødelien i «contributionslistene» til Hole kirke.

I 1820-årene var det to husmenn under Utvika. Den ene het *Erik Jørgensen*. Han var gift med *Eli Gulliksdatter*, og



Det har vært fem husmannsplasser i Utvika gårdsvald. I Berget var det to plasser før gården ble selveierbruk i 1815.

ProKart AS

³⁸ På Tjyruovnslenna har det stått en tjæreovn, muren er fortsatt å se (lenne = slette).

de fikk i 1823 en sønn Jørgen. Den andre var *Ole Larsen*, men i 1827 hadde han flyttet. Vi vet ikke hvilke plasser de satt på.

By

By var plass under bnr. 1 Utvika, og lå i skogen ovenfor gården. I 1900 satt her husmann med jord *Ole Hansen By* (f. 1823 i Sigdal) med hustru *Marie Andersdatter* (f. 1825) fra Nordre Gjesval (østre gården) og to døtre: *Karoline* (f. 1855) og *Anne* (f. 1860). Marie og Ole giftet seg i 1853. Ole Hansen By var fra en plass under gården By i Sigdal, sønn av *Gunhild Jensdatter* og *Hans Olsen Byeie*. Han tok med seg navnet By, og gav plassen under Utvika samme navn.

I 1900 bodde datteren *Karoline* hos foreldrene i By, og hos henne var de tre barna i hennes ekteskap med *Martin Kristiansen Løken* (f. 1851): *Kristian* (f. 1886), *Marta Ovidia* (f. 1887) og *Anne Jørgine* (f. 1890). Om *Karoline Hansen* er i folketellinga opplyst at hun er sykelig og underholdes av sin mann, som bor i Christiania og har fast ansettelse som arbeider i Christiania kommune. De giftet seg i 1886.

Marie Andersdatter og *Ole Hansen* var i 1860-årene eiere av *Sørenga* ved *Sundvollen*, som de solgte i 1869. Vi kjenner ytterligere tre av deres barn: *Hans* (f. 1853), *Gunhild Mathea* (f. 1858) og *Martin* (f. 1868) – se gnr. 231/6 *Sørenga* (*Holeveien* 1371).

By ble utskilt som boligtomt i 1936. Da var det kun tufter igjen etter plasshusene – se gnr. 234/15 *Fjellby* (*Jotaveien* 63).

Berget

Det har vært to plasser som het *Berget*. Begge lå lengst sør i *Utvika gårdsvald*, på grensen mot *Nes* i nærheten av *Kløvvikbråten*. Den ene ble selveierbruk i 1815. Fra midten av 1700-tallet og fram til rundt 1830 var det enda en plass, som trolig lå like sør for dagens *Berget*.

I 1750 var det skifte etter *Berthe Andersdatter* på plassen *Berget* under *Ødelien*. Ved hennes død tidligere samme år ble alderen oppgitt til 80 år. Boets bruttoverdi var i underkant av 8 riksdaler, men da gjelda var 12 riksdaler, var det fallitt. *Berthe* etterlot seg ektemann *Johannes Simensen* og to barn:

* *Simen*, g. 1730 m. *Agatha Gulbrandsdatter* (ca. 1699–1737), tre barn: *Marthe* (f. 1731), *Ane* (1732–1739, d. 6 år gammel) og *Christen* (f. 1735, i 1755 utlagt som barnefar til *Kirsti Olsdatter Fjulsruds datter Mari*). *Simen* g.2 m. ukjent, én sønn *Johannes* (f. 1739).

* Siri (f. ca. 1710), 40 år i skiftet etter mora i 1750, i 1762 innerst på en husmannsplass under Nes.

I 1762 var Johannes Simensen Berget gammel og fattig, og hadde «indlæg» på Nordre Gomnes (øvre) på Røyse. Han døde seinere samme år, og hans alder ble da oppgitt å være 64 år gammel, noe som åpenbart var for lavt (jfr. datterens alder i skiftet 1750).

I 1767 døde *Ole Hansen Berget*, bare 33 år gammel. Ole Hansen (1734–1767) var husmannssønn fra «Peders» under Helgeland på Røyse, og giftet seg i 1761 med *Marte Hansdatter* fra Storøya. Vi kjenner fire av deres barn (se bind 4 s. 482):

* Elsebeth (1761–1764).

* Ole (f. og d. 1764).

* Daniel (1765–1827), tvilling, seinere husmann i Berget, g.m. Gjertrud Gulbrandsdatter, minst én sønn – se nedenfor.

* Eli (f. 1765, tvilling).

Marte Hansdatter synes å ha sittet som enke i Berget inntil sønnen, Daniel Olsen (1765–1827) overtok plassen. Han giftet seg i 1788 med Gjertrud Gulbrandsdatter fra Storøya, og vi kjenner ett av deres barn: Ole (1788–1789).

Daniel Olsen var trolig den siste husmannen på denne plassen, som ble selveierbruk i 1815 – se gnr. 234/2 Berget.

Berget

På den andre Berget-plassen satt *Christopher Alvsen Berget* (ca. 1731–1815) fra 1766. Han var husmannssønn fra Søbakken på Frognøya, og tjenestedreng på Storøya i 1762. Han giftet seg i 1766 med *Anne Andersdatter Storøen* (f. ca. 1720). Vi kjenner én datter Eli (f. 1769), som ble gift med Erik Rasmussen og seinere bosatt i Vardal – se bind 4, s. 488. Anne og Christopher flyttet rundt 1780 til Skjærdalen. Da folketellinga ble registrert 1. februar 1801 satt Christoffer Alvsen (69) som strandsitter og smed i Skjærdalen med kona Anne Andersdatter (81) og et fosterbarn, Anne Maria Engebretsdatter (7). Anne Andersdatter døde i oktober s.å. og Christopher Alvsen giftet seg igjen i desember 1802 med Marte Hansdatter Fjeld. Han døde som legdslem i Hollerudeie i 1815, 84 år gammel.

Fra rundt 1780 var *Even Madsen* (1747–1815) husmann i Berget. Han var fra plassen Purkøya under Storøya, sønn av husmann Mads Gulbrandsen (ca. 1693–1765) og hustru Kari

Syversdatter (1703–1773).³⁹ Even Madsen giftet seg i 1769 med *Anne Svendsdatter* (f. 1744) fra Lien (Ødelien). I 1801 satt de i Berget med to ugifte døtre: Mari (29) og Kari (23) samt konas brorsønn, Paul Jakobsen (8). Vi kjenner fire av deres barn:

* Mari (f. 1772), g. 1801 m. Christen Olsen fra Fjulsrud, minst én sønn, Ole (f. 1803), g.m. Anne Karine Andersdatter (f. 1814) fra Tjernsli, sju barn – se plassen Østbråtan under Sønsterud.

* Sven (1777–1791), d. 14 år gammel (druket under bading).

* Kari (1778–1848), g. 1806 m. Palme Palmesen (ca. 1771–1820), i 1801 soldat og bosatt på Vik i Hole, minst fire barn: Peder (f. 1807 i Nes-eie, seinere husmann i Skjellegarden, g.m. Kari Mikkelsdatter Ødelien, fire barn: udøpt gutt f. og d. 1838, Paul f. 1840, Eli f. 1842 og Anders f. 1845 – se husmannsplassen Skjellegarden under Sønsterud), Anne (1809–1878, f. i Berget, g.m. Lars Halvorsen f. 1810 fra Åsplassen under Søndre Gjesval, seinere husmann under Gjesval og i Langerud under Rudsødegården, seks barn – se bind 1 s. 465–466), Kristine (f. 1811 i Svarstad-eie, g.m. Christopher Andersen, de var «gårdfolk i Udvigen» da de i 1835 fikk sønnen Hans Peter), og Gunnor (f. 1815 i By-eie).

* Lene (1783–1785), d. 2 år gammel.

Even Madsen døde i 1815, 69 år gammel, og Anne Svendsdatter fortsatte bruken av plassen til 1827. Den ble trolig nedlagt like etter.

Portestua (Porten)

Porten var plass uten jord under Berget. Stua ble satt opp rundt 1862 for at pakkhuset som Ringerikes Nikkelverk bygde ved brygga her, skulle få tilsyn av folk som bodde i nærheten. I 1865 satt skomaker *Paul Pedersen Portstuen* (1840–1925) her med hustru *Anne Marie Jensdatter* (1837–1873) og deres tre eldste barn. Paul Pedersen var fra Skjellegarden under Sønsterud, og Anne Marie fra Evjua under Søhol på Røyse. De giftet seg i 1861, og vi kjenner fem av deres barn:

* Ingeborg (1862–1926), g.m. Anders Nilsen Søhol (1848–1928), eier av Nystua Søhol og Øvre Ullern, to sønner: Nils (1892–1956, seinere eier av Øvre Ullern, g.m. Gunvor Dagmar Kornerud 1900–

«KAN VIRKELIG NOEN BO DER?»

«Folk kaller henne for Maren Porten, og hun er vel kjent blant sine sambygdinger. Stuen hun bor i med den skakke profil begynner nærmest å bli berømt, kanskje særlig etter at den ble avbildet på «Vi Vil Vinne»-frimerkene som den norske regjering lot sende ut under siste krig. Alle som har passert den ved Ringeriksveien like nordenfor gården Berget har sikkert sendt den et ekstra, granskende blikk. Kan virkelig noen bo der?»

* Thorbjørn Smedsrud: «Jeg har alltid likt hardt arbeide», avisartikkel i Drammens Tidende 4. mai 1956.

39 Kari Syversdatter og Mads Gulbrandsen giftet seg i 1745. De bodde på Purkøya i hvert fall fra 1750, men er uteglemt i bind 1 s. 290–291. De fikk minst to barn: Syver (f. og d. 1746) og Even (f. 1747). Det var Mads Gulbrandsens andre ekteskap. Vi kjenner ikke navnet på hans første kone, men på åtte barn: Peder (f. 1725), Gulbrand (f. 1727), Ragnhild (f. 1729), Gulbrand (f. 1731), Anne (f. 1733), Even (f. 1736), Kirsti (f. 1739) og Nils (f. 1742). Etter Ole Yttri.

PORTEN - VED BRYGGA

Da «chausséen» over Skaret og Sollihøgda til Bærum ble åpnet i 1858, så innehaverne av Ringerikes Nikkelverk på Tyrstrand muligheten for å frakte nikkel med ferge over fjorden til Berget, og herfra med hest og vogn inn til Bærum. Avtale ble inngått med Bergets eier om bygging av pakkehus og en vaktstue, hvor beboeren fikk ansvar for å se etter pakkehuset og området rundt. Trafikken startet trolig opp i 1862, da veien fra brygga og opp til chausséen ble bygd. Vaktstua fikk navnet Portestua, etter en port som var satt opp her for å hindre

unødig ferdsel i området ved pakkehuset. Selve stua skal ha blitt fraktet over fjorden fra Tyrstrand-siden, og satt opp her. Nikkeltrafikken via Berget til Sandvika pågikk til Randsfjordbanen ble åpnet i 1868. Ved brygga var det anløp av dampbåten fra Sylling og her ble det lastet av varer som seinere ble rodd videre til destinasjoner langs fjorden. Husmannen i Portestua hadde ansvar for å se etter pakkehuset, og han var også én av dem som hadde jobben med å ro varene videre.



Portestua i 1950-årene. Ved trammen står Maren Porten. Stua ble revet i 1968.



1986 fra Lier, én datter Ingeborg Karin f. 1934) og Paul (1898–1916, d. 18 år gammel i spanskesyken) – se bind 4 s. 111–112.

* Peder (f. 1863).

* Mikkel (f. 1865), konfirmert 1880.⁴⁰

* Johan (f. og d. 1867), hjemmedøpt, men død før dåpens «confirmation» i kirken.

* Ole Christian (f. 1869), konfirmert 1884.

Maren Andreasdatter Næss (1864–1964), eller Maren Porten som hun helst ble kalt.

I 1865 hadde de én ku i Portestua. Anne Marie Jensdatter døde i 1873, bare 37 år gammel. I 1900 satt Paul Pedersen (60, enkemann) alene på plassen. Etter noen år fikk han seg en husholderske, Maren Andreasdatter Næss, siden kalt Maren Porten.

Maren Andreasdatter Næss (1864–1964) var datter av husmann Andreas Jensen og hustru Anne Eriksdatter på plassen Dalekjønn under Nedre Nes. Hun var ugift, og arbeidet mye rundt på gårdene på Utstranda. Rundt 1905 flyttet hun til

⁴⁰ Mikkel Paulsen var trolig far til Kaja Andersdatter Kløvigens datter, Aasta Mikkelsdatter (f. 1892 i Kristiania) – se omtale av gnr. 236/5 Kløvvika.

BARE EN SKRAL KJERREVEI

Før «chausséen» ble åpnet over Skaret og Sollihøgda i 1858, var det bare en skral kjerrevei mellom gårdene på Utstranda, og mellom Skaret og Sollihøgda bare en ridevei. Folk fra Røyse og vestsida av fjorden kom i båt til brygga ved Portestua, og gikk derfra til fots til Sandvika. Dette går fram av referatene fra en rettssak om veirett over «Porten» til Utøya i 1939.*

* «Interessant prosess om veirett ved Tyrifjorden», i Ringerikes Blad 19. april 1939 (kopi i Hole bygdarkiv).

PUKKET STEIN

Da Ringeriksveien skulle pukkes ble det jobb for mange, og Maren hugg stein like godt som de fleste mannfolk. Ellers arbeidet hun rundt på gårdene, både ute og inne, og tok gjerne kommandoen fra gårdkjerringene under slaktinga. Hun gjorde alt, renset tarmer, lagde pølser, kokte sylte og så videre. Hun var meget nøktern og utnyttet alt, noe gårdkjerringene satte stor pris på. Ellers klypte hun sauer, kardedet ull og spant garn, og strikket votter og sokker i mengdevis. I bryggepanna si nede ved fjorden vasket hun klær for hyttefolket.*

* Notat av Astrid Viktil 17. januar 1998 (kopi i Hole bygdarkiv).

«VI VIL VINNE»

Under siste krig, en sein kveld i 1941, malte tre menn «Vi Vil Vinne» tvers over Ringeriksveien i Portebakken ved Berget. De tre var brødrene Henrik og Frans Aubert, og vennen Eigil Breen. Tidlig neste morgen tok Carl Dihle flere fotografier av motivet, før de seierrisikerte ordene – som så langt er det eneste frimerkemotivet fra Ringerike – ble borte.* Fotografiene ble smuglet over til Sverige og endte som frimerkemotiv, trykt i London i 1943. Frimerket spredte budskapet «Vi Vil Vinne» i mer enn 22 millioner eksemplarer, og representerte Hjemmefronten i en frimerkeserie med motiver fra alle våpen-grener. I forbindelse med frigjøringsjubileet i 1995 ble motivet malt opp igjen. I 2001 ble det malt opp med en mer perma-

nent maling, og det ble satt opp en tavle hvor historien er fortalt på norsk og engelsk, skrevet av Ellen Aubert Hellern. Hole kommune tok ansvar for å få dette gjort, og oppgaven er i dag ivaretatt av Hole historielag. Men huset som ligger ved veien på frimerket, er borte. Den gamle Portestua ble revet i 1968.**

* Ifølge noen kilder var det tyskerne som raskt malte over motivet, men Jan Tryge Hafnor (f. 1921) i Berget mener det ble borte av seg selv i løpet av kort tid, på grunn av stor trafikk på veien.

** Tor Østlund og Fred Harald Nilssen: Ringerike på gamle frimerker, i heftet Ringerike 1997–98 s. 56–57, og info fra Marie Aubert Kleven og Ellen Aubert Hellern.



Frimerket med motivet *Vi Vil Vinne* og med *Portestua* i bakgrunnen ble trykt i 22 millioner eksemplarer i London i 1943.



Ordfører og malermester Thorleif Borgersen maler opp igjen *Vi Vil Vinne*-motiviet på Utstranda en gang rundt 1980. De andre på bildet er Hans Hafnor (til venstre) og Leif Berget.

« ... VED DEN FAGRE TYRIFJORD »

Ennå hvisker minnets sus
fra de gode gamle dager
om det lille tømmerhus
om den tid da Pål skomaker

på et lite tomtestykke
ved en fjellknaus med litt jord
ble a' Marens liv og lykke
ved den fagre Tyrifjord.*

* Henrik Aubert: Maren Porten. Et folkelivsbilde
fra Ringerike (de to siste av i alt 19 vers).



Paul Porten. De ble seinere forlovet, men giftermål ble det aldri. Da Paul døde i 1925, var det Maren som arvet ham.

Maren Porten var et arbeidsjern av de sjeldne, nøysom og nøktern i all sin ferd. Stua var kald og gisten, og en vinter fikk lensmann Erlandsen overtalt henne til å flytte til Hole gamlehjem. På våren flyttet hun hjem igjen, men ønsket seg snart tilbake til gamlehjemmet, hvor hun tilbrakte sine siste år. Maren Porten døde i 1964, fire måneder før hun ville fylt 100 år.⁴¹ Portestua ble revet noen år etter, i 1968, og ble til ved. I dag leies tomta bort til Televerket, og det står en telefonsentral der stua lå.

Iversløkka (Mortensbråten)

Iversløkka var plass under Berget, og het opprinnelig Mortensbråten. I 1865 var *Iver Engebretsen* (54, ugift) husmann med jord i Mortensbråten. Han satt alene på plassen, hadde ingen husdyr og sådde $\frac{3}{8}$ t. bygg og $\frac{1}{2}$ t. poteter. Navnet Iversløkka skriver seg trolig fra Iver Engebretsen. Navnet lever videre i veinavnet *Iverslökkveien*.

Seter

Verken Utvika, Lien eller Berget har hatt seterløkker på Krokskogen. Behovet for seter har ikke vært påtrengende, da gårdene hadde utmark like inntil gårdstunene.

Fra 1940 til 1943 var Anne Johbraaten i Utvika eier av farsgården Søndre Rudsødegården – se bind 1 s. 459–460. Da

*Maren Porten utenfor
Portestua med en ukjent
gjest.*

41 Maren Porten testamenterte en sum penger til Hole kirke.

hun solgte gården i 1943 til sin søster Oline Gommæs, holdt hun tilbake seterløkka på *Nordsetra* som hennes far, Kristian Johannessen Ruud, kjøpte fra Kroksund tidlig i 1890-årene (skjøte tinglyst 1895) for 80 kroner. Siden 1965 har Kristian Johbraaten (f. 1925) vært eier av den ubebygde løkka (gnr. 195/10) – se bind 1 s. 188.

Skog

Utvika

Utvika har i dag 250 dekar skog i to teiger: gnr. 198/7 Udvig og Øverby skog, og gnr. 233/4 Gjota.

Udvig og Øverby skog GNR. 198/7

I 1810 ble Utvika (av gammel skyld 3 skinn) delt, ved at eieren, Ole Samuelson Næss, solgte «den udvendige Deel av Oudvigens Skov og Mark» av skyld 1 ½ skinn til Ole Jørgensen Rytterager (skjøtet ble først tinglyst i 1840). I 1831 kjøpte Ole Jørgensen Rytterager også en skogteig fra Øverby. I den nye matrikkelen i 1838 ble disse to teigene slått sammen og underlagt Rytteraker. Skogen er siden delt i fem teiger – i dag gnr. 198/3 (eier Morten Gjerdrum Aasen), 198/4 (eier Hilde Øverby), 198/5 og 198/43 (Lars Johannes Fjeldstad, Hans Christian Fjeldstad og Kjetil Bye), og 198/7 (Brede Johbraaten). Sistnevnte skogteig ble kjøpt «tilbake» til Utvika av Ole Jørgensen Udvigen i 1879, og har siden tilhørt gården – se bind 1 s. 298–301. Rasteplassen på vestsida av nye E 16 ligger på grunnen til gnr. 198/7.

Gjota GNR. 233/40

I 1884 ble det fra gnr. 54/2 Sørbråten utskilt en skogparsell Gjota (gnr. 54/4 av skyld 56 øre) som ble solgt til Utvikas eier Narve Olsen Løbben. Parsellen grenser opp mot Høgstet, og i Gjota lå en låve som eieren av Nordre Høgstet, Kristian Glaserud, eide halvparten av – se gnr. 233/5 Høgstet nordre. Gjota har siden 1884 tilhørt Utvika.

Solvangstykket GNR. 198/18

Ved utskiftinga av Krokskogens Allmenning 1816–23 fikk Utvika (gammelt matrikelnr. 84) tildelt en smal teig på vestsida av Tømmerås. Teigen grenser i vest mot Utvikas hjemskog. Da Ole Jørgensen Rytterager rundt 1830 kjøpte en del

skog fra Utvika og Øverby (Udvig og Øverby skog), fulgte teiger ved Tømmerås med. Inntil 1941 var den en del av gnr. 198/5 Udvig og Øverby skog. I november 1941 ble den utskilt (gnr. 198/18 Solvangstykket) og solgt til Karl Martinsen Selte, eier av Solvang i Steinsfjerdings, og har siden tilhørt dette bruket – se bind 2 s. 635.

Lien

Lien har i dag 250 dekar produktiv skog og 50 dekar annen utmark delt i to teiger: En «hjemskog» i lia ovenfor gården (under hovedbølet gnr. 234/5), og en teig rett innenfor Krokskogbranten (gnr. 234/10 Langkastet).

Langkastet skog GNR. 234/10

I 1823 fikk Ødelien (gammelt matrikelnr. 91) tildelt en trekantet teig sør på Tømmerås. Teigen grenser i nord mot Utvikas teig, og i vest mot Krokskogbranten og Utvika/Liens hjemskog. Skogteigen tilhører fortsatt Lien.

Ødelien skog GNR. 234/6

I 1810 solgte Peder Torstensen, eier av Ødelien, en skogteig til broren Kristoffer Torstensen for 300 riksdaler. Teigen fikk løpenr. 174, seinere bnr. 6 av skyld 95 øre. I 1835 solgte Kristoffer Torstensen skogen videre til Erik Pedersen Berget, eier av Sørbråten, for 100 spesidaler. Teigen har siden tilhørt Sørbråten (eier siden 1985 Sverre Hoftun).

Berget

Berget har i dag 250 dekar produktiv skog og 50 dekar annen utmark som del av gnr. 234/2 Berget i lia ovenfor gården. Andre skogteiger som har tilhørt bruket, er:

Berget skog GNR. 234/4

I 1865 kjøpte Kristian Olsen Storøen (Ullern) en skogteig, gnr. 55/4 Ødelien skog, for 1.000 kroner av Hans Peter Eriksen, eier av gnr. 55/2 Berget. Skjøte på teigen ble først utstedt i 1881. Kristian Olsen Storøen var eier av Øvre Ullern, og da sønnen Ole Christiansen solgte Øvre Ullern til Ole Johannesen Berg i 1898 og flyttet til Nedre Ullern, beholdt han skogteigen ved Berget. Teigen er på cirka 2.000 dekar, og har siden tilhørt Nedre Ullern. Eierne av gården har drevet både skogsdrift og hellebrudd her – se bind 4 s. 38.

Eiendommer utskilt fra Utvika, Ødelien og Berget

Endeli 234/105 – UTSTRANDA 593

Opprinnelig festetomt 7 under gnr. 234/5 Lien, festet av Gunnar Børresen (f. 1900) i 1956 i 50 år mot årlig avgift 150 kroner. Han satte opp grunnmur, men solgte denne i 1958 til Haakon Myhre (1893–1967) fra Oslo, som bygde hytte her. I 1961 ble tomta utskilt fra Lien og solgt til Myhre for 1.500 kroner. Etter hans død i 1967 satt Ida Marie Myhre som eier i uskiftet bo til 1968, da hun solgte eiendommen til Torbjørg Krogdahl for 80.000 kroner. Hun solgte den videre i 1970 Terje Myklebust, som i 1973 solgte til Egil Offenberg. I 1976 solgte sistnevnte den videre til Knut Killingland (f. 1919), bosatt på Majorstua i Oslo. Han testamenterte eiendommen til Krefthforeningen, som i 1989 solgte den til Judith Carina Wesselink (f. 1971). Siden 1991 har hennes far, Bronno Wesselink (f. 1947), vært eier. Han er født og oppvokst i Holland.

Eiendommen er på 0,6 dekar. Hytte (bygd 1958) og garasje (bygd 2000).

Knatten 234/96 – UTSTRANDA 590

Opprinnelig fritidseiendom og festetomt under Utvika, med festekontrakt fra 1951 til Rolf Knudsen i 10 år mot årlig leie 125 kroner. Knudsen bygde hytte her. I 1957 ble hytta med festerett solgt til Arne Storstrøm (f. 1909) for 2.000 kroner, og seinere samme år ble en tilliggende tomt (bnr. 96) utskilt og solgt til Storstrøm. Etter hans død satt Gretha Anna Storstrøm som eier i uskiftet bo inntil 1980, da eiendommen og hytte med festerett ble solgt til Nora Jordan (f. 1932) og Alf Oddvar Omland (f. 1927) for 150.000 kroner. De solgte den videre i 1983 til Eli Lodsby (f. 1957) og Ivar Lindgård (f. 1950) for samme beløp.

I 1994 ble Nikolai Nilsen (f. 1928) fra Gran på Hadeland ny eier. Han solgte eiendommen i 2000 til Sigfrid Kjelme, som samme år solgte den videre til Øyvind Breien Furuseth (f. 1968).

Enebolig (opprinnelig hytte, bygd 1951–52, seinere påbygd).

Granli 234/9 – UTSTRANDA 478

Eiendommen ble utskilt fra Berget i 1907, og beholdt av eieren Olaf Olsen Hafnor da han solgte Berget samme år – se gnr. 234/2 Berget.

Olaf Olsen Hafnor (1873–1955) var bygdeslakter og småbruker, og drev i tillegg som tømmerfløter og veiarbeider. Han var gift med Maren Randine Sørensdatter (1868–1939) fra Sersjantløkka på Røyse, og de hadde én fosterdatter, Gunvor Victoria Johnsen (f. 1900 i Kristiania). I 1918 kjøpte de Maren Randines barndomshjem Sersjantløkka på Røyse og flyttet dit – se bind 4 s. 672. Granli solgte de til brødrene Albert Krohn Albertsen, Fritjof Oliver Albertsen og Karl Antoni Albertsen for 6.000 kroner.⁴²

I 1923 ble Granli solgt til politikonstabel Henrik Karl Junker (1873–1943) fra Oslo for 5.550 kroner. Etter hans død i 1943 ble eiendommen brukt av hans hustru Hansine Junker (1887–1967) fra Tyrstrand, datter av slakter Gullik Olsen (f. 1847) og hustru Berte Marie Toresdatter (f. 1850) på Snaketangen.

Skiftet etter Hansine Junker ble avsluttet i 1972, og eiendommen ble overtatt av datteren Lillian Guldahl f. Junker (f. 1917)⁴³ og sønnen Aage M. Junker (f. 1915) med en halvpart på hver. I 1986 overdro sistnevnte sin del til sønnen Sverre Nesje Junker (f. 1961), og i 1998 overtok Einar Henrik Guldahl den andre halvdelens etter sin mor.

Einar Henrik Guldahl (f. 1946) er oppvokst delvis på Vålerenga i Oslo, og delvis på Granli. Han er pensjonist, og i dag bosatt på eiendommen. Han har tre barn:

* Anne Berit (f. 1970), bosatt i Drøbak, samboer med Reidar Stenseth, to barn: Sondre (f. 1993) og Vetle (f. 1996).

* Jan Henrik (f. 1980).

* Per Arne (f. 1984).

Våningshus (bygd 1907), låve (1907), vognskjul (1907) og garasje (1950).

Kringsjaa 234/12 – UTSTRANDA 467

Utskilt fra Berget i 1932 og solgt til Oscar Andersen (f. 1883) for 2.500 kroner. Skjøte ble først utstedt i 1938, og salgssummen inkluderte en tilleggsparsell Vesleberget (bnr. 13) som ble kjøpt til i 1934. Oscar Andersen var vaktmester ved en skole i Bærum, og bodde i Kringsjaa med sin familie.

42 De var søsken av lærer Olaf Albertsen (f. 1880) fra Henningsvær i Nordland, som var lærer ved Sollihøgda skole 1911–19 og Hundstad skole 1919–47.

43 Hun var gift med Arne Guldahl, en nevø av bygdehistorikeren Jon Guldal på Røyse.

I 1948 solgte Oscar Andersens arvinger Osvald og Willy Andersen eiendommen (bnr. 12 og 13) for 16.000 kroner til Bernhard Bernstein, gift med Ida Berit f. Rosenberg. Etter ektepakt tinglyst 1949 skulle Kringsjaa være hennes særeie. I 1981 var det hjemmelsovergang til sønnen, Roger Bernstein (f. 1933), som samme år solgte eiendommen til Kari Anne og Kjell Ruud.

Kjell Ruud (f. 1942) fra Rakkestad er utdannet ved yrkeskolen for Hærens Våpentekniske Korps på Helgelandsmoen, og har arbeidet som teknisk inspektør i Falck Norge. Han er gift med Kari Anne Ruud f. Enerhaugen (f. 1945) fra Nes i Hole, som har vært kontordame ved Flebu Luftteknikk i Bærum. De er i dag begge pensjonister, og har to barn:

* Anne Gry (f. 1966), bosatt på Utstranda, g.m. Glenn Sawkins (f. 1955) fra Oslo, tre sønner: Didrik (f. 1991), Fredrik (f. 1994) og Niklas (f. 1998) – se gnr. 233/11 Vindolen (Utstranda 183).

* Tom Erik (f. 1967), bosatt i Grøndokka, g.m. Anne Berit Solstad (f. 1969) fra Hønefoss, to barn: Pernille (f. 1994) og Hermann (f. 1996) – se gnr. 231/13 Skautroll (Nedre Grøndokkevei 21).

Eiendommen er på 2,7 dekar. Enebolig (bygd 1945, påbygd 1981–82), garasje og tre uthus.

Breskeberget 234/65 – UTSTRANDA 465

Utskilt fra Berget i 1950 og solgt til eiernes svigersønn Henry Gullingsrud for 750 kroner.

Henry Gullingsrud (1918–2002) fra Bønsnes på Røyse giftet seg i 1949 med Karen Johanne (Mulla) Hafnor (1919–2009) fra Berget. De har fire barn:

* Sven (f. 1950), bosatt på Hamar, samboer med Siri Seim (f. 1962) fra Tynset. I tidligere ekteskap med May-Iren Eriksen (f. 1954) fra Flisa fikk han to barn: Stian (1978–2000) og Stig André (f. 1982).

* Inger Merete (f. 1952), bosatt i Sarpsborg, g.m. Sigmund Andreas Pedersen (f. 1946) fra Hobøl, tre barn: Heidi Merete (f. 1972, samboer med Birger Bache-Mathisen f. 1971, to barn: Joachim f. 1996 og Selma Louise f. 2002), Gro Hilde (f. 1973, g.m. Knut Jørgen Johansen f. 1971, én sønn Kristoffer f. 2003), og Per Marius (f. 1978, adoptert fra Indonesia).

* Kirsten (f. 1957), ugift, bosatt i Oslo.

* Ole Håvard (f. 1960), ugift, eier av Breskeberget siden 2006 – se nedenfor.

Henry Gullingsrud var kaptein/administrasjonsoffiser i Flyvåpenet med tjenestested bl.a. på Fornebu, Lutvann og sist Akershus festning. Etter at han ble pensjonist, arbeidet han i Riksrevisjonen i noen år. Karen Johanne arbeidet også i



Breskeberget i 1950.



Karen Johanne Gullingsrud f. Hafnor (1919–2009) og Henry Gullingsrud (1918–2002).

Forsvaret (lønningskontoret i Distriktskommando Viken) en periode før hun giftet seg.

Etter Henry Gullingsruds død i 2002 var Karen Johanne Gullingsrud eier inntil 2006, da hun solgte eiendommen til yngste sønn Ole Håvard Gullingsrud (f. 1960). Han er ugift, og arbeider som ekspedisjons- og transportansvarlig ved Normann Olsen Maskin AS på Vøyenenga i Bærum.

Enebolig (bygd 1950–51, siden påbygd flere ganger), og uthus. En gammel garasje ble revet i 2005.

Villbo 234/37 – UTSTRANDA 424

Utskilt fra Berget i 1941 og solgt til Jahn Andresen (f. 1909) for 500 kroner. I 1958 ble eiendommen solgt til Bertha Haug (f. 1906) for 38.000 kroner. Med i salget var en tilleggsparcell (bnr. 95), som var utskilt fra naboeiendommen (gnr. 234/36 Hylla) året i forveien. De to parsellene ble i 1974 sammenføyd til én eiendom, bnr. 37 Villbo.

Siden 1985 har Anne Lise Haug (f. 1941) vært eier.

Bentebo 234/II (BORG) – UTSTRANDA 396

Eiendommen ble utskilt fra Lien i 1919. Den stod ubebygget og tilhørte hovedbølet til 1942, da den ble solgt til Martin Melbye (f. 1890) for 17.000 kroner. Ragnhild og Martin Melbye satte opp et tømmerhus her. I 1952 solgte de eiendommen til murmester Rolf Larsen for 36.500 kroner. Etter hans død var det i 1964 hjemmelsovergang til hans kone, Kristine Larsen, som samme år solgte eiendommen til Thorleif Iversen (f. 1929) for 90.000 kroner. Den nye eieren forandret eiendommens navn til Bentebo.

Ved skjøte av 10. november 1965 solgte Iversen Bentebo til Knut Smeby (f. 1933) fra Oslo for 125.000 kroner. Han satt som eier et snaut år, og solgte i desember 1966 eiendommen til Knut Johansen for 120.000 kroner.

Knut Johansen (1936–1995) fra Kampen i Oslo var rørlegger av yrke. Sammen med svogeren Sverre Nilsen på Sollihøgda drev han rørleggerfirma. Han bodde i Bentebo sammen med sin kone, Olga Marie Johansen (seinere skilt). Knut Johansen flyttet da inn i annekset, mens hans foreldre, Ragnhild f. Thoresen (1909–1995) og Gunnar Johansen, flyttet hit fra Oslo og tok huset i bruk. Knut Johansen fikk i 1978 en sønn, Eirik Snorre, med Kjersti Jølle – se gnr. 236/130 Norheim (Nordlandsveien 9).

I 1993 ble eiendommen solgt til Hedda Bakke fra Røyse og Lars Petter Hannestad fra Vik.

Siden 1995 har Hedda Bakke (f. 1970) vært eneeier. Hun er sykepleier ved Martina Hansens Hospital i Bærum, og samboer med Julien Lucien Bernhard Sué (f. 1980) fra Frignicourt i Champagne i Frankrike. Han er utdannet konditor og arbeider i «Åpent Bakeri» i Oslo. De har to barn: Emil (f. 2003) og Emma (f. 2004).

Eiendommen er på 3,3 dekar. Enebolig (bygd 2007), stabbur (2004), garasje (2004) og anneks (ca. 1970, påbygd i 1980-årene). Det gamle tømmerhuset fra 1943 er solgt og flyttet til Telemark.

Fagerli 234/55 – UTSTRANDA 38I

Opprinnelig festetomt under Lien, med kontrakt utstedt i 1942 til eiernes sønn Gunnar Lien i 99 år mot årlig leie 5 kroner. Han bygde en mindre bolig her i 1942–43. I 1946 ble tomta (1,8 dekar) utskilt. Gunnar Lien bodde her med sin familie til han overtok gården i 1971 – se gnr. 234/5 Lien.

I 1964 ble det fra Fagerli utskilt og solgt en hyttetomt (bnr. 113). I 1971 ble det gjenværende av eiendommen solgt til Britt Abrahamsen (f. 1934) i Bærum for 140.000 kroner. Hun var eier av Teppe-Abo i Sandvika sammen med sin mann. De brukte Fagerli som fritidsbolig. Det samme gjorde Randi Halfdansen (f. 1937), som to år seinere (1973) kjøpte eiendommen for 140.000 kroner.

I 1981 ble Svein Ragnar Enerhaugen (f. 1942 i Andebu i Vestfold) ny eier av Fagerli. Han bygde på én etasje, og bosatte seg her

Huset som Gunnar Lien bygde i Fagerli i 1942–43.



med sin familie. Svein Ragnar Enerhaugen er oppvokst på Nes i Hole, og arbeider som markedskonsulent i Ringerikes Blad. Han er gift med Sølvi Saastad (f. 1948) fra Bærum, som er kontormedarbeider i Ringerike kommune. De har to barn: Anne-Marthe (f. 1983) og Jan-Ragnar (f. 1986).

Ved skjøte av 13. mars 1984 ble eiendommen solgt til Andreas Bakke (f. 1945) fra Åsbygda. Han driver egen agentur- og importforretning i møbelbransjen, etter 40 års virksomhet som møbelhandler i Hønefoss (inntil 2005 som daglig leder i Skeidar Hønefoss AS). Andreas Bakke er gift med Deborah Ann De Leon (f. 1960) fra Chicago, USA, som er avdelingsleder i Sparebank1 Ringerikes avdeling på Vik i Hole. Fra tidligere ekteskap med Toril Solheim (f. 1946) fra Hønefoss har han to døtre:

* Guro (f. 1969), bosatt i Fjordgløttveien på Røyse, samboer med Tom Ove Hannestad (f. 1966) fra Vik, to sønner: Eirik (f. 2001) og Eskil (f. 2003) – se bind 4 s. 983.

* Hedda (f. 1970), bosatt på Utstranda, samboer med Julien Sué (f. 1980) fra Frignicourt i Champagne i Frankrike, to barn: Emil (f. 2003) og Emma (f. 2004) – se gnr. 234/11 Bentebo (Utstranda 396).

Enebolig (bygd 1946, påbygd 1981–82), stabbur og garasje (2004).

Camilotte (Utsikten) 234/II6 – UTSTRANDA 368

Utskilt fra Lien i 1966 og solgt for 4.500 kroner til eierens nevø Ralf Willy Lien, som bygde enebolig på parsellen.

Ralf Willy Lien (f. 1937) er gift med Grethe Johanne Helgesen (f. 1938) fra Hønefoss, og de har to døtre:

* Susan Heidi (f. 1959), bosatt i Oslo, g.m. Rolv Torkildsen fra Bærum, to barn: Rolv André (f. 1982) og Philip Nicolay (f. 1987).

* Trine Kristin (f. 1964), bosatt i Horten, g.m. Knut Haugelisæter fra Oslo, 11 barn: Tomas (f. 1983), Kristian (f. 1984), Heidi (f. 1985), Henrik (f. 1987), Marlene (f. 1989), Lars Vegard (f. 1991), Jørgen Matias (f. 1993), Elisabeth (f. 1995), Linda Maria (f. 1996), Jens Oliver (f. 1998) og Ola Syver (f. 2002).

Ralf Lien har vært bankmann av yrke, og arbeidet i Christiania Bank- og Kreditkasse i 40 år (bl.a. som filialsjef på Årvoll og Ullevål). Grethe Johanne Lien har arbeidet ved informasjonsavdelingen ved Norges Idrettshøgskole. Familien bodde i Utsikten i to år, og flyttet da til Oslo. I 1976 ble eiendommen solgt til Torhild Svanøe (f. 1933) fra Arendal. Hun giftet seg i 1968 med Knut Darre Bersvendsen (f. 1943) fra Målselv i Troms (seinere skilt). De fikk to døtre:

* Camilla (f. 1970), bosatt i Hønefoss, samboer med Tore Snildahl fra Hønefoss, én sønn Eilert (f. 2008).

* Charlotte (f. 1975), bosatt i Oslo.

Knut Darre Bersvendsen var pilot i ARAMCO (Arabian American Oil Company). Torhild Svanøe arbeidet en kort periode på Sundvolden Hotel, og siden 20 år på Henie Onstad Kunstsenter på Høvikodden. I 2006 solgte hun eiendommen til Gregard Heje (f. 1946) fra Oslo. Han er gift med Marianne Skjølberg (f. 1951) fra Mosjøen, som er pensjonert flycabin-sjef. Han har fra tidligere fire barn: Nina (f. 1969, g.m. Jan Rutgeron), Anne Cathrine (f. 1973, g.m. Erik Wiel Delphin f.1969, to barn: Cathrine f. 2004 og Christopher f. 2006), Jørgen (f. 1983) og Andreas (f. 1986).

Eiendommen var opprinnelig på 3,6 dekar, men etter kjøp av tilleggsparseller i 1966 og 1970 er den i dag på 4 dekar. Enebolig (bygd 1967), to hytter og garasje.

Fjordgløtt 234/II2 – UTSTRANDA 358

Opprinnelig festetomt 11 under Lien, festet i 1961 av Finn Grorud i 99 år mot årlig avgift 150 kroner. Tomta var da på 1 dekar. I 1963 ble denne tomta samt en parsell på 1,8 dekar utskilt som bnr. 112 og solgt til Grorud for 11.500 kroner (skjøte utstedt i 1967). I 1973 ble det kjøpt til en tilleggsparsell på 2,1 dekar (bnr. 125), som i 1984 ble sammenføyd med bnr. 112 til én eiendom.

Etter å ha bygd på huset fra 1962, bosatte eierfamilien seg her i 1981. Finn Grorud (1926–1997) fra Fen nær Ulefoss i Telemark var utdannet anleggsgartner, og ble seinere drosje-eier i Oslo. Han giftet seg i 1950 med Anna Kristine Mamelund (1924–1994) fra Totenvika nær Skreia på Toten, som arbeidet som hushjelp, i blomsterforretning og de siste 20 yrkesaktive

Fjordgløtt i 2004. Enebolig (til venstre) ble bygd i 1994, og garasjeluthus (til høyre) i 2003.



år som ekspeditrise i Centra supermarked. De fikk én sønn, Kjell Erik (f. 1955), som ble eier av Fjordgløtt i 1995, og siden 2002 har bodd her med sin familie.

Kjell Erik Grorud (f. 1955) er salgsleder i ABB AS, og gift med Liv Fagerhøi (f. 1960) fra Hakadal, som er tidligere bankfunksjonær (i dag hjemmearbeidende). De har to døtre: Maria (f. 1988) og Malene (f. 1991).

Eiendommen ligger i et opprinnelig hellebrudd. Etter kjøp av et mindre tilleggsareal fra Lien i 2003 er den i dag på 5,1 dekar. Enebolig (bygd 1962, påbygd 1980 og 2003), ny enebolig (1994), garasje med pumpehus (1976). Et uthus fra 1963 ble revet i 2000 og erstattet av ny garasje/uthus/carport.

Furuli 234/129 – UTSTRANDA 350

Opprinnelig festetomt 13 under Lien, festet i 1963 av eierens sønn Terje Bergan Lien i 20 år mot årlig avgift 150 kroner. Han bygde enebolig her i 1967. I 1974 ble tomta utskilt og solgt til sønnen for 500 kroner.

Terje Bergan Lien (f. 1945) er gift med Karin Stensen (f. 1947), og de har to barn: Anita (f. 1969) og Tommy (f. 1971). Familien bodde i Furuli inntil 1991, da Terje overtok som eier av slektsgården – se gnr. 234/5 Lien.

Siden 1995 har Brit og Terje Edvartsen vært eiere av Furuli. Brit Edvartsen f. Tandberg (f. 1946) fra Sokna er helsesekretær ved Ringerike sykehus. Terje Edvartsen (f. 1945) vokste opp i Åsbygda, Kistefoss og Hønefoss, og er selvstendig næringsdrivende som montør. De har to barn:

* Roger (f. 1971), bosatt i Oslo, én datter Cecilie (f. 1997) fra tidligere samboerskap med Marianne Høghaug fra Veme.

* Trine (f. 1975), bosatt på Utstranda.

Eiendommen er på 4,5 dekar. Enebolig (bygd 1967–68) og garasje (1977).

Utøystua GNR. 234/7 – UTSTRANDA 347

I 1898 kjøpte Utøyas eier Jens Bratlie en parsell på fastlandet (gnr. 55/7 Utøystua av skyld 5 øre) av Ødeliens eier Johan J. Lien for 400 kroner. Her ble det bygd bestyrerbolig for Utøya.

I 1900 bodde gårdsbestyrer Martin Olsen (f. 1835, enke-mann) i Utøystua sammen med datteren Anne (f. 1870, ugift). Martin Olsen var husmannssønn fra Byerhaugen under Vestre By på Røyse, og giftet seg i 1859 med Maren Oline Jensdatter (f. 1833) fra Søndre Frokseie i Norderhov (deres eldste datter var da 4 år gammel). I 1885 bodde de i Rudsødegården. Vi kjenner fem av deres barn:

«HO ANNE»

«Bratlie kjøpte til en liten parsell inne på fastlandet, og bygde der en liten stue - Utøystua - hvor hans trofaste tjener, ho Anne, hadde sitt hjem i alle år.*

* V.V.: Utøya i Holsfjorden (Fremtiden 26. juli 1951).

* Marte Marie (1855–1933), g.m. Johannes Andreassen (1841–1900) fra Rollag i Numedal, seinere på plassen Helgerud under Øvre Vik, fire barn: Anders (f. 1877), Olava (f. 1879), Martin (f. 1882) og Johanne (f. 1884) – se bind 1 s. 85, bind 2 s. 497 og bind 3 s. 241.

* Ole (f. 1860), g. 1887 m. Berte Lagesdatter (da var han tjener på Storøya).

* Johannes (f. 1863), konfirmert 1878.

* Anton (f. 1867).

* Anne (f. 1870), ugift, ansatt på Utøya – se nedenfor.

Yngste datter, Anne Martinsdatter (f. 1870), var ugift og synes å ha etterfulgt faren som bestyrer. Hun styrte også husholdningen for eieren, Jens Bratlie, mens han oppholdt seg på Utøya.

Da Jens Bratlie solgte Utøya til Oslo og omegn faglige samorganisasjon i 1932, beholdt han Utøystua, og gav den nye eieren av øya tinglyst rett til ilandstigning på brygga, rett til fortøyning av robåt, adkomst til Ringeriksschausséen, og avgiftsfri tomt til garasje. Fire år seinere, ved skjøte av 25. juni 1936, solgte Bratlie Utøystua til Samorganisasjonen for 3.500 kroner, og eiendommen har siden tilhørt Utøya.

Wilhelm Stensbye (1896–1970) flyttet til Utøystua med sin familie i 1938–39, da han ble ansatt som vaktmester på øya. Han var gift med Karen Victoria Bergmann (1900–1982) fra Vik i Hole, og de fikk fem barn: Åse, Eva, Hans, Karin og Gunnhild. Familien bodde tidligere i Granli ved Sønsterud – se gnr. 237/6 Granli (Utstranda 758). I begynnelsen av 1950-årene ble Stensbye ansatt som vaktmester på Leangkollen i Asker. Etter å ha bodd der i noen år, bygde Karen og Wilhelm Stensbye enebolig i Jotaveien 15 – se festetomt 32 under 234/1 Utvika.

I 1954 kom Oddmar Stanwick (1913–2002) fra Sjoa i Gudbrandsdalen som ny bestyrer til Utøya, og flyttet inn i Utøystua med sin familie. Han var gift med Ragna Nyheim (1914–1993), som også var fra Sjoa. De fikk to døtre:

* Inger Nora (f. 1942), bosatt i Krokstadelva, g.m. Per Kjernli (f. 1938) fra Drammen, to barn: Heidi (f. 1962, bosatt i Drammen, én datter Vilde f. 1996 fra tidligere samboerskap med Ole Kristian Olsen f. 1961 fra Drammen), og Per Åge (f. 1966, bosatt i Drammen).

* Anne Margrethe (f. 1945), bosatt på Burud gård i Norderhov, g.m. Thorbjørn Gusgaard (f. 1942) fra Norderhov, to barn: Trude Irene (f. 1971, bosatt i Drammen, én datter Stine f. 1994 fra tidligere samboerskap med Knut Gotfred Solheim f. 1969 fra Jevnaker), og Petter Christian (f. 1973, bosatt på Tranby i Lier, g.m. Cecilie Stærfelt f. 1972 fra Oslo, tre barn: Sofie f. 1997, Martin f. 2001 og Ronja f. 2004).

Oddmar Stanwick var politisk aktiv på lokalplan og representerte Arbeiderpartiet i Hole herredsstyre. I perioder da det var mindre å gjøre på Utøya, arbeidet han i et bilfirma i Oslo. En kort periode var han også ved Oslo Lufthavn Fornebu. Ragna Stanwick arbeidet på kjøkkenet på Utøya i sommerhalvåret, når det var leire og kurs der.

Utvikenga GNR. 234/3 – UTSTRANDA 320

I 1860 ble en parsell på 10 dekar (løpenr. 172c, seinere bnr. 3) utskilt fra Utvika og solgt til Johannes Jensen Neseie for 40 spesidaler. Johannes Jensen var husmann under Nes (i 1865 på plassen Bakken), og solgte seinere samme år parsellen videre til Buskerud Amts Veivæsen for 65 spesidaler. Her ble det så oppført veivokterbolig.

I 1865 satt «Veioffsynsmand og Leilænding med Jord» Kristen Kristensen (33) her med hustru Olea Andersdatter (36) og fem barn: Oline (13), Kristian (10), Lise (7), Anne (6) og Marie (3). De hadde 1 ku, og sådde $\frac{1}{8}$ t. bygg og 3 t. poteter. I 1866 fikk de ytterligere én sønn, Nils.

Seinere i 1860-årene overtok Lars Svendsen Fjulsrudeie (1829–1878) som veioppsynsmand, og flyttet til veivokterboligen i Utvikenga med hustru Grethe Martinsdatter Rytterakereie (1839–1932).⁴⁴ De var i 1865 husmannsfolk i Skauenga under Rytteraker, og vi kjenner seks av deres barn:⁴⁵

* Maren Johanne (1863–1864), d. 1 år gammel.

* Ole (f. 1866), ugift, skomakermester, eier av Bergli ved Øverby fra 1900 – se gnr. 233/6 Bergli.

* Hans (1870–1939), fra 1903 eier av Pålerud (Rolighetsbråten) ved Sælabonn, g. 1896 m. Hanna Johansdatter (1879–1957),⁴⁶ 11 barn: Maren Johanne (f. 1896),⁴⁷ Ludvig Georg (f. 1898), Harald (f. 1902),

44 Lars Svendsen var sønn av husmann Svend Olsen Fjulsrudeie (f. 1799) og Johanne Knutsdatter (f. 1802) i Løkkepotten (under Vefsrud). Grethe Martinsdatter var «uekte» datter av Martin Hansen Moe fra Jevnaker og Ingeborg Olsdatter Rytterakereie.

45 Slektopplysninger fra Astrid Karin Natvig i Lier. Før han giftet seg, ble Lars Svendsen i 1860 utlagt som barnefar til en pike, Anne Marie, av Othilie Antonette Nilsdatter Bure (Burd). I 1883 fikk Grethe Martinsdatter, som da var enke og bodde på Guriby ved Vik, en «uekte» sønn Martin med dagarbeider Jan Olsson. Gutten døde i 1889, nær 6 år gammel.

46 Hennes foreldre var Johan Hansen Hole og Maren Herbrandsdatter Fjeld fra Modum. De bodde på en plass under Heieren på Tyristrand da Hanna ble født i 1879. Seinere bodde de forskjellige steder på Ringerike, bl.a. i Nærstad-eie og Oppen-eie, og i 1900 i Hønefoss. I bind 3 s. 92 er det feilaktig opplyst at Hanna var fra Modum. (Etter Ole Yttri.)

47 Maren Johanne var gift med Johnny Johansen og bodde seinere i Bergli – se gnr. 233/6 Bergli.

Anna (f. 1904), Sverre (f. 1908), Yngvar (f. 1910), Ole (f. 1912), Ellen (f. 1915), Kåre (f. 1918), Rolf Tidemann (f. 1920) og Esther (f. 1923) – se bind 3 s. 92–93.

* Johan (1874–1937), bosatt i Hønefoss, fra 1915 på Notodden og fra 1918 på Rjukan, g. 1901 m. Amanda Karoline Pedersdatter Kinn (1877–1963) fra Tyrstrand, fem barn: Grethe (f. 1904), Lydia (1907–1993), Paula (f. 1910), Fridtjof (f. 1912) og Viktor (f. 1915).

* Karl Ludvig (1877–1958, tvilling), bosatt i Sylling i Lier, g. 1907 m. Anna Karine Andreasdatter Rørvigen (1879–1957), fem barn:⁴⁸ Gunvor Mathilde (f. og d. 1907),⁴⁹ Gunvor Marie (1908–1996, g.m. Mauritz Pedersen 1903–1986, tre barn: Sylva f. 1932, Grete f. 1938 og Liv f. 1941),⁵⁰ Arnt Karsten (1910–1990, g.m. Karen Olsen 1902–1989, drev Heggedal bakeri, som sønnene Arne og Jan overtok, tre barn: Laila 1930–1990, Arne Kjell f. 1937, og Jan Karsten f. 1942),⁵¹ Arthur (1912–1993, g.m. Elida Muggerud 1915–2001, én datter Ellen Marie f. 1947, g.m. Tore Frank Næss, siden skilt, to barn: Kjersti og Harald), og Sverre (1916–1992, bosatt på Vestre Nøste i Lier, g.m. Ragnhild Sørli 1916–1999, én datter Astrid Karin f. 1949, g.m. Geir Natvig, ingen barn).

* Pike (f. og d. 1877, tvilling), d. rett etter fødselen.

«... EN BYMANN FIKK KJØPT DET»

«Det ble mange barn i veivokterstua, men ille ble det da far døde, sier Ola. Jeg var den eldste og bare 12 år, og ble sendt til oppfostring og i håndverkslære hos Hans Bjørnstad i Vakermoen. Omkring 1900 skulle veivokterboligen selges og jeg meldte meg som kjøper, for det var da mitt barndomshjem. Men nei - en bymann fikk kjøpt det...»*

* Ole Larsen Bergli til V.V. i avisartikkel (udatert) – kopi i Hole bygdarkiv.

Lars Svendsen døde av tæring i 1878, og Grethe Martinsdatter satt igjen med fire mindreårige barn, hvorav den yngste var bare noen måneder gammel. Den eldste, Ola, var 12 år og ble sendt til oppfostring hos skomaker Hans Bjørnstad i Vakermoen i Norderhov, hvor han begynte i skomakerlære.

I 1900 var Grethe Martinsdatter enke, og husholderske hos sin onkel, Hans Hansen Fekjær i Sørbråten, og her bodde også to av hennes sønner, Ole (f. 1866) og Karl Ludvig (f. 1877). Etter Hans Hansen Fekjærs død i 1904 flyttet Grethe til sønnen Ole i Bergli, hvor hun døde i 1932, 93 år gammel – se gnr. 233/6 Bergli.

I september 1898 ble det avholdt auksjon over «Utviken Veivogterbolig med tilliggende Jordstykke», og ved auksjons-

48 Før hun giftet seg, fikk Anna Karine Andreasdatter Rørvigen en datter Solveig Nancy (1902–1968) med arbeider Peder Oskar Olsen (f. 1878) i Kristiania. Solveig Nancy ble seinere gift med Finn Johansen (f. 1900).

49 Gunvor Mathilde ble hjemmedøpt av jordmor Sofie Øverby, men døde samme dag som hun ble født, 9. november 1907. Familien bodde da i Valtersbråten.

50 Sylva (f. 1932, g.m. Håkon Kasta, to barn: Hans og Per), Grete (f. 1938, g.m. Tormod Larsen, tre barn: Tove, Trond og Hege), og Liv (f. 1941, g.m. Knut Solberg, én datter Hanne).

51 Laila (1930–1990, g.1 m. Per Wedvik, g.2 m. Kjell Øiseth, tre barn: Tom Arne, Turid Elisabeth og Tone Marie), Arne Kjell (f. 1937, verdensmester i kombinert i Zakopane 1962, g.m. Britt Berger, tre barn: Tormod, Heidi og Vegard), og Jan Karsten (f. 1942, g.m. Solveig Fredriksen, fire barn: Eirik, Julius, Ida Cecilie og Hanne Kari).

skjøte utstedt 29. mars 1899 ble eiendommen solgt til kaptein (seinere oberst) Nils Stockfleth Darre Eckhoff og hustru Elisabeth Wilhelmine Birgitte for 1.010 kroner. I 1900 kjøpte de en tilleggsparcell på 5,5 dekar (bnr. 8 av skyld 11 øre) fra Utvika for 900 kroner. Birgitte og Nils Eckhoff var bosatt i Oslo.

Utvikenga har siden vært fritidseiendom. I 1908 overtok sønnen, Jørgen Meinich Eckhoff, som eier. Han solgte i 1917 Utvikenga (gnr. 55/3 og 8) til overrettssakfører Martin Nielsen og ingeniør Albert Kvaal for 15.000 kroner. De satt som eiere til 1940, da de solgte eiendommen videre til Astrid Gabrielsen for 10.900 kroner.

Astrid Gabrielsen f. Møllhausen (f. 1904) var gift med Trygve Bertrand Gabrielsen. De var bosatt i Oslo med sine to døtre: Aina Marie (f. 1925) og Tove (f. 1930). I april dagene 1940 kom de til Ringerike, og fikk kjennskap til at Utvikenga var til salgs via venner på Sønsterud gård. Familien satte opp et tømmerhus på eiendommen (det gamle brant i 1939), og bodde i Utvikenga under krigen. I 1945 flyttet de tilbake til Oslo, og benyttet det siden som fritidssted.

I 1971 ble Utvikenga solgt til datteren Tove Langemyr Larsen (f. 1930) og hennes mann Gunnar Langemyr Larsen (1914–2007), som da var bosatt i Oslo. I 1980 kjøpte de hus i Haug på Ringerike og flyttet dit, og gamlestua (Raustua eller «Kufortred») i Utvikenga ble da utskilt og solgt til nevøen Tore Erling Lütken – se gnr. 234/131 Rødstuenga (Utstranda 318).

I 1984 ble så det gjenværende av Utvikenga solgt til Gry Teigen (f. 1960), gift med Jens Morten Teigen. Siden 1993 eies eiendommen av Jon Andreas Hasle (f. 1945), som er bosatt i Oslo og arbeider som spesialrådgiver i stiftelsen Areopagos. Han er gift med Tove Marit Bø (f. 1946) fra Oslo, som er menighetsforvalter. De har to barn: Espen Andreas (f. 1972) og Hågen (f. 1975)

Tømmerhytte (bygd 1940),⁵² uthus (1899) og båthus (1943). Den gamle stua (trolig fra 1880-årene) brant i 1939.

Rødstuenga 234/131 – UTSTRANDA 318

Utskilt fra gnr. 234/3 Utvikenga i 1980 og solgt til Tore Erling Lütken (f. 1952) fra Oslo, nevø av Utvikengas eier Tove Langemyr Larsen. På parsellen stod en gammel stue, trolig fra 1700-tallet, som ble kalt Raustua.

52 Tømmerhytta ble laftet ved Aall-Ulefoss i Telemark, og fraktet til Utvika om natten pga. krigen.

«KUFORTRED»

Den gamle stua i Utvikenga ble kalt Raustua, men på folkemunne i bygda var den helst kjent som «Kufortred», fordi den skulle være bygd over et gammelt kutråkk. Dermed ble den til fortred (skade) for kyrne. En lappeskomaker skal ha bodd der en gang i tidligere tider.⁷

* Harsson (1995) og Tove Langemyr Larsen (f. 1930).

I 1987 ble eiendommen solgt til Jan Hvalbye (f. 1944). Han solgte den videre i 1994 til Ronny Rein Hagen (f. 1971) fra Hole, som er direktør ved Cash & Drive AS i Drammen. Ronny Rein Hagen er gift med Christel Cecilie Tiedemann Hagen (f. 1974) fra Konnerud, som arbeider med regnskap (arbeidssted Drammen). De har to barn: Victor André (f. 2003) og Adrian René (f. 2006). Ronny har fra tidligere samboerskap én datter Wenche (f. 1992).

Eiendommen er på 3,2 dekar. Våningshus (bygd 1900, eldste del skal være fra 1700-tallet, ombygd og påbygd 1984 og 2006), stall (1900), garasje (1980), vedbod (1980) og bod (1980).

Strandbo 234/69 – UTSTRANDA 315

Utskilt fra Utvika i 1952 og solgt til Kolbjørn Ruud for 2.000 kroner.

Kolbjørn Ruud (f. 1927) fra Åsenløkka i Hårumåsen er gift med Bjørg Syvaldsen (f. 1926) fra Nes i Hole.⁵³ De har én datter Mette (f. 1967) – se nedenfor.

Kolbjørn Ruud representerte Arbeiderpartiet i Hole kommunestyre 1977–79 og 1988–91. Han var lastebileier, og kjørte for Flebu Luftteknikk i Bærum. Seinere arbeidet han som lagersjef ved samme bedrift. Bjørg Ruud arbeidet i mange år på kontoret ved Elektrisk Bureau i Oslo.

Siden 2003 har datteren Mette vært eier av Strandbo. Mette Ruud (f. 1967) er ansatt i Kragstogen foreldrebarnehage i Oslo, og er samboer med Einar Bønsnes Karlsen (f. 1961) fra Røyse. Han er selvstendig næringsdrivende som maskinentreprenør, og eier av gnr. 208/3 Søhol (se bind 4 s. 96). De har to barn: Mia (f. 2006) og Marius (f. 2008).

Enebolig (bygd 1952–53), og garasje.

Solstrand 234/98 – UTSTRANDA 313

Utskilt fra Utvika i 1959 og solgt til Benjamin Sidler for 4.000 kroner.

Benjamin Sidler (1912–1979) fra Luzern i Sveits var maler av yrke. Han var gift med Ella Lorentzen (1916–2007) fra Oslo, og de fikk én datter, Vera (f. 1961) – se nedenfor. Ella hadde fra tidligere en datter, Tove (f. 1940), som i dag er bosatt i Drammen og gift med Jan Tore Andresen (f. 1939) fra Etterstad i Oslo. De har tre barn:

* Roy (f. 1959), bosatt i Lier, fra tidligere samboerskap har han én sønn, Trym (f. 1998).

53 Se gnr. 236/24 Hestebråten – Utstranda 664.

* Tom (f. 1961), bosatt på Tranby i Lier, samboer med Trude Kopperud fra Lier, to sønner: Tommy (f. 1988) og Kenneth (f. 1992).

* Janne Cecilie (f. 1968), bosatt i Sande i Vestfold, g.m. Tom Knatterud fra Drammen, tre barn: Jeanett (f. 1991), Stian og Fredrik (f. 1995, tvillinger).

I 1979 var det hjemmelsovergang til datteren Vera med boret for Ella Sidler i hennes levetid.

Vera Sidler Solheim (f. 1961) er selvstendig næringsdrivende som innehaver av Sørsetra skistue (siden januar 2007, sammen med ektemannen Tore). Hun har tidligere arbeidet i 16 år ved PM Snorre Mørck AS i Hønefoss. Hun er gift med Tore Solheim (f. 1958) fra Sollihøgda, som er daglig leder ved Sollihøgda skogforvaltning. De har tre døtre: Trine (f. 1985), Ida (f. 1987) og Mette (f. 1993). Tore Solheim har siden 1999 vært medlem av Hole kommunestyre (for Høyre). Siden 2007 har han også sittet i formannskapet.

Eiendommen er på 3 dekar. Enebolig (bygd 1959) og garasje.

Micla – FESTETOMT 40 UNDER 234/I – UTSTRANDA 311

I 1969–70 bygde T. Simonsen Plastemballasje nytt industribygg ved Utvika, på en 4,3 dekar stor tomt festet av Utvikas eier Odd Johbraaten i 99 år mot årlig avgift 2.000 kroner. Byggmester Alf Ruud reiste bygget, som ble tatt i bruk i februar 1971.

Torgny Simonsen (f. 1924) fra København startet i 1953 en liten bedrift i leide lokaler på Appendix ved Nes. Han bodde med sin familie i hovedhuset, og begynte produksjon av plastemballasje i stallen. Lokalet var 40 m² stort og startkapitalen 1.500 kroner. Det første året omsatte han for 28.250 kroner. Året etter (1954) steg omsetningen til 80.600 kroner, og da ansatte han en dame. Bedriften holdt til i stallen i Appendix til 1958, da den ble flyttet til eiendommen Lønli (Utstranda 592) et par hundre meter lenger sør. Da hadde omsetningen steget til 100.000 kroner, og ytterlige en dame ble ansatt (de to var Jenny Skovli og Signe Jørgensen). Bedriften holdt til i undertasjen her i halvannet år, og ble i 1959 flyttet til naboeiendommen Berge (tidligere Nes landhandleri og snackbaren «Blue Heaven»), som Simonsen kjøpte samme år. Her fikk han produksjonslokale på 200 m².

I 1964 hadde bedriften en omsetning på over 300.000 kroner og sju-åtte ansatte, i tillegg til eieren selv og hans kone, som hadde ansvar for kontoret. Fra 1966 ble det i tillegg leid lokaler (100 m²) på Røyse, og det ble en periode drevet begge steder. Etter kjøp av en automatisk vacuumform-maskin ble produksjonen langt mer effektiv. I 1969 vant bedriften en nor-

disk emballasjepris, og samme år en europeisk pris, begge på glassemballasje til Hadeland Glassverk.

Behovet for større plass var prekært. I 1970, da det nye industribygget ved Utvika kunne tas i bruk, var omsetningen kommet opp i nær 1 million kroner. I årene som fulgte ble det primært produsert gaveemballasje for sølv- og tinnvarer, men man hadde i tillegg suksess med flere nisjeprodukter, bl.a. ble det laget 50.–60.000 ekte, gullbelagte plastbiler av typen «Il Tempo Gigante».⁵⁴

I 1987 ble bedriften solgt til EKA Plast AS, som fortsatte virksomheten i bygget til 1988, da den ble flyttet til Stange på Hedmarken.

Torgny Simonsen kjøpte i 1984 NOVIO AS og Øvre Nes gård på Nesbru i Asker, hvor det ble drevet produksjon og kopiering av videokassetter (cirka to tredjedeler av Norges årlige forbruk). Sønnene Michael og Claus ble medeiere i 2000. NOVIO AS eies og drives i dag av Claus Simonsen. Øvre Nes gård og industribygget ved Utvika eies av Michael Simonsen.

Kikut 234/68 – UTSTRANDA 297

Utskilt fra Utvika i 1952 og solgt til Hans Stensbye for 1.800 kroner. Hans Stensbye (1928–1980) fra Nes i Hole var gift med Aud Inger Tajet (1929–2005) fra Sysle på Modum. De fikk tre barn:

* Liv Helen (f. 1955), bosatt på Vik i Hole, g.m. Lars Skotvold (f. 1958) fra Steinkjer, to sønner: Espen (f. 1985) og Petter (f. 1989).

* Berit (f. 1958), bosatt ved Utvika, g.m. Roald Solbakken (f. 1956) fra Øverbygd, én sønn Jonas (f. 1984) – se Jotaveien 15 (festetomt 32 under gnr. 234/1 Utvika).

* Erik (f. 1962), bosatt i Åsa, fra tidligere ekteskap med Marit Ellingsdatter Landrø fra Lensvika i Trøndelag har han tre barn: Gjermund (f. 1998), Jardar (f. 2001) og Maia (f. 2003).

Hans Stensbye var tømrer av yrke. Aud Inger Stensbye var utdannet barnepleier og arbeidet som det fram til hun giftet seg. Seinere arbeidet hun ved T. Simonsen Plastemballage, og med hjemmesøm for Rondane Ryggsekker.

I 1962 og 1970 ble det kjøpt to tilleggsparseller fra Utvika, og eiendommen har siden vært på 1,7 dekar.

Etter Hans Stensbyes død i 1980 satt Aud Inger Stensbye som eier i uskiftet bo inntil 2001, da eiendommen ble overtatt av de tre barna. Aud Inger Stensbye kjøpte leilighet i Viksveien 2 og

54 Disse plastbilene selges i dag for inntil 4.000 kroner pr. eks. på auksjoner.

flyttet dit. Samme år ble Kikut solgt til Camilla Nilsen. Hun solgte i august 2002 eiendommen videre til Per Albert Albertsen (f. 1955) fra Brønnøysund og Terje Johansen (f. 1957) fra Lena på Toten.

Enebolig (bygd 1957) og et mindre hus (1952–53).

GNR. 234/140 – UTSTRANDA 275

Utskilt fra Utvika i 1990 og solgt til Øyvind Magnus Magnussen (f. 1960) fra Nes i Hole. Han var i en årrekke selvstendig næringsdrivende som gulvsliper, men siden 2006 har han vært ansatt ved Tronrud Engineering AS. Han er gift med Line Kristiansen (f. 1962) fra Hønefoss, som er lærer ved Ringerike videregående skole i Hønefoss. De har fire barn: Mari (f. 1986), Guro (f. 1990), Simen (f. 1995) og Mikkel (f. 1998).

Eiendommen er på 1,1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1990–91).

Soltun 234/101 – UTSTRANDA 271

I 1950 ble det fra Utvika utskilt en parsell (bnr. 62 Furuly) som ble solgt til eiernes sønn, Kristian Johbraaten, for 7.000 kroner. Han bygde enebolig her i 1959–60, og skilte så ut eneboligen med tomt (bnr. 101 Soltun), mens resten av Furuly ble solgt som hyttetomt – se gnr. 234/62 Furuly.

Kristian Johbraaten (1925–1999) fra Utvika var møbel-snekker av yrke, og gift med Ragne Marie Ullern (1927–2007) fra Nedre Ullern på Røyse. Hun arbeidet med hjemmesøm for Rondane Ryggsekker,⁵⁵ og seinere som renholder og på kjøkkenet ved Hole sykehjem. Ragne Marie og Kristian Johbraaten fikk tre barn:

* Nils Erik (f. 1954), eier av Soltun fra 2001, samboer med Anne Vollquartz Schmeltz fra Danmark – se nedenfor.

* Aina (f. 1958), bosatt på Helgelandsmoen, én sønn Espen (f. 1989) – se bind 3 s. 691.

* Bjørn Fingar (f. 1962), bosatt i Moss. Fra tidligere samboerskap med Ragnhild Reinhof fra Asker har han én sønn, Kristoffer (f. 1985, samboer med Victoria Vikhaug, én datter Aurora f. 2007).

Etter Kristian Johbraatens død i 1999 satt Ragne Marie Johbraaten som eier i uskiftet bo inntil 2001, da hun solgte eiendommen til eldste sønn Nils Erik.

Nils Erik Johbraaten (f. 1954) er verksmester ved AS Veidekke i Bærum. Han er samboer med Anne Vollquartz

⁵⁵ Rondane Ryggsekker ble eid av Brede Vollestad fra Bærum, som var bosatt ved Øverby – se gnr. 233/29 Skrenten (Utstranda 181).

Schmeltz (f. 1965)⁵⁶ fra Løgstrup ved Viborg i Danmark, som er barnehageassistent ved Svensrud naturbarnehage i Hole.

Enebolig (bygd 1959–60) og garasje.

GNR. 234/135 – UTSTRANDA 265

Utskilt fra Utvika i 1990 og solgt til Dag Engenes (f. 1955) fra Hole, som bygde enebolig og garasje her. Dag Engenes er elektroingeniør og driver eget firma. Han har to barn: Stephen (f. 1991, fra tidligere ekteskap med Anne Marte Lervik fra Hønefoss), og Melanie (f. 1998, fra tidligere samboerskap med Merete Borgen fra Røyse).

I 1993 ble eiendommen solgt til Grethe og Vidar Røste.

Vidar Røste (f. 1946) fra Sollihøgda er maskiningeniør i NCC, og er gift med Grethe Røste f. Kristoffersen (1950) fra Hvalsmoen, som inntil 2002 var finansiell rådgiver i Storebrand (i dag uføretrygdet). De har to barn:

* Marita (f. 1970), bosatt på Pjåkerud på Tyristrand, g.m. André Johan Stensrud (f. 1968), to barn: Gina (f. 1994) og Stine (f. 1997).

* Øistein (f. 1975), bosatt i Hønefoss, g.m. Veronica Olsen (f. 1973), tre barn: Andreas (f. 2001), Katrine (f. 2004) og Lene Kristine (f. 2007).

På eiendommen bor også Vidars mor, Lilly Røste f. Larsen (f. 1918).

Eiendommen er på 1,1 dekar. Enebolig (bygd 1990–91) og garasje med utleieleilighet (1993).

Fjellby 234/15 OG 122 – JOTAVEIEN 63

I 1936 ble den tidligere husmannsplassen By utskilt fra Utvika med 1,9 dekar tomt og solgt til Lauritz Larsen for 700 kroner. Lauritz Larsen (1901–1966)⁵⁷ fra Hønefoss var gift med Margit Bogstad (1899–1939) fra Bærum. De var bosatt i Oslo, og fikk to døtre: Berit og Turi (f. 1931, tvillinger). I 1936 satte de opp en hytte (59 m²) på eiendommen. Etter Margit Larsens død i 1939 giftet Lauritz Larsen seg igjen i 1943 med Ragnhild Ambrosiussen (1910–1981) fra Horten, og de fikk én datter, Inger Marie (f. 1945).

Familien flyttet fra Oslo til Fjellby i 1942, og bodde der resten av krigen. I 1945 flyttet de tilbake til Oslo.

⁵⁶ Anne Vollquartz Schmeltz er datter av Liv f. Haglund (f. 1945) fra Hole og Jørn Vollquartz Schmeltz fra Viborg – se gnr. 198/26 Grosta (Utstranda 101).

⁵⁷ Lauritz Larsen var sønn av Marta Marie Sundøen fra Enga i Sundvollen og Karl Larsen fra Hønefoss.

I 1970 var det hjemmelovergang til Ragnhild Larsen og de tre døtrene Berit Saga, Turi Jakobsen og Inger Marie Larsen på Fjellby og en parsell på 0,5 dekar som ble utskilt samme år, bnr. 122 Larsbo. Ved skjøte av 25. september s.å. overtok Berit Saga Fjellby for 44.500 kroner, mens Turi Jakobsen overtok Larsbo (ubebygd) for 500 kroner.

Siden 1983 har Trond Johbraaten vært eier av begge eiendommene. Han fikk bruksendring til helårsbolig samme år.

Trond Johbraaten (f. 1954) er fra Utvika, og trykker av yrke. Han er gift med Evy-Sissel Gullaksen (f. 1957) fra Haramsøy, som er utdannet konditor og arbeider hos Nagell-Erichsen på Høvik i Bærum. De har ingen felles barn, men Evy-Sissel har fra tidligere én sønn, Kristian (f. 1978).

Eiendommen er på 1,9 dekar. Enebolig (opprinnelig hytte bygd 1936, påbygd 1983), gammelt uthus, og garasje (1986–87).

FESTETOMT 32 UNDER 234/I – JOTAVEIEN 15

Festet i 1957 av Karen og Wilhelm Stensbye i 50 år mot årlig avgift 100 kroner, med vannrett og rett til båt- og badeplass.

Wilhelm Stensbye (1896–1970) var fra 1920 eier av foreldrenes eiendom Granli ved Sønsterud. Han var gift med Karen Victoria Bergmann (1900–1982) fra Vik i Hole, og de fikk fem barn: Åse (f. 1924), Eva (f. 1926), Hans (f. 1928), Karin (f. 1930) og Gunnhild (f. 1932) – se gnr. 237/6 Granli (Utstranda 758).

I 1938–39 ble Wilhelm Stensbye ansatt som vaktmester på Utøya, og flyttet da til Utøystua (gnr. 234/7) med sin familie. Tidlig i 1950-årene ble han ansatt som vaktmester på Leangkollen i Asker (Norsk sjømannsforbund), og familien flyttet dit. I 1957 ønsket Karen og Wilhelm Stensbye å flytte tilbake til Hole, og de festet da tomte i Jotaveien.

I 1983 var det hjemmelovergang til arvingene (de fem barna og deres etterkommere), og sønnedatteren Berit løste samme år ut sine medarvinger og ble eier.

Berit Stensbye (f. 1958) fra Utvika er kontorfullmektig ved Ringerike sykehus, og gift med Roald Solbakken (f. 1956) fra Øverbygd i Indre Troms, som er ingeniør hos Erstad & Lekveen Oslo AS. De har én sønn Jonas (f. 1984).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1957–58, rehabilitert 1983–84).

FESTETOMT 29 UNDER GNR. 234/I – JOTAVEIEN 13

Festet i 1952 av Aage Stubberud i 10 år mot årlig avgift 100 kroner. I 1954 ble festetiden forlenget til 40 år (med virkning

fra 1952), og Stubberud satte opp hytte her. I 1956 ble det bygd enebolig, og i 1958 ble tomta utvidet mot et tillegg i den årlige festeavgiften på 25 kroner.

Aage Stubberud var gift med Elsa A.M. Stubberud, som etter hans død overtok som eier i uskiftet bo. I 1994 solgte hun hus med festerett til John Arild Brekke (f. 1963) og Anita Nordhagen (f. 1968). Siden 2001 har sistnevnte vært eneeier.

Anita Nordhagen er fra Nes på Hedmarken, og arbeider som kontorsjef ved Bautas på Lysaker. Hun har én sønn, Niklas Nordhagen Karlsmoen (f. 1989).

Enebolig (bygd 1956) og anneks (1954).

FESTETOMT 37 UNDER 234/I – JOTAVEIEN 11

Festekontrakt utstedt i 1961 til Einar Varlid i 10 år mot årlig leie 150 kroner, med rett til adkomstveg, planering av bilveg, rett til å legge vannledning fra fjorden og oppføre pumpehus samt båtrett for én båt og badeplass på felles strand.

Einar Varlid (f. 1924) fra Østre Gausdal⁵⁸ har arbeidet som lastebilsjåfør ved Defa i Bærum. Seinere var han ansatt på delageret i et bilfirma i Oslo, før han de siste yrkesaktive årene (inntil 1994) var ved veibommen på Nes i Hole. Han er gift med Aase Varlid f. Støa (f. 1927) fra Greåker i Østfold, som har arbeidet som konsulent, først ved Tinglysingen, og seinere i rundt 20 år ved Asker & Bærum herredsrett. De har én sønn Geir Aslak (f. 1963), som er bosatt i Åby i Sverige og gift med Pia Øhrling (f. 1963) fra Sverige. De har tre barn: Kristoffer (f. 1997), Aleksandra (f. 1998) og Sebastian (f. 2003).

Eiendommen er på 0,7 dekar. Enebolig (bygd 1961–62).

Hylla 234/36 – IVERSLØKKVEIEN 9

I 1941 ble tomta etter den gamle husmannsplassen Iversløkka utskilt fra Berget og solgt til Peder Aakre (f. 1911) for 5.000 kroner. Han var bosatt i Bærum, og satte opp hytte på parsellen. I 1954 ble han separert (siden skilt) fra sin hustru Eva Aakre, som da overtok eiendommen. Hun giftet seg igjen i 1962 med Tore Jensen.

I 1980 ble eiendommen solgt til Randi og Arvid Spildrejorde for 660.000 kroner. De bygde enebolig her i 1981–82. I 1986 overtok Arvid Spildrejorde som eneeier.

Arvid Spildrejorde (f. 1941) fra Gol i Hallingdal har vært grossist innen pølsevarer, og innehaver av flere pølsekiosker i

58 Einar Varlid er bror av Gudrun Varlid (1923–2005), som i 1950 giftet seg med Odd Ruud Johbraaten (f. 1923) i Utvika.

Oslo under navnet Golsbua. I 1999 solgte han eiendommen til Lilian Margareta Dyrhaug og flyttet til Gol (bor i Gambia i Afrika om vinteren).

Lilian Margareta Dyrhaug er bosatt i Bærum, og eiendommen i Iversløkkveien bebos av hennes to døtre:

* Gunn Margareta Ross f. Dyrhaug (f. 1947), frisør/kunstner/uføretrygdet.

* Brit Margareta Dyrhaug (f. 1954), rosemåler/uføretrygdet, samboer med Pål Kristian Knudsen (f. 1947) fra Oslo, som er fyringstekniker og selvstendig næringsdrivende (innehaver av Plus Service).

Enebolig (bygd 1981–82), garasje (1982), hytte (1941–42) og stabbur.

Tyriknatten 234/28 – IVERSLØKKVEIEN 7

Utskilt fra Berget i 1940 og solgt til Sander Kinneberg (f. 1907) for 1.500 kroner. I 1956 overtok Hanna Kinneberg (f. 1911) eiendommen for 750 kroner. Den ubebygde parsellen ble i 1964 solgt til Kjell Thorsby (f. 1931) for 7.000 kroner. Han satte opp hus her i 1966.

Etter Kjell Thorsbys død i 1989 satt hans hustru Anne Thorsby (f. 1939) som eier i uskiftet bo, inntil hun solgte eiendommen i 1996 til Rita Haug Hovind og Espen Hovind.

Rita Haug Hovind (f. 1966) fra Stabekk i Bærum er regnskapsmedarbeider, og gift med Espen Hovind (f. 1964) fra Dønski i Bærum, som er kundebehandler. De har to barn: Maria (f. 1997) og Scott Magnus (f. 1999).

Enebolig (bygd 1966, påbygd 2007) og anneks (1983).

Bellahøy 234/75 – HELLEVEIEN 9

Opprinnelig festetomt 6 under gnr. 234/5 Lien, festet i 1946 til Leif Sternberg Holm (f. 1898) i 50 år mot årlig leie 100 kroner. Han bygde hytte og anneks på parsellen. I 1953 ble tomta utskilt og solgt til Sternberg Holm for 900 kroner. I 1963 solgte hans enke, Bergljot Holm, eiendommen til Laila Røhne f. Amundsen og Ambjørg Amundsen for 50.000 kroner. De to var søstre, og Laila og hennes mann Christoffer Røhne bygde på hytta til enebolig, mens Ambjørg (ugift og bosatt i Oslo) brukte annekset. I 1975 solgte sistnevnte sin halvpart av Bellahøy til Laila Røhne, som dermed var eneeier.

Laila Røhne f. Amundsen (1913-2003) fra Oslo arbeidet med forsikringer i NBBL (Norske Boligbyggelag). Hun var gift med Christoffer Røhne (1904-1979) fra Bærums verk, som var redaktør av bladet Forbrukeren (under NKL). De fikk to barn:

* Jo (f. 1949), bosatt i Haugsbygd, g.m. Ann Lisbeth Øverby (f. 1960) fra Snarøya i Bærum (ingen felles barn). Jo har fra tidligere ekteskap med Liv Christensen fra Alta to barn: Jannicke (f. 1976, g.m. Atle Stubberud, to barn: Hannah f. 2008 og Sigurd f. 2005), og Christoffer (f. 1979).

* Liv (f. 1953), bosatt i Bærum.

Ved skjøte av 23. juni 1976 ble eiendommen solgt til Anne Lise Norheim (f. 1947, apoteker) fra Ask og Jan Winther (f. 1946, lektor) fra Bærum. I 1998 flyttet de til Nesbyen i Hallingdal, og solgte Bellahøy til Torun Kjærnsmo Guldal og Gunnar Guldal.

Torun Kjærnsmo Guldal (f. 1960) fra Oslo arbeider i et inkassoselskap. Hun er gift med Gunnar Guldal (f. 1965) fra Røyse, som er ansatt i DnB/Nor på Aker brygge i Oslo.

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (opprinnelig hytte bygd 1953-54, påbygd 1963) og anneks (1953-54).

Viglenstad 234/II4 – HELLEVEIEN 5

Utskilt i 1965 fra bnr. 53 Tunheim (Helleveien 3) og solgt til eiernes datter Vigdis for 4.000 kroner. Tomta var opprinnelig på 1,1 dekar. I 1976 ble en parsell på 8,6 dekar (bnr. 130 Viglenstad II) utskilt fra Tunheim og lagt til, slik at Viglenstad i dag er på 9,7 dekar.

Vigdis Hurum f. Lysne (f. 1946) har arbeidet som kontorsekretær i Bærum og omsorgsarbeider, og har i dag omsorgen for sin handicappede bror Tom Vidar (f. 1948). Hun giftet seg i 1967 med Helge Lennart Hurum (f. 1940) fra Dalsbråten i Hønefoss, som var konsulent i Forsvaret (i dag pensjonist). De har to barn:

* Knut Helge (f. 1969), ugift, bosatt i Tromsø.

* Lindis (f. 1972), ugift, bosatt i Oslo.

Enebolig (bygd 1967) og garasje (1983).

Tunheim 234/53 – HELLEVEIEN 3

Opprinnelig festetomt 5 under Lien, festet i 1942 av gårdens eier Johannes Lien til datter Liv Lysne f. Lien i 99 år mot årlig leie 5 kroner. Tomta var opprinnelig på ½ mål, og ble i 1946 utskilt fra Lien og skjøtet over til Liv og Per Lysne. I 1951 ble det lagt til en tilleggsparsell (bnr. 67 Tunheim II). Fra denne parsellen ble det i 1964 utskilt en tomt på 1 dekar som ble overdratt til sønnen, Kjell Lysne (Tunheim II bnr. 115).

Liv Lysne f. Lien (1911–2001) var gift med Per Lysne (1907–1995) fra Rykkinn i Bærum (hans foreldre var fra Sogn). Han var tømrer av yrke, og satte opp en rekke hytter på Utstranda. I 1948 begynte han i SAS som snekker ved Oslo Lufthavn Fornebu, og ble seinere leder av vedlikeholdsavdelingen der fram til han ble pensjonist i 1974. Liv og Per Lysne fikk tre barn:

* Kjell (f. 1940), eier av Tunheim fra 1978, to barn: Anders og Christian (tvillinger, f. 1981) – se nedenfor.

* Vigdis (f. 1946), bosatt på Utstranda, g.m. Helge Lennart Hurum (f. 1940), to barn: Knut Helge (f. 1969) og Lindis (f. 1972) – se gnr. 234/114 Viglenstad (Helleveien 5).

* Tom Vidar (f. 1948), ugift, bosatt i Tunheim.

I 1965 ble det utskilt en tomt på 1,1 dekar (bnr. 114 Viglenstad) som ble solgt til eiernes datter Vigdis for 4.000 kroner. I 1976 ble en parsell på 9 dekar (bnr. 130 Viglenstad II) utskilt og lagt til sistnevnte eiendom – se gnr. 114 Viglenstad (Helleveien 5).

I 1978 ble Tunheim solgt til eldste sønn, Kjell Lysne, med bruks- og borettil foreldrene i deres levetid samt vederlagsfri borettil for kjøperens bror, Tom Vidar Lysne, så lenge foreldrene bor på eiendommen.

Kjell Lysne (f. 1940) er selvstendig næringsdrivende, og har to barn fra tidligere ekteskap: Anders og Christian (tvillinger, f. 1981).

Enebolig (bygd 1942–43), påbygd 2. etasje i 1984. Eierens bror, Tom Vidar Lysne (f. 1948), bor i underetasjen.

Fritidseiendommer under gnr. 234 Utvika – se side 967.

SENKET «BLÜCHER»

I april dagene 1940 var Per Lysne nøytralitetsvakt på Oscarsborg festning ved Drøbak. Der var han med som mannskap på kanonen «Moses», og var med og senket krysseren «Blücher» natt til 9. april.



Utøya GNR. 235 (56)

Utøya ligger vakkert til utenfor Utvika. Storøya til venstre i bakgrunnen.

© Fotograf Siri Berrefjord

Utøya ligger i Tyrifjorden sør for Storøya, og utenfor Utvika, atskilt fra fastlandet med et 600 meter bredt sund. Forleddet *Ut-* forteller om noe som ligger avsides, som en utkant, og øya ligger da også lengst ut i Tyrifjorden.⁵⁹ Det er usikkert om øya var bosatt i middelalderen. Utøya var krongods (tilhørte kongen) i 1577, og ble brukt under gårder på Røyse «langt opp mot vår tid».⁶⁰

Eiere og brukere før 1800

I 1618 er nevnt PER UDØEN, og i 1624 OLA UDØEN, men han var trolig den Ola som samme år var bygselmann i Utvika. Utøya ble skyldsatt rundt 1626 (1 skinn). I 1626–27 lå øya øde, men brukeren hørte rimeligvis hjemme på en annen gård.⁶¹

59 NGV s. 13 og Harsson (1995). «Oftere forekommende Navn på Øer, der ligger langt tilhavs» (NGV).

60 Halvorsen 1954, s. 11.

61 Halvorsen 1960, s. 15.

Fra 1628 var det sogneprest KNUT MADSEN LUND («Herr Knut») som hadde inntektene av Utøya, og etter hans død i 1633 ble de ifølge futeregnskapene overtatt av hans enke, MAREN NILSDATTER («Maren Hr. Knuts»). I 1643 utstedte så fogd Wilhelm Garmann bygselseddel på Utøya (1 skinn) til Maren Nilsdatter og Knut Madsens Lund svigersønn, MATHIAS SASS, som betalte 1 daler i årlig bygselavgift. Mathias Sass (f. ca. 1609) var gift med KAREN LUND (hans andre ekte-skap), og var fra tidlig i 1640-årene også bruker av Helgeland på Røyse. Han var også en aktiv trelasthandler og drev sagbruk i Skjærdalen – se bind 3 s. 591 ff.

I prestemanntallene 1664 og 1666 er det ikke registrert noen bosatt på Utøya. Ved jordegodsoppbydelse på bygdetinget på Hønen 13. februar 1666 ble det solgt en del krongods på Ringerike, deriblant Utøya (2 skinn med bygsel) til CLAU TRONDSEN på Bragernes for 22 riksdaler. Claus Trondsen utstedte i 1671 bygselseddel til ANDERS RUUD.

Seinere i 1670-årene må øya ha kommet i assessor HENRIK HOLDTS eie. Ved skjøte utstedt på Bragernes 25. juli 1684 solgte hans enke RANDI ENGBRETSDATTER øya til tidligere fogd CHRISTEN CHRISTENSEN. I 1693 utstedte Christensen pantebrev til fogd Kurt Coldevin i Gudbrandsdalen på Kroksund med underliggende ødegård (av skyld 1 fjerding) samt «den plads Lien skyldende 1 skinn, item Utøya 2 skinn».⁶²

Fra 1694 og i hvert fall til 1708 var Christen Tronsen bruker i Utvika, og i samme periode het brukeren av Utøya også Christen. Det var nok samme person, dvs. at Utøya da ble drevet sammen med Utvika.

I 1699 var Christen Udøen med og utstyrte en soldat, Dominicus Jørgensen Post (36 år gammel, dragon) sammen med 10 øvrige brukere (Fjulsrud, Lille Hundstad samt fem finne-plasser på Krokskogen og tre bruk på Tyrstrand). Samme år utstyrte Christen Udvig soldaten Ole Torgersen Øverby (34), sammen med sju andre brukere på østsida av fjorden samt Fekjær.

Ved skjøte av 6. juni 1707 solgte Christen Christensen Kroksund og Utøya til sin svigersønn HENRIK LUTH for 150 riksdaler. Luth solgte Utøya videre i 1710 til sin svoger, prokurator ANDERS CHRISTENSEN på Frøyshov, som i 1724 lånte penger av løytnant Christian Bruse mot pant i eiendommen. Ved skjøte av 24. oktober 1738 solgte Anders Christensen øya til sønnen Jørgen Andersen Nachschow og svigersønnen Jacob

62 Tingbok Ringerike 1693, s. 39.

Utøya høsten 2008. I bakgrunnen ser vi Frognøya utenfor Røyslandet. Tangen som stikker ut til høyre er Geitøya.
© Fotograf Siri Berrefjord



Henriksen Luth for 98 riksdaler.⁶³ I 1743 solgte sistnevnte «Udøen, den halve Part» for 50 riksdaler til Nachschow, som dermed ble eeneier.

JØRGEN ANDERSEN NACHSCHOW (1701–1779) var gift med ANNA DOROTHEA LUTH (sju barn), og var fra 1729 eier av Nordre Frøyshov. Etter Anna Dorotheas død i 1739 giftet Nachschow seg igjen i 1744 med KAREN SOPHIE SEHESTED, enke etter Nils Arctander, og ble dermed også eier av Storøya og Rytteraker.

I 1723 var Utøya (matrikelnr. 88 av skyld 2 skinn) ifølge skattematelistene ubebodd, men av kirkebøkene går det fram at PEDER ERIKSEN (ca. 1690–1776) fra 1717 til 1728 fikk døpt seks barn i Hole kirke, og ved de fire som ble født mellom 1721 og 1728 ble han kalt Peder Eriksen Udøen. Han var gift med MARTE OLSDATTER (ca. 1691–1787), og vi kjenner i alt sju av deres barn:⁶⁴

63 Løytnant (seinere kaptein) Christian Bruse (d. 1737) bodde tidlig i 1720-årene på Solberg på Tyrstrand, og var da (ifølge Grans bok om Poul Pedersen Putten og hans slekt) eier av Skamarka og Utøya. Han ble i 1713 kornett Ole Ramus' banemann. Det er ikke tinglyst noe skjøte til Bruse vedrørende Utøya, men 31. mars 1738 «transporterte» hans enke Karen 98 riksdaler i Utøya til Jørgen Nachschow.

64 Slektsopplysninger fra Ole Yttri. I kirkebøkene fra 1716 er kun fedrenes navn nevnt ved barndåp, og gårdsnavn er også utelatt i de fleste tilfellene. En Peder Eriksen dømte datteren Marthe i 1728, men han må nødvendigvis være en annen, da Peder Eriksen Udøen dømte en sønn (Nils) litt senere samme år. I 1734 dømte en Peder Eriksen tvillingene Kirsti og Marthe, og det er uvisst om det er Peder Eriksen Udøen eller den andre og ukjente Peder Eriksen som var far til tvillingene. Det er tvilsomt om de vokste opp.

* Hans (f. 1717), seinere bruker av Steinsetra, g. 1779 m. Ingjerd Knutsdatter – se gnr. 229 Steinsetra.

* Gjertrud (f. 1719).

* Erik (1721–1772), g. 1750 m. Gunhild Nilsdatter (1728–1774),⁶⁵ i 1750 på Bjørnstad, seinere i Løkeneie, Steinseie og fra tidlig i 1760-årene brukere på Herøya (da under Lore), vi kjenner sju av deres barn: Ole (f. 1751), Nils (f. 1753), Marte (f. 1755), Peder (f. 1759, seinere Sonerud og Utvika), Ole (f. 1764), Iver (f. 1765) og Hans (f. 1768).

* Ole (f. 1723).

* Torger (f. 1726).

* Nils (1728–1790), g. 1755 m. Marte Toresdatter (ca. 1723–1773), de bodde i 1756 på Storøya, i 1762 i Lårvikeie, i 1776 i Steinsetra, og i 1770-årene på Mattisplassen på Krokskogen, av barn kjenner vi: Anne (f. 1756) og Randi (f. 1762).

* Borghild (f. 1731),⁶⁶ g. 1764 m. Knut Olsen Sandvigen fra Norderhov, fra 1766 brukere av Brastad og øvre Skurengen, og i 1790-årene eiere av Paalsrud (i Vegårdsfjerdings).

I 1723 ble det høstet 8 lass høy årlig på Utøya. I 1727 var både Utvika og Utøya skattlagt som «rydningsplasser», og det synes å ha vært hus på øya i disse årene (fram til rundt 1740).

Marte Olsdatter og Peder Eriksen flyttet trolig fra Utøya en gang i 1730-årene. Da datteren Borghild ble konfirmert i 1747, bodde de i Steinsetra, hvor de også var i 1762 – se gnr. 229 Steinsetra.

I 1755 bygslet Jørgen Nachschow Utøya til CHRISTEN GULBRANDSEN LIEN (ca. 1710–1788). Han var fra Libakke på Røyse, og fra rundt 1752 bruker av Ødelien (Lien). I 1762 satt Christen Gulbrandsen ifølge skattemanntallet på en plass under Storøya (trolig Utøya) med sin andre hustru BERTE TORESDATTER (ca. 1704–1792) og datteren Margrethe.⁶⁷ Christen Gulbrandsen døde i 1788, 78 år gammel, og bosted ifølge kirkeboka var da Rytteraker – se omtale av Ødelien (Lien) og bind 3 s. 68–69.

Utøya var «proprietærgods» under Storøya inntil 1800. Etter Jørgen Nachschows død i 1779 overtok stesønnen HOLGER ARCTANDER godset, men andre arvinger gjorde krav på eiendommene, og dermed fulgte en odelsrettsak som varte helt til 1797. Her ble Utøya, «hvorpaa der ikke findes Bygninger», taksert til 300 riksdaler – se bind 1 s. 260–262.

65 Gunhild Nilsdatter var født utenfor ekteskap av Boel Ellevsdatter og Nils Andersen. Boel Ellevsdatter bodde i 1762 hos datter og svigersønn på Herøya.

66 Ved Borghilds dåp i 1732 har presten i kirkeboka skrevet «Peder Olsens barn Borile», men det er sannsynligvis feilskrift.

67 Kun personer over 12 år er nevnt i skattemanntallet 1762.

«SMAAKREATURES

GRÆSNING»

«Udøen ligger strax derved i Holsfjorden, som og er skyldsæt, og tjener ej, heller til andet end Smaakreatures Græsning», skrev fogd Iver Wiel i 1743.*

* Wiel (1743), s. 135.

Eiere etter 1800

I 1800 solgte Christopher Gram og Jørgen Walter Utøya til OLE SVENSEN POMMERN for 550 riksdaler. I 1806 tok Jørgen Nachshows oldebarn NILS CHRISTOPHERSEN ROBARTH⁶⁸ øya igjen på odde for 550 riksdaler. Han satt som eier inntil 1811, da han solgte den til pastor ANDREAS HOFGAARD for 800 riksdaler. Som det øvrige «gamle» Storøya-godset var Utøya i denne perioden gjenstand for flere odessøksmål, og ved «Odelsudkastelsesforretning» av 3. mars 1819 ble prokurator NILS ARCTANDER, eier av Nordre Bjørke på Ask og sønn av Storøyas tidligere eier Holger Arctander, ny eier av Utøya. I 1826 lånte han 400 spesidaler i Norges Bank mot pant i Utøya og gården Gaasefet på Ask.

Ved auksjon i prokurator Arctanders bo i 1829 ble Utøya kjøpt av JØRGEN PEDERSEN SØRBRÅTEN (BERGET) for 220 spesidaler. Samtidig ble fem av øyene i Steinsfjorden, som etter Krokskogens utskifting 1816–23 ble lagt til Utøya, solgt til Iver Iversen Løken for 102 spesidaler (skylddelingsforretning ble først avholdt og skjøter tinglyst i 1839) – se nedenfor (gnr. 56/2).

Ved skjøte av 2. januar 1840 solgte Jørgen Pedersen Utøya til broren ERIK PEDERSEN BERGET for 300 spesidaler. Etter den nye matrikkelen i 1838 var Erik Pedersen allerede da eier av løpenr. 175 Utøya (samt løpenr. 171b Sørbråten, 172b Berget og 174 Ødelien skog), så salget hadde nok skjedd tidligere.

68 Sønn av Christopher Robarth, som var sønn av Nachshows datter Henrika og hennes mann Ole Robarth.

Hovedbygningen på Utøya først i 1940-årene. Kokka og kjøkkenjentene i forgrunnen til høyre.



I 1850 overtok sønnen HANS PETER ERIKSEN BERGET farens tidligere eiendommer, og ved skjøte av 23. august 1867 solgte han Utøya til et triumvirat bestående av de to Christiania-kjøpmennene GUNERIUS OG J.P. PETTERSEN samt W. WIDMOSE WOOLMORE fra England for ukjent kjøpesum. De satte opp et feriehus på øya. De tre satt som eiere til 1893, da Utøya ble solgt til ekspedisjonssekretær J.K.M. Bratlie for 7.000 kroner.

I denne perioden var det forpaktere som drev gårdsbruket på øya. Fra rundt 1873 var Anders Andersen Haglund (f. 1830 i Värmland, Sverige) forpakter. I 1875 satt han på Utøya med hustru Anne Johannesdatter (f. 1844) og én sønn Gudmund (f. 1873). De hadde besøk av konas søster, Karen Johannesdatter (f. 1849, ugift), som til vanlig var bosatt på Koksrud i Hole. På øya var det da 3 kyr, 1 kalv og 2 sauer, og årlig utsæd var $\frac{3}{4}$ t. rug og 2 t. poteter.

Anne Johannesdatter og Anders Andersen Haglund bodde på Utøya inntil de ble eiere av bruket Bråten på Utstranda i 1889 – se gnr. 198/6 Bråten (Haglund).

JENS KRISTIAN MEINICH BRATLIE (1856–1939) var født i Nordre Land, utdannet jurist og offiser, og fra 1889 ekspedisjonssekretær (dvs. ekspedisjonssjef) i Forsvarsdepartementet. I 1898 ble han utnevnt til generalkrigskommisær, en stilling han hadde til 1929. Bratlie representerte Høyre på Stortinget (innvalgt fra Kristiania) 1900–12 og 1916–18, var formann i Høyre 1911–19, odelstingspresident 1906–09, stortingspresident 1910–12, og statsminister 1912–13. Han var ugift, og brukte Utøya som feriested.

I 1898 kjøpte Jens Bratlie en parsell på fastlandet, gnr. 55/7 Utøystua av skyld 5 øre, av Ødeliens eier Johan J. Lien for 400 kroner.

SVERIGE-VENN

Jens Bratlie var positiv til unionen med Sverige, og stod på god fot med kronprins Gustaf. Kontakten mellom kronprinsen og Bratlie ble etablert ved deres felles venn, hoffjegermester og skipsreder Thomas Fearnley, og varte fram til 1905. Så vel Bratlie som Fearnley hørte til de kretser som mente at unionen var en styrke for vårt folk, spesielt gjaldt dette i forsvarspolitikken. Som stortingsmann var Bratlie formann i militærkomiteen og øvde avgjørende innflytelse på hærordningen av 1909.*

* Gunnar Christie Wasberg i Norsk Biografisk Leksikon, s. 440–441.

«... JEVNSIDES DYRE VAA»

«Det var i Stortinget i 1911 (...) I presidentstolen satt den gang generalkrigskommisær Jens Meinich Bratlie, Høires fører og representant for Uranienborg kreds. Han var virkelig en personlighet. Minnes vi ham ikke fra rutebilen til Ringerike - han var på tur op til sitt sommer-domicil, Utøya. Stor og røslig satt han med solide støvler, et markant ansikt. Jeg krøp sammen ved hans side og følte mig jevn-sides Dyre Vaa, som var så sikker og stø som et fjell».*

* V.V.: «Erindringer og refleksjoner», udatert avisartikkel (kopi i Hole bygdearkiv).

MORGENFUGL

Jens Bratlie var formann i Høyre 1911–19 og statsminister 1912–13. Hans arbeidsevne var legendarisk. Da Høyres generalsekretær Harald Gram ønsket regelmessig daglige møter om aktuelle saker, foreslo Bratlie klokka halv seks om morgenen!



Gunnar Disenaen fra Oslo og Akershus faglige samorganisasjon fortøyer båten på Utøya sist i 1940-årene.



Fra Utøya sist i 1940-årene. I midten sitter Gunnar Disenaen fra Oslo og Akershus faglige samorganisasjon, og til høyre Wilhelm Stensby (1896–1970), som fra 1938 var vaktmester, sundkar og gårdskar på Utøya. Mannen til venstre er ukjent.

Ved skjøte av 16. desember 1932 solgte Jens Bratlie Utøya til Oslo og omegns faglige samorganisasjon for 28.000 kroner, hvorav 12.000 kroner kontant. Av resterende kjøpesum var 8.000 kroner offentlig lån og 8.000 kroner lån fra selger til kjøper mot pant i eiendommen.

Samorg i Oslo ønsket å bruke Utøya som feriested for arbeiderbarn fra hovedstaden, og det skulle «visstnok være meningen å bygge en del».⁶⁹ Da konsesjonsøknaden ble behandlet i Hole herredsstyre 5. mai 1933, gikk herredsstyret imot konsesjon med stemmetallene 10–4. Flertallet la til grunn at «kommunen trenger de skatteobjekter som finnes. Lignende foretagender her i Hole har nemlig påberopt sig å være skattefrie». Men i herredsstyremøte 23. august s.å. ble det opplyst at Landbruksdepartementet hadde gitt konsesjon.⁷⁰

Fra rundt 1938 ble det drevet sommerleire for barn på Utøya, i regi av Samorg. Under krigen overtok NS, som drev leirvirksomhet på øya.

I 1936 solgte Bratli også Utøystua på fastlandet til Samorganisasjonen for 3.500 kroner, og Utøystua har siden hatt samme eier som Utøya.

I 1950 utstedte Oslo og Akershus faglige samorganisasjon⁷¹ gaveskjøte på Utøya og Utøystua til Arbeidernes Ungdomsfylking (AUF), uten annet vederlag enn overtagelse av pantegjeld på 8.000 kroner. I skjøtet var nedfelt forbud mot salg og pantsettelse uten givers samtykke, og så lenge AUF var eier, skulle forvaltning og drift av eiendommene kontrolleres av en komite på fem medlemmer, hvor Det norske

⁶⁹ Ringerikes Blad 7. februar 1933.

⁷⁰ Fra Hole herredsstyres protokoller.

⁷¹ Tidligere Oslo og omegns faglige samorganisasjon.



Utøya i 1963. Båten ligger ved brygga. I bakgrunnen Frognøya (til venstre) og Geitøya. Foto: Widerøe's Flyveselskap AS

Arbeiderparti, AUF, Oslo og Akershus faglige samorganisasjon og Arbeidernes faglige landsorganisasjon (LO) skulle oppnevne ett medlem hver. Oslo og Akershus faglige samorganisasjon skulle ha rett til fri bruk av hovedbygningen på øya til møter og opphold i anledning forelesninger o.l.

AUF har siden vært eier av Utøya. Hver sommer har øya i Tyrifjorden vært åsted for AUF's sommerleir, hvor ungdommer og tillitsmenn i forrige århundres statsbærende parti har tilegnet seg kunnskap og møtt partifeller i «feriemodus». Når AUF har sommerleir her, kan det være inntil 100 mennesker i jobb. I 1959 var totalt 2.500 mennesker på øya under en nordisk sommerleir. Etter 1991 er 1.200 mennesker det meste som har vært her samtidig. Innendørs sengeplass er det til 100, mens de øvrige sover i telt.

Hovedhusets eldste del er fra sist i 1860-årene (seinere på-bygd). Øvrige bygninger er låve og stabbur, og to bygninger som er oppført i forbindelse med kurs- og leirvirksomheten: Skolestua ligger ved Bolsjevika på sørenden av øya, og ble bygd som kurslokale sist i 1940-årene av gamle brakker som tyskerne brukte under veiarbeid på Utstranda under krigen. Den er i dag overnattingsbygg, mens Kafeybygget (bygd i 1930-årene med sovesaler) seinere er ombygd til kurslokale, spisesal og kjøkken.

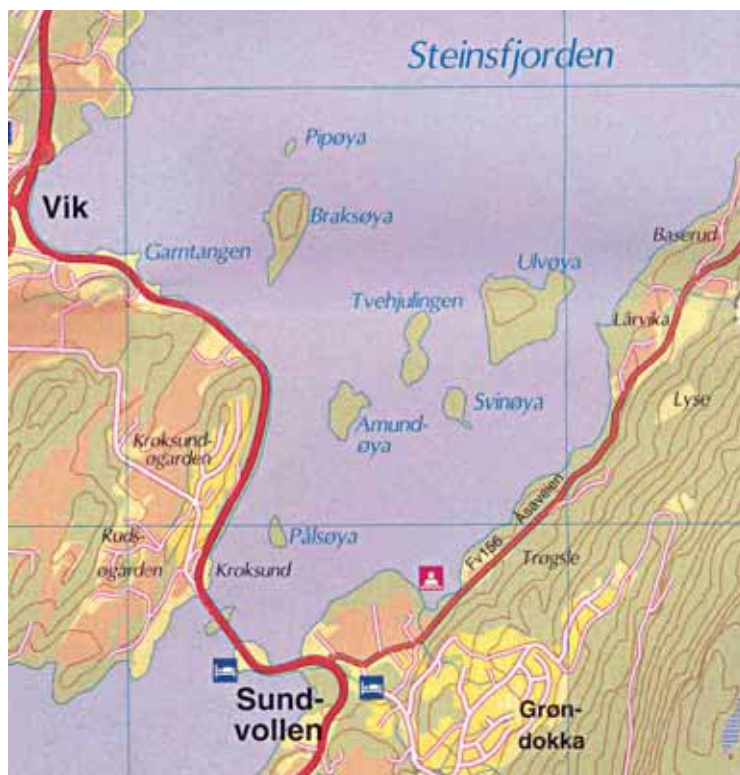
Siden 1991 er Monica Elisabeth Bøsei (f. 1966) fra Oslo daglig leder på Utøya, mens hennes samboer Jon Olsen (f. 1964) fra Askim er driftsleder. De er bosatt i Klokkerlia ved Elstangen.

«HVERT VÆRELSE ER FORSYNT MED KLÆSSKAP»

Utøya var i 1933 på «150 mål, skogbevakset, med innmark utlignet til 5 kuer. På eiendommen er det et våningshus på 1 ½ etasje med lyse kjellere under hele bygningen. I 1. etasje er det to store stuer og et mindre værelse og kjøkken, stor innelukket veranda mot syd og en åpen veranda mot øst. I 2. etasje er det fire rum, hvorav et med veranda mot syd. Hvert værelse er forsynt med klæsskap. Foruten våningshuset er det stabbur, som er innredet som beboelsesrum. Det er fire rum i 1. etasje og et stort rum i 2. etasje. Til vannforsyning er innlagt pumpe. Alt er pent og godt vedlikeholdt.»*

* V.V.: Avisartikkel i Fremtiden 14. februar 1933 (kopi i Hole bygdarkiv).

Øyene i Steinsfjorden var gammel allmenning. Da Krokskogen Allmenning ble skiftet 1816–23, ble øyene (med unntak av Sundøya og Herøya) tillagt Utøya. I dag er øyene i privat eie, med unntak av Påløya, Grisøya (Svinøya) og Tvehjulingen, som eies av Hole kommune.



Øyene i Steinsfjorden

LØPENR. 172B (SEINERE GNR. 56/2)

Da Krokskogens allmenning ble utskiftet 1816–23, ble øyene i Steinsfjorden (med unntak av Sundøya og Herøya) tillagt Utøya i Tyrifjorden. Utøya ble da eid av prokurator Nils Arctander på Nordre Bjørke på Ask. Ved auksjon i Arctanders bo i 1829 ble Utøya solgt til Jørgen Pedersen Sørbråten (Berget), mens «Ulvøen, Bragsøen med flere smaaøer i Steinsfjorden» ble solgt til Iver Iversen Løken på Nedre Løken for 102 spesidaler.⁷² Øyene fikk løpenr. 175b av skyld 16 skilling (seinere bnr. 2 av skyld 53 øre), mens hovedbølets resterende skyld var 2 ort 8 skilling (seinere 82 øre).

Dermed hørte Ulvøya, Braksøya, Amundsøya, Tvehjulingen og Grisøya til Nedre Løken, fra 1850 eid av Lars Iversen Løken, og fra 1859–60 av Anders Hansen Hurum. I november 1870 solgte Hurum de fem øyene til Johannes Solberg på Stein, og øyene lå siden til Stein inntil 1941. Da ble Amundsøya,

⁷² Skylddeling og skjøte ble først tinglyst i 1839.

Tvehjulingen og Grisøya solgt til Anton Arnesen. I 1950 ble Ulvøya også solgt, og Braksøya er den eneste av øyene som fortsatt tilhører Stein – se nedenfor.

Pålsøya GNR. 56/3

I 1933 solgte Oslo og omegns faglige samorganisasjon Pålsøya (mellom Sundøya og Kroksund) til Aksel Jakobsen. Hole kommune protesterte, og mente at Pålsøya hørte til eiendommen Kroksund (Hole gamle hjem), og ikke var blant øyene i Steinsfjorden som ble liggende under Utøya etter utskiftingen av Krokskogens allmenning 1816–23. Dermed fulgte en lang saksgang i rettsapparatet, som i mars 1937 endte med at Hole kommune, som eier av gnr. 16/16 og 16/17 Hole gamle hjem, ble dømt «til å være eiendomsberettiget til Pålsøya gnr. 56/3». Skylddelingen fra 1933 ble opphevet, Pålsøyas skyld (2 øre) tilbakeført til gnr. 56/1 Utøya, og gnr. 56/3 utgikk av matrikkelkelen. Øya er ubebygget.

Amundsøya GNR. 235/4

Amundsøya er på cirka 18 dekar, og ble utskilt og solgt i 1941 til Anton Arnesen (f. 1909) fra Vik i Hole. Han kjøpte samtidig Tvillingøya (bnr. 5) og Grisøya (bnr. 6), og betalte 20.000 kroner for de tre øyene.

I 1943 solgte han Amundsøya til disponent Rolf Wiborg-Thune for 10.000 kroner. I 1950 solgte Wiborg-Thune øya videre til sin søster, Astrid Tiedeman Hansen (f. 1907), og hennes mann Ivar Tiedeman Hansen (1884–1961) fra Oslo.

I 1959 ble det utskilt og solgt en hyttetomt, bnr. 9 Furuodden, og i 1972 ytterligere to parseller, bnr. 13 Vestsiden (4,7 dekar) og bnr. 14 Knutepunkt (7,5 dekar). Det gjenstående av bnr. 4 Amundsøya (3,5 dekar) ble i 1996 solgt til Hans-Petter Thune (f. 1962) og Monika Løvaas Thune (f. 1970), som er bosatt på Auli på Romerike. Siden 2000 har Rune Bjørnstad Hagen vært eier.

Tvillingøya (Tvehjulingen) GNR. 235/5

Utskilt i 1941 og solgt til Anton Arnesen fra Vik i Hole. Han kjøpte samtidig Amundsøya og Grisøya. I 1955 solgte Arnesen Tvillingøya og Grisøya til Hole kommune for 35.000 kroner. Det er én hytte på Tvillingøya (eier 1965: Håkon Samuelsen).

Grisøya GNR. 235/6

Grisøya er også kalt Svinøya. Den ble utskilt i 1941 og solgt til Anton Arnesen, som samtidig kjøpte Amundsøya og

FORBUD MOT HYTTE- BYGGING

I 1956 innførte Hole kommune forbud mot bebyggelse av strandstrekningene på flere av øyene i Steinsfjorden, blant annet Tvillingøya, Grisøya, Ulvøya og Braksøya. Samtidig ble det på øyene innført forbud mot salg eller bortleie av parseller som kunne utelukke eller vanskeliggjøre allmenhetens adgang til strendene.

Tvillingøya. I 1955 solgte Arnesen Grisøya og Tvillingøya til Hole kommune for 35.000 kroner. Grisøya er ubebygd.

Ulvøya GNR. 235/7

Utskilt i 1950, og ved skjøte av 18. august 1952 solgt til Kaare Andersen fra Bærum for 59.000 kroner. Etter at Hole kommune i 1956 innførte forbud mot bebyggelse av strandstrekningene samt forbud mot salg eller bortleie av mer enn fire hyttetomter på Ulvøya, fikk eieren i 1957 tilkjent 7.000 kroner i erstatning. Etter avtalen har allmenheten adgang til å gå i land og ferdes på øya. I 1960 ble tre hyttetomter utskilt og solgt (bnr. 10, 11 og 12 – se nedenfor).

I 1968 overtok Mabel W. Andersen (f. 1910) som eier av Ulvøya (i henhold til ektepakt). I 1985 solgte hun Ulvøya (samt gnr. 230/29 Ulvestien)⁷³ til sin dattersønn, Henrik Wynne (f. 1961). Han er bosatt i Askim i Østfold.

På Ulvøya er det store hellebrudd med rød ringerikssandstein. Helt siden vikingtiden, kanskje tidligere, er det brutt ut heller her. To runesteiner fra 900-tallet, Dynnasteinen på Hadeland og Alstadsteinen på Toten, synes å ha blitt brutt ut på Ulvøya. Eierne av Nedre Løken, som Ulvøya hørte til fra 1829 til 1870, brukte steinheller herfra på gulvene både i grishuset og stallen på gården.

Braksøya GNR. 235/8

Siden 1870 har Braksøya tilhørt Stein gård (eier siden 1974 Jan Fredrik Hornemann). Øya er ubebygd. Navnet skal ha sin bakgrunn i *brak*, som betyr gras eller brakall (trollhegg).

Braksøya ble i januar 1988 fredet som naturreservat, en båndlegging som gav eieren av Stein 70.000 kroner i erstatning. Naturreservatet er på 40 dekar, og formålet med fredningen er «å verne en viktig lokalitet for forståelse av Oslofeltets fossilførende bergarter med verneverdig kalkfuru-skog».⁷⁴

Furuodden på Amundsøya GNR. 235/9

Utskilt i 1959 og solgt til Otto Dahl for 13.000 kroner. Etter hans død satt Liv Dahl som eier i uskiftet bo. I 1965 solgte hun eiendommen til Geir Jarle Rian (f. 1933) i Oppegård for 35.000 kroner. I 1998 overtok Karin Rian (f. 1938), og siden 2006 har Vivi Rian vært eier.

⁷³ Ulvestien er en hytteeiendom ved Lårvika (på fastlandet øst for Ulvøya).

⁷⁴ Sitat fra fredningsvedtaket (kongelig resolusjon av 15. januar 1988).

Parsell III på Ulvøya GNR. 235/10

Hytta ligger nordvest på øya. Tomta ble utskilt i 1960 og solgt til Hildur Wilhelmine Porsholt (f. 1907) for 23.750 kroner. Siden 1992 eies eiendommen av Eva Elisabeth Porsholt (f. 1948). Hun er bosatt i Oslo.

Parsell II på Ulvøya GNR. 235/11

Hytta ligger på tangen nordøst på øya. Tomta ble utskilt i 1960 og solgt til Toralf Olsen for 16.800 kroner. Han solgte i 1964 parsellen videre til Carl Otto Lyche (f. 1924) for 18.000 kroner. I 1979 ble Helge Kjekshus (f. 1933) ny eier. Han solgte eiendommen i 1998 til Randi Bård Gundersen Størmer (f. 1947). Siden 2002 eies den av Torkild Waagaard (f. 1950) fra Hønefoss.

Eiendommen er på 11 dekar.

Ulvehiet på Ulvøya GNR. 235/12

Hytta ligger lengst sør på øya. Tomta ble utskilt i 1960 og solgt til disponent Per Essmann for 24.500 kroner. I 1962 solgte han parsellen videre til Åse og Egil Nøttestad for 33.000 kroner. De overdro den i 1974 til sin datter, Unn Grethe Nøttestad (f. 1959). Eiendommen er på 12 dekar, og eies i dag av Unn Grethe Nøttestads bo.

Vestsiden på Amundsøya GNR. 235/13

Utskilt i 1971, og i 1973 solgt til Rolf Thune (f. 1925) for 18.000 kroner. I 1985 ble eiendommen solgt til Hallgerd Garberg (f. 1962) og Halvard Tretvoll (f. 1955). Siden 1993 har til Nina Elisabeth Jordan (f. 1958) vært eier. Hun er bosatt i Oslo.

Eiendommen er på 4,7 dekar.

Knutepunkt på Amundsøya GNR. 235/14

Utskilt i 1972, og i 1973 solgt til Knut Ole Thune (f. 1923) i Oslo for 32.000 kroner. I 2003 ble eiendommen overtatt av Hans Petter Thune (f. 1962), bosatt i Auli på Romerike. Han solgte den i 2008 videre til Guro Knapstad og Ole-Petter Novsett. De er bosatt i Oslo. Eiendommen er på 7,5 dekar.

ALSTADSTEINEN

Alstadsteinen fra Toten har en innskrift fra førkristen tid, fra 900-tallet. Runesteinen er den første skriftlige kilden hvor navnet Ringerike er nevnt. Innskriften er: «Jorunn reiste denne steinen etter som åtte (var gift med) henne, og førte den frå Ringerike, utan or (utantil) Ulvøya.....». Navnet på mannen som steinen er reist etter, mangler altså, men navnet RINGERIKE (skrevet «hrikariki») er helt klart. Forskerne har vært uenige om hva som ble ført fra Ringerike, Jorunn eller steinen, for språklig sett er begge tolkninger mulige. Professor Magnus Olsen har pekt på at steinen er av såkalt ringeriks-sandstein, som en gang kan ha vært brutt på Ulvøya i Steinsfjorden.*

* Halvorsen 1984 s. 47, og Olav Norheim: Ringerikssteinar med runetrykkfeil, i heftet Ringerike 2002 s. 38–39.



Nes GNR. 236 (57)

Nedre Nes ligger idyllisk til ved Holsfjorden. Ved storveien ovenfor ser vi bruket Nesheim. Bildet er tatt i 1960-årene.

Foto: Widerøe's Flyveselskap AS

Nes gårdsvald ligger lengst sør på Utstranda og grenser mot Berget (Utvika) i nord, Sønsterud i sør, Krokskogen i øst og Holsfjorden i vest. Gårdsnavnet skriver seg fra neset som her stikker ut i Holsfjorden.¹ Både i 1617 og 1723 het gården «Nes med Nørsterud», men bruket Nørsterud eksisterer ikke lenger.²

- 1729 Nes delt i to gårder: Nedre Nes løpenr. 176 og Øvre (Vestre) Nes løpenr. 177.
- 1846 Nedre Nes delt i tre gårder: Nedre Nes bnr. 1, Øver-Øgarden bnr. 2 og Oreløkka bnr. 3.
- 1856 Kløvvikbråten ble eget bruk – seinere bnr. 4.

1 Harsson (1995) og NGV s. 13. Tidligere skrivemåter er Neessitt (1592), Neessedt (1604), Næss med Nørsterud (1617), Nees (1657) og Næs med Nøsterud (1723).

2 NGV s. 13. Ingen av dagens oppsittere på Nes eller Sønsterud kjenner til hvor Nørsterud lå.

NØRSTERUD

Hvor bruket Nørsterud under Nes lå, har vært en gåte. Nørsterud er nevnt fra 1616 og så seint som i 1723. Navnet må være gitt i forhold til gården Sønsterud lenger sør.* Nørsterud skal ha ligget nord for Nes, og mellom to bekker. Ved Kløvvikbråten, på grensen mot Utvika gårdsvald (Berget) og cirka 50 meter øst for dagens Kløvvikbråten, er det tufter etter en større bygning på østsida av en åker. Det går bekker både på sør- og nordsida av området. Kanskje Nørsterud lå her ...?

* Harsson 1995.

HELLERISTNING I VANNKANTEN

På en steinhelle som ligger i vannkanten nede ved fjorden på Nes i Hole er det ristet inn en stor og en liten sirkel. Steinen ligger på grunnen til Øvre Nes (Harbitz), og kan være fra bronsealderen. En nærliggende tolkning av motivet er at det skal forestille sol og måne. Det finnes også på andre norske helleristninger, spesielt i Voss i Hordaland, med «et slags utydelig innhold, og må representere noe helt spesielt».*

* Moe og Østmo: Norske helleristninger (Oslo 1994), s. 92. I Hole arbeides det nå (2009) for å få flyttet steinhella med ristningene til et sted hvor flere kan se den, eksempelvis til Hole herredshus.

- 1858 Øvre (Vestre) Nes delt i to gårder: Vestre Nes bnr. 7 og Øvre Nes bnr. 8 (seinere Harbitz).
1868 Kløvvika ble eget bruk – seinere bnr. 5.
1887 Utskifting av Nes-gårdenes innmark (fullført 1888).
1909 Eier av Nedre Nes bnr. 1 kjøpte det gjenværende av Vestre Nes bnr. 7 (siden én gård).

Nes er den eldste gården på Utstranda. Gårder med usammensatte naturnavn blir regnet som de eldste i en bygd, men det er lite trolig at Nes hører blant de eldste gårdene i Hole. Både beliggenheten og lav landskyld i middelalderen tyder på at gården ble ryddet og bosatt seinere enn de andre med usammensatte naturnavn i bygda, som By, Mo og Vik. De eldste skrivemåter vi kjenner av gårdsnavnet er skrevet i bestemt form: *Neessitt* (1592) og *Neessedt* (1604). Trolig ble gården ryddet i høymiddelalderen, på 1100–1200-tallet.

Nes ble liggende øde etter Svartedauen 1349–50. En gang i middelalderen ble gården Hamar-bispens eiendom, og etter reformasjonen 1537 og nedleggelsen av Hamar bispestol kom den i kongens eie (krongods). I 1557–58 betalte ÅSE NES skatt av gården, men det er tvilsomt om hun bodde der. Nes er nevnt i jordeboka i 1577, men ikke skattlagt, antagelig fordi den lå øde og ble brukt under en annen gård.

I 1570-årene var Nes en av 15 gårder i Hole og Tyrstrand som PALLE SCHADE, fogd på Hadeland og Toten (omfattet den gang også Ringerike), fikk i forlening av kong Fredrik 2. I 1585 fikk hans etterfølger som fogd, PEDER KNUDSEN WINCKE, de samme gårdene i forlening som Schade hadde hatt.

Fra 1588 var Nes halvgård, og i 1594 er nevnt at det under gården var fiske i Holsfjorden.

Fra 1612 betalte KNUT NES skatt for Nes, og skylda var 1 skippund (20 lispund). I 1614–15 ble Knut Nes slått av

FLINTDOLK OG SLIPESTEINER FRA STEINALDEREN

Det er funnet en flintdolk fra steinalderen (2400–1500 f.Kr.) på Nes. Dolken har blåhvit farge og er 9,3 cm lang. En flintdolk var et godt stikkredskap, men kunne brukes til det meste, omtrent som en tollekniv i vår tid. Flintdolkene ble gjerne båret i skinnslirer, med skinn surret rundt skjefet. På Øvre Nes (Harbitz) er det, på et jorde vest for husene på gården, funnet et avslagsstykke av grå flint, med kalkskorpen bevart på den hvelvede siden. Flintavslaget oppbevares på gården.* Rundt 1890 ble det i området ved Nes i Hole registrert tre slipesteiner av sandstein. Alle var firkantede, og lengdene henholdsvis 27, 19 og 14 cm. De to største var slitt på begge sider etter bruk, mens den minste, «funnet paa Gudbrandsbraaten noget søndenfor Nes», kun var slitt på den ene bredsiden.**

* Nærmere funnsted for flintdolken er ikke kjent (Universitetets Oldsaksamlings ØK-registrering 1968), og Margit Harsson: Hole historielags kalender 1998.

** Forfatters notater fra Oldsaksamlingens arkiver. Slipesteinene er registrert som C14408 (1888), C15031 (1890) og C17014 (1892).



I 1890-årene ble det funnet en bronsekniv i en gravrøys på Nes i Hole, et par hundre meter sør for Kløvvika. Kniven er datert til perioden 1300–1100 f.Kr.

BRONSEKNIV OG GRAVKAMMER

I 1890-årene ble det funnet en bronsekniv og rester av et ubrent lik i en gravrøys på Nes, et par hundre meter sør for Kløvvika. Funnet ble ifølge Oldsaksamlingens registreringer gjort «i en stor Røs, der laa paa et høit, i Holsfjorden frem-springende Nes, hvorfra der er vid Udsigt».* Nede i røysa var et gravkammer som var 7 1/3 fot langt, og murt av flate steiner på langsiden. Endene var dannet av heller, og «Taget bestod af en enkelt, meget svær, på Undersiden flad Sten». Av det ubrente liket var det kun bevart noen få arm- og fotbein, mens hodet «saa ut som en Mosedot». Bronsekniven er 11 cm lang, hvorav knivbladet er 6 cm og skjefet 5 cm. Håndtaket er dekorert med to innskårne furer i begge ender, og både knivbladets egg og rygg er sterkt krummet. Kniven er slitt og har ofte vært slipt, noe som har gjort knivbladet gradvis smalere. Kniven er datert til perioden 1300–1100 f.Kr. På denne tiden var knivene vanligvis av stein, og gjenstander av bronse var kostbare og mest brukt som statussymbol. Det er i Norge kun funnet fire liknende kniver. Et gravkammer i en så stor røys samt funn av en sjelden bronsekniv, tyder på at den gravlagte har hatt høy rang.**

* Funnet ble gjort på dagens gnr. 236/98 Trystuen V. Gravrøysa ligger cirka 10 m vest for det vestre hjørnet av hytta på parsellen, og er en rundrøys (diameter ca. 10 m). Etter utgravingen er den i dag cirka 0,75 m høy.

** Etter gjennomgang av Oldsaksamlingens arkiver (C18744), og Margit Harsson: Hole historielags kalender 1998.

Kolbjørn Fjulsrud. I jordeboka 1616 lå «Nørdssterud øde» under Nes, men fra 1617 ble Nørsterud skyldlagt med 3 lispund. Knut var bruker også i 1619–20, men fra 1621 var det SØREN ENGBRETSSEN NES som overtok bygselen av Nes med Nørsterud, i alt 23 lispund, «alt gammelt Hamargods, nå krongods». I 1636–37 ble Søren bøtelagt for ulovlig hogst. I 1640–41 betalte Søren fortsatt bygsel for hele gården (23 lispund), men i 1643–44 var gården delt. Da betalte Søren Nes holding³ for halve gården (11 ½ lispund), og Jon Knutsen for den andre halvparten. I skattematrikkelen 1647 er Søren nevnt som bruker av hele gården, og han er nevnt på bygdetinget så seint som i 1652, da han stod til rest med skatter. Fra 1648 virker det imidlertid som JON KNUITSEN NES var bruker

3 Holding = tredjeårstake = en avgift i forbindelse med tegning av bygselavtale for en ny treårsperiode.

av hele gården. Han var rimeligvis sønn av den tidligere brukeren Knut Nes. Da fogden, ved skjøte av 18. desember 1649, solgte Nes med Nørsterud til borgermester HANS EGGERTSEN i Christiania, ble det opplyst at gården ble brukt av Jon Nes. I 1652 ble Jon stevnet av Eggertsen på bygdetinget for 12 riksdaler, som skyldig skatt for 1651.

Fra rundt 1660 het oppsitteren på gården Oluf Halvorsen Næss. I 1661 ble han bøtelagt med 1 mark sølv fordi han ikke møtte på bygdetinget for å betale skatt. Han er nevnt i prestemannntallene i 1664 og 1666. Sistnevnte år ble hans alder oppgitt til 32 år, og nevnt var også hans fire sønner Tord (11), Halvor (9), Guttorm (8) og Josva (1 ½).

OLUF (OLE) HALVORSEN NÆSS (ca. 1634–1700) var sønn av Halvor Tordsen Fane (Fanden) og Jøran Halvorsdatter, som var fra henholdsvis Skjeggerud og Åmot i Lier. Olufs foreldre var brukere av Nordre Egge i Lier fra 1622, og fra rundt 1630 flyttet de til Ramstad i Ski. Faren Halvor Tordsen Fane var en dyktig treskjærer og miniatyrplastiker, og det var også andre i slekta.

Oluf Næss synes å ha vært en stridbar person, som flere ganger kom i konflikt med myndigheter og naboer. Da han i 1681 ble stevnet for ulovlig bråtehugst og bruk på Krokskogen, møtte han ikke på bygdetinget. Ovenfor lensmannen og to vitner hadde han som grunn oppgitt at «han hadde annet at bestille, og sa at han gav deres lapper til døden og djevelen».⁴

I 1689 ble Oluf Næss stevnet av Storøyas eier, major Søren Rasmussen, for «løgnaktige angivende», men møtte heller ikke da på tinget. Bakgrunnen var en sak hvor majoren hadde sagt opp bygselavtalen med Tord Olsen, Olufs eldste sønn, som hadde bygslet Storøya siden 1677. Av tingboka går det fram at sorenskriveren var rimelig oppgitt over den samme Oluf. I referatet skriver han at Nes-bonden hadde «den høye øvrighet så grovelig angrepet, at han uti mitt dommerembete kaller og ligner meg med Pilatus»! Skriveren mente derfor at saken burde overtas av visesorenskriveren eller «en annen uvillig dommer».⁵

Oluf Halvorsen Næss var gift med MARTE GUTTORMSDATTER BYE, datter av Guttorm Rolvsen Bye på Vestre By og hans første kone (navn ukjent). I 1666 nevnes fire av sønnene til Marte og Oluf:

KVERN VED NES PÅ 1600-TALLET

I 1670-årene var det kvernbruk på tre gårder i Østre Hole: Mo, Nes og Sønsterud.* Kverna som tilhørte Mo (i Steinsfjordingen) lå i Åsa, mens kvernene under Nes og Sønsterud rimeligvis lå nær gårdene, ved bekkene fra Nesseterdalen og Sønsteruddalen. Ifølge husmann Iver Gunbjørnsen (f. 1852) i Skjellgarden under Sønsterud, hadde Nes «sin mølle med dam ved Kupyttmyra».**

* Ropeid I, s. 317.

** V.V.: Hendt og hørt på Ringerikschauseen, i Ringerikes Blad 7. juni 1941.

4 Thorleif Solberg: Tingbøker fra Ringerike (1681) s. 27.

5 Thorleif Solberg: Tingbøker fra Ringerike (1689), s. 39.

RYDNINGSLAND VED FINNEFLAKSETRA

I 1668 bygset Oluf Næss skog og rydningsland ved Finneflaksetra på Krokskogen av fogd Jacob Luth. I 1672 klaget Oluf til stattholderen over Luths etterfølger som fogd, Christen Christensen, fordi han hadde tillatt «finner og andre» å slå seg ned der oppe, og disse nykommerne gjorde skade på Olufs bygselede eiendom. Stattholderen gav da fogden ordre om å sørge for at Oluf fikk ha sin bygselede plass i fred. Det synes imidlertid som den ene av de første finske oppsitterne på Finneflaksetra måtte dra sin vei etter dette, for sist i 1670-årene lå den ene av to Flakseterplasser øde. Av tingbøkene ser vi imidlertid at Oluf fortsatt hadde vanskeligheter med naboene sine på Krokskogen. I 1678 anla han sak mot Christen og Anders Bye, fordi de ved hogst og seterarbeide hadde krenket hans rett etter bygselseddelen. By-karene hevdet dessuten at de hadde seterrett på Flaksetra, men det ble avvist av Oluf, som forlangte at de skulle holde seg på

Bysetra (Byflaksetra). En sak på bygdetinget i 1681 gjør det usikkert om Oluf Næss hadde sitt på det tørre når det gjelder sitt bruk i allmenningen. I 1681 ble han, sammen med seks-sju andre Hole-bønder (blant dem Ole Fjulsrud), stevnet for «ulovlig bråtehugst og bruk uti Krokskogens allmenning». Olufs sønn, Guttorm Olsen, møtte på tinget og fortalte at faren hadde bygset bråten av gamle-fogden Luth. Da fogd Christensen ikke kunne finne noen slik plass innført i kongens jordebok, ble Oluf bedt om å legge fram bygselseddelen på neste bygdeting, to uker seinere. Da møtte imidlertid verken Oluf eller sønnen, og Oluf ble dømt til «å ha forbrutt den påstevnte rugbråtes avgrøde», dvs. han måtte levere avlingen til myndighetene.*

* Thorleif Solberg: Tingbøker fra Ringerike (1681) s. 26–27 og s. 32–34, og Fredrik Schjander: «Flaksetra», i heftet Ringerike 1948 s. 14–15.

FIRE FINNER DRUKNET

St. Michelsdag i 1660 druknet fire mennesker i Holsfjorden. De fire, en kvinne hjemmehørende på Svang i Lier, to menn fra Toten og ytterligere en kvinne, kom i båt fra Svang da tragedien skjedde. De var trolig finner, og et rykte må ha gått i bygda om at Oluf Næss hadde skyld i ulykken. I 1665, «på det femte året siden», tok Oluf saken opp på bygdetinget og ba om at de som hadde satt ut ryktet stod fram, og møtte ham i retten. Ingen gjorde det, og vitneprov bla. fra Olufs tjenestejente Karen Lauritsdatter samt Jon Gjesvold og Gulbrand Fjulsrud, viste at Oluf på den tiden ulykken skjedde hadde oppholdt seg i Land, opptatt med slåttonn, og at han ikke kom tilbake til Hole før tre uker etter St. Michelsdag.



Nes gårdsvald på Utstranda.
ProKart AS

* Tord (ca. 1655–1711), bruker av Storøya 1677–88, fra 1689 oppsitter på Breien på Ask,⁶ g.1 m. Marte Iversdatter Kløvstad⁷ fra Hadeland (trolig ingen barn), og g.2 m. Anne Olsdatter Veholt (f. 1664), fem barn:⁸ Ole, Samuel (1708–1786, bruker på Hjelle på Ask, g.m. enka Helge Gudbrandsdatter Alme,⁹ to sønner: Gudbrand og Tord), Josva (ugift), Marte (g.m. Ole Helgesen Brørby fra Jevnaker, en tid på Borger i Haug, hadde bl.a. en sønn Josva), og Abigael (g.m. Paul Olsen på Nedre Egge på Ask).

* Halvor (f. ca. 1656).

* Guttorm (1657–1729), seinere bruker av Nes med Nørsterud, g.1 m. Gudbjørg Rolvsdatter (minst tre barn), og g.2 m. Marte Pedersdatter (fire barn) – se nedenfor.

* Josva (f. ca. 1664).

Nes med Nørsterud (gammelt matrikeltnr. 53) hadde midt på 1600-tallet en skyld av 1 skippund 3 lispund (23 lispund). En gang i 1670-årene har ANDERS NILSEN MOSS, en sageier ved Hønefossen, overtatt som eier av gården etter Hans Eggertsen. I 1688 solgte han «en plass kalles Nørsterud, liggende nordenfor Nes, imellem tvende bekker», av skyld 3 lispund, til Oluf Halvorsen Næss. I 1690 solgte han så «den halve part» av Nes til Oluf Halvorsen og sønnen Guttorm, og året etter (1691) solgte han den andre halvparten til en annen sagbrukseier ved Hønefossen, PEDER SØRENSEN MOSS. Dette synes å ha vært ideelle halvparter – Nes ble delt i to gårder først i 1729 (se nedenfor).

Oluf Halvorsen Næss døde cirka 1700. I mai 1700 overtok sønnen Guttorm som eier av halve Nes (seinere løpenr. 177) mot å gi mora, Marte Næss, livøre i hennes levetid. Guttorm står oppført som bruker av Nes allerede fra 1694, og fortsatte siden å bruke hele gården. I 1699 var han med og utstyrte en soldat, Ole Torgersen Øverby (34), sammen med brukerne av sju andre gårder på østsida av fjorden samt Fekjær.

GUTTORM OLSEN (OLUFSEN) NÆSS (1657–1729) var gift to ganger, først med GUDBJØRG ROLVSDATTER,¹⁰ som det var skifte etter i 1701. Nes med Nørsterud ble da taksert til 138

«... ALL HENDES EIGENDE LØSØRE»

I 1688 lot Oluf Næss tinglyse et fletføringsbrev* fra Live Gulbrandsdatter «av Bærums herred», hvorved Oluf og sønnen Guttorm forpliktet seg til å sørge for hennes livsopphold mot at de overtok «all hendes eigende løsøre». Dokumentet var attestert på hennes vegne av Torgeir Øverby, Ole Fjulsrud og Haagen Sønsterud.**

* Fletføring = å overlate alt en eier til en annen, mot framtidig underhold (Norsk historisk leksikon).

** Thorleif Solberg: Tingbøker fra Ringerike (1689), s. 7.

6 Tord Olsen lå i strid med Storøyas eier Søren Rasmussen om bruken av øya i 1680-årene (se bind 1 s. 251–252).

7 Marte var søster av Syver Iversen Gjesval på Nordre Gjesval i Hole.

8 Etter Tord Olsen Breiens død i 1711 giftet Anne Olsdatter seg igjen med Mikkel Hågensen Breien, og de ble stamfedre for den nåværende eierslekt på Breien.

9 Helge Gudbrandsdatter var enke etter Halgrim Olsen Sørum i Norderhov (d. 1735).

10 Gudbjørgs bror var Ole Rolvsen Stadum, fra 1679 bruker av Østre Stadum på Røyse – se bind III s. 430–431.

GRAVRØYSER FRA BRONSE- ALDEREN

I området på Nes er det en rekke registrerte gravrøysler fra bronsealder eller jernalder. Rett nord for gårdstunet på Øvre Nes, på eiendommen Tyrribakken (den tidligere husmannsplassen Ner-Øgarden), er det to røysler, som ligger henholdsvis tre og fem meter fra stranda. På eiendommen nord for denne, Skogbakken, er det registrert sju røysler. De ligger cirka 150 meter nord for huset på eiendommen, og mellom fem og 15 meter fra stranda. Flere av røysene har krater i midten som forteller om utgraving i tidligere tider, men ingen kjente funn er gjort i disse. Endelig er det på eiendommen Tyristuen, rett sør for Kløvika, registrert en liknende gravrøys. Den ligger 10 meter fra stranda og 10 meter vest for hytta på eiendommen.

riksdaler (120 riksdaler pr. skip pund), og utlagt enkemannen og tre gjenlevende barn:

- * Ole (1693–1748), seinere eier av halve Nes (løpenr. 177), g.m. Ragnhild Svendsdatter (ca. 1698–1766) fra Åmot i Lommedalen, fem barn – se nedenfor (Øvre Nes løpenr. 177, seinere bnr. 7 og 8).
- * Halvor, d. i ung alder (før 1729) uten livsarvinger.
- * Abigael (ca. 1700–1752), g.m. Ole Rolvsen Rudsødegård, minst fem barn: Rolf (f. 1721), Mari (f. 1724), Ambjørg (f. 1727), Gudbjørg (f. 1729) og Sara (f. 1733) – se bind 1 s. 439.

Etter Gudbjørg Rolvsdatters død cirka 1700 giftet Guttorm Olsen Næss seg igjen med MARTE PEDERSDATTER MOE (1657–1724),¹¹ og vi kjenner fire av deres barn:

- * Gudbjørg (ca. 1702–1759), ugift, bosatt på Nes.
- * Marte (f. ca. 1704), g.1 i 1729 i Tanum kirke m. Gulbrand Svendsen (ca. 1699–1742) på Åmot i Lommedalen, g.2 i 1743 i Tanum kirke m. Lars Halstensen på Åmot.
- * Josva (1708–1787), seinere bruker av halve Nes (løpenr. 176), g.1 m. Berte Svendsdatter (fem barn) og g.2 m. Marte Pedersdatter (åtte barn) – se nedenfor.
- * Peder (1714–1789), i 1762 ugift og bosatt på Nes hos broren Josva og hans familie.

I 1723 sådde Guttorm Olsen 5 t. blandkorn og 5 t. havre, og årlig høyavling var 16 lass. Av husdyr var det 2 hester, 8 storfe og 10 sauer, og gården hadde én husmann som sådde 1 ½ kv. havre.

Ved Guttorm Olsen Næss' død i 1729 overtok eldste gjenlevende sønn fra første ekteskap,

Ole, som bruker av halve Nes (seinere løpenr. 177), mens eldste sønn fra andre ekteskap, Josva, overtok som bruker av den andre halvparten (seinere løpenr. 176) – se nedenfor. Først i 1779, 55 år etter hennes død, ble skiftet etter Marte Pedersdatter avsluttet. Hennes tre gjenlevende barn var da alle godt voksne: Marta (76), Josva (72) og Peder (65), og boets eiendomsgods (ca. 7 ½ lispund i Nes med Nørsterud) ble taksert til 300 riksdaler.¹²

11 Hennes far var Peder Rolvsen Moe, som i 1666 er nevnt som husmann under Mo på Røyse. I 1699 makeskiftet Peder Rolvsen (sammen med Mads Olsen Sørum) gårdene Sonerud i Steinsfjerdingsgen og Egge på Ask med den store eiendomsbesitteren Jørgen Larsen Hønen.

12 Skifteprotokoll 20a Ringerike og Hallingdal (1779–1782), s. 12b.

KUNSTNERBLOD – OG BIBELSKE NAVN

«Den underlige kunstneren, miniatyrplastikeren og treskjæ-
ren Halvor Tordsen Fanden, Halvor Fane eller «Fanden» som
norsk kunsthistorie alltid kaller ham, var blant våre dyktigste
bildende kunstnere i barokk-tida, enda det er vanskelig å
henføre bestemte arbeider til hans hånd. Disse kunstneriske
anlegg gikk i arv til hans etterkommere», leser vi i Ås bygde-
bok.* Halvor Tordsen var gift med Jøran Halvorsdatter Åmot
fra Lier, og de fikk fire sønner: Anders Halvorsen Fane på
Holstad i Ås, Samuel Halvorsen Fanden på Halstad i Ski, Oluf
Halvorsen Næss på Nes i Hole og Guttorm Halvorsen Fanum
på Bragernes. Eldste sønn Anders hadde åtte barn, hvorav seks
døtre. De to sønnene Halvor og Åsmund var kunstnerisk
begavet og førte familietradisjonen videre. Begge etterlot seg
flere praktfulle valbjørk-kanner, og Halvor er en av de tre som
skjuler seg bak kunsthistoriens diffuse «Halvor Fanden».

Kongen i København var svært interessert i Fane-folkene og
deres treskurd. Valbjørk-kanner var verd sin vekt i sølv, het det,
og både i slott og museer i Danmark og Sverige står fremdeles
mange av deres utskårne kanner. Og det var Fane-folket som
førte de bibelske navnene inn i familien: Samuel, Gideon, Agar,
Abigael og Josva. Flere av disse finner vi seinere igjen på
Ringerike.**

* Trygve Vik: Ås bygdebok, bind II. Jøran Halvorsdatter Åmot var
datter av Halvor Jonssen Åmot og Marte Aslaksdatter på Åmot i Lier.
Marte var datter av Aslak Kristoffersen Lille Landfall, hvis foreldre (Gro
Aslaksdatter og Kristoffer Amundsen) satt på Lille Landfall i Lier sist på
1500-tallet.

** Thorleif Solberg i «Hringariki» nr. 2/1993, og Oddbjørn Lervik:
«Fandens drikkekrus til 1,2 millioner», i DT&BB 20. januar 1996.

Nedre Nes

LØPENR. 176 – SEINERE GNR. 236/1, 2 OG 3

JOSVA GUTTORMSEN NÆSS (1708–1787) fikk ved farens død i
1729 utlagt en gårdpart av Nes (seinere løpenr. 176 Nedre
Nes), mens den eldre halvbroren Ole overtok den andre halv-
parten (seinere løpenr. 177 Øvre eller Vestre Nes – se neden-
for). Josva Guttormsen arvet seinere ytterligere en del skyld av
sin mor og sin søster Gudbjørg, som hadde inngått fletførings-
kontrakt med broren og døde ugift i 1797, og ble dermed eier
av omtrent halve Nes (Nedre Nes).

Josva Guttormsen var gift to ganger, først med BERTE
SVENDSDATTER (1713–1743) fra Åmot i Lommedalen.¹³ De
fikk fem barn:

* Marte (f. og d. 1732).

* Guttorm (1734–1796), eier av halve Nes fra 1779, g.m. Ingeborg
Johannesdatter Hurum (1744–1807), fire barn: Johannes, Ole, Josva
og Kari – se nedenfor.

* Marte (f. og d. 1736).

* Marte (1738–1770), d. 32 år gammel uten livsarvinger.¹⁴

* Svend (1741–1766), soldat, d. 25 år gammel uten livsarvinger.

13 Berte Svendsdatter var datter av Svend Olsen Aamodt. Hennes bror Gulbrand
var gift med Josva Guttormsens søster Marte (hennes første ekteskap), mens søs-
teren Ragnhild var gift med Marte og Josvas halvbror, Ole Guttormsen Næss.

14 Da Marte Josvasdatter Næss døde i 1770, ble det anført i kirkeboka at hun
var 28 år gammel. Dette er feil (hun var 32). Ved skifte etter mora i 1743 var hen-
nes alder 4 år.

Tømmerlense ved Nesstranda i 1930-årene. Johannes Næss (f. 1906) til venstre og «Gamle Lunde».



Etter Berte Svendsdatters død i 1743 ble det avholdt skifte. Hun etterlot seg ektemann og tre barn, og boets nettoverdi ble beregnet til cirka 10 riksdaler.¹⁵

Josva Guttormsen giftet seg igjen i 1747 med MARTE PEDERSDATTER MOE (1723–1778), datter av Mari Nilsdatter og Peder Jensen Moe på Øvre Mo på Røyse. Vi kjenner åtte av deres barn, hvorav én datter nådde voksenalder:

- * Dødfødt barn (1750).
- * Ole (f. og d. 1752), d. tre uker gammel.
- * Berte (1753–1815), g. 1781 m. Jørgen Christensen Øverby (1747–1824), minst fem barn: Christen, Marte, Josva, Maria og Nils – se omtale av Øverby.
- * Dødfødt gutt (1756).
- * Dødfødt gutt (1756).¹⁶
- * Mari (1758–1759), d. 1 år gammel.
- * Dødfødt gutt (1760).
- * Ole (1762–1766), d. 4 år gammel.

I skattemanntallet 1762, hvor personer over 12 år er med, er Marte Pedersdatter og Josva Guttormsen nevnt sammen med hans to barn fra første ekteskap, Svend og Marte, og en gårdsgutt, Isak Svendsen. På gården bodde også Josvas ugifte bror Peder samt et fattiglem, Marte Gulbrandsdatter (som døde i 1769, 85 år gammel). I 1762 var det under gården én husmannsplass, Nesødegård (Øgarden).

¹⁵ Skifteprotokoll 13 Ringerike og Hallingdal (1741–1744), s. 555b.

¹⁶ Den første dødfødte gutten ble gravlagt 9. mars 1756, og den andre 21. november s.å. Den siste ble trolig født i tidligste laget, siden det var litt under ni måneder siden forrige fødsel. (Etter Ole Yttri.)

Marte Pedersdatter døde i 1778. I skifte etter henne (sluttet 1779) ble eiendomsgodset i Nes med underliggende Nørsterud (7 lispund 33 bismarker) verdsatt til 206 riksdaler, av boets bruttoverdi på totalt 331 riksdaler.¹⁷ Men gjelda var like stor, og Josva Guttormsen oppgav da sin halvpart av boet og valgte i stedet å få utbetalt «forlods» 100 riksdaler til sitt livsopphold. For dette beløpet lot han seg «fletføre» hos sønnen Guttorm, som da overtok gården. Josva Guttormsen bodde siden på Nes, hvor han døde våren 1787, 79 år gammel.

GUTTORM JOSVASSEN NÆSS (1734–1796) giftet seg i 1775 med INGEBORG JOHANNESDATTER HURUM (1744–1807) fra Øver-Nigarden Hårum i Steinsfjerdingen. De fikk fire barn:¹⁸

* Johannes (1777–1779), d. 2 år gammel.

* Ole (1780–1782), d. 2 ½ år gammel.

* Josva (1782–1863), eier av Nes fra 1804, g.m. Anne Jørgensdatter Hungerholdt, åtte barn – se nedenfor.

* Kari (f. 1788), g. 1809 m. Anders Christoffersen Moe (1781–1858) på Nedre Mo på Røyse, fem barn: Christoffer (1810–1831), Ole (1813–1892, seinere eier av Nedre Mo, g.m. Anne Nilsdatter Fjeldstad 1818–1893, sju barn: Karen, Ingeborg, Christoffer, Anne Mathea, Karen, Andreas og Nikoline), Anders (1816–1888, seinere eier av Oppigarden Bjørke, g.m. Othilie Jensdatter Ullern 1836–1899, to barn: Karen og Johan), Ingeborg (1819–1821) og Ingeborg (f. og d. 1829) – se bind 3 s. 26 ff.

Guttorm Josvassen var eier og bruker av Nes til sin død i 1796, og Ingeborg Johannesdatter overtok da som eier i uskiftet bo. I 1801 satt hun som enke på gården¹⁹ med sine to barn: Josva (18) og Kari (12) samt to tjenestefolk: Marte Svendsdatter (25)²⁰ og Jørgen Gulbrandsen (23).²¹ De hadde én losjerende, Ole Johansen (52, skomaker).

I 1804 lot Ingeborg Johannesdatter avholde skifte, hvorved boets nettoverdi ble beregnet til 1.534 riksdaler. Av dette ble gården (av skyld 11 ½ lispund) taksert til 1.400 riksdaler og delt mellom hennes to barn. Enka lot også sitt boslodd gå med

17 Skifteprotokoll 20a Ringerike og Hallingdal (1779–1782), s. 14a.

18 En stor del av slektsopplysningene i dette kapitlet er samlet av slektsforskeren Terje Lehne.

19 Hun er i folketellinga kalt Ingeborg Hansdatter og alderen er oppgitt til 38 år, mens hun vitterlig var 56.

20 Marte Svendsdatter Næss giftet seg i 1806 med John Hansen Vefsrud.

21 Jørgen Gulbrandsen (1778–1817) var fra Bjørke i Steinsfjerdingen og ble seinere smed, og eier av Lille Rytteraker og Vestre Fjeld. Han ble gift med Ragne Taraldsdatter Sønsterud (1779–1843), og vi kjenner sju av deres barn – se gnr. 237/1 Sønsterud.

«... DET SOM MANGLET VAR STJERT»

«Guttorm hadde sett mye og han pønsket på mange ting. Han fikk i sin tanke at det måtte gå an å fly fra høgste Gaupåsen over fjorden til Modum. Men først ville han gjøre et forsøk hjemme på gården med sine nevervinger. Fra mønet på låven slapp han seg ut i lufta: Langt kom han ikke, men helskipa sto han på bakken. - Vingene var bra, sa han, det som manglet var stjert!»*

* V.V.: «Små stubber om gamle gubber», avisartikkel 27. mars 1951 (kopi i Hole bygdarkiv).

«... JEG KAN GÅ»

«Josva Guttormsen Nes som var født omkring 1700 hadde bare en sønn og en datter.* Sønnen Guttorm vervet seg, og ble borte fra bygda så lenge at alle trodde han var død. Datteren ble forlovet og skulle snart gifte seg, da Guttorm uventendes kom hjem. Han forsto at han ikke var så velkommen, især av den vordende svigersønn på gården, og sa derfor: Jeg har slitt ut sju par støvler i kongens tjeneste, og jeg kan gå! Han gikk også, men så angret de seg og løp etter ham. På Hvilevollen nådde de Guttorm igjen. Han var da på tur til Bra'nes, for Hvilevollen ligger like ved Nessætra, og der forbi gikk den gamle veien».**

* Han hadde i alt 13 barn, men bare fire av dem nådde voksen alder, hvorav to ble gift.

** V.V.: «Små stubber om gamle gubber», avisartikkel 27. mars 1951 (kopi i Hole bygdearkiv). Tidlig i 1760-årene var det mange norske soldater som vervet seg til tjeneste i Slesvig-Holstein. Slektsforskeren Ole Yttri har stilt spørsmål om dette likevel kan være «en ren Varg Villvoll-roman». Den eneste søsteren som ble gift (Berte) ble troløvet i 1781, og da hadde Guttorm allerede vært gift i seks år. En annen søster (Marte) døde ugift i 1770, 32 år gammel. Teoretisk sett kan hun ha vært troløvet i det aktuelle tidsrommet, men ingen troløvelse er innført i kirkeboka. Hvis det var henne det gjaldt, må troløvelsen ha blitt hevet før den ble «offisiell» i kirken, og det kan jo tenkes, dersom hun plutselig ikke kunne stille med noen gård lenger ... (Etter Ole Yttri).

i skiftet, hvoretter sønnen Josva overtok gården mot å svare livøre til mora i hennes levetid.²²

JOSVA GUTTORMSEN NÆSS (1782–1863) giftet seg i 1805 med ANNE JØRGENDATTER HUNGERHOLDT (1784–1869) fra Steinsfjerdings. De fikk 10 barn:

* Guttorm (1806–1875), seinere eier av Oreløkka på Nes, g.m. Kirsti Ellingsdatter Selte (1806–1854), fem barn: Josva, Edvard, Anders, Martin og Karen – se gnr. 236/3 Oreløkka.

* Ingeborg (f. 1808), g.m. Anders Andersen Bjørnstad (1798–1863) på Midtre Bjørnstad i Steinsfjerdings, sju barn: Anders (f. 1837, d. som barn), Johan (f. 1839), Anders (f. 1841), Martin (1843–1908, g.m. Andrine Andersen f. 1853, ni barn: Aksel Marinius f. 1875,²³ Hans f. 1878, Ingeborg Marie f. 1880, Oskar f. 1883, Inga f. 1887, Martin f. 1890, Jenny f. 1892 og Anna), Marie (1846–1905, g.m. Edvard Nicolai Simensen f. 1850 i Norderhov, sju barn: Sigvart f. 1870, Andreas f. 1874, Karen f. 1876, Inga Martine f. 1880, Nicoline Marie f. 1883, Nils f. 1887 og Anna Johanne f. 1890), Anne (1849–1904, g.m. Thorvald E. Frogh, sju barn, hvorav seks vokste opp) og Ole (f. 1852, d. som barn) – se bind 2 s. 120.

* Jørgen (1810–1813), d. 3 år gammel.

* Ole (1812–1866), seinere eier av Nedre Nes bnr. 1, g.m. Kari Paulsdatter Fekjær (1817–1887), fem barn: Olava, Johannes, Paul, Anders og Jørgen – se nedenfor.

* Jørgen (1814–1858), seinere eier av Øver-Øgarden Nes bnr. 2, g.m. Kari Olsdatter Gladberg (1818–1898) fra Modum, sju barn, hvorav seks nådde voksen alder: Ole, Johan, Anders, Marte, Maren og Jørgen – se nedenfor.

22 Skifteprotokoll 23 Ringerike og Hallingdal (1804–1808), s. 65a.

23 Aksel Marinius Bjørnstad (f. 1875) var overtollkontrollør i Oslo, og gift med Katharine Wilhelmine Olivia Bjørnstad (f. 1877).

MUSIKKERSJANT I CHRISTIANIA

Ivar Josvassen Næss (1822–1883) var musikkersjant i Christiania, og «skulle vært mer end almindelig kjæk, og Christianias unge piker gik dengang for aa se ham, da han marsjerte foran brigademusikken. Han skulle vært høi med kjæk holdning og stort mørkt skjæg (...)».*

* Notat i Hole bygdarkiv av Margrete Næss (datter av Martine f. Prøis og Martin Guttormsen Næss).

HER VOKSER EIKA

Vegetasjonen ved Nes er frodig. Her ute, «... under Krokskogens steile styrtninger, vokser kullkjære planter, som må ha det varmt og tørt for å trives. På gården Nes midtveis mellom Sollihøgda og Sundvollen vokser eken, som ellers er et ytterst sjeldent tre i Østlandets indre bygder».*

* Gunnar Tveiten i Drammens og Oplands Turistforenings årbok 1933, s. 17.

* Anders (1817–1861), bryggerimester ved Vang Brenneri på Hamar, seinere gårdbruker på Vestre Disen i Vang,²⁴ g.m. Anne Olsdatter Diesen (1829–1908), to sønner:²⁵ Karl Albert (1858–1892, gårdbruker på Disen, g.m. Karoline Randine Andersdatter Torshaug 1860–1942, én sønn Karl Andreas 1880–1946), og Johan (1861–1914, gårdbruker på Nordre Kåtorp i Furnes til 1905, g.m. Maren Lovise Piro 1862–1904, datter av sorenskriver Piro på Eidsvoll, 10 barn: Arne 1884–1963, Lars 1885–1912, Ivar 1887–1984, Paul Frank 1889–1960, Christian 1891–1958, Karl Albert 1893–1914, Dagny 1895–1978, Aslaug Katrina 1898–1991, Ingeborg 1900–1975 og Ragnhild 1903–1991).²⁶

* Johannes (f. og d. 1821), d. 4 måneder gammel.

* Ivar (1822–1883), fanejunker ved Jægerkorpset i Christiania,²⁷ g.m. Asora Emilie Hammerstein (f. 1826), tre barn: Alfred Ivar (1857–1923, g.m. Klara Alvilde Johnsen f. 1856, ingen barn), Emma Iverine (f. 1861, ugift) og Sigurd Ivar (1869–1946, g.m. Klara Hansen f. 1874 fra Vestby, ingen barn).

* Marte (1825–1831), d. 6 år gammel.

* Maren (f. og d. 1828), d. 2 måneder gammel.

I 1819 utstedte Josva Guttormsen Næss festeseddel til Ole Svendsen og kone Marte Jørgensdatter «paa et jordstykke kaldet Ødegaarden» for deres levetid, og i 1825 det samme til Samuel Danielsen og kone «paa pladsen Kløvigen».

I 1846 delte Josva Guttormsen Nedre Nes mellom sine tre eldste sønner. Guttorm ble eier av en mindre parsell Oreløkka (seinere bnr. 3), mens Ole og Jørgen fikk omtrent like store deler av den øvrige gården (seinere bnr. 1 og 2), begge for en kjøpesum på 600 spesidaler og livøre til foreldrene.

24 Vestre Disen ble solgt til Hamar Jernstøperi i 1918 (etter Terje Lehne).

25 Før hun giftet seg med Andreas Næss i 1858, fikk Anne Olsdatter Diesen en sønn, Emil Andreassen (f. 1850), som utvandret til Amerika.

26 Slektsforskeren Terje Lehne har komplette slektslister over etterkommerne til Anne Olsdatter Diesen og Anders Josvassen Næss.

27 Ivar Josvassen Næss «tog første Præmie paa en international Skytterfest i Wien 1872». (Rytterager s. 21).



Nedre Nes GNR. 236/I – NEDRE NESVEI 26

*Nedre Nes med camping-
plassen høsten 2008.*
© Fotograf Siri Berrefjord

I 1846 delte Josva Guttormsen sin gård Nes (løpenr. 176) mellom sine tre eldste sønner. Etter at eldste sønn Guttorm fikk fraskilt en mindre del Oreløkka (seinere bnr. 3), ble det gjenværende av gården delt i to og overtatt av Ole og Jørgen Josvassønner. Nest eldste sønn Ole overtok hovedbølet (løpenr. 176a av skyld 2 daler 3 ort) for 600 spesidaler og livøre til foreldrene i deres levetid.

OLE JOSVASSEN NÆSS (1812–1866) var gift med KARI PAULSDATTER FEKJÆR (1817–1887) fra Fekjær søndre i Hole. De fikk fem barn:

* Olava (1850–1892), g. 1877 m. Amund Syvertsen (1848–1929) fra Gåran i Hemsedal, lærer ved Bjørnstad og Kløvvikbråten skoler i Hole, seinere i Glemmen i Østfold og ved Bjørneby bruk, Fredrikstad, seks barn: Ole (1878–1895, d. 17 år gammel), Margit (1879–1970, lærer, g. 1908 m. Aslak Tonna 1881–1934, fire barn: Aslak 1909–1961, Åmund 1911–1928, Sigmund 1915–1992 og Sveinung f. 1919),²⁸ Gunvor

28 Margit Syvertsen (1879–1970) og Aslak Tonna (1881–1934) fikk fire barn: Aslak (1909–1961, bosatt i Oslo, g. 1934 m. Erika Berntsen 1910–1996, fire barn: Aslak f. 1937, Kjersti f. 1940, Aasne f. 1944 og Erika f. 1949), Åmund (1911–1928, d. 17 år gammel), Sigmund (1915–1992, bosatt i Asker, g.m. Siri Falck-Schmith 1911–1991, tre barn: Tore f. 1946, Åmund f. 1947 og Lars f. 1950), og Sveinung (f. 1919, bosatt i Oslo, g.m. Ruth Margareth Pettersen 1918–1989, to barn: Jon Reidar f. 1949 og Svein f. 1951). (Etter Terje Lehne).

(1881–1961, ugift lærer, bosatt på Kråkerøy), Inga (1883–1956, ugift, kontordame, bosatt på Kråkerøy), Sigurd (1886–1958, apoteker, bosatt i Fredrikstad, Moelv og Kråkerøy, g.m. Gunda Johanne Pettersen f. 1889, ingen barn), og Olava (1892–1967, telegrafist, bosatt i Oslo, g.m. Harald Nesse, ingen barn).

* Johannes (1852–1875), ugift, d. 23 år gammel.

* Paul (1854–1925), seinere gårdbruker på Nedre Nes, g.m. Maren Kimmerud fra Modum, 13 barn – se Nedre Nes.

* Anders (1856–1921), lærer ved Homledal, Sollihøgda og Nes skoler, g.m. Kari Pedersdatter Drolsum (f. 1859), fem barn – se gnr. 236/16 Nesheim (Utstranda 632).

* Jørgen (f. 1859), utvandret til Amerika i 1883, gullgraver og farmer, bosatt i Wisconsin og Minnesota før han i 1908 slo seg ned som farmer i Havelock, Nord-Dakota, g. 1888 m. Kari Torstensdatter Børmarken (f. 1861) fra Gran på Hadeland, som utvandret i 1884. De fikk fem barn: Olaf, Gunda Karoline (g.m. Charly Culver), Tilda Olava (g.m. Harsten Olson), Anna Josefine (g.m. Harlen Gordon) og Carl George.²⁹

I 1856 ble den tidligere husmannsplassen Kløvvika utskilt (løpenr. 176d av skyld 18 skilling) og solgt til Ole Helgesen for 50 spesidaler – se gnr. 236/4 Kløvvika.

I 1865 satt Kari Paulsdatter (48) og Ole Josvassen Næss (54) på gården med sine fem barn: Olava (16), Johannes (15), Paul (12), Anders (10) og Jørgen (7) samt husfarens mor, føderådskona Anne Jørgensdatter (82, enke). På gården hadde de én tjenestegutt, Martin Guttormsen (19) og én losjerende, Kari Bendiksdatter (72, enke, fra Høglaupet). Av husdyr var det 2 hester, 4 storfe og 7 sauer, og årlig utsæd var ¼ t. hvete, ¼ t. rug, 1 ½ t. bygg, 3 t. blandkorn og 4 t. poteter. Under gården var det én husmannsplass (Dalekjønn).

Etter Ole Josvassens død i 1866 overtok Kari Paulsdatter som eier i uskiftet bo, og drev gården med hjelp av sine fem hjemmeboende barn. I 1880 ble det utskilt en hyttetomt Skovbakken (løpenr. 176f, seinere bnr. 6), som ble solgt til tobakksfabrikant F. Julius Petersen for 200 kroner.

I april 1886 ba Andreas Olsen Næss, eier av Vestre (Øvre) Nes bnr. 8, om en offentlig utskifting «af stedfundende fællesskab og teigeblanding» i Nes-gårdenes innmark. Utskiftinga ble påbegynt i april 1887. Utskiftingsformann M. Holst fikk med seg Anders O. Hurum og Anders Hansen Løken som ut

«... VAKKERT, LUNT BELIGGENDE»

Gaarden Næss er et vakkert, lunt beliggende Sted ved Holsfjorden, ret overfor Østmodum. Eiendommene langs med Fjorden er kommet sig siden Svangstrandveien blev istand».*

* Rytterager, s. 22.

29 O.S. Johnson: Utvandringshistorie fra Ringeriksbygderne (1921), s. 370–371. Jørgen Olsen Næss kom tilbake fra Amerika og hadde med seg gull. Noe av dette gav han til nevøen Paul Paulsen Næss, som skulle gifte seg og trenge giftinger. (Etter Arvid Næss f. 1954).

Nedre Nes som motiv på et postkort fra 1950-årene. I bakgrunnen Modumlandet.



skiftingsmenn.³⁰ Da utskiftinga startet, gav alle berørte grunneiere uttrykk for at de ikke ønsket utflytting av hus eller gårdstun, og dette lot seg tydeligvis forene med de krav utskiftingsretten ellers måtte stille for å gjennomføre det hele etter lovens bokstav. Nøyaktige kart ble utarbeidet, hvert jordstykke ble bonitert og verdien beregnet. Utgangspunktet var at hver gård skulle stå igjen med en jordvei som i bonitet var tilnærmet lik den gården tidligere hadde hatt.

Det gamle, opprinnelige gårdstunet på Nes er der Nedre Nes ligger i dag. På vestsida av Nedre Nes' tun og bygninger, og inntil dette, lå gårdstunet til Vestre Nes bnr. 7 (nærmere fjorden). Utskiftingsretten slo fast at ingen nye hus måtte oppføres «paa gaardspladsen» som kunne være til hinder for naboen. Grensen mellom de to tun skulle utgå fra et punkt 8 meter vest for våningshuset på Nedre Nes, og til 8 meter vest for samme gårds stabbur (stolpehus). Retten som Vestre (Øvre) Nes hadde hatt til å drive sin buskap gjennom Nedre Nes' gårds plass «... og videre øst efter den gamle fægade, bortfalder, mod at eier af Nedre Næs opfører og i fremtiden vedligeholder gjærde i den vestlige kant af veien, som fører til Oreløkka, til beskyddelse af Øvre Næs' agerland her i Nedrejordet, under hans kreaturers driven til havnegang». For denne «fratagne rettighed» ble eieren av Øvre Nes tilkjent en

UTSKIFTING PÅ NES 1887–88

I Norge førte oppdelingen av gårder på 1700- og 1800-tallet til at hver enkelt gård fikk sin jordvei delt i en rekke småteiger spredt ut over et større område. Etter hvert som mer moderne redskap ble utviklet i jordbruket, tvang omfattende utskiftinger av jord seg fram. Nye utskiftingslover i 1857 og 1882 bestemte at sakene skulle avgjøres av en utskiftingsrett bestående av en profesjonell utskiftingsformann (nå jordskiftedommer) og to legmenn. På Nes var det eieren av Øvre Nes som i 1886 ba om utskifting. Den ble gjennomført i 1887–88, og førte til at gårdene fikk mer sammenhengende jordvei. Ingen av Nes-gårdene måtte flytte sine tun og bygninger, slik tilfellet var flere andre steder i Hole.

30 Fogden hadde opprinnelig utnevnt Lars Libakke som utskiftingsmann, men han ba seg fritatt på grunn av «et fjernt slektskapsforhold» til to av eierne på Nes. Dette ble tatt til følge, og suppleanten Anders Hansen Løken gikk inn i hans sted.

godtgjørelse «en gang for alle» på 10 kroner fra naboen. Forøvrig var Nes-gårdenes rettighet til fiske i Holsfjorden uberørt av utskiftinga, og det samme var tømmerveiene fra skogen og ned til fjorden. Nye gjerder skulle settes opp, og «de gamle og overflødige» fjernes innen 1. juni 1889. Hele utskiftingsforretningen kostet 292,66 kroner, som ble delt på eierne av de fire Nes-gårdene.

Som en følge av utskiftinga ble parsellen Nordengen (bnr. 9 av skyld 7 øre) i 1889 utskilt fra Nedre Nes og solgt til Johannes Jensen, som hadde hatt bygselavtale her siden 1881. I 1890 ble parsellen Skoglia (bnr. 10 av skyld 6 øre) utskilt og solgt til Syver Paulsen Sønsterud. Gårdens skyld var etter dette 5 mark 47 øre.

Kari Paulsdatter døde av tæring i 1887, og gården ble overtatt av eldste gjenlevende sønn, Paul Olsen Næss (hans eldre bror Johannes var død i 1875, 23 år gammel). Skjøte ble først utstedt i april 1891, hvorved hans brødre Anders og Jørgen samt Amund Syvertsen, gift med søsteren Olava, solgte gården til ham for 2.400 kroner og livøre til piken Anne Nilsdatter Næss (rimeligvis en tjenestejente) av 5-årlig verdi 1.000 kroner. Den nye eieren lånte 2.500 kroner i Hypotekbanken mot pant i gården.

PAUL OLSEN NÆSS (1854–1925) var gift med MAREN KARINE ØRJANSDATTER KIMMERUD (1868–1931) fra Modum, og de fikk 13 barn):³¹

* Aasta (1889–1892), d. 4 år gammel.

* Ole (1891–1977), ugift, seinere eier av Nedre Nes – se nedenfor.

* Aasta (1893–1971), utvandret til Maine, USA i 1925, g.m. Severin Syversen (ingen barn).

* Kari Olava (1895–1974), bosatt i Oslo. g.m. Hans Texnes (1893–1955), én datter Elsa Marie (1919–1988), g.1 m. Sverre Lien (1915–1998), to døtre: Tove (f. 1944, bosatt i Oslo, g.m. Svein Ola Johnsen f. 1941, to døtre: Liv f. 1967 og Hege f. 1971), og Berit (f. 1947, bosatt på Elverum, g.m. Olav Nordbæk f. 1942, tre barn: Tove Mette f. 1967, Anne Grete f. 1969 og Lasse f. 1971). Elsa Marie g.2 m. Rolf Bergersen (1919–1980), én sønn Per (f. 1955, bosatt i Oslo, g.m. Wenche Jacqueline Gunné-Værngaard f. 1953, to døtre: Nina f. 1980 og Vibeke f. 1983).



Paul Olsen Næss (1854–1925) og hustru Maren Karine Næss f. Kimmerud (1868–1931).

31 Etter Terje Lehne.

- * Anna Jahnette (1897–1987), bosatt på Stabekk i Bærum, g. 1919 m. Harald Johannes Granli (1897–1956), fire døtre: Margrethe (1920–2003, g.m. Johannes Brenne 1912–1997, to sønner: Svein f. 1944 og Jan f. 1953), Alfhild (f. 1921, g.m. Ørnulf Grønvold f. 1916, én datter Ann Kristin f. 1958), Åse (1923–1987, g.1 m. Walther Johansen, én sønn Jan Erik, Åse g.2 m. Torleif Engedal 1920–2000, ingen barn), og Solveig (f. 1927, g.m. Per Henry Kjøge 1925–2003, tre barn: Per Harald f. 1950, Eva f. 1953 og Andreas Juel f. 1963).
- * Einar (1899–1980), bosatt på Vøyenenga i Bærum, g.m. Borghild Elvira Wangen (1902–2001) fra Oppegård, to barn: Eva Alfhild (f. 1926, bosatt på Vøyenenga, g.m. Thoralf Heim 1923–2002, én datter Inger Lise f. 1951), og Arne (1933–2002, bosatt på Vøyenenga, g.m. Tora Vatnås f. 1938, én sønn Eirik f. 1971).
- * Thorleif (1901–1978), seinere eier av Nedre Nes, g.m. Dorthea Blom (1910–1974), tre barn: Pål (f. 1940), Anne Marie (f. 1943) og Berit (f. 1947) – se nedenfor.
- * Margith Pauline (1904–1996), bosatt i Drammen, g.m. Jørgen Skålerud (1910–1977) fra Sogn, ingen barn.
- * Johannes (1906–1979), bosatt på Nes i Hole, g.m. Astrid Arnesen (1909–1978) fra Vestre Bærum, to sønner: Jan Anton (f. 1949) og Arvid (f. 1954) – se gnr. 236/108 Bjørkelund (Utstranda 623).
- * Torbjørn (1908–1984), ugift, fjørsrøker, bosatt på Nedre Nes hos sine brødre.
- * Elida (1910–1986), bosatt på Røyse, g.m. Olaf Sundland (1910–1990), fem barn: Odd (f. 1934, bosatt i Oslo, g.m. Solvor Kari Vasshaug f. 1938, tre barn: Geir f. 1962, Atle f. 1964 og Siv f. 1967), Anny Margrethe (f. 1937, bosatt i Åsa, g.m. Åge Andreassen f. 1936, én datter Elin f. 1972), Ragnhild Irene (f. 1939, bosatt i Hønefoss, g.m. Ragnar Karlsen f. 1937, fire barn: Irene f. 1961, Ole Ragnar f. 1962, Elisabeth f. 1964 og Mona Therese f. 1967), Asbjørn (f. 1947, bosatt i Hunndalen ved Gjøvik, g.1 m. Sissel Dorthea Røen f. 1946, to sønner: Robert f. 1965 og Frank f. 1967. Asbjørn g.2 m. Tove Bjerke f. 1937, én datter Ellen Marie f. 1973. Fra samboerskap med Wenche Torill Bjerke Wilhelmsen f. 1952 har Asbjørn én sønn Carl Jørgen f. 1988), og Jan Ivar (f. 1953, bosatt ved Kroksund, g.m. Olaug Gommæs f. 1955 fra Hole, to sønner: Knut Olav f. 1976 og Stein Arild f. 1980) – se bind 4 s. 583.
- * Tordis Therese (1913–1993), bosatt på Mysen i Øsfold, g.m. Jørgen Bergersen (1910–1997), tre barn: Paul Henry (f. 1936, to døtre: Britt Marie f. 1956 og Ann-Charlotte f. 1966),³² Hans Willy (f. 1939, fra tidligere ekteskap med Borghild Holtet f. 1936 har han én datter May-Brith f. 1967), og Asbjørn Rolf (f. 1949, bosatt på Mysen, g.m. Gunn Olfrid Andersen f. 1949, to barn: Ove f. 1971 og Eva f. 1973).
- * Paul (1916–1991), bosatt i Oslo, g.m. Ingrid Folvik (f. 1926), tre barn: Gerd Helen (f. 1952, g.m. Erik Eilertsen f. 1949, én datter Irene f. 1979), Liv Torunn (f. 1953, bosatt i Oslo, g.m. Steinar Gunnar Hanssen f. 1953, to barn: Per Arne f. 1972 og Ann Kristin f. 1974), og Svein Rikard (f. 1963, bosatt på Lørenskog, g.m. Grete Nordset f. 1959, to sønner: Stian f. 1986 og Espen f. 1989).

32 Ann-Charlotte (f. 1966) er Paul Henry Bergersens datter fra samboerskap med Lillian Holmgren (f. 1940).



Hovedbygningen på Nedre Nes er fra rundt 1870, og påbygd 1954.



Familie og venner på Nedre Nes i 1930-årene. Fra venstre: Torbjørn Næss (f. 1908), Johannes Næss (f. 1906), ukjent, ukjent, Margith Næss Skålerud (f. 1904), ukjent, Thorleif Næss (f. 1901), Tordis Næss Bergersen (f. 1913), Leif Berget (f. 1914) og ukjent.

I 1900 satt Paul Olsen Næss på Nedre Nes med hustru Maren og fem barn, og som innerster (leieboere) på gården satt broren Anders Olsen Næss (f. 1856, lærer og gårdbruker) med hustru Kari Pedersdatter og fire barn. Han drev da og bygde hus i Nesheim (Nesheim med Valpåsstykket bnr. 16 av skyld 78 øre) ble utskilt i 1902 og solgt til broren - se gnr. 236/16 Nesheim. I årene fram mot 1920 ble ytterligere fire eiendommer utskilt fra Nedre Nes: bnr. 17 Brohaug (1902), bnr. 24 Hestebråten (1909), bnr. 28 Solvang (1912) og bnr. 32 Mortensbråten (1918).

I 1909 kjøpte Paul Olsen Næss det gjenværende av gamle Vestre Nes (gnr. 57/7 av skyld mark 1,74) for 5.350 kroner av Ole Berg. Fra denne del av gården ble det samme år utskilt en parsell Hasselbakken (bnr. 27 av skyld 14 øre).³³ Resten av gårdparten var en seterløkke på Nessetra. Løkka hørte til

³³ Hasselbakken er i dag en del av gnr. 236/3 Oreløkka.

Nedre Nes inntil 2005, da den ble solgt til eierne av Øver-Øgarden Nes, Ann-Mari og Oddvar Vangen, for 10.000 kroner.

Paul Olsen Næss var medlem av Hole herredsstyre 1917–20, som representant for Venstre.

Ved skjøte av 30. april 1923 solgte Maren og Paul Næss gården (gnr. 57/1 og 7) til sønnene Ole og Thorleif, med en halvpart på hver, for 20.000 kroner og livøre til foreldrene i deres levetid samt panterettsutlegg til kjøpernes søsken (1.000 kroner til hver av guttene og 500 kroner til jentene).

OLE PAULSEN NÆSS (1891–1977) var ugift. Han var eier og bruker av Nedre Nes sammen med broren Thorleif til sin død i 1977.

THORLEIF PAULSEN NÆSS (1901–1978) giftet seg i 1940 med DORTHEA BLOM (1910–1974) fra Sundvollen. De fikk tre barn:

* Pål (f. 1940), eier av Nedre Nes fra 1979, g.m. Liv Arnestad (f. 1942), én datter Toril (f. 1966) – se nedenfor.

* Anne Marie (f. 1943), bosatt i Drammen. Fra tidligere ekteskap med Roar Jonson (f. 1938) har hun to barn: Håkon (f. 1969, g.m. med Lene Alm f. 1971, to barn: Petter f. 2001 og Frida f. 2004), og Merethe (f. 1972, g.m. Roy Steinar Evensen f. 1970, to barn: Kine f. 1988 og Mats f. 2001).

* Berit (1947–2001), g.m. Per Einar Fuglesang (f. 1948) fra Åsa, to sønner: Espen (f. 1971) og Thomas (f. 1976) – se gnr. 236/186 Eiketun (Utstranda 641).

Ole og Thorleif Næss arbeidet sammen i skogen. På gården dyrket de frukt og bær, som de kjørte til Oslo med hest og



Dorteia Næss f. Blom (1910–1974) og Thorleif Paulsen Næss (1901–1978).

Ole Paulsen Næss (1891–1977).



kjerre og solgte på Youngstorget eller til faste kunder. I fjøset regjerte broren Torbjørn, som levde hele sitt liv hos brødrene på Nedre Nes. Barna til Dorthea og Thorleif Næss hadde en god og trygg barndom, «... vi vokste jo opp med tre fedre på gården».³⁴

I 1948 hadde Nedre Nes (av skyld mark 6,02) 50 dekar dyrket jord (mold), 276 dekar produktiv skog og 60 dekar annen utmark. På gården var det 2 hester, 4 kyr, 2 ungdyr, 2 griser og 7 sauer.

I 1946 ble det utskilt to tomter, bnr. 108 Bjørkelund (i dag bolig) og bnr. 109 Dalekoia (hytte), som ble solgt til eiernes brødre, Johannes Næss og Paul Næss, for 500 kroner pr. tomt.³⁵ I 1957 ble «Plassen» (bnr. 138) utskilt og solgt, og i årene fram til 1963 ble ytterligere åtte parseller utskilt fra gården og solgt. De fleste var hyttetomter. I perioden 1965–70 ble det lagt ut ni festetomter (hytter),³⁶ og i årene 1974–77 ytterligere fem slik at det under gården er i alt 14 festetomter i dag. Av disse er 12 hytter, én boligtomt (festetomt 1 - Øystein Henriksen) og en ubebyggt tomt.

Dorthea Næss døde i 1974, og sønnen Pål ble eier av en fjerdepart av gården (faren Thorleif eide også en fjerdepart, og onkelen Ole en halvpart). Etter Ole Paulsen Næss' død i 1977 arvet broren Thorleif hans halvpart, og ved sistnevntes død i 1979 overtok Pål Blom Næss som eier av hele gården, etter å ha løst ut sine to søstre.

PÅL BLOM NÆSS (f. 1940) giftet seg i 1966 med LIV ARNESTAD (f. 1942) fra Røyken. De har én datter Torill (f. 1966). Familien flyttet til Nedre Nes i 1974 (bodde tidligere i Sundvollen). Liv Næss har arbeidet i dagligvareforretninger i Bærum, og hos baker Stubberud i Hønefoss. Pål Blom Næss har arbeidet ved Standard Kjemiske i Bærum i sju år, før han var ved bomstasjonen på Nes i 12 år. Siden 1974 har de drevet Nedre Nes med campingplassen.

TORILL BLOM NÆSS (f. 1966) er daglig leder av Nes Camping, og har tidligere arbeidet i Securitas og som renholder. Hun bor i kårboligen på gården, og er samboer med Kristin Karlsrud (f. 1974) fra Hønefoss, som er omsorgsarbeider.



*Torbjørn Paulsen Næss
(1908–1984).*

NES CAMPING

I 1965 startet Ole og Thorleif Næss campingplass på Nedre Nes. De bygde et enkelt sanitæranlegg inntil låven på gården. I 1973 ble det bygd nytt sanitærbygg. Nes Camping legger i dag beslag på cirka 35 dekar av gårdens areal, og har plass til 100 campingvogner og rundt 20 telt. Liv og Pål Blom Næss har drevet campingplassen siden 1974. Fra 2008 har datteren Torill tatt over driften av plassen.

34 Pål Blom Næss (f. 1940).

35 En tredje bror, Einar Paulsen Næss, fikk i 1958 utskilt en hyttetomt Vangnæs – se gnr. 236/145 (Utstranda 621).

36 De fleste tomtene ble i første omgang festet i 25 år mot årlig avgift på 350 eller 400 kroner.



Liv Næss f. Arnestad (f. 1942) og Pål Blom Næss (f. 1940).



Nes brygge på Utstranda cirka 1916. På bildet bader Bror og Egil With fra Sønsterud. I bakgrunnen, oppe ved chausséen, ser vi eiendommen Fagernes (seinere Skovli kafé).

Nedre Nes har i dag 50 dekar dyrkbar jord, 270 dekar produktiv skog, 70 dekar annen utmark, og traktor. Campingplassen legger beslag på 35 dekar av jorda, mens de øvrige 15 dekar blir leid bort til Nils Erik Frøhaug på Nedre Frøyhov på Røyse (tidligere til hans far Trygve Frøhaug).

Av bygninger på gården er et våningshus (fra rundt 1870, påbygd ark 1954),³⁷ bryggerhus (ca. 1870), stabbur (ca. 1870), kombinert vedskjul, vognskjul og grisehus (ca. 1930) og sanitærbygg for campingplassen (1973).

Den gamle låven med stall og fjøs (fra rundt 1870) ble revet cirka 2000.

To odder som stikker ut i Holsfjorden på Nedre Nes heter Geitodden og Stallodden.

Det er ingen tufter etter gamle Vestre Nes, som lå på vestsida av gårdstunet (nærmere fjorden) før utskiftinga 1887–88. Den siste bygningen som stod igjen her, var en låve som brant rundt 1920.

³⁷ I SEFRAK-registreringene (1968) antydes det at eldste del av våningshuset og bryggerhuset kan være fra 1700-tallet.



Nes

GNR. 236/2 - ØDEGÅRDEN (ØVER-ØGARDEN) – UTSTRANDA 586

Da Josva Guttormsen Næss i 1846 delte sin gård Nes (løpenr. 176) mellom sine tre eldste sønner, ble Jørgen Josvassen eier av løpenr. 176b (seinere bnr. 2), den tidligere husmannsplassen Ødegården. Kjøpesummen var 600 riksdaler og livøre til foreldrene i deres levetid, og de tidligere husmannsfolkene Marte Jørgensdatter og Christian Ruud fikk tinglyst boret på bruket så lenge Marte levde.

JØRGEN JOSVASSEN NÆSS (1814–1858) var gift med KARI OLSDATTER GLABERG (1818–1898) fra plassen Glaberg under Austad på Modum,³⁸ som hadde bosted på Fjulsrud da de giftet seg i 1843. De fikk sju barn, hvorav seks nådde voksen alder:

Øver-Øgarden Nes har en mektig beliggenhet under Krokskogens brant.

© Fotograf Siri Berrefjord

38 Ole Rytterager skriver at Jørgen Josvassen var «gift med Kari, en Hallingpige». (Rytterager s. 21). Navnet Glaberg finnes også på Gol, noe som kan være årsak til misforståelsen. Kari Olsdatters foreldre var Anne Eriksdatter og Ole Madsen Glaberg. (Etter Ole Yttri).

Øver-Øgarden Nes cirka 1910. Det gamle våningshuset var trolig fra 1846, og ble påbygd tidlig i 1920-årene.



* Anne (1844–1859), d. 16 år gammel.

* Ole (1845–1904), seinere eier av Berget, g. 1871 m. Mathea Olsdatter Hafnor, åtte barn – se gnr. 234/2 Berget.³⁹

* Johan (1848–1922), seinere eier av Øver-Øgarden Nes, ugift – se nedenfor.

* Anders (1850–1919), seinere eier av Øvre Nes, g.m. Anette Karlsdatter Rustad, fire barn – se gnr. 236/8 Øvre Nes.

* Marte (f. 1852), ugift, stelte huset for broren Jørgen i Midtre Rudsødegården.

* Maren (1854–1930), g. 1877 m. fanejunker Nils Kristensen Selte (1846–1934), seks barn (og én fosterdatter): Anne (f. 1877), Karoline (f. 1882), Hansine (f. 1884), Jørgen (f. 1887), Karl (f. 1890), Einar (f. 1893) og Martha Kristine (f. 1898) – se bind 2 s. 601–603.

* Jørgen (1856–1932), ugift hjulmaker, fra 1893 eier av gnr. 190/6 Midtre Rudsødegården i Hole – se bind 1 s. 453.

Jørgen Josvassen Næss døde i 1858, bare 44 år gammel, og Kari Olsdatter overtok som eier av Øver-Øgarden i uskiftet bo. Hun utstedte i 1861 bygselseddel til Nils Jensen Neseie og kone Jørgine Johannesdatter på jordstykket Nordland.

I 1865 satt Kari Olsdatter (48) på gården med seks barn: Ole (21), Johan (18), Anders (16), Marte (14), Maren (12) og Jørgen (10). I folketellinga er anført at de to eldste sønnene hjalp mora med gårdsbruket. De hadde 2 hester, 4 storfe og 7 sauer, og årlig utsæd var $\frac{1}{8}$ t. hvete, $\frac{1}{2}$ t. rug, $\frac{3}{4}$ t. bygg, 2 $\frac{1}{2}$ t. blandkorn og 3 $\frac{1}{2}$ t. poteter. Under gården var det to husmannsplasser (Bakken og Nordland).

³⁹ Eldste sønn Johan (Berget) kjøpte i 1908 en parsell av Øvre Nes – se gnr. 236/21 Berge (Utstranda 593).

I 1887–89 var det utskifting mellom Nes-gårdene. Det var sønnen Anders som representerte Kari Olsdatter i utskiftingsforhandlingene. Øver-Øgarden Nes fikk samlet sin jordvei i nordøstre del av gårdsvaldet, nedenfor gårdens tun og bygninger. Ved noen åkerteiger som ble kalt Hestengen, og som Øver-Øgarden overtok fra Vestre Nes bnr. 7, stod en del trær som eieren av Øver-Øgarden skulle betale 80 kroner for.

Da Kari Olsdatter Næss døde i 1898 hadde hun sittet som enke og eier av Øver-Øgarden i 40 år. I 1904 overdro hennes arvinger (fem gjenlevende barn samt svigerdatteren Mathea Olsdatter, enke etter eldste sønn Ole) gården til nest eldste sønn, Johan Jørgensen, for 7.500 kroner.

JOHAN JØRGENSEN NÆSS (1848–1922) var ugift. I 1900 satt han på gården med en tjenestejente, Maren Johannesdatter (f. 1855 i Norderhov), og én pleiedatter, Maren Elise Kristiansdatter (f. 1893), som ble forsørget av fattigvesenet.

I 1904 ble det utskilt og solgt en hyttetomt, Neskastet (bnr. 18 av skyld 2 øre), til Olaf Martinsen Bjerke for 100 kroner.

Johan Jørgens Næss satt som eier av gården til 1918. Da solgte han den til en brorsønn, Jørgen Andersen Næss, for 27.500 kroner og bruksrett til selgeren i hans levetid.

JØRGEN ANDERSEN NÆSS (1892–1968) var sønn av Anders Jørgensen Næss og Annette f. Rustad på Øvre Nes. Han giftet seg i 1921 med RAGNA MARTINSEN BORGEN (1900–1989) fra Nerigarden Borgen, og de fikk fire døtre:



Jørgen Andersen Næss (1892–1968) var fra Øvre Nes, og overtok Øver-Øgarden i 1918 etter sin onkel Johan Jørgensen Næss.



Ragna Næss (1900–1989) foran våningshuset i Øver-Øgarden Nes tidlig i 1920-årene.

Ragna Næss f. Borgen (1900–1989) og Jørgen Andersen Næss (1892–1968) med sin eldste datter Annie Margareth (f. 1921). Bildet er tatt rundt 1925.



Flyfoto av Øver-Øgarden Nes cirka 1950. Låven er fra rundt 1890, mens våningshuset (fra 1846) ble revet i 1976 og erstattet av et nytt året etter.

Foto: Widerøe's Flyveselskap AS



Fire kjekke jenter i Øver-Øgarden Nes tidlig i 1930-årene. Fra venstre: Ruth (f. 1926), Gerd (f. 1924), Annie Margareth (f. 1921) og Jorunn (f. 1927) foran til høyre.

* Annie Margareth (f. 1921), eier av Øver-Øgarden fra 1967, g.m. Arne Granberg Larsen (f. 1927). Fra tidligere ekteskap med Einar Løbben (1915–1997) har hun tre barn: Evelyn (f. 1941), Ann-Mari (f. 1944) og Berit (f. 1949) – se nedenfor.

* Gerd (1924–2000), g. 1948 m. Thorleif Borgersen (1918–1990), ordfører i Hole 1977–82, én datter Tove Ragnhild (f. 1951, bosatt i Vestre Gran, samboer med Kåre Støen f. 1946) – se bind 2 s. 231–232.

* Ruth (f. 1926), bosatt i Hønefoss, tidligere i Tingelstad på Hadeland, g.m. Bjørn Steen (1915–1993) fra Hadeland (ingen barn).

* Jorunn (f. 1927), bosatt på Nes i Hole, fra ekteskap med Harry Larsen (1924–2006) fra Sollihøgda har hun to barn: Arve (f. 1956) og Trond (f. 1967) – se gnr. 236/126 Vestli (Utstranda 582).

I perioden 1929–45 ble det utskilt og solgt 23 tomter fra Øver-Øgarden. 21 av disse var hyttetomter og 2 boligtomter. Etter 1945 er det solgt ytterligere 25 tomter, hvorav 8 i dag er boliger.⁴⁰

I 1948 hadde Øver-Øgarden Nes (av skyld mark 5,48) 50 dekar dyrket jord (leirmold), 25 dekar annet jordbruksareal og 500 dekar produktiv skog. På gården var det 2 hester, 5 kyr, 2 ungdyr, 3 griser, 7 sauer og 20 høner.

Ved skjøte av 28. november 1967 ble gården solgt til eldste datter Annie Margareth for 47.000 kroner og huslyrett til foreldrene i deres levetid, av 5-årlig verdi 7.500 kroner.

ANNIE MARGARETH NÆSS LARSEN (f. 1921) giftet seg i 1967 med ARNE GRANBERG LARSEN (f. 1927) fra Skogen ved

⁴⁰ Den første avtalen gjaldt i 10 år mot årlig avgift 125 kroner. Én av hyttetomtene er festetomt, med bygselavtale fra 1954 til Magnus Røsby.

Sollihøgda. De har ingen felles barn, men Annie Margareth har tre barn fra tidligere ekteskap med EINAR LØBBEN (1915–1997) fra Sollihøgda (Bærum):⁴¹

* Evelyn (f. 1941), bosatt på Sollihøgda, g.m. Jan Erik Iversen (f. 1938) fra Bærum, to barn: Anita (f. 1966, samboer m. Kjell Finnemann Gulliksen f. 1965), og Torunn (f. 1970, g.m. Tom Erik Baglo f. 1969, to døtre: Malene f. 1999 og Sarah f. 2001).

* Ann-Mari (f. 1944), eier av Øver-Øgarden fra 1993 sammen med sin mann Oddvar Vangen (f. 1940), to sønner: Freddy (f. 1961) og Arild (f. 1965) – se nedenfor.

* Berit (f. 1949), bosatt på Nes i Hole, g.m. Tore Henrik Kolbjørnsen (f. 1941) fra Toresplassen, én sønn Bård Henrik (f. 1972) – se gnr. 236/194 Bjørktun (Utstranda 588).

Arne Granberg Larsen har vært lastebileier, og kjørt for Franzefoss Bruk AS i Bærum. I tillegg har han arbeidet med egen traktorgraver i Hole. Annie Margareth Næss Larsen arbeidet i 20 år på kontoret i firma Chr. Kristian Gran Henriksen AS i Oslo (import av Ariel og Royal Enfield motorsykler samt salg av Lucas bil- og motorsykkeldeler).

I 1993 ble gården solgt til eierens datter Ann-Mari og hennes mann Oddvar Vangen.

ANN-MARI VANGEN f. Løbben (f. 1944) er gift med ODDVAR VANGEN (f. 1940) fra Hønefoss. De har to sønner:

* Freddy (f. 1961), bosatt i Hønefoss, g.m. Wenche Næss (f. 1963) fra Hønefoss, to barn: Thomas (f. 1982, bosatt på Nakkerud, samboer med Marianne Stenberg fra Gran på Hadeland) og Monica (f. 1985).

* Arild (f. 1965), bosatt på Nes i Hole, ugift.

Oddvar Vangen startet i 1963 Hønefoss Steam- og Antirust i Hofsfossveien i Hønefoss. Firmaet driver med rustebeskyttelse av biler, salg, montering og service av eksosanlegg og støtdempere samt reparasjon av rust. I 1999 ble det overtatt av sønnen Freddy. Ann-Mari Vangen har arbeidet i parfymeri i Sandvika i 20 år. En periode var hun eier av forretningen sammen med sønnen Arild.

Siden 2003 har Odvar Vangen drevet med uttak av steinmasser og knusing av stein til pukk og subbus i Øver-Øgarden. Virksomheten ble primært startet for utvidelse av egen gårdsplass, men også en del for salg.

I 2003 kjøpte Ann-Mari og Oddvar Vangen en seterløkke på Nassetra fra Nedre Nes for 10.000 kroner (løkka hadde opprinnelig tilhørt Vestre Nes bnr. 7).



Annie Margareth Næss Larsen (f. 1921) var eier av Øver-Øgarden Nes fra 1967 til 1993.



Arne Granberg Larsen (f. 1927).

41 Etter Terje Lehne.

Øver-Øgarden har i dag 40 dekar dyrket jord (leies bort til Nils Erik Frøhaug), 500 dekar produktiv skog og 20 dekar annen utmark.

Av bygninger på gården er et våningshus (bygd 1977), stabbur (gammelt, flyttet sist i 1930-årene),⁴² låve med stall og fjøs (fra rundt 1890, stallen ble ombygd tidlig i 1990-årene), og bryggerhus/drengestue (ca. 1890). Dette inneholdt også vognskjul (revet ca. 1965). Det gamle våningshuset (trolig fra 1846, ombygd tidlig i 1920-årene) ble revet i 1976 for å gi plass til det nye.



*Oreløkka ligger ved
Holsfjorden sør for Nedre
Nes.*

© Fotograf Siri Berrefjord

Oreløkka GNR. 236/3 – UTSTRANDA 683

I 1846 delte Josva Guttormsen sin gård Nes (løpenr. 176) mellom sine tre eldste sønner. Eldste sønn Guttorm fikk utskilt en mindre del, Oreløkka (løpenr. 176c, seinere bnr. 3 av skyld 1 ort), som han betalte 80 spesidaler for.

42 Stabburet ble flyttet for å gi plass til oppkjøring til en ny låvebru, etter at låven ble påbygd.

GUTTORM JOSVASSEN NÆSS (1806–1875) var gift med KIRSTI ELLINGSDATTER SELTE (1806–1854), og de fikk fem barn:

- * Josva (1838–1839), d. 1 år gammel.
- * Edvard (1840–1880), ugift, eier av Oreløkka 1875–80 – se nedenfor.
- * Anders (1842–1843), d. 10 måneder gammel.
- * Karen (1845–1907), eier av Oreløkka fra 1880, g.1 m. Kristian Kristensen Brenningen (1838–1877) fra Bærum, tre barn: Karl Gustav, Anna Olava og Kristiane. Karen g.2 m. Anders Olsen (f. 1853) fra Modum – se nedenfor.
- * Martin (1846–1899), i 1865 tjenestedreng på Nedre Nes, seinere ansatt ved jernbanen og bosatt i Drammen, g. 1880 m. Marthine Emilie Nilsdatter Prøis (1852–1928) fra Konnerud, minst tre barn: Magda (f. 1884), Nils (f. 1887) og Gudbjørg (f. 1889, g. Halden).

Guttorm Josvassen flyttet ikke til Oreløkka med sin familie. Ifølge overleveringer var det på grunn av misnøye med at han ikke fikk overta farsgården, som eldste sønn og dermed åsetesberettiget.⁴³ Han levde som innerst (leieboer) på en annen gårdpart av Nes, og arbeidet som skipper på Tyrifjorden. I Oreløkka hadde han leilending – se nedenfor.

Etter Kirsti Ellingsdatters død i 1854 ble det avholdt skifte, hvorved Oreløkka ble taksert til 200 spesidaler og overlatt enkemannen, Guttorm Josvassen, mot at han utredet panteutsetteligg til de tre gjenlevende barna på samlet 75 riksdaler. Han satt siden som eier av bruket til sin død i 1875.

I 1865 var Guttorm Josvassen (60, enkemann) registrert som «baadfører og huseier» og bodde på Nes med sønnen Edvard (26, skomaker) og en innerst, Anders Hansen (26, dagarbeider, seinere husmann og bestyrer på Sønsterud og fra 1874 eier av Kløvvika). I Oreløkka bodde da leilending med jord og dagarbeider Kristian Johannesen (41) med hustru Maren Olsdatter (34) og én datter Katrine (2). De hadde 2 storfe og 1 sau, og sådde ½ t. bygg og 1 t. poteter. Maren Olsdatter og Kristian Johannesen Glaserud ble i 1897 eiere av Høgstet nordre – se gnr. 233/5 i kapitlet om Øverby.

EDVARD GUTTORMSEN NÆSS (1840–1880) overtok som eier av Oreløkka etter sin far. Han var ugift, og skomaker av yrke. Han betalte 200 spesidaler for bruket, og lånte 500 spesidaler i Hypotekbanken mot pant i eiendommen. Han druknet i Holsfjorden i 1880, og presten noterte da i kirkeboka at han «led stundom af Slagtilfælde og derunder af Vanvid.

EIDE FRAKTEBÅT PÅ TYRIFJORDEN

«Min fars far, Guttorm Josvassen Næss, skulle i sin ungdom ha vært meget stor og sterk. Han var en tid i Drammen hos en sakfører Lange, som kusk eller var det gaardsgut. Han hadde da ord paa sig for aa være Drammens sterkeste mann. Han var den eldste av sine søkende og skulle vel ha arvet Næs-gaarden, men det blev det ikke noget av. Han skulle ha eiet en fraktebaat som gik paa Tyrifjorden, og med den fraktet han varer for folk».*

* Brev fra Magda Næss, Drammen til Jon Guldal 11. oktober 1930 (kopi i Hole bygdearkiv).

43 Lagesen I, s. 170.

Aflivede sig ved Drukning». Skiftet etter ham ble avsluttet i 1884. De to søsknene arvet ham, og søsteren Karen løste ut broren og overtok eiendommen.

KAREN GUTTORMSDATTER NÆSS (1845–1907) var gift med KRISTIAN KRISTENSEN BRENNENGEN (1838–1877) fra Bærum, og de fikk tre barn (de to eldste var født i Bærum):

* Karl Gustav (1871–1955), seinere eier av Oreløkka, g.m. Othilie Olausdatter Rønningen (f. 1891), én datter Konstanse – se nedenfor.

* Anna Olava (1874–1958), g. 1905 m. Lars Olsen Borgen (1864–1941), en tid bruker av Sorigarden Borgen, seinere i Kuskeplassen (Fergeplassen) på Storøya, fem barn: Kristine (1906–1984, g.m. Einar Fuglesang fra Åsa, sju barn: Ranveig Anna, Kristian, Margrethe, Ellen, Aase, Ingrid og Per Einar),⁴⁴ Ole Kristian (1907–1996, g.m. Magda Bjørnbakk fra Nord-Norge, ingen barn), Lilli Antonie (1909–1992, g.m. Konrad Granberg fra Telemark, to barn: Olav f. 1930 og Arne f. 1935), Arne (f. 1912, druknet i Storøysundet ca. 22 år gammel) og Anne (f. og d. 1913, d. 3 dager gammel) – se bind 1 s. 293 og s. 352–353.

* Kristiane (f. og d. 1877), d. 3 måneder gammel.

Karen og Kristian Brenningen hadde forpaktet bruket i noen år før de overtok som eiere.

Kristian Brenningen døde allerede i 1877, bare 38 år gammel, og Karen fortsatte som eier og bruker. Hun giftet seg igjen i 1884 med kurvbinder ANDERS OLSEN (f. 1853) fra Modum (seinere skilt).

Oreløkka var uberørt av utskiftinga mellom Nes-gårdene 1887–88.

I 1900 satt Karen som separert i Oreløkka med sine to ugifte barn: Karl (29) og Anna (26) samt et legdslem, Iver Engebretsen (f. 1817 i Norderhov), som ble besørget av fattigvesenet.

Etter Karens død i 1907 arvet de to barna eiendommen. I 1911 solgte Anna sin halvdel for 1.000 kroner til broren Karl, som dermed ble eneeier.

KARL GUSTAV KRISTIANSSEN NÆSS (1871–1955) giftet seg i 1910 med OTHILIE OLAUSDATTER RØNNINGEN (1891–1967)⁴⁵ fra Rønningen på Krokskogen. De fikk én datter, Konstanse (1911–1937).

44 Per Einar Fuglesang (f. 1948) ble seinere gift med Berit Blom Næss fra Nedre Nes – se gnr. 236/186 Eiketun (Utstranda 641).

45 Othilie var datter av Olaus Olsen Rønningen (f. 1851) og Kari Olsdatter (1853–1908).

I 1921 kjøpte Karl K. Næss naboeiendommen Hasselbakken (bnr. 27 av skyld 14 øre) av Olaf Martinsen for 6.000 kroner, og lånte 5.000 kroner i Hole sparebank mot pant i Oreløkka og den nye eiendommen. Hasselbakken og Oreløkka har siden hatt samme eier.

Etter Karl K. Næss' død i 1955 var det hjemmelsovergang til Othilie (Tilla) Næss. Fem år seinere, ved skjøte av 18. august 1960, solgte hun Oreløkka med Hasselbakken⁴⁶ til Gunnar Ruud for 30.000 kroner og huslyrett i sin levetid. Gunnar bygde da et lite hus til Tilla i Oreløkka, og her bodde hun til sin død i 1967.

GUNNAR RUUD (1907–1996) var fra Pamperud på Røyse, og giftet seg i 1937 med MARGIT LARSEN (1913–1991) fra Sollihøgda. De fikk fire barn:

* Astri Irene (1939–1985), bosatt på Nes, g. 1961 m. Jan Erik Hedels (1939–1990) fra Oslo, fire barn: Lasse (1961–1976), Roar (f. 1966), Frode (f. 1968) og Irene (f. 1978) – se gnr. 236/157 Fjordli (Utstranda 705).

* Tåve Jorun (f. 1942), bosatt i Oslo, g. 2003 m. Kjell Erik Dahl (f. 1940) fra Myrvoll i Oppegård. Fra tidligere ekteskap (1963) med Reidar Risløkken (f. 1938) fra Lesja, har hun to barn: Kåre (f. 1967, bosatt i Ski, g.m. Torill Bisgaard fra Langhus, ingen barn. Fra tidligere ekteskap med Mette Ruud fra Røyse har Kåre én sønn, Sondre f. 1995), og Linda (f. 1970, bosatt i Flateby i Enebakk, samboer med Bjørn Pedersen fra Karmøy, to barn: Madelen f. 2005 og Mina f. 2008. Fra tidligere ekteskap med Lars Erik Rudberg fra Enebakk har Linda to barn: Conny f. 1991 og Trym Alexander f. 1993).

* Lillegull Sølvi (f. 1945), bosatt på Nes i Hole til 1996, siden i Ådal, g. 1966 m. Kjell Ivar Sortebeck (f. 1946) fra Ådal, tre barn: Knut (f. 1966), Nina (f. 1969) og Gunnar (f. 1970) – se gnr. 236/177 Bjørkebo (Utstranda 719).

* Einar (f. 1949), eier av Oreløkka fra 1984, samboer med Drude Wintermark Lorvik (f. 1948) fra Oslo. Fra tidligere ekteskap med Janne Merethe Bertelsen (f. 1948) fra Oslo har han tre barn: Lars Erik (f. 1969), Mona (f. 1971) og Anita (f. 1976) – se nedenfor.



Margit Ruud f. Larsen (1913–1991) og Gunnar Ruud (1907–1996) med sine fire barn, mens familien bodde på Høymyr i 1950-årene. Foran fra venstre: Lillegull Sølvi (f. 1945), Einar (f. 1949) og Tåve Jorun (f. 1942). Bak foreldrene står Astri Irene (1939–1985).

Margit og Gunnar Ruud bodde tidligere på Tjernsli ved Sollihøgda, Nordland (under Fjulsrud) og (fra 1948) i Høymyr.

46 I skjøtet ble bnr. 27 Hasselbakken uteglemt, men i 1971 ble det utstedt eget skjøte til Gunnar Ruud på Hasselbakken, med anførsel om at kjøpesummen var inkludert i de 30.000 kroner i skjøtet fra 1960.

De flyttet til Oreløkka i 1961. Gunnar hadde da (siden 1938) arbeidet som tømmerkjører med egen hest for Fearnley på Toresplassen. Han sluttet hos Fearnley da han flyttet til Oreløkka, og arbeidet siden i Oslo Kulcompagnie, og i asfaltfirmaet Sig. Hesselberg AS. Margit Ruud var sydame, og sydde klær til folk.

I perioden 1952–59 ble det utskilt og solgt fire hyttetomter (bnr. 129, 137, 143 og 148), og i tillegg fikk de fire barna i 1960-årene kjøpe hver sin tomt av Oreløkka: 1962 (bnr. 157 Fjordli, Astri Irene og Jan Erik Hedels), 1968 (bnr. 177 Bjørkebo, Lillegull Sølvli og Kjell Ivar Sortebeck), 1969 (bnr. 184 Solbakken, Tåve Jorunn og Reidar Risløkken)⁴⁷ og 1976 (bnr. 193 Oreløkka II, Einar Ruud). I 1965 ble det utskilt en boligtomt (bnr. 171 Sollia), som ble solgt til Reidar Dagfinn Larsen.⁴⁸

I 1984 ble Oreløkka solgt til sønnen Einar for 175.000 kroner og boret for foreldrene i deres levetid.

EINAR RUUD (f. 1949) er samboer (siden 1996) med DRUDE WINTERMARK LORVIK (f. 1948) fra Oslo. Fra tidligere ekteskap med Janne Merethe Bertelsen (f. 1948) fra Oslo (gift 1967 og skilt 1989) har han tre barn:

* Lars Erik (f. 1969), ugift, bosatt i Åsbygda.

* Mona (f. 1971), bosatt i Hønefoss, g.m. Kjell Vidar Pettersen fra Hønefoss, to barn: Tor Erik (f. 1990) og Katrine (f. 1995).

* Anita (f. 1976), bosatt i Drammen, samboer med Raymond Olsen, en sønn Lukas (f. 2004).

Einar Ruud er utdannet malermester, og drev i mange år egen virksomhet i Oslo. Seinere var han vedlikeholdssjef i Furuholmen Invest AS. De siste 20 årene har han vært konsulent i Jotun AS. Drude Lorvik har i 25 år vært hjelpepleier ved Ringerike sykehus.

I perioden 1996–2002 var eldste sønn, LARS ERIK RUUD (f. 1969) eier av Oreløkka og Hasselbakken. Han er kundebetjent/selger ved Løvenskiold-Vækerø (Maxbo) i Bærum. I 2002 overtok Einar Ruud eiendommene igjen.

Oreløkka med Hasselbakken er i dag på cirka 35 dekar. Av bygninger på eiendommen er et våningshus (gammelt, trolig fra siste halvdel av 1800-tallet, ombygd 1960–61 og 2007–08), uthus (1800-tallet, påbygd i 1960-årene) og garasje (1967).

47 Gnr. 236/184 Solbakken er i dag (2008) fortsatt ubebygda.

48 Tomta ble først solgt til Bjarne Skifjeld fra Oslo, men han trakk seg – se gnr. 236/171 Sollia.



Bygningene i Kløvvikbråten i 2005. Det gamle våningshuset (nærmest til venstre) var opprinnelig skolehus (bygd 1870, påbygd 1900). Bryggerhuset ligger bakkenfor. Til høyre den gamle låven med fjøs, som ble ombygd til leilighet i 2003.

Kløvvikbråten GNR. 236/4 – UTSTRANDA 480

Midt på 1600-tallet bygget flere gårder i Hole ødegårder (kron-gods) på østsida av fjorden. Kløvvika synes da å ha vært brukt under Østre Rud. I 1635 betalte Håken Rud bygselavgift til fogden for hele Østre Rud «med eenn underliggende ødegaard, naffnlig Gløuig» (trolig Kløvvika) – se bind 2 s. 660.

Kløvvika var husmannsplass under Nedre Nes på 1700-tallet, og både i 1762 og 1788 var det gjestgiveri her (se omtale av Kløvvika som husmannsplass). Fra rundt 1820 var det to Kløvvika-plasser, hvorav Kløvvikbråten synes å være den eldste.

I 1856 ble «Pladsen Kløvigen» (løpenr. 176d) utskilt fra Nedre Nes og solgt til Ole Helgesen for 50 spesidaler. I 1858 kjøpte den samme Ole Helgesen tilleggsjord (løpenr. 177c) fra Øvre Nes for 190 spesidaler og la til bruket. I 1868 ble den andre Kløvvika-plassen, ved fjorden mellom Kløvvikbråten og Øvre Nes, utskilt fra denne eiendommen og solgt til slakter A. Borgersen og handelsborger Jens Larsen i Christiania – se gnr. 236/5 Kløvvika. Siden har vi hatt to Kløvvika-bruk, gnr. 57/4 Kløvvika (kalt Kløvvikbråten) av skyld 47 øre, og gnr. 57/5 Kløvvika av skyld 40 øre.

OLE HELGESEN (f. 1822) fra Modum var murer og gårdbruker. Han var gift med JOHANNE KRISTIANSDATTER (f. 1823). I 1865 bodde de alene i Kløvvikbråten, og hadde 2 storfe. Årlig utsæd var ¼ t. hvete, ½ t. bygg, ¼ t. blandkorn og 4 t. poteter.

Like før 1870 (intet skjøte er tinglyst) ble Hole Fattigvæsen eier av Kløvvikbråten. Ole Helgesen og hans kone synes å ha kjøpt bruket på den andre siden av riksveien, Berget, omtrent

på samme tid. Skjøte på Berget ble først tinglyst i 1872, til Ole Helgesen Kløvigen og kones dødsbo – se gnr. 234/2 Berget.

Hvorvidt Kløvvikbråten egnet seg dårlig som «fattiggård» eller om det var andre årsaker kjenner vi ikke til, men allerede i 1871 ble den faste skolen på Utstranda flyttet fra Utvika til Kløvvikbråten. Hole kommune gjorde da i stand eiendommen til skolebruk. De gamle husene ble restaurert, og skolekassens regnskap ble belastet bl.a. med kjøring av ny takstein, ny kakelovn og materialer til fjøset.

Den første læreren ved Kløvvikbråten skole var Amund Syvertsen (1848–1929) fra Hemsedal. Fra 1871 til 1875 var han lærer ved Bjørnstad skole i Steinsfjordingen og dels ved Kløvvikbråten. Han giftet seg i 1877 med Olava Olsdatter fra Nedre Nes. De fikk seks barn, og flyttet seinere til Fredrikstad i Østfold – se Nedre Nes.

I mars 1875 skrev sogneprest K.A. Bugge på vegne av Hole Skolekommission forpaktningkontrakt med Hans Hansen Espelien vedrørende «det forhen Hole fattigvæsen men nu Hole skolevæsen tilhørende brug Kløvigbraaten» for ett år fra 14. april 1875.

HANS HANSEN ESPELIN (f. 1821) var tømmermann og bonde, og eide i perioden 1858–69 en av Søndre Gomnes-gårdene på Røyse – se bind 4 side 909. I 1875 satt han som forpakter i Kløvvikbråten med hustru MAREN OLSDATTER (f. 1828) og tre sønner: Nils (f. 1863), Anton (f. 1865) og Otto (f. 1869) samt én losjerende, skolelærer Trond Iversen Grøndal (f. 1852 i Hemsedal). Vi kjenner ytterligere fire av barna til Maren Olsdatter og Hans Hansen: Elise Marie (f. 1849), Inger Margrethe (f. 1851), Karen (f. 1854) og Hanna (f. 1857) – se bind 4 s.

Ved auksjonsskjøte utstedt 23. juli 1876 ble Hole Skolevæsen eier av Kløvvikbråten for en kjøpesum på 308 spesidaler, men i matrikkelen 1886 står Hole Fattigvæsen fortsatt som eier av bruket.

Det var ikke alle lærerne som selv drev skolejorda (10 mål jord og fjøs). I 1879 forpaktet lærer K.L. Hansen (med skolekommissionens samtykke) eiendommen Kløvigbraaten til serjant N. Kristensen mot årlig avgift 48 kroner. Nils Kristensen (1846–1934) hadde to år tidligere giftet seg med Maren Jørgensdatter Næss (1854–1930) fra Øver-Øgarden Nes, og de fikk sju barn – se bind 2 s. 601–603.



Kløvvikbråten rundt 1950. Våningshuset ble bygd i 1870 som skolehus, og påbygd 1900 i sveitserstil.

Lærere ved skolen (etter Amund Syvertsen) var T. Grøndal, K.K. Hansen, P. Glosli, M. Gommæs, P. Selte og J. Berg.⁴⁹

Skolen på Utstranda holdt til i Kløvvikbråten til 1886. Elevtallet ved skolen varierte fra 38 i 1871 til 15 i 1885. Ved skjøte av 29. oktober 1887 solgte Hole Herredsstyrelse ved ordfører Johannes Solberg, Kløvvikbråten til Martin Eriksen Gommæs for 1.760 kroner.

MARTIN ERIKSEN GOMNÆS (f. 1834) var fra Søndre (Øvre) Gommæs på Røyse. I 1882 hadde han vikariert i 38 dager som lærer ved Kløvvikbråten skole. Rundt 1870 var han bosatt i Lommedalen, og seinere ved Høvik Verk. Han var da gift med RANDINE GOMNÆS (f. 1839), og de hadde minst fire barn: Edvard (f. 1870), Lars (f. 1876) og to døtre.

Martin Eriksen Gommæs solgte etter kort tid eiendommen til broren, Thorvald Eriksen Gommæs, for samme beløp som han selv hadde gitt (1.760 kroner). Skjøte ble først utstedt 11 år seinere, 23. juli 1898, men da utskiftinga mellom Nesgårdene ble gjennomført i 1887–88, stod Thorvald Eriksen som eier av Kløvvikbråten. Bruket ble ikke berørt av utskiftinga.

THORVALD ERIKSEN GOMNÆS (1849–1921) var tidligere eier av Søndre (Øvre) Gommæs på Røyse, og fra 1895 bestyrer av Hole meieri og handelsforretning i Svensrud. I 1900 var han bosatt på Hole forsamlingslokale (seinere kalt Røysehall) som «økonom». Han var gift med KIRSTI OLSDATTER NØTTESTAD (f. 1847) fra Stange på Hedmarken, som var meierske på Hole meieri fra 1871. De fikk én datter, Karen Oline (f. 1874) – se bind 3 s. 103.

49 Harsson 1987, s. 125.



Thore Gommæs (1904–1974).



Karin Anette Gommæs
(1931–1992).

NES I HOLE RIKSTELEFON- STASJON

«Telegrafverket søker stasjonsholder til Nes i Hole rikstelefonstasjon. Tjenestetid er hverdager kl. 8–21 og søn- og helligdager kl. 8–10 og 16–19. Utenom denne tid svareplikt. Godtgjørelse ca. kr. 10.000 pr. år. Telegrafbestyreren».*

* Annonse i Ringerikes Blad 27. juni 1957.

Etter Thorvald E. Gommæs' død i 1921 ble Kløvvikbråten overtatt av datteren, KAREN OLIVE GOMMÆS (1874–1958). Hun var ugift, og fikk én sønn, Thore (f. 1904).⁵⁰ I perioden 1900–04 var hun bestyrerinne ved Hole meieri – se bind 4 s. 893–895. Siden drev hun i mange år pensjonat i Kløvvikbråten om sommeren.

I 1938 solgte Karen Olive Gommæs eiendommen til sønnen for 14.000 kroner og føderåd i sin levetid.

THORE GOMMÆS (1904–1974) giftet seg i 1930 med RAGNHILD BORGERSEN (1904–1990) fra Borgers-Hårum i Steinsfjerdingen, som kom til Kløvvikbråten som stuepike på pensjonatet. Ragnhild og Thore fikk én datter, Karin Anette (f. 1931) – se nedenfor.

Thore Gommæs var ansatt i Statens vegvesen (kjørte veiskrape bl.a.), og arbeidet siden i gruvedrift på Svalbard. Ragnhild Gommæs drev telefonsentral i Kløvvikbråten.

I årene 1938–41 ble det utskilt og solgt seks hyttetomter fra eiendommen.

Thore Gommæs omkom i en trafikkulykke ved Kløvvikbråten i 1974, og Ragnhild Gommæs overtok som eier i uskiftet bo. Hun satt som eier til sin død i 1990, da datteren overtok.

KARIN ANETTE GOMMÆS (1931–1992) arbeidet ved Søntra i Oslo, og pendlet til og fra Kløvvikbråten. Hun var ugift og barnløs. Etter hennes død i 1992 ble eiendommen i 1993 solgt til METTE CHRISTIN SVINGEN (f. 1964) fra Jevnaker. Hun er ansatt ved Gjensidige forsikring i Oslo (tidligere var hun trykkesjef ved Ringerike trygdekantor), og har én datter, Hedda Lie (f. 1994).

I 1996 solgte Mette Christin Svingen eiendommen til RADBOUD CORNELIS MARIA CLITEUR (f. 1961) fra Eindhoven, Nederland (han endret i 2006 sitt navn til Cornelis Cliteur). Han er vedlikeholdssjef i gjenvinningsetaten i Oslo kommune (tidligere driftsleder i Mesta), og giftet seg i 2002 med MONA EVA CLITEUR (f. 1962). Hun er født på Voss og oppvokst i Drangedal i Telemark, og arbeider som legesekretær på Høvik i Bærum. De har én datter Rosalien (f. 2003). Fra tidligere har Cornelis Cliteur to sønner: Sebastian (f. 1994) og Christoffer (f. 1996).

50 Hans far var Karl Johannessen Ruud (1884–1954), seinere eier av Nordre Ullern på Røyse – se bind 4 s. 55–56.

Kløvvikbråten er i dag på 21 dekar, hvorav 10 dekar dyrket jord. Av bygninger er et våningshus (bygd 1870 som skolehus, påbygd 1900 i sveitserstil og modernisert 1996–2008), låve og fjøs (1900, ombygd til leilighet med biloppstillingsplass 2003) og bryggerhus (1940).⁵¹



KLØVVIKA - MED NAVN ETTER KLEIVA

Navnet Kløvvika har sin forklaring i en kleiv som går opp fra fjorden der småbruket ligger. Navnet har lydlig forandret seg fra *kleiv* til *kløvv*, og deretter *kløv*, og vanlig skrivemåte er Kløvika, men det kan «med rette også skrives Kløvvika».*

* Harsson (1995).

Kløvvika rundt 1950. I bakgrunnen Utøya.

Kløvvika GNR. 236/5 – UTSTRANDA 515

I 1868 ble det fra Kløvvikbråten (løpenr. 176d og 177c, seinere gnr. 236/4) utskilt en parsell (løpenr. 176e og 177d, seinere gnr. 236/5 Kløvvika av skyld 40 øre). Dette var den sørligste av de to tidligere Kløvvika-plassene, og den ble solgt til slakter A. BORGERSEN og handelsborger JENS LARSEN i Christiania. De solgte i 1874 eiendommen til Anders Hansen for 400 spesidaler.

ANDERS HANSEN KLØVIGEN (1840–1908) var yngste sønn av husmann Hans Evensen og Christine Engebretsdatter i Nordland under Fjulsrud. Mora døde da Anders var liten, og han ble satt bort på en av Rudsødegård-gårdene ved Kroksund. Etter en tid kom han til Fjulsrud, hvor han fikk være mot å arbeide for maten. Seinere var han forpakter på Sønsterud, inntil han ble selveier i Kløvvika i 1874.

51 Leiligheten har siden 2003 vært utleid til Turid Fallet (f. 1960) fra Nes på Romerike.

EN HJEMMETS KVINNE

Tilla (Otilie) var en hjemmets kvinne. Hun hadde alltid noe å gjøre. Selv når hun avla visitt hos nabokona, kom hun strikkende bortover veien. Ved siden av båthuset hadde hun en stor bakerovn, hvor mangt et brød ble stekt. Ellers hadde hun nok å gjøre som jordbruker, stell av dyr og holde orden i huset.*

* Smedsrud (Hringariki nr. 2/1994), s. 67.

BÅTBYGGER

Anders Hansen Kløvigen skal ha bygd mange av robåtene som gikk i Tyrifjorden på den tida. Han pleide å si: «Ingen drukner i mine båter». Båtene var stødige, lette og hadde dyp kjøll. Anders sendte sine sønner i skauen hvor de fant «rokjeip» (emner av bjerk). Det var nok atskillig sterkere og bedre enn løse tollepinner. Han bygde båter med bevegelig toft, slik at de kunne ros av store og små.*

* Smedsrud (Hringariki nr. 2/1994), s. 66.

*Otilie Toresdatter og
Andreas Hansen
Kløvigen med sine 10
barn i Kløvvika rundt
1900. Foran fra ven-
stre: Tora (f. 1868),
Anders Hansen
Kløvigen (1840-1908),
Otilie Toresdatter
Kløvigen f. Horn
(1842-1917) og
Håkon (f. 1890).
Andre rekke fra ven-
stre: Gustava (f.
1875), Olava (f.
1882), Thea Jensine (f.
1877), Kaja (f. 1870),
Ole (f. 1873) og Hans
(f. 1866). Bakerst står
Andreas (f. 1879) til
venstre, og Karl (f.
1885).*



Anders Hansen giftet seg i 1866 med OTILIE TORESDATTER HORN (1842–1917) fra Lier, datter av Toline Olsdatter (1814–1880) fra Horn og Tore Iversen (f. 1820 fra Kjekshus i Gran, seinere Klinkenberg i Jevnaker). Hennes besteforeldre, Berte Marie Jansdatter og Ole Aslesen Horn, eide en av Nordre Horn-gårdene, men måtte gå fra denne og holdt igjen husmannsplassen Paulsrud, som seinere ble overtatt av Otilies foreldre.⁵² I 1865 var Otilie Toresdatter tjenestejente på Øvre (Vestre) Nes (seinere bnr. 7).

⁵² Otilies foreldre mistet begge livet ved ulykker. Faren omkom i en ulykke i en tømmerrenne, og mora druknet i Holsfjorden. En del av opplysningene om Otilie Toresdatter og Anders Hansen Kløvigens etterkommere, liv og levnet er hentet fra en artikkel av Thorbjørn Smedsrud i Hringariki nr. 2/1994 s. 49–67.

Anders og Otilie flyttet til Kløvvika i 1875.⁵³ De fikk 10 barn, hvorav den eldste ble født i Lier:

* Hans (1866–1949), bosatt i Oslo, g.m. Tea Olstad, tre barn: Ågot (g. Hansen i Drammen), Dagny (g. Sunde i Oslo) og Alf (bosatt i Trondheim).

* Tora (1868–1940), bosatt i Oslo, g.m. Martinius Johnsen, fire barn: Ågot (g. Valdez, USA), Johnny, Thorbjørn og Ruth (g. Sørensen, Bestum).

* Kaja (1870–1941), utvandret til USA, g.m. Johan Andersen, én sønn Alf (bosatt i Brooklyn, New York). Kaja hadde fra tidligere én datter, Aasta Mikalsdatter (f. 1892 i Kristiania),⁵⁴ som vokste opp hos besteforeldrene i Kløvvika. Aasta ble gift Opsahl i Sylling, og fikk to barn: Ingvar og Karin.

* Ole (1873–1960), eier av Kløvvika fra 1903, g.m. Hilda Sophie Aubert (1886–1938), fem barn – se nedenfor.

* Gustava (1875–1966), g.m. Gudmund Andersen Haglund (1873–1935), eier av Kløvvika 1920–24, seks barn – se nedenfor.

* Thea Jensine (1877–1934), bosatt i Drammen, g.m. Oskar Lindquist, to barn: Wilhelm og Håkon.

* Andreas (1879–1903), ugift, d. 24 år gammel i Kristiania, av tæring.

* Olava (f. 1882), utvandret til USA i 1905,⁵⁵ g.m. Ludvig Bettum, bosatt i Brooklyn, New York, to barn: Dagny og Muriel.

* Karl (1885–1920), bosatt i Oslo, g.m. Anna Berg (1887–1963) fra Sundvollen, to barn: Olaf (1909–1983) og Reidar (1911–1983) – se gnr. 231/8 Nordenga (ved Sundvollen).

* Håkon (1890–1912), d. 22 år gammel av tæring.

I 1875 (folketellinga) satt Otilie Toresdatter og Anders Hansen i Kløvvika med sine fem eldste barn. De hadde 1 ku, og sådde ½ t. bygg, 2 skålpund grasfrø og 2 ¼ poteter, og «brugte 1/64 mål jord til andre rotfrugter».

I yngre år livnærte Anders Hansen seg som skogsarbeider, ofte over på Øst-Modum.

Kløvvika var uberørt av utskiftinga mellom Nes-gårdene 1887–88.

I 1900 var Anders Hansen Kløvigen «selveier og stenarbeider» og satt på bruket med hustru og tre sønner: Andreas (f.



Thea Jensine f. Kløvigen (1877–1934) giftet seg med Oskar Lindquist. De bosatte seg i Drammen.



Olava f. Haglund (f. 1882) utvandret til USA i 1905. På bildet med ektemannen Ludvig Bettum. De var bosatt i bydelen Brooklyn i New York.

53 Ifølge tradisjonen i familien var det da Otilie arvet 1.100 kroner av sin farbror, unγκaren Hans Iversen (1822–1889) på Klinkenberg i Jevnaker, at de fikk råd til å kjøpe Kløvvika. Men skjøtet er datert i 1874 (tinglyst 1881). Rimeligvis var det et lån i Hypotekbanken på 500 kroner fra 1882 som ble innløst da arven kom i 1889.

54 Aastas far var sannsynligvis Mikal Paulsen (f. 1865) fra Portestua på Utstranda, sønn av Anne Marie Jensdatter og Paul Pedersen Portestuen.

55 Olava Anders Kløvigen reiste med D/S Oscar II til New York 21. september 1905 (billett kjøpt av agent Lie for 40 kroner).



Kløvvika ligger helt nede ved fjorden mellom Øvre Nes og Berget. Bildet er tatt høsten 2008.

© Fotograf Siri Berrefjord

1879), Karl (f. 1885) og Håkon (f. 1890) samt et barnebarn (fosterbarn), Aasta Mikalsdatter (f. 1892 i Kristiania). Aasta var datter av Otilie og Anders' datter Kaja, som hadde reist til Amerika.

Ved skjøte av 24. april 1906 solgte Otilie og Anders Kløvigen bruket til eldste sønn Ole for 1.600 kroner med forbehold om «bruks- og fruktrett» i sin levetid.

OLE ANDERSEN KLØVIG (1873–1960) giftet seg med HILDA SOPHIE AUBERT (1886–1938) fra Oslo, og de fikk fem barn:

* Frans Anders (1911–1986), bosatt i Drammen, g.m. Elsa Næss, tre sønner: Svein (f. 1941), Per (f. 1944) og Trond (f. 1947).

* Ole Frithjof (1912–1973), bosatt i Oslo og Bærum, g.m. Berit Soot fra Oslo, to barn: Christina (f. 1946, g.m. Ole Johnny Micaelsen fra Herøya ved Porsgrunn) og Eyolf Camillo (f. 1947, samboer med Ingeborg Støren fra Oslo, to barn).

* Aase (1914–1993), bosatt i Oslo, g.m. Håkon Lundgreen fra Oslo, én sønn Håkon Magnus (f. 1943, g.m. Kari fra Nesbyen, én datter Ellen).

* Hilda Elfrida (f. 1916), bosatt i Bærum, g.m. Alv Bergtor Jølle (1911–1984) fra Farsund, tre barn: Kjersti (f. 1945, tre sønner: Tomas f. 1971, Anders f. 1972 og Eirik Snorre f. 1978 – se gnr. 236/30 Norheim – Nordlandsveien 9), Alv Morten (1946–2000, eier av Kløvvika fra 1982, g.m. Torun Karlsen fra Oslo, to døtre: Kathrine og Cecilie – se nedenfor), og Ole Hans (f. 1949).

* Tone Marie (1922–2003), bosatt i Oslo, g.m. Thorbjørn Smedsrud (f. 1921) fra Oslo, tre barn: Bjørn (f. 1949, g.m. Ellen Johannessen fra Oslo, to barn: Ina og Nadine), Mette Kristine (f. 1952, bosatt i Oslo, g.m. Dag Paulsen fra Oslo, to barn: Line og Jonas), og Ole Mauritz (f. 1955, bosatt i Oslo, g.m. Marianne Tomtum fra Oslo, to barn: Eriikka og Tor).

Ole Andersen Kløvig begynte som 10-åring som skyssgutt på Homledal om somrene. I 1891 var han dekksgutt og kokk på slepebåten «Grev Wedel» på Tyrifjorden, av et mannskap på fire (skipper Axel Skinnerud). I 1892 kom han til Kristiania og arbeidet i Tivoli, før han ble konduktør på «blåtrikken» 1894–1908. Samtidig drev han som grossist med kjøp og salg av melk, og fikk deltidsjobb på Tollboden. I 1908 ble han fast ansatt tolloppsynsmann i Drammen. Han arbeidet siden i tolletaten i Drammen, kun avbrutt av årene 1921–24, da han var konstituert tollkontrollør i Skien. Fra 1924 til oppnådd

aldersgrense i 1942 var han tollkontrollør i Drammen, hvor han bodde med sin familie.

I 1917 skilte Ole Kløvig ut en større parsell (bnr. 31 Tyristuen av skyld 15 øre) som han selv beholdt, før han solgte det gjenværende av Kløvvika til Aksel Gude-Smith for 7.000 kroner. Ole Kløvig beholdt Tyristuen som fritidseiendom (i 1942 delte han den i fem hyttetomter til sine barn) – se gnr. 236/31 Tyristuen.

AKSEL GUDE-SMITH (1868–1925) drev bokhandel i Karl Johans gate i Oslo sammen med sin hustru, SIGRID ELISABETH BYE (1877–1951).⁵⁶ De var barnløse, og bosatt i Voksenåsen i Oslo. De brukte Kløvvika som feriested. I 1920 reiste Gudmund A. Haglund odelssak på eiendommen. Han var gift med den tidligere eierens søster Gustava, og ba om odelstakst. Denne ble satt til 13.000 kroner. I taksten ble anført at det til eiendommen ikke hørte skog, og at Gude-Smith hadde påkøst eiendommen en del siden han overtok den.⁵⁷ Ved skjøte av 5. oktober 1920 ble så Kløvvika innløst av Gustava og Gudmund A. Haglund for 16.000 kroner.

GUDMUND ANDERSEN HAGLUND (1873–1935) var fra Bråten (Haglund) på Utstranda, og giftet seg i 1903 med GUSTAVA ANDERSDATTER KLØVIGEN (1875–1966). De fikk seks barn: Alice Othilie, Anders Asbjørn, Tore Johannes, Gunnar Gudmund, Henry Jean og Knut Andreas. Da de kjøpte Kløvvika i 1920, lånte de 17.000 kroner i Hønefoss og Oplands Privatbank mot pant i Kløvvika og gnr. 196/9 Øverbybråten, som de var eiere av siden 1910. I 1922 ble de også eiere av Bråten, hvor de seinere bodde – se gnr. 198/6 Bråten (Haglund).

Gustava og Gudmund Haglund maktet ikke å sitte med begge brukene, og ved auksjonsskjøte av 18. mars 1924 kjøpte Aksel Gude-Smith Kløvvika tilbake for 11.000 kroner. Etter Gude-Smiths død i 1926 ble eiendommen overtatt av hans hustru Sigrid Gude-Smith, som i 1930 solgte den videre til JOHANNES TAAGERUD (f. 1895) for 7.000 kroner. Den nye eieren lånte i 1934 (med samtykke av hustru Margit) 1.000 kroner i Hypotekbanken mot pant i Kløvvika.



Gustava Kløvigen (1875–1966), trolig konfirmasjonsbilde fra 1890. Gustava giftet seg i 1903 med Gudmund Andersen Haglund (1873–1935). De var eiere av Kløvvika 1920–24, og fra 1922 av Bråten (Haglund), hvor de bosatte seg.

⁵⁶ Sigrid Elisabeth Bye var datter av Ole Gulbrandsen Bye (Nøklebye) fra Ringerike og Alette Johanne Nilsdatter fra Drammen. Ole Gulbrandsens foreldre var Gulbrand Dagsen Nøkelbye (f. 1800 på Koksrud i Hole) og Ingeborg Eriksdatter Støveren (f. 1814), og hans farfar var Dag Håvardsen Koksrud (1747–1815), som var eier av Koksrud i Hole 1792–1815 – se bind 2 s. 681–682. ⁵⁷ Takstmenn var Jørgen Helgeland, Søren Bjerke, Nils Baalerud og Karl J. Sonerud.

Ved skjøte av 9. desember 1938 solgte Taagerud Kløvvika til dr. JOHANNES ARBO (f. 1891) for 7.000 kroner, hvorav 5.000 kroner var lån fra selger til kjøper mot pant i eiendommen. I 1948 lånte Arbo 10.000 kroner av sin stesønn, ingeniør Jeanbett Schiøtt, mot pant i Kløvvika.

Ved skjøte av 23. februar 1965 ble Kløvvika (av verdi 61.000 kroner) overdratt til JEANBETT SCHIØTT (f. 1913). Schiøtt satt som eier til 1982, da han solgte eiendommen til Alv Morten Jølle for 500.000 kroner. Den nye eieren var barnebarn av Ole Kløvig, som solgte Kløvvika ut av slekten i 1917 – se ovenfor.

ALV MORTEN JØLLE (1946–2000) fra Oslo var arkitekt, og restaurerte de to husene på eiendommen. Han fikk to døtre i ekteskap med Torun Karlsen fra Oslo: Kathrine (f. 1967) og Cecilie (f. 1973). Jølle bosatte seg i Kløvvika, og overdro i 1988 eiendommen til døtrene som deres særerie med en halvpart på hver, og forbeholdt seg bruks- og driftsrett til eiendommen i sin levetid.

KATHRINE JØLLE WATHNE (f. 1967) fikk bruksrett til det nordlige huset og CECILIE JØLLE SASU (f. 1973) til det sørlige huset på eiendommen. De to søstrene er bosatt i henholdsvis Hundvåg i Rogaland og London, England. I november 2007 solgte de eiendommen til Lill Hege Nilsen og Oddvar Hansen.

LILL HEGE NILSEN F. LARSEN (f. 1972) er fra Oreløkka ved Nes, og arbeider som distriktssjef ved JET Bensinstasjoner. Hun er samboer med ODDVAR HANSEN (f. 1969) fra Hagabråten nord for Sundvollen, som er daglig leder ved Øst Kran & Transport. De har ingen felles barn, men Lill Hege har to barn fra tidligere ekteskap med Lars Nilsen fra Sollihøgda: Ruben (f. 1995) og Rebekka (f. 1997).

Kløvvika er i dag på cirka 10 dekar, hvorav 7 dekar jord og 3 dekar skog (100 meter strandlinje). På eiendommen er det to hus: det gamle våningshuset (påbygd 1937 og restaurert fra 1982) og et hus som opprinnelig var låve (innredet til våningshus fra 1982). Øvrige bygninger er et vedskjul (påbygd hønsehus 1986) og verksted/garasje (2008–09).



Øvre (Vestre) Nes

LØPENR. 177 – SEINERE GNR. 236/7 OG 8

Ved farens død i 1729 overtok Ole Guttormsen Næss som bruker av halve Nes. Sammen med søsteren Abigael overtok han også en del av farens eiendomsgods i gården, og etter å ha løst ut henne, eide han i underkant av 6 lispund i Nes. Gården ble seinere kalt Øvre (eller Vestre) Nes, og lå på vestsida av gårdstunet til dagens Nedre Nes (gnr. 236/1). Øvre (Vestre) Nes ble i 1858 delt i to gårdparter (seinere bnr. 7 og 8) – se nedenfor.

Ole Guttormsen Næss (1693–1748) var gift med RAGNHILD SVENDSDATTER (ca. 1698–1766) fra Åmot i Lommedalen. De fikk fem barn som nådde voksenalder:⁵⁸

* Samuel (1726–1793), seinere eier av Øvre Nes, g.m. Johanne Gulsdatter Øverby (1738–1781), åtte barn: Ole, Marie, Guttorm, Halvor, Anders, Inger, Marta og én dødfødt gutt – se nedenfor.

* Svend (1729–1791), seinere husmann i Nesødegården (Øgården) under Nedre Nes, g.m. Marie Gulsdatter Øverby (f. 1740), minst to

Oversiktsbilde som viser Øvre Nes (Harbitz) til venstre, mellom Holsfjorden og kornåkeren. Øverst i åkeren, opp mot bratta, ligger Øver-Øgården Nes, og i skråningen ovenfor ser vi nye E16. Bildet er tatt høsten 2008. © Fotograf Siri Berrefjord

58 Etter Terje Lehne.

barn: Inger (f. 1757) og Ole (f. 1760) – se omtale av husmannsplassen Nesødegård (Øgarden).

* Siri (1732–1773), g. 1756 m. Johan Fredrik Svendsen Øverby (1729–1789) på Øverby, minst én datter Ragnhild (f. 1757) – se gnr. 233/1 Øverby.

* Gudbjørg (1736–1797), ugift, bosatt på Nes.

* Abigael (1738–1792), ugift, bosatt på Nes.⁵⁹

Etter Ole Guttormsen Næss' død våren 1748 ble det avholdt skifte, hvorved boets del av Nes og Nørsterud (i underkant av 6 lispund) ble utlagt enka og de fem barna. Boets bruttoverdi var 41 riksdaler, men etter at gjeld og skifteomkostninger var trukket fra, var nettoverdien i overkant av 17 riksdaler.

Den delen av gården som tidligere var brukt av Ole Guttormsen, ble overtatt av eldste sønn, SAMUEL OLSEN NÆSS (1726–1793). Han giftet seg i 1760 med JOHANNE GULSDATTER ØVERBY (1738–1781), og de fikk åtte barn, hvorav to nådde voksen alder:⁶⁰

* Ole (1761–1813), seinere eier av Vestre Nes, g.m. Ingeborg Olsdatter Fjulsrud (1767–1836), 10 barn – se nedenfor.

* Marie (1763–1842), g.m. Daniel Samuelsen Kløvigen (1763–1842), husmann i Kløvvikbråten, fem barn: Samuel (f. 1791), Kirsti (f. 1796), Marte (f. 1799), Johanne (f. 1800) og Anne (f. 1808) – se omtale av husmannsplassen Kløvvikbråten.

* Guttorm (1766–1779), d. 13 år gammel.

* Halvor (1768–1779), d. 11 år gammel.⁶¹

* Anders (1771–1778), d. sju år gammel.

* Inger (1771–1788), d. 17 år gammel.

* Marta (1774–1785), d. 11 år gammel.

* Dødfødt gutt (1778).

I 1762 satt Johanne og Samuel på Øvre Nes med Samuels mor Ragnhild Svendsdatter og søster Abigael Olsdatter (registrert som tjenestejente). Under gården var det én husmannsplass (Kløvvikbråten).

Da Ragnhild Svendsdatter døde i 1766 ble det avholdt skifte. Bruttoverdien var 85 riksdaler hvorav 3 lispund i Nes

59 Da Abigael døde i 1792 er det anført i kirkeboka at hun var 60 år gammel. Det korrekte er 54 år, hun ble døpt en av de første dagene i januar 1739. Det viser hvor «omtrentelige» kirkebøkene kunne være i denne perioden, når det gjelder angivelse av alder.

60 Samuel Olsen Næss ble i 1754 utlagt som barnefar til Barbro Jonsdatter Bergets datter, Olea.

61 Halvor ble gravlagt 20. november, og hans eldre bror Guttorm 5. desember 1779.

ble taksert til 65 riksdaler. Men da gjelda var over 175 riksdaler, ble det intet til arvingene.

Johanne Gulsdatter Næss døde i 1781, 50 år gammel, og etterlot seg enkemann og fire barn: Ole (20), Marie (17), Inger (9) og Marta (7). Skiftet etter henne ble avsluttet i 1785, og boets eierpart i Nes ble da taksert til 300 riksdaler og utlagt enkemannen og de gjenlevende barna. Boets nettoverdi var 243 riksdaler.

I 1785–86 avholdt Samuel Olsen skifte og overdro gården til eldste sønn, og gikk selv over på livøre (han døde i 1793).

OLE SAMUELSEN NÆSS (1761–1813) giftet seg i 1787 med INGEBORG OLSDATTER FJULSRUD (1767–1836). De fikk 10 barn, hvorav seks nådde voksenalder:

* Johanne (1788–1866), g. 1810 m. Nils Jørgensen Moe (1780–1841) på Nedre Mo på Røyse, tre døtre: Karen (f. 1811, g.m. landhandler Ole Larsen Libakke, to barn), Anne Jørgine (1814–1815) og Anne Jørgine (f. 1816, g.m. Engebret Nilsen Fjeldstad, åtte barn) – se bind 3 s. 34–35.

* Anne (1790–1813), d. 23 år gammel.

* Marte (1794–1869), g.m. Hans Hansen Gomnæs (1794–1860) på Nordre Gomnes, seks barn: Mari (f. 1817), Hans Andreas (1822–1825), Hans Andreas (f. 1827), Ingeborg (f. 1830, tvilling), Anne (1830–1833, tvilling), og Anne (f. 1834) – se bind 4 s. 844–845.

* Ole (1796–1834), eier av Vestre Nes fra 1825, g.m. Marte Marie Olsdatter Gulsrud fra Modum, tre barn – se nedenfor.

* Samuel (1799–1802), d. 2 ½ år gammel.

* Marie (1803–1874), g. 1826 m. Nils Pedersen Gomnæs (1796–1863) på Søndre Gomnes, ni barn: Andreas (f. 1826), Eli (f. 1828), Jørgine (f. 1832), Marte (1834–1838), Pauline (f. 1837), Ingeborg (f. og d. 1839, tvilling), Marte (f. 1839, tvilling), Ingeborg (1842–1864, tvilling) og Olava (f. 1842, tvilling) – se bind 4 s. 919–920.

* Samuel (1806–1807), tvilling, d. 15 uker gammel.

* Inger (1806–1807), tvilling, d. 10 uker gammel.

* Inger (1808–1862), g.m. organist og sparebankkasserer Nils Gulbrandsen Gomnæs (1814–1891) på Søndre Gomnes, én datter Marte Marie (1835–1849) – se bind 4 s. 875.

* Anders (f. og d. 1811), d. fire uker gammel.

I 1801 satt Ingeborg Olsdatter (36) og Ole Samuelen Næss (40) på gården med fem barn: Johanne (12), Anne (10), Marte (7), Ole (4) og Samuel (1) samt to tjenestefolk: Sybilla Olsdatter (17) og Kristoffer Paulsen (24).⁶² På gården bodde

62 Kristoffer Paulsen (1776–1816) ble seinere husmann i Kleiva (Gabrielsbingen) under Midtre Sørum i Steinsfjerdingen, og gift med Kari Danielsdatter – se bind 2 s. 585.

også husbondens svigerforeldre, Ole Knutsen (60) og Anne Håvardsdatter (60), med føderåd.

Etter Ole Samuelsen Næss' død i 1813 ble det avholdt skifte. Han etterlot seg hustru og fem barn: Johanne (g.m. Nils Jørgensen Moe), Marte (19), Ole (16), Marie (10) og Inger (5). Boets nettoverdi ble beregnet til 7.399 riksdaler, hvorav eieendomsgodset i Nes var taksert til 800 riksdaler. Ingeborg Olsdatter satt siden som eier til 1825, da hun overdro gården til sønnen Ole. Ved overdragelsen betinget hun seg livøre, men først 10 år seinere, i skiftet etter sønnens død, ble det opprettet og tinglyst livørekontrakt.

OLE OLSEN NÆSS (1796–1834) var gift med MARTE MARIE OLSDATTER GULSRUD (1797–1886) fra Modum. De fikk fire barn:

* Ole (1825–1895), ugift, seinere eier av Vestre Nes bnr. 7.

* Inger Marie (1828–1830), d. nær tre år gammel.

* Andreas (1830–1913), seinere eier av Øvre Nes bnr. 8, g. 1856 m. Anne Hansdatter Gommæs (1834–1922), én datter Martha Marie (f. 1856) – se nedenfor (gnr. 236/8 Øvre Nes).

* Inger Marie (1833–1874), g. 1857 m. Erik Hansen Frøshaug (1824–1895) på Søndre Frøyshov (Syr), hans 1. hustru, én sønn Hans Olaus (f. 1862)⁶³ – se bind 3 s. 364.

Ole Olsen Næss døde i 1834, bare 38 år gammel. På skifte etter ham i 1835 ble gården taksert til 1.200 spesidaler, med påhefte av livøre til avdødes mor Ingeborg Olsdatter, og utlagt enka Marte Marie Olsdatter. Hun giftet seg på nytt i 1835 med enkemann HANS GUTTORMSEN ASKERUD (50) fra Modum, og de fikk minst ett barn, sønnen Anthoni (f. 1836).

I 1850 overdro de gården til hennes to sønner fra første ekteskap, Ole og Andreas. De delte i 1858 gården mellom seg i to like store deler, løpenr. 177a og 177b, seinere gnr. 57/7 og 57/8. Marte Marie Olsdatter døde på Nes i 1886 som livørsenke, av «vatersot».

63 Hans Olaus Eriksen Frøshaug (f. 1862) ble i 1897 utlagt som barnefar til Karen Eriksdatter Sønsterudbråtens datter Olava. Han utvandret seinere til USA. (Etter Terje Lehne).

I 1850 overtok Ole og Andreas Olssonner Næss gården Nes (løpenr. 177) fra sin mor og stefar (se ovenfor), og i 1858 delte de gården i to like deler.

OLE OLSEN NÆSS D.Y. (1825–1895) ble da eier av Vestre Nes (løpenr. 177a – seinere bnr. 7), som beholdt de gamle bygningene og tunet ved Nedre Nes. Den andre gårdparten (seinere bnr. 8) ble flyttet lenger nord – se nedenfor.

Ole Olsen Næss var ugift, og satt i 1865 på gården som 40 år gammel selveier med sin mor, Marte Olsdatter (69, enke og føderådskone) og to tjenestefolk: Otilie Toresdatter (24, f. i Lier)⁶⁴ og Hans O. Olsen (18). De hadde 2 hester, 5 storfe og 6 sauer, og årlig utsæd var $\frac{1}{8}$ t. hvete, $\frac{1}{4}$ t. rug, 2 $\frac{1}{2}$ t. bygg, 2 t. blandkorn og 4 t. poteter.

I 1893 bygslet Ole Olsen Næss bort husmannsplassen Engen til Jørgen Andreassen Næss i hans og konas levetid mot årlig avgift 5 kroner og arbeidsplikt.

Ole Olsen Næss eide og drev gårdparten til sin død i 1895. Ved skjøte av 20. juli 1897 fra skifteforvalteren i hans dødsbo ble eiendommen solgt til Anders Jørgensen Næss for 7.670 kroner.

ANDERS JØRGENSEN NÆSS (1850–1919) var fra Øvergarden Nes, og satt som eier av Vestre Nes fra 1897 til 1908. I 1900 bodde han på gården med hustru ANETTE KARLSDATTER RUSTAD (1862–1904) fra Bærum og deres fire barn: Jørgen (f. 1892), Karl (f. 1893), Karelius (f. 1898) og Margit (f. 1900) samt en tjenestejente, Mathilde Karlsdatter (f. 1878 i Bærum), rimeligvis husmoras yngre søster.

I 1904 hadde Vestre Nes bnr. 7 en skyld av 6 mark 23 øre. I 1908 skilte Anders Jørgensen Næss ut to skogteiger (bnr. 19 Sæterstykket og bnr. 20 Vestre Nes skog) og to selveierparseller (bnr. 21 Berge og bnr. 22 Haug), før han solgte det gjenværende av Vestre Nes bnr. 7 (av skyld 2 mark) til grosserer og brukseier W. STIBOLT i Drammen, og kjøpte i stedet Øvre Nes bnr. 8 – se nedenfor.

W. Stibolt solgte seinere samme år Vestre Nes til OLE BERG i Lier (skjøte ble utstedt av Anders Jørgensen Næss direkte til Ole Berg) for 5.000 kroner. Ole Berg satt som eier av gården et knapt halvår. Ved skjøte av 23. mai 1909 solgte han den videre til PAUL OLSEN NÆSS, eier av Nedre Nes (bnr. 1), som

64 Otilie Toresdatter giftet seg i 1866 med Anders Hansen Kløvigen – se gnr. 236/5 Kløvvika.

dermed ble eier av både bnr. 1 og 7. Samme år ble den tidligere husmannsplassen Dalekjønn, også kalt Engen (bnr. 25 Sørli av skyld 16 øre) og parsellen Hasselbakken (bnr. 27 av skyld 14 øre) utskilt og solgt.⁶⁵

Det gjenværende av Vestre Nes bnr. 7 (av skyld mark 1,60) var da en seterløkke med skog på Nessetra. Den hørte til Nedre Nes inntil 1979, da Pål Blom Næss overtok Nedre Nes etter faren, Thorleif Næss. Pål Blom Næss overtok samtidig seterløkka sammen med sine to søstre, Berit Fuglesang og Anne Marie Jonsson. I 2003 ble seterløkka solgt til Ann-Mari Vangen og Oddvar Vangen, eiere av Øver-Øgarden Nes, for 10.000 kroner.

Det er ingen tufter etter denne gårdparten av Øvre Nes, som lå på vestsida av gårdstunet til Nedre Nes bnr. 1. Den siste bygningen som stod igjen her, var en låve som brant rundt 1920.

Øvre Nes GNR. 236/8 – UTSTRANDA 575

I 1850 overtok Ole og Andreas Olssonner Næss gården Øvre (Vestre) Nes (løpenr. 177) fra sin mor og stefar (se ovenfor), og i 1858 delte de gården i to like deler. Andreas overtok da løpenr. 177b Øvre Nes (seinere bnr. 8), og synes samme år å ha etablert nytt gårdstun med våningshus og driftsbygning et par hundre meter lenger nord, oppe ved den nye chausséen. Samme år (1858) skilte han ut plassen Kløvvika (Kløvvikbråten) og solgte denne til Ole Helgesen for 190 spesidaler – se gnr. 236/4 Kløvvika.

ANDREAS OLSEN NÆSS (1830–1913) giftet seg i 1856 med sin kusine ANNE HANSDATTER GOMNÆS (1834–1922) fra Nordre Gomnes (øvre) på Røyse, og de fikk én datter, Martha Marie (f. 1856). Hun giftet seg i 1877 med bokholder Johan Olsen Fjulsrud (1850–1922), som var utdannet lærer, og ansatt som bokholder ved en svensk trevarebedrift. Seinere fikk han stilling som skog- og sagbruksforvalter i Sverige. De var bosatt i vårt naboland til 1905, da de flyttet til Hønefoss og kjøpte eiendommen Hauga. De fikk tre barn: Andreas (1878–1918), Olav (f. 1880, bosatt i Sverige) og Hildur (f. 1882, d. som barn).

I 1865 satt Anne Hansdatter (32) og Andreas Olsen Næss (36) på gården med datteren Martha Marie (10) og én tjeneste-

65 En hyttetomt (bnr. 26 Sjøro av skyld 10 øre) ble også utskilt og solgt samme år.



«Næss Hotell, Ringerike» er teksten på dette postkortet fra 1920-årene. Det var hotell drift her til rundt 1930.

jente, Kirsti Larsdatter (25). De hadde 2 hester, 3 storfe og 13 sauer, og årlig utsæd var $\frac{1}{8}$ t. hvete, $\frac{1}{2}$ t. rug, 2 t. bygg, $2\frac{1}{2}$ t. blandkorn og 6 t. poteter. Under gården var det én husmannsplass, Nesødegård (Ner-Øgarden), som lå cirka 100 meter nordvest for gårdstunet.

I 1887–89 var det utskifting mellom Nes-gårdene. Den førte til at Øvre Nes fikk samlet sin jordvei rundt gårdens tun og bygninger, og bygselplassen Nordengen (samt en del av den tidligere husmannsplassen Bakken) ble utskilt som selveierbruk.

I årene 1887–95 var Andreas Olsen Næss eier av sin kones farsgård Nordre Gomnes (øvre) samt en gårdpart av Søndre Gomnes på Røyse, men de bodde i denne perioden på Øvre Nes – se bind 4 s. 847–848 og s. 909.

I årene 1892–95 ble det utskilt fem parseller fra Øvre Nes: bnr. 11 Appendix (først kalt Rovestuen, av skyld 4 øre), bnr. 12 Bårdstuen (5 øre), bnr. 13 Bårdstuen (5 øre), bnr. 14 Rovestuen (4 øre) og bnr. 15 Appendix (17 øre). Av disse er bnr. 11, 14 og 15 siden sammenføyd i én eiendom, gnr. 236/11 Appendix – se nedenfor.

I 1900 satt Anne og Andreas Næss på gården med to tjenestefolk: Sigrid Olsdatter (f. 1875 i Sør-Aurdal i Valdres) og Oskar Andreassen (f. 1885 i Norderhov).

I 1906 bygslet Andreas Olsen Næss et jordstykke til Johan Olsen Berget i 99 år mot en avgift på 25 kroner «en gang for alle». Sistnevnte lånte samme år 1.000 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot sikkerhet i Øvre Nes.

I 1908 ble så en del av gårdens skog utskilt og solgt: Sæterstykket (bnr. 19 av skyld 21 øre) og Nesødegård skog (bnr. 23 av skyld mark 3,28) til Noble Stibolt for 17.000 kroner. Sæterstykket skog ble kjøpt tilbake til gården i 1929 – se

Øvre Nes gård pyntet med kongekroner og «WO», trolig en gang rundt 1880. Trolig var det keiser Wilhelm og kong Oscar 2 som hadde meldt sin ankomst med båt over fjorden.



omtale av skog.

I 1908 solgte Anne og Andreas Olsen Næss gården til grosserer og brukseier W. STIBOLT i Drammen. Det ble imidlertid ikke utstedt skjøte på salget, som synes å ha vært en proformasak i anledning salg av gårdens skog til Noble Stibolt. Ved skjøte av 2. oktober s.å. ble gården solgt videre (selger ifølge skjøtet var Andreas Næss) til OLE BERG fra Lier for 7.125 kroner og livøre «bestående i forskjellige rettigheter».

Ole Berg lånte 13.000 kroner av Stibolt mot pant i Vestre Nes bnr. 7 (som han kjøpte tre uker seinere) og bnr. 8, og satt som eier av hele Øvre Nes i et knapt halvår. Ved skjøte av 3. mai 1909 solgte han Øvre Nes (bnr. 8 av skyld mark 2,20) til Anders Jørgensen Næss for 11.125 kroner.

ANDERS JØRGENSEN NÆSS (1850–1919) var fra Øver-Øgarden (bnr. 2), og tidligere eier av Vestre Nes bnr. 7 (fra 1897 til 1908). Han var gift med ANETTE KARLSDATTER RUSTAD (1862–1904) fra Bærum, og de fikk fire barn:

* Jørgen (1892–1968), seinere eier av Øver-Øgarden bnr. 2, g.m. Ragna Martinsen Borgen (1900–1989) fra Nerigarden Borgen, fire barn: Annie Margareth (f. 1921), Gerd (f. 1924), Ruth (f. 1926) og Jorunn (f. 1927) – se gnr. 236/2 Nes.

* Karl (1893–1985), g.m. Karen Marie Hagen (1900–1982) fra Haug, to døtre: Dagmar (1925–1999, g.m. Magnus Berg 1920–2000, én datter Mona Elisabeth f. 1947), og Synnøve (f. 1921, g.m. Erik Grov 1909–1993, to barn: Svein Erik f. 1947 og Frøydis f. 1953) – se gnr. 236/22 Haug (Lihøgdeveien 35).

* Karelius (1898–1983), eier av Øvre Nes og Midtre Rudsødegården, g.m. Ester Marie Lehne (1902–1989), ingen barn – se nedenfor.

* Margit (1900–1990), bosatt på Nes i Hole, g.m. Gustav Syvaldsen (1884–1947), to døtre: Karen Marianne (1922–1924) og Bjørg (f. 1926, g.m. Kolbjørn Ruud f. 1927, én datter Mette f. 1967) – se gnr.

236/24 Hestebråten (Utstranda 664) og gnr. 234/69 Strandbo (Utstranda 315).

Anette Karlsdatter døde av tæring i 1904, bare 42 år gammel, og Anders Jørgensen Næss satt siden som eier av Øvre Nes til sin død i 1919. Ved skjøte av 24. mai 1919 solgte hans arvinger gården til medarving og bror Karelius Næss for 8.000 kroner.

KARELIUS NÆSS (1898–1983) var snekker, og gift med ESTHER MARIE LEHNE (1902–1989) fra Gomnes på Røyse. Ekteskapet var barnløst.

I 1920 ble det utskilt en parsell Tyribakken (bnr. 34 av skyld 30 øre) som ble solgt til Johan A. Finstad for 4.485 kroner. I 1923 skilte så Esther og Karelius Næss ut en parsell Fagernes (bnr. 36 av skyld 12 øre) som de selv beholdt da de samme år, ved skjøte av 23. februar 1923, solgte Øvre Nes til Oskar Elviken for 29.000 kroner. Den nye eieren lånte 20.000 kroner i Ringerikes sparebank og 12.000 kroner av sin far, Kristian H. Elviken, mot pant i gården. Samme år skilte han ut to parseller, Engene (bnr. 37 av skyld 50 øre) og Berge 2 (bnr. 38 av skyld 3 øre), som han solgte til Johan O. Berget for 10.000 kroner.

Esther og Karelius Næss bodde seinere i egen bolig i Fagernes, inntil de solgte denne til Sigurd Skovlie i 1933 (se gnr. 236/33 Fagernes). I årene 1932–38 var de eiere av gnr. 190/6 Midtre Rudsødegården – se bind 1 s. 454.

OSKAR ELVIKEN (f. 1894) fra Elvika i Norderhov var 29 år gammel og ugift da han ble eier av Øvre Nes. Han drev hotell og kafé i våningshuset under navnet «Næss Hotel». I tillegg anskaffet han en sjuseters Buick og kjørte drosje. Han var arbeidsom og full av ideer, og «kunne all verdens ting».⁶⁶

I 1925 lånte Oskar Elviken 5.000 kroner av Frydenlunds Bryggeri AS mot pant i Øvre Nes. I pantedokumentet forpliktet han seg til, så lenge han stod i noe gjeldsforhold til bryggeriet og i alle fall de første 15 år fra 1925, til å ta alt øl til utskjenking fra Frydenlunds Bryggeri og alt mineralvann fra den fabrikk bryggeriet bestemte (da Nora Fabrikker AS).

Hotell- og kafédriften synes ikke å ha gitt ønsket resultat. Ved skjøte av 9. februar 1926 solgte Oskar Elviken gården videre til Bjarne Lindrup Ness for 37.000 kroner, og flyttet til



Drengestue/vognskjull/vedskjul på Øvre Nes, bygd cirka 1860. Bildet er tatt i 1929.

«NÆSS HOTEL»

På Utstranda som ellers i Hole tok eierne av mange gårder og bruk imot sommergjester fra Oslo og Bærum. Også i påsken kom det bygjester, og virksomheten gav kjærkomne inntekter i en tid da gårds- og skogsdriften ikke kastet så mye av seg. På Øvre Nes drev de også med sommergjester, og en gang i 1920-årene ble navnet «Næss Hotel» tatt i bruk. Hotelldriften synes å ha tatt slutt rundt 1930.

66 Fortalt av hans yngre bror Johannes Elviken (f. 1912) i Gunnerenga i Åsa.



Oberst Georg Prahl Harbitz (1871–1960).



Idyll på Øvre Nes i 1930. I bakgrunnen den gamle låven, som ble revet rundt 1950.



Aagot Harbitz f. Midelfart (1872–1956).

Oslo, hvor han også drev kafé (i Karl Johans gate). Oskar Elviken giftet seg seinere med Wanda Hirsch, eier av Jevnaker hotell (siden skilt). Han ble gift andre gang med Annie Lyseng fra Helgelandsmoen, og de fikk én datter Bjørg. De bodde på Helgelandsmoen, hvor Oskar drev Snadden landhandleri. I tillegg drev han griseproduksjon (med skyller fra militærleiren).

BJARNE LINDRUP NESS var gift med MARIE LINDRUP NESS. Etter fullmakt fra sin mann solgte hun, ved skjøte av 27. august 1929, gården til Aagot og Elisabeth Harbitz for 24.500 kroner. De nye eierne lånte 15.600 kroner i Marinens dokkfond mot pant i gården og tre skogteiger som de kjøpte samme år (og som fortsatt hører til Øvre Nes): bnr. 19 Sæterstykket, bnr. 29 Øvremarka og bnr. 30 Hvalpåsstykket.

AAGOT MIDELFART HARBITZ (1904–1996) og GUDRUN ELISABETH HARBITZ (1905–1994) var begge ugifte. Det var deres far, oberst GEORG PRAHL HARBITZ (1871–1960), som kjøpte gården til dem. Han giftet seg i 1897 med AAGOT MIDELFART (1872–1956) fra Oslo, og de fikk fem barn:

* Johannes Winding (1898–1971), bosatt i Drammen, g.m. Eva Hultgreen (1907–1988) fra Drammen, to barn: Eva Mariken (1941–1968, g.m. Tom Stephan 1939–1971 fra Drammen, to barn: Eva f. 1966 og Anneken f. 1968), og Georg (f. 1944, eier av Øvre Nes siden 1977, samboer med Liv Håker, tre barn fra ekteskap med Ann-Karin Werner: Jo Winding, Paal Wilhelm og Aase Malene – se nedenfor).

* Johan Wilhelm Midelfart (1901–1976), bosatt på Nes 1932–40, siden i Drammen, g.m. Birgit Borch fra Oslo, tre sønner: Per (f. 1947, bosatt i Oslo, g.m. Ingrid Gärtner fra Sandfjord, to barn: Espen og



Øvre Nes i 1929, da Harbitz-familien overtok som eiere. Hovedbygningen ble bygd sist i 1850-årene.



Oberst Georg Prahl Harbitz (1871–1960) til hest på Øvre Nes i 1930.

Lasse samt tre fosterbarn: Heidi, Trond og Anne),⁶⁷ Ole (f. 1950, bosatt i Oslo, g.m. Nina Eide fra Oslo, én datter Kjersti, fra tidligere ekteskap med Else Motzfeldt fra Trondheim har han én sønn Johan. Nina Eide har fra tidligere ekteskap én sønn Christoffer), og Halvor (f. 1953, bosatt i Drammen, g.m. Ellen Bruusgaard fra Drammen, tre barn: Martin, Mariken og Hanna).

* Jørgе Louise (1903–1995), bosatt i Oslo, ugift.⁶⁸

* Aagot Midelfart (1904–1996), ugift, eier av Øvre Nes fra 1929 sammen med søsteren Elisabeth.

* Gudrun Elisabeth (1905–1994), ugift, eier av Øvre Nes fra 1929 sammen med søsteren Aagot.

Georg Prahl Harbitz var fra Slemdal i Oslo, og offiser av yrke. Han tjenestegjorde bl.a. på Oscarsborg festning i Drøbak,

⁶⁷ De tre fosterbarna er barn av Ingrid's avdøde søster, Sidsel.

⁶⁸ Jørgе Louise vokste opp hos sine besteforeldre, Betzy og Johannes Winding Harbitz, i Oslo.



Oberst Georg Prahl Harbitz foran porten på Øvre Nes i maidagene 1945, da han holdt appell til Milorgkarene som kom ned fra Krokskogen og samlet seg ved Nes, før ferden gikk videre mot Norderhov. Legg merke til skilderhuset til høyre for obersten. Det rommet en melkerampe!

KALKUNENE SA NEI TAKK...

«Elisabeth var gårdsgutt og hadde hønene og hesten. Jeg hadde kuene og grisene. Et år prøvde vi med kalkuner. Vi hadde en stor flokk. Da kornet var skåret på den andre siden av veien, geleidet vi kalkunene over der for å spise. Men da vi snudde ryggen til, fløy kalkunene i flokk over veien og tilbake der de kom fra. Så nei takk til det tilbudet».*

* Aagot Harbitz' minneoppgave (1996), nedskrevet etter intervju av Astrid Viktil (kopi i Hole bygdearkiv).

FLAMMENDE APPELL

Da «gutta på skauen» kom ned fra Krokskogen i maidagene 1945, holdt oberst Harbitz en flammende appell til dem ved Øvre Nes, før de reiste videre mot Norderhov. Harbitz var da 74 år gammel, og stilte i sin paradeuniform. Hans ord gjorde et sterkt inntrykk på milorgkarene, hvorav flere var under 20 år gamle.*

* Etter Trygve Ellingsen (f. 1922).

Fredriksten festning i Halden, Bergens befestninger, og Kongsvinger festning (hvor han var kommandant). Som pensjonist bodde han hos døtrene på Øvre Nes

sammen med sin kone.

Elisabeth og Aagot Harbitz drev gården sammen. De hadde hest, kuer og griser, og en periode hadde de 300 høner. I 1930 begynte de med pensjonat for hunder (elghunder), men oppgav dette da elghundene etter hvert «ble for store og sterke for oss». I 1962 anskaffet de seg to lundehunder, og året etter begynte de å ale opp hvalper av denne sjeldne rasen.

Ved skjøte av 28. januar 1977 solgte Aagot og Elisabeth Harbitz gården (med de tre skogteigene) til sin nevø Georg Prahl Harbitz for 150.000 kroner og føderåd til selgerne i deres levetid, av 20-årlig verdi 120.000 kroner.

GEORG PRAHL HARBITZ (f. 1944) er født og oppvokst i Drammen, og bygningsingeniør av yrke. Han er samboer med LIV HÅKER (f. 1950) fra Svolvær,⁶⁹ som er naturmedisiner med egen praksis i Bærum (CC Vest). Fra tidligere ekteskap (gift 1969) med ANN-KARIN WERNER (1946–1991) fra Drammen, har Georg tre barn:

* Jo Winding (f. 1971), ugift, bosatt i Oslo.

* Paal Wilhelm (f. 1975), ugift, bosatt på Nes.

* Aase Malene (f. 1977), ugift, bosatt i Oslo.

Georg Prahl Harbitz har representert Høyre i Hole kommunestyre i perioden 1988–91.

Øvre Nes har i dag 30 dekar dyrket jord, 600 dekar produktiv skog og 60 dekar annen utmark. På gården er det 2

69 Liv har fra tidligere ekteskap tre barn: Maja (f. 1985), Marius (f. 1988) og Gustav (f. 1992).

traktorer. Jordveien leies ut til Nils Erik Frøhaug. I perioden 1979–85 drev Georg Prahl Harbitz selv jorda.

Av bygninger er det et våningshus (bygd 1858–60, ombygd 1931–32, restaurert 1962 og 2007–08), kårbolig (1978–79), drengestue/vognskjul/vedskjul (trolig bygd ca. 1860), stabbur (ca. 1900), potethus/lager (1935), hønsehus (1935), og garasje/uthus (1982).

En gammel låve ble revet rundt 1950.

På eiendommen lå tidligere Nes brygge, hvor D/S Ringerike hadde faste anløp i perioden 1904–25. I dag er brygga fjernet, men ved lavvann kan en se rester etter trebrygga.

Husmannsplasser

Vi kjenner åtte eller ni husmannsplasser under Nes, som har vært bosatt i forskjellige perioder: Nesødegård (to plasser: Øgarden og Ner-Øgarden), Kløvvika (to plasser, i dag Kløvvikbråten og Kløvvika), Dalekjønn (Engen), Nordland, Bakken og Oreløkka. En periode var det både leilending og husmann i Oreløkka, og husmannen synes da å ha bodd i Hasselbakken (del av Oreløkka fra 1921).

I 1723 var det én husmann under Nes, som sådde 1 ½ kv. havre. Vi vet ikke på hvilken plass han satt.

I 1762 var det to husmannsplasser under Nes, Nesødegård (Øgarden – *Svend Olsen* og *Marie Gulsdatter*) og Kløvvika (*Samuel Olsen* og *Kirsti Knutsdatter*). De samme plassene var i bruk i 1801, og da var det sønnene til husmannsfolkene fra 1762 som hadde overtatt.

Tidlig på 1800-tallet ble en rekke nye plasser etablert. I 1820-årene ble det betalt «contribution» til Hole kirke for følgende ni husmenn på Nes:

Ole Svendsen og Svend Olsen
(Øgarden)
Hans Hansen (Ner-Øgarden)
Daniel Samuelsen (Kløvvikbråten)
Samuel Danielsen (Kløvvika)
Christian Fredriksen (Oreløkka)
Jens Larsen (Dalekjønn)
Anders Hansen (ukjent plass)
Elling Olsen (ukjent plass)

VALPÅSEN KENNEL

Lundehunden skal være Norges eldste hunderaçe, og stammer fra før siste istid. Rasen var i ferd med å dø ut under siste krig, og i 1962 ble Norsk Lundehundklubb stiftet. I 1963 ble klubbens kennel åpnet på Øvre Nes hos søstrene Aagot og Elizabeth Harbitz. Det offisielle navnet var Norsk Lundehundklubbs Kennel, men den ble helst kalt Valpåsen Kennel, etter skogåsen øst for gården, på Krokskogen. Totalt solgte søstrene Harbitz rundt 100 dyr før de sluttet med virksomheten.*

* Aagot Harbitz' minneoppgave (1996), og artikkel i Ringerikes Blad 5. mai 1967.

Nesødegård (Øgarden) under Nedre Nes

Det har vært to husmannsplasser på Nes som er blitt kalt Nesødegård eller «Øgarden». Den ene lå lengst nordøst i gårdsvaldet, opp mot Krokskogen, og var plass under Nedre Nes fra tidlig på 1700-tallet og inntil gården ble delt i 1846, og en av sønnene da bygde opp en gård her (bnr. 2 Øver-Øgarden). Den andre plassen ble etablert midt på 1800-tallet og lå nordvest for gårdstunet på Øvre Nes bnr. 8. Den ble kalt «Ner-Øgarden» – se nedenfor.

I 1762 var *Svend Olsen Næss* (1729–1791) husmann i Øgarden (Nesødegård under Nedre Nes). Han var gårdmannssønn fra Øvre Nes, og giftet seg i 1757 med *Marie Gulsdatter Øverby* (f. 1732). De fikk to barn:⁷⁰

* Inger (f. 1757), konfirmert 1777.

* Ole (1760–1823), seinere husmann i Øgarden, g.1 m. Gunhild Larsdatter (f. 1765), fire barn: Svend, Mari, Berte og Lars, og g.2 m. Marte Jørgensdatter – se nedenfor.

Ole Svendsen (1760–1823) etterfulgte sine foreldre på plassen, med kontrakt fra 1799. Ole Svendsen giftet seg i 1799 med *Gunhild Larsdatter* (1765–1833). De fikk fire barn:

* Svend (1799–1883), seinere husmann i Øgarden, deretter i Løkkepotten under Vefsrud, g.1 i 1829 m. Johanne Knutsdatter Niskin (1801–1842),⁷¹ seks barn: Oline (f. 1822), Karen (f. 1828), Lars (f. 1828), Maren (f. 1831), Johannes (f. 1837) og Anders (f. 1837). Svend Olsen g.2 i 1845 m. Eli Hansdatter Rytterakereie (1814–1890), én sønn Hans (f. 1844) – se Løkkepotten under Vefsrud (under omtale av husmannsplasser Fjulsrud).

* Mari (f. 1802), konfirmert 1818.

* Berte (1804–1806), d. 2 år gammel.

* Lars (1810–1811), d. 1 år gammel.

I 1801 var Ole Svendsen (42) husmann med jord og gevorben (vervet) soldat, og satt i Øgarden med hustru Gunhild Larsdatter (38), sønnen Svend (2) og mora Marie Gulsdatter (60, enke, lever av dagarbeid). På plassen bodde også sistnevntes

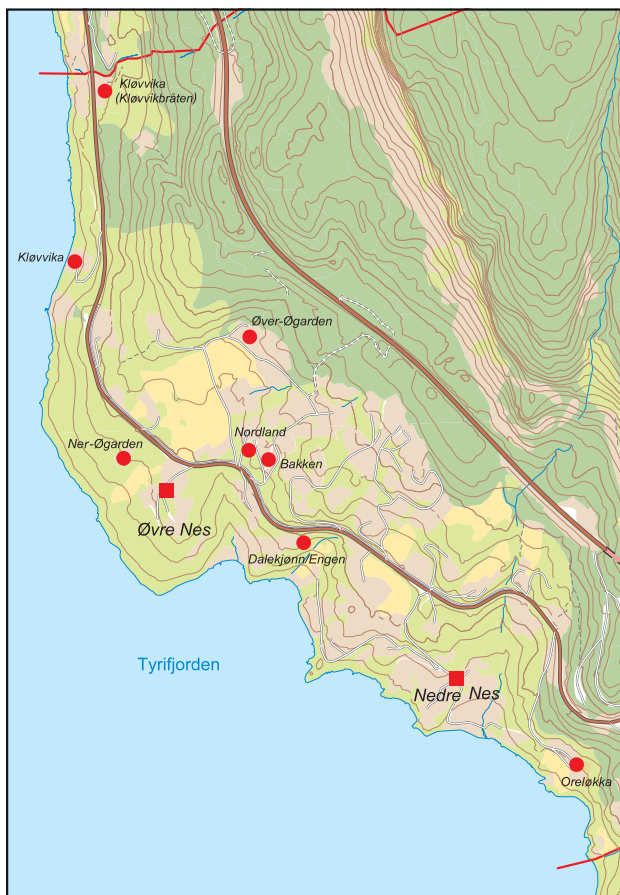
70 Marie Gulsdatter fikk i 1755 en datter Marte, og som barnefar ble utlagt soldat Iver Olsen (af Captein Rabes Livcompagnie). Marte Iversdatter fikk i 1784 en sønn Engebret, og som barnefar ble utlagt Asle Halstensen fra Slidre i Valdres.
71 Johanne Knutsdatter ble konfirmert i 1820 (19 år gammel), og var da tjenestejente på Nedre Nes.

dattersønn Engebret Aslesen (17, skomaker)⁷² samt et pleiebarn, Hans Pedersen (9).

Etter Gunhild Larsdatters død giftet Ole Svendsen seg igjen med *Marte Jørgensdatter*.

I 1819 utstedte Josva Guttormsen Nes (eier av Nedre Nes) festeseddel til Ole Svendsen og kone Marte Jørgensdatter «paa et jordstykke kaldet Ødegaarden» for deres levetid.

Etter Ole Svendsens død i 1823 overtok eldste sønn, Svend Olsen, farens plikter som husmann. Seinere giftet Marte Jørgensdatter seg igjen med *Christian Ruud*, som da overtok bruken av Øgarden. I 1846 ble Nedre Nes delt mellom eierens tre sønner, og en av sønnene, Jørgen Josvassen Næss, fikk Øgarden (løpenr. 176b, seinere bnr. 2) og overtok den gamle husmannsplassen med tinglyst boret for Marte Jørgensdatter og Christian Ruud i førstnevntes levetid.



Nesødegård (Ner-Øgarden) under Øvre Nes

På 1800-tallet lå det en husmannsplass (under Øvre Nes bnr. 8) cirka 100 meter nordvest for gårdstunet, litt sønnafor der eiendommen Tyribakken ligger i dag. Plassen ble kalt Næsødegaard i folketellinga 1865 og «Øgarden» på et kart fra 1872, men i bygda var den helst kjent som «Ner-Øgarden».

Fra tidlig i 1820-årene var *Hans Hansen* (ca. 1775–1831) husmann her. Han var tidligere husmann i Fjulsrud-eie, og gift med *Inger Isaksdatter Ødelien* (f. 1787). Vi kjenner tre av deres barn:

* Hans (f. 1812), g.m. Anne Paulsdatter Bihli (1824–1899), fem barn: Inger Marie, Paul, Maren, Elise og Anders – se bind 1 s. 430.

Det har vært åtte eller ni husmannsplasser under Nes-gårdene.
ProKart AS

72 I folketellinga er han feilaktig kalt Elling Olsen. Engebret Aslesen (f. 1794) var «uægte» sønn av Marte Iversdatter (f. 1755) og Asle Halsteinsen fra Slidre i Valdres.

* Marte (f. 1815), g.m. Abraham Jensen Blom (f. 1824), husmann i Ner-Øgarden fra rundt 1850, minst tre barn: Hans, Lise og Johan – se nedenfor.

* Marie (f. 1820), i 1865 ugift og bosatt hos søsteren og hennes familie i Ner-Øgarden.

Hans Hansen Neseie døde i 1831, 56 år gammel. Fra rundt 1850 var det svigersønnen, smed *Abraham Jensen Blom* (f. 1824), som var husmann i Ner-Øgarden. Han var sønn av Lisbeth Abrahamsdatter og Jens Jensen Blom på Blomsplassen (Kristinehamn) på Storøya. I 1865 var han 42 år gammel og satt på plassen med hustru *Marte Hansdatter* (50) og tre barn: Hans (16), Lise (13) og Johan (10) samt husmoras søster, Marie Hansdatter (45, ugift). De hadde 1 ku og 3 sauer, og sådde ½ t. bygg, ½ t. blandkorn og 3 t. poteter. Vi kjenner ytterligere to av barna til Marte og Abraham: Jens (f. 1847)⁷³ og Jørgen (1859–1860). Eldstesønnen Jens (19) var i 1865 handelsbetjent på Libakke på Røyse.

I 1900 var Abraham Jensen etterfulgt av sin sønn *Hans Abrahamsen Blom* (1850–1921), som da satt som smed i «Ødegaard» med hustru *Maren Hansdatter* (f. 1864 i Røyken) og fire barn: Harald (f. 1885), Abraham (f. 1886), Marta (f. 1889) og Tora (f. 1891). Plassen synes å ha blitt fraflyttet og nedlagt noen år etter. I 1920 ble parsellen hvor plassen lå utskilt som bnr. 34 Tyribakken. Hans Abrahamsen ble i 1913 selveier i Baardstuen på den andre siden av chausséen – se gnr. 236/12 Baardstuen (Blom).

Kløvvika I (Kløvvikbråten)

Kløvvika ligger ved Holsfjorden lengst nord i Nes' gårdsvald. Fra 1820-årene var det to Kløvvika-plasser, den ene heter i dag Kløvvikbråten.

Tidlig på 1700-tallet satt *Ole Kløvigen* som husmann her. Han var trolig gift med *Anne Paulsdatter Kløvigen*, som var 73 år da hun døde i 1754, altså var hun født cirka 1681. Vi kjenner fire barn:

* Daniel, i 1752 ble hans sønn Ole konfirmert i Hole kirke.

* Samuel (ca. 1715–1780), seinere husmann i Kløvvika, g.m. Kirsti Knutsdatter Fjulsrud, minst ni barn – se nedenfor.

* Dødfødt barn (1717).

73 Jens Abrahamsen Blom hadde bosted i Amerika da hans datter, Anne Margrethe Jensdatter Blom (f. 1874), ble konfirmert i 1889. Hennes mor var Kristine Knutsdatter.

* Tolline (1721–1756), g.m. Jakob Knutsen Fjulsrud (1723–1809), fra 1768 eier av halve Fjulsrud (hans første ekteskap), én datter Kirsti (f. 1753) – se gnr. 238/1 Fjulsrud.

I 1762 satt *Samuel Olsen* og *Kirsti Knutsdatter* i Kløvvika med to innerster, Lars Olsen (svak og skrøpelig) og Siri Johansdatter.⁷⁴

Samuel Olsen Kløvigen (ca. 1715–1780) giftet seg i 1751 med *Kirsti Knutsdatter Fjulsrud* (1731–1783). De drev gjestgiveri og skysstasjon i Kløvvika. I skifte etter Samuel i 1780 var boets nettoverdi i overkant av 20 riksdaler. Han etterlot seg hustru og sju barn, de samme som er nevnt i skiftet etter Kirsti Knutsdatter i 1783 (alle ugifte). Boets bruttoverdi var 15 ½ riksdaler, men etter at gjelda var trukket fra ble det bare i underkant av 2 riksdaler å fordele på arvingene. Vi kjenner ti av barna til Kirsti Knutsdatter og Samuel Olsen Kløvigen.⁷⁵

* Ole (1751–1754), d. 3 år gammel.

* Tyri (f. og d. 1754), d. seks uker gammel.

* Anne (1755–1835), g. 1793 m. artillerist Paul Pedersen Bihli (1767–1836), tre barn: Anne Marie (f. 1794), Paul (f. 1796) og Paul (f. 1798) – se bind 1 s. 430.

* Tyri (f. 1758), også kalt Gyri, g. 1795 m. Syver Larsen Sønsterud, i 1797 bodde de på Trøttilsrud i Haug, og i 1801 på Bagerstuen i Aker (Christiania) med to barn: Lars (f. 1795) og Samuel (f. 1797) samt Tyris sønn (utenfor ekteskap) med Mikkel Hansen Østby fra Norderhov, Hans (f. 1788).⁷⁶

* Ole (f. 1761), i 1801 blind og bosatt hos broren Daniel i Kløvvika.

* Daniel (1763–1842) seinere husmann i Kløvvika, g. 1790 m. Marie Samuelsdatter Næss fra Øvre Nes, fire barn: Samuel, Kirsti, Marte og Anne – se nedenfor.

* Tollina (f. 1765), g. 1788 m. Svend Wærnson Sylling fra Lier, i 1801 var de husmannsfolk under Ellevog i Lier med én datter Birte (2).

* Marte (f. 1767), g. 1797 m. Kristoffer Johannesen Gjesvold (f. ca. 1771), husmann i By-eie (1800) og seinere i Fekjær-eie, minst fire sønner: Johannes (f. 1797), Samuel (f. 1800), Erik (f. 1802) og Samuel (f. 1806) – se bind 1 s. 231.

* Knut (f. 1770, tvilling), g. 1794 m. Dorte Hansdatter fra Storøya, i 1801 husmannsfolk i Bjørum-eie i Bærum (Tanum sogn), og i 1820-årene i Skjellegarden under Sønsterud, minst to døtre: Kirsti (f. 1794) og Berte (f. 1797) – se Skjellegarden under Sønsterud.

* Dødfødt gutt (1770, tvilling).

GJESTGIVERI I KLØVVIKA

I 1762 er Samuel Kløvigen nevnt som gjestgiver i en oversikt fra fogden over «Gastgivere og Kroeholds Stæder» i Ringerike og Hallingdal. I 1788 er Kløvvika fortsatt blant de steder i Hole «der ansees beqvemme for Reisende». I fogdens oversikt heter det: «Kløvigen, Enken Kirsti sælger Øel og Brændeвиin». De øvrige steder i Hole som nevnes i 1788, er Midtskogen, Sundvollen, Hungerholt, Domholt og Haug (Tyristrand).*

* Einar Sørensen: Skysstasjoner og gjestgiverier i Buskerud (Drammen 1984). «Enken Kirsti» var riktignok død fem år tidligere (1783), så oversikten over gjestgiverier var nok ikke à jour med alle detaljer!

74 Siri Johansdatter var trolig husmannsdatter fra naboplassen Berget (40 år gammel i 1750).

75 Etter Ole Yttri.

76 Ved Samuels konfirmasjon i 1814 går det fram av kirkeboka at faren Syver Larsen bodde på Hårum i Steinsfjerdningen.

«... GJESTEBUD HOS N'DANIEL KLØVVIKA»

Samuel og Anne på Finneflaksetra er blant skogfinnene som det går mange sagn etter. De kunne mer enn sitt Fader vår, og hadde en sønn etter seg – «... Ola hette'n og'n kunjja trølle han au. Engong som det var gjestebud hos n'Daniel Kløvvika, hadde det kommin en borttåt'n og spørt om'n hadde noko råd for mor hass, hu var klein. – Snakk tel meg imorra, svara'n og dette fekk mann væra nøgd med. Men da'n kom att, sa'n Ola: Nei, nå er'e inga råd, når du kommer hem, er'a dau. Men hadde du tala ved meg før, kunne je ha hjølpi. Han Ola skulle ha vøri rektig en pen fyr, etter det dom fortælte».*

* Holtvedt 1985, s. 120.

Daniel Samuelsen Kløvigen (1763–1842) etterfulgte faren som husmann i Kløvvika. Han giftet seg i 1790 med *Marie Samuelsdatter Næss* (1763–1842) fra Øvre Nes. Vi kjenner fem av deres barn:

* Samuel (1791–1847), seinere husmann på den andre Kløvvikaplassen, g.m. Tolline Olsdatter Sonerud (1803–1849), sju barn: Maren, Marte, Kristine, Anders, Ole, Olava og Johannes – se nedenfor.

* Kirsti (1796–1813), d. 17 år gammel.

* Marte (f. 1799), g. 1842 m. Hans Nilsen Svarstad (f. 1800) fra Snekkerstua under Svarstad på Røyse, minst én sønn Nils (f. 1842).

* Johanne (f. 1800), g. 1835 m. Alf Jonsen (f. ca. 1802) fra Greftegreiv i Jevnaker), seinere husmann i Bråten (Øverbybråten), minst fire barn: Dorthea, Martin, Johan og Paul – se husmannsplasser under Øverby.

* Anne (1808–1850), ugift.

I 1801 satt Marie (38) og Daniel (38) i Kløvvika med sine tre eldste barn: Samuel (10), Kirsti (5) og Marte (2). Kløvvika (Kløvvikbråten) ble eget bruk i 1856 – se gnr. 236/4 Kløvvikbråten.

Kløvvika II

I 1825 tegnet *Samuel Danielsen Kløvigen* (1791–1847) husmannskontrakt med eieren av Nedre Nes «paa pladsen Kløvigen». Av listene for kirkeskatt i 1820-årene går det fram at hans far, Daniel Samuelsen, fortsatte som husmann i Kløvvika (Kløvvikbråten) selv om sønnen fikk egen kontrakt. Det synes som at Samuel da etablerte en ny plass, rimeligvis den vi i dag kjenner som Kløvvika.

Samuel Danielsen giftet seg i 1825 med *Tolline Olsdatter Sonerud* (1803–1849) fra Sonerud i Steinsfjerdingsgen (hun var i 1825 tjenestejente på Stadum). De fikk sju barn:

* Maren (f. 1829), ugift, én datter Olava Johannesdatter (f. 1860), flyttet i 1865 med datteren til Kråkstad i Akershus, hvor hun tok tjeneste på Brandenburg gård.

* Marte (f. 1830), g. 1861 m. Erik Jørgensen Heieren (f. 1838), som i 1865 var husmann uten jord på Smedbråten i Aker, de hadde da to barn: Jørgen (f. 1861) og Sander (f. 1864).

* Kristine (f. 1835), g. 1862 m. Anders Olsen (f. 1833) fra Mælingstøa i Norderhov, i 1865 var de husmannsfolk på Nesjern i Norderhov, de hadde da to barn: Lina (f. 1862) og Anders (f. 1865).

* Anders (f. 1838), tvilling, i 1865 ugift tømmerfløter og bosatt på Åstøa i tidligere Fosnes kommune i Nord-Trøndelag.

* Ole (1838–1840), tvilling, d. 2 år gammel.

- * Olava (1841–1842), d. tre måneder gammel.
- * Johannes (f. 1844), konfirmert 1859.

Kløvvika ble selveierbruk i 1868 – se gnr. 236/5 Kløvvika.

Dalekjønn (Engen eller Pladsen)

Dalekjønn lå ved «chausséen», og var plass under Nedre Nes (under Vestre Nes bnr. 7 etter utskiftinga 1887–88). Fra 1825 var *Jens Larsen* (f. ca. 1785) husmann her. Han var fra Fjulsrud, og i 1801 tjenestedreng på en av Vik-gårdene. I 1818 giftet han seg med *Kari Nilsdatter* (f. 1795) fra Trøgslø ved Sundvollen. I 1820 bodde de i Fjulsrudeie og i 1822 i Storøie. Vi kjenner åtte av deres barn:⁷⁷

- * Lars (f. 1819), konfirmert 1834.
- * Nils (f. 1820), seinere husmann i Nordland under Øver-Øgarden Nes, g.m. Jørgine Johannesdatter Bønsnes (f. 1820), minst fem barn – se omtale av husmannsplassen Nordland.
- * Paul (f. 1822), seinere husmann i Bjerkerøa under Sønsterud, hvor han satt i 1865 med hustru Olea Andersdatter (45) og seks barn: Jens (15), Berte (13), Anne (11), Andreas (9), Olava (6) og Syver (3).
- * Johannes (f. 1826), seinere husmann i Bakken og selveier i Nordengen, g.m. Sara Andreasdatter, 10 barn – se gnr. 236/9 Nordengen (Nordlandsveien 3).
- * Gulbrand (1828–1911), seinere husmann i Dal østre under Fjelstad, og fra 1867 i Ullernbakken, g. 1857 m. Dorthea Davidsdatter Nøstret (1829–1913), minst sju barn: Jørgen, Andreas, Mathea, Karoline, Anders, Otilie og Karoline – se bind 4 s. 138.
- * Ole (f. 1830).
- * Andreas (f. 1833), seinere husmann i Dalekjønn, g.m. Anne Eriksdatter, minst fire barn – se nedenfor.
- * Bernt Johan (f. 1835).

I 1865 hadde en av sønnene overtatt som husmann på plassen. Da satt *Andreas Jensen* (31) her med hustru *Anne Oline Eriksdatter* (37, f. i Norderhov) og to døtre: Anne (4) og Maren (1) samt husbondens far, Jens Larsen (82, enke-mann, innerst og fattiglem). De hadde 1 ku og sådde ¼ t. bygg og 1 t. poteter.

Anne Eriksdatter (f. 1827 i Lunder i Norderhov) bodde på Fjelstad på Røyse (trolig tjenestejente) da hun i 1863 giftet seg med Andreas Jensen Næss.⁷⁸ Vi kjenner fire av deres barn:

- * Anne Karoline (f. 1862).

⁷⁷ I 1817 ble Jens Larsen Fjulsrud utlagt som barnefar til Marte Madsdatters Borgeneies uekte sønn, Hans.

⁷⁸ Anne Eriksdatters far het Erik Andersen Rudseie.

* Maren Olava (1864–1964), fra rundt 1905 bosatt i Portestua ved Berget og forlovet med Paul Pedersen Porten – se husmannsplassen Porten i Utvika-kapitlet.

* Jørgen (1867–1934), eier av Skovli fra 1892, g.m. Anette Kristoffersdatter (1872–1959), 11 barn – se gnr. 236/10 Skovli (Utstranda 676).

* Edvard (f. 1870), bosatt i Oslo, g. 1901 m. Anne Sofie Vebjørnsen (f. 1876) fra Eldor søndre i Ås i Akershus, fem barn: Erling Anton (1900–1936, g.m. Anna Gudrun Skovli 1901–1993, én datter Signe f. 1930),⁷⁹ Astrid (f. 1902, tvilling, g. Eriksen), Hjordis (1902–1995, tvilling, g. Orli), Haakon Kristian (1907–1970) og Hans Petter (1909–1984).

Under utskiftinga på Nes 1887–88 ble ikke denne plassen berørt, og utskiftingsretten slo fast at «kontraktsforholdet mellom grundherren og husmanden skal være uforandret, saa længe denne og hustru Anne Eriksdatter er i live, eller saa længe de ønsker at bebo pladsen». Husene tilhørte husmannsfolkene. Tre jordstykker som ble kalt Hestebraåten, og som før utskiftinga tilhørte Øvre Nes, skulle fortsatt brukes under denne plassen så lenge Anne Eriksdatter og Andreas Jensen bodde der. Når «deres beboelse har ophørt» skulle teigene overføres til eieren av Nedre Nes og være denne «fuldt ud tilhørende».

Et sted i utskiftingsprotokollen kalles husmannen «Andreas Jensen Pladsen». I 1893 bygslet Ole Olsen Næss, eier av Vestre Nes bnr. 7, bort Engen til Jørgen Andreassen, sønn av den tidligere husmannen, mot årlig avgift 5 kroner og arbeidsplikt. Jørgen Andreassen hadde året i forveien kjøpt parsellen Skovli og drev nok jorda i Engen (Dalekjønn) ved siden av – se gnr. 236/10 Skovli.

I 1900 satt Anne Eriksdatter (f. 1827) i Engen som husmannsenke med jord, med datteren Maren Andreasdatter (f. 1864, «arbeiderske jordbrug»). Plassen ble selveierbruk i 1909 – se gnr. 236/25 Sørli (Utstranda 607).

Nordland

Plassen Nordland hørte til Øver-Øgarden Nes og lå på høyden rett øst for storveien, nord for plassen Bakken. I 1861 utstedte gårdens eier, Kari Olsdatter Næss, bygselseddel på jordstykket Nordland til *Nils Jensen Neseie* (f. 1820, fra Dalekjønn) og kone *Jørgine Johannesdatter* (fra Bønsnes)⁸⁰ på jordstykket Nordland.⁸¹

⁷⁹ Se omtale av gnr. 236/10 Skovli (Utstranda 676).

⁸⁰ Hennes foreldre var husmann Johannes Corneliussen (fra Bønsnes) og Dordi Johannesdatter (fra Svensrud) – se bind 4 s. 391.

⁸¹ Det er også en plass Nordland under Fjulsrud – se kapitlet om Fjulsrud.

I 1865 satt husmann med jord og dagarbeider Nils Jensen (44) og Jørgine Johannesdatter (50) her med tre barn: Johannes (11), Martin (8) og Karen (4). De hadde 2 sauer og sådde ½ t. bygg og 1 ½ t. poteter. Vi kjenner ytterligere to av deres barn: Jens (f. og d. 1849) og Johannes (f. 1851, d. som barn).

Under utskiftinga 1887–88 slo utskiftingsretten fast at husmann Nils Jensen Nordland, ifølge bygselkontrakt fra 1861 og med en påtegning fra 1867, hadde rett til å bebo plassen Nordland i sin og hustru Jørgine Johannesdatters levetid.

I 1900 bodde Jørgine Johannesdatter (f. 1820) alene i Nordland. I folketellinga er anført at hun var «husmandsenke uten jord og arbeiderske, sysselsat med væving og strikning». Plassen ble trolig fraflyttet like etter. Øver-Øgardens eier Jørgen Næss leide siden bort tomte til byfolk, som satte opp en liten hytte og uthus her. I 1967 ble parsellen utskilt – se gnr. 236/175 Nordland (Nordlandsveien 4).

Bakken

Bakken lå øst for chausséen, like sør for plassen Nordland og nord for selveierbruket Nordengen. Før utskiftinga 1887–88 var Bakken plass under Øver-Øgarden. I 1865 satt her husmann med jord og dagarbeider *Johannes Jensen* (40) med hustru *Sara Andreasdatter* (36) og fem barn:⁸² Karen (15), Andreas (12), Jørgine (10), Nils (6) og Johan (1). De hadde 1 ku og sådde 1/16 t. hvete, 3/8 t. bygg og 2 t. poteter. Johannes Jensen var fra plassen Dalekjønn (Engen) under Nedre Nes. Fra 1881 bygslet han parsellen Nordengen, som lå inntil Bakken på sørsida. Her ble han selveier i 1889 – se gnr. 236/9 Nordengen (Nordlandsveien 3).

Oreløkka

Oreløkka lå sør for gårdstunet på Nedre Nes, og sønnafor bekken som kommer fra Nesseterdalen. Fra sist i 1820-årene var *Christian Fredriksen* (f. 1797) husmann her. Han var husmannssønn fra Hønen-eie i Norderhov, sønn av Berthe Knutsdatter og Fredrik Jonsen. Christian Fredriksen giftet seg i 1822 med *Berte Abrahamsdatter Storøen* (f. 1797), og vi kjenner seks av deres barn: Johanne (f. 1823), Anne (f. 1825), Fredrik (f. 1828), Dorthea (f. 1830),⁸³ Christoffer (f. 1835),⁸⁴ og Andreas (f. 1841).

82 De hadde i alt 10 barn – se gnr. 236/9 Nordengen (Nordlandsveien 3).

83 Dorthea Christiansdatter Neseie fikk i 1853 en sønn, Andreas, med Johan Andersen, som var innerst (leieboer) i Neseie.

84 Christoffer Christiansen Nes giftet seg i 1858 med Gunnor Olsdatter Storøen.

SKLITAKLINGER

«Jordet ved Nordland brukte vi til fotballbane. Det var ikke helt ideelt, terrenget skrånnet, men det fungerte. Jordet delte vi med kalvene som gikk på beite, og deres etterlattenskaper gjorde at det ble mye sklitaklinger. Ikke helt uten grunn ble det kalt Kuruka stadion».*

* Fortalt av Sissel Walum (f. 1959).

I 1865 var Christian Fredriksen 69 år gammel og enke-mann, og satt på plassen med datteren Anne (39, ugift, f. i Hønefoss) og hennes sønn, Christoffer Eriksen (13, f. i Hole).⁸⁵ De hadde 2 storfe og 1 sau, og sådde ½ t. bygg og 2 t. poteter. Christoffer Eriksen (f. 1854) sin far var Erik Olsen Saastad fra Modum.

I 1846 ble Oreløkka selveierbruk, men Christian Fredriksen fortsatte som husmann. Det synes som plassen hans da ble flyttet til Hasselbakken (fra 1921 en del av Oreløkka) – se gnr. 236/3 Oreløkka. Christian Fredriksen døde på Storøya i 1876, 79 år gammel.

Ukjent plass

Rundt 1810 var *Palme Palmesen* (ca. 1771–1820) husmann under Nes, men vi vet ikke på hvilken plass. I 1801 var han vervet soldat og losjerende på gården Vik i Hole. Palme Palmesen giftet seg i 1806 med *Kari Evensdatter Berget* (1778–1848). Vi kjenner fire av deres barn:⁸⁶

* Peder (1807–1846), seinere husmann i Skjellegarden under Sønsterud, g. 1838 m. Kari Mikkelsdatter Ødelien (f. 1814), vi kjenner fire barn: Udøpt gutt (f. og d. 1838), Paul (f. 1840, seinere husmann i Portestua under Utvika (Berget), g.m. Anne Marie Jensdatter, minst fem barn), Eli (f. 1842, g.m. husmann Lars Andersen Tjernsli i Mugerud ved Steinsetra, fem barn) og Anders (f. 1845, seinere eier av Rørvikberget, g.m. Dorthea Alfsdatter, sju barn) – se Skjellegarden under Sønsterud.

* Anne (1809–1878), g.m. Lars Halvorsen (1810–1854) fra Åsplassen under Søndre Gjesval, seinere husmannsfolk under Gjesval, og fra rundt 1850 i Langerud under Rudsødegården, seks barn: Halvor (f. 1834), Peder (f. 1838), Kirsti (f. 1841), Andreas (f. 1844), Anne Marie (f. 1846) og Maren (1850–1878, g.m. snekker Erik Torgersen fra Egersund, minst én sønn Thomas Adolf)⁸⁷ – se bind 1 s. 145 og s. 465–466.

* Kristine (f. 1811), g.m. Christopher Andersen, de var «gårdfolk i Udvigen» da de i 1835 fikk sønnen Hans Peter.

* Gunnor (f. 1815), konfirmert 1830, foreldrene bodde da i By-eie på Røyse.

Kari Evensdatter og Palme Palmesen bodde i 1811 i Svarstad-eie på Røyse, og i 1815 i By-eie. Her bodde de også i 1830.

85 Han var født i 1854, og faren var Erik Olsen Saastad fra Modum.

86 Gevorben (vervet) soldat Palme Palmesen ble i 1800 utlagt som barnefar til Maria Andersdatter Søhls datter, Gunnor.

87 Maren Larsdatter ble enke cirka 1875, og flyttet da tilbake til Langerud.

Fra rundt 1815 var *Anders Hansen* husmann på en plass under Nes. Han var gift med *Marte Johannesdatter*, og de fikk minst to barn mens de bodde her: *Karen* (f. 1816) og *Hågine* (f. 1823).

Elling Olsen (f. ca. 1786) var husmann i Neseie fra 1824. Han var i 1801 tjenestekar på en av Lore-gårdene, og ble kalt *Elling Olsen Hurum* i kirkeboka da han i 1811 giftet seg med *Mari Madsdatter* (1790–1833) fra Nøstret på Røyse. De var siden husmannsfolk under Lore, Stein og Hundstad, før de kom til Nes. I 1832 bodde de fortsatt i Neseie. Da sønnen *Ole* giftet seg i 1842, ble faren kalt *Elling Olsen Sønsterud*. Vi kjenner seks av deres barn: *Berte Maria* (f. 1812), *Mads* (f. 1815, i 1842 bosatt på Tandberg på Øst-Modum), *Ole* (f. 1818, g. 1842 m. *Marie Andersdatter* f. 1817 fra Veme-eie i Soknedalen),⁸⁸ *Sara* (f. 1822), *Anders* (f. 1826) og *Dorthea* (1832–1833) – se bind 4 s. 138 og 236.

Fra midt i 1830-årene var *Ole Christensen* (f. 1803) husmann i Neseie. Han var fra Berget, og giftet seg i 1836 med *Anne Karine Andersdatter* (f. 1814) fra Tjernsli på Sollihøgda. Vi kjenner sju av deres barn: *Karen* (f. 1836), *Maren* (f. 1838), *Anne* (1841), *Gunhild* (f. 1844), *Johan* (f. 1849), *Peder* (f. 1852) og *Oline* (f. 1855). Sist i 1840-årene flyttet de til Østbråtan under Sønsterud – se det.

Seter

Nes-gårdene har hatt seter på Nessetra, øst for Hvalpåsen på Krokskogen. Fra gårdene var det cirka én times gange i svært bratt lende, for å komme opp til setra.

Av seterlister fra 1820-årene ser vi at begge Nes-gårdene da benyttet sin seterrett, *Josva Guttormsen* på Nedre Nes og «Encken» *Ingeborg Olsdatter* på Øvre Nes.



Fra Nessetra 1935. Kvinnen med barnet er ukjent. Bak står Rudolf Bredesen (1891–1954) fra Sørle (Dalekjønn) ved Nes, med datteren Ragnhild (f. 1916) til høyre.

⁸⁸ Både *Marie Andersdatter* og *Ole Ellingsen* var bosatt på Stein (trolig tjenestefolk) da de giftet seg i 1842. Hun var datter av *Anders Nubsen Veme-eie*.

«... DER SPØKTE DET STYGT»

Nessetra skal opprinnelig ha ligget lenger ned i Nesseaterdalen, «men der spøkte det stygt og budeiene forlangte den flyttet til et tryggere sted».* Den gamle setervollen gikk under navnet Gamlevoll. Seterveien som gikk opp fra Neskleiva, gikk over Gamlevoll.**

* Sverre Grimstad: «Sørvest på Krokskogen: Stilt utenfor allfarvei», i heftet Ringerike 1996, s. 45.

** Etter Arvid Næss (f. 1954).

Seterdriften på Nessetra ble nedlagt tidlig i 1950-årene. På Nedre Nes er det ingen tradisjoner fra seterlivet, men i Øver-Øgarden forteller Annie Margareth Næss Larsen (f. 1921) at hennes mor, Ragna Næss, lå på setra i hennes barndom. I perioder hadde de også egen budeie der.⁸⁹

I 1944 ble det inngått en overenskomst mellom de fire Nesgårdene (bnr. 1, 2, 7 og 8) om grenseregulering og deling av løkkene på Nessetra. Da Nedre Nes bnr. 1 og Vestre Nes bnr. 7 hadde samme eier, ble det tre løkker.

Størhuset på Nessetra står på Øver-Øgardens løkke, sammen med et uthus. Denne løkka er den sørligste av de tre løkkene. I 2003 solgte Nedre Nes sin løkke (den midterste) til eieren av Øver-Øgarden. På Øvre Nes' seterløkke (den nordligste) står en laftet stall som under krigen stod ved Milorg-cella «Villredet». Hytta på denne løkka er den tidligere Milorg-cella «Nyhus», som ble flyttet til Nessetra etter frigjøringen.⁹⁰

Skog

Ved utskiftinga av Krokskogens allmenning 1816–23 ble Nes tildelt en teig fra Hvalpåsen ytterst på branten og østover forbi Nessetra og Kroktjern. Denne ble så delt mellom de enkelte brukene, etter skyldas størrelse. Skogen nedenfor, mellom Krokskog-branten og fjorden, har fra gammelt vært Nesgårdenes hjemskog og havn, og var ikke berørt av utskiftinga.

Nedre Nes bnr. 1

Nedre Nes har i dag 270 dekar produktiv skog og 70 dekar annen utmark. Skogen er delt i to teiger, én på cirka 150 dekar innunder Hvalpåsen, og én teig sør for Nessetra (Nes skog).

Øver-Øgarden Nes bnr. 2

Øver-Øgarden har i dag 500 dekar produktiv skog og 20 dekar annen utmark i tre teiger: 150 dekar rundt gården (begge sider av E16), en teig rundt Nessetra, og «Midtstykket» (fra nedenfor Sønsterudsetra og ned til Nes-tunnelen).

89 Ifølge Holtvedt (1952) ble seterdriften på Nessetra nedlagt cirka 1930, men Øver-Øgarden holdt det altså gående til ut i 1950-årene.

90 I Øvre Nes' skog ligger ytterligere en Milorg-celle, «Baklia».

Øvre Nes bnr. 8

Øvre Nes har i dag 600 dekar produktiv skog og 60 dekar annen utmark. Skogen består av tre teiger, som ble kjøpt tilbake til gården i 1929 av Aagot og Elisabeth Harbitz: bnr. 19 Sæterstykket, bnr. 29 Øvremarka og bnr. 30 Hvalpåsstykket. De tre teigene er alle «gammel» Øvre Nes-skog (se nedenfor).

Sæterstykket skog gnr. 236/19

Etter utskiftinga av Krokskogens Allmenning 1816–23 fikk Øvre Nes bl.a. tildelt en skogteig ved Nettetra. I 1908 ble denne teigen (bnr. 19 Sæterstykket av skyld 44 øre) utskilt og solgt til Noble Stibolt fra Drammen.⁹¹ Stibolt kjøpte samtidig bnr. 20 Vestre Nes skog (skyld 3,52 fra Vestre Nes bnr. 7) og bnr. 23 Nesødegaards skog (skyld 3,28 fra Øvre Nes bnr. 8). I 1912 solgte han de tre skogteigene til et konsortium fra Norderhov for 12.000 kroner. Konsortiet bestod av Johan Kihle, Helfred Kihle, Peder Aasen og Ole Aasen. De solgte i 1916 Sæterstykket (samt bnr. 29 Øvremarka skog og bnr. 30 Hvalpåsstykket skog) til Bjørn Eidahl for 9.800 kroner.

Bjørn Eidahl lånte kjøpesummen av hoffjegermester Thomas Fearnley på Toresplassen mot pant i de tre skogeiendommene, med klausul om at avkastning av skogen skulle gå til skatter og avgifter samt renter og avdrag på obligasjonen.

Samme år (1916) kjøpte Eidahl to skogteiger som opprinnelig hadde tilhørt Kroksund (gnr. 195/11) og Mo på Røyse (gnr. 202/19) av Ludvig Jacobsen Rognlien fra Bærum for 6.000 kroner (dette beløpet ble også lånt av Fearnley). I 1917 leide Eidal bort eneretten til jakt og fangst i sine skogteiger til Fearnley fram til 1926 mot årlig avgift 80 kroner.

I august 1921 solgte Bjørn Eidahl de fem skogteigene til hoffjegermesterens sønn, skipsreder Thomas Fearnley, for 76.000 kroner.

I februar 1927 solgte så Fearnley Sæterstykket skog og Kroksund-teigen til Oskar Hafnor på Østre Hafnor for 2.000 kroner. Hafnor lånte 2.000 kroner av sin svoger Hans Berg mot pant i de to skogteigene, med tinglyst heftelse om at hugst ikke kunne foretas uten etter Bergs samtykke, og at utbytte skulle gå til avdrag på pantgjeld til Hole sparebank. I 1930 solgte Oskar Hafnor Sæterstykket skog til eierne av Øvre Nes, Aagot og Elisabeth Harbitz, for 3.000 kroner.⁹² De kjøpte

91 Sæterstykket skog hadde en samlet skyld på 44 øre, hvorav 23 øre kom fra Vestre Nes bnr. 7 og 21 øre fra Øvre Nes bnr. 8.

92 Samme år (1930) solgte Hafnor Kroksund-teigen til Hans Berg for 1.000 kroner, og den har siden tilhørt Berg på Røyse.

TØMMERVEIER

Å få tømmeret fraktet ut av skogen var viktig, og ofte måtte transporten skje over andres mark. Under utskiftinga av Nes-gårdens innmark 1887–88 ble det slått fast at «de gamle og fornødne tømmerveie, der fører fra Krokskogen ned til stranden, forbeholdes med samme ret som forhen». I 1889 ble det tinglyst en erklæring hvorved eierne av Nes-gårdene erkjente at det i oberst Ryes tid som eier av Sønsterud «var truffet overenskomst angaaende transport av vinterhugget tømmer fra deres skove ad en nærmere betegnet linje over Sønsteruds grunn til fjorden».

BRANT TREKØL TIL BÆRUMSVERKET

I 1770-årene leverte brukerne av begge Nes-gårdene trekøl til Bærums Verk fra egne miler i nærheten av Nettetra på Krokskogen. I 1779 leverte Josva Guttormsen (Nedre Nes) 109,1 m³ køl fra to miler som lå henholdsvis 15,2 og 17,3 km fra verket, mens Samuel Olsen (Øvre Nes) hadde én mile. Den lå 14,3 km fra verket, og Samuel leverte 95,3 m³ køl.*

* Jan Martin Larsens lister fra Bærums Verks arkiver.

«... VEIEN BLE BORTE»

«Vi har skog inne på Krokskogen. Elisabeth var ofte alene på Krokskogen og kjørte ned tømmer. Tømmeret ble lagt på gården, målt opp og solgt videre. Den veien Elisabeth kjørte er vekk for mange år siden. Veien gikk opp én kilometer sør for gården vår. Et stykke opp i veien var det mye småsten, som innimellom måtte ryddes vekk. Etter hvert raste det så mye sten at veien ble borte».*

* Minneoppgave fra 1996 av Aagot Harbitz (f. 1904), nedskrevet etter intervju med Astrid Viktil (kopi i Hole bygdearkiv).

samme år skogteigene Øvremarka (bnr. 29 av skyld mark 2,00) og Hvalpåsstykket (bnr. 30 av skyld mark 1,64) av Hans Berg for 6.750 kroner. De tre skogteigene har siden tilhørt Øvre Nes bnr. 8 – se nedenfor.

Vestre Nes skog gnr. 236/20

I 1908 ble brorparten av skogen til Vestre Nes bnr. 7 (bnr. 20 Vestre Nes skog av skyld mark 3,52) utskilt og solgt til Noble Stibolt fra Drammen. Kjøperen betalte 12.000 kroner for denne teigen og halvparten av Sæterstykket. Stibolt kjøpte samtidig bnr. 23 Nesødegaards skog (skyld 3,28) og den andre halvparten av Sæterstykket fra Øvre Nes bnr. 8 for 17.000 kroner. I 1912 solgte han de tre skogteigene til et konsortium fra Norderhov (Johan Kihle, Helfred Kihle, Peder Aasen og Ole Aasen) for samlet 12.000 kroner.

I 1916 ble en større del av Vestre Nes skog utskilt og solgt (bnr. 29 Øvremarka av skyld mark 2,00). Konsortiet (og deres arvinger) var seinere (inntil 1991) eiere av Vestre Nes skog samt bnr. 23 Nesødegaards skog og gnr. 198/3 Utvik og Øverby skog (kjøpt i 1912 av brukseier W. Stibolt) – se bind 1 s. 299.

Siden 1991 er Morten Gjerdrum Aasen (f. 1958) eier av de tre skogeiendommene. Han er i dag bosatt delvis i Oslo og delvis i Hole.

Nesødegaards skog gnr. 236/23

I 1908 ble brorparten av skogen til Øvre Nes bnr. 8 (bnr. 23 Nesødegaards skog av skyld mark 3,28) utskilt og solgt til Noble Stibolt fra Drammen. Kjøperen betalte 17.000 kroner for denne teigen og halvparten av bnr. 19 Sæterstykket. Stibolt kjøpte samtidig bnr. 20 Vestre Nes skog (skyld 3,52) og den andre halvparten av Sæterstykket fra Vestre Nes bnr. 7 for 12.000 kroner. I 1912 solgte han de tre skogteigene til et konsortium fra Norderhov (Johan Kihle, Helfred Kihle, Peder Aasen og Ole Aasen) for samlet 12.000 kroner.

I 1916 ble halvparten av Nesødegaards skog utskilt og solgt (bnr. 30 Hvalpåsstykket av skyld mark 1,64). Nesødegaards skog (av skyld mark 1,64) er i dag på cirka 260 dekar, og eies av Morten Gjerdrum Aasen (f. 1958).

Øvremarka gnr. 236/29 og Hvalpåsstykket gnr. 236/30

I 1916 ble bnr. 20 Vestre Nes skog delt, ved at en større del (bnr. 29 Øvremarka av skyld mark 2,00) ble utskilt og solgt til Bjørn Eidahl. Samtidig ble bnr. 23 Nesødegaards skog delt i to like deler, og halvparten (bnr. 30 Hvalpåsstykket av skyld

mark 1,64) også solgt til Bjørn Eidahl. Kjøpesummen for de to teigene samt bnr. 19 Sæterstykket skog (av skyld 44 øre) var 9.800 kroner.

I august 1921 solgte Bjørn Eidahl de tre skogteigene (samt gnr. 195/11 Kroksund skog og gnr. 202/19 Mo skog) til skipsreder Thomas Fearnley for 76.000 kroner.

Fearnley solgte i 1927 to av teigene, Øvremarka skog og Hvalpåsstykket, til Hans Berg for 4.000 kroner. Sistnevnte solgte umiddelbart begge teiger til eierne av Øvre Nes bnr. 8, Aagot og Elisabeth Harbitz, for 6.750 kroner. Skogteigene har siden tilhørt Øvre Nes.



*Bruk og eiendommer utskilt fra gnr. 236 Nes*⁹³

Nordengen GNR. 236/9 – NORDLANDSVEIEN 3
Nordengen ble utskilt fra Nedre Nes i 1889 og solgt til Johannes Jensen Næss (1825–1906), som hadde bygselsavtale på Nordengen fra 1881. Johannes Jensen var fra plassen

Nordengen (til venstre) ved chausséen på Nes i Hole rundt 1920. Huset ble flyttet 8–10 meter østover i 1935–36. På den andre siden av veien ligger eiendommen Berge, med Nes landhandleri.

⁹³ Her omtales de største underbrukene og noen eiendommer på Nes med lang historie. Øvrige boligeiendommer under Nes gårdsvald omtales fra s. 538, ordnet etter gate- og veiadresse.

LÅVEN MÅTTE FLYTTES

Under utskiftinga mellom Nes-gårdene 1887–88 ble låvebygningen som tilhørte Johannes Jensen Nordengen stående på «gamle» Bakken, som tidligere hørte under Øver-Øgarden, men som etter utskiftinga lå på grunnen til Øvre Nes bnr. 8. Utskiftingsretten slo fast at låven måtte flyttes innen 14. april 1889, og flyttingen ble kostnadsberiget til 10 kroner. Summen skulle dekkes av Øver-Øgarden (6 kroner), Øvre Nes (2 kroner) og Johannes Jensen selv (2 kroner).

Dalekjønn (Engen) under Nedre Nes, og var tidligere husmann i Bakken (under Øver-Øgarden), som grenset inntil Nordengen på nordsida. Kjøpekontrakt eller skjøte ble ikke tinglyst, men i 1900 ble han kalt «selveier og stenarbeider» i folketellinga. Han hadde da vært enkemann siden 1877. Han giftet seg i 1851 med Sara Andersdatter (1830–1877) fra Bønsnes (datter av husmann Anders Nilsen og Marte Johannesdatter på Øvre Leinestrand under Bønsnes),⁹⁴ og vi kjenner 10 av deres barn:

* Karen Marie (f. 1851).

* Anders (f. 1853).

* Jørgine (1856–1918), ugift, eier av Nordengen fra 1902 sammen med broren Otto – se nedenfor.

* Jørgen (f. 1858), d. som barn.

* Nils (f. 1860).

* Jørgen (f. 1862).

* Johan (f. 1865), konfirmert 1879.

* Otto (1867–1933), eier av Nordengen fra 1902 sammen med søsteren Jørgine, og fra 1909 eier av Dalekjønn (Sørli), g.m. Anette Olsdatter (1867–1918) fra Sylling i Lier, tre barn: Sara Marie (f. 1892), Hilda Jørgine (f. 1894) og Lars Johannes (f. 1906) – se gnr. 236/25 Sørli (Utstranda 607).

* Ludvig (1872–1873), d. 1 år gammel.

* Lise (1874–1875), d. ¾ år gammel.

I 1898 bygslet Johannes Jensen bort en tomt med veirett mot årlig avgift 1 krone til sønnen Otto. I 1900 bodde Johannes Jensen i Nordengen sammen med datteren Jørgine (f. 1856, ugift sypike) og sønnen Otto (f. 1867) og hans familie: kona Anette Olsdatter (f. 1867) fra Sylling i Lier og to døtre: Sara Marie (f. 1892) og Hilda Jørgine (f. 1894). Ved skjøte av 8. januar 1902 solgte han så Nordengen til datteren Jørgine og sønnen Otto for 1.000 kroner og livøre i sin levetid.

Jørgine Johannesdatter synes å ha bodd i Nordengen, mens broren Otto fra 1909 var eier av bnr. 25 Dalekjønn (Sørli). Da Jørgine døde i 1918, arvet Otto hennes halvdel (etter testamente opprettet 1917). Samme år, ved skjøte av 28. desember 1918, solgte han eiendommen til pølsemaker A. Braathen for 12.000 kroner.

Nå fulgte en periode hvor Nordengen var fritidseiendom. Pølsemaker Braathen var eier til 1933, da eiendommen ble solgt til enkefru Anna Wægger for 4.500 kroner. Hun satt som

94 Hun er dessverre uteglemt i omtalen av Øvre Leinestrand i bind 3 s. 447.

eier i ett år, og solgte i 1934 Nordengen til professor dr. Henrik Marius Quanjer (f. 1879), hollandsk statsborger bosatt i Oslo, for samme beløp. Han flyttet huset 8–10 meter vekk fra veien og gav det et påbygg i 1935–36.

I 1940 solgte dr. Quanjer, med samtykke fra hustru W. Quanjer-Steltmann, gnr. 57/9 Nordengen samt en tilleggstomt⁹⁵ til dr. Christian Borgen (f. 1911) for 16.000 kroner. Borgen var eier til 1964, da han solgte Nordengen til Olav E. Skaar (1901–1968) for 55.000 kroner. Han drev sykehjem i Lier, og var eier av Nordengen til sin død i 1968. Da solgte hans kone Borghild eiendommen til Helge Fjordvang for 125.000 kroner.

Helge Fjordvang (1919–2003) fra Viborg i Danmark var utdannet malermester, og seinere fengselsbetjent og ansatt på institusjoner (bl.a. Bastøy ved Moss og Vøyen i Bærum). Han var gift med Dagmar Berggren (f. 1921) fra Linköping i Sverige. Hun var i mange år ansatt ved Overformynderiet i Sandvika. De fikk to sønner:

* Jan (f. 1950), ugift, bosatt i Drammen, arbeider som byggesaksbehandler i Hole kommune.

* Per Freddy (f. 1953), bosatt i Drammen, g.m. Jorunn Hafnor (f. 1954) fra Røyse, én sønn Tom (f. 1988).

Siden 1986 har Finn Arne Lauby (f. 1944) fra Tønsberg vært eier av Nordengen. Han har vært konsulent i Bærum Oppmålingsvesen (i dag pensjonist), og er «særboer» med Torild Toverud (f. 1942) fra Veggli i Numedal, som tidligere var regnskapskonsulent i Oslo kommune. Fra tidligere ekteskap med Berit Karin Øksnes (f. 1943) fra Bergen har Finn Arne Lauby to barn:

* Stig Arne (f. 1964), bosatt i Lillestrøm, ugift.

* Monica Christine (f. 1968), bosatt i Ullensaker, g.m. Alf Erik Haugland (f. 1965) fra Oslo, to barn: Nina Marie (f. 2003) og Erik Alexander (f. 2005).

Eiendommen er i overkant av 1 dekar. Enebolig (bygd sist i 1890-årene, flyttet og påbygd 1935–36).

95 Nordengen 2 bnr. 47 av skyld 1 øre, innkjøpt fra gnr. 57/22 Haug i 1935 for 1.500 kroner.

Husene i Skovli rundt 1950.
Våningshuset ble bygd i
1890-årene.



Skovli (Skoglia) GNR. 236/10 – UTSTRANDA 676

I 1890 ble en parsell Skovli (bnr. 10 av skyld 6 øre) utskilt fra Nedre Nes og solgt til Syver Paulsen Sønsterud. Eieren av parsellen fikk rett til «at tage Kvist og Stub til Brænde i Næs' Skov» så lenge Paul Olsen Næss var eier av Nedre Nes. Allerede to år etter, ved skjøte av 28. april 1892, solgte Syver Paulsen den ubebygde eiendommen videre til Jørgen Andreassen Næss for 580 kroner.

Jørgen Andreassen Næss (1867–1934) var husmannssønn fra Engen (Dalekjønn), og gift med Anette Kristoffersdatter (1872–1959) fra Enga i Sundvollen. I 1900 var Jørgen dagarbeider og skogsarbeider, og satt på eiendommen med hustru og to sønner. Anette og Jørgen fikk 11 barn:

* Gunvor (1894–1896), d. 2 år gammel av engelsk syke.

* Karl August (1896–1986), bosatt i Oslo, g.m. Borghild Grønvold (f. 1908) fra Røyse, én sønn Kjell (f. 1931), bosatt ved Kroksund, tre barn: Nina (f. 1958), Wenche (f. 1973) og Mette (f. 1980) – se bind 1 s. 537 (Karjolveien 21) og bind 3 s. 114.

* Olaf Karsten (1898–1981), bosatt i Asker, g.1 m. Ingrid Johansen (1906–1934) fra Asker, én sønn Gunnar (1931–2005, g.m. Kjellfrid Granerud f. 1933 fra Vinstra, to barn: Anne Lise f. 1955 og Jan Gunnar f. 1957). Olaf g.2 m. Ingrid's søster Randi Johansen (1913–1992), en sønn Vidar (f. 1947, bosatt i Asker, g.m. Astrid Pettersen f. 1947 fra Trondheim, to barn: Mona f. 1977 og Jørgen f. 1981).

* Anna Gudrun (1901–1993), bosatt i Oslo, g.m. sin fetter Erling Anton Næss (1900–1936) fra Oslo, én datter Signe (f. 1930), bosatt på Jaren på Hadeland, g.m. Gunnar Risendal (f. 1931) fra Jaren, ingen felles barn, men Signe har fra tidligere en datter Bente Jane (1950), som er bosatt i England og g.m. Leslie Thornton, tre barn: David, Steven og Amy.



Anette Kristoffersdatter Næss (1872–1959) og Jørgen Andreassen Næss (1867–1934) foran låven i Skovli rundt 1930.



Anette og Jørgen A. Næss med sin familie foran låven i Skovli rundt 1930.

* Sigurd (1903–1988), g.m. Inger Gurine Martinsen (1899–1987) fra Nordli ved Rudsødegården, to barn: Astrid (f. 1925) og Ingvar (f. 1926) – se gnr. 236/36 Fagernes (Utstranda 560).

* Johan (1906–1991), tvilling, eier av Skovli fra 1952, g.m. Jenny Økern fra Vefsrud, en datter Anne Marie (Annemor) – se nedenfor.

* Anton (1906–1934), tvilling, ugift, bosatt på Nes, d. 27 år gammel av lungebetennelse.

* Birger (1908–1949), bosatt i Hestebråten (Brohaug), g.m. Margit Bakkum (1924–1990) fra Sollihøgda (Toresplassen), tre barn: Reidun (f. 1944), Kåre (f. 1945) og Arvid (f. 1949) – se gnr. 238/23 Fjellstua (Skarveien 49).

* Theodor (1912–1981), bosatt i Oslo, g.m. Nanna Pauline Olsen (f. 1916) fra Oslo, en datter Grete (f. 1937), bosatt på Geithus i Modum. g.m. Knut Erik Bjanes (1937–1987) fra Oslo, to barn: Erik (f. 1968) og Bodil (f. 1972, fra tidligere ekteskap har hun to barn: Emma f. 1997 og Johs f. 1999).

* Ole Kristian (1914–2000), ugift, var bosatt på Fjellstua ved Skaret.

* Sverre (1917–1983), ugift, bosatt i Oslo, utdannet konditor, arbeidet seinere som trikkefører.

Etter Jørgen Andreassens død i 1934 satt Anette Skovli som eier i uskiftet bo til 1952, da hun solgte bruket til sønnen Johan for 5.000 kroner og huslyrett til selgeren i hennes levetid.

Johan Skovli (1906–1991) var fagarbeider jord og stein og arbeidet i entreprenørfirmaet Topaas og Haug AS i Bærum. Han var gift med Jenny Økern (1917–2007) fra Vefsrud i Lier, og de fikk én datter Anne Marie (f. 1947), som ble gift med Bjørn Erik Søvre (f. 1943) fra Bærum (to barn: John og Kate).



De åtte gjenlevende av de 11 barna til Anette og Jørgen Skovli, samlet i Skovli i 1952. Fra venstre og rundt bordet: Anna Gudrun (f. 1901), Johan (f. 1906), Olaf Karsten (f. 1898) helt til venstre, Theodor (f. 1912), Ole Kristian (f. 1914), Sigurd (f. 1903), Karl August (f. 1896) og Sverre (f. 1917).

De fikk i 1966 utskilt boligomt – se gnr. 236/174 Annebu (Utstranda 678).

I 1995 ble Skovli solgt til Finn Roald Sonerud (f. 1963 i Oslo). Han arbeider som heismontør i ThyssenKrupp, og er samboer med Anne Kristin Ericsson Rolstad (f. 1963) fra Hole, som er psykiatrisk hjelpepleier. De har ingen felles barn, men Finn Roald Sonerud har fra tidligere én datter, Linn Victoria (f. 1993). Anne Kristin Ericsson Rolstad har fra tidligere to barn: Stine Marie (f. 1981) og Lars Eric (f. 1984).

I 2002 solgte Finn Roald Sonerud eiendommen til Monica og Martin Kjus, og flyttet til Rørvika ved Sundvollen – se gnr. 232/10 Valhall (Holeveien 1308).

Monica Kjus f. Berg (f. 1973) er assistent ved Sundvollen oppvekstsenter, og gift med Martin Kjus (f. 1970). De er begge fra Bærum, og har tre barn: Kristine (f. 2000), Ida Marie (f. 2002) og Jakob Martin (f. 2004).

Enebolig (bygd av Jørgen og Anette), og påbygd 2002–03, da en tidligere garasje ble bygd sammen med huset), og gammel låve.

Fagernes GNR. 236/36 – UTSTRANDA 560

I 1923 skilte eieren av Øvre Nes, Karelius Næss, ut en parsell Fagernes på den andre sida av «chausséen», og beholdt denne da han samme år solgte Øvre Nes til Oskar Elviken.

Karelius Næss (1898–1983) var gift med Ester Marie Lehne (1902–1989) fra Gomnes på Røyse. Ekteskapet var barnløst.

Karelius Næss begynte å bygge hus på parsellen, men hadde ikke fullført det da han ved skjøte av 27. april 1933 solgte eiendommen til Sigurd Skovlie for 6.500 kroner. Ester og Karelius Næss bodde da i Midtre Rudsødegården, som han året før (1932) hadde overtatt etter sin onkel, Jørgen Jørgensen Næss – se bind 1 s. 453–454.

Sigurd Skovlie (1903–1988)⁹⁶ var fra Skovli på Nes, og gift med Inger Gurine Martinsen (1899–1987) fra Nordli ved Rudsødegården. De fikk to barn:

⁹⁶ Sigurd skrev familienavnet med *e* til slutt (Skovlie), til forskjell fra søsknene og deres etterkommere (Skovli).



Eiendommen Fagernes med Skovlie's kafé rundt 1950. Legg merke til kiosken nede ved riksveien. Skovlie's kafé var i drift fra 1935 til ut i 1970-årene. © Fotograf Siri Berrefjord (avfotografering)

Inger Gurine f. Martinsen (1899–1987) og Sigurd Skovlie (1903–1988) i Fagernes med sine to barn (stående bak): Astrid (f. 1925) og Ingvar (1926–2007). Bildet er tatt på Sigurds 70-årsdag i 1973.



* Astrid (f. 1925), g.m. Anders Flaskerud (1917–1991) fra Sørum i Heradsbygda, to barn: Per Egil (f. 1946) og Kari Hege (1952–1993) – se gnr. 236/86 Tunheim (Dronningveien 5).

* Ingvar (1926–2007), var bosatt i Oslo, g.m. Randi Nilsen (1916–1984) fra Oslo, en datter Inger Lise (f. 1955), som er bosatt ved Hvalsmoen og samboer med Arne Olsen (f. 1965) fra Eidskog. Fra tidligere ekteskap med Tor Frogh (1951–2005) fra Hønefoss har hun to døtre: Marianne (f. 1973, samboer med Morten Bentzen f. 1970 fra Ådal, én sønn Niklas f. 2005), og Elisabeth (f. 1975, g.m. Richard Steen f. 1968 fra Hønefoss. Fra tidligere samboerskap med Bjørn Ole Bergsnev f. 1969 fra Nakkerud har Elisabeth to barn: Adrian f. 1998 og Mathias f. 1999).

SKOVLIE'S KAFÉ

Skovlie's kafé var åpen om sommeren, fra 1935 til ut i 1970-årene. Den ble drevet i de tre stueene i våningshuset, med luke i veggen inn fra kjøkkenet. Her ble det servert hjemmebakke wienerbrød og karbonadesmørbrød, lagd «fra bunnen» etter gammel og god oppskrift. Husets patentsmørbrød med egg og flesk var også populært. Ellers ble det solgt iskrem, kaffe, øl og mineralvann. Når det var godvær, kunne gjestene sitte ute i hagen. Der var det to langbord og fire runde bord, alle med steinplater. Tre av hellebordene står fortsatt.

«... OG JEG HAR ÅPNA KAFÉ»

Datteren Astrid (f. 1925) husker godt den forsommerdagen i 1935 da Skovlie's kafé ble åpnet. Det var en søndag, og tidlig om morgenen kom mora opp trappa til 2. etasje, der Astrid og den ett år yngre broren Ingvar lå og sov. Inger Skovli åpner døra inn til soverommet, og roper: «Nå må dere stå opp, unger, for det er så fint vær, og jeg har åpna kafé!»

Inger og Sigurd Skovlie bodde i Bjerkeroa ved Sønsterud før de ble eiere av Fagernes. Sigurd drev som altnuligmann innen byggfaget, som murer og snekker, og var primært engasjert på hyttene i området som vaktmester osv.

I 1935 startet Inger og Sigurd Skovli kafé på eiendommen. De fullførte bygget som Karelius Næss hadde påbegynt, og bygde på en stue (slik at det ble tre stuer). Her ble Skovlie's kafé drevet i sommerhalvåret. Familien bodde da i 2. etasje, og en sommer bodde de i et bryggerhusrom i låven. Fra sist på 1940-tallet drev de i tillegg kiosk nede ved riksveien. Datteren Astrid var engasjert i driften inntil hun giftet seg og flyttet til Sundvollen i 1945.

I 1974 ble eiendommen overdratt til de to barna, Astrid og Ingvar, med boret for Inger og Sigurd Skovli i deres levetid. I 1990 ble Astrid Flaskerud (f. 1925) eneeier. Hun solgte i 1996 Fagernes til sin sønnedatter Astrid Ingebjørg.

Astrid Ingebjørg Helleland Flaskerud (f. 1968) er terminalleder ved Norske Skog Follum, hvor hun har arbeidet i 22 år. Hun er gift med Runar Granstad (f. 1965) fra Vikersund, som er selvstendig næringsdrivende innenfor kurs/helse/ambulansse. De har to døtre: Ida Nanine (f. 1996) og Maren Emilie (f. 1999).

Enebolig (påbegynt i 1920-årene, ferdigstilt i 1933–34 og påbygd i 1940-årene), og garasje (bygd 1997), der et gammelt låve stod tidligere (ble revet samme år). Kiosken, som tidligere stod nede ved storveien, er flyttet lenger opp på eiendommen.

Appendix GNR. 236/II – UTSTRANDA 540
(siden 2000 gnr. 236/11 Rovestuen, 236/197 Appendix og 236/198 Løvens hule)

I 1892 ble det fra Øvre Nes utskilt en parsell Rovestuen (bnr. 11 av skyld 4 øre) som ble solgt til handelsborger Carl A. Andersen i Kristiania for 300 kroner. Parsellen lå på østsida av og inntil «chausséen» cirka 150 meter nord for gårdstunet på Øvre Nes. Samme år ble det bygd et tømmerhus på parsellen. I 1895 ble det utskilt ytterligere en parsell Rovestuen (bnr. 14



APPENDIX

Dr. Jervell drev en kirurgisk privatklinik i Kristiania, og ble en foregangsmann innen urinveiskirurgi og operativ behandling av blindtarmbetennelse. Han var den første i Norge som opererte en betent blindtarm (i 1891). I mange år utførte han fjerning av blindtarm som et forebyggende tiltak, og fikk da pasienter fra hele landet (og utlandet med). Appendix, som betyr vedheng eller tillegg, er den latinske betegnelsen for blindtarm. Det var neppe tilfeldig at hans landsted i Hole fikk navnet Appendix.

Rovestuen på Appendix, bygd i 1892. (Maleri av Christina Kløvig 1995).

Appendix-huset slik det ser ut i dag. Det ble bygd i 1899. Legg merke til muren, som ble laget av Anders Olsen Kløvigen fra nabobruket Kløvika.



av skyld 4 øre) som også skulle selges til Andersen, men noen kjøpekontrakt eller skjøte ble ikke tinglyst. Den 21. januar 1897 ble handelsborger Carl A. Andersens bo tatt under konkursbehandling i Kristiania skifterett.

I januar 1897 ble parsellen Appendix (bnr. 15 av skyld 17 øre) utskilt fra Øvre Nes, og ved skjøte av 15. januar s.å. sammen med bnr. 14 Rovestuen solgt til dr. Kristian Jervell i Kristiania for 1.125 kroner. Seinere samme år (eller tidlig i 1898) kjøpte Jervell også bnr. 11 Rovestuen på auksjon i Carl A. Andersens konkursbo for 4.200 kroner. Skjøte på bnr. 11

ble imidlertid ikke utstedt før 23. november 1901. Jervell satt dermed som eier av både bnr. 11, 14 og 15, og hele eiendommen er siden kjent som Appendix.

I 1899 ble det satt opp enda et hus på eiendommen, etter tegninger av arkitekt Lilla Hansen, antagelig Norges første kvinnelige arkitekt. Huset ble bygd i dragestil. Samtidig ble det anlagt flere steinmurer med bl.a. en grotte, en bastion og en badmintonbane. Arbeidet med murene ble utført av Anders Hansen Kløvigen fra nabobruket Kløvvika. Av en branntakstforretning fra 1901 går det fram at det da var fire hus på eiendommen: Rovestuen, Appendix-huset, et uthus/stall samt et badehus nede ved fjorden.

KRISTIAN FREDRIK JERVELL (1859–1921) fra Molde var lege. I ekteskap med LOUISE AUGUSTA ØVRE HANSEN (1864–1905) fikk han fire barn: Margit (f. 1886), Fredrik (f. 1890), Louise (f. 1891) og Otto (f. 1893). Etter sin første hustrus død i 1905 giftet han seg i 1906 med HELENE HANNEBORG F. MJØEN. Dette ekteskapet var barnløst.

I 1903 fikk Jervell tinglyst rett for seg og etterfølgende eiere av Appendix til å ha vannledning fra Øvre Nes' skog eller utmark, til en verdi av 100 kroner «en gang for alle». Vannledningen gikk fra en brønn i skogen til en vannpost foran Rovestuen, og ble oppgitt i 1953, da det ble boret etter vann på eiendommen.

Ved skjøte av 27. september 1916 solgte dr. Jervell Appendix til søstrene Agnes Elfrida Aubert f. Weng (f. 1885), Dagny Weng (f. 1891, seinere g.m. Fridtjof Lehne) og Lilly Weng (f. 1893, seinere g.m. Gunnar Eriksen) for 25.000 kroner. De tre søstrene eide Appendix i fellesskap til 1925, da de inngikk avtale om at Agnes skulle overta hele eiendommen.

AGNES ELFRIDA AUBERT F. WENG (1885–1941) var gift med OTTO JULIUS AUBERT (1881–1923)⁹⁷ fra Oslo, og de fikk tre barn:

* Henrik Arnold (1908–1973), eier av Appendix fra 1947, gift tre ganger og barn i alle tre ekteskap – se nedenfor.

* Karen Agnes (1910–1995), bosatt i Malmö (seinere Lund) i Sverige, g. 1933 m. Nils Sture Sjöberg (1905–2000), to barn: Nils-Otto og Inger.



Agnes Elfrida Aubert f. Weng (1885–1941) og Otto Julius Aubert (1881–1923).

97 Otto Julius Aubert var bror av Hilda Aubert, som var gift med Ole Kløvig fra naboeiendommen Kløvvika.



INDUSTRI

I 1953 ble en del av eiendommen Appendix leid ut til Torgny Simonsen fra København, som her startet en liten bedrift innen produksjon av plastemballasje. Han bodde med sin familie i Rovestuen, mens industrivirksomheten foregikk i stallen inntil 1958, da han flyttet det hele til eiendommen Lønli (Utstranda 592). I 1970 flyttet bedriften inn i eget bygg ved Berget – se Utstranda 311 (Micla – tomt 40 under gnr. 240/1 Utvika).

Stallen i Appendix ble bygget sist i 1890-årene.

* Frans Oscar Johan (1913–1945), jurist og motstandsmann, forlovet med Kirsten Hveem (f. 1922) fra Drammen, var engasjert i flyktningetransport til Sverige under krigen, arrestert i 1944 og skutt på Akershus festning 9. februar 1945.⁹⁸

Otto Julius Aubert var ansatt i Utenriksdepartementet, og han tjenestegjorde som konsul i Marseilles og London til sin død i 1923.

Etter Agnes Auberts død i 1941 og sønnen Frans' død i 1945 ble Henrik og Karen Aubert eiere av Appendix. Ved makskifte i 1947 ble Henrik eneeier.⁹⁹

HENRIK ARNOLD THAULOW WERGELAND AUBERT (1908–1973) var skolestyrer ved Kabelvåg middelskole i Lofoten, Sauda middelskole i Ryfylke og Rånåsfoss folke- og middelskole i Akershus. I 1940 tok tyskerne skolebygningen på Rånåsfoss i bruk som kaserne, og familien Aubert flyttet til Oslo. Henrik startet og drev her Auberts skole, med middelskole- og artiumskurs for privatister. Han var den første redaktøren av den norske utgaven av tidsskriftet «Readers Digest» (Det Beste), og var en hyppig benyttet turistguide i hovedstaden og i Hole/Ringerike. Allerede i 1925, 17 år gammel,

98 Frans Auberts siste brev, som han skrev fire timer før henrettelsen, er gjengitt i Sigurd Evensmos bok «Siste brev fra dødsdømte i Europa» (1962). Herman Wildenvey, som var fadder til Frans, skrev diktet «Frans Aubert» i diktsamlingen «Filomele» (1946). Frans Aubert er også omtalt i Wilhelm Münther Rolfsens bok «Usynlige veier» (1946), «Minneskrift over falne i Mil.org. D.13», og Egil Brox «Krigens redsler» (2006).

99 Det var Henrik og Frans Aubert som sammen med vennen Egil Breen malte Vi Vil Vinne på veien ved Portebakken i 1941 – se omtale av Portestua under Utvika (Berget) s. 408.



Frans Aubert (1913–1945) var engasjert i flyktningetransporten til Sverige under krigen. Han ble arrestert i 1944 og skutt på Akershus festning 9. februar 1945.



Henrik Aubert (1908–1973) var skolemann og den første redaktøren av den norske utgaven av Det Beste (Readers Digest).

utgav han diktheftet *Overflødigshornet*,¹⁰⁰ og han etterlot seg en stor samling publiserte og upubliserte dikt. Han meldte flytting til Hole i 1949, og bodde på Appendix til sin død i 1973.

I 1930 giftet Henrik Aubert seg med WINIFRED ELLEN SHAW (1907–1993) fra England (født og oppvokst i India). De fikk to døtre:

* Ellen Agnes (f. 1931), bosatt i Sem i Vestfold, g.m. Victor Hellern (f. 1928) fra Bærum, fire barn: Frans Bernhard (f. 1959, bosatt i Bærum), Ellen Beate (f. 1962, bosatt i Ramnes, g.m. Kjell Folkvord f. 1951 fra Ramnes, tre barn: Bjørn Victor f. 1988, Ellen Marie f. 1990 og Malene f. 1992), Camilla Victoria (f. 1966, bosatt i Tønsberg) og Axel Henrik (f. 1971, bosatt i Holmestrand, samboer med Unni Håkestad f. 1969 fra Holmestrand, to barn: Maja f. 1998 og Max f. 2001).

* Marie Constance (f. 1934), bosatt i Lunner på Hadeland, g.m. Staale Kleven (f. 1933) fra Oslo, tre barn: Sigmund Andreas (f. 1959, bosatt i Saltdal, g.m. Liv Gulliksrud f. 1957 fra Oslo, fire barn: Vegard f. 1985, Siri Margrethe f. 1987, Andreas f. 1989 og Torstein f. 1992), Ingvild Marie (f. 1960, bosatt på Biristrand, g.m. Gunnar Roland f. 1963 fra Biristrand, én datter Kristina Marie f. 2003 i Kina), og Knut Øystein (f. 1963, bosatt i Oslo, samboer med Heidrun Bubik f. 1969 fra Wien i Østerrike).

I 1948 giftet Henrik Aubert seg med SOLVEIG DUCLOS BRØNLUND (f. 1927) fra Oslo. De fikk én datter:

* Anne Sophie Berge (f. 1948), bosatt i Oslo, to barn: Annette Thygesen (f. 1968) og Øyvind Høin Berge f. 1978).

I 1953 giftet Henrik Aubert seg med EVA GABRIELSEN (1923–1994) fra Bærum. De bosatte seg på Appendix, og Eva ble boende i Rovestuen til sin død. De fikk én datter:

* Elisabeth Anita (f. 1954), bosatt i Oslo/Nes i Hole, én sønn Henrik Johannes (f. 1992) med Karl Evald Johansson (1948–2007) fra Oslo.

Ved skifte etter Henrik Auberts død i 1973 ble Appendix et sameie mellom døtrene Ellen Aubert Hellern, Marie Aubert Kleven og Elisabeth Anita Aubert. I 1981 ble det ekspropriert 1,5 dekar for anlegg av gangvei (arbeidet utført i 1985).

I 1996 ble eiendommen delt mellom de tre søstrene (skjøter først utstedt i 2000): Elisabeth Anita Aubert ble eier av Rovestuen (gnr. 236/11 med 1,1 dekar tomt), Ellen Aubert

100 I *Overflødigshornet* står bl.a. diktet «Til Ringerike».

Hellern ble eier av Appendix-huset (gnr. 236/197 med 3,6 dekar tomt), og Marie Aubert Kleven ble eier av uthuset/stallen med tilnavnet «Løvens hule»¹⁰¹ (gnr. 236/198 med 6,6 dekar tomt). Bnr. 11 er boligeiendom, mens bnr. 197 og 198 er fritidseiendommer.



Postkort med motiv fra Nesheim rundt 1905. Mannen på bildet skal være Paul Olsen Næss, eier av Nedre Nes. Standarden på chausséen var ikke som i dag!

Nesheim GNR. 236/16 – UTSTRANDA 632

I 1902 ble en parsell Nesheim (bnr. 16 av skyld 78 øre) utskilt fra Nedre Nes og solgt til eierens bror, Anders Olsen Næss, for 3.000 kroner. Selgeren forbeholdt seg rett til tømmervei over «Braaten».¹⁰² På Nesheim hadde Kari og Anders Næss satt opp nye hus i 1900–01.

ANDERS OLSEN NÆSS (1856–1921) var lærer og gårdbruker, og gift med KARI PEDERSDATTER THON (1859–1939) fra Drolsum på Modum. I 1900 bodde de som innerster (leieboere) på Nedre Nes med fire barn (de drev da og bygde hus på Nesheim). Kari og Anders fikk sju barn:

- * Kari Ambjørg (1887–1889), d. 2 ½ år gammel.
- * Peder Olav (f. og d. 1889), d. 14 dager gammel.
- * Kari Ambjørg (f. og d. 1890), d. 3 måneder gammel.
- * Kari Ambjørg (1891–1977), ugift, bosatt i Oslo (kokke), seinere stelte hun for sin mor i Nesheim.
- * Hild Odlaug (1894–1958), ugift, bosatt i Nesheim, arbeidet i brorens forretning.
- * Ole (1896–1942), ugift, eier av Nesheim fra 1932 – se nedenfor.

UTDANNET VED ASKER SEMINAR

Anders Olsen Næss ble utdannet ved Asker seminar i 1875. I 1876 hadde han et vikariat ved Bjørnstad skole i Steinsfjordingen, og i 1884 videreutdannet han seg ved Ødes sløydskole i Drammen. Han var lærer ved Askerud og Kimmerud skole på Modum 1877–79, og ved Flattum skole på Modum 1879–1900. Her i bygda var han lærer ved Homledal skole 1900–07, Sollihøgda skole og Nes skole 1907–10, og ved Nes skole 1910–21. Mens han bodde i Modum, var han en periode medlem av herredsstyret.*

* Harsson (1987) og Terje Lehnes optegnelser.

101 Denne bygningen ble på 1950-tallet utleid til T. Simonsen Plastemballasje (se omtalen av Micla – Utstranda 311), og fra 1960 utleid som feriehus.

102 Skjøte ble først utstedt 11. januar 1912.

Foran inngangsdøra på Nesheim cirka 1930 ser vi brødrene Ole og Per Andersen Næss foran, søstrene Hild Odlaug og Kari Ambjørg Næss i 2. rekke med en ukjent dame i midten, og bak sitter deres mor, Kari Næss f. Thon.



* Per (1900–1977), seinere eier av Nesheim, kjøpmann, g.m. Margit Lien (1908–1982), to døtre: Kari Margrethe (f. 1933) og Live (f. 1940) – se nedenfor.

I 1918 ble det kjøpt til en tilleggsparsell (bnr. 32 Mortensbråten av skyld 15 øre), som ble sammenføyd med Nesheim til én eiendom i 1988.

Etter Anders O. Næss' død i 1921 overtok Kari Næss som eier. I 1932 solgte hun eiendommen (bnr. 16 Nesheim og bnr. 32 Mortensbråten) til sønnen Ole for 4.000 kroner og huslyrett i sin levetid.

OLE ANDERSEN NÆSS (1896–1942) var ugift, og drev småbruket i Nesheim. Etter hans død i 1942 var det hjemmelsovergang til arvingene (hans tre søsken), som siden eide eiendommen i fellesskap til 1957, da Hild Næss overdro sin tredjepart til broren Per og søster Ambjørg.

AMBJØRG NÆSS (1891–1977) var ugift, og solgte i 1970 sin halvpart til broren med huslyrett i sin levetid. Per A. Næss var dermed eneeier.

PER ANDERSEN NÆSS (1900–1977) var kjøpmann, og startet i 1923 landhandleri i Nesheim. Han giftet seg i 1931 med MARGIT KRISTINE LIEN (1908–1982) fra Lien på Utstranda. De drev landhandleriet sammen til det ble nedlagt i 1975. Margit og Per A. Næss fikk to døtre:

* Kari Margrethe (f. 1933), eier av Nesheim 1985–91, g.m. Ole Herbert Gundersen (f. 1929) fra Jevnaker, to barn: Per Olav (f. 1959) og Kirsten (f. 1963) – se nedenfor.

* Live (f. 1940), bosatt på Nes i Hole, g.m. Birger Bye (f. 1938) fra Hønefoss, fire barn: Per Øistein (f. 1961), Nils Gisle (f. 1964), Hilde Margrethe (f. 1966) og Live Kristin (f. 1972) – se gnr. 236/179 Vesteråt (Utstranda 640).



NESHEIM LANDHANDLERI

I 1923 startet Per Andersen Næss landhandleri i Nesheim, under navnet «Per A. Næss - Nesheim landhandel». Han fikk ett rom i våningshuset til disposisjon, og med sin beliggenhet like inntil «chausséen» lå grunnlaget til rette for god drift. Etter at han giftet seg med Margit Lien i 1931, ble det en typisk «mann-og-kone-butikk». I tillegg til forretningen drev de småbruk med kuer, griser, høner og hest. De solgte også smøreoljer og bensin (Standard), og reklamerte stadig med «bensin til Oslo-priser». Da Nesheim landhandleri ble nedlagt i 1975, kunne Margit og Per A. Næss se tilbake på henholdsvis 44 og 52 år bak disken.*

* «Norske kjøpmenn, Buskerud» (Drammen 1946), s. 196, og Harsson: «Gamle landhandlerier i Hole», i heftet Ringerike 2007, s. 46.



Nesheim landhandleri med reklameplakater og bensinpumpe for Standard bensin, rundt 1950.

Margit og Per A. Næss bak disken på Nesheim landhandleri i 1975, den siste dagen før døra ble stengt for godt.

I 1968 ble det utskilt en boligtomt til eiernes datter og niese Live og hennes mann Birger Bye – se gnr. 236/179 Vesteråt (Utstranda 640).

Per A. Næss døde i 1977, og Margit Næss overtok som eier i uskiftet bo. Etter hennes død i 1982 var det hjemmelsovergang til de to døtrene, hvoretter eldste datter Kari Margrethe løste ut søsteren og ble eier av Nesheim. Samtidig ble den gamle bebyggelsen på eiendommen utskilt med 3,7 dekar tomt og overtatt av den yngste av søstrene, Live Næss Bye – se gnr. 236/195 Utstranda 632 (eies siden 2004 av sistnevntes datter Live Kristin).

KARI MARGRETHE NÆSS GUNDERSEN (f. 1933) giftet seg i 1957 med OLE HERBERT GUNDERSEN (f. 1929) fra Jevnaker.

De er bosatt på Jevnaker, og har to barn:

* Per Olav (f. 1959), eier av Nesheim fra 1991, g.m. Inger Lise Dysthe (f. 1962) fra Oslo, tre barn: Stine, Silje og Ida Susanne – se nedenfor.

* Kirsten (f. 1963), bosatt på Jevnaker, g.m. Geir Korneliusen (f. 1963) fra Hønefoss, tre barn: Synne (f. 1988), Endre (f. 1990) og Grunde (f. 1995).

Ole Herbert Gundersen er fiskehandler av yrke, og drev i årene 1958–79 egen forretning på Jevnaker (med rute på Hadeland og deler av Ringerike fra 1954).

I 1991 overtok sønnen Per Olav som eier av Nesheim. PER OLAV NÆSS (f. 1959) er ass. direktør i EDB Business Partner, og gift med INGER LISE DYSTHE (f. 1962) fra Oslo, som er pedagogisk psykologisk rådgiver i Hole kommune. De fikk tre barn: Stine (f. 1987), Silje (f. 1990) og Ida Susanne (f. og d. 1994).

Per Olav Næss var medlem av Hole kommunestyre 1991–95, som representant for Høyre.

Nesheim er i dag på cirka 24 dekar, hvorav 20 dekar dyrket jord. Til eiendommen hører 150 dekar produktiv skog (på Hvalpåsen på Krokskogen) og 25 dekar annen utmark. Våningshus (bygd 1930, påbygd og modernisert 1994), uthus, og garasje.

De gamle husene på gården (tilhører i dag gnr. 236/195 Utstranda 632) er våningshus (bygd omkring 1900), bryggerhus (1900) og låve med stall og grisehus (1900).

Berge GNR. 236/21 – UTSTRANDA 593

I 1906 bygslet eieren av Øvre Nes bort en parsell ved «chauséen» til Johan Olsen Berget, som året før hadde begynt landhandleri her. Avtalen gjaldt i 99 år mot avgift «en gang for alle» på 25 kroner. I 1908 ble parsellen utskilt (bnr. 21 Berge av skyld 8 øre) og solgt til Johan Olsen Berget for 200 kroner. For kjøpesummen ble det utstedt en obligasjon fra selger til kjøper mot pant i eiendommen.¹⁰³

JOHAN OLSEN BERGET (1871–1952) var fra Berget på Utstranda, og siden 1908 eier av bnr. 21 Berge, hvor han drev Nes landhandleri. I ekteskap med OLINE MATHEA KAROLIUSDATTER (1871–1924) fra Elverum fikk han tre barn:

103 I skjøtet var nedfelt en tinglyst rett for eieren av de to skogteigene bnr. 19 Sæterstykket og bnr. 20 Vestre Nes skog (solgt fra Øvre Nes til Noble Stibolt samme år) til vederlagsfri tømmervei, opplagsplasser og landlegg, og til bnr. 22 Haug (også utskilt samme år) til vei, båt plass og brygge.



«Næsbryggen» står det på dette postkortet fra rundt 1920. Eiendommen Berge til høyre, og vis-à-vis ligger Nordengen.

Ole Kristian (f. 1900), Jon (f. 1907) og Leif (f. 1914). Oline Mathea døde i 1924 og Johan giftet seg igjen med JENNY SAMUELSEN (1884–1969) fra Oslo – se gnr. 236/37 Engene (Engene 2).

I 1923 kjøpte Johan Olsen Berget en parsell på den andre siden av chausséen, bnr. 37 Engene, hvor han bygde enebolig. Samtidig kjøpte han en tilleggsparsell til landhandleriet (bnr. 38 Berge II), og betalte samlet 10.000 kroner til eieren av Øvre Nes.

I 1927 ble eiendommen Berge (bnr. 21 og 38) solgt til Bjarne Lindrup Ness.

BJARNE LINDRUP NESS (d. 1930) var siden 1926 eier av Øvre Nes gård. Da han overtok Nes landhandleri året etter, ble det tinglyst et servitutt- og pantedokument til Frydenlunds bryggeri, om at eieren forpliktet seg til å ta øl m.v. fra bryggeriet og Nora fabrikk for salg i forretningen.

Bjarne Lindrup Ness satt ikke lenge som eier, verken av Nes landhandleri eller Øvre Nes. I 1929 solgte han gården til Aagot og Elisabeth Harbitz for 29.000 kroner, og Berge (med Nes landhandleri) til Olaus Bjerke for 8.000 kroner. Samme år flyttet han med hustru Marie til Kragerø, hvor han døde året etter (1930).

OLAUS BJERKE satt som eier et knapt år. Ved skjøte av 3. desember 1930 solgte han Berge med Nes landhandleri for 11.000 kroner til ELISE SÆTHER (1869–1953) fra Båstad i Østfold. Hun var enke etter hotelleier Julius Sæther, og jordmor av yrke. Elise Sæther drev som jordmor også mens hun

«NÆS I HOLE BREVHUS»

Den 1. september 1910 ble «Næs i Hole brevhus» opprettet, underlagt Hønefoss postkontor. Landhandler Johan Olsen Berget ble den første brevhusstyreren, dvs. at folk kunne levere inn brev og pakker i butikken, som postmannen hentet og befordret videre. I denne stillingen ble han etterfulgt av de seinere innehaverne av Nes landhandleri: Bjarne Lindrup (fra 1. september 1927) og Frans Daniel Sundelin (fra 1. mai 1951). Da Nes landhandleri ble nedlagt i 1955, ble Per A. Næss i Nesheim landhandleri brevhusstyrer. «Brevhuset 3453 Nes i Hole» ble nedlagt fra 1. januar 1969, og området ble underlagt 3452 Krokkleiva.*

* Krokkleiva postkontor ble nedlagt i 1995.

NES LANDHANDLERI

I 1905 startet Johan Olsen Berget dagligvareforretning på parsellen Berge, som han bygslet av Øvre Nes (selveier fra 1908). Navnet var Nes landhandleri. Fra 1910 var Johan O. Berget også brevhusstyrer. I 1927 ble forretningen overtatt av Bjarne Lindrup. Med butikken fulgte også Nes telefoncentral. Etter en kort periode da butikken ble drevet av Otto Bakka, overtok Elise Sæther og sønnen Sverre Sæther i 1930. Foruten dagligvarer solgte de Shell bensin, smøreljer og generatorknott, og de hadde agentur for bilforsikring. I 1951 overtok Frans Daniel Sundelin fra Varanger. Han døde i 1952, og sønnen Arne Sundelin drev Nes landhandleri inntil forretningen ble nedlagt i 1955.*

* Harsson: Gamle landhandlerier i Hole, i heftet Ringerike 2007, s. 46, og «Norske kjøpmenn. Buskerud», (Drammen 1946), s. 196.



Berge (til venstre) med Nes landhandleri, og eiendommen Nordengen til høyre. Bildet er tatt rundt 1925. Gutten ved gjerdet er Leif Berget (f. 1914), og mannen under treet er hans far, Johan Olsen Berget (1871–1952), eier av Berge 1908–27.

bodde på Nes i Hole, og minnes i bygda som et ualminnelig godt menneske. Hun overtok Nes landhandleri sammen med sønnen, SVERRE SÆTHER (f. 1898). Han hadde Treiders handelsskole fra 1917 og løste handelsbrev i 1932. Sverre Sæther giftet seg i 1937 med MARTHA PEDERSEN (f. 1916) fra Oslo.

I årene 1937–47 ble det utskilt tre hyttetomter og én bolig-tomt fra Berge - bnr. 50 Møllehytta, bnr. 111 Solgløtt, bnr. 112 Møllehytta 2 og bnr. 113 Solheim. Sistnevnte eiendom ble beholdt av Elise Sæther da hun i 1947 solgte Berge til Dagny Junge for 35.200 kroner (se gnr. 236/113 Solheim - Utstranda 585). Selgeren forbeholdt seg rett til å ha en ku i fjøset samt vannrett, av 5-årlig verdi 1.000 kroner.

DAGNY JUNGE var gift med Knud A. Junge. De satt som eiere til 1951, da de solgte Berge til Frans Daniel Sundelin for 79.000 kroner.¹⁰⁴

FRANS DANIEL SUNDELIN (1878–1952) fra Vadsø hadde fra 1906 drevet handelshus og gårdsbruk på Sandnes i Finnmark. Han var gift to ganger, først med IDA HALONEN (1884–1918),

¹⁰⁴ Skjøtet var utstedt til hans andre kone, Justine Charlotte (f. 1889), og fem av hans barn: Leiv Konrad (f. 1907), Dagny Jonetta (f. 1909), Margit Nathalie (f. 1913), Arne Dagfinn (f. 1918) og Frans Daniel (f. 1930).



Foran Nes landhandleri i 1937 står innehaveren Elise Sæther (som drev forretningen sammen med sønnen Sverre) med hvit krage, mens Ragna Næss fra Øver-Øgarden Nes står foran bilen. De øvrige er ukjente.

som døde i spanskesyken etter å ha født åtte barn (hvorav seks nådde voksen alder):

* Thoralf (1906–1933).

* Leiv Konrad (1907–1982), g.m. Eeva Teikari (f. 1910), tre sønner: Atle (f. 1945, g.m. Hilde Jakobsen f. 1949, tre barn: Rannveig f. 1976, Steinar f. 1978 og Ingunn f. 1981), Folke (f. 1946, g.m. Hildegunn Skorgnes f. 1945, én datter Ingvil f. 1972), og Jarle (f. 1952, g.m. Tove Rikheim f. 1948, to sønner: Christian f. 1982 og Øystein f. 1985).

* Dagmar Jonetta (1909–2001), g.m. Albert Moe (f. 1905).

* Margit Nathalie (f. 1913).

* Gunvor (f. 1917), g.m. Edmund Rognmo (f. 1912), tre barn: Wenke (f. 1936, g.m. Gunnar Jørgensen) og Gunn (f. 1939).

* Arne Dagfinn (f. 1918).

I andre ekteskap var Frans Daniel Sundelin gift med JUSTINE CHARLOTTE SOLHAUG (1889–1978) fra Trøndelag, og de fikk én sønn:

* Frans Daniel (f. 1930), g.m. Amalie Mørkved (f. 1930), tre barn: Werner Kenneth (f. 1952, g.m. Solveig Vidde f. 1956, én sønn Kenneth Werner), Kathy (f. 1957) og Frans Daniel (f. 1959).



Jenny Berget f. Samuelsen (1884–1969) og Johan Olsen Berget (1871–1952) på hans 80-årsdag i 1951.

ENGENES ELEKTRO

Bendik Engenes var utdannet elektriker fra Tromsø. Etter videreutdanning i Oslo startet han i 1973, sammen med fru Solveig, installasjonsfirma og elektrisk forretning under navnet «Bendik Engenes» på Vik i Hole. Her holdt de til i 11 år, til 1984, da de kjøpte forretningsbygg i Sundvollen (det tidligere S-laget) og flyttet virksomheten dit. Etter Bendik Engenes' død i 1989 ble Engenes Elektro AS dannet, med Ulf Engenes og Solveig Engenes som eiere. Seinere kom sønnene Lars Bendik og Dag også med. I 1998 kunne Engenes Elektro flytte inn i eget industribygg på Trøgslø (det andre bygget som stod ferdig på det nye industrifeltet), og eiendommen i Sundvollen ble solgt til Sundvolden Holding AS (familien Laeskogen). I 1999 ble Solveig Engenes pensjonist. I dag er det de tre sønnene samt Tove Helgerud (kontoransvarlig i firmaet) som er eiere av AT Engenes Elektro AS.

I 1944 brant Frans Daniel Sundelins forretningsgård i Finnmark, og etter å ha fortsatt noen år i leide lokaler, dro han sørover og slo seg ned i Hole.¹⁰⁵

Sundelin skal ha vært en fargerik person, og drev Nes landhandleri til sin død i 1953. En ugift sønn, Arne Dagfinn Sundelin (f. 1918), drev forretningen et par år, før han og de øvrige arvingene i 1955 solgte eiendommen til Th. Johnssen for 70.000 kroner.

TH. JOHNSEN (f. 1895) bygde om det tidligere landhandleriet til kro og isbar, «... men uten særlig hell, selv om navnet Krølles Kro var fantasifullt nok».¹⁰⁶

Th. Johnssen («Krølle») var gift med RANDI BAKKE GJERTSEN, som etter skilsmisse i 1956 overtok eiendommen Berge for 75.000 kroner, men Th. Johnssen sikret seg leiekontrakt på kroen, isbaren, garasjen, kjøkken og bad samt et soverom i 2. etasje i møblert stand i tre år, mot årlig leie 2.400 kroner.

I 1956 ble en parsell med et mindre, nybygd hus (som Th. Johnssen hadde satt opp) utskilt og solgt til Thomas Tveito - bnr. 135 Tveito (Utstranda 595).

Randi Bakke Gjertsen var bosatt i Oslo, og giftet seg igjen med KURT MATHIESEN (f. 1912). Han overtok i 1957 eiendommen for 80.000 kroner. To år etter, ved skjøte av 6. mai 1959, ble Berge solgt til Torgny Simonsen for 85.000 kroner.

TORGNY SIMONSEN (f. 1924) fra København hadde noen år tidligere (1953) startet opp en plastemballasje-bedrift i leide lokaler i Appendix, et par hundre meter lenger nord. Han flyttet nå produksjonen til Berge. Bedriften holdt til her til 1970, da den kunne ta i bruk nytt industribygg ved Utvika – se festetomt 40 under gnr. 234/1 Utvika (Utstranda 311). Torgny Simonsen bodde med sin familie i naboeiendommen Lønli, som han hadde kjøpt året i forveien – se gnr. 236/81 Lønli (Utstranda 592).

Ved skjøte av 21. desember 1976 solgte Simonsen eiendommen Berge til Bendik Lorentz Engenes for 220.000 kroner.

BENDIK LORENTZ ENGENES (1928–1989) fra Karlsøy i Troms var gift med SOLVEIG JOHANNA SØRENSEN (f. 1928) fra Balsfjord. De var siden 1959 eiere av naboeiendommen Tveito, hvor de bodde med sine to (fra 1966 tre) sønner: Ulf, Dag og Lars Bendik – se gnr. 236/135 Tveito (Utstranda 595).

105 Opplysninger fra Anne Mette Bjørgan: «Sundelinveien - slekta etter Smørkongen», i Sør-Varanger Avis 3. juni 2000 (kopi i Hole bygdemarkiv).

106 Harsson: Gamle landhandlerier i Hole, i heftet Ringerike 2007, s. 46.

Solveig og Bendik Engenes drev installasjonsfirma og elektrisk forretning på Vik (fra 1973) og siden 1984 i Sundvollen. I det tidligere landhandleriet på Nes i Hole startet Bendik Engenes, sammen med den finske elektrikerer Jukka Seppala, et firma som produserte elektroskap (ESA AS). Etter noen år flyttet Seppala til Sandvika og fortsatte virksomheten der. Da ble Berge leid bort til Dag Linnerud og Jonn Olav Eriksen fra Hole, som drev eget firma innen samme felt – produksjon av elektroskap. Denne virksomheten ble drevet til 1991, under navnet El-Automasjon.

Etter Bendik Engenes' død i 1989 overtok Solveig Engenes som eier av Berge i uskiftet bo.

I mars 2001 solgte hun eiendommen til MERETE BORGEN (f. 1961), som da var samboer med DAG ENGENES (f. 1955). Siden 2007 har Dag Engenes vært eier av Berge, som i dag brukes til leiligheter.



Sørli i vinterdrakt i 1950-årene.

Sørli

GNR. 236/25 (TIDLIGERE DALEKJØNN) – UTSTRANDA 607
I 1909 ble den tidligere husmannsplassen Dalekjønn (bnr. 25 av skyld 16 øre) utskilt fra Vestre Nes bnr. 7 og solgt til Otto Johannessen Næss for 950 kroner.¹⁰⁷

Otto Johannessen Næss (1867–1933) var fra naboeiendommen Nordengen, som han var eier av fra 1902 sammen med søsteren Jørgine. Han giftet seg i 1891 med Anette Olsdatter (1867–1918) fra Sylling i Lier, og de fikk tre barn:

¹⁰⁷ Skjøte ble først utstedt i 1912, og omfattet vegrett over bnr. 26 Sjøro.



Anette Olsdatter (f. 1867) og Otto Johannessen Næss (1867–1933).

Sara Marie f. Næss (1892–1958) og hennes mann Rudolf Bredesen (1891–1954) på hans 60-årsdag i 1951. Bak fra venstre: Gullborg Anette (f. 1913), hennes mann Georg Rustand (f. 1907), og Ragnhild (f. 1916). I midten Gullborg og Georgs to sønner: Arne (f. 1940) til venstre og Hans (f. 1939).

* Sara Marie (1892–1958), bosatt en periode i Sørli, siden i Oslo, g. 1913 m. Rudolf Kristoffer Bredesen (1891–1954) fra Oslo, to døtre: Gullborg Anette (1913–1994, g. 1936 m. Georg Rustand 1907–1986 fra Lier, to sønner: Hans f. 1939 og Arne f. 1940 – se gnr. 238/44 Lauvkastet (Skarveien 3), og Ragnhild Synnøve (1916–1994, bosatt i Oslo, g. 1943 m. Severin Josef Knobelauch f. 1915, ingen barn. De ble skilt 1950, og Ragnhild reiste deretter til sjøs i mange år).

* Hilda Jørgine (1894–1904), d. 10 år gammel.

* Lars Johannes (f. 1906), bosatt i Oslo, g. 1937 m. Randi Edit Olsen (f. 1912), to barn: Wenche (f. 1937) og Sissel (f. 1945).

I 1919 ble en større parsell (hyttetomt av skyld 10 øre) utskilt og solgt til malermester W.M. Ekeberg & Søn for 3.800 kroner – se gnr. 236/33 Solbakke. Samme år begjærte Otto J. Næss eiendommens navn endret fra Dalekjønn til Sørli.

Etter Otto J. Næss' død i 1933 arvet hans to gjenlevende barn eiendommen, og i 1936 solgte Lars Johannes Ottesen (f. 1906) sin halvpart til søsteren Sara Marie og hennes mann Rudolf Bredesen for 3.800 kroner. Året etter, ved skjøte av 3. desember 1938, solgte de Sørli til Emma Østgaard (d. 1947) fra Oslo for 11.750 kroner.

Fra 1939 bodde hun på eiendommen i store deler av året sammen med sin mann, Morten Østgaard (ca. 1870–1957). Han eide tidligere en fritidseiendom på nedsiden, og var innehaver av en sportsforretning i Bogstadveien i Oslo (bosatt i Pilestredet). Han var pasjonert ørretfisker og tok en rekke «rugger» i Tyrifjorden.

Emma og Morten Østgaard fikk fire barn:

SKØYTEEKSPERTEN

Som enkmann hadde Otto Bakken (Næss) en husholderske, Karoline Johansen fra Trøndelag. Hun hadde fra tidligere en sønn, Per Johansen (f. 1920), som gikk på Nes skole til og med 6. klasse, og flyttet til Oslo sammen med moren etter Otto Næss' død i 1933. Han tok – med Justisdepartementets godkjenning – navnet Jørsett i 1943, og er siden blitt kjent over hele Norge som sportsreporter i radio og TV, skøyteekspert og forfatter.



Erica Østgaard var eier av Sørli fra 1957 til 1976.



Emma Karen f. Østgaard (f. 1898) og Johannes Stabell Hansen (f. 1894) med barnebarnet Per Stabell Hansen (f. 1954), dagens eier av Sørli.

- * Emma Karen (f. 1898), g.m. Johannes Stabell Hansen (f. 1894), fire barn: Odd (f. 1924), Kjell (f. 1927), Egil (f. 1921) og Karen (f. 1929).
- * Erica, ugift, seinere eier av Sørli.
- * Anna (Anniken), g.m. Hermann Berger, ingen barn.
- * Morten (Lullen), d. 10 år gammel.

Morten Østgaard ble påkjørt av en bil utenfor Nesheim landhandleri i 1957, og døde noen uker etter på Aker sykehus i Oslo. Det var da hjemmelsovergang til arvingene Emma Stabell Hansen, Erica Østgaard og Anna Østgaard Berger, hvoretter datteren Erica Østgaard (f. 1900) løste ut sine søstre og ble eneeier. Hun var eier av Sørli til 1976, da eiendommen ble solgt til svogeren Johannes Stabell Hansen (f. 1894) for 60.000 kroner. Han var gift med Emma Karen f. Østgaard (f. 1898), og de fikk fire barn: Odd, Kjell, Egil og Karen.

Siden 1991 har Per Stabell Hansen (f. 1954) fra Oslo vært eier av Sørli. Han er sønn av Odd Stabell Hansen og Randi Marie f. Hoff,¹⁰⁸ og arbeider i Joh. Johansson AS (Norgesgruppen). Per Stabell Hansen har én datter fra tidligere ekteskap med Trine Merete Iversen (f. 1965) fra Oslo:

- * Linda (f. 1984) g.m. Fredrik Werner (f. 1982) fra Oslo, bosatt i Blaker i Akershus, én datter Aurelia Milkesa (f. 2007).

Eiendommen er på 2,7 dekar. Enebolig og hytte (begge bygd cirka 1910).



Morten Østgaard (ca. 1870–1957) var en ivrig ørretfisker og kom sjelden tilbake uten fangst når han dro ut med båt på Tyrifjorden. Han levde bl.a. mange ørreter til Sundvolden Hotel. Her er han avbildet i 1933 med en rugg på 9 kilo. Østgaard drev sportsforretning i Bogstadvæien i Oslo.

¹⁰⁸ De har ytterligere en sønn, Morten (f. 1961) – se gnr. 236/26 Sjøro (fritids-eiendom).

Hestebråten GNR. 236/24 – UTSTRANDA 664

I 1909 ble det fra Nedre Nes utskilt en parsell Hestebråten, som lå øst for chausséen der stigningen mot Sollihøgda begynner. Årsak til delingsforretningen var ifølge dokumentene at eieren av Nedre Nes, Paul Olsen Næss, hadde solgt eiendommen til Syver Paulsen Sønsterud. Det ble imidlertid ikke tinglyst noen kjøpekontrakt eller skjøte til Syver Paulsen, og i 1911 solgte Paul Olsen Næss eiendommen til Gustav Syvaldsen for 3.250 kroner. Syver Paulsen Sønsterud (f. 1863) var snekker, og eier av naboeiendommen Brohaug, og har rimeligvis satt opp hus i Hestebråten i 1909–10 – se gnr. 238/28 Solvang (Utstranda 665).

Gustav Syvaldsen (f. 1884) var sønn av dagarbeider Syvald Johannessen (f. 1855) og Karine Gundersdatter (f. 1845 i Modum), som var tjenestejente på Nes. Da Gustav ble født i 1884 ble det anført i kirkeboka at faren hadde reist til Amerika.¹⁰⁹ I 1900 var Karine Gundersdatter budeie og sønnen Gustav tjenestegutt i Utvika.

Gustav Syvaldsen (1884–1947) giftet seg med Margit Andersdatter Næss (1900–1990) fra Øvre Nes. De fikk to døtre:

* Karen Marianne (1922–1924), d. 2 år gammel.

* Bjørg (f. 1926), g.m. Kolbjørn Ruud (f. 1927), én datter Mette (f. 1967) – se gnr. 234/69 Strandbo (Utstranda 315).

Gustav Syvaldsen var skogsarbeider av yrke. I 1922 lånte han 1.800 kroner av skogeierne Bjørn Eidahl og Hans Bjørum, og utstedte skadesløsbrev til långiverne mot pant i sin eiendom.

I 1925 solgte Gustav Syvaldsen eiendommen til Kitty Olsen for 7.500 kroner. Kitty (Katrine) Olsen (f. 1888) giftet seg seinere med Oscar Steinfeldt Foss. De bodde i Oslo, og leide bort huset i Hestebråten.

I 1937 solgte Katrine Steinfeldt Foss eiendommen til Sverre E. Gjestad for 12.000 kroner.

Sverre E. Gjestad (1892–1939) var gift med Nora Gjestad (f. 1897), som etter mannens død i 1939 overtok som eier i uskiftet bo. Året etter solgte hun Hestebråten til sin svigerinne Sigrid Gjestad (f. 1890) for 13.350 kroner. Sistnevnte satt som eier i to år. I 1942 skilte hun ut en hyttetomt (bnr. 92 Fjeldhøi) som hun selv beholdt, og solgte Hestebråten til Alf Wold Snilsberg (f. 1873) for 22.000 kroner.

¹⁰⁹ Karine fikk tvillinger i 1884, men det andre barnet var dødfødt.

I skifte etter Alf Wold Snilsberg og hustru Ragnhild i 1949 fikk datteren Ragne Gunnløde (Gunn) Kiær hjemmel til Hestebråten. Hun solgte i 1961 eiendommen til Haakon Edvard Rundhovde for 52.000 kroner.

Haakon Edvard Rundhovde (f. 1924) fra Valestrandfossen i Osterøy i Hordaland har vært avdelingsleder i Norges Bondelag. Han er gift med Aud Kari Norshus (f. 1932) fra Østre Gausdal, som en periode arbeidet ved bomstasjonen på Nes. De har to barn:

* Karl Petter (f. 1966), bosatt på Nes i Hole, g.m. Hege Gravermoen (f. 1969) fra Jevnaker (ingen barn) – se gnr. 236/199 Utstranda 666.

* Ellen Irene (f. 1971), bosatt i Morvik i Åsane ved Bergen, to døtre fra tidligere samboerskap: Aud Marit (f. 1993) og Amanda (f. 1999).

Hestebråten er i dag i underkant av 10 dekar. Eldste del av våningshuset er satt opp i 1909 av laftet tømmer, og merker på stokkene forteller at huset trolig er flyttet hit. Det ble påbygd rundt 1930. Uthusets eldste del synes å være fra samme periode (1910), og påbygd i 1930-årene.

Nes skole GNR. 236/169 – UTSTRANDA 619

Nes skole ble tatt i bruk i 1907, da Nes ble egen skolekrets. Tomt til skolehus ble leid fra Nedre Nes. I 1939 ble skolen nedlagt. Elevtallet hadde vært synkende i flere år, og et enstemmig kretsmøte bifalt da forslaget fra skolestyret om at elevene skulle overføres og fraktes med buss til Stein skole.¹¹⁰

Skolebygningen ble siden leid ut som beboelseshus. I en årrekke bodde det én familie i hver etasje. I 1. etasje var det ett stort rom, som fra 1954 ble leid ut til Signe Enerhaugen (1920–1992) og hennes fire barn fra tidligere ekteskap med Asbjørn Enerhaugen: Thorbjørn, Ragnar, Kari Anne og Per – se gnr. 238/22 Enerhaugen (Holeveien 138). De satte opp lettvegger og innredet flere rom i det tidligere skolerommet. I leiligheten i 2. etasje bodde da Margit Syvaldsen, som etter noen år flyttet til datter Bjørg og svigersønn Kolbjørn Ruud – se gnr. 234/69 Strandbo (Utstranda 315). Da flyttet Signe Enerhaugen og hennes barn opp i 2. etasje, og etasjen under ble da leid bort til Ole Støa fra Ådal og hustru Helfrid f. Løken fra Bjørketangen og tre barn: Viggo, Vigdis og Wenche. De flyttet seinere til Gjerstad i Aust-Agder.

LÆRER FALT I KRIGEN

Olav Rognstad (1911–1940) var lærer ved Nes skole 1936–39. Han ble drept under felttoget i Ådal 15. april 1940, bare 29 år gammel. Olav Rognstad var gift med Randi Daa, og sønn av gårdbruker Martinius Rognstad på Røri i Lørenskog og hustru Karen Johannesdatter Bjerke fra Østre Bjørke (Stua) i Steinsfjerdingen – se bind 2 s. 177.

110 Harsson (1987), s. 98.

Signe Enerhaugen giftet seg igjen med Henning Jørgensen (f. 1914) fra Vejle i Danmark, som arbeidet i Majorstua Flyttebyrå. Han hadde fra tidligere ekteskap fire barn: Margrethe, Poul, Inger og Jytte. I 1966 kjøpte Signe Jørgensen (tidligere Enerhaugen) Nes skole for 15.000 kroner. Datteren Kari Anne og hennes mann Kjell Oddmund Ruud leide da 1. etasje i huset inntil 1981, da de flyttet til eget hus ved Berget – se gnr. 234/12 Kringsjø (Utstranda 467).

I 1986 flyttet Signe og Henning Jørgensen til Hønefoss, og solgte Nes skole til Solveig Antonsen (f. 1946) og Knut Oddvar Antonsen (f. 1935) fra Rykkinn i Bærum. De satt som eiere til 1989, da de solgte eiendommen til Per Øistein Bye (f. 1961) fra Nes i Hole. Han er avdelingsleder i firma Stավdal, og samboer med Tone Carine Ness (f. 1965) fra Høvik i Bærum, som arbeider i Redningsselskapet. De har to barn: Henriette Carine (f. 1997) og Martine Sophie (f. 2003).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Våningshus (opprinnelig skole) bygd 1907, påbygd sist i 1960-årene.

Øvrige boligeiendommer under Nes

Neskastet GNR. 236/18 – UTSTRANDA 49I

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1904 og solgt til Olaf Martinsen Bjerke for 100 kroner. Den nye eieren lånte 1.000 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

Olaf Martinsen Bjerke (1877–1959) var fra Bakken (Bjerkebakken) under Bjørke i Steinsfjordingen, og tømmermann av yrke. Han var gift med Marie Magnusson (1875–1945) fra Jemtland i Sverige. De bodde i 1900 på plassen Bråten i Bjørkåsen – se bind 2 s. 201 og 207–209. De fikk to døtre:

Olaf Martinsen Bjerke (1877–1959). Bildet er tatt i 1920.



* Marry (1911–1972), bosatt i Asker, g.m. Herman Kollerød (1916–1980) fra Berg i Østfold, tre barn: Hans Martin (f. 1945, g.m. Tove Håkonsen fra Oslo, ingen barn), Arvid (f. 1947, g.m. Edel Settemsdal fra Sunndalsøra, tre barn: Elisabeth f. 1971, Thomas f. 1972 og Lars Christian f. 1977), og Ingri (f. 1951, g.m. Odd Willy Pedersen fra Slependen, to barn: Karina f. 1975 og Monica f. 1979).

Marie Martinsen f. Magnusson (1875–1945) var fra Jemtland i Sverige.

* Frida (1909–1988), bosatt i Bærum, g.m. Georg Olsen (d.1953) fra Lysaker, én datter Mary (1935–2002), bosatt i Bærum, g.m. Per Stokke (f. 1936) fra Bærum (siden skilt), to døtre: Anne (f. 1962) og Inger (f. 1967). Per Stokke har i seinere ekteskap med Anne Sofie Bakke fra Bergen ytterligere to barn: Kristoffer Robin (f. 1987) og Helle Merethe (f. 1992).

Marie og Olaf Martinsen bygde hus i Kastet, og bodde her til 1909. Da kjøpte de en parsell ved Oreløkka, hvor de innredet et par rom i et uthus – se gnr. 236/27 Hasselbakken (Utstranda 683). Her bodde de til 1918, da Olaf fikk seg arbeid på Brønnøya i Asker. I 1920 flyttet de videre til Syverstad gård i Asker, hvor Olaf fikk arbeid med å bygge ny låve og sette i stand gårdens gamle hus. I 1922 kjøpte de tomt av Reistad gård og bygde et lite laftet hus, hvor de siden bodde. Eiendommen ble i 1946 overtatt av yngste datter Marry, og hennes tre barn arvet siden hver sin tomt, hvor de i dag er bosatt.

Rundt 1910 synes Kastet å ha blitt overtatt av Ludvik Hafnor, som i 1911 (med Olaf Martinsens samtykke) lånte 890 kroner av Johan Olsen Berget mot pant i eiendommen. Skjøte ble først utstedt i 1929, med kjøpesum 1.400 kroner.

Ludvik Hafnor (1863–1938) var sønn av Sara Olsdatter Hafnor fra Nedre Hafnor på Røyse og kjøpmann H. Roseng i Oslo (foreldrene var ikke gift). Han var bosatt i Oslo og gift med Thea Olava Olsdatter Hals (1869–1949). De fikk åtte barn: Sara, Ole Martin, Nicoline, Hans, Thora, Halgrim, Mari og Carl Thorvald. Familien brukte Kastet som fritidssted.

Etter Thea og Ludvik Hafnors død ble eiendommen overtatt av arvingene. Etter kjøp og salg mellom disse ble Egil Johansen (f. 1951) eneier sist i 1990-årene.

Siden 2004 eies Kastet av Sylvia Annett Weddegjerde (f. 1975) og Evald Magnus Skildebrant (f. 1972). De er bosatt i Oslo. Eiendommen er på 1,2 dekar.

Kveldsro GNR. 236/79 – UTSTRANDA 496

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1941 og i mai 1942 solgt til Willy Stoppenbrink (f. 1910) for 1.980 kroner. I 1945 overtok Arne Lorang Johansen eiendommen for 3.600 kroner, og i 1952 skjøtet han den over (uten vederlag) til sin mor, enkefru Agnes Johansen (f. 1892), I 1980 ble det tinglyst hjemmelsovergang til Edel Sæther (f. 1913), og hun solgte i 1982 eiendommen til Magne Gammelsæter (f. 1935), som er bosatt ved Sundvollen.

I 1999 ble Kveldsro solgt til Nils Flak og Gyda Marie Fjeldstad Flak. Fra 2003 var sistnevnte eneeier. I 2005 solgte hun eiendommen til Dina Marcussen (f. 1937) fra Nordstrand i Oslo. Hun er adjunkt av yrke, og gift med Jarl-Eirik Thune (f. 1946) fra Nord-Trøndelag, som arbeider i Televerket.

Hytte (bygd 1947, påbygd 1982), utedo (1982) og uthus (2007).

Baardstuen (Blom) GNR. 236/12 – UTSTRANDA 556

I 1892 ble en parsell Baardstuen (bnr. 12 av skyld 5 øre) utskilt fra Øvre Nes og solgt til tobakksfabrikant Bernt Bernts fra Kristiania for 350 kroner. Parsellen lå på østsida av chausseen like sør for Appendix, og eieren fikk «Ret til gratis at bruke den paa denne Eiendom liggende Vei, der fører fra Chausseen lige forbi Baardstuen. Endvidere (...) Ret til at have en Baad liggende ved Fjorden paa Næs' Land og benytte den til Stranden førende Vei. Kjøberen har ogsaa Ret til at hente Vand i den Bæk, som rinder under Stenbroen paa Næs' Eiendom.»

I 1893 kjøpte Bernts en tilleggsparcell (bnr. 13 Baardstuen av skyld 5 øre) fra Øvre Nes. Allerede tre år seinere, i 1896, solgte han Baardstuen til Ole Christian Hammerstad for 700 kroner. I 1907 ble advokat Harald Rømcke ny eier (for 300 kroner), og ved skifte etter farens død (sluttet i 1913) overtok hans sønn, Harald Alfred Rømcke. Han solgte samme år eiendommen til Hans Abrahamsen Blom for 500 kroner. Den nye eieren lånte 1.400 kroner i Arbeiderbruk- og Boligbanken mot pant i eiendommen (bnr. 12 og 13).

Hans Abrahamsen Blom (1850–1921) var smed av yrke, og tidligere husmann i Ner-Øgarden på den andre sida av hovedveien. Han giftet seg i 1884 med Maren Hansdatter (f. 1864) fra Røyken, og vi kjenner fem av deres barn:

* Harald (f. 1885), ugift, omkom i en arbeidsulykke ved kjøring av steinheller ved Kastet i nærheten av Kløvvikbråten.

* Abraham (f. 1886), ugift, bosatt i Baardstuen – se nedenfor.

* Martha (f. 1889), bosatt i Oslo, g. Engen.

* Thora (f. 1891), bosatt i Oslo, g. Olsen, minst to barn: Inger Johanne (f. 1926) og Tor Egil (f. 1928).

* Ragna (1894–1895), d. 1 år gammel.

I 1952 var det hjemmelsovergang til de tre gjenlevende barna: Abraham Blom, Martha Engen og Thora Blom Olsen. De to jentene var bosatt i Oslo med sine familier, og broren Abraham Blom (f. 1886) bodde i Baardstuen (i bygda etter

hvert kalt Blom). Han var ugift, og arbeidet som smed. I tillegg var han vaktmester ved Nes skole.

Siden 1979 har Thora Blom Olsens barn, Inger Johanne Blom Lundh (f. 1926) og Tor Egil Blom Orrung (f. 1928) vært eiere av Baardstuen (Blom). De bruker den som fritidsbolig.

Tyribakken GNR. 236/34 – UTSTRANDA 559

I 1920 ble den tidligere husmannsplassen Ner-Øgarden utskilt fra Øvre Nes bnr. 8 med navnet Tyribakken (bnr. 34 av skyld 30 øre), og solgt til Johan H. Finstad for 4.485 kroner. I 1927 solgte Finstad parsellen for 2.000 kroner til Bjarne Lindrup Ness, som i årene 1927–29 var eier av Øvre Nes og Berge (Nes landhandleri). I 1928 ble grensen mellom Tyribakken og Øvre Nes regulert, hvoretter Lindrup Ness solgte Tyribakken til Henry Olsen for samme beløp som han betalte året i forveien (2.000 kroner).

Henry Olsen (f. 1877) bygde hytte på Tyribakken. I 1939 solgte han eiendommen til arkitekt Ragnvald Tønsager (f. 1888) for 19.000 kroner, hvorav 3.000 kroner for løsøre. Tønsager var gift med Louise Hansen, og Tyribakken var (ifølge ektepakt fra 1928) hans særeie. Tønsager bygde på hytta i 1939–40. I 1960 solgte han eiendommen til Ingwald Nielsen AS for 125.000 kroner. Ingwald Nielsen AS brukte Tyribakken som bedriftshytte, inntil eiendommen i 1966 ble solgt til Berit og Ulf Güssow for 135.000 kroner.

Berit Güssow f. Solberg (f. 1936) fra Sauda i Ryfylke har arbeidet som sekretær i Norges byggforskningsinstitutt (NBI) i Oslo. Hun er gift med Ulf Güssow (f. 1932), som er utdannet ingeniør. Han er født i Kongsvinger, men familien flyttet til Sandvika i Bærum da han var fem år gammel, og Ulf vokste opp der. Han har arbeidet i et konsulentfirma i Oslo som VVS-ingeniør.

Eiendommen er på cirka 13 dekar. Enebolig (opprinnelig hytte, bygd 1928–29 og påbygd 1939–40), tre uthus (hvorav to eldre) og garasje (bygd ca. 1980).

Vestli GNR. 236/126 – UTSTRANDA 582

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1951 og solgt til eiernes datter Jorunn, som året etter (1952) bygde enebolig på parsellen sammen med sin mann Harry Larsen.

Jorunn Larsen f. Næss (f. 1927) giftet seg i 1952 med Harry Larsen (1924–2006) fra Sollihøgda, og de fikk to barn:

* Arve (f. 1956), g.m. Hilde Hansen (f. 1957), to barn: Kim Steven (f. 1978) og Kenneth Alan (f. 1980) – se gnr. 236/175 Nordland (Nordlandsveien 4).

* Trond (f. 1967), bosatt på Jaren på Hadeland, g. 2008 m. Lidia Ivanova Myhre (f. 1963). Fra tidligere samboerskap med Tone Rognes (f. 1968) har han én sønn, Christoffer (f. 1990).

Jorunn Larsen var i mange år ansatt i Christiania Glasmagasin i Oslo. Siden arbeidet hun ved T. Simonsen Plastemballage i Hole, inntil hun var sine siste yrkesaktive år ved bomstasjonen i Hole (AL Vegfinans). Harry Larsen var født på Bærumshytta på Sollihøgda, og vokste opp på Skogen gård. Han drev med lastebil- og busskjøring det meste av livet, først tømmerbil sammen med faren, deretter ved Karsten Karlsens Bilruiter i Hønefoss, og siden i Bærums Forenede Bilruiter. Så anskaffet han egen lastebil og kjørte for Franzefoss Bruk i Bærum inntil 1987, da han ble ansatt i AL Vegfinans.

I 1972 kjøpte Harry Larsen en tilleggsparsell på 2,1 dekar fra Øvre Nes (Harbitz) for 5.000 kroner (Vestli 2 bnr. 187).

Enebolig (bygd 1952).

Nesbua GNR. 236/101 – UTSTRANDA 583

Opprinnelig fritidseiendom, utskilt fra bnr. 39 Nes II (en del av Nes landhandleri/Berge) i 1943 og solgt til Josefine Hagerup (f. 1887) for 14.500 kroner. Hun solgte i 1945 eiendommen til Leif Eriksen for samme beløp. Året etter solgte Eriksen Nesbua til Dagny Junge for 19.000 kroner.

Dagny Junge (f. 1910) ble i 1947 eier av Nes landhandleri (Berge), og solgte da Nesbua til Mons Mjelde for samme beløp (19.000 kroner). Han var eier til 1953, da eiendommen ble solgt til Trygve A. Lykken for 21.500 kroner.

Trygve Andreas Lykken (f. 1900) var toller av yrke. Han var gift med Ane Kristine Lykken, som var dansk av fødsel. De fikk én datter Astrid (f. 1949), som er gift og bosatt i Danmark. Etter Trygve A. Lykkens død overtok Ane Kristine som eier i uskiftet bo. Hun omkom under Scandinavian Star-ulykken i 1990, og i 1993 solgte datteren Astrid Nesbua til Anita Pedersen.

Anita Pedersen (f. 1967) er gift med Lars (Lasse) Lindberg fra Sverige.

Eiendommen er på 1 dekar.

Solheim GNR. 236/II3 – UTSTRANDA 585

Utskilt fra bnr. 21 Berge (Nes landhandleri) i 1947, og beholdt av eieren Elise Sæther da hun samme år solgte Berge til Dagny Junge – se gnr. 236/21 Berge. På parsellen lå en lite hus som sønnen, Sverre Sæther, hadde bygd til sin mor. I 1948 solgte Elise Sæther (1869–1953) Solheim til sønnen for 8.000 kroner og huslyrett i sin levetid.

Sverre Sæther (f. 1898) hadde siden 1930 drevet Nes landhandleri sammen med mora, Elise Sæther. Av utdannelse hadde han Treiders handelsskole (1917), og han løste handelsbrev i 1932. Sverre Sæther giftet seg i 1937 med Martha Pedersen (f. 1916) fra Oslo. Ekteskapet var barnløst.

I 1952 kjøpte Sæther en tilleggsparcell (Solheim II bnr. 128) fra Berge for 200 kroner.

Ved skjøte av 23. juni 1961 ble Solheim (bnr. 113 og 128) solgt til Per Hasvold (f. 1926) for 20.000 kroner. Hasvold kjøpte i 1965 ytterligere en tilleggsparcell fra Berge (bnr. 173 Solheim III, ca. 0,9 dekar) for 3.500 kroner.

I 1981 var det hjemmelsovergang til Thor Breen Indergaard (f. 1938), som året etter (1982) solgte Solheim (bnr. 113, 128 og 173) til Bendik Engenes for 175.000 kroner.

Bendik Engenes var fra 1959 eier av naboeiendommen Tveito, hvor han bodde med sin familie – se gnr. 236/135 Tveito (Utstranda 595). I 1976 ble han også eier av «gamle» Nes landhandleri – se gnr. 236/21 Berge (Utstranda 593).

Etter Bendik Engenes' død i 1989 var Solveig Johanna Engenes eier av Solheim i uskiftet bo, inntil hun solgte eiendommen i 1992 til Lars Nilsen.

Lars Nilsen (f. 1967) fra Sollihøgda har to barn fra tidligere ekteskap med Lill Hege Larsen (f. 1972) fra Nes i Hole. Ruben (f. 1995) og Rebekka (f. 1997). Enebolig (bygd 1947–48, påbygd 1993).

Bjørktun GNR. 236/I94 – UTSTRANDA 588

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1977 og solgt til eierens datter, Berit Kolbjørnsen, for 5.000 kroner.

Berit Kolbjørnsen f. Løbben (f. 1949) er gift med Tore Henrik Kolbjørnsen (f. 1941). De har én sønn, Bård Henrik (f. 1972), som er bosatt på Elvenga i Soknedalen og gift med Gry Hege Erlund (f. 1978) fra Sauherad i Telemark. De har én datter Celine (f. 2002), og Gry Hege har fra tidligere to sønner: Joacim (f. 1997) og Andreas (f. 2000).

Tore Henrik Kolbjørnsen er født på Brandbu på Hadeland, og familien flyttet til Toresplassen på Krokskogen da han var

10 år gammel.¹¹¹ Som yrkesaktiv var han lastebileier. Berit Kolbjørnsen har arbeidet i parfymebransjen, for det meste i Bærum.

Eiendommen er på 2,3 dekar. Enebolig (bygd 1978–79).

Hasselbu GNR. 236/II5 – UTSTRANDA 590

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1948 og solgt til Gudrun og Einar Selte for 1.400 kroner.

Einar Selte (1893–1975) fra Selte i Steinsfjordingen var løytnant i Forsvaret. Han giftet seg i 1931 med Gudrun Hagen (1899–1980) fra Røyse. Ekteskapet var barnløst.

I årene 1931–1950 var Einar Selte eier av gnr. 189/9 Selte.¹¹² I 1950 solgte han bruket og flyttet med kona Gudrun til Hasselbu, hvor de hadde bygd enebolig.

Etter Einar Sertes død i 1975 var Gudrun Selte eneeier til 1977, da hun solgte Hasselbu til sin nevø Sverre Selte Steen for 25.000 kroner og borett i sin levetid.

Sverre Selte Steen (1922–2004) var oppvokst i Oslo, og sønn av Einar Sertes søster Hansine og hennes mann Johannes Andreas Steen. Han var gift med Ingrid Trane (1923–2002) fra Nesseby i Finnmark. De bodde i Oslo og brukte Hasselbu som feriested. Siden flyttet de til Nes i Hole og bodde i Hasselbu i 16 år. De fikk to barn:

* Ina (f. 1949), bosatt i Ullensaker.

* Jørn (f. 1955), bosatt i Oslo, to døtre: Jeanett Isabel (f. 1981) og Line Monique (f. 1985).

Sverre Selte Steen var bokbindermester av yrke, og arbeidet ved Biblioteksentralen.

I 1997 ble eiendommen solgt til Torodd Lien (f. 1948) og Jutta Elisabeth Lien (f. 1952). Siden 1999 har Kristin Myren Skår og Ola Skår vært eiere.

Ola Skår (f. 1965) fra Bærum er arbeidsleder ved en vekstbedrift i Bærum. Han er gift med Kristin Myren Skår f. Hanssen (f. 1972) fra Tolga, som er regnskapsfører. De har én datter Tyra (f. 2007).

Eiendommen er på 1,6 dekar. Enebolig, garasje og uthus (2004).

111 Hans foreldre, Sigrun og Hans Kolbjørnsen, arbeidet hos Fearnley på Toresplassen.

112 Se bind 2 s. 603 og bind 3 s. 312.

Lønli GNR. 236/81 – UTSTRANDA 592

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1941 og solgt til Arne G. Pedersen (f. 1912) og Sverre Sæther (f. 1898) for 6.750 kroner. De solgte i 1946 eiendommen videre til murmester Olaf Skuland (f. 1902) for 8.000 kroner.

I 1948 solgte Olaf Skuland Lønli til W.H. van Leeuwen for 76.000 kroner. Han satt som eier til 1954, da forfatteren Eiliv Odde Hauge (f. 1913) overtok eiendommen for 86.500 kroner.

Ved tvangsauksjon i 1955 ble direktør E. Slotfeldt Ellingsens bud på 83.500 kroner stadfestet. Ved auksjonsskjøte av 8. desember 1958 ble så eiendommen solgt til Torgny Simonsen for 95.000 kroner.

Torgny Simonsen (f. 1924) fra København startet i 1953 en plastemballasjebedrift på Nes i Hole. I 1971 flyttet T. Simonsen Plastemballage inn i eget industribygg ved Utvika – se feste-tomt 40 under gnr. 234/1 Utvika (Utstranda 311). I ekteskap med Grethe Tingberg (1927–1992) fra København har han to sønner:

* Michael (f. 1947), bosatt på Nesbru, samboer med Line Sinding fra Nesbru. Fra tidligere har han fire barn: Allan Michael (f. 1971), Kjetil (f. 1974), Ann Kristin (f. 1979) og Thomas André (f. 1981).

* Claus (f. 1958), bosatt i Haug, g.m. Inger-Marie Schytte Blix. (f. 1964) fra Hønefoss. Fra tidligere ekteskap med Cecilie Sparby fra Hønefoss har han tre barn: Kine (f. 1982), Christian (f. 1985) og Stina (f. 1988). Inger-Marie har fra tidligere én datter Marie (f. 1988).

I 1986 solgte Simonsen Lønli til Grethe Helene og Bjørn Olav Røssberg.

Grethe Helene Røssberg f. Wister (f. 1937) fra Åmot i Modum har arbeidet som homeopat ved Heggeli Helhetsmedisin. Hun var gift med Bjørn Olav Røssberg (1936–2002) fra Oslo, som var rektor ved Norsk Akademi for Naturmedisin. De fikk tre sønner:

* Knut Johan (f. 1963), bosatt på Stord, g.m. Hildebjørg Raunholm (f. 1976), tre barn: Vegard (f. 1998), Mari (f. 2000) og Lars (f. 2003).

* Svein Olav (f. 1964), bosatt ved Sognsvann i Oslo, g.m. Edna Olsen (f. 1955), to døtre: Sabina (f. 1999) og Hannah (f. 2001).

* Jan Ivar (f. 1966), bosatt på Rykkinn i Bærum, g.m. Bente Cecilia Dahl (f. 1967), tre barn: Helene (f. 1991), Andrea (f. 1994) og Martin (f. 1999).

I 1994 ble Rita Joakimsen (f. 1965) og Jan Wessel-Berg (f. 1952) nye eiere. Sistnevnte har vært eneeier siden 2004.

Tveito GNR. 236/135 – UTSTRANDA 595

Utskilt fra bnr. 21 Berge i 1957 og solgt til Tomas Tveito for 2.500 kroner. På parsellen stod en mindre enebolig som Th. Johnssen, eieren av Berge, hadde bygd samme år.

TOMAS TVEITO (f. 1927) var fra Vestlandet, og bodde her med kone Jenny (ingen barn) i to år, før han ved skjøte av 1. april 1959 solgte eiendommen til Bendik Engenes for 36.000 kroner.

BENDIK LORENTZ ENGENES (1928–1989) fra Karlsøy i Troms var gift med SOLVEIG JOHANNA SØRENSEN (f. 1928) fra Balsfjord. De fikk tre sønner:

* Ulf (f. 1953), bosatt på Nes i Hole (Berge), g.m. Jurate Vasiliuninene fra Litauen. Fra tidligere ekteskap med Ellen Kjosbakken (f. 1954) fra Hole har han to barn: Marianne (f. 1978, bosatt i Oslo, samboer med Jeanette Stålcrantz fra Oslo) og Thomas (f. 1983, bosatt på Helgelandsmoen, samboer med Stine Larsen fra Ringerike).

* Dag (f. 1955), bosatt i Berge på Utstranda, fra tidligere ekteskap med Anne Marte Lervik (1961–2007) fra Hønefoss fikk han tre barn: Morten (tvilling, f. og d. 1984, d. 3 dager gammel), Andreas (tvilling, f. og d. 1984, d. 3 måneder gammel), og Stephen (f. 1991).

Solveig Johanna Engenes f. Sørensen (f. 1928) og Bendik Lorentz Engenes (1928–1989) med sine tre sønner på Bendiks 60-årsdag i juli 1988. Bak fra venstre: Lars Bendik (f. 1966), Dag (f. 1955) og Ulf (f. 1953).

Bendik Engenes og svigerdatteren Anne Marte Lervik Engenes ved åpningen av den nye forretningen til Bendik Engenes i Sundvollen i 1984.



I seinere samboerskap med Merete Borgen (f. 1961) fra Røyse har han én datter Melanie (f. 1998).

* Lars Bendik (f. 1966), bosatt på Nes i Hole (Berge), fra tidligere samboerskap med Tove Fjellby fra Øyer har han to barn: Henrik (f. 1996) og Katrine (f. 1999).

Bendik Engenes var utdannet elektriker fra Tromsø. Etter videreutdanning i Oslo startet han i 1973 installasjonsfirma og elektrisk forretning under navnet «Bendik Engenes» på Vik i Hole – se gnr. 236/21 Berge (Utstranda 593).

Solveig Engenes underviste i yngre år i søm ved diverse skoler i Tromsø (som vikar), og seinere ved Friundervisningen i Oslo. Fra 1973 var hun engasjert i familiefirmaet Bendik Engenes (seinere Engenes Elektro AS), også som eier.

Bendik Engenes døde i 1989, og Solveig Engenes har siden vært eier av Tveito.

Etter kjøp av tilleggsareal i 1964–65 fra bnr. 21 Berge, har eiendommen Tveito vært på 2,6 dekar. Enebolig (bygd 1957, påbygd og modernisert 1960 og 1988).

Bjørkelund GNR. 236/108 – UTSTRANDA 623

Utskilt fra Nedre Nes i 1946 og solgt til eiernes bror Johannes Næss for 500 kroner.

Johannes Næss (1906–1979) var skogsarbeider fram til 1949, da han begynte ved Franzefoss Bruk i Bærum som minerer (siden skytebas). Han var gift med Astrid Arnesen (1909–1978) fra Jammerdal i Vestre Bærum. De fikk to sønner:

* Jan Anton (f. 1949), eier av Bjørkelund fra 1979, g.m. Tone Hessian (f. 1955) fra Oslo, én datter Heidi (f. 1989) – se nedenfor.

* Arvid (f. 1954), bosatt på Sollihøgda, g.m. Torunn Lauritzen (f. 1956) fra Sollihøgda, tre barn: Geir Jung (f. 1985), Beate Kyung (f. 1987) og Mari (f. 1988) – se gnr. 238/26 Fjellbo (Holeveien 166).

Astrid og Johannes Næss bygde enebolig på parsellen i 1956–57. Etter deres død (i henholdsvis 1978 og 1979) var det hjemmelsovergang til sønnene, hvoretter eldste sønn Jan Anton løste ut broren og ble eneeier.

Jan Anton Næss (f. 1949) er revisor/regnskapsfører med arbeidsplass på Vøyenenga i Bærum. Han er gift med Tone Hessian Næss (f. 1955) fra Oslo, som er sykepleier ved Hole bo- og rehabiliteringssenter. De har én datter, Heidi (f. 1989).

Enebolig (bygd 1956–57).¹¹³

113 På eiendommen stod opprinnelig en tømmerhytte, bygd av Johannes Næss i 1946–47. Den er siden tatt ned og solgt til hans bror Einar Næss.

Gamle Nesheim GNR. 236/195 – UTSTRANDA 632

Dette er den gamle bebyggelsen på Nesheim landhandleri, utskilt med 3,6 dekar tomt fra gnr. 236/16 Nesheim i 1985 og av eieren, Kari Margrethe Gundersen, solgt til søsteren Live Næss Bye. Hun er bosatt på naboeiendommen – se gnr. 236/179 Vesteråt (Utstranda 640).

I 2003 ble det utskilt en parsell hvor sønnen Nils Gisle hadde satt opp ny enebolig (se gnr. 236/201 Utstranda 634), hvorefter det gjenværende av eiendommen i 2004 ble solgt til datteren Live Kristin.

Live Kristin Næss Bye Nilsen (f. 1972) er utdannet sosionom og arbeider som barnevernskonsulent ved NAV Hole. Hun er gift med Arnt Ola Nilsen (f. 1973) fra Farsund, som er utdannet adjunkt og arbeider som saksbehandler ved Skatt øst – Sandvika. De har tre døtre: Margrethe (f. 1997), Othilie (f. 1999) og Ingeborg (f. 2005).

Eiendommen er på 1,7 dekar. Våningshus (bygd rundt 1900), bryggerhus (1900) og låve med stall (1900).

Vesteråt GNR. 236/179 – UTSTRANDA 640

Utskilt fra Nesheim i 1968 og overdratt til eiernes datter Live og hennes mann Birger Nils Bye.

Live Næss Bye (f. 1940) er gift med Birger Nils Lilja Bye (f. 1938) fra Hønefoss, og de har fire barn:

* Per Øistein (f. 1961), bosatt på Nes i Hole, samboer med Tone Carine Ness (f. 1965), to barn: Henriette Carine (f. 1997) og Martine Sophie (f. 2003) – se gnr. 236/169 Nes skole (Utstranda 619).

* Nils Gisle (f. 1964), bosatt på Nes i Hole, g.m. Natalia Jurjevna Gerasimova (f. 1971) fra Ekaterinburg i Russland – se gnr. 236/201 Utstranda 634.

* Hilde Margrethe (f. 1966), bosatt i Hønefoss, g.m. Martin Hybertsen (f. 1968) fra Hønefoss, to døtre: Dina Marie (f. 1997) og Hedda Kristine (f. 2001).

* Live Kristin (f. 1972), bosatt på Nes i Hole, g.m. Arnt Ola Nilsen (f. 1973) fra Farsund, tre døtre: Margrethe (f. 1997), Othilie (f. 1999) og Ingeborg (f. 2005) – se gnr. 236/195 Utstranda 632.

Birger Bye er utdannet adjunkt, og har undervist ved videregående skoler på Lambertseter og Sogn (i Oslo), og siden 1984 ved Hønefoss videregående skole. Live Næss Bye har arbeidet i bank i 25 år, først i Den norske Creditbank og siden i Den norske Bank, i Sandvika og Oslo. Begge er i dag pensjonister.

Eiendommen er på 1,9 dekar. Enebolig (bygd 1968).

Eiketun GNR. 236/186 – UTSTRANDA 641

Utskilt fra Nedre Nes i 1971 og solgt til eiernes datter Berit Fuglesang og hennes mann, Per Einar Fuglesang, for 500 kroner.

Berit Fuglesang (1947–2001) fra Nedre Nes var gift med Per Einar Fuglesang (f. 1948) fra Åsa. De fikk to sønner:

* Espen (f. 1971), bosatt på Åssiden i Drammen, fra tidligere samboerskap med Stine Bjørgum Micaelsen fra Trondheim har han to sønner: Emil og Elias (f. 2002, tvillinger).

* Thomas (f. 1976), bosatt i Eiketun på Nes.

Berit Fuglesang arbeidet i Oslo kommune og siden Bærum kommune (ved kemnerkontoret). De siste 11 yrkesaktive årene var hun ved bomstasjonen (AL Vegfinans). Per Einar Fuglesang arbeider ved Oslo Lufthavn Gardermoen som vakt-sjef i plass- og vedlikeholdstjenesten.

Eiendommen er på 2,6 dekar. Enebolig (bygd 1972–73) og garasje (1984).

GNR. 236/200 – UTSTRANDA 663

Dette er det gamle våningshuset i gnr. 236/28 Solvang (Hole Art Center), utskilt i 2002 og i 2008 solgt til Nadja Bruseth (f. 1963) fra Høvik Bærum. Hun er formingslærer, og jobber ved Aurora Verksted på Høvik i Bærum. Hun har én sønn, Edvard Tibert (f. 1998).

Enebolig (bygd 1911).

GNR. 236/201 – UTSTRANDA 634

Utskilt fra gnr. 236/195 Utstranda 632 i 2003 og overdratt til eierens sønn Nils Gisle Næss Bye (f. 1964). Han er diagnose-tekniker hos Bertil O. Steen AS på Rud i Bærum, etter tidligere 22 år hos Bertil O. Steen AS på Hensmoen i Ringerike. Han giftet seg i 2004 med Natalia Jurjevna Gerasimova (f. 1971) fra Ekaterinburg i Russland, som arbeider ved Ringerike sykehus.

Enebolig (bygd 1997–2003).

Solvang GNR. 236/28 – UTSTRANDA 665

i dag Hole Artcenter med gnr. 236/17 Brohaug og gnr. 236/35 Bekkelaget

I 1902 ble det fra Nedre Nes utskilt en parsell Brohaug (bnr. 17 av skyld 2 øre), ved chausséen ovenfor gården. Her lå det et lite hus, trolig bygd i 1890-årene. I 1900 bodde SYVER PAULSEN SØNSTERUD (1863–1933), «hus-tømmermann og

snekker for egen regning», i Brohaug med hustru KAREN NILSDATTER (f. 1862), sønnen Nikolai (f. 1892) og husfarens mor, Olea Andersdatter (f. 1822). Karen og Syver giftet seg i 1887.

Syver Paulsen var fra Bjerkerøa under Sønsterud, og hadde ikke tinglyst hjemmel til Brohaug. I 1909–10 satte han opp et hus inntil Brohaug på sørsida, og denne parsellen (bnr. 28 Solvang) ble utskilt fra Nedre Nes i 1910 og solgt til Syver Paulsen for 300 kroner. Brohaug ble da overtatt av Martin Olsen, som i 1909 lånte 300 kroner i Hole sparebank mot pant i eiendommen (med samtykke fra Syver Paulsen, «der dog mangler hjemmel»).

MARTIN OLSEN BROHAUG (1848–1916) var fra Bærum, og i 1900 gårdsbestyrer på Sønsterud. Han var gift med JOHANNE MARTINSDATTER (f. 1855) fra Niskinn på Krokskogen, og vi kjenner tre av deres barn:

* Oskar Martinius, reiste til Amerika, g.m. Gunda Sund.

* Karl (f. 1887), reiste til Amerika.

* Einar (f. 1892), seinere eier av Brohaug – se nedenfor.

I 1922 ble eiendommen Brohaug delt ved at parsellen Bekkelaget (bnr. 35 av skyld 1 øre) ble utskilt og solgt til Syver Paulsen for 221 kroner. Selger var Johanne Brohaug (med samtykke fra Paul O. Næss, eier av Nedre Nes). I skjøtet er anført at Syver Paulsen hadde forkjøpsrett til selgerens hus med tomt.

Det var sønnen, EINAR SØNSTERUD (f. 1892) som overtok Brohaug etter foreldrene. Han var tømmermann og jeger, og var bosatt her til rundt 1950. Stua ble rimeligvis revet eller flyttet på grunn av veiutvidelse, og tomta ble eid av Nedre Nes (Paul O. Næss).

I 1922 solgte Syver Paulsen bnr. 28 Solvang til O. Christoffersen for 10.000 kroner, og året etter (juni 1923) solgte han bnr. 35 Bekkelaget til samme mann for 400 kroner. De to parsellene har siden hatt samme eier (omtales som Solvang i fortsettelsen).

Murmester O. CHRISTOFFERSEN (f. 1869) synes å ha brukt Solvang som feriested. I 1930 solgte han eiendommen til Rolf T. Bjerke for ukjent kjøpesum. Intet skjøte ble tinglyst, men sistnevnte lånte 6.000 kroner av Christoffersen mot pant i eiendommen.

ROLF T. BJERKE bygde opp og drev Solvang Pelsdyrgård (revefarm). I 1936–37 synes han å ha kommet i økonomiske vanskeligheter, og i 1939 ble eiendommen solgt til KAREN

REVEFARM

Tidlig i 1930-årene startet Rolf T. Bjerke revefarm på eiendommen Solvang. I 1933 gikk et par naboer til det skritt å anmelde eieren på grunn av luktplager. Under retts-saken kom det fram at det ble brukt dårlig fôr, og en tidligere røkter fortalte at 30–40 rever var døde fordi de fikk råttent mat. Retts-saken endte med at pelsdyr-farmen måtte legges ned.*

* Referater fra retts-saken i Ringerikes Blad i oktober-november 1933.

LUNDER (f. 1883) for 13.000 kroner (skjøte utstedt av O. Christoffersen med samtykke av hustru Klara).

Karen Lunder satt som eier i ett år, og solgte Solvang videre i 1940 til NILS RØGEBERG (f. 1877) for 17.000 kroner. I 1964 var det hjemmelsovergang til arvingene Judith og Willy Røgeberg, før eiendommen ved kjøpe av 9. februar 1964 ble solgt til OVE MORIPPEN (f. 1924) for 60.000 kroner. Han satt med eiendommene til 1973, da han solgte dem til HARALD THOMAS ELLEFSEN (f. 1941) for 210.000 kroner.

I 1991 solgte Ellefsen eiendommene til ÅSMUND BERGWITZ (f. 1964). Han er utdannet anleggsgartner. I tillegg har han studert hagekunst i Japan. Åsmund Bergwitz er gift med ELENOR MARTINSEN (f. 1959), som er gallerist og utøvende kunstner. Hun flyttet til Hole i 1995.

I 2005 åpnet Elenor Martinsen og Åsmund Bergwitz Hole Artcenter på eiendommen. I tillegg eier og driver de Elenor Galleri i Oslo.

I 2002 ble det gamle våningshuset på Solvang (bygd 1911) utskilt med eget bruksnummer (gnr. 236/200 - Utstranda 663). Eiendommen har siden vært på 7,1 dekar. Det nye kunstsenteret med leilighet i 3. etasje ble bygd 2004–05. Gamlebygningen skal restaureres og inngå som en del av Hole Artcenter. Her leies det i perioder ut til kunstnere som jobber med prosjekter.

GNR. 236/199 – UTSTRANDA 666

Utskilt fra bnr. 24 Hestebråten i 1997 og solgt eiernes sønn, Karl Petter Rundhovde (f. 1966). Han arbeider i et datafirma i Oslo, og er gift med Hege Gravermoen (f. 1969) fra Jevnaker.

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1997).

Plassen GNR. 236/138 – UTSTRANDA 668

Utskilt fra Nedre Nes i 1957 og solgt til Otto Martinius Magnussen for 3.000 kroner.

Otto Martinius Magnussen (1922–1996) fra Tyrstrand var snekker av yrke. Han var gift med Anne Magnussen f. Holen (f. 1928) fra Vågå i Gudbrandsdalen, som har arbeidet på Veikroa. De fikk fire barn:

* Kristian (f. 1956), bosatt i Sundvollen, g.m. Kari Inger Stormo (f. 1963) fra Averøya på Nordmøre, to døtre: Siri (f. 1994) og Frida (f. 1998) – se gnr. 231/181 Daniel Hansens vei 3.

* Ola (f. 1958), bosatt i Kroksund, g.m. Kari Langslet (f. 1958) fra Fekjær i Hole, tre barn: Karoline (f. 1984, tvilling) Maria (f. 1984, tvilling) og Jørgen (f. 1987).

* Øyvind Magnus (f. 1960), bosatt ved Utvika, g.m. Line Kristiansen (f. 1962) fra Hønefoss, fire barn: Mari (f. 1986), Guro (f. 1990),

HOLE ARTCENTER

I 2005 åpnet Elenor Martinsen og Åsmund Bergwitz Hole Artcenter på eiendommen Solvang. Kunstsenteret er bygd i tre etasjer, og inspirert av japansk arkitektur. I toppetasjen bor ekteparet, og på 500 m² i de to øvrige etasjene er det galleri, atelier, verksted, konferanserom og kjøkken. Siden åpningen har senteret hatt 4–5.000 besøkende i året. I tillegg til utstillinger og work-shops, leier de ut lokalene til møter og selskaper. På eiendommen arbeides det med et hageanlegg med trær, mose og stein, rennende vann, skulpturer og lys, som skal gi de besøkende kunstopplevelse både ute og inne.

Simen (f. 1995) og Mikkel (f. 1998) – se gnr. 234/140 Utstranda 275.
* Kjetil (f. 1966), bosatt i Sundvollen, g.m. Kari Elise Rolland (f. 1970) fra Haus på Osterøy, én sønn Øystein (f. 1997) – se gnr. 243/29 Midtre Grøndokkvei 6.

Etter Otto M. Magnussens død i 1996 har Anne Magnussen vært eier.

Enebolig (bygd 1961–62) og garasje/uthus.

Annebu GNR. 236/174 – UTSTRANDA 678

Utskilt fra bnr. 10 Skovli i 1966 og av eieren Johan Skovli solgt til datteren Anne Marie.

Anne Marie Skovli (f. 1947) var gift med Bjørn Erik Søvre (f. 1943) fra Bærum. Han var selvstendig næringsdrivende som yrkessjåfør, og kjørte for Asker & Bærum Transportsentral. Anne Marie var pleiemedhjelper ved Dønski sykehjem i Bærum. De ble siden skilt, og har to barn:

* John Erik (f. 1964), bosatt i Risør, g.m. Wenche Roberts (f. 1964) fra Liverpool i England (ingen barn). Fra tidligere ekteskap med Kirsten Jensen (f. 1960) fra Risør har han fire barn: Eirik (f. 1986), Frode (f. 1990), Martin (f. 1993) og Marie (f. 1995).

* Anne Kate (f. 1965), bosatt ved Niskinn på Sollihøgda, tre barn: Kjetil (f. 1989), Kristina (f. 1992) og Maria Sandra (f. 1997) – se bind 3 s. 690.

Anne Marie ble seinere gift med Egil Hassel, og flyttet til hans hjemsted Risør (siden skilt).

I 1981 ble Annebu solgt til Liv Rigmor Sølland (f. 1951) og Knut Gulbrandsen (f. 1951), og de solgte i 1983 eiendommen videre til Mona Tuvsjøen (f. 1955).

I 1994 ble Unn Seeberg Synnevåg (f. 1943) og Magne Synnevåg (f. 1941) eiere. De solgte i 1996 eiendommen videre til Alan Keith Chapman (f. 1944) og Annette Edith Chapman (f. 1946). Siden 2002 har Arnhild Fredrikstad (f. 1964) vært eier.

Eiendommen er på 0,7 dekar. Enebolig (bygd 1966).

Hasselbakken GNR. 236/27 – UTSTRANDA 683

I 1909 ble det fra Vestre Nes bnr. 7 utskilt en parsell Hasselbakken (bnr. 27 av skyld 14 øre) som ble solgt til Olaf Martinsen Bjerke for 900 kroner. På parsellen stod det et uthus, hvor Olaf Martinsen innredet et par rom til seg og sin familie. Han lånte i 1910 1.000 kroner i Hole sparebank mot pant i eiendommen.

Olaf Martinsen Bjerke (1877–1959) var fra Bakken under Bjørke i Steinsfjordingen, og gift med Jenny Marie Magnusson (1875–1945) fra Jemtland i Sverige. De fikk to døtre: Frida (f. 1909) og Marry (f. 1911). Siden 1904 hadde de bodd i Kastet ved Øver-Øgarden Nes. I 1918 flyttet de videre til Asker – se gnr. 236/18 Neskastet.

Olaf Martinsen satt som eier av Hasselbakken til 1921, da eiendommen ble solgt til Karl Kristiansen Næss, eier av nabo-bruket Oreløkka, for 6.000 kroner. Siden har Hasselbakken vært en del av gnr. 236/3 Oreløkka. I 1929 ble det fra parsellen utskilt en hyttetomt Fredbo (bnr. 40), og i 1939 en hytte-tomt Hasselbakken II (bnr. 60).

Fjordli GNR. 236/157 – UTSTRANDA 705

Utskilt fra Oreløkka i 1961, og i 1962 solgt til eierens sviger-sønn Jan Erik Hedels for 2.700 kroner.

Jan Erik Hedels (1939–1990) fra Oslo var urmaker av yrke. Han giftet seg i 1961 med Astri Irene Ruud (1939–1985) fra Oreløkka, og de fikk fire barn:

* Lasse (1961–1976), d. 15 år gammel.

* Roar (f. 1966), bosatt i Steinsfjordingen, samboer med Elisabeth Thorsrud (f. 1972) fra Elvika i Norderhov, én datter Lilian (f. 1992). Roar har fra tidligere én sønn Robin (f. 1989) – se bind 2 s. 404.

* Frode (f. 1968), eier av Fjordli fra 1991, samboer med Rita Øiseth fra Åsa, tre barn: Kenneth, Emil og Stian (f. 1995) – se nedenfor.

* Irene (f. 1978), bosatt i Norderhov, samboer med Tom Espen Setra (f. 1973) fra Hønefoss, én datter Karoline (f. 2000).

Etter foreldrenes død overtok sønnen Frode som eier i 1991.

Frode Hedels (f. 1968) er samboer med Rita Øiseth (f. 1968) fra Åsa. De fikk tre barn: Kenneth (1990–1991), Emil (f. 1993) og Stian (f. 1995). Frode arbeider som maskinkjører ved Franzefos Gjenvinning AS i Bærum, mens Rita er utdan-net kokk.

I 2000 solgte Frode Hedels eiendommen til Nina Hippe (f. 1974) og Marius Sellereite Larsen (f. 1974) fra Lommedalen, og flyttet til Åsa.

Siden 2007 har Magnus Mathisen (f. 1966) fra Østre Toten vært eier av Fjordli. Han er rådmann i Notodden (tidligere ass. rådmann i Ringerike kommune), og har to barn: Konstantin (f. 1996) og Natalie (f. 1998).

Enebolig (bygd 1962).



Lisbeth Reinhardtsen Larsens farfar, Anders Reinhardtsen Bye, var fra Rønningen i Hårumsåsen. Her med sin kone, Helga Gustava Arnesdatter fra Kronglerud ved Brenna i Bærum.

Sollia GNR. 236/I71 – UTSTRANDA 707

Utskilt fra Oreløkka i 1965 og solgt til Reidar Dagfinn Larsen for 5.000 kroner.¹¹⁴

Reidar Dagfinn Larsen (f. 1935) fra Rostad i Reine i Lofoten har vært innkjøper i Gassavdelingen i Statoil i 40 år (pensjonist fra 1996). Han er gift med Lisbeth Reinhardtsen Larsen (f. 1950)¹¹⁵ fra Skoglund i Bærum, som er helsesekretær ved Ringerike medisinske senter i Hønefoss. De har tre barn:

* Kai Rune (f. 1969), bosatt i Boulder, Colorado, USA, g.m. Zoya Voronovic (f. 1982) fra Moskva, Russland (oppvokst i USA), én datter Katrine Lisbeth (f. 2007). Fra tidligere ekteskap med Ethelyn Gail Thomason (f. 1965) fra USA har han tre barn: Kai Wesley (f. 1996), Johannes Clayton (f. 1998) og Elise Arlein f. 2000).

* Lill Hege (f. 1972), bosatt i Kløvvika, samboer med Oddvar Hansen (f. 1969) fra Hagabråten i Hole. Lill Hege har to barn fra tidligere ekteskap med Lars Nilsen (f. 1967) fra Sollihøgda: Ruben (f. 1995) og Rebekka (f. 1997) – se gnr. 236/5 Kløvvika.

* Dagfinn (f. 1973), bosatt ved Sætra bru i Soknedalen, fra tidligere samboerskap med Ruth Rønnild (f. 1974) fra Tyristrand har han to barn: André (f. 1996) og Robbie (f. 1997).

Eiendommen er i underkant av 1 dekar. Enebolig (bygd 1967).

Bjørkebo GNR. 236/I77 – UTSTRANDA 719

Utskilt fra Oreløkka i 1968 og solgt til eiernes svigersønn Kjell Ivar Sortebekk for 2.500 kroner.

Kjell Ivar Sortebekk (f. 1946) fra Ådal giftet seg i 1966 med Lillegull Sølvi Ruud (f. 1945) fra Oreløkka. De har tre barn:

* Knut (f. 1966), bosatt i Hønefoss, samboer med Henriette Viker fra Brumunddal, to barn: Frida (f. 2006) og Lasse (f. 2009).

* Nina (f. 1969), bosatt i Oslo, g.m. Jogeir Fiskum fra Skorovatn i Nord-Trøndelag, tre barn: Andrine (f. 1999), Tobias (f. 2002) og Elise (f. 2005).

114 Tomta ble egentlig solgt til Bjarne Skifjeld fra Oslo, som hadde hytte på Sørsetra og ønsket å bygge ny hytte ved Oreløkka. Men han trakk seg, og tomta ble i stedet solgt til Reidar Dagfinn Larsen.

115 Lisbeths farfar, Anders Reinhardtsen Bye, flyttet fra Hole til Bærum i 1890-årene. Han ble gift med Helga Gustava Arnesdatter fra Kronglerud ved Brenna i Bærum, og de bygde hus på naboeiendommen til hennes barndomshjem. Anders Reinhardtsen var født i Rønningen i Hårumsåsen i Steinsfjerdingen. Hans far, Reinhardt Enoksen, kom seinere til Abrahamrud ved Elvika i Norderhov. Anders' halvbrødre var Reinhardt og Iver Reinhardtsen i Grindbakken – se bind 1 s. 496.

* Gunnar (f. 1970), bosatt ved Hvalsmoen, samboer med Hanne Sundberg fra Hønefoss, to barn: Mikkel (f. 2004) og Lotta (f. 2007).

Kjell Ivar Sortebekk arbeider ved Svelviksand AS på Kilemoen, og var tidligere på Franzefoss Bruk i Bærum. Lillegull Sølvi Sortebekk er i dag omsorgsarbeider i Ringerike kommune, etter tidligere mange år som regnskapsfører.

I 1996 solgte Lillegull Sølvi og Kjell Ivar Sortebekk eiendommen og flyttet til Ådal. Nye eiere ble Anne Borge (f. 1963) og Hans Henrik Bistrup Bull (f. 1956).

Bjørkebo er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1968) og uthus.

Gillehaugen GNR. 236/51 – LIHØGDAVEIEN 18

Utskilt fra bnr. 22 Haug i 1937 og av eieren Oscar Torgersen solgt til Erling Carlsen for 3.450 kroner. Kjøper lånte 3.000 kroner av selger mot pant i eiendommen.

Erling Carlsen (f. 1899) og hustru Inga solgte i 1951 Gillehaugen til Jens Jensen (f. 1901) for 17.000 kroner. I 1961 solgte hans hustru (som hadde overtatt «arv og gjeld») eiendommen til Sverre Amundsen (fiskehandler fra Oslo) for 45.000 kroner. Ruth Evelyn og Sverre Amundsen bygde enebolig her i 1969–70, og de bosatte seg på eiendommen. Den gamle hytta ble da solgt.

Siden 1993 har Torkild Frøhaug (f. 1963) fra Nedre Frøyhov på Røyse vært eier. Han er opplæringsleder ved Rosthaug videregående skole i Modum, og gift med Inger Marie Skirdal (f. 1967) fra Ski i Akershus, som er kvalitetsrådgiver. De har tre barn: Ragnhild (f. 1995), Einar Ingmar (f. 1997) og Emilie (f. 2000).

Enebolig (bygd 1969–70) og tre bygninger som er bygd før 1970: Uthus, garasje og hytte. På eiendommen er det utendørs svømmebasseng (ca. 1975) som er delvis overbygd.

Lihøgda GNR. 236/46 – LIHØGDAVEIEN 21

Utskilt fra bnr. 22 Haug (eier Oscar Torgersen) i 1934 og solgt til Omar Lien for 8.300 kroner. Det synes å ha vært den opprinnelige bebyggelsen på eiendommen Haug som ble utskilt og solgt.

Omar Lien forandret eiendommens navn fra Haug til Lihøgda.¹¹⁶ I 1944 fikk Lihøgda tinglyst rett til vei til fjorden samt båt plass og brygge på parsellen Oscarstrand (bnr. 65), som ble eid av den tidligere eier av Haug, Oscar Torgersen.

116 Etter Jan Hafnor (f. 1921).

I 1946 ble det utskilt en parsell på 4,1 dekar, Holihei (bnr. 107), som Omar Lien selv stod som eier av. I 1968 skilte hans hustru, Ingrid Reidun Lien (i uskiftet bo), ut ytterligere en parsell (bnr. 180, sammenføyd med Holihei i 1969), før hun solgte det gjenværende av «gamle» Lihøgda (med hytte) til Arne Martin Kvalvik for 71.000 kroner.

Arne Martin Kvalvik (1921–1978) fra Harran i Namdalen var gift med Margit Berntsen (1923–2002) fra Vestre Bærum. De bodde tidligere i Lommedalen i Bærum, og fikk to sønner:¹¹⁷

* Tore (f. 1955), eier av Lihøgda fra 2003, samboer med Hege Furuheim fra Lommedalen. Tore har fra tidligere tre barn: Toril (f. 1978), Kristoffer (f. 1982) og Kjersti (f. 1987) – se nedenfor.

* Terje (f. 1957), bosatt i Ådal.

Arne Martin Kvalvik var ansatt i en trelastbedrift, og siden ved Standard Kjemiske i Bærum. Margit Kvalvik arbeidet i Nesheim landhandleri til forretningen ble nedlagt i 1975.

I 1986 ble huset påbygd (et nybygg ble skjøtet sammen med det gamle).

Etter Arne Martin Kvalviks død i 1978 overtok Margit Kvalvik som eier i uskiftet bo. Hun døde i 2002, og i 2003 ble Lihøgda skjøtet over til de tre barna, hvoretter eldste sønn Tore løste ut sine søsken og ble eneeier.

Tore Kvalvik (f. 1955) vokste opp i Lommedalen, og arbeider ved Tronrud Engineering AS. Han er samboer med Hege Furuheim (f. 1961) fra Lommedalen, som er barne- og ungdomsarbeider ved Sundvollen oppvekstsenter. De har ingen felles barn, men Tore har tre barn fra tidligere:¹¹⁸

* Toril (f. 1978), bosatt på Røyse, g.m. Ola Rolund (f. 1974) fra Røyse, én sønn Kristian (f. 2006).

* Kristoffer (f. 1982), bosatt i Asker, samboer med Tonje K. Johnsen (f. 1975), én sønn Theodor (f. 2007).

* Kjersti (f. 1987).

Eiendommen er på 1,7 dekar. Enebolig (opprinnelig hytte, bygd 1923, påbygd 1986).

117 Arne Martin Kvalvik hadde fra tidligere én datter Helen, som i dag er bosatt i Limingen i Grong i Nord-Trøndelag og gift med Tormod Reitan (tre barn: Tor Helge, Hans Petter og Ann Kristin).

118 Hege Furuheim har fra tidligere én sønn, Christian (f. 1989).

Lauaasen GNR. 236/43 – LIHØGDAVEIEN 29

Utskilt fra bnr. 22 Haug (eier Oscar Torgersen) i 1934 og solgt til Carl Petersen for 3.000 kroner.

Carl Petersen fra Oslo bygde hus på Lauaasen, og brukte den som fritidseiendom. I 1944 fikk Lauaasen tinglyst rett til vei til fjorden samt båtplass og brygge på Oscarstrand (bnr. 65), en ubebygd parsell ved fjorden som ble eid av Oscar Torgersen.

Carl Petersen døde i 1949. I 1951 var det hjemmelsovergang på Lauvaasen (av verdi 16.000 kroner) til hans sju barn fra første ekteskap,¹¹⁹ hvoretter sønnen Sverre løste ut sine søsken og ble eneeier.

Sverre Winther Petersen (f. 1900) og hustru Aurora bodde fast på Lauvåsen fra 1949 til 1951, og benyttet den seinere som fritidsbolig fram til 1974, da eiendommen ble solgt til Tone og Jan Ivar Jansen for 170.000 kroner.

Tone Jansen f. Clausen (f. 1949) fra Horni i Bærum er arkivar i Bærum kommune. Hun er gift med Jan Ivar Jansen (f. 1947) fra Fornebu i Bærum, som er ingeniør i Statens vegvesen (tidligere i Bærum kommune). De har to døtre:

* Silje Katinka (f. 1977), bosatt på Bjørnemyr på Nesodden, g.m. Knut Jørgen Kopperud f. 1978, to sønner: Nikolai Johannes (f. 2006) og Gustav Ulrik (f. 2009).

* Siw Linnea (f. 1978), bosatt på Billingstad i Asker, samboer med Bernt Poulsson Jensen (f. 1970).

Tone Jansen har representert Sosialistisk Venstreparti i Hole kommunestyre i to perioder (1988–1995). Eiendommen er på 6,7 dekar.¹²⁰ Enebolig (opprinnelig hytte), bygd 1928, påbygd 1982.

Granhelle GNR. 236/64 – LIHØGDAVEIEN 34

Utskilt fra bnr. 22 Haug (eier Oscar Torgersen) i 1940 og solgt til Ragnar Løvdal (f. 1912) for 6.700 kroner. Løvdal bygde hytte på eiendommen, og solgte den i 1942 til Wanda Thekla Hintze (f. 1911) for 9.700 kroner. Hun solgte den videre samme år til Jeanbett Schjøtt (f. 1913) for samme beløp. Schjøtt satt som eier til 1946, da Granhelle ble solgt til Einar Langeland,

119 De sju barna var: Peter Oscar Petersen (f. 1894), Alf Petersen (f. 1897), Sverre Winther Petersen (f. 1900), Leif Petersen (f. 1903), Edith Andersen (f. 1905), Trygve Petersen (f. 1907) og Astrid Petersen (f. 1910).

120 Jan Ivar Jansen har også vært aktiv i lokalpolitikken. Han var vararepresentant for Arbeiderpartiet til Hole kommunestyre 1999–2003.

også denne gang for 9.700 kroner. Året etter (1947) kjøpte Langeland også to tilleggsparseller (bnr. 62 Skaulund og bnr. 73 Skaulund II) for 2.650 kroner.¹²¹

Einar Langeland (f. 1911) drev engrosforretning i Oslo, og i 1954 bygde han på hytta én etasje. Gerd og Einar Langeland fikk fire barn: Tor (f. 1941), Bjørn (f. 1943), Knut (f. 1945) og Marit (f. 1947).

Ved skjøte av 1. desember 1970 ble Granhelle solgt til James William Mc Innes for 115.000 kroner.

James William Mc Innes (1927–2005) fra London, England var utdannet gartner, og arbeidet i Bærum kommune. Han var gift med Jorid Mari Tungen Mc Innes (f. 1935) fra Geitastrand i Sør-Trøndelag, som er sykepleier og har hatt sin arbeidsplass ved Hole sykehjem. De har to barn:

* Harold (f. 1971), bosatt i Skedsmo, g.m. Torhild Sletten (f. 1968) fra Trondheim, tre barn: William (f. 1999), Olav (f. 2002) og Ingrid (f. 2005).

* Elizabeth (f. 1974), ugift, bosatt i Oslo.

Enebolig (opprinnelig hytte, bygd ca. 1940, påbygd én etasje 1954 og ytterligere påbygd 1986), garasje og vedskjul.

Haug GNR. 236/22 – LIHØGDAVEIEN 35

I 1908 ble en parsell Haug (bnr. 22 av skyld 40 øre) utskilt fra Vestre Nes bnr. 7, som ble eid av Anders Jørgensen Næss. Han solgte samme år det gjenværende av bnr. 7 til eieren av Nedre Nes, og kjøpte i stedet Øvre Nes bnr. 8 (se ovenfor). Siden brukte han parsellen Haug sammen med Øvre Nes til sin død i 1919, da Haug ble overtatt av sønnen Karl for 1.000 kroner.

KARL ANDERSEN NÆSS (1893–1985) var gift med KAREN MARIE HAGEN (1900–1982) fra Haug, og de fikk to døtre:¹²²

* Dagmar (1925–1999), g.m. Magnus Berg (1920–2000), én datter Mona Elisabeth (f. 1947), som er bosatt i Oslo og g.m. Svein Thoresen (f. 1945), to barn: Karl Magnus (f. 1974, samboer m. Heidi Dahl f. 1974, én datter Nora f. 1999), og Kristine Cecilie (f. 1979).

* Synnøve (f. 1921), g.m. Erik Grov (1909–1993), to barn: Svein Erik (f. 1947, bosatt i Sande i Vestfold, g.m. Toril Haugstad f. 1953,

121 Gnr. 236/62 Skaulund har siden hatt samme eier som Granhelle, mens gnr. 236/73 Skaulund II (også ubebygd) ble solgt i 1963 til Agnes Weinstock. Den ubebygde parsellen ble siden eid av (fra 1969) Inger Marie Krohn, (1973) Malene Jensen, (1978) Monika og Ole Hval, inntil Jorid Mari Tungen McInnes kjøpte den «tilbake» til Granhelle i 2006 for 80.000 kroner.

122 Etter Terje Lehne.

to barn: Tor Erik f. 1985 og Kristin f. 1993), og Frøydis (f. 1953, bosatt i Oslo, g.m. Einar Liland f. 1956, to døtre: Oda f. 1991 og Anette f. 1993).

I 1921 solgte Karl Andersen Næss Haug til Ragnvald Holst-Larsen for 18.000 kroner,¹²³ og flyttet til Oslo. Han bygde siden hytte i nærheten, på tomt utskilt fra Øver-Øgarden.

RAGNVALD HOLST-LARSEN fra Oslo hadde i flere år vært daglig leder ved Sollihøgda Hotell, og eier i årene 1924–25. Han bodde i Berge med sin familie til 1927 (barna gikk på Nes skole).

I januar 1928 ble Haug solgt på tvangsauksjon, og ved kjøpekontrakt av 3. august samme år overtok et aksjeselskap, A/S Hasselbakken, eiendommen for 35.000 kroner. Samme år lånte A/S Hasselbakken, Regine Mathiesen og Anna Simonsen 5.000 kroner av Frydenlunds bryggeri mot pant i eiendommen, og det ble tinglyst et servitut- og pantedokument om at alt øl m.v. skulle leveres fra Frydenlunds bryggeri.

Ved auksjonsskjøte av 26. mars 1929 ble Haug solgt til grosserer OSCAR TORGENSEN (f. 1885) fra Oslo for 15.900 kroner. Den nye eieren var best kjent som «Kaffe-Torgersen». I 1934 skilte han ut og solgte en boligtomt, bnr. 43 Lauaasen (7 øre) til Carl Petersen for 3.000 kroner. Samme år skilte han ut bebyggelsen på Haug med tomt, bnr. 46 Lihøgda (7 øre), og solgte denne til Omar Lien for 8.300 kroner. I årene 1935–41 ble så ytterligere 13 parseller utskilt og solgt, hvorav sju hyttetomter og to boligtomter (bnr. 51 Gillehaugen og bnr. 64 Granhelle).

Gjenstående skyld på bnr. 22 Haug var dermed 1 øre, og eiendommen var kun bebygd med en hytte. I 1950 solgte Oscar Torgersen denne (samt bnr. 65 Oscarstrand)¹²⁴ til Birger Korperud for 3.000 kroner.

BIRGER M. KORPERUD (f. 1908) var bosatt i Oslo og gift med SYNNOVE KORPERUD (f. 1908). I 1952 bygde de ny hytte på parsellen Haug. Samme år overtok Synnøve Korperud (ifølge ektepakt) som eier av Haug og Oscarstrand. Hennes

123 Holst Larsen lånte bl.a. 10.000 kroner av skipsreder Thomas Fearnley jr. Året etter (1922) lånte han 16.000 kroner av Ringnes bryggeri mot pant i eiendommen, og i 1923 ytterligere 8.000 kroner av samme bryggeri.

124 Oscarstrand bnr. 65 er en ubebygd tomt ved fjorden, cirka 30 meter lang og 10 meter bred. Den ble kjøpt fra Øvre Nes bnr. 8 i 1940 for 500 kroner. Eiendommene som siden er utskilt fra bnr. 22 Haug har her tinglyst adkomstrett samt rett til bade- og båt plass.

særeie bestod ellers i et piano, mens deres øvrige formue var felleseie.

I 2003 solgte deres arvinger, Berit Synnøve Jernberg og Svein Birger Korperud, begge eiendommene til KURT NILSEN (f. 1961), som fra 1988 var eier av nabohytta til Haug, gnr. 236/89 Tvebo (Lihøgdeveien 41). Han er bosatt på Bogstad i Oslo, og oppvokst på Nes i Hole (se gnr. 236/74 Haugli - Engene 18). Kurt Nilsen har fra tidligere ekteskap med Nina Fermin (f. 1969) fra Nittedal én sønn, Daniel Alexander (f. 1993).

Engene GNR. 236/37 – ENGENE 2

Utskilt fra Øvre Nes bnr. 8 i 1923 og solgt til JOHAN OLSEN BERGET (1871–1952), sønn av Mathea Olsdatter Hafnor og Ole Jørgensen Næss i Berget på Utstranda. I 1905 startet han Nes landhandleri på naboeiendommen Berge – se gnr. 236/21 Berge (Utstranda 593).

Johan Olsen Berget var gift to ganger, først med OLINE MATHEA KAROLIUSDATTER (1871–1924) fra Elverum. De fikk tre barn:

* Ole Kristian (1900–1920), handelsbetjent, d. 20 år gammel.

* Jon (1907–1928), druknet i Holsfjorden 21 år gammel, på vei hjem fra en jakttur.

* Leif (1914–1986), g.m. Birgit Haugen (1911–2003) fra Torpo i Hallingdal, to barn: Kjell Arild (f. 1946, bosatt på Kolbotn, g.m. Bjørg Gulbrandsen f. 1947 fra Notodden, to døtre: Jeanette f. 1971 og Cathrine f. 1974),¹²⁵ og Bodil Erna (f. 1950, ugift).

Etter Oline Matheas død i 1924, giftet Johan O. Berget seg igjen med JENNY SAMUELSEN (1884–1969) fra Oslo, som kom til familien som husholderske. Dette ekteskapet var barnløst.

I 1935 gav Johan O. Berget Hole kommune vannrett til Nes skole «for alle tider» fra en brønn på hans eiendom. Vedlikehold av vannledning og inntak skulle utføres av kommunen og eieren av Engene i fellesskap.

I perioden 1940–61 ble det utskilt og solgt 19 parseller fra Engene, hvorav 14 hyttetomter og to boligtomter (bnr. 69 Ekely og bnr. 74 Haugli).

125 Jeanette Berget (f. 1971) er g.m. Dag Olav Kjernsholen (f. 1964), og de har to barn: Julie (f. 2000) og Viktor (f. 2001). Cathrine Berget (f. 1974) har to sønner: Aksel (f. 1999) fra tidligere ekteskap med Sven Arne Kjepso fra Oslo, og Skage (f. 2005) fra tidligere samboerskap med Ola Tveita fra Nesna i Nordland.

Johan O. Berget døde i 1952, og Jenny Berget satt som eier av Engene til sin død i 1969. Det var da hjemmelsovergang til hennes manns eneste gjenlevende barn fra første ekteskap, Leif Berget (f. 1914), i henhold til gjensidig testamente mellom Jenny og Johan O. Berget.

I 1984 overtok Willy Woxmann (1924–2008) fra Bærum som eier av Engene (av skyld 18 øre). Han var skraphandler av yrke, og gift med Ragnhild Bøhagen (f. 1922) fra Tinn i Telemark. De bodde tidligere i Bærum, men bygde nytt hus i Engene og flyttet hit i 1984. Ragnhild og Willy Woxmann har tre barn:

* Knut Daniel (f. 1947), bosatt i Bærum, g.m. Toril Orvoll (f. 1950) fra Oslo, to barn: Tonje (f. 1972, bosatt i Bærum, g.m. Olee Olsen fra North Carolina, USA, to barn: Carl August f. 2003 og Caroline f. 2006), og Kjetil (f. 1975, bosatt i Oslo, samboer med Anne Dalaker fra Lier).

* Stine (f. 1950), bosatt i Bærum, g.m. Trond Stenberg (f. 1947) fra Oslo, to sønner: Bård (f. 1974, bosatt i Oslo, g.m. Tina Thorsen fra Bærum), og Eirik (f. 1979, bosatt i Bærum, én sønn Mathias f. 2005 fra tidligere samboerskap).

* John Willy (f. 1952), ugift, bosatt i Egersund.

Etter Willy Woxmanns død sommeren 2008 har Ragnhild Woxmann vært eier av Engene.

Enebolig (bygd 1983–84) og uthus/låve (gammelt, rehabilitert sist i 1980-årene).

Haugli GNR. 236/74 – ENGENE 18

Utskilt fra bnr. 37 Engene i 1941 og av eieren Johan O. Berget solgt til Johannes Sommer Iversen (f. 1913) for 1.900 kroner.

I 1953 ble Haugli solgt til Johnny Nilsen for 19.000 kroner.

Johnny Nilsen (1920–1991) var fra Torshov i Oslo, og tegner av yrke (tegnet reklame, illustrerte bøker og tegnet noter for bokforlag, musikkforlag og komponister). Han var gift med Monica Engh (f. 1930) fra Østre Aker, og de fikk seks barn: Anita (f. 1952), Frøydis (f. 1956), Miriam (f. 1958), Kurt (f. 1961), Aglaia (f. 1962) og Roger (f. 1965).

I 1983 brant huset ned til grunnen, og ny enebolig ble bygd 1983–84.

Johnny Nilsen døde i 1991. I 1993 solgte Monica Nilsen eiendommen og flyttet til Hamang i Bærum.

Nye eiere ble Eva Irene Svela (f.1952) fra Sokndal i Rogaland og Jo Geir Grande (f 1958) fra Steinkjer i Nord-Trøndelag. De bodde tidligere i Asker. Begge arbeider som politi ved Asker og Bærum politidistrikt, Sandvika. Eva Irene har

fra tidligere to barn: Tor Arild E. Sveta (f. 1976) og Monika Iren Aa. Sveta (f. 1985)

I 1997 ble eiendommen solgt til Benedikte Bjørn og Ola Dønnem.

Benedikte Bjørn (f. 1963) fra Roskilde i Danmark er utdannet jurist, og arbeider som advokat i StatoilHydro. Hun er gift med Ola Dønnem (f. 1963) fra Åsbygda i Ringerike, som er utdannet siviløkonom og sivilingeniør, og er i dag ansatt i rederiet Ocean Hotels i Oslo. De har to barn: Halfdan (f. 1996) og Astrid (f. 1999).

Enebolig (bygd 1984).

Ekely GNR. 236/69 – ENGENE 28

Utskilt fra bnr. 37 Engene i 1940 og av eieren Johan O. Berget solgt til enkefru Signe Henriette Johansen (f. 1887) for 1.500 kroner. I 1951 kjøpte hun en tilleggsparcell (bnr. 83 Ekely II) fra Engene for 3.150 kroner, og de to parsellene har siden vært én eiendom.

I 1952 ble Ekely solgt til Birger Dahl (1903–1972) for 23.500 kroner. I 1994 solgte hans datter, Kjersti Garstad, eiendommen til Sissel Høier (f. 1957) fra Kirkenes. Hun er spesialhjelpepleier i tiltak for funksjonshemmede i Hole kommune, og gift med Stein Warry Antonsen (f. 1954) fra Vardø. De har én sønn Kim Warry (f. 1977), som bor på Svullrya på Grue Finnskog. Han er samboer med Camilla Storrønning (f. 1977) fra Ålen i Sør-Trøndelag. De har ingen felles barn, men Kim Warry har fra tidligere tre barn: Leonard (f. 1997), Erle (f. 2002) og Linn (f. 2004).

Eiendommen er på cirka 4 dekar. Tømmerhytte (bygd 1943), uthus og leikestue.

Nordland GNR. 236/175 – NORDLANDSVEIEN 4

I 1967 ble en parcell Nordland utskilt fra Øver-Øgarden Nes og overdratt til Ruth Steen f. Næss for 1.500 kroner. På parsellen stod da et lite hus med uthus, som begge var oppført før 1940 av byfolk som leide tomte av Øver-Øgardenes eier Jørgen Næss, på tuftene etter den gamle husmannsplassen Nordland.

Ruth Steen f. Næss (f. 1926) var gift med Bjørn Steen (1915–1993) fra Hadeland. Ekteskapet var barnløst. De bodde på Tingelstad på Hadeland, og etter Bjørn Steens død i 1993 flyttet Ruth til Hønefoss. Hun er i dag bosatt på Hallingby.

I 1984 overdro Ruth Steen eiendommen til Arve Næss Larsen, sønn av hennes søster Jorunn Larsen f. Næss.

Arve Næss Larsen (f. 1956) fra Nes i Hole er gift med Hilde Hansen (f. 1957) fra Viul/Hval ved Hønefoss. De har to sønner:

* Kim Steven (f. 1978), bosatt i Hønefoss, samboer med Marianne Bakkan (f. 1969) fra Åsa, én sønn Henrik (f. 2006). Fra tidligere samboerskap med Marianne Myhre (f. 1975) har han to barn: Daniel (f. 2000) og Emilie Victoria (f. 2003).

* Kenneth Alan (f. 1980), bosatt i Løkenmoen ved Vik, samboer med Nina Sachse Lindgaard (f. 1974), én sønn Lukas (f. 2007).

Hilde Larsen har arbeidet som frisør, og siden som kokk og servitør i Hønefoss. Hun er i dag uføretrygdet etter sykdom. Arve Næss Larsen har vært sjåfør bl.a. i Frionor AS på Lysaker, før han i 1980 begynte å kjøre lastebil for sin far, Harry Larsen. I 1982 begynte han med egen lastebil og drev virksomheten til 1990, da en arbeidsulykke førte til en lengre sykmelding- og attføringsperiode. Siden 1994 har han vært ansatt ved BilPartner AS (seinere Bilia AS) i Hønefoss (i dag på deltid).

Nordland var opprinnelig på 6,2 dekar, men etter utvidelse av gangvei og busslomme er den i dag i underkant av 6 dekar. Eneboligen som ble bygd 1984–87 brant ned til grunnen i 2005. Ny enebolig er under oppføring. På eiendommen står også et mindre hus (oppført før 1940) med uthus.

Norheim GNR. 236/I30 – NORDLANDSVEIEN 9

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1952 og solgt til Elling Aamodt for 400 kroner.

Elling Aamodt (1908–1972) fra Nordre Åmot i Strømsoddbygda arbeidet i skogen for Jørgen Næss i Øver-Øgarden, og bygde et liten hytte på parsellen. Elling Aamodt ble seinere gift med Anna Sofie Mejland (1907–1994), som inntil hun giftet seg var bosatt i Oslo hvor hun drev som sy-dame. Hun var opprinnelig fra Nordreisa i Troms og datter av Peder Mejland og Marie Josefine Sundelin, kusine av Frans Sundelin som drev Nes landhandleri. Anna Sofie var på besøk hos sin mors fetter og hans familie på Nes da hun ble kjent med Elling.

Elling Aamodt arbeidet i en årrekke som maler ved Flebu Luftteknikk i Skui i Bærum. Ekteskapet med Anna Sofie var barnløst, men hun hadde fra tidligere én sønn, Stein Anfinn (f. 1935), med Roger Walum fra Vadsø. Stein Anfinn Walum vokste opp i Norheim. Han giftet seg i 1958 med Greta Oddlaug

Heimtøft (1937–1980) fra Bleik i Vesterålen, og de fikk fire barn:¹²⁶

* Sissel (f. 1959), bosatt i Oslo, fra tidligere ekteskap med Bjørnar Østgaard (f. 1939 i Målselv) har hun to barn: Nikolai (f. 1989) og Greta (f. 1990).

* Pål (f. 1960), bosatt på Sofiemyr i Oppegård, g.m. Helga Nes (f. 1961) fra Songe i Aust-Agder, ingen felles barn, men Helga har fra tidligere ekteskap med Odd Jakobsen fra Risør to sønner: Pål Eivind (f. 1980) og Kai Erik (f. 1983).

* Per Arne (f. 1964), bosatt på Eidsvoll, ugift.

* Mari-Anne (Maya) (f. 1969), bosatt på Trollåsen i Oppegård, samboer med Jørgen Olsson (f. 1970) fra Varberg i Sverige, to sønner: Oliver Anders (f. 2006) og Elling Benjamin (f. 2008). Mari-Anne har fra tidligere (med Tor Ertsås fra Steinkjer) én datter: Viktoria (f. 1995).

Etter Elling Aamodts død i 1972 overtok Anna Sofie som eier av Norheim. I 1973 solgte hun eiendommen til Rolf Hovelsrud (f. 1936) fra Bærum for 235.000 kroner, og flyttet med sin sønn og hans familie til Risør. Tre år seinere, i 1976, solgte Hovelsrud Norheim til Kjersti Jølle Tenden og overtok i stedet hennes eiendom Nordlandsveien 22 – se gnr. 236/140 Bjørklia.

Kjersti Tenden f. Jølle (f. 1945) var datter av Hilda Elfrida Kløvig fra Klønvika og Alv Bergtor Jølle fra Farsund. Hun var tidligere gift med Ole F. Tenden (f. 1945) fra Oslo, og de fikk to sønner:

* Tomas (f. 1971), bosatt på Stabekk i Bærum, g.m. Gine Zachariassen fra Kristiansand, to barn: Hermine (f. 2002) og Ferdinand (f. 2005).

* Anders (f. 1972), bosatt på Hosle i Bærum, g.m. Marianne Kallevig fra Bømlo, tre barn: Alexander (f. 1998), Camille (f. 2004) og Martinius (f. 2007).

Kjersti Jølle fikk seinere én sønn med Knut Johansen (1936–1995) fra Kampen i Oslo (var bosatt ved Utvika):

* Eirik Snorre (f. 1978), bosatt på Sagene i Oslo, g.m. Guro Five Johansen fra Kristiansand.

Kjersti Jølle er høyskolelektor ved Høgskolen i Akershus. I 1980 flyttet hun til Kragerø, og giftet seg året etter med Øyvind Bolstad (f. 1945) fra Herøya ved Porsgrunn, som er inspektør ved Lloyds Register of Shipping. De er i dag bosatt i Bærum.

126 Info fra Sissel Walum, Oslo.

I 1981 ble Brit og Biørn Werner Railton eiere av Norheim. Britt Railton f. Christiansen (f. 1943) fra Oslo er bibliotekar, og har arbeidet ved Nasjonalgalleriet og (fra 1991) ved Hønefoss videregående skole i Hønefoss. Biørn Werner Staby Railton (1939–2005) fra København var selvstendig næringsdrivende (innehaver av The Flyfisher i Oslo). De har tre sønner:

* Bjørn (f. 1977), bosatt i Drammen, samboer med Helle Merete Nordli Andersen (f. 1978) fra Stovner i Oslo.

* Martin (f. 1979), bosatt på Løvenstad i Akershus, fra tidligere samboerskap med Linda Aas har han to barn: Marius (f. 2004) og Martine (f. 2006).

* Jens (f. 1984), bosatt i Hønefoss.

I 2005 solgte Brit Railton eiendommen og flyttet til Baskerudberget i Sundvollen. Nye eiere av Norheim ble Ellen Anette Sarnes og Ali Reza Beheshti.

Ellen Anette Sarnes (f. 1966) fra Kvæningen i Nord-Troms er bibliotekar, og har arbeidet ved biblioteket ved Nordreisa videregående skole, Deichmanske bibliotek Oslo, og NRK Marienlyst. Hun er gift med Ali Reza Beheshti (f. 1962) fra Mashhad i Iran, som er ingeniør og har arbeidet ved Reuters AS, Repant, Ergogroup og Teletopia. De har to barn: Benjamin (f. 2000) og Sunniva Shirin (f. 2003).

Etter kjøp av tilleggsarealer er eiendommen i dag på 2,2 dekar. Enebolig (opprinnelig hytte bygd 1952, siden påbygd 1956 og 1960).

Jularbo GNR. 236/120 – NORDLANDSVEIEN 12

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1949, og i 1950 solgt til Grete Luthander (f. 1927) for 1.950 kroner. Hun solgte eiendommen i 1952 til sin far, C.J. Luthander, for 5.000 kroner. Etter hans død overtok kona Marie Luthander eiendommen i uskiftet bo, og solgte den i 1975 til Ole Jørgen Bjørnstad (f. 1926) for 8.000 kroner.

Midt i 1980-årene (skjøtet ble tinglyst i 1987) ble Jularbo kjøpt av T. Simonsen Plastemballage, og en periode bodde Torgny Simonsens sønn, Claus Simonsen, her. I 1987 ble så Alv Olav Øyness (f. 1962) ny eier. Han var bussjåfør i Bærum, og solgte den året etter (1988) til Erik Hovelsrud (f. 1965) fra Nes i Hole – se gnr. 236/140 Bjørklia (Nordlandsveien 22). Med i salget var bnr. 170 Ingerbo, en ubebygd parsell som

Torgny Simonsen hadde kjøpt av Hans Rustand i 1987 for 9.000 kroner, og som siden har vært en del av Jularbo.¹²⁷

Erik Hovelsrud (f. 1965) har fra tidligere ekteskap med Marit Johansen (f. 1965) fra Sollihøgda (Bærum) to barn: Lene (f. 1990) og Rune (f. 1992). Han er daglig leder ved Frivillighetsentralen i Hole, og driver i tillegg innen alternativ medisin (hypnoterapi og tankefeltterapi, dvs. hypnose i terapi-sammenheng), med egen praksis på Klekken i Haug.

Eiendommen er på 1,8 dekar. Hus (bygd 1956) og uthus (i forfall).

Bjørklia GNR. 236/140 – NORDLANDSVEIEN 22

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1957 og solgt til Bertha Axelsen (f. 1892) for 4.000 kroner.

Hun bygde fritidshus på eiendommen, og solgte den i 1973 til Ole F. Tenden (f. 1945) og Kjersti Jølle Tenden (f. 1945) for 175.000 kroner.¹²⁸ De bygde på til enebolig 1974–75, og solgte i 1976 Bjørklia til Rolf Hovelsrud for 380.000 kroner.

Rolf Hovelsrud (f. 1936) fra Bekkestua i Bærum har vært bankkasserer i Sandvika i mer enn 40 år. Han begynte i Bergens Privatbank, og fulgte med via fusjoner med andre banker til Bergen Bank, deretter Den norske Bank og sist DnB/NOR. Fra tidligere ekteskap med Gunvor Hjørdis Smeby (f. 1941) fra Høyanger i Sogn har han to sønner:

* Erik (f. 1965), bosatt i Bjørklia, fra tidligere ekteskap med Marit Johansen (f. 1965) fra Sollihøgda (Bærum) har han to barn: Lene (f. 1990) og Rune (f. 1992).

* Stein (f. 1968), bosatt på Rykkinn i Bærum, fra tidligere samboerskap med Wenche Johnsen fra Skui i Bærum har han fire barn: Thomas (f. 1989), Espen (f. 1992), Christian (f. 1995) og Simen (f. 1999).

Etter sammenføring med en tilleggsparcell i 1970 (bnr. 178) er eiendommen i dag på 2,5 dekar. Enebolig og garasje.

Kringsjø GNR. 236/158 – NORDLANDSVEIEN 23

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1961 og solgt til Malene Jensen for 6.500 kroner. I 1962 kjøpte hun en tilleggsparcell (bnr. 162) fra Øver-Øgarden for 6.000 kroner, og de to parsellene har siden vært én eiendom.

127 Hans Rustand kjøpte bnr. 170 Ingerbo i 1964 av Øver-Øgardens eier for 3.000 kroner.

128 Se gnr. 236/130 Norheim (Nordlandsveien 9).

Malene Schlunk (1914–1976) var fra Bremen i Tyskland, og gift med Harald Jensen (1882–1968) fra Drammen. De fikk tre barn:

* Monika Elisabeth (f. 1936), eier av Kringsjø fra 1978, g.m. Ole Hval (1934–2006), fire barn: Toril (f. 1960), Marit (f. 1961), Jens Ole (f. 1966) og Andreas (f. 1970) – se nedenfor.

* Harald (f. 1937), bosatt i Bengtsfors, Dalsland i Sverige, g.m. Karin Johansson fra Bengtsfors (ingen barn).

* Brita Marie (f. 1942), bosatt på Nordstrand i Oslo, g.m. Arne Bergholt fra Nordland, fire barn: Anne (f. 1966, tvilling), Tone (f. 1966, tvilling), Lisbeth (f. 1967) og Peder (f. 1977).

Harald Jensen var lærer ved videregående skole i Oslo. Malene Jensen tok translatøreksamen i voksenalder og underviste ved Friundervisningen (primært i tysk), og seinere privat.

Etter Malene Jensens død i 1976 var det hjemmelsovergang til arvingene, hvoretter datteren Monika løste ut sine søsken og ble eneeier.

Monika Elisabeth Hval f. Jensen (f. 1936) var gift med Ole Hval (1934–2006) fra Hen i Ådal.

De bodde tidligere på naboeiendommen Utsikten, og fikk fire barn:

* Toril (1960–2007), g.m. Bjørn Berntsen (f. 1954) fra Hole, bosatt i Steinsåsen, to barn: Bjørn Tommy (f. 1989) og Lill Cathrin (f. 1991) – se bind 2 s. 716.

* Marit (f. 1961), bosatt på Tysse i Samnanger i Hordaland, g.m. Håkon Olav Hadeland fra Tysse, én sønn Håkon Martin (f. 2000). Marit har fra tidligere ekteskap med Arvid Johnsen fra Søfteland to barn: Marthe (f. 1984, bosatt på Hamar, g.m. Sondre Eggen fra Hamar, én sønn Kristoffer f. 2008), og Merethe (f. 1987).

* Jens Ole (f. 1966), bosatt i Steinsåsen, g.m. Mette Skogmo (f. 1966) fra Bardu i Troms, tre barn: Ole Morten (f. 1989), Eirik Johan (f. 1992) og Margrete (f. 2004) – se bind 2 s. 714.

* Andreas (f. 1970), bosatt i Drammen, samboer med Mona Bones (f. 1964) fra Grimstad.

Ole Hval var utdannet rørlegger, og arbeidet som vakt- og varmemester, seinere tekniker ved Oslo Lufthavn Fornebu. Monika Hval er utdannet sykepleier, og har arbeidet ved Ringerike sykehus i 20 år.

1986 solgte Monika og Ole Hval eiendommen og flyttet til Steinsåsen. Ny eier av Kringsjø ble Kari Kjos Staal (f. 1951).

Hun satt som eier i seks år,¹²⁹ og solgte i 1991 eiendommen til Gunvor Hjørdis Smeby (f. 1941) fra Høyanger i Sogn.

Gunvor Hjørdis Smeby har arbeidet i Telenor i 40 år, først ved telefonsentraler i Bærum, siden ved Telenors kontor, og de siste yrkesaktive årene ved feilmeldingen. Fra tidligere ekte-skap med Rolf Hovelsrud fra Bærum har hun to sønner: Erik (f. 1965) og Stein (f. 1968) – se gnr. 236/140 Bjørklia (Nordlandsveien 22).

Enebolig bygd 1962–63 (påbygd midt i 1960-årene) og garasje (ca. 1990).

Solbakken GNR. 236/94 – NORDLANDSVEIEN 27

Utskilt fra Øver-Øgarden i 1942, og i 1944 solgt til Karl Johan Jansson for 1.200 kroner.¹³⁰ Han bygde en liten hytte på parsellen. I 1968 ble eiendommen overtatt av Per Øistein Jansson (f. 1925) fra Bekkestua i Bærum.

I 2000 ble Milada Sedlar (opprinnelig fra Tsjekkia) ny eier. Hun satt med Solbakken et knapt år, og solgte i 2001 eiendommen til Heidi Øverby Olsen (f. 1975) og Ronny Hermansen (f. 1977). De satt som eiere i tre år, og bor i dag ved Øverby – se gnr. 233/52 Utstranda 190b.

Siden 2004 har Kari Kjølstad (f. 1952) fra Tyrstrand vært eier av Solbakken. Hun er økonom/selvstendig næringsdrivende, og har én datter, Guro Dorthea Kjølstad (f. 1981). Guro Dorthea er bosatt på Lambertseter i Oslo og har én datter, Ida Sofie (f. 2005).

Eiendommen er på 2 dekar. Hytte/hovedhus (bygd tidlig i 1940-årene, siden påbygd flere ganger, seinest 2007), garasje og to små vedskjul.

FESTETOMT I UNDER NEDRE NES – NEDRE NESVEI 9

Festekontrakt utstedt i 1964 til Johan Sundvoll på tomt i 99 år mot årlig leie 120 kroner. Johan Sundvoll (1916–1994) fra Grindvoll på Hadeland var snekker, og de siste yrkesaktive årene vaktmester ved Hole sykehjem. Han var gift med Inger Johanne Snadden (Nilsen) (f. 1920) fra Snadden i Norderhov. Hun arbeidet ved en industribedrift i Sandvika i mange år, og var en kort periode kokke ved Hole sykehjem før hun var hjemmehjelp i Hole kommune i 10 år. Inger Johanne og Johan Sundvoll fikk én sønn, Rolf (f. 1942), som i dag er bosatt i

129 Kari Kjos Staal bor i dag på Tyrstrand.

130 Inkludert en tilleggsparcell Solbakken 2 (bnr. 102).

Hønefoss. Fra tidligere ekteskap med Astrid Johnsrud (Severinsen) fra Busund har han to sønner:

* Svend-Erik (f. 1966), bosatt i Åsbygda, samboer med Tone Britt Eriksen fra Røyse, én datter Hilde-Cathrin (f. 2003). Fra tidligere ekteskap med Elin Jørgensen fra Røyse har han én datter, Siw-Jeanett (f. 1992).

* John-Egil (f. 1967), bosatt i Haug, g.m. Kjersti Solenby Hansen fra Hønefoss, to sønner: John-André (f. 1995) og Jørgen (f. 2000).

Rolf Sundvoll har også en datter:

* Hanne (f. 1973), bosatt i Haug, to barn fra tidligere ekteskap: Anne Marte (f. 1998) og Anders (f. 2001).

I 1983 ble festekontrakten overdratt til Øystein Henriksen, som samtidig kjøpte eneboligen på parsellen for 515.000 kroner.

Øystein Henriksen (f. 1949) fra Nordviktangen i Hole er souschef ved Hotel Continental i Oslo. Han er gift med Gudrun Elise Henriksen f. Nymoen (f. 1945) fra Julussdalen i Hedmark, som arbeider ved Garntangen kiosk og gatekjøkken. De har én sønn Espen (f. 1981), som er kokk ved ISS Facility Service AS. Han er bosatt på Kløfta, og gift med Monica Gulbrandsen (f. 1974) fra Bøler, som arbeider ved Oslo Politidistrikt. De har én datter Juna (f. 2009), og Monica har fra tidligere to barn: Ruben (f. 1994) og Tuva (f. 1999).

Festetomta er på 1,1 dekar. Enebolig (bygd 1963) og hytte (1990, stod tidligere ved Veikroa på Øverby).



Sønsterud GNR. 237 (58)

*Sønsterud gård ligger i lia mellom E16 og Holsfjorden. Bildet er tatt høsten 2008.
© Fotograf Siri Berrefjord*

Sønsterud ligger lengst sør på Utstranda, sønnafor Nes, i skoglia mellom Krokskogen og Holsfjorden. Gården grenser i nord mot Nes, i øst mot Krokskogen, i sør mot Fjulsrud og i vest mot fjorden.

STEINALDERFUNN

Det er gjort en rekke steinalderfunn på Sønsterud, blant annet av en skafthulløks, datert til mellom år 2000 og 3000 f. Kr. Funnstedet er ikke kjent. Steinøkse ble registrert ved Oldsaksamlingen i 1959. Den er 21 cm lang, 7,4 cm bred og 5 cm tykk, prikkhugget og slipt i eggen. I 1880 ble det registrert en 19 cm lang flintdolke, som var funnet rundt 1851 i en røys på gården (gave fra ukjent giver). I tillegg har Martin G. Sætrang, som var forpakter her fra 1930 til 1956, funnet banestykket av en 122,3 cm lang steinhakke av mørk skifrig bergart, som var avbrutt i skafthullet. Denne ble registrert ved Oldsaksamlingen i 1933–34 sammen med en pyramideformet flekkeblokk av blåhvit flint. De to siste funnene ble gjort i en åker på gården, på to forskjellige steder.* Rundt 1890 ble det funnet en slipestein av sandstein ved Gulbrandsbråtan. Slipesteinen var firkantet, 14 cm lang og kun slitt på den ene breidsiden.

* Notater fra gjennomgang av Oldsaksamlingens arkiv, samt ØK-registrering 1968. Flintdolke C10237, steinhakke C25974a og flekkeblokk C25974b.

Gårdsnavnet betyr *den sørligste rydningen*. Sønsterud ble trolig ryddet i høymiddelalderen (1050–1350), da folketallet i Norge økte og det ble behov for mer korn til mat.¹ Gården ble liggende øde etter Svartedauen 1349–50, og ble ikke ryddet igjen før etter 1600.

Sønsterud ødegård er nevnt første gang i futeregnskapet 1613–14. Da var gården «nylig ryddet og skyldsatt». Skylda var 10 lispund byggmel, og den tilhørte kongen (kronogods). Brukeren het KOLBJØRN SØRENSEN, som også brukte nabogården Fjulsrud.²

Fra 1621 het brukeren av Sønsterud LARS OLSEN, og han satt også på gården i 1624 (da Kolbjørn Sørensen satt på Fjulsrud). I 1630 var Lars Olsen død, og LEVOR SYVERSEN SØNSTERUD overtok som bruker. I 1647 var Sønsterud fortsatt tilhørende kongen, og skylda var den samme: et halvt skip-pund (dvs. 10 lispund).

Ved skjøte av 18. desember 1649 solgte futen (på kongens vegne) gården til HANS EGGERTSEN STOCKFLETH, fogd i Buskerud fra 1636 til 1641, borgermester i Christiania og Bragernes og en betydelig trelasthandler og sagbrukseier.

1 Harsson (1992 og 1995). Dagens skrivemåte av navnet ble brukt allerede i 1617. Andre skrivemåter av navnet er Sundsterudt (1647), Sundsteru (1657) og Synsterud (1661). Navnet Sønsterud kan også ses i sammenheng med Nørsterud (den nordligste rydningen) under nabogården Nes. Sønsterud lå sønnafor, og Nørsterud lå nordafor. I dag er det usikkert hvor bruket Nørsterud lå, men rimeligvis lå det i nærheten av Kløvvikbråten – se kapitlet om Nes.

2 E.F. Halvorsens ekserpter, Halvorsen (1954) s. 10 og Halvorsen (1960) s. 15.



En pyramideformet flekkeblokk av blåhvit flint fra steinalderen, funnet i en åker på Sønsterud og registrert ved Oldsaksamlingen i 1933–34.

© Universitetets kulturhistoriske museer

GRAVRØYSER

I bratthenget mot Holsfjorden, cirka 350 meter sør for gårdstunet på Sønsterud og ikke langt fra veien mellom gården og brygga, ligger en samling med fire steinrøys, hvorav flere «godt kan være gravanlegg». Røysene ligger i nærheten av gamle (nå gjengrodde og tilplantede) åkre, og i to av dem er det rester etter mur. Den største røysa er 40 m lang og 8 m bred, mens én er en rundrøys, 4 m i diameter og 1 m høy. Et annet felt med fem-seks runde og avlange hauger, beliggende mellom 50 og 75 meter sør for gårdstunet, er kategorisert som «ikke fornminner». I Oldsaksamlingens registreringer er det likevel anført at haugene «... kan være gravhauger».*

* Oldsaksamlingens ØK-registrering 1968.

Sønsterud gårdsvald ligger mellom Fjulsrud og Nes.
ProKart AS



Tidlig på 1700-tallet var Sønsterud blitt kirkegods, og be- nefisert Heggen prestebord (det var sognepresten i Modum som stod for bygselen og hadde inntektene). Gårdens skyld var fortsatt ½ skippund (10 lispund).

Levor Sønsterud satt på gården også i 1664 og 1666,³ og i 1672 ble han nevnt på bygdetinget blant de mange bøndene som skyldte skatt fra foregående år. I 1678 vitnet han i en rettssak om seterretten på «Flagseter» (Finneflaksetra), og for- talte da at han kom som bruker til Sønsterud for «halvtreds- sin- tjuft» (femti) år siden. I 1679–80 var Levor Sønsterud én av flere Hole-bønder som ble stevnet for å ha hogd tømmer som var mindre enn kongens skogreglement tillot.

Fra sist i 1680-årene var HAAGEN SØNSTERUD bygselmann på Sønsterud. Han satt der i hvert fall fra 1688, da han under- skrev et dokument for Oluf Næss. I 1699 utstyrte han en sol- dat, Ole Torgersen Øverby, sammen med sju andre brukere på østsida av fjorden samt Fekjær. Haagen var bruker av Sønsterud så seint som i 1708. Han ble etterfulgt av svigersøn- nen ALV PEDERSEN, som kom fra Nordre Sørum i Steinsfjerdingen. Han fikk bygselseddel på gården i 1720.

3 I prestemanntallene 1664 og 1666 er Levor Sønsteruds alder oppgitt til hen- holdsvi 52 og 77 år! I 1664 er også nevnt Anders Tollevsen, som i 1666 var husmann eller dreng på Svarstad (46 år gammel).

I 1723 sådde han 1 t. blandkorn og 3 t. havre. Årlig høyavling var 8 lass, og på gården var det 1 hest, 4 storfe, 3 sauer og 4 geiter. Jordveien bestod av sandjord, og gården hadde én husmann som sådde 1 kv. havre.⁴

Alf Pedersen Sønsterud giftet seg i 1721 i Sylling kirke med SISSEL HAAGENS DATTER SØNSTERUD, og vi kjenner seks av deres barn: Peder (f. 1721), Haagen (f. 1724), Siri (f. 1728), Abraham (f. 1732), Ambjør (f. 1735) og Johannes (f. 1740). Ingen av dem kom til å etterfølge faren som leilending på gården.⁵

Fra 1741 var REIER ANDERSEN LUND (ca. 1686–1760) bruker av Sønsterud. Han kom trolig fra Røyken, og var gift med JØRAN SØRENS DATTER (ca. 1683–1746). Vi kjenner seks av deres barn:

* Ingeborg (d. 1741), g. 1734 m. Jakob Gulbrandsen Bjerke (1705–1767) på Østre Bjørke i Steinsfjeringen, minst fem barn (hvorav fire døde som små): Hans (f. 1735), Ingeborg (f. 1737), Gulbrand (f. 1738), Gulbrand (f. 1739) og Hans (f. og d. 1741). Jakob Gulbrandsen giftet seg igjen med Kari Pedersdatter, og fikk minst sju barn med henne – se bind 2 s. 173.

* Kari (ca. 1708–1774), g. 1735 m. Johannes Taraldsen Hurum (1704–1767) på Øver-Nigarden Hårum i Steinsfjeringen, ni barn: Anders (f. 1736), Maria (1738–1739), Maria (1739–1740), Søren (f. 1742), Ingeborg (f. 1744), Tarald (f. 1746, seinere bruker av Sønsterud), Ole (f. 1748), Jørgen (f. 1751) og Johannes (f. 1757) – se bind 2 s. 289–290.

* Gulbrand (ca. 1712–1770), seinere husmann i Skjellegarden under Sønsterud, g.m. Ingeborg Paulsdatter, åtte barn: Ingeborg, Jøran, Ole, Lars, Anna, Inger, Anders og Gulbrand – se husmannsplassen Skjellegarden.

* Anders (1719–1790), fra 1754 eier av Hungerholt i Steinsfjeringen, g.m. Mari Nilsdatter Hurum (1725–1773) fra Oppigarden Hårum, fire barn: Sørine (f. 1742), Jøran (f. 1746), Nils (f. 1752) og Nils (f. 1757) – se bind 2 s. 275–276.

* Sørina (1724–1725), d. åtte måneder gammel.

* Søren (1727–1792), seinere bruker av Sønsterud, g.m. Anne Andersdatter Pilterud, én datter Anna – se nedenfor.

Jøran Sørensdatter døde i 1746, 63 år gammel, og det ble avholdt skifte. Boets bruttoverdi var 64 riksdaler 3 ort, men da gjelda var like stor, ble det ikke noe til fordeling på arvingene.

Fra 1750 fikk yngste sønn, Søren, bygselseddel på halve gården som han var bruker av, samtidig som faren brukte den andre halvparten.

4 Kv. = kvarter = en kvart tønne.

5 Lagesen I, s. 216.

KVERNBRUK

Det har stått en kvern i Sønsterud-elva, i Kvernjuvet cirka 600 meter sørøst for tunet på gården. Her renner en bekk fra Sønsterudåsen sammen med Sønsterudelva. Da Egil With (f. 1898) var gutt, lå det en gammel kvernstein i elva her. I 1670-årene var det kverner under seks gårder i Hole: Fægri, Skjærdalen, Pjåkerud, Mo, Nes og Sønsterud.* Ifølge den gamle husmannen Iver Gunbjørnsen Skjellegård (f. 1852) hadde Sønsterud gård egen mølle med dam i Krokstjern. I 1936 fortalte Jørgen Vefsrud på Sollihøgda at «... inne på skogen – i gården Gjesvolds stykke – hadde man til kvernen i Sønsterud en dam. Dammen var bygget foran en liten myr, som ennå heter Myrdamsmyra. Av damstokkene finnes ennå rester i myra».**

* Ifølge kvernskattregnskapet (Ropeid I s. 317). De tre førstnevnte kvernbrukene lå i Vestre Hole (Tyrstrand).

** V.V.: Hendt og hørt på Ringerikschaußen (Ringerikes Blad 7. juni 1941), og Bygdemøller (Ringerikes Blad 12. februar 1936).

Reier Andersen giftet seg igjen med INGEBOG JAKOBSDATTER (ca. 1693–1777), enke etter Anders Jonsen Pilterud (ca. 1681–1745) på Modum. Fra dette ekteskapet kjenner vi ingen barn. Ingeborg hadde minst fem barn i sitt første ekteskap: Anne (f. ca. 1718, g.m. Søren Reiersen Sønsterud – se nedenfor), Jakob (1723–1801, seinere Fuglerud i Lier), Jon (f. 1726), Ole (f. 1730) og Oline (f. 1738).⁶

Reier Andersen døde i 1760 og det ble avholdt skifte, hvor etter sønnen Søren Reiersen overtok bygselen av hele gården, med bygselseddel fra sogneprest Simen Bendiche i Modum. Boets nettoverdi var i underkant av 62 riksdaler.

SØREN REIERSEN SØNSTERUD (1727–1792) var gift med ANNE ANDERSDATTER PILTERUD (ca. 1718–1793). De fikk én datter Anna (1755–1756), som døde fem uker gammel.

I 1762 satt Anne Andersdatter og Søren Reiersen på Sønsterud med en tjenestejente, Gubiør Olsdatter, to nevøer av husbonden: Tarald Johannesen (seinere bruker av gården) og Ole Gulbrandsen (fra Skjellegarden) samt Ingeborg Jakobsdatter (enke etter husbondens far, Reier Andersen) og dennes datter fra første ekteskap, Oline Andersdatter. Under gården var det én husmannplass (Skjellegarden), hvor husbondens bror Gulbrand var husmann.

I 1770 overlot Søren Reiersen bruken av halve gården til sin søstersønn Tarald Johannesen Hurum, som da fikk bygselseddel fra sogneprest Bendiche. Noen år seinere overtok han som bruker av hele Sønsterud (i hvert fall fra 1792, da han fikk bygselseddel av sogneprest Christian Teilmann).

TARALD JOHANNESSEN SØNSTERUD (1746–1807) var fra Øver-Nigarden Hårum i Steinsfjeringen, og giftet seg i 1774 med ANNE JAKOBSDATTER (1751–1803) fra Fuglerud i Lier.⁷ De fikk sju barn (hvorav fem nådde voksen alder):

* Johannes (1774–1838), bruker av Sønsterud fra 1803 (selveier fra 1826), g.m. Lisbeth Mikkelsdatter Ullern, åtte barn – se nedenfor.

* Kari (f. og d. 1776).

* Kari (f. 1777), g.1 i 1797 m. Elling Syversen Hurum (1767–1809) på Øvre Selte i Steinsfjeringen, minst seks barn: Marte (f. 1798), Anne (f. 1799), Marie (f. 1802), Tolline (f. 1803), Syver (f. 1804) og

6 Slektopplysninger fra Astrid Natvig, Lier og Ole Yttri, Røyse.

7 Anne Jakobsdatter var datter av Jakob Andersen (f. 1723, fra Pilterud på Øst-Modum) og Ragnhild Bentsdatter på Fuglerud i Lier. Jakob Andersens far var Anders Jonsen Pilterud. Dermed kom det et ektepar på Sønsterud der mannen var barnebarn av Reier Sønsterud, og kona var barnebarn av Ingeborg Jakobsdatter, akkurat som det ville blitt om Søren og Anne hadde fått barn som vokste opp. Det virker som ekteskapet var planlagt. (Etter Ole Yttri.)

Kirstine (f. 1807). Kari g.2 m. Peder Andersen Øderaa (Selte), minst tre barn: Helene (f. 1813), Anders (f. 1815) og Anders (f. 1820) – se bind 2 s. 614–615.

* Ragne (1779–1843), g.1 i 1802 m. Jørgen Gulbrandsen Bjerke (1777–1817), seinere eier av Lille Rytteraker, Vestre Fjeld og Berget, minst sju barn: Gunnor (f. 1802), Gulbrand (f. 1805, d. som barn), Anne (1808–1825, d. 18 år gammel), Gulbrand (f. 1811), Gunhild (f. 1813, tvilling), Ingeborg (f. 1813, tvilling), og Tarald (f. 1814, fra 1843 eier av Øverjordet, g.m. Karen Nilsdatter Øverjordet, fem barn, utvandret til Amerika i 1870) – se bind 1 s. 173 og 334–335, og omtale av gnr. 234/2 Berget i bind 5. Ragne g.2 i 1819 m. Gulbrand Hansen Fjeld (1793–1858) i Nordigarden Fjeld, to barn: Dorthea (f. 1821, g.m. Ole Pedersen Rudsødegård, åtte barn), og Anders (f. 1824, fra 1859 eier av Nordigarden Fjeld, g.m. Marte Pedersdatter Rudsødegård, fem barn) – se bind 4 s. 711–713 og 730.

* Maria (1783–1867), g. 1816 m. Ole Hansen Korsrud (1790–1865) fra Lier, seinere husmann under Løken, og i Skauenga under Rytteraker, vi kjenner fire av deres barn: Ingeborg (1813–1865, ugift, fikk i 1833 en datter Grethe med ungkar Martin Hansen Moe – se gnr. 233/6 Bergli), Hans (f. 1817, seinere til Sjøstad i Lier), Anne (f. 1822, g.m. Hans Hansen Fekjær f. 1820, to barn: Hans Andreas f. 1845 og Ole f. 1848 – se gnr. 233/2 Sørbråten) og Tarald (1826–1902, g. 1827 med Eli Jørgensdatter fra Høglaupet, fire barn: Marie f. 1851 Olava f. 1854, Hanna f. 1862 og Jørgen f. 1869 – se gnr. 232/3 Rørvikberget).

* Ingeborg (1786–1787), d. 1 år gammel.

* Ingeborg (1788–1809), ugift. I skiftet etter henne i 1809 var boets nettoverdi 51 riksdaler.

I 1801 satt Anne Jakobsdatter (50) og Tarald Johannesen (54) på gården med fire av sine barn: Johannes (26), Ragne (21), Maria (17) og Ingeborg (15) samt et pleiebarn, Marte Ellingsdatter (3). De hadde én tjenestekar, Ole Hansen (25, vervet soldat), som var nevø av husmora på gården, Anne Jakobsdatter. Han var sønn av Annes bror, Hans Jakobsen og Mari Steffensdatter, husmannsfolk under Nordre Røyne i Lier.⁸

Tarald Johannesen var bruker av Sønsterud til 1803. Da døde Anne Jakobsdatter, og Tarald overlot gården til sønnen Johannes og gikk over på livøre. I skiftet etter Anne ble boets bruttoverdi beregnet til 196 riksdaler, men da gjelda var på 211 riksdaler, var boet fallitt.



Den gamle Sønsterud-brua på Chausséen.

8 Etter Ole Yttri.

JOHANNES TARALDSEN SØNSTERUD (1774–1838) giftet seg i 1802 med LISBETH MIKKELSDATTER ULLERN (f. 1774) fra Nedre Ullern på Røyse. De fikk ni barn, hvorav sju nådde voksen alder («alle gifte og de fleste bosatt i Hole»):⁹

* Anne Maria (f. 1803).

* Søren (1805–1885), fra 1844 eier av Blom i Sundvollen, g.m. Inger Eriksdatter Kroksund (1811–1882), ni barn: Erik (f. 1832), Johannes (f. 1834), Lovise (f. 1837), udøpt guttebarn (f. og d. 1840), Hans (f. 1845), Marta (f. 1848), Anders (f. 1851), Karen Marie (f. 1855, d. som barn) og Karen Marie (f. 1858) – se gnr. 236/7 Sundvollen (Blom).

* Gulbrand (f. 1806), eier av Sønsterud fra 1844, g.m. Marie Olsdatter Gulsrud fra Modum, minst fem barn – se nedenfor.

* Tarald (f. 1808), d. som barn.

* Marte (1810–1893), g.m. Hans Christensen Ullern (1792–1870) på Øvre Ullern (hans 2. ekteskap), ni barn: Anders (f. 1832), Johannes (f. 1835, tvilling), Marie (f. 1835, tvilling), Johannes (f. 1838, tvilling), Marie (f. 1838, tvilling), Lise (f. 1840), Christopher (f. 1843), Mathea (f. 1846) og Martin (f. 1849) – se bind 4 s. 42–44.¹⁰

* Kari (f. 1812), g.m. enkemann Christoffer Christensen Ullern (f. 1806) fra Øvre Ullern, som var innerst på Sønsterud, minst én sønn Johan (f. 1850).

* Maren (1815–1903), g. 1839 m. Even Hansen (1817–1889), husmann på Høymyr ved Sollihøgda, minst fem barn: Johannes (f. 1841), Hans (f. 1844), Elise (f. 1847), Thorvald (f. 1849) og Kristian (f. 1857) – se bind 1 s. 76, og omtale av husmannsplassen Nordland under Fjulsrud i bind 5.

* Jørgine (f. 1817), g.m. Iver Madsen Ullern (1811–1895) fra Ullerntangen, seinere husmann under Stadum og (fra 1848) i Trøgslø ved Sundvollen. Vi kjenner seks av deres barn: Maren Johanne (f. 1844), Torvald (f. 1845), Lovise (f. 1848), Anne (f. 1850), Torvald (f. 1855) og Gustav (f. 1858) – se husmannsplassen Trøgslø.

* Inger Marie (f. 1821).

Ved skjøte av 1. september 1826 ble Johannes Taraldsen eier av Sønsterud. Kjøpesummen var 900 spesidaler, hvorav 300 spesidaler var kornrente som ble påheftet gården, mens det for de resterende 600 spesidaler ble utstedt pantobligasjon til Opplysningsvesenets fond.

9 Sitat fra Lagesen (1927). I 1802 ble Johannes Taraldsen Sønsterud utlagt som barnefar til Marte Svendsdatter Pommerns sønn, Erik. Johannes var da soldat i «Rognebyes Compagnie». Før hun giftet seg, fikk Lisbeth MikkelSDatter i 1798 en datter Anne med Anders Sørensen Hurum (f. 1767, eier av Store Svarstad 1792–98) – se bind 2 s. 345, og bind 4 s. 282 og 710.

10 Marte tilbrakte sine siste leveår på Fjulsrud (Skaret) og døde der i 1893. Lagesen skriver i Ringerikske slekter I s. 217 at det var Anne Marie som var gift med Hans Christensen Ullern (ikke riktig).

I 1830-årene pantsatte Johannes gården til handelsfirmaet Søberg & Lange i Drammen, og fikk vanskeligheter med å overholde sine forpliktelser. Han døde i 1838, og ved auksjon i hans dødsbo ble gården - ved auksjonsskjøte av 20. april 1841 - solgt til SØBERG & LANGE for 455 spesidaler 109 skilling. Firmaet satt som eier til 1844, da gården ble solgt til Gulbrand Johannesen, yngste sønn av den forrige eieren, for 1.385 spesidaler.

GULBRAND JOHANNESSEN SØNSTERUD (f. 1806) var gift med MARIE OLSDATTER GULSRUD (1802–1879) fra Modum. Vi kjenner fem av deres barn: Maren Oline (f. 1835), Lise (f. 1838, g.m. Gulbrand Olsen Vefsrud f. 1836, to barn: Jørgen f. 1864 og Hans Gunerius f. 1877), Kristoffer (f. 1840), Anne Jørgine (f. 1845) og Thomas (f. 1847). Gulbrand Johannesen satt som eier til 1850, da han igjen måtte avstå gården til Søberg & Lange (for 1.300 spesidaler). Men han ble boende. 22. september 1852 ble det tillyst auksjon hos Gudbrand Johannesen på Sønsterud, over «3de Heste, 1 Jernplaug og 1 stor Gryde, udpantet for indestaaende Kornrente og Landskyld».¹¹

Våren 1854 kjøpte Gulbrand Johannesen Sønsterud gården tilbake for 1.300 spesidaler, men et halvt år seinere, ved kjøpe av 11. oktober 1854, solgte han den til kaptein Hans Jakob Rye for 3.100 spesidaler og flyttet med sin familie til Fure på Modum.

HANS JAKOB RYE (f. 1816 i Christiania) var sønn av assessor i Høyesterett, seinere byskriver i Christiania Johan Henrik Rye og hustru Jacobine Ulrika f. Alstrup. Han giftet seg på Eidsvoll i 1858 med HANNA HERMANA BALTHAZAR (1841–1867) fra Vågå, og de fikk fire barn.

Hans Jakob Rye var med som frivillig på dansk side i krigen i Slesvig-Holstein i 1848–50, og ble seinere oberstløytnant og sjef for Valdres bataljon. I mange år var han i veibyggings tjeneste, bl.a. under bygging av «chausséen» langs Utstranda til Skaret og videre til Lier og Bærum i 1850-årene. Han bodde en periode på Sønsterud og drev gården, men flyttet seinere og overlot driften til en agronom.



Den gamle hovedbygningen på Sønsterud ble bygd rundt 1870. Bildet er trolig tatt tidlig i 1870-årene. Personene på bildet er ukjente. Bygningen brant cirka 1925.

BYGDE «CHAUSSÉEN»

Oberstløytnant Hans Jakob Rye var sjef for bygging av «chausséen» fra Sundvollen til Enger i Lier, anlagt 1849–54. «En høstdag under dette veiarbeidet visste Rye om at der skulle bli total solformørkelse, og for å hindre at noen som helst panikk opstod kunngjorde han at alle arbeidere skulle møte ved den store stenen ved Gubbrandsbråtan et visst klokkeslett, og alle møtte. Med klokka i hånden stod Rye på stenen og sa: Om noen minutter vil solen bli formørket, men dere må ikke bli redd for det. Han forklarte om solen og månen samt jorden, vår egen klode, og fortalte om jordens krets. Stenen ved Gubbrandsbråtan kalles ennu i dag Prekestolen».*

* V.V.: Hendt og hørt på Ringeriksveien, avisartikkel av 25. juni 1941 (kopi i Hole bygdearkiv).

11 Annonse i Ringeriges Ugeblad september 1852.

Høyonn på Stalljordet på Sønsterud i 1916.



I 1865 satt agronom Ole Nilsen (22) på Sønsterud med to tjenestefolk: Marie Borgersdatter (30, f. i Norderhov) og Torer Andersen (29). De hadde 2 hester og 3 storfe, og årlig utsæd var 2 ½ t. bygg og 15 t. poteter. Ole Nilsen var sønn av husmann Nils Johannessen og hustru Marte Hansdatter i Øvre Faltinrud under Søndre By – se bind 3 s. 244.

I 1865 var det fire husmannsplasser under gården: Gulbrandsbråtan, Østbråtan, Bjerkerøa og Skjellegarden.

I 1872 ble gårdens skog utskilt (løpenr. 178b) og solgt til Johan Nilsen Fjeldstad for 2.000 spesidaler. Gårdens eier (løpenr. 178a) beholdt Sønsterudsetra med seterløkke, og ved salget ble gården «og dens Pladse» forbeholdt hugstrett, rett til brenneved og gjerdefang. I den del av Sønsterudelva som gikk gjennom skogen, ble det ikke tillatt «byggningsforetagender» til skade for vannføringa, og sagflis måtte ikke slippes i elva.

I 1874 solgte Rye gården til stasjonsmester M. HAGBERG for ukjent kjøpesum. Den nye eieren lånte 1.300 spesidaler av «Enkekassen» mot pant i Sønsterud. I årene som fulgte hadde gården flere eiere. I 1880 kjøpte LORENTS SKAR den for 14.500 kroner, men han kom i økonomisk uføre og i 1884 ble løytnant B.H. KJELSTRUP ny eier. Auksjonsskjøte ble utstedt 14. januar 1885 og kjøpesummen var 9.500 kroner.

Ved skjøte av 11. desember 1886 solgte Kjelstrup gården til byggmester CHRISTOPHER FREDRIK BØHME i Oslo for 11.000 kroner.

Da utskiftinga over innmarka til nabogården Nes begynte samme år, ble Sønsteruds eier representert av de to husmenene Erik Eriksen og Gunbjørn Ibsen samt den tidligere bestyreren av gården, Anders Hansen (seinere i Kløvvika).

Etter byggmester Bøhmes død ble det avholdt skifte, hvor etter to av hans sønner, Karl Ludvig og Edvard Christopher, overtok Sønsterud ved skjøte av 30. juni 1899 for 30.200 kroner.

I 1898 ble en hyttetomt på Krokskogen (bnr. 5 Godheim av skyld 7 øre) utskilt og solgt til Otto Chr. Bøhme for 100 kroner.

I 1900 bodde KARL LUDVIG BØHME (f. 1853 i Kristiania) og EDVARD CHRISTOPHER BØHME (f. 1859 i Kristiania) på gården, og begge ble i folketellinga titulert som «gårdbruker og kapitalist». De var bosatt i hovedbygningen med husjomfru Gunda Thorstensen (f. 1868 i Spydeberg i Smålenene) og stuepike Sofie Bjørnstad (f. 1880 i Norderhov). I drengestua på gården bodde gårdsbestyrer Martin Olsen (1848–1916, f. i Bærum) med hustru Johanne Martinsdatter (f. 1855 i Enebakk) og to sønner: Karl (f. 1887) og Einar (f. 1892 i Bærum). Vi kjenner ytterligere én sønn, Oskar Martinus (f. 1846), som reiste til Amerika (og ble gift med Gunda Sund). Johanne Martinsdatter (f. 1855) var fra Niskinn på Krokskogen – se gnr. 180/6 Niskinn (som husmannsplass) og gnr. 236/17 Brohaug (236/28 Solvang).

Ved skjøte av 15. mai 1909 solgte Edvard og Karl Ludvig Bøhme gården til Louis With for 23.000 kroner, hvorav 15.000 kroner var lån fra selger til kjøper mot pant i eiendommen.

LOUIS NICOLAY WITH (1861–1917) fra Drammen var gift med LINA KRISTINE TØRP (1866–1942) fra Nordfjord. De fikk 10 barn:

* Eva (1893–1976), bosatt i Oslo, g.m. Fredrik Ramm,¹² tre barn: Louis Nicolay (1918–2008, g.m. Helga Oppegaard 1923–2007, fire barn: Ellen Margrethe f. 1947, Fredrik f. 1949, Ester Kristine f. 1954 og Mogens f. 1960), Fredrik (f. 1922, g.m. Constance Ihlen, tre barn: Anne Regine f. 1949, Preben f. 1951 og Nils f. 1958), og Harald (1927–1997, g.m. Sonja Gulbrandson, én datter Kristin f. 1957).

* Finn (1895–96).

* Anine Helene (1896–1991), bosatt i Oslo, g.1 m. Carl Huitfeldt, to sønner: Tønne (1925–2007, g.m. Elly Holter Sørensen, tre barn: Iver f. 1953, Henrik f. 1955 og Erik f. 1957), og Claus (1927–1998, g.m. Johanne Spjeldnæs, tre barn: Carl f. 1956, Birgitte f. 1959 og Camilla f. 1967). Anine Helene g.2 m. Einar Walstad (ingen barn).

* Egil (1898–1996), eier av Sønsterud fra 1933 sammen med broren Bror, g.m. Gunvor Gaarder (1900–1983), to sønner: Ole (f. 1926) og Morten (f. 1929) – se nedenfor.

12 Fredrik Ramm var journalist, og han var med i luftskipet «Norge» med Nobile og Amundsen over Nordpolen i 1926.

Familiebilde på trappa i Sønsterud cirka 1912. Bak fra venstre: Fredrik Christian With jr. (Louis Nicolays far), ukjent, Louis Nicolay With (sittende), Lina Kristine With, Johanne Marie Torp (Linas søster), Helene Anine With (Louis Nicolays søster, med hatt) og Hans With (på gelenderet). Sittende på øverste trappetrinn, fra venstre: en barnepike (navn ukjent), Nanna With, Anine With, Bror With, Egil With, og Alf Torp (Linas nevø, sønn av hennes bror Alf Torp). Foran sitter Astrid With.



Fra Sønsterud cirka 1912. Fra venstre: Louis Nicolay With, Lina Chrstine With f. Torp, Louis Nicolays far Fredrik Christian With jr., Bror With og Astrid With.



Lina Kristine og Louis Nicolay With med en ørret på 12 kilo, som sistnevnte hadde tatt på dorg i Holsfjorden. Bildet er fra 1913–14.



* Bror (1900–1986), bosatt i Oslo, eier av Sønsterud fra 1933 sammen med broren Egil, g.m. Else Marie Westblad fra Oslo, én datter Line Charlotte (f. 1956), eier av halve Sønsterud 1974–89, g.m. Michael Konûpek fra Tsjekkia, to barn: Gabriel (f. 1995) og Anna (f. 1997).

* Nanna (1901–1989), bosatt på Tanum i Bærum, g.m. Andreas Wessel, fire barn: Andreas (f. 1929, g.1 m. Anne Cathrine Mathiesen, fem barn: Andreas f. 1958, Tinken f. 1960, Cathrine f. 1962, Erich f. 1966 og Pernille f. 1968. Andreas g.2 m. Gro Pedersen, ingen barn), Christopher (f. 1932, g.m. Heidi Hendrick 1941–2004, to barn: Jack f. 1963 og Georg f. 1964. Christopher har også en datter, Christine Hauck f. 1959), Henrik (f. 1938, g.m. Kjersti Paus, fire barn: Anne f. 1967, Henrikk f. 1969, Marie f. 1972 og Nanna f. 1976), og Catharina (f. 1942, g.m. Remo Caprino, to barn: Catharina f. 1974 og Mario f. 1978).

* Hans (1903–1997), bosatt på Rotnes i Nittedal, g.m. Selma Riiser-Moe, tre barn: Hans Louis (f. og d. 1936), Anine (f. 1936) og Nanna (1939–2003, g.m. Satish Soochak, én datter Neena f. 1965).

* Astrid (1905–1987), bosatt i Oslo, g.m. Hans Aasnæs, to barn: Gjertrud (f. 1937, samboer med Herman Rolfsen) og Hans Bent (f. 1938, g.m. Kari Stokke, fire barn: Bettina f. 1968, Irlind f. 1972, Carina f. 1975 og Hans Bent f. 1977).

* Signe (1907–1987) bosatt i Oslo, g.1 m. Salve Staubo,¹³ én sønn Jon Peder (f. 1941, g.m. Marieje Sarmiento, tre barn: Erik f. 1971, Peder Louis f. 1975 og Isabella f. 1977). Signe g.2 m. Georg Bull (ingen barn).

* Emilie (ukjent fødselsår).

Louis With drev agenturforretning i Oslo med import og salg av amerikansk mel. Familien bodde i «Villa Hougen» på Hoff i Oslo. De hadde bestyrer på Sønsterud og brukte gården som fritidssted.

Etter Louis Withs død i 1917 solgte Lina With samme år gården til artillerieskaptein TRYGVE GJERDRUM HYGEN fra Oslo for 60.000 kroner. Hygen bodde med sin familie i Oslo, og brukte Sønsterud i ferie og fritid. I 1929 solgte han den tidligere husmannsplassen Bjerkerøa til sitt eget selskap Sønsterud Sølvrevfarm for 10.000 kroner. Driften av sølvrevfarmen satte han bort til en bestyrer fra Nordland, men den gikk konkurs etter få år – se gnr. 237/7 Bjerkerøa.

Ved skjøte av 19. desember 1933 solgte kaptein Hygen (med samtykke fra hustru Astrid) Sønsterud til Egil og Bror With, sønner av de tidligere eierne, for 30.500 kroner.

EGIL WITH (1898–1996) fra Oslo giftet seg i 1923 med GUNVOR GAARDER (1900–1983) fra Oslo. De fikk to sønner:

* Ole (f. 1926), seinere eier av Sønsterud, g.m. Ellen Kleven (f. 1930) fra Bærum, tre barn: Christen Fredrik, Marianne og Camilla – se nedenfor.



Louis Nicolay With (1861–1917) med Store-Svarten utenfor hovedbygningen på Sønsterud cirka 1910. With arbeidet i Oslo, og da familien bodde på Sønsterud i sommermånedene, ble han hentet med hest og trille på Sandvika stasjon hver lørdag ettermiddag, og kjørt tilbake grytidlig mandag morgen.



Egil With (16) med abortei-ner i en vik i Holsfjorden nedenfor Sønsterud i 1914.

13 Salve Staubo var informasjonssjef i Milorg under krigen.

ROTTEFELLA

Bror With var en teknisk begavelse. I midten av 1920-årene konstruerte han, ved hjelp av noen beslag og den lange bøylen i et sykkelsete, en skibinding som seinere ble kjent under navnet Rottefella. Den fikk sitt gjennombrudd i OL 1928 og ble en kjempesuksess, også økonomisk, for oppfinneren. Med stadige forandringer og forbedringer er Rottefella fortsatt dominerende i markedet. Under krigen organiserte Bror With bl.a. produksjon av 900 maskinpistoler av typen Stengun på forskjellige mekaniske arbeidsplasser i Oslo. Han lagde også en

type håndgranater som ble mye brukt av norske sabotører under krigen, og ble derfor i militære kretser siden kjent som «Granat-Larsen». Bror With konstruerte også fritidsbåter og lopper (hydroplan), og hans Dromedille-versjon ble et verdenspatent. Hans båter ble produsert i et stort antall rundt omkring i verden.*

* Samtale med Ole With, og avisartikkel av Per Erik Berge: Feller og diller fra «Rottefeller», i Ringerikes Blad 19. januar 2008.

Med Blakken foran kjerra på Sønsterud i 1935. Ole With (f. 1926) med tømmene, og broren Morten (f. 1930) sittende foran.



* Morten (f. 1929), bosatt i Oslo, g.m. Berit Sundt (f. 1936) fra Rygge i Østfold, to barn: Vibeke (f. 1962) og Thomas (f. 1965) – se gnr. 237/7 Bjerkerøa.

BROR WITH (1900–1985) var gift med ELSE MARIE WESTBLAD fra Oslo. De fikk én datter:

* Line Charlotte (f. 1956), eier av halve Sønsterud 1974–89, g.m. Michael Konûpek fra Tsjekkia, to barn: Gabriel (f. 1995) og Anna (f. 1997).

Det var eldste bror, Egil With, som var interessert i gårdsdrift og oppholdt seg mest på Sønsterud. Han overtok sin fars agenturforretning, og drev dette fram til krigen i kompaniskap med fetteren Einar With. Under krigen flyttet Egil With med sin familie til Sønsterud, og var med i felttoget 1940 og seinere i hjemmestyrkene. De siste krigsårene var Sønsterud en viktig base for motstandsarbeidet i Hole, og forsyningsrutene til Milorg-cellene på Krokskogen gikk i hovedsak via gården.

Etter krigen arbeidet Egil With en periode for British Security Service. Rundt 1950 etablerte han eget importfirma for våpen, og drev dette til 1984. Han var selv en god skytter, bl.a. med NM-tittel i pistolskyting.

I 1946 ble den tidligere husmannsplassen Skjellegården utskilt med 40 dekar jord (bnr. 9 av skyld 70 øre) og ved gavebrev overdratt til den tidligere husmannen Ib Skjellegård for den symboliske sum av 1 krone – se gnr. 238/9 Skjellegård.

I 1948 hadde Sønsterud 65 dekar dyrket jord (kalkholdig grusjord) og 5 dekar frukthage. På gården var det 2 hester, 6 kyr, 1 okse, 3 ungdyr, 2 griser, 2 sauer, 20 høner og 10 ender.

I 1974 ble en ideell halvpart i gården (av verdi 87.500 kroner) solgt til eierens barnebarn, LINE CHARLOTTE WITH (f. 1956), med boret for hennes foreldre Else Marie og Bror With i deres levetid. Hun eide gårdparten til 1989, da den ble solgt til hennes fetter, Ole With.

OLE WITH (f. 1926) giftet seg i 1954 med ELLEN KLEVEN (f. 1930) fra Bærum. De har tre barn:

* Christen Fredrik (f. 1956), bosatt i Asker, siden 1994 eier av en ideell halvpart av Sønsterud, fra tidligere ekteskap med Gro Føyen (f. 1961) fra Asker har han tre barn: Andrea (f. 1988), Emilie (f. 1989) og Bror (f. 1994), og fra tidligere samboerskap med Cathinka Svane fra Drammen har han én sønn, Sivert Fredrik (f. 2001).

* Marianne (f. 1957), bosatt i Kingston, Canada, g.m. Paul Martin Davis (f. 1957) fra Canada, to barn: Katrina Elisabeth (f. 1987) og Robert Martin (f. 1990).

* Camilla (f. 1960), bosatt i Oslo, g.m. Kim (Carl Gustav) Bjørnqvist (f. 1951) fra Oslo, én sønn Carl Gustav (Calle) (f. 1996).

Ole With er utdannet sivilingeniør (maskin) og arbeidet ved Norsk Sprængstofindustri 1954–61 og Christiania Portland Cementfabrik (seinere Norcem) 1961–69. I voksen alder tok han håndverksbrev som seilmakermester, og drev selvstendig seilmakeri (With Marine) fra 1970 med hjemmesyersker langs Utstranda. Ole With har vært aktiv alpinist på internasjonalt nivå og har fire NM-gull i loppekjøring (racerbåt). Ellen With har vært partner i With Marine.

I 1994 overtok Ellen og Ole Withs sønn CHRISTEN FREDRIK WITH (f. 1956) sin farfars halvpart av gården. Han er bosatt i



Dagens eierfamilie på Sønsterud, fotografert i februar 2007. Ole With (f. 1926) og hustru Ellen With (f. Kleven (f. 1930) med barnebarnet Sivert Fredrik (f. 2001) mellom seg. Bak Sivert Fredrik står Bror (f. 1994) og Calle (f. 1996). Andre rekke fra venstre: Camilla (f. 1960), Marianne (f. 1957), Katrina Elisabeth (f. 1987), Andrea (f. 1988) og Emilie (f. 1989). Bak fra venstre: Kim Bjørnqvist (f. 1951), Paul Martin Davis (f. 1957), Christen Fredrik (f. 1956) og Robert Martin (f. 1990).

« ... MIDT FOR MIG STOD EN HVIT SKIKKELSE »

«Sist jeg så spøkeri var i høst på mørkeste tiden en kveld jeg gikk fra Oslo om natten. Kommen til Sønsteruddalen blev jeg het og kald, ti midt for mig stod en hvit skikkelse. Skulde jeg snu eller fly til dals? Men så mindtes jeg et gammelt ord av en mann, om at en ser ikke mer enn en tåler – og dermed gikk jeg på. Siden fikk jeg høre at andre også har sett spøkeri på samme sted, og at der på stedet en gang skulde være drept en mann. Rasmus Måler, som gamle folk kjente, var en gang utsatt for skrømt på stedet. For å berge sig leste han Fadervår baklengs, på gresk. Rasmus kunde mangt og meget, men gresk for en bonde-mann må vel regnes for det rent utomordentlige, og Rasmus var noget for sig sjøl.»*

* V.V.: Små stubber om gamle gubber (datert avisartikkel i Hole bygdearkiv).

Asker, utdannet seilmakermester og siden 1981 innehaver av With Marine (North Sails).

Sønsterud (gnr. 237/1 av skyld mark 7,50) har i dag 27 dekar dyrket jord, 500 dekar produktiv skog og 130 dekar annen utmark.

Av bygninger på gården er et våningshus (bygd 1935–36), forpakterbolig (1882, opprinnelig bygd i sveitserstil, ombygd 1938),¹⁴ låve med stall og fjøs (ca. 1880), stabbur (ca. 1860, lå tidligere nord i gårdstunet, flyttet sist i 1930-årene), vedskjul/garasje (1936) og båthus (1937). Det gamle våningshuset i sveitserstil lå nord for forpakterboligen (omtrent der stabburet står i dag) og ble trolig bygget i oberst Ryes tid (ca. 1870). Det brant rundt 1925. Nytt våningshus ble reist lengst sør i tunet. Det var tidligere bryggerhus inne i forpakterboligen, med bryggepanne, steingolv og sluk.

Åkernavn er Storjordet, Østenga, Øvre og Nedre Schlesvig, Stalljordet, Grindåkeren, Nordjordet, Pershaugen, Sønsterudjordet, Bråtajordet, Øvre og Nedre Hagan.

Bestyrere og forpaktere

Den første bestyrer eller forpakter vi kjenner på Sønsterud, er agronom *Ole Nilsen* (f. 1844), som var bestyrer av gården i 1865. Han var husmannssønn fra Øvre Faltinrud under Søndre By.

Han ble etterfulgt av *Anders Hansen Fjulsrud* (1840–1908), yngste sønn av Hans Evensen og Kristine Engebretsdatter i Nordland under Fjulsrud. Han skal som barn ha blitt satt bort til en av Rudsødegård-gårdene ved Kroksund. Etter en tid kom han til Fjulsrud, hvor han fikk være mot å arbeide for maten. Seinere var han bestyrer av Sønsterud (i oberst Ryes eiertid), inntil han ble selveier i Kløvvika i 1874. Anders Hansen giftet seg i 1866 med Otilie Toresdatter Horn (1842–1917) fra Sylling i Lier, og de fikk 10 barn – se gnr. 236/5 Kløvvika.

I 1900 var *Martin Olsen* (f. 1848 i Bærum) og hustru *Johanne Martinsdatter* (f. 1855) bestyrerpar på Sønsterud. De ble etterfulgt av *Erik Stensbye* (f. 1857) fra Steinsfjerdings, som satt her da With-familien kom som eiere i 1909. Stensbye var bestyrer til rundt 1930, da *Martin G. Sætrang* fra Haug overtok som forpakter. Han var ugift, og satt her til 1953, da en forpakter ved navn *Bjørgen* hadde stillingen i tre år.

14 Eieren Egil With «hatet sveitserstil» (Ole With f. 1926).



Sønsterud en vinterdag i 1970-årene. I bakgrunnen Modumåsen. Holsfjorden er dekket av tåke, noe som forteller at fjorden neppe var islagt.

I 1956 overtok *Marit og Erland Erlandsen* som forpaktere. Marit Erlandsen f. Nysveen (1928–2008) og Erland Erlandsen (1920–2007) var begge fra Nes på Romerike. De giftet seg i 1951, og har én sønn, Tore (f. 1952), som er bosatt i Lier. Han er samboer med Elin Sætra, og har fra tidligere ekteskap med Kjersti Eide to barn: Torunn (f. 1982) og Marit (f. 1988).

Marit og Erland Erlandsen drev tradisjonelt gårdsbruk med dyrehold (melkeproduksjon) og korn i årene 1956–68, og satset deretter på eggproduksjon (til 1973). Seinere drev de stortilt jordbær dyrking i en 10-årsperiode. Siden 1990 har det vært rein korndrift på Sønsterud. I 1993 sluttet Marit og Erland Erlandsen som forpaktere, og jorda er siden blitt leid bort til Nils Erik Frøhaug på Røyse.

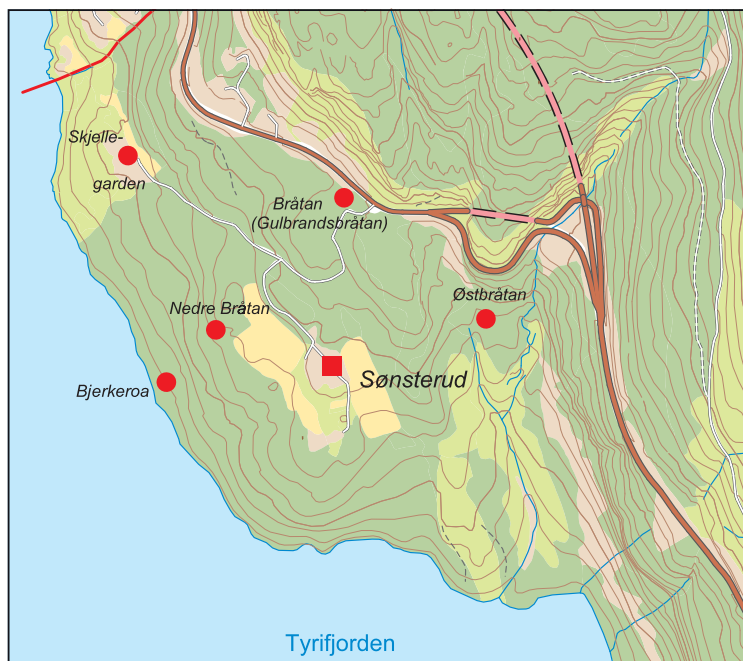
Husmannsplasser

Det har vært fem husmannsplasser under Sønsterud: Bråtan (Øvre Bråtan eller Gulbrandsbråtan), Østbråtan, Skjellegarden, Bjerkeroa og Nedre Bråtan.

I 1723 og 1762 var det én husmannsplass under Sønsterud – se Skjellegarden.

I 1801 var det ikke nevnt husmenn eller plasser under gården, men i 1820-årene var det to husmenn som betalte kirkeskatt: Knut Samuelsen (i Skjellegarden) og hans svigersønn Gulbrand Olsen Mosengen (i Gulbrandsbråtan).

Det har vært fem husmanns-
plasser under Sønsterud.
ProKart AS



Bråtan – Øvre Bråtan eller Gulbrandsbråtan

Plassen lå rett nedenfor porten hvor gårdsveien til Sønsterud tar av fra den gamle riksveien.

I 1820-årene var *Gulbrand Olsen Mosengen* (f. 1799) husmann her. Kanskje har plassen fått sitt navn etter han. Gulbrand giftet seg i 1821 med *Berte Knutsdatter Sønsterudeie* (1797–1876), datter av Dorte Hansdatter og Knut Samuelsen i Skjellegarden. Vi kjenner fem av deres barn: Ole (f. 1822), Anne Dorthea (f. 1825), Karen (f. 1827), Jørgine (f. 1830) og Torkild (f. 1834) – se bind 4 s. 542–543).

I 1849 utstedte Sønsteruds eier, Gulbrand Johannesen, byggeseddel «paa Pladsen Gulbrandsbraaten» til Erik Eriksen og kone mot bygselsum 50 spesidaler.

Erik Eriksen Bråten (1824–1913) var «uekte» sønn av Marie Eriksdatter Storøie og Erik Pedersen Udvingen (f. 1794, seinere eier av Søbråten og Berget). Han giftet seg i 1850 med *Maren Kristiansdatter Røisingeie* (1825–1891) fra Ask i Norderhov. Vi kjenner sju av deres barn,¹⁵ hvorav flere døde som små (av tæring):

15 Erik Eriksen Sønsterud ble i 1850 utlagt som far til Karine Olsdatter Moies guttebarn, Andreas.



Øvre Bråtan ligger under Bråtakollen. Her er plassen foreviget av en ukjent tegner en gang på 1800-tallet.

Husmannsplassen Øvre Bråtan (Gulbrandsbråtan) under Sønsterud cirka 1900. Det var en liten landhandel her. Storveien skimtes i lia ovenfor.

* Edvard (f. 1851), d. som barn.

* Kristian (f. 1853), g.m. Anette (Netta) Martinsdatter (f. 1858) fra Brenna i Vestre Bærum. Kristian reiste til Amerika i 1880, og kom tilbake og giftet seg med Anette i 1884.

* Anne Mathea (f. 1855), g.m. Johan Paulsen Løken (f. 1866) fra Kroksundødegården vestre, seinere eier av Elvika, Søndre Gjesval, Søndre Gile og Vangen i Steinsfjerdingen, to døtre: Maren Pauline (f. 1895) og Johanne (f. 1902) – se bind 1 s. 159 og bind 2 s. 235.

* Karen (f. 1858), fikk i 1897 en datter Olava med Hans Olaus Eriksen Frøshaug (f. 1862).

* Edvard (f. 1860), seinere til Amerika.

* Martin (f. 1862), reiste til Amerika og var der i noen år, før han kom tilbake og ble eier av Nordli i Rudsødegården fra 1893 til 1896. I 1890 ble han utlagt som barnefar til en gutt (Karl) av Grethe Johanne Johansdatter, som da var tjenestejente på By.¹⁶

* Ole (f. 1865).

I 1865 satt Erik Eriksen (40) som husmann med jord i Bråtan med hustru Maren Kristiansdatter (39) og seks barn: Kristian (13), Anne Mathea (11), Edvard (6), Martin (4),

«6 ARBEIDSDAGE AF ET FRUENTIMMER I SOMMERTIDEN»

I 1887 arbeidet Erik Eriksen i henhold til kontrakt 18 arbeidsdager og skar 4 mål skur på Sønsterud. I tillegg måtte han sørge for «6 Arbeidsdage af et Fruentimmer i Sommertiden».

¹⁶ I 1900 bodde Grethe Johanne Johansdatter på plassen Gatestua under Helgeland – se bind 1 s. 447 og bind 3 s. 617.



Gammel-Erik Bråtan (til høyre) og Louis Nicolay With i Øvre Bråtan cirka 1910.

Karen (3)¹⁷ og Ole (1). De hadde 4 storfe, og sådde ½ t. bygg, ½ t. blandkorn, ¼ t. erter og 3 t. poteter.

I 1885 kjøpte Erik Eriksen en skogparsell Høgbrænna (bnr. 4 av skyld 11 øre) av eierne av Sønsterud skog (bnr. 2). Høgbrænna lå på oversiden av riksveien, vis-a-vis Bråtan, og ble eid av Erik Eriksen til 1902 – se gnr. 238/4 Høgbrænna.

Erik Eriksen drev et lite landhandleri i Bråtan. Salget skal ha foregått gjennom en vindusluke i husmannsstua.

Maren Kristiansdatter døde i 1891. I 1900 satt Erik Eriksen som enkemann, landhandler og jordbruker i Bråtan med sønnen Andreas Eriksen (f. 1850)¹⁸ og hans familie: hustru Beate Gulbrandsdatter (f. 1853, «husgjer-ning og kreaturstel») og barna Kristian (f. 1876, dagarbeider og skogsarbeider), Annete (f. 1887), Anton (f. 1890), Wilhelm (f. 1895) og Ole (f. 1898). Andreas Eriksen og Beate Gulbrandsdatter giftet seg i 1875 (hennes far het Gulbrand Pettersen). Andreas var da husmann under Nedre Mo på Røyse. Da sønnen Wilhelm ble født i 1895, bodde de på Follum i Norderhov, og i 1910 var de husmannsfolk i Rudsødegården.¹⁹

Erik Eriksen ble på sine gamle dager helst kalt «Gamle-Erik». Da han døde i 1913, 88 år gammel, ba Sønsteruds eier Louis Nicolay With sin gårdsbestyrer, Erik Stensbye, om å brenne den gamle husmannsstua. Stensbye tok i stedet ned stua og brukte tømmeret i sin nye bolig Granli (se gnr. 237/6 Granli). Tufter etter husene i Gulbrandsbråtan er fortsatt å se.

Nedre Bråtan

Plassen lå nederst på Sønsterudjordet, i skogen like innenfor gjerdet. I dag er ingen tufter å se, men Ole With (f. 1926) husker at det stod gamle epletrær her. I 1953 fridde han til sin Ellen under ett av dem. Nedre Bråtan var ikke bosatt i 1865 eller 1900.

Østbråtan

Plassen lå under «bratta» cirka 100 m nedenfor riksveien, rett sør for Sønsterud-tunnellens søndre inngang.

I 1865 satt her «huskone» med jord og dagarbeider *Anne Karine Andersdatter* (50). Hun var enke etter husmann Ole Christensen, og bodde på plassen med tre barn: Karen (30,

¹⁷ Aldersangivelsen er feil, hun ble født i 1858.

¹⁸ Han var født utenfor ekteskap, og hans mor var Karine Olsdatter Moeie.

¹⁹ Etter Ole Yttri.

UTSKIFTING PÅ NES

Da utskiftinga over innmarka til nabogården Nes begynte i 1886, ble Sønsteruds eier representert av husmennene Erik Eriksen og Gunbjørn Ibsen samt Anders Hansen Kløvigen, bestyrer av gården fram til 1874.

ugift), Johan (17) og Oline (11) samt to barnebarn (døtre av Karen): Gina Olava Hansdatter (7) og Maren Anette Johansdatter (1).²⁰ De hadde 1 ku og 1 sau, og sådde ¼ t. bygg og 1 t. poteter.

Ole Christensen (f. 1803) var fra Utvika-eie (sønn av husmann Christen Olsen Berget og Mari Evensdatter), og giftet seg i 1836 med Anne Karine Andersdatter (f. 1814 i Bjørumeie) fra Tjernsli ved Sollihøgda (datter av Kari Olsdatter og Anders Pedersen Tjernsli). De var tidligere husmannsfolk i Nes-eie (ukjent plass), og kom til Østbråtan sist i 1840-årene. Vi kjenner sju av deres barn:

* Karen (f. 1836), g. 1876 m. Ole Gulbrandsen Mosengen (f. 1822) i Mosenga på Røyse (hans tredje ekteskap), tre barn: Hans Petter (f. 1874), Karen Lovise (f. 1878) og Ole (f. 1880) – se bind 4 s. 543–544. Før hun giftet seg, fikk Karen to døtre: Gina Olava (f. 1859, med Hans Simensen Bjørum i Bærum), og Maren Anette (f. 1865, med Johan Hansen Bjørum i Bærum).

* Maren (f. 1838), g. 1861 m. Nils Hansen Korneliusbråten (1835–1927), ni barn – se gnr. 230/2 Korneliusbråten.

* Anne (1841).

* Gunhild (1844–1918), g. 1885 m. Kasper Frediksen Lehne (1829–1901) på Sørsetra, ingen barn (se bind 4, s. 513). Gunhild fikk to barn før hun giftet seg: Hansine Olava (f. 1874) med skomaker Hans Olsen Sønsterudeie, og Jørgen (1877–1882, d. 5 år gammel av lungebetennelse) med Hans Sigvart Olsen (arbeidsmann, i 1877 bosatt i Homledal).

* Johan (f. 1849), g. 1874 m. Karen Andersdatter Storøen.

* Peder (f. 1852), i 1865 legdslem på Rytteraker, 14 år gammel (konfirmert 1867).

* Oline (f. 1855), g.m. Kristian Knutsen Tangen (f. 1859 i Norderhov), i 1900 satt de som husmannsfolk i Monsebråten på Krokskogen med fem barn og hennes mor, Anne Karine Andersdatter – se omtale av Monsebråten fra s. 842.

I 1880 døde fattiglem Rasmus Pedersen, og i kirkeboka er innført at han da holdt til i Østbråtan. Det er fortsatt tufter å se etter grunnmuren til husmannsstua her. Jordet som lå ved plassen er tilplantet med skog.

Skjellegården

Plassen ligger i lia nord for gården, mellom riksveien og fjorden, og var en god plass med stor jordvei. Forleddet i navnet er *skil* (grense). Plassen ligger på grensen mellom Sønsterud og Nes gårdsvald.²¹

²⁰ Maren Mosengen (f. 1865), seinere seterbudeie på Nedre Steinlaussetra, og bosatt i Evjua på Røyse – se bind 4 side 134.

²¹ Harsson (1995).

«... HVOR DEN VOKSTE FRA ELDGAMMELT»

«Artemisia Pontica er en art nærstående malurten, og funnet tre steder på Ringerike: I en ganske ny forhave ved Hønefoss, i den gamle haven på Klækken, og i haven på Skjellegården, en husmannsplass på Utstranden. Det interessante ved denne planten er at den etter forfatterens erfaring finnes hist og her i haver på Vestlandet og i Trøndelagen, og at den beskrives i en fortegnelse over planter i Trøndelagen ca. 1700 av Joachim Irgens som et middel mot utøi, som pynt i stuen og kirken og i gravkranser. På Skjellegården hvor den vokste fra eldgammelt, blev den nettopp anvendt som bukett- og kransgrønt.»*

* Signe Fransrud: Fra de gamle haver på Ringerike, i heftet Ringerike 1932 s. 12.

I 1723 var det én husmannsplass under Sønsterud, hvor det ble sådd 1 kv. havre. Plassen var trolig Skjellegarden. I 1762 var fortsatt Skjellegarden den eneste husmannsplassen under gården, og her satt husbondens bror Gulbrand Reiersen med hustru Ingeborg Paulsdatter. I skattemanntallet 1762 (over 12 år) er nevnt to døtre: Ingeborg og Jøran.

Gulbrand Reiersen (ca. 1712–1770) var sønn av Jøran Sørensdatter og Reier Andersen, som var brukere av Sønsterud fra 1741. Han giftet seg i Norderhov kirke 22. november 1741 med *Ingeborg Paulsdatter* (ca. 1718–1782). Vi kjenner åtte av deres barn:²²

* Ingeborg (f. 1744), fikk i 1772 en datter, Anne, med soldat Nils Guulsen.²³

* Jøran (f. 1746), g.m. Hans Olsen Vefsrud (1739–1815), seks barn: Ingeborg (f. 1765, g.m. Even Paulsen Tjernsli 1751–1812, minst tre barn: Pauline, Anne og Hans), Jon (f. 1770), Anne (f. 1772, g.m. Christen Pedersen Bjørumskogen), Gulbrand (f. 1774, d. ung), Kari (ukjent fødselsår) og Anders (1777–1847, husmann i Kleiva under Fjulsrud).

* Ole (f. 1749), g. 1782 m. Ragnhild Johansdatter Øverby (f. 1757), i 1780-årene husmannsfolk i Steins-eie og Sørums-eie, i 1801 i Hårums-eie i Steinsfjordingen, fra rundt 1790 i Mustemyren (Myrsetra) på Krokskogen, vi kjenner seks barn: Gulbrand (f. 1784), Ingeborg (f. 1790), Ole (f. 1793, tvilling), Søren (1793–1880, tvilling, seinere eier av Langebru på Krokskogen), Johannes (f. 1796) og Paul (f. 1803) – se gnr. 233/1 Øverby, og bind 2 s. 360.

* Lars (f. 1751), i 1770 på Mo, i 1780 på Storøya da han ble gift med Kirsti Andersdatter Frognøen (1744–1832) fra Frognøytangen, i 1801 husmannsfolk på en plass uten jord under Østre Rud (trolig Guriby) med to døtre: Ingeborg (21) og Gunhild (19) samt en losjerende Kirsti Larsdatter (levde av håndarbeid).

* Anna (f. 1756), d. som barn.

* Inger (f. 1759), konfirmert 1776.

* Anders (1763–1784), d. 21 år gammel.

* Gulbrand (1766–1800), g. 1790 m. Gunhild Larsdatter Gjesvold (f. 1761) fra Åsplassen under Søndre Gjesval, i 1801 bodde hun som enke på et av Selte-brukene i Steinsfjordingen, minst fire barn: Gulbrand (1792–1799, druknet sju år gammel), Eli (f. 1794), Ingeborg (f. 1798) og Lars (f. 1800) – se bind 2 s. 596.

Gulbrand Reiersen døde i 1770, 58 år gammel, og det ble avholdt skifte. Han etterlot seg hustru og sju barn. Boets bruttoverdi var 15 riksdaler, men det var intet til arvingene.

22 Gulbrand Reiersen ble i 1753 utlagt som barnefar til Berte Henriksdatters Koksruedeies sønn, Henrik (1753–1754, d. 1 ½ år gammel).

23 I kirkeboka er innført at barnefaren hadde ytret vilje til å ekte Ingeborg. Han manglet imidlertid kompanisjefens tillatelse, og ville søke om den.

I 1801 var det ingen husmenn som var registrert under Sønsterud, men i 1820-årene var *Knut Samuelsen* (f. 1770) fra Kløvika husmann i Skjellegarden. Han giftet seg i 1794 med *Dorte Hansdatter Storøen*, og vi kjenner to av deres barn:

* Kjersti (f. 1794).

* Berte (1797–1876), g. 1821 m. Gulbrand Olsen Mosengen (f. 1799), seinere husmann i Gulbrandsbråtan, fem barn: Ole (f. 1822), Anne Dorthea (f. 1825), Karen (f. 1827), Jørgine (f. 1830) og Torkild (f. 1834) – se omtale av Gulbrandsbråtan, og bind 4 s. 542–543).

Knut Samuelsen var i 1794 tjenestegutt på Borgen, og da datteren Berte ble født i 1797 bodde de på Storøya. I 1801 bodde familien i Bjørum-eie i Bærum.

I 1840-årene var *Peder Palmesen* (1807–1846) husmann i Skjellegarden. Han var sønn av Kari Evensdatter og Palme Palmesen Neseie (seinere Svarstadeie og Byeie), og giftet seg i 1838 med *Kari Mikkelsdatter Ødelien* (f. 1814). Vi kjenner fire av deres barn:

* Udøpt gutt (f. og d. 1838).

* Paul (f. 1840), seinere i Portestua, g.m. Anne Marie Jensdatter (f. 1837) fra Evjua under Søhol, minst fem barn – se Portestua under Utvika (Berget).

* Eli (1842–1920), g.m. Lars Andersen Tjernsli (f. 1841 i Lier), seinere husmann i Muggerud under Ner-Nigarden Hårum (plassen lå ved Steinsetra på østsida av Steinsfjorden), fem barn: Karl (f. 1869), Gina Anette (f. 1862), Karen Pauline (f. 1874), Anders (f. 1880) og Peder (f. 1883) – se plassen Muggerud i Steinsetra-kapitlet.

* Anders (1845–1926), seinere eier av Rørvikberget (Høglaupet), g.m. Dorthea Alfsdatter (1840–1901), sju barn: Maren Johanne (f. 1869), Alma Karine (f. 1873), Marte Marie (f. 1875), Peter (f. og d. 1877), Johan Peter (f. 1878), Anna Dorthea (f. 1880) og Martin (f. 1886) – se gnr. 232/3 Rørvikberget (fra s. 842).

Kari Mikkelsdatter og Peder Palmesen begynte å sette opp nytt hus i Skjellegarden, men Peder døde før det var ferdig, i 1846, bare 39 år gammel. Kari giftet seg igjen med Gunbjørn Ibsen fra Sigdal, som overtok plassen og fullførte bygginga.²⁴ Etter tradisjonen på Sønsterud skal det har vært Kari Mikkelsdatter som ryddet mesteparten av jordveien i Skjellegarden.

«... EN SVÆR GRÅBEIN ETTER SEG»

Det var mye ulv på Utstranda på 1800-tallet. Ei jente som var født i 1840 på Bråtan ikke langt fra Øverby, så en gang tretten gråbeiner gå over steingarden utenfor huset. Lenger sør på Utstranda var det heller ikke trygt: «... Pål Skjellegarden hadde hatt en svær gråbein etter seg som smågutt, det var så vidt han berget seg inn, den var kommet helt opp på trammen. Pål var født i 1830».*

* Holtvedt, Christophersen og Hole: Kroksgogen (1977), s. 123–124. «Pål» var nok Paul Pedersen Skjellegarden (f. 1840), seinere i Porten (Portestua) ved Berget.

24 Ifølge A. Mörch: Sigdal & Eggedal bygdebok bind II (gard og slekt), s. 343, kom Gunbjørn Ibsen til Hole i 1853. Hans bror, Ole Ibsen (f. 1826), kom til Hole året etter, og var i 1865 husmann i Rønningen vestre (Ringen) i Hårumsåsen – se bind 2 s. 365.

«67 ØRE PER DAG, PAA EGEN KOST»

I 1887 var den årlige avgiften av Skjellegarden 4 spesidaler eller 16 kroner, «som oparbeides inden Aarets Udgang saaledes: Sommeren 30 skilling eller 1 Krone per Dag, og om Vinteren 67 Øre per Dag, paa egen Kost, til Afgiften er betalt. Er for øvrig pligtig at udføre Dagarbeide om Sommeren for Kr. 1,20 og om Vinteren for 80 Øre per Dag, og paa egen Kost».*

* Kopi av husmannskontrakt (fra Bror With).

ORINOKO

Langs den nederste delen av Sønsterudelva vokser det mye or. Husmann Iver Skjellegård (f. 1852) synes derfor at det var på sin plass å gi elva nytt navn: Orinoko, etter elva i Sør-Amerika av samme navn. Den dag i dag kalles området ved Sønsterudelvas utløp i fjorden for Orinoko.*

* Fortalt av Ole With (f. 1926). Det var rimeligvis Louis With, som i yngre år hadde seilt til sjøs, som har nevnt elvenavnet for husmannen i Skjellegarden.

Gunbjørn Ibsen (f. 1823) var sønn av Ib Ibsen Velstadeie og Gunhild Olsdatter Reistadeie i Sigdal. Han hadde i sin ungdom arbeidet ved Modum Blåfarveverk. I ekteskapet med Kari Mikkelsdatter var det én sønn:

* Iver (1852–1946), seinere husmann i Skjellegarden, g.m. Emilie Johannesdatter (1856–1921), ni barn – se nedenfor.

I 1865 var Gunbjørn Ibsen 43 år gammel, og satt som husmann med jord og dagarbeider i Skjellegarden med hustru Kari Mikkelsdatter (52) og sønnen Iver (14) samt Karis yngste sønn fra første ekteskap, Anders Pedersen (21). De hadde 2 storfe og 2 sauer, og sådde $\frac{3}{4}$ t. bygg og 4 t. poteter.

I 1900 satt «lassekjører» og jordbruksarbeider *Iver Gunbjørnsen* (1852–1946) i Skjellegarden med hustru *Emilie Johannesdatter* (1856–1921) fra Rønnes i Smålenene og åtte barn (de fikk ni i alt):

- * Johannes (f. 1883), bosatt i Drammen, g.m. Ragna (ingen barn).
- * Kari Gurine (f. 1885), bosatt i Trysil, ugift.
- * Gabriel (1887–1972), bosatt i Skui i Bærum, g.m. Laura Ingeborg Løbben (1889–1932) fra Sollihøgda, fem barn: Ivar (f. 1916), Emilie (f. 1919), Gunnar (f. 1921), Rolf (f. 1924) og Lilly (f. 1926) – se gnr. 238/11 Granberg (Kapellveien 3).
- * Inga Kristine (f. 1889), bosatt i Oslo, g.m. Bjarne Roaldsen, én datter Bjørg.
- * Maren Emilie (f. 1891), g.m. maler Berg fra Oslo, ingen barn.
- * Ågot (f. 1895).
- * Otto (f. 1897).
- * Edvard (f. 1899), emigrerte til Amerika.
- * Ib Otto (1902–1982), selveier i Skjellegarden fra 1946, g.m. Inga (1915–2001) fra Øst-Modum, to sønner: Ivar Kristian og Bjørn Egil – se gnr. 237/9 Skjellegård.

I 1900 bodde også Iver Gunbjørnsens mor, Kari Mikkelsdatter (f. 1814 i Norderhov), på plassen med sønnen og hans familie.

Emilie Johannesdatter døde i 1921 og Iver Gunbjørnsen i 1946. Samme år (1946) ble Skjellegarden selveierbruk – se gnr. 237/9 Skjellegård.

Bjerkeroa

Plassen ligger helt nede ved Holsfjorden, sørvest for gårdstunet på Sønsterud.

I 1865 satt her husmann med jord og dagarbeider *Paul Jensen* (44) med hustru *Olea Andersdatter* (45) og seks barn. De hadde 2 storfe, og sådde $\frac{3}{8}$ t. bygg og 3 t. poteter. De seks barna var:

* Jens Lauritz (f. 1851), tjenestedreng på en av Nes-gårdene da han i 1873 giftet seg med Berte Johannesdatter fra Lier (datter av Johannes Knutsen Drageie).

* Berte Marie (f. 1853), g. 1872 m. Anders Petersen Haavind. De var innerster i Sønsterudeie (rimeligvis Bjerkeroa) da de i 1873 fikk en datter Ragna.

* Anne Jørgine (f. 1855), g. 1881 m. Anders Andersen fra Brink i Lier.

* Andreas (f. 1857).

* Olava (f. 1860), g. 1882 m. Henrik Hansen (f. 1859 i Tromsø) fra Kopperud i Lier.

* Syver (f. 1863), tømmermann, g. 1887 m. Karen Dorthea Nilsdatter (f. 1862, datter av Nils Jonssen), i 1900 bosatt i Brohaug (ved Nes) med én sønn Nicolai (f. 1892) og husfarens mor, Olea Andersdatter (f. 1822) – se gnr. 236/28 Solvang (Hole Artcenter).



Høyonn i Bjerkeroa cirka 1914.

I 1887 var den årlige avgiften av Bjerkeroa 12 kroner, som Paul Jensen betalte ved å arbeide 10 dager i våronna, 10 dager i høstonna, og 10 dager i vintermånedene. I tillegg «1 Maals Skuur og 1 Dag til Lauving, hvorfor han erholder Kost paa Gaarden». Brenneved kunne han «erholde i Kvist og Stubber, samt tør uddødd Skov fra Fjulsruddelet til Sønsterudbekken nedenfor den nye Veilinie». ²⁵

Etter tradisjonen på Sønsterud skal de siste husmannsfolkene i Bjerkeroa ha reist til Amerika. Plassen ble selveierbruk i 1930 – se gnr. 237/7 Bjerkeroa.

Seter

Sønsterud har hatt seter på Sønsterudsetra ved Skarpsnoåsen på Krokskogen, men det er ingen tradisjon på gården etter seterdriften. Den skal ha blitt nedlagt rundt 1860. Sønsterudsetra er i dag feriested, og eies av familien Langballe fra Oslo – se gnr. 237/5 Godheim.

ETCETERA

Nederst på vollen på Sønsterudsetra står en celle fra krigens dager, flyttet hit sist i 1940-årene fra sin opprinnelige plass 100 meter nedenfor setervollen. Etcetera er en umalt plankehytte, fire meter bred og seks meter lang, med to vinduer og overbygget dør. Navnet har sin bakgrunn i at beskrivelsen av cellas beliggenhet alltid var diffus, og ble avsluttet med «etcetera, etcetera».*

* Harsson og Hurum (1995), s. 40–41, og Sverre Grimstad: «Sørvest på Krokskogen: Stilt utenfor allfarvei», i heftet Ringerike 1966, s. 44.

25 Kopi av husmannskontrakt (fra Bror With).

Skog

TREKØL TIL BÆRUMS VERK

I 1779 leverte Tarald, Paul og Søren Sønsterud trekøl til Bærums Verk fra egne miler ved Sønsterudsetra på Krokskogen. Eierne av gården, Tarald Sønsterud, leverte 93,6 m³ køl fra en mile som lå 15,2 km fra jernverket. Paul og Søren var rimeligvis husmenn, og leverte henholdsvis 36,1 m³ og 74,6 m³ fra miler som lå 16,4 og 9,5 km fra verket. Ole Skjellegarden, sønn av husmann Gulbrand Reiersen, leverte 37,7 m³ trekøl i 1779. Mila hans lå også i nærheten av Sønsterudsetra.

Sønsterud har i dag 500 dekar produktiv skog og 130 dekar annen utmark. Det meste av skogen er samlet i teigen 237/2 Sønsterud skog – se nedenfor.

I 1865 ble det avholdt grensegang «mellom de Sønsterud med flere gårder tilhørende skogstykker» på Krokskogen. Hensikten var å få fastlagt grensen mellom Sønsterud og Fjulsruds «hjemskog» og teigene av den tidligere allmenningen, tilhørende flere gårder.

Sønsterud skog gnr. 237/2

I 1872 ble Sønsteruds skog på Krokskogen utskilt (løpenr. 178b, seinere bnr. 2), og av gårdens eier, oberstløytnant H.J. Rye, solgt til Johan Nilsen Fjeldstad for 2.000 kroner. Rye beholdt Sønsterudsetra med seterløkke, og ved salget ble gården «og dens Pladse» forbeholdt hugstrett, rett til brenneved og gjerdefang. I den delen av Sønsterudelva som gikk gjennom skogen, var det ikke tillatt «byggningsforetagender» til skade for vannføringa, og sagflis måtte ikke slippes i elva. Eierne av skogen fikk rett til tømmervei og landlegg på hovedbølets grunn.

I 1873 ble en skogparsell som grenset til Homledal (løpenr. 178c, seinere bnr. 3) utskilt og solgt til Ole Andersen Fjulsrud, hvorefter det gjenværende av skogen ble solgt til Kristoffer Hansen og Martin Kristoffersen Børstad for ukjent kjøpesum.

I 1887 solgte Kristoffer Hansen og Mathea Børstad (i uskiftet bo etter Martin K. Børstad)²⁶ Sønsterud skog (av skyld mark 6,56) til trelastfirmaet Evjen & Co. i Drammen for 15.000 kroner. Firmaet satt med skogen til 1917, da de solgte den til Louis With for 120.000 kroner (skjøte er utstedt 25. september 1917). With var fra 1909 eier av Sønsterud, og dermed hadde gården og skogen igjen samme eier.

Samme år (1917) døde Louis With, og hans enke Lina With beholdt skogen (i uskiftet bo) da hun solgte gården til kaptein Trygve G. Hygen.

I 1946 ble det tinglyst hjemmelsovergang til «samtlige selvsiftende livsarvinger» etter avdøde Louis og Lina With, som overtok skogen i fellesskap: Eva Ramm (Ris), Anine Huitfeldt (Ullern), Egil With (Smestad), Bror With (Skøyen), Nanna Wessel (Bærum), Hans With (Nittedal), Astrid Aasnæs (Slemdal) og Signe Staubo (Nittedal). Etter arv, kjøp og salg

HOMLEDALSVEIEN

I Sønsterudvika, der Sønsterudelva renner ut i Holsfjorden, var det opplagsplass for tømmer. Hit kjørte en rekke skogeiere på vestre del av Krokskogen tømmeret sitt, før det ble fløtet videre til fabrikkene langs Drammenselva. Tømmerveien gikk opp forbi Sønsterud gård og langs Sønsterudelva, flere steder bygd opp med steinmurer i de bratte skrånningene. Den ble først avløst i 1960, da Homledalsveien fra Homledal til Nessetra ble bygd.

26 Ifølge attest fra Vinger og Odalens Sorenskriveri.

«... OG SANKTHANSNATTEN DANSER DE MENUETT»

Skogsbilveien fra Homledal til Nesseetra ble bygd i 1960. Midt oppe i bakkene stikker en berghammer mot horisonten. For lenge siden skal et ungt par som ikke fikk hverandre, ha hoppet i døden fra denne berghammeren. Siden har de gått igjen, og sankthansnatten danser de menuett der oppe, hun hvitkledd og han i svart bonjour. Etter det blir berghammeren kalt Menuetten.*

* Sverre Grimstad: Sørvest på Krokskogen: Stilt utenfor allfarvei, i heftet Ringerike 1996, s. 44, og etter Ole With (f. 1926), som har hørt historien fra eldre folk i området.

av andeler eies skogen i dag av Jan Hendrich Wessel (1/2), Line Charlotte With (1/4), Morten With (1/8) og Ole With (1/8).

Eiendommer utskilt fra Sønsterud

Høgbrænna GNR. 237/4 – UTSTRANDA 762

Høgbrænna var opprinnelig en skogteig, utskilt fra Sønsterud skog (bnr. 2) i 1885 og solgt til Erik Eriksen Braaten for 400 kroner.

Erik Eriksen Braaten (1824–1913) var siden 1849 husmann på plassen Gulbrandsbråtan, hvor han drev et lite landhandleri. Bråtan lå på den andre siden av storveien for Høgbrænna, der gårdsveien ned til Sønsterud tar av. I 1900 var han enkemann (kona Maren Kristiansdatter var død i 1891), og satt som landhandler og jordbruker i Bråtan med sønnen Andreas og hans familie – se omtale av husmannsplassen Bråtan (Gulbrandsbråtan).

Ved skjøte av 1. mai 1902 solgte Erik Eriksen Høgbrænna samt «huse paa pladsen Gulbrandsbraaten» og med bruksrett til plassen til Engebret Ellingsen for 1.500 kroner.

Engebret Ellingsen (f. 1845) var husmannssønn fra Nylenne under Svarstad, og gift med Gunhild Marie Eriksdatter (f. 1852) fra Valtersbråten. De hadde tidligere bodd forskjellige steder: I 1874 i Valtersbråten, i 1875 i Bønsnes-eie, i 1881 i Borgen-eie (Gisti), i 1883 i Bønsnes-eie, og i 1900 på Nerstein. Da var Engebret Ellingsen gårdskar hos Johannes Solberg på Stein. I 1900 var Gunhild Maries søster, Maren Eriksdatter Bråten (f. 1862), som til vanlig var tjenestejente i Kristiania, på besøk hos søsteren og hennes familie på Nerstein.

Gunhild Marie og Maren var døtre av husmann Erik Pedersen og hustru Anne Gulbrandsdatter i Valtersbråten un-

RETT TIL TØMMERVEI OG LANDLEGG

I 1889 ble det utstedt erklæring hvorved de fire eierne av Nesgårdene bekreftet en avtale de «i sin tid» hadde truffet med oberst Rye, daværende eier av Sønsterud, om transport av vinterhugget tømmer «fra deres Skove ad en nærmere betegnet Linje over Sønsteruds Grund til Fjorden». Denne ble avlyst i 1930, og erstattet av en overenskomst hvorved eierne av en rekke skogteiger på Krokskogen fikk tinglyst rett til tømmervei og velteplass ved fjorden på Sønsteruds grunn.

der Storøya. Plassen lå på fastlandet, mellom Elstangen og Bråten/Haglund – se bind 1 s. 291.

Vi kjenner ni av barna til Gunhild Marie Eriksdatter og Engebret Ellingsen:

- * Edvard (f. og d. 1874).
- * Hans Peter (f. 1875).
- * Edvard (1877–1879), d. av «kighoste med lungebetændelse».
- * Anne Olava (f. og d. 1881), tvilling, død 1 time gammel.
- * Anton (1881–1883), tvilling.
- * Gunvor Elise (f. 1887).
- * Edvard (f. 1889).
- * Alf (1892–1912), eier av Høgbrænna 1911–12, d. 20 år gammel.
- * Anna (f. 1896).

Ved skjøte av 14. november 1911 solgte skifteretten i Engebret Ellingsen og hustrus dødsbo Høgbrænna samt huse-
sene i Gulbrandsbråtan til sønnen Alf Engebretsen og hans
tante Maren Eriksdatter Braaten, for 1.500 kroner og livøre
til Erik Eriksen i hans levetid (av 5-årlig verdi 2.000 kroner).
Erik Eriksen døde i 1913.

Alf Engebretsens døde av tæring i 1912, bare 20 år gam-
mel. Maren Eriksdatter, som pleide sin syke nevø til han døde,
overtok etter testamente som eneeier av Høgbrænna og huse-
ne i Gulbrandsbråtan.

Maren Eriksdatter Bråten (1862–1934) fra Valtersbråten
var ugift, og arbeidet i yngre år som tjenestejente i Kristiania.
Hun fikk én datter, Asta Elise (f. 1901) – se nedenfor.

I 1914 ble det utskilt en parsell Granli (bnr. 6 av skyld 1
øre) som ble solgt til Erik Stensbye for 100 kroner. Stensbye
var gårdsbestyrer på Sønsterud, og brukte tømmeret fra den
gamle husmannsstua i Gulbrandsbråtan til å bygge hus med.
Maren Eriksdatter Bråten bygde da eget hus i Høgbrænna
(satt opp av Adolf Hansen fra Sundvollen), og flyttet dit med
sin datter.

Etter Maren E. Bråtens død i 1934 overtok datteren som
eier av Høgbrænna.

Asta Elise Bråten (1901–1981) var gift med Theodor Løken
(1894–1981) fra Gudbrandsdalen. Han var formann på
Norske Sprit- og Gjærfabrikker i Oslo. Familien bodde på
Sandaker i Oslo og brukte Høgbrænna som feriested. De fikk
to sønner:

- * Knut Theodor (1928–2005), seinere eier av Høgbrænna, g.m.
Magda Borghild Renshusløyken (f. 1925), én datter Wenche (f.
1955) – se nedenfor.
- * Finn Egil (1932–2001), fra 1960 eier av Skogstua (Villa Utsikten),

seinere bosatt på Drolsum, g.1 m. Astrid Wilhelmine Reuterdal fra Trøgstad i Østfold (siden skilt), tre barn: Gerd Tove (f. 1954), Jan (f. 1956) og Frank (f. 1957). Finn g.2 m. Solveig Nygaard (f. 1935) fra Toten (ingen barn) – se gnr. 237/12 Villa Utsikten.

I perioden 1941–60 ble det utskilt og solgt fire parseller fra Høgbrønna (tre boligtomter og en hyttetomt): bnr. 8 Tyrikoia (1941), bnr. 10 Røyskattlia (1950), bnr. 11 Solhaug (1954) og bnr. 12 Skogstua (1960), sistnevnte parsell til sønnen Finn Egil.

I 1955 bygde sønnen Knut Theodor på sine foreldres hus, og flyttet til Høgbrønna med sin familie. I 1976 ble eiendommen overdratt til de to sønnene, med bruksrett til foreldrene i deres levetid. I 1982 solgte Finn Løken sin ideelle halvpart av eiendommen for 112.000 kroner til broren Knut, som dermed ble eneeier.

Knut Theodor Løken (1928–2005) drev som maskinentreprenør (med egen gravemaskin). Han var gift med Magda Borghild Renshusløkken (f. 1925) fra Hole, som har arbeidet i forretning på Bestum i Bærum i 21 år, og siden i sju år på Fjellstua kafe. De har én datter Wenche – se nedenfor.

Etter Knut Theodor Løkens død i 2005 overdro Magda Borghild Løken eiendommen til datteren, og flyttet til Vik torg.

Wenche Bagroen f. Løken (f. 1955) er utdannet hjelpepleier og arbeider ved Dønski sykehjem i Bærum. Fra tidligere ekteskap med Sigbjørn Bagroen (1953–1993) fra Bærum har hun fire barn:

* Terje (f. 1971), bosatt på Rykkinn i Bærum, g.m. Nelly Sevljordnet fra Osen i Østerdalen, én datter Emilie (f. 2001).

* Vidar (f. 1974), bosatt i Høgbrønna, fra tidligere samboerskap med Monica Opland fra Bærum har han én sønn Sigbjørn (f. 2001).

* Heidi (f. 1982, tvilling), bosatt på Gullhaug i Bærum, to sønner: Sebastian (f. 2005) og Noah (f. 2007).

* Anita (f. 1982, tvilling), bosatt på Tyristrand, samboer med Rune Nordahl fra Bærum. Hun har fra tidligere to sønner: Tony (f. 2001) og Benjamin (f. 2003).

Enebolig (bygd i 1930-årene og påbygd 2008), garasje og uthus.

Godheim GNR. 237/5 – HYTTE PÅ KROKSKOGEN

Den gamle Sønsterudsetra på Krokskogen ble utskilt fra Sønsterud i 1898 og av eieren C.F. Bøhme solgt til Otto Chr. Bøhme for 100 kroner. Etter sistnevntes død i 1915 solgte hans hustru Andrea Bøhme eiendommen til Christian R. Dinger for 44.500 kroner. Dinger døde i 1920, og hans hustru Catrine Dinger solgte hytta i 1923 til Magnus J. Strandmyr for 7.500 kroner. Siden har hytteeiendommen hatt følgende eiere:

1933: Astri Schjelderup. 1935: Advokat Ingebrigt Haugan (f. 1880). 1936: Magda Ruud (f. 1905), som seinere solgte den tilbake til Ingebrigt og Anna Haugan. 1966: Charlotte Langballe (f. 1911). Siden 1980 har sistnevntes sønn, Knut Ingebrigt Langballe (f. 1939), vært eier. Han er bosatt i Canada.

Granli GNR. 237/6 - UTSTRANDA 758

Utskilt fra Høgbrænna i 1914 og av Maren E. Braaten solgt til Erik Stensbye for 100 kroner. Den nye eieren lånte 1.400 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.

Erik Stensbye (f. 1857) var født utenfor ekteskap som sønn av Marte Marie Eriksdatter fra Nedre Faltinrud under Søndre By og Carl Enersen fra Trøgstad. Han vokste opp hos sin ugifte mor og bestefaren, husmann Erik Larsen (1794–1877) i Østre Jomfruland (seinere i Ordokka) under Stein – se bind 2 s. 490 og s. 511–512.

Erik Stensbye var gift med Olava Stensbye (1855–1927) fra Fron i Gudbrandsdalen, og vi kjenner sju av deres barn: Karl (f. 1881), Hjalmar (f. 1884), Laura (f. 1886), Marinius (f. 1888), Emil (f. 1890), Olga (f. 1894) og Wilhelm (f. 1896).

Erik Stensbye var gårdsbestyrer på Sønsterud fra rundt 1905 til 1930. Før det bodde han med sin familie i Halden (Fredrikshald), hvor han livnærte seg som tomtegraver. I 1920 solgte Erik Stensbye Granli til sønnen Wilhelm for 8.000 kroner og livøre til selger og hustru i deres levetid.

Wilhelm Stensbye (1896–1970) var gift med Karen Victoria Bergmann (1900–1982) fra Vik i Hole.²⁷ De fikk fem barn:

* Åse (1924–2007), bosatt på Møsstrond i Telemark, g.m. Halvor Hovden (1907–1992) fra Møsstrond, seks barn: Solveig (f. 1949, tre barn: Frode, Heidi og Kjersti), Marit (f. 1950, to barn: Hege og Silje), Kari (f. 1951, to barn: Oddbjørg og Ove – tvillinger), Olav (1955–1977), Signe (f. 1961, to barn: Randi og Sjur), og Harald (f. 1963, tre barn: Åshild, Tone og Margit).

* Eva (1926–1981), bosatt i Oslo, g.m. Georg Borgen (1913–2003) fra Oslo, ingen barn.

* Hans (1928–1980), bosatt ved Utvika, g.m. Aud Inger Tajet (1929–2005) fra Sysle på Modum, tre barn: Liv Helen (f. 1955), Berit (f. 1958) og Erik (f. 1962) – se gnr. 234/68 Kikut (Utstranda 297).

* Karin (1930–1995), bosatt i Oslo, g.m. Johan Tingelholm (1925–2003) fra Halden, fem barn: Anne (1953–1974), Gro (f. 1955, to barn: Martin og Mari Marte), Kirsten (f. 1965, en sønn Jonas), Turid (f. 1957, en sønn Petter), og Trond (f. 1961, to barn: Emilie og William).

* Gunnhild (f. 1932), bosatt på Strømmen i Akershus, fra tidligere

27 Karen Viktorias foreldre var Trine Olsdatter Rudseie (f. 1880) og Viktor Bergmann (f. 1876), maler og skogsarbeider fra Røyken.



Fra en fisketur på Krokskogen (trolig i Kroktjern). Fra venstre: Egil With, Sigurd Skovli og Wilhelm Stensbye.



Erik Stensbyes morfar, Erik Larsen Faltinrud, var med på grensen mot Sverige i 1814, og fikk da besøk av sin tilkommende kone. Hun kom med mat og drikke til ham, det siste i en blå mugge som hanken ble slått av. Den blå mugga (som seinere fikk ny hank) befinner seg i dag hos Erik Larsen Faltinruds tippoldebarn Gunhild Stensbye på Strømmen.

ekteskap med Ole Arnold Karlsen (1930–1984) har hun to barn: Truls (f. 1968, tvilling, g.m. Beate Røyset f. 1968 fra Barmøy i Sogn, tre barn: Martin f. 1992, Andreas f. 1995 og Magnus f. 1999), og Lars (f. 1968, tvilling).

Wilhelm Stensbye var født i Halden og vokste opp i Oslo og i Granli. Han ble i 1938 ansatt som vaktmester, sundmann og gårdskar på Utøya, og flyttet da til Utøystua med sin familie. Han ble seinere ansatt som vaktmester ved Norsk sjømannsforbund på Leangkollen i Asker, og familien flyttet dit rundt 1950. I 1957 ønsket Karen og Wilhelm Stensbye å flytte tilbake til Hole, og de fikk da en festetomt under Utvika – se gnr. 234/1 festetomt 32 – Jotaveien 15.

Fra 1941 leide Stensbye bort Granli til Anna f. Braanaa (1899–1981) og Ole Renshusløkken (1896–1941) fra Gudbrandsdalen (hun fra Vinstra og han fra Harpefoss). De kom til Hole i 1927 som forpaktere i Høgstet, og fikk seks barn:

* Petter (1920–2001), bosatt i Fjellheim ved Øverby, g.m. Ragnhild Arnesen (f. 1920) fra Geithus, fem barn: Steinar (f. 1943), Roar (f. 1943), Laila Irene (f. 1944), Bjørn Yngvar (f. 1949) og Rune (f. 1954) – se Fjellheim (festetomt 1 under gnr. 233/1 Øverby) – Utstranda 146.

* Oddvar (1922–2004), bosatt på Linderud i Oslo, g.m. Marit Hansen Wang (d. 2006) fra Disenå i Sør-Odal, én datter Mona Synnøve (f. 1966, bosatt på Lillehammer, g.m. Morten Ulimoen fra Oslo, tre barn: Emilie f. 1996, Hanna f. 1999 og Tobias f. 2005).

* Magda Borghild (f. 1925), bosatt i Høgbrønna ved Sønsterud, g.m. Knut Theodor Løken (1928–2005), én datter Wenche (f. 1955) – se gnr. 237/4 Høgbrønna (Utstranda 762).

* Arne (f. 1930), bosatt på Vøyenenga i Bærum, g.m. Astrid Brenne

(f. 1928) fra Bærum, tre barn: Ole John (f. 1956), Morten (f. 1964) og Tone (f. 1965, én datter Nina f. 1994).

* Solveig (f. 1937), bosatt på Biliberget i Hole, g.m. Kjell Vadstein (f. 1934) fra Volda på Sunnmøre, to barn: Thor (f. 1963, bosatt i Dubai, g.m. Nancy McFadyen fra California, USA, én datter Thea Christine f. 1995), og Jarle (f. 1965, bosatt i Houston i Texas, g.m. Vibeke Hahn fra Oslo, to barn: Adrian Nikolai f. 2004 og Alexander Leo f. 2006) – se bind 1 s. 515.

* Kåre Magnus (1939–2006), bosatt på Tyristrand, g.m. Anne Grethe Bjerknes fra Hønefoss (seinere skilt), tre barn: Roger (f. 1964, bosatt på Tyristrand, g.m. Mari Willand fra Tyristrand, fire barn: Torbjørn f. 1987, Ole Arvid f. 1989, Johnny f. 1992 og Anne Marit f. 1999), Trond (1965–1984) og Atle (f. 1970, bosatt på Hallingby, g.m. Stina Irina Lien fra Hen, ingen felles barn, men Atle har fra tidligere to barn: Marthe Emilie f. 1993 og Marcus Alexander f. 1996).

Ole Renshusløyken fikk jobb som veiarbeider og var med på brolegginga mellom Nes og Sollihøgda i 1930-årene. Han døde 45 år gammel, bare noen uker etter at familien flyttet til Granli. Anna Renshusløyken arbeidet i mange år med renhold av hytter på Utstranda.

I 1946 solgte Karen og Wilhelm Stensbye eiendommen Granli til Håkon Linnerud for 7.800 kroner. Håkon Linnerud fra Vakermoen i Norderhov var byggmester, og gift med Ingrid Tangen fra Åsa. De fikk tre sønner:

* Petter Johnny (f. 1942), bosatt i Krødsherad, fra tidligere ekteskap med Ranveig Reinhardtsen fra Bærum har han tre barn: Ronny (f. 1961, bosatt på Sollihøgda, samboer med Ellen Beate Svindeland), Svein (1962–1985) og Geir (f. 1963, bosatt ved Homledal, samboer med Grete Falck f. 1956 fra Dønna i Nordland. Fra tidligere samboerskap med Sissel Johnsen fra Skui har han én sønn Marius f. 1988).

* Einar (f. 1947), bosatt i Bærum, samboer med Liv Røhne (f. 1953) fra Utstranda. Fra tidligere ekteskap med Toril Kjosbakken (f. 1951) fra Hole har han to barn: Kristian (f. 1981) og Haakon (f. 1983).

* Dag (f. 1952), g.m. Gerd Kvarmestøl fra Voss, bosatt i Sundvollen, to barn: Elisabeth (f. 1979) og Cathrine (f. 1981).

I 1967 ble Ingrid og Håkon Linnerud eiere av Sørsetra på Krokskogen, og solgte Granli til Kristian Kjørnmark (f. 1919) for 90.000 kroner. Han var eier i to år, og solgte i 1969 eiendommen videre til Helge Viksjø (f. 1911) og Sigurd Øverli (f. 1918). De solgte den året etter til Ivar Arntzen (f. 1934) fra Bærum.

I 1976 ble Mona Elisabeth Evars (f. 1951) ny eier av Granli. Hun giftet seg i 1977 med Bjørn Falch-Andersen, og de bosatte seg på eiendommen. Ved skjøte av 1. april 1984 solgte de Granli til Trude Nilsen (f. 1939) og Tore Nilsen (f. 1936) fra

Bærum. I 1990 ble Per Albert Albertsen (f. 1955) fra Brønnøysund og Terje Johansen (f. 1957) fra Lena på Toten eiere. I 2002 flyttet de til Utvika (se gnr. 234/68 Kikut - Utstranda 297), og solgte Granli til Berit Røsting og Jan Steinar Brekke.

Jan Steinar Røsting Brekke (f. 1957) fra Oslo/Bærum er utdannet elektriker, og i dag driftsoperatør ved Aurevann vannverk i Bærum. Han er gift med Berit Brekke Røsting (f. 1955) fra Bærum, som er frisør, og assistent i familiebarnehage. De har ingen felles barn, men begge har barn fra tidligere.

Jan Steinar Røsting Brekke har to barn:

* Christian Mikael Brekke (f. 1980), bosatt på Sinsen i Oslo, samboer med Inger Helene Elstad (f. 1979). Han har fra tidligere én sønn, Linus Mikael (f. 2006), med Thrine Cecilie Fasseland.

* Cecilie Ervik (f. 1986), bosatt i Bergen, samboer med Kristoffer Dalen Seime (f. 1983), én datter (f. 2009).

Berit Brekke Røsting har tre barn:

* May Andrea Holing (f. 1978), bosatt på Vik i Hole, g.m. Susan Kristin Rødsjø (f. 1966), én datter Alexandra (f. 2007).

* Janne Holing (f. 1982), bosatt i Bærum, samboer med Kai Arnesen (f. 1979).

* Kristoffer (f. 1984), bosatt i Oslo.

Eiendommen er på 1,4 dekar. Vånings-hus (bygd ca. 1914), 2 annekser og garasje.

Bjerkeroa GNR. 237/7

I 1929 ble den tidligere husmannsplassen Bjerkeroa utskilt fra Sønsterud med 17 mål tomt og solgt til Andelslaget Sønsterud Sølvrevfarm for 10.000 kroner. Det var Sønsteruds eier, kaptein Hygen, som stod bak selskapet. Revegården ble bygd overfor husene på plassen, og Hygen ansatte en mann nordfra som bestyrer. I 1931 gikk sølvrevfarmen konkurs, og i 1933 ble Bjerkeroa solgt for 3.500 kroner til disponent Konrad Bryde i Bærum, sønn av S.M. Bryde som grunnla den kjente «Handelskalenderen».

Etter Konrad Brydes død overtok Signe Bryde f. Olsen som eier i uskiftet bo. Hun var en uvanlig dyktig hobbygartner, og i hennes eiertid bugnet hagen i Bjerkeroa av vakre blomster, jordbær og grønnsaker.

Ved skjøte av 9. juni 1959 ble Bjerkeroa solgt til Gunvor og Egil With på Sønsterud. Kjøpesummen var 48.000 kroner. Siden 1974 har deres yngste sønn, Morten With (f. 1929), vært eier. Han er tidligere assuransesjef, ansatt hos Øivind



Utenfor den gamle stua i Bjerkeroa rundt 1909 ser vi det nye bestyrerparet på Sønsterud, Olava og Erik Stensby, sammen med den tidligere bestyreren Martin Olsen.

Lorentzen AS fra 1953 til 1987, da rederiet ble solgt til Den norske Amerikalinje AS. Han gikk da over i samme stilling der, inntil oppnådd pensjonsalder i 1996. Morten With er bosatt i Oslo og gift med Berit Sundt (f. 1936) fra Rygge i Østfold. De har to barn:

- * Vibeke (f. 1962), bosatt i Nittedal, samboer med Geir Frode Bårdseng (f. 1974), en datter Emilie (f. 2006). Vibeke har fra tidligere ekteskap to barn: Mathias (f. 1992) og Martine (f. 1995).
- * Thomas (f. 1965), bosatt i Skui i Bærum, g.m. Linda Helland (f. 1969), to barn: Sondre og Torjus (tvillinger, f. 1999).

Den gamle husmannsstua er bygd inn i dagens fritidsbolig (ombygd 1933–34). Øvrige bygninger er uthus, utedo og redskapsbod/vedbod. Ovenfor husene er grunnmuren fra revegården fortsatt synlig.

Tyrikoia GNR. 237/8 - UTSTRANDA 770

Utskilt fra Høgbrønna i 1941 og solgt til Arve Strengelsrud for 1.350 kroner.²⁸

Arve Strengelsrud (f. 1918) satte opp et hus her, men skal ifølge naboene ha vært engstelig for at fjellet skulle rase ut. I 1942 solgte han eiendommen til Gudbrand Hagen (f. 1908) for 1.500 kroner. Han var bosatt på Lysaker, og brukte Tyrikoia som fritidssted. I perioder ble eiendommen leid bort.

I 1989 ble Sissel Dybdahl (f. 1966) og Ove Søyhagen (f. 1964) nye eiere. I 1991 solgte de eiendommen til Anne Merethe og Per Harald Groseth.

Per Harald Groseth (f. 1961) fra Blommenholm i Bærum er rørlegger/servicetekniker ved Øvrebø Rehabilitering i Lier, som driver med hjelpemidler for funksjonshemmede. Han er gift med Anne Marethe Groseth f. Karlsen (f. 1966) fra Gjerøy i Rødøy kommune i Nordland, som jobber som testingeniør og med support innenfor geografiske informasjonssystemer, ved Norkart AS i Sandvika. De har tre barn: Ingrid Marie (f. 1992), Julie Kristin (f. 1994) og Aslak (f. 1998).

Eiendommen er på 2 dekar. Enebolig (bygd ca. 1940, seinere påbygd), uthus og garasje (1994).

28 I grunnboka er anført: «Salget foregått før 1940».

Skjellegård GNR. 237/9 –

UTSTRANDA 79I

I 1946 ble den tidligere husmannsplassen Skjellegården utskilt fra Sønsterud, og ved gavebrev overdratt til Ib Skjellegård for en symbolsk kjøpesum på 1 krone. Eierne av Sønsterud, Egil og Bror With, forbeholdt seg forkjøpsrett i sin levetid dersom kjøperen eller hans rettsetterfølgere ville selge til andre enn slektninger.

Ib Otto Skjellegård (1902–1984) var født og oppvokst på plassen. Han var gift med Inga Skjellegård (1915–2001) fra Øst-Modum, og de fikk to sønner:

* Ivar Kristian (1938–2004), ugift, eier av Skjellegården 2003–04 – se nedenfor.

* Bjørn Egil (1941–1995), bosatt i Oslo, g.1 m. Ruth Helene Kjernli (1942–1988), tre barn: Lisbeth (f. 1967, to døtre: Madeleine f. 1991 og Jennifer f. 2002), Marianne (f. 1969, tre barn: Kristoffer f. 1989, Julie Andrea f. 1992 og Cecilie f. 2002), og Rigmor (f. 1921, to barn: Anna Linnea f. 2006 og Carl Emil f. 2007). Bjørn Egil g.2. m. Alfhild Westrum (f. 1944), fire barn: Elisabeth (f. 1971, én sønn Sebastian f. 1999), Raymond (f. 1972), Merete (f. 1975, samboer med Verner Andersen f. 1974), og Bente (f. 1979, samboer med Atta Aneke f. 1978, én datter Filippa f. 2007).

Ib Skjellegård arbeidet i skogen, og hadde ellers plikt dager på gården. Han var mye plaget av sykdom. Etter hans død overtok Inga Skjellegård som eier i uskiftet bo.

Inga Skjellegård døde i 2003, og eiendommen ble overtatt av hennes arvinger: sønnen Ivar Kristian samt de sju barna til sønnen Bjørn Egil (1941–1995): Lisbeth, Marianne, Rigmor, Elisabeth, Raymond, Merete og Bente Skjellegård. De skjøtet den over til eldste sønn og medarving Ivar Kristian Skjellegård.

Ivar Kristian Skjellegård (1938–2004) var ugift, og arbeidet i en årrekke ved Tiedemands Tobaksfabrikk i Oslo.

Etter hans død i 2004 ble Skjellegård etter testamente overdratt til en barndomskamerat, Kåre Dagfinn Berg. Han solgte samme år eiendommen videre til Niels Werring.

Niels Werring (f. 1965) fra Oslo er utdannet flyver (helikopterpilot). Han er daglig leder av Fjellfly AS, et helikopterselskap med base i Setesdal, og som primært tar oppdrag for kraftselskaper. Han er også eier av Heli Support AS, som har bygd og eier en hangar på Eggemoen hvor Fjellfly's tekniske avdeling holder hus.



Den tidligere husmannsplassen Skjellegården ble selveierbruk i 1946. Bildet er tatt høsten 2008.

© Fotograf Siri Berrefjord

Niels Werring er gift med Elin Werring f. Svensen (f. 1980) fra Sandefjord, som er selvstendig næringsdrivende.

Alle de gamle bygningene i Skjellegarden er revet, og på eiendommen er det i dag seks nye bygninger.

Sikoriknatten GNR. 237/10 (TIDLIGERE RØYSKATTLIA) - UTSTRANDA 744 (HYTTE)

Utskilt fra Høgbrønna i 1950 og solgt til Erling Thoresen (f. 1895) for 1.000 kroner.

Ragnhild og Erling Thoresen var bosatt i Oslo. I 1981 var det hjemmelsovergang til de to barna, Kjell Frank Thoresen og Anne Lise Torp, som samme år solgte eiendommen videre til Liv Turid Glommen (f. 1940) fra Gjøvik. Hun er økonom av yrke og bosatt i Ekshärad i Sverige, og endret i 1981 bruksnavnet fra Røyskattlia til Sikoriknatten.

Solhaug GNR. 237/11 - UTSTRANDA 764

Utskilt fra Høgbrønna i 1954 og overdratt til eiernes sønn, Knut Theodor Løken, som bygde hus her i 1953–54.

Knut Theodor Løken (1928–2005) var gift med Magda Borghild Renshusløyken (f. 1925) fra Hole. De har én datter Wenche. Noen år seinere bygde de på hans foreldres hus (Høgbrønna) og flyttet dit – se gnr. 237/4 Høgbrønna.

I 1967 ble Solhaug solgt til Hans Kåre Graff for 55.000 kroner.

Hans Kåre Graff (f. 1939) fra Bøverbru på Vestre Toten har arbeidet som kokk på Restaurant Gamle Major og ved Aker/Nyland i Oslo, og siden som operatør ved Apotekenes Laboratorium (Alpharma). Han var gift med Herlaug Henninga Graff f. Henningsen (1939–2003) fra Eggum i Lofoten, som var avdelingshjelp ved Ullevål sykehus og siden hjemmehjelp i Bærum kommune. De har to døtre:

* Kari-Anne (f. 1966), bosatt i Heradsbygda, g.m. Dan Larsen fra Hønefoss, to barn: Thomas (f. 1990) og Kristine (f. 1993).

* Heidi Merete (f. 1973), ugift, bosatt på Nes i Hole.

Enebolig med garasje (bygd 1953–54).

Villa Utsikten

GNR. 237/12 (TIDLIGERE SKOGSTUA) UTSTRANDA 766

Utskilt fra Høgbrønna i 1960 og overdratt til eiernes sønn, Finn Egil Løken. Han bygde enebolig på eiendommen i 1964.

Finn Egil Løken (1932–2001) var gift to ganger, først med Astrid Wilhelmine Reuterdal (f. 1936) fra Trøgstad i Østfold (siden skilt). De fikk tre barn:

* Gerd Tove (f. 1954), bosatt i Heradsbygda, fra tidligere ekteskap med Ole Reidar Persvold (f. 1948) fra Haug har hun to barn: Ellen (f. 1974, bosatt på Fagernes, g.m. Ingar Ranheim fra Fagernes, to døtre: Ingebjørg f. 1999 og Målfrid f. 2006), og Bjørn Tore (f. 1976, bosatt i Hønefoss, g.m. Susanne Khaleyli fra Hønefoss, én sønn Finn André f. 2005). Fra tidligere samboerskap med Ellef Ringnes fra Oslo har Gerd Tove to barn (tvillinger): Carina (f. 1983, bosatt på Geithus, samboer med Øystein Ranheim fra Geithus, én sønn Edvin f. 2007), og Ellef (f. 1983, bosatt i Heradsbygda).

* Jan (f. 1955), bosatt i Oslo, fra tidligere ekteskap med Tone Røros fra Danmark har han én datter, Tonje (f. 1982).

* Frank (f. 1957), bosatt i Oslo, g.m. Elisabeth Hansen (f. 1959), én sønn Gunnar (f. 1986). Fra tidligere har Frank én datter Veronica (f. 1980).

Finn Egil Løken var trailersjåfør (langtransport), før han ble miljøarbeider ved Finnerud gård på Modum. Siden arbeidet han i Modum kommune, og sine siste yrkesaktive år var han bussjåfør. Han giftet seg igjen i 1978 med Solveig Nygaard (f. 1935) fra Kapp på Toten (ingen barn). De var bosatt på Drolsum på Modum.

I 1967 ble eiendommen solgt til Edit og Johan Fredrik Schultz.

Johan Fredrik Schultz (f. 1920) fra Oslo er gift med Edit Kristensen (f. 1924) fra Stavanger, og de har to sønner:

* Fredrik Wilhelm (f. 1952), bosatt p.t. i Budapest i Ungarn, g.m. Imelda Alcalde fra Filippinene, to barn: Catrine (f. 1987) og Christian (f. 1988). Fredrik Wilhelm har fra tidligere ekteskap to sønner: Thomas Christian (f. 1975) og Carl Henrik (f. 1976).

* Hans Jacob (f. 1955), bosatt i Bærum, g.m. Anne Berit Gote fra Kvinnherad i Hardanger, to barn: Christina (f. 1985) og Andreas (f. 1987).

Johan Fredrik Schultz har vært bygningsingeniør ved Norcem/Leca, og Edit Schultz har arbeidet som sekretær ved advokatkontorer i Oslo.

I 2002 solgte de Villa Utsikten til Inga Marie og Tor Havik, og flyttet til Vik torg.

Tor Havik (f. 1962) fra Jevnaker arbeider som konsulent på Lysaker. Han er gift med Inga Marie Vårheim Havik (f. 1963) fra Målselv i Troms, som er konsulent på Kolbotn. De har én datter Elise (f. 2000).

Eiendommen er på 3,7 dekar. Enebolig (bygd 1965, siden påbygd flere ganger), og garasje (1992).



Fjulsrud

GNR. 238 (59)

Fjulsrud gård høsten 2008. Øverst til høyre ser vi den tidligere husmannsplassen Nordland.

© Fotograf Siri Berrefjord

Fjulsrud ligger lengst sør i Hole, i lia mellom Holsfjorden og riksveien Skaret–Sylling. Gården grenser i nord mot Sønsterud, i øst mot Krokskogen og Vestmarka, i sør mot Vefsrud i Lier og i vest mot fjorden.

Fjulsrud er trolig ryddet i høymiddelalderen, i perioden 1050–1350, da folketallet og dermed behovet for dyrket jord steg kraftig i Norge. Gården ble liggende øde etter Svartedauen, og ryddet igjen rundt 1600 (skyldsatt 1612).

Gårdsnavnet er usikkert tolket. En nærliggende forklaring er plantenavnet «fivel», brukt dels om myrull, dels om løvetann. Denne forklaringen bygger på skriftformene fra 1600-tallet.¹ En annen tolking er *Fjordsrud*, utledet av gammelnorsk

¹ Norske Gaardnavne I, s. 346. Tidligere skrivemåter har vært Fiolssrud (1617), Fiølsrud (1647), Fiølsrud (1657) og Fiolsrud (1723).

fjardar (genitiv av *fjodr*), etter hvert erstattet med genitivsformen *fjords*. En gammel vei har gått gjennom tunet på Fjulsrud og ned til Holsfjorden, og gårdsnavnet kan dermed bety «rydningen som ligger ved veien til fjords».²

Den første oppsitteren vi kjenner navnet på, er KOLBJØRN SØRENSEN FJULSRUD, som er nevnt i futeregnskapet 1612–13. Han brukte da også Sønsterud. I futens notater heter det at «Fjulsrud øde var nylig ryddet og skyldsatt, og skylda var 5 lispund».³ Kolbjørn Fjulsrud ble i 1614–15 bøtelagt med 5 daler, fordi han hadde slått kona til Knut Næss i hodet med et økseskaft. Kolbjørn betalte holding⁴ i 1615–16. Fra 1617 var skylda økt til 7 lispund, og gården var krongods (eid av kongen). Kolbjørn Fjulsrud betalte skatt i 1624, og da var det kommet en annen bruker på Sønsterud, så Kolbjørn bodde nok på Fjulsrud da. Han betalte holding så seint som i 1627, men i 1628 betalte GULBRAND FJULSRUD landskatt. I 1629 var det BERTE FJULSRUD som betalte skatten for gården, rimeligvis var hun Gulbrands enke. Fra 1631 til 1634 var ANDERS FJULSRUD bygselmann, men fra 1635 er det Tollef Enger som er nevnt i futeregnskapet. I 1638 kalles han TOLLEV FJULSRUD.

Fra 1639 er det ny bruker av gården, da betaler GULBRAND ANDERSEN FJULSRUD (f. ca. 1614) 10 daler i førstebygsel. Vi vet ikke om han var sønn av den Anders som brukte gården i årene 1631–34. Det synes som han kom fra Steinsfjerdningen. I 1671 vitnet han i en grensetvist mellom Mo og Bjørke om eiendomsforhold mellom de to gårdene 40 år tidligere, og i 1673 i en liknende tvist vedrørende Stadum-gårdene.

I 1660 betalte Gulbrand Fjulsrud kontribusjonsskatt av Fjulsrud «med underliggende Kongsrud».⁵

Etter skattemanntallet i 1647 var Fjulsrud fortsatt krongods, av skyld 7 lispund byggmel. I 1664 var Gulbrand 50 år, og i prestemanttallet dette året er også nevnt sønnen, Ola Gulbrandsen (14). To år etter, i 1666, er i tillegg til disse to også nevnt Ola Svendsen (25), rimeligvis en svigersønn.

Gulbrand Fjulsrud var lagrettemann i perioden 1652–71. Han synes å ha blitt etterfulgt som bygselmann tidlig i 1670-årene av OLE SVENDSEN FJULSRUD (f. ca. 1641), trolig en svigersønn. Ole Svendsen var gift minst to ganger. I første ekteskap (rimeligvis med Gulbrand Fjulsruds datter) var det

«... GJORDE ENDE PÅ EN DANSK FUT»

«Et gammelt sagn berettet at en moing i fjern fortid gjorde ende på en dansk fut som plaget folket, og for å unngå straff rømte han vekk og bosatte seg på Fjulsrud. Den var og er en grensegård, som eide all mark og skog fra Lierdelet til Sønsterud. Tusenvis mål skog!»*

* Guldal (1985), s. 258 (en moing er en mann fra Modum).

TJENESTEDRENG PÅ ONSAKER

I 1673 vitnet Gulbrand Fjulsrud i en grensetvist mellom eierne av Vestre og Østre Stadum, om eiendomsretten til «Ylemarken» ved Synneren. Av hans prov går det fram at han var i tjeneste hos Nils Onsager da han «kom gåendes med en bøsse oppe ved Synderen. Da så han at Trond Stadum og hans broder de kjørte tømmer ut av denne omtvistige skog. Han visste også at Trond fisket der i Synderen. Men han visste ikke at de på Østre Stadum fisket der noget, ei heller visste at de hugg noget i skogen».*

* Thorleif Solberg: Tingbok 1673 (utrykt materiale, kopi i Hole bygdearkiv).

2 Etter Margit Harsson.

3 E.F. Halvorsens ekserpter.

4 Holding = tredjeårstake = en avgift da bygselen ble fornyet hvert tredje år.

5 Noen gård eller bruk Kongsrud er ellers ikke kjent i kildene som underbruk av Fjulsrud. Navnet synes å være feilskrift for Sønsterud.



*I fjordkanten nedenfor Fjulsrud ligger en del røyser som trolig er fra bronsealderen.
Foto: Sigurd Berg*

ULOVLIG HOGST

I 1672 ble Ola Fjulsrud og fem andre Hole-bønder stevnet av fogden på bygdetinget etter påstått ulovlig hogst i kongens allmenning på Krokskogen. På tinget hevdet Mattis Sax på Olas vegne at han ikke hadde «hugget annet enn nogle ligden av tørr furu av en braate». Men alle de seks ble bøtelagt for hogsten.* I 1680 ble Ola Fjulsrud igjen stevnet, sammen med 12 andre bønder, for «hugging av en del små bjelker», det vil si mindre enn det kongens skogreglement tillot. Utfallet av denne saken kjenner vi ikke.**

* Thorleif Solberg: Tingbok for Ringerike 1672, s. 28–32.

** Thorleif Solberg: Avskrift av tingbok 22 (utrykt materiale, kopi i Hole bygdearkiv).

HELLERISTNINGER

Det er funnet hellestistinger tre steder i Hole. Feltene ved Berget (Utvika) og Sundvollen skole er vel kjent, og de er tidfestet til bronsealderen. Ristingen ved Klokkehaugen på Sollihøgda er imidlertid ukjent for folk flest. Klokkehaugen er en boligeiendom inntil E 16 cirka 800 m nord for Sollihøgda tettsted. Ristingene er på to svaberg. Av figurer er det ristet et to-furet skip, cirka 40 cm langt, med 8 mannskaps «streker» og med kjølen mot nord. Ristingen av et skip litt øst for dette, synes å være uavsluttet. Noen innhugne streker av nyere dato synes det også være på stedet.*

* Universitetets Oldsaksamling, ØK-registrering 1984 (Østmos innberetning).

minst åtte barn: Gulbrand, Svend, Erik, Kasper, Halvor, Elias, Isak og Karen. Sju av dem er nevnt i skiftet etter sin stemor i 1717, da er nok Kasper (f. ca. 1671) død. Han er nevnt i en militærrulle i 1697, da han var 26 år og bosatt «hiemme hos sin Fader».

I 1695 giftet Ole Svendsen Fjulsrud seg igjen i Sylling kirke med RAGNHILD TOLLEVS DATTER BREVIK (1665–1716), enke etter Svend Olsen på Brevik i Lier (d. 1692). De fikk minst fem barn: Svend, Tollef, Mari, Eli og Gunhild. De er nevnt i skiftet etter mora i 1717, og det er også hennes to gjenlevende barn fra første ekteskap: Ole og Ragnhild (Janne f. 1689 var død som barn) samt Ole Svendsen Fjulsruds gjenlevende barn fra hans første ekteskap: Gulbrand, Svend, Erik, Halvor, Elias, Isak og Karen. Boets bruttoverdi var 49 riksdaler, men da gjelddar var 144 riksdaler, var det fallitt.

Ola Fjulsrud var lagrettemann i 1693. I perioden 1684–97 ble han flere ganger stevnet på bygdetinget for gjeld, både for «rester av kongelige skatter og forordninger» og gjeld til trelasthandlere: I 1684 til Elsebet, enka etter Jens Andersen på Strømsø, og i 1697 til salige Halvor Tollesen på Bragernes.

Ola Fjulsrud utstyrte i 1699 en soldat (dragon Dominicus Jørgensen Post) sammen med andre brukere på Utstranda og Krokskogen. Ola var bruker så seint som i 1708. Da det ble skiftet etter hans andre hustru Ragnhild Tollevsdatter i 1717, var Ola død tidligere. Han ble etterfulgt av ERIK FJULSRUD, trolig en av sønnene, som ved juletider i 1716 ble utsagt fra gården og pålagt å ryddiggjøre den innen første faredag (14. april). På bygdetinget 13. mars 1717 ble Erik stevnet av Knut

«... EN HALV FJERDINGS VEI VEKK FOR HANS GÅRD»

At skogen var verdifull, ser vi av en mengde saker på bygdetinget i Hole i 1670- og 80-årene. Fogden var kongens representant og skulle påse at kongens skogreglement ble fulgt ved hogst i allmenningen, og at bøndene ellers holdt seg innenfor de grensene de i henhold til bygselseddelen hadde rett til. Høsten 1681 stevnet fogd Henrik Petersen en del bønder i Hole for «ulovlig bråtehugst og åvirke uti den alminnelige utmark på Krokskogen», og blant dem var Ola Fjulsrud. Ola møtte selv på tinget, og sa at han ikke hadde ryddet, sådd og skåret korn på andre bråter enn én som lå «uti hans gårds tilliggende eiendom, en halv fjerdings vei vekk for hans gård imot Synsterud». Her hadde han sådd 1 tønne rug. Han forklarte videre at Henrik Henriksen Finne,* som da bodde på

Stein i Bærum, hadde ryddet og sådd denne bråten med ham «til halnings», dvs. med en halvpart på hver. Fogden ba om å få se «utveisbreve eller lovlig bevislighet, hvorvidt hans gårds utrast og eiedeler kan og bør seg med rette henstrekke», men Ola hadde bare bygselseddelen å vise til. Lagretten bestemte at Ola kunne treske og male rugen, men «la den forbli uti god behold» eller stille kausjon for verdien, inntil saken var nærmere avklart.**

* Henrik Henriksen Finne var fra Svartkiend (Toresplassen).

** Ringerike Slekthistorielag: Tingbok for Ringerike nr. 24 (1681), s. 23–24. En fjerding = 5 lispund.

Olsen, som samme år ble eier av Fjulsrud, til å ryddiggjøre gården for ham – se nedenfor.

Selveierbruk fra 1717

Som nevnt var Fjulsrud krongods (tilhørte kongen) i 1577 og 1624. Midt på 1600-tallet ble ANDERS SIMENSEN, assessor i overhoffretten i Norge, eier av gården. I 1692 solgte han Fjulsrud (og flere andre eiendommer i Hole) til sin svigersønn, Hans Must.

HANS MUST var president i byrådet i Christiania, og gift med Anna Andersdatter Gjerdrum (1661–1738). Etter Musts død giftet hun seg igjen med biskop Hans Munch. I 1717 solgte bispinne ANNA MUNCH (som da var enke for annen gang) Fjulsrud til Knut Olsen for 300 riksdaler.

KNUT OLSEN FJULSRUD (ca. 1693–1768) er i *Ringerikske slekter* (1927) nevnt som tredje generasjon på gården. Denne påstanden synes kun å bygge på navnelikhet, da Knut ikke er nevnt i skiftet i 1717, hvor Ole Fjulsruds 12 barn fra to ekteskap er listet opp.⁶

Knut Olsen Fjulsrud var gift fire ganger, først med KIRSTI JAKOBSDATTER (ca. 1682–1730). Vi kjenner fem av deres barn:

* Ambjørg (1717–1790),⁷ g. 1751 m. Lars Pedersen Røine (ca. 1722–1784) i Øverskogen i Lie, minst seks barn: Peder (f. 1752), Kirsti (f. 1753), Mari (f. 1755), Hans (f. 1757, tvilling), Anne (f. 1757, tvilling)

6 Knut kan ha vært sønn av Ole Gulbrandsen Fjulsrud, som var sønn på gården i 1664 og 1666, men vi mangler kilder som kan bekrefte det.

7 Ambjørg Knutsdatter fikk i 1749 en «ekte» sønn, Ole (f. og d. 1749, d. ½ år gammel).

12 SKILLING I ÅRET

Av «Skolefundasen» for Hole i 1742 går det fram at Knut Fjulsrud var en av bygdas bønder som forpliktet seg til et årlig bidrag for å holde omgangsskole i gang. Han tegnet seg for 12 skilling i året.*

* Harsson 1987, s. 12.

og Helle (f. 1759). Ambjørg Knutsdatter Hørte-eie døde i 1790, i sitt 74. år.*

* Ole (f. 1718), trolig d. som barn (før 1742).

* Anne (f. 1720), g.m. Haagen Evensen Schøye (Skui) i Bærum.

* Jakob (1723–1809), fra 1768 eier av halve Fjulsrud, g.1 m. Tollina Olsdatter Kløvigen (1721–1756), to døtre. Jakob g.2 m. Marte Olsdatter Vefsrud (1734–1802), fem barn – se nedenfor.

* Helge (f. 1726), d. som barn (før 1742).

I 1723 sådde Knut Olsen Fjulsrud 1 t. blandkorn og 3 t. havre, og jordveien bestod av sand- og moldjord. Årlig høyavling var 12 lass, og på gården var det 2 hester, 6 storfe, 4 sauer og 4 geiter. I 1725 lånte Knut Fjulsrud 200 riksdaler av Madam Krefting mot pant i gården.

Etter Kirsti Jakobsdatters død i 1730 giftet Knut Olsen Fjulsrud seg igjen samme år med GURI MIKKELSDATTER (1696–1741) fra Vestre Sylling. Vi kjenner fire av deres barn:

* Kirsti (1731–1783), g.m. Samuel Olsen Kløvigen (ca. 1715–1780), minst 10 barn: Ole, Tyri, Anne, Tyri, Ole, Daniel, Tollina, Marte, Knut og dødfødt gutt – se Kløvvika (som husmannsplass) under Nes.

* Ole (1734–1808), seinere eier av halve Fjulsrud, g.m. Anne Håvardsdatter, minst ni barn – se nedenfor.

* Aksel (1736–1795), g. 1760 m. Kari Larsdatter fra Grønvold under Mo på Røyse, i 1762 bosatt hos hans foreldre på Fjulsrud, i 1770-årene i Horn-eie i Lier, vi kjenner seks av deres barn: Tyri (f. 1760, g. 1787 m. skomaker Peder Ellefsen Bjørnstad, i 1801 på plassen Sørumsaugen i Steinsfjordingen med tre barn: Kari, Iver og Ellef – se bind 2 s. 582), Gunhild (1761–1847, g. 1786 m. Peder Larsen Kjaglia, minst tre barn: Mari f. 1792, Aksel f. 1796 og Lars f. 1798), Anne (f. 1764), Lars (1766–1773), Knut (f. 1768, i 1801 tjenestedreng på Averøya) og Larine (f. og d. 1777, d. én måned gammel).

* Knut (f. 1738), trolig d. som barn (før 1741).

Guri Mikkelsdatter døde i 1741, og etterlot seg mann og tre barn. I skiftet etter henne (avsluttet 1742) var boets nettoverdi 408 riksdaler, hvorav Fjulsrud var verdsatt til 275 riksdaler.⁹

Knut Fjulsrud inngikk nytt ekteskap i 1751 i Sylling kirke med BERTE DIDRIKSDATTER HØRTE (d. 1752). De fikk to barn (tvillinger): Tyri (1752–1753) og Didrik (f. 1752, d. som barn). Berte Didriksdatter døde i barselseng én uke etter tvillingfødselen. Det ble avholdt skifte seinere samme år. Hun etterlot seg

8 Etter Astrid Karin Natvig i Lier.

9 I skiftet er nevnt avdødes bror (rimeligvis halvbror), Ole Aslesen Kornerud, og søster (g.m. Erik Larsen Gommen).

mann og én sønn, Didrik (1/2 år gammel), og boets nettoverdi var 540 riksdaler, hvorav Fjulsrud var taksert til 300 riksdaler.

Knut Fjulsruds fjerde hustru het MARI PEDERSDATTER (1731–1809), og vi kjenner seks av deres barn:

- * Ole (f. ca. 1754), 14 år gammel i skiftet etter faren i 1768.
- * Knut (1756–1760), d. 4 år gammel.
- * Berte (1759–1773), d. 15 år gammel.
- * Maria (f. 1761), g. 1787 m. Simen Kristensen Horn, i 1801 var de husmannsfolk under Solberg i Lier.
- * Johanne (f. 1764).¹⁰
- * Knut (f. 1768), født etter farens død, konfirmert i 1791, 23 år gammel.

I 1753 overlot Knut Olsen halve gården til sønnen Ole (se nedenfor). I 1762 satt Mari Pedersdatter og Knut Olsen Fjulsrud på sin gårdpart, og nevnt i skattemanntallet (personer over 12 år) er én tjenestejente, Mari Paulsdatter, og tre av husbondens sønner: Aksel (med hustru Kari Larsdatter), Ole (soldat og eier av halve gården, med hustru Anne Håvardsdatter samt en tjenestejente Mari Jørgensdatter), og Jakob (med hustru Marte Olsdatter).

Knut Olsen Fjulsrud døde i 1768, og det ble avholdt skifte. Under skiftebehandlingen ble halvparten av gården solgt til avdødes eldste sønn fra andre ekteskap, Ole Knutsen Fjulsrud, for 300 riksdaler og livøre til kjøperens stemor Mari Pedersdatter så lenge hun forble ugift. Da boet ble gjort opp, viste det at avdøde hadde vært en velstående mann. Nettoverdien var 1212 riksdaler, hvorav den resterende halvparten av Fjulsrud var verdsatt til 300 riksdaler.¹¹ En del av verdiene lå ellers i penger som var lånt ut. I skiftet ble det bestemt at den andre halvparten av Fjulsrud skulle tilfalle eldste sønn fra første ekteskap, Jakob Knutsen Fjulsrud, for en kjøpesum på 300 riksdaler.

Enka Mari Pedersdatter giftet seg igjen i 1770 med Werner Svendsen Sylling (ca. 1729–1807) fra Toverud, og de fikk datteren Berthe i 1771. I 1801 bodde Mari og Werner på Sylling hovedgård.¹²

JAKOB KNUTSEN FJULSRUD (1723–1809) var gift to ganger, først i 1750 med TOLLINA OLSDATTER KLØVIGEN (1721–1756).

10 Trolig den samme som er kalt Mari ved dåpen i 1764. Uvisst om det er feilskrift i kirkeboka eller under skiftet.

11 Etter skiftekortet i Statsarkivet på Kongsberg.

12 Etter Astrid Karin Natvig.

POSTVEI TIL DRAMMEN

På 1700-tallet gikk postveien mellom Ringerike og Drammen over Fjulsrud. Fra Sylling fulgte den vestsida av Holsfjorden til Hornstua, hvor den gikk med båt over til Fjulsrud. Herfra gikk den opp østsida av Nordlandsdalen til Høgås, og videre over Nessetra og Byflaksetra, og ned Manaskaret til Sundvollen.

De fikk to døtre: Kirsti (f. 1753) og et dødfødt pikebarn (1756). Tollina Olsdatter døde i barselseng i 1756, 35 år gammel, og ble gravlagt sammen med sin dødfødte datter. I skiftet etter henne var boets utgifter større enn verdiene, og dermed fallitt.

Jakob Knutsen giftet seg igjen med MARTE OLSDATTER VEFSRUD (1734–1802),¹³ og vi kjenner fem av deres barn:

* Tollina (f. 1759), g. 1786 m. Anders Svendsen Lia (Lien), fikk i 1786 datteren Marte.

* Anne (f. 1762), g. 1793 m. «jæger» Anders Hansen Wiig (f. ca. 1770), i 1801 jordløs husmann og jeger under Vik i Hole, de hadde da to barn: Jakob (8) og Marte (2).

* Ole (1766–1802), eier av halve Fjulsrud fra 1793, gift to ganger, minst fem barn – se nedenfor.

* Helle (f. 1770), g.1 i 1794 m. soldat Christen Nilsen Tangen (1764–1798),¹⁴ minst to barn: Maria (f. 1795) og Marte (1797–1798). Helle g.2 i 1802 m. soldat Fredrik Christiansen Kaas.

* Knut (1772–1843), seinere husmann i Niskinn, g. 1799 m. Gunhild Nilsdatter Diget Helgelandseie (1773–1843), minst seks barn: Marte (f. 1799), Johanne (f. 1801), Gunhild (f. 1804), Ole (f. 1807), Anders (f. 1812) og Anne (f. 1818) – se omtale av Niskinn.

Jakob Knutsen Fjulsrud var gårdbruker på halve Fjulsrud til 1793, da han overlot gårdparten til eldste sønn Ole for 400 riksdaler og livøre til foreldrene i deres levetid.

OLE JAKOBSEN FJULSRUD (1766–1802) var gift to ganger, først i 1793 med SARA MATHISDATTER UDVIGEN (1768–1798). Vi kjenner tre av deres barn:

* Marte (f. 1794).

* Johanne (f. 1796).

* Anne (f. 1798).

Sara Mathisdatter døde i 1798, bare 30 år gammel, og Ole Fjulsrud giftet seg igjen samme år med ANNE HANSDATTER NÆSS (f. 1779).¹⁵ De fikk tre døtre:

* Sara (1799–1800), d. 1 år gammel.

* Sara (f. og d. 1801), d. 6 uker gammel.

* Olea (1802–1849), g. 1833 m. Jens Christensen Ruud. (1798–1866) fra Vestre Rud, minst fire barn: Anne Sofie (f. og d. 1834),

13 Marte var trolig datter av Ole Hansen, som var bruker på Vefsrud i 1765.

14 Christen Nilsen var fra Tangen (Gomnestangen) ved Fægri på Tyristrand. Plassen hørte under Gomnes på Røyse på 1700-tallet – se bind 4 s. 953–954.

15 Anne Hansdatter Næss ble døpt 2. søndag før Fastelavn i 1779, og var født utenfor ekteskap av Marthe Svendsdatter Næss og Hans Halvorsen Svarstad.

Karen (1837–1838), Ole (f. 1839) og Christian (f. 1843) – se bind 4 s. 641–642.

I 1801 satt Anne Hansdatter (22) og Ole Jakobsen (33) på gården med tre av hans barn fra første ekteskap, Marte (6), Anne (4) og Johannes (3)¹⁶ samt én tjenestejente, Marte Iversdatter (48), og husbondens foreldre (med føderåd) Marte Olsdatter (68) og Jakob Knutsen (78).

Ole Jakobsen Fjulsrud døde i 1802, bare 36 år gammel.¹⁷ I skiftet etter ham ble det bestemt å selge gårdparten. Boets bruttoverdi var 2.001 riksdaler (netto 1.155 riksdaler), hvorav halve Fjulsrud var taksert til 1.642 riksdaler. Den ble satt under auksjon, og solgt til Anders Mathisen Udvigsen. Han hadde noen år tidligere (i 1796) også kjøpt den andre halvparten av Fjulsrud – se nedenfor. Dermed var gården igjen samlet på én hånd.

To gårdparter fra 1753 til 1802

Den andre halvdel av Fjulsrud ble i 1750-årene (rimeligvis i skifte etter Berte Didriksdatter i 1753) overtatt av Knut Olsen Fjulsruds eldste sønn fra andre ekteskap, OLE KNUTSEN FJULSRUD (1734–1808). Han var gift med ANNE HÅVARDSDATTER SØRUM (f. 1737),¹⁸ og vi kjenner ni av deres barn:¹⁹

* Eli (f. 1760), d. som barn.

* Anne (f. og d. 1761).

* Ingeborg (1762–1766), d. 4 år gammel.

* Håvard (1765–1766), d. 1 år gammel.²⁰

* Ingeborg (1767–1836), g. 1787 m. Ole Samuelsen Næss (1761–1813), seinere eier av halve Fjulsrud, og fra 1786 av Vestre (Øvre) Nes, 10 barn: Johanne (f. 1788), Anne (f. 1790), Marte (f. 1794), Ole (f. 1796), Samuel (1799–1802), Marie (f. 1803), Samuel (1806–1807), Inger (1806–1807), Inger (1808–1862) og Anders (f. og d. 1811) – se gnr. 236/7 Øvre Nes.

* Dødfødt barn (1770).

16 Dette er nok datteren Johanne (f. 1796), som er oppført i folketellinga med feil navn og alder. Ingen Johannes Olsen Fjulsrud er døpt i Hole kirke mellom 1797 og 1800, og ingen Johanne Olsdatter Fjulsrud er gravlagt i samme tidsrom.

17 Enka Anne Hansdatter giftet seg igjen i 1803 med Anders Olsen fra Modum.

18 Anne Håvardsdatter var datter av Håvard Gulbrandsen Sørum, som rundt 1760 var forpakter av Nordre Sørum i Steinsfjordingen, i hans første ekteskap med Eli Jørgensdatter. Håvard Gulbrandsen kom fra Lunner på Hadeland.

19 Ole Knutsen Fjulsrud ble i 1756 utlagt som barnefar til Ragnhild Olsdatter Sund-eies gutt, Jørgen.

20 Gutten ble gravlagt 2. søndag etter påske i 1766, sammen med søsteren Ingeborg.

- * Knut (f. og d. 1771), d. 9 uker gammel.
- * Eli (f. og d. 1772), d. 14 uker gammel.
- * Berte (1773–1816), g.m. Anders Mathisen Udvigen, seinere eier av Fjulsrud, minst åtte barn – se nedenfor.

I 1762 satt Anne Håvardsdatter og Ole Knutsen på gårdparten med én tjenestejente, Mari Jørgensdatter (kun personer over 12 år er nevnt i skattemanntallet).

Ole Knutsen Fjulsrud leverte trekøl til Bærumsverket fra egen mile på Krokskogen både i 1777 og 1779. Sistnevnte år leverte han 186,9 m³ trekøl fra ei mile som lå ved Sollihøgda, 13,8 km fra jernverket. Med det var han den fjerde største leverandøren fra Hole.

Ved skjøte av 17. juli 1795 solgte Ole Knutsen sin gårdpart av Fjulsrud til svigersønnen Ole Samuelsen Næss for 800 riksdaler.

OLE SAMUELSEN NÆSS (1761–1813) giftet seg i 1787 med INGEBORG OLSDATTER FJULSRUD (1767–1836), og de fikk 10 barn. De satt som eiere av halve Fjulsrud i halvannet år, og overtok i 1786 Øvre Nes etter hans foreldre – se gnr. 236/7 Øvre Nes. Ved skjøte av 2. november 1796 solgte de gårdparten til svogeren Anders Mathisen Udvigen for 1.100 riksdaler. Anders Mathisen ble i 1802 også eier av den andre halvparten av Fjulsrud, og dermed var gården igjen samlet under én eier.

ANDERS MATHISEN (1770–1824) var fra Utvika, og giftet seg i 1794 med BERTE OLSDATTER FJULSRUD (1773–1816). Vi kjenner åtte av deres barn:

- * Marie (f. 1796),²¹ g. 1822 m. Iver Nilsen Gaaserud (Fuhre) på Modum.
- * Anne (1798–1850), g.m. Nils Olsen Fjeldstad (1792–1867) på Øvre Fjelstad, åtte barn: Anne (f. 1818), Anders (1823–1827), Ole (f. 1825), Anders (f. 1828), Berthe (f. og d. 1833), Martin (f. 1834), Johan (f. 1839) og Gustav (f. 1843) – se bind 3 s. 164.
- * Dødfødt drengbarn (1802).
- * Ole (f. 1805), d. som barn.
- * Marte (f. 1806).
- * Ole (1808–1875), eier av Fjulsrud fra 1825, g.m. Kirsti Hansdatter Ullern (1817–1890), sju barn – se nedenfor.
- * Maren Johanne (1812–1891) g. 1834 m. Nils Larsen Onsager (1809–1881) på Øvre Onsaker, seks barn: Berte Marie (f. 1835), Anders (f. 1839), Lars (f. 1842), Inger Marie (f. 1845), Hans (f. 1848) og Hans (f. 1850) – se bind 3 s. 326.
- * Berte (f. og d. 1816), d. 14 dager gammel.

21 Marie Andersdatter Fjulsrud fikk i 1816 en sønn Rasmus, og som barnefar ble utlagt Rasmus Hansen Toverud i Lier.

KJERNE, DROPLE OG MORGENRØD

Skiftet etter Anders Mathisen Fjulsrud utgjør et hefte på 120 håndskrevne sider. Her er avdødes eiendeler innført og taksert, og vi kan i detalj lese om gårdens bygninger, vogner og sleder, jordbruksredskap og husdyr, kjøkkenutstyr og klær. 3 hester og 6 kyr var det på gården, og kyrne er også navngitt: Kjerne, Drople, Morgenrød, Olsros, Bertros og Dronningen. Det samme er to kviger: Marthe og Lindros, men ikke «en graae Oxe». Øvrige husdyr var en sort purke med 2 griser, en «Orne» (avslgalt eller råne) samt 9 voksne sauer med lam.

I våningshuset («Den søndre Stue») var disse rommene: kammer, dagligstue, kjøkken, spiskammer, søndre kammer, nordre kammer og loft. I alle rom er alt inventar og utstyr oppført, og både linklær, sengeklær og bøker er spesifisert. Av bøker var det fire, hvorav en gammel bibel og en salmebok. Øvrige bygninger på Fjulsrud i 1824 var bryggerhus, stabbur, låve, stall og fjøs.*

* Teksten er tydet av Frank Otterbech. Skiftedokumentet er i dag i Hole bygdemarkiv.

I 1801 satt Berte Olsdatter (27) og Anders Mathisen (31) på gården med døtrene Marie (5) og Anne (3) samt to tjenesjenter: Kari Olsdatter (16) og Berte Olsdatter (10). På gården bodde også husbondens mor, Johanne Andersdatter Udvigen (68, føderådsenke).

Berte Olsdatter Fjulsrud døde i barselseng i 1816, 43 år gammel, og Anders Mathisen giftet seg igjen i 1817 med KARI ANDERSDATTER HURUM (f. 1778) fra Øver-Nigarden Hårum i Steinsfjordingen. De fikk én datter:

* Berte (f. 1818).

Anders Mathisen Fjulsrud døde i 1824, og etterlot seg hustru og én datter samt fire barn fra første ekteskap. I skifte etter ham (avsluttet 1825) var boets nettoverdi 2.239 spesidaler, hvorav Fjulsrud var taksert til 2.000 spesidaler og skulle overtas av sønnen Ole for dette beløp, mot at han svarte arveloder til sine søsken.

Sønnen Ole var bare 16 år da faren døde i 1824, og hans stemor (ved verge Ole Averøen) drev gården til sønnen var myndig.²²

OLE ANDERSEN FJULSRUD (1808–1875) var gift med KIRSTI HANSDATTER ULLERN (1817–1890) fra Øvre Ullern på Røyse, og de fikk sju barn (hvorav fem nådde voksenalder):

* Berte Marie (1839–1908), g. 1871 i Kristiania med maler Narve Olsen Løbben (1845–1905) fra Modum, seinere eier av Homledal skysstasjon og Utvika, fire barn: Ingeborg, Ole, Johanne og Haakon – se gnr. 238/2 Homledal og gnr. 234/1 Utvika.

22 Myndighetsalderen var 25 år, men fra 1828, da Ole Andersen var 20 år gammel, er han nevnt som eier i kontribusjonslistene til Hole kirke.

«... ØDEGARD MED SKRINN JORD»

I 1647 var Fjulsrud «nevnt som ødegard med skrinn jord». (...) «Opp gjennom lia fram til jordrike myrer kan en finne fine oppmurte veier. Her har det vært kjørt jord ned til garden, som ikke har skrinn jord lenger».*

* Sigurd Berg (1987).



*Fra Fjulsrud rundt 1910.
Den nye hovedbygningen ble bygd i 1900.*

* Anders (1840–1920), eier av Fjulsrud fra 1870, ordfører i Hole 1891–92, g.m. Karen Johanne Olsdatter Hurum (1842–1899), åtte barn – se nedenfor.

* Hans (1843–1869), ugift, død som smedlærling i Kristiania i 1869, 26 år gammel.

* Jakob (1845–1847), d. 2 ½ år gammel.

* Maren Johanne (f. 1848), d. som barn.

* Johan (1850–1922), bosatt i Norrland, Sverige til 1905, siden i Hønefoss,²³ g. 1877 m. Martha Marie Næss (f. 1856) fra Øvre Nes, tre barn: Andreas (1878–1918), Olav (f. 1880)²⁴ og Hildur (f. 1882) – se gnr. 236/8 Øvre Nes.

* Anne (1853–1922), reiste til Amerika i 1888, gift der med Anton Arnesen (d. 1921) fra Kongsvinger, bosatt i Chicago (ingen barn).

Det var i Ole Andersen Fjulsruds tid som eier av gården at de nye veiene over skogen ble bygd. Arbeidet ble satt i gang i 1840, og i 1854 ble veien fra Skaret til Svangstrand åpnet. Fire år seinere ble veien over Sollihøgda til Bærum («Christiania-Chausséen») tatt i bruk. I 1859 forpliktet Ole Andersen Fjulsrud seg til å opprette en fast skysstasjon på Homledal – se gnr. 238/2 Homledal.

I 1864 lånte Ole Andersen Fjulsrud 1.200 spesidaler (4.800 kroner) i «Fogedembedsgaarden Follums Fond» mot pant i

23 Johan Olsen Fjulsrud (1850–1922) var utdannet lærer. Han ble i ung alder ansatt hos Jens Gram i Drammen, og ble siden bokholder ved en større trevarebedrift i Norrland, Sverige, hvor Gram var disponent. Seinere var han skog- og sagbruksforvalter ved et annet større svensk selskap inntil 1905, da han flyttet tilbake til Norge med sin hustru og kjøpte eiendommen Hauga ved Hønefoss, hvor de bosatte seg. (Lagesen 1927).

24 Olav Fjulsrud (f. 1880) var i 1927 gift og bosatt i Ulfunda Sverige, hvor han var ansatt ved en elektrisk fabrikk. (Lagesen 1927).



Fjulsrud gård rundt 1920.

Fjulsrud. Betaling av renter på denne obligasjonen voldt nok hodebry for Fjulsruds eiere i årene som fulgte. Så seint som i 1890 tillyste lensmann Nicolaisen tvangsauksjon over gården på grunn av mislighold av obligasjonen, men Anders Olsen Fjulsrud klarte å ri stormen av. Samme år ble obligasjonen avlyst, og erstattet av et (rimeligvis) gunstigere lån i Hypotekbanken.

I 1865 satt Kirsti Hansdatter (49) og Ole Andersen (59) på gården med tre av sine barn: Berte Marie (28, ugift, hjelper mora med husholdet), Anders (26, ugift, hjelper faren med gårdsbruket) og Anne (13) samt tre tjenestefolk: Mathea Johnsdatter (32, f. i Nordehov), Johannes Hansen (28) og Hans Hansen (17). De hadde 3 hester, 11 storfe, 11 sauer og 1 gris, og årlig utsæd var $\frac{1}{2}$ t. hvete, $\frac{5}{8}$ t. rug, $1 \frac{3}{8}$ t. bygg, $2 \frac{1}{2}$ t. blandkorn og 8 t. poteter.

I 1870 overdro Ole Andersen Fjulsrud gården til sin eldste sønn Anders for ukjent kjøpesum og livøre til foreldrene i deres levetid. Ole Andersen Fjulsrud døde i 1875, 67 år gammel, mens Kirsti Hansdatter levde som livørsenke på Fjulsrud til sin død i 1890.

ANDERS OLSEN FJULSRUD (1840–1920) giftet seg i 1873 med KAREN JOHANNE OLSDATTER HURUM (1842–1899), datter av Ole Johannessen Hurum og Inger Pedersdatter (fra Gile) på Skredderhusa



*Karen Johanne f. Hurum (1842–1899) og
Anders Olsen Fjulsrud (1840–1920).*

«... GIKK DET VARMT FOR SEG»

Anders Olsen Fjulsrud var i mange år formann i Utstrandens Samtalelag, som ble stiftet i 1879 og «i gavnet var en venstreforening». Seinere var han ordfører i Hole 1891–92, i en tid da kampen mellom Venstre og Høyre på nasjonalt plan også avspeilet seg i kommunepolitikken. Johannes Solberg hadde vært ordfører (for Høyre) siden 1886, men «... for venstremannen, skaubøringen Anders Olsen Fjulsrud måtte godsieieren på Stein vike ordførerplassen et par års tid, og nøye seg med viseordførerplassen. For 70–80 år siden gikk det varmt for seg mellom høire og venstre».*

* Guldal (1985), s. 257.

«PÅ FJULSRUD HAR DET ALLTID SPØKT»

«På Fjulsrud har det alltid spøkt. Hvem av de eldre ringerikinger kjenner ikke Anders Olsen Fjulsrud - en gang ordfører i Hole? Titt og ofte var han oppå Røyse og der forkortet han mang en kveldsstund med å fortelle om all skogens mystikk og det skrømt som satte prikken over i'en for folk den gang. Fjulsru'n hadde sitt soverom i et kammers innafor kjøkkenet, og ofte hørte han natters tider sår klynk av et barn der ute. Ofte blev dynen revet av ham, og da han stod op for å se om folk var inne i rummet, blev lyset straks slukket. På et annet

rum der på gården hørte man natters tider det sildret. Det hørtes ut som en sekk erter blev tømt på gulvet». (...)

«Fjulsru'n trudde fullt og fast at en illgjerning en gang var gjort i nærheten av gården, og engang skulle man også få syn for saken. Fjulsrud grov nemlig en større kjeller under kjøkkenet, og ned i jorden fant man små ben av et barnelik».

* V.V.: «Små stubber om gamle gubber», i Ringerikes Blad 25. november 1930, og «Spøkeri på Krokskogen», i Norske Hjem 23. mars 1935.



Paula Marie f. Pettersen (1895–1973) og Einar Fjulsrud (1881–1954) var bosatt på Torshov i Oslo. Einar var 15 år gammel da familien flyttet fra Fjulsrud i 1896.

Hårum i Steinsfjordingen.²⁵ Vi kjenner åtte av deres barn:

- * Emma Valborg Olava (1867–1948), ugift, bosatt i Oslo, husholderske, styrte huset for sin far i Oslo.
- * Helga Marie (f. 1873), ugift, bosatt i Oslo.
- * Ole (f. 1875), g. og bosatt i Oslo (ansatt ved Norsk-Engelsk Mineralolje AS), to barn: Olaf (f. 1905) og en datter.
- * Borghild (1877–1957), bosatt i Oslo, g.m. Erik Arnesen, én datter Erika (f. 1912, g.m. Odd Myhre, to barn: Erik og en datter). Erik Arnesen hadde fem barn fra tidligere.
- * Harald (f. 1879), utvandret til Amerika i 1903, gift og bosatt der (New York).
- * Einar (1881–1954), bosatt på Torshov i Oslo (ansatt ved Oslo Sporveier, g.m. Paula Marie Pettersen (1895–1973) fra Spydeberg, seks barn: Sverre (1918–1989, bosatt på Vikersund, g.m. Gerd Frantzen, fem barn hvorav tre levde opp: Eirik f. 1948, Tore f. 1949, udøpt gutt, Anders 1953–1980, Per f. og d. 1959), Arvid (1920–1986, bosatt i Oslo, seinere på Kolbotn, g.m. Else Marie Bjørling, tre barn: Knut f. 1947, Ellen f. 1950 og Kirsti f. 1954), John (f. 1926, bosatt i Bærum, g.m. Inger Johanne Lund, én sønn Svein f. 1950), Anne Lise (f. 1930, bosatt i Bærum, g.m. Oddvar Save, fire barn: Marit f. 1952, Torbjørn f. 1954, Olaug f. 1960 og Kjetil f. 1962), Einar (f. 1932, bosatt i Flekkefjord, g.m. Eva Anfinnsen, fire barn: Einar f. 1959, Anne f. 1962, Anfinn f. 1968 og Inge f. 1968 tvillinger), og Terje (1937–1997, ugift, bosatt på Grimebakken i Hov i Land).
- * Aasta (1884–1885), d. 1 år gammel av lungebetennelse.
- * Aasta (1885–1966), ugift, bosatt i Oslo, ansatt ved Herkules Skjortefabrikk.

²⁵ Hun var adoptivdatter, og egentlig datter av Ole Knutsen Nordby-eie og Marte Marie Kristoffersdatter Hurum (f. 1821 i Aker). De hadde ytterligere en datter, Mathea Amalie, som i 1871 fikk en sønn Ole med Olaus Hansen Wager. I 1875-tellinga var Marte Marie Kristoffersdatter (enke) registrert som besøkende i Fjulsrud, og det var også Ole Olausen (f. 1871). Ifølge familien vokste Ole Olausen (f. 1871) delvis opp på Fjulsrud. Han bosatte seg seinere i Oslo.



Den nye hovedbygningen på Fjulsrud (bygd 1900) til venstre, og den gamle (revet 1929). I bakgrunnen ser vi Holsfjorden. Bildet er fra rundt 1910.

Anders Olsen Fjulsrud engasjerte seg sterkt i kommunens styre og stell, og representerte Venstre i Hole herredsstyre. Han var ordfører i Hole 1891–92.

I 1890 ble det utskilt og solgt fire skogparseller på Sollihøgda: bnr. 3 «Skovparsel af Fjulsrud» (skyld 10 øre, til F.V. Selmer), bnr. 4 Triangelen (14 øre, til K. Brynildsen), bnr. 5 Snippen (5 øre, til K. Brynildsen) og bnr. 6 Fagerli (22 øre, til F.V. Selmer). Over «Skovparcel af Fjulsrud» (bnr. 3), som ble solgt til Vilhelm Selmer for 700 kroner, forbeholdt selger seg rett til kjørevei. Fra denne skogteigen ble det i 1892 utskilt en tomt ved «chausséen», hvor Selmer bygde hotell – se grn. 238/7 Sollihøgda.

Anders Olsen Fjulsrud synes å ha brukt mye tid på politikk og mindre til gårdens tarv. Det gikk så langt at Hypotekbanken i 1895 begjærte tvangsauksjon etter mislighold av en obligasjon fra 1890 på 13.800 kroner. I 1896 flyttet Anders Olsen Fjulsrud med sin familie til Kristiania, og samlagsbestyrer H. BRYHN ble ny eier av Fjulsrud ved auksjonsskjøte av 16. oktober s.å. for en kjøpesum på 23.010 kroner. Dermed gikk gården ut av den slekta som hadde sittet på gården i hvert fall fra 1717.²⁶

²⁶ Dersom Knut Olsen Fjulsrud var av samme slekt som den han overtok etter i 1717, har samme slekt sittet på gården fra 1640-årene. Men dette er usikkert.

«... HAN HADDE MYE Å FORTELLE»

Da Anders Olsen Fjulsrud vokste opp, dundret det i åsene over Fjulsrud. Karene på veianlegget sang og fortalte historier, og ennå var det ulv og bjørn like utenfor stuedøra. Den siste ulven ble skutt i 1858. De fleste trodde den gangen på nissen og på nøkken og huldra. Da veien var ferdig ble det livlig ferdsl med kongebesøk og annet, og det var ikke å undres over at han hadde mye å fortelle. Han kunne fjetre sine tilhørere med et utall av historier. Unger fikk være lenge oppe når Anders Fjulsrud kom på besøk.*

* Sigurd Berg (1987).

ØDEGÅRDEN VEFSRUD

Vefsrud i Lier var ødegård etter Svartedauen og ble ryddet igjen midt på 1600-tallet. I 1670-årene hadde Henrik Larsen «som bor mellom Bærum og Lier, ryddet, brent og sådd en rugbråte på Vefsrud», men det hadde han ikke lov til, for Sten Horn i Lier hadde kongeskjøte på gården fra 1672. Siden lå Vefsrud under Horn til 1812, da Peder Anker kjøpte gården og skogen. Både Horn-mennene og seinere eiere hadde forpaktere på Vefsrud. Under gården lå det to husmannsplasser: Løkkepotten (sør for Myra) og Tjernsli (på Sollihøgda). Tjernsli ble, ved grenseregulering i 1955, overført fra Lier til Hole.

«SVENSKEVEIEN»

I 1912 ble Fjulsrud gård med skogen kjøpt av Fearnley-familien på Toresplassen. I 1916–17 leide Fearnley to svenske rallare for å bygge vei mellom sine to skoggårder. Hedlund-brødrene bodde i Olavesstua på Toresplassen mens de oppholdt seg her og de gjorde skikkelig arbeid. Den dag i dag ligger «Svenskeveien» som et klassisk byggverk med oppbygde murer og steinbroer. Den passerer forbi Damtjern, som tidligere het Svarttjern. Svenskene hevet demningen og tettet luken, for det var ikke lenger behov for vann til mølla og sagbenken nede ved Fjulsrud (Myra) Og da demningen ble høyere, kom vannspeilet nærmere «Svenskeveien».*

* Sigurd Berg (1987).

Bryhn satt som eier til 1898, da han solgte Fjulsrud til gartner P. LORANGE på Store Stabæk gård for 38.000 kroner. Både Bryhn og Lorange hadde bestyrere som drev gården i deres eiertid. Lorange drev stort med epler på Store Stabæk, og på Fjulsrud plantet han epletrær på hele eiendommen. «Det var epletrær over alt, fra Skaret og ned til fjorden», skal folk ha sagt om den nye driftsformen på Fjulsrud.

Lorange satt som eier av gården til 1907. Da solgte han den til NILS PETER WILHELM STIBOLT, som i 1908 skilte ut og solgte de tidligere husmannsplassene Skaret og Kleiva (med havnerett og vedrett).

Ved skjøte av 12. juni 1912 solgte Stibolt gården til Elisabeth Fearnley for 73.000 kroner. Hun kjøpte samme år nabogården Vefsrud (i Lier). Dermed ble Fjulsrud overtatt av en slekt som siden har vært eiere av gården, og Fjulsrud ble innlemmet i den etter hvert 20.000 mål store skogeiendommen som Fearnley-familien ble eier av.

ELISABETH FEARNLEY F. YOUNG var gift med THOMAS FEARNLEY (1841–1927), som siden 1881 var eier av Toresplassen på Krokskogen. Thomas Fearnley var sønn av den kjente landskapsmaleren av samme navn. Han var hoffjegermester fra 1899 til 1905, og en god venn av kong Oscar 2. Seinere ble han partner i rederiet Fearnley & Eger, og styreformann bl.a. i Orkla og Norges Sjøfartstidende.²⁷

Fra 1880 og utover hadde Elisabeth og Thomas Fearnley investert i en rekke eiendommer og skogteiger i området mellom Isielva og Holsfjorden, og kjøpene av Vefsrud og Fjulsrud var ledd i målsettingen å skape en større, samlet skogeiendom i dette området.

27 Norges Sjøfartstidende het fra 1912 Norges Handels og Sjøfartstidende, og fra 1987 Dagens Næringsliv.

«... RENT BORTI NATTA»

Da Krokskogens Allmenning ble skiftet ut på gårdene i Hole 1816–23, fikk mange gårder tildelt skogteiger som lå langt unna. Lengst vekk lå skogene ved Kampesetra, helt over mot Sørkedalen, men også i området Sollihøgda-Niskind hadde bønder fra Steinsfjerdings og Røyse lang vei når de skulle hogge og kjøre tømmer i sin skog. Da hoffjegermester Fearnley og hustru fra 1880 og utover begynte å kjøpe opp skog i området, var det derfor mange som lot seg friste. Rimeligvis var det også mange som angret seg etter hvert. I 1933 stod dette å lese i avisa «Fremtiden»: «Gårdene på Røyse er for det meste ribbet for skog. De ved Krokskogens deling i 1823 tildelte stykker er for en stor del vekksolgt for tildels en latterlig billig pris. Hofjægermester Fearnleys agenter syntes det var rent borti natta når prisen på skogen kom op i 2 - to - kroner pr. mål, men mange småbønder begynner nu å våkne...».*

* V.V.: Jordloven i Hole, i «Fremtiden» 18. april 1933.

I 1916 solgte Elisabeth Fearnley Fjulsrud og Vefsrud til sønnen Thomas for 112.771 kroner.

THOMAS FEARNLEY (1880–1961) var skipsreder, fra 1908 medeier i familierederiet Fearnley & Eger. I 1928 overtok skipsreder Fearnley også Toresplassen etter sine foreldre. Han var gift med BENEDICTE RUSTAD, og deres ekteskap var barnløst.

I 1955 ble Fjulsrud slått sammen med 43 skogteiger som ble eid av Fearnley til én eiendom, gnr. 59/1 Toresplassen (i dag 238/1) – se s. 740.

I 1948 hadde Fjulsrud 80 dekar jord (hvorav 5 dekar frukt-hage) og 3.000 dekar skog (ikke omfattet av forpaktningen).²⁸ På gården var det 2 hester, 6 kyr, 1 okse, 3 ungdyr, 2 griser, 10 sauer og 40 høner.

Siden 1896 har ingen eiere bodd på Fjulsrud, men bestyrere og forpaktere har vært bosatt der. Fra rundt 1960 er husene på gården blitt leid bort. I dag står de tomme. Bygninger på gården er våningshus (bygd 1900), låve med stall og fjøs (1917), og stabbur. Den gamle hovedbygningen ble revet i 1929.²⁹ Et gammelt hønsehus (bygd 1919) er også revet.

Bestyrere og forpaktere

Det har vært flere bestyrere og forpaktere på Fjulsrud, fra Anders Olsen Fjulsruds eiertid og fram til rundt 1960. Mange av dem ble der kun i kort tid, som *Johannes Evensen Høymyr*

28 Ifølge Sigurd Berg (1987) hadde gården på 1800-tallet 140 mål innmark og 3.000 mål skog.

29 Se bilde i Harsson 1987.

SKOLE OG KAPELL

Det var lang skolevei for barna som bodde i området Sollihøgda-Toresplassen, for skolen lå på Homledal. Elisabeth og Thomas Fearnley gav tomt og tømmer til ny skole som ble reist på Sollihøgda og tatt i bruk i 1908, med 31 elever. I 1911 kunne så Sollihøgda kapell innvies, også som et resultat i form av giverglede fra ekteparet Fearnley på Toresplassen, samt Harriet Wedel-Jarlsberg på Bærums Verk.

Slåttonn på Fjulsrud i 1930-årene. Til høyre Anton Niskin (1860–1947), som var gårdsbestyrer på Fjulsrud fram til rundt 1910. Sønnen Alfred (1893–1962) i bakgrunnen hadde samme jobb fra 1923. De to øvrige er ukjente.



(1841–1925) og *Inger Johanne Danielsdatter* (1841–1909) i midten av 1890-årene.

I 1900 satt *Anton Martinsen Niskin* (1860–1947) som gårdsbestyrer på Fjulsrud med hustru *Olava Larsdatter* (1865–1942) og seks barn: Karen Marie, Hilda, Hartvig, Alfred (forpakter av Fjulsrud fra 1923), Anna og Margot. De hadde ytterligere fire barn: Lars, Olga, Thora og Gunvor. Olava og Anton Martinsen var tidligere brukere på Niskinn, og ble i 1908 eiere av den tidligere husmannsplassen Skaret. Seinere var de bestyrerpar på Toresplassen – se gnr. 238/13 Skaret.

Olava og Anton Niskin synes å ha blitt etterfulgt av *Nikoline Larsdatter* (1862–1956) og *Gunerius Andersen Rustand* (1866–1928) fra Lier. Da deres sønn Ludvig (f. 1896) ble konfirmert i 1911, ble det anført i kirkeboka at farens yrke var forpakter, og familiens bosted var Fjulsrud. Familien flyttet i 1915 til Homledal som forpaktere, og her drev de også gjestgiveriet. Nikoline (Lina) og Gunerius Andersen fikk sju barn: Adolf, Ludvig, Kristine, Anna, Bernt, Georg og Olga – se gnr. 238/2 Homledal.

Alfred Niskin (1893–1962) ble forpakter av Fjulsrud i 1923. Han var gift med *Signe Andersson* (1896–1986). Ekteskapet var barnløst. De satt på gården til 1947, da de flyttet til Skaret. I 1952 flyttet de videre til Aslegård på Sollihøgda – se gnr. 238/21 Aslegård.

Fra 1947 til våren 1955 var *Gunnar Opaker* forpakter på Fjulsrud. Han ble etterfulgt av *Kristian Fugleberg* (1914–1996) og hans kone *Ragna f. Rosnæs* (1909–2003). De fikk to barn: Aase og Nils Peder. Ragna og Kristian Fugleberg flyttet i 1983 til egen bolig nord for Homledal – se gnr. 238/24 Furuhaugen (Skarveien 5).

Husmannsplasser

Det har vært minst fire husmannsplasser under Fjulsrud: Skaret, Kleiva, Nordland og Gorrmyr (Myra). I tillegg har det bodd folk i Solli, Løkenmyr og Krona (Elinastua), men disse var ikke husmannsplasser etter vår definisjon av ordet. Høymyr var plass under Mo i Steinsfjerdingen og lå i en skogteig som tilhørte Mo inntil 1855, da skogen ble solgt. Siden 1897 har den tilhørt Fearnley. I Aslegård og Berntsegård var oppsitterne leilendinger, inntil boplassene ble skilt ut og de ble selveiere.

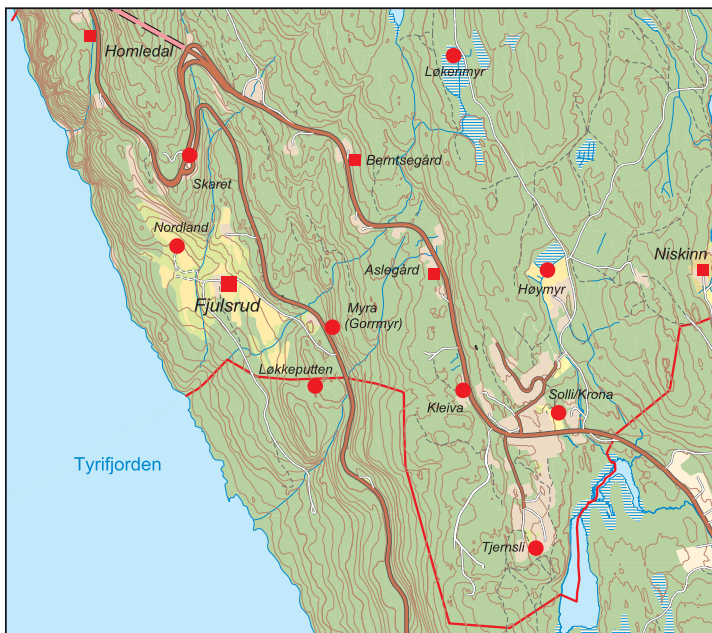
Løkkeputten og Tjernsli var plasser under Vefsrud i Lier, men blir omtalt her fordi de er en del av områdets historie. Tjernsli ble liggende i Hole etter regulering av kommunegrensen i 1955. Niskinn var plass under en av Sørurn-gårdene i Steinsfjerdingen, og ble selveierbruk i 1892 – se gnr. 180/6 Niskinn.

I 1723 var det én husmann under Fjulsrud, som sådde 2 kv. havre.³⁰ I 1762 og 1801 var det ikke nevnt husmenn under gården.

Rundt 1815 var *Peder Thoresen* (1780–1847) fra Nygård i Tranby i Lier husmann på en plass under Fjulsrud. Han giftet seg i 1815 med *Ingeborg Elevsdatter* (1786–1862) fra plassen Ødegården under øvre Nordre Gomnes – se bind 4 s. 950–951. De bodde i Fjulsrudeie da de samme år fikk datteren Torine (de fikk i alt seks barn). I 1816 flyttet de til Skoger.

I 1820-årene var det tre husmenn under Fjulsrud: Anders Hansen (i Fjulsrudkleiva), Mikkel Olsen (ukjent plass) og John Olsen (ukjent plass).

John Olsen (f. ca. 1788) var gift med *Anne Endresdatter* (f. ca. 1799), og de kom fra Norderhov som husmannsfolk til Fjulsrud. Vi kjenner to av deres barn:



Det var mange plasser under Fjulsrud, men ikke alle var husmannsplasser i den betydning vi legger i ordet i dag.

ProKart AS

30 1 kv. = kvarter = en kvart tønne.

* Nils (f. 1819 i Norderhov).

* Gulbrand (1823–1887), f. i Fjulsrudeie, skredder, bosatt på Gomnes, g. 1848 m. Anne Marie Nilsdatter Rudseie (f. 1828), datter av Nils Paulsen og Marte Pedersdatter. Anne Marie og Gulbrand fikk minst to sønner: Johan (1848–1911, skreddermester i Nykøbing, Danmark, g. 1880 i Danmark m. Julie Magdalene Fredriksen 1857–1936 fra Drammen, 12 barn), og Nils Peter (f. 1866, skredder i Danmark, g.m. Petrine Dorteia Larsen f. 1864, minst én pleiedatter) – se bind 4 s. 926–927.

Anne Endresdatter og John Olsen satt i Fjulsrudeie så seint som i 1838, da sønnen Gulbrand ble konfirmert. I 1843 kjøpte de Gomnesbråten på Røyse og flyttet dit – se bind 4 s. 926–927.

I 1865 satt det husmannsfolk på fire plasser under Fjulsrud: Nordland, Gorrmyr, Skaret og Fjulsrudkleiva. I tillegg var det leilendinger i Berntsegård og Aslegård.

Myra (Gorrmyr)

Myra eller Gorrmyr ligger cirka én kilometer sør for Skaret, ved riksveien mot Lier.³¹ Den skal tidligere ha ligget øst for veien, men måtte flyttes da myra her ble demt opp for å skaffe nok vann til Fjulsrudmølla.

I 1865 satt her husmann med jord og dagarbeider *Ole Knutsen* (60, ugift) med søsteren *Anne Knutsdatter* (49, ugift) som husholderske samt hennes datter Gunhild Johanne Hansdatter (23). De hadde 1 hest, 1 ku og 2 sauer, og årlig utsæd var ½ t. bygg og 2 t. poteter.

Anne Knutsdatter (f. 1818) og Ole Knutsen (1807–1887) var barn av Gunhild Nilsdatter og Knut Jakobsen Fjulsrud på Niskinn, og brant trekøl til Bærumsverket – se egen sak. Begge var ugift, og begge hadde barn utenfor ekteskap. Anne

31 Etter Sigurd Berg (f. 1937). Berg skriver (1987) at det på gamle kart kan «se ut som Gorrmyr lå et par hundre meter lenger syd enn dagens Myra. Det er også noen murer etter hus her, og en gammel vei stikker seg nedali's». Men det må vel ha vært Løkkepotten..?

«... SÅ BUDDÉ DOM SJØLVE I STALLEN»

Anne og Ola i Gorrmyr «hadde fått opp ei låve og en ørliten stall, men dom hadde itte hatt medel tel å få opp stue. Så budde dom sjølve i stallen og hesta - dom hadde enda to småe, raue merrer - hadde dom i underlåven. Gorrmyra ligger neaføre Skaret, men hu heter bare Myra nå. Hu Anne røykte tobakk som en kar au. Dom brukte krittpper i den tia, og dom kosta en skjelling støkke».*

* Holtvedt 1985, s. 72.

«... STO'A I BARE SERKEN»

«Dom fortælte om ei som hette Anne Gorrmyra, hu kjørte køl, hu au. Så var det engong hu kom til Flauget, som var ei lita stue strast neaføre Bjørumsaga. Der var det en kjørslevull i veien, og så gjekk det itte bæere enn at hu velta. Nå hadde'a glømt att fyllefatet på bønn, det var et flisefat dom auste opp køla med, men hu var itte mer unnselig enn at hu tok ta seg

stakken og knytte igjen i ene enden så'n vart som ei påse - og der sto'a i bare serken vinterstier og hevde oppi køla att! Ja, reinere vart a jo itte ta det, veit du, og da hun kom fram tel Verket, spurte dom åffer iallverden hu ville kjøre køl? - Je vil heller kjøre enn stå hime og treske, svara'a».*

* Holtvedt 1985, s. 72.



Myra (Gorrmyr) i 1950-årene. Plassen ble utskilt som selveierbruk i 1984.

Knutsdatter fikk i 1843 en datter Gunhild Johanne med ungkar Hans Hansen Neseie, mens Ole Knutsen ble utlagt som barnefar til seks barn, med tre forskjellige kvinner. Tre av barna fikk han med Jørgine Jonsdatter Vefsrud (1807–1841), som døde i barselseng i 1841.³²

* Maren (f. 1832), g. 1857 m. Kristian Johannessen (f. 1825 i Hole), minst fire barn, hvorav de tre eldste døde som små: Jørgine (f. 1857), Jørgen (f. 1859), Jørgine (f. 1862) og Katrine (f. 1864). De bodde i 1865 på Nes i Hole med datteren Katrine (2).

* Gulbrand (f. 1836), seinere forpakter av Vefsrud, g. 1864 m. Lise Gulbrandsdatter Sønsterud (f. 1838), to barn: Jørgen (1864–1940, eier av Kleiva fra 1908, g.m. Randine Olsdatter fra Kongsvinger – se gn. 238/14 Kleven – Holeveien 78) og Hans Gunerius (f. 1877, d. ung).

* Jørgine (f. og d. 1841), d. fire måneder gammel.

Ole Knutsen ble dessuten i 1828 utlagt som barnefar til Guri Mikkelsdatter Sørumsøies tvillinger Kristian (f. og d. 1828) og Marte Karine (1828–1829),³³ og i 1843 til Jørgine Iversdatter Sørumsøies datter Maren Marte Karine (f. og d. 1843).

Fra rundt 1890 bodde *Karl Johan Kristoffersen Løbben* (1871–1939) i Gorrmyr med hustru *Laura Anette Madsdatter* (1863–1940). Da eldste sønn Mads ble født i 1891 ble det i

32 Slektsopplysninger fra Astrid Karin Natvig i Lier.

33 Guri var født i Hallingdal, og bodde i 1829 i Bjørke-eie. I 1834 begikk hun sitt 2. leiermål, da hun fikk en datter Karen (f. 1834) med Ole Olsen, bosatt på Gile (artillerist i Fredrikstad).



Karl Johan Kristoffersen Løbben (f. 1871) og hustru Laura Anette Madsdatter (f. 1863) bodde i Myra en periode rundt 1900. De flyttet seinere til Sylling i Lier. Bildet er tatt i 1935 i Skui i Bærum.

kirkeboka nevnt at faren arbeidet med «jordarbeid og kjøring». I folketellinga 1900 var han dagarbeider og skogsarbeider, og satt i Gorrmyr med hustru og de seks eldste av sine ni barn:

* Mads Kristoffer (1891–1971), g.m. Helga Nikoline Sundøen (1892–1977) fra Enga i Sundvollen, to døtre: Fanny Helene (f. 1913) og Marie (f. 1917) – se gnr. 231/6 Sørenga (Holeveien 1371).

* Reidar Ludvig (1892–1967), g.m. Gina Martinsdatter Reierstad (1888–1949) fra Ullensaker, bosatt i Myra fra rundt 1912 til rundt 1955, tre barn: Solveig (f. 1913), Karl Johan (f. 1920) og Leif (f. 1923) – se nedenfor.

* Ingeborg Kristine (f. 1893), g.m. Adolf Røine, fem døtre: Lea, Synnøve, Olaug, Ambjørg og Randi.

* Helene Larine (f. 1896), kalt Eline, fikk én sønn Paul (1915–2002, g.m. Martha fra Dal ved Eidsvoll, én sønn Svein Erik), før hun ble g.m. Nils Frøhaug (f. 1894) fra Nedre Frøyhov på Røyse, bosatt i Maridalen, siden Høybråten i Oslo, fire barn: Eva, Liv, Knut og Frida.

* Ole Emil (1897–1962), bosatt i Oslo, g. 1931 m. Thora Linnerud (1902–1995) fra Lena på Østre Toten, tre døtre: Tordis Odveig (f. 1931, bosatt i Halden, g.m. Tore Spolén Nilsen f. 1930 fra Oslo, tre sønner: Morten f. 1952, Ronny f. 1956 og Terje f. 1960), Ruth (f. 1934, bosatt i Vang i Valdres, g.m. Olav Nordland f. 1926 fra Vang, to døtre: Anne Grete f. 1967 og Tone Berit f. 1971), og Astrid (1937–2003, bosatt på Vesterøy på Hvaler, g.m. Knut Søderlund 1936–1996 fra Oslo, to døtre: Mette f. 1960 og Tove f. 1961).

* Anna Randine (f. 1899), g.m. Hans Kristiansen fra Modum, fire barn: Kåre, Harriet, Signe og Astrid.

* Jenny Kaspara (1902–1965), g.m. Sverre Larsen fra Bærum, tre barn: Karsten, Lillian og Atle.

* Kristoffer (1904–1958), bosatt en periode i Nordland ved Fjulsrud, fra 1939 i Bærum, g.m. Eva Therese Kristoffersen fra Slemmestad, to døtre: Aase (f. 1931, g.m. Øivind Didriksen 1919–1998 fra Klemetsrud, bosatt på Tveita og siden på Haugerud i Oslo, to barn: Terje f. 1967 og May f. 1969),³⁴ og Erna (f. 1929, bosatt i Oslo).

* Nora (1906–1995), bosatt på Skui i Bærum, g. 1927 m. Einar Gøransson (f. 1900) fra Kalveløkka i Skui, én sønn John (g.m. Ingrid Valle fra Oslo, to sønner: Tor Åge og Jan Henning).

Karl Johan Løbben var sønn av veivokter Christoffer Olsen Løbben og hustru Larine Knutsdatter på Sollihøgda, mens Laura Anette Madsdatter var fra Bjørketangen ved Løken – se bind 1 s. 414.

34 Terje Didriksen (f. 1967) er bosatt i Nittedal og samboer med Ingunn Solberg (f. 1971) fra Askim, én sønn Erik (f. 2003). May Didriksen (f. 1969) er også bosatt i Nittedal, og samboer med Hans Petter Widerøe (f. 1967) fra Oslo, to barn: René (f. 2001) og Yvonne Therese (f. 2005).

SAG OG MØLLE

Ved Gorrmyr, der den gamle gårdsveien til Fjulsrud tar av fra Drammensveien, har det ligget både sag og mølle. Begge fikk vann fra Damtjern nord før Sollihøgda. En ser ennå muroppbygningene i bekken nedenfor veien. Mølla ble nedlagt før 1918, da demningen i Damtjern ble murt igjen og hevet av svenskene som bygde «Svenskeveien». I 1936 fortalte Jørgen G. Vefsrud i Kleiva på Sollihøgda at han kunne «minnes den stokken som vassrenna lå på, og rester av kvernhuset så jeg også. Kvernsteinen ligger fremdeles på stedet. (...) På Fjulsrud-mølla var det to møllere. Den ene hette Nils Olsen, men var mest kjent under navnet «Husken». Den annen hette Abraham og bodde på Høymyr. De to møllere hadde hver sine kunder, og det hendte en gang at møllerne kom samtidig, men «Husken» kommanderte Abraham til å sitte ute på bakken til han var ferdig».*

* Sigurd Berg (1987), V.V.: Bygdemøller (Ringerikes Blad 12. februar 1936), og H.O. Christophersen: «En vandrer krysser sine spor» (Oslo 1977).

Familien bodde tidligere på Høymyr (da det var sagbruk der). Rundt 1912 flyttet de til Sylling i Lier. Karl Johan Løbben arbeidet en periode på Frognerseteren.

En av sønnene, Reidar Ludvig Løbben (1892–1967), overtok etter foreldrene i Myra. Han var skogsarbeider hos Fearnley, og gift med Gina Martinsdatter Reierstad (1888–1949) fra Ullensaker. I Myra hadde de et par kuer og noen hester som Gina tok seg av. De fikk tre barn:

* Solveig (1913–1998), bosatt på Majorstua i Oslo, g. 1939 m. Thorleif Frithjof Braathen (1909–1994) fra Svartskog, to sønner: Jan Leif (f. 1944, bosatt på Hellerud i Oslo, g. 1968 m. Berit Sylvi Kristiansen f. 1944 fra Oslo, to barn: Erik f. 1970 og Marianne f. 1980),³⁵ og Thor (f. 1948, bosatt på Ski, g. 1972 med Laila Hansen f. 1947 fra Narvik, to døtre: Katrine f. 1974 og Hege f. 1977).³⁶

* Karl Johan (1920–2003), bosatt i Kroksund, g.m. Edith Skaug (f. 1931) fra Ringsaker, ingen felles barn – se bind 1 s. 554.

* Leif (1923–1995), bosatt på Sollihøgda 1952–63, siden i Bengtsfors i Sverige, g.m. Borgny (ca. 1925–1982) fra Østerdalen, ingen barn.

Etter Gina Løbbens død i 1949 ble husdyrene i Myra solgt. Reidar Ludvig Løbben bodde siden i Myra til rundt 1952, da han flyttet til Sollihøgda. I Myra overtok da Signe Enerhaugen og hennes barn, som bodde her fram til 1955. Siden ble Myra brukt til skogsarbeiderbolig for Sollihøgda Skogforvaltning.

35 Erik Braathen (f. 1970) er bosatt på Ulsrud i Oslo, gift 2006 med Hanne Tønder (f. 1977) fra Oslo, én datter Maren (f. 2007). Marianne Braathen Velo (f. 1980) er bosatt på Ellingsrudåsen i Oslo, gift med Anders Velo (f. 1978).

36 Katrine Braathen (f. 1974) har én sønn Simon (f. 2008). Hege Braathen (f. 1977) er samboer med Håvard Nilsen, og de har én sønn Amandus (f. 2008).

FIKK 10-ØRING AV KRONPRINSEN

I 1920 eller 1921 avtjente daværende kronprins Olav verneplikten, og han var på utmarsj med avdelingen sin. De stoppet ved Myra, og kronprinsen kjøpte noe å drikke der. Da skal han ha tatt sjuåringen Solveig Løbben på fanget, og gitt henne en 10-øring.*

* Fortalt av Solveig Løbbens sønn Jan Leif Braathen (f. 1944).



Laura Anette Madsdatter Løbben (1863–1940) var fra Bjorketangen i Hole.

«... DET VAR FINNESLEKT»

«En gang budde det en som hette Hans Evensen her neri Nordland. (...) Han var skytter. Alltier hadde'n sekker fulle ta fuggel som'n sende til byen og selte. Alt det'n sikta på, trefte'n. Han kunne fjette fuggeln. - Bi litt, du, sa'n tel tiuren, og dermed kunne'n itte fløtte seg - ja, han kunne trølle da, veit du. Men da'n låg på sitt siste, hadde'n gitt fuggeln fri, og da hadde dom flakke i glee rundt stua hass. Han var oldefar til ei gammal ei på andre sia ta Sollihøgda. Men om ei ti' fløtta slekta tel Høymyr. Det var finneslekt. Det var flere gode skytterer ta dom, men inga som'n Hans. Og så arbe dom i skauen. Dom var kølebrennerer tel Bærumverket».*

* Holtvedt 1985, s. 29.

Fra rundt 1970 stod den gamle plassen ubebodd, inntil den ble utskilt som eget bruk i 1984 – se gnr. 238/75 Lierveien 141.

Nordland

Nordland ligger i åssida nord for Fjulsrud, mellom Svangstrandveien og Holsfjorden. Tidlig på 1800-tallet var *Hans Evensen* og *Christine Engebretsdatter* fra Bærum husmannsfolk i Nordland. De var tidligere i Høymyr, og før de kom dit satt de på Rustand, en plass under Bjørum i Bærum.

Hans Evensen (1794–1861) var fra Bærum. Han var av finneslekt i hvert fall på farssiden, sønn av Even Paulsen Tjernsli og Ingeborg Hansdatter Vefsrud.

Hans Evensen giftet seg i 1817 med *Christine Engebretsdatter* (1799–1852), født i Asker utenfor ekteskap av pike *Ambjør Christensdatter* og ungkar *Engebret Iversen*, underjeger ved kaptein *Stabels kompani*.³⁷ Vi kjenner ni av barna til *Christine Engebretsdatter* og *Hans Evensen*:³⁸

* Even (1817–1889), seinere husmann i Høymyr, g.m. *Maren Johannesdatter Sønsterud* (1815–1903), fem barn: *Johannes* (f. 1841, seinere i Solli, g.m. *Inger Johanne Danielsdatter* f. 1841, 10 barn: *Mathea* f. 1865, *Dorthea* f. 1868, *Elise* f. 1871, *Hans* f. og d. 1873, *David* f. 1873, *Ingeborg Kristine* 1875–1877, *Ingeborg Kristine* f. 1877, *Johannes* f. 1880, *Hilda* f. 1883 og *Laura* f. 1885), *Hans* (f. 1844, seinere i Baskerud og Nordløkka i Sundvollen, g.m. *Olea Olausdatter* f. 1844, minst fem barn: *Emil* f. 1873, *Ingeborg* f. 1875, *Ole* f. 1876, *Martin* f. 1881 og *Hans* f. 1883), *Lise* (f. 1847, g.m. *Søren Olsen Bråten* f. 1838³⁹ på Bråtan/Bjørumskaugen i Bærum, minst seks barn: *Ole* f. 1869, *Karen Marie* f. 1876, *Edvard* f. 1878, *Anna Sofie* f. 1881, *Kristian* f. 1883 og *Karoline* 1886–1888), *Thorvald* (f. 1849) og *Kristian* (f. 1850, seinere bosatt ved Horn i Lier, fikk i 1887 en sønn *Even* med *Anne Johanne Larsdatter*) – se bind 2 s. 76.

37 I 1815 var *Christine Engebretsdatter* tjenestejente på Øvre Burås i Vestmarka, hos *Kristen Halstensen*, som var husmann der samtidig med *Kjersti Henriksdatter Burås* og hennes første mann *Abraham Bentsen*. (Etter Asker og Bærum Historielags Vestmarkprosjekt).

38 Kilder er Asker og Bærum Historielags Vestmarkprosjekt, Lier bygdebok, og artikkel av *Thorbjørn Smedsrud* i *Hringariki* nr. 2/1994 s. 54 ff. *Smedsrud* nevner i artikkelen en datter *Martine*, som skal ha vært bosatt i Hole, og blant hennes etterkommere skal ha vært *Hans Bjørnstad* som kjørte «Holeruta» (gods- og passasjerrute Røyse-Oslo). Det er ikke *Martine*, men *Ingeborg Hansdatter* som har *Hans Bjørnstad* som etterkommer. I hennes ekteskap med *Andreas Pettersen Dal* hadde hun bl.a. en datter *Karen* (f. 1851), som ble gift med *Johannes Jensen Sandvigen* (Borgeneie), seinere eiere av *Søhol* (Oppistua) og *Dæliteigen* på Røyse, og *Hans Bjørnstad* var ett av deres fem barn – se bind 3 s. 443 og bind 4 s. 92–93.

39 *Søren Olsen Bråten* var i første ekteskap gift med *Guri Helgesdatter* (f. 1845) fra Ål i Hallingdal.

«... IKKE HØRER DENNE VERDEN TIL»

«Til Fjulsrud hører en plass som heter Nordland, og en sving på Ringerikschausséen er opkalt efter den. For et sted nede i heldingene heter Nordlandsdalen. Her spøkte det. Folk så en enslig dame der ved natters tider. En lærer på Sollihøgda kom en kveld blek som et lik inn på Homledal, og da man spurte ham om hvad var på ferde, fortalte han om en kvinne som hadde gått jevnslid ham, men som blev stomt borte på veien. Denne lærer skrev senere til en spiritist i Oslo og fikk opplyst, at der ved Nordlandsdalen ligger begravet en kvinne med barn. Folketradisjonen forteller, at der i Nordlandsdalen en gang bodde en arbeidskar, som hadde gjort en kvinne fruktsommelig, og denne kvinne kom en kveld til ham for å

klage sin nød. Siden så ingen henne, og man trodde mannen hadde drept henne... En vert på Sollihøgda kom en kveld kjørende fra Høgda og nedover. En kvinne gikk da bak ham, og da han ikke likte følget slo han på Brunen, men selv om den tok hurtigste trav var damen akkurat på samme avstand, en tre alen bak. Verten, som er en typisk østlending og liten tro har på overnaturlige ting, måtte nu sanne, at damen fra Nordlandsdalen ikke hører denne verden til».*

* V.V.: «Små stubber om gamle gubber», i Ringerikes Blad 25. november 1930, og «Hendt og hørt på Ringeriksveien», avisartikkel av 25. juni 1941 (kopi i Hole bygdearkiv).

DEN GAMLE POSTVEIEN

På den andre siden av Nordlandsdalen gikk den gamle postveien mellom Sundvollen og støene nedenfor Fjulsrud. «Den gamle Drammensveien» kalles den ennå av kjentfolk på skogen. Den gikk opp Manskaret, sør for Sundvollen, og videre over Nesseter. Derefter gjorde den en sving bortover mot Nyseter. Så fortsatte den på østsiden av Nordlandsdalen og krysset den nåværende Ringeriksveien i storsvingen like bortenfor Skaret. En gren av denne veien gikk fra Myra (Gorrmyr) ovenfor Fjulsrud over til Bærum. Den er ennå synlig inne ved Bråtan på Finneskauen. Nede i Rustandalen, ikke langt fra

Bjørumsaga, kom den inn på den nåværende Ringeriksveien. I dag er denne veien så godt som forsvunnet i terrenget. Ved en tverrvei over til Midtskogen var den forbundet med den eldste Krokskogsveien fra Jonsrud til Nordkleiva. Meget mystikk knytter seg til den gamle veien over Finneskauen. En kar som hadde ligget på tømmerhugst der inne, sa at han alltid hørte som gjenferd av skritt efter veien. Det tråkget og gikk som i gamle dager».*

* H.O. Christophersen: Eventyr i dagslys. Nye vandringer. (Gyldendal, Oslo 1962), s. 149.

* Anne (f. 1819), g.m. husmann Hans Gulbrandsen (1817–1884), i 1850 i Gomneseie, i 1865 i Storbråten i Frøysuåsen, minst fire barn: Martine (f. 1845), Karen (f. 1850), Maren (f. 1861) og Andreas (f. 1864) – se bind 3 s. 386.

* Ingeborg (1823–1877), g.m. Andreas Pettersen (1823–1896) fra Dal under Fjelstad (hans første ekteskap), seinere husmannsfolk i Svensløgga og Dal, seks barn: Karen (f. 1848), Hans (f. 1850), Karen (f. 1851), Petter (f. 1853), Johan (f. 1856) og Martin (f. 1859) – se bind 3 s. 144 og 185.

* Kristen f. 1826), kølabrenner og husmann på Øvre Burås i Vestmarka (Bærum), g.1 i 1847 m. Hågine Andersdatter (1823–1862)⁴⁰ fra Fjulsrudkleiva, seks barn: Anders (f. 1848), Karen (f. 1852), Hans (f. 1854), Martin (f. 1856), Maren (f. 1857, g. Bjerkastua) og Johan (f. 1860). Kristen g.2 i 1863 m. Stina (Ernstine) Nilsdatter

40 Thorbjørn Smedsrud skriver at hun var datter av Kjersti Burås og «Soterudfinnen», og dette er gjengitt i Hole bygdebok bind 2, s. 76. Ifølge Asker og Bærum Historielags Vestmark-prosjekt var hun imidlertid datter av Anders Hansen Fjulsrudkleiva og Marte Johannesdatter. Anders Hansen Fjulsrudkleiva ble i andre ekteskap gift med Kjersti Henriksdatter Burås – se omtale av Fjulsrudkleiva.

SKJÆRABENKEN

Nord for Sollihøgda, der «chaus-séen» begynner å stupe utover mot Nordlandsdalen, stod et steinbord med benker rundt. Her kunne hest og vognfører få seg en hvil etter å ha tilbaketrukket de harde bakkene på vei mot Bærum. Stedet ble kalt «Skjærabenken», for det skal ha stått en sag her en gang.*

* Etter Sigurd Berg (f. 1937).

(f. 1833 i Arvika, Sverige), fem barn: Karl (f. 1863, overtok Øvre Burås etter faren, g.m. Karoline Kristine Larsdatter f. 1863, minst én datter Maren Sofie f. 1890), Herman (f. 1865), Karoline (f. 1867), Nille (f. 1869) og Ingeborg (f. 1873).⁴¹

* Jørgine (f. 1833), g.1 m. smed Mathias Pettersen (f. 1828) fra Dal under Fjelstad, seinere husmann under Frøyhov og Søhol, minst fem barn: Peter (f. 1855), Kristen (f. og d. 1858), Hanna (f. 1859), Peter (f. 1863) og Karen (f. 1865). Etter Mathias' død giftet Jørgine seg igjen i 1873 med Anders Johannessen Frøshaug i Åsen (Bråtan) i Frøysuåsen, seinere i Hovin-eie på Tyristrand, to barn: Johannes (f. 1874) og Inga (f. 1876) – se bind 3 s. 185 og 396–397.

* Gulbrand (f. 1836), bosatt på Kampen i Oslo, gartner, gift og flere barn.

* Maria (ukjent fødselsår).

* Anders (1840–1908), seinere eier av Kløvvika, g. 1866 m. Otilie Toresdatter Horn (1842–1917) fra Sylling, 10 barn: Hans (f. 1866), Tora (f. 1868), Kaja (f. 1870), Ole (f. 1873), Gustava (f. 1875), Thea Jensine (f. 1877), Andreas (f. 1879), Olava (f. 1882), Karl (f. 1885) og Håkon (f. 1890) – se gnr. 236/5 Kløvvika.

* Karen (f. 1842).

Hans Evensen kunne mer enn sitt Fader Vår. Etter tradisjonen kunne han stemme blod, binde vepsen og på forhånd ane hva slags dyr han først ville treffe på når han fór til skogs. En gang hadde en kar som holdt på å reise en kølmile, skjært seg dyktig i armen. Da hadde Hans Evensen blitt tilkalt. Han smatt inn i koia etter en neve mjøl som han strødde over såret, og straks stanset blødningen.⁴²

Christine Engebretsdatter døde i 1852, 52 år gammel, og Hans Evensen levde siden som enkemann i Nordland. Da han døde i 1861 noterte presten «legdslem» i kirkeboka.

I 1865 var det en ny familie i Nordland. Da satt husmann med jord og dagarbeider *Hans Hansen* (54) her med hustru *Anne Paulsdatter* (42) og fem barn: Inger Marie (15), Paul (10), Maren (8), Elise (6)⁴³ og Anders (2). De hadde 3 storfe og 2 sauer, og sådde 3/8 t. bygg og 6 t. poteter. Vi kjenner ytterligere to av deres barn: Hans (f. 1849) og Jørgen (f. 1867). Anne Paulsdatter (1824–1899) var fra Fekjær nordre, og søster av

41 Stina Nilsdatter skal ha vært en «sprelsk» jente. Hun kom til Vestre Bærum noen få år før hun giftet seg med Kristen, og fikk på den tiden tre barn utenfor ekteskap, to av dem med en som het Jan Toresen (etter Asker og Bærum Historielags Vestmarkprosjekt). De fleste av barna til Kristen Hansen Burås reiste til Amerika, og Karoline skal ha kommet tilbake i 1904 og hentet sin 71 år gamle mor (etter Thorbjørn Smedsrud).

42 Etter Thorbjørn Smedsrud.

43 Elise Hansdatter (f. 1860) fikk i 1884 en sønn Hakon, og som barnefar ble utlagt veiarbeider Martin Laurits Hansen (f. 1847). Sønnen døde 20. november samme år, tre uker gammel.

FJULSRUD-JENTENE

Ei jente som het Anne lå som budeie på en av Flaksetrene, og « engong hadde'a fått ei ulder tel nabo, men om uldra var bufast der, heller om hu bare låg der og setra, skal je itte kunja seia for visst. Så var det en morra hu Anne så reint hadde forsøvi seg. Da vart'a vekt ta en bøling som vart driven strast utaføre størhuset, og så var det ei som song: «Opp, opp Anne, gjør opp under panne, Hvitankølln din har børi nå! Opp, opp soli au, og mjælk di ku, sola står i Silingskaret, og ennå søver du! Anne, søver du?» Det var uldra som song tel'a, og sola hadde stii høgt på himmeln. Hu hadde kaste svevn på'a, for å erte'a. For når sola sto i Silingskaret, skulle mjælkinga væra ferdig, måta. Og så lokka uldra (...) Denna ulderlokken hadde Fjulsrud-jentene sønge engong for bestefar tel en gam-mal en neri Sundvollen».*

* Holtvedt 1985, s. 141–142.

Jørgine som ble gift til naboplassen Skaret. Hans Hansen (1812–1884) var født på Borgen i Hole. Han druknet i Holsfjorden 20. mai 1884 ved «at falde ud af en Baad». Han var da bosatt i Sønsterud.

I 1900 ble det ikke registrert bosetting i Nordland. Plassen ble siden leid bort som husvære til folk som arbeidet for Fearnley. Rundt 1930 bodde Martin A. Sønsterud her med sin familie – se bind 2 s. 607 og gnr. 229/5 Nordstøa (Åsaveien 340) i bind 5. I 1950-årene bodde Martin Økern fra Vefsrud her med hustru Ella og tre barn: Bjørn (f. 1944), Arild (f. 1949, tvilling) og Erik (f. 1949, tvilling). De flyttet seinere til Østfold.

Nordland ble selveierbruk i 1986 – se gnr. 238/83 (Lierveien 97).

Fjulsrudkleiva (Kleiva)

Kleiva eller Fjulsrudkleiva ligger på vestsida av storveien et par hundre meter nord for Sollihøgda. Navnet skriver seg fra et gammelt far nede fra Fjulsrud, som kommer opp ved plas-sen og går videre opp en bratt kleiv 20–30 meter nordafor. «Under en steil bergvegg der oppe lå finneplassen Kleiva. Nedenfor gjerdet ligger noen kjempestore steinrøyser. Det for-teller noe om hvilket arbeid som ble nedlagt på disse plassene».⁴⁴

Sist i 1820-årene satt *Anders Hansen* (1777–1847) som husmann i Fjulsrudkleiva. Han var sønn av Jøran Gulbrandsdatter (fra Skjellegarden under Sønsterud) og Hans Olsen Vefsrud, og var gift to ganger,⁴⁵ først i 1806 med *Marte*

44 Sigurd Berg (1987).

45 Opplysninger fra Asker og Bærum Historielags Vestmarkprosjekt.

«FJULSRUD-JENTENE»

«Å høre Fjulsrud-jentene syngje skulle være litt av en opplevelse. Gården Fjulsrud hadde selvsagt stor seter, og det ville forbause meg meget hvis disse Fjulsrud-jentene ikke var (...) døtrene til Christine Engebretsdatter og Hans Evensen i Nordland. Det passer nemlig så nøye med den tidsepoken det berettes om».*

* Thorbjørn Smedsrud i Hringariki nr. 2/1994, s. 59.

EKTE FINNE ...?

I flere kilder heter det at Kjersti Burås var «ekte» finne. Asker og Bærum Historielags Vestmarkprosjekt har imidlertid ikke funnet direkte bevis, «selv om de fleste i denne utkanten av Bærum, Hole og Lier hadde noe finneblod i årene». Kjersti Henriksdatter var datter av Henrik Larsen (1730–1804) og Kjersti Ingvoldsdatter (1724–1799). Hennes fars foreldre var Lars Amundsen Skauen (ca. 1702–1762) og Kjersti Jørgensdatter (d. 1760). Lars Amundsen var sønn av Amund Skauen (ca. 1671–1737) og Valborg Larsdatter (ca. 1674–1739).

GAMMEL FINNEPlass

«Langt nord på Finesskauen mellom Djupedal og Holsfjorden lå i gammel tid den lille finneplassen Fjulsrud-Kleiva. I dag kalles plassen bare Kleiva. Den ligger tett ved nyveien fra Sollihøgda til Skaret. Så svært ny er nå denne veien ikke, den feiret sitt hundreårsjubileum i 1960. Før denne veien kom, var det helt uberørte trakter her omkring, med en spredt befolkning av finner og kølabrennere. Her var en dyster sagnskog som ruget over mange hemmeligheter. Selv i dag merker man suget av de gamle tider så snart man fjerner seg et stykke fra hovedveien. Navnet Fjulsrud-Kleiva tyder på at det har kommet opp en gammel vei her, før den nye Ringeriksveien ble bygd. Denne veien - det kan ha vært en «Kølavei» til Bærumsverket - må ha gått over Fjulsrud lenger nede i åsen».*

* H.O. Christophersen: «En vandrer krysser sine spor», (Oslo 1977), s. 16.

Johannesdatter Fjulsrud (1786–1829). De satt på en plass under Nes i Hole da de i 1823 fikk datteren Hågine – se nedenfor.

Etter Marte Johannesdatters død i 1829 giftet Anders Hansen seg igjen med Kjersti Henriksdatter Burås (1768–1847), og ble da husmann på Øvre Burås i Vestmarka – se egen sak. Dette ekteskapet var barnløst. Kjersti Henriksdatter var fra plassen Skauen (Bjørumsseie) ved Sollihøgda (Bærum). Hun var i første ekteskap gift med Abraham Bentsen (1763–1829), og de bodde på plassen Kjaglia (Bjørumsseie) i Bærum i 1801.

Anders' datter fra første ekteskap, Hågine Andersdatter (1823–1862),⁴⁶ giftet seg i 1847 med Kristen Hansen (f. 1826) fra Nordland under Fjulsrud, som da overtok som husmann på Øvre Burås etter svigerfaren. De fikk seks barn: Anders (f. 1848), Karen (f. 1852), Hans (f. 1854), Martin (f. 1856), Maren (f. 1857, g. Bjerkastua) og Johan (f. 1860). Hågine Andersdatter døde i barselseng i 1862.

I 1865 satt husmann med jord og dagarbeider *Ole Halvorsen* (43)⁴⁷ i Fjulsrudkleiva med hustru *Anne Henriksdatter* (46, f. i Norderhov) og fem barn, hvorav de fire yngste var felles:

* Karine (f. 1848),⁴⁸ Anne Henriksdatters barn fra første ekteskap, g.

46 Thorbjørn Smedsrud antyder at hun var datter av Kirsti Burås og «Soterudfinnen», men hun ble født 31. mars 1823 som datter av Anders Hansen Nes-eie (seinere Fjulsrudkleiva) og Marte Johannesdatter.

47 Ifølge 1865-tellinga var Ole Halvorsen født i Asker, og etter 1900-tellinga var han født i Ådal. Anne Henriksdatter er feilaktig kalt Anne Hansdatter i folketellinga 1865.

48 Karine Andersdatter (f. 1847) var datter av Anne Henriksdatter og hennes første mann Anders Knutsen Fjulsrud (f. 1812), husmannssønn fra Niskinn.

«... LA HUN SIN ELSK PÅ ENKEMANDEN ANDERS FJULSRUD-KLEIVA»

«... og inde på Krokskogen levde i sin tid et folkefærd, som ikke var aa spøke med: finnerne. Somme av dem «kunde» mer enn andre folk. (...) Kjersti Burås ættet fra finnerne og var ualmindelig sterk. En gang hun og nogen andre hadde været ved Bærums kirke sat de og hvilte paa hjemveien. - Nå ska de se kjærring som kan røyke! Dermed tændte hun pipen, tok et par drag - og hele dalen blev fuld av røyk. Som enke la hun sin elsk paa enkemanden Anders Fjulsrud-Kleiva og fik ham «forgjort». Hun sendte nemlig Knut Isi til Anders som giftemand og lot ham ta brændevin med - og dette maatte han ikke spare paa. Anders vilde ikke høre tale om nogen gifting

men Kjerstis brændevin «forgjorde» ham. Kjersti Buraas døde i 1850.»*

* G.T.: Folkeminder, i heftet Ringerike 1924, s. 12–13. Holtvedt (1985) skriver (s. 76) at «hu Kjersti fekk'n au, men dom levde itno godt isammens. Han fekk ligga på krakken framføre peisen, mea hu breia seg i senga. Og når'a vart ærj, sa'a: - Gid je var ho's'n Abraham». I en artikkel i heftet Ringerike 1949–50 heter det også at Kirsti og Anders ikke levde godt sammen, og Gunnar Tveiten skriver i Hole herred (1914) at da Knut Isi kom til Anders og «slog frempå om giftingen, blev Anders vond, spytta og banna og forment sig paa, at det skulle der ikke bli noget av. (...) Nu, godt kom forøvrig aldrig han og Kirsti til at leve sammen».

1876 m. tjenestedreng Fredrik Eriksen Sørum (sønn av Erik Vigen), de fikk i 1877 en datter Karen.

* Hans (f. 1852).

* Inger Marie (f. 1854), g.m. Erik Nilsen (f. 1836 i Hønefoss) – se nedenfor.

* Olava (f. 1856), g. 1882 m. tømmermann Hans Nilsen (f. 1849) fra Østre Bærum.

* Henrik (1863–1888), d. av lungebetennelse 26 år gammel.

I 1865 hadde de 1 ku og 4 sauer i Kleiva, og sådde ½ t. bygg og 3 t. poteter.

Anne Henriksdatter (1820–1890) var datter av Henrik Hansen Madsplassen (husmann under Norderhov prestegård). Hun var enke etter Anders Knutsen Fjulsrud (f. 1812) fra Niskinn, og giftet seg i 1852 med Ole Halvorsen Rødningsand (f. 1822) fra Ådal, sønn av Halvor Olsen Rødningsand. Anne Henriksdatter døde av astma i 1890, 70 år gammel. I 1900 satt Ole Halvorsen som enkemann og husmann med jord på plassen med datteren Inger Marie og hennes mann, Erik Nilsen (f. 1836 i Hønefoss, kjører og jordbruger) og én pleiesønn, Olav Andersen (f. 1889 i Haug).

Fjulsrudkleiva ble selveierbruk i 1908 – se gnr. 238/14 Kleven (gnr. 238/60 Kleiva).

Skaret

Skaret lå der veien til Svangstrand møter Ringeriksschausséen, rett øst for skaret som ble sprengt ut for å gi plass til den nye veien i 1850-årene.

I 1865 satt her «Huskone uden Jord» Jørgine Paulsdatter (38, enke) med tre barn: Peder Eliassen (11), Paul Eliassen (9) og Marie Knutsdatter (5). De hadde 1 ku og 5 sauer.

«PER OG PÅL»

Ved Skaret stod det to gamle furuer. De var oppkalt etter Peder og Paul, de to sønnene til Jørgine Paulsdatter og Elias Pedersen. «Per og Pål» var godt kjent blant de veifarende.*

* Etter Sigurd Berg (f. 1937).

Fra Skaret rundt 1900. I forgrunnen ser vi storveien (chausséen) mot Sollihøgda. De to furuene foran huset står fortsatt, og blir kalt «Per og Pål» etter Peder og Paul Eliassønner, som ble født i Skaret i 1855 og 1857.

Paul Eliassen Skaret (f. 1857) med hustru Randine Hansdatter (f. 1857) og deres tre barn. Stående fra venstre: Harriet, Tora og Elias.



Jørgine Paulsdatter (1829–1911) var fra Fekjær nordre, datter av Marie Hansdatter Fekjær og Paul Paulsen Bihli (Fekjær). Hun giftet seg i 1853 med veioppsynsmann Elias Pedersen (ca. 1828–1859) fra Flannum på Modum, og de fikk to sønner:

* Peder (f. 1855), dagarbeider i Utvika da han i 1882 giftet seg med Elin Johnsdatter Fægri (f. 1855).

* Paul (f. 1857), g. 1881 m. Randine Hansdatter (f. 1857 i Bærum), datter av smed Hans Andreassen, tre barn: Elias, Harriet og Tora (g.m. Hans Brenningen i Bærum).

Elias Pedersen døde på Bjørnegaard i Bærum i april 1859, og hans alder ble da oppgitt til 36 år.⁴⁹ I 1861 fikk Jørgine Paulsdatter en datter utenfor ekteskap med ungkar Knut Iversen Sørum:

* Marie (f. 1861).

Jørgine giftet seg igjen i 1868 med *Lars Arnesen* (f. 1833) fra Bærum,⁵⁰ som overtok som husmann i Skaret. Vi kjenner fire av deres barn:

49 Da han giftet seg med Jørgine i 1853 ble hans alder oppgitt til 25 år (ikke samsvar).

50 Lars Arnesen var sønn av gårdbruker Arne Svendsen og Dorte Gulbrandsdatter på Berger i Bryn sokn i Bærum. (Etter Ole Yttri.)



Skaret i 1860-årene. Veien mot Lier midt i bildet, mens veien fra Sollihøgda kommer inn fra høyre.
Foto: P.A. Thorén

- * Didrik (f. 1868), «kalk- og bjelkekjører» da han i 1891 giftet seg med Karen Elise Larsdatter (f. 1859 i Nord-Odal), datter av leilending Lars Andersen. Seinere kjørte han også turister. Didrik druknet i Sandvikselva da han skulle vaske en vogn, og en av hestene ble redd.
- * Hans (1870–1954), seinere eier av Solbakken på Sollihøgda, g.m. Martine Borgersdatter (f. 1873), fem barn: Hjørdis (f. 1898), Jakob (f. 1901), John (f. 1904), Helge (f. 1906) og Synnøve (f. 1909) – se gnr. 238/10 Solbakken (Holeveien 31).
- * Anne Elise (f. 1873).
- * Gulbrand (1876–1878).

I 1896–97 solgte husmannen Lars Arnesen Skaret til sønnen Hans, men eieren av Fjulsrud protesterte, og handelen ble kjent ugyldig. I 1908 ble den tidligere husmannsplassen selveierbruk – se gnr. 238/13 Skaret.

Løkkepotten

Løkkepotten var plass under Vefsrud i Lier og lå ved den gamle veien mellom Fjulsrud og Svangstrand, et par hundre meter sør for Gorrmyr. Her går veien over Løkkepotten bro, som krysser bekken som danner kommunegrensa mellom Hole og Lier. Opphavet til navnet kan være ordet *lykke*, som i Hole uttales *løkke*, og etterleddet *pott* i betydningen *sum*, det vil si «en sum av lykke».⁵¹

⁵¹ Harsson 1995. Sigurd Berg antyder at det kan ha ligget en pytt (pott) inntil løkka som var jordvei på plassen, og at navnet henspiller på denne.

«VOGNMANNEN TIL HOMLEDAL»

«I veikrysset ved Skaret ble det bygget hus, og hit flyttet «vognmannen til Homledal», visstnok på samme betingelser som i Bentsegård. (...) Kona Jørgine skulle ha bedt om å få papirer på det, men hadde fått til svar: Har'n Ole Fjulsrud sagt at du skal ha Skaret, så ska' du ha det».* Seinere ble Jørgine oppsagt fra plassen av P. Lorange, som eide Fjulsrud fra 1898 til 1907. Hun hadde tre vitner på at hun skulle ha plassen, men måtte likevel gå fra den.**

* Sigurd Berg (1987).
* Håndskrevet notat i Sigurd Bergs samlinger.

GRAVØLSBRENNEVIN

I gammel ti' var det en dom kalte Løkkepottern. Han budde i en plass som hette Løkkepotten, han låg i haldbakken like føre Vefsrud. Det stod noen eldande gamle huser der. Denne Løkkepottern hadde ei kjerring som var så fæl tel å ha alt på rette kjø, sa dom. Alt skulle gå som etter ei snor i Løkkepotten, og alt var ferdig. Hu hadde ferdig likklæa tel Løkkepottern au. Så var det engong han vart døktig klein, dom trudde'n skulle krepere. Da sa kjerringa te'n: – Du får gå sta å kjøpe gravølsbrennevinet ditt sjøl, med du ennå er så fresk at du orker! Ja, Løkkepottern krabba tor senga, da måta, og gjekk og kjøfte brennevinet dom skulle ha i ferda hass. Men – ettersom'n gjekk der og spaserte, vart'n freskere og freskere, og tel slutt sa'n: – Faen brenne meg, drekker je itte opp gravølsbrennevinet mitt sjøl, je! Og så drakk'n opp altihop.*

* Holtvedt 1985, s. 151.

Tidlig i 1830-årene var *Svend Olsen* (1799–1883) husmann her. Han var fra plassen Nesødegård (Ner-Øgarden) under Nedre Nes, og var gift to ganger, først i 1829 med *Johanne Knutsdatter* (1801–1842) fra Niskinn, datter av Knut Jakobsen Fjulsrud og Gunhild Nilsdatter Diget (Helgelandseie). Vi kjenner seks av deres barn:

- * Oline (f. 1822, «uekte», født sju år før foreldrene giftet seg.
- * Karen (f. 1828), tvilling, konfirmert 1843.
- * Lars (1828–1878), tvilling, seinere husmann i Skauenga under Rytteraker, ble siden veioppsynsmann, bosatt i Utvikenga, g.m. Grethe Martinsdatter Rytterakereie (1839–1932), minst seks barn: Maren Johanne (1863–1864), Ole (f. 1866), Hans (f. 1870), Johan (f. 1874), Karl Ludvig (f. 1877, tvilling) og pike (f. og d. 1877, tvilling) – se gnr. 234/3 Utvikenga.
- * Maren (f. 1831), utvandret til Amerika i 1866.
- * Johannes (f. 1837), tvilling.
- * Anders (f. 1837), tvilling.

Da tvillingene Karen og Lars ble døpt i 1829 bodde de i Nøstret på Røyse, men i 1831 var de i Fjulsrudeie.

Johanne Knutsdatter døde i 1842, og Svend Olsen giftet seg igjen i 1845 med *Eli Hansdatter Rytterakereie* (1814–1890). De fikk én sønn Hans (1844–1867), som i 1865 bodde i Løkkepotten med foreldrene. De hadde da 2 storfe og 3 sauer, og sådde ¼ t. bygg, ½ t. blandkorn og 2 t. poteter.

I 1880-årene var *Torvald Evensen* og *Anna Hansdatter* husmannsfolk i Løkkepotten. Vi kjenner to av deres barn: Hilda Emilie og Johanne Kristine.

Plassen skal ha blitt nedlagt rundt 1890. Stua i Løkkepotten ble solgt og flyttet til Sollihøgda i 1927 – se gnr. 236/11 Granberg. Det er fortsatt tufter å se etter plassen.

Solli og Krona (Elinastua)

Ved Sollihøgda lå det en plass under Fjulsrud som het Solli. Av militærrullen for 1699 går det fram at Bent Aslesen (seinere Benteplassen eller Hiran) da bodde på «Solli under Fjulsrud».

Da nyveien ble åpnet i 1858 ble det bygd veivokterbolig på Sollihøgda, og den fikk også navnet Solli. Men av gamle kart ser vi at Solli-plassen lå lenger øst, og nederst på setervollen til Bjørnstad gård i Steinsfjerdings (Sollisetra). Det var setervoll og jorder helt ned mot storveien. Plassen ble også kalt Krona – se nedenfor.

Rundt 1900 ble de gamle seterhusene til Bjørnstad (øverst på vollen) leid bort til fastboende. Da folketellinga ble regis-



Eline Løbben med besøkende foran Elinastua på Sollihøgda rundt 1920.

trert 3. desember 1900, ble også denne boplassen kalt Solli, og skogsarbeider og «huseier» *Johannes Evensen* (1841–1925) fra Høymyr bodde her med hustru *Inger Marie Danielsdatter* (1841–1909) og to sønner: Johannes (f. 1880) og David (f. 1873) samt sistnevntes hustru, Hagny Kirstine Olsdatter (f. 1882 i Eidsvoll).

Vi kjenner 10 av barna til Inger Marie Danielsdatter og Johannes Evensen:

* Mathea (f. 1865).

* Dorthea (1868–1948), bosatt i Krakavika, seinere Skoglund i Vestre Bærum, g.m. Herman Larsen (1866–1948) fra Avtjernsmyra i Vestre Bærum, sju barn (som tok slektsnavnet Hermansen): Jenny (ugift, arbeidet på Sollihøgda Hotell og seinere som kokke på Toresplassen), Ludvig (1894–1967, g.m. Inga Amalie Gulbrandsen 1902–1950 fra Fetsund, fire barn: Gunnar Hans f. 1920, Eva Elida f. 1922,⁵² Martin f. 1926 og Åge Ludvik f. 1929), Inga, Hartvik, Gudrun, Dagmar og Sigurd.

* Elise (1871–1930), g. 1893 m. Thorvald Nilsen (f. 1863), seks barn: Albert Johannes (f. 1893), Aslaug Marie (f. 1896), Hilleborg (f. 1902), Nils Thoralf (f. 1905), Fritjof Johannes (f. 1907) og Ingrid (f. 1910) – se gnr. 238/9 Granbakken (Kapellveien 7).

* Hans (f. og d. 1873), tvilling, d. 28 dager gammel.

* David (f. 1873), tvilling, bosatt på Sollihøgda, g.m. Hagny Kristine Olsdatter (f. 1882 i Eidsvoll), tre barn: Dagmar, Ellen og Elmar – se gnr. 181/18 Solli (Toresplassveien 8).

52 Eva Elida Hermansen (1922–1999) ble g.m. Håkon Engebret Gundersen (1915–1979), og de fikk fire barn: Helge Fredrik (f. 1942), Harald (f. 1945), Svein (f. 1949) og Britt Helene (f. 1960).



Eline Løbben (1840–1927) bodde i Elinastua på Sollihøgda. Plassen ble også kalt Krona.

SATT PÅ BAKKEN OG MELKA

«Eline Løbben satt på bakken og melka, for kua hennes hadde så sidt jur», fortalte gamle folk på Sollihøgda. Hun bodde alene i Elinastua, og hver jul kom broren Narve fra Utvika med slakt til henne.*

* Etter Sigurd Berg (f. 1937).

* Ingeborg Kristine (1875–1877).

* Ingeborg Kristine (f. 1877), flyttet til Kristiania 1898.

* Johannes (f. 1880), bosatt i Solli (1908), siden på Jongsåsen i Bærum, g.m. Marie Petrine Eriksen, minst én datter Gudrun Asbjørg (f. 1908).

* Hilda (f. 1883).

* Laura (f. 1885).

Inger Marie Danielsdatter var født utenfor ekteskap i 1841. Hennes foreldre var Daniel Danielsen Frøshaug (f. 1807) på Nordre Frøyshov og pike Ragnhild Eriksdatter, «i arrest på Frøyshov». Faren reiste til Amerika i 1866 – se bind 3 s. 359.

I 1908 kjøpte hoffjegermester Thomas Fearnley på Toresplassen setervollen og skogen som tilhørte Bjørnstad. I 1911 ble seterhusene revet og Sollihøgda kapell bygd øverst på setervollen.

Solli-plassen nederst på vollen ble i 1900 kalt Krona, og her bodde Eline Olsdatter (1840–1927), født i Modum og ugift «dagarbeiderske». Hun livnærte seg med fjøsstell og strikking. Eline var datter av veivokter Ole Reiersen Løbben og Ingeborg Narvesdatter, som kom til Sollihøgda rundt 1852. Dermed var hun søster av veivokter Christoffer Olsen Løbben på Sollihøgda og Narve Olsen Løbben i Utvika (tidligere Homledal). I 1865 leide hun husvære i Aslegård sammen med en tredje bror, Anders Olsen (f. 1848 i Modum).

Folk på Sollihøgda kalte huset Elinastua og parsellen for Elinatomta. I 1901 ble det holdt utleggsforretning hos Eline Løbben med utlegg i hennes «huse med ovne» på Krona under Fjulsrud.

Eline Løbben døde i 1927. Stua hennes ble siden flyttet ned til Bærum-sida av Sollihøgda, ved siden av Hennie-hytta. Rundt 30 meter nord for Elinatomta bygde David Johansen, sønn av Inger Marie Danielsdatter og Johannes Evensen Høymyr, hus i 1927 (se gnr. 181/18 Solli – Toresplassveien 8), og på selve Elinatomta satte Sollihøgda skogforvaltning i 1947 opp et hus som skogsbestyrer Oddmund Pentzen og hans familie bodde i fram til han ble pensjonist i 1962. Huset var siden funksjonær/arbeiderbolig for skogforvaltningen inn til 2001, da det ble solgt til Frank Arne Settevik – se gnr. 238/129 Toresplassveien 6.

Løkenmyr

Denne boplassen har ikke vært husmannsplass, men ble ryddet som slåttemark rundt 1918. Våningshus og låve med fjøs og stall ble bygd samtidig. Her hadde det tidligere vært myr,



Løkenmyr ble ryddet som slåtteland rundt 1920, og her bodde folk som arbeidet for Fearnley på Toresplassen. Husene er i dag fjernet.

og det ble ryddet cirka 18 mål. Fearnley leide bort plassen til folk som arbeidet for ham.

Ragnvald Bakkum (1895–1976) fra Gudbrandsdalen var bestyrer på Toresplassen, og skal ha vært den første som bodde på Løkenmyr med sin familie. Han var gift med *Larine Løbben* (1900–1978) fra Sollihøgda, og de fikk tre barn: Elmar (f. 1920), Margit (f. 1921) og Egil (f. 1924) – se gnr. 238/64 Klokkehaugen (Holeveien 112).

Reidar Løbben (f. 1887) fra Sollihøgda bodde i Løkenmyr sist i 1920-årene. Han var eier av Kroksundødegården vestre 1921–24, og gift med *Harriet Hansen* fra Oslo. De fikk to barn:

* Rolf (f. 1912), startet bensinstasjon på Sollihøgda, g.m. Hjørdis Ingrid Dahl (1911–1999) fra Sollihøgda, fem barn: Randi, Arvid, Ingunn Harriet, William og Roar.

* Einar (1915–1997), g.m. Annie Margaret Næss i Øver-Øgarden Nes (siden skilt), tre barn: Evelyn (f. 1941), Ann-Mari (f. 1944) og Berit (f. 1949) – se gnr. 236/2 Øver-Øgarden Nes.

Bernt Olaussen Rønningen (1880–1957) bosatte seg i Løkenmyr med sin familie i 1929. Han var fra Rønningen, og jobbet i skogen for Fearnley. Han var gift med *Elise Rustand* (1880–1956) fra Bærum, som fra tidligere ekteskap med Martin Enersen (1877–1906) fra Smålenene hadde én datter:

* Marie (1905–1978), bosatt en periode i Kleiva, fra 1951 ved Avtjerna, g.m. Hans Johansen (1900–1974) fra Frøshaugsetra, som arbeidet for Hesselberg-Meyer, to sønner: Arne (1933–1975, bosatt på Arnesenga ved Skui i Bærum, g.m. Inger Johansen fra Lørenskog,



De fleste skogskarene på Sollihøgda drev med jakt, også Bernt Rønningen i Løkenmyr.



Bernt Rønningen (1880–1957) og Elise f. Rustand (1880–1956) med hennes datter Marie (f. 1905) i Løkenmyr i 1930.



Våningshuset i Løkenmyr ble bygd i 1918, og revet i 1966.

tre barn: Jan, Wenche og Tonny), og Jonny (f. 1935, bosatt ved Avtjerna, g.m. Randi Hergunn Hjerpak f. 1943 fra Korgen i Nordland, to sønner: Hans Martin f. 1968 og Jan Erik f. 1971).⁵³

Elise og Bernt Rønningen fikk fem barn:

* Borghild (1912–2000), bosatt i Hønefoss, g.m. Olaf Engebretsen (1897–1978), én sønn Bjarne (f. 1939, g.m. Annbjørg Oversand f. 1944 fra Trøndelag).

* Anna (f. 1914), bosatt i Oslo, g.m. Olaf Gøransson (f. 1912) fra Kalveløkka i Skui (siden skilt), to barn: Grethe (f. 1937) og Else (f. 1940).

* Ester (f. 1915), bosatt på Hamar, g.m. Konrad Broen (1924–1993) fra Rena, ingen barn.

* Jens (1921–2007), bosatt i Oslo, g.m. Lilly Olsen (1912–1994), tre døtre: Marit (f. 1947), Solveig (f. 1949) og Kirsten (f. 1952).

* Oliver (1924–2008), bosatt i Oslo, g.m. Jorunn Husøy (f. 1923) fra Vestlandet, tre barn: Bjørn Einar (f. 1957), Anne (f. 1959) og Ole Jan (f. 1962).

Elise og Bernt var bosatt i Rønningen de første årene de var gift. Siden bodde de i Tjernsli fra 1927 til 1929, da de flyttet til Løkenmyr sammen med «mor Tjernsli», Marie Christensen, som flyttet inn i 2. etasje (se omtale av Tjernsli). Siden bodde de i Løkenmyr til de døde i henholdsvis 1956 og 1957. De drev småbruk med husdyr og hest. I Løkenmyr ble de etterfulgt av *Sigurd Hanshaugen* (1907–1963) fra Sokna, som arbeidet i skogen for Fearnley. Han giftet seg i 1947 med *Kirsten Bruun* (1912–1991) fra Oslo, og de fikk to sønner:

53 Hans Martin Johansen (f. 1968) er ugift, og bosatt ved Avtjerna på Sollihøgda. Jan Erik Johansen (f. 1971) er bosatt i Skedsmo, og har fra tidligere ekteskap én datter Catharina (f. 2000).



Fra Løkenmyr i 1936.
Guttene som prøver skiene
er Jens (f. 1921) og Oliver
Rønningen (f. 1924).

* Svein-Erik (f. 1947), bosatt på Ål i Hallingdal, g.m. Turid Eggen (f. 1947) fra Hovet, Hol i Hallingdal. Han har fra tidligere to barn: Morten (f. 1969) og Marianne (f. 1970).

* Ole-Kristian (f. 1950), bosatt i Årjäng i Sverige, g.m. Vibeke Lunder (f. 1961) fra Asker. Han har fra tidligere én datter Mona (f. 1976).

Etter Sigurd Hanshaugens død i 1963 bodde Kirsten og sønnene i Løkenmyr til 1964, da de flyttet til Sollihøgda. Våningshuset i Løkenmyr ble revet i 1966 og låven i 1967.

Tjernsli

På vestsida av Tjernslivann lå en plass under Vefsrud i Lier som het Tjernsli. Etter regulering av kommunegrensen i 1955 ble den liggende i Hole.

Tjernsli var opprinnelig seter under Horn i Lier, og hørte til Vefsrud etter at gården ble solgt unna Horn i 1808. Tjernsli var også finneplass. Hele lia ned mot vannet var ryddet til jordvei.

I 1730– og 40-årene var *Nils Andersen* husmann her. Kona hans het *Mari*, og vi kjenner navnet på fem sønner: Anders, Halvor, Jon, Jens og Hans. I 1754 var *Anders Tjernslis* kone Marte fadder ved en barndåp, og det er da rimelig å regne med at eldste sønn etterfulgte foreldrene på plassen.

I 1770-årene går det fram av regnskapsbøkene på Bærums verk at *Gulbrand Olsen Tjernsli* hadde gjeld til verket, og av et kart over kølmilene på Krokskogen i samme periode ser vi at *Gulbrand Tjernsli* hadde kølabonn ved Sollihøgda (i Badstudalen sør for Tjernsli).

I 1801 var *Even Paulsen Tjernsli* (1751–1812) husmann her. Han var sønn av Paul (Pål) Persen (1730–1796) og Kari Evensdatter (1730–1799) i Bråtan i Vestmarka. Paul Persen var fra Øvre Burås, sønn av Per Mathisen (1694–1770) og

Anne Johannesdatter (1692–1765). Per Mathisen var sannsynligvis helfinne. Even Paulsen giftet seg i 1789 med *Ingeborg Hansdatter* (f. 1765) fra Vefsrud i Lier.⁵⁴ De fikk tre barn: Pauline, Anne og Hans (seinere husmann i Nordland – se det). I 1779 nevnes Even Paulsen som «Even bjørnejeger».

Seine var *Anders Pedersen* (ca. 1787–1853) husmann i Tjernsli. Han var gift med *Kari Olsdatter*. De satt i 1814 på en plass under Bjørum i Bærum. I 1830 var det ifølge leilendingsregisteret til Bæruns Verk 2 hester, 1 storfe og 2 småfe i Tjernsli. I 1834 ble det avholdt skifte på plassen etter Kari Olsdatter. Her opplyste Anders Pedersen at han i ekteskapet med Kari hadde «avlet sju Børn»: Gunhild Maria, Anne Karine, Olea, Maria, Ingeborg, Peder og Larine. Datteren Anne Karine (f. 1814) giftet seg i 1836 med Ole Christensen Utvikeie. Fra sist i 1840-årene var de husmannsfolk i Østbråtan (sju barn) – se Østbråtan under Sønsterud. En annen av døtrene, Mari (1818–1878), ble gift med husmann Nils Helgesen (f. 1821) i Klokkebråtan, og de fikk tre barn: Helene, Karen og Maren – se Klokkebråtan i Rørvika-kapitlet.

Anders Pedersen var 47 år gammel da han i 1835 giftet seg igjen med *Anne Mortensdatter Frognøen* (f. ca. 1808). De fikk minst én sønn, Lars Andersen (1841–1913), som seinere ble husmann i Muggerud under Ner-Nigarden Hårum (på østsida av Steinsfjorden), og gift med Eli Pedersdatter (1842–1920) fra Skjellegarden under Sønsterud (fem barn) – se plassen Muggerud i kapitlet om Steinsetra.

I 1865 nevnes ingen husmann i Tjernsli, men i 1875 var plassen bebodd av *Peder Andersen* (1824–1902), sønn av de tidligere husmannsfolkene. Han satt der med hustru *Oline Hansdatter* (1831–1911) og seks barn: Anders, Jørgen, Ole, Lars, Petra og Olava. Oline Hansdatter var fra Bjørumskogen, og vi kjenner åtte av deres barn:⁵⁵

* Karen (1855–1942), g.m. Kristian Johannessen Ruud (1836–1933) i Søndre Rudsødegården, fire barn: Anne (f. 1888), Johanne (f. 1890), Oline (f. 1892) og Marta (f. 1895) – se bind 1 s. 458.

* Berthe Marie (f. 1857), g. 1879 m. Erik Johannessen Rudsødegård (f. 1828) fra Midtre Rudsødegården, to døtre: Jonette (f. 1878) og Olava (1882–1922) – se gnr. 231/11 Øvre Sundvollen.

* Anders (f. 1859), kjøpte Stokker gård i Asker sammen med brødrene Ole og Lars i 1888. De solgte Stokker i 1909, og Anders kjøpte Ringvold gård, og seinere teglverket som lå der. Han kjøpte

54 Ingeborg Hansdatters foreldre var Jøran Gulbrandsdatter (f. 1746) fra Skjellegarden under Sønsterud og Hans Olsen Vefsrud (ca. 1739–1815).

55 Info fra Sigurd Berg (f. 1937).

også Gupumarka sammen med Ole, drev ut tømmeret og solgte igjen.

* Jørgen (1861–1926), reiste til Amerika i ung alder.

* Ole (1863–1961), g.m. Gina, kjøpte Stokker gård i Asker sammen med brødrene i 1888, sagmester på Stokkersaga, drev mobile damp-sager flere steder, bygde Furuholmen cirka 1903, drev seinere pensjonat (på Rosenkilde), kafé i Torggata i Oslo, seinere eier av Groset gård og Eriksrud gård i Asker, som han solgte etter å ha drevet ut skogen, og investerte pengene i bygårder i Bjerregårds gate i Oslo.

* Lars (1865–1947), eide Stokker gård i Asker sammen med brødrene Anders og Ole (se ovenfor), drev Smestad landhandleri, medeier i Økernholmen sag, kjøpte Ringvold teglverk og startet høvleri der, eide Søndre Økern gård før han i 1913 kjøpte Butterud gård ved Stovivannet i Bærum.

* Petra (1868–1935), ugift, innehaver av Søstrene Tjernsli i Sandvika sammen med søsteren Olava.

* Olava (1871–1944), innehaver av Søstrene Tjernsli i Sandvika sammen med søsteren Petra, gift i godt voksen alder med bakermester G.H. Østby i Kristiania.

Rundt 1890 kom *Gulbrand Kristensen* og hustru *Marie* til Tjernsli. Gulbrand var sønn av den kjente hjulmakeren på Øvre Markebekk, mens Maries familie kom fra Sverige via Krydsby i Lommedalen. Etter Gulbrands død i 1915 ble Marie boende i Tjernsli, og hadde sitt rom der selv om resten av huset ble leid bort til andre. Hun var kjent på hele Sollihøgda som «mor Tjernsli».

Veivokter Ole Løbben og hans familie bodde så på plassen en kort periode, inntil Olga og Bernhard Larsen flyttet hit i 1918.

Bernhard Larsen (1891–1968) fra Enga i Bærum var gift med Olga Løbben (1893–1958) fra Sollihøgda, og de fikk 11 barn:

* Margit (1913–1991), bosatt i Oreløkka ved Nes, g. 1937 m. Gunnar Ruud (1907–1996) fra Røyse, fire barn: Astri Irene (f. 1939), Tåve Jorun (f. 1942), Lillegull Sølvi (f. 1945) og Einar (f. 1949) – se gnr. 236/3 Oreløkka, og bind 4 s. 683–684.

* Emilie (1914–1940), bosatt i Oslo, g. 1932 m. Arnt Monrad Ruud (1909–1989) fra Røyse, tre barn: Bjørg Karin (f. 1933), Grethe-Lill (f. 1936) og Inger Jorunn (f. 1939) – se bind 4 s. 684.

* Borghild (1915–1995), bosatt på Sollihøgda, g.m. Jakob Nyhus (1903–1974) fra Helgelandsmoen, to døtre: Anne Lise (f. 1939)⁵⁶ og Kjell Tore (f. 1946).

* Ole (f. 1917), bosatt i Bærum, g.m. Margit Røste fra Kjaglienga i Bærum, fem barn: Bjørn, Svein, Per, Kari og Grethe.

56 Anne Lise er bosatt på Eikli i Hønefoss og var tidligere gift med Arne Torp fra Slemmestad, én sønn Trond.

* Lilly (f. 1918), g.m. Bjarne Gunnar Røste (1911–2001) fra Kjaglienga, seks barn: Terje (f. 1943), Vidar (f. 1946), Turid (f. 1948), Wivian (f. 1952), Mona (f. 1954) og Jack Bjarne (f. 1959) – se bind 4 s. 972–973.

* Anny (f. 1920), bosatt i Bærum, g.m. Oskar Ullbråten, tre barn: Ragnhild, Hans Christian og Frode.

* Leif (f. 1922), bosatt i Bærum, g.m. Rannveig Aspnes fra Lierne i Nord-Trøndelag, to døtre: Eva og Gro.

* Harry (1924–2006), bosatt på Nes i Hole, g.m. Jorunn Næss (f. 1927), to barn: Arve (f. 1956) og Trond (f. 1967) – se gnr. 236/126 Vestli (Utstranda 582).

* Arne (f. 1927), bosatt på Nes i Hole, g. 1967 m. Annie Margareth Næss (f. 1921), ingen barn – se gnr. 236/2 Øver-Øgarden Nes.

* Egil (1928–1933). d. i en trafikkulykke på Sollihøgda, 5 år gammel.

* Bjørg (f. 1930), bosatt i Bærum, g.m. Harry Johansen fra Bærum, to døtre: Vera og Marit.

Bernhard Larsen jobbet i skogen og på saga hos Fearnley, og hadde hester i Tjernsli som han brukte i skogsarbeidet. Olga og Bernhard hadde fire-fem melkekyr, noen sauer og et par griser, og Bernhard Larsen skal ha vært den første på Sollihøgda som hadde lastebil (en Republic). Familien flyttet til Skogen (Skauen) i Bærum en gang i siste halvdel av 1920-årene, og Elise og Bernt Rønningen bodde da i Tjernsli en periode før de flyttet til Løkenmyr i 1929. De tok da med seg «mor Tjernsli» til Løkenmyr, og Marie bodde siden i 2. etasje der.

Seinere bodde flere skogsarbeidere hos Fearnley i Tjernsli. Fra sist i 1930-årene ble plassen leid bort til Hamang Papirfabrikk som sportshytte, inntil 1944, da Martin Grorud flyttet hit med sin familie.

Martin Grorud (1908–1983) var fra Høvik i Bærum (slekta stammet fra Grorud i Lommedalen), og kom til Toresplassen i 1936 som gartner (om sommeren, om vinteren bodde han på Høvik i Bærum). Seinere var han sjåfør i Fearnley og Eger, og en tid arbeidet han på kontoret i samme rederi. Han var gift med Ruth Schouby (1911–1976) fra Fredrikstad, som i mange år arbeidet i dagligvare/delikatessforretningen Bang på Høvik. De fikk to døtre:

* Anne (f. 1931), g.m. Olaf Løbben (1928–2008) fra Sollihøgda, to sønner: Øyvind (f. 1955) og Erik (f. 1958) – se gnr. 238/25 Solhaug (Kapellveien 1).

* Kari (f. 1936), bosatt på Kolsås i Bærum, g.m. Arne Fleischer (f. 1932) fra Hønefoss, tre barn: Morten (f. 1954,⁵⁷ bosatt i Skien, g.m.

57 Morten Fleischer er prost i Skien, og tidligere formann i Den norske kirkes presteforening.

Solrun Nistad fra Veme, to barn: Lars Joakim f. 1977 og Maria f. 1980),⁵⁸ Karianne (f. 1956, bosatt i Moss, fra tidligere ekteskap med Elling Kristian Juvet fra Sokna har hun tre barn: Ola Martin f. 1982, Therese f. 1984 og Bente f. 1988), og Terje (f. 1966, bosatt i Moss, samboer med Vivian Marstrøm Åsheim fra Moss. Fra tidligere ekteskap med Inger Bakken fra Søgne har han én datter Lene f. 1992).

I 1944–45 flyttet Ruth og Martin Grorud ned til «Støtta» ved fylkesdelet mot Bærum, til et hus som Fearnley bygde der. I Tjernsli ble de etterfulgt av Aslaug og Erling Lauritzen, som bodde her i noen år inntil de ble bestyrerpar på Fearnsporthytta. I 1955 bygde de eget hus ved storveien nord for Sollihøgda og flyttet dit – se gnr. 238/26 Fjellbo (Holeveien 166). Siden bodde Erling Samuelson i Tjernsli. Han arbeidet i skogen for Fearnley, og bodde her med sin familie til 1954, da han festet tomt av arbeidsgiveren – se gnr. 238/46 Fjordgløtt (Tjernsliveien 20). Fra rundt 1956 bodde Ruth og Kåre Torgersen i Tjernsli. De ble selveiere i 1985 – se gnr. 238/77 Tjernsliveien 28.

Rundt 1940 ryddet Lovise og Karl Anton Teigen enda en boplass i lia mot Tjernslivann. Den fikk navnet Tjernsrud, og ble utskilt i 1941 – se gnr. 238/70 Tjernsliveien 26. Tjernsliplassen er den sørligste, og ble utskilt som egen eiendom i 1985 – se gnr. 238/77 Tjernsliveien 28.

Høymyr

Høymyr var husmannsplass under Mo og Øderå i Steinsfjordingen – se bind 2 s. 74–76. Fra 1844 var *Even Hansen* (1817–1889) og *Maren Johannesdatter* (1815–1903) husmannsfolk her, og før dem skal Evens foreldre, Christine Engebretsdatter og Hans Evensen, ha sittet en periode på plassen (de kom seinere til Nordland).

I 1897 ble Thomas Fearnley eier av Høymyr, og plassen ble siden leid ut til folk som arbeidet for ham. I 1900 ble det ikke registrert bosetting her, men en sønn av Even Hansen, Johannes Evensen Høymyr, skal ha bodd på Høymyr med sin familie i noen år etter at han var forpakter av Fjulsrud i midten av 1890-årene. De bosatte seg seinere i Solli – se omtale av husmannsplassen Solli (Sollisetra) ovenfor.

58 Lars Joakim Fleischer (f. 1977) er bosatt i Skien og samboer med Ellen Kristin Myklebust, to sønner: Jakob og Kristoffer (f. 2007, tvillinger). Maria f. Fleischer (f. 1980) er bosatt på Skedsmo og g.m. Kjell Magne Fauske, to døtre: Miriam (f. 2006) og Sara (f. 2009).

Det var dampsag på Høymyr fram til rundt 1920, da Fearnley bygde nytt sagbruk ved Tjernslivann (som var i drift til først i 1950-årene)

Rundt 1920 var det «Jeger Sten» (en danske) som drev Høymyr. Fearnleys jegere bodde her, med jakthundene som hørte godset til. I årene 1935–40 bodde Marie og Kristoffer Løbben på Høymyr, og siden var forstmester Oddmund Pentzen med sin familie bosatt der fram til 1948. Deretter var det Margit f. Skogen og Gunnar Ruud som drev Høymyr fram til 1962, da Trygve Stensrud fra Hallingdal overtok. Høymyr ble utskilt fra Toresplassen i 2000, og selveierbruk fra 2005 – se gnr. 238/131 Toresplassveien 50.

Seter

GRENSEGANG I 1865

I 1865 ble det avholdt grensegang på Krokskogen mellom Fjulsrud, Sønsterud og en rekke andre Hole-gårder som hadde fått tildelt allmenningsteiger ved utskiftinga av allmenningen 1816–23. Hensikten med grensegangen var i første rekke å få fastlagt grensen mellom Fjulsrud og Sønsteruds «hjemskog» og de tidligere allmenningsteigene. Eieren av Fjulsrud, Ole Andersen, hadde med to husmenn som kjentfolk og «Udvisningsvidner»: Ole Høymyr og Hans Nordland. Luken (demningen) «strax syd for Damtjern» var da allerede bygd.

RETT TIL «DAMFÆSTE»

I 1878 fikk Anders Olsen Fjulsrud tinglyst rett til «Damfæste» i Helgelandsskog på Krokskogen, mot årlig avgift 1 krone. Dammen lå rimeligvis i bekken som går fra Damtjern, nord for Sollihøgda, og ut i Holsfjorden ved Fjulsrud.

Hvor Fjulsrud har hatt sin seter, vet ingen med sikkerhet i dag. En kilde forteller om Fjulsrudsetra ved Nordlandsdalen, «en eldgammel seter på disse traktene».⁵⁹ Setra skal ha blitt nedlagt rundt 1870. Et annet sted leser vi at det «ved den gamle postveien (Brageveien) øst for Nordland, er tufter som kan ha sammenheng med en seter som Fjulsrud hadde i dette området».⁶⁰

Det er blitt hevdet at Fjulsrud kan ha hatt seter på Sollihøgda, i nærheten av setervollen til Bjørnstad i Steinsfjerdingen (der kapellet ligger i dag). Det gikk en gammel setervei fra Fjulsrud opp til Tjernsli (gammel finneplass), der Horn gård i Lier hadde seter. De rodde over fjorden til Fjulsrud, og tok seterveien videre derfra.

På Sollihøgda eller området rundt er ingen tradisjon bevart om seterdrift på Fjulsrud.

Skog

Ved utskiftinga av Krokskogen Allmenning 1816–23 fikk Fjulsrud tildelt en mindre teig fra branten vest for Damtjern og østover forbi tjernet og til Stormyr sør for Toresplassen. Gården hadde i tillegg betydelig hjemskog i åssida mellom Krokskogen og Holsfjorden. Totalt lå det på 1800-tallet rundt 3.000 dekar skog til gården.

⁵⁹ «Oslomarka II» (1939).

⁶⁰ Statens vegvesen: Konkskensutredning E16 Sollihøgda (april 2000), s. 65.



Kart over bygdene ved Holsfjorden 1825–26. På Sollihøgda møtes grensene for Lier, Hole og Bærum. Det er ennå 30 år før den nye chausséen blir bygd, og vi ser plassene Tjernsrud, Høymyr, Kleiva og Niskinn samt Sollisetra og Sorumsetra. Ved Fjulsrud ligger plassene Nordland, Gorrmyr og Løkkepotten. Både Tjernsrud og Løkkepotten var plasser under Vefsrud i Lier.

Bonden på Mo i Steinsfjerdingsken, som eide en større skogteig nord for Sollihøgda, drev sagbruk ved Høymyr («Øvre Sagplads») i første halvdel av 1800-tallet. Skogen ble solgt i 1855, og fra 1898 kom skogen rundt Høymyr i hoffjegermester Fearnleys eie. Sagbruket ble rundt 1920 flyttet ned til Sollihøgda, ved Tjernslivann på vestsida av storveien nedenfor amtsdelet (på Bærumsida). Dette bildet er tatt der sist i 1930-årene, og vi kjenner navnet på ni av de 10 karene. Fra venstre: Ukjent, Kristoffer Løbben, Ole Løbben, Jacob Nyhus, Hans Paulsen, Kristoffer «på Nordland», Bernt Rustand (Homledal), Sverre Bergheim, Thorleif Løbben og Ole Larsen.



I 1878 skrev Anders Olsen Fjulsrud en «Udhugstkontrakt» på 3 år med trelastfirmaet Backe & Gram i Drammen. I 1890 ble det utskilt og solgt fire mindre skogparseller på Sollihøgda: bnr. 3 «Skovparsel af Fjulsrud» (skyld 10 øre, til F.V. Selmer), bnr. 4 Triangelen (14 øre, til K. Brynildsen), bnr. 5 Snippen (5 øre, til K. Brynildsen) og bnr. 6 Fagerli (22 øre, til F.V. Selmer).

SKOVPARCEL AF FJULSRUD

GNR. 238/3 OG FAGERLI GNR. 238/6

I 1890 ble det fra Fjulsrud utskilt en parsell nord for chausseen på Sollihøgda – «Skovparcel af Fjulsrud» (bnr. 3 av skyld 10 øre) – som ble solgt til Vilhelm Selmer for 700 kroner. Fjulsruds eier forbeholdt seg rett til kjørevei over parsellen. Her bygde Selmer hotell, og skilte samme år ut hotelltomta – se gnr. 238/7 Sollihøgda. I 1899 kjøpte også Selmer en tilliggende skogteig Fagerli (bnr. 6 av skyld 22 øre) for 615 kroner.

Fredrik Vilhelm Selmer døde i 1901, og i 1917 solgte Sofie Selmer de to teigene (bnr. 3 og 6) til Bjørn Eidal for 8.450 kroner. Den nye eieren var skogsbestyrer hos Fearnley på Toresplassen, og lånte hele kjøpesummen av sin arbeidsgiver mot pant i skogen. Eidal leide samtidig bort eneretten til jakt og fangst på eiendommene til Fearnley i 10 år mot årlig avgift 10 kroner, og gjestene på Sollihøgda hotell kunne uhindret besøke utsikten på eiendommen.

I 1921 solgte Bjørn Eidal de to skogteigene (samt andre skogeiendommer) til skipsreder Fearnley for 76.000 kroner, og de har siden vært en del av Fearley/Astrups skoger.

TREKØL TIL BÆRUMSVERKET

I 1777 leverte Jakob Fjulsrud trekøl til Bærumsverket fra to milers, og i 1779 leverte han 150,7 m³ trekøl fra en mile som lå 14,4 km fra verket. Av kartene til Bærums verk ser vi at milene hans lå ved Sollihøgda.

Én skogeiendom fra 1955

I 1955 ble gnr. 59/1 Fjulsrud sammenføyd med 43 andre skogteiger som ble eid av Fearnley til én eiendom, gnr. 59/1 (i dag 238/1) Toresplassen. Skogteigene var kjøpt fra en rekke gårder i Hole:⁶¹

59/1	Fjulsrud (gårdens innmark og utmark) 17,92 mark	35/8	Aurtjernstykket 2,19 mark
1/2	Mo med Øderaa og Sørum 5,76 mark	37/13	Roastykket 5 øre
2/9	Bjørnstadstykket 89 øre	37/14	Rudstykket med Nyseteren 79 øre
2/10	Sollihøgdsætra 81 øre	37/15	Rudstykket med Nyseteren 83 øre
10/19	Sørum skog 2,34 mark (Sjefsgården Sørum)	39/18	Gomnæs nedre 23 øre
15/4	Toresplassen 5,13 mark	39/25	Nysæterstykket 85 øre
19/8	Storøystykket 5,81 mark	39/26	Nysæterstykket 99 øre
23/13	Steinløssæteren eller Øvre volden 53 øre	42/29	Furutjernstykket 88 øre
23/16	Svendsrud og Mo 1,58 mark	42/31	Aurtjernbekkstykket 1,05 mark
23/19	Mo 41 øre	44/8	Kvernhusmyrstykket 18 øre
26/7	Rønningsmarken 3,20 mark	44/10	Kvernhusstykket 40 øre
27/2	Bergstykket 68 øre	44/15	Damstykket 2,00 mark
28/3	Ullernskogen 72 øre	44/17	Havnor skog 2,00 mark
28/6	Vandtjernstykket 65 øre	44/21	Steinløsa 1,30 mark
28/7	Ullernstykket 1,64 mark	46/5	Rønningsmarken vestre 5,00 mark
31/5	Klokkerstykket 1,59 mark	58/3	Sønsterud 12 øre
32/9	Damtjernstykket 69 øre	59/2	Homledal eller Plassen 74 øre
32/10	Tvetjernstykket 99 øre	59/3	Skog 6 øre (fra Fjulsrud)
32/11	Damtjernstykket 89 øre	59/4	Bakke 2 øre
32/12	Sydmarken 94 øre	59/6	Fagerli 22 øre
32/13	Tvetjernstykket 2 – 1,86 mark	59/19	Trekanten 1 øre
		62/2	Langmyrstykket 82 øre

61 Fjulsrud (seinere Toresplassen) hadde det gamle gårdsnummer 59 i Hole. Da Hole ble en del av Ringerike storkommune fra 1. januar 1964, ble gårdsnumrene endret, slik at Hole fikk numrene etter de 179 øvrige gårdsnumre i storkommunen. Disse ble beholdt da Hole igjen ble selvstendig kommune fra 1. januar 1977.

*Bruk og eiendommer utskilt fra Fjulsrud*⁶²



Homledal hotell cirka 1900.

Homledal GNR. 238/2

Homledal ligger på en hylle i skråningen mellom Krokskogen og Holsfjorden, 500 meter nordvest for Skaret. Nedenfor gården, ved Holsfjorden, ligger en steinmæl som er rester etter Homledalsbrygga. Dampbåten fra Svangstrand i Lier til Sundvollen la til ved denne brygga. En setervei (skogsbilvei) fra Homledal til Nassetra på Krokskogen heter Homledalsveien. Den er bygd inn i fjellskråningen og erstattet en svært farefull tømmervei, som var brukt gjennom århundrer.

Hva gårdsnavnet kommer av, er navnegranskerne usikre på. Navnet har minst tre forslag til tolking:

- * Et elvenavn Humla, som er brukt om bekker og elver som lager en summende lyd.
- * I nærheten ligger Homledalskastet, hvor det skal ha vokst humle.
- * Gården Vefsrud i Lier ligger et par kilometer sør for Homledal, og det kan være en sammenheng mellom navnene (insektene veps og humle).

I desember 1858 skrev Ringeriges Ugeblad at det på Homledal under Fjulsrud, «ved Chausseen langs Holsfjorden, i Nærheden af det Sted, hvor Chausseen bøier over til Bærum, paatænkes, fra 14de Oktober neste Aar eller om muligt tidli-

62 Her omtales de største underbrukene og noen eiendommer på Sollihøgda med lang historie. Øvrige boligeiendommer under Fjulsrud gårdsvald omtales lenger bak, ordnet etter gate- og veiadresse – se s. 687.

gere, opprettet en fast Skydsstation, fra hvilken der vil blive at skydse til de nærmeste Skydsstationer i Lier, Asker og Hole». Og i mars 1859 skrev Ole Andersen Fjulsrud under på en kontrakt hvorved han «forpligter sig til paa Pladsen Humledal under denne Gaard at indrætte og bortleie Bekvemmeligheder m.v. til en fast Station».

Avtalen med myndighetene om skysstasjonshold varte i perioder på fem år. I 1865 ble det inngått ny avtale vedrørende

Homledal fra 14. oktober s.å. i fem år mot årlig leie 150 spesidaler. Avtalen var signert av Ole Andersen Fjulsrud og påtegnet av Torvald Bye, «der har overtaget Stationsholdet».

Carl Torvald Johannessen Bye (38) satt i 1865 som gårdbruker, selveier og «Stationsholder» i Homledal med hustru Marie Lovise Iversdatter (33) og to barn: Iver Johannes (4) og Karen Sofie (2). De hadde én «Gaardskarl», Kristoffer Iversen (32), og sju tjenestefolk: Maren Engebretsdatter (29, f. i Norderhov), Maren O. Andersdatter (22), Sigri Tygesdatter (19, f. i Gol), Ole Alfsen (25), Ole Jensen (21), Torvald Olsen (16) og Anton Carlsen (16) samt et legdslem, Mons Monsen (74, ugift, f. i Aurdal i Valdres). Gården hadde 8 hester, 7 storfe, 12 sauer og 2 griser, men ingen utsæd.

Carl Torvald Johannessen Bye (1829–1890) var fra Helgeland på Røyse, som han eide fra midt i 1840-årene til 1853. Han var seinere stasjonsholder på Vik (hvor hans kone kom fra), før han kom til Homledal. I ekteskap med Maren Louise Iversdatter Wiig (1834–1914) kjenner vi fire barn som nådde voksenalder: Iver Johannes (f. 1862), Karen Sofie (f. 1864), Herman (f. 1869) og Borghild (f. 1872) – se bind 3 s. 601–602.



Fra Homledal cirka 1900. Mellom hovedbygningen og låven ligger skolestua, bygd 1885–86.

«KONGEN VIL SPISE FROKOST PÅ HUMLEDAL»

Et brev fra Kong Oscar 2's vakthavende adjutant Theodor Frölich til «Stationsholderen paa Humledal» 5. februar 1873 ble funnet i Anders Olsen Fjulsruds etterlatte papirer. Her heter det at «Hans Majestæt Kongen tager i Morgen en Kjøretur til Humledal, hvor Ankomsten vil finde Sted Kl. 12 Middag eller muligens senere. I den Anledning anmodes De

herved om at have 3 sammenhengende Værelser rengjorte og oppvarmede til den nævnte Tid. H.M. Kongen vil spise Frokost på Humledal, men hvad der herfor udfordres vil blive medbragt, nogle Flasker Øl vilde dog tiltregnes for Dem».*

* Guldal (1985), s. 258–259.

Fra Homledal rundt 1900. Hotellbygningen (til venstre), den gamle skolestua og staburet.



Homledal ble utskilt fra Fjulsrud i 1868 (løpenr. 179b, senere bnr. 2 av skyld 79 øre), og i panteboka er anført at Ole Andersen Fjulsrud var eier av begge eiendommer. At Carl Torvald Johannessen Bye i folketellinga 1865 er titulert som «selveier», kan tyde på at han har kjøpt eiendommen, men verken kjøpekontrakt eller skjøte er tinglyst.

Ved skjøte av 24. oktober 1876 solgte Ole Andersen Fjulsruds enke, Kirsti Hansdatter, Homledal til svigersønnen Narve Olsen Løbben for 1.200 spesidaler. Salget omfattet også en tilliggende parsell (skogteig) fra Sønsterud (gnr. 58/3 Sønsterud). I skjøtet forbeholdt Kirsti Hansdatter seg livsvarig rett til bruk av et værelse på Homledal.

Narve Olsen Løbben (1845–1905) fra Modum var maler av yrke da han i giftet seg i 1871 i Kristiania med Berte Marie Olsdatter Fjulsrud (1839–1908). De fikk fire barn: Ingeborg Kristine, Ole, Johanne og Haakon. I 1884 kjøpte Narve Olsen Løbben Utvika gård og flyttet dit, og leide da bort driften av gjestgiveriet til fru Diesen – se gnr. 234/1 Utvika.

I 1893 solgte Løbben Homledal (gnr. 59/2 og 58/3) til Axel Glatved for 14.000 kroner. Den nye eieren lånte 6.000 kroner

FRITHJOF NANSEN PÅ HOMLEDAL

Frithjof Nansen og hans hustru Eva gjestet flere ganger Homledal skysstasjon. Rundt år 1900 tok de med sine venner på ridetur fra hjemmet på Lysaker og opp til Ringerike, og første overnatting var på Homledal: «Virkelig strålende var en tur til Ringerike som varte i flere dager. Da drog vi av sted en deilig sommerdag mens nyperosene blomstret langs alle veier - et helt lite følge av ridende og kjørende. Første rast var om kvelden på det koselige gamle skysskiftet Homledal. Bare navnet har slik en morsom klang! (...) Det var like hyggelig der nå som før i de to gamle husene, og ingen andre gjester enn

oss. Vi var sultne efter turen og gledet oss til aftensmat på gammel god skyssmanér. Lysakerfolket hadde hele veien skrytt av at de hadde med seg en herlig overraskelse til kvelden, men vi fikk ikke vite hva. Da vi hadde satt oss til bords, kom det inn et svært fat med lutfisk! Det vondeste av alt jeg visste! Men de andre var henrykte over den, og jeg tror selv Nansen drakk den drammen som hørte til».*

* Ingeborg Motzfeldt Løchen: Minner fra et vennskap (Oslo 1962), s. 35.

av selger, 4.000 kroner av Kristiania Aktie-Ølbryggeri og 4.000 kroner av Johannes Andersen, alle mot pant i eiendommen. Obligasjonen til selgeren, Narve Olsen Løbben, hadde en klausul om at «der ikke maa hugges i skogen for salg» så lenge den ikke var innfridd.

Aksel Glatved (1838–1901) satt i 1900 som ugift hotelleier i Homledal med fire ansatte: Karen Oldsdatter (f. 1867 i Soknedalen, husbestyrerinne), Sofie Borgersdatter (f. 1877 i Bærum, husjomfru) og Inga Larsdatter (f. 1882 i Bærum, hus- og fjøsstell), og i drengestua bodde stallkar Karl Berntsen (f. 1880, fra Berntsegård på Sollihøgda).

Axel Glatved døde av hjerteslag på Homledal i februar 1901, og ble gravlagt i Hønefoss kirke. Det virker som at boet var eier av Homledal da gjestgiveriet brant i 1904. Av 13 bygninger i gårdstunet skal kun tre ha stått igjen.⁶³ Ved auksjonskjøte av 10. august 1904 ble eiendommen solgt til Hønefoss bryggeri for 23.100 kroner. Bryggeriets direksjon (H. Færden, Ole O. Rua og G. Ødegaard) lånte 30.000 kroner i Hønefoss sparebank, og bygde nye hus på eiendommen.

Hønefoss bryggeri satt som eier i fire år, og solgte i 1908 hotellet med inventar til Johannes Lien for 22.000 kroner.

Johannes Lien (1883–1970) fra Lien (Ødelien) på Utstranda giftet seg i 1905 med Margrethe Magdalene Sophie Bergan (1877–1962) fra Kongsberg. Da de ble eiere av Homledal, hadde de allerede drevet stasjonen noen år før Hønefoss bryggeri. Margrethe og Johannes Lien fikk seks barn, hvorav de tre eldste ble født på Homledal: Gunnar (f. 1906), Sverre (1907–1909), Margit Kristine (f. 1908), Leif (f. 1910), Liv (f. 1911) og Sverre (f. 1915).

Margrethe Lien hadde realskole, kokkeskole og handels-skole, og Homledal ble kjøpt for penger som hun arvet av sin far. Margrethe og Johannes Lien drev hotell og skysstasjon her til 1911, da de flyttet til Oslo – se gnr. 234/5 Lien.

Fra 1911 drev A. Barclay Meidell hotellet en periode, før Odd Barclay Meidell i 1913 fikk utstedt kjøte på Homledal (av Hønefoss bryggeri) for 20.000 kroner. Han satt som eier til 1917, da skipsreder Ths. Fearnley kjøpte eiendommen (gnr. 59/2 og 58/3) for 40.000 kroner. Den nye eieren tinglyste en erklæring om at han ville la eiendommen bebos og drives som gårdsbruk.

63 Fortalt av Anders Johan Sønsterud (f. 1942) i Rørvikberget, som har det etter sin far, Johan Peter Sønsterud (1878–1957). I utlysningsteksten til et postkort på en auksjon i Drammen i 2008, heter det: «Homledal Ringerike Fint kolorert kort før 1905. Seks små bygninger, utydelig utgiver 1903. Før brannen 1904».

«... SÅNNE SNILLE FOLK»

«På Homledal vanket jeg mye i den tida, og jeg husker det var sånne snille folk som drev skysstasjon der. Når de reisende kom med hesteskyss fra hovedstaden, tok de som regel inn på Homledal og fikk seg litt å spise eller drikke før de dro videre. I den gamle hagan var bordplatene av steinheller, der folk rispet navner og mye annet».*

* Gustava Haglund (f. 1875) i Aage Sørensen: «Jeg kunne lært å hekse», i DT & BB 5. oktober 1963 (kopi i Hole bygdekiv).

«... ALLE SLAGS FOLK INNOM»

«Da Ringeriksveien var ferdigbygget ble det stor trafikk i strøket, og på Homledal, som hørte Fjulsrud til, ble gjestgiveri satt i gang. Her var alle slags folk innom. Byens fine grosserer med sine fruer, kjøpmenn med sine madamer, opplendirer på markedstur med sine kjærringer, og fanter med sine fenter gikk heller ikke hus forbi. Men virkelig flott besøk hadde Fjulsrud på Homledal når kong Carl 15 med sitt følge kom og overnattet til søndag».*

* Guldal (1985), s. 258.



Nikoline Larsdatter Rustand (1862–1956) var fra Holtsmarkeie i Lier.



Gunerius Andersen Rustand (f. 1866–1928) var forpakter på Fjulsrud før han overtok i Homledal rundt 1915.

Rundt 1915 flyttet Nikoline Larsdatter (1862–1956) og Gunerius Andersen Rustand (1866–1928) fra Lier som forpaktere til Homledal. De var tidligere forpaktere på Fjulsrud, og overtok gjestgiveriet på Homledal. Nikoline (Lina) og Gunerius Andersen Rustand fikk sju barn:

* Adolf (1894–1923), ugift, d. 29 år gammel i skyteulykke på Franzefoss Bruk i Bærum.

* Ludvig (1896–1979), altnuligmann og skogvokter for Fearnley i Homledal-området, bodde sammen med sin mor Lina på Homledeal til hennes død i 1956, flyttet da til søsteren Olga Bergheim – se gnr. 238/24 Furuhaugen (Skarveien 5).

* Kristine (1899–1999), g.m. Reidar Selte i Ødegårdsvika (Sundet) i Hole, to barn: Gunnar (1931–2001, g.m. Karin Hellton Hansen f. 1935, tre døtre: May f. 1955, Gry f. 1960 og Une Kristine f. 1969) og Kay (1939–1940) – se bind 1 s. 166.

* Anna (1901–1955), bosatt i Oslo, g.m. Kolbjørn Wefferstad fra Lier, én sønn Einar (d. 15 år gammel i trafikkulykke).

* Bernt (1904–1997), g.1 m. Ragnhild fra Modum (ingen barn), g.2 m. Martha Karoline Jansen (1907–1994) fra Åmot på Modum (ingen barn) – se bind 1 s. 563.

* Georg (1907–1986), bosatt ved Homledal, g.m. Gullborg Anette Bredeesen (1913–1994) fra Nes i Hole, to sønner: Hans (f. 1939) og Arne (f. 1940) – se gnr. 238/44 Lauvkastet (Skarveien 3).

* Olga (1909–2004), bosatt ved Homledal, g.m. Kristian Bergheim (1902–1956) fra Bærum, ingen barn – se gnr. 238/24 Furuhaugen (Skarveien 5).

Gunerius Rustand døde i Homledal i desember 1928, 62 år gammel. Lina drev gjestgiveriet videre et par år med hjelp av sønnene Bernt og Ludvig, hvoretter det ble nedlagt rundt 1930. Fearnley leide siden bort Homledal som bolig. Lina og Ludvig Rustand bodde der til Linas død i 1956, da Ludvig flyttet til søsteren Olga – se gnr. 238/24 Furuhaugen (Skarveien 5).

HOMLEDALSUTSIKTEN

«En av de glemte turist-utsiktene ligger lenger sør på Krokskogen, tett ved Skaret på Ringeriksveien. Jeg sikter til Homledalsutsikten, som har navn etter den nedlagte skystasjonen Homledal. (...) Den egentlige Homledalsutsikten ligger øverst på brattåsen bak skystasjonen, med et dominerende utsyn over Ringerikes vann og åser. Karakteristisk for terrenget ovenfor Homledal er en rekke større eller mindre hyller i den bratte skrenten. Den gamle skystasjonen ligger selv på den nederste og bredeste av disse hyller. Ringeriksveien er også ført

inn i denne hylle, som vel er «dalen» gården er oppkalt etter. (...) Da Homledal var blitt skystasjon, ble det anlagt en spasersti opp til denne utsikten, og det ble satt opp rekkverk på selve utsiktspunktet. Denne stien eksisterer ennå, iallfall stykkevis. Den går opp bak den nåværende kiosken ved Homledal og slynger seg oppover, fra trappetrinn til trappetrinn».*

* Ingeborg Motzfeldt Løchen: Minner fra et vennskap (Oslo 1962), s. 35.

LUDVIG RUSTANDS LYKT

Flere celler på Krokskogen som huset Milorg-karer den siste krigsvinteren 1944–45, lå ute på branten mot bygda. En av dem var Etcetera helt sør i Skarpsnoåsen. Like ved cella var det signalforbindelse ned til gården Homledal, hvor Ludvig Rustand bodde. «... Han var en av de mange holeværingar som ikke bare visste om cellevirksomheten inne på skauen, men som også selv drev reine partisanvirksomheten – også nede i dalen. Fra Homledal sendte han hele vinteren signaler opp til Etcetera, signaler som var avtalt på forhånd. Ludvig Rustands lykt burde i grunnen plasseres på Norderhov gamle prestegård».*

* Artikkel av Per Biørn Amundsen i Aftenposten 22. desember 1973 (kopi i Hole bygdarkiv). Det lokale hjemmefrontmuseet er en del av Ringerikes Museum på Norderhov gamle prestegård.

PRINSESSE SOPHIES UTSIKT

«Og så var det turistene... De fleste kom til fots, noen på sykkel og noen med hest. Reisetålet var Sundvolden for de fleste, men de skulle ha mat på Humledal som hadde et godt kjøkken. Kvinnene kunne ta seg en kort spasertur i retning Skaret til Prinsesse Sophies Utsikt og se Hørtekollen, Svangstrand og Modumåsen som spilte seg i fjorden. På Humledalskastet gikk en sti med trapper ned til en liten brygge, hvor man kunne gå i land fra den lille hjuldampere Kong Ring».*

* Sigurd Berg (1987). Prinsesse Sophies Utsikt skal ha ligget der Fjellstua kafé ble bygd i 1950–51.

I 1955 ble Homledal (sammen med Fjulsrud) sammenføyd med Fearnleys øvrige eiendomsgods på Krokskogen til gnr. 59/1 Toresplassen (i dag gnr. 238/1). I 1977 ble gårdstun og bygninger i Homledal utskilt og solgt – se s. 702.

Bakke GNR. 238/4 (TIDLIGERE TRIANGELEN)

I 1890 ble fire mindre skogparseller på Sollihøgda utskilt fra Fjulsrud. To av dem (bnr. 4 Triangelen og bnr. 5 Snippen) grenset mot Bærum. Triangelen lå nord for storveien, og Snippen mellom storveien og Tjernslivann. De to teigene ble i januar 1891 solgt til rørlegger K. Brynildsen for 900 kroner. I 1892 solgte Brynildsen dem til Anton Tschudi for 2.000 kroner, og to år seinere (i 1894) solgte Tschudi dem videre til svogerne Johannes E. Høymyr og Søren Olsen Bråten for 1.300 kroner.

«... ET STORT OG VÅGSOMT STREV»

Fra Homledal var det «nedgang til en brygge, hvor båten fra Svangstrand til Svensrud la til når det var behov for det. Når folkene på skystasjonen ønsket anløp, heistes et flagg på branten bortenfor husene. Bardunfestene for flaggstangen kan ennå sees. Men adkomsten til Homledalsbryggen var ikke lett. Den gikk stupbratt ned til fjorden gjennom et trangt skar i fjellet. Det var bygget trappetrinn i de bratteste skrenter, og et slags rekkverk var det også hist og her. Ennå er det farbart i dette skaret, men en skal fare med lempe, for veien er til dels rast ut. (...) Homledal lå så ensomt til at skystasjonen måtte få

sine forsyninger fra Øverskauen på den andre siden av Holsfjorden. Det meste kom fra storgården Horn. Litt nord for Horn lå Hornstua, som var «utskipningshavn». Det meste av trafikken fra Hornstua gikk til støene ved Fjulsrud. Men det som skulle til skystasjonen, gikk vel til Homledalsbryggen. Det må ha vært et stort og vågsumt strev å frakte det opp til husene».*

* H.O. Christophersen: Eventyr i dagslys. Nye vandringer. (Gyltendal, Oslo 1962), s. 145–146.

«ITNOEN SPRAKALEGGER»

«... en fullpanta høgger skulle greie ti slikene høggerlass om daen, og det var reint ei skam itte å orke å følgje med i arbe, måtru. Så det hende somme fekk ta natta tel hjelp au. (...) Men sommetier kapphøgg som au, og da greide slike som'n Søren Bråtan både atten og tjue lass! Dom var itnoen sprakalegger, dom som arbe den gongen!»*

* Holtvedt: 1985, s. 32 – om hogging av kølaved til kølmilene.

«UTMARK FOR BYGDENE RUNDT»

Sollihøgda-området har fra gammel av vært utmark for bygdene rundt. Den første faste bosettingen regnes å ha kommet med finneinnvandringen på 1600-tallet. Omtrent samtidig begynte den store ekspansjonen innen skogbruket og jernverkene. Trekølbrenning for Bærum's verk foregikk over hele Krokskogen, også ved Sollihøgda. I 1858 ble den nye Ringeriksveien eller «Chausséen» ferdig. Den ble ny hovedvei til Bergen, og ble regnet som et mesterverk innen sin tids vegbygging. (...) Den åpnet området rundt Sollihøgda for ny bebyggelse og turisme. Tidlig på 1900-tallet utviklet Sollihøgda seg til et lite tettsted med boliger, hytter, butikker, kapell, skole og sagbruk. Etter 1980 er det bygd flere boliger, blant annet i lia mellom Sollihøgda Tursenter og kapellet. I Tjernsliområdet på sørsida av storveien er det etablert en del industri.*

* Statens vegvesen: Konsekvensutredning E16 Sollihøgda (april 2000), s. 64–66.

Johannes Evensen Høymyr (1841–1925) var fra Høymyr på Sollihøgda, og bodde seinere i Solli (Sollisetra). Han var gift med Inger Johanne Danielsdatter (1841–1909) fra Frøyshov, og de hadde 10 barn – se omtale av Solli.

Søren Olsen Bråten⁶⁴ bodde på Bråtan (Bjørumskauen) i Bærum. I ekteskapet med Lise Evensdatter Høymyr (f. 1847) var det minst seks barn: Ole (f. 1869), Karen Marie (f. 1876), Edvard (f. 1878), Anna Sofie (f. 1881), Kristian (f. 1883) og Karoline (1886–1888).

I 1904 ble det fra bnr. 4 Triangelen utskilt og solgt tre parseller (to boligtomter og et areal som seinere ble småbruk): bnr. 9 Granbakken (2 øre), bnr. 10 Solbakken (7 øre) og bnr. 11 Granberg (3 øre). Gjenstående skyld på Triangelen var dermed 2 øre, og i 1915 ble det gjenstående av parsellen solgt til Mads Løbben for 300 kroner. Løbben forandret navnet til Bakke, og solgte parsellen videre i 1917 til Thomas Fearnley for 1.000 kroner. Den ble i 1955 sammenføyd med Fjulsrud og flere andre eiendommer til gnr. 59/1 Toresplassen.

Steinberg (Snippen) GNR. 238/5 - HOLEVEIEN 18

Snippen lå mellom storveien og Tjernslivann, ved grensen mot Bærum. Parsellen ble utskilt fra Fjulsrud i 1890 og (sammen med bnr. 4 Triangelen) solgt til rørlegger K. Brynildsen for 900 kroner. Fra 1892 var Anton Tschudi eier av de to teigene, og i 1894 solgte han dem videre til Johannes E. Høymyr og Søren Olsen Braaten for 1.300 kroner. I 1900 solgte så Johannes

⁶⁴ Søren Olsen Bråten var i første ekteskap gift med Guri Helgesdatter (f. 1845) fra Ål i Hallingdal.

Høymyr og hans søster Lise (Søren Olsens enke) eiendommen Snippen til vognmann Hans Larsen for 200 kroner.

Hans Larsen døde i 1904, og hans kone Josefine solgte i 1907 skogteigen til ingeniør J.F. Eckersberg for 200 kroner. Eckersberg satt som eier til 1918, da Nils og Kristoffer Løbben overtok den ubebygde parsellen for 1.500 kroner. De to brødrene kjøpte eiendommen sammen, og i 1926 løste Kristoffer ut broren (som flyttet til Bærum) og ble eneeier. Han og kona Marie bygde hus her i 1929–30.

Kristoffer Løbben (1902–1949) fra Sollihøgda var tømmermann, og gift med Marie Sletto (1905–1995) fra Ål i Hallingdal. De fikk to barn:

* Emilie (1925–1991), bosatt på Sollihøgda, g.m. Torvald Solheim (f. 1919) fra Hemsedal, seks barn: Ola (f. 1947), Anne Marie (f. 1948), Sissel (f. 1951), Svein (f. 1953), Brit (f. 1956) og Tore (f. 1958) – se gnr. 238/34 Østly (Holeveien 30).

* Ole (f. 1926), eier av Steinberg fra 1974, g.m. Eva Margot Pentzen, tre barn – se nedenfor.

I 1946 ble navnet på eiendommen endret fra Snippen til Steinberg.

Etter Kristoffer Løbbens død i 1949 overtok Marie Løbben som eier i uskiftet bo, og satt med eiendommen til 1974, da hun solgte den til sønnen Ole for 50.000 kroner og borett i sidebygningen i sin levetid (av 5-årlig verdi 3.000 kroner).

Ole Løbben (f. 1926) var poståpner på Sollihøgda fra 1952, og satt med stillingen til postkontoret ble nedlagt i 1998. Han kjørte også som landpostbud. Ole Løbben er gift med Eva Margot Løbben f. Pentzen (f. 1932) fra Sollihøgda, som også arbeidet ved postkontoret. De er i dag pensjonister, og har tre barn:

* Rigmor (f. 1955), bosatt i Sandnes i Rogaland, g.m. Egil Bjørge (f. 1955) fra Sandnes, to barn: Eirik (f. 1982) og Inger (f. 1985).

* Ole Petter (f. 1959), bosatt i Haug, g.m. Tone Ingeborg Moi (f. 1960) fra Hole, to døtre: Marthe (f. 1999) og Charlotte (f. 2001). Tone Ingeborg har fra tidligere samboerskap med Tor Inge Dolve fra Bergen én sønn, Fredrik (f. 1988).

* Wenche (f. 1961), bosatt i Asker, fra tidligere samboerskap med Ole Jacob Hanssen (f. 1964) fra Tromsø har hun to barn: Margrete (f. 1991) og Kristian (f. 1995).

Etter at en parsell Solbu (bnr. 63) på 2,6 dekar ble utskilt i 1974, har Steinberg vært på 5,8 dekar. Enebolig (bygd 1929–30), sidebygning (1929) og sidebygning med garasje (1945).



Ungdomsbilde av søsknene Emilie (f. 1925) og Ole Løbben (f. 1926), barn av Marie f. Sletto og Kristoffer Løbben i Steinberg på Sollihøgda. Bildet er tatt i 1941.

SOLLIHØGDA POSTÅPNERI

Sollihøgda fikk eget poståpneri fra 1. januar 1944. Grenda hadde tidligere fått post med landpostbud fra Sandvika i Bærum, mens området Homledal-Fjulsrud fikk sin post med landpostbud Hole-Krokkleiva-Nes. Innehaveren av Sollihøgda hotel, Caroline Jacobsen ble den første poståpneren, med årlig lønn 100 kroner. Fra 1945 ble årslønna justert opp til 1.080 kroner. Ole Løbben overtok stillingen 1. april 1952, og postkontoret ble flyttet fra hotellet og til hans eiendom Steinberg. Løbben satt som poståpner til 1998, da Sollihøgda postkontor ble nedlagt.



Sollihøgda tursenter høsten 2008.

© Fotograf Siri Berrefjord

RETT TIL Å OPPFØRE BADEHUS

Da Fredrik Vilhelm Selmer kjøpte gnr. 59/3 «Skovparcel af Fjulsrud» i 1890, fikk han tinglyst rett til å oppføre badehus på hovedbølets grunn ved bekken som renner forbi Sollisetra samt rett til vei til Tjernslivann og til vannet selv. Han fikk også rett til båtstø og oppførelse av et båthus ved Holsfjorden, og endelig til «paa et beleiligt Sted» å få anvist et grustak på inntil halvannet mål størrelse.

Sollihøgda skystasjon GNR. 238/7

I 1890 kjøpte Fredrik Vilhelm Selmer en skogteig – «Skovparcel af Fjulsrud» – på nordsida av chausséen på Sollihøgda for 700 kroner. Her bygde han hotell i 1892, og samme år skilte han ut tomte som hotellet ble bygd på (bnr. 7 Sollihøgda av skyld 2 øre). I 1893 lånte han 5.000 kroner av Fortuna bryggeri mot pant i eiendommen, og med forliktelse for seg og etterfølgende eiere til «utelukkende at selge øl fra Fortuna bryggeri» så lenge gjelden var ubetalt, og minst i 5 år.

Selmer synes å ha hatt en trang start på hotelldriften. I perioden 1893–96 var det en rekke utpantingsforretninger på eiendommen. I 1896 lånte han 4.000 kroner av Ytterborgs nye Aktiebryggeri, og har tydeligvis fått ny leverandør av øl og mineralvann.

Fredrik Vilhelm Selmer (1830–1901) var sønn av Helene f. Dunker (fra Tanberg i Norderhov) og kaptein Johan Vibe Selmer, som var eier av Vestern i Haug og en periode veiinspektør på Ringerike. Han giftet seg i 1872 med Sofie Fredrikke Sehus (f. 1845) fra Rørøya på Hitra, og de fikk fire barn:

* Thorleif (f. 1876), fra 1901 hotellvert på Sollihøgda sammen med mora, g.1 m. Stine Marie Steen (seks barn), og g.2 m. Trine Steen (seks barn) – se nedenfor.

* Aslaug (f. 1878), g. 1901 m. lærer og kirkesangert Svend O. Enger (f. 1872) i Lier, fire barn.

* Malmfrid Helene (f. 1880), g. 1907 m. gårdbruker Elling O. Elsrud (f. 1883) i Ådal, to sønner.



Skiløpere strømmer ut av bussene ved Sollihøgda en vintersøndag i 1951. At det var en snørrik vinter går tydelig fram av brøytekantene. Til høyre ser vi veivokterboligen.

* Vilhelm Frederik (f. 1883), skipper, bosatt i Amerika, g. 1908 m. Mary Lowton, én datter Brynhild (f. 1910).

Fredrik Vilhelm Selmer var først handelsborger på Hamar, og seinere i 18 år «reisende» (agent) for firmaet Carl Schwensen & Co. i Christiania. Han skal også ha vært bestyrer ved Bærums Meieri og seinere ved Wøyenengen Landhandleri.

I 1900 satt Fredrik Vilhelm Selmer (f. 1830 i Haug, Ringerike) som «stationsholder og huseier»⁶⁵ på Sollihøgda med hustru Sofie Selmer (f. 1845 i Hitteren) og tre barn (alle f. i Kristiania): Torleif (f. 1876), Aslaug (f. 1878) og Malmfrid (f. 1880). Husfarens ugifte søster, Beate Selmer (f. 1832 i Haug) bodde hos familien, og i tillegg hadde de fire tjenestefolk: Bergljot Johansen (f. 1876 i Eidsvoll, husjomfru), Gudrun Fjeldstad (f. 1880 i Hønefoss, hus- og fjøsstell), Ludvig Johansen (f. 1883 i Bærum, skyssgutt), og Olea Pedersdatter (f. 1845 i Grue, Solør, dagarbeiderske vask/reingjøring). De to sistnevnte bodde i drengestua, de øvrige i hovedbygningen.

Etter Fredrik Vilhelm Selmers død i 1901 ble Sollihøgda hotel og skysstasjon drevet av hans hustru Sofie og sønn Thorleif.

65 Stedet fikk bevilging som skysstasjon i 1903. Etter tradisjonen på Sollihøgda skal det en periode forut for dette ha vært skysstasjon i Kleiva (Fjulsrudkleiva), men dette er ikke bekreftet i kildene.

«... ET STORT JULEBAL»

«På Solihøgda havde Nytaarsdag Ungdom fra 3 Bygder, Sylling, Hole og Bærum, slaaet sig sammen om at holde et stort Julebal. Der var vel 100 Mennesker tilstede. Hr. Selmer indviede ved denne Leilighed sin nybyggede store Dansesal».*

* Ringerikes Blad 9. januar 1996: «Fra gamle dager» (referat fra 1896-utgaven).



Thorleif Vibe Selmer (f. 1876) var utdannet ved skogsskolen på Kongsberg 1898–99 med karakter 1,35, som var kulllets beste. Han var gift to ganger, først med Stine Marie Steen (1880–1915),⁶⁶ og de fikk seks barn:⁶⁷

* Synnøve (f. 1901), g. 1925 m. gårdbruker Bjørn Holm på Simostranda, fem barn.

* Sofie Fredrikke (f. og d. 1903), d. 2 måneder gammel.

* Vighild Sofie (f. 1904), g. 1930 m. herredsgartner Arne Brastad (f. 1901), én datter.

* Thordis (f. 1907), g.m. ingeniør Erling Rytterager (f. 1906), tre barn: Karin Randi (f. 1939), Jan Erling (f. 1943) og Eva (f. 1944).

* Asgerd Helene (f. 1909), g. 1939 m. gårdbruker Arne Sørby (f. 1899), Nesodden (ingen barn).

* Wilhelm Fredrik (f. 1912), seinere eier av Rytteraker, g. 1936 m. Kristine Bakke (f. 1915) fra Lier, fire barn: Randi Synnøve (f. 1936), Liv Mona (f. 1938), Thorleif (f. 1940) og Bjørg (f. 1942).

Etter Stine Maries død i 1915 giftet Thorleif Vibe Selmer seg igjen i 1916 med sin svigerinne

Trine Steen (1884–1931), og de fikk seks barn:

* Aase Marie (f. 1917 i Oslo), g. 1943 m. bokhandler Carl Otto Vangen (f. 1913) i Åmot i Modum.

* Elin Margaret (f. 1919 i Drammen).

* Sofie (f. 1921 i Drammen).

* Snorre (f. 1923 i Drammen).

66 Stine Marie Steen og Trine Steen var døtre av skipskaptein Martin Steen og Maren f. Seehus.

67 Slektsopplysninger fra boka «Stamtavle over de norske forgreningene av Selmer-slekten» utgitt 1868, ajourført 1923 og 1943 (kopi av angjeldende sider i Hole bygdearkiv).

* Marit (f. 1925 i Drammen).

* Aslaug (f. 1929 i Hole).

I 1917 solgte Sofie Selmer Sollihøgda Hotel til skibsreder Thomas Fearnley. Thorleif Vibe Selmer kjøpte da Søndre Fjeld gård ved Drammen, som han solgte i 1925 og (i 1926) kjøpte Rytteraker i Hole. Rytteraker ble seinere overtatt av sønnen Wilhelm, og solgt ut av slekta i 1933. Thorleif drev siden med hundeoppdrett på Tranby i Lier, og bodde på Simostranda i Modum fra 1937 til 1940, da han flyttet til Tynset.

Da Thomas Fearnley jr. ble eier av Sollihøgda Hotel i 1917, leide han det bort fra 1. juli 1918 til hovmester Søren Nielsen i en periode på 5 år, mot årlig leie 10.000 kroner.

I 1924 solgte Fearnley hotellet til daværende «forpagter», direktør Ragnvald Holst-Larsen, for 40.000 kroner (60.000 kroner med inventar). Holst-Larsen var fra 1921 eier av eiendommen Berge på Nes i Hole, og bodde der med sin familie (se gnr. 236/22 Haug – Lihøgdeveien 35). Han og kona har et ettermæle på Sollihøgda som «veldig godlynte og snille».⁶⁸ De satt som eiere av Sollihøgda Hotel i knapt ett år, og solgte det i 1925 videre til fru Hanna Nupen Pedersen, tidligere innehaver av Glatved Hotel i Hønefoss, for samme beløp (60.000 kroner med inventar). Den nye eieren lånte 20.000 kroner av AS Ringnes bryggeri, 40.000 kroner av selger og 15.000 kroner av Andresens Bank og Bergens Kreditbank, mot pant i eiendommen. Det ble samtidig tinglyst en forpliktelse om at Sollihøgda Hotel måtte ta «hele sitt forbruk av kolonialvarer, fetevarer og alle varer, som Peter Reeds forretning fører, fra denne, inntil obligasjonen er innløst, uansett om hotellet skifter eier».

Hanna Nupen Pedersens eiertid ved hotellet var preget av kamp for å få virksomheten til å gå rundt. Hun var en stor og myndig dame som ønsket å drive hotellet på standsmessig måte, med stor resepsjon og mange kelnerer. I 1928–29 måtte hun kaste inn håndkledet og gå til skifteretten. Ved tvangsauksjon i august 1929 ble hotellet (for 61.000 kroner) og eiendommen på 7 dekar overtatt av et aksjeselskap, AS Sollihøgda hotell, med frøken Fosse som største eier. En bekjent av henne, Hans Hansen, var daglig leder. Den nye eieren forpliktet seg til å ta alt øl og mineralvann fra Hønefoss bryggeri i minst fem år.

Høsten 1932 leide selskapet bort Sollihøgda hotell med inventar til Caroline (Caro) Pettersen (1896–1968) fra



Fire av dotrene til Stine Marie f. Steen og Thorleif Vibe Selmer på Sollihøgda Hotel. Bak står Synnøve (f. 1901), de to i midten er Vighild Sofie (f. 1904) til venstre og Thordis (f. 1907), og foran sitter Asgerd Helene (f. 1909). Bildet er tatt i 1910 eller 1911.

68 Etter Sigurd Berg (f. 1937).

**«... UTSIKT OVER
TYRIFJORDEN OG NOREFJELL»**

Sollihøgda hotell mottar faste gjester og for week-end. Der er godt kjøkken, og hotellet har øl- og vinrett. Stedet ligger ca. 345 m over havet. Der er adgang til fine turer sommer som vinter, og hotellet har utsikt over Tyrifjorden og Norefjell. Forbindelse med Oslo 12 ganger om dagen».*

* «Det norske næringsliv», Buskerud fylkesleksikon (Bergen 1951), s. 805.



Stor biltrafikk ved Sollihøgda Hotell en sommerdag rundt 1950. Til høyre i bildet ligger veivokterboligen.

Foto: Abel kunstforlag, Oslo

Åsgårdstrand fram til årsskiftet 1937–38, mot årlig leie 6.400 kroner. Utleieren fikk rett til å si opp kontrakten med tre måneders varsel, hvis hotellet ikke ble drevet tilfredsstillende. I 1937 ble kontrakten forlenget fram til 1. januar 1948. Av en attest fra Oslo handelsregister går det fram at styret for AS Sollihøgda hotell da bestod av Einar Mortensen og Eilif Ringnes, og hotellets leverandør av øl og mineralvann var Ringnes bryggeri og Nora Fabrikker.

I den daglige driften fikk Caroline Pettersen hjelp av sin yngre søster Dagny, som var ugift og tok seg av servering i spisesal og kafé. Dagny Pettersen var en utadventt og blid person som var godt likt av naboeene på Sollihøgda.

I 1945 solgte selskapet hotellet til Caroline Pettersen for 110.000 kroner. Hun giftet seg seinere med Johan Jacobsen, og i 1963 ble det tinglyst ektepakt mellom Caroline og Johan Jacobsen om at bnr. 7 Sollihøgda (hotellet) og et hus på bnr. 29 Utsikten (Kapellveien 2) skulle være Caroline Jacobsens særreie.

Johan Jacobsen (1889–1969) fra Hønefoss var tidligere rutebileier (Ringeriksruten AS).⁶⁹ Ekteskapet med Caro var hans tredje. Med sin første hustru Othilie Johansen fra Hallingdal fikk han én sønn Odd (f. 1918). Etter Othilies død giftet han seg igjen med Helga Fjeld (1885–1972) fra Hole, datter av Marie og Gabriel Fjeld på Hitre Søgarden Fjeld på Røyse (fra 1890 eiere av gnr. 19/2 Åsa i Vegårdsfjerdings). De ble siden skilt, og ekteskapet var barnløst.

⁶⁹ Ringeriksruten AS ble eid av familiene Jacobsen og Brekke.



Johan Jacobsen kjører flasker til kiosken på Sollihøgda, som han åpnet ved hver bussankomst. Han var gift med Karoline Pettersen («Karo»), som drev hotellet fra 1932 og var eier 1945–67. Bildet er tatt rundt 1960.



Postkort med motiv Sollihøgda Tursenter. Bildet er tatt i 1970-årene.



*Området ved Sollihøgda Hotel i 1965. Bak hotellet ligger annekset, og til høyre i bildekanten ser vi veivokterboligen. Langs Kapellveien i bakgrunnen ligger eiendommene Solhaug (Anne og Olaf Løbben) og Bakkebo (Thordis og Kåre Settevik, og øverst (det røde huset) er Granbakken (Guri og Sverre Nilsen).
Foto: Widerøe's Flyveselskap AS*

Sønnen Odd Jacobsen (1918–1942) giftet seg med Valborg Erlandsen fra Jevnaker (1917–1999), og de fikk to barn:

* John Arild (1939–1988), g.m. Eira Lantz (f. 1942) fra Södertälje i Sverige, tre sønner: John Peter (f. 1962), Odd Johan (f. 1966) og Karl Thomas (f. 1973).

* Erna (f. 1941), bosatt på Østre Kile gård ved Hønefoss, g.m. Helfred Kihle Aasen (f. 1943), tre barn: Elisabeth (f. 1967), Margrethe (f. 1968) og Olav (f. 1972).

I 1967 solgte Caro og Johan Jacobsen Sollihøgda hotell til Olav Thon for 150.000 kroner. Thon foretok omfattende restaureringsarbeider på bygningene, og solgte året etter (1968) eiendommen til Elisif Irgens Schmidt (f. 1940, fra Oslo) og Jürgen Schmidt (f. 1938, fra Mühlheim i Tyskland) for 400.000 kroner – se gnr. 180/83 Niskinn.

Etter skilsmisse i 1971 ble Elisif Irgens Schmidt eneeier, og ved skjøte av 28. august 1972 solgte hun Sollihøgda hotell tilbake til Olav Thon for 410.291 kroner.

Thon arbeidet en periode med planer om å bygge et storhotell på Sollihøgda. Siden han ble eier av eiendommen i 1971, har driften av Sollihøgda hotell (i dag Sollihøgda Tursenter) blitt leid bort. Etter omfattende restaureringsarbeider på 1980-tallet kunne hotellet ta i mot 50 overnattingsgjester og dekke til selskap for 100 personer. I midten av 1990-årene ble hotellet nedlagt, og driften lagt om til hybelleiligheter som leies ut. På eiendommen drives det fortsatt kafé og motell (med 5 rom).

Hotellbygning (bygd 1892–93, siden påbygd flere ganger, sist ombygd/restaurert i 1980-årene), og anneks (gammelt, påbygd i 1980-årene).



Solbakken i mai 1965. Huset nærmest er Fjellvang, hvor sønnen Aage Skaret bygde i 1961–62. I Solbakken ser vi ellers våningshus, låve og bryggerhus, og i skogkanten til venstre ligger hytta hvor det var rom for overnatting. Foto: Widerøe's Flyveselskap AS

Solbakken GNR. 238/10 - HOLEVEIEN 31

Utskilt fra bnr. 4 Triangelen i 1904, og året etter solgt for 400 kroner til Hans Larsen Skaret, som i årene 1903–05 bygde hus på parsellen. Den nye eieren lånte 1.800 kroner i Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank mot pant i eiendommen.

Hans Larsen Skaret (1870–1954) var gift med Martine Borgersen (f. 1873) fra Bærum. De bodde tidligere i Skaret, som de måtte fraflytte – se gnr. 238/13 Skaret. Martine og Hans drev kafé i Solbakken fra 1915 til 1943. Her var også hvile- og overnattingssted for bønder og driftekarer fra dalene som skulle til Kristiania, og for omreisende kremmere og turister. Hans Larsen Skaret drev ellers som skogsarbeider, og i



Hjørdis Bergljot Skaret (1898–1978) var bestyrerinne ved Hole gamlehjem i Kroksund.



John Skaret (1904–1922).



Helge Skaret (1906–1992).

årene 1920–22 var han veivokter og bodde i veivokterboligen med familien sin. De fikk fem barn:

* Hjørdis Bergljot (1898–1978), ugift, ekspeditrise ved Baker Østbys kafé i Sandvika, seinere bestyrerinne ved Hole gamlehjem.

* Jakob (1901–1928), ugift veiarbeider, bosatt i Solbakken, omkom ved en sprengningsulykke i Skaret-svingen i 1928.

* John (1904–1922), ugift, bosatt i Solbakken, d. 18 år gammel av tæring.

* Helge (1906–1992), eier av Solbakken fra 1955, g.m. Olga Arnesen, to sønner: Hans Arne og Aage – se nedenfor.

* Synnøve (1909–2002), bosatt på Sollihøgda, g.m. lærer Hallvard Berg (1903–1981), to barn: Sigurd (f. 1937) og Harald (f. 1940) – se gnr. 180/15 Gamle Sollihøgda skole (Kapellveien 15).

Etter Hans Skarets død i 1954 ble Martine Skaret eier i uskiftet bo. I 1955 var det hjemmelovergang til de tre gjenvende barna Hjørdis, Helge og Synnøve, hvoretter Helge kjøpte ut søstrene og ble eneier.

BUTIKK PÅ SOLLIHØGDA - OG INNKJØPSLAG

I 1915 stiftet folk på Sollihøgda et innkjøpslag som kjøpte inn større varepartier fra Norges kooperative landsforening, og solgte dem videre i smått til medlemmene.* Laget var i virksomhet i noen år, og hadde «base» hos Martine og Hans Skaret i Solbakken. I 1920-årene ble det etablert en dagligvarebutikk på Bærumsida av Sollihøgda. Den var i privat eie, og lå på østsida av storveien rett nord for bensinstasjonen. Noen år etter krigen ble den drevet av Vestre Bærum Samvirke­lag. Den

ble i 1951 etterfulgt av Sollihøgda samvirke­lag, som innbyggerne på høgda selv stod bak. Den gikk i 1962 over på private hender. Forretningen ble nedlagt rundt 1980.

* Margit Harsson: «Gamle landhandlerier i Hole», i heftet Ringerike 2007, s. 49. Den første butikken på Sollihøgda så dagens lys rundt 1908, da Randine og Jørgen Vefsrud startet en liten landhandel i Kleiva (Fjulsrudkleiva).



I Solbakken cirka 1945. Fra venstre: Martine Skaret, Målfrid Eliassen, Hans Skaret, Astrid Næss, Anders Arnesen Løkkene, Inger Eliassen (Målfrids datter), og Olga Skaret.



Martine Skaret f. Borgersen (f. 1873) og Hans Skaret (1870–1954) på deres gullbryllupsdag.



Foran våningshuset i Solbakken i 1937 sitter Hans Arne Skaret (f. 1932) til venstre og Aage Skaret (f. 1934).



Olga Skaret f. Arnesen (1912–2004) og Helge Skaret (1906–1992).

Helge Skaret (1906–1992) arbeidet på Sollihøgda sagbruk, og bygde skogsbilveier (sammen med Thorleif Løbben). Den lengste tida som yrkesaktiv arbeidet han som sprengningsbas ved Franzefoss Bruk. Helge Skaret var gift med Olga Arnesen (1912–2004) fra Jammerdal i Bærum, og de fikk to barn:

* Hans Arne (f. 1932), eier av Solbakken fra 2000, g.m. Rakel Henny Sønsterud (f. 1935) fra Rørvikberget, tre barn: Olaus (f. 1960), Mona (f. 1963) og Aud (f. 1972) – se nedenfor.

* Aage (f. 1934), bosatt på Sollihøgda, g.m. Solveig Karin Granberg (f. 1941) fra Gran på Hadeland, to barn: Henning (f. 1964) og Jorun (f. 1965) – se gnr. 238/50 Fjellvang (Holeveien 35).

I 1956 ble det utskilt en tomt (bnr. 42 Bergtun) som ble solgt som tilleggsparsell til svogeren Hallvard Berg, og i 1960 en tomt (bnr. 50 Fjellvang) som ble solgt til sønnen Aage.

Etter Helge Skarets død i 1992 overtok Olga Skaret som eier. I 2000 overdro hun eiendommen til eldste sønn Hans Arne.

Hans Arne Skaret (f. 1932) har vært lastebileier i egen virksomhet, og kjørt på kontrakt for bl.a. Franzefoss Bruk og veivesenet (i dag pensjonist). Han er gift med Rakel Henny Sønsterud (f. 1935) fra Rørvikberget, og de har tre døtre:

* Olaug (f. 1960), bosatt i Hemsedal, g.m. Tom Viggo Lund (1960–2003), tre døtre: Christine (f. 1990), Elisabeth (f. 1991) og Margrethe (f. 1996).

* Mona (f. 1963), bosatt i Krødsherad, g.m. Steinar Glesne (f. 1966), to døtre: Karin (f. 1999) og Heidi (f. 2003).

* Aud (f. 1972), bosatt på Finsand i Ådal, g.m. Karsten Anton Skaret f. Helminsen (f. 1966), én sønn Hans Ole (f. 2006). Aud har også en datter, Martine (f. 2001), med Eivind André Oppnerud.



Det gamle bryggerhuset i Solbakken ble bygd før 1920. I forgrunnen står Mona Skaret (f. 1963) og Olaug Skaret (f. 1960). Bildet er tatt like før bryggerhuset ble revet sist i 1970-årene.

Våningshus (bygd 1903–05), låve (bygd i 1930-årene, da den gamle fra 1905 ble revet) og garasje (1965). En liten hytte fra 1930-årene med tre rom, hvor Hjørdis Bergljot Skaret bodde som pensjonist, står fortsatt på eiendommen. Et gammelt bryggerhus (bygd før 1920) ble revet sist i 1970-årene.

Granberg GNR. 238/II – KAPELLVEIEN 3

Utskilt i 1904 fra bnr. 4 Triangelen og i 1905 solgt til Ole Løbben for 200 kroner. Han lånte 600 kroner i Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank mot pant i eiendommen.

Ole Christoffersen Løbben (1864–1944) hadde i 1900 etterfulgt sin far, Christoffer Olsen Løbben, som veivokter på Sollihøgda. Han var gift med Emilie Eriksen (1864–1940, f. i Kristiania), og de fikk 11 barn:



Emilie (f. 1864) og Ole Løbben (f. 1864). Bildet er tatt i 1928.

* Reidar (f. 1887), eier av Kroksundødegården vestre i Hole 1921–24, siden på Løkenmyr (til 1929) og på Sollihøgda (i Bærum), g.m. Harriet Hansen fra Oslo, to barn: Rolf (f. 1912) og Einar (1915–1997) – se omtale av Løkenmyr (under husmannsplasser).

* Laura Ingeborg (1889–1932), bosatt på Smestad, seinere på Skui i Bærum, g.m. Gabriel Iversen (1887–1972) fra Skjellegarden ved Sønsterud, fem barn: Ivar (1916–1978, g.m. Alfild Myrvold fra

Fra Sollihøgda cirka 1960. Til høyre ser vi den gamle Løkkepotten-stua, som ble flyttet hit i 1927. I skogkanten midt i bildet ligger Solhaug (utskilt fra Granberg i 1952), og i forgrunnen veivokterboligen.



Bærum, to døtre: Lena og Lise), Emilie (f. 1919, g.m. Ivar Kartrudseter fra Solør, to barn: Elvi f. 1944 og Børre f. 1949), Gunnar (f. 1921, g.m. Anna Høgmo fra Modum, tre barn: Laila, Hans og Grethe), Rolf (f. 1924, g.m. Turid Svendsen fra Bærum, fire barn: Steinar, Johnny, Laila og Bente) og Lilly (f. 1926, g.1 m. Anders Breiby fra Blaker, én datter Anne Lise. Lilly g.2 m. Reidar Grottenberg fra Bærum, to barn: Roar og Odd Jørgen). Lilly hadde i tillegg én sønn Torbjørn.

* Olga (1893–1958), bosatt i Tjernsli, siden i Skogen (Bærum), g.m. Bernhard Larsen (1891–1968) fra Enga i Bærum, 11 barn: Margit (1913–1991), Emilie (1914–1940), Borghild (1915–1995), Ole (f. 1917), Lilly (f. 1918), Anny (f. 1920), Leif (f. 1922), Harry (1924–2006), Arne (f. 1927), Egil (1928–1933) og Bjørg (f. 1930) – se omtale av Tjernsli (under husmannsplasser).

* Gunda (f. 1895), bosatt på Smestad i Bærum, g.m. Hans Paulsen fra Øverskogen i Lier, seks barn: Paul (f. 1919, g.m. Karen Kolstad fra Bærum, én datter Kari Mona), Else (f. 1921, g.m. Hans Økern 1912–1974 fra Vefsrud, to barn: Harald f. 1939 og Unni f. 1944), Dagny (f. 1923, g.1 m. Helge Johansen, én datter Jorunn, g.2 m. Einar Ludvigsen, én sønn Torbjørn), Gerd (f. 1924, g.m. Arthur Johansen, én datter Turid), Arthur (f. 1928, g.m. Bjørg Haraldsen, én sønn Svein), og Haldis (f. 1931, g.m. Kåre Holo fra Tanum i Bærum, én datter Marit).

* Ingeborg (1897–1964), g.m. Anders Jørgensen Gommæs (1879–1968) på Nordre Gomnes (nedre), ingen barn – se bind 4 s. 860.

* Nils (f. 1898), g.m. Ruth Hansen fra Bærum, fire barn: Astrid (f. 1918, g.1 m. Oddvar Nilsen, én datter Rigmor, g.2 m. Gudor Otterstad fra Bærum, ingen barn), Ester (f. 1919, g.m. Jens Jakobsen fra Bærum, ingen barn), Oddvar (f. 1921, ugift) og Reidun (f. 1932, g.m. Juul Andersen fra Skui i Bærum, én datter Irene).

* Larine (1900–1978), bosatt på Toresplassen og Løkenmyr, seinere i Klokkehaugen på Sollihøgda, g.m. Ragnvald Bakkum (1895–1976) fra Gudbrandsdalen, tre barn: Elmar (f. 1920), Margit (1921–1990) og Egil (f. 1924) – se gnr. 238/64 Klokkehaugen (Holeveien 112).

EIDE SETERLØKKER OG SKOG VED STEINLAUSSETRA

I 1888 kjøpte Ole Christoffersen Løbben seterløkka «Nedervolden» på Nedre Steinlaussetra og en skogteig på østsida av Isielva av Andreas Hurum og Ole Frøhaug for 900 kroner, og i 1903 kjøpte han løkka «Øvervolden» med seterskog av Peder Gulbrandsen Hafnor for 700 kroner. Både løkkene og skogen hadde tidligere tilhørt Øvre Mo på Røyse, og i 1916 solgte Løbben dem videre til hoffjegermester Thomas Fearnley for 10.500 kroner, med rett til å bruke seterløkkene som slåtteland uten vederlag til og med 1920.

* Kristoffer (1902–1949), g.m. Marie Sletto (1905–1995) fra Ål i Hallingdal, to barn: Emilie (1925–1991) og Ole (f. 1926) – se gnr. 238/5 Steinberg (Holeveien 18).

* Thorleif (1904–1970, tvilling), eier av Granberg fra 1938, g.m. Anna Karine Lehne (1905–1980) fra Røyse, tre barn: Olaf (f. 1928), Aslaug (f. 1929) og Thordis (f. 1932) – se nedenfor.

* Ella (f. 1904, tvilling), bosatt på Sollihøgda, g.m. Ivar Emil Hansen (f. 1897) fra Åros i Røyken, seks barn: Hans (f. 1925), Ole (f. 1926), Erling (f. 1929), Mary Eva (f. 1932), Ragnhild (f. 1941) og Harald (f. 1947) – se gnr. 238/49 Solvang (Holeveien 39).

* Elise (1907–1976), bosatt i Bærum, g.m. Normann Nilsen fra Lommedalen, to barn: Ellinor (f. 1934, g.m. Sverre Evensen 1932–2003, én sønn Ove – se gnr. 238/122 Fagerliveien 1) og Odd Normann (f. 1935, g.m. Else Marie Fjeldstad fra Bærum, én sønn Lars).⁷⁰

Emilie og Ole Løbben var bosatt i veivokterboligen på na-boeiendommen. De bygde hus på Granberg og leide det bort til feriegjester. I 1927 brant 2. etasje i Granberg, og Ole Løbben kjøpte da den gamle stua i husmannsplassen Løkkepotten (sør for Myra) og flyttet den til Granberg. Her ble den påbygd et rom og tatt i bruk som bolig for familien, mens Granberg ble satt i stand.

I 1927 ble det fra Granberg utskilt en parsell (bnr. 16, tilleggsareal til Sollihøgda veivokterbolig), som ble solgt til Buskerud Veivæsen for 300 kroner.

I 1938 ble Granberg solgt til sønnen Torleif for 4.500 kroner og huslyrett til foreldrene i 1. etasje i hovedbygningen i deres levetid.

Torleif Løbben (1904–1970) giftet seg i 1927 med Anna Karine Lehne (1905–1980) fra Røyse, og de fikk tre barn:

* Olaf (1928–2008), bosatt på Sollihøgda, g.m. Anne Grorud (f. 1931), to sønner: Øyvind (f. 1955) og Erik (f. 1958) – se gnr. 238/25 Solhaug (Kapellveien 1).

70 Else Maries far var bestyrer på Bjørum gård i Bærum.

«... BESTEFAR TIL DEM ALLE»

«Sollihøgda er en liten glenne i skogen. Her bor nu mange folk, mange lyslokkede barn tripper her, og spør en dem hvor de hører til, så vil en straks granske ut at den forrige veivokter Ole Løbben er bestefar til dem alle...».*

* V.V.: «Små stubber om gamle gubber», i Fremtidsmagasinet januar 1931 (kopi i Hole bygdearkiv).



Anna Karine Løbben f. Lehne (1906–1980) og Thorleif Løbben (1904–1970). Bildet er fra 1952.



Den gamle stua fra plassen Løkkepotten under Vefsrud ble flyttet til Granberg på Sollihøgda i 1927, og ble da påbygd et vindfang. Her ser vi stua rundt 1955, med Anne Karin Settevik (f. 1953) i forgrunnen. Løkkepotten-stua ble revet i 1966–67.

* Aslaug (1929–1946), d. 16 år gammel.

* Thordis (f. 1932), bosatt på Sollihøgda, g.m. Kåre Martin Settevik (f. 1929) fra Vik i Sogn, sju barn: Anne Karin (f. 1953), Tom Gustav (f. 1955), Frank Arne (f. 1959), Kai Roar (1967–1973), Inger Marit (f. 1970), Jan Gunnar (f. 1971) og Harald Georg (f. 1974) – se gnr. 238/53 Bakkebo (Kapellveien 3).

I 1952 ble en parsell Solhaug utskilt og solgt til sønnen Olaf, og i 1961 en parsell Bakkebo til svigersønnen Kåre Martin Settevik.

I 1981 var det hjemmelsovergang til de to gjenlevende barna, og datteren Thordis og hennes mann Kåre Martin Settevik overtok som eiere ved å løse ut hennes bror. De bor på nabo-eiendommen Bakkebo, og siden 1981 har deres datter Anne Karin vært bosatt i Granberg.

Anne Karin Leirvik f. Settevik (f. 1953) var gift med Harry Olav Leirvik (1952–2006) fra Vøyenenga i Bærum. De har én datter Laila Karine (f. 1973), som er bosatt i Lierbyen og gift med Helge Iversen (f. 1971) fra Stabekk i Bærum. De har to døtre: Andrine (f. 2000) og Lisa Charlotte (f. 2007).

Enebolig (bygd 1968–69). Den gamle Løkkepotten-stua ble revet 1966–67. «Gamlehuset» på eiendommen ble revet i 1969.

Skaret GNR. 238/13

I 1896 ble den tidligere husmannsplassen Skaret utskilt fra Fjulsrud, og ved skjøte av 14. januar 1897 solgte husmann Lars Arnesen plassen til sønnen Hans Larsen for 1.000 kroner.

I skjøtet påtok kjøperen seg «selgerens og hustru Jørgine Paulsdatters livsvarige forsørgelse med husly, brænde, underhold, renlighet, klæder og pleie i sygdomstilfælde m.v.»

Fjulsrud ble i 1897 eid av samlagsbestyrer H. Bryhn, som hadde kjøpt gården av Anders Olsen Fjulsrud ved auksjons-skjøte av 16. oktober 1896. Bryhn protesterte umiddelbart mot skylddelinga, som skulle ha skjedd uten hans vitende da han ble eier av gården. Dermed begynte en lang vei gjennom rettssystemet.

I 1900 satt Hans Larsen (f. 1870) som «selveier» og skogsarbeider i Skaret med hustru Martine Borgersdatter (f. 1873 i Bærum) og én datter, Hjørdis Bergljot (f. 1898) samt husfarens mor, Jørgine Paulsdatter (f. 1830, føderådsenke). På bruket hadde de da en legdekone, Maren Johannesdatter (f. 1815, enke), som ble forsørgert av fattigvesenet.

Martine og Hans Larsen drev kafé i Skaret fra sist i 1890-årene.

Ved dom i Kristiania overrett 9. januar 1903 ble skylddeling og skjøte fra 1896–97 kjent ugyldige, og Hans Larsen måtte fraflytte plassen. Skaret ble tilbakeført til eieren av Fjulsrud, gartner P. Lorange, og igjen sammenføyd med Fjulsrud i 1904. Martine og Hans Skaret bygde i årene 1903–05 nytt hjem på Sollihøgda – se gnr. 238/10 Solbakken Holeveien 31.

I 1908 ble Skaret utskilt fra Fjulsrud med 1,5 dekar tomt (bnr. 13 av skyld 5 øre), og solgt til Anton Martinsen Niskin for 1.400 kroner. Han lånte hele kjøpesummen i Hole sparebank mot pant i eiendommen (skjøte ble først utstedt i 1915).

Anton Martinsen Niskin (1860–1947) var tidligere husmann i Niskinn og forpakter på Fjulsrud. Han var gift med Olava Larsdatter Nordhagen (1865–1942) fra plassen Nordhagen under Vestre Solberg i Lier, og de fikk 10 barn:

* Karen Marie (1886–1978), g.m. Nils Hansen Økern (1887–1969) fra Økri i Bærum, forpaktet Vefsrud fra 1911 til 1954, deretter bosatt hos sønnen Olav på Sollihøgda, åtte barn: Olav (1911–2000,



Den gamle stua i Skaret ble tatt ned og flyttet til Aslegård i 1952.



Olava Larsdatter Niskin f. Nordhagen (1865–1942).

REDNINGSMEDALJEN

Anton Martinsen Niskin reddet i 1941 en 25 år gammel gutt fra å drukne i Steinsfjorden. Da var han 81 år gammel. Han var på fisketur med to andre, da det blåste opp med høy sjø. Ved en uforsiktighet fra en av fiskerkameratene kantret båten, og Anton og en av de andre (en 70-åring) svømte de 10–15 meterne til land. Da fikk de se den tredje, en 25 år gammel

gutt, dukke opp og ned der ute. Gutten var ikke svømmedyktig. Niskin hoppet uti igjen, svømte ut og fikk tak i gutten, og kom til lands med han. Da redningsdåden ble kjent noen år etter, ble han tildelt Norges Livredningssselskaps diplom og redningsmedaljen i sølv.

«... EN AV SINE BESTE SØNNER»

«Anton Niskin var et godt menneske, og dyrene hadde i ham sin beste venn og forsvarer. Med sitt sterke ansikt var han som skåret ut av hardt tre i den skog han var en del av. Kroksskogen har mistet en av sine beste sønner».*

* Minneord i Ringerikes Blad ved Anton Niskins bortgang i 1947.

g.m. Hildur Olaug Ernstsén f. 1917 fra Narvik, én datter Heidi f. 1959), Hans (1912–1974, g.m. Else Paulsen f. 1921 fra Bærum, to barn: Harald f. 1939 og Unni f. 1944), Agnes (1914–1997, g.1 m. Olaf Kristoffersen 1915–1956, to barn Grethe f. 1937 og Willy f. 1946, g.2 m. Henry Hallingstad f. 1915, bosatt i Slemmestad, ingen barn), Jenny (f. 1917, g.m. Johan Skovli f. 1906, én datter Anne Marie f. 1947), Sigurd (f. 1919, død 16 måneder gammel), Martin (1921–1984, g.m. Ella Kjenner f. 1921, tre barn: Bjørn f. 1944, Erik og Arild – tvillinger f. 1947), Håkon (f. 1925, g.m. Marit Jacobsen f. 1935, to barn: Thor-Egil f. 1960 og Nils-Jacob f. 1962), og Nancy (f. 1929, g.m. Gunnar Harry Gundersen f. 1927, bosatt i Bærum, én sønn Stein f. 1954).

* Hilda (1887–1964), ugift, bosatt på Sollihøgda.

* Hartvig (1891–1980), g.m. Gunda Lindholm fra Bærum, én sønn Willy (ca. 1923–1964).

* Alfred (1893–1962), bestyrer på Fjulsrud fra 1923, g.m. Signe Andersson (1896–1986), enke etter Anders Andersson, som var veivokter mellom Sylling og Skaret. De var barnløse, og bodde fra 1952 i Aslegård på Sollihøgda (sammen med hans søster Hilda) – se gnr. 238/21 Aslegård.

Fra Skaret sist i 1940-årene. Anna Lovise Niskin (i forgrunnen) drev kaféen her fra 1947. Veien mot Lier og Drammen til høyre.

Olava Niskin foran stua i Skaret i 1930-årene.



* Lars (f. 1895), død 4 måneder gammel.

* Anna Lovise (1897–1961), seinere eier av Skaret, g.m. Edvin Strand, barnløse, flyttet siden til Eide på Nordmøre.

* Margot (1899–1994), g.m. Åsmund Peder Beckholt (1904–1986) fra Sør-Odal, bosatt i Oslo, barnløse.

* Olga (1901–1997), bosatt i Oslo, g.m. Kristoffer Sætrang (1890–1984, f. i Norderhov), én sønn Arne (f. 1928). Familien har hatt sommersted på Sørsetra i en årrekke.

* Thora (1903–1998), ugift, bosatt i Bærum.

* Gunvor (1910–1990), g.m. John Hellem fra Trøndelag, bosatt på Sollihøgda, barnløse.



Anna Lovise Niskin (1897–1961) foran gamlestua i Skaret sist i 1940-årene. Hun overtok eiendommen etter sine foreldre i 1947, og fortsatte kafédriften.

I 1947 overtok datteren Anna Lovise eiendommen for 4.000 kroner.

Anna Lovise Niskin (1897–1961) var gift med Edvin Strand (ingen barn). De bygde om det gamle uthuset i Skaret, og drev kafe der. Det gamle huset på bruket ble tatt ned og flyttet til Aslegård i 1952 av Annas bror Alfred – se gnr. 238/21 Aslegård.

I 1956 flyttet Anna Lovise og Edvin Strand til Eide på Nordmøre, og solgte Skaret til Arne Sigurd Fjeldstad (f. 1898) for 5.000 kroner. I 1966 ble Jon Aasen Tafjord ny eier, da han kjøpte eiendommen av Fjeldstad for 75.000 kroner.⁷¹

Sist i 1960-årene ble kafedriften i Skaret nedlagt, og ved skjøte av 25. april 1969 solgte Tafjord eiendommen til Rolf Arnestad (f. 1912). Han satt som eier til januar 1973, da Skaret ble solgt til Kari Schöffthaler (f. 1948). Hun solgte den videre i september samme år til Kjell Grimstad (f. 1943). I 1981 ble Skaret overtatt av Skoger Sparebank. Året etter (1982) solgte banken eiendommen til Staten ved Vegsjefen i Buskerud for 180.000 kroner, og i skjøtet ble det anført at eiendommen «skal i sin helhet brukes til vegformål». Kort tid etter sørget ABC-troppen på Hvalsmoen for at bygningen ble fjernet (brent).

⁷¹ Skjøtet ble utstedt to år seinere, og kjøpesummen var da oppgitt til 70.000 kroner.

KAFE SKARET

«Kafe Skaret. Serverer små mid-dagsretter. Mottar møter og små selskaper. Faste middagsgjester ønskes», het det i en annonse i Ringerikes Blad 12. oktober 1956.

GAMMEL VEI OVER NISKINN OG KLEIVA

Før «chausséen» ble åpnet over Sollihøgda i 1858, gikk det en gammel vei fra Bærum over Niskinn til Sollihøgda. Herfra gikk den videre vestover om Kleiva og ned til Fjulsrud og fjorden. Den var også setervei, og ble brukt i kølatrafikken.

* Opplyst av Sigurd Berg (f. 1937).

Foran stua i Fjulsrudkleiva
cirka 1900. Fra venstre: Lise
Gulbrandsdatter Vefsrud
(Jørgens mor), Randine
Vefsrud, ukjent kvinne og
Jørgen G. Vefsrud.



Fjulsrudkleiva – HOLEVEIEN 78

(GNR. 238/14 KLEVEN, 238/15 HAUGEN OG 238/60 KLEIVA)
I 1908 ble den tidligere husmannsplassen Kleiva (bnr. 14 av skyld 20 øre) utskilt fra Fjulsrud og solgt til Jørgen Gulbrandsen Vefsrud for 1.800 kroner. Den nye eieren lånte 1.300 kroner av selgeren W. Stibolt mot pant i bruket.

Jørgen Gulbrandsen Vefsrud (1864–1940) var sønn av Gulbrand Olsen og Lise Gulbrandsdatter (fra Sønsterud i Hole), som var forpaktere på Vefsrud i Lier. Hans foreldre skal også ha bodd i Kleiva. Jørgen var gift med Randine Olsdatter (1863–1938) fra Kongsvinger, og hadde en pleiesønn som het Toralf Holm.

I 1916 ble eiendommen delt, ved at Haugen (bnr. 15 av skyld 5 øre) ble utskilt, og året etter solgte Jørgen G. Vefsrud begge parsellene til Abraham Hesselberg-Meyer for 7.500 kroner og boret for seg og Randine i Kleiva i deres levetid.

Randine og Jørgen drev fra rundt 1908 en liten landhandel i Kleiva. De drev også kafé i Kleiva i mange år.

I 1938 overdro Abraham Hesselberg-Meyer begge eiendommene til sønnen, Fredrik Hesselberg-Meyer (1895–1983), som i 1940 (etter ektepakt) overdro dem videre til sin hustru Margrethe f. Staver (1902–1974). De var bosatt på naboeiendommen Haugen (Breskehaugen – se gnr. 238/79 Holeveien 92).

I 1960 ble det fra Kleven utskilt en boligtomt (bnr. 51 Ingerro), som ble solgt til Rolf Hylemark Martinsen for 1.900 kroner.

I 1970 ble våningshus, uthus og garasje i Kleiva utskilt med 6 dekar tomt (bnr. 60 Kleiva) og solgt til eierens nevø, Alf Aas, for 70.000 kroner. Etter Margrethe Hesselberg-Meyers død i



1974 ble det gjenværende av «gamle» Fjulsrudkleiva (bnr. 14 Kleven og bnr. 15 Haugen) overtatt av hennes mann, Fredrik Hesselberg-Meyer. Siden 1995 eies de to ubebygde parsellene av hans sønnesønner, Fredrik Hesselberg-Meyer (f. 1956) og Morten Hesselberg-Meyer (f. 1961). De er begge bosatt på Gjettum i Bærum.

I 1985 ble bebyggelsen på Breskehaugen utskilt og solgt til Eirik Nordstrøm – se bnr. 79 Holeveien 92.

Alf Aas (1930–1997) fra Eidsvoll ble i 1970 eier av den tidligere bebyggelsen i Fjulsrudkleiva. Han var ingeniør av yrke, og gift med Sissel Brechan (1933–2007) fra Oslo, som var førskolelærer. De fikk tre sønner:

* Petter (f. 1958), bosatt på Kolsås, g.m. Marianne Mangnes (f. 1965) fra Oslo, to døtre: Pernille (f. 1992) og Josefine (f. 1996).

* Erik (f. 1960), bosatt på Langhus i Ski, g.m. Trude Bræim Bakke (f. 1960) fra Ås i Akershus, to barn: Didrik (f. 1994) og Ane (f. 1998).

* Christian (f. 1963), bosatt på Hop i Paradis ved Bergen, g.m. med Benedicte Torvestad (f. 1968) fra Bergen, to barn: Alexander (f. 2004) og Henriette (f. 2007).

Alf Aas var medlem av Hole kommunestyre 1984–87 (representerte Høyre). Etter hans død i 1997 ble eiendommen overdratt til de tre sønnene Petter, Erik og Christian Brechan Aas. De leide ut eiendommen til Lise-Lotte og Svein Roald Wego, som i 2002 overtok som eiere.

Lise-Lotte Wego f. Michelsen (f. 1964) fra Rykkinn i Bærum er nestleder ved Vinmonopolet i Sandvika. Hun er gift med Svein Roald Wego (f. 1955) fra Lysaker, som er husfar i Lillehagen oppvekstsenter i Bærum. De har tre barn: Marius (f. 1976), Bitten (f. 1984) og Lasse (f. 1988).

Randine og Jørgen i Fjulsrudkleiva feirer gullbryllup rundt 1940.

Randine og Jørgen G. Vefsrud med hest og slede foran stua i Fjulsrudkleiva. Bildet er trolig fra rundt 1920.

«... VILDE HA EN SKOMAKER I NÆRHEDEN»

«Ole Andersen Fjulsrud fik Bernt skomaker hit paa skogen fordi han vilde ha en skomaker i nærheten. Han fikk lov å bygge sig en stue av tømmer som blev tat i Fjulsrud skog. Stedet har siden hedt Berntsegaard. Dette har jeg hørt av Anders Olsen Fjulsrud. Nogen avgift av pladsen kjender jeg ikke til er betalt til Fjulsrud, men han skulde som skomaker arbeide paa Fjulsrud mot betaling naar det trengtes. Foresten arbeidet han skotøi for hvem som helst. Det er nu ca 40 aar siden Bernt skomaker døde, og enken og hendes barn har ikke betalt avgift i dette tidsrum».

* Udatert erklæring, skrevet av Anton Niskin (f. 1860) da han var 66 år, i 1926. Han skriver at han i 1900 var bestyrer på Fjulsrud hos P. Lorange, og ble da bedt om ikke «at indkassere nogen avgift» av Berntsegård.

Eiendommen Kleiva (bnr. 60) er i dag på 5,8 dekar. Enebolig, garasje og uthus.

Berntsegård GNR. 238/17 OG 85 – HOLEVEIEN 197
Boplassen Berntsegård ble ryddet i 1850-årene. Den ligger på østsida av storveien der den flater ut etter stigningene fra Skaret, og er også blitt kalt Lesterud (Læsterud) og «Skomakerstuen». Eieren av Fjulsrud, Ole Andersen Fjulsrud, ønsket å få en skomaker i nærheten av gården, og gav Bernt Andersen lov til å bygge en stue av tømmer tatt fra Fjulsruds skog.

Bernt Martin Andersen (1830–1886) fra Grindbakken ved Vik⁷² giftet seg i 1856 med Eline Olsdatter (1836–1929) fra Steinsetra på østsida av Steinsfjorden. Vi kjenner åtte av deres barn:

* Anton (f. 1856).

* Maren Elise (f. 1857), g.1 i 1883 m. Peder Kristoffersen (d.1886) fra Kronglerud under Pamperud i Vestre Bærum, to barn: Elen Eline (f. 1883, g. 1908 m. Hjalmar Martinius Berntsen fra Vestre Bærum, minst tre barn: Margit Kristin f. 1908, Birger Hartvig f. 1911 og Nora Bergljot f. 1914), og Kristine Birgitte (f. 1885, g. 1909 m. hjulmaker Johan Andreassen Krydsby, minst to barn: Antonette f. 1909 og Marie Elise f. 1913). Maren Elise g.2 i 1891 m. Nils Karlsen fra Värmland i Sverige, minst én sønn Karl Ludvik (f. 1891, g. 1914 m. Ragnhild Bertha Pedersen).⁷³

* Lars (f. 1860), g.m. Petrine Olsdatter (1857–1893) fra Høland i Akershus, to døtre: Ellen Birgitte (f. 1889) og Marthe Marie (f. 1891). I 1900 satt Lars Berntsen som enkemann og vognmann i Wessels gate i Kristiania med de to døtrene.

* Hans Olaus (f. 1862), flyttet til Kristiania i 1895.

* Julius (f. 1865), g.1 i 1888 m. Helene Johansdatter (d. før 1891), datter av Johan Edvard Halvorsen i Hole. Julius g.2 i 1891 m. Maren Oline Olsdatter Mosengen (f. 1868) fra Røyse, minst én datter Elida Marie (f. 1892) – se bind 4 s. 620.

* Annette Birgitte (f. 1869), g.m. Gunder Larsen Stovi fra Vestre Bærum, bosatt i Kristiania, sju barn: Ludvik (f. 1887), Anna Marie (f. 1889), Thora Elise (f. 1889), Bertha Mathilde (f. 1891), Ragna Kristin (f. 1894), Arnt Julius (f. 1897) og Johan Karelus (f. 1898).

* Karl Ludvig (f. 1880), i 1900 «staldkarl» i Homledal, seinere bosatt i Berntsegård, g.m. Julie Augusta Svensson fra Göteborg, Sverige, tre barn: Hans, Bernt Karelus og Signe – se nedenfor.

* Hilda Mathilde (f. 1883), konfirmert 1898.

72 Han var født i Christiania som sønn av Anders Larsen og hustru Maren Helene, seinere husmannsfolk på Grindbakken under Øvre Løken i Hole – se bind 1 s. 413.

73 Gunder Larsen var født på Bærums Verk som sønn av Johanne Gundersdatter og Lars Pedersen. I 1891 bodde Annette og Gunder i Trulserudeie i Vestre Bærum, og i 1912 kjøpte de Skuiløkka. (Etter Lisbeth Reinhardtsen Larsen).

I 1865 satt Bernt Andersen (36, f. i Kristiania) som leilending og skomaker i Berntsegård med hustru Eline Olsdatter (30) og fem barn: Anton (10), Maren (9), Lars (6), Hans (4) og Julius (1). De hadde ingen husdyr, og sådde 1 ½ t. poteter.

Etter Bernt Andersens død i 1886 overtok Eline Andersen som eier av stua i Berntsegård. I 1900 satt hun alene som enke på bruket, og i folketellinga er det anført at hun «opholdes af sin søn». Eline døde i 1929.

I 1920-årene ble saken om eiendomsretten til Bentsegård avgjort av Høyesterett, og tilkjent Bernt Andersens etterkommere. «Yngste sønn Karl ble boende hjemme til han var 27 år, og både da og siden har han holdt husene ved like og brukt eiendommen», skrev Ringerikes Blad. Berntsegård ble utskilt fra Fjulsrud i 1933 og «solgt til Eline Andersens arvinger».

Karl Ludvig Berntsen (1880–1929) ble gift med Julie Augusta Svensson (1877–1963) fra Göteborg, Sverige. I 1907 tegnet de husmannskontrakt på Pålsrud (Vefsrudskogen under Horn) mot en årlig avgift på 80 kroner. Vi kjenner fem av deres barn: Elen Ingeborg Berntine (f. 1906), Elen Justine (f. 1908), Hans (ukjent fødselsår), Bernt Karelius (f. 1910) og Signe (f. 1913).

Skjøte fra Thomas Fearnley til Julie Berntsen ble først tinglyst i 1947, og året etter solgte hun eiendommen videre til sin sønn Bernt Karelius Berntsen (1910–1985). Han var født i Sylling i Lier, og ble gift med Karen Frogh (1914–1985) fra Sjøheim ved Kroksund (se bind 1 s. 534). De fikk to døtre:

* Berit (1940–2004), bosatt på Rykkinn, fra 1962 eier av bnr. 55 Beritbu, og fra 1986 av bnr. 17 Berntsegård (sammen med søsteren



Det nye huset i Berntsegård ble bygd i 1950, da den gamle stua ble revet.

Karin), g.m. Tor Stangeland fra Stavanger, to barn: Morten (f. 1959) og Hege (f. 1965) – se nedenfor.

* Karin (f. 1948), i dag bosatt i Strömstad i Sverige, eier av bnr. 17 Berntsegård fra 1986 (sammen med søsteren Berit), fra tidligere ekteskap med Hans Petter Michaelsen fra Oslo har hun tre barn: Rønnaug, Kine⁷⁴ og Gro.

I 1962 ble en parsell på 1,9 dekar på den andre siden av storveien utskilt og solgt til eierens datter Berit Stangeland for 500 kroner – se gnr. 238/55 Beritbu.

Etter foreldrenes død i 1985 var det hjemmelsovergang til de to døtrene Berit Stangeland og Karin Frogh Michaelsen. Samme år (1986) ble bygningene i Berntsegård utskilt med 2 dekar tomt (bnr. 85 Berntsegård) og solgt til Berit Stangelands sønn Morten for 250.000 kroner. De to søstrene beholdt det øvrige av «gamle» Berntsegård (bnr. 17), cirka 25 dekar skoggrunn (i to teiger på begge sider av E16).

Morten Stangeland (f. 1959) er lastebileier, og gift med Kari Mette Johnsen (f. 1959) fra Solbakken på Sollihøgda (Bærum) som er sekretær av yrke. De har to barn: Marte (f. 1993) og Mikkel (f. 1996).

Enebolig (bygd 1950) og uthus (1950). Den gamle stua i Berntsegård lå nærmere veien, og ble revet 1950–51. Den gamle låven ble i 1971 ombygd til garasje.

Aslegård GNR. 238/2I – HOLEVEIEN 130

Aslegård ligger ved E16 cirka 400 meter nord for Sollihøgda. Bruket skal etter den lokale tradisjonen være ryddet av en Lier-mann ved navn Asle, som måtte rømme fra hjembygda fordi han hadde tent på en låve.

I 1865 var det ifølge folketellinga tre husstander i Aslegård. I den ene satt Asle Hansen (60, f. i Sigdal)⁷⁵ som leilending og dagarbeider, og det er anført at han er «fraskildt sin Kone. Huus separeret». I den andre husstanden bodde Hans Kristensen (74) som leietaker med hustru Marte Johannesdatter (56) og én datter, Mathea Hansdatter (13), og i den tredje dagarbeider Anders Olsen (18, f. i Modum) med sin ugifte søster Eline Olsdatter (25, f. i Modum) som «støller Broderens Hus».⁷⁶ Det var ingen husdyr i Aslegård i 1865, og årlig utsæd var 2 t. poteter.

⁷⁴ Kine Mehlum er bosatt i Sundvollen.

⁷⁵ Asle Hansen kan ha vært den Asle Mo som ryddet Aslegård, men vi mangler sikre kilder. I 1838 ble gift mann Asle Hansen Vefsrud utlagt som barnefar til et guttebarn, Hans, av enke Sørine Olsdatter Vefsrudeie.

⁷⁶ Eline Olsdatter Løbben (1840–1927) bodde seinere i Krona (Elinastua) på Sollihøgda.

«... HOLDT OPPE AV ET GAMMELT SKAP»

«... etter slaktingen la alltid mor passelige stykker med kjøtt og flesk og kokt blodklubb og gikk til noen gamle – bla. en dame vi kalte Julia Bærnts. Hun var enke etter en skomaker og bodde i et gammelt hus som ble holdt oppe av et gammelt skap som gikk fra gulv til tak, sa de».*

* Nancy Gundersen f. Økern (f. 1929): «Tankespinn fra barnesinn – minner fra Vefsrud fram til 1945», s. 16–17.

Sist på 1800-tallet var det smie på nordsida av tunet i Aslegård, og det bodde da en smed her. Stor trafikk med hester og vogner til og fra Homledal skysstasjon gjorde det nødvendig å ha en smed i nærheten.⁷⁷ I 1900 bodde det ingen på bruket. Rundt 1920 var David Johansen, sønn av Johannes Evensen Høymyr, bosatt her med sin familie.

I 1951 ble Aslegård utskilt fra Fjulsrud, og fra 1952 festet til Signe og Alfred Niskin, som tidligere bodde i Skaret og drev kafé der. De flyttet det gamle huset i Skaret til Aslegård, og tok det i bruk som bolig.

Alfred Niskin (1893–1962) var gift med Signe Andersson (1896–1986).⁷⁸ Ekteskapet var barnløst. De bodde i Aslegård sammen med Alfreds ugifte søster Hilda (1887–1964).

I 1984 kjøpte Lasse Jensen bygningene i Aslegård, og samme år kjøpte han eiendommen (grunnen) for 52.000 kroner av Nils Astrup. Lasse Jensen (f. 1959) fra Bærum er overingeniør i Asker kommune. Han er gift med Anne Osa (f. 1965) fra Bærum, og de har to barn: Grethe-Marie (f. 1987) og Lars Kristian (f. 1990).

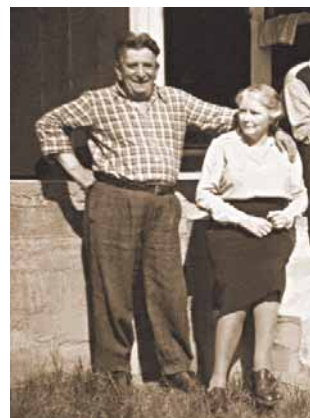
Lasse Jensen var medlem av Hole kommunestyre 1988–91 som representant for Arbeiderpartiet.

Enebolig (bygd ca. 1850, flyttet hit fra Skaret 1952, på-bygd 2003). Øvrige bygninger er to uthus (bygd 1952 og 1995), og en liten hytte (2002). Rester av grunnmuren til den gamle stua til Asle ligger like nord for dagens våningshus i Aslegård.

Veivokterboligen Solli

– GNR. 238/49 SOLVANG – HOLEVEIEN 39
Da Ringeriksschaussén ble bygd i 1850-årene, ble det satt opp en veivokterbolig på Sollihøgda. Veien fra Skaret til Sylling ble fullført i 1854, og i årene 1854–58 ble veien fra Skaret over Sollihøgda til Bærum anlagt.

I mars 1858 ble veioppsynsmann Ole Reiersen Lobben (48, bosatt i Fjulsrudeie) gravlagt ved Hole kirke. Han synes å ha vært den første som var bosatt i veivokterboligen på Solli (Sollihøgda).



Signe (1896–1986) og Alfred Niskin (1893–1962).



Hilda Niskin (1887–1964).



Veivokterboligen på Sollihøgda først i 1950-årene.

⁷⁷ Etter Sigurd Berg (f. 1937).

⁷⁸ Signe Andersson var enke etter Anders Andersson, som var veivokter på veien Sylling-Skaret.



Brudebilde av Emilie Eriksdatter (f. 1864) og Ole Løbben (f. 1864).

Ole Reiersen Løbben (1810–1858) fra Modum giftet seg i 1835 i Heggen kirke med Ingeborg Narvesdatter Bendiksbys (1811–1880). De bodde på Bendiksbys da eldste sønn Christoffer ble født i 1836, og på Bakke (i Modum) da sønnen Narve ble født i 1845. Da var Ole Reiersen gruvearbeider, rimeligvis ved Hassel gruver. Familien flyttet trolig til Sollihøgda i 1852. Vi kjenner fem av deres barn:

* Christoffer (f. 1836), veivokter fra 1859, g.m. Larine Knutsdatter (1833–1924) fra Norderhov, tre barn: Ole (f. 1864), Karl Johan (f. 1871) og Ingeborg Gustava (f. 1875) – se nedenfor.

* Eline (1840–1927), ugift, seinere bosatt i Krona (Elinastua) på Sollihøgda – se husmannsplassen Krona.

* Narve (1845–1905), seinere eier av Homledal og Utvika, g.m. Berte Marie Olsdatter Fjulsrud (1839–1908), fire barn: Ingeborg Kristine (f. 1872), Ole (f. 1874), Johanne (f. 1876) og Haakon (f. 1879) – se gnr. 238/2 Homledal og gnr. 234/1 Utvika.

* Anders (f. 1848), i 1865 bosatt med søsteren Elina i Aslegård.

* Berthe Karine (f. 1851), i 1865 bosatt med sin mor Ingeborg Narvesdatter i Solli.

Etter Ole Reiersens død i 1858 overtok sønnen, Christoffer Olsen, hans jobb som veivokter (fra 1. januar 1859). I 1865 satt han som 30 år gammel «Veiopsynsmand» i Solli med hustru Larine Knutsdatter (32) og én sønn Ole (2). De hadde 6 sauer og sådde 2 t. poteter. Med egen husholdning bodde hans mor og søster her som innerster (leieboere): Ingeborg Narvesdatter (55, enke, f. i Modum)⁷⁹ med datteren Berte Karine Olsdatter (14, f. i Modum) samt en losjerende «Skovhandler», Karl Andersen (31, ugift, f. i Lier).

⁷⁹ I folketellinga er både alder og farsnavn feil: Ingeborg Olsdatter (35). (Etter Ole Yttri.)

I VEIVÆSENETS TJENESTE I 48 ÅR

Christoffer Olsen Løbben ble ansatt i veivesenet 6. mai 1852 og arbeidet i etaten ut år 1900. I mars 1901 søkte han Stortinget om «at blive tilstaaet en årlig pension eller understøttelse», og i søknaden opplyste han at han «indtil 31te desember 1858 var fast arbeider ved offentlige veianlæg, væsentlig på chausseen Drammen-Ringerike. Fra 1ste januar 1859 og indtil 31te desember 1900 har jeg innehaft posten som veivogter på de ca. 10 km lange strækninger af Holechausseen (fra Næs bro til Akershus amtsdele og fra Skaret til delet mod Lier). I over 48 år har jeg altså stadig været i det offentlige veivæsenes tjeneste. Min alder er 65 år. Jeg er en

fattig og nu udslidt mand, næsten døv og er forresten af dårlig helbred. Min hustru er også gammel og svagelig. Ingen av os orker at tjene noget til vår underholdning. (...) Jeg vover derfor at håbe, at jeg på mine gamle dage bliver tilstået en passende pension eller understøttelse, hvorved jeg og hustru vilde befries for det tunge skridt at tage til fattigvæsenet for at kunne leve. Solihøgda i Hole den 9de marts 1901. I ærbødighet Christoffer Olsen Løbben».

* Avskrift av søknaden, utlånt av hans oldebarn Ragnhild Nyborg, Sollihøgda.



Emilie og Ole Løbben med åtte av sine 11 barn samt en bror/svoger, ved veivokterboligen i 1913. De to jentene bakerst er Larine (f. 1900) til venstre og Ingeborg (f. 1897). Foran fra venstre: Axel Larsen fra Kristiania (bror av Emilie og innehaver av en cigarforretning i Rosenkranzgaten), Ella (f. 1904), Kristoffer (f. 1902) med hånden under haken, veivokter Ole Løbben (f. 1864), Thorleif (f. 1904) med busserull og sixpence, Laura (f. 1899), Elise (f. 1907), Olga (f. 1893) med datteren Margit (f. 1913) på armen, og Emilie Løbben (f. 1864).

Veivokter Christoffer Olsen Løbben (f. 1836) fra Bendiksby på Simostranda i Modum hadde mer enn 48 års sammenhengende tjeneste da han gikk av 31. desember 1900. Da folketellinga ble registrert 3. desember s.å. bodde han i veivokterboligen med hustru Larine Knutsdatter (1833–1924). I huset bodde også sønnen Ole (f. 1864, skogsarbeider) med hustru Emilie Eriksen (f. 1864) og deres sju eldste barn. Larine Knutsdatter og Ole Christoffersen Løbben fikk tre barn:

* Ole (1864–1944), g.m. Emilie Eriksen (1864–1940) fra Kristiania, 11 barn: Reidar (f. 1887), Laura Ingeborg (f. 1889), Olga (f. 1893), Gunda (f. 1895), Ingeborg (f. 1897), Nils (f. 1898), Larine (f. 1900), Kristoffer (f. 1902), Thorleif (f. 1904), Ella (f. 1904) og Elise (f. 1907) – se gnr. 238/11 Granberg (Kapellveien 3).

* Karl Johan (f. 1871), bosatt på Høymyr, siden i Myra (Gorrmyr) og flyttet så til Sylling, g.m. Laura Anette Madsdatter (f. 1863) fra Bjørketangen, ni barn: Mads Kristoffer (f. 1891), Reidar Ludvig (f. 1892), Ingeborg Kristine (f. 1893), Helene Larine (f. 1896), Ole Emil (f. 1897), Anna Randine (f. 1899), Jenny Kaspara (f. 1902), Kristoffer (f. 1904) og Nora (f. 1906) – se omtale av Myra (Gorrmyr) som husmannsplass.

* Ingeborg Gustava (1873–1878), d. 5 år gammel.⁸⁰

I 1901 overtok Ole Løbben (1864–1944) veivokterstillingen etter sin far. Han hadde tidligere arbeidet hos Fearnley på Toresplassen, både på gården og i skogen. Han var gift med Emilie Eriksen (1864–1940) fra Kristiania, og de fikk 11 barn – se gnr. 236/11 Granberg (Kapellveien 3).

«... MINDST HVERANDEN DAG»

«Det paaligger Veivogteren: 1. at befare sin Veistrækning saa ofte som mulig og mindst hveranden Dag, for at gjøre sig bekendt med de stedfindende Mangler, som han paa bedste og hurtigste Maade har at afhjælpe; 2. efter muligste Evne at bestrebe sig for, at ingen Hjulspor eller andre Fordybninger opstaar, idet han strax udjevner og fylder dem med Puksten; 3. at paase, at Veigrøfter og Huldiger til enhver Tid holdes aabne; ...»*

* Fra «Instrux for Veivogterne i Buskeruds Amt», med basis i Veiloven av 1852.

80 I kirkeboka er anført at «Dødsaaarsagen vides ikke».



Ella Hansen f. Løbben (1904–1981) og Ivar Emil Hansen (1897–1981).



Ivar Emil Hansen (1897–1981) var den siste veivokteren som bodde i veivokterboligen på Sollihøgda.

Veivokter Ivar Hansen med sykkel foran veivokterboligen på Sollihøgda cirka 1950. Sykkel og spark var vanlig framkomstmiddel når veivokteren skulle på jobb. Legg merke til kiosken til venstre. Den ble flyttet bak huset cirka 1955 og brukt som dukkestue.

FLERE KAFÉER

I mellomkrigsårene var det kafédrift om sommeren i mange hus på Sollihøgda. I tillegg til hotellet, drev Emilie Løbben (seinere datteren Ella Hansen) kafé i veivokterboligen, Martine Skaret i sin bolig i Solbakken, og i Fjulsrudkleiva drev Randine og Jørgen Vefsrud. Hotellet drev også kiosk, og eldre folk på Sollihøgda minnes Johan Jakobsen som alltid brukte trillebår når han fraktet varer fra hotellet til kiosken. I tillegg var det en bensinpumpe ute ved storveien. Kiosksalget gikk strykende når bussene hadde gått varme i bakkene opp til høgda, og måtte ta en pause for å avkjøles.

Emilie og Ole Løbben bodde i veivokterboligen til 1920.⁸¹ Emilie drev kafé her om sommeren. Den ble seinere overtatt av datteren Ella Hansen, som under krigen startet kiosk ved riksveien her. Den ble i krigsårene leid av Ellas bror, Nils Løbben.

I 1959 solgte Statens vegvesen veivokterboligen til veivokter Ivar Emil Hansen for 12.000 kroner.

Ivar Emil Hansen (1897–1981) fra Åros i Røyken var gift med Ella Løbben (1904–1981) fra Sollihøgda. De fikk seks barn:

* Hans (1925–1994), bosatt ved Kroksund, g.m. Dagny Almestrand 1925–1998) fra Haug, to barn: Torbjørn (f. 1946) og May Britt (f. 1952) – se bind 1 s. 555 (Hjulmakerveien 14).

* Ole (1926–1995), g.m. Ellen Jensen fra Danmark (ingen barn) – se gnr. 238/58 Da-Nor (Holeveien 45).

81 Fra 1920 bodde Hans Larsen Skaret i veivokterboligen med sin familie i noen år.



* Erling (1929–1955), ugift, kjøkkengutt på Slottet i Oslo 1945–47, seinere sjømann, omkom ved en arbeidsulykke (ved kai) i Montevideo i Uruguay i 1955, 27 år gammel.

* Mary Eva (f. 1932), bosatt på Rykkinn i Bærum, g.m. Arvid Antonsen (1929–2008) fra Sandvika, to barn: Bente (1954–2003) og Tom (f. 1956).

* Ragnhild (f. 1941), g.m. Jan Oddmund Nyborg (1933–2006) fra Snåsa, tre sønner: Erling (f. 1962), Terje (f. 1972) og Geir (f. 1974) – se gnr. 238/18 Stene (Holeveien 43).

* Harald (1947–1990), seinere eier av Solvang, g.m. Kirsten Marie Nyborg fra Snåsa to barn: Heidi og Ronny – se nedenfor.



Erling Hansen (1929–1956) var sjømann, og omkom ved en arbeidsulykke (ved kai) i Montevideo i Uruguay i 1956, bare 27 år gammel.

I 1962 ble det utskilt en boligtomt (bnr. 58 Da-Nor), som ble solgt til sønnen Ole. I 1970 bygde eiernes datter Ragnhild og hennes mann Jan Oddmund Nyborg et tilbygg til veivokterboligen, som samme år ble utskilt (bnr. 61 Stene).

Ivar Emil Hansen døde i 1981, og ved skjøte av 10. mars 1976 solgte Ella Hansen eiendommen til yngste sønn, Harald, for 50.000 kroner.

Harald Hansen (1947–1990) var ansatt ved Franzefoss Bruk, først som lastebilsjåfør, og siden ved laboratoriet på betongfabrikken. Han var gift med Kirsten Marie Nyborg (1945–2006) fra Snåsa i Nord-Trøndelag, som drev med hjemmesøm på Sollihøgda, og siden var ansatt ved Apotekenes Laboratorium i Oslo (seinere Lierskogen). De fikk to barn:

* Heidi (f. 1968), bosatt på Jevnaker, samboer med Vidar Kristiansen fra Jevnaker, én datter Kari Marie (f. 1996).

* Ronny (f. 1969), eier av Solvang fra 2006, samboer m. Tonje Hagejordet (f. 1970), to døtre: Stine og Tiril – se nedenfor.

Etter Harald Hansens død i 1990 overtok Kirsten Marie Hansen som eier fram til sin død i 2006. Det var da hjemmelovergang til de to barna, og Heidi Hansen solgte sin halvdel til broren og hans samboer.

Ronny Hansen (f. 1969) fra Sollihøgda arbeider som HMS-ansvarlig ved Bautas. Han er samboer med Tonje Hagejordet (f. 1970) fra Bærum, som er hjelpepleier i Bærum kommune. De har to døtre: Stine (f. 1997) og Tiril (f. 2005).

Eiendommen er på 0,6 dekar. Enebolig (bygd i perioden 1858–62 som veivokterbolig, ombygd til tomannsbolig i 1970, enebolig siden 2006).

*Fjellstua kafe rundt 1960.
Her hadde både bussruter og
godsruter fast kaffestopp.*



Fjellstua GNR. 238/23 - SKARVEIEN 49

I 1950 utstedte eieren av Homledal, skipsreder Thomas Fearnley, festekontrakt til Margit Skovli på en tomt på 3 mål ved «Prinsesse Sophies Utsikt», ved chausséen mellom Homledal og Skaret. Festetiden var 30 år, og årlig leie 153,25 kroner. Margit Skovli satte opp hus på parsellen, og åpnet her Fjellstua kafé i 1951. I 1956–57 ble huset påbygd med halvparten av den gamle Young-villaen (Young'en) fra Toresplassen, som ble tatt ned og flyttet hit.

*Fjellstua tidlig i 1950-årene, før huset ble påbygd i 1956–57.
Prinsessens utsikt ligger bak flaggstanga midt i bildet.*



**ET FANTASTISK SKUE - FRA
SKARET**

Når bilister som kom kjørende fra Oslo og Drammen kom gjennom den trange skjæringa ved Skaret, åpnet det seg et fantastisk skue over Tyrifjorden, med Lier og Øst-Modum og fjerne blåner med Norefjell aller lengst i bakgrunnen. Fra 1890-årene ble dette stedet og motivet foreviget på prospektkort i nesten like stor grad som Kongens Utsikt.



Fra Fjellstua cirka 1960. Fra venstre: Kåre Skovli (f. 1945), Ragnvald Bakkum (1895–1976), ukjent, og Ole Kristian Skovli (1914–2000).

Margit Skovli f. Bakkum (1921–1990) fra Sollihøgda⁸² var gift med Birger Skovli (1908–1949) fra Nes i Hole. De fikk tre barn:

* Reidun (f. 1944), bosatt i Fetsund i Akershus, g.m. Nils Kristian Aas (f. 1945) fra Fetsund, fra tidligere ekteskap med Tore Christian Lian (f. 1934) fra Hønefoss har hun fire barn: Stein (f. 1964, bosatt på Tyristrand, g.m. Anne Mette Dyrbekk f. 1965, to sønner: Christian f. 1994 og Fredrik f. 1996), Trine (f. 1965, bosatt på Nesbyen, g.m. Trond Sveen f. 1968, fire barn: Hanne Marie f. 1988,⁸³ Martine f. 1994, Emil f. 1996 og Maren f. 2001), Tone (f. 1966, bosatt på Nesbyen, g.m. Tore Haraldset f. 1959, to barn:⁸⁴ Camilla f. 1984⁸⁵ og Cathrine f. 1990), og Tom (1972–2005).

* Kåre (f. 1945), bosatt i Steinsåsen, g.m. Anne Marie Valstad (f. 1945) fra Stjørdal, to barn: Kristin (f. 1970, bosatt på Fjerdingby, g.m. Kaare Egil Kongsfjell f. 1960, én datter Linnea Marie f. 2005) og Atle (f. 1972, bosatt i Lier, samboer med Linda Rein f. 1969, én sønn Erik August f. 2007) – se bind 2 s. 714–715).

* Arvid (f. 1949), bosatt på Fjellstua og eier siden 1981, g.m. Sissel Kristensen (f. 1953) fra Sandvika – se nedenfor.



17. mai på Nes en gang i 1950-årene. Fra venstre: Arvid Skovli (f. 1949), Kåre Skovli (f. 1945) og Reidun Skovli (f. 1944).



Margit Skovli f. Bakkum (1929–1990) drev Fjellstua kafe fra 1951 til 1968.

82 Hennes far Ragnvald Bakkum fra Lalm i Gudbrandsdalen (g.m. Larine Løbben fra Sollihøgda) var bestyrer/vaktmester hos Fearnley i 43 år. Familien bodde på Løkenmyr og Toresplassen.

83 Hanne Marie Lian Mørck (f. 1988) er samboer med Michel Gudbrandsrud (f. 1987), én sønn Lucas Jocias (f. 2008).

84 Tore Haraldset har fra tidligere én sønn Vegar (f. 1982).

85 Camilla Lian Haraldset (f. 1984) er g.m. Håkon Wisløff (f. 1974), én sønn Noah (f. 2003).

Fjellstua kafe lå vakkert til med utsikt over Holsfjorden. Bildet er tatt tidlig i 1960-årene.



Margit og Birger Skovli bodde fra 1947 i Hestebråten (Brohaug) ved Nes, naboeiendom til hans barndomshjem Skovli.

Fjellstua kafe ble et kjent og populært mål for utflukter for folk fra Oslo og Bærum, i en tid hvor bil etter hvert ble allemannseie. Kafeen var stamsted for lastebilsjåfører på strekningen mellom Hønefoss og Oslo/Drammen. Godsruta Hønefoss-Oslo hadde fast kaffestopp her, og det samme hadde bussruta Hønefoss-Drammen.

Fjellstua kafe var godt besøkt, og driften gikk bra. Margit Skovli drev kafeen til 1968, da den ble nedlagt. I 1969 ble festekontrakten forlenget til 2007. Etter hvert ble huset ombygd til tomannsbolig. I 1981 ble festetomta utskilt og solgt til Margit Skovlis yngste sønn, Arvid, for 45.975 kroner. Han overtok samme år som eier av huset, med boret for mora i hennes levetid. Margit Skovli døde i 1990.

Arvid Skovli (f. 1949) er markedsjef i Solberg & Hansen AS i Oslo (kaffegrossist og kaffebrenneri). Han er gift med Sissel Kristensen (f. 1953) fra Blommenholm i Bærum, som er regnskapsmedarbeider.

Enebolig (bygd 1950, påbygd 1956–57, seinere ombygd).

Øvrige boligeiendommer under Fjulsrud



Østly GNR. 238/34 – HOLEVEIEN 30
– tidligere 191/20 i Lier

Parsellen var opprinnelig på 1,7 dekar og ble utskilt fra gnr. 191/6 Hornsrud i Lier i 1948. I 1952 ble tomta solgt av Ths. Fearnley til Marie Løbben for 500 kroner. Hun solgte den videre i januar 1953 til datteren Emilie og hennes mann Torvald Solheim for samme beløp. De kjøpte samme år en tilleggsparcell, bnr. 35 Østly II.

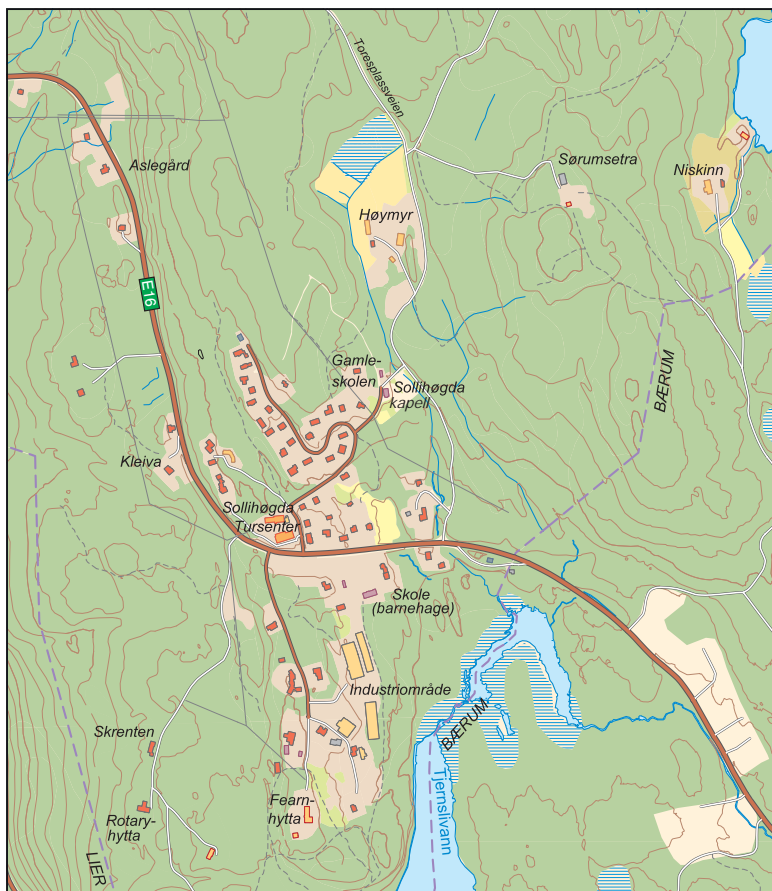
Torvald Solheim (f. 1919) fra Hemsedal var tømmerhugger i Sollihøgda skogforvaltning 1947–60 og arbeidet siden (1960–86) ved Franzefoss Bruk i Bærum. Han satt som medlem av Hole kommunestyre 1977–79, som representant for Arbeiderpartiet (satt tidligere i Ringerike kommunestyre). Torvald Solheim var gift med Emilie Løbben (1925–1991) fra Sollihøgda, som var kirketjener ved Sollihøgda kapell i 15 år. De fikk seks barn:

* Ola (f. 1947), bosatt i Hønefoss, g.m. Helga Fagereng (f. 1938) fra Askøy i Hordaland, to barn: Mari (f. 1975, bosatt i Hønefoss) og Eivind (f. 1977, bosatt i Bergen, g.m. Jorid Saure f. 1981 fra Volda).

* Anne Marie (f. 1948), bosatt på Sokna, g.m. Tor Hovde (f. 1946) fra Sokna, tre døtre: Torunn (f. 1975, to døtre med Arne Gunnar

*Sollihøgda høsten 2008.
Midt i bildet ligger
Sollihøgda Tursenter, og
nærmest ser vi Sollihøgda
skole (i dag barnehage).
© Fotograf Siri Berrefjord*

Kart over Sollihøgda i dag. Området sør for E16 (vest for Tjernslivann) hørte til Lier fram til 1955, da det ved en grenseregulering ble overført til Hole. ProKart AS



Treangen fra Sokna: Tora f. 2000 og Anna f. 2002), Beate (f. 1978, g.m. Pål Asmund Røste fra Hønefoss) og Kristin (f. 1984).

* Sissel (f. 1951), bosatt på Torpo i Hallingdal, g.m. Terje Hansen (f. 1946) fra Ringåsen i Norderhov, to barn: Anita (f. 1970, g.m. Håkon Wirstad fra Lunner), og Elin (f. 1975).

* Svein (f. 1953), bosatt på Sollihøgda, g.m. Marit Ingunn Øvstetun (f. 1955) fra Øvre Årdal, to barn: Tonje (f. 1982) og Gaute (f. 1986) – se gnr. 238/86 Holeveien 32.

* Brit (f. 1956), bosatt i England, samboer med David Sleå fra London.

* Tore (f. 1958), bosatt ved Utvika, g.m. Vera Siedler (f. 1961) fra Utvika, tre døtre: Trine (f. 1985), Ida (f. 1987) og Mette (f. 1993) – se gnr. 234/98 Solstrand (Utstranda 313).

I 1980 bygde sønnen Svein på foreldrenes hus (to eneboliger i kjede). I 1986 ble bnr. 34 Østly sammenføyd med to tilleggsparceller, bnr. 35 Østly II og bnr. 73 (kjøpt 1982), til én eiendom, bnr. 34 Østly. Samme år ble sønnen Svein sin enebolig utskilt med 1,7 dekar tomt – se gnr. 238/86 (Holeveien 32).

Østly har siden vært på 1,6 dekar. Enebolig (bygd 1953).

GNR. 238/86 – HOLEVEIEN 32

Utskilt fra gnr. 238/34 Østly i 1986 og solgt til eiernes sønn, Svein Solheim, for 20.000 kroner. Han hadde noen år tidligere (1980) bygd på en kjedet enebolig til foreldrenes hus, og det var hans enebolig som ble utskilt (med 1,7 dekar tomt).

Svein Solheim (f. 1953) er IT-konsulent i Ergo-Group i Oslo. Han er gift med Marit Ingunn Øvstetun (f. 1955) fra Øvre Årdal, som er innkjøper ved KCL AS. De har to barn: Tonje (f. 1982) og Gaute (f. 1986).

Enebolig (bygd 1980) og garasje.

Fjellvang GNR. 238/50 – HOLEVEIEN 35

Utskilt fra bnr. 10 Solbakken i 1960 og solgt til eiernes sønn, Aage Skaret, for 100 kroner.

Aage Skaret (f. 1934) er utdannet maskinarbeider med læretid på Thunes Mekaniske Verksted på Skøyen. Han arbeidet ved Fernholt & Gjertsen i Bærum (seinere underselskap av Pay & Brinck) i 27 år. Da firmaet ble flyttet til Økern tidlig i 1980-årene, begynte han i park- og idrettsvesenet Bærum kommune, hvor han var sine siste 15 år som yrkesaktiv.

Aage Skaret er gift med Solveig Karin Granberg (f. 1941) fra Gran på Hadeland, som har arbeidet i forretninger i Sandvika, og ved Sollihøgda barnehage. De har to barn:

* Henning (f. 1964), bosatt på Sollihøgda, g.m. Nina Alice Lindstad (f. 1969) fra Gran på Hadeland, tre barn: Jon Kristoffer (f. 1991), Åge Henning (f. 1994) og Nina Kristine (f. 1997) – se gnr. 238/104 Fagerliveien 2.

* Jorun (f. 1965), bosatt på Sollihøgda, g.m. Ingemar Skaret f. Persson fra Kristianstad i Sverige, to døtre: Malin Elisabeth (f. 1997) og Hannah Victoria (f. 2001) – se gnr. 238/99 (Fagerliveien 8).

Aage Skaret har vært medlem av Hole kommunestyre i tre perioder som representant for Arbeiderpartiet: 1980–83, 1984–87 og 1992–95.

Eiendommen er i underkant av 2,5 dekar. Enebolig (bygd 1961–62) og uthus (1962–63).

Bergtun GNR. 238/41 – HOLEVEIEN 37

I 1956 ble det fra Solbakken bnr. 10 utskilt en parsell (bnr. 42) til Synnøve Berg, søster av Solbakkens eier Helge Skaret. Samme år kjøpte Hallvard Berg (Synnøves mann) en tilliggende parsell (bnr. 41) av Fearnley, og i 1965 ble de to ubebygde parsellene (sammenføyd til én eiendom i 1976) solgt til Synnøve og Hallvard Bergs sønn, Harald Berg.

Harald Berg (f. 1940) fra Sollihøgda er utdannet ingeniør, og har arbeidet ved Tandbergs Radiofabrikk og Det norske Veritas (i dag pensjonist). Han er gift med Berit Berg f. Kjølstad (f. 1941) fra Nakkerud (bodde i Norderhov fra hun var 5 år gammel). Hun har arbeidet som tannhelsesekretær, i 17 år ved privat klinikk i Sandvika, og nye 17 år i offentlig tjeneste i Bærum kommune (pensjonist siden 2004). De har to barn:

* Lisbeth (f. 1961), ugift, bosatt i Rogne i Øystre Slidre.

* Eivind (f. 1964), bosatt på Sollihøgda, g.m. Ellen Rusten (f. 1964), to barn: Truls (f. 1989) og Espen (f. 1993) – se gnr. 238/96 Fagerliveien 12.

Enebolig (bygd 1965–66).

Sollihøgda nye skole GNR. 238/39

I 1956 kjøpte Hole kommune en tomt på 6,6 dekar for 7.000 kroner på sørsida av storveien på Sollihøgda og bygde nytt skolebygg (tatt i bruk høsten 1957). Sollihøgda skole ble nedlagt i 1991, da elevene ble overført til Vik skole. Siden høsten 1991 har det vært barnehage i det tidligere skolebygget, som også fungerer som kulturhus.

GNR. 238/80 – HOLEVEIEN 38

Eiendommen ligger inntil Sollihøgda skole på vestsida, og var opprinnelig festetomt 1 under Toresplassen, festet av Ringerike kommune i 1973 i 50 år mot årlig leie 500 kroner. Kommunen bygde lærerbolig her for Arnold Høistakli, som fra 1972 til 1991 var rektor ved Sollihøgda skole.

Arnold Harald Høistakli (f. 1938) fra Ålesund er gift med Marit Christine Frost (f. 1937) fra Tønsberg. De har fire barn:

* Harald (f. 1961), bosatt i Asker, g.m. Aud Marheim (f. 1966) fra Asker, to barn: Camilla (f. 1994) og Kristoffer (f. 1998).

* Marianne (f. 1964), bosatt i Svelvik, g.m. Bjørn Andreassen (f. 1960) fra Drammen, to døtre: Helene (f. 1985, samboer med Roy Olav Uglum f. 1984) og Hilde (f. 1988, samboer med Ruben Andre Bjørkvik f. 1983, én datter Adriana f. 2007).

* Toril (f. 1968, tvilling), bosatt i Lier, g.m. Tore Herman Sletaker (f. 1953). Fra tidligere ekteskap med Trond Røine har hun to sønner: Christian (f. 1989) og Aleksander (f. 1991).

* Tove (f. 1968, tvilling), bosatt i Bødalen, samboer med Geir Qwam Ebbestad (f. 1966) fra Asker. Fra tidligere ekteskap med Jan Henrik Rognvad har hun to barn: Henrik (f. 1990) og Christine (f. 1992).

Før han kom til Sollihøgda, arbeidet Arnold Høistakli som lærer i Sarpsborg i ni år. Etter at Sollihøgda skole ble nedlagt i 1991 arbeidet han en periode på Vik skole, og siden i

Voksenopplæringen i Hole (og seinere Ringerike) fram til pensjonsalder. Marit Christine Høistakli var renholder og seinere vaktmester ved Sollihøgda skole inntil 1991, og arbeidet siden ved Hole sykehjem.

Hole kommune overtok festeretten i 1977 og kjøpte grunnen av Nils Astrup i 1986 for 20.000 kroner. I 1991 flyttet Marit Christine og Arnold Høistakli til Rørvikberget. De bor i dag i Brobekkveien 3c i Sundvollen.

Eiendommen ble i 1993 solgt til Grethe Lerfaldet (f. 1962) fra Sollihøgda. Hun satt som eier til 2001, da hun flyttet til Høymyr – se gnr. 238/131 Høymyr (Toresplassveien 50).

Siden 2001 har Ellen Kristina Jespersen (f. 1976) og Kent Fogtmann Jespersen (f. 1974) vært eiere av Holeveien 38.

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1973).

Solborg GNR. 238/52 OG 54 – HOLEVEIEN 40

Eiendommen ligger sør for E16, mellom Sollihøgda skole (barnehage) og P-plassen. Den ble utskilt fra bnr. 38 (eier Thomas Fearnley) i 1960, og med en tilleggsparsell (bnr. 54, utskilt 1961) festet til Oddmund Pentzen i 1962 i 30 år mot årlig avgift 145 kroner.

Oddmund Pentzen (1897–1965) fra Åmot i Østerdalen var forstmann i Sollihøgda skogforvaltning. Han hadde tidligere arbeidet i Fearnleys skoger i Nord-Trøndelag, og var gift med Anna Klinge (1893–1980) fra Stange på Hedmarken. De fikk en datter Eva Margot f. 1932. Familien bodde i Høymyr fra 1930 til 1948, og siden (inntil 1962) i et hus som Sollihøgda Skogforvaltning bygde ved Elinatomta – se gnr. 238/129 Toresplassveien 6.

Etter Oddmund Pentzens død i 1965 overtok Anna Pentzen som eier av Solborg i uskiftet bo. I 1980 var det hjemmelsovergang til datteren Eva Løbben på hus med festerett, og hun kjøpte året etter (1981) grunnen av Nils Astrup for 58.040 kroner.

Eva Margot Løbben f. Pentzen (f. 1932) er gift med Ole Løbben (f. 1926) fra Sollihøgda. De bor på eiendommen Steinberg – se gnr. 238/5 Steinberg (Holeveien 18).

Eva Løbben leide ut Solborg fram til 1994, da eiendommen (gnr. 238/52 og 54) ble solgt til Ji Myung Ja og Sverre Normann Benum.

Ji Myung Ja (f. 1956, kantinemedarbeider) fra Tegu i Sør-Korea endret navn til Mia Benum i 1998. Hun er gift med Sverre Normann Benum (f. 1960), som er ingeniør og oppvokst i Sokendal, Bodø og Kjøpsvik i Nordland. De har tre

sønner: Tae Jo Kim (f. 1985),⁸⁶ Sverre Ji (f. 1994) og Erik (f. 1996).

I 2001 flyttet familien Benum til Kongsberg, og solgte Solborg til Anne Skavåsen og Frode Hagejordet.

Anne Skavåsen (f. 1967) fra Kirkenær i Grue er kjemitekniker ved Skanska Asphalt AS. Hun er samboer med Frode Hagejordet (f. 1964) fra Bærum, som er tungtvognsmekaniker ved Bertil O. Steen AS Vare, Last & Buss.

Etter kjøp av 0,5 dekar tilleggsareal fra Sollihøgda skogforvaltning i 1998, er tomta på 3,5 dekar. Enebolig (bygd 1962) og garasje (2007–08).

Stene GNR. 238/18 OG 33 – HOLEVEIEN 43

I 1943 ble en parsell (bnr. 18) utskilt fra Fjulsrud og solgt for 13.500 kroner til veivesenet som tilleggsareal til veivokterboligen Solli. I 1970 ble parsellen solgt videre til veivokterens svigersønn Jan Oddmund Nyborg sammen med en parsell Stene (bnr. 33), hvor Ragnhild og Jan Oddmund Nyborg samme år hadde bygd tilbygg til veivokterboligen. I 1985 ble bnr. 18 og 33 slått sammen med ytterligere en parsell (bnr. 61) til én eiendom, bnr. 18 Stene, og her bygde Ragnhild og Jan Oddmund Nyborg ny enebolig.

Jan Oddmund Nyborg (1933–2006) fra Snåsa i Nord-Trøndelag var maskinfører på Franzefoss Bruk. Han var gift med Ragnhild Hansen (f. 1941) fra Sollihøgda, som arbeidet med hjemmesøm i 20 år, og siden ved abonnementsavdelingen i Hjemmet/Mortensen Forlag i Oslo. De siste fem årene som yrkesaktiv var hun i kantina ved Flebu Luftteknikk i Bærum. Ragnhild og Jan Oddmund Nyborg har tre sønner:

* Erling (f. 1962), bosatt på Lierskogen, g.m. Trude Bekkelund (f. 1970) fra Lier, tre sønner: Robin (1998–2002), Leander (f. 2004, tvilling) og Nicklas (f. 2004, tvilling).

* Terje (f. 1972), bosatt på Sollihøgda, g.m. Rosa Del Carmen Miranda Gaete (f. 1968) fra Valparaiso i Chile, to døtre: Katherine Andrea (f. 1993) og Jeanette (f. 1998) – se gnr. 238/58 Da-Nor (Holeveien 45).

* Geir (f. 1974), bosatt i Grøndokka, samboer med Janne Luksengård (f. 1975) fra Bærum.

Etter Jan Oddmund Nyborgs død i 2006 eies eiendommen av Ragnhild Nyborg.

⁸⁶ Tae Jo Kim er Mina Benums sønn fra før hun giftet seg med Sverre Normann Benum.

Enebolig (bygd 1985) og vedskjul (1970, påbygd garasje 2002).⁸⁷

Da-Nor GNR. 238/58 –
HOLEVEIEN 45

Utskilt fra bnr. 49 (veivokterboligen) i 1962 og solgt til eierens sønn Ole Hansen for 1.800 kroner.

Ole Hansen (1926–1995) var bussjåfør ved AS Schøyens Bilcentraler i en årrekke. Sine siste yrkesaktive år arbeidet han ved asfaltverket på Franzefoss Bruk. Han var gift med Ellen Jensen (f. 1929) fra Vadum i Danmark (ingen barn). De ble siden skilt, og Ellen flyttet da til Sverige.

Etter Ole Hansens død i 1995 ble eiendommen solgt til Rosa og Terje Nyborg (avdødes nevø).

Terje Nyborg (f. 1972) fra Sollihøgda er asfaltarbeider ved Gomnes Asfalt. Han er gift med Rosa Del Carmen Miranda Gaete (f. 1968) fra Valparaiso i Chile, som er barnehageassistent ved Sollihøgda barnehage. De har to døtre: Katherine Andrea (f. 1993) og Jeanette (f. 1998).

Enebolig (bygd 1962).

Ingerro GNR. 238/51 – HOLEVEIEN 76

Utskilt fra bnr. 14 Kleven i 1960 og solgt til Rolf Martinsen Hylemark for 1.900 kroner.

Rolf Martinsen Hylemark (f. 1929) fra Tajet på Averøya i Norderhov⁸⁸ har vært bilsakkyndig i Oslo og Asker/Bærum. Han er gift med Ingrid Hylemark f. Tronrud (f. 1933) fra Veme i Soknedalen, som har arbeidet ved Lego Norge i Bærum. Begge er i dag pensjonister.



Flyfoto av Sollihøgda i 1965. Toresplassveien går nordover i høyre kant av bildet, og i bakgrunnen til venstre ser vi kapellet, gamleskolen og hustakene på Høymyr. I forgrunnen til venstre Sollihøgda skole (i dag barnehage).

Foto: Widerøe's Flyveselskap AS

87 Vedskjulet stod før 1970 på veivokterboligens grunn.

88 Tajet på Averøya lå på kommunegrensen mellom Hole og Norderhov, og grensen skal ha gått tvers gjennom huset. Da senga til Rolf stod i Hole, skulle han egentlig gå på Stadum skole. Men elva var stri og isen usikker, og det ble til at han gikk folkeskolen på Stranden på Ask. Hole kommune hadde imidlertid ikke penger til å betale nabokommunen, så Rolfs foreldre betalte 72 kroner i året til Norderhov de fire første årene av hans skolegang. Fra og med 5. klasse betalte Hole kommune.

Rolf Martinsen Hylemark har treskjæring som hobby, og har levert flere arbeider til de historiske spillene i Hole. Mest kjent er vogna som brukes i haugleggingen av Halvdan Svarte på Stein (en tro kopi av vogna som ble funnet i Osebergskipet i 1904), og skipsbaugen til samme skip. Ingrid Hylemark har hatt fremstilling av gyldenlær som hobby, og tok svenneprøve i 1998 som gyldenlærmaker (i en alder av 66 år).

Enebolig (bygd 1960–61), garasje (1961) og carport (1977).

Breskehaugen GNR. 238/79 – HOLEVEIEN 92

I 1985 ble husene på eiendommen Haugen (nr. 238/15, eiere Fredrik og Morten Hesselberg-Meyer) utskilt og solgt til Eirik Nordstrøm. Her stod opprinnelig en jakthytte, bygd 1913 av Abraham Hesselberg-Meyer. Hytta brant i 1927, og rundt 1930 satte sønnen Fredrik Hesselberg-Meyer (1895–1983)⁸⁹ opp nytt våningshus og stabbur her (begge maskinlaftet). Han fikk skjøte på eiendommen i 1938, og bodde siden her med sin andre hustru Margrethe f. Staver (1902–1974).

Eirik Nordstrøm (f. 1952) fra Oslo er sivilingeniør i NCC Construction AS, og drev tidligere som selvstendig konsulent med eget firma innen ledelsesutvikling. En periode var han styreleder i Innovasjon Ringerike og Hadeland. Eirik Nordstrøm var medlem av Hole kommunestyre 2003–07, som representant for Høyre. Han er gift med Solveig Gjerde (f. 1954) fra Hønefoss, som er sykepleier ved Ringerike sykehus. De har to barn: Even (f. 1982) og Ida (f. 1987).

Eiendommen er på 3,5 dekar. Enebolig (bygd rundt 1930, renoveret 1985, ombygd og påbygd 1990), stabbur (1930), leikestue (1990), garasje (1997) og uthus (med 2 boder, badstu, garasje, vedskjul og verksted).

Fururabben GNR. 238/56 – HOLEVEIEN 94

Opprinnelig skogeiendom, utskilt fra Fjulsrud i 1962 og solgt til Margrethe Hesselberg-Meyer f. Staver (1902–1974). Hun var gift med forstmann Fredrik Hesselberg-Meyer (1895–1983), som en periode var herredsskogmester i Hole, og eier av Storøya i årene 1924–27 sammen med broren Robert.

I 1969 solgte Margrethe Hesselberg-Meyer den ubebygde skogteigen videre i 1969 til sønnen, Fredrik Hesselberg-Meyer, for 3.000 kroner.

⁸⁹ Fredrik Hesselberg-Meyer (1895–1983) var herredsskogmester i Hole, og eier av Storøya i årene 1924–27 sammen med broren Robert.

Fredrik Hesselberg-Meyer (f. 1921) er motoringeniør av yrke, og vokste opp på Storøya (i Hole) og i Oslo. Han var gift med Erna Henriksen (1927–2004) fra Oslo, som har arbeidet som kontordame/sekretær. De har to sønner:

* Fredrik (f. 1956), bosatt på Billingstad i Asker, g.m. Torunn Pryth, to sønner: Fredrik (f. 1985) og Thomas (f. 1986).

* Morten (f. 1961), bosatt på Gjøttum i Bærum, samboer m. Kari Lise Øymo (f. 1965), to barn: Kamilla og Jonas (tvillinger, f. 1994).

Eiendommen er på 19 dekar. (Enebolig bygd 1968).

Fredrik Hesselberg-Meyer er også eier av de to skogteigene Valtersbråten (gnr. 198/11) på Utstranda og gnr. 181/6 på Skarpsnoåsen på Krokskogen, mens sønnene Fredrik og Morten eier de to skogteigene gnr. 198/14 Kleven og gnr. 198/15 Haugen på Sollihøgda.

Klokkehaugen GNR. 238/64 – HOLEVEIEN 112

I 1946 ble det gamle tømmerhuset hvor Hole sparebank holdt til på Søndre Gomnes på Røyse, flyttet og satt opp igjen ved Sollihøgda.⁹⁰ I 1950 ble tomte festet til Rolf Wiborg Thune i 30 år mot årlig avgift 256 kroner. Huset ble seinere kjøpt av Fearnley som bolig for Ragnvald Bakkum og hans familie, og ble da kalt Tunhaugen.

Ragnvald Bakkum (1895–1976) fra Gudbrandsdalen var gårdsbestyrer og vaktmester på Toresplassen i 43 år. Han var gift med Larine Løbben (1900–1978) fra Sollihøgda, og de fikk tre barn:

* Elmar (f. 1920), bosatt i Oslo, g.m. Gerd Eliassen fra Oslo, to barn: Brit Grethe (d. som barn) og Eirik (f. 1952, bosatt i Oslo).

* Margit (1921–1990), g.m. Birger Skovli fra Nes i Hole, tre barn: Reidun (f. 1944), Kåre (f. 1945) og Arvid (f. 1949) – se gnr. 238/23 Fjellstua (Skarveien 49).

* Egil (1924–1963), bosatt på Sollihøgda, g.m. Siri Rode (1924–1980) fra Oslo, fem barn: Svein Lasse (f. 1947), Per Egil (f. 1949), Elisabeth (f. 1951), Dag Henning (f. 1956, tvilling) og Wenche (f. 1956, tvilling) – se gnr. 238/47 Knausen (Tjernsliveien 5).



Larine Bakkum f. Løbben (1900–1978) og Ragnvald Bakkum (1895–1976). Han var gårdsbestyrer på Toresplassen i 43 år.

90 Se bind 4 s. 923.

Ragnvald Bakkum representerte Bondepartiet i Hole herredsstyre i to perioder: 1932–34 og 1948–51.

Ragnvald Bakkum døde i 1976, og i 1978 flyttet Larine (Rine) Bakkum til Hole sykehjem. Eiendommen ble da solgt til Elisabeth Bell for 200.000 kroner.⁹¹ Elisabeth Bell f. Irgens (f. 1943) fra Arendal har arbeidet i salgs- og stasjonsavdelinger i flere flyselskaper (Swissair, Lufthansa, SAS og British Airways). Hun var gift med RAF-offiser Norman Alfred Bell (f. 1934) fra Edinburgh i Skottland (siden skilt), og de har to sønner:

* Norman Hartvig (f. 1963 på Kypros), bosatt i Røyken, to barn: Nikolai (f. 1994) og Sophie (f. 2003).

* Christian Gordon (f. 1966 i England), ugift, bosatt i Oslo.

I 1982 giftet Elisabeth seg med Erik Arno Rohr-Torp (f. 1940) fra Oslo. Han er geolog av yrke, og ble medeier i Klokkehaugen fra 1990. Fra tidligere ekteskap med Kari Holter (1943–2007) fra Oslo har han to sønner:

* Christian (f. 1968), bosatt i Ringåsen, g.m. Anne Berit Jacobsen (f. 1969) fra Jevnaker, to sønner: Fredrik (f. 2001) og Christoffer (f. 2002).

* Sigurd (f. 1972), bosatt i Åsa, g.m. Karianne Gruer (f. 1969) fra Jevnaker, to sønner: Herman (f. 1999) og Tideman (f. 2001).

Eiendommen er på 2,9 dekar. Enebolig (tømmerbygning fra første halvdel av 1800-tallet, flyttet hit i 1946, påbygd 1985), anneks/gjestehus, garasje og vedskjul/garasje.

Enerhaugen GNR. 238/22 – HOLEVEIEN 138

Opprinnelig festetomt på 2 dekar, utskilt i 1951 med festekontrakt til Asbjørn Enerhaugen i 30 år mot årlig avgift 100 kroner.

Asbjørn Ragnvald Enerhaugen (1917–1974) fra Frogn i Akershus var gift med Signe Borghild Dahl (1920–1992) fra Dalsroa i Andebu i Vestfold. De fikk fire barn:

* Thorbjørn Ludvig (f. 1941), bosatt på Sysle på Modum, samboer med Eva Thorsby (f. 1955) fra Vikersund. Fra tidligere ekteskap med Liv Kastet (f. 1947) fra Sokna har han tre barn: Lars (f. 1968, bosatt i Hønefoss, g.m. Kari Arnestad fra Gol i Hallingdal, to barn: Ida Bolette f. 2001 og Nora Marie f. 2004), Kari (f. 1970, bosatt i Vikersund, samboer med Kai Krogstad fra Oslo, to barn: Martin f.

91 Bell er engelsk for «klokke», og eiendommen fikk navnet Klokkehaugen.

1999 og Aurora f. 2003), og Espen (f. 1971, bosatt i Aurskog, g.m. Cecilie Skogvang fra Oslo, to barn: Victoria f. 2002 og Christopher f. 2007).

* Svein Ragnar (f. 1942), bosatt på Rudstunet i Hole, g.m. Sølvi Saastad (f. 1948 i Bærum), to barn: Anne-Marthe (f. 1983) og Jan-Ragnar (f. 1986).

* Kari Anne (f. 1945), bosatt på Utstranda, g.m. Kjell Ruud (f. 1942) fra Rakkestad, to barn: Anne Gry (f. 1966) og Tom Erik (f. 1967) – se gnr. 234/12 Kringsjaa (Utstranda 467).

* Per Asbjørn (f. 1946), bosatt i Hillestad i Vestfold, g.m. Solfrid Løveng (f. 1944) fra Stjørdal i Nord-Trøndelag, to sønner: Roar (f. 1968, bosatt i Hillestad, g.m. Annecke Stang f.

1968, to barn: Ole Alexander f. 2005 og Max-William f. 2008. Roar har fra tidligere to barn: Dan f. 1990 og Espen f. 1993), og Dag Asbjørn (f. 1970, bosatt på Re i Vestfold, g.m. Live Haugen f. 1972, tre barn: Jon Magne f. 1996, Georg f. 1999 og Erlend f. 2002).

Signe og Asbjørn Enerhaugen kom til Sollihøgda i 1947, der han ble ansatt som skogsarbeider hos Hesselberg-Meyer. De bodde de første årene i Kleiva (Fjulsrudkleiva). Seinere begynte han som bussjåfør (Smestadruta). De ble skilt i 1952, og hus med festekontrakt ble solgt til Leif Løbben for 37.000 kroner. Signe Enerhaugen og de fire barna flyttet da til Myra (Gorrmyr), hvor de bodde til 1954, da de flyttet videre til Nes skole på Utstranda – se gnr. 236/169 Nes skole (Utstranda 619).

Asbjørn Enerhaugen ble seinere gift med Johnny Gerda Tilde Glæsner fra København. De slo seg ned på Nesodden, og etablerte grossistfirma i frukt og grønnsaker i Oslo. Seinere flyttet de til Drøbak, hvor Asbjørn startet opp som byggmester. Tidlig i 1960-årene bosatte de seg i Hillestad i Vestfold, hvor de kjøpte et småbruk. De fikk to barn: Lise Lola og Jan André. Johnny hadde fra tidligere én sønn Preben.

Leif Løbben (1923–1995) fra Myra (Gorrmyr) ble eier av Enerhaugen i 1952. Han var gift med Borgny (ca. 1925–1982) fra Østerdalen. Ekteskapet var barnløst. Leifs far, Reidar Ludvig Løbben, flyttet med sønnen til Enerhaugen og bodde der noen år. I 1963 flyttet Leif og kona Borgny til Bengtsfors i Sverige, og solgte Enerhaugen til Harald Inge Eriksson for 65.000 kroner.

Harald Inge Eriksson (f. 1932) fra Flekkefjord var sivilt ansatt ved NATO's Nordkommando på Kolsås. Han var gift med Rita Schürman (f. 1934) fra Sveits, som var regnskapsfører ved Oslo-Filharmonien (siden skilt). De fikk to barn:



Signe Borghild f. Dahl (1920–1992) og Asbjørn Ragnvald Enerhaugen (1917–1974) med sine to eldste sønner, Thorbjørn Ludvig (f. 1941) til høyre og Svein Ragnar (f. 1942).

* Erik Leif (f. 1959), ugift, bosatt i Drammen.

* Sonja (f. 1961), bosatt i Tromsø, gift med Terje Steigen fra Melbu i Vesterålen, tre barn: Anne (f. 1990), Maria (f. 1992) og Kristian (f. 1995).

I 1981 kjøpte Harald Inge Eriksson grunnen av Fearnley for 40.000 kroner.

I 1990 ble eiendommen solgt til Grete Falck (f. 1956) fra Dønna i Nordland. Hun var samboer med Sten Birger Jensen, som overtok eiendommen i 1999.⁹²

Sten Birger Jensen (f. 1958) er født og oppvokst i Nordland (ved Fjulsrud). Han er selvstendig næringsdrivende innen fjellboring, som innehaver av Sollihøgda Fjell. Han har fra tidligere samboerskap én sønn Emil Birger (f. 1983).

Siden 2004 er Evelyn Wangen (f. 1960 i Norderhov) eier av Holeveien 138. Hun er tidligere samboer med Sten Birger Jensen. Evelyn Wangen er oppvokst i Maridalen, og arbeider som fagarbeider/gjenvinning. Hun har fra tidligere to barn: Sunni Kristine (f. 1981) og Sara Maria (f. 1986). Evelyn Wangen er i dag bosatt på Lena på Toten, mens Sten Birger Jensen bor på eiendommen.

Enebolig (bygd 1951–52).

Dagali GNR. 238/28 – HOLEVEIEN 156

Opprinnelig festetomt, utskilt fra Fjulsrud i 1953 og festet til Olav Økern i 30 år mot årlig avgift 60 kroner. Grunneieren forbeholdt seg rett til å benytte en tømmervei over eiendommen samt forkjøpsrett til huset på tomta i tilfelle salg.

Olav Økern (1911–2000) vokste opp på Vefsrud i Lier som sønn av Nils Økern (fra Økri i Bærum) og Karen Marie Antonsdatter (fra Niskinn). Han var gift med Hildur Olaug Ernstsen (1917–2004) fra Narvik, og de fikk én datter Heidi Serine (f. 1959). Hun er bosatt i Oslo, og samboer med Morten Johan Lien (f. 1957) fra Strømmen. Fra tidligere samboerskap med Jan Rolén (f. 1954) fra Oslo har hun én sønn Daniel (f. 1989).

Olav Økern var skogsarbeider, og arbeidet en periode ved Splitkein Skifabrikk i Oslo. Etter mer enn 2 års krigsfangenskap i Tyskland under krigen, fortsatte han i skogen. Sine siste yrkesaktive år var han vedlikeholdsarbeider i Bærum kommune. Hildur Olaug Økern arbeidet en periode ved Sollihøgda Handel (på Bærumssida), og siden bl.a. i Østbys konditori i Sandvika og hos Joh. Johansson i Oslo.



Olav Økern (1911–2000).

⁹² Grete Falck bor i dag i Skarveien 5.

KOLLEN-VINNER OG OL-BRONSE

Olav Økern har skrevet sitt navn inn i norsk skihistorie. I 1940 vant han 17 km i Holmenkollen, men noen uker etter kom krigen til Norge og fem års okkupasjon satte et foreløpig punktum for karrieren. Under «melkestreiken» i 1941 ble Økern, som da var tillitsmann på Splitkeinfabrikken i Oslo, arrestert og dømt til døden. Dommen ble omgjort til 12 års tukthus, og han havnet i Tyskland. Der ble han i 28 måneder,

og det var en redusert Olav Økern som kom tilbake til Norge i 1945. Men han gjorde et skikkelig come back som skiløper, og var med på det norske bronselaget på stafetten i OL i St. Moritz i 1948. Fire år seinere ble han nr. 4 på 50 km under vinter-OL i Oslo. Da var han 41 år gammel.

* Anders Skrattaas: Minneord i Ringerikes Blad 17. april 2000.

I 1981 innløste Olav Økern tomtegrunnen for 23.120 kroner.

Etter Olav Økerns død i 2000 var Hildur Olaug Økern eier til sin død i 2004. Siden 2005 har Odd Roar Ryttersveen (f. 1966) og Jorunn Elisabeth Bjørnstad (f. 1967) vært eiere av Dagali.

Enebolig (bygd 1953) og uthus (1953).

Solsvingen GNR. 238/27 – HOLEVEIEN 164

I 1952 festet eieren av Fjulsrud bort en tomt på 1,8 dekar til Thorvald Gustavsen i 30 år mot årlig avgift 90 kroner (feste-tomt 4). Tomta ble utskilt i 1953, og innløst som selveiereiendom i 1978 – se nedenfor.

Thorvald Gustavsen (1905–1977) fra Øverskogen i Lier var gift med Elfrida Pedersen (1904–1989) fra Lier, og de fikk to døtre:

* Kristine (f. 1928), bosatt på Feiring, g.m. Torgeir Lilleengen fra Feiring, tre barn: Jon Tore (f. 1945), Grete Laila (f. 1947, bosatt i Bodø, g.m. Odd Pedersen, to barn: Tor og Monica) og Else Kirsten (f. 1951, bosatt på Feiring, g.m. Jan Aril Finsen, en datter Rannveig f. 1979).

* Eva (f. 1933), eier av Solsvingen fra 1978, g.m. Erling Berg fra Sørkedalen, tre barn: Kjell, Thorbjørn og Trine – se nedenfor.

Elfrida og Thorvald Gustavsen bodde på Rønningen de første årene de var gift. Tidlig i 1930-årene flyttet de til Toresplassen, der Thorvald var gårdsarbeider. Under krigen (i 1941) flyttet familien til Midtskogen, hvor Thorvald var skogsarbeider og tømmerkjører for forstmester Andresen. De bodde på Midtskogen til de bygde på Sollihøgda i 1952.

I 1978 ble eiendommen overtatt av datteren Eva, som innløste festetomta for 26.970 kroner.

Eva Berg f. Gustavsen (f. 1933) var gift med Erling Berg (1909–1986) fra Sørkedalen, som var håndverker av yrke. De fikk tre barn:

* Kjell (f. 1960), bosatt på Sollihøgda, samboer med Ingrid Ousdal (f. 1965) fra Sollihøgda (Bærum), tre barn: Anette Malene (f. 1987), Martin André (f. 1991) og Linn Maren (f. 1998) – se gnr. 238/103 Fagerliveien 3.

* Thorbjørn (f. 1963), ugift, eier av Solsvingen fra 1987.

* Trine Guri (f. 1965), bosatt i Grøndokka, én sønn Steinar (f. 1984).

I 1987 ble eiendommen overtatt av nest eldste sønn, Thorbjørn Berg (f. 1963). Han er ugift, og arbeider som låse-smed i Oslo.

Eiendommen er på 1,8 dekar. Enebolig (bygd 1952) og garasje (1998).

Fjellbo GNR. 238/26 – HOLEVEIEN 166

Utskilt fra Fjulsrud i 1953, og i 1955 festet til Erling Lauritzen i 30 år mot årlig avgift 90 kroner (selveiereiendom fra 1981).

Erling René Lauritzen (1918–1976) fra Jeløya ved Moss var gift med Aslaug Myrvold (1915–1992) fra Sand i Nord-Odal. De fikk tre barn:

* Eva Margaret (f. 1941), bosatt i Sandefjord, g.m. Arne Oddvar Lundby (f. 1939) fra Bodø, to barn: Eva-Anita (f. 1963, bosatt i Sandefjord, samboer med Knut Eriksen f. 1950 fra Sandefjord, to barn: Lars Christian f. 1994 og Ida-Kristine f. 1998), og Tom-Arne (f. 1964, bosatt i Asker).

* Svein Olav (f. 1944), bosatt på Minnesund i Eidsvoll, g.m. Grethe Seeberg (f. 1944) fra Furnes på Hedmarken, to barn: Anne Grethe (f. 1972, bosatt i Drammen, samboer med Vidar Bystrøm f. 1967 fra Drammen), og Tone Kristin (f. 1976, bosatt på Hamar, g.m. Kjetil Kjærnes f. 1977 fra Stavanger, to barn: Ane f. 2003 og Synne f. 2007).

* Torunn (f. 1956), eier av Fjellbo fra 1988 sammen med sin mann Arvid Næss (f. 1954), tre barn: Geir Jung, Beate Kyung og Mari – se nedenfor.

Erling Lauritzen var skogsarbeider for Fearnley, og siden lufthavnbetjent ved Oslo Lufthavn Fornebu. Aslaug og Erling Lauritzen kom til Sollihøgda i 1947, og bodde først på plassen Tjernsli. I perioden 1952–56 var de bestyrere på Fearnsporthytta, og bodde der. Den var da ferie hjem/selskapslokaler for rederiet Fearnley & Eger (tidligere hjem for krigs-seilere).

Etter Erling Lauritzens død i 1976 satt Aslaug Lauritzen som eier i uskiftet bo. I 1981 kjøpte hun eiendommen (grunnen) av Nils Astrup for 26.460 kroner. I 1988 overdro hun Fjellbo til yngste datter Torunn og hennes mann Arvid Næss, med boret i sin levetid.

Torunn Lauritzen Næss (f. 1956) arbeider i en barnehage i Asker kommune. Hun er gift med Arvid Næss (f. 1954) fra Nes i Hole, som er lektor ved Ringerike videregående skole i Hønefoss. De har tre barn:

* Geir Jung (f. 1985), bosatt i Skien, samboer med Henriette Gjersand Andersen (f. 1986) fra Skien.

* Beate Kyung (f. 1987), én sønn Mikael (f. 2007) med Magnus Gullingsrud (f. 1984) fra Røyse.

* Mari (f. 1988).

Eiendommen er på 1,7 dekar. Enebolig (bygd 1955–56, ombygd til generasjonsbolig 1979 og påbygd 1987–88), garasje (1981) og vedskjul/bod (1982).

Beritbu GNR. 238/55 – HOLEVEIEN 194

Utskilt fra bnr. 17 Berntsegård i 1962 og solgt til eiernes datter Berit Stangeland (f. 1940) for 500 kroner.

I 1984 ble eiendommen solgt til Aud Helene Arnesen (f. 1936) og Kurt Arvid Larsson (f. 1942). De satt som eiere til 1988, da Espen Jansen (f. 1960) fra Haslum i Bærum kjøpte eiendommen. Han er utdannet bilmekaniker, og arbeider i dag ved Samdistribusjon i Hønefoss, og som pleiemedhjelper i Hole kommune. Han er gift med Ingunn Rosenlund (f. 1965) fra Løten på Hedmarken. De har to barn: Simen (f. 1994) og Jonas (f. 1996).

Siden 1997 eies eiendommen av Kari Olsen og Olav Haaheim.

Kari Olsen (f. 1971) fra Kampesetra på Krokskogen er salgsssekretær ved Bahco Verktøy. Hun er samboer med Olav Haaheim (f. 1967) fra Skui i Bærum, som er formann ved Star Motor (biloppretterverksted).

Eiendommen er på 1,9 dekar. Enebolig (bygd 1962) og garasje (1984).

Furukollen GNR. 238/45 – HOLEVEIEN 216

Opprinnelig fritidseiendom, utskilt fra Fjulsrud i 1957 og festet til Reidar Lorang Olsen i 30 år mot årlig avgift 200 kroner. I 1969 ble hytta kjøpt av Erik Sverre Stai for 90.000 kroner, og han overtok også festekontrakt på tomta (årlig leie forhøyet til 500 kroner).

Erik Sverre Stai (1915–2004) var gift med Karen Johanne Stai (f. 1918). De har én datter Gro (f. 1948) – se nedenfor.

I 1985 kjøpte Erik Sverre Stai tomta (grunnen) for 39.880 kroner. Etter hans død i 2004 ble eiendommen overtatt av

hans hustru Karen Johanne (Karna). Hun har siden oktober 2006 vært bosatt på Hole bo- og rehabiliteringssenter på Kroksund. På Furukollen bor i dag datteren Gro og hennes familie.

Gro Stai (f. 1948) har vokst opp i Oslo og på Jar i Bærum. Hun er gift med Bjørn Willy Sølvberg (f. 1943) fra Brumunddal, som arbeider i NORDEA Bank på Majorstua i Oslo. De har én sønn Geir (f. 1987).

Bygninger er enebolig (påbygd anneks 1983), gjestehus (den gamle hytta fra 1958) og uthus (1985).

Lauvkastet GNR. 238/44 – SKARVEIEN 3

Utskilt fra Fjulsrud i 1956 og festet til Georg Rustand i 30 år mot årlig avgift 186 kroner.

Georg Nikolai Rustand (1907–1986) fra Lier var fengselsbetjent, først ved Kristiansand kretsfengsel, deretter en kort periode på Akershus, fra 1945 ved Ila sikringsanstalt i Bærum i rundt 20 år, og siden ved Hønefoss kretsfengsel. Han var gift med Gullborg Anette Bredesen (1913–1994) fra Nes i Hole, og de fikk to sønner:

* Hans (f. 1939) bosatt i Oslo, g. 1963 m. Inger Amundsen (f. 1939) fra Oslo, to sønner: Terje (f. 1964, bosatt i Oslo, g.m. Rotjana Somkhun f. 1970 fra Thailand, tre barn: Aleksander f. 1997, Michelle f. 2001 og Markus f. 2004), og Trond (f. 1965, bosatt i Vestby, g.m. Hattaya Tongpid f. 1969 fra Thailand, to barn: Tanja f. 1998 og Sara Marie f. 2005).

* Arne (f. 1940), eier av Lauvkastet fra 1988, g.m. Synnøve Berg Rolfsen – se nedenfor.

Etter Georg Rustands død i 1986 overtok Gullborg Rustand som eier i uskiftet bo.

I 1988 overtok sønnen Arne huset etter sin mor, og samme år kjøpte han grunnen av Nils Astrup for 78.000 kroner.

Arne Rustand (f. 1940) flyttet tilbake til Hole i 1986 etter en lengre periode i Trondheim. Han har arbeidet som bussjåfør og drosjesjåfør, og fra 1976 som snekker på anlegg (i totalt 32 år). Han er gift med Synnøve Rustand f. Berg Rolfsen (f. 1942) fra Tjøtta i Nordland, som har arbeidet på kontor ved flere statlige etater i Trondheim og Oslo. De har ingen felles barn, men begge har barn fra tidligere. Arnes to barn er:

* Morten Endrerud (f. 1967), bosatt på Notodden, g.m. Suzanne Reid (f. 1971) fra Jamaica, tre sønner: Justin (f. 1993), Bjørn Egil (f. 2001) og Ole Morten (f. 2006).

* Anett Arntsberg Rustand (f. 1979), ugift, bosatt i Hønefoss, én sønn Sander (f. 2003).

Synnøve har fra tidligere to barn:

* Lise Merethe Gjersvold (f. 1961), bosatt i Hole, fra tidligere ekteskap med Jan Wold (f. 1960) fra Trondheim har hun tre døtre: Karina Madeleine (f. 1989), Andrea Amalie (f. 1996) og Oda Kristine (f. 1998).

* Anne Brit Gjersvold (f. 1963) ugift, bosatt i Oslo.

Enebolig (bygd 1958, påbygd til tomannsbolig 1991), 2 ut-
hus og dukkestue.

Furuhaugen GNR. 238/24 – SKARVEIEN 5

I 1949 fikk Kristian Bergheim festekontrakt på en tomt ved Homledal i 30 år mot årlig avgift 305 kroner. Tomta ble utskilt fra Homledal i 1951.

Kristian Bergheim (1902–1956) fra Bærum var snekker av yrke, og gift med Olga Rustand (1909–2004) fra Homledal. De var barnløse. Olga Bergheim arbeidet i mange år ved Schøyens Bilcentraler, bl.a. med renhold av busser.

Etter Kristian Bergheims død i 1956 ble Olga eier av Furuhaugen. Hennes bror Ludvig Rustand (1896–1979) flyttet da til henne, og bodde her til sin død i 1979. I 1982 flyttet Olga Bergheim til omsorgsleilighet ved Kroksund, og solgte huset til Kristian Fugleberg (1914–1996) fra Ådal. Han var gift med Ragna Rosnæs (1909–2003) fra Rygge i Østfold. De hadde siden 1955 vært forpaktere av Fjulsrud. Ragna og Kristian Fugleberg fikk to barn:

* Aase (f. 1942), bosatt i Frankrike, g.m. Guy Parssie fra Paris, tre barn: Erik, Miriam og Christin.

* Nils Peder (f. 1945), bosatt i Holter i Nannestad, g.m. Esperanza Ero fra Filippene. Fra tidligere ekteskap med Ingrid Morønning fra Våler i Østfold har han tre barn: Bergljot (f. 1974), Annette (f. 1975) og Peder (f. 1981).

Etter Kristian Fuglebergs død i 1996 satt Ragna Fugleberg som eier til sin død i 2003. Arvingene solgte da eiendommen til Nils Astrup, eier av Toresplassen. I dag bor Geir Linnerud (f. 1963) i Furuhaugen. Han er samboer med Grete Falck (f. 1956) fra Dønna i Nordland. Fra tidligere samboerskap med Sissel Johnsen fra Skui har han én sønn, Marius (f. 1988).

Homledal GNR. 238/65 – SKARVEIEN 7

I 1955 ble tidligere Homledal skystasjon (gnr. 59/2) sammenføydt med gnr. 59/1 Fjulsrud og brorparten av Fearnleys øvrige eiendomsgods i Sollihøgda-området til én eiendom, gnr. 59/1 (fra 1964 gnr. 238/1) Toresplassen. Fra denne ble i 1977 gårds-

tun og bygninger i «gamle» Homledal utskilt med 6,7 dekar tomt, og i april 1978 solgt til Arne Frodahl for 200.000 kroner.

Arne Frodahl (1906–1985) fra Kraby på Toten var gift med Sigrun Mary Østenby (1916–2000) fra Oslo, og de fikk ni barn:

* Bjørn (f. 1942), bosatt i Bærum, g.m. Anne Filseth (f. 1944) fra Stabekk, to døtre: Ingrid (f. 1969, fra tidligere ekteskap med Arild Sand f. 1966 har hun to sønner: Magnus f. 1996 og Øivind f. 1999), og Helle (f. 1973, samboer med Henrik Lystad f. 1969, to døtre: Pia f. 2003 og Anniken f. 2005).

* Turid Synøve (1944–2005), var bosatt i Oslo, g.m. Michael Francis Atkinson (f. 1943) fra Brighton i England (ingen barn).

* Anne Lise (f. 1947), bosatt i Hønefoss, g.m. Svein Jørgensen (f. 1944) fra Sonerud i Steinsfjeringen, fire barn: Petter (f. 1966, g.m. Lena Westgård Helgesen f. 1969, to døtre: Mari f. 1996 og Ingrid f. 1999), Lars (f. 1966, g.m. Marianne Skattebo f. 1968, fem barn: Mette f. 1986, Lise Lotte f. 1997, Lars Jørgen f. 1999, Lars Christian f. 2004 og Maria f. 2007), Anne Sofie (f. 1970, g.m. Lars Gjerdrum Aasen f. 1962, to barn: Anne Margrethe f. 1998 og Carl Ferdinand f. 2000), og Thomas (f. 1972, g.m. Lisbeth Klevjer f. 1971, fem barn: Kristoffer André f. 1990, Carl August f. 1998, Cornelius Severin f. 2001, Ingeborg Victoria f. 2003 og Julius Caspar f. 2008).

* Karin Grethe (f. 1948), bosatt på Hamar, fra tidligere ekteskap med Odd Witberg (f. 1947) har hun to døtre: Tone (f. 1970, g.m. Mark James Diaz f. 1968 fra USA, én sønn Lucas Alexander f. 2006), og Wenche (f. 1972, g.m. Cato Hellstenius f. 1965, fra tidligere ekteskap med Knut Marius Moen f. 1971 har hun tre barn: Linnea f. 1999, Philippa f. 2001 og August f. 2003).

* Stein Erik (f. 1952), bosatt i Drammen, g.m. Gro Kjølstad (f. 1949), to døtre: Cathrine (f. 1977, g.m. Espen Larsen f. 1976, én datter Anna Cornelia f. 2007) og Pernille (f. 1979, g.m. Peter Frågåt f. 1979, to barn: Sebastian og Aurora f. 2002 tvillinger).

* Arne (f. 1953), bosatt i Spikkestad, samboer med Inger Helene Nøkleholm (f. 1956) fra Mysen i Østfold, fra tidligere ekteskap har han to barn: Pål (f. 1973) og Stine (f. 1976) – se gnr. 238/66 Homlebu (Skarveien 9).

* Knut Syver (f. 1955), bosatt på Kongsberg, g.m. Vera Elisabeth Veronika Hofer (f. 1959) fra Østerrike, tre barn: Alexander (f. 1983, samboer med Kristin Frydenlund f. 1982), Caroline Aloisia (f. 1985) og Susanne Margarethe (f. 1990).

* Morten (f. 1957, tvilling), eier av Homledal 1985–95, i dag bosatt på Hamar, samboer med Hilde-Merete Dahl-Iversen (f. 1958) fra Drammen, tre barn: Marte (f. 1987), Magnus (f. 1988) og Mikkel (f. 1989) – se nedenfor.

* Mette (f. 1957, tvilling), bosatt på Hamar, g.m. Sigurd Røgnerud (f. 1948) fra Veme, to døtre: Kristin (f. 1986) og Elise (f. 1994).

Da Arne Frodahl ble eier av Homledal i 1978, hadde han allerede bodd med sin familie på stedet i 25 år (siden 1953).

Han var ansatt hos Fearnley på Toresplassen som skogsarbeider, sjåfør og altnuligmann (mest var han i skogen). Sine siste yrkesaktive år arbeidet han ved Oslo Lufthavn Fornebu.

I 1979 ble en tomt vest i gårdstunet utskilt og solgt til en av sønnene, Arne Frodahl jr. (se gnr. 238/66 Homlebu – Skarveien 9).

Etter Arne Frodahls død i 1985 var det hjemmelsovergang til de ni barna, hvoretter sønnen Morten overtok eiendommen for 350.000 kroner og borett til Sigrunn Mary Frodahl i hennes levetid.

Morten Frodahl (f. 1957) er samboer med Hilde-Merete Dahl-Iversen (f. 1958) fra Drammen, og de har tre barn: Marte (f. 1987), Magnus (f. 1988) og Mikkel (f. 1989).

Morten Frodahl er utdannet faglærer i idrett fra Norges Idrettshøgskole og med videreutdanning i spesialpedagogikk. Han har i en årrekke arbeidet med unge rusmisbrukere, bl.a. ved Fossum-kollektivet, hvor samboeren Hilde-Merete Dahl-Iversen (utdannet lærer) også var ansatt. Morten Frodahl har også en periode arbeidet i Norges Skiforbund, som administrasjonssjef i Hedmark skikrets.

I 1995 solgte de Homledal til Allan Olsen (f. 1958) fra Bærum, og flyttet til Ottestad ved Hamar.

Eiendommen er på 6,9 dekar. Enebolig (bygd 1929) og låve (1929).

Den gamle skysstasjonen på Homledal brant ned i 1904. Av 13 bygninger skal bare tre ha stått igjen. Av et postkort fra 1903 ser vi en gjestgiverbygning, et mindre bolighus, låve med fjøs, skolebygning (bygd 1885–86), stabbur, sauefjøs og vognskjul med smie. Stabburet ble solgt av Fearnley til en mann som skulle bygge hytte ved Øverby, men tømmeret ble liggende lagret under en presenning ved Veikroa inntil det råtnet. Den gamle skolestua ble kjøpt av Joan Lassen i 1980 og flyttet til Sollihøgda.

Homlebu GNR. 238/66 – SKARVEIEN 9

Parsellen Homlebu ligger inne på tunet i «gamle» Homledal, omtrent der sauefjøset stod mellom stabburet og vognskjulet. Den ble utskilt fra Homledal i 1979 og solgt til eierens sønn, Arne Frodahl jr. (f. 1953). Han var gift med Gunda Kristine Enderud (f. 1950) fra Ådal (siden skilt), og de har to barn:

* Pål (f. 1973), bosatt i Steinsåsen, samboer med Merete Bjørnstad Oslund (f. 1977).

* Stine (f. 1976), bosatt på Hallingby, samboer med Inge Freddy Vollan (f. 1974), to sønner: Tore Arne (f. 1999) og Adrian (f. 2002).

Arne Frodahl jr. arbeider i Flextronics International Norway AS som personaldirektør. Han solgte i 1988 Homlebu til broren Morten og hans samboer, og kjøpte i stedet hus i Sundvollen – se gnr. 231/133 Einar Sundøens vei 13. Siden 2005 har Arne Frodahl jr. vært bosatt i Spikkestad med samboer Inger Helene Nøkleholm (f. 1956) fra Mysen i Østfold.

Morten Frodahl (f. 1957) og hans samboer Hilde-Merete Dahl Iversen (f. 1958) var eiere av «hovedbølet» Homledal siden 1985 – se ovenfor. De bodde i Homlebu fra 1988 til 1995, da de solgte Homledal til Allan Olsen og Homlebu til søstrene Åse Olsen (f. 1933) og Reidun Olsen (f. 1923) fra Bærum. I oktober samme år ble Kari W. og John Birger Jørgensen eiere av Homlebu.

Kari Wiig Jørgensen (f. 1946) fra Bærum er pedagogisk leder i Bærum familiebarnehage. Hun er gift med John Birger Jørgensen (f. 1942) fra Oslo, som er ansatt i Bærum kommune som teknisk leder. De har ingen felles barn, men begge har barn fra tidligere. Kari Wiig Jørgensen har fire barn (familie-navn Tresselt): Elise (f. 1971), Henrikke (f. 1973), Baard Eirik (f. 1975) og Madeleine (f. 1983). John Birger Jørgensen har tre sønner.

Eiendommen er på 1,3 dekar. Enebolig (bygd 1980).

Nordland GNR. 238/83 – LIERVEIEN 97

I 1986 ble den tidligere husmannsplassen Nordland utskilt fra Fjulsrud (Toresplassen) med 14,1 dekar tomt og solgt til Sten Birger Jensen (f. 1958),⁹³ som var oppvokst på stedet.

I 1989 ble Kari Nettli (f. 1956) og Svein Erik Sørensen (f. 1950) nye eiere. De satt med eiendommen til 1996, da den ble solgt til Tor Henrik Søreide (f. 1954) fra Bærum. Han arbeider som tekniker i Bærum.

GNR. 238/75 - LIERVEIEN 141

Dette er den tidligere husmannsplassen Myra (Gorrrmyr), utskilt i 1984 og solgt til Ove Herbjørn Sand (f. 1932) og Bjørg Stedje (f. 1946) for 100.000 kroner. I 1999 ble Bjørg Stedje eneeier.

Siden 2002 har Jonas Mathisen og Tove Hjartholm Kvam vært eiere.

Jonas Mathisen (f. 1976) fra Asker er elektriker av yrke, og samboer med Tove Hjartholm Kvam (f. 1978) fra Tranby i

93 Sten Birger Jensen bor i dag i gnr. 238/22 Enerhaugen (Holeveien 138).

Lier, som arbeider ved en barnehage i Asker. De har to barn: Madeleine (f. 1999) og Joachim (f. 2007).

Eiendommen er på 2,7 dekar. Enebolig (bygd 1984–85) og gammel låve.

Tyriåsen GNR. 238/III – ELGEFARET 51

– tidligere 191/31 i Lier

Tomta ble utskilt fra gnr. 191/6 Tjernsrud i Lier (skogteig under Vefsrud) i 1958 og solgt til Alf Ludvig Grønvold for 5.000 kroner. Grønvold var bosatt i Oslo, og solgte i 1967 den ubygde tomte (kalt Skrenten) til Tom Johansen for 30.000 kroner. Den nye eieren endret eiendommens navn til Tyriåsen.

Tom Johansen (f. 1940) fra Oslo er siviløkonom (i dag pensjonist). Han er gift med Karin Lie Johansen (f. 1940) fra Ådal, som er fysioterapeut. De har tre barn:

* Thomas (f. 1967), bosatt i Oslo, g.m. Bente Norbye (f. 1968), tre barn: Camilla (f. 1998), Maiken (f. 2000) og Andreas (f. 2005).

* Tormod (f. 1970), bosatt i Oslo, g.m. Anne Malterud (f. 1971), to barn: William (f. 2003) og Jenny (f. 2005).

* Kaia (f. 1973), bosatt i Bærum, fra tidligere ekteskap med Magnus Petterson har hun fire barn: Martinius (f. 2002), Katinka (f. 2004), Markus (f. 2006, tvilling) og Mathias (f. 2006, tvilling).

Eiendommen er på 4,3 dekar. Enebolig (bygd 1968–69) og dukkestue.

Rotaryhytta GNR. 238/IO7 – ELGEFARET 57

– tidligere 191/15 i Lier

Utskilt fra gnr. 191/6 Tjernsrud i Lier (skogteig under Vefsrud) i 1939 og av eieren Thomas Fearnley festet til Oslo Rotaryklub i 50 år. Oslo Rotaryklubb bygde foreningshytte her, for møter, overnatting og weekend-opphold for medlemmene og deres familier.

Under krigen ble Rotaryhytta brukt som fritids- og rekreasjonssted for tyske offiserer. Tyskerne bygde en sti med trapper helt ned til Holsfjorden (sør for Gorrmyr og Fjulsrud).

Etter krigen ble eiendommen igjen overtatt av rotarianerne.



Rotaryhytta på Sollihøgda, bygd av Oslo Rotaryklub i 1939 som foreningshytte. Under krigen tok tyskerne den i bruk som fritids- og rekreasjonssted for sine offiserer.

TUSSEBERGET

– Dere må være helt tussete som flytter fra Ullern og hit, sa noen av naboene da Gunnar Haugen og hans kone flyttet fra Oslo til Sollihøgda i 1985. På tomta er det et berg med nydelig panoramautsikt mot vest, og de nye eierne kalte sin eiendom for –

Tusseberget!

I 1970 kjøpte Norsk Speiderguttforbund hytta med festerett for 285.000 kroner. Spiderne betalte 1.000 kroner i året i festeavgift, og brukte hytta på Sollihøgda til møter, kurs og leire inntil 1985, da bebyggelsen ble solgt til Gunnar Lage Haugen for 930.000 kroner. Huset var dårlig vedlikeholdt og ble revet (sammen med en gammel garasje og uthus), og den nye eieren kjøpte samme år eiendommen (grunnen) for 150.000 kroner.

Gunnar Lage Haugen (f. 1923) fra Oslo har vært selvstendig næringsdrivende som daglig leder av Haugen-gruppen (importør og grossist av dagligvarer, vin, brennevin og øl). Firmaet ble grunnlagt av hans far i 1916. Gunnar Lage Haugen er gift med Guri Lysell (f. 1930) fra Oslo, som har vært danserinne av yrke. Som freelancer var hun engasjert ved teatre, festspill og fjernsyn både i Norge og utlandet (bl.a. USA, England og Sverige).

Enebolig (bygd 1985), dobbelt garasje og hundehus (for 2–3 elghunder) med luftegård og peisstue.

Seimskollen GNR. 238/109

– tidligere 191/29 i Lier – fritidsbolig

Fritidseiendom, utskilt fra 191/6 Tjernsrud i Lier i 1955 og av eieren Thomas Fearnley festet til Nils O. Seim i 30 år mot årlig avgift 450 kroner.

Nils O. Seim (1919–1983) var gift med Grethe Seim (1922–2000). De kjøpte grunnen i 1982 for 136.500 kroner. I dag er det deres arvinger som eier Seimskollen.

Hytte (bygd 1955) og hallingstue fra 1700-tallet (som er flyttet hit).

Lille B GNR. 238/108 – ELGEFARET 60

– tidligere 191/24 i Lier

Utskilt fra gnr. 191/6 Tjernsrud i Lier (skogteig under Vefsrud) i 1954. I 1955 ble den sammen med andre eiendommer i Lier overført til Hole kommune ved grenseendring.

I 1980 ble det tinglyst festekontrakt til Arvid Berntsen på eiendommen i 30 år mot årlig leie 244 kroner. Etter Arvid Berntsens død i 1976 overtok hans hustru Esther Berntsen (f. 1898) som eier i uskiftet bo. Hun solgte i 1980 hus med festerett til Ove Hals (f. 1940). I 1985 innløste Hals grunnen for 54.200 kroner.

I 1989 ble eiendommen solgt til Øyvind Kvamme (f. 1963). Siden 1992 har Britt Kvamme (f. 1964) vært medeier.

Knausen GNR. 238/47 – TJERNSLIVEIEN 5
– tidligere 191/26 i Lier

Utskilt fra gnr. 191/6 Horn (Hornsrud) i Lier i 1954 og av eieren Thomas Fearnley festet til Egil Bakkum i 30 år mot årlig avgift 170 kroner.

Egil Bakkum (1924–1963) var privatsjåfør og altmuligmann for skipsreder Fearnley, og bodde på Toresplassen med kone og de tre eldste barna. Seinere kjøpte han tankbil for BP i noen år, og sine fem siste år som yrkesaktiv var han ved Oslo Lufthavn Fornebu og fylte drivstoff på fly. Egil Bakkum var gift med Siri Rode (1924–1980) fra Oslo, og de fikk fem barn:

* Svein Lasse (f. 1947), bosatt i Oslo, partner med Ole Sigurd Steen (f. 1941) fra Vestfold.

* Per Egil (f. 1949), bosatt på Vinstra, g.m. Aud Marie Ekre (f. 1947) fra Harpefoss, to barn: Marina (f. 1970, samboer med Jarle Rudi hagen f. 1976, én datter Hannah f. 2006) og Geir (f. 1983, samboer med Silje Bjørkhaug f. 1983).

* Elisabeth (f. 1951), bosatt i Sandvika (p.t. Hamburg), g.m. Jan Steinar Rognlid (f. 1945) fra Hammerfest, én datter Ida Elisabeth (f. 1979, g.m. Søren Erik Pischke f. 1977 fra Tyskland).

* Dag Henning (f. 1956, tvilling), bosatt i Vang i Valdres, g.m. Anne-Brit Neshagen (f. 1960) fra Vang, to barn: Egil André (f. 1981, samboer med Mette Eriksen f. 1976) og Henriette (f. 1987).

* Wenche (f. 1956, tvilling), bosatt i Lommedalen, samboer med Leif Rognlien (f. 1956) fra Lommedalen. Han har fra tidligere to barn: Stine (f. 1985) og Lasse (f. 1988).

Etter ektepakt tinglyst 1955 skulle huset være Siri Bakkums særeie. I 1978 kjøpte hun grunnen av Fearnley/Astrup.

Etter Siri Bakkums død i 1980 var det hjemmelsovergang til arvingene, som i 1981 solgte eiendommen til Olav Thon. Han leide den ut fram til 1986, da han solgte den til Unni Synnøve og Einar Berg-Eriksen.

Unni Synnøve Berg-Eriksen f. Karterud (f. 1934)⁹⁴ fra Østre Aker har vært førstefullmektig ved Forsvarets Overkommando, mens Einar Berg-Eriksen (f. 1928) fra Ullevål i Oslo er kjøpmann av yrke. De har ingen barn.

Eiendommen er på 3,2 dekar. Enebolig (bygd 1954).

Toppen GNR. 238/37 – TJERNSLIVEIEN 9
– tidligere 191/23 i Lier

Utskilt fra gnr. 191/6 Horn (Hornsrud) i Lier i 1952 og av eieren Ths. Fearnley festet til Harry Hayden i 30 år mot årlig avgift 160 kroner.

94 Hennes fars- og morssekt kommer fra Sætrang og Berg i Haug, Ringerike.

Harry Hayden (1920–1993) fra Bærum var gift med Randi Vinter Jensen (1918–2008), som var født i Tønsberg og vokste opp i Oslo. De fikk to barn:

* Tom (f. 1941), bosatt i Drammen, g.m. Anne-Lise Hørløck (f. 1944), to barn: Hege (f. 1968, bosatt i Drammen, g.m. Erik Rasmussen fra Drammen, tre døtre: Emilie f. 1999, Vilde f. 2001 og Hennie f. 2005), og Vibeke (f. 1971, bosatt i Drammen, samboer med Ståle Pettersen fra Tromsø, én sønn Jonas f. 2004).

* Sidsel (f. 1944), bosatt i Hemsedal, g.m. Kjell Flaget (1937–1987) fra Hemsedal, tre barn: Tore (f. 1966, bosatt i Hemsedal, g.m. Randi Larsen fra Gudvangen, to barn: Tina f. 1988 og Ole Martin f. 1991), Lisbeth (f. 1968, bosatt i Hemsedal, g.m. Kjell Erik Skølt fra Hemsedal, fire barn: Ingvild f. 1991, Elin f. 1993, Eirik f. 1999 og Anne f. 2002), og Lasse (f. 1973, bosatt på Nesbyen, g.m. Tina Lie fra Nesbyen, fire barn: Silje f. 1996, Sander f. 1999, Simen f. 2002 og Sindre Guttorm f. 2006).

Harry Hayden var skimaker av yrke, først ved Østbys skifabrikk i Oslo, seinere ved Splitkein i Hønefoss. Samtidig var han og kona bestyrerpar ved Bærumshytta på Sollihøgda.

I 1978 kjøpte de grunnen av Nils Astrup, og i 1981 ble det kjøpt til en tilleggsparcell (sammenføyd med bnr. 37 til én eiendom i 1983).

Etter Harry Haydens død i 1993 overtok Randi Hayden som eier. Hun solgte i 1996 eiendommen videre til Ole Kristian Lurfaldet.

Ole Kristian Lurfaldet (f. 1943) fra Sokna er disponert og grunnlegger av Monterings-Service AS Norport på Sollihøgda. Han er gift med Eli Sørensen (f. 1957), som er oppvokst i Fredrikstad og Porsgrunn. Hun arbeider som hud/kroppsterapeut ved Athene Hud & Kropp på Vøyenenga i Bærum. De har ingen felles barn, men han har fra tidligere ekteskap med Solveig Teigen (f. 1946) fra Sollihøgda to barn:

* Grethe (f. 1962), bosatt på Høymyr ved Sollihøgda, to barn fra tidligere samboerskap: Emil Birger (f. 1983) og Tina (f. 1994) – se gnr. 238/131 Høymyr.

* Thore (f. 1964), bosatt på Sollihøgda, g.m. Anne Lise Andersen (f. 1963), to døtre: Kaja (f. 1992) og Thea (f. 1994) – se gnr. 238/57 Soltun (Tjernsliveien 30).

Eiendommen er på 4,3 dekar. Enebolig (bygd 1999) og portnerbolig (2007). Det gamle huset på eiendommen ble revet i 1998.



Eiendommen Tjernsli på Sollihøgda, som eies av Inger Johanne og Olav Thon. Våningshuset er den gamle Bærumshytta fra 1932, som siden er ombygd og påbygd. Flere gamle hus fra Hallingdal og Telemark er flyttet hit.
 © Fotograf Siri Berrefjord

Tjernsli GNR. 238/31 – TJERNSLIVEIEN 11
 – tidligere 191/14 i Lier (Bærumshytta)

I 1932 festet Thomas Fearnley bort en tomt på 10,3 dekar til Bærum Skiklub i 50 år. Her bygde skiklubben et serverings- og overnattingssted som fikk navnet Bærumshytta. I 1934 ble festekontrakten overtatt av et selskap ved navn Bærum Skiklubs hytte AS, og det ble tinglyst en forpliktelse for eieren om at Ringnes bryggeri og Nora Fabrikker skulle levere øl og mineralvann til virksomheten.

I 1969 ble festetiden forlenget med 50 år, mot årlig avgift 200 kroner.

Det ble etter hvert vanskelig for Bærum Skiklub og selskapet som drev stedet å oppnå driftsoverskudd, og i 1980 ble hus med festerett solgt til Olav Thon for 780.000 kroner.

Det første året etter at Thon overtok, ble Bærumshytta drevet som før med servering og overnatting. I 1982 kjøpte Olav Thon grunnen av Nils Astrup for 100.000 kroner, og flyttet til Tjernsli med sin hustru.

Olav Thon (f. 1923) fra Ål i Hallingdal er en av Norges mest suksessrike forretningsmenn. Han eier Olav Thon Gruppen, som er en gruppe selskaper med ulike virksomheter innen eiendom, hotell- og restaurantdrift, varehandel og industrivirksomhet. I 2008 eide gruppen 425 eiendommer i Norge og 25 i utlandet. I eiendomsporteføljen er det bl.a. 68 kjøpesentre, 900 utleieleiligheter og 43 hoteller.

«... TIL GJENSIDIG GLEDE»

«Om kort tid flytter Olav Thon inn i Bærumshytta på Sollihøgda og gjør holeværing av seg. - Jeg håper det blir til gjensidig glede, sier Thon, som ikke tror han blir noen økonomisk byrde for Hole kommune».

* Ringerikes Blad 10. oktober 1982.

Bærumshytta i 1965, med Sollihøgda nye skole i bakgrunnen. Foto: Widerøe's Flyveselskap AS



BEGYNT MED PELTSDYROPDRETT

Olav Thon hadde en drøm om å studere medisin, men da den andre verdenskrigen brøt ut, ville ikke foreldrene at han skulle reise utenlands. I stedet ble det pelsdyroppdrett hjemme på gården og kjøp og salg av skinn i Hallingdal. For å selge skinn ble det etablert kontakt med pelshandlere i Oslo. Ett år etter sin første reise til hovedstaden, kjøpte han sin første butikk på Majorstuen. Etter en tid flyttet han virksomheten til Oslo sentrum. Mens han drev butikk, studerte han ved handelsskolen. I 1942 begynte han med eiendomsutvikling i Oslo, og i 1951 kjøpte han Karl Johans gate 5–7, det som i dag er kjent som Arkaden. Han etablerte sin første restaurant i

1966. På 1970-tallet var det krise i shipping, og Strømmen Stål gikk konkurs. Industrilokalene, som da ikke hadde andre interessenter, ble kjøpt av Thon i 1977, uten at han hadde planer for videre bruk. Etter en stund lanserte han, sammen med den amerikanske ambassadøren, konseptet som seinere skulle bli til Strømmen Storsenter (åpnet 1985). I 1974 kjøpte Thon ærverdige Hotel Bristol i Oslo, og la med det grunnlaget for det som seinere er blitt hotellkjeden Thon Hotels. Olav Thons formue regnes i dag (høsten 2008) å være på over 21 milliarder kroner.*

* Kilde: Wikipedia.



Inger Johanne Thon f. Gjørum (f. 1919) og Olav Thon i 1982, året de flyttet til Sollihøgda.

Inger Johanne og Olav Thon under et besøk på Sollihøgda i 1955.



Olav Thon er gift med Inger Johanne Thon f. Gjørum (f. 1919) fra Notodden (ingen barn).

Olav Thon er Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden (2003) og Kommandør av Kungliga Nordstjärneordenen (2007). Han er dessuten æresmedlem i Den Norske Turistforening (1998), og ble i 2007 utnevnt til «Årets Fjellgeit». I 2002 ble Olav Thon kåret til «Århundrets halling», og i 2009 ble han utnevnt til æresborger av Gausdal kommune for fremme av destinasjonen Skeikampen og øvrige turismål i kommunen.

Eiendommen er på 10,3 dekar. Hovedhuset er den gamle Bærumshytta (bygd 1932, seinere ombygd og påbygd). På Tjernsli har Inger Johanne og Olav Thon samlet flere gamle tømmerbygninger fra østnorske dalfører: I 1982 et stabbur (fra ca. 1680) fra Seljord i Telemark, og i 1990 to hallingstuer (fra ca. 1700) og en gammel låve fra Leveld i Ål.

Fjordgløtt GNR. 238/46 – TJERNSLIVEIEN 20
– tidligere 191/25 i Lier

Utskilt fra gnr. 191/6 Horn (Hornsrud) i Lier i 1954 og av eieren Thomas Fearnley festet til Erling Samuelsen i 30 år mot årlig avgift 146 kroner. I festekontrakten var det en klausul om halv festeavgift dersom festeren arbeidet hele året for Sollihøgda skogforvaltning.

Erling Samuelsen (1900–1980) fra Nordstrand i Oslo var gift med Signe Husa (1908–1983) fra Hernes ved Elverum. De fikk to barn:

* Arne (1934–1990), bosatt i Frei ved Kristiansund, g.m. Kirsten Snildal (f. 1936) fra Orkanger i Sør-Trøndelag, tre barn: Erik (f. 1960), Grete (f. 1965) og Bjørn (f. 1968).

* Berit (f. 1948), bosatt i Frei ved Kristiansund, g.m. Svein Ulvund (f. 1946) fra Frei, to barn: Tore (f. 1970) og Kjetil (f. 1973).

Erling Samuelsen arbeidet først i skogen hos Fearnley, siden som mekaniker ved Flebu Luftteknikk i Skui i Bærum. Signe Samuelsen arbeidet en periode ved kjøkkenet på Oslo Lufthavn Fornebu, og siden ved Østby konditori i Sandvika.

I 1966 flyttet Erling Samuelsen og hans familie til Frei ved Kristiansund, og solgte hus med festekontrakt til Olav Johan Hansen.

Olav Johan Hansen (f. 1936) fra Dyrøy i Troms var gift med Lillian Burud (1940–2007) fra Lommedalen. De fikk tre barn:

* Elisabeth (f. 1962), bosatt i Selbak ved Fredrikstad, g.m. Johnny Solvang (f. 1958) fra Brandval i Solør, tre barn: Anette (f. 1982), Merete (f. 1985) og Joachim (f. 1990).

* Cato (f. 1964), bosatt på Kråkerøy, g.m. Oksana fra Russland, tre barn: Catharina (f. 2000), Nicoline (f. 2004) og Nicolai. Fra tidligere ekteskap med Aina Simonsen fra Røyken har Cato én datter Kaisa (f. 1993). Oksana har fra tidligere én datter Susan (f. 1997).

* Rune (f. 1969), bosatt på Skui, g.m. Rowena fra Filippinene. Fra tidligere samboerskap med Nina Bekkemoen fra Sollihøgda har han to sønner: Kim André (f. 1993) og Mathias (f. 1997).

TJERNSLIBAKKEN

Bærum Skiklub bygde to hoppbakker i nærheten av Bærumshytta. De ble kalt den store og lille Tjernslibakken. I forberedelsene til OL i 1936 lå Birger Ruud og de andre olympiadeltagerne i treningsleir på Bærumshytta, og hoppet i den store Tjernslibakken. Den var beryktet for sitt bratte unnarenn og brå overgang til sletta (som var Tjernslivannet). Det var viktig å sette gode nedslag der. Bærumshytta var et populært utfartssted om vinteren, og etter en vintersøndag var som regel hver eneste kvadratmeter av jorden på Tjernsli dekket av skispor.*



Arne Samuelsen (1934–1990) ser etter fossiler ved Nes i Hole.

Olav Johan Hanssen reiste på sjøen som kokk, og arbeidet siden som kjøkkensjef på restauranter i Oslo. Sine siste yrkesaktive år drev han eget cateringfirma i hovedstaden. I 1981 kjøpte han grunnen i Tjernsliveien 20 for 65.000 kroner.

I 1984 ble eneboligen ombygd til generasjonsbolig (av datter Elisabeth og svigersønn Johnny Solvang).

I 1998 flyttet familien til Fredrikstad, og solgte eiendommen til Gillian Margaret Beresford Holby (f. 1927) fra Oslo. Siden 2007 eies den av hennes sønn, Peter Andreas Beresford Holby (f. 1964). Han har vokst opp på Ullern i Oslo, og arbeider som prest i Hurum prestegjeld. Han er gift med Timea Holby f. Bakay (f. 1973) fra Ungarn, som er utdannet lærer. De har to barn: Isabelle (f. 2003) og Nicolas (f. 2006).

Enebolig (bygd 1954, påbygd 1984).

GNR. 238/125 – TJERNSLIVEIEN 22 – NÆRINGSBYGG

Utskilt fra gnr. 238/59 Fagerheim i 1998 og solgt til Tønnes Herman Thomstad (f. 1947) fra Moss. Han er forretningsmann og investor, og solgte samme år en ideell halvpart av eiendommen videre til Ringerike Invest AS (et selskap i Krone-Gruppen). I 2003 kjøpte Thomstad andelen tilbake, og har siden vært eneeier. Hans selskap Turnaround AS disponerer i dag det meste av arealet i næringsbygget.

Thomstad er bosatt på naboeiendommen – se gnr. 238/59 Tjernsliveien 24.

Fagerheim GNR. 238/118 (238/59) – TJERNSLIVEIEN 24

I 1969 ble en parsell på 2,6 dekar vest for Tjernslivann (bnr. 59 Fagerheim) utskilt fra Tjernsrud (festet av Karl Anton Teigen) og festet til svigersønnen Ole Kristian Lurfaldet i 50 år mot årlig avgift 400 kroner.

Ole Kristian Lurfaldet (f. 1943) fra Sokna grunnla i 1972 bedriften Monterings-Service AS Norport sammen med sin daværende kone Solveig f. Teigen (f. 1946). De har to barn: Grethe (f. 1962) og Thore (f. 1964). I 1969 ble det bygd enebolig her, og i 1982 kjøpte Ole Kristian Lurfaldet grunnen for 20.000 kroner.

I 1980-årene ble Fagerheim (bnr. 59) utvidet ved kjøp av tilleggsarealer, og i 1991 ble eneboligen utskilt med 1,2 dekar tomt (bnr. 118). Det resterende av gnr. 238/59 var da 7,6 dekar, og ble i 1993 solgt til Monterings-Service AS Norport (i dag industritomt).

I 1998 solgte Lurfaldet eneboligen til Tønnes Herman Thomstad, og flyttet med sin familie til Tjernsliveien 9, hvor han bygde ny enebolig – se gnr. 238/37 Toppen (Tjernsliveien

INDUSTRIEVENTYR

1972 begynte Solveig og Ole Kristian Lerfaldet å produsere rulleporter i en 45 m2 stor garasje på Sollihøgda. De drev alene, og fikk etter hvert oppdrag for SAS på Fornebu. I 1990 fikk det lille firmaet en utfordring, da det dukket opp ordre på en større port til et SAS-bygg på Gardermoen. Porten var på 45 m2, nøyaktig samme mål som produksjonslokalet! Det ble behov for utvidelser av den gamle garasjen, og resten av historien har preg av et lite industrieventyr. I dag har Monterings-Service AS Norport 16 fast ansatte, hvorav de fleste fra

Ringerike. I tillegg brukes leiefirmaer når større ordres er på gang. Produksjonen skjer i dag (2009) i tre industribygg med samlet areal i underkant av 6.000 m2. Produksjonen er primært elektriske rulleporter, og bedriftens «flaggskip» er F240, en brannrulleport som er godkjent av SINTEF. Monterings-Service AS Norport lager ellers skyveporter til garasjeanlegg i blokker og borettslag, og har bl.a. Selvaag-Bbygg som stor kunde. De tre industribyggene er på 1.800 m2 (bygd 1992), 1.700 m2 (2006–07), og 2.300 m2 (2008).



Søndre del av Sollihøgda tettsted, med industribyggene til Monterings-Service AS Norport. I bakgrunnen Holsfjorden.

© Fotograf Siri Berrefjord

9). Samme år (1998) ble det fra Fagerheim utskilt en parsell som også ble solgt til Thomstad – se gnr. 238/125 Tjernsliveien 22.

Tønnes Herman Thomstad (f. 1947) fra Moss er forretningsmann og investor.

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1969).

Tjernsrud GNR. 238/70 – TJERNSLIVEIEN 26

Rundt 1940 ryddet Lovise og Karl Anton Teigen en parsell på vestsida av Tjernslivann, nord for den gamle husmannsplassen Tjernsli. Parsellen ble utskilt i 1941 og festet til Karl Anton Teigen i 50 år mot årlig leie 100 kroner.

Karl Anton Teigen (1911–1981) fra Lier var tømmerkjøper med egen hest, og gift med Draga Theodora Lovise Pedersen (1907–1989) fra Lier. De fikk tre barn:

* Rigmor Kristine (1936–1979), bosatt på Sollihøgda, g.m. Olav Jansen fra Åsa, to døtre: Wenche (f. 1961) og Sidsel (f. 1964) – se gnr. 238/57 Soltun (Tjernsliveien 30).

Karl Anton Teigen (1911–1981) til venstre har besøk av venner fra Sylling. Helt til høyre står svigerdatteren Berit Marie Teigen f. Ellefsen med datteren Beate (f. 1969). Bildet er tatt i Tjersrud cirka 1972.



* Magne (1943–1971), d. 28 år gammel i ulykke ved Brenna, g.m. Berit Marie Ellefsen fra Slepanden i Bærum, én datter Beate (f. 1969), som er bosatt i Lommedalen og gift med Børge Isaksen fra Tromsø, to barn: Anton (f. 2004) og Tina (f. 2007).

* Solveig Lovise (f. 1946), bosatt i Sundvollen, fra tidligere ekteskap med Ole Kristian Lerfaldet har hun to barn: Grethe (f. 1962) og Thore (f. 1964) – se gnr. 238/37 Toppem (Tjerslveien 9).

Lovise og Karl Anton Teigen bygde hus i 1941. Etter hans død i 1981 solgte Nils Astrup (i 1982) grunnen til Lovise Teigen for 30.000 kroner.

I 1983 ble eiendommen solgt til Bente Werner og Peder Christian Smith. Siden 1999 har sistnevnte vært eneeier.

Peder Christian Smith (f. 1951) fra Holmestrand har drevet egen virksomhet som innehaver av «Smith & Smule», primært et bilverksted, men han var en lokal «Petter Smart» som tok på seg å fikse det meste innenfor reparasjon av motorer og maskiner. Fra tidligere ekteskap med Bente Werner (f. 1953) fra Berger i Vestfold har han tre døtre: Mari (f. 1981), Henriette (f. 1984) og Pernille (f. 1993).

Eiendommen er på 2 dekar. Enebolig (bygd 1941, påbygd 1960) og gammel låve, hvorav en del ble ombygd til verksted tidlig i 1990-årene.

GNR. 238/77 – TJERNSLIVEIEN 28

I 1985 ble den tidligere husmannsplassen Tjersli utskilt og solgt til Ruth og Kåre Torgersen for 100.000 kroner.

Kåre Torgersen (1923–1993) fra Sylling var skogsarbeider ved Sollihøgda skogforvaltning. Han var gift med Ruth Ingebretsen (1929–1986) fra Sjøstad i Lier, og de fikk én datter Anne Elisabeth (f. 1953) – se nedenfor.

Etter Ruth Torgersens død i 1986 ble eiendommen solgt til datteren Anne Elisabeth og svigersønnen Bjørn Lie, med rett for Kåre Torgersen i hans levetid.

Bjørn Lie (1953–2000) fra Hønefoss var bilmekaniker hos Bertel O. Steen AS i Bærum. Han var gift med Anne Elisabeth f. Torgersen (f. 1953), som i 20 år har arbeidet ved Lindex i Bærum (de siste åtte årene i Sandvika Storsenter). De har to sønner:

* Geir Erik (f. 1978), bosatt i Viulsveien (Hval) utenfor Hønefoss, samboer med Trine Lise Hove fra Røyse, to barn: Sebastian (f. 2007) og Aleksander (f. 2008).

* Tommy André (f. 1989).

Anne Elisabeth Lie er i dag bosatt ved Lårvika, og samboer med John Eugen Sønsterud (f. 1950) fra Hole – se gnr. 230/25 Tajet (Åsaveien 260).

Siden 1999 har Monica Østensen og Odd Ragnar Sørlie vært eiere av Tjernsliveien 28.

Odd Ragnar Sørlie (f. 1965) fra Sollihøgda (Bærum) er blikkenslager av yrke, og samboer med Monica Østensen (f. 1968) fra Lommedalen, som er førstekonsulent ved Skattekontoret i Sandvika (tidligere Bærum likningskontor). De har to barn: Ann-Kristin (f. 1997) og Thomas (f. 2002).

Eiendommen er på 1,9 dekar. Våningshuset skal være fra 1874 (seinere påbygd og renovert). Øvrige bygninger er et gammelt uthus, og garasje (bygd 2005).

Soltun GNR. 238/57 – TJERNSLIVEIEN 30

Utskilt fra bnr. 32 Tjernsrud (festet av Karl Anton Teigen) i 1962 og festet til svigersønnen Olav Jansen i 50 år mot årlig avgift 120 kroner.

Olav Jansen (f. 1938) fra Åsa har vært drosjeeier i Bærum. Han var gift med Rigmor Kristine Teigen (1936–1979) fra Sollihøgda, som i mange år arbeidet ved Hamang papirfabrikk, og seinere Ajungilak i Hønefoss. De fikk to døtre:

* Wenche (f. 1961), bosatt i Nes på Romerike, én sønn Filip (f. 2000).

* Sidsel (f. 1964), bosatt i Brumunddal, g.m. Lars Pedersen (f. 1970) fra Brumunddal, fire barn: Lars Otto (f. 1992), Maren Kristine (f. 1995), Ola (f. 1997) og Ida Elise (f. 2000).

I 1971 kjøpte Bjarne Hasselby (f. 1930) huset på eiendommen for 290.000 kroner. Han overtok samtidig festekontrakten på grunnen, som han innløste i 1981 for 26.400 kroner.

Hasselby satt som eier til 1986, da han solgte eiendommen

til Ole Kristian Lurfaldet (f. 1943). Sistnevnte solgte den videre i 1989 til sønnen Thore og hans kone Anne Lise.

Thore Lurfaldet (f. 1964) fra Sollihøgda er daglig leder i Monterings-Service AS Norport. Han er gift med Anne Lise Andersen (f. 1963) fra Hamar, og de har to døtre: Kaja (f. 1992) og Thea (f. 1994).

Eiendommen er på 3,2 dekar. Enebolig (bygd 1962–63, påbygd 1989–90 og 2007–08) og garasje (2007–08).



*Fearnsporthytta (eller Fearnhytta) i 1965.
Foto: Widerøe's Flyveselskap AS*

Fearnsporthytta GNR. 238/40

Under krigen bygde tyskerne et rekreasjonssted for tyske offiserer på Sollihøgda. Stedet fikk navnet «Blücherheim», men folk på høgda kalte det «Tyskerhytta». Etter krigen inngikk grunneier Fearnley i 1950 festekontrakt med AS Glitre om leie av tomt i 25 år mot årlig avgift 300 kroner. Her ble det bygd et anneks med arbeidsrom, og hele anlegget ble tatt i bruk som hjem for krigsseilere. Etter noen år (1952) overtok rederiet Fearnley & Eger bygningene og brukte dem som møte/selskapslokaler og feriested for ansatte. Tomta ble utskilt i 1955.

I 1989 ble det tinglyst skjøte til Thomas Fearnleys bidrags- og gavefond for 450.000 kroner.

I 1998 kjøpte Olav Thon eiendommen, som oftest blir kalt Fearnhytta, for 5,7 mill. kroner.

Den leies i dag bort til Thon Oslofjord Hotel i Sandvika, som bruker den som selskapslokale (for utleie).

Solhaug GNR. 238/25 – KAPELLVEIEN 1

Utskilt fra bnr. 11 Granberg i 1952 og året etter solgt til eierens sønn Olaf Løbben for 120 kroner.

Olaf Løbben (1928–2008) var tømrer av yrke. Sine siste yrkesaktive år var han oppsynsmann i Bærum kommune. Han var gift med Anne Grorud (f. 1931) fra Bærum, som vokste opp på Tjernsli på Sollihøgda. Hun har vært tannlegesekretær i 30 år. De har to sønner:

* Øyvind (f. 1955), bosatt på Jaren på Hadeland, g.m. Anne-Lill Johansen (f. 1959) fra Skui i Bærum, to barn: Marit (f. 1982) og Anders (f. 1984).

* Erik (f. 1958), bosatt i Trysil, g.m. Gudrun Eide (f. 1951) fra Trysil, to døtre: Live (f. 1986) og Ane (f. 1991). Gudrun har fra tidligere ekteskap to barn: Sille (f. 1973, samboer med Rune Erlandsen fra Jessheim, to barn: Mille f. 2006 og Mads f. 2007) og Atle (f. 1977).

Olaf Løbben var medlem av Hole kommunestyre 1984–87, som representant for Arbeiderpartiet.

I 2008 ble eiendommen solgt til Harald Georg Settevik (f. 1974) fra Sollihøgda. Han har fra tidligere samboerskap med Anette Møller Øyen (f. 1970) én sønn, Tom Kristian (f. 1998).

Enebolig (bygd 1953–54), stabbur og garasje.

Utsikten GNR. 238/29 – KAPELLVEIEN 2

Dette er tomta ved det tidligere utsiktspunktet ovenfor Sollihøgda hotell, utskilt fra bnr. 3 «Skovparcel af Fjulsrud» i 1953 og festet til Caroline Jacobsen, eieren av hotellet, i 30 år fra 1. mai 1952 mot årlig avgift 200 kroner. Før krigen ble det satt opp en grunnmur her, og tanken var rimeligvis å bygge hus, men først i 1953–54 ble det bygd enebolig.

I 1970⁹⁵ ble eiendommen solgt til Elisif Thrana for 125.000 kroner.

Elisif Thrana f. Langgaard (1919–1994) var gift med Finn Thrana (1915–2006), og de fikk to sønner:

* Henrik (f. 1945), g.m. Gretha, bosatt på Sætre i Hurum, drev tidligere bensinstasjon på Sollihøgda og Gjettum. Han har fra tidligere to barn: Ole og Anne.

* Odd (f. 1956), bosatt på Niskinn, samboer med Kate Søvre, fra tidligere ekteskap med Kristin Krogsveen (f. 1957) fra Bærum, én sønn, Thomas (f. 1988).

95 Det var hjemmelovergang (etter testamente) til Vesla Helmann (en fjerdepart), Randi Kristiansen (en fjerdepart), Pål Roar Kolstad Svendsen (en fjerdepart), John Arild Jacobsen (en åttendepart) og Erna Jacobsen Aasen (en åttendepart) på huset på eiendommen.

Elisif hadde fra første ekteskap med Hans Hartvig Irgens (f. 1915) to døtre:

* Elisif (f. 1940), eier av Sollihøgda hotell 1968–72, i dag bosatt på Gol i Hallingdal, fra tidligere ekteskap med Jürgen Schmidt én datter Elisif Langgaard (f. 1963, bosatt i Asker, én datter Lene).

* Elisabeth (f. 1943), bosatt på Sollihøgda, g.m. Erik Arno Rohr-Torp (f. 1940) fra Oslo. Fra tidligere ekteskap med Norman Alfred Bell (f. 1934) fra Edinburgh i Skottland har hun to sønner: Norman Hartvig (f. 1963) og Christian Gordon (f. 1966) – se gnr. 238/64 Klokkehaugen (Holeveien 112).

Elisif og Finn Thrana bodde på Utsikten. I 1970 bygde de et anneks, som i 1984 ble påbygd (av sønnen Odd) og kjedet sammen med den opprinnelige eneboligen.

I 1978 kjøpte Elisif Thrana grunnen for 30.000 kroner, og i 1986 ble tilbygget utskilt med 0,6 dekar tomt og solgt til Odd Thrana – se gnr. 238/84 Kapellveien 4.

Etter Elisif Thranas død i 1994 ble Utsikten overtatt av ektemannen, Finn Thrana. Han var høyesterettsadvokat, og under krigen sekretær for Vidkun Quisling. Etter hans død i 2006 ble eiendommen (av arvingene Elisabeth Irgens Rohr-Torp, Elisif Irgens, Henrik Thrana og Odd Thrana) solgt til Stephan Franz Torp (f. 1961) fra Bremen i Tyskland. Han er utdannet advokat, og arbeider i Justisdepartementet. Stephan Franz Torp har tre barn: Bjørn Aleksander (f. 1988), Ann-Kathrin (f. 1996) og Claas Rasmus (f. 2000).

Eiendommen er på 2,2 dekar. Enebolig (bygd 1953–54) og garasje.

Bakkebo GNR. 238/53 – KAPELLVEIEN 3

Utskilt i 1961 fra bnr. 11 Granberg (eier Torleif Løbben) og solgt til svigersønnen Kåre Martin Settevik for 75 kroner.

Kåre Martin Settevik (f. 1929) fra Vik i Sogn er gift med Thordis Løbben (f. 1932) fra Sollihøgda, og de fikk sju barn:

* Anne Karin (f. 1953), bosatt på Sollihøgda, g.m. Harry Olav Leirvik (1952–2006) fra Vøyenenga i Bærum, én datter Laila Karine (f. 1973), som er g.m. Helge Iversen (f. 1971), to døtre: Andrine (f. 2000) og Lisa Charlotte (f. 2007).

* Tom Gustav (f. 1955), g.m. Grethe Gulsrud (f. 1956), tre døtre: Hanne Louise (f. 1979, samboer m. Roy Søren Røine f. 1975, to døtre: Thea Louise f. 2003 og Sara Emilie f. 2006), Elin Christine (f. 1982, samboer m. Marius Engen f. 1981, én sønn Emil f. 2008), og Guro Helene (f. 1988).

* Frank Arne (f. 1959), bosatt på Sollihøgda, g.m. Eileen Molde (f. 1966), én sønn Sean (f. 2003). Eileen har fra tidligere én datter Bettina (f. 1995). Fra tidligere ekteskap med Gro Larsen (f. 1958) har

Frank Arne to sønner:⁹⁶ Kjetil André (f. 1982, samboer med Ida Bjurgren) og Kai Amund (f. 1990).

* Kai Roar (1967–1973).

* Inger Marit (f. 1970), samboer m. Albert Matteus Holmen (f. 1970), to barn: Kathrine og Morten (tvillinger, f. 2003). Fra tidligere ekteskap med Pål Viksengen (f. 1965) har Inger Marit to sønner: Steffen (f. 1991) og Michael (f. 1994).

* Jan Gunnar (f. 1971), g.m. Jeanette Elvestad (f. 1973). De har ingen felles barn, men Jan Gunnar har fra tidligere samboerskap med Camilla Hagen (f. 1975) én sønn, Jan Martin (f. 1996). Jeanette Elvestad Settevik har fra tidligere to barn: Anders (f. 1998) og Stine (f. 1999). Camilla Hagen har fra tidligere én datter, Eva Mariann (f. 1991).

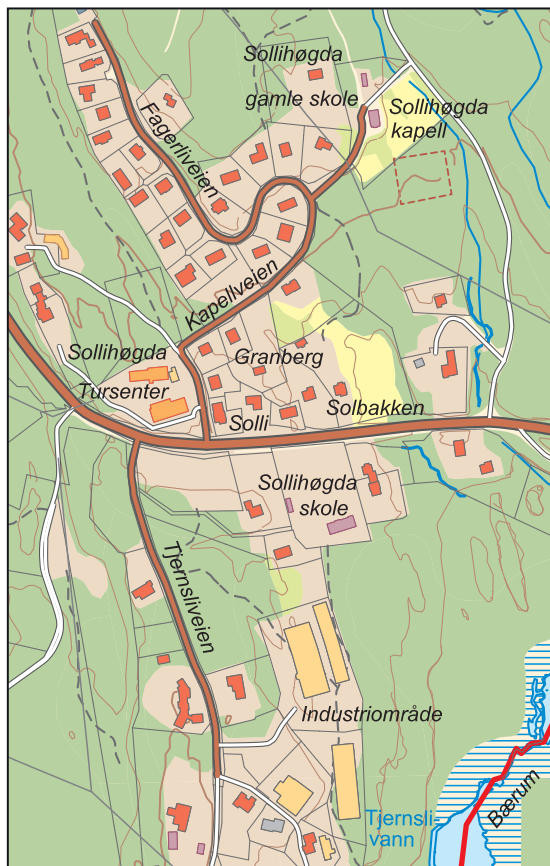
* Harald Georg (f. 1974), bosatt på Sollihøgda, fra tidligere samboerskap med Anette Møller Øyen (f. 1970) har han én sønn, Tom Kristian (f. 1998) – se gnr. 238/25 Solhaug (Kapellveien 1).

Kåre Martin Settevik kom til Sollihøgda i 1946, og arbeidet som bilmekaniker hos Sørensen & Balchen og seinere Arne Andersen Bilverksted til 1963. Da begynte han som mekaniker ved Braathens Safe på Oslo Lufthavn Fornebu, og var her fram til pensjonsalder.

Enebolig (bygd 1963–66).

GNR. 238/84 – KAPELLVEIEN 4

I 1970 ble det bygd et anneks på eiendommen Utsikten (Kapellveien 2, eier Elisif Thrana). I 1984 ble annekset påbygd, og i 1986 utskilt fra Utsikten og solgt til sønnen, Odd Thrana (f. 1956). Han er snekker av yrke, og var gift med Kristin Krogsveen (f. 1957), siden skilt. De har én sønn Thomas (f. 1988). I 2000 ble eiendommen overtatt av Kristin Krogsveen, som satt med den til 2006, da Bente Kirsti og Oddvar Kulstad ble nye eiere.



Kart over Sollihøgda tettsted.
ProKart AS

⁹⁶ Gro Settevik f. Larsen har fra tidligere én datter Linda (f. 1975), som er samboer med Jan Erik Opsahl (f. 1973). De har én datter Celine (f. 2006). Fra tidligere samboerskap med Allan Gaupset (f. 1970) har Linda én sønn Aleksander (f. 1998).

Bente Kirsti Kulstad f. Andersen (f. 1950) fra Kristiansand er utdannet cand. mag. og har arbeidet som adjunkt i den videregående skolen i 18 år. I 2000 begynte hun i Utlendingsdirektoratet, hvor hun i dag er rådgiver. Hun er gift med Oddvar Kulstad (f. 1947) fra Oddernes ved Kristiansand, som er utdannet kjemiingeniør. Fram til 2006 arbeidet han som prosessingeniør ved Falconbridge Nikkelverk i Kristiansand. De har to barn:

- * Mirjam (f. 1976), bosatt i Nittedal, g.m. Tommy Richard Næss (f. 1973) fra Romsås i Oslo, én sønn Jesper James (f. 2008).
- * Julie (f. 1979), bosatt på Blommenholm i Bærum.

Eiendommen er på 0,7 dekar. Enebolig (i kjede, bygd 1970 og påbygd 1984), og uthus.

Granbakken GNR. 238/9 – KAPELLVEIEN 7

Utskilt fra bnr. 4 Triangelen i 1904, og året etter solgt til Thorvald Nilsen for 150 kroner.

Thorvald Nilsen (f. 1863) var fra Tanbergeie i Vestre Bærum, og skogsarbeider av yrke.⁹⁷ Han giftet seg i 1893 med Elise Johannesdatter Høymyr (1871–1930). De bygde hus på Granbakken i 1905, og fikk seks barn:⁹⁸

- * Albert Johannes (f. 1893), d. ung.
- * Aslaug Marie (1896–1989), bosatt på Øverskogen i Lier, g.m. Karl Røine fra Øverskogen, seks barn.
- * Hilleborg (f. 1902), bosatt i Skui i Bærum, g.m. Bjarkø, minst fem barn.
- * Nils Thoralf (f. 1905), eier av Granbakken fra 1930, g.m. Sigrid Johanne Gøransson (f. 1905) fra Skui, én sønn Sverre (f. 1927) – se nedenfor.
- * Fritjof Johannes (f. 1907), ugift, bosatt på Sollihøgda.
- * Ingrid (f. 1910), bosatt i Drammen, seinere i Hallingdal.

I 1930 var det skifte etter Thorvald Nilsen, og eiendommen ble overtatt av sønnen Nils Thoralf for 2.800 kroner mot at han svarte panterettsutlegg til sine fire gjenlevende søsken med 500 kroner på hver.

Nils Thoralf Nilsen (1905–1947) hadde diverse jobber, bl.a. ved Ringvold Teglverk i Bærum. I 1920- og 30-årene

97 Hans foreldre var Nils Nilsen (f. 1828) fra Köla sogn i Sverige og Anne Tollefsdatter (f. 1828) fra Gol i Hallingdal. De hadde seks barn: Mari (f. 1855), Nils (f. 1861), Thorvald (f. 1863), Karl (f. 1866), Bernt (f. 1870) og Anna (f. 1871). (Slektsopplysninger fra Lisbeth Larsen og Svein Gundersen).

98 Opplysninger fra Sverre Nilsen og Lisbeth Larsen.



Kart over Sollibøgda-området rundt år 1900.

jaktet han ekorn i skogen og solgte skinnen, noe som gav en kjærkommen inntekt. Om høsten hogg han tømmer, og om våren var han med på tømmerfløting i Isielva.

Nils Thoralf Nilsen giftet seg i 1927 med Sigrid Johanne Gøransson (1905–1998) fra Kalveløkka i Skui. De fikk én sønn Sverre (f. 1927), som overtok eiendommen etter moras død i 1998.

Sverre Nilsen (f. 1927) har arbeidet som skogsarbeider og rørlegger. Han er gift med Annie Guri Zakariassen (f. 1927) fra Rygge i Østfold, som har arbeidet ved Bjørnegård i Sandvika. De har seks barn:

* Arild (f. 1950), bosatt i Lommedalen, g.m. Gro Hanne Ulverud (f. 1958) fra Lommedalen (ingen barn). Han har fra tidligere to barn: Linda (f. 1975) og Are (f. 1978).

* Pål (f. 1952), bosatt i Asker, samboer med Nina Seheim (f. 1952) fra Asker, én datter Karoline (f. 1987). Han har fra tidligere ekteskap én sønn Andreas (f. 1981).

* Mette (f. 1953), bosatt i Bærum, to barn fra tidligere ekteskap: Kristine (f. 1977) og Petter (f. 1987).

* Trond (f. 1956), bosatt i Sollihøgda (Bærum), samboer med Mari Staff Brostrøm (f. 1965) fra Asker, én datter Ingvild (f. 2006).

* Hanne (f. 1959), bosatt i Oslo, g.m. Wenche Kverneland (f. 1947) fra Stavanger.

* Lars (f. 1967), bosatt på Nes i Hole, fra tidligere ekteskap med Lill-Hege Larsen (f. 1972) fra Nes i Hole har han to barn: Ruben (f. 1995) og Rebekka (f. 1997).

Enebolig (bygd 1905, påbygd 1952) og uthus (1965). En gammel låve med fjøs, bryggerhus og vedskjul ble revet samme år (1965).

Brennstuen GNR. 238/43 – KAPELLVEIEN 12–14

Opprinnelig festetomt, utskilt fra Toresplassen i 1956 og festet til Niels Lassen i 30 år mot årlig avgift 392 kroner.

Niels Lassen (1900–1978) fra Sandvika var sivilingeniør, og ansatt i Schøyens Bilcentraler AS. Han var gift med Joan Hamilton Burra (1914–1996) fra Oxfordshire i England, som en periode drev barnepark på Sollihøgda, før hun tok pedagogisk utdanning og ble lærer i engelsk ved Sollihøgda skole og Ramstad skole i Bærum. De fikk én sønn Jens (f. 1952).

Etter Niels Lassens død i 1978 overtok Joan Hamilton Lassen som eier av huset i uskiftet bo. I 1981 kjøpte hun grunnen for 58.770 kroner, og i 1983 solgte hun eiendommen til sønnen med boret i sin levetid.

Jens Lassen (f. 1952) er gift med Ann Karina Bjerke (f. 1955) fra Bærum (delvis oppvokst i Pennsylvania, USA). De har tre barn: Niels (f. 1981), Thea (f. 1984) og Jonas (f. 1987).

Jens Lassen er utdannet sivilingeniør, og i dag administrerende direktør i Ulstein Maritime Services. Tidligere arbeidet han i mange år for Det Norske Veritas i Det fjerne Østen, bl.a. i Sør-Korea og Hongkong, seinere i Royal Caribbean Cruise Line i Florida, USA, og i Rotterdam for Stolt-Nilsen Transportation Group. Ann Karina Bjerke Lassen er arkitekt, og p.t. bosatt i Delft i Nederland, hvor hun driver med videreutdanning. I årene 1995–96 var hun kulturkonsulent i Hole kommune.

Eiendommen er på 4,5 dekar. To eneboliger, hvorav den eldste ble flyttet hit fra Skjåk i Gudbrandsdalen i 1956–57, og den andre bygd 1980–81 (tømmeret var fra den gamle skolestua på Homledal, som Joan Lassen kjøpte og flyttet hit).

Ann Karina og Jens Lassen er også eiere av en 3,7 dekar stor parsell på oversida av Kapellveien, som ble kjøpt av Nils Astrup i 1997 (bnr. 124). Parsellen ble brukt som beite for ri-

OMGANGSSKOLE

Da omgangsskolen ble innført i Hole i 1745, tilhørte Fjulsrud 3. rode i Årnesfjerdingen skolekrets, sammen med Utvika, Lia, Nes, Sønsterud og de tre Krokskog-plassene Kneika, Flaksetra og Svartkiend (Toresplassen). I roden var det da ialt 20 barn i skolepliktig alder. De øvrige plassene på Krokskogen hørte til 2. rode, sammen med de øvrige gårdene på østsida av Steinsfjorden (fra Øverby i sør til Norderhovs grense i nord).

* Harsson 1987, s. 14.



dehester, og her ble det bygd stall samme år (1997). I dag er det ingen aktivitet i stallen.

Gamle Sollihøgda skole – GNR. 180/15 – KAPELLVEIEN 15

Det var langt å gå fra Toresplassen til skolen på Homledal, og i 1907 ble det bygd ny skole på Sollihøgda (tatt i bruk fra 1908). Tomta lå på høyden vest for Bjørnstads gamle setervoll, hvor kapellet ble innviet noen år etter (1911). Tomta på 5,5 dekar og byggetømmer ble gitt som gave fra hoffjegermester Thomas Fearnley.⁹⁹

«Gamleskolen» var sentrum for det sosiale livet på Sollihøgda i et halvt århundre, med juletreffester, basarer og «oppbyggelsesmøter» med omreisende predikanter og sangere. Skolebygget var i bruk til 1956, da den nye skolen på sørsida av storveien ble tatt i bruk. Lærere ved gamle Sollihøgda skole var Anders O. Næss, Olaf Albertsen, Helga Tvedt, Margrete Wøllo, Elias Nordstrand, Berit Nordstrand, Olav Giske og Hallvard Berg.

Skolestyrer Hallvard Berg kjøpte i 1957 gamleskolen og tok den i bruk som bolig for seg og sin familie. Han betalte 8.000 kroner kontant, mens resten (10.000 kroner) skulle betales med 1.000 kroner i året.

Hallvard Berg (1903–1981) fra Valle i Setesdal var utdannet fra Kristiansand lærerskole i 1926. Han var styrer ved Sollihøgda skole fra 1928, og fortsatte i samme stilling ved nye Sollihøgda skole fram til oppnådd pensjonsalder i 1971.

⁹⁹ Tomta var utskilt fra skogteigen gnr. 1/2 (seinere gnr. 180/2) Mo med Øderaa og Sørum, som Fearnley ble eier av i 1898 – se bind 1 s. 50–51.

Sollihøgda skole, i dag kjent som gamleskolen, ble bygd i 1907. Den var i bruk til 1956, og har siden vært bolighus.

EGEN SKOLEKRETS 1907–40

Fra 1907 til 1940 var Sollihøgda egen skolekrets (kalt Skaret krets). Området hørte tidligere til Utstranda skolekrets. Det var skole på Fjulsrud 1865–1885 og på Homledal 1886–1907. Da skolen holdt til på Fjulsrud, var det i storstua i gamlebygningen (revet 1929). Læreren var streng og holdt disiplin som en dommer. Lærere ved skolen på Fjulsrud var Knut Torstensen, Karl Lauritz Hansen, Petter Adolf Glosli og Johannes Berg. I 1885–86 ble det bygd ny skole på Homledal. Skolehuset stod klart til bruk i april 1886, og inneholdt klasserom samt et boligrom for læreren. Ved skolen i Homledal var det følgende lærere: Johannes Berg, Aagot Lommerud, S. Enger, Helga Knutsen, Erik Eggen og Anders O. Næss.*

* Harsson (1987).



Synnøve Berg f. Skaret (1909–2002) og skolestyrer Hallvard Berg (1903–1981) med sine to sønner: Harald (f. 1940) og Sigurd (f. 1937). Bildet er tatt sommeren 1940.

Han var en ildsjel i Sollihøgda-samfunnet, og klokker ved Sollihøgda kapell fra 1934 til 1970. Hallvard Berg var gift med Synnøve Berg f. Skaret (1909–2002) fra Solbakken på Sollihøgda, som i perioder arbeidet ved kantina i Fearnley & Eger, og siden ved messa på Aker mek. verksted. De fikk to barn:

* Sigurd (f. 1937), eier av gamleskolen fra 2002 – se nedenfor.

* Harald (f. 1940), bosatt på Sollihøgda, g.m. Berit Kjølstad (f. 1941) fra Nakkerud, to barn: Lisbeth (f. 1961) og Eivind (f. 1964) – se gnr. 238/41 Bergtun (Holeveien 37).

Etter Hallvard Bergs død i 1981 var Synnøve Berg eier til sin død i 2002. Siden har eldste sønn, Sigurd Berg (f. 1937), vært eier av gamleskolen. Han er ugift, og har vært lærer ved Vik skole i Hole (i dag pensjonist).

Enebolig (bygd 1907–08) og uthus (1908, påbygd flere ganger, sist i 2007).



Sigurd Berg (f. 1937) ble lærer som sin far, og har vært eier av gamleskolen siden 2002. Han er et levende leksikon når det gjelder Sollihøgdas historie.

EN ILDSJEL

Skolestyrer Hallvard Berg var en ildsjel, og aktivt med i det som skjedde i skolekretsen på Sollihøgda. Særlig ble idretten tilgodesett i hans fritid, og - og salongskytterlag (SSS) stod hans hjerte nær. Her var han aktiv i over 30 år, bl.a. som sekretær.* Når isen kom om høsten, var han borte på «Skoledammen» og sjekket at den var sikker, og da kunne foreldrene være trygge. Berg lagde hoppbakke fra skolen og ned til kapellet, organiserte svømmeopplæring, gymnastikk for damer og barn, og stilte seg i spissen for arrangement av friidrettsstevner og skirenn. Han holdt filmkvelder på skolen med bl.a. Charlie Chaplin-filmer, og etter krigen lagde læreren og SSS badebrygge og stupebrett i Tjernslivann (og badekum til de som ikke kunne svømme). Anlegget ble utvidet flere ganger, og ble et samlingssted for befolkningen. Hallvard Berg var også en ivrig pådriver for skjold-konkurransen mellom skolene i Hole. Der ble det konkurrert på ski om vintren og i friidrett om sommeren, og Sollihøgda skole dro av gårde med de aller fleste vandreskjoldene. «Lærer Berg» (som han ble omtalt) var en høyt respektert mann på Sollihøgda i de mer enn 40 år han virket i skolen.

* Sollihøgda skiklubb ble stiftet i 1923 med Martin Solberg, direktør ved Sollihøgda Hotell, som den første formann. I 1928 ble salongskyting tatt opp på programmet, og navnet ble endret til Sollihøgda ski- og salongskytterlag. Fra 1948 hadde laget egen damegruppe. I 1947-48 begynte arbeidet med eget klubbhus med innendørs 15 m skytebane og utendørs 50 m bane. Skipsreder Fearnley gav gratis tomt og tømmer. Det aller meste av arbeidet ble gjort på dugnad, og i 1953 stod taket over standplassen til 50 m-banen ferdig, og i 1964 kunne skytterhuset tas i bruk.

GNR. 238/87 – FAGERLIVEIEN 32

Tomta ble utskilt i 1987 og overdratt til Cecilie Astrup (f. 1963). Hun solgte den videre i 1994 til Herman Alf Billung (f. 1958), som bygde hus her. I 1999 flyttet han med sin familie til Oslo, og solgte Fagerliveien 32 til Grete Louise og Ole Arnt Westberg.

Grete Louise Westberg f. Torp (f. 1945) fra Fredrikstad er personalkonsulent av yrke, og gift med Ole Arnt Westberg (f. 1940) fra Jar i Bærum, som er sivilingeniør. De har ingen felles barn, men begge har barn fra tidligere. Grete Louise Westberg har to barn fra tidligere ekteskap med Tom Reidar Winther fra Sarpsborg:

* Morten Wilhelm (f. 1966), bosatt på Frogner i Oslo, g.m. Ingerid Lunde (f. 1969), tre barn: Ragnhild Wilhelmine (f. 2001), Herman August (f. 2005) og Ingeborg Margrethe (f. 2009).

* Camilla Beate (f. 1968), bosatt på Høvik i Bærum, g.m. Werner Hjelt (f. 1965), to barn: Katinka (f. 1997) og Kristoffer (f. 1999).

Ole Arnt Westberg fikk i tidligere ekteskap med Christa Thiele fra Braunschweig i Tyskland to barn:

* Christine (1965–1990), g.m. Jan Harsem (f. 1961), bosatt i Asker, én sønn Halvor (f. 1988).

* Beate (f. 1966), bosatt på Heggeli i Oslo, fra tidligere ekteskap med Henning Øglænd (f. 1957) fra Sandnes har hun fire barn: Jonas (f. 1992), Ole (f. 1994), Marie (f. 1995, tvilling) og Anna Christine (f. 1995, tvilling).

Enebolig med garasje (bygd 1995, påbygd 2002).

GNR. 238/88 – FAGERLIVEIEN 30

Tomta ble utskilt i 1987 og overdratt til Heddy Astrup (f. 1966). Hun solgte den videre i 1996 til Nina Cathrine Bråni (f. 1952) og Erik Bråni (f. 1953). De solgte seinere eiendommen til Brit Kristin Bentzen og Odd Erik Hareide Bentzen. Siden 2004 har Astrid og Stein Johnsen vært eiere av Fagerliveien 30.

Astrid Johnsen f. Haugom (f. 1959) fra Dokka er legesekretær, og gift med Stein Johnsen (f. 1953) fra Oslo, som er rørlegger. De har to sønner: Øyvind (f. 1983) og Morten (f. 1985).

Enebolig (bygd 1997).

NYE BOLIGER I FAGERLIVEIEN

I 1986 ervervet Hole kommune et område på 41 dekar fra gnr. 238/1 Toresplassen (Fjulsrud) i åsen nord for Sollihøgda tursenter.

Kjøpesummen var 653.000 kroner, og her ble i 1987 lagt ut 20 tomter til selvsbyggere (bnr. 87–104). Veien gjennom det nye feltet fikk navnet Fagerliveien. Av de 41 dekar som ble kjøpt, ble 8 dekar brukt til gangveier og tomt for tekniske anlegg. De fleste av de 20 tomtene er på cirka 1 dekar, men fire-fem av dem er større.*

* En del av avtalen mellom grunneier Nils Astrup og Hole kommune var at de tre øverste tomtene i feltet (Fagerliveien 28, 30 og 32) skulle tildeles Astrups tre søstre Cecilie, Heddy og Bettina.

GNR. 238/89 – FAGERLIVEIEN 28

Tomta ble utskilt i 1987 og solgt til Bettina Astrup (f. 1970). Hun solgte den videre i 1994 til Hallvard Moholdt og Ann Margrethe Brekke Isachsen.

Hallvard Moholdt (f. 1964) fra Hønefoss er utdannet sivilingeniør, og selvstendig næringsdrivende med eget firma innen elektronikk i Oslo. Han er samboer med Ann Margrethe Brekke Isachsen (f. 1967) fra Asker, som er utdannet sykepleier og i dag arbeider som legemiddelkonsulent. De har to barn: Sara Elise (f. 1999) og Sander Nikolai (f. 2003).

Enebolig (bygd 1994–95) og garasje (1996).

GNR. 238/90 – FAGERLIVEIEN 26

Tomta ble solgt i 1987 til Kjetil Bye (f. 1964) fra Øverby i Hole – se gnr. 233/37 Utstranda 1. Han er ugift, utdannet ingeniør, og arbeider i Asker Oppmåling AS.

Enebolig (bygd 1989) og garasje (1993).

GNR. 238/91 – FAGERLIVEIEN 24

Tomta ble solgt i 1987 til Gro og Frank Settevik, som bygde enebolig her. Etter skilsmisse i 1994 var Gro Settevik eneeier inntil 2001, da Mohamed Yahyaoui ble medeier.

Gro Yahyaoui f. Larsen (f. 1958) er kontormedarbeider i Christiania Haandverk. Hun er gift med Mohamed Yahyaoui (f. 1962) fra Marokko, som er lagersjef ved Bufab Norge. De har ingen felles barn, men Gro har tre barn fra tidligere (de to yngste fra ekteskap med Frank Settevik f. 1959 fra Sollihøgda):

* Linda (f. 1975), samboer med Jan Erik Opsahl (f. 1973), én datter Celine (f. 2006). Fra tidligere samboerskap med Allan Gaupset (f. 1970) har Linda én sønn Aleksander (f. 1998).

* Kjetil André (f. 1982), samboer med Ida Bjurgren.

* Kai Amund (f. 1990).

Enebolig (bygd 1988) og garasje.

GNR. 238/93 – FAGERLIVEIEN 22

Tomta ble solgt i 1987 til Pål Johannes Rikardsen (f. 1965). I 1988 ble eiendommen solgt videre til Alf Johan Fjeld (f. 1950) og Line Tangen Fjeld (f. 1962), som bygde enebolig her. De solgte den i 1993 til Berit (f. 1947) og Arild Strengelsrud (f. 1947). De flyttet til Bærum i 2002, og solgte Fagerliveien 22 til Mikkel Myhre og Christine Hammer.

Mikkel Myhre (f. 1971) fra Hakadal er offiser i Forsvaret, med arbeidsplass Oslo. Han er samboer med Christine

Hammer (f. 1974) fra Nærnes i Røyken, som er adjunkt ved Hole ungdomsskole. De har to barn: Kaja (f. 2004) og Magnus (f. 2008).

Enebolig (bygd 1988–89) og uthus.

GNR. 238/92 – FAGERLIVEIEN 20

Tomta ble solgt i 1987 til Hilde Margrethe Bye (f. 1966) og Finn Roald Sonerud (f. 1963 i Oslo).¹⁰⁰ Siden 1995 har Ida og Truls-Petter Rosenvinge vært eiere.

Ida Rosenvinge f. Johnsen (f. 1958) fra Holmen i Oslo er siden februar 2009 leder av Ringerike Reiseliv, og var tidligere produksjef ved Color Line Cruises. Hun er gift med Truls-Petter Rosenvinge (f. 1959) fra Ljan i Oslo, som er daglig leder ved Flügger Norge. De har én sønn Alexander (f. 1998).

Enebolig (bygd 1987) og garasje.

GNR. 238/94 – FAGERLIVEIEN 18

Tomta ble solgt i 1987 til Torill og Steinar Johannessen.

Torill Johannessen f. Mathisen (f. 1951) fra Tanum i Bærum er gartner ved Tanum kirkegård. Hun er gift med Steinar Johannessen (f. 1947) fra Sollihøgda, som er flyarbeider ved Oslo Lufthavn Gardermoen. De har to barn:

* Stian (f. 1975), bosatt på Sollihøgda – se gnr. 181/18 Solli (Toresplassveien 8).

* Lene (f. 1979), bosatt på Fåvang i Gudbrandsdalen, samboer med Runar Stenumgard (f. 1973), én datter Hedda (f. 2006).

Enebolig (bygd 1988).

GNR. 238/95 – FAGERLIVEIEN 16

Tomta ble solgt i 1987 til Grete Karin Berg (f. 1959) fra Hole. Hun arbeider i NHO, og er gift med Lennart Hovland (f. 1946) fra Tønsberg, som er ansatt i Commshop AS. De har to barn: Kristoffer (f. 1992) og Kristina (f. 1995).

Enebolig (bygd 1989).

GNR. 238/97 – FAGERLIVEIEN 14

Tomta ble solgt i 1987 til Andre Berg (f. 1960). Han solgte eiendommen i 2004 til Torkel Dale og Houria Bouaoud Strandheim.

100 Se gnr. 232/10 Valhall – Holeveien 1308 (i Rørvika-kapitlet).

Torkel Dale (f. 1963) fra Oslo og Houria Bouaoud Strandheim (f. 1962) fra Frankrike har to sønner: Sebastian (f. 1997) og Sondre (f. 2000).

Enebolig (bygd 1989).

GNR. 238/96 – FAGERLIVEIEN 12

Tomta ble solgt i 1987 til Ellen Rusten Berg og Eivind Berg.

Eivind Berg (f. 1964) fra Sollihøgda er ingeniør ved EDR. Han er gift med Ellen Rusten Berg (f. 1964) fra Hønefoss, som er sykepleier ved Ullevål sykehus. De har to sønner: Truls (f. 1989) og Espen (f. 1993).

Enebolig (bygd 1988).

SOLBORG GNR. 238/12 – FAGERLIVEIEN 11

Opprinnelig fritidseiendom, utskilt fra gnr. 59/3 «Skovparcel af Fjulsrud» i 1905 og av Sofie Selmer solgt til Frithjof Zachariassen for 170 kroner. I 1908 solgte Zachariassen eiendommen til Otto Holm, Hans E. Hauge og Joh. Rohlff for 1.500 kroner. I tiårene som fulgte skiftet hytta eier en rekke ganger: 1917: Thea Prahll, 1919: Emma Francke, 1920: Hjalmar Svae, 1954: Margrethe de Linde, 1959: Hjalmar Svae, 1961: Else Margrethe Svae (f. 1918), og 1977: Bjørn Svae (f. 1948), med bruksrett for Else Margrethe og Johan Fredrik Svae i deres levetid.

I 1989 ble eiendommen med den forfalne hytta kjøpt av Fred Molenaar, som i 1991 fjernet hytta og erstattet den med enebolig/generasjonsbolig.

Fred Molenaar (1964–2001) fra Vøyenenga arbeidet i park- og idrettsvesenet i Asker kommune, og seinere i Bærum. Han var gift med Lisbeth Rønning (1964–2001) fra Bærum (siden skilt), og de fikk to barn: Karine (f. 1993) og Helene (f. 1996).

Fred Molenaars foreldre, Aleida Grada (1932–2009) og Frits Marinus Molenaar (f. 1929) kom fra Holland til Norge i 1952. De flyttet i 1992 fra Vøyenenga til Sollihøgda og bosatte seg i Fagerliveien 11 sammen med sønnen og hans familie. Frits Marinus Molenaar har vært lastebileier, og kjørt for Franzefoss Bruk og Transportsentralen Asker og Bærum.

Etter Fred Molenaars død i 2001 ble Solborg solgt til Egil Slavco Garcia-Kvamme, med boret for Frits Marinus Molenaar i hans levetid. Aleida Grada Molenaar bodde sine siste år i Sundjordet bofellesskap, hvor hun døde i 2009.

På eiendommen (1,9 dekar) bor i dag Elisa (f. 1975) og Egil Slavco Garcia-Kvamme (f. 1972). Enebolig/generasjonsbolig (bygd 1991–92), garasje og anneks.

GNR. 238/98 – FAGERLIVEIEN 10

Tomta ble solgt i 1987 til Ove Bjørn Stensrud (f. 1959) fra Høymyr på Sollihøgda. Han ert gift med Hilde Stensrud f. Johansen (f. 1972) fra Rykkinn i Bærum. De er begge selvstendig næringsdrivende som innehavere av en familiebarnehage på Sollihøgda. De har fem døtre: Monica Cecilie (f. 1988), Carine Helen (f. 1990), Inger-Helene (f. 1994), Borgny Katrine (f. 2003) og Thea Marie (f. 2005).

Enebolig (bygd 1989–90).

GNR. 238/100 – FAGERLIVEIEN 9

Tomta ble solgt i 1987 til Dag Otto Winnæss (f. 1960) og Hilde Skalstad Winnæs (f. 1959). De bygde enebolig og garasje her. I 1998 solgte de eiendommen til Toril Merete Bratlie (f. 1958) og Einar Bratlie (f. 1953). Siden 2004 har Erik Christian Bjørn (f. 1958) fra Eiksmarka i Bærum vært eier. Han er IT-konsulent hos Brødrene Dahl i Oslo, og gift med Bodil Ekern (f. 1973) fra Grua på Hadeland. De har to barn: Victoria (f. 2004) og Emilie (f. 2007).

Enebolig (bygd 1988) og garasje (1988).

GNR. 238/99 – FAGERLIVEIEN 8

Tomta ble solgt i 1987 til Jorun Skaret (f. 1965) fra Sollihøgda. Hun er gift med Bengt Ingemar Skaret f. Persson (f. 1961) fra Kristianstad i Sverige, og de har to døtre: Malin Elisabeth (f. 1997) og Hannah Victoria (f. 2001). Jorun Skaret er utdannet diplomøkonom fra BI og arbeider som kredittanalytiker. Ingemar Skaret er utdannet siviløkonom, og driver i dag egen virksomhet.

Enebolig (bygd 1988–89).

GNR. 238/101 – FAGERLIVEIEN 7

Tomta ble solgt i 1987 til Roar Nyheim (f. 1964) fra Steinsåsen i Hole. Han er elektroingeniør ved ABB AS, og giftet seg i 2002 med Marianne Nyhus (f. 1964) fra Lia i Sør-Fron i Gudbrandsdalen, som er sekretær ved Eidsiva Rederi ASA. De har én sønn Erik (f. 2001).

Eiendommen er i underkant av 1,7 dekar. Enebolig (bygd 1988–91).

GNR. 238/106 – FAGERLIVEIEN 6

Tomta ble solgt i 1987 til Karl Johan Bråthen (f. 1962) fra Bråten ved Steinsetra på østsida av Steinsfjorden. Han satte opp et lite hus her, og solgte eiendommen i 1999 til Oddveig Hansen Markeset og Anders Markeset.

Oddveig Hansen Markeset (f. 1968) fra Kirkenær i Solør er tannpleier på Bærums Verk. Hun er gift med Anders Markeset (f. 1966) fra Billingstad i Asker, som er sosionom ved Blakstad sykehus. De har tre barn: Jostein (f. 2000, tvilling), Sivert (f. 2000, tvilling) og Mia Karine (f. 2004).

Eiendommen er på 1,3 dekar. Enebolig (bygd 1988, påbygd 1999 og 2008) og garasje (1999, i 2008 bygd sammen med hovedhuset), dukkehus og carport.

GNR. 238/102 – FAGERLIVEIEN 5

Tomta ble solgt i 1987 til Roger Nilsen (f. 1965). Han solgte eiendommen i 1996 til Christian Fredrik Biering (f. 1965) og Cecilie Grothe Biering (f. 1969). Siden 2000 eies den av Øyvind Nordseth (f. 1961) og Marion Bratli Nordseth (f. 1957).

Eiendommen er på 1,3 dekar. Enebolig (bygd 1988).

GNR. 238/105 – FAGERLIVEIEN 4

Tomta ble solgt i 1987 til May Britt Braathen (f. 1963) fra Røyse. Hun solgte i 2000 eiendommen til Sylvia Maria Colón og Jan Ingar Holteng.

Sylvia Maria Colón Holteng (f. 1961) er fra Brooklyn i New York, USA, og arbeider med salg ved Morris Sandvika. Hun er gift med Jan Ingar Holteng (f. 1952) fra Torshov i Oslo, som arbeider ved Gustav A. Møller E 18. Sylvia Maria har fra tidligere ekteskap to sønner: Christian (f. 1989) og Alexander (f. 1995).

Eiendommen er på 1,2 dekar.

GNR. 238/103 – FAGERLIVEIEN 3

Tomta ble solgt i 1987 til Kjell Berg (f. 1960) fra Sollihøgda. Han er skogsarbeider ved Sollihøgda Skogsdrift AS, og samboer med Ingrid Ousdal (f. 1965) fra Sollihøgda (Bærum), som er barnehageassistent ved Sollihøgda barnehage. De har tre barn: Anette Malene (f. 1987), Martin André (f. 1991) og Linn Maren (f. 1998).

Eiendommen er på 1,4 dekar. Enebolig (bygd 1987).

GNR. 238/104 – FAGERLIVEIEN 2

Tomta ble solgt i 1987 til Henning Skaret (f. 1964) fra Sollihøgda. Han er leder ved Servicesenteret i Volvo Norge AS, og gift med Nina Alice Linstad (f. 1969) fra Gran på Hadeland. De har tre barn: Jon Kristoffer (f. 1991), Åge Henning (f. 1994) og Nina Kristine (f. 1997).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1988–89).

GNR. 238/I22 – FAGERLIVEIEN 1

Tomta ble utskilt fra Toresplassen i 1980, og i 1996 solgt til Ove Evensen (f. 1964) fra Sollihøgda. Han er løsningsarkitekt i Microsoft, med arbeidsplass Oslo. Han er gift med Hege Vejlgaard Evensen f. Sørensen (f. 1965) fra Svarstad i Vestfold, som er IT-konsulent ved Ringerike sykehus. De har to barn: Mads (f. 1999) og Maia (f. 2003).

Eiendommen er i underkant av 2 dekar. Enebolig, garasje og uthus (alle bygd 1996–97).

GNR. 238/I29 – TORESPLASSVEIEN 6

Sønnafor den gamle boplassen Krona (Elinatomta) bygde Sollihøgda skogforvaltning et hus i 1947. Her bodde forstmann Oddmund Pentzen og hans familie til 1962, da Pentzen ble pensjonist. De flyttet da til egen bolig i Holeveien 40 (gnr. 238/52 Solborg), og huset i Toresplassveien ble siden brukt som funksjonær/arbeiderbolig av skogforvaltningen. I 2001 ble eiendommen utskilt og solgt til Frank Arne Settevik (f. 1959) fra Sollihøgda. Han er asfalentreprenør og daglig leder av Settevik Asfalt, som han startet i september 1986.

Frank Arne Settevik er gift med Eileen Molde (f. 1966) fra Hønefoss, som er sekretær i sin manns bedrift, og medeier av Toresplassveien 6 fra 2002. De har én sønn Sean (f. 2003). Eileen Molde har fra tidligere én datter Bettina (f. 1995), og Frank Arne Settevik har fra tidligere ekteskap med Gro Larsen (f. 1958) to sønner: Kjetil André (f. 1982, samboer med Ida Bjurgren) og Kai Amund (f. 1990).

Enebolig (bygd 1947) og carport med uthus (1988).

Solli GNR. 181/I8 – TORESPLASSVEIEN 8

Parsellen ligger nederst på vollen til den gamle Sollisetra, som tilhørte Bjørnstad gård i Steinsfjordingen. Like sønnafor lå plassen Solli, også kalt Krona (Elinastua). Her bodde Elina Løbben, som døde i 1927. Samme år bygde Hagny og David Johansen nytt hus på en tomt festet av Fearnley, cirka 30 meter nordafor der Elinastua lå.

David Johansen (1873–1940)¹⁰¹ var sønn av Inger Marie Danielsdatter og Johannes Evensen Høymyr, som i mange år var husmannsfolk på plassen Solli (der kapellet seinere ble bygd). Han var gift med Hagny Kristine Olsdatter (1882–1940) fra Eidsvoll, og de fikk tre barn:

101 David skrev sitt familienavn *Johansen* til forskjell fra den øvrige familien (som skrev *Johannessen*).



Dorthea Johannesdatter (1868–1948) fra Solli og hennes mann Herman Larsen (1866–1948) bosatte seg i Krakavika og seinere i Skoglund i Vestre Bærum (ved E16 mellom Sollibøgda og Bjorum).

Johannes Evensen Høymyr (f. 1842) sittende til høyre i Solli cirka 1920 med sønnen David Johansen (f. 1872) bak, sistnevntes hustru Hagny Kristine (f. 1882) og deres to eldste barn, Dagmar og Ellen (til venstre).



* Dagmar (f. 1905 i Modum), g.m. Torstein Kinn fra Kampen i Oslo (familien kom fra Rødnes i Østfold), én sønn Tor (f. 1935, oppfostret hos familien i Rødnes). Før hun giftet seg, fikk Dagmar to sønner: Harry (f. 1921, glassmester i Oslo, g.m. Grete Svendsen fra Oslo, to barn: Tore og Marit), og Jan (1927–1976), skipskaptein, g.1 m. Astrid Haugsten fra Oslo (ingen barn), g.2 m Edle fra Arendal, to døtre: Gro (bosatt i Trøndelag, g.m. Ove Berg fra Opphaug, to barn: Oda og Simen), og Kamilla (bosatt i Oslo).

* Ellen (1911–1969), bosatt på Kampen i Oslo, g.m. Ivar Kinn fra Kampen (familien kom fra Rødnes i Østfold), én datter Else (f. 1934), bosatt i Nittedal, g.m. Olaf Bjørn Bjørnstad fra Oslo,¹⁰² to sønner: Olaf Bjørn jr. (f. 1956, bosatt i Nittedal, g.m. Aina Nilsen, ingen barn) og Hans Petter (f. 1960, bosatt i Nittedal, g.m. Kristin Henriksen, to barn: Pål f. 1987 og Mari f. 1992).

* Elmar (1921–1983), eier av Solli fra 1948, g.m. Elbjørg Solvang, én sønn Steinar – se nedenfor.

I 1948 ble eiendommen utskilt fra gnr. 181/9 Bjørnstadstykket (eier Ths. Fearnley) og overdratt til Hagny og David Johansens sønn Elmar. Han fikk samme år utstedt skjøte på huset av sin gjenlevende søster Ellen samt Jan og Harry Johannessen, sønner av den avdøde søsteren Dagmar.

102 Olaf B. Bjørnstad var i yngre år en kjent skihopper, og den første nordmann som vant Den tysk-østerrikske hoppuka (i 1953–54).

Elmar Johannessen (1921–1983) var skogsarbeider hos Fearnley før han fikk jobb som gravemaskinfører på Franzefoss Bruk. Sine siste yrkesaktive år var han ved NEBB på Skøyen. Han var gift med Elbjørg Solvang (1917–2004) fra Vallset på Hedmarken, som arbeidet som renholder ved Oslo Lufthavn Fornebu. De fikk én sønn Steinar (f. 1947), som er bosatt på Sollihøgda og gift med Torill Mathisen (f. 1951) fra Tanum i Bærum. De har to barn: Stian (f. 1975) og Lene (f. 1979) – se gnr. 238/94 Fagerliveien 18.

Etter Elbjørg Johannessens død i 2004 ble eiendommen arvet av sønnesønnen, Stian Johannessen (f. 1975). Han er ugift, og selvstendig næringsdrivende som lastebileier (kjører for Asker & Bærum Transportsentral AS).

Eiendommen er på 1,5 dekar. Enebolig (bygd 1927).



Fra innvielsen av Sollihøgda kapell i 1911.

Sollihøgda kapell GNR. 181/15

I 1908 kjøpte hoffjegermester Thomas Fearnley på Toresplassen setervollen og skogen som tilhørte Bjørnstad på Sollihøgda. Her ble Sollihøgda kapell innviet i 1911. Fearnley gav tomt og materialer, og det hele ble finansiert av hoffjegermesteren og hans hustru Elisabeth samt Harriet Wedel-Jarlsberg på Bærum Verk. Giverne opprettet også et legat til kirkens vedlikehold. Parsellen rundt kapellet ble i 1915 skjøtet fra Thomas Fearnley til Hole og Bærum kommuner uten vederlag. Ved kapellet lå en stor stall (for 14 hester) samt et uthus med vedskjul, doer, lager, kjøkken og et hvilerom for presten. Stallen ble revet rundt 1960, mens «kapellkjøkkenet» står fortsatt. Kirkens altertavle ble gitt til 25 års-jubileet i 1936, og er laget av treskjæreren Olav Rudi i Valdres. Kirkeklokken er støpt av

O. Olsen & Søn, Nauen, i 1911. I 1976 ble det innviet urnelund ved kapellet.

Høymyr GNR. 238/13I – TORESPLASSVEIEN 50

I 2000 ble den tidligere husmannsplassen Høymyr utskilt fra Toresplassen og leid bort til Grethe Lerfaldet, med opsjon på kjøp. Hun startet ridesenter her, og kjøpte eiendommen i 2005 med 19,6 dekar tomt.

Grethe Lerfaldet (f. 1962) fra Sollihøgda arbeider i familiebedriften Monterings-Service AS Norport, i tillegg til å drive ridesenteret. Fra tidligere samboerskap har hun to barn: Emil Birger (f. 1983) og Tina (f. 1994).

Våningshus (bygd ca. 1900, restaurert 2001), gammelt aneks, gammel låve med stall (i 2006 ble en del av låven ombygd til utstyrsforretning for hesteutstyr), og stall (bygd 2001, med 11 boksplasser og kjøkken, vaskeboks og toalett, påbygd ytterligere 8 boksplasser for rideskolehestene i 2005 samt kontor, vaskespilt og fôrrom). Øvrige bygninger er utstyrshus med fullisolert utgangsstall, og garasje (ombygd 2004 til kontor for stalldriften).

RIDESENTER

Det drives i dag rideskole på Høymyr med cirka 60 elever pr. uke, og i helgene arrangeres turridning. Totalt er det 29 hester på gården, fordelt på private oppstallører og egne hester som er eid av rideskolen. Her er en opplyst ridebane på 20 x 40 m og inngjerdet hestehavn, og det arbeides med planer for bygging av ridehall.

*Høymyr sist i 1940-årene.
Våningshuset ble bygd i
1909.*





Bruk og plasser på Krokskogen

Krokskogen er Ringerikes setermark. Seterdriften er gammel i Norge, i hvert fall tusen år, kanskje enda eldre. Noen mener den er like gammel som jordbruket. De gamle norske landskapslovene (fra før 1100) hadde bestemmelser om at bønderne innen en viss dato på forsommeren måtte ta buskapen til utmarka, til skog eller fjell. Det samme stod i Magnus Lagabøters landslov 1277. Omkring 1070 skrev pavens utsending Adam av Bremen at buskapen i Norge tilbrakte lang tid om sommeren i ødemarka, på arabisk vis, så skriftlige kilder har vi også på at dette er gammelt.

Krokskogen er granskog og atter granskog, avbrutt av elver og blinkende vann. Plassedammen i Lommandalføret, med Mattisplassen i nordenden av vannet (til venstre).

© Fotograf Siri Berrefjord

KROKSKOG-GÅRDER FØR SVARTEDAUAEN?

Det er ikke utenkelig at det var fast bosetting på Krokskogen før Svartedauen. Både ved Kneika (Rudsødegården) og ved Øskjevallsetra kan det ha vært gårder, den siste med jordvei helt over mot Brua.* I østheilinga mot Lomma, der de gjengrodde vollene etter Øiersetrene ligger i dag, kan det også ha vært en gård. Her kan en se at «det har vært enda større områder under kultur enn på de andre to».** Navnet Øiersetra er utolket, og kan tenkes å ha sammenheng med «øde».

* Øskjevallsetra er blitt forklart med Øde-Sjørvold. Gårdsnavnet Sjørvoll i Norderhov er forklart med «gården som ligger ved sjøen» (Steinsfjorden). Det passer svært dårlig på Øskjevall, men kan det tenkes at Sjørvoll i Åsa har hatt et underbruk her før Svartedauen ..?

** Schjander/Graff.

Etter Svartedauen 1349–50 hadde de som overlevde pesten nok av jord de kunne bruke i bygda. Urskogen tok snart over inne på skogen, og tettet til rideveier og seterløkker. Slik lå det i tre hundre år, inntil nye folk kom vandrende herover for å finne livsgrunnlag.

Det gikk et allfar over Krokskogen før nyveien stod ferdig i 1804–05. Her red Oslo-bispen Jens Nilssøn i 1590-årene. Den var kun en enkel ridevei, som det er svært få rester etter i dag. Først en mannsalder eller to seinere, da frakt av trekøl til Bærumsverket førte til behov for bedre veier, ble det en forandring.

Det gamle allfaret fulgte høydedragene mellom elvedalene, unngikk myrer og bekkedar. «Folk hadde god tid den gang, så omveier og slyng på linjen kunne det godt være, smalsporet kunne veien også være, og bratt – hesten kom opp der kjøre-tøyer senere i tiden måtte gå utenom».¹

Jens Nilssøn var biskop i Oslo fra 1580, da han overtok etter svigerfaren Frants Berg. I 25 år, fra han i 1574 som svigerfarens medhjelper og reisefølge på visitasreisene, og til 1599, året før han døde, førte Jens Nilssøn nøyaktig og detaljert dagbok fra alle reisene på hesteryggen rundt i sitt store bispedømme. Som biskop hadde han alltid med sin medhjelper, «drenge» Oluf Børgersøn, til å nedtegne hva han ville ha med i dagboken. Dessverre er det bare dagbøkene for årene 1593–97 som er bevart, og der er det en beskrivelse fra hans reise over Krokskogen i september 1594. Vårt sitat er hentet fra der han passerte Lommebroen (i Lommedalen) rett før Jonsrud gård:²

«Så drog vi fra Lummebro i vest og nordvest 1/3 av 1 fjerding til Jonsrud som ligger rett under Krogskougen. Der kom hr. Hans på Hole til bispen. Så drog vi derfra i nordvest 1 fjerding og hadde en slem vei til en kleiv som heter Albukrocken. Så derfra fremdeles i nordvest over Krogskougen 1 fjerding til et lite vann som heter Miskougtjernet, det er rundt, ligger på venstre hånd og er ikke større enn en fiskedam. Så derfra over Krogskougen 2 pileskudd til noen jordbroer som kalles Langebrumyrene som vi dro over. Så derfra i nordvest ½ mil til en stor stein som ligger midt på skogen og kalles Midskougsteen, 1 mil fra Jonsrud. Litt før vi kom dit, kom her Anders på Nordroffbispen i møte. Da vi kom til Midskougsteen

1 Fr. Schjander i heftet Ringerike 1966–67 s. 10.

2 Merk at han feilaktig kaller Langebrutjern for «Miskougtjernet».



SKOGFINNER

I 1650-årene kom de første skogfinnere med sine neversko og rugposer til Krokskogen. Finnene hadde behov for store, urørte skogområder til svedjebruk. De hogg ned skogen og brente bråter, hvoretter de sådde rug og neper i asken. De slo seg ned der forholdene lå til rette. Nye plasser ble ryddet av rå rot, men i noen tilfeller tok de også nedlagte setre i bruk. I tillegg livnærte de seg ved kølbrenning, skogsarbeid, fiske og snarefangst. I prestemanntallet 1664 oppgav Hole-presten 13 finske menn i alderen 20–50 år med bosted på Holes del av Krokskogen. I 1666 ble alle «finner og svensker» av «mannekjønn» notert, i alt 24. Med koner og døtre var de nok rundt 50 allerede da. Ingen andre steder så langt vest i landet var det så mange finner.

hvilte vi litt og fikk mat. Da var klokken 3. Samtidig skiftet vi hester, og bispen gav hr. Peder på Aske lov til å dra hjem igjen. Så dro vi fra Midskougsteen i nordvest 1 fjerding til S. Oluffs kilde, liggende ved veien på vår høyre hånd. Så dro vi derfra over skogen på temmelig god vei ½ mil til en åpen plass som de kaller Taarget fordi de lagrer tjære og korn der om vinteren. Så derfra i nordvest ½ fjerding til Kleffuekiernet som vi hadde på høyre hånd. Det er avlangt, 1 pileskudd eller 2 langt. Så kom vi straks til Krogkleffuen over en stor steinrøyd som kalles Hampeager, og videre nedover kleiva i nordvest til Hanssekleffuen, ½ fjerding, og så derfra ½ fjerding ned til Krogsund».³

I 1804 var den nye Kongeveien over Krokskogen ferdig. Det sterke innslaget av finner forsvant, og nye folk rykket inn på gamle plasser. De første byfolkene som tok landeveien fatt og fikk seg nattelosji i en plass på skogen, var jegerne. De kom enkeltvis eller i sluttede selskaper. Krokskogen ble et nyoppdaget eldorado for harejakt!⁴

Toresplassen GNR. 238/I

Toresplassen het tidligere Svartkiend (-tjern), med navn etter vannet som i dag heter

Plassevannet. Her har det fra gammel tid vært seter, trolig for Gjesval-gårdene. Etter Svartedauen lå seterdriften nede og de fleste vollene grodde igjen. Da skogfinnene inntok Krokskogen i 1650-årene, var plassen ved Svarttjern (Svartkiend) en av de første som ble tatt i bruk av innvandrerne fra øst.⁵

Sagnet sier at den første finnen som kom til Krokskogen overvintret i en hule i Finnehøgda vest for Toresplassen (Finnegrotta). Året etter reiste han tilbake og hentet kone og barn.

I prestemanntallet for Hole i 1666 (hvor kun hankjønn er oppført) finner vi HENRIK HENRIKSEN (ca. 1590–1671), som

3 Fr. Schjander i heftet Ringerike 1966–67 s. 8–12. Sitatet er fritt omsatt til vår tids skrivemåte, unntatt navnene som er skrevet nøyaktig etter originalen. 1 fjerding = ¼ mil (en gammel norsk mil var 18.000 alen, dvs. 11,3 km). Nordroff = Norderhov. Aske = Asker (Asker og Bærum var ett prestegjeld inntil 1894).

4 Fr. Schjander i heftet Ringerike 1970–71, s. 8.

5 Finnene slo seg ofte ned på nedlagte setervoller, og det er uvisst om Søndre Gjesvals løkke ble brukt av de første finnene på Svartkiend.



kan ha vært den første finnen som slo seg ned på Krokskogen. I manntallet er kun hankjønn oppført, og i tillegg til «gamle» Henrik (71) er nevnt tre av hans sønner: Henrik (31), Jørgen (21) og Johan (10). I manntallet er ikke bosted oppført, men av andre kilder vet vi at gamle Henrik, som var født i Värmland, må ha vært den første finnen på Svartkiend.

Han fikk bygselseddel på plassen av fogd Hans Nielsen, som var fogd 1652–56. Henrik skal ha kommet til Norge i 1640-årene, og trolig til Svartkiend tidlig i 1650-årene. Vi kjenner ikke navnet på hans kone (han hadde trolig mer enn én), men på fem barn:

* Peder (f. ca. 1630).

* Henrik (f. ca. 1635), bruker av Toresplassen fra 1671 til 1680, da han ble bruker av Stein i Bærum, g. med en finsk kvinne, minst fem barn, fire av dem var Tore, Anders, Johan og Jørgen – se nedenfor.

* Jørgen (ca. 1643–1708), bruker av Toresplassen fra 1680, minst to barn: Anne og Tore – se nedenfor.

* Johan (f. ca. 1655).

* Lisbeth.

Toresplassen troner som et Soria Moria slott ved nordenden av Plassevannet.

© Fotograf Siri Berrefjord

FINNEGROTTA

Finnehaugen heter høgda vest for Toresplassen, og sør i Finnehaugen ligger en grotte. Her skal den første finnen som kom på Krokskogen ha overvintret før han om våren dro tilbake til området ved svenskegrensen og hentet kjerring.* «... helt sikkert er det vel ikke at dette var Gamle-Henrik, for hvem holdt greie på alle rekefanter på skauen på den tiden? Ofte var de jo også folk som hadde grunn til å holde seg for seg sjøl. Det er også sagt at en finne som slo seg ned på Benteplassen, var sønn av de første folka på Toresplassen, og at en annen sønn kom til Finneflaksetra. Da mor deres var blitt meget gammel, hadde de spurt hvor far deres hadde vært først. Da hadde hun reist seg opp og pekt mot Finnehaugen».**

* Gamle Gulbrand Rønningen, som var født tidlig på 1800-tallet, fortalte dette. Han var over nitti da han døde. (Etter Reidar Holtvedt).

** Holtvedt (1953) og Schjander/Graff.

Etterkommerne til Henrik Henriksen d.y. ble giftet inn i de gamle Lommedalsslektene. Da han ble manntallsført på Stein i 1686, hadde han finsk kone og fem barn. To av sønnene arbeidet på Bærums verk. Sønnen Jørgen Henriksen (ca. 1668–1736) overtok som bruker av Stein ved farens død i 1711, og i 1714 ble han eier av gården. Han var gift med Marte Nilsdatter Dæli. En annen av sønnene, Anders Henriksen (f. ca. 1663), eide Guriby i Lommedalen. Han var først gift med Eli Alfsdatter Ende, og seinere med Else Gulbrandsdatter Jonsrud.

Etter Henrik Henriksen d.y. overtok broren JØRGEN HENRIKSEN (ca. 1643–1708) på Svartkiend. I en rettsak høsten 1681 forteller Jørgen at han «først sist vår hadde kommet til sin påboende plass», altså overtok han på Svartkiend i 1680. Han satt her da finnemantallet ble registrert i 1686, og betalte da 7 riksdaler i årlig avgift. Jørgen bodde på plassen med kone, tre barn og en tjenestedreng (som også var finne). De hadde 1 hest, 3 kyr og noen «småkrøtter», det samme antall husdyr som fem år tidligere. Vi kjenner ikke navnet på Jørgens kone, men på to av barna:⁶

* Anne (1673–1751), ugift, seinere bosatt på Finneflaksetra.⁷

* Tore (ca. 1681–1750), seinere bruker av Svartkiend og husmann i Faltinrud på Røyse, g.m. Berte Trulsdatter (1680–1757), minst åtte barn – se nedenfor.

6 Kari Jørgensdatter (ca. 1669–1718) som giftet seg med Mathis Paulsen på Mattisplassen, kan også ha vært en datter her.

7 Schjander/Graff s. 47.

TAPATJERN

Stien fra Toresplassen mot Steinlausa og Kneika går forbi Tapatjern. «Taappaa» er finsk for å drepe, og navnet gir bud om at tjernet kan skjule en dramatisk historie. I myra på vestsida skal en død mann ha ligget så lenge at dyrene hadde ett beingrinda hans rein... Han var svensk, hadde gamle Gulbrand Rønningen fortalt, og mente vel da en kar fra Finnskogen ved svenskegrensen. Han skulle ha blitt slått i hjel med øks innunder Finnehaugen, og liket hans ble dratt ut på myra og dekket til. Gulbrand hadde sagt at drapsmannen het Tore, men om det var sønnesønnen til gamle-Henrik, vet vi ikke.*

* Reidar Holtvedt i Drammen & Omegns Turistforenings årbok 1965, og Graff/Schjander s. 57.

Seterhus på Nysetra ved Toresplassen rundt 1920. Her lå den gamle finneplassen Wolden, som ble brukt sammen med naboplassen Svartkiend fra 1680-årene. Vollen her er også kalt Øgarden, og er i dag en del av Toresplassen.



Wolden

I 1680-årene bygslet Jørgen Henriksen også naboplassen Wolden (matrikkel nr. 100 av skyld 5 lispund), som lå i lia sørvest for tjernet (mot Nysetra). Jordveien strakk seg helt over på vestsida av dagens vei mot Aurtjern. Denne plassen ble kalt Mattis Gregersen, etter den tidligere brukeren.

I 1666 ble Mattis Gregersen ilagt en bot på 1 mark sølv fordi han ulovlig hadde felt en bråte i allmenningen, og i 1670 betalte han 1 daler i «riksskatt commune», mens Jørgen Henriksen på Svartkiend betalte ½ daler. Mattis Gregersen betalte skatt så seint som i 1674, og Wolden synes fraflyttet rundt 1675. I 1691 vitnet nemlig allmuen på bygdetinget at plassene til Mattis Gregersen finne og Lars Siverson finne hadde ligget øde siden de to finnene flyttet herfra, «efter skogens uthuggelse, for ungefehr 16 år siden».⁸ I 1682 heter det at «Mattis Gregersen bruges ikke, kun til seter beiter». I 1692 var Jørgen Henriksen bruker på Svartkiend, mens «Mattis Gregersen» (Wolden) fortsatt lå ubrukt og etter hvert fikk navnet «Øgarden».

Rundt 1690 ble både Svartkiend og Wolden solgt til private. I 1694 lot Jørgen Henriksen finne tinglyse sin bygselsedel av Nils Jacobsen Smith, på madame Werdelmanns vegne, på «den plads kaldis Mattis Gregersens», skyldende 2 ½ lispund tunge. Fogd Lars Tønder protesterte mot bygselseddelen, da samme finneplass stod innført for 5 lispund i kongens matrikkel, og at «den skatt og rettighet derav skulle svare». Fogden mente at det også måtte betales avgift av de øvrige

⁸ Tingbok 13 s. 33.

2 ½ lispund av den gamle skylda, og «derpaa burde tas bygselseddell hos ham på kongens vegne». Men han kom ingen vei, og skylda på Wolden synes seinere å ha vært 2 ½ lispund.

Wolden ble seinere brukt sammen med Svartkiend. Fra 1698 var Hans Must eier av Wolden. I 1723 het det om Wolden matrikelnr. 100 at der var «ingen oppsitter, brukes av oppsitter på Svartkjern».⁹

Svartkiend

I 1692 ble Hans Must i Christiania eier av en plass «Jørgen Henriksen av et stykke skog 5 lispund»,¹⁰ som han overtok etter sin avdøde svigerfar Anders Simensen. Dette var gamle Svartkiend. I 1699 utredet Jørgen Henriksen finne 1/8 av utgiftene til en soldat til legdshæren.

I 1706 arvet Anna, enka etter Hans Must, en rekke eiendommer på Krokskogen, deriblant Fjulsrud (7 lispund, 55 daler), Svartkiend (5 lispund, 20 daler) og Wolden (2 ½ lispund, 10 daler). De to siste eiendommene ble brukt av Jørgen Henriksen.

Etter Jørgen overtok hans sønn TORE JØRGENSEN (ca. 1681–1750) i 1708 som bruker av Svartkiend i tredje generasjon, og det er etter ham plassen har fått sitt nåværende navn. Han fikk da bygselseddell av «Anna salige Hans Musts paa Wolden, en plads på Krogskoven 2 ½ lispund, eller saakaldet Mattis Gregersens Plads, og Svartekind plads 1 fjerding med bygsel». Da bygselbrevet ble tinglyst på bygdetinget ble det opplyst at de «2 Pladse i Krogskoven som hans Fader Jørgen Hendriksen seenest brugte, beboede og nu fradød».¹¹

Tore Jørgensen slo sammen Svartkiend og Wolden, og her på Toresplassen ble gamle Henriks slekt sittende til i 1740-årene. Av et manntall i 1711 går det fram at Jørgen på Svartkiend hadde hustru, ett barn og tre tjenere. I 1713 ble Tore Jørgensen dømt for ulovlig hogst og beite.

Navnet på bruket var forskjellig i denne perioden. I 1725 ble matrikelnr. 99–100 kalt Jørgen Henriksens Plads, og i 1737 Tore Jørgensens Plads. I 1723 hadde Tore Jørgensen 1 hest, 3 storfe og 3 sauer. Han sådde 2 kv. rug og høstet årlig 5 lass høy.

9 I 1723 heter det også «Gjesval søndre med Svartkjern og Vollen». Inntil Vollen (Wolden) på sørsida lå en seter (Nysetra), som også skal ha blitt kalt «Øgarden» – rimeligvis fordi her hadde vært en finneplass som siden ble fraflyttet – se bind 4 s. 958–959.

10 Notat fra Thorleif Solberg, etter oversettelse av tingbok 24.

11 Etter Sigurd Bergs notater.

«... FATTIGE OG FORARMEDE HUSFOLK»

På bygdetinget i Hole i 1683 hører vi om fire «fattige og forarmede husfolk, som av sogneprestens manntall 1681 skal være sådanne folk som intet eier, og intet er å bekomme hos». De fire var bosatt på Svartkiend og het Anders Danielsen, Ole Pedersen, Kari Pedersdatter og Mattis Knutsen, og må ha vært innerster (leieboere) eller tjenere.

«STORKARA» PÅ KROKSKOGEN

Slekta på Toresplassen var «storkara» blant finnene på Krokskogen. De holdt også fast på plassen sin i lengre tid enn noen av de andre. Blant fadderne til finnebarna på Krokskogen er det som regel en eller flere fra Toresplassen, og folk fra bygda var snart å finne som faddere på Toresplassen. I 1711 var det registrert flere tjenestefolk der enn på noen annen plass på skogen. Det kan vel også tas som tegn på større velstand.

Tore Jørgensen Svartkiend synes å ha gitt opp Krokskogen en gang i 1740-årene og blitt husmann på Faltinrud under Søndre By. Det *kan* ha vært en annen Tore Jørgensen på Faltinrud, men indisiene er sterke for at det var skogfinnen som dro til bygds – se nedenfor.

I 1750 ble det avholdt skifte etter Tore Jørgensen på Faltinrud. Han etterlot seg hustru Berte Trulsdatter og fire barn: Jørgen (myndig), Henrik (myndig), Lisbet (g.m. Ole Gulbrandsen Grønvold) og Ingrid (g.m. Christen Gulbrandsen). Boets bruttoverdi var 106 riksdaler, men da gjelda var trukket fra, ble det knappe 13 riksdaler til fordeling på arvingene.

Vi vet ikke om Tore Jørgensen var gift flere ganger, eller om Berte Trulsdatter (ca. 1680–1757) var mor til de åtte barna vi kjenner:¹²

* Jørgen (myndig i 1750), d. 1752, trolig ugift.

* Henrik (ca. 1712–1772), g. 1753 m. Berte Mikkelsdatter (ca. 1733–1773), i 1754 på Kneika, fra rundt 1757 på Benteplassen, fra rundt 1765 i By-eie, seinere i Ekornrud i Norderhov, vi kjenner åtte barn: Inger (f. og d. 1754, d. 16 uker gammel), Tore (1756–1770), Berte (f. 1758), Olia (f. 1760), Anders (f. 1762), Nils (f. og d. 1762, d. sju uker gammel), Truls (1767–1768) og Johannes (f. 1769).¹³

* Ingrid, g. 1746 m. Christen Gulbrandsen (1703–1783), seinere husmann i Kjellerberget og Øvre Faltinrud, vi kjenner seks barn: Jens (f. og d. 1747, tvilling), Lisbeth (f. 1747, tvilling, d. som barn), Lisbeth (1750–1754),¹⁴ Tore (f. og d. 1753), Berte (1754–1786) og Hans (f. 1757).

* Ole (f. og d. 1717), d. seks uker gammel.

* Johannes (1718–1719), d. 1 år og ni uker gammel.

* Lisbet (1720–1766), g. 1746 m. Ole Gulbrandsen Grønvold (ca. 1714–1780), vi kjenner fire barn: Jørgen (f. 1746, d. før 1780), Gulbrand (1748–1749), Berte (f. 1750) og Mari (f. 1753) – se bind 3 s. 72.

* Anne (f. 1724).

* Daniel (1726–1727), d. 15 uker gammel.

En gang i 1740-årene kom en ny slekt til Toresplassen, først som leilendinger. I 1752 ble et av barna til Kirsti Christoffersdatter og Harald Sørensen konfirmert, og da var Toresplassen bostedet. Den tidligere brukeren Tore Jørgensen synes å ha bodd flere år på Faltinrud før han døde i 1750, så det er trolig at nye brukere kom i 1740-årene en gang. Ved skjøte av 5. mai 1759 solgte Lorentz Angel (som hadde kjøpt eiendommen etter Anna Munch) «Wolden 2 ½ lispund og

12 Etter Ole Yttri.

13 Henrik Thoresen Ekornrud døde i 1772, 60 år gammel.

14 Kalt Sissel i bind 3, s. 244 (hun ble døpt Lisbeth).

Svartkind 5 lispund med bøxel» til Harald Sørensen for 120 riksdaler. Den nye eieren lånte hele kjøpesummen av Eilert Poulsen mot pant i bruket.

HARALD SØRENSEN (ca. 1691–1771) fra Lunner på Hadeland¹⁵ giftet seg i Lunner kirke i 1726 med KIRSTI CHRISTOFFERSDATTER (ca. 1694–1774). Vi kjenner fem av deres barn, alle født i Jevnaker prestegjeld (Lunner sokn):¹⁶

* Aase (1726–1774), bosatt hos foreldrene på Toresplassen i 1762, g. 1764 m. Peder Olsen (ca. 1733–1783) fra Bærum, seinere i Rudsødegården ved Kneika, vi kjenner fire barn: Anders (1764–1776), Olea (1765–1766),¹⁷ Olea (f. og d. 1769) og Fredrik (1770–1771) – se Rudsødegården.

* Christoffer (1728–1800), husmann i Sandvika under Borgen i Hole, seinere i Vikseie og deretter bosatt på Toresplassen, g. 1756 m. Bertha Iversdatter (1726–1787),¹⁸ vi kjenner fire barn: Marta (f. 1756),¹⁹ Inger (f. 1761), Kari (f. 1763) og Kirsti (f. 1769).

* Else (f. 1730), var tjenestejente på Frøyshov da hun giftet seg i 1766 med Svend Jenssen (ca. 1732–1782)²⁰ fra Søndre Kjernet på Helgelandsmoen, minst tre barn: Jens (f. 1766), Kirsti (f. 1770) og Ole (f. 1771) – se bind 3 s. 624–625.

* Lisbeth (f. 1733), g.m. Erik Johansen, bosatt på Toresplassen da de fikk sønnen Ole (f. 1755).

* Peder (f. 1735), eier av Toresplassen fra 1765, g.m. Anne Isaksdatter – se nedenfor.

Før de kom til Toresplassen, bodde Kirsti og Harald en periode i Enger eller Engerstua i Lunner, og seinere i Sløvika-området i Jevnaker. I 1762 satt de på Toresplassen med barna Peder og Aase samt en tjenestejente, Kari Mathisdatter.

I 1765 solgte Harald Sørensen eiendommen til sønnen Peder for 120 riksdaler. PEDER HARALDSEN (1735–1785) giftet seg i 1773 med ANNE ISAKSDATTER, som i 1781 var fadder i en dåp på Kneika.

15 Harald Sørensen var trolig sønn av Søren Jensen, som i 1720-årene bodde i Western-området i Lunner. Moras navn er ukjent. Søren Jensen hadde minst 10 barn i to ekteskap.

16 Etter Thorleif Solberg, Vågård, Lars E. Øyane, Geilo og Per Jacob Desserud, Ålesund.

17 Ved Oleas dåp var Per Haraldsen Svartkiend, Christoffer Haraldsen Borgeneie og Ole Samuelsen Flagseter faddere.

18 Se bind 1 s. 373, hvor det beklageligvis er en feil vedrørende Berthas foreldre. Hun var datter av Iver Hansen (d. 1743) og Kirsti Alvsdatter (ca. 1699–1778) på Holmen (Stadumeie) i Hole – se bind 3 s. 463.

19 Ved Martas dåp var Christen Kjellerberget og hans hustru Ingrid (fra Toresplassen) faddere.

20 Svend Jenssen var dragon, og kom hjem fra Holstein i desember 1762.

«EKTE SUOMILAINEN»

«... men finneblodet ble utblandet etter hvert, og så mange ganger er det blandet med nordmenns, at ekte suomalaisinen ikke kan påvises på Krokskogen lenger».*

* V.V. (Jon Guldal) i udatert avisartikkel (kopi i Hole bygdearkiv).

BRANT TREKØL

I 1770-årene leverte Peder Thorespladsen trekøl til Bærumsverket. Han står oppført på verkets leverandørlister både i 1777 og 1779. Sistnevnte år leverte han 127,5 m³ køl fra en mile som lå 13,8 km fra verket.

I 1771 lånte Peder Haraldsen 155 riksdaler av Mathea Leuch, enke etter Morten Leuch på Bogstad, mot pant i Svartkiend og Wolden. I 1780-årene bodde også eierens bror Christopher Haraldsen og hans kone Bertha Iversdatter på Toresplassen. Da Bertha døde i 1787, ble hun gravlagt herfra.

Peder Haraldsen Toresplassen døde på vårparten i 1785, og Anne Isaksdatter giftet seg igjen samme år med Christen Berntsen fra Vensås i Bærum. Året før sin død solgte Peder, ved skjøte av 26. juni 1784, «Pladserne Svartkiern og Wollen» (av skyld 10 lispund) til Thor Thorsen Frøhaug for 290 riksdaler. Den nye eieren lånte 200 riksdaler av Hospitalkassen i Christiania mot pant i bruket.

THOR THORSEN FRØHAUG (1750–1828) eide fra 1777 til 1784 en gårdpart av Øvre Frøyhov på Røyse. Han giftet seg i 1779 med OLEA HÅVARSDATTER SØRUM (f. 1756), datter av Anne Hansdatter og Håvard Gulbrandsen Sørum på Nordre Sørum i Steinsfjordingen (Håvard kom fra Lunner på Hadeland). Vi kjenner sju av deres barn:

* Kari (f. 1780).

* Thor (1781–1824), eier av Kroksundødegården østre 1818–24, g.m. Anne Marie Christensdatter Moe (f. 1791) fra Øvre Mo på Røyse, minst to barn: Håvard og Ole (f. 1823, tvillinger).

* Håvard (f. 1784).

* Anne (1787–1812).

* Ragnhild (f. 1789), d. som barn.

* Ole (f. 1792), g. 1820 m. Ingeborg Nilsdatter Fjeldstad (f. 1797) fra Fjelstad (seinere gnr. 204/6) på Røyse.

* Ragnhild (1795–1812).

Ved skjøte av 2. oktober 1790 solgte Thor Thorsen halvparten av matrikkel nr. 99 Svartkiend til Nils Andersen Gjesvold for 540 riksdaler, og ved skjøte av 4. mai 1799 solgte Fredrik Hansen Fekjær den andre halvparten til samme kjøper for 380 riksdaler.²¹

Thor Thorsen Frøhaug overtok i 1801 Kroksundødegården østre i Hole etter sine foreldre, Kari Thorsdatter og Thor Gunvaldsen (begge fra Ådal) – se bind 1 s. 167–168.

I 1801 satt det en husmannsfamilie på Toresplassen under Søndre Gjesval. Det var Hans Andersen (1760–1801)²² med hustru Guro Syversdatter Myre (f. 1762 i Nes i Hallingdal) og

21 Vi har ikke funnet kilder som forteller hvordan Fredrik Hansen Fekjær kom i besittelse av eiendommen.

22 Han var fra Grønvold under Hollerud på Tyrstrand, og døde 29. mars 1801. Folketellinga ble registrert 1. februar s.å.

åtte barn. De ble gift i 1785 og bodde tidligere i Hollerudeie på Tyrstrand og fra 1788 i Kjellerberget (under By i Hole). Vi kjenner åtte av deres barn: Anders (f. 1785, d. som barn), Syver (f. 1788), Anders (f. 1790), Johan (f. 1792), Paul (f. 1794), Christen (f. 1796), Eli (f. 1798) og Hans (f. 1801).²³

Ved utskiftinga av Krokskogens Allmenning 1816–23 ble Toresplassens innmark holdt utenfor. Eiendommen ble da kalt «Thorejørgensen» og dekket hele nordre og vestre side av vannet. I tillegg ble gården tillagt et mindre skogstykke som lå inntil.

I 1818 ble «Thorejørgensen» (gammelt matrikelnr. 99–100) slått sammen med matrikel nr. 28 Gjesvold til én eiendom, seinere gnr. 15 Søndre Gjesval. Etter Nils Andersen Gjesvolds død ble det avholdt skifte i 1825–26, og Søndre Gjesval med Toresplassen ble arvet av sønnene Jens og Anders Nilssønner. De delte gården i to like deler, og ved makeskifte i 1844 ble Anders Nilsen Gjesvold (eier av Søndre Gjesval bnr. 2) eneieier av Toresplassen, mot at han gav fra seg en seterlökka på Sørsetra til brorens arvinger på Søndre Gjesval bnr. 1 – se bind 1 s. 135.

I 1854 ble «Interessentselskabet for Isielvens Farbargjørelse» tillagt vannrettigheter fra Thorespladstjern.

I 1865 var det ingen registrert bosatt på Toresplassen, som da var seter for Søndre Gjesval. Seterdriften her opphørte i 1870-årene. I 1870 kom det nemlig en Christiania-gutt forbi som tapte sitt hjerte til den gamle setervollen ved «Svartkiend».

Fearnley fra 1870

I 1870 gikk Thomas Fearnley og hans halvbror Nils Heyerdahl²⁴ en tur fra Christiania via Sandvika til Midtskogen, som da ble eid av Jacob Stolt og Fearnleys onkel Engelhardt Andresen. De gikk den gamle stien over Brenna og Niskinn, via Rønningen, og tok en rast ved en gammel kølabånn ved Svarttjern (Plassevannet). Der lå det en gammel seter med fjøs og låve. Det meste av vollen var gjengrodd, kun en liten eng (kalt «Jaktekeren») var fri for krattskog. Nede ved vannet lå en jakthytte som ble eid av Bernt Anker.

Fearnley ble så begeistret for stedet at han en par dager seinere oppsøkte sin venn Jørgen Young og foreslo at de skulle prøve å få leid jakt- og fiskeretten til eiendommen (500 mål

JAKTSTUE I 1823

I et avsnitt om «Krogskoven» i «En gammel Jægers Meddelelser» i 1875 skriver den kjente jeger Fredrik Otto Juell at en jaktstue som tilhørte Collett på Ullevål sto på Toresplassen da Juell var der første gang i 1823, men den var da fraflyttet og en del ødelagt.

23 Slektsopplysninger fra Håkon Prestmo, Hønefoss.

24 Nils Heyerdahl døde i oktober 1871 på Ringsaker prestegård, etter at et gevær gikk av da han skulle skyve en båt på vannet.



Hoffjegermester Thomas Fearnley (1841–1927) var en ivrig skiløper, og gikk alltid med én stav. Her er han avbildet i området ved Toresplassen.

skog og halvannet mål setervoll). Young var med noen dager etter og ble like begeistret, og de fikk leid det, for 80 riksdaler, på livstid.

Fearnley og Young leide «nogle Rettigheder, navnlig over Sætervangen», og rev ned de gamle husene. I 1871²⁵ oppførte de en tro kopi av en gammel østerdalsstue (den såkalte Youngen) der den gamle jakt-hytta til Bernt Anker hadde stått. Lieforholdet varte til 1884, da Toresplassen med skogen omkring (gnr. 15/4 av skyld mark 5,13) ble utskilt fra Søndre Gjesval og solgt til Engelhardt Eger (partner i Fearnley

& Eger) for 16.000 kroner. Egers kjøp var nok en «papierhandel» på vegne av Thomas Fearnley og Jørgen Young, og ved skjøte av 28. november 1890 ble eiendommen skjøtet over til Fearnley og Young for samme beløp.

THOMAS NICOLAY FEARNLEY (1841–1927) var sønn av landskapsmaleren Thomas Fearnley (1802–1842) og hustru Cecilie f. Andresen (datter av bankier N.A. Andresen). Foreldrene giftet seg i 1840, og reiste da til Amsterdam hvor sønnen ble født. Faren døde av tyfus i München, bare 40 år gammel, da den lille familien på tre var på reise i Europa i 1842. Moren reiste da tilbake til Norge med sønnen, og for ikke å ligge noen til byrde, tok hun seg jobb som guvernante hos sognepresten i Vestre Slidre (seinere stortingsmann, og fra 1848 stortingspresident) Georg Prahl Harbitz. Her ble hun i 1846 gift igjen med hans kapellan, Halvor Tobias Heyerdahl, som i 1849 ble sogneprest i Østre Slidre.²⁶ Her på prestegården i Volbu vokste Thomas opp i et lykkelig familieliv, og fikk etter hvert flere søsken.

I 1852 ble han, 10 år gammel, sendt til Christiania for å begynne på Nissens skole i 1. latinklasse. Han bodde hos sin bestefar, og var ikke så flittig på skolen. I 1857 flyttet han til Leipzig og tok der utdanning ved den anerkjente Leipziger Handelschule. Etter endt skolegang begynte han i 1860 som junior i bestefarens firma, N.A. Endresens Bankierforretning, og var der i fire år. Firmaet innbefattet også skipsrederi, «såpe-syderi» og spedisjon. I 1864 reiste han til London hvor han

25 Årstellene 1870 og 1871 er etter Fearnleys egne optegnelser. Han skriver også at de kjøpte plassen for 16.000 kroner i 1880 eller 1881.

26 Det var først seinere at navnet på kommunen og prestegjeldet ble endret til Øystre Slidre. Halvor Heyerdahl ble seinere sogneprest i Sør-Aurdal (Bagn).

«...DET RENE ELDORADO FOR HAREJÆGERE»

«Harejagten var jo egentlig det som først og fremst lokket Young og mig til at fæste os ved Thorespladsen, hvor Bernt Anker i sin Tid havde en Jagstue og hvor de bekjendte Jægere fra 20- og 30-Aarene, Bernhard Herre, Juell, Roverud og senere Jacob og Jørgen Stolt færdedes. Krogskoven med sine utallige Kølabonner og mestendels uthuggede Skoge var den gang for en Del lige ind i min første Tid det rene Eldorado for Harejægere og Bærplukkere, men i 80 Aarene forsvandt Haren ved Sygdom næsten ganske, og da jeg i 1881 sammen med

min Fætter og Svoger Nicolay Andersen forpaktede Rusboden,* afskaffet jeg Harehundene og det blev da Renssjagten og Fisket som optog min Interesse indtil Harebestanden i det nye Aarhundrede atter begynte at ta sig op».**

* «Rusboden» er bua ved Russvatn i Jotunheimen.

** Hoffjegermester Thomas Fearnleys erindringer, nedtegnet i hans 82. år, 1923 (utrykt, kopi i Hole bygdarkiv).



Det første våningshuset som hoffjegermester Thomas Fearnley bygde på Toresplassen i 1884.



Hoffjegermester Thomas Fearnley (1841–1927).

«... KJÆRT SKULDE DET VÆRE MIG»

«Da Jørgen Young ikke besat synderlig af Initiativ og Virkelyst, blev det mig som planlagde og utførte alt Arbeid med Bebyggelse, Opdyrking, Veianlæg* etc for felles regning indtil hans Død i 1894. Jeg kan saaledes trygt si jeg i det halve Aarhundre og mer, paa en Maade har karakterisert mig selv og den Kultur som Perioden utviklet, og kjært skulde det være mig om Efterslekten kunde bevare og besidde Eiendommen fremover som det karakteristiske Udtrykk for den Tids Liv - og hva der ogsaa vil kunde lade sig gjøre med rimelige Udgifter om Thorespladsen bibeholdes saa noenlunde indenfor den nærværende Ramme».**

* Den første var en vognvei fra Sollihøgda hotell forbi Sollisetra (der kapellet ligger i dag), og videre opp gjennom skogen.

** Hoffjegermester Thomas Fearnleys erindringer.

TO GRÅ HESTER, OG TO GRÅ KYR

Etter tradisjonen hadde finnen Tore Jørgensen to grå hester og to grå kyr på Toresplassen. Hoffjegermester Fearnley anskaffet det samme.



Young-villaen på Toresplassen, kalt «Youngen», som ble tatt ned og flyttet til Fjellstua ved Skaret i 1950. Den var satt sammen av to østerdalsstuer.

*Interior fra peisstua i Young-villaen på Toresplassen.
Foto: Norsk Telegrambyrå*

gikk fire harde læreår i skipsmeglerfirmaet Rücker, Offor & Co. Høsten 1868 kom han tilbake til Christiania og etablerte seg som befraktningsmegler, og i 1869 etablerte han også skipsrederi. Etter et par år fikk han med sin fetter Engelhardt Eger i firmaet, som i 1872 ble Fearnley & Eger. De hadde mange trelastskip og det var god forretning inntil sist i 1870-årene, da de gikk over til dampskip og stiftet Christiania Dampskibsselskap med båtene Oslo og Bygdø (begge på 1.500 dwt). Litt seinere ble Dampskibsselskapet Garonne stiftet, med et skip av samme navn (800 dwt). I 1899 ble Fearnley utnevnt til hoffjegermester for kong Oscar 2, og han ble seinere kun kalt hoffjegermesteren, skjønt tittelen rimeligvis opphørte i 1905.

Thomas Nicolay Fearnley giftet seg i 1875 med ELISABETH CHARLOTTE YOUNG (1854–1932) fra Aas i Hakadal, og de fikk fem barn:

- * Elisabeth Charlotte (Lizzie), g.m. major Chr. F. Michelet.
- * Cecilie Elisabeth (1878–1902), g.m. oberst Ebbe C. Astrup (1876–1955), én sønn Nils (f. 1901). Ebbe C. Astrup fikk fire barn i sitt andre ekteskap: Lisbeth, Edle, Ebbe og Henning.
- * Thomas (1880–1961), skipsreder og eier av Toresplassen fra 1927, g. 1911 m. Benedicte Rustad (1886–1976), ingen barn.
- * Nils Olav (1881–1961), fra 1925 eier av Aas gård i Hakadal, g. 1906 m. Ingeborg Heiberg (f. 1884), fire barn: Thomas (1907–1924), Ragnhild (f. 1909, g.1 m. Georg Lassen, g.2 m. Einar Isdahl), Fritjof (1911–1912) og Wanda (f. 1915, g.m. Dag Klaveness).
- * Elisif (f. 1889).

Elisabeth og Thomas Fearnley «bygde» Toresplassen. Det var først etter 1880 at de fikk brukt tid på utvikling av eiendommen. Årene 1871–74 gikk med til «ganske intensivt Arbeide med at oparbeide og utvide Firmaet Fearnley & Eger». I 1884 bygde Fearnley nytt våningshus i sveitserstil på Toresplassen. Han startet med å kjøpe opp omkringliggende

SVENSKEVEIEN

I 1916–17 ble Fjulsrud og Toresplassen «føydt sammen» med en vei som ble bygd av to svensker, brødrene Hedlund. De brukte to år på arbeidet. Veien ble kalt «Elisabeths vei» av de som vanket hos Fearnley, men folk på Sollihøgda kalte den helst «Svenskeveien».



*Hovedbygningen på
Toresplassen i hoffjegermes-
terens tid.*

skoger, og i årene som fulgte investerte han og fru Elisabeth i stadig flere skogteiger.

Young hadde ikke samme interesse for stedet. Der det tidligere var bare «svaberg og krattskog» ble nye enger og åkre ryddet og påkjørt jord. Etter hvert kunne gården fø 2 hester og 6 kyr «med Tillæg af lidt Kraftfoder». Etter at Jørgen Young hadde påbygd den gamle østerdalsstua fra 1871 «nok en kopi av samme», døde han i 1894, og «ifølge den mellom oss opprettede Arvepagt tilfaldt Thorespladsen (...) mig».²⁷

Elisabeth og Thomas Fearnley bodde i Kristiania, men tilbrakte mye tid på Krokskogen. I 1889 flyttet de til Framnes ved Frognerkilen, med hage like ned til sjøen.

Hoffjegermester Fearnley var sterkt interessert i idrett og friluftsliv. I 1877 ble Christiania Skiklub stiftet. Fearnley ble formann i 1885, og var det siden i 40 år (til 1925). I 1883 var han en av stifterne av Foreningen til Skiidrettens fremme. Når han selv var ute og gikk på ski, gikk han alltid med én stav, som de gamle nordmenn gjorde. I studiedagene i Leipzig hadde han lært å turne, og hjemme i Christiania ble han fortuner i Christiania Turnforening. På Toresplassen anla han tennisbane, og en hoppbakke ned mot tjernet. Han var aktet i skimiljøet, og ble utnevnt til æresmedlem i Skiforeningen. Da han døde i 1927 var det bare to til som hadde oppnådd samme heder, nemlig Roald Amundsen og Fridtjof Nansen.

I 1890-årene var Fearnley en av mennene bak Fridtjof Nansens Fram-ekspedisjon (1893–96), sammen med Axel Heiberg og Ellef og Amund Ringnes. I 1919 etablerte han et fond som Norges Landsforbund for Idrett skulle disponere –

27 Hoffjegermester Thomas Fearnleys opptegnelser.



Hoffjegermester Thomas Fearnley (1841–1927) var interessert i all idrett. Her på Frogner stadion en gang rundt 1920.

«ADJUTANTEN»

På naboplassen Rønningen satt det to husmannsfamilier i 1865. På den ene var det en gutt som het Olaus, men han ble helst kalt Olaves. Han kom seinere til å følge hoffjegermester Fearnley på jakt- og fisketurer på Krokskogen. Olaves gikk alltid 20 skritt bak, og bar børsa. Derfor ble han kalt «adjutanten». Begge hadde hvitt skjegg som rakk ned på brystet. Når kongen kom på besøk, var det Olaves som tok imot og ønsket velkommen. På sine gamle dager, og etter at kona hans var død, fikk Olaves flytte stua si til Toresplassen, og han tilbrakte livskvelden der.

«Hoffjegermester Fearnleys fond for norsk idrett» - med en kapital på 100.000 kroner. Av rentene skulle halvparten brukes til norsk idretts representasjon i utlandet, mens den andre skulle gå til innkjøp av idrettsmateriell. I 1939 var fondet på 160.000 kroner, og sønnen Thomas økte det i 1940 med nye 100.000 kroner.

Fearnley la mye omtanke og arbeid ned på Toresplassen, og det ble hans kjæreste beskjeftigelse å planlegge, forbedre og dyrke opp stedet. Han var sterkt opptatt av hagedrift, å dyrke opp nye arealer og plante nye vekster. Denne interessen hadde han fått ved besøk hos sin onkel, professor Carl Fearnley og hustru Emma på Skøyen i barneårene. Bestrebelsen hans for å forbedre fisket i Plassevannet lyktes imidlertid ikke helt, «men dette var den eneste skuffelsen jeg hadde».

Hoffjegermesteren var også svært kunstinteressert, og tilhørte vår første generasjon store samlere. Sin første antikvitert kjøpte han i 20 års-alderen, og da Elisabeth hadde samme interesse, inspirerte de hverandre. Det ble etter hvert en stor samling av kunst og bondekultur på Toresplassen, hvorav en rekke malerier, skulpturer, porselen, sølv og antikviteter.

I 1884 ble det, som nevnt ovenfor, bygd ny hovedbygning i sveitserstil. «Youngen» ble rundt 1890 påbygd enda en østerdalsstue ved siden av den første, og de ble forbundet med et mellombygg. Huset gikk etter hvert over til å bli gjesteanneks.²⁸ Rundt tjernet ble det anlagt en spasersti, hvor dronning Maud likte å gå turer. Da var hun utom en halvøy, hvor det var satt opp steinbord og krakker under noen stolte bjørketrær.

I 1900 bodde gårdsbestyrer Olivus Bredesen (f. 1871 i Grue i Solør) på Toresplassen med hustru Agnes Elise Olsdatter (f. 1873 i Grue i Solør) og to sønner: Oskar (f. 1897) og Bjarne (f. 1898) samt én tjenestejente, Anna Molin (f. 1878 i Sverige).²⁹

28 En av østerdalsstuene ble tatt ned i 1956 og flyttet til Skaret, hvor den ble satt opp igjen som tilbygg til Fjellstua Kafé (se gnr. 238/23 Fjellstua – Skarveien 49). Den andre halvdel av «Youngen» ble solgt til en danske, Palle Kjell Pettersen, som var skogsarbeider hos Hesselberg-Meyer og flyttet den til Møre. (Opplyst av Kåre Skovli f. 1945).

29 Familien Bredesen bodde på Toresplassen så seint som i 1911, da sønnen Oskar ble konfirmert i Hole kirke.



Miljø fra Toresplassen i 1920. Til venstre hønsehuset, i midten «Olavesstua» (flyttet hit fra Rønningen), og til høyre en del av drengestua.

I 1910 ble det anlagt ny vei fra Sollihøgda inn til Toresplassen. I 1912 kjøpte Elisabeth Fearnley både Vefsrud gård i Lier og nabogården Fjulsrud i Hole, begge med store skogarealer.

I 1924 ble Toresplassen, Vefsrud og Fjulsrud samt Fearnleys øvrige eiendommer på Krokskogen solgt til sønnen Thomas Fearnley. Hoffjegermesteren døde i 1927, og sønnen overtok også rederiet, hvor han hadde vært medeier siden 1908.

Skipsreder THOMAS FEARNLEY (1880–1961) giftet seg i 1911 med BENEDICTE RUSTAD (1886–1976), datter av hoffsjef Fredrik Rustad og hustru Marie Magdalene f. Schou. Ekteskapet var barnløst.

Skipsrederen la nye arealer til Toresplassen, og i hans tid var det stor aktivitet på gården. «Alle» på Sollihøgda jobbet for Fearnley, mange i skogen, og mange på gården (bestyrer, sveiser, gartner og gartnergutt), og i onnene var det ekstra mange. Skipsrederen selv var medlem av skytterlaget på Sollihøgda, og hans kone var med i lagets damegruppe og møter ble holdt både i «banestua» (åpnet 1952) og på Toresplassen.

Men skipsreder Fearnley var for sterkt engasjert i rederiet, styrer og komiteer, til å kunne ofre like mye tid som faren på utviklingen av eiendommen. Han gjorde Fearnley & Eger til et av landets største rederier, med linjefart i alle verdensdeler. Han var en fremtredende skikkelse i norsk skipsfart i første halvdel av 1900-tallet, og den selvskrevne forhandler med

SKOLE, KAPELL OG SKYTEBANE

I 1908 gav hoffjegermester Fearnley tomt og materialer til ny skole på Sollihøgda, og i 1911 det samme til kapell. De fleste på Sollihøgda arbeidet for Fearnley, og folket på «Høgda» trengte siden ikke dra så langt for å komme til skole og kirke. Da Sollihøgda ski- og salongskytterlag etter krigen så seg om etter tomt til skytebane og klubbhus, henvendte de seg til Fearnley, og fikk både tomt og materialer.

RUSSVATN – OG TORESPLASSEN

Det var som nevnt harejakten som førte Fearnley og Young til Toresplassen. Noen år seinere fikk hoffjegermesteren leid en bu ved Russvatn i Jotunheimen, hvor det ble drevet reinjakt og fiske, og «i alle disse mange Aar indtil omkring 1910 dannet Rusboden Glanspunktet i Tilværelsen, og Længslernes Maal naar Jagttiden nærmet sig».*

* Hoffjegermester Thomas Fearnleys erindringer. Leieavtalen vedrørende hytta med fiskerett i Russvatn ble fortsatt av sønnen (skipsrederen) til ut i 1950-årene.



Olava og Anton Niskin foran stallen på Toresplassen med besøkende. Bildet er tatt i 1930-årene.



Gårdsbestyrer Anton Niskin (1860–1947) med en av sine fjordinger på Toresplassen i 1920.



Skipsreder Thomas Fearnley (1880–1961) var opptatt av hestesport, og var selv aktiv rytter i sin ungdom. Her med hest og rytter etter et galloppløp.

«... MITT FORBILDE I LIVET»

Skipsreder Thomas Fearnley hadde arvet sin fars interesse for idrett. «Mitt forbilde i livet har nærmest vært min far, og jeg har etter evne forsøkt å følge i hans fotspor og bygge videre på det han la grunnloven til», skrev han i forordet til Skiklubben Fram's 50 års jubileumbok i 1940. Han var selv med på å stifte klubben i 1890, og tok seinere initiativ til å stifte Norges Tennisforbund, og Jockeyklubben hvor han var den første president. Han var medlem av Den internasjonale olympiske komite 1927–51, og ble utnevnt til æresmedlem av IOC. Ellers var han tennisspiller, og aktiv rytter inntil 1931, da hesten styrtet under ham under et steeplechase på Gardermoen og han brakk kjevebeinet. At han også var opptatt av grasrota i norsk idrett, viser det faktum at han en gang rundt 1920 delte ut gratis ski til skolebarna på Sollihøgda, og han holdt også skoleskirenn på Toresplassen med hoppbakke og utforløype ned mot tjernet. Skipsrederen var selv hoppdommer og stod for premieutdelingen.

vestmaktene da de under første og andre verdenskrig la hindringer i veien for den norske handelsflåten. Han forhandlet her fram avtaler som fikk stor betydning for norsk utenriksøkonomi. Fearnley var ellers så gavmild at han stadig hadde et renn av folk som ba om midler til et eller annet formål. I 1939 opprettet han derfor, av praktiske grunner, en egen stiftelse, et bidrags- og gavefond på 1 million kroner.³⁰

I 1936 ble den store hovedbygningen på Toresplassen reist, tegnet av arkitekt Magnus Paulsson. Det nye bygget var en stor fløy ut mot tjernet, påbygd det gamle huset fra 1884. «Slottet» fikk en grunnflate på 800 m². Det ble også bygd stor låve med fjøs, stall og garasjer, og sveiseren fikk egen toetasjes bolig.

³⁰ Av dette fondet ble det bl.a. i 1948 gitt 5.000 kroner til menighetshus i Hole.

«... EN HELT ALMINNELIG KVINNE»

«Toresplassen var et stort og fint landsted som skipsreder Fearnley og frue eide. De hadde dessuten privatbolig i Oslo, men den var okkupert av Terboven og ikke tilgjengelig for dem. Ekteparet hadde det meste. Men ikke alt. Fru Fearnleys store sorg var at hun ikke kunne få barn. Jeg tror kanskje hun var litt misunnelig på mamma som ikke bare hadde unger da vi kom, men som i tillegg fikk Olav mens vi bodde hos dem. Tante Magna som kom på besøk fra Bergen, hadde lyst til å se hvordan disse Fearnleys var. Hun fikk oppleve en frue som til tross for rikdom og tjenerstab lukte ugress selv og ikke var redd for mold under neglene. En helt alminnelig kvinne, så enkel og omgjengelig. Slikt skaper sympati».*

* Bjørg Heitmann f. Olsen: Barndom med bestefar, i Altaboka 2006 (utgitt av Alta historielag).

Da krigen kom, tok tyskerne villaen i Oslo, og Fearnley flyttet til Toresplassen. Her ble det også bygd nytt, og Toresplassen stod i etterkrigsårene fram som reine «kongsgården». Mye av det som var karakteristisk for hoffjegermesterens tid, var imidlertid borte. Huset i sveitserstil ble revet, den gamle stallen forfalt og ble revet, og samme skjebne led «Youngen».

Under krigen kom det en evakuert familie fra Alta i Finnmark til Toresplassen. Det var Ellen og Harald Olsen med tre barn: Bjørg, Laila og Arne (det fjerde, Olav, kom mens de bodde på Toresplassen) samt Haralds far, Ole Arvid Israelsen (1870–1950). Familien bodde i en tømmerhoggerkoie på to rom i utkanten av gården. Da de reiste tilbake til Finnmark etter krigen, fikk de med nødvendig husgeråd som kopper, kar og sengetøy fra Benedicte og Thomas Fearnley.

I 1948 var det 343 dekar jordbruksareal på Toresplassen med Fjulsrud, og til gården hørte 14.875 dekar produktiv skog og 2.908 annen utmark. På gården var det 2 hester, 7 kyr, 1 okse, 2 ungdyr, 3 griser, 8 sauer og 30 høns.

I 1955 ble Toresplassen og Fjulsrud slått sammen med 31 andre skogeierdommer i Fearnleys eie (hvorav et tyvetall i Hole) til gnr. 59/1 Toresplassen (fra 1964 gnr. 238/1) – se omtale av Fjulsrud.

DYRKET TOBAKK

«Skipsrederen hadde mange tjenere. Det var både kokke, stuepiker, hushjelper, gartner, fjøsrøker, privatsjåfør, gårdsbestyrer - ja muligens enda flere, og alle ble i tjeneste til de ble gamle eller døde. (...) Noe bestefar, og for så vidt også pappa, likte særlig godt ved Toresplassen, var at det ble dyrket tobakk der. Det var bare til eget bruk, men de evakuerte fikk plass i «storfamilien» på gården og dermed også del i tobakken. Stedet var godt skjermet for krigens mangle, og folket her hadde stort sett alt de trengte for å overleve. Kjøtt og melk hadde de selv, de hadde egen gartner som sørget for poteter og grønnsaker, frukt- og bærhagen var stor og innholdsrik - og i skogen var det kråkefangerbur og et tjern som ga mange abbormiddager».*

* Bjørg Heitmann f. Olsen: Barndom med bestefar, i Altaboka 2006 (utgitt av Alta historielag).



Skipsreder Thomas Fearnley (1880–1961) på fisketur på Krokskogen med prinsessene Astrid (til venstre) og Ragnhild.



Larine f. Løbben fra Sollihøgda og Ragnvald Bakkum fra Lalm i Gudbrandsdalen var bestyrerpar på Toresplassen i 43 år.



Den nye hovedbygningen på Toresplassen ble reist i 1936, og var en fløy ut mot tjernet, som ble påbygd den gamle bygningen fra 1884.

I 1961 gikk skipsreder Thomas Fearnley bort, og hans nevø Nils Astrup, sønn av Cecilie f. Fearnley og Ebbe C. Astrup, arvet Toresplassen.

NILS ASTRUP (1901–1972) giftet seg i 1925 med HEDEVIG STANG (Heddy) (1904–1978) fra Oslo, og de fikk fire sønner:

- * Thomas (1927–1978), eier av Toresplassen 1972–78 – se nedenfor.
- * Nils Jørgen (f. 1935), g.m. Marianne von Krogh (f. 1936), fire barn: Cecilie (1963, g.m. Thomas Rottner fra Alsace i Frankrike, to barn: Philip Thomas og Therese), Nils (f. 1965, eier av Toresplassen fra 1980 – se nedenfor), Heddy (f. 1966, g.m. Christian Høy, én sønn Christian) og Bettina (f. 1970, g.m. Bjørn Horgen, tre barn: Catharina, Thomas og Alexandra).
- * Halvor Nicolai (f. 1939, tvilling), samboer med Kjersti Døvigen, én datter Anna Catharina. Kjersti har fra tidligere én datter Ulrikke.
- * Hans Rasmus (f. 1939, tvilling), ugift, bosatt på Fetsund, grunnlegger av Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst i Oslo (grunnlagt 1989, åpnet 1993).

Nils Astrup var skipsreder og seniorleder i Fearnley & Eger fra 1941, da han erstattet onkelen Thomas Fearnley. Som sin forgjenger var han opptatt av kulturelle spørsmål, og hans hustru var levende opptatt av humanitært arbeid. De interesserte seg for Toresplassen og ervervet i 1970 rundt 4.000 mål skog fra Andresens skoger på Midtskogen (gnr. 240/2 av skyld 15 mark). Men Heddy og Nils Astrup oppholdt seg ikke mye på Toresplassen. Familien hadde flere feriesteder, og gårdsdrif-



Fra Toresplassen i 1924. Ved inngangen til hovedbygningen står bestyrer Ragnvald Bakkum.

ten ble etter hvert lagt ned. Parkanlegget ble innskrenket, og en del av jordveien ble lagt ut til golfbane. Det øvrige har skogen tatt tilbake.

Etter Nils Astrups død i 1972 overtok hans sønn THOMAS ASTRUP (1927–1978) som eier av Toresplassen. Han var skipsreder, bosatte seg på stedet og moderniserte bygningene en del. Thomas Astrup var gift med TITTEN ASTRUP, og døde barnløs i 1978, bare 51 år gammel. Han testamenterte Toresplassen til nevøen Nils Astrup, som overtok eiendommen i 1980. Han ble dermed femte generasjon på den gamle finneplassen.

NILS ASTRUP JR. (f. 1965) er sønn av Marianne von Krogh og Nils Jørgen Astrup. Han er gift med INGEBORG LUCIE SOLBERG (f. 1966) fra Oslo, og de har tre barn: Cornelia Margrethe (f. 1997), Hedevig Catharina (f. 2001) og Ingeborg Hermine (f. 2004).



To jenter ved stallbygningen på Toresplassen sist i 1930-årene. Margit Bakkum (f. 1921) til venstre og Borghild Larsen (f. 1915).



Ingeborg Astrup f. Solberg (f. 1966) og Nils Astrup jr. (f. 1965) med hovedbygningen på Toresplassen i bakgrunnen.

«... UDE PAA SKITURE»

«Kronprinsen reiste Søndag med Jernbane til Sandviken og kjørte derfra sammen med Grosserer Fearnley, sine tjenestgjørende Herrer og et par andre indbudne op til Torespladsen paa Krogskoven. Saavel Søndag som Mandag var Kronprinsen ude paa Skiture».*

* Ringerikes Blad 24. mars 1899.

«... SOM ER MYCKET HYGGLIG»

«Ja, som du ser så är det sköna tider vi lever i: Jag reser härifrån torsdag eftermiddag klockan 6, och med vilken känsla, det kan du väl förstå! I övermorgon, söndag, far jag upp till Thorespladsen, som ligger omkring 3 timmar härifrån i Ringerike och tillhör en grosshandlare Fearnley, som är mycket hygglig. Det är hos honom jag brukar jaga ren på höstarna. Det skall bliva riktigt skönt och uppfriskande att få lite lantluft och en dags vila från den eviga politiken. Jag återkommer hit måndag middag. Vi hava fortfarande värvader, högst ovanligt för årstiden».*

* Brev fra kronprins Gustav (seinere kong Gustav 5) til Pontus Qvarnström 17. mars 1901 (kopi fra Bjørn Fontander, Borlänge).

«... FÖR ATT ÅKA SKIDOR»

I mars 1904 skrev kronprins Gustav til sin venn Pontus i New York at han «kommende lørdag tilsammans med sonen prins Gustaf skulle fara upp til Thorespladsen, inbudna av vännen Fearnley, för att åka skidor över veckohelgen.» Og i neste brev fortalte han at «veckoslutet hos Fearnleys hade varit lyckat med skidåkning i närmare tre meter snö, dans för prins Gustaf och andra ungdomar och bridge för något äldre.»

Toresplassen har i dag 170 dekar dyrket jord og i overkant av 21.000 dekar skog, hvorav rundt 17.200 dekar i Hole, 3.500 dekar i Lier og 700 dekar i Bærum. Driften skjer gjennom Sollihøgda Skogsdrift, som ledes av skogsbestyrer Tore Solheim. Av skogen som ligger i Hole kommune er 15.300 dekar produktiv og 1.900 dekar annen utmark.³¹

Nils Astrup jr. er skogeier, og driver Toresplassen som kurs-senter sammen med sin kone Ingeborg. Han var tidligere skipsmegler hos Astrup Fearnley AS i Oslo. Ingeborg Solberg Astrup er utdannet sykepleier og flyver.

Av hus på eiendommen er den store hovedbygningen (bygd 1884, påbygd 1936), låve (1939), redskapshus, hønsehus, skogskoie, og Olavstuen (Olavesstua) som er flyttet hit fra Rønningen og brukes når det er jakt. I tillegg er det under gården skogvokterbolig og gartnerbolig.

En kiste som står på Toresplassen, ble brakt med da den første Fearnley kom til Norge fra England i 1753. I lokket står bokstavene «E.F. 1664». Hoffjegermesteren hadde eget «gunroom» (børseværelse), med geværer og jakttrofeer på veggene, bilder fra jaktturer og idrett, og en mengde bøker i bokskap. Ellers har Toresplassen en rekke malerier av kjente kunstnere, hvorav hoffjegermesterens far, Thomas Fearnley, er særlig godt representert. I kjelleren er det biljardrom, anlagt av skipsrederen, som her hadde bilder av sine mange galopphester.

En rekke kongelige personer har besøkt Toresplassen. Kronprins Gustav (seinere Gustav 5),³² oppholdt seg som

31 Tall fra Norske Gårdsbruk (1990).

32 Etter Bjørn Fontander i Borlänge, Sverige, som har kommet over 200 ukjente brev fra Gustav 5's hånd, og gitt ut bok om disse.



kronprins i Kristiania. I private brev til vennen Pontus Qvarnstrøm fortalte han om flere opphold på Toresplasset, blant annet «om höstarna på renjakt». Men «det är länge sedan vildren strövade i markerna häromkring,» skriver Björn Fontander i boka «Käraste Pontus» (Stockholm 1999).

*Toresplasset høsten 2008.
© Fotograf Siri Berrefjord*

Det var nok elg kronprinsen og hans kamerater jaktet på! Fontander forklarer at århundreskiftets tre timer lange reise til Toresplasset i dag er redusert til en halvtime med bil: «Den hyggelige grosshandlaren» Fearnley var også hovjægmästare hos kung Oscar 2 och använde egendomen som fritidsställe med stora jaktmarker. Här uppfördes en villa i schweizerstil och där kronprinsen fick disponera några rum. Huset används numera som gästflygel.»

Seinere konger har også vært her, både Oscar 2, Haakon 7, Olav 5 og Harald 5. Haakon 7 var ved flere anledninger gjest hos skipsreder Fearnley, og hadde som regel familien med. Flere bilder viser skipsreder Fearnley sammen med prinsessene Ragnhild og Astrid, mens de fisker i Plassevannet. Harald 5 var på Toresplasset så seint som i 2007, sammen med en rekke utenlandske kongelige, i forbindelse med feiringen av hans 70 års-dag.

Langebrutjern ligger rett på nordsida av grensen mellom Hole og Bærum. Nærmest tjernet ser vi Søndre Langebru, og nord for dette skimter vi det nordre bruket. Bildet er tatt høsten 2008.
© Fotograf Siri Berrefjord



Langebru GNR. 239

Langebru ligger ved Langebrutjern, ved kommunegrensa mot Bærum. Navnet har sin bakgrunn i flere «jordbroer» som var bygd over myrer her, på den gamle allmannaveien over Krokskogen. Jens Nilssøn skrev i 1594 at det her var «nogle jordbroer kallis Langebrymyrer». Gården var da ennå ikke ryddet, og det er heller ikke nevnt bosetting her i 1723.

Gårdene Vik og Koksrud i Hole har hatt seterrett og løkker på Langebru.

I 1753 solgte en Erik Fredriksen «Langebro Skovplads» til Madam Krefting på Bærumsverket. Kjøpesummen var 60 riksdaler. Hun solgte den videre noen dager etter til løytnant Woldsted, som i 1756 solgte plassen (av skyld 2 skinn) til Iver Jakobsen Vik for samme beløp (60 riksdaler).

Iver Jakobsen Vik (1725–1785) var eier av Nedre Vik i Hole. Han giftet seg i 1746 med Guri Evensdatter Koksrud (1726–1796), datter av Even Reiersen fra Søre Skatvedt i Sigdal og Ingeborg Engebretsdatter Hoffart. Even Reiersen døde ung (skifte i 1722), og Ingeborg giftet seg igjen med Hans Klemetsen (ca. 1699–1779) fra Uggen i Soknedalen, som fra tidlig i 1740-årene var eier av Koksrud i Hole. I tillegg til Ingeborgs datter med Even Reiersen, fikk de to barn:

* Guri Evensdatter (ca. 1720–1796), g. 1746 m. Iver Jacobsen Vik, to døtre: Lisbeth (f. 1754) og Ingeborg (f. 1759) – se bind 1 s. 26–27.

* Anne Hansdatter (f. ca. 1730), g. 1753 m. Rolv Paulsen Gjesvold (1724–1757) på Nerigarden Nordre Gjesval, tre barn: Pauline (f. 1753), Ole (f. 1756) og Ingeborg (1757–1796, g. 1785 m. Jacob Svendsen Ødelien f. 1753, to barn: Anne f. 1789 og Paul f. 1793) – se omtale av Ødelien (Lien), og bind 1 s. 87.

* Engebret Hansen (f. 1732), eier av Langebru fra 1755, gift tre ganger, minst fire barn – se nedenfor.

I skiftet etter Ingeborg Engebretsdatter Vik i 1755 eide boet «Gaardepladsen Langebro», som var taksert til 80 riksdaler. Langebru synes samme år å ha blitt tilskjøtet sønnen, ENGBRET HANSEN LANGEBRU (f. 1732), som satt der i 1762 med hustru ANNE SVENSDATTER (ca. 1723–1763). Etter Anne Svendsdatters død i 1763 ble det avholdt skifte. Hun etterlot seg ektemann og én sønn Hans (f. 1758). Boets nettoverdi var 32 riksdaler, og gårdparten Langebru ble loddet over på enkemannen og sønnen. Vi kjenner ytterlige to av barna til Anne og Engebret: dødfødt sønn (1756) og Sven (f. og d. 1762).

Engebret Hansen giftet seg igjen i 1767 med KARI TORESDATTER TORVET (f. 1727), og vi kjenner én sønn, Christopher (1767–1777), som døde 10 år gammel. I 1777 levte Engebret Langebru trekøl til Bærumsverket. I skifte etter Kari i 1779 får vi vite at ektemannens sønn fra første ekteskap var død (formynder hadde vært Thomas Paulsen Vik). Boets nettoverdi var 76 riksdaler, hvorav gårdeparten i Langebru, taksert til 20 riksdaler, ble utlagt Engebret Hansen.

Kari Toresdatter Torvet etterlot seg ektemann og fire barn, som hun hadde fra tidligere med fire forskjellige fedre:³³

* Johanne (f. 1751) med soldat Lars Mikkelsen Opsahl (ca. 1731–1752), g. 1780 m. Johan Engebretsen Bjørnstad/Hurum (ca. 1734–1794), fire barn: Engebret (f. 1781), Lisbeth (f. 1784), Kari (f. 1788) og Lars (f. 1792).

«DEN KONGELIGE NYE BERGENSVEI»

Peder Anker på Bogstad ble generalveiintendant i 1789. Han fikk igjennom at det «årlig skulle beordres to offiserer, fire underoffiserer, seks minerere, to smeder, to murmestere og 50 soldater til veiarbeid fra de to bevorbne infanteriregimentene. Dertil skulle distriktets bønder hjelpe til. Gamleveien ble bygd av slike 'vervinger'! Det var sikkert med stolthet at den siste byggelederen, den unge løytnanten Søren Nicolay Borchgrevink, sist i september 1805 kunne melde herr generalveiintendanten, at nå var 'Den kongelige nye Bergensvei' ferdig til Sundvollen! Arbeidet på den var begynt i 1791. Det var et 'moderne' veibygg, mest mulig i rett linje - det var bare det, at utlandet stort sett er flatt, men ikke Norge».

* Kroksgogen (1977), s. 21.

33 Etter Ole Yttri.



*Fra Søndre Langebru i
1940-årene.*

- * Kari (f. 1756) med reservedragon
Hans Ulric Wiffe.
- * Olie (f. 1759) med Ole Halvorsen
fra Norderhov.
- * Gulbrand (f. 1763) med gift mann
Gulbrand Iversen Svarstad (se bind
4 s. 326).

I 1780 giftet Engebret Hansen seg for tredje gang, med MARTE OLSDATTER TRILLERUD (Helgelandseie). Hun var enke etter Lars Johannessen fra Bærum (gift 1764). Vi kjenner to av barna

til Marte og Engebret: Olea (f. og d. 1780) og Hans (f. og d. 1782).

I 1782 solgte Engebret Hansen sin del av Langebru til CHRISTOFFER IVERSEN VIK for 110 riksdaler, og i 1786 ble «Pladsen Langebroe i Hole» eid av Christoffer Iversen og NILS BJERKE, trolig med en halvpart på hver. Nils Bjerke må ha videresolgt sin del til OLE THORSEN KOKSRUD, for ved auksjonskjøte av 17. juli 1793 (fra Ole Thorsen Koksruks bo) ble $\frac{1}{2}$ skinn av Langebro solgt til Iver Christoffersen Vik for 103 riksdaler. Samme dag solgte Christoffer Iversen Vik den andre halvparten til sønnen for 60 riksdaler.

IVER CHRISTOFFERSEN VIK synes dermed å ha eid hele Langebru ($1\frac{2}{3}$ lispund eller 2 skinn). I 1794 solgte han halve gårdparten ($\frac{5}{6}$ lispund) til CHRISTEN ANDERSEN for 210 riksdaler. Om den andre gårdparten heter det i panteboka at «denne Ejendom er ved ny Matrikel skyldsatt under Gaarden Wiig».

Christen Andersen solgte i juli 1797 Langebru videre til Jakob Johansen Haug for 350 riksdaler. Jakob Johansen kjøpte i 1806 av Tarald Alvsen Hurum odelsretten til dennes hustru, Gunnor Christoffersdatter Vik, for 50 riksdaler.

I 1801 var det ingen fastboende på Langebru, men rundt 1810 synes JAKOB JOHANSEN ROGNLIA (trolig fra Haug i Lommedalen) å ha bosatt seg her med hustru MADSI HANSDATTER GIHLE (1783–1841). Madsj var datter av Hans Larsen Gihle og i 1801 tjenestejente på Søndre Gile i Steinsfjerdings. De fikk fem barn som var i live ved skiftet etter faren i 1818–19 (barnas navn ikke nevnt). Boets netto-

verdi var 196 spesidaler, hvorav jordegodset i Langebru (1 skinn) var taksert til 200 spesidaler) og ble solgt til Søren Olsen. Vi kjenner seks av barna til Mads Hansdatter og Jakob Johansen:

- * Johan (1807–1853), tvilling, eier av Søndre Langebru fra 1833, g.m. Kristine Kristoffersdatter Haug (f. 1812), 10 barn – se nedenfor.
- * Hans (f. 1807), tvilling, d. som barn.
- * Maren Josefine (f. 1808), konfirmert 1823.
- * Laurine (f. 1811), konfirmert 1827.
- * Hans (f. 1814), emigrerte til Amerika.
- * Kristine (f. 1817).

SØREN OLSEN LANGEBRU (1793–1880) var sønn av husmann Ole Gulbrandsen og hustru Ragnhild Johannesdatter på en plass under Øver-Nigarden Hårum i Steinsfjordingen. Han var gift tre ganger, og vi kjenner i alt 11 barn.³⁴ Han giftet seg første gang i 1815 med PERNILLE JOHNSDATTER RØNNINGEN (f. 1788) fra Rønningen i Åsa. Vi kjenner én sønn:

- * John (f. 1816), g.m. Marie Nilsdatter, I 1840-årene bosatt på Langebru, minst to barn: Martin (f. 1844) og Johan (f. 1847).

I 1820 giftet Søren Olsen seg igjen med MADSI HANSDATTER (1783–1841), enke etter Jakob Johansen Langebru. Vi kjenner fire av deres barn:

- * Ole (f. 1821), g.m. Anne Sørensdatter, minst to barn: Hågine (f. 1846) og Maren Sophie (f. 1849).
- * Ragnhild (f. 1823), konfirmert 1839.
- * Jakob (1825–1859), g.m. Kristine Kristoffersdatter Haug (f. 1812), hennes andre ekteskap, tre barn: Jørgine (f. 1854), Syver (1856–1857) og Jakobine Josefine (f. 1859) – se gnr. 239/2 Langebru.
- * Anne Marie (f. 1827), konfirmert 1842.

I 1833 solgte Søren Olsen en tredjepart av Langebru (se-
nere løpenr. 180b - bnr. 2 av skyld 1 ort) til Johan Jakobsen (trolig sønn av den tidligere eieren) for 100 riksdaler. Tinglysning av skylddeling og skjøte skjedde først i 1836.

34 En av døtrene, Lovise Oppigarden Hurum, fortalte en gang at «... søskenflokket heme var itte så rektig liten, noe sånt som søtten onger, je huser itte så nøye». Den gode Lovise har rimeligvis også tatt med halvsøsken (Mads Hansdatter hadde fem barn med Jakob Johansen). Dermed er vi oppe i 16, og det er vel rimelig synonymt med «noe sånt som søtten onger». (Ole Yttri).



Søren Olsen Langebru med en av sine tre koner.

«... OG DET FLYTER FINNE- BLOD I OSS»

«Søskenflokket heme var itte så rektig liten, noe sånt som søtten onger, je huser itte så nøye. Og det flyter finneblod i oss. Du kan se det på det mørke andletet mitt og på aua mine. Da jeg var trædve eller deromkring gifta je meg med han Anders som eide garden sønn min har nå. Anders var en god del eldre enn je, og sjukelig. Men je var heller itte noen stasjente, ei slik ei som gutta kunne se på og brenndelske. Og det var itte det han Anders og garden trengte hell, men et realt arbesmenneskje. Og vi levde godt i hop de åra han fekk lov tel å leva ...».*

* Avisartikkel under vignetten «O'EDITTA» (ukjent opphav, kopi i Hole bygdarkiv).

Nordre Langebru har en historie med mange eiere. Her har også vært feriehem, for Akers Mek. Verkstedklub, som bygde den store bygningen tidlig i 1950-årene.

© Fotograf Siri Berrefjord



Nordre Langebru GNR. 239/I OG 3

Etter å ha solgt en tredjepart av Langebru til Johan Jakobsen i 1833, satt Søren Olsen igjen med hovedbruket på Langebru (av skyld 2 ort).

Det var skifte etter Mads Hansdatter i 1841, og Langebru ble utlagt enkemannen.

Søren Olsens tredje hustru var ANNE OLSDATTER (f. 1811) fra Geilo, og vi kjenner seks av deres barn:

«... INTET Å UNDRER SEG OVER»

«... og det var intet å undre seg over at en mann som bodde på Langebru på Krokskogen hentet seg kjærest og siden kjerring fra Hallingdal. For den tiden, og ennu så sent som i min barndom, fór hallingen med store krøtter- og hestedrifter den lange veien fra Hallingdal, gjennom alle Ringeriksbygdene, opp Kleiva og tok så Krokskogen fatt, ned gjennom Lommedalen og like frem til byen. Og både unggutter og unge hallingjenter fulgte med på disse store ferdene inn til hovedstaden, til martensgang og stor opplevelse».*

* Thorvald E. Solberg: Steinsfjerdingsens eldste: Lovise Opigarden Hurum, i heftet Ringerike 1988, s. 28.

* Ole (f. 1844).

* Lovise (1846–1937), g. 1874 m. Anders Syversen Hurum (1825–1897) i Oppigarden Hårum i Steinsfjerdings, fire barn: Agnete Sofie (1874–1955, g.m. Gulbrand Andersen Sannes 1879–1952, én sønn Anders 1915–1964. Agnete hadde også en sønn Fritz Oscar med svensk statsborger Frantz Nyborg), Ole Martin (1876–1929, eier av Oppigarden Hårum fra 1904, g.m. Ragna Fransiska Andersen 1876–1954, fem barn: Anders f. 1903, Olga f. 1905, Petra Lovise f. 1907, Sara f. 1909 og Anni-Marie f. 1914), Syver (1881–1956, fra 1928 eier av Søndre Sætrang i Haug, g.m. Othilie Haagenrud 1890–1960, én adoptiv sønn Torgeir f. 1935) og Anders (1883–1950, g.m. Anna Jensen f. 1900, én fostersønn Kolbjørn Ruud f. 1927) – se bind 2 s. 268–269.

* Maren Olava (f. 1848).

* Syver (f. og d. 1852), d. 3 uker gammel.

* Anne Sørine (f. 1853), reiste til Amerika.

* Søren (f. 1857), konfirmert 1873.

I 1854 solgte Søren Olsen en mindre parsell (løpenr. 180c – seinere gnr. 60/3 av skyld 6 skilling) til Peder Sørensen Wendsaas for 200 spesidaler. Parsellen synes å ha vært en skogteig med litt jord, og den nye eieren fikk en mindre jord-

teig inntil gårdstunet, veirett over hovedbølet samt havnerett i «Krogskovens Udmark».

PEDER SØRENSEN WENDSAAS (f. 1816) fra Vensås i Bærum var i 1865 50 år gammel og satt som gårdbruker og selveier på sitt lille bruk på Langebru med hustru ANNA SAKARIASDATTER (55, f. i Asker). De hadde 2 hester, 2 storfe og 1 sau, og sådde ¼ t. bygg, 2 t. havre og 2 t. poteter. Etter Peder Sørensens død solgte Anna Zacahriasdatter eiendommen i 1869 til smed fra Bærum Verk, med livøre til selger i hennes levetid (hun døde i 1891). Kristian Trulsen ble i 1877 også eier av Langebru løpenr. 180a (seinere bnr. 1), og de to eiendommene har siden vært ett bruk – se nedenfor.

På hovedbølet av Nordre Langebru satt i 1865 gårdbruker og selveier Søren Olsen (75) med hustru Anne Olsdatter (55, f. i Ål i Hallingdal) og tre barn: Maren (18), Anne Sørine (13) og Søren (9). De hadde 2 hester, 2 storfe og 2 sauer, og sådde ½ t. bygg, 1 ½ t. havre og 4 t. poteter.

I 1866 solgte Søren Olsen gården (løpenr. 180a av skyld 1 ort 18 skilling) til fullmektig Ivar Rytterager og consul Johannes Fuhr for 350 spesidaler. De to skogbaronene utstedte året etter (1867) husmannskontrakt på gårdparten til Johan Christoffersen. I 1868 ble Langebru sammenføyd med en rekke andre skogeiendommer som ble eid av Rytterager og Fuhr (bl.a. fra Øderå, Vik og Fjeld) til én eiendom, men av et skriv fra fogden i 1874 går det fram at Langebru «atter er overgaaet til selvstendigt Brug». Og i 1877 solgte consul Fuhr (som da var eneier av skogeiendommene) Langebru 180a til Kristian Trulsen for 2.400 kroner.

KRISTIAN TRULSEN (f. 1827 i Kongsberg) kom fra Bærum Verk og var smed av yrke. Han var siden 1869 eier av det «tredje» Langebru-bruket (løpenr. 180c). Han lånte 1.600 kroner av Fuhr mot pant i de to gårdpartene, som siden har vært ett bruk. Kristian Trulsen var gift med GURINE TRULSEN (f. 1832 i Sandsvær), og vi kjenner to av deres barn:

* Dorothea (f. 1854), i 1900 enke og vaskekone, og bosatt med foreldrene i Sandvika med to barn: Gunda Edvardsen (f. 1881) og Kristian Edvardsen (f. 1892).

* Jørgen (f. 1864), eier av Langebru fra 1911, g.m. Olga Kristiansen, minst fire barn – se nedenfor.



Anne Sørine Sørensdatter Langebru (f. 1853) reiste til Amerika. Hun var datter av Søren Olsen Langebru og søster av Lovise som ble gift til Oppigarden Hårum.



Fra Langebru i 1940-årene.

Sist i 1890-årene solgte Kristian Trulsen (uten tinglyst kjøpekонтракт eller skjøte) Langebru til HANS NILSEN (1858–1936) fra Monsebråten, som i 1900 satt som gårdbruker og selveier på Langebru med hustru STINA OLSDATTER (1857–1935, fra Benteplassen) og fire barn: Oskar (f. 1879), Harald (f. 1882), Karoline (f. 1889) og Nilleborg (f. 1900). Sønnene var «sysselsatt med tømmerkjøring og jordbruksarbeide». Stina og Hans bodde på Bjørkesetra da sønnen Harald ble født i 1882, og i Nordløkka (gnr. 231/12) ved Sundvollen som selveiere da datteren Karoline ble født i 1889. I 1895 solgte de Nordløkka og kjøpte Nordenga (gnr. 231/8) ved Sundvollen, som de var eiere av til 1898. De kjøpte rimeligvis Langebru samme år.³⁵

Stina Olsdatter og Hans Nilsen Langebru fikk fire barn:³⁶

* Oskar (1879–1944), bosatt på Solli i Lommedalen, g. 1903 m. Otilie Johansdatter Solli (1880–1965), fire barn: Aslaug (1904–1980, g. 1924 m. Hermann Johnny Johansen 1900–1979, to sønner: Ragnar f. 1925 og Thorbjørn 1933–2004), Ole (1907–1921), Karen (1910–1968, g. 1958 m. Willy Enok Monsen 1905–1974), og Randi (1915–1971, g. 1938 m. Petter Ludvig Olsen 1906–1969, fire sønner: Ole 1938–2005, Per f. 1940, Jan f. 1943 og Tom f. 1948).

* Harald (1882–1963), bosatt på Bjerke i Lommedalen, g. 1909 m. Laura Marie Johansdatter Krydsby (1889–1971), sju barn: Olaf (1909–1993, g. 1931 m. Dagny Olsen 1908–1999, én datter Bjørg f. 1932), Johan Hartvig (1911–1994, g. 1932 m. Hulda Konstanse Løvlund 1910–1979, to sønner: Kåre Henning f. 1934 og Kjell Reidar f. 1937), Rolf (1912–1997, g. 1946 m. Aase Emilie Thorstensen f. 1915, én datter Berit f. 1946), Torger (1914–2000, g. 1942 m. Elsa Lillejordet f. 1920, tre barn: Tove f. og d. 1945, Thor Harald 1946–2006 og Hans Martin f. 1950), Leiv (f. og d. 1916, d. fem dager gammel), Gunnar (f. 1922, g. 1953 m. Bjørg Lillejordet f. 1924), og Øivind (1925–1996, g.m. Sigrid Eldbjørg Brendbakken 1921–1989, to sønner: Finn f. 1955 og Einar f. 1957).

* Karoline (1889–1960), bosatt på Fosbakk i Lommedalen, g. 1911 m. Harald Jonsen Grorud (1889–1942), fire barn: John (1911–1984, g. 1939 m. Mary Grorud 1914–2005, tre barn: Ragnhild 1942–1944, Harald f. 1945 og Hans Petter f. 1947), Hans (1912–2000), Sigrun (1915–1982, g. 1944 m. Kolbjørn Eugen Hansen 1915–1985, én sønn Bjørn f. 1950), og Håkon (1921–1923).

* Nilleborg (1900–1904), d. fire år gammel.

Etter tradisjonen i familien kunne ikke Hans Nilsen Langebru verken lese eller skrive, og han skal ha blitt fralurt

35 Kristian Trulsen og hans familie (med sønn Jørgen Kristiansen og dennes kone Olga) bodde i 1900 i Malmskriverboligen i Sandvika. (Etter Rune Hernes Bjerke, Lommedalen).

36 Slektsopplysninger fra Rune Hernes Bjerke, Lommedalen.



«... EN TYNN FLIS»

« Stina og Hans har fortrinnsvis vært skogs- og seterfolk. Hans er rund og har et godt humør. Han har tatt mange tak i arbeidslivet, både med gran og furu og hest og ku. Stina er en tynn flis, men jeg skal si deg at hun kan mestre en bøling».*

* Omtale av Stina og Hans Nilsen på deres 50 års bryllupsdag i 1929 (Asker & Bærums Budstikke).

*Stina Olsdatter (1857–1935)
og Hans Nilsen Langebru
(1858–1936).*

Langebru fordi han ikke fikk kvittering på at gjelda ble skrevet ned.³⁷ Stina og Hans bodde siden i Rognlia og i Lommedalen, inntil de ble forpaktere av Nygård i Østre Bærum. Da Stina døde i 1935 bodde de i Guribyenga.

Ved skjøte av 24. januar 1911 solgte Kristian Trulsen eiendommen (gnr. 60/1 og 3) til sønnen, Jørgen Kristiansen, for 2.000 kroner. I skjøtet forbeholdt selgeren seg et varmt værelse uten vederlag for seg og hustru i deres levetid.

JØRGEN KRISTIANSEN LANGEBRU (1864–1926) var gårdbruker og salmaker. Han var gift med OLGA KRISTIANSEN (f. 1872 i Fredrikstad). I 1900 hadde de fire barn: Jenny (f. 1893), Gunda (f. 1895), Hjørdis (f. 1897) og Astrid (f. 1899).

I 1921 skilte Jørgen Kristiansen Langebru ut en hyttetomt Trollhaug (bnr. 4), som han solgte til Oscar M. Andersen for 850 kroner. Etter hans død i 1927 satt Olga Langebru som eier i uskiftet bo til 1929, da hun solgte eiendommen (bnr. 1 og 3) til MELCHIOR BORCHGREVINK for 12.000 kroner. Borchgrevink satt som eier i seks år, og ved skjøte av 31. august 1935 solgte han Langebru (gnr. 60/1, 3 og 4) til EDVIN KINDLIEN (f. 1905) for 18.000 kroner. Den nye eieren lånte 6.000 kroner av selgeren med pant i eiendommene med

«SADELMAGERARBEIDE»

«Sadelmager J. Langebru, boende på Langebro, Krogskogen, modtager all Slags Sadelmagerarbeide. Reiser til de Gaarde, som maatte ville have Sadelmagerarbeide udført», het det i et avertissement i Ringerikes Blad i september 1906.

37 Ifølge Rune Hernes Bjerke, Lommedalen.

Amtsbrua ved Langebru i 2006. På bildet Marry Gunnerød f. Brua (f. 1925). (Foto: Grethe Skovli)



maskiner, gårdsredskap, besetning og avling. Da de tre parsellene samlet var på under 30 hektar, måtte han forplikte seg til å bebo og drive eiendommen forsvarlig i minst 5 år.

Edvin Kindlien solgte i årene 1941–44 sju hyttetomter fra Langebru (inkludert bnr. 4 Trollhaug).

De som var eiere av Nordre Langebru på denne tida hadde åpen kafé i helgene, og tilbød også overnatting. I 1946 solgte Kindlien Langebru (bnr. 1 og 3) til ROLF BEYLEGAARD (f. 1904) for 35.500 kroner. I 1947 solgte Beylegaard eiendommen videre til PETER NØRSTED for 40.000 kroner (hvorav 17.000 kroner for løsøre). Nørsted solgte Langebru videre i 1949 til PER SUNDNES (f. 1913) for 56.000 kroner (inkludert løsøre 21.000 kroner). Sundnes satt heller ikke lenge med eiendommen. I desember 1952 solgte han den til AKERS MEK. VERKSTEDKLUBS FERIEHJEM, som bygde på hovedbygningen slik den framstår i dag.

I 1963 ble eiendommen solgt videre til NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND for 85.000 kroner. Begge disse eierne brukte stedet som feriehjem for sine medlemmer. Jern og Metall satt med eiendommen til 1969, da Nordre Langebru ble solgt til et aksjeselskap, Langebru AS, for 100.000 kroner.

LANGEBRU AS var en formell overbygning for to østlig inspirerte meditasjonsbevegelser i Norge, Transendental Meditasjon og ACEM. I 1975 ble STIFTELSEN GUDS FRED ny eier for 220.000 kroner (navnet seinere endret til Stiftelsen Fredens Bolig).

FREDENS BOLIG var navnet de nye brukerne gav det tidligere feriehjemmet på Langebru da de overtok, først som leietakere fra 1972. Ut gjennom 1970-årene var Fredens Bolig en

LANGEBRUSÆTER

Ved utskiftinga av Krokskogens Allmenning 1816–23 fikk Nedre Vik sin teig lengst sør i Hole, ved Langebru på grensen mot Bærum. Bare Koksruks skog «Koksrudstykket» lå lenger sør. Viks skogteig lå øst for kongeveien, i lia ned mot Lomma. På Langebru lå den gamle skogplassen av samme navn, hvorav halvparten etter et skifte i 1755 ble eid av Vik og Koksrud med to like deler på hver, mens den andre halvparten var «på utenbygds hender». I 1793 kjøpte Iver Kristoffersen Vik også Koksruks del, og ble dermed eier av halve Langebru. Ved den nye matrikuleringen i 1838 ble denne gårdparten av Langebru skyldsatt sammen med Nedre Vik.

Skogen ved Langebru ble utskilt fra Nedre Vik i 1858, og samme år (sammen med «Langebrosæteren, Deel af Gaarden Wiig») solgt til Johan C. Schrøder for 1.800 spesidaler.

Schrøder måtte etter noen år innlevere sitt bo til skifteretten, og da Ivar Rytterager og Johannes Fuhr (Guriby-godset) i 1863 kjøpte den gamle Vik-skogen på auksjon for 400 spesidaler, ble det i skjøtet anført at det var uten Langebru «som igjen er blevet selvstændigt Brug».

Allerede i 1820-årene hadde Nedre Vik en husmann på Langebru. Husmannsfamilien drev nok seterdrift om sommeren. I 1863 ble det tegnet husmannskontrakt med Johan Kristoffersen på Viksløkka på Langebru, men han var allerede i 1865 etterfulgt av husmann uten jord og dagarbeider Hans Simensen (30) med hustru Haagine Johansdatter (27) og to barn: Hans (5) og Johan (2). Alle var født i Asker prestegjeld. Seterdriften på Langebru synes nedlagt like etter.

del av Guds Freds tilbud til unge stoffmisbrukere. Da Guds Fred ble nedlagt, fortsatte Fredens Bolig som egen stiftelse. Langebru fremsto «som et tilfluktssted for mennesker som trengte pusterom». Fra 1989 til 1995 stod ledertrening i fokus. Et stort antall ungdomsgrupper fra mange forskjellige kristne miljøer har vært på Fredens Bolig i årenes løp. I de seinere årene har senteret på Krokskogen blitt brukt som bønne- og samlingssted for grupper og staber fra store deler av kirkelandskapet.³⁸

Jørgen Aass (f. 1946) fra Oslo var leder for Guds Fred. Fra 1986 var han sammen med sin familie «husfolk» på Fredens Bolig. Jørgen Aass er utdannet sivilingeniør og jobber bl.a. som arbeidende styreformann i stiftelsen P22. Han er gift med Ingeborg Aass (f. 1950) fra Kolbotn, som er utdannet sosionom og arbeider ved Haug skole og ressurscenter i Bærum. de har tre barn (de to yngste er adoptert fra Kina): Trygve (f. 1986), Signe Ping (f.1989) og Live Ye (f.1993).

I 2008 solgte Stiftelsen Fredens Bolig Nordre Langebru (gnr. 239/1 og 3) til Tone Svanhild og Gunnar Vargum Skinderhaug Aasbø.

TONE SVANHILD SKINDERHAUG AASBØ (f. 1979) er født i Trondheim og vokste opp i Eggkleiva i Sør-Trøndelag og på Atna i Østerdalen. Hun er utdannet allmennlærer og spesialpedagog, og arbeider ved Bærum Verk skole. Hun er gift med GUNNAR VARGUM SKINDERHAUG AASBØ (f. 1974) fra Lillehammer, som er utdannet siviløkonom, og i dag CFO i Aker Seafood ASA.

38 Avisartikkel (trolig fra Vårt Land) 13. juni 1997, og opplysninger fra Jørgen Aass i mai 2009.

«INGEN AV BØRNE HAR SANGSTEMME»

I 1850- og 60-årene ble omgangsskolen i Hole erstattet av faste skoler, men ikke på Krokskogen. Her måtte omgangsskolen av praktiske grunner fortsette i enda noen år. I 1868 var det i alt 14 skolepliktige barn på skogen. Barna bodde på Monsebråten, Mattisplassen, Midtskogen, Mosstua, Frøshaugsetra, Bruløkka, Bjørkesetra og Langebru. Disse boplassene lå spredt, og omgangsskolen måtte leie hus slik at skoleveien for det enkelte barn ikke ble altfor lang. I 1870 ble det holdt skole på Midtskogen (4 uker), Mattisplassen (4 uker) og Monsebråten (2 uker). Men to barn fra Langebru

søkte periodevis skolen i Bærum på grunn av lang skolevei. Etter hvert sank elevtallet, og i 1876 var det bare fire barn som søkte omgangsskolen. Den ble nedlagt samme år, og fra 1877 bestemte skolekommisjonen i Hole at barna fra Krokskogen skulle søke Sundvollen krets. I den siste skoleprotokollen gav læreren de fire Krokskog-barna denne anmerkningen: «Ingen av børnene har sangstemme».*

* Harsson (1987), s. 51-52.

Nordre Langebru har cirka 30 dekar beite/eng. Jordveien leies ut til Steinar Bjørke i Lommedalen, som driver med hestevl. Det gamle våningshuset på eiendommen ble bygd inn i feriehuset som Akers Mek. Verkstedklub satte opp tidlig i 1950-årene, og brukes i dag som enebolig av eierne. Øvrige bygninger er enebolig (bygd 1985, hvor Jørgen Aass og hans familie bor i dag), anneks som er brukt av overnattingsgjester, og grise/hønsehus (trolig tidligere fjøs).

De nye eierne benytter navnet Elgseter på eiendommen.

Søndre Langebru GNR. 239/2

I 1833 solgte eieren av Langebru, Søren Olsen, en tredjepart av gården (seinere løpenr. 180b av skyld $\frac{5}{18}$ lispund) til Johan Jakobsen (sønn av den tidligere eieren) for 100 riksdaler. Tinglysing av skylddeling og skjøte skjedde først i 1836.

JOHAN JAKOBSEN LANGEBRU (1807–1853) var sønn av Jakob Johansen Rognlia og Mads Hansdatter, og giftet seg i 1831 med sin kusine KRISTINE KRISTOFFERSDATTER HAUG (f. 1812). De fikk 10 barn:

* Karen (f. 1831).

* Maren Kristine (f. 1834).

* Berthe Marie (f. 1836).

* Jakob (1838–1918), seinere i Mosstua og i 1900 forpakter på Langebru, g.m. Anne Marie Olsdatter, seks barn: Johan (f. 1860), Dorthea (f. 1863), Karoline (f. 1866, tvilling), Olaus (f. 1866, tvilling), Jørgen (f. 1869) og Maren (f. 1872 – se omtale av Mosstua).

* Christiana (f. 1840).

* Hans (f. 1842).

* Hågine (f. 1844), g.m. Hans Simensen (f. 1836 i Asker), i 1900 var de husmannsfolk på Viksetra ved Langebru med to barn: Hans (5) og Johan (2).

* Lovise (f. 1846).

* Jørgen (1849–1853).

* Jonette (f. 1850).

Johan Jakobsen var salmaker. Han døde i 1853, 46 år gammel, bare to dager etter sønnen Jørgen (3). Begge døde trolig av kolera, som herjet på Krokskogen dette året. I skiftet etter ham (avsluttet 1854) fikk enka hjemmel til eiendommen.

Kristine Kristoffersdatter giftet seg igjen i 1854 med sin avdøde manns halvbror, den 13 år yngre JAKOB SØRENSEN LANGEBRU (1825–1859), sønn av Mads Hansdatter og Søren Olsen Langebru. De fikk tre barn:

* Jørgine (f. 1854)

* Syver (1856–1857), d. sju måneder gammel.

* Jakobine Josefine (1859–1947), g. Bakken.

Jakob Sørensen døde allerede i 1859, bare 34 år gammel, dagen før Kristine nedkom med deres yngste datter Jakobine Josefine. Kristine var da 43 år gammel og enke for andre gang.

I 1865 satt Kristine Kristoffersdatter (55) som enke, gårdbruker og selveier på Langebru med eldste sønn Jakob (28) og de to døtrene fra andre ekteskap, Jørgine (11) og Jakobine (7). Jakob hjalp mora med gårdsbruket, og bodde her med kona Anne Marie Olsdatter (36) og to barn: Johan (6) og Dorthea (5). På bruket hadde de 1 hest, 2 storfe og 3 sauer, og sådde ½ t. bygg, 1 t. havre og 2 t. poteter.

Kristine Kristoffersdatter satt med denne gårdparten av Langebru til 1868, da hun solgte den til IVAR RYTTERAGER og JOHANNES FUHR. Fra 1870 var Fuhr eneeier, og han solgte i 1883 eiendommen (Langebru bnr. 2 av skyld 61 øre) til løytnant LUDVIG OSCAR RIECK for 2.200 kroner. Rieck fikk i 1884 overlatt en ollepå bnr. 3 «til Anlæg af Udklækningsapparat m.v.» mot årlig avgift 6 kroner.

I 1900 satt gårdbruker og forpakter JAKOB JOHANSEN LANGEBRU (f. 1837) med hustru ANNE MARIE OLSDATTER (f. 1830) og én datter, Dorthea Jakobsdatter (f. 1863, ugift) samt hennes to døtre: Jenny Marie Nilsdatter (f. 1888, seinere g.m. Peter Lyse) og Anna Margrete Jørgensdatter (f. 1897, seinere g.m. Martin A. Sønsterud). Anne Marie og Jakob hadde ytterligere fem barn – se omtale av Mosstua.

I 1902 solgte kommandør Rieck Langebru samt to eiendommer i Bærum (gnr. 97/5 og 7) til byggmester OLE ANTON OLSEN for 4.500 kroner. Han var gift med KAREN AUGUSTA KARELIUSSEN, og i 1906 ble det tinglyst ektepakt om at Langebru skulle være hennes særeie.

Ved skjøte av 6. november 1928 solgte Johan Baumanns og hustru Ingeborgs bo, med samtykke fra Karen Augusta

SETERVOLL I

«KOKSRUDSTØKKET»

«Og ved Langebru setret Vik-gårdene. Mange husker sikkert de gamle, svartbrune omfarene til ei liu – så sier ringerikingene – på nordsiden av veien. Rett opp for Langebru søndre var det også en setervoll, i Koksrudstøkket», skriver Krokskog–forfatteren Reidar Holtvedt,* og legger til at det «visstnok ikke er Koksrud som har setret der». Men her tok Holtvedt feil. I seterlistene fra 1823 er Iver Vik og Håvard Koksrud registrert med gamle seterretter på Langebru, og begge fikk beholde sine løkker ved utskiftinga samme år.

* Holtvedt (1952), s. 164.

«... OPPE I SKAUKANTEN»

På Langebru «bor for tiden en Osломann, disponert Bryde, i den hyggelige tømmervillaen oppe i skaukanten, med utsyn over det ualminnelig idylliske tjernet, kranset av bjerker. Uthusbygningen er stor og veloppusset. Den skulle tyde på et betydelig landbruk, og forbauselsen er stor da jeg hører at den ikke huser mer enn fire kuer. Men innmarken er meget begrenset, så uten kjøp av høy går det i det hele tatt ikke. Straks bortenfor har vi Langebru kafé, som er beregnet også på nattegjester. Hele 15–20 kan de ta imot, og på rommene er det kokeovner, så enhver kan stelle seg selv».*

* Raabe 1947 s. 72.

Olsen, de tre eiendommene til grosserer GUSTAV THRANE STEEN for 23.000 kroner. Thrane Steen satt som eier til januar 1942, da han solgte Langebru og gnr. 97/5 i Bærum til Konrad Bryde for 34.000 kroner.

KONRAD BRYDE (1912–1982) var eier av Tyin Hotel fram til 1940. Han var forlagsdirektør i S.M. Bryde AS (som utga Norges Handelskalender, fylkesadressebøker o.l.), som var grunnlagt av hans farfar Severin Martinius Bryde i 1878. Konrad Bryde bodde med sin familie på Langebru under krigen. Han var gift med ANNE KARINE MELBYE (1914–1977) fra Oslo, og de fikk tre barn:

* Sverre Magnus (f. 1939), bosatt i Oslo, g.1 m. Unni Normann fra Oslo (én datter Nina f. 1962), g.2 m. Bente Gislerud fra Bærum (tre barn: Cecilie f. 1967, Anette Victoria f. 1971 tvilling og Sverre Marius 1971–1972 tvilling), og g. 3 m. Turid Anna Svanøe fra Oslo (én sønn Konrad Nicholas f. og d. 1982).

* Anne Karine (f. 1954), bosatt i Oslo, én sønn Anders Magnus (f. 1982).

* Signe Karine (f. 1955), bosatt i Bærum, g.m. Gunnar Solberg, én datter Karine Helene (f. 1976). Fra tidligere ekteskap med Pierre Guibaud fra Frankrike har hun to barn: Jean-Luc (f. 1976) og Pierre Emanuel (f. 1973).

Etter Anne Karine Brydes død i 1977 giftet Konrad Bryde seg igjen med Marit Anker f. Karlsen (advokat) fra Oslo. Dette ekteskapet var barnløst. Konrad Bryde var eier av Søndre Langebru til sin død i 1982, og brukte det som fritidssted med ansatte gårdsbestyrere. Den første het Norsted og var der til ut i 1950-årene, da Fedje overtok.

I 1985 ble det utstedt skjøte på Langebru til gjenlevende hustru MARIT BRYDE (f. 1931). Hun solgte eiendommen videre i 1997 til sin sønn fra første ekteskap med Herman Anker,³⁹ PETER MARTIN ANKER (f. 1957). Han er gift med HELENE JEBSEN. De er bosatt i Oslo og bruker Søndre Langebru som feriested. Eiendommen er på 40 dekar beitemark og 57 dekar produktiv skog. Våningshus (bygd 1954), bestyrerbolig (1974), gammelt stabbur, bryggerhus og hytte, låve med stall og fjøs (bygd i 1930-årene).

39 Herman Anker (f. 1932) var sønn av Peter M. Anker (f. 1903) og Harriet Wedel-Jarlsberg (f. 1908).



Midtskogen (Kjella) GNR. 240/I

Midtskogen ligger ved Den gamle kongeveien, omtrent midtveis mellom Jonsrud i Lommedalen og Krokkleiva. Navnet har sin bakgrunn i at bruket ligger «midt på Krokskogen». Biskop Jens Nilssøn omtaler i 1594 det nærliggende «Miskoug kiernet» samt «en stor steen mit paa skougen, kallis Midskougsteen». På hans tid var plassen ennå ikke ryddet.

I siste halvdel av 1600-tallet synes «Midtskogen» å ha vært betegnelsen på hele området her midt inne på skogen. Det er uvisst når dagens gård ble ryddet og bosatt. Trolig ble en plass Kjella ryddet og bosatt først, rundt 1660. Den fikk sitt navn fra den nærliggende Olavskilden, cirka 350 meter sørvest for dagens gårdstun. Tufter skal fortsatt være å se etter plassen. Omtrent samtidig ble Langen, i lia mot Lomma cirka 800 meter øst for dagens gård, ryddet og bosatt. De to finnene som bodde i Kjella og Langen drev i fellesskap med bråtebrenning og dyrking av rug i østhellingene her, og grensene mellom plassene var heller uklare.

MONS ANDERSEN (f. 1614) fikk bygselseddel av fogd Jacob Luth på et stykke skog i mars 1663. Rimeligvis hadde han ryddet noen år før. Mons Andersen drev svedjebruk i stor målestokk (etter hvert sammen med Peder Henriksen i Langen),

Midtskogen ligger «midt på skogen» mellom Hole og Bærum, derav navnet. Bildet er tatt høsten 2008.
© Fotograf Siri Berrefjord

«GAMLE MONS»

«Ikke mer enn 60 år gammel ble rydningsmannen kalt 'Gamle Mons finne' – livet var hardt den gang. Langen var først navnet, og et liknende ord betyr brattlendt på finsk. Til 'Gamle Mons' var det kommet rekende en finnegutt som het Per Pålsen. Da han var kommet til skjels år og alder, ble han gift med Langen-jenta, og de drog til Solli, den gang en avsides finneplass i Asker. Ti år seinere flyttet Mons og kona til svigersønnen, der det var så flusst at de hadde tjenestejente! Det kom av at Per var med i en tjuvebande som stjal hester. De hadde dem på spilltau hos Per en tid, og solgte dem så på en annen kant. Det hendte de stjal dem fra de nye eierne også, og til slutt 'fant' de kanskje gampen igjen og fikk finnelønn! Som seg hør og bør ble alle sammen hengt. Per var sønn av fælingen Pål Spålen».*

* Kroksgogen (1977).

og bygselseddelen i 1663 gjaldt trolig Kiella (Midtskogen).⁴⁰ I prestemanntallet 1664 nevnes «Gamle Mons finne» (50) med sønnen Lars Monsen (20). Lars Monsen er ikke nevnt i prestemanntallet 1666, da er sønnen Henrik Monsen (5) nevnt sammen med faren.⁴¹ Lars Monsen var voksen og bodde nok utenfor Kroksgogen i 1666. I 1671 var han imidlertid tilbake og bosatt hos foreldrene, rimeligvis i Kjella, da han ble drept av Mattis Eriksen fra Mattisplassen på hjemvei fra Bærumsverket – se omtale under Mattisplassen.

Som de andre finneplassene på Kroksgogen var Kjella krongods, men rundt 1680 ble plassen solgt til stattholder Gyldenløve. Han solgte den videre seint i 1680-årene til Anders Simensen, assessor i overhoffretten, og i 1692 ble den arvet av dennes svigersønn Hans Must. Plassen ble da kalt «Mogens Andersen av et stykke skog 1 skinn».⁴²

Mons Andersen drev sammen med Peder Henriksen, som i 1660 hadde bygslet Langen. «De drev stort og uhindret med bråter i østhellingene der inne. Hvis noen hadde innvendinger kunne jo et stykke skog være hvor som helst».⁴³ Langen hadde en skyld på 2 ½ lispund, mens Kjella hadde 1 skinn. Mons fikk i prestemanntallet 1664 «den gamle» føyd til navnet. Han var da rundt 50 år gammel, og nevnt var også sønnen Lars Monsen (20). I 1666-manntallet, der alle mannspersoner av finsk avstamning er med, er sønnen Henrik Monsen (5) nevnt. Lars var da rimeligvis bosatt utenfor Kroksgogen, men var tilbake i 1671 da han ble drept av Mattis Eriksen. Faren, som drev svedjebruk i stor stil, skal også ha ryddet Monsebråten.

I 1681 ble Mons Andersen tiltalt på bygdetinget for ulovlig hogst og jakt. Han ble representert på tinget av svigersønnen Per Pålsen, som også var tiltalt. Per vitnet at de dette året hadde hatt fem rugbråter som var høstet. En tredjedel av avlingen var tresket, mens resten «er ennu uti bråtene bestående». På sin egen plass sådde de 3 kv. blandkorn, og de kunne fø 1 hest, 4 kyr og noen småkrøtter.

Mons Andersen var gift med MARTE LARSDATTER. I sine yngre år hadde de tatt til seg en en foreldreløs fattiggutt av

40 Ifølge Marka fra A til Å (s. 143) skal Mons ha hatt bygselseddel på Monsebråten fra 1660, men ingen kilder kan bekrefte det.

41 Mantallet i 1664 tok kun med finske menn over 20 år, mens 1666-manntallet tok med alle mannspersoner av finsk avstamning.

42 Notat fra Thorleif Solberg, etter oversettelse av tingbok 24.

43 Slåtto (1981).

finneætt, Per Pålsen.⁴⁴ Da han ble voksen, giftet han seg med datteren deres og flyttet til Solli i Asker, en avsidesliggende plass på grensen mot Lier. Da svigerforeldrene ble gamle, tok Per Pålsen dem til Solli og lot dem tilbringe livskvelden der. Det var i 1682, og alle fire står oppført som bosatt i Solli i finnemanntallet 1686. Per Pålsen oppgav da at han hadde fire barn. I 1699 var det en av sønnene hans, Henrik Persson, som drev Solli.

Per Pålsen var involvert i en rekke rettssaker. Blant annet bistod han en vel organisert tyvebande i Christiania, som hadde spesialisert seg på hestetyveri. Det var alltid de fineste hestene de tok, skriver Schjander/Graff.

At Mons Andersen noen ganger ble nevnt som bosatt i Langen, har rimeligvis sammenheng med at han drev svedjebruk og rydding sammen med PEDER HENRIKSEN, og at de to plassene (Kjella og Langen) ble sett som én eiendom. I noen matrikler er de oppført under ett med skyld 2 ½ lispund og 1 skinn.

Da Mons Andersen flyttet til Asker i 1682, fikk Peder Henriksen en ny «kompanjong», HENRIK ESKILDSEN, som inntil da hadde bygslet Rudsødegården ved Kneika. De drev sammen på Midtskogen og Langen til Peders død i 1700. I finnemanntallet 1686 opplyste Peder at han hadde ryddet plassen (rimeligvis Midtskogen) sammen med Mons Andersen, eller «Gamle Mons Finne». Peder hadde kone og tre barn i 1686, og opplyste at han hadde en husmannsfinne, Johan Johansen – se Benteplassen.

Det var i denne perioden, tidlig i 1680-årene, at virksomheten som tidligere omfattet Langen og Kjella med tilliggende bråter i liene mot Lomma, synes å ha blitt flyttet opp til «nye» Midtskogen, og tun og bygninger etablert der vi i dag finner gården. Antagelig er Langen etter hvert blitt nedlagt (eller redusert til en husmannsplass), og de to har konsentrert seg om Midtskogen, som Peder overtok da Mons flyttet til Asker.

I Kjella (ved Olavskilden), som nå nærmest var et underbruk eller husmannsplass, bodde i 1686 MOGENS (MONS) MADSEN FINNE, «en huusmand tilhollende paa Krogschougen udi den findepladz Mons Andersen beboede, hafuer ingen bru-

«HANABORJ-BRYNN»

«Olavskjella, det er Hanaborj-brynn det,» sa en nittiåring, hun og slekta var fra Langebru. Den er tilmed steinsatt. Kiella, het også Midtskogplassen, som en gang lå sør for der den ligger nå. Dertil lå der en Hanaborgseter».*

* Krokskogen (1977), s. 20.

44 Reidar Holtvedt skriver at Per Pålsen, svigersønn i Langen, «var sønn av fælingen Pål Spålen». På bakgrunn av opplysningene Per Pålsen gir selv i finnemanntallet 1686, da han satt på Solli i Asker, er dette ytterst tvilsomt. Per forteller da at han var liten da han kom hit fra Sverige, og i tjeneste hos Mogens Henriksen (feilskrift for Mogens Andersen).

ANNA MUNCH

Anna Munch eide en rekke gårder, skoger og sagbruk. Hennes eien-
domsgods omfattet de fleste gårder
og plasser på Krokskogen, som hun
hadde arvet dels fra sin far, assessor i
overhoffretten Anders Simensen,
og dels fra sin første mann, presi-
dent Hans Must. Både Must og
Simensen hadde slått seg på handel
og var blitt grunnrike. Etter Musts
død giftet Anna seg igjen med
Oslo-bispen Hans Munch. I sitt
testamente opprettet Anna
Munch flere legater til beste for
fattigfolk, bl.a. et i Christiania til
«Fattige, nødlidende enker og
husarme». I hennes kontrakt med
Pål Kiella i 1710 heter det at Pål
overtar Langen mot at han tar seg
av enka Marte så lenge hun lever,
og at han gifter seg med stedatte-
ren hennes, Berte Henriksdatter.*

* Etter Schjander/Graff.

PÅL ANDERSEN MIDTSKOGEN – EN KRIGSHELT

Pål Andersen Midtskogen var en av tre oppsittere på Krokskogen som gjorde en helte-
modig innsats og ble belønnet etter krigen mot svenskene i 1716. Bent Aslesen og Kari
Rasmusdatter på Hiran og deres bravader er vel kjent, men det synes som at Pål
Andersen Midtskogen gjorde en vel så stor heltedåd. Mens ekteparet i Hiran måtte
vente i over et år og endog sende purreskriv til myndighetene før de ble tilstått en
belønning på 2 riksdaler samt halv skattefrihet av plassen i tre år, kunne Pål Andersen
allerede to dager etter slaget, 18. april 1716, utkvittere 6 riksdaler for «den betimelige
kundskap jeg bringed til Krogskovklefens postering ... om de svenskes marsj». Mer vet vi
ikke om Påls bravader i 1716, men av et gammelt kart går det fram at det var en trefning
ved Torget. På østsida av brautet nord for Olavskilden (Kiella) ligger en myr ved navn
Festningsmyra, som også synes å ha navnet sitt fra krigen i 1716. Pål Andersens ukjente
krigsinnsats synes enda mer spennende da vi vet at han like etter ble innvilget gjestgiver-
bevilling på Midtskogen for seg og sønnen Anders. På Hadeland fikk Gregers
Granavollen det samme etter sin heltedåd som leder for hadelandsbøndene i slaget ved
Harestua. Kan hende foregikk det noe i april 1716 ved Festningsmyra eller Torvet, med
Pål som leder, som det ikke finnes opptegetninger om i kjente kilder..?

gende pladz, men arbeider i bøigden for sin føde, hans familie
hustru og to børn».

HENRIK ESKILDSEN (ca. 1633–1710) drev Midtskogen og
Langen med hjelp av sin andre kone MARTE
CHRISTOPHERSDATTER (ca. 1638–1718) og sin datter fra før-
ste ekteskap, Berte (også kalt Berit og Birgitte). Han døde i
1710, 77 år gammel. Jordeieren Anna Munch satte da som
vilkår for den nye bygsleren at han skulle gifte seg med datte-
ren Berte og gi enka Marte føderåd, og da trådte Pål Andersen
inn på arenaen.

PÅL ANDERSEN MIDTSKOGEN (1663–1760) bygslet Kjella
(Midtskogen) fra 1710. Han fikk da bygselseddel av Anna
Munch på «Kieldaas paa Krogskoven som af Henrik Eskildsens
enke paa Krogskoven ved navn Marte for hannem havfer av-
staaet». Bygselen ble fornyet i 1720.⁴⁵ Pål Andersen skal ha
kommet som ganske ung hit fra Sund i Värmland, og bodde
ikke på Krokskogen i 1686, da finnemanntallet ble registrert.
Han giftet seg i 1710 med BERTE HENRIKSDATTER (ca. 1670–
1760) fra Langen, og vi kjenner én sønn:

* Anders (f. 1716), seinere bruker av Midtskogen – se nedenfor.

Av et manntall i 1711 ser vi at Pål Andersen bor i Kjella
(Midtskogen) med hustru Birgitte, og hennes stemor Marte

45 Etter Sigurd Bergs opptegetninger.



bor hos dem. Det gjør hun til hun dør i 1718, 80 år gammel. I 1711 er det også registrert en tjenestejente i Kjella, og det tyder på velstand. I en rettssak i 1712 kalles han fortsatt Pål Kjella. Alt tyder på at de bodde på den gården som i dag er kjent som Midtskogen.

Like etter 1716 fikk Pål Andersen, rimeligvis på grunn av sin krigsinnsats, gjestgiverbevilling på Midtskogen for seg og sønnen Anders.

Da krigen kom i 1716, var Pål Midtskogen «kunnskapsmann» slik som Bent og Kari i Hiran. Han gjorde så god innsats, at han fikk 6 riksdaler og skjenkebevilling (rett til å selge øl og brennevin og ha gjestgiversted på Midtskogen). 6 riksdaler den gangen var mye penger. For det kunne du kjøpe både en ku, en sau og en tønne rug. I 1719 fikk han fornyet bygse-

«... MED EN ØXE AT MISTE SIT HOVED»

I 1743 overnattet en reisende på Midtskogen. Mannen het Gudbrand, og på sleden hadde han en stor kiste. Da han skulle reise videre dagen etter, ba han sønnen på Midtskogen, Anders Paulsen, om kista kunne bli stående der til han kom tilbake fra byen. Ved Lysaker ble Gudbrand innhentet av Anders, som sa han måtte vente på to ringerikinger som kom etter for å snakke om hesten som Gudbrand kjørte med. De ventet på landeveis kroa «Sidpaa», og da ringerikingene kom, ble de med dem tilbake til Midtskogen. Etter overnatting der kjørte de med Gudbrand til lensmannen på By. Det viste seg

at Gudbrand hadde drept en sambygding med øksehugg, gjemt liket i en kvisthaug og tatt klærne hans. De lå gjemt i kista som han hadde satt igjen på Midtskogen. 28. februar 1743 ble Gudbrand dømt til døden: «... wed en Øxe levendes at miste sin høire Haand, samt derhos ligesaa med en Øxe at miste sit Hoved, og Haanden med Hovedet derefter at sættes paa en Stage og Kroppen paa Rætterstedet af Natmanden nedgraves».*

* Natmanden = bøddelen. (Etter Schjander/Graff).

len på «Ødegaard» og i 1720 på Kiella. Da han døde i 1760, ble alderen oppgitt til 97 år.

ANDERS PAULSEN (PÅLSEN) MIDTSKOGEN (f. 1716) var serjant, og giftet seg i 1746 med RAGNHILD OLSDATTER GJESVOLD (f. 1720) fra Søndre Gjesval. Vi kjenner to av deres barn: Lisbeth (f. 1747) og Ole (f. 1753). I tillegg hadde Anders en sønn fra før han inngikk ekteskap, Jens (f. 1742), med Anne Jensdatter.

I årene 1752–54 var Anders Paulsen Midtskogen eier av Nedre Ullern på Røyse, og han synes da å ha gitt fra seg gjestgiverbevillingen på Midtskogen. I 1757 foreslo nemlig fogden «flere gjestgiverbevillinger på Krokskogen, deriblant Midtskogen».⁴⁶

I 1762 satt Anders Paulsen som husbonde og selveier på Midtskogen⁴⁷ med kone Ragnhild Olsdatter og to barn: Jens og Lisbeth, og Ambjør Mathisdatter (pike over 12 år), og husmann Anders Nilsen (fattig) med kone Anne Christensdatter (blind).

Ved skjøte av 10. mai 1764 solgte Anders Paulsen Midtskogen med plassen Bentfinne til Syver Andersen for 540 riksdaler.

SYVER ANDERSEN MIDTSKOGEN (ca. 1706–1768) var gift med MARTE MORTENS DATTER (ca. 1715–1785). Syver døde 62 år gammel i 1767 (han ble gravlagt 7. januar 1768). Vi kjenner seks barn som var i live ved skiftet etter ham i 1768: Anders (25), Siri (27),⁴⁸ Barbro (16), Anne (14),⁴⁹ Olia (12)⁵⁰ og Sidsel (alder ikke oppgitt). Boets nettoverdi var 610 riksdaler, hvori medregnet Midtskogen (1 skinn) for 400 riksdaler samt plassen Bent-Finne for 100 riksdaler. Etter at gjelda var trukket fra, var boets nettoverdi 175 riksdaler.

46 Slåtto (1981).

47 Feilaktig kalt «Flagsetter» i skattemanntallet.

48 Siri Syversdatter Midtskogen (ca. 1741–1813), g.1 i 1767 m. Paul Hansen Lehne, g.2 m. Ole Hansen Gjesvold på Nerigarden Nordre Gjesval – se bind 1 s.88, bind 3 s. 289 og bind 4 s. 520–521.

49 Anne Syversdatter (f. 1753) fra Midtskogen bodde i 1783 hos sin søster og svoger på Leine da hun giftet seg med Boe Henriksen Valbekken (f. 1749). Vi kjenner fire av deres barn: Hans (f. 1784), Marte (f. 1789), Marte (f. 1792) og Maria (f. 1796) – se bind 2 s. 78.

50 Olia Syversdatter bodde i 1783 hos sin søster og svoger på Leine da hun giftet seg med Ole Ellefsen Bastuviken fra Modum. Bastuviken ligger ved Pilterud på Øst-Modum, og i 1801 satt Olia (41) og Ole (43) i Pilterud-eie med tre barn: Marthe (13), Kari (7) og Anne Maria (5). (Etter Ole Yttri).

«... FATTIG, FORGJELDET MANN»

På bygdetinget i Hole 3. mars 1764 fremkom «forrige korporal Anders Povelsen Midtskoven, boende på en rødningsplass Midtskaugen eller Kiella kaldet, under nr. 96 i matriculen», og begjærte tingsvitne på «hvorledes han som fattig, forgjeldet mann, har hatt to meget aldrende foreldre at oppholde. Hans far, Poul Midtskaugen, var berøvet hans forstand, så at der måtte haves vakt og tilsyn over ham, inntil han for få år siden imot 100 års alder ved døden avgikk. Moderen Berte Henriksdatter var likeledes i lang tid over 20 år sengeliggende, svak og skrøpelig, da hun døde uti 92 års alder for noen år siden».

Anders vitnet videre at hans foreldre i lang tid har bodd på «det store fjell eller skog Krokskogen kaldet», og under krigen

1709–20 utstått mange harde og bedrøvelige omstendigheter, såvel året 1716 den 15. april ved slaget på Krokskogen, da fienden frem og tilbake passerte deres og hans nu påboende plass Kjella eller Midtskogen kaldet, likesom og utstått mange hårde blessurer ved landets egne troppers reiser i den alminnelige vei på fjellet. Men endog på dette sted har hans foreldre og han hatt og har stor byrde av adskillige reisende med befordring og videre uleilighet, da veien er besværlig og lang fra Midtskogen til bygdene Hole og Bærums prestegjeld. Allmuen bekreftet Anders Paulsens utsagn til å være riktig.*

* Fra tingbok 76 for Ringerike (notat etter oversettelse av Thorleif Solberg).

Ved auksjonsskjøte av 5. november 1768 ble Ole Hansen Mattisplassen ny eier av Midtskogen (eller Kiella) for 400 riksdaler. I 1774 lånte han 180 riksdaler av Oslo Hospital mot pant i gården.

OLE HANSEN MIDTSKOGEN (1734–1789) var gift med KARI SYVERSDATTER (1715–1779), som det var skifte etter i 1780. Hun etterlot seg ektemann og to barn: Anders Knutsen (myndig, smed ved Cobolt Wærcket, far Knut Davidsen) og Lisbeth Olsdatter (19). Boets bruttoverdi var 324 riksdaler (netto 80 riksdaler), hvori medregnet jordegods av Midtskogen eller Kjella (1 skinn) til takst 250 riksdaler.

Ole Hansen Midtskogen leverte i 1777 trekøl til Bærumsverket. Han giftet seg igjen i 1780 med ANNE HANSDATTER GJESVOLD fra Nordre Gjesval (østre gården). Vi kjenner to av deres barn: Kari (f. 1782) og Marte (1786–1794).

Ole Hansen Midtskogen døde i 1789, og i 1790 giftet Anne seg igjen med «musqeter» Mads Olsen Næss, som overtok Midtskogen. De fikk i 1790 datteren Olea og i 1792 sønnen Ole.

Ved kjøte av 5. februar 1793 solgte MADSEN MIDTSKOGEN gården til Anders Nilsen Moe for 540 riksdaler. Kjøpesummen ble betalt ved at Anders bl.a. overtok en obligasjon fra Ole Hansen Midtskogen til Oslo Hospital fra 1774. Anders Nilsen Moe kjøpte samtidig, av Fredrik Fekjær på hans myndling Lisbeth Olsdatters vegne, hennes odelsrett for 40 riksdaler.

ANDERS NILSEN MOE (1758–1827) var gift med INGEBORG CHRISTOFFERSDATTER (f. 1760), og de fikk minst fire barn. Anders Nilsen var i årene 1796–1804 eier av Sundvolden gård, som han måtte fravike på grunn av odel i 1804. Han

«... EN TARVELIGHEDENS BOLIG»

I 1820-årene gav forfatteren F.O. Juell korte glimt av plasser og beboere langs veien over Krokskogen: «Gaarden Midtskogen var glanspunktet. (...) Mannen het Ole, konen Maren. Flere barn hadde de, og hele familien stod til tjeneste for jegerne og forsto å stelle for dem slik de visste jegerne ville ha det. Huset var en 'Tarvelighedens Bolig' som besto av en liten lav stue, innenfor lå et bittelite rom med en seng, og så var det kjøkkenet».*

* Fra boka «En gammel Jægers Meddelelser» (gjengitt i Fr. Schjanders artikkel i heftet Ringerike 1970–71, s. 8).

HAVNERETTEN FOR «BENTFINNE»

I 1834 ble det inngått forlik mellom Ole Eriksen Midtskogen med flere på den ene siden, og «enken Kari Paulsdatter Bentfinne, Daniel Søhol og Ole Laarvigen på den anden, betreffende havneretten for Bentfinne paa Krogskoven».

overtok da Øvre Mo. Vi kjenner fire av deres barn: Nils, Christen, Christoffer og Anne Maria – se omtale av gnr. 231/1 Sundvolden.

I april 1797 ble Midtskogen solgt til Nils Jonassen for 710 riksdaler.⁵¹

NILS JONASSEN (f. 1761) var fra Lårvika nord for Sundvollen. I 1801 var han 40 år gammel og satt på gården med hustru MARIA PAULSDATTER (34) og tre barn: Jonas (16),⁵² Guri (14) og Olea (6) samt husbondens svigermor, Berte Torstensdatter (80, enke). Vi kjenner ytterligere tre av deres barn: Olea (f. 1790), Pauline (1798–1799) og Paul (f. 1803).

Ved skjøte av 11. mai 1811 solgte Nils Jonassen Midtskogen til kammerherre PEDER ANKER (1749–1824) for 2.500 riksdaler. Etter Peder Ankers død i 1824 ble Midtskogen overtatt av hans svigersønn, grev Herman Wedel-Jarlsberg (gift med Karen Anker). I 1832 solgte Wedel-Jarlsberg eiendommen til oppsitteren Ole Eriksen for 400 spesidaler.

I 1832 ble det opprettet gjestgiveri på Midtskogen, med bevilling datert 3. mars 1832 til Ole E. Midtskogen. Det ble ikke betalt gjestgiverskatt for gjestgiveriet før i 1835.⁵³

OLE ERIKSEN MIDTSKOGEN (f. ca. 1785) var fra Rakkestad i Norderhov (sønn av Erik Amundsen Rakkestad og Marte Karine Ultvedt). Han var gift med MARI JENSDATTER VELO (f. 1781),⁵⁴ og de fikk seks barn.⁵⁵

* Karen Mikkelsdatter (f. 1807), g. 1837 m. lærer Nils Engebretsen Elvigen (1807–1885) på Elvika i Norderhov, to barn: Edvard (1840–1927, lærer på Veien i Norderhov, g. 1884 m. Inger Olava Ekornrud, fem barn) og Maren (1837–1934, g.m. Paul Jonassen Løken 1836–1894, seks barn – se bind 1 s. 419).

* Anders (1811–1891), eier av Nordre Gomnes (nedre) 1859–1865, seinere handelsmann på Hårum, g.m. Grethe Dorthea Olsdatter Horn (f. 1816) fra Lier, fem barn: Berte Marie, Randi, Milla, Thea og

51 Skjøte ble utstedt av Paul Nilsen Sundvolden, som Anders Nilsen hadde kjøpt Sundvolden gård av fem måneder tidligere, i desember 1796. Rimeligvis var det her snakk om et makeskifte.

52 Jonas Midtskogen (f. ca. 1785) kjøpte Moløkka i Norderhov, og var graver ved Norderhov kirke i 40 år. Hans sønn Ole Jonassen Gullerud overtok farens jobb som graver til sin død i 1867. Hans søstersønn Markus Moløkken etterfulgte han – se Norderhov 1914, s. 246.

53 Ropeid III s. 51 og 370.

54 Hennes far Jens Evensen kom fra Velo på Hadeland, og eide seinere flere gårder i Norderhov og Hole (Gjørud i Åsbygda, Søndre Sætrang i Haug og Lille Svarstad på Røyse – se bind 4 s. 327–328).

55 Den eldste, Karen Mikkelsdatter, var Mari Jensdatters barn fra før hun inngikk ekteskap. Barnefar var korporal Mikkell Oppen. (Etter Ole Yttri).

Karl – se bind 4 s. 858–859.⁵⁶

* Johannes (f. 1814), eier av Midtskogen 1841–57, halve Søndre Gjesval 1845–51 og Nedre Onsaker fra 1853, g.m. Lise Andersdatter Ruud (f. 1827) fra Østre Rud, sju barn – se nedenfor.

* Marte (f. 1816), ugift, bosatt hos søsteren Inger Marie i Nordigarden Hårum.

* Inger-Marie (f. 1820), g. 1852 m. Chr. Fredriksen Flekshaug (1824–1911), fra 1860 eier av Nordigarden Hårum, én datter Maren Jørgine (f. 1854) – se bind 2 s. 325–326.

* Berthe Marie (f. 1822), g. 1851 m. Lars Iversen Løken på Nedre Løken (siden skilt), én datter Guro (g.m. Emil Olsen).



I 1836 ble det avholdt skifte etter Mari Jensdatter Midtskogen. Midtskogen ble taksert til 810 spesidaler, og i skiftet var også hjemmel til Elvigen i Norderhov, verdsatt til 440 spesidaler. Samlet verdi på eiendomsgodset ble dermed 1.250 spesidaler. Hun etterlot seg seks barn: Karen Mikkelsdatter, Anders Olsen, Johannes Olsen, Marte Olsdatter, Inger Marie Olsdatter og Berte Marie Olsdatter. Hver av sønnene fikk 156 spesidaler, og døtrene det halve.

Etter Mari Jensdatters død giftet Ole Eriksen Midtskogen seg igjen i 1837 med GUNHILD ANDERSDATTER BJØRNSTAD (1800–1883), datter av Anders Bjørnstad og Marie Andersdatter på Søndre Bjørnstad i Steinsfjerdings. Det synes som Ole Eriksen gjorde det godt på sitt gjestgiveri på Midtskogen, «etter som begge sønnene kjøpte seg gårder nede i bygda».⁵⁷

Ved skjøte av 5. mars 1841 solgte Ole Eriksen gården til sønnen Johannes for 800 spesidaler.

JOHANNES OLSEN MIDTSKOGEN (f. 1814) var gift med LISE ANDERSDATTER RUUD (f. 1827) fra Østre Rud, og de fikk sju barn: Ole (f. 1847), Martin (f. 1849), Karoline (f. og d. 1851), Iver (f. 1854, d. som barn), Iver (f. 1860), Johan (f. 1863) og Anders (f. 1871) – se bind 3 s. 333.

I 1853 kjøpte Johannes Olsen gården Nedre Onsaker på Røyse, og solgte Midtskogen til Christian Olsen Saastad for 1.000 spesidaler.

CHRISTIAN OLSEN SAASTAD satt som eier til 1861, da han solgte gården til Hans Olsen Kampen for 800 spesidaler.

Midtskogen i februar 1968. Kongeveien går til venstre for låven. Foto: Widerøe's Flyveselskap A/S

«... SKULDE NOGEN VÆRE LIEBHABER»

«Gaarden Midtskoven kan være enten tilsalg eller Forpagtning. Skulde nogen være Liebhaber til Samme vil man behage at henvende sig til Undertegnede. Johannes Midtskoven».*

* Annonse i Ringeriges Ugeblad april 1853.

⁵⁶ Berthe Marie (f. 1847) er uteglemt i bind 4.

⁵⁷ Slåtto (1981).

HANS OLSEN KAMPEN (1804–1864) var fra Danielsbråten (Kampen) i Bærum, hvor hans far hadde sittet som bruker og eier fra 1793.⁵⁸ Han var gift med HELENE SVENDSDATTER (f. 1809), som i 1865 satt som 47 år gammel enke og «huskone med jord» på Midtskogen løpenr. 182 (som ifølge folketellinga ble eid av hennes avdøde mann Hans Olsen Kampen). Hun bodde på gården med fire barn: Martin (25), Hans (10, seinere i Evjua ved Søhol), Anthon (7) og Mathea (4). De tre eldste var født i Asker, og det var også ytterlige en sønn vi kjenner, Ole f. 1849 (se bind 4, s. 97). I 1865 hadde de 1 hest, 2 storfe og 3 sauer på Midtskogen, og årlig utsæd var 1 t. bygg, ¼ t. blandkorn og 1 ½ t. poteter.

Tidlig i 1860-årene felte Hans Olsen og en av sønnene den siste ulven som er skutt på Krokskogen – se bind 2 s. 268.

Det var nok hardt for Helene Svendsdatter å få endene til å møtes etter mannens bortgang. Sist i 1850-årene ble skyssstasjonen nedlagt etter at «chausséen» over Sollihøgda ble åpnet og det meste av trafikken gikk den veien. I årene 1864–66 ble det holdt flere utleggsforretninger på Midtskogen, og i 1867 endte det med tvangsauksjon etter mislighold av en pantobligasjon til Hypotekbanken fra 1858.

Ved auksjonsskjøte av 31. juli 1867 ble gården solgt til Engelhardt Andresen og Jacob Stolt for 570 spesidaler. Fra 1883 var Engelhardt Andresen eneeier.

ENGELHARDT ANDRESEN (1826–1896) var yngste barn av kjøpmann og bankier Nicolai Andresen og hustru Engel Johanne Christiane f. Reichborn, og sammen med sin eldre bror Nicolay August (1812–1894) drev han bankierfirmaet N.A. Andresen & Co. (i neste generasjon kjent som Andresens Bank). Engelhardt Andresen var gift med sin niese ELISE CATHARINE ANDRESEN, og de fikk ni barn (hvorav sju vokste opp): Carl Christian (1864–1920), Engelhardt (1868–1946), Guthorm (1868–1944), Julie (1870–1959), Elise Catharine (1873–1942), Harald (1877–1949) og Else Margrethe (1878–1973). Alle forble ugifte unntagen Julie, som giftet seg med sin fetter Johan Carl Andresen (1864–1937), og de fikk én sønn Engelhardt Carl (1902–1994) – se nedenfor.

Etter Engelhardt Andresens død i 1896 overtok Elise Catharine Andresen som eier av Midtskogen i uskiftet bo.

... EN STOR MESTER

«Til Søndagsjagterne sluttet sig ofte min Onkel Engelhardt Andresen som eiede Midtskoven sammen med Jacob Stolt - hvis største Fornøielse ved Jagterne var at blaase paa Kornet og hvori han var en stor Mester. Senere i Aarene gik Midtskoven over til E. Andresen mens Jacob Stolt slog sig ned paa Piperen».*

* Hoffjegermester Thomas Fearnleys erindringer.

58 Hans Olsen Kampen var bror av Søren Olsen, hvis sønn Ole Sørensen seinere i 1860-årene kom til Benteplassen som husmann.



«Villaen» på Midtskogen ble bygd i 1884.

I 1900 bodde gårdsbestyrer Anders Hansen (f. 1868) med hustru Otilie Olsdatter (f. 1866) på Midtskogen med fire barn: Hans (f. 1890), Maren (f. 1896), Anna Lovise (f. 1898) og Olaf (f. 1900). Da sønnen Hans ble født i 1890, bodde de i Klokkerplassen på Røyse – se bind 3 s. 564.

Andresen-familien la stadig flere skogeiendommer inn under Midtskogen. De fleste skogteigene lå langs Isielva (Djupedalen – Kjøglidalen), og man hadde sagbruk ved Bjørum. En del av tømmeret ble da fraktet ned Isielva ved fløting. Ved Bjørum-saga var det i 1930-årene sirkelsag som ble drevet av en dampmaskin.

I 1901 ble Andresens skogeiendommer på Krokskogen sammenføyd med Midtskogen og Benteplassen til én eiendom, gnr. 62/1 «Midtskogen eller Kjella med Bent-Finne». Ifølge skriv fra amtskassereren 31. desember 1901 gjaldt det følgende 10 eiendommer (dato for tinglysing av skjøte til grosserer Engelhardt Andresen i parantes):

- 5/2 33 øre (Sonerud 10.11.1883)
 - 5/5 24 øre (Sonerud 10.11.1875 og 5.10.1883)
 - 11/2 23 øre (Rudsødegården 11.11.1878 og 5.11.1883)
 - 11/3 28 øre (Rudsødegården 16.5.1878 og 1883 5.10)
 - 23/14 2,12 mark (Mo på Røyse 19.5.1884) – ved Steinlaussetra
 - 42/5 1,84 mark (Frøyshov 10.11.1876 og 5.10.1883)
 - 42/21 39 øre (Frøyshov 11.11.1885) – seterløkke med skog på Frøshaugsetra
 - 44/6 68 øre (Hamnor 19.3.1895)
 - 61/1 84 øre (Benteplassen 1.11.1892)
 - 62/1 94 øre (Midtskogen 1.8.1867 og 5.10.1883)
- tilsammen 10,19 mark

GÅRDSBESTYRER I MER ENN 20 ÅR

I mer enn 20 år, fra 1922 til 1943, var Maren og Hans Hermansen bestyrerpar på Midtskogen. De hadde 2–3 kyr, 1 hest, høner og gris, og dyrket poteter, kål og gulrøtter. Hans Hermansen (1897–1979) var fra Bruløkkene, og Maren Lovise (1895–1991) fra «Borgers-Hårum» i Steinsfjerdings. De fikk tre sønner: Harry (1921–2003), Thorbjørn (1924–1942) og Vidar (1926–2005). Sønnene hadde sju kilometers skolevei fra Midtskogen til Sundvollen. Hans Hermansen arbeidet også i skogen for Andresen, og Maren Lovise kokte mat til familien Andresen da de var der. Familien bygde i 1947 hus i Sundvollen – se gnr. 231/57 Maurstad (Dronningveien 33).

TØMMERFLØTING I ISIELVA

Forstkandidat Andresens skoger sognet for en stor del til Isielva, og i 1930-årene ble det fløtet tømmer i elva ned til Bjørum sag.* For å sikre nok vann til fløtinga var det dammer i Niskinvannet (Holmevannet) og Aurtjern (bygd 1936). Vann fra Plassevannet ved Toresplassen ble ikke brukt. Det foregikk ingen fløting i elvestubbene fra Aurtjern og Niskinvann. Vannet i det ene tjernet ble sluppet om morgenen, og i 13-tida (etter lunsj) ble vannet sluppet i det andre. Ofte oppstod det tømmerfloker, og de ble sprengt med dynamitt. En gang ble det sprengt nedafor Steinlaussetra, og kuene til Maren Mosengen ble så skremt at de fløy over alle hauger etterpå. Da turte ikke fløterkara kjøpe melk hos Maren i langsommelige tider etterpå. Forstøtningsmurer ble bygd for at fløtinga skulle gå lettere, og det ble laftet opp vegger som ble fylt med stein. Inntil 12 mann kunne det være i arbeid på Bjørumsaga om våren, i de ukene skjæringa foregikk.**

* Bjørum sag ble grunnlagt i 1855. Dammen ble bygd i 1853, og fram til da gikk sjøørretten opp Isielva helt til Kneikafossen.

** Fortalt av Bjarne Røste (1911–2001) til Kjeld Nørgaard (lydbåndintervju 17. september 1990 i Hole bygdearkiv).

Skylda på Midtskogen var i 1867 2,94 mark, i 1902 var den 10,19 mark og i 1970 over 49 mark. I 1928 ble Langmyrstykket (bnr. 2 av skyld 82 øre) makeskiftet med hoffjegermester Fearnley på Toresplassen (skjøte først utstedt og jordskifteforretning foretatt i 1970, som del av gnr. 240/2).

Etter Elise Catharina Andresen overtok en av sønnene, forstkandidat GUTHORM ANDRESEN (1868–1944), som eier fra 1935. Han ledet selv driften av sine skoger, og var med der det skjedde. Ikledd brun skinnjakke og stor, bredremmet hatt var han på hogstplassene, ved Isielva under fløtingen, og ellers på Bjørum sag.

Etter Guthorm Andresens død i 1944 var det hjemmelsovergang til arvingene, hans fire gjenlevende søsken Engelhardt, Julie, Harald og Else Margrethe Andresen. Etter oppgjør mellom arvingene ble eiendommen eid med en halvpart hver av Guthorm Andresens nevø Engelhardt Carl Andresen (sønn av søsteren Julie), og Else Margrethe Andresen. Sistnevnte solgte i 1970 sin halvpart for 250.000 kroner til Engelhardt Carl Andresen, som dermed ble eneeier.

I 1968 ble gnr. 240/1 Midtskogen (tidligere 62/1) slått sammen med 18 skogeiendommer til et «nytt» nummer, gnr. 240/1 Forstkandidat Andresens skoger. De 18 skogteigene var:

... DE VAKRE LERKETRÆR

På stien nedover til Midtskogtjerna «blir vi oppmerksom på de vakre lerketrær, og passerer en såkalt planteskole - et felt hvor små granplanter lever sine spedne barneår, før de plantes ut et eller annet sted hvor skauen ikke har klart å frø seg selv tilstrekkelig effektivt. Det er ikke vanskelig å forstå at gården i alle de senere år har tilhørt forstkandidat Andresen, og etter dennes død hans søsken. Oppe på tunet ligger en stor mørk tømmervilla – litt dystert virker den, og slett ikke i stil med den hyggelige gamle hovedbygning, hvor forpakteren bor.

Forpakteren – Thorvald Gustavsen – ser ut til å være en kjekk og drivende kar, som tidligere har holdt til på Toresplassen og Rønningen. Han og hans familie liker seg svært godt her, og har bare lovord om stedet».*

* Raabe 1947, s. 75–76. De forskjellige trærne som er plantet ved Midtskogen, er nobelgran, lerkgran, edelgran, sibirsk edelgran, tuia, sypryss, og kjempetuia.

180/5 Mo med Øderaa og Sørums (fra 180/2 i 1892)
180/8 Niskindstykket (fra 180/2 i 1900)
182/2 Bjørkeseteren (Torget) - (fra 182/1 i 1893)
189/41 Sørums (Chefsgården) 1890/1934
202/21 Skog under Mo/Libakke (1893)
202/32 Bakkestykket (1928)
202/34 Mo/Libakke (1933)
205/3 By søndre
205/5 Bjørkeseteren med skog (Torget)
205/6 Bjørkeseteren med skog (Torget)
217/34 Briskehaugen (fra Fjeld)
221/4 Frøishov (Nicolaisen/Bye) 1855
221/19 Frøishov (Syr - Nils Western) 1855
221/30 Frøishov (Løken) 1855 via Løvenskiold 1905
222/7 Stadum (skog med sætervold) 1892
223/7 Hafnorstykket (Hafnor) 1899
223/9 Nedre Hafnorstykket (1904)
225/4 Nedre Rønningsætermarken (1899)



Gudrun Andresen f. Øien (1903–1998) og Engelhardt Carl Andresen (1902–1994).

ENGELHARDT CARL ANDRESEN (1902–1994) var gift med GUDRUN ANDRESEN F. ØIEN (1903–1998) fra Ljan i Oslo. De fikk ingen felles barn, men Gudrun hadde to sønner fra tidligere ekteskap med Haakon Wettre (1905–1938) fra Oslo:

* Ragnar Knud Wettre (1931–2000), g. 1965 m. Grethe Haugen (f. 1938) fra Oslo, to barn: Haakon (f. 1965, g.m. Pernille Bødtker-Næss f. 1969 fra Asker, to sønner: Anders Ragnar f. 2001 og Bendik f. 2004) og Else Margrethe (f. 1967, samboer med Morten Bjørn-Hansen f. 1959 fra Oslo, én datter: Klara f. 2003).

* Trygve Ivar Wettre (f. 1936), g. 1962 m. Helena May Hill (f. 1939) fra Leeds i England, to barn: Linda Elizabeth (f. 1964, tre barn med Knut Ole Råen fra Krøderen: Sofie f. 1997, Sondre f. 2000 og Tage f. 2001), og Martin (f. 1967, samboer med Anna Lena Carlsson fra Karlskoga i Sverige med barna Jenny f. 1997, Linnea f. 1998 og Felix f. 2001).

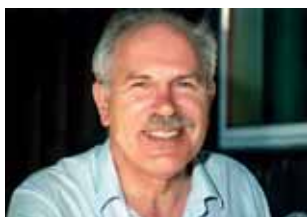
KRONPRINSEN FIKK MELK

En gang i 1930-årene, da daværende kronprins Olav kom på ski over Krokskogen, banket han på døra på Midtskogen og spurte om drikke. «Du har en vannause hengende der», sa han og pekte på veggen ved siden av vassbøtta, «jeg kan drikke av ausa. Men hvis du har melk, tar jeg gjerne det ...» Han fikk melk.*

* Fortalt av Vidar Hermansen (f. 1926).



*Engelhardt Carl Andresen
(1902–1994).*



*Ragnar Knud Wettre (1931–
2000).*



I 1970 ble cirka 6.000 dekar av skogen (gnr. 240/2 av skyld 15 mark) solgt til Astrup på Toresplassen. Ved gavebrev av 12. juni 1974 ble så det gjenværende av Midtskogen overdratt til Ragnar Knud Wettre og hans kone Grethe, og Trygve Ivar Wettre og hans kone Helena May (med en ideell fjerdepart på hver), med bestemmelse om føderåd for Gudrun og Engelhardt Andresen samt enerett til bruk av «Villaen» på Midtskogen i deres levetid.

Midtskogen er i dag på 20 dekar dyrket jord (beite) og 5.800 dekar skog (for det meste langs Isielva), hvorav 4.600 dekar i Hole og 1.200 dekar i Bærum. Skogen drives i dag av Midtskogen Wettre ANS, som eies med en halvpart av Ragnar Knud Wettres to barn, Haakon og Else Margrethe, og med en halvpart av Trygve Ivar Wettre og hans to barn, Linda Elizabeth og Martin Trygve.

Våningshuset (kalt «Villaen») er en tømmerbygning fra 1884. Det ble restaurert 1974 (utvendig panel) og 2003 (nytt tak). Det gamle våningshuset (seinere forpakkerbolig) er fra 1700-tallet (restaurert 2003). Øvrige bygninger er et gammelt stabbur, drengestue (restaurert 2008) og låve med fjøs og stall.

Yngvar Solvang (1920–2006) fra Lommedalen arbeidet hos Andresen/Wettre som skogsarbeider og «vaktmester» på Midtskogen i rundt 50 år. Yngvar var arbeidssom, sterk og pliktoppfyllende. Mens han bodde der ble Midtskogen et treffsted og samlingspunkt på skauen både for lommedøler og holeværing. Han begynte på Midtskogen som 19-åring, og etter noen år på andre trakter kom han tilbake da han var i slutten av 20-årene. Han bodde siden på Midtskogen til desember 1999, da han flyttet ned til Lommedalen.

Trygve Ivar Wettre (f. 1936).



Brua – Bruløkkene GNR. 24 I

Brua eller Bruløkkka ligger ved Den gamle kongeveien mellom Bureheim og Frøshaugsetra, der seterveien mot Øskjevall og Mattisplassen tar østover. Nedenfor bruket (på sørsida) ligger en kavlebru, kalt Lerbrua, som har gitt stedet navn.⁵⁹ Brua var tidligere seter under gården Dæli på Røyse, og synes ikke å ha vært finneplass.

Det bodde ikke folk i Brua i 1723, men i 1743 ble LARS BRUA gravlagt ved Hole kirke. Han kan ha vært den første som bodde i Brua. I 1762 var ANDERS NILSEN (ca. 1697–1782) registrert som husmann under Midtskogen med hustru ANNE CHRISTIANSDATTER (ca. 1690–1768). Anders Nilsen ble i skattemanntallet dette året omtalt som «fattig, og hans kone er blind». Da Anne Christiansdatter døde i 1768, 78 år gammel, var bostedet Brua. Anders Nilsen Brua døde i 1782, 85 år gammel.

I 1801 var det ikke fastboende her, men rundt 1830 ble Christoffer Andersen Dæli (1778–1839) eier av Bruløkkka ved «at have hævdet gaardeparten fra Dæli».

Bruløkkka høsten 2008. I dag brukes begge eiendommene som fritidssted.

© Fotograf Siri Berrefjord

⁵⁹ Harsson (1995) og Gunnerød/Hermansen (2004).

«BROHERREN»

I 1820-årene gav forfatteren F.O. Juell glimt av plasser og beboere langs veien over Krokskogen i boka «En gammel Jægers Meddelelser». Med sine jaktkamerater kom han til Bruløkka, hvor Christoffer Andersen fra Dæli holdt til. «... Manden hed Christopher. Han levde i Fattigdom. Jordbruget var lidet, ved Hugst havde han sin Fortjeneste». Christoffer levde høyt på jegerne i den tiden de holdt til der under jakten. Ingen var flinkere veiviser enn «Broherren», som han ble kalt. Han var kjentmann, dro omkring med jegerne, ble aldri trett, og det var utrolig hva han kunne bære på ryggen. Ellers var det mest fattigdom i Brua.*

* Krokskogen (1977), s. 106.



Fra Bruløkka i 1930-årene (Foto: Alfred Janson).

CHRISTOFFER ANDERSEN DÆHLI (1778–1839) var fra Søndre Dæli på Røyse, og giftet seg i 1802 med ANNE PAULSDATTER LEHNE (1778–1839), datter av Paul Hansen Lehne og Siri Syversdatter Midtskogen i Søgarden Leine. Anne og Christoffer eide i årene 1813–17 en del av Oppgarden Leine (se bind 4 s. 538), og flyttet deretter til Bruløkka. Da datteren Siri ble døpt i 1818 ble faren kalt «nybygger» i kirkeboka. Vi kjenner seks av deres barn:

* Paul (f. 1803), g.m. Marte Olsdatter.

* Mari (f. 1806), g. 1837 m. Hans Gulbrandsen Lerberg (sønn av Gulbrand Eliassen Lerberg), eier av Bruløkka fra 1838, tre barn: Johannes, Hans Andreas og Karen Sofie – se nedenfor.

* Anders (f. 1808), g.m. Kari Olsdatter Steen fra Hallingdal.

* Hans Kristoffer (f. 1815).

* Siri (1818–1875), g. 1841 m. Hans Nilsen Hafnor (1807–1877) fra Vestre Hafnor på Røyse, seinere eier av Bråten ved Sørgefoss i Norderhov, fire barn: Karen Jørgine (f. 1844, utvandret til USA), Mathea (1848–1931, g.m. Anders Hansen Leine 1836–1914 på Søgarden Leine, seks barn: Hans, Elise, Anne, Sigvard, Maren Annette og Sara Antonie – se bind 4 s. 522–523), Hanna (f. 1856) og Nikoline (f. 1864).

* Marte Marie (f. 1823), g.m. tømmermann Gulbrand Andersen Bønsnæs (f. 1823) fra Øvre Leinstrand, en kort periode husmann i Snekkerstua under Svarstad, siden selveier på Kampen ved Gulsrud på Modum, seks barn: Sara (f. 1848), Anne (f. 1850), Anders (f. 1853, snekker, utvandret til Amerika i 1880), Karen (f. 1856), Maren (f. 1858) og Karoline (f. 1861).

I 1838 solgte Christoffer bruket til svigersønnen Hans Gulbrandsen Lerberg for 100 spesidaler. I den nye matrikke-



*Bruløkka i vinterstemning i februar 1968.
Foto: Widerøe's Flyveselskap A/S*

len samme år (1838) hadde løpenr. 183 Bruløkkene en revdert skyld på 1 ort, og ble eid av Hans Gulbrandsen.

HANS GULBRANDSEN LERBERG (1805–1879) var født på Ask i Norderhov, og giftet seg i 1837 med MARI CHRISTOFFERSDATTER BRUA (f. 1806). Vi kjenner tre av deres barn:

- * Johannes (f. 1838 i Christiania), i 1865 dagarbeider og bosatt hjemme hos faren i Bruløkka.
- * Hans Andreas (1841–1905), eier av Bruløkka fra 1881, g.m. Maren Johannesdatter (1837–1916), fem sønner: Johan Reinhardt, Herman, Martin, Martin og Jørgen – se nedenfor.
- * Karen Sofie (1845–1848), d. 3 år gammel.

I 1865 satt Hans Gulbrandsen (60) som enkemann og gårdbruker på Bruløkkene løpenr. 183 med de to sønnene Johannes (27, dagarbeider) og Andreas (24, dagarbeider) samt en tjenestejente, Sigri Gulbrandsdatter (50, ugift, f. i Norderhov). De hadde 1 hest, 2 storfe og 3 sauer, og sådde $\frac{3}{4}$ t. bygg og $1\frac{1}{2}$ t. poteter.

Hans Gulbrandsen døde i 1879, og de to sønnene var hans eneste arvinger. I 1881 fikk de skjøte på Bruløkka for 600 kroner, og Hans Andreas Hansen synes kort tid etter å ha løst ut broren og blitt eneeier.

ANDREAS HANSEN BRUA (1841–1905) giftet seg i 1869 med MAREN JOHANNESDATTER (1837–1916), husmannsdatter i Sløgabråten under Helgeland (på Helgelandsmoen) – se bind 3 s. 632–633. De fikk fem sønner:

«KRISTOFFERHØGGET»

Kristoffer fra Brua drev med tømmerhugst på Øskjevallbrenna da han fikk et tre over seg. Stedet er siden blitt kalt «Kristofferhøgget». En mann fra Åsa kom og hjalp ham løs, og han fikk klokka til Kristoffer som takk. En etterkommer av Åsa-mannen (Gulbrandsen) gav siden klokka tilbake til Arne Solli, som var gift med Marry Gunnerød f. Brua. Hun er eier av klokka i dag. Det er uvisst om det var gamle Christoffer Andersen (f. 1778) eller sønnen Hans Kristoffer (f. 1815) som fikk treet over seg.



Familien på Brua i 1877. Fra venstre: Andreas Hansen Brua (1841–1905) med Martin (f. 1875) på fanget, Herman (f. 1871) og Maren Johannes-datter Brua (1837–1916) med Jørgen (f. 1877) på fanget.



Herman Andreassen Brua (1871–1943) og hustru Laura Nilsdatter (1866–1939). Hun var fra Monsebråten på Krokskoen.



Jørgen Andreassen Brua (1877–1945) og hustru Anna f. Skogen (1880–1958).

* Johan Reinhardt (1868–1870), d. 1 ½ år gammel.

* Herman (1871–1943), g.m. Laura Nilsdatter (1866–1939) fra Monsebråten, fra 1906 eier av gnr. 62/1 Bruløkka, fire barn: Hans Andreas (f. 1891), Nils (f. 1893), Hans (f. 1897) og Martin (f. 1899) – se nedenfor gnr. 241/1 Bruløkka.

* Martin (f. og d. 1874), d. ½ år gammel.

* Martin (1875–1964), g.m. Pauline Hansdatter Mattisplassen (1882–1965), 12 barn: Anna Helene (f. 1901), Helga Marie (f. 1903), Mads Peder (f. 1905), Rønnaug Hjørdis (f. 1907), Reidar Johannes (f. 1909), Astrid Johanne (f. 1911), Sverre Helfred (f. 1913), Åsta (f. 1916), Gunnar (f. 1917), Elida (f. 1920), Åstein (f. 1923) og Marry (f. 1925) – se nedenfor gnr. 241/2 Brua (Sollyst).

* Jørgen (1877–1945), g.m. Anna Skogen (1880–1958) fra Numedal, i 1930-årene bosatt på plassen Sandvika

under Øvre Borgen, seinere i Grøndokka, 11 barn:⁶⁰ Lars (f. 1902), Anna Margrethe (f. 1904), Andreas (f. 1905), Johannes (f. 1906), Einar (f. 1908), Jenny Marie (f. 1910), Hartvik (f. 1914), Ingeborg Alvilde (f. 1915), Nils Herman (f. 1918), Marie Louise (f. 1920) og Solveig Ester (f. 1923) – se gnr. 209/38 Bergstad (Øvre Grøndokkvei 16).

60 Anna og Jørgen Brua tok også til seg en lite jente som het Liv, som vokste opp hos dem. Før han giftet seg, fikk Jørgen en datter Anna Margrethe (f. 1897) med Dorthea Jakobsdatter fra Mosstua (og Langebru). Anna Margrethe ble seinere gift med Martin Andersen Sønsterud.



Ved Bruløkka rundt 1920. Gården ble delt i to bruk i 1906, med jordvei på hver sin side av kongeveien.

I 1900 satt gårdbruker og selveier Andreas Hansen (f. 1841) på gnr. 63/1 Bruløkka med hustru Maren Johannesdatter (f. 1837) samt et fosterbarn, Hans Andersen (f. 1889), som var bortsatt av Hole fattigvæsen. På bruket bodde også sønnene Martin (f. 1875) og Jørgen (f. 1877), som begge arbeidet med tømmerhogging og kjøring. Da folketellinga ble registrert 3. desember 1900 var Andreas og Martin en tur i Kristiania.

Etter Andreas Hansen Bruas død i 1905 ble Bruløkka delt i to i 1906. Maren Johannesdatter solgte da den ene gårdparten (bnr. 1 av skyld 32 øre) til sønnen Herman for 1.682,50 kroner og livøre til mora i hennes levetid. Den andre gårdparten (bnr. 2 Sollyst av skyld 29 øre) ble solgt til sønnen Martin for samme beløp. De to gårdpartene skal ha hatt rundt 25 mål jord og 25 mål skog hver, og den tredje sønnen (Jørgen) «skal ha fått penger».⁶¹

Bruløkka GNR. 241/I

HERMAN ANDREASSEN BRUA (1871–1943) ble i 1906 eier av halve Bruløkka. Parsellen lå på vestsida av kongeveien, og kjøpesummen var 1.682,50 kroner. Den gamle låven med stall og fjøs stod her, og Herman bygde nytt våningshus og bryggerhus. Han lånte 1.800 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen. Herman Brua var gift med LAURA NILSDATTER (1866–1939) fra Monsebråten, og de fikk seks barn:

* Hans Andreas (1891–1965), eier av Bruløkka 1941–74, g.m. Marie Johansen Stubberud fra Vestby i Akershus, bosatt i Oslo, seinere i

61 Gunnerød/Hermansen 2004.

Moss, to døtre: Lilly og Reidun – se nedenfor.

* Nils (1893–1981), g.m. Martha Kristine Foss (1898–1983) fra Selte i Steinsfjerdingsken, bosatt i Oslo, én datter Laura Marie (f. 1921) – se bind 2 s. 603.

* Hans (1897–1979), g.m. Maren Lovise Borgersen Hurum (1895–1991) fra Steinsfjerdingsken, brukere av Midtskogen 1922–1943, siden bosatt i Sundvollen, tre sønner: Harry (1921–2003), Thorbjørn (1924–42) og Vidar (1926–2005) – se gnr. 231/57 Maurstad (Dronningveien 31).

* Martin (1899–1965), g.m. Helga Treffen (1899–1977) fra Sylling i Lier, bosatt i Oslo, fire sønner: Hermann (f. 1920), Rolf (f. 1923), Morten (1926–1989) og Bernt (f. 1927).

* Hilda (1904–1994), bosatt i Tønsberg, seinere på Nøtterøy, g.m. Kristian Kristiansen (1900–1988) fra Sem i Vestfold, 12 barn: Herman (f. 1926), Kjell (f. 1927), Frank (f. 1928), Arnold (f. 1929), Roar (f. 1931), Bjørg (f. 1932), Agnar (1934–1936), Jenny (f. 1935), Gerd (f. 1937), Lillian (f. 1938), Irene (f. 1941) og Inger (f. 1945).

* Jenny (1906–1931), d. 25 år gammel av tæring.⁶²

I 1941 ble det avholdt skifte i avdøde Laura Nilsdatter Brua og gjenlevende ektefelle Herman Bruløkkens felles bo, og bruket ble solgt til sønnen Hans Andreas for skiftetakst 12.750 kroner. Av kjøpesummen var 3.500 kroner omgjort i en obligasjon til faren, og med samtykke av hustru Marie lånte den nye eieren i tillegg 7.000 kroner i Ringerikes Sparebank mot pant i eiendommen.

HANS ANDREAS HERMANSEN (1891–1965) var gift med MARIE JOHANSEN STUBBERUD (1887–1978) fra Romerike. De var bosatt i Oslo og seinere i Moss, og forpaktet bort Bruløkka i noen år under krigen til Ove Ruud. Seinere har familien selv brukt det som fritidssted. Marie og Hans Andreas Hermansen fikk to døtre:

* Lilly Harriet (f. 1917), eier av Bruløkka 1974–96, bosatt i Oslo, g. 1944 m. Eivinn Løvseth (1913–1981) fra Trondheim, én datter Brit (f. 1948).

* Reidun (1925–2000), bosatt i Moss, g.m. Ragnar Søbye fra Fredrikstad, én sønn Terje.

I 1974 ble bruket overtatt av datteren LILLY HARRIET LØVSETH (f. 1917) for 60.000 kroner.

Siden 1996 har BRIT LØVSETH (f. 1948) vært eier. Hun har to barn: Bente (f. 1978) og Eivinn (f. 1982). De er alle bosatt i Oslo.

Britt Løvseth er diplomat med mange år bak seg i norsk utenrikstjeneste, og har innehatt flere ambassadørstillinger.

62 Sykdommen skulle hun ha pådratt seg på en fest i Sundvollen.



Brua (Sollyst) cirka 1935. Våningshus, bryggerhus (til venstre) og låve med fjøs. Bygningene ble satt opp i 1906 (våningshuset seinere påbygd). Helt til høyre, på den andre siden av kongeveien, ligger våningshuset på det andre Brua-bruket (bnr. 1). (Etter maleri av B. Oslund).

Brua GNR. 241/2

Martin Andreassen Brua overtok halve Bruløkka (jordveien på østsida av kongeveien samt en skogteig på vestsida) etter farens død i 1906. Her stod de gamle bygningene med unntak av låven med fjøs og stall, som stod på vestsida av veien. Kjøpesummen var 1.682,50 kroner, og Martin lånte 1.900 kroner i Arbeiderbruk- og boligbanken mot pant i eiendommen.⁶³

MARTIN ANDREASSEN BRUA (1875–1964) giftet seg i 1900 med PAULINE HANSDATTER MATTISPLASSEN (1882–1965), datter av Hanna og Hans Mattisplassen. De fikk 13 barn:

* Marie (f. og d. 1900), d. rett etter fødselen og lagt i en hjemmelaget kiste, som faren gikk alene med til Bryn kirke i Bærum, og fikk barnet gravlagt.

* Anna Helene (1901–1992), g.m. Sigurd Karlsen (1910–2001), bosatt i Åsly ved Bjørke i Steinsfjerdingen, to barn: Karen (f. 1938) og Kjell (f. 1940) – se bind 2 s. 210.

* Helga Marie (1903–1978), drev kiosk i Kleiva, g.m. Kristian Olavsén, bosatt bl. a. på Frøshaugsetra og Bruløkkene, siden i Hønefoss og Haug, to barn: Karin og Olav.

* Mads Peder (1905–1961), g.m. Gudrun Larsen, bosatt i Skui i Bærum, en datter Eva.

* Rønnaug Hjørdis (1907–1991), g.m. Alf Karlsen 1912–2000, bosatt i Svensrud, tre barn: Arvid (f. 1935), Roald (f. 1939) og Torill (f. 1949) – se bind 3 s. 108–109.

* Reidar Johannes (1909–1985), g.m. Klara Pedersen (f. 1910),



Martin Andreassen Brua (1875–1964).

⁶³ Georg Lange Falch på Kleivstua var med som utskiftingsmann, og mente at eiendommen på østsida av veien lå så solfylt til at den burde kalles Sollyst, og slik ble det. Sollyst er navnet i matrikkelen, men det er aldri blitt brukt. Begge brukene ble kalt Brua (eller Bruløkka).



Pauline Brua (1882–1965) og Martin Andreassen Brua (1875–1964) på møkkakjerra på Brua sommeren 1961.



Anna Helene Brua (f. 1901) til venstre og Helga Marie Brua (f. 1903).

bosatt i Bærum, to barn: Øystein og Rannveig.

* Astrid Johanne (1911–1983), g.m. Edvard Gustavsen (1910–1998) fra Ottestad på Hedmarken, bosatt i Vøyenenga i Bærum, fra 1956 på Eikli ved Hønefoss, én datter Margrethe (f. 1933), bosatt i Jenserud i Steinsåsen, g.m. Georg Helgerud (f. 1927), to sønner: Tommy (f. 1957) og Werner (f. 1960) – se bind 2 s. 498.

* Sverre Helfred (1913–1956), g.m. Ingeborg Bratfos (f. 1913), bosatt på Jessheim, to barn: Laila (f. 1941) og Jon Sverre (f. 1947) – se nedenfor.

* Åsta (1916–1922).

* Gunnar (1917–1985),⁶⁴ g.m. Alma Gundersen (f. 1920) fra Hobøl, bosatt i Bærum, to barn: Kjell og Brit.

* Elida (1920–1999), g. 1 m. Rolf Hansen (1915–1966), bosatt på Blomshøgda i Hole, to barn: Sverre Martin (f. 1945) og Torunn (f. 1951). Elida g. 2 m. Axel Bentestuen, bosatt i Oslo (ingen barn) – se bind 1 s. 519.

* Åstein (1923–1974), g.m. Irene Schüffner, bosatt i Sandvika i Bærum, én sønn Stein. Irene hadde fra tidligere én datter Edel Irene.

* Marry (f. 1925), bosatt i Sundvollen, g.1 i 1945 m. Arne Solli (1921–1961) fra Sokna, én datter Grethe Irene (f. 1945). Marry g.2 i 1976 m. Hans Georg Gunnerød (1916–2001) fra Tyrstrand, siden skilt, ingen barn – se gnr. 231/80 Bakkebø (Brobekkeveien 6–8).

Pauline og Martin Brua bodde først en kort periode hos hennes foreldre på Mattisplassen, «der de kom med 1 hest, 1 ku og 500 kroner i lomma».⁶⁵ Deretter var de forpaktere i Myrsetra før de flyttet til Enga ved Guriby i Lommedalen. Da de overtok halve Bruløkka i 1906, rev de ned det gamle våningshuset og satte opp nytt, og de bygde også bryggerhus, låve med fjøs, og sommerfjøs med plass til 10 kuer.

Martin Brua var bygningsarbeider, og arbeidet en periode ved Guriby sag. Han var også med på tømmerfløting i Lomma. Dessuten var han «hestevokter» på Krokskogen i 26 år. Betalingen var 1 krone pr. hest for én sesong, og bøndene betalte. Olsen-familien på Guriby hadde mange hester og var en «god» kunde. Martin Brua hadde også værstasjon, og sendte meldinger inn til Meteorologisk Institutt. For dette arbeidet ble han i 1955 tildelt Kongens fortjenstmedalje. Han var også rodeforstander på veien over Krokskogen i mange år.

I 1930-årene hadde de 2–3 kyr, kalv, noen sauer og 1 gris på Brua. Om sommeren tok de imot kyr fra andre, blant annet

⁶⁴ Gunnar Martinsen Brua satt i krigsfangeleir i Tyskland i 1944–45 og kom hjem med «De hvite bussene».

⁶⁵ Fortalt av Marry Gunnerød f. Brua (f. 1925).

DREV KIOSK I KROKKLEIVA

Brua-jentene drev kiosk i Krokkleiva, på Kioskflata ovenfor Vanninga. Anna og Helga begynte, Marry og Elida overtok på slutten. Det var faren, Martin Brua, som bygde kiosken. Det var kjeller av gråsteinmur og to rom, det ene til overnatting. De solgte mineralvann, appelsiner, sjokolade og kaffe samt iskrem som de lagde med fløte fra Brua og egen iskremmaskin. Isblokker ble lagret i en bunge bak kiosken som var fylt med sagflis. Det var stor trafikk i Krokkleiva den gangen, og kiosken var oppe hver dag hele sommeren.*

* Fortalt av Marry Gunnerød f. Brua (f. 1925).

LANG SKOLEVEI

«Vi gikk på skole i Sundvollen. Det kunne være en strabasjos tur både sommer og vinter. Vi måtte gå tidlig hjemmefra, gjerne halv sju, og skolen begynte halv ni. Vi tenkte ikke på at det var langt. Mora mi gikk helt fra Mattisplassen til Sundvollskolen, det var lengre... Om vinteren gikk vi på ski. Da vi skulle hjem om ettermiddagen, fikk vi sende skiene med tømmerkjørere opp Kleiva. Oskar Suserud og Einar Orebråten tok ofte med skiene mine. Det var ofte glatt i Kleiva. I Moingveien var det ikke så glatt».*

* Fortalt av Marry Gunnerød f. Brua (f. 1925).



Familien på Brua i 1950. Foran fra venstre: Helga Marie (f. 1903), Anna Helene (f. 1901), Pauline Hansdatter Brua (1882–1965), Martin Andreassen Brua (1875–1964), Rønnaug Hjordis (f. 1907) og Astrid Johanne (f. 1911). Bak fra venstre: Åstein (f. 1923), Gunnar (f. 1917), Elida (f. 1920), Marry (f. 1925), Sverre Helfred (f. 1913), Mads Peder (f. 1905) og Reidar Johannes (f. 1909).

de to Frøyu-gårdene og Hungerholt. Brua-folka kinna smør og ysta ost, og folk kom opp fra bygda hver 14. dag og henta. På det meste kunne de ha 15 kyr og et par kalver om sommeren. Alle døtrene i Brua kunne melke, men ingen av gutta.⁶⁶ Anna og Helga fra Brua var budeier på Bjørkesetra og Øskjevallsetra, seinere på Vensåssetra i Lommedalen i flere år.

Om sommeren bodde familien i bryggerhuset, mens hovedbygningen ble leid ut til sommergjester. Ellers solgte de kaffe til veifarende. I 1935 ble det utskilt en hyttetomt Solhaug på 2 dekar (bnr. 3 av skyld 2 øre) med vei- og vannrett, som ble solgt til overlege Olaf Bang og overrettssakfører Hans Bang for 500 kroner.⁶⁷

66 Fortalt av Marry Gunnerød f. Brua (f. 1925).

67 Siden 1974 eies hytteeiendommen av Hans Oluf Bang (f. 1944), Oslo.

TYSKERNE OVERNATTET

Det kom noen hundre tyskere langs den gamle veien over Krokskogen i april-dagene 1940. De overnatta på Bruløkkene. Fra Midtskogen tok de med seg børser, som de ødela og kastet i Krokkleiva. På Frøshaugsetra tok de med seg hestene, men slapp dem i Sundvollen, og hestene gikk hjem igjen.*

* Fortalt av Vidar Hermansen (f. 1926).

SALMESANG

Helga fra Brua overnatta en gang i kiosken på Kioskflata i Krokkleiva sammen med elghunden «Høvding». Da hørte de salmesang om natta! Hunden hadde knurra, men de så ikke noe. Seinere fikk de vite at det var der kiosken stod, at tjenestegutten på Øderaa ble funnet død da han hadde bundet et oksetau rundt livet og jaget på oxen, sankthansaften 1918. Seinere jobba Helga på Kleivstua, og en kveld hun skulle i fjøset, kom en mann - eller skygge av en mann - og gikk tvers igjennom henne! Samtidig ble lyset hun bæerte, blåst ut. Dette opplevde hun tre ganger, og den tredje gangen så også søsknene Astrid og Sverre det hele.*

* Fortalt av Marry Gunnerød f. Brua (f. 1925).



«Våningshus» i Brua (Sollyst) i dag er denne hytta, som ble bygd i 1987 da gamlebygningen fra 1906 ble revet.

I 1962 solgte Martin Brua bruket til JOHANNES SOLBERG for 44.000 kroner, med boret for Pauline og Martin Brua i våningshuset så lengde de ønsket.

I 1968 ble skogen som tilhørte denne delen av Bruløkkka utskilt (ca. 28 dekar - bnr. 4) og solgt til MARIE HERMANSEN (i uskiftet bo etter avdøde Andreas Hermansen) for 9.000 kroner.⁶⁸

I 1970 ble det gjenværende av eiendommen tatt tilbake på odell (for 64.000 kroner)

av den tidligere eiers barnebarn LAILA ROGNSTAD F. MARTINSEN (f. 1941), datter av Sverre Martinsen Brua og hustru Ingeborg Bratfos. Hun solgte den videre i 1974 til sin bror Jon Sverre Bratfos for 70.000 kroner. Han kjøpte samtidig skogen som tidligere lå til gårdparten (bnr. 4) for 11.000 kroner.

JON SVERRE BRATFOS (f. 1947) er bosatt på Rasta i Lørenskog, og bruker Brua som fritidssted.⁶⁹ Han giftet seg i 1970 med TURID MARTINSEN (f. 1944) fra Lørenskog. De har to sønner: Martin (f. 1978) og Paul (f. 1984).

Eiendommen (bnr. 2 og 4) er i dag på 30 dekar skog og 30 dekar løkke/annen utmark.

Bygninger er hytte (bygd 1987) og låve med fjøs (1906). Det gamle våningshuset ble revet i 1987, og bryggerhuset i 1988.

68 Salget var i henhold til konsesjonsbetingelsene da bnr. 2 Sollyst ble solgt i 1962.

69 I årene 1980–84 ble dette Brua-bruket utleid til Krokskogen trekkhundklubb.



Mattisplassen (Sefri Mathisen) GNR. 242

En gang rundt 1660 kom finnen Mattis Eriksen og ryddet en plass ved Vesle-Lomma, med bygselseddel fra Ringeriks-futen Jacob Luth.⁷⁰ Plassen skal først ha ligget vest for Vesle-Lomma, nordvest for dagens Plassedam, mens setervollene som tilhørte Hole-gårder lå øst for elva. Det var tre Hårum-gårder, tre Borgen-gårder og Sonerud som setret her. Seterdriften opphørte i 1857.

MATTIS ERIKSEN (f. ca. 1630) var gift med LISBETH HENRIKSDATTER, og de fikk åtte barn. En februar-kveld i 1671 knivstakk og drepte Mattis Eriksen en annen finne, Lars Monsen, da de var på hjemvei fra Bærums verk. Mattis rømte da fra Krokskogen og ble siden ikke sett her, og hans kone Lisbeth og de åtte barna måtte forlate plassen et par år etter. Det var mannen som hadde bygselrett, ikke kona, og Lisbeth

Mattisplassen høsten 2008. Gården som Hilda og Nils Fuglesang bygde opp igjen tidlig i 1940-årene, brukes i dag som fritidssted.

© Fotograf Siri Berrefjord

⁷⁰ Mattis hadde bygselseddel på plassen i 1660 (Marka fra A til Å - 1985, s. 141 og 143).

DRAPET PÅ ØVRE HAUG

Mattis Eriksen hadde vært på Bærumssverket med et lass trekøl den skjebnesvangre februar dagen i 1671. Da køla var levert, handlet han inn noen varer og begynte på hjemturen utpå ettermiddagen. I følget var også Lars Monsen, sønnen på naboplassen Monsebråten, og en tredje finne ved navn Steffen Larsen, trolig fra Soterud. Mattis og Lars hadde kjøpt brennevin. De ble fulle og begynte å trette, og det endte med at de trakk kniver. En lommedøl som het Folkvard kom forbi og klarte å roe gemyttene. Han lot Lars sitte på i sleden sin og tok ham med til Øvre Haug gård, hvor det var vertshus, og her tok de inn for natten. Seinere kom også Mattis og Steffen dit, og skjenneriet mellom Lars og Mattis fortsatte. De gikk ut for å stelle hestene, og da mannen på gården gikk etter for å snakke dem til rette, møtte han Lars som sier: «La meg gå inn i Jesu navn og skjule meg hos dere i natt». Så falt han sammen og ble liggende, hvorpå de fikk han inn i huset og la ham på

gulvet. Mattis hadde forlatt gården etter slagsmålet, men kom tilbake utpå natta. Da han så Lars ligge urørlig på gulvet, sa han: «Gud bedre meg at jeg kom denne veien i dag. Og Gud bedre meg for min kone og mine små barn». Mattis ba Steffen, som var «kyndig», om å stemme blodet på Lars, og Steffen spurte om han hadde stukket han «med mer enn ett sting»? Det husket ikke Mattis. Soterud-finnen foretok seg intet, da usikkerheten gjorde at han ikke kunne nytte kunstene sine. Litt seinere snudde Lars på seg og ba om noe å drikke. Etter å ha fått det, la han seg på magen, og lå urørlig til han døde. Mattis rømte umiddelbart fra stedet, for han var smertelig klar over at dommen for drap var døden. Ingen så ham siden på Krokskogen, og han ble aldri tatt.*

* Etter Schjander/Graff og Sverre Grimstad.

SULTET I HJEL

Sefri Jakobsen hadde en finsk tjenestegutt mens hans egne barn var små. Etter en tid stengte han gutten inne i kjelleren, rimeligvis for at han skulle slippe å betale ham lønn. Her satt gutten til han sultet ihjel. Seinere skal folk ofte ha hørt tre bankelyder i kjellerlemmen. 200 år seinere, midt på 1800-tallet, tok de opp poteter på Mattisplassen. Mens folkene satt ved middagsbordet kom veslejenten inn med en hodeskalle og noen beinrester hun hadde funnet i åkeren. De gikk ut og grov opp restene av skjellettet til en 12–14 års gammel gutt.*

* Etter Sverre Grimstad, og Holtvedt (1953). Schjander/Graff skriver at finnene på Mattisplassen skal ha gravlagt sine døde på en øy i Plassedammen, og at man seinere skal ha sett gutten som Sefri myrdet, gå igjen på øya.

kunne dessuten ikke et ord norsk. I 1673 er Lisbeth Henriksdatter nevnt som bygsler av en plass på Krokskogen av skyld 1 lispund, og det var nok Mattisplassen. Men så måtte de vekk. Rimeligvis flyttet de til slektninger på Finnskogen ved svenskegrensa, hvor mannen kanskje også hadde søkt tilflukt.

I 1674 flyttet en ny finne, SEFRI JAKOBSEN, til plassen som Lisbeth og Mattis hadde ryddet. Han kom fra Fjellsetra, hvor han hadde drevet en mindre plass i noen år. Sefri var i 1681 en av fem finner på Krokskogen som ble stevnet for ulovlig bråtehogst. Han opplyste på bygdetinget at han på sin egen plass sådde 3 ½ kv. blandkorn hvert år, og kunne fø 1 hest, 4 kyr, 3 sauer og 6 geiter.

Av finnemanntallet 1686 er det uklart om Sefri sitter på plassen med finsk kone og åtte barn, eller om det er den forrige brukerens familie han nevner: «... pladsen tilforn af Seigneur Jacob Lut bort børslet till en finde Mattis Erichssen, denne nu paa boendis familie er med Hustru 8 børn». Etter den lokale tradisjonen måtte Mattis Eriksens kone flytte fra plassen med barneflokket like etter at drapet på Lars Monsen fant sted, men det er åpenbart flere måter å tolke manntallet på.

Sefri opplyste i 1686 at han hadde bodd på plassen i 12 år. I jordeboka ble den kalt «Sefri Mathisens Plads». Plassen ved Fjellsetra ble liggende øde da Sefri flyttet, men under en seinere rettssak mot ham for ulovlig hogst og bråtebruk, innrømmet han at han hadde fortsatt å drive Fjeldsetra som underbruk.

Sefri Jakobsen og hans familie satt her til 1696, da bygseilen ble overtatt av en annen finne, MATHIS PAULSEN (ca.

1651–1745). Det er uvisst om navnet Mattisplassen skriver seg fra den første brukeren Mattis Eriksen, eller Mathis Paulsen, men navnet «Sefri-Mathisen» peker rimeligvis tilbake på de to første finnene som bodde her.

Rundt 1690 synes Anders Simensen å ha kjøpt Mattisplassen og en del andre eiendommer på Krokskogen av futen (som solgte krongods på kongens vegne). I 1692 ble «Sigfred Jacobsen 1 lispund» skjøtet over fra salige Anders Simensen til svigersønnen, Hans Must.⁷¹ Etter Musts død i 1706 overtok hans enke Anna (datter av Anders Simensen), som seinere giftet seg med biskop Hans Munch (1654–1712). I 1717 ble «Mattis Povelsens Plads» solgt til Ole Pedersen Borgen.

Mathis Paulsen var gift med KARI JØRGENDATTER (ca. 1669–1718), som døde i 1718, 49 år gammel. Vi kjenner ingen av deres barn, men mye tyder på at Tore Mathisen (f. 1698) som seinere ble bruker på Torvet, var sønn her. Navnene på Tore Mathisens barn forteller – etter oppkallingsreglene – at Kari Jørgensdatter trolig var datter av Jørgen Henriksen Svartkiend (Toresplassen), men det er vanskelig å bevise ut fra de kildene vi har.

Fra 1719 var Mathis Paulsen på rømmen etter å ha blitt idømt bøter han ikke klarte å betale, men han ble tatt og sonet sin straff. Eierne Ole Pedersen Borgen skrev i desember 1718 bygselkontrakt på halve plassen (½ lispund) med Haagen Rud, og i mars 1719 på den andre halvparten med Mons Jørgensen Berdalen. I 1723 er det ikke nevnt noen oppsitter her, og heller ingen husdyr. Men det ble sådd 1 kv. blandkorn og høstet 3 lass høy.

Mathis Paulsen synes å ha vært tilbake som bruker i 1725. Da giftet han seg med BERTE NILSDATTER KIELDÅS (trolig Kjella eller Midtskogen), som han hadde «beligget» i 1719 med en sønn som følge. Vi kjenner to av deres barn:

* Paul (f. 1719), g. 1746 m. Agnete Nilsdatter (f. 1719) fra Rudsødegården ved Kneika.

* Mari (f. 1726), trolig konfirmert 1746 som Mari Mathisdatter Snarum.

I 1727 betalte Mathias Paulsen tiende, og var tilbake som bruker. I 1745 blir Mathis Paulsen fra Krokskogen gravlagt ved Hole kirke. Hans alder oppgis da i kirkeboka til 94 år. Enka og de to barna fra andre ekteskap synes da å ha bosatt

«... INTET ER EJENDE»

I 1719 ble Mathias Paulsen dømt til å betale leiermålsbot etter å ha «beligget» Berte Kieldaas. Av lensmann Torsten Byes utleggsforretning viste det seg imidlertid at «Mattis Povelsen en Finde paa Krogskovens intet er ejende til Leyermaals Bøderne, og at hand holder sig i Skiul derfor. Berte Kieldaas er paa Brød og Vand afstraffed».*

* I tingboka 1720 kalles hun Berte Nilsdatter. Mathis Paulsen ble dømt til tre uker på vann og brød.

71 Notat fra Thorleif Solberg, etter oversettelse av tingbok 24.

seg på en den vesle plassen Snarum, på brautet mot Djupedalen mellom Bruløkka og Frøshaugsetra.

I 1724 solgte Ole Pedersen Borgen plassen til en mann ved navn Ole Helgesen. I 1733 solgte Wegger Olsen og Jon Gulbrandsen, rimeligvis Ole Helgesens sønn og svigersønn, «Mathias-Pladsen paa Krogsbogen, deres Arvelodder» til Hans Olsen. Den nye eieren lånte 70 riksdaler av Peder Olsen Borgen mot pant i eiendommen.

HANS OLSEN MATTISPLASSEN (ca. 1697–1759) giftet seg i 1733 med LISBETH SYVERSDATTER (ca. 1704–1774), og de fikk seks barn:⁷²

* Ole (1734–1789), seinere husmann på Mattisplassen, g.m. Kari Syversdatter – se nedenfor.

* Kirsti (f. 1737).

* Guro (f. 1740).

* Marte (f. 1742), d. som barn.

* Marte (f. 1744).

* Gunnor (f. 1747), g. 1777 m. Ole Andersen Frognøen på Frognøytangen, seks barn: Anders, Anders, Gunhild, Hans, Lisbeth og Anne – se bind 4 s. 486.

* Berte (1752–1804), konfirmert 1769, ugift, fikk en sønn Hans Larsen Bye (f. 1790) med Lars Endresen Berg, i 1801 bodde hun med sønnen på en av Sørum-gårdene i Steinsfjordingen.



Mattisplassen en vinterdag i 1968. Foto: Widerøe's Flyveselskap A/S

I 1748 solgte Hans Olsen bruket for 80 riksdaler til Bjørn Torstensen Borgen, som siden 1743 var bruker av Borgen i Hole. Hans Olsen fortsatte imidlertid som bruker. Han døde i 1759, og skifte ble avholdt på Vaker i Norderhov. Han etterlot seg hustru og seks barn, hvordav de fem døtrene alle var ugifte. Boets bruttov verdi var 34 riksdaler, men gjelda 54 riksdaler og dermed ble det intet til arvingene. Men sønnen, Ole Hansen, hadde året før (1758) kjøpt Mattisplassen av Bjørn Torstensen, så det ble nok en råd for hans ugifte søstre.

I 1762 satt OLE HANSEN (1734–1789) som selveier og husbonde på «Sæfre Mathiis Pladsen» med hustru KARI SYVERSDATTER (1715–1779) og én sønn Anders Knutsen (Karis sønn fra tidligere med Knut Davidsen) samt Gunhild Hansdatter («andre folk boende på gården»). De fikk minst én datter som var i live ved skiftet etter mora i 1780: Lisbeth (f. 1761).

72 Lisbeth Syversdatter bodde på Midtskogen da hun døde i 1774, 70 år gammel.

DEMNINGEN I PLESSEDAMMEN

Tidlig på 1700-tallet ble den første demningen bygd i Vesle-Lomma nedenfor Mattisplassen, for å regulere vannføringen til Bærums jernverk. I 1773, da Conrad Clausen var eier av verket, ble dammen ombygd og fornyet. Det var en tømmerdam med tetning av torv og stein, som fortsatt kan ses når vannstanden er lav. Denne demningen var 40 m lang og 10 m høy, og den høyeste i hele marka på denne tida. Våren 1808 holdt demningen på å ryke i en flom, og mange folk jobbet på spreng i flere dager for å berge den.* I 1919–20 ble det bygd ny steindam ved Mattisplassen, noen meter nedenfor den gamle. Den er 12 m høy, og ble bygd av svenske rallare. Steinbrudd ble anlagt på østre side av vannet, og for å frakte steinen ned til demningen ble det anlagt en sinnrik «bane» av tømmerstokker. Masovnen på Bærums verk ble nedlagt i 1872, men

den nye demningen skulle sørge for fortsatt jevn vannføring til kraftverkene som ble bygd nedover langs Lomma. Disse ble i 1949 overtatt av Bærum kommune, som samtidig overtok ansvaret for demningen i Plessedammen. Seinere er kraftverkene nedlagt, og vedlikeholdsansvaret for demningen ble i 1991 igjen tilbakeført til Løvenskiold. Demningen har i dag ingen funksjon, annet enn å bevare vannspeilet i et idyllisk skogsvann med 1,8 millioner m³ vann!**

* De lyktes, men i stedet røk demningen i Trehørningen, og forårsaket store skader ved jernverket.

** Notat om Mattisplassdammen (1981) av Arne Gundersen (kopi i Hole bygdearkiv, etter original fra Løvenskiolds arkiver ved Sverre Grimstad).

I 1768 kjøpte Ole Hansen Midtskogen (eller Kiella), og solgte Mattisplassen til to bønder på Hårum, Syver Nilsen i Oppigarden Hårum og Alv Taraldsen i Nordigarden Hårum. De betalte 180 riksdaler hver for en halvpart av den gamle finneplassen. Et år seinere, ved skjøte av 18. september 1769, solgte de Mattisplassen til eierne av Bærums jernverk for 366 riksdaler, hvoretter verket bygslet de to halvpartene tilbake til Alf Taraldsen og Syver Nilsen.

Det var brukere på Mattisplassen også etter at Hårumbøndene ble eiere. I 1771 døde Anders Olsen Mattisplassen sin datter Gunhild, og i 1773 døde den 50 år gamle Marthe, kona til Nils Pedersen Mattisplassen. Etter hvert tok bøndene på Hårum jordene på finneplassen i bruk som utslått og seterbeite.

I 1801 var det ingen fastboende på Mattisplassen, som fra 1809 ble eid av Peder Anker, og seinere av hans svigersønn Wedel-Jarlsberg. Ved den nye matrikkelen i 1838 var de to halvpartene av bruket (løpenr. 184 og 185, begge med en skyld av ½ lispund) eid av grev Wedel-Jarlsberg. I skifte i 1849 etter grevinne Karen Wedel-Jarlsberg f. Anker ble Mattisplassen overdratt til de tre sønnene Peder, Harald og Herman, hvoretter baron Harald Wedel-Jarlsberg ble eneieier i 1854.

Av listene for kirkeskatt ser vi at Øvre Hårum (Oppigarden) i 1820-årene hadde en husmann på Mattisplassen (navn ukjent).

I 1864 kom Peder Kristoffersen og Birgitte Danielsdatter som forpaktere til Mattisplassen. Ved folketellinga året etter satt de her med ni barn: Olava (15), Kristen (12), Hans (10), Karine (8), Ingeborg (7), Johan (6), Eline (4), Andreas (3) og

STOD SEG GODT MED

HULDRA

«Forresten - han Per Mattisplassen stod seg nok godt med huldra, for en gang han lå og sov hørte han noen rope navnet sitt tre ganger. Da han kom ut av bua fikk han se at milen hans hadde tatt for sterkt fyr, og holdt på å brenne helt opp».*

* Raabe (1947), s. 54.

FINNEPLASSEN

KVERNHUSDALEN

I Kjaglidalens vestsida er det rester etter finneplassen Kvernhusdalen, vi vet ikke når den ble ryddet.

Derfra kom slekta til Hilda

Fuglesang på Mattisplassen, dit drog de en tur hvert år. Oldefar hennes hadde bodd der, han ble hele 105 år. Det hadde vært en å snakke med.* På Kvernhusdalen er det bare steinrøysene igjen, det som en gang var låvebrua ender rett i en solid granlegg.**

* Krokskogen (1977), s. 80.

** Raabe (1947), s. 63.

SETERLØKKER OG SKOG TIL GURIBY-GODSET

Tre Borgen-gårder hadde seterrett på Mattisplassen (Nordigarden, Sørigarden og Øvre Borgen), sammen med to Hårum-gårder (Oppigarden og Nordigarden). I tillegg eide en Sonerud-gård (bnr. 3) halve løkka til Oppigarden, etter at Ole Syversen Sonerud arvet den fra faren Syver Nilsen i Oppigarden. Løkkene lå i lia øst for finneplassen. I 1857 ble Borgen-gårdenes løkker og seterskog solgt til Guriby-godsets grunnleggere Ivar og Christoffer Rytterager. Nordigarden Hårums seterløkke ble solgt til Østigarden Hårum i 1850, og solgt videre til Guriby-godset i 1868. Oppigardens løkke med skog ble solgt til Guriby-godset i 1915.

Johannes (1).⁷³ De hadde 1 hest, 3 storfe og 5 sauer, og sådde 1 1/16 t. bygg og 2 t. poteter.

PEDER KRISTOFFERSEN (1827–1905) var fra Kvernhusdalen mellom Holmevannet (Niskinn) og Kjaglia i Bærum. Han giftet seg i 1851 med BIRGITTE DANIELSDATTER FRØSHAUG (1824–1884) fra Nordre Frøyshov på Røyse. De fikk 11 barn:⁷⁴

* Olava (f. 1851), g. 1880 m. Hans Iversen Rudsødegård (f. 1836) i Nordre Rudsødegården, ni barn: Iver, Pauline, Thea, Sigrid, Hans Andreas, Ole, Ingeborg, Gudbrand og Martin – se bind 1 s. 442–443.

* Christen (f. 1852), g. 1876 m. Karoline Nilsdatter Monsebråten, bosatt i Bjørkesetra sist i 1870-årene, i 1900 i Paulsruddhaugen i Norderhov, vi kjenner seks av deres barn: Ludvik (f. 1873),⁷⁵ Nils Petter (f. og d. 1876), Bernhard (f. og d. 1878), Petra (f. 1881), Hans (f. 1885) og Nils (f. 1888) – se Bjørkesetra.

* Ingeborg (f. 1854), g.m. Kristen Tolverud i Lommedalen.

* Hans (f. 1856), g. 1880 m. Hanna Ovidia Hansdatter Møllerberget, seinere brukere av Mattisplassen, seks barn – se nedenfor.

* Karen (f. 1857), fikk i 1880 en sønn Peter med Hans Johannessen (f. 1852), tjenestedreng på Vik.⁷⁶

* Johan (f. 1859), sagmester på Bjørum-saga, bosatt på Kroken i Kjaglidalen til rundt 1900, g. 1880 m. Johanne Anne Katrine Pedersdatter Bye (f. 1856) fra Nedre Faltinrud under Søndre By, utvandret til Amerika i 1903, fire barn: Peder (f. 1880), Peter Andreas (f. 1881), Berthe Andrea (f. 1891) og Johannes (Johnny) (f. 1895) – se bind 3 s. 243.

* Erik (f. 1860).

* Eline (f. 1862), reiste til Amerika, g.m. Kristian Magnusson, bosatt i Montana, seinere i Wisconsin.

73 Johannes er feilaktig kalt Jørgen i folketellinga.

74 Birgitte Danielsdatter fikk én sønn før hun inngikk ekteskap, David (f. 1844). Som barnefar ble utlagt Kristian Gabrielsen Frøshaug.

75 Ludvik (f. 1872) var Karolines sønn fra før hun inngikk ekteskap. Hans far var Anders Pedersen Bjerke.

76 I 1900 var Peter Hansen Vik skogsarbeider og bosatt på Bråteløkken i Norderhov.

- * Andreas (1863–1865), d. 2 år gammel.
- * Johannes (1865–1940), bosatt i Bærum, g.m. Maren Kirstine Kristoffersdatter (f. 1864) fra Hafnorshagen på Røyse.
- * Andreas (1868–1869), d. 10 måneder gammel.

I folketellinga 1865 er det vedrørende den andre halvparten av Mattisplassen (løpenr. 185) opplyst at eiendommen er ubebodd, og eies av Chr. Paulsen.

Rundt 1880 overtok HANS PEDERSEN MATTISPLASSEN (1856–1938) som forpakter etter faren. Han giftet seg i 1880 med HANNA OVIDIA HANSDATTER (1858–1917) fra Møllerberget i Sundvollen, og de fikk seks barn:⁷⁷

- * Birgitte (f. 1881), bosatt på Frøshaugsetra, g.m. Hjalmar Johansen (f. 1878) fra Oslo, sju barn: Hans Jørgen, Peder, Borghild, Ingeborg, Bergljot, Gunnar og Hilda Synnøve – se omtale av Frøshaugsetra.
- * Pauline (1882–1965), bosatt på Bruløkkene, g. 1900 m. Martin Andreassen Brua (f. 1875), 13 barn: Marie (f. og d. 1900), Anne Helene (f. 1901), Helga Marie (f. 1903), Mads Peder (f. 1905), Rønnaug Hjørdis (f. 1907), Reidar Johannes (f. 1909), Astrid Johanne (f. 1911), Sverre Helfred (f. 1913), Åsta (f. 1916), Gunnar (f. 1917), Elida (f. 1920), Åstein (f. 1923) og Marry (f. 1925) – se gnr. 241/1 Bruløkkene.
- * Helga (f. 1884), bosatt i Sandvika, g.m. Lars Larsen, fire barn: Astrid, Håkon, Hans og Ruth.
- * Anna (f. 1886), g.m. Johan Martinsen Ruud (1868–1935) på Østre Rud, tre barn: Henry Martin (1910–2001), Hanna Anette (1912–ca. 1920) og Hanna Lovise (1914–1915).
- * Hilda (1888–1973), g.m. Nils Fuglesang (1892–1974) fra Åsa, seinere bosatt i Myrsetra og fra 1943 eiere av Mattisplassen, tre barn: Ragne (f. 1916), Nancy (f. 1919) og Håkon (f. 1920) – se nedenfor.
- * Andreas (1892–1974), bruker av Niskin fra 1928, g.m. Ragna Fuglesang (1900–1972) fra Åsa, fire barn: Hanna (f. 1919), Ruth (f. 1921), Henry (f. 1922) og Borghild (f. 1924) – se gnr. 180/83 Niskinn.

I 1900 var Hans Pedersen tømmerkjører og husmann med jord, og bodde på Mattisplassen med hustru Hanna Ovidia Hansdatter og fem barn samt husbondens far, Peder Kristoffersen, som hadde «sit underhold hos sønnen som er pladsens bruger». Da folketellinga ble registrert 3. desember 1900 var Hans Pedersen og eldste datter Birgitte en tur i Kristiania, rimeligvis for å gjøre julehandel.

Hans Pedersen var en røslig og sterk kar, og en stor jeger. Men det var karrige kår som ble bydd der inne på skogen.

PÅ SKI TIL SKOLEN

Som førsteklasing gikk Andreas Hansen (f. 1892) alene på ski fra Mattisplassen til Sundvolden skole. Hans fem eldre søstre bodde hos familie i Sundvollen.

⁷⁷ Før han giftet seg, ble Hans Pedersen utlagt som barnefar til Lovise Nilsdatter Monsebråtens datter Hansine (f. og d. 1878).

I 1904 flyttet Hanna og Hans fra Mattisplassen til Åsa, og plassen ble nedlagt. Hanna og Hans flyttet seinere (i 1910) til Niskinn ved Sollihøgda – se gnr. 180/83 Niskinn.

På Mattisplassen ble de husene som fortsatt var brukbare, tatt ned og flyttet til Lommedalen av eier Bærums Verk, som hadde kjøpt Mattisplassen i 1902 av Wedel-Jarlsbergs arvinger.

Dermed grodde Mattisplassen igjen. En mannsalder seinere, i 1938, ble eieren av Bærums Verk, Carl Otto Løvenskiold, spurt av Nils Fuglesang om han kunne få kjøpe den nedlagte plassen. Husene var borte og jordveien gjengrodd, men til manges overraskelse var svaret ja. Ved skjøte av 13. januar 1943 ble Nils Fuglesang, svigersønn av den tidligere brukeren Hans Pedersen, eier av 96 mål jord ved nordenden av Plasedammen for 4.800 kroner (bnr. 3 Mattisplassen III av skyld 20 øre). For hele kjøpesummen utstedte kjøper en obligasjon til selger mot pant i eiendommen. I skjøtet forbeholdt den nye eieren seg rett til å ha «servering for sportspublikum, eventuelt fra egen bod, og til å ta imot betalende gjester», og samtidig adgang til å sette opp inntil fire mindre hytter til bortleie. Han fikk også havnerett i Bærums verks skoger i 20 år for inntil 4 storfe og 4 sauer, men «gjeter må ikke holdes»!

NILS BERNHARD FUGLESANG (1892–1974) fra Åsa⁷⁸ var tømmermann, og gift med HILDA HANSDATTER (1888–1973) fra Mattisplassen. De fikk tre barn:

* Hanne Ragne (1915–1965), g.m. Bjarne Bjørnstad i Vegårdsfjerdings, én sønn Erik (f. 1943), bosatt i Oslo, fra tidligere ekteskap har han to døtre: Ellen og Birgit.

* Nancy (1919–1954), bosatt på Mattisplassen, seinere på Bjørgeseter på Hadeland, g.m. Erling Johan Berg (1909–1986) fra Sørkedalen, to barn: Hilde Karin (f. 1939) og Nils Erling (f. 1948) – se nedenfor.

* Karl Håkon (1920–1989), bosatt i Lommedalen, g.m. Inger Kari Øverby (1927–2007) fra Simostranda, fire barn: Anne-Lisabeth (f. 1947),⁷⁹ Gerd (1950–1991), Randi (f. 1956) og Asbjørn (f. 1960).

Allerede samme år som de ble eiere av Mattisplassen, satte Hilda og Nils Fuglesang opp ny hovedbygning på halvannen etasje. Året etter stod låve med stall til 2 hester og fjøs til 3 kyr samt sauehus (alt under ett tak) og grisehus med støpt guly,

78 Hans foreldre var Karl Johan Kristiansen (1862–1918) og Anne Randine Nilsdatter (1867–1918).

79 Hilda Fuglesang fant en steinhelle på Mattisplassen hvor navnet «Lisabeth» var risset inn (trolig fra finnetida), og hun gav sin førstefødte navnet Anne-Lisabeth. Steinhella ligger fortsatt som trappehelle ved hytta Fosshim på Mattisplassen.

FØRSTE KVINNE I BIRKEBEINERRENNET

Både Hilda og Nils Fuglesang var ivrige skiløpere, og i 1936 deltok begge i Birkebeinerrennet. Rennet var da kun «forbeholdt mannfolk, så Hilda stiller utenom konkurranse. I mørket klokka fem på søndag morgen legger hun i vei fra Rena, over tre timer før Nils i eldste klasse. Hilda holder ikke høy fart og må klare seg uten hjelp fra de første matstasjonene, som ennå ikke er rigget opp. Likevel går det greit. Født og oppvokst på skrinne Mattisplassen som hun er, er det vanlig å røre seg noen timer uten påfyll av mat. Hun ankom-

mer Lillehammer, som antagelig den første kvinnelige birkebeiner noensinne, og venter på gubben der. De gjentok reisen senere. For ekteparet på Mattisplassen var Birkebeineren årets høydepunkt».*

* Thor Gotaas: Historien om langrenn s. 163. Gotaas skriver «ekteparet på Mattisplassen», men i 1936 bodde de fortsatt på Myrsetra (til 1943, da de flyttet til Mattisplassen).



Tre av bygningene på Mattisplassen som Hilda og Nils Fuglesang bygde i 1940-årene. Til venstre våningshus (bygd 1943), bryggerhus (1948) og låve med stall og fjøs (1944).

ferdig til bruk, og de kunne anskaffe husdyr. Tømmeret var hogd i egen skog om vinteren. Samme år (1944) ryddet de jordveien, vann ble lagt inn fra bekken med egen pumpe, og strøm fikk de fra en generator drevet av en bensinmotor. I 1945 reiste Nils et annekst med kjøkken og to rom, som ble leid ut til turister og Løvenskiolds skogsarbeidere. I 1948 kom bryggerhus med badstu nede ved bekken, og i 1950 stabbur. Dermed var en komplett bondegård etablert der inne på skogen.

Hilda og Nils Fuglesang drev serveringsvirksomhet og overnatting for turister både sommer og vinter på Mattisplassen, en virksomhet de også hadde drevet med da de tidligere var forpaktere på Myrsetra.⁸⁰ Om sommeren ble hovedhuset leid bort til feriegjester, mens familien Fuglesang selv holdt hus i bryggerhuset (siden revet, grunnmuren og badstuovnen står fortsatt igjen).⁸¹

80 Etter at de flyttet fra Myrsetra i 1942, var de ett år på Soterud, før de ble selveiere på Mattisplassen.

81 Stabburet øverst på vollen er i dag innredet som kapell.

«... HADDE FLAKS MED KJØPET»

«... alt var gjengrodd, og vi tok til å rydde gården på ny. Vi hadde flaks med kjøpet. I begynnelsen av krigen trengte kommunen ved, og den kjøpte de av meg. En masse arbeidere kom hit opp, og det ble bygd vei i samme slengen. Jeg solgte ved for nesten den samme summen som jeg kjøpte Mattisplassen for, og samtidig fikk jeg ryddet gården, og fikk tømmer til å bygge hus. Da kommunefolkene forsvant, var det bare å gå i gang med å dra opp røttene. Jeg fikk slått to fluer i en smekk».*

* Nils Fuglesang til Terje Forseth i Morgenbladet 19. august 1972.



Hilda Hansdatter (1888–1973) fra Mattisplassen og Nils Fuglesang (1892–1974) fra Åsa ble eiere av Mattisplassen i 1943.



Ungdomsbilde av Hilda Fuglesang (1888–1973).

HEKSEFORMULAR..?

Et år like etter krigen, da Plassedammen var tørrlagt på grunn av utbedringsarbeider på demningen, fant Hilda Fuglesang flere flate steinheller med innrissede tall eller bokstaver på bunnen mellom de to øyene i dammen. En kyndig finne har siden antydnet at tegnene kan være hekse- eller trylleformularer som fortsatt lever på folkemunne i de spredt befolkede skogsbygdene i det nordlige Finland.* En av hellene ble siden brukt som dørhelle på Mattisplassen, mens en annen ble lagt som helle over bekken nedenfor husene. Begge er i dag forsvunnet.

* Etter Sverre Grimstad.

I 1946 passerte 5-mila i Holmenkollen forbi Mattisplassen, med start fra Sollihøgda og målgang i Holmenkollen.⁸² Da var nok Mattisplass-folket ivrige tilskuere!

I 1955 solgte Nils Fuglesang Mattisplassen med 84 mål jord til svigersønnen Erling Berg for 30.000 kroner, og holdt igjen tre hyttetomter som var utskilt i årene 1946–55. På den ene hadde han og Hilda satt opp en hytte, som de siden brukte som fritidssted (bnr. 7 Fossheim, som siden 1972 eies av dattersønnen Erik Bjørnstad).

ERLING JOHAN BERG (1909–1986) fra Sørkedalen var gift med NANCY HELENE FUGLESANG (1919–1954), og de fikk to barn:

* Hilde Karin (f. 1939), f. på Myrene, bosatt på Bærums verk, fra tidligere ekteskap med Jan Eide har hun tre barn: Finn (f. 1960, g.m. Kirsti Stø f. 1962 fra Bøler, to barn: Eirik f. 1996 og Sidnye Marie f. 1998), Bjørn (f. 1963, g.m. Merete Kvestad f. 1959 fra Steinsskogen i Bærum, to døtre: Helena f. 1994 og Hanna f. 1997), og Geir (f. 1968, samboer med Torunn Strømmen f. 1968 fra Begna, én sønn Gard Kristopher f. 2006).

* Nils Erling (1948–2004), én sønn Nils Arne (f. 1985).

Nancy Helene Berg døde i 1954, bare 35 år gammel, og Erling Johan Berg giftet seg igjen med EVA GUSTAVSEN (f. 1933) fra Sollihøgda (vokste opp på Toresplassen og Midtskogen). De fikk tre barn:

* Kjell (f. 1960), bosatt på Sollihøgda, samboer med Ingrid Ousdal (f. 1965) fra Sollihøgda (Bærum), tre barn: Anette Malene (f. 1987), Martin André (f. 1991) og Linn Maren (f. 1998) – se gnr. 238/103 Fagerliveien 3.

82 Etter Finn Abildgaard.

AT-VEIEN

I krigsårene 1943–44 ble det bygd skogsbilvei langs vestsida av Lomma, fra Guribysaga til Tverrelva, en strekning på cirka 6 km. Bakgrunnen var at det var enormt behov for ved i hovedstaden. Arbeidet ble utført av Arbeidstjenesten (AT), og finansiert av Oslo by, Bærum kommune og Hole kommune. Opptil 100 ungdommer kunne være i sving samtidig, med hakke, spade og stubbebryter. De lå i telt langs elva. I Soterudhytta, en tømmerkoie på den andre sida, ble det anlagt feltkjøkken med ansatt kokke. Forbindelsen over elva ble løst ved en løpestreng, som fraktet folk og varer over. Etter at storflommen i 1951 ødela en del elfveforbygninger og ødela for tømmerfløtinga i Lomma, ble Bærums verk interessert i å bruke AT-veien til tømmertransport, og i 1952 forlenget de

den med 1,2 km inn til sørenden av Plassedammen. Dette var siste året Bærums verk fløtet tømmer i elva, mens brødrene Olsen på Guriby fortsatte til 1967. I 1962 ble veien fra Plassedammen bygd videre mot Fjellsetra, og etter hvert bundet sammen med veien fra Åsa over Gaupeskarret. I 1983–84 ble så den 700 m lange veistubben bort til husene på Mattisplassen bygd. Veien fra Tverrelva over Lomma og videre til Myrsetra og Monsebråten kom i 1955 (seinere forlenget til Kampevaddammen). På vestsida av Lomma bygde Løvenskiold i perioden 1959–63 Soterudveien.*

* Etter Sverre Grimstad.

VÅPENLAGER

Under krigen var det livlig aktivitet på Mattisplassen, for både Nils og sønnen var med i gruppe 13313 i Milorg, og Mattisplassen ble brukt som våpenlager. Nils sa selv at om krigen hadde vart i 14 dager lenger, ville hele 1313 åket inn, så mye visste tyskerne.* En periode skal Hilda ha skjult en russisk krigsfange i løa, mens Nils hadde en norsk flyktning i en av hyttene like ved, men ingen av dem visste om den andre.**

* Etter Schjander/Graff.

** Fortalt av Marry Gunnerød f. Brua (f. 1925).

* Thorbjørn (f. 1963), bosatt på Sollihøgda, ugift – se gnr. 238/27 Solsvingen (Holveien 64).

* Trine Guri (f. 1965), bosatt i Grøndokka, én sønn Steinar (f. 1984) – se gnr. 231/45 seksjon 7 – Dronningveien 28c.

I 1958 ble husene på Mattisplassen med 11 mål tomt utskilt (bnr. 8) og av Erling Berg solgt for 56.000 kroner til Funksjonærforeningen ved Christiania Portland Sementfabrikk, som tok det i bruk som feriested for sine medlemmer. Siden 1979 eies stedet av Gerd Fadum (f. 1937) og Finn Arne Fadum (f. 1933). De er bosatt i Oslo, og bruker Mattisplassen som fritidssted.

Den øvrige jordveien av «gamle» Mattisplassen (72 mål – bnr. 3) ble i 1961 solgt til Løvenskiold-Vækerø AS for 9.000 kroner. Den nye eieren fikk landbruksmyndighetenes velsignelse til å plante det til med skog.⁸³



Hilda og Nils Fuglesang utenfor hytta si på Mattisplassen i 1972. (Faksimile fra Morgenbladet 19. august 1972).

83 Oppigarden Hårum solgte seterlökka si og en skogteig til Olsen på Guriby i 1915.

Den gamle finneplassen
Langen (i dag
Dammersplassen) ligger i
skrålia mellom Midtskogen
og Lomma.



Langen - Dammersplassen

GAMMELT MATRIKKELNR. 96

Langen ligger i lia øst for Midtskogen, ned mot Lomma. Bruket er også kalt Dammersplassen, rimeligvis etter en dam (pytt) nederst på vollen.

Den første finnen som kom hit var PEDER HENRIKSEN (f. ca. 1632), og han bygslet plassen fra 1660. Mons Andersen (på Kjella) hjalp ham å rydde den. Peder Henriksen står oppført i manntallene 1664 og 1666,⁸⁴ og sistnevnte år ble han stevnet sammen med andre bønder for manglende betaling av tiende.

Peder Henriksen var en driftig kar, kanskje den mest virkelige av alle finnene på skogen. Det synes som han brukte hele det området som går under betegnelsen «Midtskogen», det vil si dagens Midtskogen, Langen, Benteplassen, Øierstretene, Torpesetra og helt ned til Lomma og over på østsida av denne (også Soterud). Han drev dels alene, dels sammen med MONS ANDERSEN og seinere med Henrik Eskildsen på Kneika (Rudsødegården).

Da finnemanntallet ble registrert i 1686 står det om han: «Peder Henrichsen finne anviste Jacob Luths bygselseddel av 18. januar 1660, etter eget sigende gav han 13 daler i bygsel, mens det var en øde plass på Krokskogen, som han tillike med Mogens Andersen hadde ryddet». Det heter videre at Mogens (Mons) Andersen har flyttet fra bygda og bodde i Asker, og at plassens skyld etter forrige fogds innførsel i jordeboka var 1 fjerding 1 skilling. Peder skattet og svarte landskyld til Hans

«LANGE PEDER FINNE»

Opphavet til Langen-navnet er usikkert. Langen forekommer flere steder som navn på lange innsjøer, men her er det ikke noe vann i nærheten. Navnet synes heller ikke å ha sammenheng med at det var langt å reise inn hit, for mange setre og plasser lå enda lenger unna. Den første finnen som ryddet her, kalles i noen kilder «Lange Peder Finne». Kanskje navnet skriver seg fra ham? Ellers skal et liknende ord bety «brattlendt» på finsk, og det passer godt her inne.*

* Schjander/Graff, og Krokskogen (1977).

84 Hans alder ble i 1664 oppgitt til 40 år, og i 1666 til 34 år!

Must som landherre (½ daler), og bodde på plassen med hustru og tre barn. Han oppgav også å ha boende hos seg en husmann, Johannes Johansen, som var gift og hadde to barn, og som tjente sitt livsopphold «mestedeelen i bøigden». Dette var Johannes som trolig bodde i Hiran, og som fikk bygselseddel her i 1695.

I 1694–95 var Peder Henriksen og Henrik Eskildsen brukere av Langen (av skyld 2 ½ lispund). Fra 1696 var det «Mathis og Henrik finner» som var bygselmenn, og det var de i hvert fall til 1708.

HENRIK ESKILDSEN (ca. 1633–1709) drev Midtskogen og Langen med hjelp av sin andre kone MARTE CHRISTOPHERSDATTER (ca. 1638–1718) og sin datter fra første ekteskap, Berte. I matrikkelen 1709 var «Enchen» oppført som bruker av Langen. Henrik Eskildsen døde trolig samme år.

Fra rundt 1710 ser det ut som Langen nærmest var et underbruk av Midtskogen, eller lå øde. I 1716 skrev fogden at «Langen, tilforn brukt under Kiella, skylder 2 ½ lispund tunge, har for året 1716 været ødeliggende».

I desember 1720 ble det «givet Opbud paa den Pladz Langen, om nogen af Almuen vil antage den paa visse Aars Frihed for Skat og Landskyld, for at sætte Pladsen i Stand. Hvortil Almuen svarede Ney, at ingen kan antage den, siden dend har ligget mange Aar øde...».

I matrikkelen fra 1723 heter det om Langen at plassen er «til intet nyttigt». Men samtidig er det igjen en bruker der. Plassen kalles i 1723 «Langen med Kjeldaas» (Kiella), og oppsitter er ANDERS HENRIKSEN (ca. 1676–1766), trolig sønn av den tidligere brukeren Henrik Eskildsen. Han har da 1 hest, 2 storfe og 3 sauer på bruket. Årlig utsæd er 3 kv. rug, og han høster 4 lass høy. Anders Henriksen Langen var gift med KARI JOHANNESDATTER, som døde i 1755, 70 år gammel. I 1762 var



Utsnittet av utskiftingskartet over Krokstogens allmenning 1816–23 viser en del av området hvor «Gamle Mons finne» på Kjella (Midtskogen) og Peder Henriksen i Langen drev sin virksomhet med bråtebrenning og svedjebruk i andre halvdel av 1600-årene. Helt i nord ligger Brua, og vi ser at Frøshaugsetra lå lenger nede ved Sakromstjernsbekken (den ble senere flyttet opp til kongeveien). Torpesetra hørte Stadum-gårdene til, og på Øiersetra hadde Onsaker og en Nordre Gjesval-gård seterrett.

© Fotograf Marit Fagerli

**«... ILLE FOR TO KVINNIFOLK
ALENE»**

I 1710 var nestemann i Langen død. Enka var 72 og en stedatter 40, og det var naturligvis ille for to kvinnfolk alene. Da greide bispinne Anna Munch, som eide både Langen og Kjella (Midtskogen), å få stedattera gift med Pål Andersen Kjella, mot at han også forsørget Langen-enka. Anna Munch var en prektig original og god for ei tønne gull, eller minst en million av våre beste førkrigskroner».*

* Krokskogen (1977), s. 78–79.

Anders innerst (leieboer) i Langen – se nedenfor. Han døde i 1766, 90 år gammel.

I 1730 var Ole Pedersen Raa eier av Langen.⁸⁵ I skifte etter ham i 1737 eier boet 1 ¼ lispund i Langen, dvs. halvparten av den opprinnelige skylda. I 1727 betalte Povel (Paul eller Pål) tiende av Langen. Trolig var det Pål Andersen Midtskogen.

Neste bruker i Langen var HALVOR DOMINICUSSEN (ca. 1698–1771), som var bosatt her da sønnen Hans ble konfirtert i 1754. Han var trolig svigersønn av den tidligere brukeren Anders Henriksen. Halvor Dominicussen giftet seg i 1734 med MARTE ANDERSDATTER (ca. 1713–1775), og vi kjenner tre av deres barn:

* Lisbeth (1734–1735), d. seks måneder gammel.

* Hans (f. 1737), seinere bruker av Langen, g.m. Pernille Nilsdatter Svensrud, minst tre barn – se nedenfor.

* Lars, bosatt hos foreldrene i Langen i 1762 (dreng over 12 år).



*Storhuset på
Dammersplassen i 1920-
årene. Øver-Nigarden
Hårum setret her.*

I 1762 satt Halvor Dominicussen og Marte Andersdatter på plassen med Lars Halvorsen (dreng over 12 år), Hans Halvorsen (national soldat) og kone Pernille Nilsdatter, innerst Anders Henriksen, og husmann Knut Pedersen med kone Kari Andersdatter. De to siste bodde på Soterud .

Sønnen HANS HALVORSEN (f. 1737) overtok som bruker i Langen etter foreldrene. Han giftet seg i 1757 med PERNILLE NILSDATTER SVENSRUD (ca. 1729–1799), og vi kjenner tre av deres barn: Halvor (f. 1764), Marte (f. 1767) og Anders (f. 1769). De bodde her i 1785 da sønnen Anders ble konfirtert, men synes å ha flyttet like etter.

Pernille Nilsdatter døde i Borgen-eie i 1799, 70 år gammel.

I 1801 var det ingen registrert bosatt i Langen.

Tidlig på 1700-tallet hørte Langen til Rå i Norderhov. I 1737 ble den ved giftermål plass under Nordre Sørsum, da Berte Kristoffersdatter Rå giftet seg med Engebret Olsen Sørsum (se bind 2 s. 541). I 1747 solgte Engebret Sørsum plassen til Abraham Lehne for 44 riksdaler. Den lå siden under Øvre Leine på Røyse til 1773, da «Langen eller Domersplads» ble solgt til Anders Johannessen Hurum i Øver-Nigarden Hårum for 140 riksdaler.

85 Lagesen III s. 112.

Ved den nye matrikkelen i 1838 ble skogplassen matrikulert sammen med (og har siden tilhørt) Øver-Nigarden Hårum, som setret her fram til 1949. Dagens seterhus er bygd i 1835 – se bind 2 s. 351 og 358.



Finneflaksetra i 1930-årene. Skogen er i ferd med å ta setervollen tilbake. (Foto: A. Bærøe-Gabrielsen).

Flagsetra - Finneflaksetra

GAMMELT MATRIKKELNR. 97

Finneflaksetra er den finneplassen på Krokskogen som er mest omspunnet av sagn og mystikk. Skogfolket fra øst lå nær innpå bygdefolk her, så det er ikke merkelig at mange historier om trolldom og «kunster» er knyttet hit. Det opprinnelige navnet Flagsetra har sin bakgrunn i *flag* («jevnt terreng innover fra en bratt bergvegg»).⁸⁶ Etter at det kom finner dit som ryddet jord og brant bråte inntil de gamle setervollene, ble navnet Finneflaksetra.

Den første finnen vi hører om her, er Simen Jakobsen, som kom hit i siste halvdel av 1660-årene (han er ikke nevnt i prestemanntallet 1664–66). Rundt 1670 hadde enda en finne slått seg ned her. Da het det at Simen Jakobsen og Bertel Bertelsen bygslet «et Støche Skog til Rødningsland, kaldes Flagsetteren».

I 1672 klagde Oluf Næss på Nes, som hadde bygslet skog og rydningsland ved Flagsetra av fogden i 1668, over at «fin-

86 Lyse 1976, s. 159.

ULOVLIG BRÅTEHUGST

I november 1681 var Simen Flagseter én av fire finner på Krokskogen som ble stevnet for ulovlig bråtehugst utenfor plassene de bygslet. Simen møtte på tinget og vedstod at han hadde to slike bråter, hvor årets avling fortsatt stod i hesjer og stakk. Han fortalte på tinget at han hadde bygslet plassen sin for 13 år siden av tidligere fogd Luth, og at han siden hadde hatt noen «ringe bråtebruk» i tillegg. På plassen sin sådde han 3 kv. blandkorn, og han kunne fø 2 kyr, 1 hest og noen «småkreatur». Finnene synes å ha blitt dømt til bøter og til å levere kornet som var dyrket i de ulovlige bråtene. Det ble ansett å være Kongens eiendom.*

* Tingbok nr. 24 for Ringerike (1981), s. 24 ff. og 32 ff.

«... SVÆRE RØYSER AV STEIN»

«... under side graner ligger svære røysar av stein som er gravd ut av vollen. En må nokså langt utenfor vollen slik den fortøner seg i dag, skal en finne steinrøysene. Rydningsplassen har vært meget større enn det vi ser nå, for skogen har i løpet av noen hundre år trukket seg innover vollen og klemte plassen sammen».*

* Schjander/Graff s. 43.

ner og andre» gjorde skade på hans bygslede eiendom. Dette året møtte Nils Jakobsen Finne på tinget, han var nok en av de nye. I 1673–74 var to brukere her innført i fogdens bøker, Simen Jakobsen og Bertel Bertelsen. I 1678 var sistnevnte erstattet av Nils Jakobsen. Oppsitteren på den ene Finneflakseterplassen måtte nok dra sin vei, for sist i 1670-årene lå den ene av de to plassene øde.

Da finnemantallet ble registrert i 1686 opplyste Simen Flagseter at han hadde finsk kone og fem barn,⁸⁷ og at det på plassen også var en finsk husmann, Mathis Knutsen med kone Kari Mathisdatter. Mathis ernærte seg ved arbeid i bygda, og synes å ha vært den Mathis Knutsen som ryddet i Bjørumskogen mange år tidligere, og som ble fradømt plassen og måtte dra derfra. Kanskje var de ikke husmannsfolk i det hele tatt, men hadde rett og slett tatt Bertel Bertelsens gamle plass i besittelse.⁸⁸

I 1699 var Simen «Flagsætter» med og betalte utgiftene til en soldat, og fram til 1706 var han eneste bruker.

Rundt 1680 kjøpte stattholder Gyldenløve Flagsetra og et par andre plasser på Krokskogen (Mattisplassen og Rudsødegården) av kongen. Seinere i 1680-årene ble eiendommene overtatt av Anders Simensen. I 1697 ble «Simen Flagsætter 1 lispund» solgt fra salige Anders Simensen til svigersønnen, Hans Must,⁸⁹ og i 1720 solgte fogd Lars Mikkelsen (på vegne av Musts arvinger) plassen til Ole Borgen og Fredrik Fekjær. Borgens halvdel ble i 1755 solgt til Hans Andersen Bjørnstad. I 1768 solgte Bjørnstad «med flere» Flagsetra til oppsitteren Ole Samuelsen for 120 riksdaler – se nedenfor.

I 1723 var det ny bruker på Flagsetra. Da satt Ole Gulbrandsen⁹⁰ her med hustru, ett barn og to tjenestefolk. De hadde 1 ku og 3 sauer, sådde 1 kv. blandkorn og høstet 3 lass høy.⁹¹

Ole Gulbrandsen ble etterfulgt som bruker av Samuel Olsen Flagsæter (ca. 1700–1768). Han var gift to ganger, først

87 Vi kjenner ingen navn på Simen Jakobsens barn, men Henrik Simensen (ca. 1663–1721) og Jakob Simensen (ca. 1672–1724) kunne begge ha vært hans sønner.

88 Schjander/Graff s. 28.

89 Notat fra Thorleif Solberg etter oversettelse av tingbok 24.

90 Vi vet ikke hvor Ole Gulbrandsen kom fra, eller om han etterfulgte Ole Simensen som bruker (se fotnote 91).

91 Schjander/Graff kaller brukeren på Flagsetra i denne perioden for Ole Simensen, som i 1713 fikk en dom på seg for ulovlig hugst og beite.



Finnflaksetra rundt 1930. Her har også vært finneplass. (Foto: A. Bærøe-Gabrielsen).

i 1739 med Dorthe Gulbrandsdatter (ca. 1712–1751). Vi kjenner tre av deres barn:

* Mari (1740–1806), ugift, i 1801 losjerende på husmannsplassen Svensrud under Søndre Mo på Røyse.

* Ole (f. 1743), g. 1769 m. Ingeborg Gulsdatter Øverby (Næss) (f. 1744), minst to barn: Dorthe (f. 1769) og Anders (f. 1772) – se nedenfor.

* Anne (f. ca. 1747), i 1801 ugift og bosatt i Christiania hos broren Ole og hans familie.

Dorthe Gulbrandsdatter døde i 1751, 39 år gammel, og Samuel Olsen giftet seg igjen i 1752 med Maria Larsdatter (ca. 1712–1772). I 1762 satt han på bruket med sin andre kone og de tre barna fra første ekteskap.

Samuel Olsen døde i 1768, og sønnen Ole Samuelsen ble selveier seinere samme år. Han giftet seg i 1769 med Ingeborg Gulsdatter Øverby (Næss) (f. 1744), og vi kjenner to av deres barn: Dorthe (f. 1769) og Anders (f. 1772). Ole Samuelsen satt som eier av Flagsetra i fem år, til 1773. Da solgte han bruket til Lars Amundsen Frøhaug og Jørgen Olsen Bye for 106 riksdaler, men fortsatte som bruker. Men det var karrige livsvilkår der inne på skauen. I 1801 var Ole Samuelsen arbeidsmann og bosatt i Christiania med hustru, søster Anne og sønnen Anders.

I 1782 solgte Jørgen Olsen Bye sin halvpart av Flagsetra til Peder Gjesvold for 154 riksdaler, og den ble siden eid av Nedre Frøyhov og Nordre Gjesval og matrikulert sammen med disse gårdene – se nedenfor.

«HAN HADDE HUE DA JEG DRO ...»

Anne fra Finnflaksetra kom til bygds en vinterdag med en unge som skulle døpes. Ungen hadde hun i en skinnpose på ryggen, godt tullet inn så bare hodet stakk opp da hun dro fra Finnflaksetra. Da hun kom til presten viste det seg at ungen ikke hadde hode. Hun hadde stått på ski ned Manaskaret, og hodet må ha blitt slått av mot en trestamme på nedturen. «Hva skal jeg med denne ungen som ikke har noe hode?» sa presten. «Han hadde hue da jeg dro hjemmefra», svarte Anne.

I 1768 kom finnekona for å melde dødsfallet til mannen Samuel. Da presten spurte om «assen tru har du i dag da Anne?», tenkte hun på truger, og svarte: «Je har itte tru, je har gått Manaskaret på skaran».

SAMUEL OG ANNE – KUN SAGNFIGNURER ...?

Historiene er mange om Anne og Samuel på Finneflaksetra, men hvem de var, er en gåte. Samuel Olsen Flagseter var gift to ganger, først med Dorte Gulbrandsdatter, dernest med Maria Larsdatter. Det bodde en Anne Jørgensdatter på Finneflaksetra på Samuels tid, men hun skal ha vært ugift, og det er lite trolig at det er hun som er omtalt i sagnene. Kanskje var det hans andre hustru Maria som var hovedpersonen, og navnet Anne seinere tillagt henne ved en seklenes inkurie...

Mest trolig er historiene om Samuel og Anne et resultat av noen som har villet ha en god historie å fortelle i et lystig lag. Eller kanskje har det vært en måte å stigmatisere finnene på. I virkelighetens verden ville nok presten ha varslet andre øvrighetspersoner ganske umiddelbart, dersom en kone fra skauen hadde kommet til kirken med et barn uten hode. På den tiden måtte kvinnene stå til rette på tinget dersom et spedbarn ble ligget i hjel om natten, så et slikt dødsfall kunne ikke ha gått upåaktet hen. Og i tingbøkene står det intet. Personene i disse historiene må derfor helst oppfattes som sagnfigurer.*

* Etter Ole Yttri.



Det gamle størhuset på Finneflaksetra som tilhører Nedre Frøyhov på Røyse.

I 1801 var det ingen registrert bosatt på bruket, men i 1806 ble det avholdt skifte etter Mari Samuelsdatter på Flagsetra. Hun etterlot seg to søsken, Ole og Anne. Boets bruttoverdi var 6 riksdaler, men da utgiftene var 16, var det fallitt.⁹²

Frøyhov (Frøhaug) gnr. 203/2 setret på Finneflaksetra fram til 1945. Hanna og Anders Tjernsli lå på setra rundt 1930, og ble etterfulgt av Håkon Linnerud. Under krigen lå Malla og Olaf Frøhaug selv på setra med buskapen. Størhuset på Finneflaksetra (Frøyhov) eies av begge gårdene i fellesskap, og står fortsatt. Det ble lenge brukt som skogskoie. Det gamle fjøset står til nedfalls. På vollen satte Frøhaug opp en hytte i 1964.

På Nordre Gjesvals del av Finneflaksetra ble seterdriften nedlagt i 1905. I 1942 ble størhuset solgt til familien Berthelsen fra Bærum.

Seterveien til Finneflaksetra gikk fra gammelt opp Krokkleiva, over Nordsetra og under Åbborås. Det var en lang og tung vei. I 1955 ble det bygd skogsbilvei fra Homledal til Kroktjern, et par hundre meter vest for Finneflaksetra.

⁹² I 1801 satt Mari Samuelsdatter (60) som losjerende på husmannsplassen Svensrud under Søndre Mo på Røyse.



Kneikasetra i 1930-årene. Den gamle finneplassen Rudsødegården grenset opp mot setervollen her. (Foto: G. Raabe).

Rudsødegården

FINNEPLASS VED KNEIKA – GAMMELT MATRIKKELNR. 98⁹³

Øst for Kneikasetra, i den svakt hellende skoglia mot Djupedalen, har det ligget en gård. I skriftlige kilder fra 1600-tallet leser vi om «Rudsødegården Finne Plads», hvis navn tyder på at det kan ha vært en gård her som ble lagt øde etter Svartedauen, og så tatt opp igjen av finner.

Utskiftingskartet over Krokskogen (1816–23) viser store området mellom Kneika og Djupedalsbekken (Isielva) som var ryddet, endog med en teig på østsida av elva. Plassen hadde en skyld på 5 lispund, det samme som Svartkiend (Toresplassen), mens andre plasser på Krokskogen (som Mattisplassen og Flagsetra) lå på 1 lispund i skyld. I dag ligger en mengde rydningsrøyser her, og jordbunnen viser at den grove granskogen en gang har vært rugbråter og løkker.

HENRIK ESKILDSEN (ca. 1633–1710) fikk bygselbrev av fogd Jakob Luth i 1665, og satt på «Rudsødegården finneplass» da finnemanntallet ble registrert i 1686. Han hadde da hustru og fire barn. Han viste bygselseddel fra fogd Luth av 25. mars 1665, og opplyste at han betalte 6 riksdaler i årlig bygsel. Henrik fortalte at «da hand tilkom Platzten var ichun noger smaahytter, og indtet nyttigt», og han hadde ryddet den

93 Skylda var opprinnelig 5 lispund, men ble fra 1723 redusert til 2 lispund.

ULOVLIG BRÅTEHUGST

I november 1681 var Henrik Eskildsen én av fem finner på Krokskogen som ble stevnet for ulovlig bråtehugst utenfor deres bygslede plasser. Henrik møtte på tinget og vedgikk at han i løpet av året hadde hatt sju rugbråter, som alle var høstet og stod i hesjer og stakker. Plassen han bygslet hadde han selv ryddet, og der sådde han 2 tønner blandkorn. Plassen kunne fø 1 hest, 4 kyr og noen sauer og geiter.

KVERN I KNEIKEFOSS

Like før Aurtjernbekken renner ut i elva gjennom Djupedalen, ligger Kneikefoss. Her var det rester etter en dam for «en hallhundre år seia» (et halvt hundreår siden), skrev Peter Lyse i 1976. Kverna i Kneikefoss var rimeligvis tilhørende brukeren i Rudsødegården, men lå sentralt til også for andre Krokskog-plasser.

slik at den kunne innføres i jordeboka «for en Fr. Schyld».⁹⁴ En del av plassen var altså ryddet før Henrik kom, men den første finnen her har forlatt den etter kort tid.

Henrik Eskildsen var gift med ANNE HENRIKSDATTER, og han opplyser i 1686 at han da hadde fire barn. Vi kjenner ikke barnas navn, men det er mulig at både Anders Henriksen (ca. 1676–1766, seinere i Langen) og Nils Henriksen (ca. 1687–1746, bruker av Rudsødegården i 1723) var hans sønner. Kanskje også Ole Henriksen (ca. 1695–1739) «paa Krogschouven», som giftet seg i 1722 med Marie Thomesdatter og fikk sju barn:⁹⁵ Henrik (f. 1722), Ole (f. 1723), Thomas (f. 1724), Agnethe (f. 1726, d. som barn), Valborg (1728–1733), Agnethe (f. 1730) og Valborg (f. 1734).⁹⁶ Men det er vanskelig å bevise, for navnene er vanlige, og kirkebøker fra tiden før 1716 fins ikke i Hole.

Henrik Eskildsen satt på plassen ved Kneika i 25 år, men rundt 1690 ble den tatt fra ham. Da måtte han flytte fra Rudsødegården, trolig fordi det var kommet ny eier som satte inn en ny bygselmann. Henrik Eskildsen var flere ganger på kant med myndighetene mens han drev Rudsødegården. I 1675 fikk han bot fordi han hadde huset en «løsfinne», Thomas Pedersen, i tre netter. I 1681 ble Henrik tiltalt for ulovlig hugst og bråtebrenning. Han tilsto sitt brøde og ble dømt.

Henrik Eskildsen var en virksom kar. Da han forlot Rudsødegården, hadde han allerede i mange år drevet nyrydding i området Langen-Midtskogen sammen med Mons Andersen og Peder Henriksen. Han flyttet til Langen – se omtale av Langen og Midtskogen.

I Rudsødegården ble han etterfulgt av OLE FINNE, som satt her i hvert fall til 1701. I 1700 ble plassen kalt «Rudsødegaard Ole Finne Plads». Kanskje var det flere brukere her i disse årene, for i 1699 var «Rolv Ruds Finneplads» med og betalte utgiftene til en soldat, og *det* var Rudsødegården ved Kneika. Rolv Rud het også eieren av Rudsødegården ved Kroksund i på denne tida. Han har rimeligvis hatt et underbruk på skauen, og er nevnt som bygselmann her så seint som i 1708.

94 Dvs. 1 fjerding (5 lispund). I «Krokskogen» s. 76 leser vi at Mons Eskildsen finne i 1650-årene satt «på Kneikaseter, ikke så langt fra Gamleveien. Det het Rudsødegården også der». Vi vet ikke mer om Mons, og navnet er rimeligvis skrivefeil for Henrik.

95 Før han giftet seg, fikk Ole Henriksen i 1719 en datter Lisbeth med Anne Johannesdatter.

96 Hun er trolig den Valborg Olsdatter som i 1764 gifter seg med Christopher Hansen Herøen. (Etter Ole Yttri).

ET DRAP I RUDSØDEGÅRDEN I 1673

Fjorten dager før påske i 1673 ble Anders Rasmussen Kroksund tatt av dage ved et bestialsk drap på Henrik Eskildsens plass på Krokskogen. Drapsmannen Simen Jørgensen rømte vekk på ski straks etter at han hadde hogd øksa hardt i brystet på Anders Kroksund. Drapet skjedde i «ølboden» på Henriks plass, og flere vitnemål forteller detaljert om forløpet og det som hendte. Anders Eriksen, som hadde tilhold hos Henrik, hadde giftet seg med sin kvinne Maren Sivertsdatter lørdagen før. Anders Kroksund hadde da fulgt med dem hjem fra kirken. I Rudsødegården hadde Henriks kvinne kokt en «kaaell» (kål) med et stykke kjøtt og flesk, og de hadde spist. Dagen etter satt de i «ølboden» hos Henrik, da Simen hadde kommet inn og hogd Anders «på tvers i brystet med en øks». Brudgommen Anders Eriksen

«løp straks etter ham (...) men Simen hadde skier ståendes til rede og løp sin vei med, så de andre ei kunne nå han». Sefri Jakobsen, som bodde en halv mils vei fra Henrik Eskildsens hus, fortalte at Simen (drapsmannen) var kommet til ham tirsdagen etter at drapet skjedde, da han «var kommet hjem fra skogen imot kvelden». Simen hadde da sagt at han hadde vært i klammeri med Anders Kroksund, men at han ikke hadde slått hardt. Simen lå hos Sefri om natta, men hadde dratt videre tidlig neste morgen, før husets folk var våkne.*

* Etter Thorleif Solbergs oversettelse av tingboka 1673, i Hringariki nr. 2/2004 s. 18–21. Sefri Jakobsen bodde i 1673 på Fjeldsetra, og bygslet fra 1674 Mattisplassen. Vi vet ikke om Simen Jørgensen ble tatt og straffet, eller om han rømte fra Krokskogen.

*Rudsødegården var i 1670-årene en av de største finneplassene på Krokskogen. Den lå mellom Kneikasetra og Djupedalene, i to teiger hvorav den østligste endog gikk over Djupedalsbekken (Isielva). Eieren av Kneika hadde også en voll lenger ned mot elva. Det ligger i dag en mengde rydningsrøyser i området, og skogbunnen har god bonitet. Til venstre ser vi Sørsetra. (Utskiftingskartet over Krokskogens allmenning 1816–23).
© Fotograf Marit Fagerli*



FLERE FINNER I RUDSØDEGÅRDEN

Av drapsaken i 1673 ser vi at det bodde flere finner på Henrik Eskildsens plass. Paul Pedersen og hans kvinne Kirsten Larsdatter bodde i badstua, og Anders Eriksen, som 14 dager før påske giftet seg i Hole kirke med Maren Sivertsdatter

(Sefrisdatter), hadde også «sitt tilhold hos Henrik». Paul Pedersen stod i sin smie og arbeidet da drapet skjedde, så det synes å ha vært betydelig virksomhet på plassen.

KNEIKASETRA

Dæli og Søgarden Fjeld hadde seterrett på Kneika. Fra 1906 til 1910 var Karen Larsen fra Sundvollen budeie her, og i årene 1922–27 var Berte og Edvard Martinsen (Bergerbakken) fra Brenna i Steinsfjerdings seterfolk. Per Muggerud lå også på Kneika en periode. Fra rundt 1930 var Anna og Martin Sønsterud seterfolk på Kneika til ut i 1950-årene, og tok imot buskap fra flere gårder i bygda. I 1947 hadde de 45 kuer å stelle.* De to løkkene som Søgarden Fjeld hadde på Kneika, ble i 2006 solgt til Ole Western på Dæli.

* Raabe (1947) s. 58.

I 1714 fikk Nils Guttormsen bygselseddel av fogd Lars Mikkelsen på «en Fjerding skov paa Krogskoven, Ruuds Ødegaarden». Det var trolig NILS GUTTORMSEN HAFNOR (d. 1727) fra Østre Hafnor på Røyse som bygslet Krokskogplassen mens han gikk og ventet på å overta farsgården. Han var gift to ganger og fikk i alt 11 barn – se bind 3 s. 476–477.⁹⁷

Fra rundt 1690 synes Madame Werdelmann å ha hatt inntektene av Rudsødegården og et par andre plasser på Krokskogen (Wolden og Benteplassen). Fra rundt 1710 er det igjen fogden som bygsler bort plassen på kongens vegne.

I 1716 var Nils Guttormsen fortsatt bruker av Rudsødegården, som han var «forundt paa 6 års tid, hvorav dette er det 3. år». Han ble da innrømmet halv skattefrihet inntil plassen var forbedret og «med fornødne huser bebygget». Når de seks årene var til ende, ved utgangen av 1719, skulle plassen være i fullkommen stand og igjen kunne svare fulle kongelige skatter og landskyld.

I desember 1720 var det tillyst takst på Rudsødegård, som skulle selges på auksjon. På eierens vegne ba fogden om utsettelse, og sorenskriver Jorstad «meddeler at det er faldt så meget sne på Krogskoven at det er umulig å holde tagst».⁹⁸ I 1721 ble taksten avholdt, og i tingbøkene heter det at «bemeldte Ødegaard Ruud er efterseet, og befindes den at bestaa af nogle smaa og skarpe Engstøcher (...). Item af Huuser en enkel Lade, et lidet Stuehus, og tvende smaa Træhuus, en Lade med Laave hos, en anden liden Lade, et Størhuus og en liden Badstue».⁹⁹

I 1723 var Rudsødegården fortsatt selvstendig bruk, og oppsitteren het NILS HENRIKSEN (ca. 1687–1746). Han hadde 1 ku og 2 sauer, og sådde 1 kv. rug. Årlig høyavling var 3 lass. Skylda på plassen ble samme år satt ned fra 5 til 2 lispund.

Nils Henriksen giftet seg i 1718 med VALBORG NILSDATTER (ca. 1688–1748). Vi kjenner åtte av deres barn, hvorav seks døde før faren i 1746: Agnete (f. 1719, g. 1746 m. Paul Mathisen Mattisplassen, minst fire barn: Berte f. 1750, Sara f. 1752, Abraham 1753–1754 og Nils f. 1755),¹⁰⁰ Malene (f. 1720), Ole (f. 1722), Simen (f. 1724), Anders (f. 1727), Henrik (f. 1730), Anne (f. 1733) og Nils (f. 1737).

97 Den tidligere brukeren Nils Guttormsen var en av «cautionistene» (forloverne) da Nils Henriksen giftet seg med Valborg Nilsdatter i 1718. Den andre var Jens Moe. (Etter Ole Yttri).

98 Sigurd Bergs opptegetelser.

99 Sigurd Bergs opptegetelser.

100 I 1750-årene oppgis Paul Mathisens bosted i kirkeboka til Snarum, en plass mellom Bruløkka og Frøshaugsetra – se det.

Nils Henriksen døde i 1746, 59 år gammel. Samme år ble det avholdt skifte i Rudsødegård («Plads paa Krogskoven i Hole»). Han etterlot seg hustru og to barn: Agnete (29) og Nils (9). Boets bruttov verdi var 30 riksdaler, men da gjelda var over 50, var det fallitt.

Valborg Nilsdatter giftet seg igjen forsommeren 1748 med Hans Petersen Helgelandseie (ca. 1680–1758),¹⁰¹ men døde allerede samme høst etter få måneders ekteskap.

Tidlig i 1720-årene kjøpte eieren av Dæli den gamle finneplassen, rimeligvis på auksjonen som ble utsatt i 1720. Dæli hadde seterrett på Kneika like ved, og da allmenningen ble skiftet ut 1816–23, ble gården tildelt skog i det samme området. Den siste familien som bodde fast her, synes å ha vært PEDER OLSEN KNEIKA (ca. 1733–1783) fra Bærum og hans kone AASE HARALDSDATTER (1726–1774) fra Toresplassen. Vi kjenner fire av deres barn: Anders (1764–1776), Olea (1765–1766),¹⁰² Olea (f. og d. 1769) og Fredrik (1770–1771).

Etter Aase Haraldsdatters død i 1774 giftet Peder Olsen seg igjen i 1775 med GUNHILD KLEMETSDATTER, og vi kjenner to av deres barn: Ole (f. 1775) og Fredrik (f. 1781).

Benteplassen (Hiran)

GAMMELT MATRIKKELNR. 101

Benteplassen ligger ved den gamle kongeveien én kilometer sør for Midtskogen. Navnet har den fått fordi en mann som het Bent bodde her i første halvdel av 1700-tallet. Et eldre navn på finneplassen er Hiran,¹⁰³ som skal være finsk for «Musebråtan».

Den første skogfinnen som slo seg ned her, synes å ha vært LARS SEFRISEN, som ryddet den rundt 1660 med bygselsedel fra fogden.¹⁰⁴ Men han klarte nok ikke å livberge seg, for i prestemantallet over fastboende finner på Krokskogen i

101 Hans Petersen var trolig far til Petter Hansen (ca. 1720–1772) på plassen Petters (Helgelandseie) – se bind 3 s. 630. Etter Valborg Nilsdatters død i 1748 giftet Hans Petersen seg igjen (trolig hans tredje ekteskap) i 1752 med Lisbeth Torgersdatter. (Etter Ole Yttri).

102 Ved Oleas dåp var Per Haraldsen Svartkiend, Christoffer Haraldsen Borgeneie og Ole Samuelson Flagseter faddere.

103 «Hiran er et lappisk Navn og uden Forbindelse med Elvenavnet Hira og det svenske Sjonamn Hiren» (NGV s. 14). Et finsk plantenavn for en art syre er også nevnt som mulig opphav til Hiran-navnet. (V.V.: Finnenavn på Krokskogen, udatert avisartikkel i Hole bygdarkiv).

104 Schjander/Graff.

BRANT OPP I KØLMILA

«Det var nå ofte litt nifst å ligge på Kneikasetra. Jeg ventet hvert øyeblikk å få besøk av forlengst hengangne Per Blaker. Han Per led den fryktelige skjebne å dette opp i kullmilten, så han brant levende opp. Fra den dagen het mileplassen aldri annet enn Blakerbonn».*

* Raabe (1947) s. 58. Han som omkom i Blakerbonn, skal ha vært en av forfedrene til Mathea Tomta – se bind 3 s. 466.

*Benteplassen rundt 1930.
(Foto: G. Raabe).*



1664, er han ikke nevnt. Rimeligvis har han oppholdt seg andre steder i en periode, og vært «løsfinne», dvs. uten fast bosted og dermed en lovbryter etter Christian 5's norske lov. I 1672 ble Lars stevnet av lensmannen fordi han ulovlig hadde streifet omkring på Krokskogen, og også ulovlig oppholdt seg hos en fastboende finne der. Siden hører vi ikke mer til Lars Sefrisen, og plassen han ryddet ble i fogdens regnskaper beskrevet slik «... er til ingenting nyttig og er tilforn derpaa boendes finder bortrømt». I fogderegnskapene ble plassen i denne perioden kalt «Lars Sefrisen».

I 1687 kunngjorde fogden på bygdetinget at to matrikulerte finneplasser på Krokskogen, som hadde ligget øde i mange år, kunne overtas mot at brukerne kun betale skatt og landskyld, og ingen bygselavgift. En av disse var Lars Sefrisens gamle rydningsplass. Men ingen lot seg friste, for skogen var avbrent og det var vanskelig å skaffe seg livsgrunnlag der.

I finnemanntallet 1686 opplyste finnen Peder Henriksen i Langen at han hadde en husmann, JOHAN JOHANSEN, «i tilhold hos hannem, der er gift og hafuer 2 børn, fortierer sin føde i bøigden». Trolig var det på Lars Sefrisens gamle plass Johan holdt til, og fra 1695 fikk han bygselseddel på plassen av Madame Werdelmann. I 1697 skyldte Johan Hiran skatt, og i tingboka er det da anført at han bodde på «Madame Werdelmans gods».

Hiran er et ukjent finsk slektsnavn i Norge, og kan være et forvansket finsk substantiv som betyr «muserede» eller «Musebråten». Oppnavnet er rimeligvis ment som en beskrivelse av levekårene på den karrige plassen, som Krokskogkjenneren Fredrik Schjander beskriver som «vel den usleste

plassen på hele Krokskogen». I 1701 anmerkes det at den er «ej god for nogen afgift eller rettighed at utrede». Johan Hiran og hans familie synes å ha flyttet like etter, men står oppført som byglere i hvert fall til 1708.

Ved skjøte av 18. mars 1699 solgte lagmann Nils Jacobsen Smith (på Madame Werdelmanns vegne) en plass på Krokskogen som Johan Hiran påbodde, skyldende 1 lispund tunge, til Hans Must.¹⁰⁵ Det er første gang vi ser at Johan Johansen kalles for Hiran.¹⁰⁶

Fra rundt 1710 finner vi Bent Aslesen og hans hustru Kari Rasmusdatter på plassen. Bent og Kari har skrevet sine navn inn i Krokskogens historie etter det de gjorde i krigen mot Karl 12 i april 1716. Med fare for egne liv utførte de oppdrag som fikk avgjørende betydning for utfallet av krigen: Bent som spion og Kari ved å la seg ta til fange av fienden og gi dem villedende informasjon på en så overbevisende måte at de brøt opp og i realiteten gav opp hele felttoget.

Fordi de bodde på en tidligere finneplass, og fordi Bent i norske rapporter etter krigen i 1716 ble kalt Bent finne, har det vært antatt at Bent og Kari var av finsk avstamning. Deres farsnavn tyder imidlertid ikke på det: Asle og Rasmus var navn som overhodet ikke forekom i den finske befolkningsgruppen i Norge. Det viser seg at Bent og Kari var tidligere husmannsfolk under Skamarka på Tyrstrand, og at tilnavnet «finne» først kom da de bosatte seg på den tidligere finneplassen på Krokskogen.¹⁰⁷ I 1680-årene bodde Bent Aslesen i Norderhov.

BENT ASLESEN (ca. 1662–1730) synes å ha vært «uekte» sønn av Asle Evindsen og Marte Bentsdatter, som i 1662 ble bøtelagt for å ha begått leiermål (samleie uten å være gift). I tingboka er det ikke anført bosted for noen av foreldrene, men Asle hadde rømt da saken kom opp. I Bent Aslesens ekteskap med KARI RASMUSDATTER (d. 1740) kjenner vi tre sønner:

* Ole, husmann på Benteplassen 1730–32, g.m. Ingeborg Arnesdatter, minst én sønn Christian – se nedenfor.¹⁰⁸

* Rasmus (ca. 1688–1745), husmann på Benteplassen 1735–45, g. 1723 m. Tone Tronddatter, tre barn – se nedenfor.

* Anders (ca. 1692–1732), d. 40 år gammel som Anders Hirand.

KRIGSHELTEN BENT ASLESEN

Etter nederlaget på Norderhov natt til 29. mars 1716 var det ventet at Karl 12's styrker ville prøve å slå seg igjennom over Krokskogen og komme til Ringerike den veien. Den svenske kongen lå med sin hovedstyrke ved Bærums verk i Lommedalen, mens en forpost var stasjonert ved Jonsrud. Bent Aslesen var hyret av kaptein Coucheron til å rekognosere og bringe bud om fiendens bevegelser. Coucheron ledet ringeriksbøndene som lå på post ved Nordkleiva, og som etter Norderhov-slaget var forsterket med 100 infanterister og 50 dragoner. Det var Bent som meldte til Coucheron at svenskene var på vei 15. april, og hans innsats bidro til at nordmennene gikk seierrike ut av slaget i Nordkleiva 16. april, da 32 svensker og to nordmenn falt.*

* Det er tvil om trefningen fant sted om kvelden 15. april eller om morgenen 16. april. I kildene virker det som svenskens framstøt skjedde i to etapper, og at den kan ha vært en mindre trefning om kvelden 15. april ved en av forpostene. Fredrik Schjander har skrevet at 28 svensker og tre nordmenn falt i slaget, men i svenske kilder oppgir generalauditør og overkrigskommisär Schwerdtfeger at tapene for svenskens vedkommende var 32 drepte, 26 sårede og en fenrik tatt til fange. Nordmennenes tap var to drepte menige. (Etter Fred Harald Nilssen: Svensk angrep på Krokkleven, i heftet Ringerike 1998 s. 63).

105 Notat fra Thorleif Solberg, etter oversettelse av tingbok 24.

106 Schjander/Graff.

107 Sten Høyendahl i heftet «Ringerike» 2007.

108 Ingeborg Arnesdatter var halvsøster av Henrik Johansen Hovi, som var en av de to soldatene som overfalt Bent Aslesen i 1703.

«INDSATSEN VAR LIVET...»

«Mens Anna Kolbjørnsdatter har faat denne brede plass baade i historie og folketradition, er hun glemt den kvinde i Hole, som utførte en heltedaad langt større enn Annas; ti mens den første var den fornemme vertinde, som kunde bænke fienden til høibords i egen stue uten anden resiko end et mulig fangenskap, gik derimot den anden paa sin vovelige færd like i løvens gap, en færd som kunde ha døden tilfølge. Indsatsen var livet - større kan den ikke gis! Hun, som satte denne store indsats, var bare en fattig husmandskone og saaledes i social rang den mægtige prestefrue langt underlegen - noget der har gjort sit til, at hendes navn ikke straalere i folketraditionens glorie. Denne kvindes navn var Kari Rasmusdatter Hiran. Hun tok den farlige uriaspost at gaa like ind i fiendens leir, spionere og føre den bak lyset».*

* Tveiten (1914), s. 395.

KRIGSHELTEN KARI RASMUSDATTER

Noen dager etter slaget i Nordkleiva satte kaptein Coucheron en vågal plan ut i livet. Han ønsket en kvinne som var villig til å gå til Jonsrud og fortelle svenskene at nordmennene hadde fått forsterkninger og planla et angrep mot fiendens leir. Men slike kvinner var ikke lette å finne – inntil Kari Rasmusdatter fra Hiran meldte seg. Kari gikk, og da hun kom «ind mot tjernet saa mødte hun en hel flokk svensker, som grep hende og truet hende på livet for at faa kunnskab om de norskes stilling». Kari fulgte instruksen fra kaptein Coucheron, og sa det hun hadde fått beskjed om. Hun ble deretter tatt med til Jonsrud og forhørt av en oberstløytnant. Han fikk også vite at Coucheron hadde fått forsterkninger på flere tusen mann og at motangrepet kunne ventes når som helst. Svenskene trakk da forposten ved Jonsrud tilbake til hovedstyrken ved Bærums verk, hvor Kari ble tatt med og forhørt av en general. Hun må ha virket like overbevisende, i hvert fall lot de henne gå hjem igjen, selv om hun førte til torgs argumentet om at hennes egne ville «hugge hende i mange stykker», om de fikk vite at hun hadde tystet til fienden! Noen dager etter brøt svenskene opp fra Lommedalen, og startet tilbaketrekingen mot Sverige.

I en militærrulle i 1699 finner vi Bent Aslesen Solli, som da var soldat og bosatt i Solli (Sollihøgda).¹⁰⁹ I 1703 var Bent husmann under Skamarka på Tyristrand, da han ble beskyldt for å ha stjålet sauer fra bonden på Solberg. Da saken kom opp på bygdetinget, sendte Bent kona Kari Rasmusdatter for å tale sin sak. Det endte med at bondekona Marte Solberg og hennes sønn, Ole Taraldsen, måtte be Bent og Kari om unnskyldning fordi de hadde «brugt en utilbørlig mund (...) hvorimod de anførte schieldsord ej bør komme Bent eller hans hustrue til nogen æris forklejning i nogen maade».¹¹⁰

Rundt 1710 synes Bent og Kari å ha flyttet fra Skamarka til den karrige plassen på Krokskogen.

Bent Aslesen og Kari Rasmusdatter lot seg hyre av de norske styrkene i 1716 med forespeiling om rikelig belønning. Da det hele var over viste kaptein Coucheron dem til fogd Lars Mikkelsen. Han skrev en anbefaling om belønning, men denne uteble. 15. mai 1717, mer enn ett år seinere, skrev Kari Rasmusdatter brev til Slotsloven (den norske regjeringen) på Akershus. Her forklarte hun hele saken og «...derfore som Fattigdommen i denne besuerlige Tid nu trænger mig altfor haart, nødiges jeg til underdanigst at søge Øfrigheden om en Belønning for min og Mandz Troeschab, Flid og store Hazard». Det endte med at de fikk 2 riksdaler i penger samt 3 års halvt

109 Solli var trolig i Fjulsrud-eie (Sollihøgda), men *kan* ha vært i Hollerud-eie på Tyristrand.

110 Høyendahl (2007).

PÅ JUVEREN I NORDERHOV

I 1686 dukker Bent Aslesen opp som innblandet i en sak på bygdetinget i Norderhov, da prestekonta Margrethe Mule (gift med sogneprest Otte Jacobsen) beskyldte ham for tyveri av en båt ved Juveren. Bent Aslesen fulgte konene til to offiserer, major Søren Rasmussen (eier av Øvre Hårum, og av Storøya og Rytteraker 1686–91) og løytnant Anders Brun (eier av Frok) ned til Juveren. Der traff de prestesønnen Lauritz Ottesen, og spurte om lov til å låne en båt som tilhørte hans far, sognepresten, og det fikk de. Da turen var unnagiort, rodde Lauritz båten tilbake til «prestens land». Det var da Lauritz' stemor Margrethe Mule hadde kommet og kalt Bent for tyvepakk. Major Rasmussen tok initiativ til vitneavhør på tinget, og prestekona medgav at det var Bent hun hadde skjelt ut. Men majoren og løyntanten forfulgte ikke saken videre.*

* Sten Høyendahl: Da Bent finne ble æresskjelt av Margrete Mule, i Hringariki nr. 1/2009.

FIKK JULING – OG ERSTATNING

Høsten 1703 hadde Bent Aslesen blitt jult opp av to soldater på Tyristrand, Henrik Johansen Hovi og Per Persen Pjåkerud. De to ble i februar 1704 dømt i krigsretten for overfallet, og satt et halvt år «i bolt og jern» på Bragernes. I tillegg måtte de gi Bent en erstatning på hele 20 riksdaler (i korn og andre varer). Bent Aslesen fikk en del av erstatningen, men snart stoppet leveransene, og ved hjelp av sin oberst fikk de to soldatene saken opp på nytt. Etter at Henrik hadde gitt Bent to tønner korn til en verdi av 4 daler, og Per hadde pløyd for ham med to hester i tre dager og gitt ham korn og flesk, alt til en verdi av nesten 7 daler, mente de at nok var nok, og fikk rettens medhold.

* Høyendahl (2007). Både Henrik Johansen Hovi og Per Persen Pjåkerud var etterkommere etter Henrik finne på Sørum i Norderhov. (Etter Ole Yttri).

skattefritak for plassen (1 mark 2 skilling årlig). Den 17. mars 1718 måtte de bevitne dette på bygdetinget på By på Røyse.¹¹¹

Kari Rasmusdatter var utvilsomt en modig og sterk kvinne, hun kunne både lese og skrive, noe hennes egenhendige brev til Slotsloven på Akershus i 1717 forteller. Og hun stod fram på bygdetinget og hevdet sin rett flere ganger.

1723 satt Bent Aslesen som bruker på «Bentfinne», som ble eid av bispinne Munch.¹¹² Skylda var 1 lispund, og på plassen hadde de 1 hest, 2 storfe, 2 sauer og 3 geiter. De sådde 1 ½ kv. rug og høstet årlig 3 lass høy.

Etter Bents død i 1730 avstod Kari Rasmusdatter¹¹³ «salige Bent Aslaksen Hirans» bygselrett for Hiran til sønnen Ole på betingelse av at han skulle «svare og betale hans foreldres gjeld til Anne salig biskop Hans Munch, og forsørge sin gamle mor i hennes livstid».¹¹⁴

OLE BENTSEN giftet seg i 1720 med INGEBORG ARNESDATTER, og de fikk i 1721 sønnen Christian. I 1732 ble bygselen overtatt av JOHAN JOHANSEN, men allerede i 1735 synes han å ha overlatt den til den tidligere brukeren bror, Rasmus.

111 Tveiten (1914), s. 400–401.

112 Hans Musts enke Anna giftet seg seinere med biskop Hans Munch.

113 I rettsreferatet fra bygdetinget på By er hun kalt Marte Rasmusdatter, noe som åpenbart er feilskrift.

114 Anna Munch, enke etter biskop Hans Munch.

MINNESTEIN

I september 1956 markerte Milorg-karene i område 1424 frigjøringen av Norge ved å avsløre en minnestein over «Krokskogens første partisan», Kari Hiran, ved Benteplassen.

RASMUS BENTSEN (1688–1745) giftet seg i 1723 med TONE TRONSDATTER. Vi kjenner fire av deres barn, hvorav tre var i live ved skiftet etter faren i 1746: Anne (f. 1723),¹¹⁵ Kari (f. 1729), Trønd (f. og d. 1734) og Trond (f. 1737). I skiftet var boets bruttoverdi 26 riksdaler (etter auksjon av løsøre), men gjelda var større og boet dermed fallitt. Enka og de tre barna synes å ha blitt boende på Benteplassen i noen år. Da Anne Rasmusdatter ble konfirmert i 1743, skrev presten Midtskogen som bosted, men ved konfirmasjonen til broren Trond i 1754 var hjemstedet Hiran på Krokskogen.

I 1746 ble Benteplassen solgt ved offentlig auksjon til Anders Paulsen Midtskogen, eier av nabogården Midtskogen, for 90 riksdaler. Benteplassen lå seinere under Midtskogen til 1769.

Ifølge manntallet for ekstraskatten 1762 var «Bent Finne Plads» proprietærgods, og bruket «beboes icke af nogen». Men i en stue i nærheten bodde et ektepar: Henrik Thoresen (innerst, blind, fattig og «nyder tillæg») med kone Berte Michelsdatter og en kvinne, Maria Knutsdatter.

I 1769 solgte Marte Mortensdatter, enke etter Syver Andersen Midtskogen, Benteplassen til Ole Hansen Gjesvold, eier av Nerigarden Nordre Gjesval. Hele Benteplassen lå siden under denne gården til 1797, da halve bruket (en seterløkke og litt skog, av skyld $\frac{1}{2}$ lispund) ble solgt til Kristen Andersen, eier av Nordre Rudsødegården, for 130 riksdaler. I 1834 delte Kristen Andersen sin halvpart av Benteplassen i to, og solgte $\frac{1}{4}$ lispund til Svend Hansen Sonerud på Nordre Frøyshov for 85 spesidaler. Denne fjerdeparten av Benteplassen hørte til Nordre Frøyshov til 1878, da den ble solgt til Midtskogens eiere (Andresen og Stolt) for 900 kroner. Den andre fjerdeparten ble i 1835 solgt til Jørgen Olsen Onsager for 80 spesidaler. Jørgen Olsen var i 1820-årene husmann i Fekjærstua (se bind 2, s. 232), og fra 1833 eier av Nedre Onsaker. Denne fjerdeparten synes kort tid etter å ha blitt kjøpt tilbake av Iver Mikkelsen, som fra 1838 var eier av Nordre Rudsødegården. Gårdparten ble i 1876 overtatt av sønnen, Hans Iversen,¹¹⁶ som i 1878 solgte den til Andresen og Stolt for 1.500 kroner.

115 Anne Rasmusdatter fikk i 1747 et barn utenfor ekteskap, Ragnhild, og som barnefar ble utlagt Halvor Johansen, gevorben (vervet) soldat i Captein Riises Compagnie. Soldat Halvor Johansen ble året etter (1748) utlagt som barnefar til Ingeborg Andersdatters pike Maria. (Ole Yttris kirkebok-avskrifter).

116 Hans Iversen Rudsødegård (f. 1836) var gift (i andre ekteskap) med Olava Pedersdatter Mattisplassen (f. 1851) – se bind 1 s. 442–443.

Dermed hørte halve Benteplassen (1/2 lis-pund) igjen under Midtskogen.

Den andre halvparten hørte til Nerigarden Nordre Gjesval til 1843. I 1820-årene betalte Nerigardens eier, Hans Olsen Gjesvold, kirkeskatt for en husmann på Benteplassen (navn ukjent). I 1843 solgte hans enke, Kari Paulsdatter, gårdparten til Daniel Christensen Søhol og Ole Olsen Laarvigen for 240 spesidaler. Løkka og skogen hørte siden til Søhol og Lårvika inntil 1892, da eierne P.A. Fjeld og Berte Marie Laarvigen solgte Benteplassen «med tilliggende skovstykke og påstående huse således som det nu befindes» til grosserer Engelhardt Andresen for 3.200 kroner. Siden har «gamle» Benteplassen tilhørt Andresen/Wettre på Midtskogen.

I 1801 og 1865 var det ingen fastboende på Benteplassen, men fra 1868 går det fram av kirkebøkene at Ole Sørensen (f. 1829 i Bærum) var husmann under Midtskogen. I 1900 kalles han Ole Sørensen Benteplads, så det var nok her han satt.

Ole Sørensen (f. 1829) var sønn av Søren Olsen Danielsbråten og Ragnhild Hansdatter fra Kampen i Vestre Bærum, og dermed sønnesønn av den kjente bjørnejegeren Ole Nilsen Kampen. Hans onkel, Hans Olsen Kampen (Danielsbråten), var eier av Midtskogen fra 1861, og gav nevøen en plass til bruk. Ole Sørensen giftet seg i Tanum kirke i 1855 med Karoline Andersdatter (f. 1829 i Norderhov), «uekte» datter av Maria Olsdatter Ultvedteie og enkemann Anders Amundsen Jahr fra Modum.¹¹⁷ I 1855 og 1857 var Ole Sørensen husmann på Trillerud under Jonsrud, og i årene 1860–67 på Holen under Øverland i Bærum.

I 1900 satt Ole Sørensen og Karoline Andersdatter på Benteplassen med datteren Gunda Marie (f. 1869) og én datterdatter, Jørgine Veholm (f. 1894), som «sedvanlig» var bosatt i Kristiania. De hadde én losjerende, P. Vesæth (f. 1830 i Solør), som var forhenværende skogfullmektig. Vi kjenner ni av barna til Karoline Andersdatter og Ole Sørensen:¹¹⁸

* Martin (f. 1855), kusk i Christiania, g.m. Anne Marie Nilsdatter..

* Stina (1857–1935), g. 1879 m. Hans Nilsen Monsebråten (f. 1857), seinere eier av Langebru, fire barn: Oskar (f. 1879), Harald (f. 1882),



Den gamle finneplassen Hiran (Benteplassen) ligger i dag under Midtskogen.

PÅ VESTSIDA AV VEIEN

Blant Krokskog-kjennere er det antatt at «gamle» Benteplassen lå på vestsida av kongeveien, hvor det fortsatt er tufter etter hus på høyden rett vest for nåværende bebyggelse. Dagens hus ligger på løkka øst for veien. «Den ble kalt Iversløkka, etter Iver Frøshaug som hadde utslått her».*

* Fortalt av Leiv Øiseth til Harald Haugli. (Iver Frøshaug skal rimeligvis være Iver Røssigarden).

117 Etter Ole Yttri.

118 Opplysninger fra Rune Hernes Bjerke i Lommedalen.

- Karoline (f. 1889) og Nilleborg (f. 1900) – se omtale av Langebru.
 * Hans (f. 1860).
 * Camilla Olivia (1863–1865), d. 2 år gammel.
 * Karen Pauline (f. 1866), g.m. Johannes Olsen Weholm fra Stavanger (de reiste til Amerika).
 * Anne Severine (1867–1868), d. 1 år gammel.
 * Gunda Marie (f. 1869), tvilling, sykepleier på et hjem for sinnssyke i Christiania.
 * Christian Adolf (1869–1870), tvilling, d. 1 ½ år gammel.
 * Christian Albert (f. 1870), konfirmert 1885.

Etter tradisjonen i familien skal Ole Sørensen ha vært jakt-politi for Andresen på Midtskogen. Han døde etter å ha bruket nakken, da han falt ned fra et høylass.

Siden 2003 er Benteplassen leid bort som fritidssted av familien Wettre til Jens Bjerke, nevø av Yngvar Solvang. Han er fra Lommedalen, og bosatt i Skui i Bærum.

Niskinn

GAMMELT MATRIKKELNR. 102 – SEINERE GNR. 180/6,
 I DAG GNR. 180/83

NISKINN-NAVNET

Niskinn-plassen het opprinnelig Holmevann, etter vannet den lå ved. At det seinere ble endret til Niskinn, kan ha som forklaring at plassen en gang er blitt betalt med 9 skinn (skinn var i gammel tid et vanlig betalingsmiddel)*. En annen teori er at vannet tidligere har hett Nestjern. De nåværende holmene i vannet var tidligere landfaste og stakk ut i vannet som et nes. Lokal uttale kan etter hvert ha endret navnet til Niskinn. Svarttjern (ved Toresplassen) ble eksempelvis skrevet Svartkind i de gamle kildene.

* Norske Gaardsnavne V, s. 2 og Harsson (1995).

Niskinn¹¹⁹ er den tidligere finneplassen mellom Sørumssetra og Holmevannet (Niskinnvannet) på Krokskogen. Den er også blitt kalt «Henrikfinne» og «Holmevannsplassen», og skal ha blitt ryddet av finnen HENRIK LARSEN tidlig i 1660-årene. I 1686 opplyste Henriks bror, Lars Larsen Finne, at de kom til Norge «for 24 år siden» – dvs. i 1662. Henrik flyttet tilbake til Sverige (hvor han kom fra) i 1681, og broren LARS LARSEN overtok da plassen (fra 1682).

Lars betalte årlig 1 riksdaler i bygsel, husmannsskatt til kongen og tiende av det lille han avlet på plassen. I tillegg livnærte han seg som kølabrenner for Bærumsverket, og i 1686 hadde han finsk kone (fra Sørkedalen) og seks barn.¹²⁰ Han må ha forlatt plassen samme år. I fogderegnskapet 1686 er Henrik Larsens plass en av de tre på Krokskogen som var «til ingen ting nøtig, de tilforn derpaa boende finder bortrømt».¹²¹ I 1690 vitnet allmuen på bygdetinget i Hole at tre finneplasser på Krokskogen, deriblant Henrik Larsens plass, ikke lenger

119 Skrivemåten på brukets navn er Niskinn, mens familien som bodde der, skriver seg for Niskin.

120 Fra finnemantallet 1686 for Vestre Bærum, i Asker og Bærum historielag, skrift nr. 2 (1957).

121 Sigurd Bergs notater.



var i bruk. Om de to øvrige plassene (Mattis Gregersen og Lars Siversen), ble det i 1691 sagt at de hadde ligget øde siden de to finnene flyttet – «efter skogens uthuggelse, for ungefehr 16 år siden»,¹²² altså rundt 1675. Rimeligvis flyttet Henrik Larsen av samme grunn.

I 1710 solgte fogd Lars Tønder (på kongens vegne) Niskinn til HERMAN KREFTING på Bærums verk. Ved auksjonsskjøte i 1712 ble plassen skjøtet til Krefting for 36 riksdaler 4 skilling. Etter Herman Kreftings død ble hans eiendommer (inkludert Bærums verk) overtatt av hans hustru ANNA KREFTING.

I 1723 var JØRGEN ERIKSEN oppsitter på Henrik Larsens plass (av skyld 1 lispund), som ble eid av Anna Krefting. Jørgen hadde 1 ku, høstet ½ lass høy årlig og sådde ½ kv. rug. Han betalte også tiende i 1727.

Rundt 1750 ble «Henrich Larssøn Finde Plads» (av skyld 1 lispund) solgt til ENGBRET OLSEN SØRUM, eier av hele Nordre Sørums og halve Vestre Sørums, og Niskinn var siden under Sørums til 1855 – se nedenfor.

I 1762 het brukeren MATHIAS MATHIASSEN, som bodde der med kone MARI KRISTOFFERSDATTER og flere barn, hvorav to

Niskinn ligger idyllisk ved sørenden av Niskinnvannet (Holmevannet). Bildet er tatt høsten 2008.

© Fotograf Siri Berrefjord

122 Tingbok 1690 s. 72 og tingbok 1691 s. 33.

Plassen «Hendrikfinne» (Niskinn) ved Holmevann i 1823, på utskiftingskartet over Krokskogens allmenning. Vest for Niskinn ser vi Sollisetra (under Bjørnstad i Steinsfjerdingen, der Sollihøgda kapell ligger i dag), og Høymyr (husmannsplass under Mo i Steinsfjerdingen). De respektive skogteigene ble tildelt Bjørnstad (LXXXIX), Mo (CXVII) og Sørums (CXV).
 © Fotograf Marit Fagerli



sønner Kristoffer og Mathias ble nevnt i manntallet. I 1779 leverte Kristoffer Mathiassen Holmevandspladsen trekøl til Bærums Jernverk.

I 1801 satt husmann med jord KNUT JAKOBSEN (28) på Niskinn med hustru GUNHILD NILSDATTER (26) og datteren Marte (1). Knut Jakobsen (1772–1843) var gårdmannssønn fra Fjulsrud, og giftet seg i 1799 med Gunhild Nilsdatter Diget (1773–1843) fra Helgelandseie. Vi kjenner seks av deres barn:

* Marte (f. 1799).

* Johanne (1801–1842), g. 1829 m. Svend Olsen Neseie (1799–1883) fra Nesødegård under Nedre Nes, seinere husmann i Løkkepotten, minst seks barn: Oline (f. 1822), Karen (f. 1828), Lars (f. 1828), Maren (f. 1831), Johannes (f. 1837) og Anders (f. 1837) – se omtale av Løkkepotten i Fjulsrud-kapitlet.

* Gunhild (f. 1804).

* Ole (1807–1887), seinere husmann i Myra (Gorrmyr), ugift, minst seks barn utenfor ekteskap – se Myra (Gorrmyr) under Fjulsrud.

* Anders (f. 1812), g. 1843 m. Anne Henriksdatter (f. 1820) fra Madsplassen under Norderhov prestegård, minst én datter Karine (f. 1847) – se omtale av Kleiva (Fjulsrudkleiva) som husmannsplass.

* Anne (f. 1818), ugift, bosatt med broren Ole i Myra (Gorrmyr) under Fjulsrud, fikk i 1843 en datter Gunhild Johanne med Hans Hansen Neseie – se Myra.

Knut Jakobsen var husmann på Niskinn så seint som i 1834, da datteren Anne ble konfirmert. Da Sørums-gårdenes skog mellom Sollihøgda og Langebru ble solgt til kandidat Larsen i

1855, fulgte Niskinn med. Dermed var dens tid som husmannsplass under Sørum forbi.

I 1865 er det notert i folketellinga at eierne av Niskinn bodde utenfor Hole, og husmannsfolk på plassen var Martin Torstenssen (51) og Hågine Olsdatter (49), som bodde der med sine fire yngste barn. På plassen hadde de 2 kyr og 2 sauer, og de sådde $\frac{3}{4}$ t. bygg og 2 t. poteter.

MARTIN TØRSTENSSEN (1814–1898) var fra Kolbjørnsrudsetra i Vinger, og ble i 1837 gift med HÅGINE OLSDATTER (1816–1895) fra Enebakk. De kom til Niskinn rundt 1855 med en drakjerre og fem døtre, og fikk ytterligere to barn der (eldste sønn Torstein var igjen i Enebakk). De hadde åtte barn:

* Torstein (1838–1906), g. i Enebakk med Maren Torersdatter (f. 1844 i Fet i Akershus), åtte barn: Mathilde (f. 1867), Arnt Hagbart (f. 1869), Thea (f. 1872), Magnhild (f. 1874), Hildus Marelius (f. 1879), Jørgine Andrea (ukjent fødselsår), Laura (f. 1884) og Dagmar Hedvig (f. 1888).

* Karen (1842–1907), g.m. Johannes Amundsen.

* Anne Marie (f. 1844), i 1865 tjenestejente i Østigarden Hårum, g.m. veivokter Anders Andersen (f. 1838 i Värmland) på Øvre Åsen under Ultveit i Norderhov, to barn: Hanna (f. 1885) og Aksel (f. 1887, seinere hjulmaker i Øverjordet) – se gnr. 195/7 Øverjordet i bind 1.

* Maren (f. 1846), g.m. Olaus Pedersen Bjørnstad (f. 1851), seinere selveiere på Nedre Åsen (gnr. 29/6) ved Ultveit i Norderhov, fem barn: Hanna (f. 1878, g.m. Petter Fossum i Bergeløkka i Åsa, seterfolk på Hukensetra på Krokskogen i mer enn 50 år, sju barn: Sara, Hilda, Oskar, Ingeborg, Helga, Else og Helge), Berte Sofie (f. 1880, g.m. landhandler August Rytterager, siden skilt, hun reiste i 1912 til Amerika og giftet seg der med Andreas Tangen fra Åsa, to barn: Otto Andrew og Albert Sverre – familien kom tilbake til Norge rundt 1920), Ole Martin (f. 1882, eier av Rakkestad i Åsa, g.m. Emma Ultvedt, én sønn Ragnar), Karine (f. 1885, g.m. Olaf Pjaaka i Åsa, én sønn Ove), og Karl (f. 1888, g.m. Anna, tre barn: Kåre, Tutti og Bjarne). Maren hadde fra tidligere en datter Karen Marie Nilsdatter (f. 1868) med Nils Olsen (bosatt på Bjørumskauen).¹²³



Fra Niskinn rundt 1895 ser vi husmann Martin Torstenssen (1814–1898) på trappa med hustru Hågine Olsdatter (1816–1895), som har sønnesønnen Hartvig (f. 1891) på fanget. Til venstre står deres yngste sønn Anton (1860–1947), og lengst til høyre hans hustru Olava Larsdatter Niskin (1865–1942) med Alfred (f. 1894) på armen. Foran sitter Olava og Antons to eldste barn, Karen Marie (f. 1886) til venstre og Hilda (f. 1887).

123 Karen Marie Nilsdatter (f. 1868) ble g.m. Frans Bjørk, bosatt i Oslo, fem barn: Marie Hågine, Martha Fredrikke, Ole Nils Olaves, Gustav Adolf og Mina Sofie Else.



Badedag ved Holsfjorden nedenfor Vefsrud en krigssommer tidlig i 1940-årene. De tre foran er fra venstre: Martin (f. 1921), Nancy (f. 1929) og Nils Hansen Økern (1887–1969). Bak til venstre (med mørk kjole) står Karen Marie Økern f. Niskin (1886–1978), og nærmest henne med mørk bade-drakt sitter hennes søster Margot (f. 1899). De øvrige er ukjente.



Anton Martinsen Niskin (1860–1957) og Olava Larsdatter Niskin f. Nordhagen (1865–1942) feiret gullbryllup i 1936. (Bilde fra Ringerikes Blad 17. juni 1936).

* Olea (1852–1944), g. 1879 m. garver Jørgen Ellingsen Moe (1849–1938), seks barn: Elsa (f. 1879), Marthe (f. 1880), Sigrid (f. 1883), Sigurd, Håkon og Øistein.

* Johanne (f. 1855), g.m. Martin Olsen (1848–1916, f. i Bærum), gårdsbestyrer Sønsterud, seinere eier av Brohaug ved Nes, tre barn: Oskar Martinius (reiste til Amerika, g.m. Gunda Sund), Karl (f. 1887, til Amerika) og Einar (f. 1892) – se gnr. 236/28 Solvang (Brohaug) – Utstranda 665.

* Thea (1858–1947), g. 1880 m. Andreas Hansen (f. 1859), husmann, fra 1902 selveier i Brenna under Østigarden Hårum, tre barn: Henriette (f. 1880), Hilda (f. 1884) og Anna (f. 1888) – se bind 2 s. 395.

* Anton (1860–1947), seinere husmann i Niskinn, fra 1908 eier av Skaret, g.m. Olava Larsdatter Nordhagen fra Lier, 10 barn (se nedenfor).



Anton Martinsen Niskin (1860–1947) overtok som husmann i Niskin etter sin far. Han ble seinere gårdsbestyrer på Fjulsrud og Toresplassen.

Hågine Olsdatter og Martin Torstensen bodde sine siste år hos datteren Thea på Brenna under Hårum i Hole.

Yngste sønn ANTON MARTINSEN NISKIN (1860–1947) overtok plassen etter foreldrene. Han giftet seg i 1886 med OLAVA LARSDATTER NORDHAGEN (1865–1942) fra plassen Nordhagen under Solhaug i Lier, og de fikk 10 barn: Karen Marie (f. 1886), Hilda (f. 1887), Hartvig (f. 1892), Alfred (f. 1894), Lars (f. 1895), Anna (f. 1897), Margot (f. 1899), Olga (f. 1901), Thora (f. 1903) og Gunvor (f. 1910). De ble seinere forpaktere av Fjulsrud, og i 1908 selveiere i Skaret – se gnr. 238/13 Skaret.

Anton og Olava var brukere på Niskinn til 1910. Også i en periode da han var gårdsbestyrer på Fjulsrud, skal de «mer eller mindre uavbrutt ha bodd på Niskinn».¹²⁴ Fra 1899 til 1901 var de i Skustadenga på Øverskogen i Lier, men i 1901

¹²⁴ Etter Thora Niskin (1903–1998).

DA STOD UNGENE I VINDUET OG GRÅT

«Anton og familien hans hadde 2–3 kyr, kalver, hest og gris. En gang kom lensmannen og tok den ene kua i skatt. Da stod ungene i vinduet og gråt. For å livnære seg var Anton i skogen hele vinteren, og Olava var inne på setrene om sommeren med dyr for bønder i Hole. På Niskinn hadde de ett rom og kjøkken, og de dyrket poteter og grønnsaker. Vanlig mat var brød fuktet med kaffe og med sukker på. Pultost lagde de selv, og de fisket, og slaktet kalvene de fikk. Ungene samlet ved og kongler og plukket markjordbær om sommeren. Jordbærene samlet de i to vendingskurver som moren deres gikk med i en vassele til Sandvika. Derfra tok hun toget til Oslo hvor hun solgte bærene, og så gikk hun hjem til Niskinn igjen».*

* Etter Thora Niskinn (1903–1998).

REINE MIRAKELDOKTOREN

Anton Martinsen var streng, og arbeidet hardt. Det ble sagt om ham at han var reine mirakeldoktoren som helbredet det meste, bla. ormebitt. Som 81-åring reddet han en 25 år gammel mann fra å drukne i Steinsfjorden, og ble for det tildelt diplom og redningsmedaljen i sølv. Olava hadde jobben å holde Niskinnhytta oppvarmet og nyvasket til byfolket kom opp lørdag kveld. Hun hjalp også til med å koke mat til jegerne. På loftet på Niskinn hadde hun en vev. Før Sollihøgda skole kom i 1908 måtte ungene helt til Homledal for å gå på skole. Et av årets høydepunkter for ungene var sledeturen til juletreffest på Toresplassen.*

* Diverse avisutklipp utlånt av Heidi Økern, samt opplysninger fra Harald Kolstad.

gikk flyttelasset – med robåt over Holsfjorden – tilbake til Niskinn. I 1900 var det derfor en annen bruker, JOHAN OTTO SVENSSON (f. 1861 i Sverige), jordbruksarbeider og gårdsbestyrer, som satt på Niskinn med hustru JOHANNE SOFIE ANDERSDATTER (f. 1862 i Sverige) og to barn: John Arvid (f. 1898) og Elise Marie (f. 1900).

Olava og Anton kjøpte Skaret i 1908, men leide det bort de første årene. Fra 1910 bodde familien i Skaret, med unntak av årene 1918–23, da Anton var gårdsbestyrer på Toresplassen for hoffjegermester Thomas Fearnley.

Selweierbruk

Da eierne av Nordre og Midtre Sørums i 1855 solgte skogen mellom Sollihøgda og Langebru til kandidat Larsen, fulgte Niskinn med. Kandidaten kjøpte samtidig gårdsskogen til Mo og Øderå, og disse teigene ble seinere slått sammen i én eiendom, gnr. 180/2 Mo med Øderå og Sørums. Skogen ble i 1864 solgt til Ivar Rytterager og Johannes Fuhr, og fra 1874 var Drammens Damphøvleri eier. I 1892 ble Niskinn med en tilhørende skogteig på cirka 100 dekar fraskilt denne skogeiendommen og solgt til grosserer PETER HANSEN fra Oslo.¹²⁵ Hansen kjøpte samme år cirka 30 dekar av setervollen mellom Niskinn og Sørumssetra (Niskinn gnr. 189/21 – av lokalkjente kalt «Hanseløkka») – av eierne av Midtre Sørums.

¹²⁵ Harald Kolstad i Asker og Bærum historielag nevner i et notat (1982) også Thams og Victor Kjellberg-Hansen som eiere, men dette går ikke fram av grunnboka. De synes å ha vært leietakere av Niskinnhytta til jakt og fiske.



Karen Marie Niskin (1886–1978) og Nils Hansen Økern (1887–1969) forpaktet Vefsrud fra 1911 til 1954, og fikk 10 barn.

«... SIDEN HAR HAN VÆRT SKAUBØRING»

«Hans Niskin var bare 8 år da foreldrene drog op til Mattisplassen, og siden har han vært skaubøring. Når jeg så forteller at han i sin tid har lagt ned 25 elger, 12 gauper og 2 ganger har vært i hold med bjønnen, så skjønner en at Hans er jeger og friluftsmann. Han kan alle navn på åser, daler, bekker inne på Krokskogen...».*

* V.V. i Ringerikes Blad 25. november 1930.

Grosserer Hansen kom i vanskeligheter og åpnet akkordforhandlinger i 1903. Den 14. september 1906 overtok instrumentmaker MORITZ GALLUS Niskinn for 8.500 kroner av Den norske Creditbank, og etter hans død var det enka OLGA GALLUS som ble eier. I 1910 inngikk hun nytt ekteskap med Hans Lorange, og 5. oktober 1911 solgte Olga Lorange eiendommen til ABRAHAM HESSELBERG-MEYER for 12.000 kroner.

I 1916 overdro Abraham Hesselberg-Meyer Niskinn til sønnen FREDRIK HESSELBERG-MEYER, som satt med eiendommen til 1928, da han solgte den til major CHR. F. MICHELET for 15.000 kroner.

Major Michelet var gift med hoffjegermester Fearnleys datter Lizzie, og solgte i 1956 både Niskinn og gnr. 10/22 Setra (Øvre Niskinn) til hennes bror, skipsreder THOMAS FEARNLEY, for 41.000 kroner. Siden har eiendommene (med unntak av bygninger og tun på Niskinn samt Niskinhytta) tilhørt Fearnley-Astrup-familien på Toresplassen (gnr. 238/1 – eier fra 1980 NILS ASTRUP JR. f. 1965).

Fra 1910 var HANS PEDERSEN MATTISPLASSEN (1856–1938) bruker på Niskinn. Han giftet seg i 1880 med HANNA OVIDIA HANSDATTER (1860–1918) fra Møllerberget i Sundvollen, og de fikk seks barn: Birgitte (f. 1880), Pauline (f. 1882), Helga (f. 1884), Anna (f. 1886), Hilda (f. 1888) og Andreas (f. 1892) – se omtale av Mattisplassen.

Fra 1925 overtok Hans Mattisplassens sønn ANDREAS HANSEN NISKIN (1892–1972) og hans kone RAGNA FUGLESANG (1900–1970) som brukere på Niskinn. Hans Mattisplassen (Niskin) flyttet da til Øvre Niskin, hvor han fikk Lina Lia til å stelle for seg.

Andreas Niskin hadde tidligere hjulpet faren med gårdsdriften, og bygde stabbur samme år som han overtok. De hadde som nygifte leid småbruket Tolverud i Lommedalen, og bodde deretter en periode på Storøya før de flyttet til Øvre Niskinn, hvor de var bosatt (i Veslestua) mens hans far var bruker på Niskinn. De fikk fire barn:

* Hanna (f. 1919), g.1 m. Wilhelm Ødegård fra Åsa, to døtre: Aud og Reidun. Hanna g.2 m. Bjarne Frøshaug, bosatt i Oslo, én datter Bente.

* Ruth (f. 1921), g.m. Johannes Johannesen (1908–1992) fra Sørumsstua i Steinsfjordingen, bosatt i Nedre Steinsåsen, en sønn John.

* Henry (1922–2009), g.m. Ruth Pettersen fra Grantopp, bosatt i

FISKERETT

I 1859 overdro kandidat Larsen ved kontrakt livsvarig fiskerett i «Niskindtjern eller Holmevandet» til Martin Thams og Paul Jensen Frogner med hustru Ernestine Ellingsdatter. I 1872 var Thams blitt eneeier av rettigheten, som han solgte til Erik Hauge. I desember 1881 skrev Carl, Alfred og Erik Hauge kontrakt med Drammens Damphøvleri om fiskeretten i vannet for perioden 1881–1890, mot en årlig avgift på 112 kroner. Da grosserer Peter Hansen i 1892 kjøpte Niskinn, fikk han også enerett til fiske i vannet, «dog uden nogensomhelst Fortrængsel for Sælgerens Damret og øvrige fulde Dispositioner over Vandet i Flødningsøiemed e.l.» Om grossereren het det at «han kom opp i helgene for å fiske og gå på jakt».*

* Etter Thora Niskin (1903–1998).

Veslestua på Øvre Niskinn, seinere på Sollihøgda, fire barn: Ranveig, Petter, Åse og Rolf.

* Borghild (f. 1924), g.m. med Rolf Mathiesen (1923–2008) fra Sandvika, bosatt på Sollihøgda (ingen barn). Borghild Niskin har vært en av Norges fremste alpinister med 23 NM-titler og 6. plass i storslalåm i vinter-OL 1952.

Ragna og Andreas ble de siste som drev på «gamlemåten», med 3–4 kyr, sauer og hester. Både han og faren ryddet ny jord på Niskinn.

Andreas Niskin var tømrer, men tok på seg tømmerkjøring om vinteren og kunne ha både tre og fire hester på stallen. I 1958 flyttet de fra Niskinn etter å ha vært brukere der i 30 år, og de bodde resten av sin levetid hos datteren Borghild i Niskinveien på Sollihøgda (Bærum), 100 m sør for kommunegrensa til Hole.

Fra 1958 drev Erling Slora Niskin en periode, hvoretter bruket ble leid bort. I 1978 ble bygninger og tun på den gamle skoggården med tomt på 15,2 dekar utskilt (gnr. 180/83) og solgt til ELISIF IRGENS SCHMIDT (f. 1940) fra Oslo.¹²⁶ Hun var gift med Jürgen Schmidt (f. 1938) fra Mühlheim i Tyskland (skilt 1971), og kjøpte eiendommen sammen med sin datter ELISIF SCHMIDT (f. 1963). Sistnevnte var eneeier fra 1987, og bodde der med samboer Odd Johansen (f. 1953). De har én datter, Lene f. 1980 (samboerskapet siden brutt). De drev hundepensjonat og litt sauehold. I 1990 var det 1 hest og 5 vinterfôra sauer på Niskinn, og én traktor.

126 Elisif Irgens Schmidt (f. 1940) er datter av Elisif Langgaard (1919–1994) i hennes 1. ekteskap med Hans Hartvig Irgens. Elisif Langgaard Irgens var i 2. ekteskap g.m. Finn Thrana (1915–2006), og de har sønnen Odd Thrana (f. 1956), som i dag er eier av Niskinhytta gnr. 180/81.

«... EN GEMYTLIG FRILUFTSMAND»

Martin Thams var rundt 1850 bestyrer av landhandleriet i Glatvedgården i Hønefoss. Ifølge den gamle Hønefoss-boka var han «en gemytlig friluftsmann», som på sine eldre dager var «forpagter av og fiskeformerer i Holmevandet (Niskindvandet) i Hole paa grænsen mot Bærum. Der hadde han en hytte og en kat til selskap, men var ofte paa vandring med sin gamle lærskeppe, der var forsynet med den træmeis som er blit modellen for de første Kristianiameiser. I skræppen hadde han dertil altid 'noget' at traktere de møtende med, kjendte og ukjendte uten forskjel».*

* Hønefoss (1915), s. 238.

I 1992 ble eiendommen solgt til ROY VIDAR HANSEN (f. 1955) fra Hem i Tjølling i Vestfold. Han er gift med MARIANNE AATEIGEN (f. 1956) fra Dovre, og de har tre barn: Kim Edvard (f. 1983), Nanette (f. 1985) og Betzy Montana (f. 1992).

Roy Vidar Hansen er utdannet bilmekaniker og verksmes-ter, og fra 1996 har han sammen med kona Marianne (adm. leder) drevet eget firma på Niskinn, R.V. Hansen Bil & MC AS, med innredning av spesialbiler (limousiner, begravelsebiler etc.) som særlig satsingsområde. De driver også delesalg, og import av deler til Harley-Davidsson motorsykler.

Niskinn er i dag på 15,2 dekar, hvorav 5 dekar dyrkbar jord. Dagens eiere har lagt vekt på å bevare de gamle bygnin-gene og gårdsmiljø. Av bygninger er et våningshus fra 1800-tal-let, som opprinnelig hadde ett rom og kjøkken, men ble på-bygd av Hans Mattisplassen i 1912 og siden er påbygd og re-staurert flere ganger, sist i 1992. Øvrige bygninger er stabbur (1925) og låve (1989, ombygd og påbygd til verksted 1995). Et anneks som ble revet i 1980-årene, ble gjenreist i 1997. Den gamle låven ble revet rundt 1990. I 1993–94 ble en gammel fiskedam fra 1920-årene (i bekken som går over eiendommen) satt i stand igjen.

Åkernavn er Hanseløkka (opp mot setra) og Brønnsmyra.

Niskinhytta GNR. 180/81

Niskinhytta er en tidligere jakthytte som ligger ved Niskinn-vannet, nord for gården Niskinn. Den ble reist i 1893 av gros-serer Peter Hansen, som året før (1892) var blitt eier av Niskinn-eiendommen. I 1977 ble Niskinhytta fraskilt gnr. 180/6 Niskinn med et tomteareal på 1,8 dekar, og solgt til høyesterettsadvokat FINN THRANA (f. 1915) og hans hustru ELISIF F. LANGGAARD (f. 1919) for 35.000 kroner. I 1985 overdro de eiendommen til sønnen ODD THRANA (f. 1956), med bruksrett for foreldrene i deres levetid. Odd Thrana er snekker, og samboer med KATE SØVRE (f. 1965) fra Nes i Hole.¹²⁷ Fra tidligere ekteskap med Kristin Krogsveen (f. 1957) fra Bærum har han én sønn, Thomas f. 1988. Kate Søvre har fra tidligere tre barn: Kjetil (f. 1989), Kristina (f. 1992) og Maria Sandra (f. 1997).

Kate Søvre var medlem av Hole kommunestyre 1995–99 (representerte Fremskrittpartiet).

¹²⁷ Kate Søvre er tipp-tippoldebarn av Hågine Olsdatter og Martin Torstenssen, som var husmannsfolk på Niskinn i 1865.

Bygninger på eiendommen er den gamle jakthytta (bygd 1893 med stue og kjøkken, påbygd soveromsfløy 1903) og et anneks kalt Nystua (opprinnelig en 200 år gammel skogsstall som ble flyttet hit fra Mattisplassen rundt 1935). Martin Thams, som leide fiskeretten i Niskinnvannet fra 1859, hadde satt opp en ett-roms stue (Thams-stua) ved strandkanten, som ble brukt som anneks inntil den ble revet i begynnelsen av 1950-årene.

Øvre Niskinn (Setra)

GNR. 10/22 – I DAG EN DEL AV GNR. 238/I TORESPLASSEN
Setra var en eiendom som lå i den østvendte lia mellom Sørumssetra og Niskinn. Det var eier av Midtre Sørumssetra, ordfører EDVARD JOHANNESSEN (f. 1845 i Skiptvet i Østfold), som høsten 1901 fraskilte nedre del av seterløkka som tilhørte Midtre Sørumssetra, før han året etter solgte gården til Flatlabrødrene fra Hadeland i 1902. Johannesen reiste en stor tømmerbygning på tomten, og her bosatte han seg med sin hustru MARIE F. INGIER (f. 1829 i Skien). Han bygde også låve med fjøs, og siden reiste han en mindre sidebygning. Eiendommen ble også kalt Øvre Niskinn.

Marie og Edvard Johannesen bodde på Setra inntil de ved årsskiftet 1915–16 flyttet til Hønefoss, hvor han eide en forretningsgård og en villa i Nyveien. Han fratradte samtidig som ordfører i Hole. Ved skjøte av 1. juli 1915 ble Setra solgt til godseier Abraham Hesselberg-Meyer for 8.000 kroner. Hesselberg-Meyer tok ned den store bygningen og flyttet den til Sollihøgda, og solgte i 1928 Setra (Øvre Niskinn) for 7.000 kroner til major Chr. F. Michelet, som samme år kjøpte gården Niskinn (gnr. 180/6).

Sidebygningen på Øvre Niskinn ble tatt ned i 1957. En del av huset ble siden gjenreist som hytte i Krødsherad (Ørpen), og noe av trevirket ble brukt av Andreas Niskins sønn Henry Hansen Niskin, da han året etter bygde hus på Sollihøgda.

Major Michelet (gift med Lizzie f. Fearnley) eide begge eiendommer til 1956, da de ble solgt til fru Michelets bror, skipsreder Thomas Fearnley, for 41.000 kroner. Både Setra og Niskinn har siden tilhørt familien Fearnley-Astrup på Toresplassen.¹²⁸ I dag er det kun to grunnmurer som er tilbake av «gammel-ordføreren» bolig på Krokskogen.

SØRUMSETRA

Gårdene Nordre og Midtre Sørumssetra i Steinsfjerdingsdalen hadde seter på Sørumssetra ved Niskinn. Så seint som rundt 1950 var det sammenhengende setervoll og jorder fra Sørumssetra til Niskinnvannet. Nordre Sørumssetra hadde den nordligste vollen. Det ble setret her til 1936. Seterhuset står fortsatt (ombyggt til hytte og frasolgt i 1961 – gnr. 189/58 Særeim). Det er ukjent hvor lenge det ble setret på den søndre setra, som tilhørte Midtre Sørumssetra. Seterhuset ble revet sist i 1930-årene. I dag er rester etter en større grunnmur fortsatt synlig, og nord for disse er det tufter etter en stor fjøsbygning.*

* Se bind 2, s. 656.

128 Gårdstun og bygninger på gården Niskinn ble i 1978 fraskilt med 15,2 dekar tomt (se gnr. 180/83).

Torvet er nevnt allerede i 1590-årene i biskop Jens Nilssøns visitasberetninger. Fra 1720-årene bodde det finner her. Vestre-Bjørke-gårdene i Steinsfjordingen har setret på Torvet (Torgesetra). På bildet ser vi størhuset som tilhørte Oppigarden Bjørke.



Torget (Torgesetra) GAMMELT MATRIKSEL NR. 108

Torget ligger ved den gamle allmannaveien over skogen, cirka én kilometer sør for Nordkleiva og Tavleskaret. Her har vært seter for Vestre Bjørke i Steinsfjordingen fra 1787, men det er usikkert om gården hadde seter her fra gammel tid.¹²⁹ Navnet Torget kommer trolig av at bøndene kjørte varer opp fra bygda og lagret dem her, før de utpå vinteren lesset større lass som ble fraktet over skogen til Christiania-marken.

I 1594 kom biskop Jens Nilssøn her på en av sine visitasreiser. Han skrev da at plassen ble kalt Torget fordi bøndene la opp tjære og tunge her om vinteren.¹³⁰ De vide vollene på «Tørje» var rimeligvis hvileplass når folk var kommet opp den bratte og tunge Nordkleiva. Ofte måtte de nok ta lassene i to vendinger. Gamle folk har fortalt at bønder fra Vestlandet og dalførene handlet med østlendingene på Torvet.¹³¹ Det skal være rester etter to steinvarder der veien kommer inn mot selve torget. Disse kan ha markert grensene for markedsplassen.¹³²

Torget ble skyldsatt i 1728, og da erklærte futen at «Hans Mayestæt er ene Ejer oc Herre over Krogschouven».

Den første oppsitteren vi kjenner på Torvet er TORE MATHISEN (1698–1768). Han var finne, og navnene på barna tyder på at han var av finneslekt som hadde sittet en stund på

129 Bjørkegårdene hadde også seterrett og løkker på Bjørkesetra.

130 Nilssøn, s. 277. Tjære og tunge = malt og mjøl.

131 Etter Leif Øiset (f. 1922) på Grantopp.

132 Reidar Fønnebø: Oldtidsveier, slep og kongeveier (2004).

«... MEN FINNER HAR DER OGSÅ VÆRT»

«Det var seter nokså lenge på Tørje, og da var nissen stundom lei! Plass har det også vært, med fastboende til først på 1800-tallet. Men finner har der også vært, ennå går kjentfolk «Torerstigen», en beinvei nede i Nordkleiva. Den har navn etter Torer finne på Tørje, og jamen går han ikke igjen i sagnet óg: Engong hadde'n fått besøk ta en som hette Jeppe finne ifrå Finnefjordingen. Det skulja ha vøri en falí kar. Dom hadde en fåla på Tørje som dom kalte Jeppe, som onga flaug og skreik Jeppe på i eininga. - Denna fålan ska pjønn slå ihæl i natt, sa'n Jeppe finne, han hadde vøri ærj. Ja, dom stengde fålan inne og sette lemmer for døra, og lesste døktig med stein på - men om morran hadde'n ligge der dau, bjønn hadde bryte seg inn tel'n likevæl».*

* Krokskogen (1977), s. 74–76.

«... ITTE FRI FOR Å KUNJA TRØLLE»

«Han var nå forresten itte fri for å kunja trølle, han Torer au. Engong som'n trudde dom hadde støli åra tor båten hass neri fjorden, trølle'n livsjuke på dom - det er magasjuke. Da kom livsjuka på'n sjøl! Han hadde bare glømt å'n hadde lagt åra, da».*

* Krokskogen (1977), s. 74–76.

Krokskogen.¹³³ Tore Mathisen var rimeligvis den «Torer finne på Tørje» som går igjen i sagnene, og som lagde beinveien «Torer-stigen» nede i Nordkleiva. Tore var gift med KARI CHRISTOPHERSDATTER (d. 1765), og vi kjenner ni av deres barn:

* Christopher (1725–1799), seinere bruker av Torvet, g.m. Marthe Christensdatter, minst fem barn – se nedenfor.

* Kari (f. 1727), g. 1767 m. Engebret Hansen Langebru (hans andre ekteskap), minst én sønn Christopher (1767–1777). Kari fikk også fire barn med fire forskjellige fedre før hun giftet seg: Johanne (f. 1751), Kari (f. 1756), Olia (f. 1759) og Gulbrand (f. 1763) – se omtale av Langebru.

* Paul (1729–1746), d. 16 år gammel.

* Ingri (f. 1731), d. som barn.

* Anders (1733–1786), g. 1761 m. Sara Jensdatter Nøstret (1732–1785), seinere husmannsfolk i Svarstad-eie og i Bråten (Sørbråten) i Sundvollen, minst seks barn: Tore (f. og d. 1762, tvilling), Johanne (f. og d. 1762, tvilling), Eli (f. 1763), Johannes (f. og d. 1767), Christoffer (f. 1768) og Jens (f. 1771).

* Mari (f. 1736), konfirmert 1754.

* Ingri (f. 1738), d. som barn.

* Johannes (f. 1739).

* Ingri (1743–1768), d. 25 år gammel.

I 1762 satt Tore Mathisen som selveier på Torvet med kone Kari Christophersdatter og datter Inger samt eldste sønn Christopher Toresen og hans kone Marte Christensdatter (kun de over 12 år er nevnt).

133 Tore Mathisen kan ha vært sønn av Mathis Paulsen, som overtok som bruker på Mattisplassen i 1696, to år før Tore ble født.



Den tidligere finneplassen Torvet var seter for Vestre Bjørke-gårdene i Steinsfjerdingen da Krokskogens allmenning ble utskiftet i 1816–23. Vi ser Kleivstua i nord og Nordsetra vest for Torvet. Legg merke til veien som går fra setervollen på Torvet og nordover, på vestsida av Bønnerudsetra (som lå i åsen vest for Bønnerudtjern, eller «Klev Kjær» som det står på kartet) og videre mot Nordkleiva. Det var her det gamle allfaret over skogen gikk. Den nye bergenske kongevei ble åpnet fram til Sundvollen bare noen få år tidligere, i 1805.

© Fotograf Marit Fagerli

I skifte etter Kari Christophersdatter i 1765 var boets bruttoverdi 12 riksdaler, men da gjelda var over 31 riksdaler, ble det ikke noe på arvingene. Hun etterlot seg ektemann Tore Mathiesen og fem barn: Christen (myndig),¹³⁴ Anders (30) og de tre ugifte døtrene Kari (36), Mari (32) og Ingri (26).¹³⁵

Etter Tore Mathisens død i 1768 har sønnen CHRISTOPHER TØRESEN (1725–1799) blitt ny eier av Torget.¹³⁶ I 1777 leverte han trekøl til Bærumsverket fra to milers i nærheten av Torget. Han giftet seg i 1756 med MARTHE CHRISTENSDATTER ELSTANGEN (1725–1788), datter av Aase Nilsdatter og Christen Andersen Elstangen. Vi kjenner seks av deres barn:¹³⁷

* Kari (f. 1757), g.m. Halvor Larsen (f. ca. 1725), seinere husmann på Torget, minst to barn – se nedenfor.

* Tore (f. 1758).

¹³⁴ Rimeligvis feilskrift for Christopher.

¹³⁵ Alderen på barna er omtrentlig, som den ofte var i skifter og kirkebøker på den tida.

¹³⁶ I skattemanntallet 1762 er Christopher omtalt som «andre folk boende på gården», men han var mest sannsynlig eierens sønn.

¹³⁷ Marthe Christensdatter Elstangen fikk i 1749 dødfødte tvillinger med gift mann Lars Hansen.

* Olea (1760–1766), d. 6 år gammel, gravlagt ved Hole kirke 16. juli 1766.

* Anne (f. og d. 1763), d. 10 dager gammel.

* Christense (1764–1766), d. nær 3 år gammel, gravlagt ved Hole kirke 16. juli 1766.

* Johannes (f. 1767), solgte i 1796 odelsretten til Torvet til Nils Pedersen Bjerke.

I 1777 var Christopher Torvet leverandør av trekøl til Bærumsverket, og i 1779 leverte han 60,6 m³ trekøl fra ei mile som lå 17,9 km fra verket.

Ved skjøte av 16. april 1787 ble «Pladsen Torvet med Bygsel og Herlighed» på Krokskogen av eieren Christopher Toresen solgt til Nils Pedersen på Oppigarden Bjerke for 250 riksdaler.

Etter at Nils Pedersen Bjerke kjøpte Torget i 1787, fulgte han opp i 1796 ved å kjøpe odelsretten til plassen av Johannes Christophersen (f. 1767), rimeligvis eneste gjenlevende sønn av den tidligere eieren Christopher Toresen.

I 1805, da Nils Pedersen Bjerke skjøtet Bortigarden over til sin eldste sønn Peder Nilsen, fikk denne også halvparten av Torget (skyld ½ skinn), og i 1814 fulgte den andre halvparten med da han overdro Oppigarden til yngste sønn Iver Nilsen.

Bonden i Oppigarden synes å ha hatt husmann på Torget fra rundt 1790. I 1801 satt her HALVOR LARSEN (76) som «Husmand med lidt Jord» med hustru KARI CHRISTOPHERSDATTER (48) og deres datter Inger (f. 1790). Vi kjenner ytterligere ett av deres barn: Christopher (1795–96). Da Halvor Larsen i 1790 giftet seg med Christopher Thoresens datter Kari, var han enkemann, og «Militaire».

Familien på Torget hadde nok holdt igjen en løkke til eget bruk da de solgte plassen i 1787. I skifte etter Halvor Larsen i 1808 ble «en Løche eller Sætterbraatte på Pladsen Torvet» solgt til Nils Kristoffersen Dannemark for 48 riksdaler. Danmark var gårdpart under Sørum. I 1815 giftet Nils Dannemarks datter, Kirsti Nilsdatter, seg med Anders Andersen Sundvolden (f. 1795). De fikk 10 barn og var seinere husmannsfolk i Dannemark, og fra 1829 på Torvet – se gnr. 231/11 Øvre Sundvolden.

Det synes som at seterløkka på Torvet kort etter ble make-skiftet, slik at hele jordveien på den gamle finneplassen ble Bjerke-gårdenes eie. Ved den nye matrikkelen i 1838 ble Torvet matrikulert sammen med Vestre Bjerke.

I 1820-årene ser vi av listene for kirkeskatt at begge Vestre Bjerke-gårdene hadde husmenn på Torget, men vi kjenner ingen navn. Husmennene tok nok imot buskap om sommeren.

«... FLERE HARESPOR END DER»

Det ble jaktet mye langs veien mot Krokkleiva og Torgsetra. I 1875 skrev F.O. Juell at «flere Harespor end der da var at see, skulde visst ingen have seet i vort Land».*

* Krokskogen (1977), s. 74–76.

Torvet (Torgesetra) var siden seter for Vestre Bjørke til rundt 1950. Det var to setre her. Bortigardens seter lå på en høyde cirka 100 meter sørvest for dagens seterhus. Her ble det setret til ut i 1920-årene. Tufter etter størhuset er fortsatt synlig. Oppigardens seterhus står fortsatt. Her var det seterdrift til rundt 1950. Karen Larsen fra Sundvollen lå her som budeie i 17 år, fra 1920 til 1937, sammen med datteren Andrea. Seinere var Jenny og Ole Kleven fra Steinsfjordingen seterfolk her. Størreset på Torvet ble i 1971 utskilt med 7 dekar tomt og solgt til Iver Bjella.

Monsebråten (Attogfram)

GAMMELT MATRIKKELNR. I IO

ATT OG FRAM – TIL MONSEBRÅTEN

Hvem som er opphavet til navnet Monsebråten, er usikkert. I flere artikler og bøker om Krokskogen er det antatt at Mons Andersen i Kjella (Midtskogen) også ryddet Monsebråten, og det er ikke usannsynlig. Mons drev svedjebruk i stor målestokk i hele området fra Kjella og østover i Lomma-dalføret. Like trolig er det imidlertid at Mons Jørgensen Berdalen, som var en av dem som ryddet plassen igjen rundt 1730, er den som har gitt Monsebråten navn. Et enda eldre navn på plassen er Attogfram. På gamle kart går det bare én vei til og fra den gamle skogplassen, og den går over Mattisplassen. Derav navnet.

Monsebråten ligger på østsida av Lomma, mellom Myrsetra og Kampevaddammen. Plassen er også blitt kalt Attogfram eller Attogframbråten. Bakgrunnen for *det* navnet er at veien hit ikke førte lenger (eller videre), man måtte gå «att og fram».¹³⁸

Mons Andersens sønn Lars Monsen ble drept av Mattis Eriksen fra Mattisplassen en februar kveld i 1671, da de var på vei hjem fra Bærumsverket. Etter tradisjonen hørte Lars Monsen hjemme i Monsebråten. Hans far søkte da om «at hand maa bevilges sin søn, som undervejs fra Bærums Jernværk aff en anden Finde skal være ihielstukken, at lade begrave ved Hole Kircke som nærmest».¹³⁹ I «Oslomarka» (1939) skriver Reidar Holtvedt at Mons Pedersen var den dreptes far, men det er trolig navneforveksling. I manntallet 1664 er «Gamle Mons finne» (50) nevnt sammen med sønnen Lars (20), og «Gamle Mons» var Mons Andersen. Han bodde i Kjella, hvor rimeligvis også sønnen hørte hjemme.¹⁴⁰

Monsebråten må ha vært en karrig plass. I 1723 var det ingen oppsitter her, og i 1729 søkte lensmann Johannes Torstensen på By fogden om tillatelse til å rydde en bråte nær Mattisplassen. Han fikk tillatelsen, og året etter bygslet han bort bråten (som han kalte Attogfram) til tre karer. En av dem

138 Harsson (1995).

139 Reidar Holtvedt i Krokskogen (1977).

140 Holtvedt skriver i Krokskogen (1977) at finnene Mons Pedersen og Per Andersen viste bygselseddell i 1660, men kilden for dette er ikke anført. I tingbøkene for 1660 står det intet, og verken Mons eller Per er bosatt på Krokskogen (Hole) i 1664 eller 1666.



var Mons Berdalen, som i årene 1721–25 bygslet halve Mattisplassen.

Det var nok den rene nød som drev de tre karene til å gå lange veier og rydde her, ved siden av det daglige strevet på egen plass. Det skrinne utbyttet skulle deles på tre, etter at lensmannen hadde tatt det som han etter kontrakten hadde betinget seg.¹⁴¹ Noen «plass» med fast bosetting var det nok ikke på Monsebråten i 1720-årene, men kanskje bosatte MONS BERDALEN seg her i hellinga mot Stor-Lomma rundt 1730, og ble den som gav plassen navn.¹⁴² Men han holdt nok ikke stand så lenge. I 1762 lå «At og Fram» igjen øde.

Fra gammelt hadde Hungerholt i Hole og Nordby med Sundby i Norderhov seterrett her. Fra tidlig på 1700-tallet var en seterløkke på «Atogframbråten» med i skifter og arveoppgjør på Nordby i Åsa. Til gården lå halve Monsebråten, av skyld $\frac{5}{12}$ lispund. Gårdparten tilhørte Nordby med Sundby

Monsebråten ligger langt fra bygda. Det var bare én vei hit, og den gikk att og fram. Derfor het setra og plassen «Att og fram» eller «Atogframbråten» i gammel tid. I bakgrunnen ser vi Trehørningen.

© Fotograf Siri Berrefjord

141 Schjander/Graff.

142 En av de andre bygselmennene, Halvor Dominicussen, var på den tiden fastboende i Langen (Dammersplass), og den tredje kjenner vi ikke.

«... FATTIGDOM OG SLIT»

De har fristet hårde livskår, de fleste som gjennom århundrene har livberget seg på Monsebråtens jord. Ennå lever vage minner på folke-
munne om enkelte av disse menneskene, og de beretter alle om fattigdom og slit».*

* John Solheim: Det går ingen buss til Kampeseter, i Asker & Bærums Budstikke 4. februar 1955.

inntil 1867, da Gulbrand Andersen Nordby solgte den til Rytterager og Fuhr (Guriby-godset). Til løkka hørte en skogteig som i nord grenset mot Norderhov prestegårds skog, i øst mot baron Wedels skog, i syd mot Lores skog og i vest «danner Sæteren Monsebraatens indhegnede Eiendom Grændsen hvorfra det er adskilt ved Gjærder, medens paa de tre førstnævnte Kanter blinkede Træer viser Grændsene. Skovstykket findes desuden opsadt paa Kartet over Krogskoven». Denne teigen ble i 1886 sammenføyd med andre skogeiendommer i gn. 20/2 «Borgen med Hungerholt og Attofram».

Den andre halvparten av Monsebråten hørte til Hungerholt. Da Ole Jørgensen Hungerholt (Rytterager) i 1810 solgte gården til broren Nils Jørgensen, fulgte «en del af sæteren Atogfram» med. Midt på 1800-tallet hadde Hungerholt en husmann her. Plassen og en tilhørende skogteig ble solgt i 1862, men eieren av Hungerholt fikk rimeligvis beholde retten til plassen en tid, for i 1865 hadde gården fortsatt husmann i Monsebråten. Da satt husmann med jord Nils Hansen (49, f. i Asker) her med hustru Hågine Andersdatter (38, f. i Asker) og sju barn: Karoline (16), Martine (15), Jonette (13), Lovise (9), Hans (7), Thorvald (4) og Anne (3). De hadde 1 hest, 1 ku og 2 sauer, og sådde ¼ t. poteter. Alle barna unntatt det yngste var født i Asker, og det viser at Nils Hansen og hans familie trolig kom til Monsebråten rundt 1862.

NILS HANSEN MONSEBRÅTEN (1817–1894) ble registrert som innflyttet til Hole i 1864, og bodde tidligere på husmannsplasser under gårder i Vestre Bærum, bl.a. Åmot, Vensås, By og Bjerke. Han var gift med HÅGINE ANDERSDATTER (1826–1910). Vi kjenner 11 av deres barn:

* Karoline (1850–1915), g. 1876 m. Christen Pedersen Mattisplassen (f. 1852), bosatt på Bjørkesetra sist i 1870-årene, seinere i Paulsrudhaugen i Åsa, minst fem barn: Nils Peter (f. og d. 1876), Bernhard (f. og d. 1878), Petra (f. 1881), Hans (f. 1885) og Nils (f. 1888).¹⁴³

* Martine (f. 1851), g.m. Oluf Pedersen Alm (f. 1855), i 1900 var de selveiere i Hvalstykket i Haug med to barn: Berthe Marie (f. 1878) og Peder (f. 1888).

* Jonette (1853–1917), g.m. Hans Andreassen Bjørnstad (f. 1845) fra Bjørnstad i Norderhov, i 1900 selveiere på Hammerengen i Norderhov med fem barn: Hilda (f. 1882), Nils (f. 1887), Sigurd (f. 1890), Tora (f. 1895) og Hogne (f. 1899). Da hadde også en pleiesønn, Andreas Martinsen (f. 1888). Vi kjenner ytterligere ett av deres barn, Elise (f. og d. 1874).

143 Før hun giftet seg, fikk Karoline Nilsdatter en sønn Ludvig (f. 1872) med tjenestedreng Anders Pedersen Bjerke.

* Lovise (1857–1936),¹⁴⁴ g. 1898 m. Peder Thoresen (1834–1905), husmann i Nedre Faltinrud og «Thores» under Søndre By, én datter Hilda – se bind 3 s. 243 og bind 4 s. 826 og 1031.¹⁴⁵

* Hans (1858–1936), seinere bosatt i Bjørkesetra, eier av Nordløkka og Nordenga i Sundvollen og rundt 1900 Langebru, g. 1879 m. Stina Olsdatter (f. 1857) fra Benteplassen, fire barn: Oskar (f. 1879), Harald (f. 1882), Karoline (f. 1889) og Nilleborg (f. 1900) – se omtale av Langebru.

* Thorvald (f. 1862), skomaker, g. 1890 m. Anne Lovise Larsdatter Fjeld (f. 1870), i 1900 selveiere i Tjyruhjellen i Åsa med fire barn:¹⁴⁶ Nils (f. 1891), Anna (f. 1892), Helga (f. 1894) og Trygve Leonard (f. 1896) samt Anne Lovises mor, Anne Kristiansdatter (f. 1842, enke).

* Lars (1860–1864), d. fire år gammel.

* Anne (1863–1868), d. fem år gammel.

* Laura (1866–1939), g.m. Herman Andreassen Brua (1871–1943), seks barn: Hans Andreas (f. 1891), Nils (f. 1893), Hans (f. 1897), Martin (f. 1899), Hilda (f. 1904) og Jenny (f. 1906) – se gnr. 241/1 Bruløkka.

* Annette (1867–1935), g.m. Olaf Jakobsen (f. 1876), i 1900 bosatt på plassen Helgerud under Øvre Vik med to sønner: Martin (f. 1891 i Jevnaker) og Hans Aleksander (f. 1900). Vi kjenner ytterligere tre barn, som de bodde med i Øvre Bråten i Steinsåsen rundt 1920: Helga, Olga og Nils – se bind 2 s. 513.

* Anna (1870–73), d. 3 år gammel.

Fra rundt 1890 var datteren Laura og hennes mann Herman Andreassen (fra Brua) forpaktere på Monsebråten. De satt i 1900 på plassen Gisti under Borgen (se bind 1 s. 378–37), og bodde fra 1905 på Brua – se gnr. 241/1 Bruløkka.

Fra 1898 til 1901 bodde Oline og Kristian Tangen fra Åsa på Monsebråten. De var ellers seterfolk (og siden eiere) av Kampeseter. I 1900 satt husmann med jord Kristian Knutsen Tangen (f. 1859 i Norderhov) på gnr. 20/2 Monsebråten med hustru Oline Olsdatter (f. 1855) og sistnevntes mor, Anne Karine Andersdatter (f. 1814 i Bærum, enke med offentlig understøttelse) og fem barn (alle født i Norderhov): Karl Olaf (f. 1886), Emma Oline (f. 1888), Ragnhild Kristine (f. 1890),

144 Lovise Nilsdatter var 41 år gammel da hun giftet seg i 1898. Hun hadde da seks barn, alle født utenfor ekteskap: Nikolai (1876–1891, med tjenestedreng Ole Johannesen Vager, Nikolai døde i Monsebråten av hjernebetennelse, 15 år gammel), Hansine (f. og d. 1878, med Hans Pedersen Mattisplassen, barnet døde i Bjørkesetra én uke gammel), Helga (f. 1880, med «ungkar, nu gift» Karl Johannessen Hagen, seinere eier av Sundland pensjonat), Anton (1885–1886, med tjener Hans Kristoffersen, som reiste til Amerika), Hans (f. 1889, med tjenestedreng Anders Hansen f. 1867 på Kleivstua), og Nils (f. 1893, med tjener Johan Andreassen f. 1867 fra Sverige, «nu i Amerika»).

145 Side 1031 er en rettelse på grunn av feil i bind 3.

146 Thorvald Nilsen ble i 1882 utlagt som barnefar til Oline Andersdatter Vageries datter, Anne Sofie.

«... SOM ET LITE SMILEHULL»

«... jeg likte meg ikke noe særlig på Monsebråten. Plassen var tungdrevet og lå svært ensomt og ukrint til. Det kom sjelden fremmede folk innom. Pent er det nok der på sett og vis, men en kan jo ikke leve av slikt. (...) Den ligger vakkert til i skråningen ned mot Lomma. Skogen stenger på alle kanter. Det er bare de åpne jordene langs elven som gir en smule utsyn. Men om sommeren, når heggen blomstrer og bjerken står med sitt lysegrønne skrud mot granskogens tunge og trykkende vegg, da ligger Monsebråten der som et lite smilehull i et ellers tungt og alvorlig ansikt».*

* Ragnhild Olsen f. Tangen (f. 1890) i John Solheim: Det går ingen buss til Kampeseter, i Asker & Bærum's Budstikke 4. februar 1955.



Margit f. Øsmundset (1882–1945) og Edvard Håkonsen (f. 1873) var seterfolk på Monsebråten og Myrsetra i mer enn en mannsalder. De fikk 14 barn.



Monsebråten rundt 1910. Både våningshuset og låven skal være fra 1700-tallet. Låven består av tre bygninger som er satt inntil hverandre. Foto: A.B. Wilse (Norsk Folkemuseum Billedsamlingen)

Gudrun Mathilde (f. 1892) og Georg Nikolai (f. 1896) – se omtale av Kampeseter.

Da Oline og Kristian Tangen flyttet fra plassen i 1901, ønsket nok Guriby-godsets eiere O. Ellefsen og J. Steen fortsatt å ha bosetting der. I en annonse i Ringerikes Blad i mars 1901 heter det: «Husmandskondisjon er at erholde fra Vaaren paa Monsebraaten paa Krogskogen. Henv. O. Ellefsen, Sandviken i Bærum».

Like etter 1900 flyttet EDVARD HÅKONSEN (f. 1873) fra Gunnerenga i Åsa til Monsebråten med hustru MARGIT OLSDATTER ØSMUNDSET (1882–1945) fra Hol i Hallingdal (født i Aurland i Sogn, hvor hennes foreldre Guro Ellingsdatter Skøro og Ola Knutson Øsmundset bodde i årene 1877–83). Margit og Edvard fikk 14 barn, som alle levde opp:

* Ole Kristian (1900–1986), bosatt i Fuglesangen i Åsa g.m. Elsa Brattebak (1909–1987), én datter Jorunn (f. 1936).

* Håkon (1902–1976), ugift, bosatt i Gunnerenga, én sønn Arne Tjernsli (f. 1932).

* Knut Georg (1904–1982), bosatt i Åsa, g. 1935 m. Ragnhild Fuglesang (f. 1917) fra Åsa, to barn: Eva Marit (f. 1935) og Egil (f. 1937).

* Erling (1906–1977), ugift, bosatt i eget hus ved kraftstasjonen i Åsa.

* Trygve (1908–1932), d. av tæring 24 år gammel, ugift.

* Hilda (1910–1995), bosatt på Øvre Fjeldsetra, siden på Røyse, g.m. Knut Hurum (1897–1968) fra Vestigarden Hårum i Steinsfjerdings (ingen barn) – se omtale av Fjeldsetra.

* Gudrun Marie (1912–1991), bosatt i Hønefoss, g.m. Alf Halvorsen (1909–1995) fra Sørumschaugen i Steinsfjerdingen (ingen barn).

* Anna Karoline (1913–2008), tvilling, bosatt i Åsbygda, g.m. Olaf Gulbrandsen (1913–1949), to sønner: Inge (f. 1938) og Thorbjørn (f. 1948).

* Karen Margrethe (1913–2008), tvilling, bosatt i Vestre Bærum, g.m. Kristian Green (1923–2001) fra Sarpsborg, én sønn Jan Erik (1949–1977).

* Hanna Valborg (1915–1974), bosatt på Tanum i Bærum, g.m. David Myrvold (1912–2000) fra Tanum, to barn: Arne (f. 1936) og Else Margit (f. 1937).

* Einar (1917–2000), bosatt i Lommedalen, seinere i Gunnerenga, g.m. Torbjørg Fjeldheim (1926–2001) fra Åsa, ingen barn.

* Gunnar (1919–1967), ugift, bosatt i Bærum, to barn: Finn (f. 1953) og Sissel Mariann (f. 1954).

* Guro Marie (1921–1995), bosatt på Guriby sag i Lommedalen, g.m. Einar Olsen (1924–1977), tre barn: Johan (f. 1954), Mai Lis (f. 1957) og Ole (1960–2004).

* Adolf Edvard (f. 1925), bosatt i Lommedalen, ugift, bor i dag på Mariehaven sykehjem i Bærum.

Margit og Edvard Håkonsen bodde på Monsebråten til 1907, da eldste sønn Ole begynte på skolen. Da flyttet de til Gunnerenga i Åsa, men setret på Monsebråten om somrene i flere år, inntil eierne av Guriby-godset ønsket å bruke stedet selv. Da flyttet Margit og Edvard setringa til Myrsetra, hvor de lå hver sommer inntil Hilda og Nils Fuglesang kom dit som forpaktere fra 1932. I 1942 flyttet Hilda og Nils Fuglesang til Soterud (og videre til Mattisplassen i 1943), og Margit og Edvard Håkonsen tok da opp igjen seterlivet på Myrsetra. Seinere var et par av døtrene der, inntil setringa på Myrsetra ble nedlagt i 1954.

Monsebråten eies i dag av Guriby-godset i Lommedalen. Våningshuset skal være fra 1700-tallet. Det ble renovert (nye vinduer, innvendig panel og isolert) av Gudbrand Olsen Snedsbøl tidlig på 1900-tallet. Den gamle låven (1700-tallet) består av tre bygninger som er satt inntil hverandre.

Myrene (Myrsetra)

GAMMELT MATRIKKELNR. I I I

Myrene ligger ved Stor-Lomma, et par kilometer sør for Monsebråten. Elva deler jordveien i to, med store grasvoller på begge sider. Etter tradisjonen skal plassen opprinnelig være ryddet av finner og siden forlatt. I skriftlige kilder finner vi imidlertid intet om Myrene før den ble tatt opp igjen tidlig på 1700-tallet av Anders Andersen Ruud. Han fikk den skyldsatt

MANGE NAVN

Den gamle finneplassen Myrene (seinere Myrsetra) har hatt mange navn: Bråtemyren, Mustemyren (egentlig Mostuebergmyren), Mosbergmyrsetra og Myrersetra. Langs den gamle kongeveien ligger en ås som kalles Mostuberga (hvor boplassen Mosstua lå), men det er uklart om navnene har noen forbindelse.



Myrsetra på Krokskogen cirka 1910. På bildet ser vi våningshuset som lå på vestsida av Lomma.

Foto: A.B. Wilse (Norsk Folkemuseum Billedsamlingen)

BRANT TREKØL

I 1770-årene leverte Peder Moestumyrene trekøl til Bærumsverket. I 1779 leverte han 89,1 m³ trekøl fra ei mile som lå 11,5 km fra verket.

«SYDLIG FOR MOSTUEMYRSÆTERNE»

«Omtrent tre Fjerdinger nordost fra Fjeldsæteren paa Krogskoven løbe der mellem hemmelighedsfulde, ubekjendte Landskaber tvende Elve. (...) Elveløbet er her rivende og voldsomt; her knække de Granen, styrte sig nedaf Fjeldet, og Aasene sukke ved deres Slag. (...) Sydlig for Mostuemyr-sæterne forene disse Elve sig, og gaae under Navnet «Lomma» forbi Jonsrud, og nu kjender Enhver dette Vasdrag, som driver Bærums Jernverk.»*

* Bernhard Herre: «En Jægers Erindringer» (Oslo, 5. utgave 1925), s. 15.

i 1740, og skylda ble satt til 2 skinn (dvs. 1 2/3 lispund). Skyldsettinga av Myrsetra og Attogframbråtan ble kunngjort fra kirkebakkene i Hole, Norderhov og Bønsnes annekskirke på samme dag.¹⁴⁷

I 1762 satt husbonde og gevorben soldat *Peder Timandsen* på Myrene med hustru *Ragnhild Olsdatter* samt en kvinne, *Marte Hansdatter*, som «ere svag og fattig». Nevnt var også *Nils Loncherud* («har intet bosted, men underholdes af menigheden») og *Johanne Havig* («har heller intet bosted, men løber omkring som et ustadig menneske»).

I tida fram mot 1801 ser vi av kirkebøkene at det bodde flere familier på Myrene (Mustemyren), men de har åpenbart forlatt den karrige plassen etter kort tid. I 1783 ble *Peder Gulbrandsen Mustemyrens* kone *Marte* gravlagt, 60 år gammel, og i 1784 var det dåp for *Christen Olsen Mustemyrens* datter *Marte*. I 1785 ble *Christen Mustemyrens* kone *Maria* gravlagt, 34 år gammel. I 1786 ble *Johannes Olsen Mustemyrens* sønn *Ole* døpt i Hole kirke. I 1788 ble *Jens Andersen Mustemyren* konfirmert, og i 1793 ble *Ragnhild* og *Ole Gulbrandsen Mustemyrens* tvillingsønner *Ole* og *Søren* døpt. Det var nok to bruk på Myrene i disse årene, men brukerne kom og gikk.

Ved utskiftinga av Krokskogens allmenning i 1823 fikk Myrene tildelt en skogteig vest for plassen. Fra 1838 ble Myrene skyldsatt sammen med Østre Rud, og skog og seter-voll har siden tilhørt gården.

I 1820-årene hadde Østre Rud en husmann her, men vi kjenner ikke navnet hans. Etter seterlistene fra 1820 var det to

¹⁴⁷ Krokskogen (1977), s. 80.

« – HU HADDE VØRI REINT FORFÆLA »

«På Myrene var det engong ei budeie som gjekk og gjette kua. Hu trefte huldra. Svart stakk og rødt liv og lang kurompe hadde'a hatt. Det hadde vørti burte ei brannete ku på Myrsetra dengongen – det var enda en torsda' hu vart vekke – og det kom folk ifrå bøgda og leita manngard, men dom var itte kar om å finne'a,» forteller Reidar Holtvedt. Kua kom igjen etter åtte dager og hadde blitt både melket og stelt, så hun hadde vel vært i berget hos de underjordiske.

En annen gang på Myrsetra, «men je er itte sekker om det var samme budeia. Hele daen hadde'a flyge etter kua, så det vart seint på kvelden føre hu fekk greid med mjælkekjølra sine – og stilt hadde'a vel itte føri hellere, veit de. Men da hu fekk lagt seg, hadde det tii tel å romstere og skramle med bytter og kjørel inni mjælkebua så hu hadde vøri reint forfæla. Men så sa'a: - Nå har je i Guds namn kure meg, nå får de i Guds namn kure dere. Da vart det stilt.»



Gammel treplog fra Myrene (Myrsetra). (Foto: R. Holtvedt).



gårder som setret på Myrene, Østre Rud og Ner-Nigarden Hårum, men setra som hørte Ner-Nigarden til, lå i åsen litt vest for plassen.¹⁴⁸

Margit og Edvard Håkonsen fra Gunnerenga i Åsa var seterfolk på Myrsetra i mange år. Hun var fra Hallingdal, og de hadde 14 unger, så da var det nok liv og røre på setervollen om sommeren. I årene 1928–42 ble Myrsetra forpaktet av Nils Fuglesang (1892–1974) fra Åsa og hans kone Hilda Hansdatter (1888–1973) fra Mattisplassen. Med jordvei på begge sider av elva ble det vanskelig å drive, men de løste «problemet» med at de høstet annethvert år på hver side, dermed slapp de å flytte gjødselen over elva.

Hilda Fuglesang var søster til Anna Ruud, og i leiekontrakten (som ble tegnet for 20 år) het det at husene skulle vedlikeholdes av leieren, «der har rett til å hugge løvved, avfald og

Låven på Myrsetra ble flyttet fra østsida av Lomma og over til vestsida. Bak ligger hytta som Sigvart Bibli og Johannes Bjerke satte opp rundt 1920. Foto: A.B. Wilse (Norsk Folkemuseum Billedsamlingen)

148 Henry Ruud fortalte i 2000 at en seter som ble kalt Hansegård lå i åsen vest for Myrene. Den hadde tilhørt Ner-Nigarden Hårum. Han hadde sett etter tufter der, men ikke klart å finne noen. På utskiftingskartet fra 1823 ligger det en setervoll «Mostermynen» vest for Myrene. Henry Ruud mente at Østre Rud hadde seter på begge sider av Lomma.

BRU OVER LOMMA

I 1865 ble det avholdt skjønnsforretning «paa Mostermýren paa Krogskoven» fordi Martin Ruud ville oppføre bro over «Loms-Elven», og i den forbindelse krevde erstatning fra skogbaronene Ivar Rytterager og Johannes Fuhr for at de hadde gravd i elva for fløtnings skyld.*

* Skjønnsforretningen ble først avsluttet i 1874 (pantebok 32, s. 332).

EI VENDING OM DAGEN

Henry Ruud, eier av Østre Rud fra 1933 til sin død i 2001, reiste mang en vinterdag med hest og slede fra gården klokka 5 om morgenen til Myrene for å hente høyllass. Turen tok 16 timer fram og tilbake. Da holdt det med ei vending om dagen...

Myrene (Myrsetra) rundt 1930. Dette er bruket på vestsida av Lomma. (Foto: Alfred Janson).

« ... DET HADDE KOMMET TVILLINGER»

I stedet for å male et rosenrødt skjær over gamle dagers seterdrift, «kunne en kanskje nevnt mer om slit og vonde forhold. Slik som det hendte på Myrsetra en gang: Da det kom en mann forbi, hadde hun som setret der ropt og bedt ham varme vann for seg, for hun var helt alene, og det hadde kommet tvillinger. Likevel kunne hun ikke gå seg over, hun som hadde dyr å stelle. Disse tvillingene er godt voksne nå, men ikke gamle».*

* Holtvedt (1953). Det var seterfolkene Margit og Edvard Håkonsens døtre Anna Karoline (1913–2008) og Karen (1913–2008) som da kom til verden.



skadet skog til brænde og gjerdefang».¹⁴⁹ Hilda og Nils Fuglesang tok imot krøtter om sommeren fra såvel Rud som andre gårder, i tillegg til sine egne. Nils arbeidet i skogen, og bygde på seterhuset slik at det fikk to små soverom på loftet. De tok imot gjester til bevertning og overnatting, og Myrsetra ble kjent som et hyggelig overnattingssted.¹⁵⁰ I 1942 ble de uenige med eieren av Østre Rud og sa opp kontrakten, og etter ett år på Soterud (hvor de leide av Løvenskiold), ble Hilda og Nils Fuglesang selveiere på Mattisplassen i 1943. Margit og Edvard Håkonsen lå siden på Myrsetra noen somre, og et par av døtrene overtok inntil seterdriften på Myrsetra opphørte i 1954.

¹⁴⁹ Leiekontrakt av 1. juni 1932 (pantebok 64, s. 212b).

¹⁵⁰ Holtvedt (1953).

Østre Ruds gamle seterhus ligger på østsida av Lomma, og er fortsatt i god stand. Det er i dag Oslo og Omegn Turistforening som eier seterhuset, etter at Henry Ruud testamenterte sine eiendommer til Den norske kreftforening, som solgte videre. Se ellers om seterdriften på Myrene i bind 2 s. 668–672.

Soterud

Soterud ligger på østsida av Lomma, halvannen kilometer sør for Myrsetra. Navnet kommer trolig av det gamle mansnavnet *Sote (Soti)*. En alternativ tolking er at det kan ha sammenheng med *sot* fra brenning av trekøl. *Sote* skal også være et finsk ord for krig.¹⁵¹

Soterud var opprinnelig finneplass, men er ikke nevnt i fogderegnskaper, tingbøker eller pantebøker som eget skyldsatt bruk. Plassen synes å ha vært brukt under en større plass i nærheten, rimeligvis Langen – se nedenfor. Mange rydningsrøyser forteller om fordums slit for å skape livsgrunnlag her inne i ødemarka. Oppe i åsen 250 meter øst for setervollene ligger en grunnmur eller rester etter et steinfjøs, som kan være et minne fra den tida skogfinner holdt til her.¹⁵² Abrahamsrud heter løkka i dag. Om finneplassen på Soterud heter det at «etter sagnet lå denne plassen høyest».¹⁵³

Steffen Larsen, som var med i 1671 da Mattis Eriksen drepte Lars Monsen på Øvre Haug i Lommedalen, hørte trolig hjemme på Soterud. I 1678 betalte Steffen Larsen 2 settinger korn i tiende. Mellom Soterud og Byvann ligger Steffensberget og Steffenstjern, som rimeligvis er minner etter han.

Steffen Larsen var gift med *Kari Johansdatter*, og de flyttet etter noen år til Vinger. Det ser vi av kirkeboka i Vinger fra 1692, da «en gammel Svendsk qvinde ved navn Kari Johansdatter som med sin mand, Stephen Larsen en lang tid haffver boet paa Krogeskofven i Hoeler Sogn» har hatt besøk av presten.¹⁵⁴

I 1762 hadde brukeren av Langen (Dammersplassen) en husmann, *Knut Pedersen*, og nevnt i skattemanntallet er også hans kone *Kari Andersdatter*. De giftet seg i 1752, og bodde i

151 Schjander/Graff, s. 45–46.

152 Muren ble endret i 1970-årene, og et enkelt hus plassert oppå av en guttegjeng. (Etter Sverre Grimstad og Schjander/Graff).

153 Holtvedt (1953).

154 Fra Vinger kirkebok. (Etter Ole Yttri).

Koksrud-eie da de fikk en datter samme år. Da de fikk barn i 1754 og 1757 var deres bosted «Krogshougen» og Soterud. Vi kjenner fem av barna til Kari Andersdatter (ca. 1721–1787) og Knut Pedersen Soterud (ca. 1719–1765):

* Randi (f. 1752), g. 1783 m. Halvor Svendsen (f. 1750), husmannssønn fra Stamnes under Svarstad, minst fire barn: Knut (f. 1782), Kari (f. og d. 1785), Kari (f. 1787) og Torsten (f. 1790).

* Peder (f. 1754).

* Torsten (f. 1757).

* Abraham (f. 1761), i 1801 husmann under Vestre Rud med hustru Ingeborg Olsdatter (53) og én sønn Knut (16). De bodde i Soterud da de fikk et dødfødt barn i 1789.¹⁵⁵

* Eli (f. 1763) g. 1786 m. Christen Thoresen Svingerud.

Knut Pedersen døde i 1765, 46 år gammel. I 1768 ble et nyfødt barn i Soterud hjemmedøpt av enka Kari Andersdatter. Hun døde i 1787, 66 år gammel.

Fra sist i 1760-årene var *Torsten Olsen Soterud* husmann her. Han var gift med *Gro Olsdatter*, som døde i 1773, 36 år gammel. Vi kjenner to av deres barn: Ole (1764–1773) og Anne (f. 1768). I 1780-årene synes *Randi Knutsdatter* (datter av de tidligere husmannsfolkene) og hennes mann *Halvor Svendsen* å ha hatt tilhold i Soterud. Da de døpte flere av sine barn i disse årene, skrev presten «Dammersplads» som bosted. Fra rundt 1790 var de husmannsfolk under Svarstad.

I 1801 var det ingen registrert bosatt på Soterud.

I 1820-årene var det tre Hole-gårder som hadde seterrett på Soterud: Øvre Leine, Hamnor (Hafnorjordet) og Østre Bjørke (Nigarden). Seinere skal Øderå også ha setret her.

I 1849 kjøpte eieren av Nigarden Bjørke Øvre Leines seterstykke.

Det ble setret på Soterud fram til rundt 1870. På Østre Bjørke lever fortsatt tradisjonen om Anders J. Bjerke (1814–1895), som brukte en rød gamp da han hentet seterprodukter fra Soterud og hjem til gården. Setervollen er i dag delt i tre løkker. To av dem eies av gårdene Soterud og Østre Bjørke (Nigarden) i Hole, og den tredje av Guriby-godset.

I 1942–43 bodde Hilda og Nils Fuglesang på Soterud etter at de flyttet fra Myrsetra. På Soterud leide de hus og stall av Løvenskiold. De hadde 4 kuer og noen sauer i stallen, og det

155 Schjander/Graff s. 45 skriver at denne Abraham ble gift med Kjersti Henriksdatter fra Skauen (Bjørumseie) ved Sollihøgda (Bærum) – seinere kjent som Kjersti Burås. Men hun var i sitt første ekteskap gift med Abraham Bentsen (1763–1829).

var så trangt om plassen at vinterforet måtte lagres uten-
dørs.¹⁵⁶ Året etter (1943) ble de selveiere på Mattisplassen.

I 1959–63 bygde Løvenskiold Soterudveien på østsida av Lomma, fra By til Tverrelva. I 1967 ble så Østre Soterudvei bygd.

Grødalen

På vestsida av kongeveien mellom Bureheim og Bruløkka ligger tufter etter den gamle boplassen Grødalen. Den lå på brautet mot Djupedalen, og har navn etter dalen og bekken som kommer fra Attogfram-tjern og passerer forbi. Tuftene etter grunnmuren ligger 40–50 meter fra veien, og det er flere rydningsrøyser mellom granene. En del av jordveien er fortsatt synlig.

Den eneste kilden vi har om bosetting her, er folketellinga i 1865. Da satt husmann med jord og dagarbeider Ole Engebretsen (71, f. i Norderhov) i Grødalen med hustru Kirsti Gulbrandsdatter (49, f. i Asker) og én sønn Gulbrand (11). De hadde ingen husdyr, og sådde $\frac{1}{4}$ t. bygg og $1\frac{1}{2}$ t. poteter.

Snarum

Snarum er en «glemt» plass på Krokskogen. Den skal ha ligget på brautet mot Djupedalen, vest for kongeveien mellom Bruløkka og Frøshaugsetra. Plassen er avmerket på Bærumsverkets kart over kølmiler fra 1770-årene, og eldre folk har også stedfestet den her.¹⁵⁷

De eneste vi med sikkerhet vet at har bodd i Snarum, er enka Berte Nilsdatter og hennes barn fra Mattisplassen. De flyttet hit etter ektemann og far Mathis Paulsen Mattisplassens død i 1745. Mathis Paulsen var på rømmen noen år rundt 1720 etter å ha blitt ilagt bøter han ikke klarte å betale. Det kan tenkes at han da bygde Snarum i det uveisomme terrenget på kanten av Djupedalen.

Datteren Mari (f. 1726) ble konfirmert i 1746 som Mari Madsdatter Snarum. Da sønnen Paul (f. 1719) samme år inn-

«... EI KJERRING MED EI KU»

«Hans Pedersen Mattisplassen møtte en gang ei kjerring med ei ku i Grødalen, mellom Grantopp og Bruløkka langs den gamle Ringeriksveien, som ble borte i det hun passerte».*

* Etter Sverre Grimstad.

«FRODIG OG GRØNT..?»

«Navnet Grødalen kan ha sitt opphav i ordet grøde, brukt om steder der det er frodig og grønt. Men forledet kan også være det norrøne grjot (stein)».*

* Harsson 1995.

156 Fortalt av Marry Gunnerød f. Brua (f. 1925).

157 Harry Hermansen (1921–2003, født på Bruløkka) til Harald Haugli cirka 2000, og Olaf G. Gunderengen i Åsa (i V.V.: Plasser og navn på Krokskogen, i Ringerikes Blad 11. juli 1952).

gikk ekteskap med Agnete Nilsdatter (f. 1719) fra Rudsødegården ved Kneika, ble Snarum oppgitt som bosted. Agnete og Paul bodde i Snarum da de fikk de fire barna vi kjenner: Berte f. 1750, Sara f. 1752, Abraham 1753–1754 og Nils f. 1755. Familien synes å ha flyttet fra Krokskogen etter 1755.



Bjørkesetra har vært både seter og husmannsplass under Vestre Bjørke-gårdene i Steinsfjerdings.

Bjørkesetra

Bjørkesetra lå på branten mellom Benteplassen og Djupedal, et par hundre meter vest for kongeveien, med «vakker utsikt over Djupedalens skog og atter skog».¹⁵⁸ Fra midten av 1860-årene bodde det husmenn her.

I 1867 solgte Bortigarden Bjørke setervollen og seterskogen som tilhørte gården ved Bjørkesetra, til Guriby-godset (Ivar Rytterager og Johannes Fuhr). Samme høst tinglyste de nye eierne husmannsfeste for husmann Søren Alfsen og kona på hus og en del dyrket jord ved «Bjerkesæteren paa Krogskoven».

Fra 1867 bodde her husmann *Søren Alvsen* (1842–1883, f. i Bærum) med hustru *Karen Johannesdatter* (f. 1838). Mens de bodde på Bjørkesetra, fikk de fire barn:

* Maren Kirstine (f. 1867), g. 1888 m. Johannes Olsen Ringen (tjener på Øderå, sønn av husmann Ole Ibsen i Ringen under Hårum),

¹⁵⁸ Krokskogen (1977), s. 179.

seinere eiere av Kleven gnr. 185/4, seks barn: Ole, Kristian, Anna Karine, Sigvart, Jenny og Arne.

* Anne Johanne (f. 1871), konfirmert 1886.

* Ole Anton (f. 1877).

* Julie (f. 1880), i 1900 tjenestejente på Øderå.

Da Maren Kirstine ble konfirmert i 1882, bodde foreldrene i Fuglesangen i Norderhov. Da Søren Alvsen døde i 1883 av tæring, ble det notert i kirkeboka at hans bosted var «Bjerkesæteren».

I årene 1876–78 var det bosatt enda en husmannsfamilie på Bjørkesetra. Det var *Christen Pedersen* (f. 1852) fra Mattisplassen og *Karoline Nilsdatter* (f. 1850) fra Monsebråten, som i 1876 fikk sønnen Nils Peter (f. og d. 1876, død 18 dager gammel). I 1878 bodde de fortsatt på Bjørkesetra da de fikk sønnen Bernhard (f. og d. 1878, d. 5 måneder gammel). Vi kjenner ytterligere tre av deres barn: Petra (f. 1881), Hans (f. 1885) og Nils (f. 1888). Karoline Nilsdatter og Christen Pedersen flyttet seinere til Paulsrudhaugen i Åsa.

De ble etterfulgt av Karolines bror *Hans Nilsen* (f. 1858) fra Monsebråten, som satt her i 1882 med hustru *Stina Olsdatter* (f. 1857) da de fikk sønnen Harald (f. 1882). De var seinere på Langebru, og fikk fire barn – se omtale av Langebru.

Den nederste setra tilhørte Bortigarden og den øverste Oppigarden (fra 1855 også Øderå). Det ser ut til at det bodde husmenn på begge til ut i 1880-årene. Den nedre setra ble revet cirka 1900, mens det på den øvre ble setret fram til midt i 1930-årene.

Rundt 1900 lå Karen Marie og Karl Kristiansen fra Bergerstua under Øderå her som seterfolk, «men det var dårlige hus på Bjørkesetra, så de flyttet etter noen år til Øskjevall», fortalte sønnen Sigurd Karlsen (f. 1910). Seinere var Lovise Thores (fra Monsebråten, og gift til en av Faltinrud-plassene ved Sælabonn) på Bjørkesetra i mange år. I 1930-årene var Anna Helene (f. 1901) og Helga Marie Brua (f. 1903) fra Bruløkkene budeier her om sommeren. De ble etterfulgt av Berthe og Edvard Bergerbakken fra Sørumsbrenna, som lå her i 1928–29. Øderå hadde buskapen på Bjørkesetra til 1936, med gårdens sveiser Olaf Ellingsen som «seterkall».

Størhuset og fjøset ble revet etter siste krig.

I dag er setervollene på Bjørkesetra grodd igjen, men tufene etter seterhusene er fortsatt synlige.

«... SOLGTE RØMMEKOLLE TIL TURISTER»

«Vi hadde kuer fra bønder i Hole, og lagde smør og ost. Jeg var 11–12 år, og fikk være med. Helga og Anna solgte rømmekolle til turister og melk til anleggskara som bodde på Steinsvollen. Det var da kabelen ble lagt i bakken over Krokskogen. Jeg gikk fra Bjørkesetra til Steinsvollen hver dag med to 5-liters spann med melk. Og så hadde vi to kuer fra Otto Bønsnæs på setra. Den ene var så glad i meg at hun fulgte meg til Steinsvollen og tilbake til setra, og den ville ikke gå i skogen og beite dersom jeg ikke var med. Ingen andre fikk melke henne, for da sparket hun».*

* Fortalt av Marry Gunnerød f. Brua (f. 1925).

Mosstua

«... HER BODDE JAKOB MOSSTUA»

«På glennene hist og her kan en se et søkk i jorda. Det er merker etter et hus, hvor en skaubøring har hatt sin sengekarm. Utafor veggen står kanskje noen ripskjerr eller et forkrøblet plommetre. Vi gikk gjennom et dalsøkk og kom til et slikt sted. - Her bodde Jakob Mosstua da jeg var ung, sa den gamle mannen jeg var i følge med. - Ja, n'Jakob var ute for litt av hvert. Mens de holdt på med fløtningen, fikk de en dag innbilt Jakob at det var sett bjønn på skogen. For å skremme Jakob var det en skøyer som ajerte bjønn, grov og brummet i nærheten av Jakob. Han sprang, og «bjønnen» etter, men til slutt kastet Jakob seg over ende og ropte: Likesåvel kan bjønnen ta meg, som jeg skal fly meg ihjel!»*

* V.V. Avisartikkel (udatert), kopi i Hole bygdearkiv.

Mosstua lå rundt 150 meter vest for Benteplassen (Hiran), på stupet mot Djupedalens (Isielva). Plassen synes å ha blitt etablert og bosatt midt på 1800-tallet, i en skogteig som ble eid av Øvre Mo på Røyse. Navnet betyr «stua som tilhører Mo», og flere navn i nærheten har sitt opphav fra Mosstua. Åsryggen sørover langs Djupedalens østside heter Mosstubretna, og nede ved Djupedalsbekken (Isielva) finner vi Mosstuholmen og Mosstuvelta. I området vest for Benteplassen skal Mosstubbonn ha ligget, en kølabonn som er omtalt i flere bøker fra Krokskoen.

I en grensegangssak i 1866 leser vi om «Christoffer Moes hus» mellom Djupedalsbekken og Benteplassen. Det er første gang vi hører om Mosstua. Den var ikke bosatt ved folketellinga i 1865.¹⁵⁹

Tidlig i 1870-årene flyttet Jakob Johansen Langebru til Mosstua med sin familie. Da yngste datter Maren ble døpt i 1873, bodde de i Mosstua. I 1865 bodde Jakob hos sin mor på Langebru og hjalp henne med gårdsbruket, med kone og to barn.

Jakob Johansen Langebru (Mosstua) (1838–1918) giftet seg i 1861 med Anne Marie Olsdatter (1830–1916), datter av husmann Ole Nilsen (fra Rytterager) og Dorte Olsdatter. De fikk seks barn:

* Johan (1860–1880), d. 19 år gammel i Mosstua.

* Dorthea (1863–1931), g. 1908 med Johan Martinsen (1876–1929), seinere i Nordstøa (Åsaveien 340) ved Steinsetra (ingen barn). Før hun giftet seg, fikk Dorthea to døtre: Jenny Marie (f. 1888, g.m. Peter Lyse) med Nils Pedersen Søhol (f. 1869) fra Nordistua Søhol på Røyse, og Anna Margrethe (f. 1897, g. 1916 m. Martin Sønsterud) med Jørgen Andreassen Brua (f. 1877) fra Bruløkkene – se bind 2 s. 606 og gnr. 229/5 Nordstøa (Åsaveien 340) i dette bindet.

* Karoline (1866–1948), tvilling, g.m. Ole Kristiansen Bergeløkka (1865–1948), åtte barn: Marie (f. 1892), Karen (f. 1894), Jenny (f. 1894), Anna (f. 1894), Johan (f. 1895), Olga (f. 1899), Karine (f. 1903) og Ingeborg (f. 1908) – se gnr. 243/1 Bergeløkka.

* Olaus (f. 1866), tvilling, først bosatt i Hønefoss, utvandret så til Canada i 1905, g.m. Anna fra Romsdalen, to barn: Jenny (f. 1894) og Arne (f. 1898). Familien bodde i Wynyard, Saskatchewan, hvor Olaus var sadelmakermester.

159 I bind 3 s. 78–79 er Mostua omtalt som husmannsplass under Øvre Mo. På grunn av forskjellige navn på Myrene (Myrsetra) er det grunn til å tro at de eldste familiene som er nevnt i Mustemyr (egentlig Mostubergmyr), har bodd på Myrsetra, og ikke i Mosstua.

* Jørgen (1869–1923), fra 1909 bosatt i Skuienga i Bærum, g.m. Mina Larsdatter (1871–1959) fra Digerud i Vinger i Solør, ni barn:¹⁶⁰ Marie (1895–1897), Hjørdis (f. 1897, g. 1935 m. Hans Dæhli f. 1902, to barn: Else May f. 1937 og Jan Bernhard f. 1939), Torleif (1899–1918, d. 19 år gammel i spanskesyken), Marie Antonette (1902–1970, ugift, eier av Skuienga fra 1948), Else Gudveig (1904–1911, d. 7 år gammel av blindtarmbetennelse), Reidar Johannes (1906–1989, g. 1941 m. Rosa Fossum - skilt 1954 - to barn: Terje f. 1943 og Berit f. 1949), Håkon (1909–1991, tvilling, g.m. Halldis Brenno fra Kvinnegardslia i Ål i Hallingdal, to døtre: Solveig og Reidun f. 1938 tvillinger), Erik (1909–1980, tvilling, ugift, eier av Skuienga fra 1970) og Jens Maurits (1911–1973, g.1 m. Esther Løbben fra Sollihøgda, ingen barn, g.2 m. Else Flobak d. 1963 fra Jømna ved Elverum, tre sønner: Jørgen f. 1948, Rolf f. 1950 og Tor f. 1954).

* Maren (1872–1875), d. 2 ½ år gammel av «børnekopper».

Anne Marie Olsdatter og Jakob Johansen bodde i Nerstua på Langebru de første 10 årene de var gift. Ifølge Peter Lyse skal Anne Marie ha røket uklar med sin svigermor, og de flyttet da til Mosstua. Da eldstesønnen Johan døde i 1880, bodde de i Mosstua, og et brev fra datteren Karoline til hennes tilkommende ektemann Ole Kristiansen Bergeløkka i 1890 er skrevet i Mosstua. Jakob Johansen var skogsarbeider og tømmerfløter, ved siden av at han var bruker (forpakter) i Mosstua og seinere på Langebru.

Familien flyttet fra Mosstua sist i 1890-årene. I 1898–99 bodde de på Kleivstua, i en sidebygning. Da var Anne Marie telefonvakt der, og ringte én gang om dagen til Kristiania for å kontrollere linja. I 1900 var de tilbake på Langebru som forpaktere. Etter tradisjonen i familien skal de ha bodd i Mosstua ytterligere en periode etter 1900, hvoretter bruket ble nedlagt.

Fjeldsetra

På Fjeldsetra har det også vært finner. I 1673 satt Sefri Jakobsen her, inntil han året etter fikk bygselseddel på Mattisplassen et par kilometer lenger sør. Han fortsatte imidlertid å bruke plassen (bråten) ved Fjeldsetra i enda noen år.

I 1694–95 var det Lars Sefrisen finne som betalte bygselavgift for matrikkelnr. 108 Fjeldsæter, og fra 1696 overtok Sefri

160 Mina Larsdatter ble kalt «Mor Skuienga» og tok imot fem fosterbarn i tillegg til sine egne ni barn. En av fosterbarna var Kristian Johansen, eller Kristian Skuienga, som var diskoskaster og deltok i sommer-OL i Helsingfors i 1952.

ULOVLIG BRÅTEHUGST

I 1681 vedgikk Sefri Jakobsen* ulovlig bråtehogst på Krokskogen. Blant annet hadde han en bråte ved Fjeldsetra «på tre Quarter», hvor han hadde sådd cirka 1 setting korn. Sefri hadde 8 ½ år tidligere fått bygselseddel for en plass på skogen av fogd Christen Christensen, og innrømmet bråtehogst hvert år siden, med unntak av i 1679. I tillegg til bråten ved Fjeldsetra, hadde han i 1681 sådd halvannen tønne rug i tre bråter som han hadde høstet, og som fortsatt stod i «fire hesjer og fem små stakker» i bråtene.**

* Det finske mansnavnet Sefri blir på norsk *Sivert*, og han ble kalt Sivert Jakobsen i tingboka.

* Tingbok for Ringerike 1681, s. 24–25.

Fjeldsetra på Krokskogen rundt 1910. Foto: A.B. Wilse (Norsk Folkemuseum Billedsamlingen)

Fra Fjeldsetra 1933. I forgrunnen ser vi fjøset til Søgarden Leine, og midt i bildet storbuset som tre Leine-gårder eier i fellesskap. Til høyre i bakgrunnen står fjøset til Østigarden Fjeld.



Jakobsen igjen. Han brukte den i hvert fall til 1709, da det i matrikkelen ble opplyst at «Fjeldsæter» ble brukt «under den Pladz Sefri Jacobsen forhen indført» (altså Mattisplassen).

I 1723, 1762 eller 1801 var ingen registrert bosatt på Fjeldsetra. Plassen tilhørte Hans Musts arvinger. Siden utskiftinga av Krokskogens allmenning 1816–23 har det kun vært seterløkker eid av Hole-gårder på Fjeldsetra.

I 1926 leide Oskar Østmo (1883–1960) fra Åsa en tomt av Søgarden Leine (Sigvart Leine) på Fjeldsetra, og satte opp en hytte og en kombinert stall/vedskjul. Året etter bygde han enda en liten hytte (kalt «Funkisen»). Foran det lille tunet anla han en dam på cirka 4 x 4 meter med en liten øy. Her hadde



Den første hytta som Oskar Østmo bygde på Fjellsetra (i 1926). Den stod på løkka til Søgarden Leine, som eier hytta vi ser taket på til høyre. Legg merke til dammen med «ender» i forgrunnen.



Hytta som Oskar Østmo bygde på Vestigardsløkka på Fjeldsetra i 1929.

han kunstige ender, og når det blåste, «svømte» endene rundt i dammen til stor fornøyelse for seterfolk og vandrere som passerte forbi.

Oskar Østmo omtalte gjerne seg selv som «Fjeldseternissen», et tilnavn som etter hvert ble gjengs i bygda. Han var en aktiv og nevenyttig kar. I 1929 bygde han ytterligere en hytte på Fjeldsetra, på løkka til Vestigarden Fjeld. Her leide han tomt av Halvor Hammersbøen, og i denne hytta bosatte han seg. Tidlig i 1930-årene flyttet han den eldste hytta fra sitt eget tun opp på Vestigardsvollen, og brukte den som snekkerbu. Siden midten av 1920-årene hadde han syslet litt med å lage traug, og på Fjeldsetra utvidet han sortimentet til å omfatte knivskaft, kopper, skåler og annen kunst-husflid. Med visse mellomrom fylte han sekken og reiste inn til Ingwald Nielsen i Torggata i Oslo, som tok imot og solgte alt han lagde.

I 1942 bygde Gudrun Abildgaard (1896–1985) fra Oslo hytte ved siden av Oskar Østmos tomt. De var gamle kjente fra den tiden Abildgaard-familien ferierte ved Steinsfjorden i Åsa. Gudrun og Oskar giftet seg samme år (1942). De bodde på Fjeldsetra i ett år, da de kjøpte tomt i Grøndokka og flyttet snekkerstua dit. Her bodde de mens de bygde enebolig i 1944–45. Paret flyttet siden (1955) til Oslo, hvor Gudrun tok opp igjen sitt gamle arbeid i Petrine Niensens konfeksjons- og utstyrsforretning i Thv. Meyersgate. De brukte da huset i Grøndokka som fritidsbolig. I 1984 overdro Gudrun (som da var enke) huset til sine nevøer Kjell og Finn Abildgaard – se gnr. 202/45 Øvre Grøndokkvei 2.



Gudrun Østmo f. Abildgaard (1896–1985) og Oskar Østmo (1883–1960).

Øvre Fjeldsetra i 1999. Til høyre ser vi huset hvor Hilda og Knut Hurum bodde, og videre mot venstre drengestue (snekkerbu), fjøs og stabbur (helt til venstre). Mellom stabburet og fjøset ser vi en del av et mindre fjølsauehus.



Knut Engebretsen Hurum (1897–1968) var fra Vestigarden Hårum i Steinsfjerdningen.

Øvre Fjeldsetra

Fra tidlig i 1940-årene bodde Hilda og Knut Hurum i en tømmerhytte på Øvre Fjeldsetra. Knut Engebretsen Hurum (1897–1968) fra Vestigarden Hårum i Steinsfjerdningen var gift med Hilda Håkonsen (1910–1995) fra Åsa, datter av Margit og Edvard Håkonsen som i en årrekke var seterfolk på Myrsetra, og også var forpaktere på Monsebråten. Hilda og Knut hadde ingen barn, og livnærte seg med skogsarbeid, jakt og seterdrift. De tok imot andres buskap om sommeren helt fram til 1965.

Både Hilda og Knut hadde godt håndlag med dyr. Grisen fulgte ofte Knut i skogen når han var på arbeid, og reven var så tillitsfull at den nærmest var å betrakte som husdyr. Knut Hurum var en dyktig håndverker. Han spikket bl.a. to rokker med kniv! Ellers lagde han et tyvetall kubbestoler, som i dag pryder mange hjem på Ringerike.

I 1966 flyttet Hilda og Knut til slektninger på Gullerud i Norderhov, hvor Knut døde i 1968. Hilda bodde siden på Hundstad på Røyse, hvor hun døde i 1995. Eiendommen på Øvre Fjeldsetra ble da overdratt til hennes nevøer, Inge Gulbrandsen Skaro (f. 1938) og Torbjørn Gulbrandsen Veiteberg (f. 1948). De er bosatt i henholdsvis Åsbygda og Førde i Sunnfjord, og bruker Øvre Fjeldsetra som fritidssted.



Hilda Hurum f. Håkonsen (1910–1995) og Knut Engebretsen Hurum (1897–1968) foran snekkerbua på Øvre Fjeldsetra i 1954. Knut var en dyktig håndverker, og her legger han siste hånd på to nye kubbestoler.

Fjeld, Leine og Lille Bønsnes hadde seterrett på Fjeldsetra. I 1820 var det 16 gårder i Hole som hadde løkker her. I 1880-årene var Maren og Edvard Grindbakken fra Hole seterfolk. Etter dem kom Karen Grønhella. Hun ble etterfulgt av Johanne Grønhella (1873–1945) fra Åsa, som lå her sammen med mannen Anders i en årrekke. Etter hennes død setret sønnen Gunnar og hans kone Else her sommeren 1945. Deretter var det ett år uten setring (1946), før Elise Skog og Torbjørn Bekkelund fra Retthella lå her sommeren 1947. Det var siste året det ble setret på Fjeldsetra.



Øskjevallsetra

Om du følger den gamle seterveien fra Bruløkka og østover, vil du etter 400–500 meter stå på Øskjevallsetra, en stor setervoll med vidt utsyn over Lomma-dalføret og fjerne blåner. Gamle og velholdte seterhus forteller om en Krokskogseter der det ble setret lenge (til 1955).

Øskjevall – navnet har skapt hodebry både for forskere og bygdefolk. Teoriene er mange, og en av dem er at gården Sjørvoll i Åsa kan ha hatt et underbruk her oppe på skogen før Svartedauen i 1349–50 («Øde-Skjørvold»). Jordveien kan ha gått helt over mot Bruløkka, men vi finner ikke «Øde-Skjørvold» i skriftlige kilder. Bare navnet gir grobunn for en slik teori. En annen er at navnet kan ha sammenheng med «smørøsje» (smørask), at seterdriften her gav godt med smør i «øsja».

Øskjevallsetra ligger øverst i den østvendte åssida mellom Bruløkka og Lomma-dalføret. Bildet er fra rundt 1910. I bakgrunnen ser vi Gyrihaugen. Foto: A.B. Wilse (Norsk Folkemuseum Billedsamlingen)

NOEN STRØK LJÅENE SINE

Hans Pedersen Mattisplassen fortalte at han en gang hørte kubbjeller og at noen strøk ljåene sine på Øskjevallsetra midtvinters.*

* Etter Sverre Grimstad.

Gamle seterhus på Øskjevall i 1920-årene.



Ingen kilder forteller om fast bosetting på Øskjevall, men setra var en av de største på Krokskogen. Etter seterlister fra 1820-årene hadde 18 gårdbrukere fra Søhol, Bønsnes, Dæli og Gomnes seterrett her – se bind 4 s. 151–155.

Rønningen

Rønningen ligger én kilometer sør for Toresplassen og var opprinnelig seter for Hole-gårdene Søndre By og Helgeland. Ved utskiftinga av Krokskogens allmenning 1816–23 fikk de to gårdene tildelt skogteiger ved Rønningen. Søndre By solgte sin skog allerede i 1863 (se bind 3, s. 231), og i 1896 solgte Helgeland sin skog og seterløkke på Rønningen til Søndre Gjesval og Lille Hundstad. I 1925 ble sistnevntes del av Rønningen overdratt ved gavebrev til eieren av Sørigarden Borgen.

Navnet Rønningen har sitt opphav i *rydning*, som betyr «nylig rydda plass». Det var to løkker her. Den nordre hørte Søndre By til (seinere Fearnley), og den søndre Helgeland (seinere Søndre Gjesval og Sørigarden Borgen). Fra midten av 1800-tallet fungerte de som husmannsplasser, inntil vanlig seterdrift ble gjenopptatt like etter 1920. Det ble setret her fram til 1951 – se nedenfor.

I 1865 bodde det to husmannsfamilier på Rønningen. På den nordre plassen satt husmann med jord og dagarbeider Gulbrand Torkildsen (45, f. i Ådal) med hustru Turi Marie Hansdatter (40, f. i Enebakk) og to barn, 8 og 2 år gamle:



Rønningen seter på Krokskogen. Her setret Røyse-gårdene Helgeland og Søndre By. Her har også vært husmannsplass. På bildet ser vi den søndre setra (eid av Helgeland, seinere Sørigarden Borgen og Søndre Gjesval). I bakgrunnen tømmervillaen som ble laftet opp av Andreas Niskin sist i 1930-årene for Alf Johannessen Borgen. Den ble flyttet til Risholmen ved Hankø i 1960, etter make-skifte med Fearnley

* Johanne (1858–1875), d. 17 år gammel.

* Gustav (f. 1863), g. 1884 m. Andrine Nilsdatter Sundvolden (f. 1861), fikk i 1886 sønnen Gulbrand.

I 1865 hadde de ingen husdyr på plassen, og de sådde 1 t. poteter. 10 år seinere, i 1875, hadde Turi Marie og Gulbrand fått seg ku.

Gulbrand Torkildsen (1820–1890) var enkemann da han i 1886 giftet seg igjen med enka Berte Marie Henriksdatter (f. 1835 i Drammen). Det ble sagt at Gulbrand på Rønningen kunne «trølle».¹⁶¹

På den søndre plassen satt i 1865 husmann med jord og dagarbeider Ole Gregersen (50, f. i Enebakk) med hustru Berte M. Larsdatter (50, f. i Enebakk) og én sønn Olaus (15, f. i Bærum). De hadde 1 ku og sådde 1 t. poteter. Da sønnen ble døpt i 1851, var foreldrene husmannsfolk under Store Stabekk i Bærum.

Berte Larsdatter Rønningen døde i 1896, og sønnen Olaus overtok plassen etter foreldrene. I 1900 bodde husmann med jord og «dagarbeider paa gaarden» Olaus Olsen (f. 1851) her med hustru Kari Olsdatter (f. 1853 i Ål i Hallingdal)¹⁶² og sju barn: Bernt (f. 1880, dagarbeider på gården), Karl Oluf (f. 1886), Syver (f. 1888), Otilie (f. 1891), Karen (f. 1894), Olaus

161 Vestmarkvandringen 1982, s. 16. (Etter Sigurd Berg).

162 De giftet seg i 1876. Kari Olsdatter var fra Aasegardseie i Torpo, og bodde i 1876 på Gomnes på Røyse, rimeligvis som tjenestejente eller budeie.



Olaus Olsen Rønningen (f. 1851) var husmann på Rønningen på Krokskogen, og arbeidet for Fearnley på Toresplassen.

REVEN TOK SEG ALDRI EI HØNE ...

Berte og Edvard Bergerbakken kunne ha opptil 60 leiedyr på Rønningen, i tillegg til sine egne 3–4 kyr. Det var ikke bare melkekyr, men også kviger, stuter og okser. Noen ganger kunne oksene bli mannevonde, så de måtte tas til bygd med tau fra ringen i nesa, og på beina. Prisen for å holde ei ku i de tre månedene setringen pågikk var 10 kroner. I de siste årene økte det til 15 kroner. Fjøset på Rønningen var delt i tre, hvor seterfolkets egne kyr var i det ene. Ellers hadde Berte og Edvard med seg 2–3 griser, et par sauer og et 20-tall høner til seters. Hønene gikk løse på setervollen om dagen. Merkelig nok hendte det aldri at reven tok seg ei høne.

* Harald Kolstad: Notat av 23. august 1982, etter samtale med Berte og Edwards barn Maren Beate, Jørgen og Kristoffer. (Kopi i Hole bygdearkiv).

(f. 1897) og Torleif (f. 1900). Vi kjenner ytterligere tre av deres barn: Anette Johanne (f. 1876), Gunda (f. 1878) og Olava (f. 1882, i 1900 tjenestejente på Nordre Gomnes).

Olaus Olsen Rønningen (1851–1938) ble helst kalt Olaves, og jobbet for hoffjegermester Fearnley på Toresplassen som kjørekar og i skogen. Han var dessuten hoffjegermesterens faste følgesvenn på jakt og fisketurer, og når det kom gjester (både kongelige og andre) til Toresplassen, var det alltid Olaves som tok imot og ønsket velkommen. Olaus ble enke-mann i 1908, og flyttet etter en tid stua si til Toresplassen og bodde der. Sønnen Bernt overtok da på Rønningen, men flyttet etter kort tid til Tjernsli og siden til Løkenmyr – se omtale av Tjernsli og Løkenmyr.

Fra midten av 1920-årene overtok seterdriften igjen på Rønningen, med Anna og Hans Martinsen fra Nordli i Rudsødegården som seterfolk. De gav seg i 1936, og ble etterfulgt av Berte og Edvard Bergerbakken fra Steinsfjerdingen. De kunne ha mellom 50 og 60 dyr på setra (med småkrøtter), så da var det travle dager på Rønningen! De holdt på til 1951, da seterdriften ble nedlagt.¹⁶³

Det nordligste størhuset på Rønningen ble brukt som koi for Fearnleys skogsarbeidere. Det forfalt etter hvert, og ble brent i 1960-årene. Sist i 1930-årene laftet Andreas Niskin en

163 Berte f. Glosvik (fra Gulen i Sogn) og Edvard Martinsen Bergerbakken var seterfolk på Øvre Steinlausa 1919–21, Kneikasetra 1922–27, Bjørkesetra 1928–29, Niskinn 1930–36 og Rønningen 1937–51.

«villa» for Alf Johannessen Borgen på den søndre vollen. Den ble i 1960 makeskiftet med Fearnley og flyttet til Risholmen ved Hankø. Fearnley overtok samtidig Søndre Gjesval og Sørigarden Borgens seterrett og skogteig ved Rønningen, og de to gårdene fikk Elvelien skog ved Homledal.¹⁶⁴ Deretter ble de gamle seterhusene brent, og vollen tilplantet med skog. På den gamle vollen er det merker etter flere kølamiler. En av de største milene på Krokskogen skal ha ligget her.

Steinsvollen

Ingen kilder forteller om finnebosetting på Steinsvollen, som ligger ved kongeveien mellom Benteplassen og Langebru. Steinsvollen (også kalt Steinsæter) var seter under Stein, og boplass en periode på 1800-tallet. I dag ligger størhuset på østsida av veien, men gamlesetra lå på vestsida, hvor det fortsatt er tufter.

Steinsvollens historie er preget av et uhyggelig dobbeldrap som skjedde i det gamle seterhuset i 1804. Etter tradisjonen spøkte det stygt på setra etter drapene. Budeiene vegret seg for å ligge der, og til slutt ble det så galt at husene ble flyttet. Flere av vinduene i gamlesetra hadde jerngitter. Det kunne være farefullt å være seterbudeie like inntil hovedveien over skauen, hvor alt slags folk fór forbi.

I 1804 bodde *Jøran Engebretsdatter* og hennes mann *Engebret Olsen* på Steinsvollen med barna Berte og Engebret. De synes å ha flyttet hit fra Valdres. Ved folketellinga i 1801

164 Fra 1972 har Sørigarden Borgen vært eneieier av Elvelien skog.

«HALSHUGGED OG BRÆNDT»

Utpå formiddagen 17. november 1804 skjedde et grufullt dobbeltmord på Steinsvollen. En svenske som kalte seg Peder Walberg hadde overnattet på Søndre Gjesval og stjålet med seg en øks da han gikk derfra om morgenen. På Steinsvollen stoppet han for å få noe å spise. Da han var ferdig med maten, ble han usams med seterkona Jøran Engebretsdatter (40) om oppgjør. Hun avviste både en rull bjørkenever og en bankoseddell, og viste ham døren. Han ble sint og hogg Jøran over nakken med den stjalne øksa, så hun stupte blødende i gulvet. Barna satte i å skrike, og han hogg da også til guttungen med øksa, og sparket med sin jernskodde støvel til jenta over høyre øye og «mishandlet» henne. Deretter stjal han noen klær, et par sko, to røkte fleskesinker og 48 skilling i penger, og tok

varme fra peisen og slang under senga og opp i en kiste i stua. Så satte han en pinne for dørhaspen og dro videre. Naboen på Steinsvollen og hans hustru kom til og fikk slukket. De sendte bud over til Bærum om å passe opp forbryteren, og Hans Johnsrud og hans folk fanget ham. Både Jøran Engebretsdatter og den seks år gamle sønnen Engebret døde etter øksehuggene, mens den tolv-årige datteren Berte ble «noget rar av sig og meget daarlig til at snakke». Peder Walberg ble seinere dømt til døden, og henrettet på Tanbergmoen 13. august 1805. Han ble halshugd, og liket deretter brent.*

* Etter kirkebøker, og Tveiten (1914) s. 377–379.

«... PÅ GULVET MED HODET PÅ EN SEKK»

«Vi kommer forbi Steinsetra. Her bodde Christian. Han var alltid glad og gjestfri og plapret i vei når folk kom og ville nøye seg med hans primitive overnattingsmuligheter. På steinhellen utenfor huset ble det lagt en bakstefjel til bord, steintrappa og noen vedstubber var stoler, og som soveplass tjente en langbenk, bra for én person eller to små. Resten av selskapet lå på gulvet med hodet på en sekk».*

* F.O. Juell gir noen korte glimt av plasser og beboere langs veien over Krokskogen i 1820-årene i boka «En gammel Jægers Meddelelser» (Oslo 1875).

«... FOR FÆLANDES LENGE SEIA»

Men verre enn selv bjønn kunne leie folk være – «dom gjekk my etter veia, måta». Alt som var av kvinnfolk på skauen, hadde fått advarsel mot dem – ja, bare hør det som engang hendte på Steinsvollen: «Det låg ei kjerring der med to unger. Så kom det to karer, og dom skulja ha ta morramjælka, sa dom. Hu likte itte oppsynet på dom, og brått hørte'a den ene si tel den andre: – Ska vi ta'a føre eller etter vi har eti? Da skjønnte'a åffer-slag detta var. Nå hadde denne kjerringa primgryta ståandes i koken, og hu auste opp ei bytte med kokendes prim og helte over hue på dom så dom vart blinda. Dom hadde krype på gølvet for å ta'a så lenge det var liv, men hu hadde bare helt mer prim over dom. Detta var for fælendes lenge seia».*

* Krokskogen (1977), s. 177.

var de ikke bosatt i Hole. Etter Jøran og vesle Engebrets død ble Engebret Olsen og datteren Berte boende på Steinsvollen.

Berte Engebretsdatter (f. 1792 i Aurdal i Valdres) giftet seg i 1821 med *Kristian Olsen* (f. 1782 i Hof). Vi kjenner fem av deres barn: Ole (f. 1821), Jørgine (f. 1824), Ellen Marie (f. 1828), Peder (f. 1831) og Jørgine (f. 1835).¹⁶⁵

Kristian Olsen var rimeligvis den Christian som i 1820-årene alltid var «glad og gjestfri og plapret i vei når folk kom og ville nøye seg med hans primitive overnattingsmuligheter» – se egen sak.

Det var i perioder to husmannsfamilier på Steinsvollen. I 1805 giftet *Engebret Toresen Stensæter* (ca. 1743–1825) seg med husmannsdatteren *Rønnaug Steffensdatter Sørumsæie* (ca. 1755–1830). De var da begge i godt voksen alder, han 62 og hun 50 år gammel. Engebret Thoresen Stensvolden døde i 1825, 82 år gammel. I 1830 døde husmannsenke Rønnaug Steffensdatter Stensvolden, 75 år gammel.

I 1865 satt *Anthøn Magnussen* (38, f. i Nittedal, leilending og «baandvæver») på Steinsvollen med hustru *Abelone Olsdatter* (50, f. i Drammen), én datter Andrine (9, f. i Asker) og én tjenestegutt Edvart Martinsen (18, f. i Asker). De hadde 1 hest og sådde ¼ t. bygg og ½ t. poteter. Da Abelone Olsdatter døde 57 år gammel i 1873, ble det anført i kirkeboka at hun var husmannskone og «opholdt sig i Steensvolden under Steen da hun døde».

165 Berte Steensvolden i Hole fikk i 1829 et barn med Gulbrand Gulbrandsen Finsand. I 1865 var Berte Engebretsdatter (73) og Kristian Olsen (84) på legd, i husmannsplassen Sålerud under Øvre Vik.

Seterdrifta på Steinsvollen opphørte sist i 1930-årene. De siste seterfolkene her var Alma og Peder Muggerud. I 1955 ble Steinsvollen med 200 dekar skog (Stein seterskog) utskilt fra Stein og solgt til ingeniør Lars Nordby fra Oslo for 70.000 kroner. Han var entreprenør, og fra eieren av Stein, Finn Moltzau, var det fremmet planer om bygging av 20–25 hytter i skogteigen. Kommunen ventet gode skatteinntekter av en slik utbygging, men planene ble stoppet av departementet.

Eier siden 1996 har vært datteren, Tove Merete Nordby (f. 1940). Hun er bosatt i Oslo, og bruker Steinsvollen som fritidssted. Av bygninger står fortsatt det gamle seterhuset og låven. Begge er flyttet fra den andre siden av veien en gang etter 1805.



Fra Sørsetra. Bruket i forgrunnen ble bygd av Kasper Fredriksen Lehne i 1880-årene.

Sørsetra GNR. 192/10

Sørsetra er en av de største setergrendene på Krokskogen. I 1820-årene var det 13 gårder i Hole som hadde seterrett her. Den åpne, sørvendte vollen fire kilometer sør for Kleivstua ligger som en «lunge» i den mørke granskogen. Her har aldri bodd finner, men sørøst på setervollen ligger et småbruk hvor det var fastboende fra rundt 1880. I tillegg har eierne av Sørsetra skistue tidvis bodd fast her siden den ble åpnet i 1947 – se gnr. 195/25 Søsætertun.

I oktober 1884 ble seterløkka nederst på vollen, som opprinnelig hørte til Vestre Vik, utskilt og solgt til Kasper Fredriksen Lehne for 400 kroner. Han laftet opp nytt størhus her, i tillegg til det gamle som stod på løkka. Skjøte ble først utstedt til hans enke Gunhild Olsdatter i 1910 – se nedenfor.

«... DOM HADDE SETT BJØNNESPOR»

«Kasper Kokk hadde ikke ovn, men stekte brød mellom to takstener. En gang lå jeg på Sørsetra for å bygge en stue. Og mens jeg holdt på med det, så kom det to turister på ski og sa dom hadde sett bjønnespor. Men så var det slaga etter'n Kasper, for han gikk omkring med ladder som'n hadde sydd sammen av gamle buksefiller. Bjønn' hadde rota i ei maurtue, sa dom. At det var rota, var riktig nok, for han Kasper brukte maurtue å strø med. Dom hadde et tegn tel på at det var bjønn: han hadde rivi måsa av bergsidene. Men det hadde også'n Kasper gjort; det var meg som hadde bedt'n om det, for jeg skulde ha måsa te bygginga. Det var 12 tommer snø den gangen».*

* Lars Lyse (f. 1879) i P. Bukier: Paa Asbjørnsens scier (Oslo 1937), s. 49–50.

«... HAN VAR EN DYKTIG SETERKALL»

«Kasper var setermann. Han var sønn av den ofte nevnte Fredrik Torkildsen Lehne, visedikteren og bondeføreren under oppstanden i 1818. I sine yngre år var Kasper fjøsmann hos Fougner på Stein, og om sommeren lå han med buskapen på Steinsvollen. Han budde da i det størreset hvor Peder Walberg øvde sin udåd i 1804. Seinere kjøpte Kasper ei seterløkke unna Vik, giftet seg og bygde hus på Sørsetra. Han var en dyktig seterkall. Foruten kuene til setereierne hadde han også fremmede kuer (...) Kasper overnattet somme tider hos mine foreldre. Da sang han ofte viser eller fortalte eventyr. Han var god til begge deler».*

* Lars Lyse: «Bjønnespor m.m.» i heftet Ringerike 1939–40, s. 20.
«Størreset» = størhuset (seterhuset).

«EN MUGGE FIN SETER- MJØLK»

«Ennå finner vi seterdrift på Sørsetra. Det er Mosengen som holder til på nederste vollen - så et lite håp er det vel om å få en mugge fin setermjølke hos den gamle Lovise Mosengen, som har setret her i nesten 30 år».*

* Raabe (1947) s. 60.

Bruket på Sørsetra som siden 1918 har tilhørt Mosenga på Røyse. Bildet er tatt i 1930-årene. (Foto: G. Raabe).



Kasper Fredriksen Lehne (1827–1901) var fra Oppgarden Leine på Røyse. Han giftet seg i 1885 med Gunhild Olsdatter (1844–1918) fra Østbråtan under Sønsterud. Ekteskapet var barnløst, men Gunhild fikk to barn før hun giftet seg: Hansine Olava (f. 1874) med skomaker Hans Olsen Sønsterudeie, og Jørgen (1877–1882, d. 5 år gammel av lungebetennelse) med Hans Sigvart Olsen (arbeidsmann, i 1877 bosatt i Homledal). Gunhild var i 1865 budeie på Nedre Frøyhov.

I 1900 satt Kasper Fredriksen som gårdbruker og selveier på Sørsetra med hustru Gunhild Olsdatter og én losjerende,

dagarbeider Karl Andreas Johansen (f. 1863 i Vestre Aker), som «sedvanlig» var bosatt på Jevnaker. De dyrket litt korn og poteter, og hadde både ku og høner i fjøset i desember 1900.

Kasper Fredriksen døde i 1901. I matrikkelen i 1904 står han fortsatt som eier av løkka på Sørsetra. Det var imidlertid ikke tinglyst verken kjøpekontrakt eller skjøte, og først i 1910 ble det skrevet skjøte på seterløkka fra Johan Syversen Bili til Gunhild Olsdatter «Søsæteren». Gunhild døde i 1918, og etter testamente (fra 1913) ble løkka overdratt til hennes søster sønn Ole Gulbrandsen Mosengen.

Ole Gulbrandsen Mosengen (1880–1958) var ugift og barnløs, og eier av Mosenga (gnr. 215/5) på Røyse fra 1897 til 1949. Da solgte han gården til Kåre Moe og flyttet til Sørsetra, hvor han «drev opp sætervollen, så den gir fôr for flere kuer». ¹⁶⁶ Han eide også to skogteiger ved Sørsetra, kjøpt fra Kroksundødegården vestre i 1920 og Sundet (Øgardsvika) i 1926.

Før Ole Gulbrandsen Mosengen bosatte seg på Sørsetra, lå hans søster Karen Lovise Mosengen (1878–1949) her som seterbudeie hver sommer i nesten 30 år.

I 1957 kjøpte Kåre Moe også seterløkka og de to skogteigene, men Ole Mosengen holdt igjen det eldste størhuset og sommerfjøset. Det gamle størhuset ligger i fegata som går over setervollen, og eies i dag av en Oslo-mann. Sommerfjøset ble kjøpt av Kåre Moe etter Ole Mosengens død i 1958. Siden 1978 har Mosenga, løkka og skogteigene tilhørt sønnen Ivar Moe (f. 1949).

På Mosengas seterløkke på Sørsetra står i dag det laftede størhuset som Kasper Fredriksen satte opp i 1884–85. det ble påbygd (reisverk) i 1930-årene, og restaurert i 1988. Øvrige bygninger er låve med stall, og sommerfjøs. Et gammelt fjøs og vedskjul ble revet i 1970-årene.

Sørsetra skistue GNR. 195/25 SØSÆTERTUN

Den 20. juli 1946 skilte Kristian J. Hurum ut den søndre delen av sin seterløkke på Sørsetra (gnr. 16/15 Bøhler), som før 1919 tilhørte Sundet (Ødegårdsvika). Parsellen fikk gnr. 16/25 og navnet Søsætertun (skyld 4 øre), og ble solgt til hans bror Arne for 250 kroner. Den nye eieren lånte 4.000 kroner i

166 Jon Guldal: «Fredrik Torkildsen Lehne», i heftet Ringerike 1949–50 s. 25.

Ringerikes Sparebank med pant i eiendommen, og bygde en stor hytte hvor han året etter kunne ønske turfolket på denne del av Krokskogen velkommen til servering og forfriskninger både sommer og vinter.

Arne Johannessen Kleven (f. 1908) var ugift, og drev som skogsarbeider og dyrevokter ved siden av å drive Søsætertun som serveringssted. Han solgte den 14. januar 1960 eiendommen til Rieber & Sønn A/S for 55.000 kroner inkludert løsøre 2.000 kroner. Rieber & Sønn brukte Søsætertun som feriehytte for sine ansatte til 1967, da eiendommen ble solgt til Håkon Linnerud (1913–1987) for 75.000 kroner. Håkon Linnerud var byggmester, og opprinnelig fra Vakermoen i Norderhov. Han var gift med Ingrid Tangen (1918–1981) fra Åsa, og de fikk tre sønner: Petter (f. 1942), Einar (f. 1947) og Dag (f. 1952) – se 237/6 Granli (Utstranda 758).

Ingrid og Håkon Linnerud var tidligere seterfolk på Byflaksetra, og godt kjent i området. De utvidet serveringsstedet betydelig ved å bygge på en vestfløy. Familien bosatte seg på Sørsetra, og ved siden av å være dyrevoktere for Holebønder (så etter husdyr som var på beite på Krokskogen i sommerhalvåret), drev de Søsætertun inntil desember 1985, da de solgte det til Foreningen til Skiidrettens Fremme for 375.000 kroner.



Siden 1947 har det vært serveringssted på Sørsetra.

Skiforeningen drev stedet ved ansatte bestyrere (bl. a. Harald Haugli) i fem år, fram til høsten 1990, da Odd Brodahl (f. 1918) på Røyse kjøpte eiendommen. Sammen med sin kone Olava (f. 1923), hennes sønn Harald Rolund (f. 1944) og svigerdatter Ellen f. Gornæs (f. 1952), drev Brodahl serveringsstedet et par år, inntil han leide bort driften til Pål Jensen fra Åsa. I februar 1997 solgte Odd Brodahl eiendommen til sin kones sønnesønn Ola Rolund (f. 1974).

Ola Rolund var eier av Søsætertun i nær 10 år, og drev stedet med hjelp av kona Toril og sine foreldre. Olas far, Harald Rolund, var løypebas for Skiforeningen på denne del av Krokskogen i årene 1990–2007. Ola Rolund er gift med Toril Kvalvik (f. 1978) fra Nes i Hole. De er i dag bosatt på Røyse og har én sønn Kristian (f. 2006).

Siden januar 2007 har Vera Sidler Solheim og Tore Solheim vært eiere av Sørsetra skistue.

Vera Sidler Solheim (f. 1961) fra Utstranda har tidligere arbeidet i 16 år ved PM Snorre Mørck AS i Hønefoss, mens Tore Solheim (f. 1958) fra Sollihøgda er daglig leder ved Sollihøgda skogsdrift. De har tre døtre: Trine (f. 1985), Ida (f. 1987) og Mette (f. 1993) – se gnr. 234/98 Solstrand (Utstranda 313).



Kleivstua GNR. 200/8

Da den nye kongeveien over Krokskogen ble åpnet fram til Sundvollen i 1805, meldte behovet seg for et sted hvor folk kunne hvile og få forfriskninger på toppen av Krokkleiva. Her lå fra før en seter som tilhørte en av Løken-gårdene i Hole, og i 1807 skal eieren, Paul Nilsen Løken, ha satt opp en stue her for å selge forfriskninger til de veifarende. Vi vet ikke om det var et tidligere seterhus som ble brukt, eller om det ble bygd nytt, men i 1822 fikk han tillatelse til å opprette gjestgiveri. Av et maleri fra 1826 ser vi at det da ble nybygg.

For folk som kom fra Christiania synes det ikke så nødvendig med et gjestgiveri her, for det var ikke langt ned til Sundvollen. Men for dem som kom andre veien var det nok kjærkomment med en pust i bakken på toppen av kleiva. Og utsikten over Ringerike var allerede blitt salgsvare ...

Kleivstua er i dag et moderne hotellkompleks med en 200 år gammel historie. Det har skjedd mye siden 1807, da eieren fikk lov til å sette opp en liten stue for selge forfriskninger til veifarende!

© Fotograf Siri Berrefjord

DET LILLE ELENDIGE VERTSHUSET VED KROGKLEVEN

Sommeren 1853 kom en engelsk dame, Mrs. Selina Bunbury, over Krokskogen sammen med en norsk professor. De kom i vogn og hest leid av baron Wedel, etter at deres første hest hadde falt og blitt skadet (og vognen vraket) i bakkene ned fra Steinhøgda mot Bærums Verk. Uten flere uhell kom de til «the wretched little inn of Krogkleven» (det elendige lille vertshuset ved Krogkleven), heter det i Mrs. Bunburys beskrivelse av turen. Eieren av vertshuset var en mann ved navn Bull, som hadde oppholdt seg i England tidligere, og huset må etter beskrivelsen ha ligget i skråningen bak stallen til Stein gårds kjørehytte, et steinkast eller to innover veien fra Kleivstua. Huset besto av en gang og ett rom nede, og ovenpå var det to

små soveværelser. Fru Bunbury og professoren beslagla de to rommene ovenpå, og utover natten ankom tre-fire andre reiseselskaper, som måtte ta til takke med fellesrommet nede. Det ble så overfylt av mennesker og bagasje at de to ovenpå vanskelig kunne komme fram over gulvet da de kom klatrende ned stigen til første etasje om morgenen. Om Kleivstua, som allerede da hadde ord på seg for å være et bra sted, skriver hun ikke annet enn at «det ligger et bedre vertshus rett nedenfor, vi var en tur der nede».*

* Fredrik Schjander: «Det lille elendige vertshuset ved Krogkleven», i Ringerikes Blad 16. desember 1953.

«... INSPIRERT DIKTERE OG MALERE»

Nettopp i denne perioden, fra midten av 1800-tallet og framover, da nasjonalromantikken blomstret og de nasjonale følelser var på frammarsj i Norge, kom en rekke kunstnere til Ringerike – og Krogkleiva. Den bratte og ville klev ble berømt av turister og forbannet av bønder og yrkeskjørere, men den har inspirert diktere og malere mer enn kanskje noen annen naturseverdighet i Norge. Her kom Henrik Wergeland til «Klevens svimlende Portal», her ønsket Adam Öehlemläger seg en eggepannekake, her skrev Åsmund Olavson Vinje «Jeg vandret vidt paa Jorden, men sjelden dog jeg fandt, Naturen stor og skjøn, som her paa Klevens Kant». Andre diktere, som Bernhard Herre, Bjerregaard, Jørgen Moe og P. Chr. Asbjørnsen lot seg også inspirere av den ville natur og den storslagne utsikt. I tillegg har en rekke malere, ikke bare fra de nordiske land men også fra England og Frankrike, latt seg inspirere og imponere.

En unge brite, Edward Price, kom med sin skisseblokk over skogen i 1826. Hans dagbok gir en beretning om turen fra Jonsrud til Sundvollen langs den nye veien og ned den nye kleiva. Han gikk hele strekningen til fots og alene, noe som var ganske enestående den gang. Han er den første vi kjenner som spiste pannekaker på Kleivstua.

I boka «En gammel Jægers Meddelelser» skriver F.O. Juell fra 1820-årene om sitt første besøk på Kleivstua at det er «kun en liden Stue med Torvtag, Vinduerne smaa og Ruderne paa gammelt Vis indfattede i Bly», og eieren var forpliktet til å hjelpe folk ned den bratte Kleiva.

PAUL NILSEN LØKEN (f. 1770) var fra Sundvollen, og eier av Sundvolden gård (og hotell) 1794–96. Han giftet seg i 1795 med

RAGNHILD JOHNSDATTER LAARVIGEN (f. 1775), og de ble eiere av Løken i 1797. Vi kjenner tre av deres barn:

«... I DEN NYE FJELDSTUE PAA KROGSKOVEN»

«Da 17de Mai indtræffer paa mandag, afholdes i dets Sted, Søndagen den 16de, Bal i den nye Fjeldstue paa Krogskoven for bonette Personer. Bevertning og god Musikk skal der sørges for», het det i en annonse i Ringeriges Ugeblad i mai 1852.

* Nils (f. 1795), d. som barn.

* Jonas (f. 1797), seinere eier av gnr. 200/4 Løken, g.m. Johanne Jensdatter Svarstad (f. 1795 på Gjørud i Åsbygda), tre barn: Karen, Paul og Johannes – se bind 1 s. 418–419.

* Anders (f. 1799), eier av Kleivstua fra 1834, g.m. Marte Olsdatter Svarstad, fire barn – se nedenfor.

I 1834 var Paul Nilsen Løken død, og Kleivstua ble utskilt fra Løken. Eldste sønn Jonas overtok gården, mens en yngre sønn Anders ble eier av Kleivstua.

« ... DEN LILLE, UBETYDELIGE HYTTE »

I 1854 ble den nye storveien fra Svangstrand i Lier til Sundvollen åpnet, og fire år seinere (1858) kom forbindelsen fra Skaret over Sollihøgda til Bærum. Dermed var Sundvollen og Ringerike knyttet til hovedstadsområdet med en moderne chaussée, og veien over Krokskogen ble siden mest å regne som en turistvei. I 1863 omtaler «Skillingsmagasinet» hva de reisende dermed går glipp av:

«... uagtet denne Vej maa erkjendes at være til stort Gavn baade for By og Bygd, tror vi dog, at mangen en Rejsende, om end ikke «Handelsrejsende», næsten modvillig slaar ind paa den flade, makadamiserede Bane, hvorved de forfærdelige Bakker mellem Jonsrud i Bærum og Sundvolden paa Ringerige

er omgaaede; thi netop ved denne Omgaaen taber man en af de mest storartede Udsigter, vort land har at frembyde. Det hænder derfor ikke sjelden, at især Fremmede endnu vælger den gamle, besværlige Vej, for ej at gaa glip af det fortryllende Landskab, som fra «Kongens Udsigt» ved Krogkleven udbreder sig for Beskueren. Paa det Sted, hvor man maa stanse for at «nyde Udsigten», ligger den lille, ubetydelige Hytte, Klevstuen, og da den vel ogsaa til dels ved sin romantiske og maleriske Beliggenhed har været og visnok endnu vil blive Fødestedet for mange poetiske Udgydelser, leverer vi – for en Smule at illustrere disse – i dag en Tegning af dem», heter det i Skillingsmagasinet i 1863.

Klevstua rundt 1880.



ANDERS PAULSEN LØKEN (1799–1871) var gift med en enke på Lille Svarstad på Røyse, MARTE OLSDATTER SVARSTAD (f. 1809). Vi kjenner fire av deres barn: Jens Olaus (1839–1904, g.m. Inger Marie Hundstad, åtte barn), Anne (f. 1842), Marte Marie (f. 1845) og Inger Pauline (f. 1849) – se bind 4 s. 310–311.

Anders Paulsen Løken drev Klevstua til 1845, da han solgte den til kjøpmann OLE HOLMBOE BULL for 1.200 spesidaler «tilligemed 3 Kakkellovne og en Bryggepande». Hele kjøpesummen var en obligasjon fra kjøper til selger mot pant i eiendommen. Ole Holmboe Bull og hustru Birgitte Katrine hadde bosted Klevstua da de i 1849 og 1854 døpte sønnene Marius Christian (f. 1848) og Jacob (f. 1853) i Hole kirke.

Holmboe Bulls økonomiske stilling var svak, en rekke utleggsforretninger ble tinglyst på Klevstua de påfølgende årene. Det endte med at Anders Paulsens 12 år gamle sønn, JENS

«... SERVERET ØLOST OG KAFFE»

«Krogkleven eiedes i tidligere Dage af Paul Kleven, som har bygget op Husene der; han kjøbte Kalk, Mursten og Materialer af Ole Rytterager. Disse var gode Bekjendte. Hans Broderdatter, Anne Laarvigen, var i Huset hos Paul i mange Aar. Hun serveret Ølost og Kaffe, der begyndte at blive almindelig dengang. Paul Kleven hadde ogsaa Brændevinsret og tjente gode penge. Den Gang var der ikke Beværtning i Sundvolden».*

* Rytterager (1905), s. 55. Ole Rytterager som solgte kalk, murstein og materialer til Paul Kleven, var Ole Jørgensen Rytterager (1776–1842), eier av Storøya og Rytteraker. Ølost var en drikk som ofte ble brukt i julen, blandet av øl (0,5 liter), melk (1 liter) og eddik (1 teskje), og servert med sukker etter smak.



Kleivstua rundt 1910 – nærmest som en bondegård. Hovedbygningen ble ombygd til sveitserstil i 1890–91.



Fra Kleivstua rundt 1925. Fra venstre Margrethe Petronelle Berg (f. Leegaard), Petra Nicolaisen (f. Leegaard), lensmann Nicolai Nicolaisen, Marie Lange Falch, Laura Falch og Margit Johansen.

ANDERSEN SVARSTAD, i 1851 tok Kleivstua igjen på odel og betalte 1.000 spesidaler for eiendommen. Dette førte til at Bull bygde hotell rett over veien og tok opp konkurransen. Det ble en rift om kundene som utartet seg til mange slags spissfindigheter. Anders Paulsen skal ha bombardert Bulls gjester med steiner, og de samme gjestene måtte betale avgift når de passerte Kleivstuas tun på vei til Dronningens utsikt! Men grunnlaget for to turiststeder på Kleiva var ikke til stede, og Bull la snart ned driften og solgte eiendommen. Huset skal etter tradisjonen ha blitt tatt ned og flyttet til Hønefoss. I 1861 solgte Jens Andersen Svarstad Kleivstua til hotelleier JOHAN BLYBERG (1830–1909) for 550 spesidaler. Blyberg var siden 1854 eier av Sundvolden Hotel etter sine foreldre. I folketellinga 1865 var «Klevstuen ubeboet, dette Nummer eies af Johan Blyberg».

Blyberg eide Kleivstua til 1872, da han solgte det til svogeren Hans Jensen Berg for 700 spesidaler. Dermed kom en slekt til Kleivstua som satt som eiere i 125 år.

HANS JENSEN BERG (1817–1890) fra Berg på Røyse var gift med MAREN F. BLYBERG, datter av Anne Dorthea f. Lagesen og Ole Blyberg på Sundvolden Hotel. De fikk åtte barn, og var eiere av Kleivstua til 1890. Hans Berg var utdannet underoffiser og fikk etter hvert stor ferdighet i landmåling og karttegning, som han praktiserte ved siden av å drive slektsgården Berg samt Kleivstua (fra 1873 var han engasjert av Hovedskylddelingskommisjonen og reiste land og strand rundt som karttegnar og landmåler, sammen med to av sønnene). Av deres åtte barn (hvorav seks vokste opp) kan det synes som at sønnen Ole Berg (1853–1886), som seinere ble

«LÆSKENDE PJOLTRE»

I 1899 var Sønsterud Jaktforening på Kleivstua, og i gjesteboka er det innført: «Herlig utsikt over gamle Norge. Læskende pjoltre og god foring satte kronen på verket. Utbytte 2 harer 3 storfugl!».*

* V.V.: Kleivstua, i Ringerikes Blad 30. november 1942.

hotellvert i Kristiania, kan ha bistått i hotelldriften (døde bare 33 år gammel), og datteren Marie Dorthea (f. 1860), som i 1890 overtok Kleivstua sammen med sin mann, tannlege Carl Georg Lange Falch.

Kleivstua ble i 1890 solgt til datteren Marie Dorothea og hennes mann Carl Georg Lange Falch for 3.600 kroner.

CARL GEORG LANGE FALCH (1867–1939) var sønn av Laura Erasmie Lange og Fredrik Ferdinand Falk fra Lofoten, som eide Braak gård i Norderhov fra 1861 til 1872 (faren var seinere vaktmester ved Hønefoss fengsel). Han giftet seg i 1889 med MARIE DORTHEA HANSDATTER BERG (1860–1946), og de fikk én datter Laura Erasmie (f. 1889 i Christiania).

Marie og Carl Lange Falch bygde på hotellet i 1890–91, og resultatet ble en imponerende bygning i sveitserstil. I tillegg satte de opp et par mindre losjihus til betjeningen. I 1900 bodde familien på tre på Kleivstua, og deres yrker i folketellinga var «hotelvært» og «hotelværtinde».

I 1919 leide Marie og Carl Lange Falch bort «Krokkleiven Hotell» i fem år til Ludvig Martin, mot årlig leie 4.000 kroner. Leiekontrakten ble avlyst i desember 1921. Familien Falch bodde tidvis i Hønefoss hvor husfaren praktiserte som tannlege en tid, men han gav opp denne praksisen og etablerte i stedet en kortevareforretning. En del av året bodde de på Kleivstua og drev hotellet. Som pensjonister flyttet de til Kleivstua og bodde der (i Falkebu).

I 1936 overdro de Kleivstua til datteren for 24.000 kroner, og selgerne forbeholdt seg rett til gratis å disponere «villaen» på eiendommen. Marie Lange Falch døde i 1946 og ble da lagt i kisten i sin brudestas, og kisten ble båret ned Kleiva av seks herrer med flosshatt.

LAURA ERASMIE FALCH (1889–1974) var gift to ganger, først med hoteleier Theodor Boyd Tollefsen på Hardanger hotell i Odda. De fikk én sønn, Leif Michael (f. 1914) – se nedenfor. Ekteskapet ble oppløst og Laura flyttet tilbake til Hole (Kleivstua) i 1925 med sønnen, som da var 11 år gammel. I andre ekteskap (1931) giftet hun seg med Kaare Gulbransen (1899–1965) fra Gomnes på Røyse. Dette ekteskapet var barnløst (og det ble oppløst under krigen).

Etter å ha drevet Kleivstua sammen med moren i mange år, overtok sønnen, Leif Falch, hotellet i 1945 for 40.000 kroner, hvorav løsøre 8.000 kroner samt huslyrett til mora og mormora i deres levetid.

LEIF FALCH (1914–1976) giftet seg i 1947 med INGA MARIE REBNE (1922–1999) fra Røyse (familien kom fra Valdres), og de fikk to barn:



Carl Georg Lange Falch (1867–1939) med hustru Marie Dorthea f. Berg (1860–1946) og datter Laura Erasmie (1889–1974).

EVENTYRBLOD I ÅRENE

Kaare Gulbransen hadde eventyrblod i årene. Han overvintret på Jan Mayen vinteren 1933–34 (sammen med broren Arne), og deltok i Røde Kors-ekspedisjonen til Etiopia i 1935–36. I 1939–40 deltok han i vinterkrigen i Finland, og i 1951 i Koreakrigen. Kaare Gulbransen har skrevet to bøker hvor han forteller fra sitt spennende liv: «Gull og grønne skoger» og «China på nært hold» (Aschehoug 1950).



Leif Falch (f. 1914) på hesteryggen utenfor stabburet på Kleivstua sammen med besteforeldrene Marie Dorthea og Carl Georg Lange Falch. Bildet er fra 1916.



Inga Marie Falch f. Rebne (1922–1999) og Leif Falch (1914–1976). Bildet er fra 1972.



Berit Falch (f. 1949) og Svein Falch (f. 1952). Bildet er fra 1967.

* Berit (f. 1949), eier av Kleivstua 1975–96, i dag bosatt ved Kullerud i Norderhov og samboer med Øyvind Adrian Gromstul. (f. 1950) fra Porsgrunn.¹⁶⁷

* Svein (f. 1952), ugift, bosatt på Kleivstua (i «Villaen»).

Leif Falch hadde nær kontakt med Milorg under krigen og den siste krigsvinteren (fram til mai 1945) satt han arrestert på Grini.

Inga og Leif Falch var framsynte hotellverter som forstod å følge med i tiden. Etter modernisering i 1951 fikk Kleivstua plass til 24 gjester, og varmt og kaldt vann på alle værelser, sentralvarme, bad og vannkloset-

ter, og en rommelig spisesal med plass til 150 gjester.¹⁶⁸ Men det mest spenstige prosjektet de satte i gang, var utvilsomt Kleivbanen (heisen), som ble åpnet i 1948 og trakk tusenvis av turister til Krokkleiva og Ringerike inntil driften opphørte i 1977.

Fra 1. januar 1975 overtok datteren, Berit Falch, Kleivstua for 185.000 kroner og borett til foreldrene i deres levetid. Halve eiendommen og huset Falkebu (på den andre siden av kongeveien sør for Kleivstua) ble overdratt til Berits bror, Svein Falch.

BERIT FALCH (f. 1949) drev tradisjonell hotelldrift de første årene, men startet i 1977 vegetarsenter på Kleivstua, med tilbud om fastekurer, sirkulasjonstrening, fotsoneterapi og øreakupunktur. Med plass til 15–25 klienter gikk driften tilfredsstillende i flere år. Klientellet var en fin blanding fra alle samfunnslag, fra stortingsrepresentanter til skuespillere, musikere, psykiatriske pasienter og rusmisbrukere.

I november 1994 ble virksomheten innstilt, og i 1996 ble Kleivstua solgt til skipsreder KNUT UTSTEIN KLOSTER JR. gjennom selskapet KLEIVSTUA EIENDOM, som eies med 90 prosent av Knut Utstein Kloster jr. og 10 prosent av holeværingen SJUR LANGSLET. I 1997 gjenåpnet hotellet med Sjur Langslet som daglig leder. Kleivstuas utvikling siden 1997, fra et landens gjestgiveri på skauen til et moderne konferansehotell, har vært like eventyrlig som skogen rundt. Sjur Langslet er fortsatt daglig leder på Kleivstua, og jobber i tillegg med nye prosjekter

¹⁶⁷ Berit Falch har utdannelse innen veiledningspedagogikk, og arbeider i dag i hjemmesykepleien i Ringerike kommune.

¹⁶⁸ Det norske næringsliv. Buskerud fylkesleksikon (Bergen 1951), s. 802.



i datterselskapet «Det Virkelig Gode Liv». Ivar Neteland er gjestgiver på Kleivstua, og står for den daglige driften.

Hotellbyggets eldste del er gjestgiveriet som ble satt opp i 1820-årene (seinere betydelig påbygd og modernisert, bl.a. i 1890–91, 1951 og 1996–97). I 2000 fikk Kleivstua Hole kommunes byggeskikkpris. Det gamle stabburet (fra 1730-årene) er flyttet hit og omgjort til møterom. I 2004 stod et lyst og trivelig nybygg (møterom) ferdig, og i 2005 tok man i bruk tre nye laftede tømmerhus med i alt 15 nye rom. I dag (2009) har Kleivstua 42 rom og plass til 100 overnattingsgjester.

RØDHYTTA

Rødhytta ble ved oppførelsen kalt Norges første «nattkafe for svermere» som skulle til Kongens utsikt. Hvis hotellet var stengt, kunne vandrere stikke innom her på seine kvelder og få seg forfriskninger. Rødhytta brant ned i 1985, og en ny hytte ble da bygd litt lenger sør på vollen (ble eid i mange år av Berit Falch, i dag av AS Kleivstua). Denne hytta ble innviet av Dalai Lamas livlege, dr. Wangyal. Et dørsilt på tibetansk skal bety: «Helse, lykke, hellig hus».*

* Berit Falchs privatbolig på haugen ved P-plassen er også kjøpt av AS Kleivstua, og brukes i dag til selskaper («Villaen»).

Hotellbygningen på Kleivstua etter ombygging og påbygg av rotunden i 1996–97.

DRONNINGVEIEN

Den 21. september 1964 ble Dronningveien fra Sundvollen til Kleivstua åpnet for trafikk. Den ble bygd av 74 skogeiere på Krokskogen.

NORDSETERTJERNET

«Klær, duker og sengetøy ble vasket i Nordsetertjernet. Om vinteren hogg vi hull på isen, for å skylle tøyet».*

* Etter Berit Falch (f. 1949).

KROKKLEIBANEN

I 1947 bygde Inga og Leif Falch den første stolheisen i Nord-Europa fra Sundvollen til Kleivstua (i samarbeid med AS Slepebaner). Prisen var 100.000 kroner, og banen ble offisielt åpnet 17. mars 1948. I den første stolen satt Oslos turistsjef Alfhild Hovdan og Leif Falch (Oslo kommune hadde stilt garantier for deler av byggesummen). Turen tok 14 minutter og billettprisen var 2 kroner. Den 1.250 meter lange banen fraktet 150 personer i timen, og i løpet av fem påskedager i 1948 ble 5.000 personer fraktet opp og ned. Det første året reiste 70.000 passasjerer med heisen, hvorav 60 prosent utlendinger. AS Slepebaner trakk seg ut av samarbeidet etter en tid,

og Leif Falch drev siden heisen alene. Stolheisen opphørte 1. juli 1957 (konesjonen utløp 1. oktober samme år) og ble i 1958 erstattet av en tønneheis. De 50 tønnene ble laget på Borgeng Fabrikker i Hole. De gamle mastene ble skiftet ut og det ble bygd nye stasjonshus både i topp og bunn. Etter at Dronningveien åpnet i 1964 falt en del av trafikkgrunnlaget for heisen bort, men den var i virksomhet til 1977.*

* Konesjonen på tønneheisen var 20 år, og gikk ut i 1977. Kilder: Ringerikes Blad, og Per Otto Borgen: Ringerike by- og bygdeleksikon (Drammen 2000).



Kleivbanen ble åpnet 17. mars 1948, og i løpet av fem påskedager ble 5.000 personer fraktet opp og ned fra Sundvollen til Kleivstua.



I 1958 ble den gamle stolheisen i Krokkleiva erstattet av en tønneheis. Den var i drift til 1977.

MÅTTE TA ENGELSK-KURS

«Det var mye utlendinger med heisen, særlig engelskmenn og tyskere. Vi som jobba der, måtte ta engelsk-kurs. Det var ofte kø til langt nedafor Brobekk. Da Dronningveien ble åpnet i 1964 trodde vi det skulle bli mindre trafikk, men vi merka ikke så mye til det. Med vei ble det også mer trafikk på Kleivstua.»*

* Etter Henry Jensen (f. 1927) og Arne Tjernslø (f. 1932). Andre som jobba ved heisen i mange år, var Emil Brobekk, Ove Ruud og Martin Pedersen.



Kleivstua rundt 1960. Heishuset for Kleivbanen ligger på stupet i bakgrunnen. Dronningveien er ennå ikke bygd (den kom i 1964).



Rundt 1830 anla Fougner-familien på Stein et utsiktspunkt sørvest for Kleivstua. I 1832 skal kong Karl Johan etter tradisjonen ha besøkt stedet, og det har siden vært kjent som Kongens utsikt.

KONGENS UTSIKT

I 1832 skal kong Karl Johan etter tradisjonen ha besøkt et utsiktspunkt som Fougner-familien på Stein hadde anlagt sørvest for Kleivstua noen få år tidligere (rundt 1830). Siden har stedet vært kjent som Kongens utsikt. Her var det anlagt en treplattung med rekkverk, og det var utbedret en sti som gikk fram til utsiktspunktet. Allerede i en engelsk reisebeskrivelse fra 1838 er stedet beskrevet – «The King's View, Kroklevan near Christiania». I 1880 var treplattingen råttet og moden for utskifting. Tre menn stod bak byggingen av ny plattform av stein, jernrekkverk og benker. Steins eier (og seinere ordfører i Hole) Johannes Solberg, kongelig fullmektig Ivar Rytterager og grosserer Peter Petersen. I 1951 kjøpte Hole kommune området rundt Kongens utsikt, 60 mål, fra eieren av Stein for 42.000 kroner.

«... GUD ER STOR»

Mange berømte personer har vært på Kongens utsikt og skuet ut over det fagre Ringerike. Dikterhøvdingen Bjørnstjerne Bjørnson også. Da én i hans følge spurte om han hadde sett noe vakrere, svarte Bjørnson: - Ja, jeg har sett Inderøy fra Roll. Hans fetter Rikard Nordraak var også en gang på Kongens utsikt. Nordraaks kommentar da han så den stor-slagne utsikt mot de fjerne blåner, var følgende: - Behøver jeg at fortelle at Gud er stor...?

FLERE UTSIKTER

Like ved Kleivstua ligger Dronningens utsikt. Den har fått sitt navn etter Karl Johans dronning Desirée, som var der i 1825. Sør for Homledal har vi Prinsesse Sophies utsikt, der Fjellstua kafé ble anlagt i 1950–51. Og etter at kronprins Haakon sist i 1990-årene «fløy» fra hanggliderrampen på toppen av Dronningveien, er utsikten der blitt kalt Kronprinsens utsikt.

Grantopp GNR. I 97/9

Ved den gamle kongeveien over Krokskogen, halvannen kilometer sør for Kleivstua, ligger småbruket Grantopp. Sist på 1800-tallet lå her en utslått som ble kalt Jonsbråten, trolig med navn etter John Paulsen Fekjær, som eide skogen her fram til sin død i 1889. I 1900 var Jonsbråten rydningsplass, og her bodde Jørgen Anton Magnussen, enkemann og kurvbinder (f. 1827 i Østre Aker). I 1903 ble plassen utskilt fra skog-parsellen som tilhørte den søndre Fekjær-gården (før 1889 under

«VEVERIET»

Langt nede i Krokkleiva er det et bratt stup ned mot Kleivbekken. Her skjedde en forbrytelse i 1870-årene. Lars Trulsrud fra Lommedalen ble dyttet utfor av en mann, som ble dømt til lang fengselstraff etterpå. I fengslet lærte han å veve. Etter å ha sonet ferdig, slo mannen seg ned på Grantopp, som siden ble kalt «Veveriet» på folke-munne.*

* Sverre Grimstad: Krokkleiva – fager og farlig, i heftet Ringerike 1993–94 s. 5–6.

TJENTE FIRE GENERASJONER

Petter Grantopp (f. 1870) tjente fire generasjoner på Kleivstua. Han begynte som 15-åring på Sundvollen hos Blyberg, men kom snart til Kleivstua, først under Hans Berg, siden Marie og Carl Lange Falch, deretter Laura Falch Gulbrandsen og sist «unge Falch».*

* V.V. i Ringerikes Blad 16. mai 1950. «Unge Falch» var Leif Falch (f. 1914).

Fekjær østre). Eiendommen fikk navnet Grantoppen (bnr. 9), og ble 20. august 1903 solgt for 600 kroner til dr. Reidar Müller.

REIDAR MÜLLER (f. 1869 i Sunndal i Romsdal) var privatpraktiserende lege i Hønefoss i årene 1896–1908. Han var sønn av distriktslege Wilhelm Jacobi Müller (1830–1909) og hustru Hansine Pauline (f. 1830). Faren var distriktslege i Hønefoss fra 1888 til 1909. Ved folketellinga i 1900 bodde foreldrene i Storgaten 7 i Hønefoss, mens Reidar Müller med hustru Emma f. Bull (f. 1870 i V. Aker) og deres datter Ingrid (f. 1897) holdt hus i Norderhovsgaten 17, et steinkast unna. Reidar Müller anla i 1898 sammen med Olaf Færden Trøgstad sanatorium for brystsvake, og var i mange år lege der.

Det var dr. Müllers hustru Emma, som var sykelig, som mest holdt til på Grantopp. Fra 1908 fikk han ansettelse som kommunelege i Otta i Gudbrandsdalen, og familien flyttet da fra Ringerike.¹⁶⁹ 18. september 1907 solgte Müller sin eiendom på Krokskogen til Petter Hansen for 900 kroner.¹⁷⁰

PETTER HANSEN GRANTOPP (1871–1957) var sønn av møller Hans Andersen (f. 1817), som kom fra Arnemannsmølla i Hønefoss og fikk arbeid på Sundvoll-mølla rundt 1860. Han fikk husmannsplassen Mølleberget under Sundvollen til bruk. I 1865 var Hans Andersen (49) enkemann, og bodde på Møllerberget med fire barn og en husholderske Anne Mathea Andersdatter (38, ugift) og hennes datter. Anne Mathea ble seinere gift med mølleren, og i 1871 ble Petter født.

Petter Grantopp tok som 15-åring arbeid hos Blyberg på Sundvolden Hotel, og kom etter noen år til Kleivstua, der han tjente fire generasjoner Berg og Falch. Sammen med kona

HILMA JOSEFINE AUGUSTDATTER (1872–1943) fra Båhuslen i Sverige, bygde han opp småbruket på Grantopp. De fikk ni barn:

* Anna (1900–1942), bosatt på Oppegård, g.m. Martin (tre barn). Før hun giftet seg fikk hun en sønn med Sigurd Øiseth fra Drammen: Leif Sverre (f. 1922), eier av Grantopp fra 1957 – se nedenfor.

* Hans August (1902–1927), d. av tuberkulose 25 år gammel.

* Karl August (1904–1982), ugift, eier av Grantopp fra 1947 – se nedenfor.

* Sigrid (f. 1906), bosatt på Haslum, g. Magnus Stensrud, to barn: Marit og Tore.

* Harald (1908–1941), ugift, bosatt på Grantopp.

169 Hønefoss (1915), s. 276 og 279.

170 Skjøtet ble tinglyst 16. oktober 1907 (pantebok 48 Ringerike og Hallingdal, s. 144).

KLEIVKALLEN OG KLEIVKONA

På toppen av Krokkleiva, 30–40 meter sønnafor den gamle porten til Kleivstua, står Kleivkallen, opprinnelig malt på en jernplate som var forankret med bolter og jern samt en bøsse for bidrag til vedlikehold av veien gjennom Kleiva. Det er uvisst når den første Kleivkallen ble satt opp, men han er blitt betegnet som «en tufsete mannsling med nisselue», som stod og venta på kona si. Kanskje var det allerede i 1860-årene, i hvert fall reiste Aasmund Olavsson Vinje over Ringerike flere ganger rundt 1860 og diktet hans som i dag pryder Kleivkallen, stod i Dølen i 1860.

Kleivkallen ble i 1948 erstattet av en ny, malt på jernplate av maleren Harald Hauge i Hønefoss. Modell til figuren var Petter

Hansen Grantopp, som i mange år solgte selvlagede spaserstokker for 3 kroner stykket til turistene. I juli 1981 ble også denne Kleivkallen erstattet og et nytt maleri, igjen utført av Harald Hauge, ble satt opp. Bøssa står fortsatt, sammen med Vinjes dikt.

På samme vis som kallen stod på toppen, stod Kleivkona på bunnen, ved foten av Krokkleiva. I 1948 og 1981 ble også hun erstattet av nye malerier av Harald Hauge (i 1948 stod Petter Grantopps kone Hilma modell). Fra 1948 har Kleivkona stått i parken ved Sundvolden Hotel, sammen med et dikt med bønn om bidrag til Kleivas vedlikehold og en bøsse.



Petter Hansen Grantopp (1871–1957) stod i 1948 modell for Kleivkallen, malt av Harald Hauge. Han står fortsatt på toppen av Krokkleiva og overvåker ferdsele.



Hilma Josefne Grantopp (1872–1943) stod modell for Kleivkona i 1948. Slik tar hun seg ut i parken ved Sundvolden Hotel. Foto: Bjørn Geirr Harsson

«KROKSKOGENS GRAND OLD MAN»

Petter Grantopp var lommekjent på Krokskogen. Han kjente skogens historie bedre enn de fleste, og var veiviser for turistene. Som smågutt var han med på Sundvoll-mølla og hjalp bestefaren, og fortalte siden om da han var med og åpnet demningene i Rettheltjern, Bønnerudtjern, Nordsetertjern og Åbbortjern: «Det tok én time på turen for å sleppe vannet».* Han visste hvor kølabånnene lå, og han visste om de beste tiurleikene på skogen. Og hva var mer naturlig enn at Petter Grantopp sto modell for «Kleivmannen», da Harald Hauge malte skiltet som den dag i dag står på toppen av Krokkleiva og ber om noen skillingar til vedlikehold av den gamle vei over Krokskogen?

* V. V. i Ringerikes Blad (mai 1951).

«... FULL AV KVAE»

«I vinduskarmen ligger kortstokken – tre ganger så tykk som en vanlig. Full av kvae fra en skogsarbeiders hender. Svarte på utsiden, bildene inni er nesten slitt vekk. Men han bruker den fortsatt til kabal mens han venter på at potetene skal koke. De nye kortene er rent for glatte».*

* Bjørn Tore Forberg: «Karl Grantopp – den siste skauboer», i Ringerikes Blad 12. november 1974.

«... DET SKULLE VÆRT PÅ MUSEUM»

Sommeren 1937 var lensmannen på besøk på Grantopp, og utferdiget en bot på 25 kroner for hjemmeforurening. «Vi brukte ikke mye, det var for smått til det. Men far min hadde et fint apparat. Det skulle vært på museum. Det stod ute ved bekken, vi fyrte oppunder med vedkubber, og kildevann gjennom et tre kvart toms rør sørget for avkjølingen. Det var ikke vi som hadde solgt da lensmannen kom, men nok om det».*

* Karl Pettersen Grantopp (1904-1982) i Ringerikes Blad 12. november 1974.

* Peder Helfred (1911–1998), bosatt ved Bærums verk, g.m. Ingrid Kristine Arnesen (1914–2003)¹⁷¹ fra Ullbråten i Vestre Bærum, tre barn: Berit, Jorunn og Kari (f. 1942).

* Ruth Solveig (f. 1913), g.m. Henry Hansen Niskin (1922–2009), bosatt i Veslestua på Øvre Niskinn, seinere på Sollihøgda, fire barn: Ranveig, Petter, Åse og Rolf.

* Leif Johan (f. 1915), g.m. Astrid Nystrøm fra Granbakken i Lommedalen, én sønn Per.

Hilma Grantopp døde i 1943, og i 1947 overdro Petter Hansen eiendommen til sønnen Karl for 1.800 kroner, med huslyrett i sin levetid¹⁷² i en hytte som var satt opp på eiendommen under krigen.

KARL PETTERSEN GRANTOPP (1904–1982) var ugift. Etter farens død i 1957 skilte han ut hovedhuset og jordveien i en ny eiendom, Grantopp bnr. 31 av skyld 5 øre, og overdro denne vederlagsfritt til nevøen Leif Øiseth.¹⁷³ Karl Pettersen beholdt selv resten av bnr. 9 (hytta og litt skog), som etter salg av en hyttetomt i 1960 fikk en skyld på 3 øre.

Etter Karl Pettersen Grantopps død i 1982 overtok Målfrid og Leif Øiseth som eiere av bnr. 9, og satt dermed med både bnr. 9 og 31.

LEIF ØISETH (1922–2003) var sønn av Karls søster Anna og Sigurd Øiseth fra Drammen, som arbeidet med kabellegging på Krokskogen. Han vokste opp hos besteforeldrene, som i 1930-årene hadde ku, kalv og et par griser på Grantopp. De slo Bili-løkka på Nordsetra og bar høyet hjem til Grantopp. Leif Øiseth var under krigen aktivt medlem av den såkalte Pelle-gruppa, en sabotasjegruppe som i en periode holdt til ved Frøshaugsetra på Krokskogen. 17. september 1944 ble han hardt skadet etter kamp med Gestapo under arrestasjon i nærheten av Sollihøgda, og hans liv ble reddet av freden. Han ble i 1957 gift med MÅLFRID OLAUSSEN (f. 1935) fra Strømmen, og de har to barn:

* Trine (f. 1960), bosatt på Lørenskog, g.m. Ole Mangen fra Lørenskog, fra tidligere ekteskap med Trond Lome fra Fagernes har hun to barn: Maren (f. 1991) og Eli (f. 1994).

* Trond (f. 1962), eier av Grantopp fra 2003, g.m. Tone Lise Andreassen fra Vesterålen, to barn: Hege og Anja – se nedenfor.

171 Datter av Hilda Sofie Olsen Ullbråten og Johan Ludvik Arnesen (f. 1877) fra Kronglerud i Vestre Bærum.

172 Skjøtet ble tinglyst 13. januar 1947.

173 Skjøte av 28. juni 1956.



Signe Bure (1902–1994) og Karl Pettersen Grantopp (1904–1982) i god nabopratt på trappa på Bureheim i 1972.

Siden 2002 har TROND ØISETH (f. 1962) vært eier av Grantopp. Han er elektriker av yrke, og gift med Tone Lise Andreassen (f. 1964) fra Vesterålen, som arbeider i OBOS. De har to barn: Hege (f. 1988) og Anja (f. 1989).

Tone Lise og Trond Øiseth er bosatt på Grorud i Oslo, og bruker Grantopp som fritidssted.

Huset på Grantopp skal ha blitt flyttet hit av dr. Müller i 1903 (påbygd 1960). Øvrige bygninger er låve med fjøs (bygd i 1930, da den gamle ble revet).

Bureheim GNR. 228/I9

Bureheim ligger ved Den gamle kongeveien, halvannen kilometer sør for Kleivstua. Eiendommen var opprinnelig på 2 mål, og ble utskilt fra Røsholmen skog i 1943 og solgt til Signe Bure. Selger var Johan Peter Sønsterud i Rørvikberget, hvis far hadde kjøpt skogen fra Røsholmen i 1920-årene.

Signe Bure (1902–1994) ble født på Klette i Nordre Land. Hennes foreldre, Lise og Anders Evenstuen, flyttet til Ringerike i 1907 med åtte barn og kjøpte gården Øvre Bure i Norderhov.

Bureheim i 2009.
Foto: Arild Bremnes



Etter skolen ønsket Signe å bli veterinær eller gå på landbruks-skole, men faren mente at bare sønnene trengte utdannelse. Hun begynte da i hotellære i Oslo, og når hun var hjemme om somrene lå hun som budeie på Vakersetra på Krokskogen. Etter at de bygde nytt størhus der i 1929 og fikk bedre plass, begynte de å kombinere seterdriften med servering og overnatting. Signe lå med buskap på Vakersetra til 1947, og jobbet om vinteren i Oslo, både på Restaurant Kongen og Savoy Hotel.

I 1950 bygde Signe Bure en stor hytte på tomta ved konge-veien. Den ble først laftet opp på Kleiva, hvor det var sagbenk. De militære på Helgelandsmoen hjalp henne med å frakte tømmeret. Samme år åpnet hun for servering og overnatting på Bureheim. Med 16 senger fordelt på fire soverom i 2. etasje, stor spisesal/kafé med plass til 30 gjester og vedfyrt badstu

Signe Bure (1902–1994).



«... EN ORDENTLIG JÅLE»

«Signe kunne også være en ordentlig jåle. Brukte gjerne krem og lebestift, solte seg ofte og var alltid brun. Var glad i farger, særlig rødt. Blomstrede kjoler brukte hun mye. Gikk gjerne med tørkle eller topplue. Etter hvert ble det hennes varemerke».* Da hun kom på Hole sykehjem på sine gamle dager, skal pleierskene ha stridd en stund før de fikk av henne den røde topplua, slik at håret kunne vaskes ...**

* Sverre Grimstad: Krokskogens siste budeie, i heftet Ringerike 1992, s. 8–9.

** Etter Arild Bremnes.



Bureheim i 1951, året etter at hytta ble bygd.

med to dusjer i kjelleren, ble Bureheim snart et populært utfartssted for byfolk og andre i helger og ferier.

Signe Bure var et arbeidsjern og gjorde det meste selv, blant annet matlaging. Vann hadde hun fra en håndpumpe på kjøkkenet. Når trafikken var som størst, hyret hun inn noen ungjenter. I tillegg til overnatting var det mye servering til dagturer, av solbærtoddy, mineralvann, ertesuppe, kaffe og vafler. Klesvasken ble kokt i en stor bryggepanne i kjelleren (seinere ble den sendt til Hønefoss).

Signe bodde alene på Bureheim hele året. Hun hadde ikke TV, bare radio, men var politisk interessert og fulgte godt med i samfunnsdebatten. Hun fikk telefon på Bureheim i 1953, men strøm var det verre med. Hun sloss for elektrisitet i mer enn 30 år, og var rimelig oppgitt over både Ringerike og Hole kommuner når det gjaldt *det*. I 1987 fikk hun økonomisk støtte fra Hole kommune og NVE til å installere et større solcelleanlegg, med 12 paneler og seks batterier.

Ved kjøp av tilleggsarealer ble Bureheim etter hvert utvidet til 10 mål. Tidlig i 1960-årene bygde hun en ny hytte, kalt

Signe Bure i aksjon i kjøkkenet på Bureheim i 1950-årene.



«... MENS HUN LESTE TØRRFISKEN»

Forsyninger av mat og utstyr var et problem. Det var litt av et syn å se Signe på vei opp Krokkleiva etter å ha handlet i bygda. I svær ulveskinnsjels, med bredt belte rundt livet hvor det hang masse pakker. Dro på en slede med pargass, mens hun leste «Tørrfisken» (Ringerikes Blad). I rød topplue, selvsagt (...) I 1957 tok hun førerkort og kjøpte en Willys Jeep for 12.000 kroner. Den var overbygget med en kasse foran, slik at den ikke skulle velte i den bratte Kleiva. «Gullfuggelen» kalte hun jeepen, som på den tiden var «den eneste mannen i hennes liv».*

* Sverre Grimstad: Krokskogens siste budeie, i heftet Ringerike 1992, s. 8–9.



Signe Bure på sin 90-årsdag på Hole sykehjem i 1992. Her får hun blomster av Trygve Ellingsen. Den røde topplua var på plass.



Signe Bure med «den eneste mannen i sitt liv», Willys-jeepen som hun kjøpte i 1957. Her har hun akkurat gjort sin borgerplikt på Vik skole valgdagen i 1976.

SAVNET RAPPKJEFTEN

«Vi savner deg, Signe. Både deg og kaffen og rappkjeften. Med deg forsvant en god bit av skaukulturen», skrev Harriet Eide i Dagbladet da Signe fylte 90 år 27. desember 1992.

«Palasset», som hun leide ut til Oslo-folk, og en periode til et rederi. I begynnelsen av 1970-årene begynte Signe Bure å trappe ned på Bureheim, og i 1980 var det helt slutt. Hun var ugift, og hadde liten kontakt med sin familie. I 1984 solgte hun Bureheim til Magne Bremnes med borett i sin levetid.¹⁷⁴ I 1991 flyttet hun til Hole sykehjem, hvor hun døde i 1994.

Magne Bremnes (1926–2000) fra Hardanger var tidligere befal på Helgelandsmoen, og fra 1956 ansatt ved Statens bil-sakkyndige på Ringerike. Signe og han var gode venner fra tidlig i 1950-årene, blant annet kom han hver vår inn til Bureheim og vedlikeholdt jeep'en hennes. Den stod i garasjen hele vinteren, da kongeveien ikke ble brøytet på den tiden. Magne Bremnes var gift med Hjørdis Nilsen (f. 1930) fra Åsen i Frøysuåsen,¹⁷⁵ som siden hans død i 2000 har vært eier av Bureheim i uskiftet bo. Hun er bosatt i Haug, og bruker Bureheim som fritidssted. Hjørdis og Magne Bremnes har tre barn:

- * Cecilie (f. 1954), bosatt på Veme, samboer med Rolf Hansen.
- * Arild (f. 1957), bosatt på Røyse, g.m. Kari Thaulow (f. 1967), tre barn: Ola (f. 1993), Lars (f. 1994) og Astrid (f. 1996).
- * Gunnar (f. 1969), ugift, bosatt i Haug.

Eiendommen Bureheim er i dag på 7 dekar. Hytte (bygd 1950), uthus (med vedskjul, utedo og redskapsbod), og garasje.

¹⁷⁴ «Palasset» ble solgt til hennes nevø Johannes Berg Sundeid.

¹⁷⁵ Se bind 3 s. 405–406.



Frøshaugsetra i vinterdrakt i 1968. Foto: Widerøe's Flyveselskap A/S

Frøshaug (Frøshaugsetra) GNR. 22 I/10

Frøshaugsetra ligger ved kongeveien mellom Bruløkka og Midtskogen. Her var tidligere seter for Frøyshov-gårdene på Røyse. Den opprinnelige setra lå lenger ned ved Sakromstjernsbekken som renner ned i Djupedalen (Isielva). Setervollen lå på begge sider av bekken, og her er det fortsatt tufter å se. I 1855 ble en del av løkka som tilhørte Nordre Frøyshov utskilt, og i 1857 solgte gårdens eier C.F. Hals løkka for 100 spesidaler til Asle Halvorsen Søhol, eier av Oppistua Søhol på Røyse. Seterløkka tilhørte Søhol til 1911, da Asle Halvorsens sønn, Anders Aslesen Søhol (fra 1890 eier av Søndre Frøyshov, kalt Syr), solgte den til Hjalmar Johansen for 1.200 kroner.

Hjalmar Johansen (1878–1962) fra Kristiania var vognmann i hovedstaden i sine yngre år. Seinere var han skogsarbeider på Krokskogen, og ble gift med Birgitte Hansdatter Mattisplassen (1881–1968), datter av Hanna og Hans Pedersen Mattisplassen. Hun var tidligere budeie på Lauvlia og Myrsetra.

Birgitte og Hjalmar bodde på Benteplassen de første årene de var gift. Fra 1911 drev de småbruk på Frøshaugsetra, og ved siden av solgte de kaffe og forfriskninger til turfolk, og tok imot overnattingsgjester.

Birgitte og Hjalmar Johansen fikk sju barn:

* Hans Jørgen (f. 1900), bosatt på Sollihøgda, g.m. Marie Enersen fra Smålenene, to sønner: Arne (f. 1933, bosatt i Bærum, g.m. Inger Johansen fra Fjellhammer – siden skilt – tre barn: Jan, Wenche og Tonny) og Johnny (f. 1935, bosatt på Sollihøgda, g.m. Randi

BASE FOR PELLE-GRUPPA

I 1944 dannet kommunisten Ragnar Solli (med dekknavnet Pelle) en sabotasjegruppe på Krokskogen, og base ble opprettet i hytta Frøsl ved Frøshaugsetra. Herfra foretok gruppas medlemmer flere sabotasjeaksjoner. 29. august 1944 ranet to av dem (Leif Kjemperud og Kasper Johansen) lønnskontoen til Oslo Sporveier ved Bislett i Oslo, og kom tilbake til Frøshaugsetra med 114.000 kroner. I januar 1945 ble basen sprengt ved en tysk razzia. Gruppen stod på flyttefot til nytt hovedkvarter ved Skjerva i Lunner, og de fleste karene hadde forlatt hytta. Men Ragnar Solli og kameraeren Wilfred Næss-Engelund ble arrestert etter en dramatisk skuddveksling, og seinere dømt til døden. Næss-Engelund ble henrettet på Akershus 10. februar 1945, mens Pelle mirakuløst nok overlevde krigen.



Birgitte (1881–1968) og Hjalmar Johansen (1878–1962) på Frøshaugsetra.

Hergunn Hjerpbakk f. 1942 fra Korgen i Nordland, to barn: Hans Martin og Jan Erik.

* Bergljot (1902–1930), d. 28 år gammel.

* Ingeborg Kristine (1903–1986), g.m. Ove Ruud (1903–1983) fra Rudsødegården, bosatt på Bruløkkene til 1952, seinere i Sundvollen, tre barn: Bjørg Olaug (f. 1931), Helge Martin (1934–2005) og Odd Ivar (f. 1945) – se gnr. 231/69 Nordvang (Daniel Hansens vei 5).

* Borghild (1905–1977), bosatt i Lommedalen, g.m. Kåre Guriby fra Lommedalen, én datter Grethe (1936–1972).

* Peder (f. 1907), bosatt på Sollihøgda, g.m. Jenny Marie Steinsæther (f. 1909) fra Hole, én sønn Sverre Harry (f. 1933, g.m. Bjørg Larsen fra Nes i Hole, to døtre: Vera f. 1962 og Marit f. 1965).

* Gunnar Rudolf (1913–1978), var bosatt ved Lårvika, g.m. Olga Gudrun Steinsæther (1904–1972) fra Hole, én sønn Thorbjørn (f. 1941, ugift, bosatt på Veme i Soknedalen).

* Hilda Synnøve (1916–1925), d. ni år gammel.

I 1933 solgte de en hyttetomt på cirka 2 mål (Frøsli bnr. 35) til Christopher Dahl for 400 kroner.

I oktober 1946 solgte Birgitte og Hjalmar Johansen Frøshaug for 16.000 kroner til ingeniør K.F. Oppegaard, med boret i sin levetid. De flyttet seinere til sønnen Peder på Sollihøgda, og bodde der i sine siste leveår. Oppegaard var innehaver av elektrisitetsfirmaet Sønnico, og i juni 1959 overdro han eiendommen til firmaet, som brukte den som feriested for ansatte.

I 1964 kjøpte Norske Studenters Roklub eiendommen for 40.000 kroner. De bruker Frøshaugsetra som lagshytte, og til samlinger og møter for klubbens medlemmer.

Guriby-godset

I 1850-årene kjøpte brødrene Ivar og Christoffer Rytterager fra Hole opp en del skogeiendommer langs Lomma-vassdraget. Disse var skogteiger som gårder i Hole og Norderhov var blitt tildelt ved utskiftinga av allmenningen 1816–23, og som lå så langt unna bygda at skogsdrift kastet lite av seg på grunn av lang og besværlig transportvei. Dessuten fristet det nok bøndene å få kontanter mellom hendene.

I 1855 ervervet Ryttagger-brødrene grunn og bygde dam og sagbruk ved Guriby i Lommedalen. Gjennom skiftende konjunkturer i siste halvdel av 1800-tallet skiftet skogeiendommen eiere flere ganger, samtidig som nye skogteiger ble kjøpt til. I 1906 ble det hele overtatt av Gudbrand Olsen Snedsbøl fra Sør-Odal, og i dag – mer enn 100 år etter – sitter hans etterkommere fortsatt som eiere av Guriby-godset.



Guriby sag ble grunnlagt i 1855 av brødrene Ivar og Christoffer Rytterager. Siden 1906 har Olsen-familien vært eier av saga og skogen som hører til Guriby-godset. (Foto fra Bærum bibliotek).

Ved skjøte tinglyst 7. september 1855 kjøpte Ivar og Christoffer Rytterager grunn og fallrettigheter i Sandbrofossen av Berthe Larsdatter Guriby for 60 spesidaler samt rett til å få skåret seks tylfter tømmer årlig uten betaling, «regnet fra den Tid Sagbruget, som Kjøberne agter at opføre, bliver istand». Samme dag ble det tinglyst en kontrakt med eieren av Bærum verk, baron Wedel Jarlsberg, om «at fæste Damstok paa eller opføre Dam mod min til Fosen stødende Gaard Byes Grund». Et av vilkårene som verkseieren stilte var at dammen måtte bygges slik at den ikke hindret tømmerfløting i elva.

I 1856¹⁷⁶ kjøpte Rytterager-brødrene en tilleggsarsell i Lommedalen (gnr. 104/5 av skyld 28 øre) fra Guriby nordre for 300 spesidaler.

Juristen Ivar Rytterager og hans bror, gårdbruker Christoffer Rytterager, hadde til hensikt å fløte tømmer fra sine skoger langs Lomma og ned til sagbruket ved Sandbrofossen. De hadde en mektig nabo i øst. Ved utskiftninga av Krokskogallmenningen i 1823 fikk Bærum verk, da tilhørende statsminister Peder Anker, en forholdsmessig lodd i allmenningen med hjemmel i verkets kongeskjøte av 2. juni 1641, som tillåter bruksrett i allmenningen. Bærum verks skog ble grovt sett liggende øst for Lommavassdraget. I utskiftninga ble det også bestemt at vassdragene som kunne benyttes til tømmerfløting, og som lå på grunn tilhørende flere eiere, skulle være felles.

Vi har ingen kilder som forteller om tømmerfløting i Lomma før 1823. Men tømmer og annet trevirke ble kjørt nedover vassdraget på vinterstid, på isen, så seint som til 1914. Bøndene på Ringerike hadde ingen tømmerdrift denne veien

«VANDFALDET SANDBROEFOS KALDET»

Rytterager-brødrene fra Hole kjøpte i 1855 Berte Larsdatter Guribys «Ret i og til Vandfaldet Sandbroefos kaldet i Lomelven under og paa min Gaard Guriby, samt et til samme stødende Jord- og Skovstykke begrenset mod sydøst af en Bæk kaldet Sandbroebækken, mod syd af en Vei, der gaar langs Lomelven forbi Guriby Engen og Guribybraaten, og mod vest af udblunkede Trær og oplagde Stenrøser. Med denne Overdragelse følger Ret til Benyttelse af sidstmeldte Vei, samt Ret til ovenfor Vandfaldet at opsætte en Dam saa høi som fornødiges til Indtagsdam og til deri at optage Tømmer under Flødningen. (...) Endelig bemærkes, at jeg mod Overdragelsen forpligter mig til ikke at opsætte nogen Brug eller nogen Stængsel som kan være til Hinder eller mindste Uleilighed for Tømmerflødning ovenfra Krogskoven».*

* Valentin Voss: Guribysagas historie, utrykt notat av 24. april 1934 (kopi i Hole bygdarkiv).

176 Skjøte ble først utstedt 12. januar 1861.

ARVET FARENS EGENSKAPER

Ivar og Christoffer Rytterager var sønner av den arbeidsomme og framsynte Ole Jørgensen Rytterager i Hole, og hadde åpenbart arvet en del av hans egenskaper. Faren begynte etter konfirmasjonen å ro «føringer» fra Svangstrand i Lier til Hungerholt ved Steinsfjorden. Etter hvert fikk han seg egen føringsbåt med seil. Som unggutt handlet han skog oppe i Land, som han tjente penger på og fikk solgt igjen i rett tid. Pengene plasserte han i fast eiendom. I løpet av noen år arbeidet han seg opp til å bli en av Holes største eiendomsbesittere. Han eide storgårdene Storøya, Rytteraker og Øvre Borgen, og skoger på Utstranda og Øst-Modum. Etter hvert anla han

teglverk og kalkovn på Rytteraker, og han var den første i Hole som organiserte håndverkere til produksjon av karjoler (vogner) og sleder i større stil, en virksomhet som betydde mye for økonomi og sysselsetting i bygda i siste halvdel av 1800-tallet. Det fortelles at faren en tid tenkte på å kjøpe Bygdøy i Oslo (Ladegaardsøen), da han forutså at den ville få stor verdi i fremtiden. Men hans kone, Gunnor Iversdatter fra Løken, var av den jordnære typen, og mente at han hadde nok jordegods fra før.*

* Se bind 1 s. 267–270.

før 1855. Når de hogg tømmer i sine teiger, ble dette kjørt hjem den lange veien til Hole og Norderhov.

Det var de lange avstandene som gjorde det lett for ringe-riksbøndene å selge sine skogteiger til «baronene». Etter at de etablerte Guriby sag, kjøpte Ivar og Christoffer Rytterager stadig flere skogteiger langs Lomma, og de satte i gang arbeider for å gjøre Lomma brukbar til tømmerføring. Flere steder gikk elva gjennom trange kløfter og dype gjel, og ved sprengning, bygging av skådammer og samledammer – for å sikre nok vannføring i føringsperioden – ble elva i stand til å frakte tømmer ned til Guriby. Det ble fløtet tømmer i Lomma til 1967.

Christoffer Rytterager (1822–1890) var eier av Øvre Borgen i Hole, og en vel ansett mann i bygda. Han var bankdirektør og forlikskommisær, og Holes ordfører 1876–82. I ekteskapet med Ingeborg Eriksdatter Næss (1846–1920) fra Ådal var det to sønner, Ole Gunnar og Erik Christian – se bind 1 s. 366.

Brøren, Ivar Rytterager (1818–1898) var utdannet jurist og drev en tid som sakfører, før han ble kongelig fullmektig i Revisjonsdepartementet. Ivar Rytterager var gift med Lovise Emilie Hoffeldt, og de fikk tre barn: Johanne Olivia, Birger Ivar og Mimmi Emilie Sofie (gift med kunstmaleren Nils Hansteen).)

Ivar Rytterager synes å ha vært den toneangivende av brødrene i utviklingen av Guriby-godset. Allerede i 1857 knyttet han til seg en annen partner, konsul Johannes Fuhr i Christiania. De kjøpte da i fellesskap den skogteigen som de tre øvrige Borgen-gårdene i Hole (Nordigarden, Sorigarden og Nerigarden) eide i fellesskap for 800 spesidaler. Den fjerde Borgen-gården ble eid av Christoffer Rytterager, og skogen som tilhørte denne ble solgt til Guriby-godset i 1861. Samtidig solgte Christoffer Rytterager sin eierpart av Guriby-eiendommene



*Tømmer og atter tømmer.
Fra fløtingen i Isielva i
1930-årene. (Foto: G.
Raabe).*

til Johannes Fuhr (skjøte utferdiget og tinglyst først i 1869).
Guriby-godset bestod i 1861 av følgende eiendommer:

- * Guriby sagbruk i Lommedalen (også kalt Sandbrofoss sagbruk).
- * Plassen Guribybråten.
- * «Den Ret i elvedraget Lomelven som er erhvervet ved samme Flødbargjørelse samt de dertil hørende Damme, hvoriblandt spesielt nævnes Nibbikjerndam paa Krogskoven under Norderhov».
- * Hurum skog i Hole (gnr. 7/12 av skyld mark 1,80), som brødrene Rytterager kjøpte av Anders Alvsen Hurum i Ner-Nigarden Hårum i 1854 for 900 spesidaler.
- * Averø skog i Hole (gnr. 48/2 av skyld mark 2,64), som brødrene Rytterager kjøpte av Ulrik Johnsen i 1855 for 4.000 spesidaler.
- * Borgen skog i Hole (seinere del av gnr. 20/2 av skyld mark 4,50), opprinnelig en teig fra Monsebråten og vestover som tilhørte de fire Borgen-gårdene, som ble solgt til Rytterager og Fuhr i 1857 (skjøte tinglyst i 1861) for 2.000 spesidaler. Ved revidering av matrikkelen i 1886 ble den slått sammen med en teig som i 1862 ble kjøpt fra Hungerholt i Hole (en seterløkke på Monsebråten med en tilhørende skogteig, solgt av Jørgen Nilsen Hungerholdt for 400 spesidaler), som grenset inntil Borgen-teigen på østsida, og to mindre teiger (litt skog og en seterløkke på Monsebråten) fra Nordby i Åsa (Norderhov).¹⁷⁷
- * Løken skog i Hole (seinere gnr. 200/5), utskilt fra Nedre Løken i 1855 og solgt til Ivar og Christoffer Rytterager. Teigen lå sør for Sørsetra og grenset ikke til Lomma-vassdraget. Den ble i 1893 kjøpt tilbake til Nedre Løken av Anders Hansen Løken for 1.800 kroner.

De tre skogteigene som dannet kjernen i Guriby-godsets skoger i 1861 (Hurum, Averø og Borgen) hadde en samlet

¹⁷⁷ I 1886 fikk teigen navnet «Borgen med Hungerholt og Attogfram». (Attogfram = Monsebråten).

**«KAMPEVADDAM,
NIBBIKJÆRN,
SVARTKJÆRNDAM»**

Da Drammens Damphøvlari solgte Guriby-godset til O. Ellefsen og J. Steen i 1883, het det i skjøtet at det i handelen fulgte med «... enhver Sælgeren tilkommende Ret til Lommeelven med Damme (Kampevaddam, Nibbikjærn, Svartkjærndam) og Forbygninger eller til Afgift eller Godtgjørelse af andre der fløde Tømmer gjennom de nævnte Elve, uden at dog Sælgeren i sidstnævnte Henseende overtage nogetsomhelst Hjemmelsansvar.» Denne siste passusen ble gjentatt i de seinere skjøter fra Ellefsen og Steen til Tønsberg-kompaniet i 1901, og fra sistnevnte til Gudbrand Olsen Snedsbøl i 1906.*

* Valentin Voss: Guribysagas historie, utrykt notat av 24. april 1934 (kopi i Hole bygdearkiv).

skyld på 8 mark 94 øre. Til sammenlikning utgjorde skogene fra Hole og Norderhov i brødrene Olsens sameie i 1934 hele 40 mark 22 øre (hvorav 32,04 i Hole og 8,18 i Norderhov).

I 1870 hadde Johannes Fuhr kjøpt seg opp til å eie tre fjerdeparter av Guriby-godset. Samme år ble han eneeier ved å kjøpe Ivar Rytteragers fjerdepart av disse «Brug, Vandfald, Tomter, Eiendomme, Skove og Damme samt Flødningsret i Isielven og Lomelven paa Krogskovene». I de ni årene som var gått siden Fuhr kom med i virksomheten, var ytterligere 11 skogteiger kjøpt og lagt til godset:

* Bjørke vestre i Hole (gnr. 3/6 av skyld 77 øre), kjøpt i 1868 av Andreas Nilsen Bjerke, eier av Bortigarden Bjørke.

* Hurum i Hole (gnr. 7/20 av skyld mark 2,29), kjøpt i 1868 av Jørgen Olsen Hurum i Østigarden Hårum for 400 spesidaler (omfattet bl.a. Østre Hårums gamle setervoll på Mattisplassen).

* Nedre Vik og Fjeld i Hole (gnr. 13/2 av skyld mark 8,36), kjøpt i 1865 av kandidat H. Larsen for 5.000 spesidaler. Skogen omfattet teiger som tidligere ble eid av Mo, Øderå, Sørum, Vik og Fjeld – se bind 1 s. 42–43.

* Gjesval nordre i Hole (gnr. 14/8 av skyld 32 øre), kjøpt i 1860 av Johannes Olsen Landén, eier av Gjesval nordre (østre gården).¹⁷⁸

* Borgen med Hungerholt og Attogfram. Dette er teigen fra Monsebråten og vestover, bestående av den opprinnelige Borgen-teigen samt én teig fra Hungerholt og én fra Nordby (begge med seterløkker på Monsebråten), slått sammen til gnr. 29/2 av skyld mark 5,40 ved revidering av matrikkelen i 1886.

* Bønsnes med Fjeld i Hole (gnr. 33/6 av skyld 82 øre), opprinnelig en teig som ble kjøpt i 1865 av Ingerborg Paulsdatter Bønsnæs (eier av Bønsnes bnr. 4) for 150 spesidaler. I 1868 ble den sammenføyd med to teiger som Rytterager og Fuhr kjøpte i 1866 fra Nordigarden Fjeld (nord for Steinsvollen) for 130 spesidaler, og i 1865 fra Oppistua Fjeld for 200 spesidaler.

* Soterud i Hole (gnr. 35/2 av skyld 47 øre), seterløkke med skog på Soterud øst for Lomma som opprinnelig tilhørte Øvre Leine (Nordigarden) på Røyse, og som i 1849 ble solgt til Mads Øderå. Han solgte den seinere til Gulbrand Gunvaldsen Gjesvold, smed og husmann i Sanna under Søndre Gjesval. Rytterager og Fuhr kjøpte den av Gulbrand G. Gjesvolds konkursbo i 1867.

* Dæli i Hole (gnr. 40/4 av skyld mark 1,49), kjøpt i 1865 av Anders Andersen Dæhli, eier av Søndre Dæli, for 300 spesidaler. Teigen lå på østsida av Djupedalen og opp til kongeveien ved Bruløkkene.

* Stadum i Hole (gnr. 43/4 av skyld mark 2,26), utskilt fra Østre Stadum i 1865, og i 1868 solgt til Rytterager og Fuhr (med forbehold om at seterretten skulle følge gården).

178 En tilliggende skogteig, tilhørende Gjesval nordre (Nerigarden), ble i 1888 solgt til O. Ellefsen og Jørgen Sten i Bærum, og kort tid etter også innlemmet i Guriby-godset.



Guriby sag i Lommedalen ble anlagt av brødrene Ivar og Christoffer Rytterager fra Hole i 1855. (Foto: A. Bærøe-Gabrielsen).

- * Frok med Vaker og Li i Norderhov (gnr. 3/25 av skyld mark 7,02), kjøpt i 1864 av Ole Pedersen og Gulbrand Madsen for 450 spesidaler.
- * Nordby med Sundby i Norderhov (gnr. 28/3 av skyld mark 1,16), kjøpt i 1867 av Gulbrand Andersen for 700 spesidaler.

Johannes Fuhr satt som eier av Guriby-godset til 1872, da han solgte det til interessentene i Drammens Damphøvleri (skjøtet ble tinglyst i 1874). Mens Drammens Damphøvleri var eiere av Guriby sag med underliggende skoger, ble det kjøpt til ytterligere én skogteig:

- * Hurum skog (gnr. 7/10 av skyld mark 1,61), skogteigen som Høgstua Hurum eide ved Kampeseter, kjøpt i 1872 av Ole Andersen Hurum for 2.200 kroner.

I 1883 solgte Drammens Damphøvleri Guriby-godset til O. Ellefsen og Jørgen Steen i Bærum for 75.000 kroner.

I Ellefsen og Steens eiertid ble disse skogteigene kjøpt inn:

- * Kampestykket i Hole (gnr. 8/2 av skyld mark 1,61), kjøpt av Ole Gulbrandsen Lohre på Nordre Lore for 2.300 kroner i 1881.
- * Kampestykket i Hole (gnr. 8/5 av skyld mark 1,56), kjøpt av Ole Alvsen Lohre på Søndre Lore for 2.300 kroner i 1881.¹⁷⁹
- * Gjesval skog i Hole (gnr. 14/9 av skyld mark 1,14) mellom Benteplassen og Lomma, kjøpt av Ole Engebretsen Gjesvold på Nordre Gjesval (Nerigarden) for 1.300 kroner i 1888.

¹⁷⁹ Kampestykkene (gnr. 8/2 og 5) ble ervervet to år før Ellefsen og Steen fikk kjøtet på Guriby-godset tinglyst. Enten kjøpte de Kampestykkene før, eller kjøtet fra Drammens Damphøvleri ble tinglyst et par år etter at eiendommen faktisk ble solgt til dem.



Gudbrand Olsen Snedsbøl (1849–1929) fra Sør-Odal kom som bestyrer til Guriby sag i 1901, og ble eier av sagbruket med tilhørende skogeiendommer i 1906.

Ved skjøte tinglyst 16. juli 1901 solgte Ellefsen og Steen Guriby-godset til det såkalte Tønsberg-kompaniet for 100.000 kroner. Dette var et sameie, bestående av S.H. Ohlsen, A. Brecklien Andersen, B.F. Nilsen, N.J. Kamfjord og L. Bühring.

Tønsberg-kompaniet satt som eiere til 1906. Da solgte de Guriby sag med underliggende skogeiendommer til Gudbrand Olsen Snedsbøl for 105.000 kroner. Dermed kom den eierfamilien til Guriby som fortsatt sitter der.

I 1919 kjøpte Gudbrand Olsen den siste skogteigen som tilhører «det nuværende gods» (skrevet i 1934):

* Sonerud-stykket i Hole (gnr. 5/8 av skyld 31 øre) ved Mattisplassen, kjøpt av Carl Jørgensen Sonerud for 500 kroner i 1919.

Gudbrand Olsen Snedsbøl kjøpte også en del mindre skogeiendommer av bønder fra Norderhov og Hole i enkelte av sine sønners navn. Disse tilhører ikke sameiet som i dag eier Guriby med underliggende skoger.

GUDBRAND OLSEN SNEDSBØL (1849–1929) var født på Disiårbogen i Disenå i Sør-Odal, og gift med INGRID MASTERUD (1850–1931) fra samme bygda. De bosatte seg i Eidskog i Hedmark, hvor de hadde kjøpt en av Snedsbøl-gårdene (Snedsbølmoen, kalt Sømoa). Ingrid og Gudbrand fikk 10 barn, hvorav sju nådde voksen alder:

* Mathea (1874–1954), bosatt på Haslum i Bærum, g.m. Hjalmar Huse (1883–1916) fra Eidskog, fire barn: Hanna Marie (1901–1980, g.m. Robert Dahlgren fra Sverige, ingen barn), Kolbjørn (1902–1990, g.m. Eva Bjørg Fossum 1918–2000, tre barn: Kari Laila 1940–2009, Inger Vigdis f. 1956 og Grethe Birgit f. 1959), Harald Gulbrand (1905–1988, g.m. Else Kristine Evensen 1908–1987, én sønn Per Harald f. 1940) og Ragnvald Wergeland (1908–1980, g.m. Anny Margrethe Hauger 1910–1995, én sønn Steinar Gulbrand f. 1943).

* Thorvald (1878–1953), seinere eier av Sømoa, g. 1 m. Anne Marie Olsen (1881–1930) fra Kongsberg, fem barn: Thor Gilbert (f. 1912, g.m. Olga Sand, én sønn Torbjørn f. 1942), Gunnar (f. 1914), Anna (f. og d. 1918), Gulbrand (1921–1960) og Ole (f. 1923, g.m. Ragnhild Hamre). Thorvald g.2 m. Martha Syversen (1901–1971) fra Høland, tre barn: Olaf (f. 1933, g.m. Kari Repseth), Ivar (f. 1934, g.m. Turid Ilagsmoen) og Eva Ingeborg (1935–1936).

* Thea Otilie (f. 1880), g.m. Ole Torstensen Kvernkroken (f. 1882), emigrerte til Sør-Dakota, USA.

* Johan (1885–1942), g.m. Lovise Karlsen (1886–1969) fra Høland, fire barn: Ingrid (1915–1995, g.m. Kåre Myhre 1916–2003 fra Vøyenenga, to barn: Ole Johan og Torbjørn), Ivar (1917–2004, ugift), Sigurd (1921–1988, g.m. Karin Stubbsveen f. 1937 fra Tanum, siden skilt, én sønn Arild f. 1960), og Einar (1924–1977, g.m. Guro

Marie Håkonsen 1921–1995 fra Åsa, tre barn: Johan f. 1954, Mai-Lis f. 1957¹⁸⁰ og Ole 1960–2004).

* Gunnerius (1888–1963), g.m. Ragnhild Krydsby (1897–1985) fra Lommedalen, to barn: Gerd Thea (1921–1983, g.m. Einar Brovoll, siden skilt, ingen barn) og Roald (1925–1977, g.m. Berit Maren Jensen 1928–2004, tre barn: Elin f. 1954, Gunn Ragnhild f. 1957 og Lars Roald f. 1963).¹⁸¹

* Ole (1890–1979), g.m. Tora Guttormsen Nordli (1892–1975) fra Lommedalen, ingen barn.

* Harald (1897–1971), g.m. Aslaug Kristoffersen (1897–1979) fra Sandefjord, fire barn: Aase Gudrun (f. 1922, ugift), Odd Willy (f. 1923, ugift), Randi Harda (1925–1994, g.m. Hans Wensaas 1916–1990 fra Lommedalen, to barn: Hans Arild f. 1957 og Gro Hilde f. 1961),¹⁸² og Finn Harald (f. 1929, g.m. Åse Jensen f. 1929, én sønn Jan Erik f. 1967, g.m. Kristine Feragen f. 1975, to sønner: Kristian f. 2004 og Fredrik f. 2007).

Gudbrand Olsen Snedsbøl hadde arbeidet seg fram i verden ved kløkt og egen innsats. Han drev i mange år med skogkjøp og framdrift av trelast i samarbeid med firmaet Brødrene Hansen jr. i Oslo. Firmaet var en gammel bondehandel i Storgata med stort gårdsrom, staller og overbygninger, med brennevinsrett og stort innrykk av bønder fra Romerike og Opplandene. Brødrene Hansen la ut penger til kjøp og drift, og Gudbrand Olsen arbeidet for dem uten kontrakt, «men i tillid til at utbyttet skulde bli delt likt mellom dem».¹⁸³ I lengre tid var «spekulasjonene» meget vellykkede, men da Gudbrand Olsen forlangte oppgjør, hevdet Brødrene Hansen at han kun hadde vært deres fullmektig, og ikke hadde krav på noe av fortjenesten. I tillegg til at Oslo-firmaet ville beholde eiendommen alene, forsøkte de å gjøre Olsen ansvarlig for flere vekslar som var akseptert i hans navn. Dermed stod Gudbrand Olsen omkring århundreskiftet uten eiendommer og uten penger.

For å komme til sin rett, måtte han gå til søksmål mot sine tidligere kompanjonger, mens han så seg om etter annet arbeid. Det var da han kom i forbindelse med det såkalte Tønsberg-kompaniet, som fra 1901 var eier av Guriby-godset. De hadde vanskeligheter med å få driften på Guriby til å lønne

«TYTTEBÆRKONGEN»

Gudbrand Olsen Snedsbøl var en driftig kar. Før han kom til Guriby, mens han bodde i Eidskog, kjøpte han opp tyttebær i stor stil. Denne reiste han inn til Oslo med og solgte på torvet. Han var da kjent av hele byen under navnet «Tyttebærkongen».*

* Fra omtale i Asker & Bærums Budstikke ved hans dødsfall i 1929.

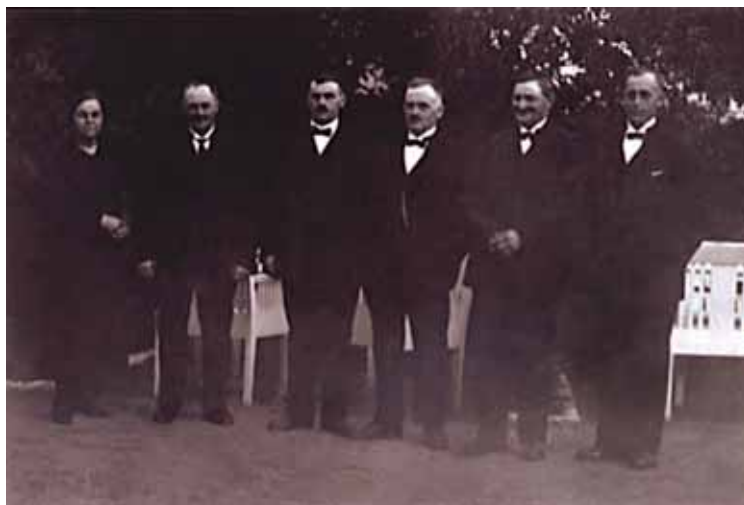
180 Mai-Lis Olsen (f. 1957) har to barn fra tidligere samboerskap med Hans Frogner (f. 1956) fra Skui: Even (f. 1988) og Hanne (f. 1989).

181 Lars Roald Olsen (f. 1963) er gift med Marianne Kjølø (f. 1963) fra Asker, og de har tre barn: Kristina (f. 1992), Karoline (f. 1994) og Martin (f. 2000).

182 Gro Hilde Wensaas (f. 1961) er samboer med Anders Krydsby (f. 1958) fra Lommedalen, og de har to barn: Halvor (f. 1997) og Hanna (f. 2001).

183 Valentin Voss: Guribysagas historie, uttrykt notat av 24. april 1934 (kopi i Hole bygdarkiv).

«Olse-kara» ble sønnene til Ingrid og Gudbrand Olsen Snedsbøl kalt. Her er alle fem, med én av de to søstrene (den andre reiste til Amerika). Fra venstre: Mathea Huse f. Olsen (f. 1874), Thorvald Olsen (f. 1878), Johan Olsen (f. 1885), Gunnerius Olsen (f. 1888), Ole Olsen (f. 1890) og Harald Olsen (f. 1897).



seg, og inngikk derfor avtale med Gudbrand Olsen om at han skulle overta driften. Han ble ansatt som bestyrer ved Guriby sag og de tilhørende skogeiendommer. Dersom han i løpet av fire år kunne fremskaffe 105.000 kroner i kjøpesum, skulle han bli eier av det hele.

Gudbrand Olsen gikk da straks i gang med en større skogsdrift i Guriby-skogene. Ved iherdig innsats av ham selv og de fem sønnene, som da var i ferd med å bli voksne, lyktes det ham i god tid å legge pengene på bordet. Saken mot Brødrene Hansen fikk også et heldig utfall, men det tok tid. Ved høyesterettsdom rundt 1910 ble han tilkjent to av de eiendommene som striden gjaldt: Magnor Bruk og skoggården Snedsbølmoen i Eidskog. Dessuten fikk han erstatning etter skjønn for bestyrelse av en tredje skogeiendom, Snedsbøl.

Gudbrand Olsen var dermed en holden mann. Han bodde på Snedsbølmoen til sine seinere leveår, da han tok fast bopel ved Guriby sag, hvor han oppførte ny villa. Han drev saga og skogene til kort tid før sin død. Den første uthogsten (1903–04) hadde tæret hardt på skogen i visse områder, men seinere ble den drevet forsiktig. I Gudbrand Olsens siste år ble Guriby sag helt ombygget. Blant annet ble det oppført helt moderne høvleri med turbinanlegg fra fossen.

Ved skjøte tinglyst 2. september 1929 solgte han Guribygodset til sine fem sønner Thorvald, Johan, Gunnerius, Ole og Harald Olsen for 125.000 kroner. I handelen inngikk også Snedsbølmoen i Eidskog. Ved overenskomst mellom brødrene Olsen av 19. november s.å. ble det bestemt at Thorvald Olsen overtok Snedsbølmoen, mens de fire øvrige brødrene overtok Guriby sag med skogene i Norderhov og Hole.



Fra Guriby sag i Lommedalen. Den ble nedlagt i 1986 (skjæringa tok slutt i 1982). (Foto fra Bærum bibliotek).

Gudbrand Olsen døde 11. oktober 1929, bare noen uker etter at han hadde overdratt sine eiendommer til sønnene. Hans kone døde i 1931.

Sønnene fortsatte farens forretning som sameie under firmanavnet Brødrene Olsen, Guriby sag. Basis i driften var forretning med trelast som de drev fram fra Krokskogen, og som ble foredlet ved bruket. Tømmerfløtingen i Lomma tok slutt i 1967. Guriby sag ble nedlagt i 1986 (det var slutt på skjæringa i 1982).

Olsens Skoger ANS eier i dag cirka 13.400 dekar skog, hvorav 9.000 i Hole. Nær 6.000 dekar (hvorav 1.000 i Hole) er båndlagt som barskogreservat. Olsens Skoger ANS eies med en tredjepart hver av Johan Olsen (f. 1954), Jan Erik Olsen (f. 1967) og Lars Roald Olsen (f. 1963). Johan Olsen er daglig leder.

Skogeiendommer i Hole som eies av Olsens Skoger ANS: 184/8, 186/10, 186/12, 186/20, 186/39, 187/2, 187/5, 192/2, 193/8, 193/9, 199/2, 212/6, 214/2, 214/6, 219/4, 222/4, 227/2.

I tillegg eier selskapet et par skogteiger i Bærum, og fem teiger som tidligere tilhørte gårder i Ringerike (Norderhov): Li, Averøya, Frøk, Vaker og Nordby. Ellers er flere medlemmer av Olsen-familien (sammen eller hver for seg) eiere av flere andre skogteiger på Krokskogen.



Johan Olsen (f. 1954) er daglig leder i Olsens Skoger ANS. Foto: Egil Holm

Kampeseter i vinterdrakt i 1968. Øvre Kampeseter ligger øverst på vollen i bakgrunnen. Nederst på vollen midt i bildet ligger eneboligen som ble reist i 1962 på tomte der Lore-gårdenes gamle seterhus lå. Foto: Widerøe's Flyveselskap A/S



Kampeseter

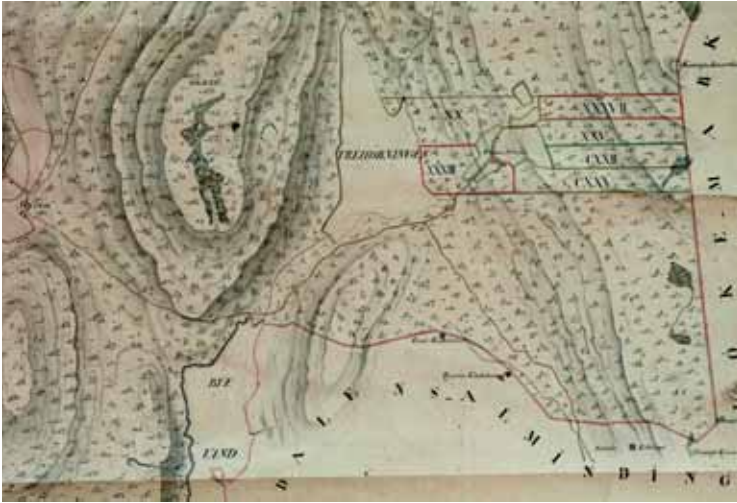
Kampeseter er den boplassen i Hole som ligger lengst øst i kommunen. Veien fra bygda var lang for de åtte gårdene som fra gammelt hadde seterrett og løkker her. Fire av dem hørte hjemme i Norderhov: Gusgården, Trøgstad, Vestre Hønen og Norderhov prestegård, mens de øvrige var Hole-gårder: Høgstua og Vestigarden Hårum, og Nordre og Søndre Lore. Norderhov-gårdenes løkker og seterskog ved Kampeseter lå som «øyer» inne i Hole kommune, og ble overført til Hole ved en grenseregulering i 1948.¹⁸⁴

Seterveien til Kampeseter var lang og besværlig. Rundt Steinsfjorden på nordsida, bratt opp Skardveien fra Gunnerenga i Åsa, og derfra over Gyrihaugflaka, Ingjerdsbrenna, Kampevaddammen og Presthytta. Det var 18 km fra bygda til setra. Hele dagen gikk med, og matkvil var det på Ingjerdsbrenna, nær kastefurua hvor Ingjerd frøs i hjel høsten 1796, for mer enn 200 år siden.¹⁸⁵

I 1896 kjøpte Kristian K. Tangen fra Åsa seterløkka som tidligere tilhørte Vestigarden Hårum, lengst øst på Kampesetervollen. I 1904 kjøpte han også Lore-gårdenes løkker og seterskog. Dermed kom en slekt til Kampeseter som fortsatt sitter der. I 1920-årene ble den tidligere setergrenda delt i to bruk, Nedre og Øvre Kampeseter, og i tillegg er det to hytteeiendommer på den tidligere setervollen.

184 De fikk da gårds- og bruksnumre under Lore (i dag gnr. 187).

185 Se historien om Ingjerd fra Steinsetra på side 21.



Kampeseter er den boplassen som ligger lengst øst i Hole. På utskiftingskartet over Krokstogens allmenning i 1823 ser vi vollen hvor åtte Ringeriksgårder hadde sine setre. Trehøringen ligger vest for setra, og helt til venstre ser vi Myrene (Myrsetra). De små skogteigene øst og vest for Kampeseter var seterskog for Gusgården (XXXVII), Trøgstad (XXV), Lore (CXXII), Midtre Hårum (CXXV), Vestre Hønen (XX) og Norderhov prestegård (XXXIII).

© Fotograf Marit Fagerli

Kristian Knutsen Tangen (1859–1934) fra Vegårdsfjerdingen (Åsa) var gift med Oline Olsdatter (1855–1937) fra plassen Østbråtan under Sønsterud. De kom til Kampeseter som seterfolk, og Kristian var også en dreven tømmermann og husbygger. De fikk seks barn:

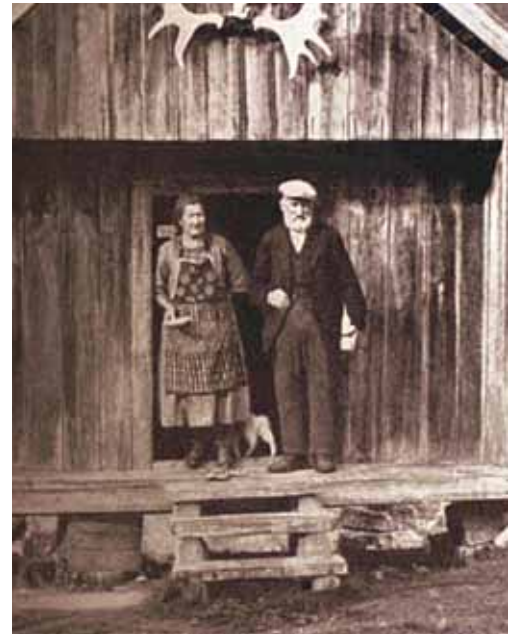
* Anna Martine (1884–1898), d. 15 år gammel av lungebetennelse.¹⁸⁶

* Karl Olaf (1886–1974), seinere eier av Øvre Kampeseter, g.m. Bertha Lovise Jakobsen (1892–1978) fra Sørkedalen, 10 barn – se nedenfor.

* Emma Oline (f. 1888), g.m. Johan Tangen i Åsa, seks barn: Ingrid (g.m. Håkon Linnerud, tre sønner – se Sørsetra skistue), Kolbjørn, Else, Aslaug, Kjell og Øystein.

* Ragnhild Kristine (f. 1890), g.m. Even Olsen fra Oslo, én sønn Sverre (f. 1929) – se nedenfor.

* Gudrun Mathilde (1892–1957), g.m. Olaf Johansen (1900–1986) fra Åsa, seinere eier av Tolverud i Lommedalen, fire barn: Odd (f. 1923, eier av gnr. 187/13 Nordre Kampeseter, g.m. Gudrun Skøien f. 1921 fra Haug, én datter Toril f. 1953), Kristian (f. 1924, g.m. Gunhild Skøien f. 1926 fra Haug, én datter Elisabeth f. 1949), Ruth (f. 1929, g.m. Per Johanson 1921–2004, to



Otilie og Kristian K. Tangen foran staburet på Kampeseter rundt 1930.

186 Anna Martine gikk for presten i Norderhov, og det var lang vei å gå fra Monsebråten. Fra Gunnerenga gikk hun over Steinsfjorden på isen. Der var det overvann og hun satt med våte strømper hele dagen, og gikk tilbake samme vei. I Strandbråten nedenfor Gunnerenga vridde hun opp strømpene og gikk så hjem til Monsebråten om kvelden. Hun ble syk og døde kort tid etter. Fortalt av Johan Fjeldheim (f. 1924) i Åsa. (I kirkeboka er anført at hun døde 16. desember 1898, og ble gravlagt 29. desember s.å.).

Kristian Knutsen Tangen (1859–1934) fra Åsa ble eier av Kampeseter i 1896.

Oline Olsdatter Tangen (1855–1937) på Kampeseter kom fra plassen Østbråtan under Sønsterud.



barn: Inger Lise f. 1953 og Vidar f. 1957), og Egil (f. 1931, g.m. Åse f. 1930, to barn: Siw f. 1960 og Pål 1963–2005).

* Georg Nikolai (1896–1975), g.m. Kristine Hellem (1900–1968) fra Hyllestad i Sogn, tre barn (alle født i Canada): Georg Kristian (f. 1928, g.m. Berit Waaler Brandt f. 1943, to barn: Eddy Christian f. 1965 og Arne Olav f. 1976), Ove Edmund (1930–1997, g.1 m. Bjørg Waaler Brandt, siden skilt, én datter Lill Karin. Ove g.2 m. Berit, én sønn Georg), og Gudrun (f. 1933, g.m. Jan Janson, to barn: Jan Øyvind og Ingrid).

«... EN VIDEN KJENT LAFTEHUGGER»

«Gamle Kristian Tangen var fast setermann på Kampeseter, samtidig som han var en dreven husbygger. Sønnen Karl Fjeldheim gikk i farens fotspor og ble en viden kjent laftehugger. De fleste av laftede hus her i bygda* fra nyere tid, og mange hytter inne på skauen, har Karl Fjeldheim bygget. Samtidig var det mange her i bygda som lærte den vanskelige kunst å laftehugge av Karl».**

* Vegårdsfjerdings (Åsa).

** Otto Frydenlund: Aasa-historie III (2007), s. 30.

Oline og Kristian K. Tangen bodde også tre år på Monsebråten, fra 1898 til 1901. I 1920-årene delte de eierdommen på Kampeseter på fire av barna – se nedenfor.

Øvre Kampeseter

I 1923 ble en del av Lore-gårdenes seterskog i østre kant av Kampesetervollen utskilt og solgt for 1.000 kroner til Oline og Kristian K. Tangens sønn Karl Fjeldheim. Han var også eier av en løkke som tidligere tilhørte Vestigarden Hårum (gnr. 186/33).

Karl Olaf Fjeldheim (1886–1974) var gift med Bertha Lovise Jakobsen (1892–1978) fra Sørkedalen. De fikk 10 barn:

* Astrid (1919–2003), g.m. Anders Flåten (1914–2000) på Storflåtan gård (ingen barn).

* Olaf (1921–2000), fra 1958 eier av Øvre Kampeseter, g.m. Eva Ruste (1922–1970), én datter Gerd Marit (f. 1953) – se nedenfor.



Øvre Kampseter midt i 1940-årene. Husene ble bygd i 1919–20.



Karl Fjeldheim (1886–1974) med elghunden Trygg på Øvre Kampeseter i 1944.

- * Solveig Kristine (f. 1923), g.m. Arne Bye (1923–1999) i Lommedalen, én datter Berit (f. 1955).
- * Johan Kristoffer (f. 1924), bosatt i Gunnerenga i Åsa, g.m. Solveig Kristine Bakken (1925–2002), ingen barn
- * Torbjørg Marie (1926–2001), bosatt i Gunnerenga i Åsa, g.m. Einar Håkonsen (1917–2000), ingen barn.
- * Arne Johannes (1929–1995), bosatt i Sørkedalen, g.m. Astrid Bergmann (f. 1938), to barn: Steinar (f. 1958, g.m. Heidi Oddveig Slålien f. 1958, to døtre: Lisbeth Mu f. 1998 og Susanne Sy f. 2000) og Rita (f. 1960, g.m. Pål Kristoffer Hegge f. 1960, to barn: Tonje Therese f. 1982 og Mads Kristoffer f. 1988).
- * Kåre Georg (1930–1985), bosatt i Gunnerenga i Åsa, ugift.
- * Einar Adolf (1932–1977), bosatt i Gunnerenga i Åsa, ugift.
- * Inger Oline (f. 1934), bosatt i Gunnerenga i Åsa, g.m. Nils Selte (f. 1932) fra Åsheim i Hole, tre barn: Hilde (f. 1965, g.m. Ivar Sand f. 1969 fra Åsbygda, én datter Emma f. 2003. Hilde har fra tidligere samboerskap med Jørn Larsen fra Jevnaker to barn: Ine Merete f. 1991 og Nor Sivert f. 1994), Kai (f. 1966, samboer med Hanne Lene Formo f. 1970, to døtre: Mia f. 1994 og Ida f. 1999), og Pål. (f. 1968, g.m. Hege Høglund f. 1969, fem barn: Marte-Karen f. 1993, Lill Ingrid f. 1995, Birte-Miriam f. 1997, Nils-Simen f. 2004 og Milli-Aurora f. 2006).
- * Helga Karoline (f. 1937), bosatt i Gunnerenga i Åsa, g.m. Leif Dahlberg (f. 1935) fra Norderhov, tre barn: Bente (1956–1989, g.m. Åge Solli f. 1950 fra Nymoen, to døtre: Lene f. 1974 og Janne f. 1979), Morten (f. 1959, g.m. Astrid Svarverud f. 1965 fra Åsa, to barn: Gøran f. 1990 og Tonje f. 1993), og Tove (f. 1964, g.m. Geir Morten Grymyr f. 1964 fra Onsaker, tre barn: Karoline f. 1991, Kristine f. 1993 og Eirik f. 1997).



Berta Lovise Fjeldheim f. Jakobsen (1892–1978) med barnebarnet Gerd Marit (f. 1953) på fanget.

Bertha og Karl Fjeldheim bodde fast hele året på Kampeseter etter at det var bygd nye seterhus der i 1919–20. Men da un-



Eva Fjeldheim f. Ruste (1922–1970) og Olaf Fjeldheim (1921–2000) på Øvre Kampeseter rundt 1950.



Familiebilde foran huset på Øvre Kampeseter cirka 1944. Foran fra venstre: Einar Adolf (f. 1932), Bertha Louise Fjeldheim (1892–1978), Helga Karoline (f. 1937) og Gudrun (f. 1933). Andre rekke fra venstre: Arne Johannes (f. 1929), nabogutten Sverre Olsen (f. 1929), Ove Edmund (f. 1930), Inger Oline (f. 1934) og Karl Olaf Fjeldheim (1886–1974). Bak fra venstre: Georg Kristian (f. 1928), Kåre Georg (f. 1930), Georg Nikolai (f. 1896), Eva Synnøve f. Ruste (f. 1922) og Olaf Kristian (f. 1921).

Olaf Fjeldheim (til høyre) og svogeren Einar Håkonsen er klare for jakttur en gang sist i 1940-årene.



Olaf Fjeldheim (1921–2000) var eier av Øvre Kampeseter fra 1958 til sin død i 2000.



geflokken vokste, flyttet de ned til Fjeldheim i Gunnerenga om vinteren. Kampeseter var bosted om sommeren, og da tok de imot kuer fra gårder nede på Ringerike. Karl Fjeldheim var tømmermann og bygde flere hus (bl.a. på Kampen) og hytter i området.

I 1958 ble Kampeseter overtatt av eldste sønn Olaf Fjeldheim (1921–2000). Han var skogsarbeider og tømmerfløter for Løvenskiold. I årene 1965–77 var han på anleggsarbeid, mest i Hallingdal, og drev med forskaling, sprengning og tunnelarbeid. Olaf Fjeldheim giftet seg i 1952 med Eva Ruste (1922–1970) fra Hønefoss, som en periode i 1950-årene arbeidet på Løvliastue. De fikk én datter, Gerd Marit (f. 1953), som etter farens død i 2000 har vært eier av Øvre Kampeseter. Hun har arbeidet i brudesalong og på Sundøya fjordrestaurant, og sist i 13 år på COOP i Hønefoss. Gerd Marit er gift med John Tormod

Thorsen (f. 1951) fra Grønvoldsmoen i Ådal, som har vært branninspektør ved Ringerike brann- og redningstjeneste. De er bosatt dels på Kampeseter, dels i Gunnerenga i Åsa, og har én sønn Trond (f. 1977).

Husene på eiendommen er fra 1919–20: Våningshus, låve med fjøs og stall, og et stabbur som i dag er vedskjul. Øvrige bygninger er en hytte (bygd 1949), og et gammelt fjøs fra tidlig på 1800-tallet.



Kampeseter

I 1904 ble Lore-gårdens seterløkker og skog på Kampeseter utskilt og solgt til Kristian K. Tangen. I 1927 ble seterløkka (gnr. 187/12) utskilt og solgt til datteren Ragnhild.

Ragnhild Kristine Fjeldheim (f. 1890) var gift med Even Olsen (f. 1889) fra Hasle i Oslo, og de fikk én sønn Sverre (f. 1929). Even Olsen arbeidet i mange år på Langaards Tobaksfabrik i Oslo. Etter at han kom til Kampeseter, arbeidet han en del i skogen for Løvenskiold. I 1930-årene drev Ragnhild og Even Olsen serveringssted til turfolk i det gamle Lore-størhuset i helgene, også med mulighet for overnatting. Om sommeren tok de imot buskap fra Dæli gård i Åsa (Drægalid).

I 1949 ble Høgstua Hurums tidligere seterløkke skilt ut fra Guriby-godset (som hadde eid den siden 1878) og solgt til Even Olsen, og har siden vært en del av dette Kampeseter-bruket.

I 1978 overtok sønnen, Sverre Olsen (f. 1929), Kampeseter som enearving.¹⁸⁷ Han giftet seg i 1970 med Laila Gustavsen (f. 1940) fra Moss (siden skilt), og de har tre barn:

187 Nedre Kampeseter bestod da av 187/12 Kampesæterstykket, 187/16 Kampesæter skog (tidligere 41/7 i Norderhov – Gusgårdens seterløkke), 187/18 Kampesæterstykket (tidligere 42/33 i Norderhov – Norderhov prestegårds løkke) og 186/42 Bekkeløkka (Høgstua Hurums løkke).

VEI, VANN OG STRØM

Kampeseter fikk veiforbindelse fra By i Lommedalen i 1967, etter at det i 1964–65 ble bygd vei fram til Trehørningen i forbindelse med at Bærum vannverk overførte vann fra Søndre Heggelivann i en 2,7 km lang tunnel (ferdig 1969). I 1967 ble veien forlenget fram til Kampeseter, og samme år fikk beboerne der elektrisk strøm. Tunnelen fra Søndre Heggelivann førte til at bekken over Kampesetervollen gikk tørr, og kommunen måtte da bore etter vann for beboerne, som erstatning.*

* Sverre Grimstad i Snø & Ski (februar 1998).

Bygningene på Kampeseter i 1964. Våningshuset ligger bak stabbur (som siden er snudd), og låven til venstre. Låven på løkka i bakgrunnen er revet.

«... DEN FESTLIGSTE DAGEN JEG MINNES»

«Jeg skjønner forresten ikke åssen folk er blitt nå til dags. De skal bile til og med langt inn på skauen. Da de kom med bølingle fra Åsa på Ringerike her førre året, dro de ikke den vante veien over Ingjersbrenna og Kampevaddammen som før. Nei, nå kjørte de buskapen på bil hele den lange veien om Verket og opp til Småvann. Den festligste dagen jeg minnes i hele året da jeg var ung, var da vi skulle dra til Kampeseter med krøttera. Det var rent som om dyra skjønnte at vi skulle av

gårde. Da vi slapp dem ut av fjøset la de i vei opp gjennom Migerskaret og stanset ikke før ved den store steinen på Ingjersbrenna. Her var de vant til at vi pleide å raste. På den store steinen satt vi bestandig og hvilte. Vi hadde med oss mye god mat og ga oss god tid».*

* Ragnhild Olsen f. Tangen (f. 1890) i John Solheim: Det går ingen buss til Kampeseter, i Asker & Bærums Budstikke 4. februar 1955.



Det ble mange turer med «vassælan» fra brønnen til fjøset for Ragnhild Olsen (f. 1890) på Kampeseter.



Ragnhild Kristine Olsen f. Fjeldheim (f. 1890) og Even Olsen (f. 1889) med en unghest utenfor gamlehuset på Kampeseter rundt 1950.



* Birger (f. 1967), eier av Kampeseter fra 2002, én sønn Martin (f. 1994) – se nedenfor.

* Turid (f. 1969), bosatt på Kampeseter, g.m. Lars Erik Solberg (f. 1968) fra Skui i Bærum, én sønn Even (f. 2000) – se gnr. 187/35 Kampen.

* Kari (f. 1971), bosatt på Sollihøgda, samboer med Olav Haaheim (f. 1967) fra Skui i Bærum – se gnr. 238/55 Beritbu (Holeveien 194).

Sverre Olsen var tømmerkjører med egen traktor (primært for Løvenskiold). Fra 1962 og fram til pensjonsalder var han sjåfør i Bærum kommune.

Siden 2002 har sønnen Birger Olsen (f. 1967) vært eier av Kampeseter. Fra tidligere samboerskap har han én sønn Martin (f. 1994).

Sverre Olsen (f. 1929) har levd et langt liv på Kampeseter. Her med en av sine mange elghunder. Bildet er fra 1970.

Kampeseter har i dag 25 dekar dyrket jord (beite) og 275 dekar produktiv skog. Det gamle seterhuset som tilhørte Lore ble revet i 1962, og på tomta ble det bygd nytt våningshus (utskilt samme år – se gnr. 187/35 Kampen. Øvrige bygninger er to våningshus (bygd 1997 og 1928), stabbur, sommerfjøs (ca. 1905) og låve med stall (ca. 1930).

Kampeseter GNR. 187/3

Etter at Lore-løkkene med litt seterskog (gnr. 187/12) og en løkke lengst nord på setervollen (gnr. 187/13) var utskilt fra gnr. 187/3 Kampeseteren i 1927, ble stolen av teigen i 1929 solgt til Oline og Kristian K. Tangens yngste sønn Georg Nikolai Fjeldheim (f. 1896) for 1.800 kroner. Teigen ligger helt sør på Kampesetervollen, og er bebygd med to hytter. Den eies i dag av sønnen, Georg Kristian Fjeldheim (f. 1928). Han er bosatt på Sofiemyr i Opegård.

Nordre Kampeseter GNR. 187/13

I 1927 skilte Kristian K. Tangen (eier av 187/3) ut en del av vollen lengst nord på Kampeseter og overdro den til datteren Gudrun Johansen. Siden 1961 har hennes sønn Odd Johansen (f. 1923) vært eier av eiendommen. Den er bebygd med hytte og uthus.

Kampen GNR. 187/35

I 1962 rev Sverre Olsen det gamle seterhuset til Lore og bygde ny enebolig på tomta (utskilt fra 187/12 Kampeseter samme år). Siden 2002 har eiendommen tilhørt datteren Turid Olsen (f. 1969). Hun er bibliotekassistent ved Bærum bibliotek, og gift med Lars Erik Solberg (f. 1968) fra Skui i Bærum, som er snekker av yrke. De har én sønn Even (f. 2000).

Tomta er på 1,5 dekar.

BJØRN OG ULV

Både bestemora og mora til Ragnhild på Kampeseter hadde vært seterjenter her. Farbroren hennes var med på å felle den siste bjørnen som ble skutt i Sørkedalen, i 1880-årene. Den ble skutt i Kuvelia. Farbroren drev med tømmerhugst i lia ned mot Svarten. Bjørnen hadde gått ut av hiet enda det var midtvinters, og de så sporene etter den i snøen. De førte tilbake til en åpning under en gran. Der hadde den krøpet inn og lagt seg igjen. «... Bestemor fortalte om ulven. Hun hadde hørt den ule inne på åsen ved Krokkleiva mer enn en gang».*

* John Solheim: Det går ingen buss til Kampeseter, i Asker & Bærum Budstikke 4. februar 1955.



Før det gamle Lore-storhuset på Kampeseter ble revet i 1962, var det varmestue og servering for turfolk der i helgene.



Bergeløkka

(JONSBRÅTEN) GNR. 243 (65)

OG BOLIGOMRÅDET I SUNDVOLLEN – GRØNDOKKA

*Bergeløkka i 1968.
Våningshuset er opprinnelig
en tømmerstue fra 1855,
som ble påbygd én etasje i
1925. Den gamle låven og
stabburet står fortsatt.*

Bergeløkka er et bruk i Grøndokka som tidligere het Jonsbråten. I gamle tingbøker leser vi om «Jonsbraaten, opdyddet Plads paa Krogskovens», som ved matrikuleringen i 1838 ble eget gårdsvald med navnet Sundvollberget, rimeligvis fordi det lå på et berg bak Sundvollen. Gårdsvaldet fikk gnr. 65 (seinere 243),¹ og ble liggende som en «øy» inne i Sundvollen gårdsvald (gnr. 52, seinere 231).

I 1762 er ikke Jonsbråten eller Sundvollberget nevnt, men i 1794 solgte fogd Knut Christensen (på kongens vegne) «Pladsen Jonsbraaten udi Krogskovens Alminding» til Ole Andersen Evjua for 25 riksdaler.

¹ Da Hole kom med i storkommunen Ringerike i 1964, ble de gamle gårdsnumrene endret (lagt etter de 179 gamle gårdsnumrene fra Norderhov). Da Hole gjenopstod som egen kommune i 1977, ble det nye gårdsnumrene beholdt.

OLE ANDERSEN EVJUA (f. 1757) var fra plassen Evjua under Søhol på Røyse. Han giftet seg i 1782 med MARTE PAULSDATTER TRØGSLE (f. 1753). Ekteskapet var barnløst, men hennes søsterdatter Marte Nilsdatter (f. 1786) vokste opp hos dem – se bind 4 s. 164. Ved gavebrev av 24. april 1794 gav Marte Paulsdatter og Ole Andersen Evjua Jonsbråten til Bønsnes kirke.

Vi kjenner ikke navnet på leilendingene i Jonsbråten de første tiårene etter gavebrevets utstedelse. I 1801 satt Marte Paulsdatter og Ole Andersen som husmannsfolk i Roterud (naboplass til Evjua) under Søhol.

Det var Bønsnes kirke som var landherre i Jonsbråten. I 1838 utstedte kirkens verger forpaktningkontrakt til SVEND ENGBRETSSEN HUNDSTAD og kone for deres livstid, mot årlig leie 2 spesidaler.

I 1855 kom en familie til Bergeløkka som fortsatt sitter der. Ved festeseddel av 6. mars 1855 overtok Kristian Jakobsen Baskerud og kone på de samme betingelsene som forgjengerne. De festet plassen, «der bestaaer af omkring 15 Maal Jord og noget ubetydelig Skov», på sin livstid mot 2 spesidaler i årlig avgift.

KRISTIAN JAKOBSEN (1824–1918) var fra husmannsplassen Baskerud i Sundvollen, og gift med MARIE PAULSDATTER (f. 1823) fra Trillerud under Helgeland. I 1865 satt Kristian og Marie som leilendinger i Jonsbråten med fire sønner. På bruket hadde de 1 hest, 1 ku og 1 sau, og de sådde $\frac{3}{4}$ t. bygg og 2 t. poteter. Vi kjenner fire av deres barn:

* Hans f. 1853), seinere til Amerika hvor han tok navnet Sundvoll, minst én sønn Herman.

* Johan (f. 1855), fra 1905 eier av Sundet (Øgardsvika), g. 1886 m. Anne Mathilde Hansdatter (f. 1864) fra Badstuhagen på Bønsnes, fem barn: Jenny Marie (1889–1891), Karen (f. og d. 1891), Jenny Marie (f. 1893),² Hans Andreas (f. 1895) og Karoline Olava (f. 1896) – se bind 1 s. 164–165.

* Nils (f. 1859), seinere til Amerika.

* Ole (1865–1948), seinere i Sundet, og fra 1903 eier av Bergeløkka, g.m. Karoline Jakobsdatter fra Mosstua på Krokskogen, åtte barn – se nedenfor.

Kristian Jakobsen i Jonsbråten tilhørte en gammel håndverkerslekt i Hole. Han var selv «... i sin tid den beste til å utføre håndskur, og det var et tungt og vanskelig arbeide å sage for hånd de svære bjørkeplanker».³

«... PLADSEN JONSBRAATEN VED KROGSUNDVOLDEN»

«Ole Andersen Evjen og Hustru Marie Povelsdatter, Husmandsfolk paa Pladsen Evjen under Gaarden Søholseie i Hole Prestegjeld, skjenkede ved Gavebrev af 24. Apr. 1794, thingl. ved Sommerthinget i Hole 18. Juli samme Aar (Gjenp. i Kirkedeptm.), til Bønsnæs Gavekirke Pladsen Jonsbraaten ved Krogsundvolden, saaledes at Kirkens Forstandere efter Testatorernes Død kunde disponere Pladsen, som de for gavnligt eragte».*

* N. Nicolaysen: «Norske Stiftelser. Samling af Fundatser, Testamenter og Gavebreve». Tredje Bind. Christiania (1858), s. 361. «Den aarlige Indtægt deraf udgjør nu 2 Spd.» (1858).

2 Marie Johansdatter (f. 1893) utvandret til Amerika. Hun ble gift med sin fetter Herman Sundvoll, sønn av Hans Kristiansen.

3 V.V.: «Fra dagboken» (udatert avisartikkel, kopi i Hole bygdearkiv).



Ole Kristiansen (1865–1948) på taket i Bergeløkka en gang i 1930-årene.



Karoline Kristiansen (i midten) foran stabburet i Bergeløkka tidlig i 1920-årene, sammen med to av døtrene, Olga (til venstre) og Anna. Stabburet ble seinere flyttet nærmere våningshuset på bruket.



Karoline Jakobsdatter (1866–1948) fra Mosstua på Krokskogen ble gift med Ole Kristiansen i Bergeløkka.

Den 27. mars 1886 ble Kristian Jakobsen selveier. Da utstedte ordfører Johannes Solberg, på vegne av Bønsnes kirke og Hole kommune, skjøte på løpenr. 187 «Johnsbraaten eller Sundvoldberget» (av skyld 2 ort) for 400 kroner. Den nye eieren lånte 500 kroner av Nils Andersen Gjesvold mot pant i eiendommen.

I 1900 satt Kristian Jakobsen som enkemann i Jonsbråten, og på bruket hadde han en husholderske, Karen Johannesdatter (f. 1827). Ved skjøte av 13. juli 1903 solgte han Jonsbråten til sønnen Ole for 1.000 kroner (hvorav 100 kroner for løsøre), og rett til et oppvarmet værelse i sin levetid. 700 kroner av kjøpesummen var lån fra selger til kjøper mot pant i bruket. Sønnen lånte også 1.000 kroner av Hole kommune.

OLE KRISTIANSEN BERGELØKKA (1865–1948) var smed av yrke, og i 1900 bosatt med familien i Sundet (Øgardsvika) i Hole. Han giftet seg i 1898 med KAROLINE JAKOBSDATTER (1866–1948) fra Mosstua på Krokskogen, datter av Jakob Johansen fra Langebru og Anne Marie Olsdatter. Karoline skal ha hatt finneblod i årene. De fikk åtte barn:⁴

* Marie (1892–1978), g.m. Olaf Hansen fra Ris i Vestre Aker, eiere av Bergeløkka fra 1947, tre døtre: Gudrun, Else Marie og Gerd – se nedenfor.

4 Se bind 1 s. 163–164, og bind 2 s. 714.



ETTER JORDMORA

Det er i familien knyttet en historie til trillingfødselen i Bergeløkka i 1894. Da tida kom for at Karoline Jakobsdatter skulle føde, ble en av nabokonene sendt ut i smia til mannen hennes, smeden Ole Kristiansen, for at han skulle dra etter jordmora.

Jo, Ole skulle dra. Men han forhasta seg ikke der ute i smia.

En stund etter kom kona ut igjen.

- Nå er ungen kommet, og én til er på vei, du må dra etter jordmora!

Men fremdeles gikk det temmelig seint med Ole, og for tredje gang kom nabokona fykende og skreik at det var kommet enda en, og at nå kom visst en tredje også.

Da endelig ble det fart på Ole. Han fikk ut hesten og fór til jordmora så fort remmer og tøy kunne holde, og ropte til henne:

- Nå må du komma med en gang, det var kommen tre da jeg reiste, og Gud veit hvor lenge hu har tenkt å holde på!

Fire kjekke jenter i Bergeløkka. Fra venstre: Marie (f. 1892), Karen (f. 1894), Jenny (f. 1894) og Anna (f. 1894).

* Karen (1894–1977, trilling), bosatt i Sundvollen, seinere i Oslo, g. 1932 m. Ivar Ottersen (f. 1906) fra Sundvollen (tidligere i Østeng ved Løken), ingen barn.⁵

* Jenny (1894–1925, trilling), g.m. Karl Amandus Karlsson Blomberg (f. 1880) fra Sverige, eier av Svelvik gård på Tjøme, sju barn:⁶ Anders Olaf (1914–1975, bosatt på Tjøme), Esther Charlotte (f. 1916, bosatt på Tjøme og seinere i Tønsberg, g.m. Olaf Jørgensen fra Tjøme, siden skilt, tre barn: Wenche f. 1943, Benny f. 1945 og Aage f. 1952), Aagot Marie (f. 1917, bosatt i Oslo), Ruth Karin (f. 1919, bosatt i Hamburg), Odd Karelius (f. 1921, bosatt i New Orleans), Randi Viktoria (f. 1923, bosatt i Oslo) og Aage Johan (f. 1924, adoptert bort, nytt familienavn Fanebost).

* Anna (1894–1963, trilling), ugift, arbeidet i en marmeladefabrikk i Oslo, seinere husholderske i Vegård i Norderhov, én datter Annie (f. 1924),⁷ som vokste opp hos besteforeldrene i Bergeløkka, g.m. Einar Kastet fra Sokna, tre barn: Liv (f. 1947), Per (f. 1950) og Jan (f. 1952).

* Johan (f. 1895), ugift, utvandret til Amerika, hvor han etablerte et konsulent- og entreprenørfirma som spesialiserte seg på silobygg.

* Olga (1899–1987), g. 1922 m. sjømann Einar Eilertsen, bosatt på Tjøme, to døtre: Elsa (1921–1989, g.m. Karl Maur Görmisch – siden

5 Ivar Ottersen hadde en sønn før han giftet seg, Arvid Nordli, som bor i Kristiansand S.

6 Det var Karl Blombergs andre ekteskap. I første ekteskap hadde han to barn: Dagmar Sofia (f. 1901) og Karl Tyre (f. 1903).

7 Hennes far var Jørgen Jakobsen Lia.



Johan Kristiansen (f. 1895) fra Bergeløkka utvandret som ung mann til Amerika.



Karoline (nr. 2 fra venstre, med skaut) og Ole Kristiansen (bak pløgen) i våronna i Bergeløkka. De to andre personene er ukjente. I bakgrunnen ser vi Nilsebakken.

«... MÅ MINST HA ET PAR MÅL»

«Ole Kristiansen Bergeløkka solgte tomter til Oslofolk som ville bygge hytte. Folk ville ha et halvmål, men Ole sa: Det er da alt for lite, dere må minst ha et par mål! Betalinga var som regel retten til å utføre blikkenslagerarbeid eller annet bygningsarbeid på hyttene. Det var vel ikke akkurat god forretning».*

* Jørgen Jacobsen: «Sterke jenter fra Krokskogen», slektsoversikt (Skui 2002) - kopi i Hole bygdearkiv.

skilt – én datter Beryl f. 1949, bosatt på Tjøme, g.m. Tony Bjelland, to sønner: Espen og Pål) og Olaug (1932–2001, g. 1959 m. Tore Lundberg, siden skilt, ingen barn).

* Karine (1903–1986), g.m. jernbanemann Karl Einar Svingen (d. 1970), bosatt i Vestby i Akershus, fire døtre: Solveig (f. 1932, g.m. Erik Antonius Hansen, ingen barn), Randi (1939–1999, g.m. Birger Hannestad, ingen barn), Kari (f. 1942, g.m. Jon Frøystad, to barn: Jarle og Kirsti) og Eva (f. 1946, g.m. Bengt Christensen, to barn: Thomas og Mona).

* Ingeborg (1908–1976), bosatt i Sundvollen, g. 1932 m. Øivind Gulbrandsen (1908–1992) fra Ris i Vestre Aker, fire barn: Egil (f. 1932), Lillian (f. 1933), Synnøve (f. 1935) og Rolf (f. 1937) – se gnr. 231/16 Nordløkka (Dronningveien 38).

Ole Kristiansen Bergeløkka hadde egen smie i Bergeløkka. Her reparerte han utstyr til skogsdrift, smidde lenker og skodde hester. Han var også blikkenslager, pipemurer og drev med det meste innen bygningsarbeid. I Bergeløkka hadde han og Karoline 2–3 kyr, 1 gris, sauer og høner, men ikke hest. Karoline solgte egg, og eggpengene kom godt med, for det var mange munnar å mette.

I 1925 ble det gamle våningshuset påbygd én etasje. I 1927 ble det utskilt en parsell Fjordgløtt (bnr. 2), som ble solgt til Arnt Nilsen for 300 kroner. Seinere, i perioden 1937–46, ble det utskilt og solgt ytterligere 12 parseller fra Bergeløkka, primært hyttetomter.

I 1947 solgte Karoline og Ole Kristiansen Bergeløkka til eldste datter, Marie Hansen, for 5.000 kroner og livvøre i deres levetid. Karoline og Ole døde begge i 1949.



Øyvind Gulbrandsen i smia i Bergeløkka tidlig i 1950-årene.



Smia i Bergeløkka tidlig i 1950-årene. Legg merke til høyspentmastene foran til venstre. Disse ble produsert av Øyvind Gulbrandsen og levert til Hole E-verk.

MARIE OLSDATTER BERGELØKKA (1892–1978) giftet seg i 1918 med OLAF MARIUS HANSEN (1889–1975) fra Ris i Vestre Aker.⁸ De fikk tre døtre:

- * Gudrun Elisabeth (f. 1918), bosatt i Oslo, g.m. Sverre Kjeve (ingen felles barn).
- * Else Marie (f. 1920), eier av Bergeløkka fra 1972, g.m. Ivar Fredriksen, to døtre: Brit Marie (f. 1949) og Grethe (f. 1954) – se nedenfor.
- * Gerd (f. 1921), bosatt i Oslo, g.m. Per Thoresen, én sønn Morten (f. 1953).

Marie og Olaf Hansen bodde først på Ris i Oslo, hvor Olaf arbeidet som gartner. Han var også med og bygde forstadsbaner (Holmenkollbanen). Marie arbeidet som kokke på restauranter i Oslo, blant annet Bagatelle og hos Ben Yossef.

I perioden 1950–63 ble det utskilt og solgt 18 parseller fra Bergeløkka, hvorav seks var tilleggsparseller til tidligere utskilte eiendommer.

I 1972 ble Bergeløkka overdratt til datteren ELSE MARIE HANSEN (1920–1977). Hun var bosatt i Oslo, og gift med IVAR KRISTIAN FREDRIKSEN (1920–2008) fra Oslo (slekta hans kom fra Høland). De fikk to døtre:

- * Brit Marie (f. 1949), bosatt på Veme i Soknedalen, samboer med Håkon Ødeverp Frødin fra Øvre Eiker. Fra tidligere ekteskap med Erik Evensen fra Hønefoss har hun to døtre: Hanne (f. 1973, g.m. Marius Olsen, én sønn Sebastian, og i tidligere ekteskap med Tom

«... STUTEN BLEI SNILL, DEN»
 Karoline i Bergeløkka skal ha hatt et uvanlig bra håndlag med dyra, og kunne blant annet temme stuter. Der hadde hun sin egen teknikk. «Hu tok tak i rompa på stuten og holdt fast, selv om stuten flaug. Hu flaug etter med en pisk og holdt fast, inntil stuten ble lei. Og stuten blei snill, den».*

* Jørgen Jacobsen: «Sterke jenter fra Krokskogen», slektsoversikt (Skui 2002) - kopi i Hole bygdearkiv.

⁸ Olaf Hansen var onkel til Øyvind Gulbrandsen, som i 1932 giftet seg med Maries yngste søster, Ingeborg.



Fra Bergeløkka cirka 1930. Fra venstre: Olaf Hansen, Ole Kristiansen, Ivar Ottersen, ukjent (trolig Ivar Ottersens far, Søren), Karoline Kristiansen og Ingeborg Kristiansen (g. Gulbrandsen).



Bergeløkka sist i 1950-årene.



Else Marie f. Hansen (1920–1977) og Ivar Kristian Fredriksen (1920–2008).

Scarlett fikk Hanne én sønn Markus 1993–2008), og Guro (f. 1976, g.m. Sondre Qvist fra Norderhov, én datter Elise f. 2008).

* Grethe (f. 1954), eier av Bergeløkka fra 1982, g.m. Bjørn Ivar Bakken (f. 1954), to døtre: Tonje (f. 1979) og Helle (f. 1982) – se nedenfor.

Ivar Kristian Fredriksen var rørlegger av yrke, mens Else Marie var utdannet frisør.

I 1982 ble datteren Grethe og hennes mann Bjørn Ivar Bakken eiere av Bergeløkka.

GRETHE BAKKEN F. FREDRIKSEN (f. 1954) jobber i Ringerike kommune. Hun giftet seg i 1978 med BJØRN IVAR BAKKEN (f. 1954) fra Jevnaker, som er ansatt i Jernbaneverket Region Vest. De har to døtre: Tonje (f. 1979) og Helle (f. 1982).

Bergeløkka (Løvsveien 2) er i dag på cirka 7 mål. Bygninger på eiendommen er våningshus (opprinnelig tømmerstue bygd 1855, påbygd én etasje 1925), gammel låve med stall, og stabbur.

Skog

Da eierne av Bergeløkka begynte å selge hyttetomter i 1930- og 40-årene, lå disse i skogen som omkranset bruket. Skogen som

hørte til Bergeløkka ble gradvis borte, og i 1979 ble det gjensstående (cirka 4,5 dekar) utskilt med bnr. 34 og solgt til Hole kommune, som en del av et kommunalt byggefelt (sammenføyed med 231/127 til én eiendom i 1980).

Gunhildstua

Øverst på moen som tilhørte Bergeløkka, i svingen der Dronningveien går i dag, lå Gunhildstua. Veien har radert bort hustuftene. Det ligger noen hytter der i dag. «Jeg husker godt tuftene. Det var en grop i bakken etter en kjellerkulp, og en aning etter noe som hadde vært grunnmuren. Her lå også en liten slette som ble kalt Gunhildstusletta. Denne hadde vel en gang vært oppdyrket.»⁹

⁹ Hartvig Brobekk: Registrering av kulturhistoriske minnesmerker i Hole (Sundvollen) 1973. Det var Ole Kristiansen Bergeløkka (f. 1865) som hadde fortalt Brobekk dette i 1939.



Boligområdet i Sundvollen – Grøndokka

*Boligfeltet i Grøndokka
høsten 2008. Nederst til
høyre ser vi en del av
Sundvollen Oppvekstsenter.
© Fotograf Siri Berrefjord*

På oversida av Sundvolden Hotel, nord for Kleivbekken og oppover på begge sider av Dronningveien, har det siden sist i 1970-årene vokst fram et attraktivt boområde med eneboliger og rekkehus. Her lå tidligere noen husmannsplasser og småbruk. Området omfatter tidligere utmark under Sundvolden gård, hele «gamle» Bergeløkka samt nedre del av skogteiger som tilhører gårder på Røyse (Mo, Libakke og Hundstad). Vestvendt og solrikt, og med kort vei til skole, butikk og buss til Oslo og Hønefoss, er Sundvollen-Grøndokka i dag Holes mest folkerike boområde.¹⁰

¹⁰ Bruk og eiendommer som ble utskilt fra Sundvolden gård før 1950 er omtalt i kapittel 4.

Dronningveien

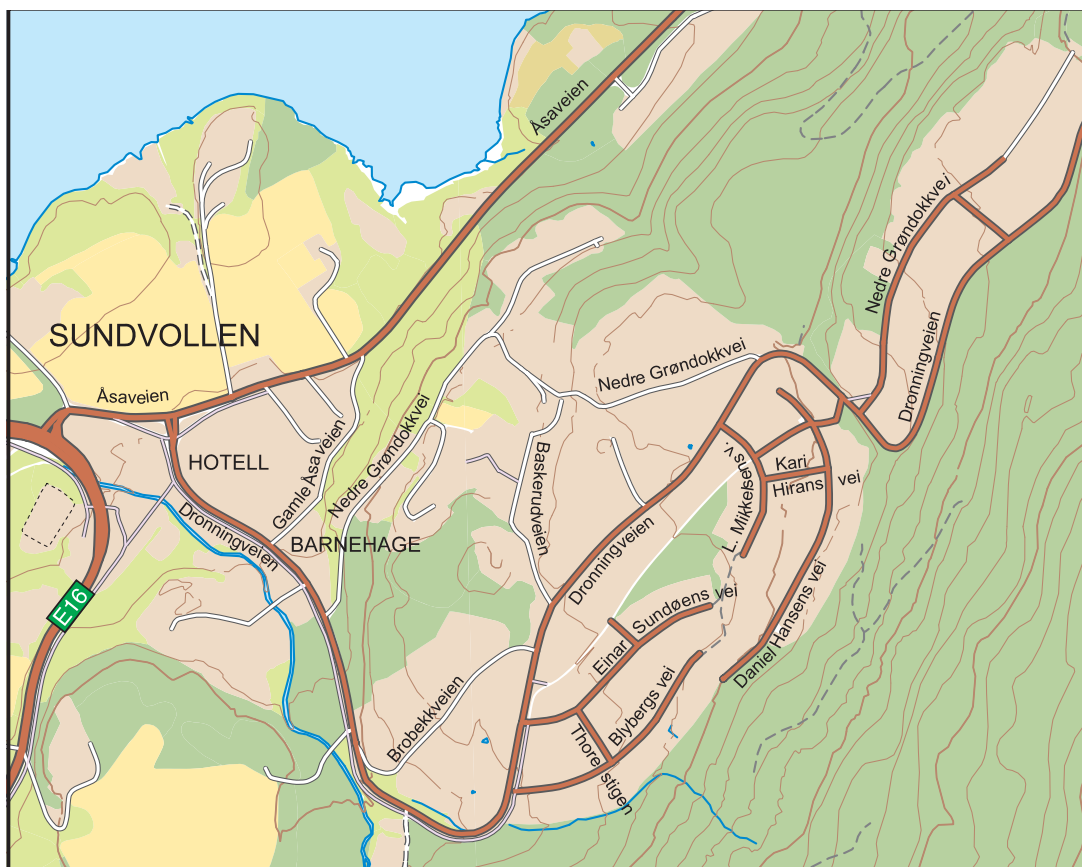
231/86 Tunheim – Dronningveien 5

Se side 246.

231/252 Dronningveien 6

Utskilt fra 231/14 Brobekk i 1996, og i 1997 solgt til Lisbet Ervik (f. 1957). I 2005 flyttet hun til Bergen og solgte eiendommen til Linda Mittet og Lars Petter Hakvaag Mittet.

Linda Mittet (f. 1973) fra Mittet i Romsdal arbeider i rådmannsstaben Hole kommune. Hun er gift med Lars Petter Hakvaag Mittet (f. 1968) fra Hønefoss, som arbeider i Color Line. De har to barn: Sebastian (f. 2004) og Francesca (f. 2007).



Sundvollen med boligområdet i Grøndokka. ProKart AS

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1999).

231/68 Mølla – Dronningveien 7

Dette er parsellen ved Kleivbekken hvor den gamle Sundvollmølla stod. Den ble utskilt fra Sundvolden gård i 1951 og solgt til Thore Haglund for 900 kroner. Han fikk tinglyst rett til å anlegge bro over Kleivbekken, og bygde huset på en del av grunnmuren fra mølla (revet i 1909).

Thore Haglund (1907–1978) fra Bråten (Haglund) på Utstranda hadde flere yrker. Han var drosjeeier (med løyve fra 1950 til 1954),¹¹ lastebil-eier, bygningsarbeider/sjåfør hos Thomassen &

Ormestad i Oslo, før han var de siste årene som yrkesaktiv ved Flebu Luftteknikk i Bærum. Han var gift med Sigrun Elisabeth Eriksen (1909–1998) fra Høvik Verk i Bærum. Hun var først glassmaler på Høvik Glassverk, og siden ved Sundvolden Hotel og Tomten Fabrikker i Sandvika. De fikk én sønn, Terje (f. 1943), som er gift med Liv Jorunn Sønsterud (f. 1942) fra Sundvollen (ingen barn).

Etter Thore Haglunds død i 1978 satt Sigrun Haglund som eier i uskiftet bo. I 1979 ble det kjøpt en tilleggsparcell (bnr. 101). I 1992 ble eiendommen Mølla overdratt til sønnen, Terje Haglund (f. 1943). Han var bosatt i Åsaveien 33 (bnr. 65 Hagali), og solgte Mølla i 1999 til Åsa K. og Marius Alsmark. De solgte den videre til Oddny Kristin og Thor Kristen Elgsaas. Siden 2006 har Philip Andreas Sjem og Siri Therese Skorgen vært eiere.

¹¹ Thore Haglund overtok løyvet etter Einar Åslund i 1950, og da han gav seg i 1954 var det Anders Flakerud som overtok.

Philip Andreas Sjem (f. 1975) fra Oslo arbeider som konsulent i Sandvika. Han er samboer med Siri Terese Skorgen (f. 1976) fra Vestnes i Romsdal, som er IT-konsulent.

Eiendommen er på 1,1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1951–55) og uthus (1957).

231/14 Brobekk – Dronningveien 8

Se side 184.

231/78 Bergtun – Dronningveien 9

Utskilt fra Sundvolden gård i 1953 og solgt til Anton Vie for 1.000 kroner.

Anton Vie (1917–1985) fra Førde i Sunnfjord var skomaker, og gift med Gunvor Vie f. Gunners (1915–1996) fra Trondheim. Ekteskapet var barnløst.

Anton Vie kom til Hole i 1948, og arbeidet først ved JES skofabrikk ved Kroksund – se bind 1 s. 549–550. Siden drev han eget verksted i «gamlebutikken» i Sundvollen, hvor han og Gunvor bodde inntil de flyttet inn i egen bolig i 1954, med skomakerverksted og det hele. De satte selv opp grunnmur og bygde det meste av huset.

Gunvor Vie var møbeltapetserer, og en dyktig sådan. Hun holdt lave priser, og fikk derfor nok å gjøre. Ekteparet fulgte godt med i tiden og skrev jevnlig leserbrev til lokalavisen. Anton Vie solgte fiskekort og var oppsynsmann på Krokskogen med ansvar å se til husdyr (hester) som gikk på beite. Hver søndag tilbrakte han på skogen, og Gunvor var alltid med.

I 1962 ble det solgt en tilleggsparcell til naboeiendommen Mølla (Dronningveien 7).

Etter Anton Vies død i 1985 overtok Gunvor Vie som eier i uskiftet bo. Hun døde i 1995, og eiendommen ble arvet av hennes søsterdatter, Kari Molin i Stockholm. Alt utstyr fra Anton Vies skomakerverksted var testamentert til Hole kommune, som har gitt det videre til Hole historielag. Utstyret befinner seg i dag i Leine-stabburet på Sundvollstranda.

I 1997 ble eiendommen solgt til Hilde Marie Aarsheim (f. 1958) og Kai-Hroar Nikolaisen (f. 1966).

Enebolig (bygd 1953–54).

231/102 Bakkehell – Dronningveien 10

Utskilt fra Sundvolden gård i 1962 og solgt til Oscar Andersen for 4.000 kroner.

Oskar Andersen (f. 1903) fra Fredrikstad var gift med Ragnhild Ingeborg Hansen (f. 1909) fra naboeiendommen Brobekk. Ekteskapet var barnløst.¹²

Ragnhild og Oskar Andersen bygde enebolig på parsellen i 1964. I 1985 solgte Ragnhild Andersen (som da var enke) eiendommen til Borghild Olsen (f. 1920) og Jan Johannes Løtoft (f. 1925). De var samboere, og etter hennes død ble Jan Johannes Løtoft eneier etter arveoppgjør i 2002. Året etter solgte han eiendommen til Kari Langslet Magnussen og Ola Magnussen.

Kari Langslet Magnussen (f. 1958) fra Fekjær i Hole er husøkonom på Kleivstua. Hun er gift med Ola Magnussen (f. 1958) fra Nes i Hole, som er kunderådgiver ved Toyota Hønefoss. De har tre barn: Karoline og Maria (f. 1984, tvillinger) og Jørgen (f. 1987). Familien er bosatt i Dokkertveien i Kroksund, og leier ut eiendommen i Dronningveien.

Eiendommen Bakkehell (231/102 Dronningveien 10) er i dag på 1 dekar. Her står en enebolig (bygd 1964). I 2009 ble en del av eiendommen som vender mot Brobekkveien utskilt (231/313 Brobekkveien 14). Her står i dag et tømmerhus, som trolig ble laftet opp på Krokskogen i 1946–47. Det ble flyttet til Nesøya i Asker i 1948–49, tatt ned igjen der i 2005 og gjenreist i Brobekkveien i 2007–08. Øvrige bygninger på denne eiendommen (som også er på 1 dekar) er et gammelt stabbur, som er flyttet hit fra Kongsberg i 2008.

231/212 Dronningveien 11–13

Tomta ble utskilt fra Sundvolden gård i 1988, og bebygd med to seksjoner som stod ferdig i 1997.

Seksjon 1 Dronningveien 13

Solgt i 1997 til Ronald Aleksander Hagen (f. 1943) fra Hønefoss.

Seksjon 2 Dronningveien 11

Solgt i 1998 til Roger Aunebak (f. 1971) og Christel Merethe Hoff (f. 1975). Siden 1999 har Rune Runnestø (f. 1959) og Sissel Verlo (f. 1957) vært eiere.

Eiendommen er på 1 dekar.

¹² Ragnhild Ingeborg Hansen var i første ekteskap gift med Stian Bech (f. 1903), og de fikk én datter Eva (1928–1946).

231/207 Dronningveien 12

Utskilt fra Sundvolden gård i 1986 og solgt til Gjert Egil Eide (f. 1954) fra Hønefoss. Han er butikksjef i Vic Tronrud i Hønefoss, og gift med Anne Merete Gandrud Eide (født 1960 i Bodø), som er sekretær i NCC. De har én datter Eline (f. 1988).

Eiendommen er på 1,9 dekar. Enebolig (bygd 1986).

231/206 Dronningveien 14

Utskilt fra Sundvolden gård i 1986 og solgt til Erling Marelius Erstad (f. 1952) fra Harstad. Han er advokat, og gift med Iren Erstad f. Kristiansen fra Ånstad i Ibestad i Troms, som er hjelpepleier ved Ringerike sykehus. De har to sønner:

- * Rune (f. 1972), g.m. Kjersti Løfsgård (f. 1976), én sønn Mathias (f. 2009).
- * Eirik (f. 1978).

Eiendommen er på 2,2 dekar. Enebolig (bygd 1987).

231/99 Steinbekk – Dronningveien 16

Utskilt fra Sundvolden gård i 1961 og solgt til Øistein Nilsen (f. 1926) for 3.900 kroner. I 1994 ble Edel Marie Nilsen (f. 1934) ny eier. Hun solgte eiendommen i 2003 til Olga og Erik Køber. Eiere siden 2004 er Stig Arne Kjellås (f. 1967) og Anna Lena Mellbin (f. 1969).

231/288 Sundvollen Oppvekstsenter – Dronningveien 19

Tomta ble utskilt fra Sundvolden gård i 2004 og solgt til Hole kommune for 2,6 mill. kroner.

Her ble det bygd barneskole for 1.–4. trinn, som ble tatt i bruk høsten 2006. Høsten 2009 blir byggetrinn II tatt i bruk, med plass til 5.–7. trinn. En idrettshall vil også bli ferdigstilt i løpet av 2009.

231/96 Kleivli – Dronningveien 20

Utskilt fra Sundvolden gård i 1960 og solgt til Arne Kleven for 5.500 kroner.

Arne Kleven (1908–1970) fra Kleven i Steinsfjerdings var ugift. I årene 1946–60 eide han Sørsetra på Krokskogen, hvor han drev serveringssted. Siden arbeidet han i skogen. I 1967 flyttet han til Soknedalen og solgte Kleivli til

Bjarne Gotuholt (f. 1939) for 95.000 kroner.

Eier siden 2003 er Jo Knudsen (f. 1970).

Eiendommen er på 2,3 dekar.

231/67 Hagan – Dronningveien 22

Utskilt fra Sundvolden gård i 1950 og solgt til Margit Rebne for 950 kroner.

Margit Rebne f. Øraker (1897–1976) var fra Vestre Slidre i Valdres, og enke etter Einar Rebne (1893–1930) fra Fodnes i Nord-Aurdal. Hans foreldre, Marit f. Øde og Einar Rebne, var eiere av Øvre Onsaker på Røyse i årene 1917–28.

Margit og Einar Rebne fikk tre barn:

- * Inga (1922–1999), g.m. Leif Falch (1914–1976) på Kleivstua, to barn: Berit (f. 1949) og Svein (f. 1952) – se omtale av gnr. 200/8 Kleivstua s. 871.
- * Einar (1924–2000), ugift, eier av Hagan 1952–74 – se nedenfor.
- * Ole Engebret (f. 1929), eier av Hagan 1974–97, g.m. Randi Burud, én sønn Tore – se nedenfor.

Einar Rebne døde i 1930, bare 37 år gammel. Margit Rebne og barna bodde siden i mange år i «Petters» i Frøysuåsen på Røyse. I 1947 flyttet de til Sundvollen, hvor de leide husvære i noen år. I 1951 bygde de hus i Hagan.

I 1952 ble eiendommen overdratt til eldste sønn, Einar Rebne (1924–2000). Han var ugift, og verkstedarbeider i Oslo. Sine siste yrkesaktive år hadde han ved Follum Fabrikker.

I 1974 flyttet han til Hønefoss, og solgte Hagan til sin yngre bror Ole Engebret, med boret for mora i hennes levetid. Margit Rebne døde i 1976.

Ole Engebret Rebne (f. 1929) har vært lastebilsjåfør i egen virksomhet, og arbeidet seinere i mange år ved Follum Fabrikker i Hønefoss. Han er gift med Randi Burud (f. 1936) fra Lommedalen, som har arbeidet ved garn- og vevstue i Oslo, og ved Hole sykehjem. De har én sønn Tore (f. 1964), som i dag er bosatt på Hvalstad i Asker. Han er gift med Nina Karlsen (f. 1963) fra Asker, og de har én sønn Ole Arvid (f. 1993) – se gnr. 231/79 Hagan II (Brobekkveien 4).

I 1997 solgte Randi og Ole Engebret Rebne eiendommen og flyttet til Hønefoss. Nye eiere av Hagan ble Marjo-Riitta Rynning (f. 1955) og Helge Rynning (f. 1955). De har én sønn Jon-Christian (f. 1998).

Eiendommen er på 1,5 dekar. Enebolig (bygd 1951) og garasje.

231/107 og 204 – Dronningveien 24

I 1963 ble en parsell på 2,3 dekar i krysset Dronningveien/Brobekkveien utskilt fra Sundvolden gård, og i 1965 solgt til Kristian E. Nyhagen for 8.000 kroner. Parsellen (231/107) fikk navnet Flebu II (seinere endret til Krokstad). I 1969 ble den ubebygde tomte solgt til svigersønnen Erik Haglund (1937–1971) for 3.000 kroner. Etter hans død overtok Marit Haglund som eier i uskiftet bo. I 1985 ble den delen av tomte som ligger mot Dronningveien (0,8 dekar) utskilt og solgt til datteren Irene Haglund (f. 1965). Hun solgte den videre samme år til Rune Dammen, som bygde enebolig her.

Rune Dammen (f. 1964) fra Hønefoss er mekaniker i Bærum kommune. Han er samboer med Mona Johannessen (f. 1967) fra Vestre Ådal, som er helsefagarbeider i Hole kommune (boliger for funksjonshemmede). De har to sønner: Mikkell (f. 1996) og Emil (f. 1998).

Resten av 231/107 (1,5 dekar som ligger mot Brobekkveien) ble i 1989 overtatt av Tom Erik Haglund (f. 1968). Han solgte den i 1992 til Mona Johannessen, samboer med Rune Dammen som er eier av naboeiendommen. De to parsellene er i dag én eiendom. Enebolig (bygd 1985), garasje (1988–89), lysthus og stabbur.

231/116 Dronningveien 25

Utskilt fra Sundvolden gård i 1970 og solgt til Henry Martin Sundøen, som vokste opp på naboeiendommen Solgløtt (Dronningveien 27).

Henry Martin Sundøen (f. 1943) er salgsingeniør (større maskiner og anleggsutstyr), og er gift med Alice Delacruz (f. 1955) fra Filippinene, som har arbeidet ved Ringnes Bryggeri. Fra tidligere ekteskap med Elsie Møller (f. 1945) fra Oslo har Henry Martin Sundøen to barn:

* Inger-Lill (f. 1969), bosatt på Røyse, fra tidligere ekteskap med Trond Brørby (f. 1965) fra Jevnaker har hun to barn: Håkon (f. 1997) og Sofie (f. 1999).

* Tom Henry (f. 1972), bosatt i Fredrikstad, samboer med Maria Therese Brække (f. 1977) fra Aremark i Østfold, én datter Zina (f. 2008).

I 1997 ble eiendommen solgt til Anne Kathrine og Ørnulf Heggebø.

Anne Kathrine Breien Heggebø (f. 1937) vokste opp i Oslo og Hamar (hennes farssekt kommer fra Breien på Ask og Hauger på Jevnaker). Hun er utdannet sivilarkitekt, og arbeidet inntil 2005 hos Byantikvaren i Oslo. Hun var gift med Ørnulf Magne Heggebø (1928–2006) fra Tåsen i Oslo, som var revisor og selvstendig næringsdrivende som eier av Ringtape (forhandlet tape til industrien).

Eiendommen er på 1,5 dekar. Enebolig (bygd 1981–82) og garasje (1982).

231/24 Baskerud – Dronningveien 26

Se side 229.

231/62 Solgløtt – Dronningveien 27

Utskilt fra Sundvolden gård i 1949 og solgt til Arne Henry Sundøen for 1.400 kroner.

Arne Henry Sundøen (1917–1986) fra Fjellheim i Sundvollen var tømmermann, og sine siste yrkesaktive år var han vaktmann ved Siviltforsvarsanlegget. Han tok flysertifikat i godt voksen alder, og var ellers en god fiolinspiller, og spilte i mange år til dans på lokale arrangementer.

Arne Henry Sundøen var gift med Ally Åse Charlotte Punsvik (1911–1996) fra Punsvik i Ballangen i Nordland, som hadde deltidsjobb på Sundøya. De fikk to barn:

* Henry Martin (f. 1943), g.m. Alice Delacruz (f. 1955) fra Filippinene. Fra tidligere ekteskap med Elsie Møller (f. 1945) fra Oslo har han to barn: Inger-Lill (f. 1969) og Tom Henry (f. 1972) – se gnr. 231/182 Dronningveien 25).

* Edna Lillian (f. 1944), ugift, bosatt i Oslo.

Etter Arne Henry Sundøens død i 1986 overtok Ally Åse Sundøen som eier i uskiftet bo.

I 1989 ble eiendommen solgt til sønnesønnen, Tom Henry Sundøen, med boret for selger i hennes levetid. Ally Åse Sundøen døde i 1996. Tom Henry bor i dag i Fredrikstad, mens faren Henry og hans kone Alice bor i Dronningveien 27.

Tom Henry Sundøen (f. 1972) er ortopedisk kirurg, og i dag overlege ved Sykehuset Østfold HF i Fredrikstad. Han er samboer med Maria Therese Brække (f. 1977) fra Aremark i Østfold, som er sykepleier ved Ringerike sykehus. De har én datter, Zina (f. 2008).

Eiendommen er på 1,4 dekar. Enebolig (bygd 1951–52) og garasje/uthus (1965).

231/45 Utsikten – Dronningveien 28

Utskilt fra Sundvolden gård i 1942, og i 1944 solgt til Alf E. Mohn (f. 1901) for 3.000 kroner. Han solgte eiendommen i 1953 til Kaare Moskaug fra Asker for 20.000 kroner. Etter kjøp av tilleggsareal i 1959 har eiendommen vært på 3,1 dekar.

I 1977 overtok sønnene, Jan-Kaare Moskaug (f. 1968) og Tor-Jørgen Moskaug (f. 1971) som eiere. De solgte tidlig i 1990-årene eiendommen til Sindre Lafton fra Hønefoss, som bygde rekkehus og seksjonerte ut sju enheter (i 1996).

Seksjon 1 - Dronningveien 28e

Eier fra 1996 var Kari Gunhild Toppen (f. 1953). Hun solgte seksjonen til Sonja Irene Wiik, som i 2004 solgte videre til Tom Erlandsen. I 2006 ble Lill Hege Nilsen ny eier. Siden 2007 eies seksjonen av Kristian Ringlie (f. 1972).

Seksjon 2 - Dronningveien 28d

Eier fra 1996 var Knut Langset (f. 1969). Han solgte i 2006 til Ann Kristin Fugleberg og Siri Marlene Fugleberg. Her bor deres besteforeldre, Bjørg (f. 1929) og Finn Røgeberg (f. 1926).

Seksjon 3 - Dronningveien 28g

Eiere fra 1996 var Rita Irene Hagen (f. 1969) og Werner Jakobsen (f. 1968). De solgte i 2002 til Sandie Kolstad, som i 2004 solgte videre til Ingrid Frodahl Sand. I 2006 ble Elsbeth Louise Gulsrud og Kjell Arne Gullerud nye eiere. De solgte i 2009 til Paul Sinclair Blaikie (f. 1968) fra Cape Town i Sør-Afrika. Han er Golf Pro ved Tyrifjord Golfklubb på Storøya.

Seksjon 4 - Dronningveien 28f

Eiere fra 1996 var Heidi Aareskjold Fredriksen (f. 1971) og Grunde Vegard Fredriksen (f. 1972). De solgte i 2001 til Brita Langerud. Siden 2007 er sønnen Lars Fredrik Langerud og hans kone Dordi Dørum Langerud eiere, men hans foreldre har boret i sin levetid. Lars Sverre (Boye) Langerud (f. 1926) og Brita Langerud f. Bisgaard (f. 1936) er tidligere eiere av Sundvolden gård – se 231/1 Sundvolden gård (kapittel 4).

Seksjon 5 - Dronningveien 28b

Eiere fra 1996 var Anne Cathrine Bakke Hoddevik (f. 1965) og Jarle Hoddevik (f. 1966). De solgte i 2007 til Ingrid Svensrud (f. 1976) og Magne Pettersen (f. 1976).

Seksjon 6 - Dronningveien 28a

Eiere fra 1996 var Espen Braata (f. 1972) fra Sundvollen. Han solgte i 2003 til Marius Sørensen (f. 1975).

Seksjon 7 - Dronningveien 28c

Eier fra 1998 var Ivar Neteland (f. 1968). Han solgte i 2002 til Inger Lise og Roy Thoresen. Siden 2007 har Trine Guri Berg (f. 1965) fra Sollihøgda vært eier. Hun arbeider som logistikansvarlig, og har én sønn Steinar (f. 1984).

231/63 Skogly – Dronningveien 29

Utskilt fra Sundvolden gård i 1949, og i 1950 solgt til Halstein Halstensen for 1.400 kroner.

Halstein Halstensen (f. 1927) fra Nes i Ådal begynte som ung gutt i gartnerlære, men utdannet seg etter krigen som tømrer. Han arbeidet i 17 år i firma Trygve M. Ruud, som monterte innredninger til banker. En av firmaets største kunder var daværende Bergen Bank, og i 1971 fikk Halstensen jobb som vaktmester ved bankens Oslo-kontor i Kirkegaten. Her ble han i 20 år, og var med i fusjonen (med Den norske Creditbank) til Den norske Bank. Han ble pensjonist i 1991.

Halstein Halstensen er gift med Hjørdis Hammerengen (f. 1924) fra Norderhov. Hun arbeidet i 20 år hos Hans Petter Strande på Ringvold frukthage i Norderhov, og siden (til 1994) på Garntangen kiosk i Hole, som eies av sønnen Morten.

Hjørdis og Halstein Halstensen har tre barn:

* Astrid Helene (f. 1948), bosatt i Haug, g.m. Gjermund Gjermundbo (f. 1972) fra Berg på Røyse. Fra tidligere ekteskap med Åge Langbråten (1947–1998) fra Tingelstad på Hadeland har hun tre sønner: Roar (1967), Frode (1968, én sønn Remi Christoffer f. 1991) og Frank (f. 1978, g.m. Ingvild Glasrud, én sønn Henrik f. 2008).

* Stein Sigmund (f. 1952), bosatt i Steinsåsen, g.m. Reidun Torill Haugen (f. 1957) fra Hol i Hallingdal. Han har fra tidligere ekteskap med Lisbeth Aasheim én sønn, Robert (f. 1973, samboer med Tone Titland fra Bergen, tre barn: Martin f. 2004, Marius f. 2007

og Marie f. 2009). Reidun har fra tidligere to barn: Lars Tommy (f. 1973) og Marita (f. 1975).

* Morten Fridtjof (f. 1958), bosatt i Lier, tidligere g.m. Helen Bergljot Halstensen f. Nordby (f. 1958) fra Lillestrøm.

Eiendommen er på 1,8 dekar. Enebolig (bygd 1952, ombygd 1980–84), anneks/garasje (1980–84).

231/20 Steinsby – Dronningveien 30

Se side 224.

231/276 Dronningveien 30A

Utskilt fra 231/20 Steinsby (Oddvar Hansen) i 2002, og i 2005 solgt til Anne Rohr Torp. Siden 2009 har Benedikte Bjørn (f. 1963) fra Danmark vært eier. Hun er advokat, og har to barn: Halfdan Bjørn Dønnem (f. 1996) og Astrid Bjørn Dønnem (f. 1999).

Enebolig (bygd 2005).

231/277 Dronningveien 30B

Utskilt fra 231/20 Steinsby (Dronningveien 30) i 2002, og i 2005 solgt til Kristina og Erik Torskenæs.

Erik Torskenæs (f. 1945) fra Tune i Østfold er miljøarbeider ved Avdeling for rus og psykiatri på Tyrifjord (Modum). Han er gift med Kristina Berg Torskenæs (f. 1947) fra Småland i Sverige, som er høyskolelektor ved Høyskolen Diakonova (sykepleierutdanningen) i Oslo. Erik har fra tidligere to barn:

* Helga (f. 1976), bosatt i Oslo.

* Marte Birgitte (f. 1978), bosatt i Oslo, g.m. Halvor Finess Tretvoll (f. 1980) fra Oslo.

Enebolig med carport (bygd 2005) og en liten bod.

231/195 Dronningveien 31

Utskilt fra bnr. 57 Maurstad i 1982 og av eieren Maren Lovise Hermansen solgt til sønnen Vidar Hermansen (1926–2005). Han var ugift, og arbeidet en periode som privatsjåfør på Sundøya. Fra 1948 var han ved Tollvesenet i Oslo, bl.a. var han tollbetjent på Oslo Lufthavn Fornebu. Sine siste yrkesaktive år arbeidet han i Sivilforsvarsanlegget i Åsaveien.

I 2003 solgte Vidar Hermansen eiendommen til Grethe Ørjasæther (f. 1978) og Kim Berg Ørjasæther (f. 1976).

Eiendommen er på 1,7 dekar. Enebolig (bygd 1983).

231/278 Dronningveien 32A

Utskilt fra 231/20 Steinsby (Dronningveien 30) i 2002 og solgt til Nina og Ivar Neteland.

Nina Neteland (f. 1978) er farmasøyt ved Apotek1 i Hønefoss, og gift med Ivar Neteland (f. 1968), som er gjestgiver på Kleivstua med ansvar for den daglige driften. De er begge fra Bærum, og har to barn: Lotta (f. 2007) og Lisa (f. 2009).

Enebolig (bygd 2002) og garasje (2005).

231/57 Maurstad – Dronningveien 33

Se side 243.

231/83 Knausen – Dronningveien 34

Opprinnelig hytteeiendom, utskilt fra 231/16 Nordløkka i 1954 og solgt til Robert Wiik (1919–1986) fra Oslo for 1.500 kroner. Han bygde hytte her samme år. I 1981 ble eiendommen overdratt til sønnen Steinar, med rett for foreldrene Sonja Irene og Robert Wiik til å benytte annekset i deres levetid. Sonja Irene Wiik døde i 2008.

Steinar Wiik (f. 1949) er ingeniør i Olympus Medical, og gift med Tove Wiik f. Larsen (f. 1951) fra Oslo. De bygde enebolig og bosatte seg her i 1982. Tove og Steinar Wiik har tre barn:

* Anette Nadine (f. 1972), bosatt på Nordstrand i Oslo, g.m. André T. Larsen (f. 1972), fire barn: Hermine Nadine (f. 2001), Eveline (f. 2005), Henrik (f. 2007, tvilling) og Jakob (f. 2007, tvilling).

* Morten (f. 1975), bosatt i Oslo.

* Carl Fredrik (f. 1984), bosatt i Oslo.

Eiendommen er på 2,3 dekar. Enebolig (bygd 1982), garasje (1982) og hytte (1954).

231/210 Dronningveien 35

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1987 og solgt til Kjell Gretland (f. 1962). Han solgte eiendommen i 1997 til Sissel Elisabeth Løvstad (f. 1946) og Ronald Kåre Kristoffersen (f. 1935). Siden 2000 har Jorunn Lovise Rian og Magnar Frengstad vært eiere.

Magnar Frengstad (f. 1964) fra Årvoll i Oslo er overingeniør ved Forsvarets logistikkorganisasjon (IKT). Han er gift med Jorunn Lovise

Rian (f. 1968) fra Heradsbygda, som er spesialrådgiver i Bærum kommune. De har tre barn: Linn Marie (f. 1995), Sigurd (f. 2001) og Erik (f. 2004).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1987).

231/25 Sigro (Nordløkka) – Dronningveien 37

Utskilt fra Sundvolden gård i 1923 og solgt til Anne Marie d’Bourgh. Hun bygde nytt hus på parsellen, som var en del av den gamle husmannsplassen Nordløkka. Her stod det fra tidligere et falleferdig hus, som i noen år ble brukt som fjøs.

Anne Marie d’Bourgh (1867–1958) var datter av Jørgen Johannessen og Kari Andersdatter på husmannsplassen Lårvikkleiva (i dag Lyse). Hun giftet seg med Gustav d’Bourgh fra Säffle i Sverige, og de hadde to døtre:¹³

* Karoline (1891–1980, g.m. Gunnar Berg (1897–1972) fra Sundvollen, to barn: Liv (1920–1921) og Knut Edgar (f. 1929) – se gnr. 230/14 Aarvold (Åsaveien 206).

* Astrid Kristine (1900–1974), g.m. Einar Sundøen (1900–1976) fra Sundvollen, to barn: Åse (f. 1922) og Hans (f. 1925) – se gnr. 230/12 Bekkelund (Åsaveien 229).

Familien bodde i Kristiania (Østre Aker), og da døtrene var små reiste Gustav d’Bourgh til Amerika (i 1901 eller 1902). Han skulle jobbe som tømmerhogger og sende penger hjem, slik at familien kunne komme etter. Den første jula sendte han gaver til småjentene, men så ble forbindelsen brutt og de hørte aldri noe mer fra familiefaren. Rimeligvis ble han utsatt for en ulykke, men familien har aldri fått vite hva som skjedde.

Anne Marie bodde i Østre Aker fram til 1923, da hun kjøpte eiendommen og flyttet til Sundvollen. Hun bodde i Nordløkka, først med sin mor Kari Andersdatter (til tidlig i 1930-årene), og siden alene til sin død i 1958.

I 1960 ble Nordløkka solgt til Sigrid Eriksdottir Halvorsen for 15.000 kroner. Hun gav den nytt navn (Sigro) og bruker den som fritidsbolig. Sigrid Eriksdottir Halvorsen f.

13 Den eldste, Karoline (f. 1891), var Anne Maries barn fra før hun ble gift. Karolines far var tjenestedreng Anton Jørgensen Hurum (f. 1869).

Skjelnes (f. 1918) er fra Varaldsøy i Hordaland, og bosatt i Oslo. Hun har arbeidet som kontordame, og er gift med Roald Halvorsen (f. 1914) fra Oslo, som er utdannet typograf og har vært formann i Norsk Grafisk Forbund. Han møtte på Stortinget i 1945 da Kirsten Hansteen var medlem av samlingsregjeringen. I 1946 ble han valgt som nestleder i Norges Kommunistiske Parti, og ekskludert fra partiet et halvt år etter. Da Sosialistisk Valgforbund ble grunnlagt i kjølvannet av folkeavstemningen om medlemskap i EEC (EF), var han sammen med flere tidligere NKP’ere blant de uavhengige sosialistene som sluttet seg til forbundet. Her ble han daglig leder i 1974, og da Sosialistisk Venstreparti ble stiftet året etter ble han valgt til nestleder (til 1977). Siden har han bl.a. vært leder av Den Norske Fredsforening.

Etter kjøp av tilleggsparceller i 1967 og 1968 er eiendommen Sigro i dag på 1,6 dekar. Fritidshus (påbygd tidlig i 1980-årene), uthus og garasje.

231/16 Nordløkka – Dronningveien 38

Se side 189.

231/211 Dronningveien 39

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1987 og solgt til Karin og Egil Eide.

Karin Skaug Eide (f. 1954) fra Rissa i Sør-Trøndelag er selvstendig næringsdrivende. Hun er gift med Egil Eide (f. 1954) fra Drøbak, som er direktør ved Kistefos-museet på Jevnaker (han har tidligere vært kulturleder og kontorsjef i Hole kommune). De har to barn: Aina Therese (f. 1978) og Øyvind (f. 1981).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1987).

231/123 Endelig – Dronningveien 40

I 1976 ble det fra Nordløkka bnr. 16 utskilt en tomt som ved gaveskjøte ble overdratt til eiernes datter, Lillian Haglund.

Lillian Haglund f. Gulbrandsen (f. 1933) har arbeidet som nåtlerske/syerske, bl.a. i 25 år for With Marine. Hun var i cirka 30 år samboer med Kåre Pedersen (1926–2008) fra Harstad, som var kaptein i Forsvaret. Fra tidligere ekteskap med Asbjørn Haglund fra Hole har hun to sønner:

* Geir (f. 1958), bosatt på Utstranda, g.m. Anne Tjernsli (f. 1962) fra Åsa, tre barn: Tor Arne (f. 1982), Jan Erik (f. 1985) og Odd Ivar (f. 1989) – se gnr. 198/34 Storebo (Høgkastveien 34).

* Atle (f. 1964), bosatt i Rudstunet 20, samboer med Gunn Henriksen f. Holhjem (f. 1967) fra Sandefjord.¹⁴ Fra tidligere samboerskap med Marit Larsen (f. 1969) fra Tyristrand har han to barn: Lena Kristine (f. 1985) og Emil (f. 1991), og fra tidligere ekteskap (skilt 1996) med Monica Hagen (f. 1972) fra Lillehammer har han én sønn, Anders (f. 1993).

Eiendommen er på 1,1 dekar. Enebolig (bygd 1978).

231/104 Skauom – Dronningveien 41

Utskilt fra 231/59 (Bergstad II, del av Daniel Hansens vei 5, eier Ove Ruud) i 1962 og overdratt til sønnen Helge Martin Ruud (1934–2005). Han var gift med Beth Solveig Svarverud (f. 1937) fra Lillehammer, og de fikk én sønn Lars (f. 1965). I 1986 flyttet de til naboeiendommen (231/103 Tussebo – Dronningveien 43) og solgte Skauom til Inger Synnøve og Gunnar Skjeseth.

Inger Synnøve Engebretsen Skjeseth (f. 1957) fra Hole er utdannet lærer og journalist. Hun har vært informasjonsleder i Statsbygg (Statens Bygg- og Eiendomsdirektorat), og seinere informasjonssjef i Kommunenes Sentralforbund, Ringerike kommune og Bærum kommune. Hun var gift med Gunnar Skjeseth (f. 1954) fra Bergen, som er lærer av yrke. De har én datter Ida (f. 1984).

Fra 1988 var Inger Synnøve eneeier. Hun ble seinere gift med Ole-Jørgen Moe (f. 1941), og de har én datter Maren Synnøve (f. 1994) – se bind 4 s. 779. Hun satt med eiendommen til 1993, da hun solgte den til broren, Reidar Engebretsen (f. 1967). Han er eier av Sundøya Fjordrestaurant (i dag Sundøya Fjordhotell). Reidar Engebretsen satt med Dronningveien 41 i 13 år, og solgte eiendommen i 2006 til Gerrit Jan Ekkel (f. 1952) fra Almelo i Nederland. Han er bussjåfør i Lommedalen i Bærum, og gift med Hennie Ekkel f. Hazelhorst (f. 1954) fra Vriezenveen i Nederland, som er regnskapsmedarbeider på Vøyenenga. De har to døtre: Christa (f. 1981 i Wien, Østerrike) og Marieke (f. 1983 i Almelo, Nederland).

¹⁴ Gunn Henriksen har fra tidligere to barn: Line (f. 1985) og Brian (f. 1991).

Eiendommen er på 1,3 dekar. Enebolig (bygd 1962).

231/192 Dronningveien 42

Utskilt fra 231/20 Steinsby (Dronningveien 30) i 1981 og solgt til Helga Dehli Prestmo og Eirik Prestmo.

Helga Dehli Prestmo (f. 1958) fra Sundvollen er bankfunksjonær i Sparebank1 Ringerike (filialleder i avdeling Hønegaten). Hun er gift med Eirik Prestmo (f. 1958) fra Hønefoss, som er prosjektsjef/ingeniør i JM Byggholt AS. De har to barn: Bodil (f. 1983, bosatt i Oslo) og Magnus (f. 1986).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1981–82), garasje (1981–82) og dukkestue.

231/103 Tussebo – Dronningveien 43

Utskilt fra bnr. 69 Nordvang i 1962¹⁵ og overdratt til eiernes datter Bjørg og hennes mann Lorentz Hoffmann. De var da bosatt i Bærum, og solgte i 1986 den ubebygde tomta til hennes bror, Helge Martin Ruud, for 25.000 kroner.

Helge Martin Ruud (1934–2005) begynte sin yrkesbane som vikler på NEBB, og ble seinere maskinist ved Viul kraftstasjon. Sine siste yrkesaktive år var han maskinist i Ringerike interkommunale kraftverk. Han var gift med Beth Svarverud (f. 1934) fra Lillehammer, som arbeidet på sentralbord i Sandvika, og seinere på Esso-stasjonen sør for Sundvollen. Hun har også drevet med seilsyng for With på Sønsterud.

Beth og Helge Martin Ruud har én sønn, Lars (f. 1965), som overtok som eier av Dronningveien 43 i 2003. Han er ugift, og arbeider som elektriker hos Engenes Elektro.

Eiendommen er på 1,4 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1986).

231/82 Bekkestua – Dronningveien 46A

Opprinnelig hytteeiendom på litt over 4 dekar, utskilt i 1954 fra bnr. 16 Nordlokka og av eieren Trygve Stensbak solgt til Marry Dam (f. 1917) for 2.500 kroner. I 1979 ble eiendommen solgt til Bente Dam (f. 1953) for 75.000 kroner. Etter avståelse av mindre arealer til naboeiendommer samt utskillelse av en tomt (bnr. 193 på 1,2 dekar) i 1980–81 var eiendommen på 2,4 dekar.

¹⁵ Egentlig utskilt fra en tilleggsparcell til Nordvang (bnr. 59).

I 1983 var det hjemmelsovergang til Harry og Hilma Dam, og de overdro samme år Bekkestua til Unni Skauge (f. 1948). Hun var eier av naboeiendommen (gnr. 231/193), og satt som eier av Bekkestua til 1994. Da solgte hun eiendommen til Ingar Nilsen (f. 1945) og Erik Frisch (f. 1928), eiere av naboeiendommen Dronningveien 48 (gnr. 243/19, 27 og 31).

Ingar Nilsen og Erik Frisch solgte i 2004 Bekkestua til Tone Ring (f. 1953) fra Oslo.¹⁶ Hun har fra tidligere ekteskap med Hans Henrik Hertzberg fra Oslo én datter, Karoline (f. 1979). Karoline Hertzberg Ring har én datter, Aurora (f. 2004).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Den opprinnelige hytta fra 1954 er seinere føyd sammen med en gammel husmannsstue fra Øvre Roenland på Jevnaker, som er flyttet hit (påbygd kjøkken, bad og nytt inngangsparti i 2004). Øvrige hus er garasje, bod, hønsehus og andehus.

231/250 Dronningveien 46B

Utskilt fra 231/82 Bekkestua (Dronningveien 46A) i 1994 og solgt til Roy Ormseth (f. 1963) og Elisabeth Anita Ormseth (f. 1967). De solgte i 2002 til Nina Hjelmaas Larsen, som i 2007 solgte eiendommen videre til Margareta Elisabeth Hagen (f. 1947), Hans Christian Hagen Bjargo (f. 1977) og Cecilie Hagen Bjargo (f. 1978). De to sistnevnte er bosatt her.

Eiendommen er på 1,2 dekar.

243/19 Solvang – Dronningveien 48

Utskilt fra Bergeløkka i 1951 og solgt til Harald Fredrik Nilsen (1911–1971) fra Bærum for 900 kroner. Han bygde hytte på parsellen i 1952. I 1963 kjøpte han et tilleggsareal (bnr. 31 Solvang III) fra Bergeløkka for 835 kroner. Harald Fredrik Nilsen druknet i Storøysundet i 1971, og hans hustru Linnea Louise Nilsen (1912–1995) overtok som eier i uskiftet bo. Hun satt med eiendommen til 1983, da den ble overdratt til sønnen Ingar og hans samboer.

Ingar Nilsen (f. 1945) er utdannet gartner ved Statens hagebruksskole Hjeltnes. Siden utdannet han seg som teaterinspisient, og arbeider i dag ved Det Norske Teatret i Oslo. Han var

samboer med Erik Frisch (1928–2006) fra Oslo, som var bokhandler på Brandbu på Hadeland, før han ble ansatt ved Riksteatret og siden ved Det Norske Teatret som produksjonssjef (de siste årene som arrangementssjef). Erik Frisch bosatte seg i Solvang i 1985, mens Ingar Nilsen var ukependler til Oslo før han bosatte seg fast her fra 1999.

I 1985 kjøpte Ingar Nilsen og Erik Frisch naboparsellen Pustut (gnr. 243/27), en hytteeiendom som ble utskilt fra Bergeløkka i 1962 og solgt til Alfred Gottenborg (1907–1966) fra Høvik i Bærum for 2.500 kroner. Etter hans død var Aasta Gottenborg eier inntil eiendommen ble solgt til Nilsen og Frisch. På parsellen ligger en hytte (bygd 1962), som i dag brukes som aneks/gjestehus til «hovedbølet» Solvang.

Øvrige bygninger er enebolig (opprinnelig hytte bygd 1952, seinere påbygd flere ganger, sist i 1985), garasje, hønsehus (med 8 høner og 1 hane) samt tre mindre, gamle tømmerhus (flyttet hit fra Kviteseid i Telemark i 1987–88). På eiendommen er en stor hage, hvor så vel stedets vekster som historiske roser og andre sjeldne planter blir hegnet om og tatt vare på.

243/16 Solgløtt – Dronningveien 52

Utskilt fra Bergeløkka i 1948 og solgt til Frantz Frantzen (f. 1913) fra Årvoll i Oslo for 600 kroner. Han bygde hytte på parsellen. I 1969 ble eiendommen solgt til Ole Sigmund Brovold (f. 1947) fra Jevnaker for 70.000 kroner. Han satt med den til 1972, da han solgte til Dieter Höflacher (f. 1940) for 65.000 kroner. Höflacher satt som eier til 1965, da Håkon Linnerud kjøpte eiendommen.

Håkon Linnerud (1913–1987) fra Vakermoen i Norderhov var gift med Ingrid Tangen (1918–1981) fra Åsa, og de fikk tre sønner: Petter (f. 1942), Einar (f. 1947) og Dag (f. 1952) – se gnr. 237/6 Granli (Utstranda 758), og omtale av Sørsetra skistue.

Etter Håkon Linneruds død i 1987 var det hjemmelsovergang til de tre sønnene, som i 1988 solgte eiendommen til Dag Haugerud (f. 1957) fra Sundvollen. Han solgte den allerede året etter til Tone Helen Klevan (f. 1964) og Kjetil Kvitberg (f. 1958). Fra 2002 var Kjetil Kvitberg eneeier, og han solgte i 2003 Solgløtt til Bente og Erik Arntzen.

¹⁶ Tone Rings foreldre, Inger Johanne f. Ring og Torbjørn Rønning, er bosatt på Ring ved Vestre Bjørke i Steinsfjerdingen – se bind 2 s. 170–171.

Erik Arntzen (f. 1957) fra Bærum er professor dr. psychol. og arbeider ved Høgskolen i Akershus. Han er gift med Bente Nilsen Arntzen (f. 1958) fra Tromsø, som er psykolog ved Bærum BUP (barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling) ved Sykehuset Asker og Bærum. De har tre sønner: Aslak (f. 1983), Mathias (f. 1987) og Frederik (f. 1991).

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1993, påbygd 2000).

Åsaveien

231/60 Gautebråtan – Åsaveien 5

Se side 244.

231/31 Holmsbo – Åsaveien 16

Se side 234.

231/126 Tangen – Åsaveien 20

Utskilt fra bnr. 31 Holmsbo i 1979 og solgt til eierens sønn Erik Haugerud for 40.000 kroner.

Erik Haugerud (f. 1949) fra Sundvollen er gartner og vedlikeholdsarbeider ved Helgelandsmoen næringspark (var tidligere sivilt ansatt i Forsvaret i 17 år). Fra tidligere ekteskap med Astrid Synnøve Gommæs (f. 1956) fra Rudsødegården har han to sønner: Morten og Øystein (f. 1981, tvillinger), og siden fikk han én sønn Mads (f. 1988) med Anne Haugerud (f. 1954).

Eiendommen er på 2,3 dekar. Enebolig (bygd 1982), garasje (1985) og vedskjul.

231/125 Høybo – Åsaveien 22

Utskilt fra bnr. 31 Holmsbo i 1981 og overdratt til eierens datter Kjersti Elise Stokvold f. Haugerud (f. 1946). Hun solgte i 1982 den ubebygde tomte til Syver Leivestad for 85.000 kroner.

Syver Leivestad (f. 1955) fra Steinsåsen er daglig leder i Norges Bilbransjeforbund. Han er gift med Kristin Lund (f. 1962) fra Oslo, og de har én datter Kristina (f. 1992).

Fra tidligere ekteskap med Kari Berntsen (f. 1957) fra Hønefoss har Syver én sønn, Kristoffer (f. 1983), og Kristin har fra tidligere ekteskap én datter, Martine Patricksson (f. 1986).

Eiendommen er på 1,6 dekar. Enebolig (bygd 1982) og garasje.

231/43 Veigaard – Åsaveien 24

Se side 240.

231/76 Johanne Hansens plass – Åsaveien 25

Utskilt i 1952 fra 231/61 Martin Hansens plass (Åsaveien 29) og av eieren Martin Hansen solgt for 500 kroner til to søstre av hans kone Johanne Birgine f. Hurum: Inga Marie Hurum (1889–1956) og Gunvor Frog (1892–1960). Etter deres død var det i 1960 hjemmelsovergang til hennes barnebarn Unni Frog, datter av Mads Frog og Edle f. Bunæss – se bind 1 s. 212.

Unni Frog (1939–1971) arbeidet i dagligvareforretninger i Hønefoss, først hos Syversen i Storgata og seinere hos Gandrud i Dalsbråten. Hun bodde i Åsaveien 25 sammen med sin forlovede Kjell Birger Søreng fra Sundvollen. Etter hennes død i 1971 overtok hennes mor Edle Haakenstad som eier,¹⁷ og Kjell Birger Søreng bodde i huset til 1980, da han kjøpte tomt og bygde i Grøndokka – se 231/154 Blybergs vei 15. Samme år ble Åsaveien 25 solgt til Svein Andreassen for 150.000 kroner.

Svein Andreassen (f. 1952) fra Hønefoss er ingeniør, og arbeidet i Kværner (Sea Launch-prosjektet). Han er i dag bosatt i Oslo. Fra tidligere ekteskap med Tove Sigrid Adolfsen (f. 1957) fra Værøy i Lofoten har han tre sønner:

* Stian (f. 1979), bosatt i Hønefoss, g.m. Jane O'Toole fra Townsville, Australia.

* Atle (f. 1981), bosatt i Hønefoss, samboer med Tone Støen fra Hønefoss, to barn: Tuva (f. 2004) og Adele (f. 2006).

* Terje (f. 1984), bosatt i Oslo.

I 1990 bygde Tove og Svein Andreassen nytt hus i Grøndokka og flyttet dit – se 231/222 Løvåsveien 11. Åsaveien 25 solgte de til ABL Holding AS (Arne B. Laeskogen). Eier i dag er Sundvolden Holding AS. Etter kjøp av tilleggsareal fra 231/65 Hagali (Åsaveien 33) i 1991, er eiendommen på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1980 rundt det gamle huset fra 1952).

231/77 Kjerbo – Åsaveien 27

Utskilt fra bnr. 61 i 1952 og av eieren Martin Hansen solgt til Henry Busund for 950 kroner.

17 Etter Mads Frogs død i 1943 giftet Edle seg igjen med Sverre Haakenstad fra Helgelandsmoen, og de fikk én sønn Per Martin (f. 1952).

Henry Busund (1919–1998) fra Hønefoss var platearbeider/mekaniker ved Oslo Lufthavn Fornebu. Han giftet seg i 1949 med Ingrid Danielsen (f. 1928) fra Løvås i Sundvollen, og de fikk to barn:

* Kari (f. 1951), bosatt på Kongsberg, g.m. Arne Røraas (f. 1948) fra Kongsberg, to barn: Morten (f. 1976) og Mette (f. 1979).

* Erling (f. 1953), bosatt i Sigdal, g.m. Grethe Haviken (f. 1951) fra Sigdal (ingen barn). Erling har fra tidligere ekteskap én datter, Lene (f. 1981, bosatt i Hønefoss).

Ingrid Busund har i rundt 40 år arbeidet i kommuneadministrasjonen i Hole og Ringerike, sist ved Ringerike kommunekasse.

Etter Henry Busunds død i 1998 overtok Ingrid Busund eiendommen i uskiftet bo. I 2002 flyttet hun til Vik torg, og solgte Kjerbo til Sundvolden Holding AS (familien Laeskogen), som leier bort boligen.

Enebolig med garasje (bygd 1956–57).

231/61 Martin Hansens plass – Åsaveien 29

Eiendommen ble utskilt fra Sundvolden Hotel i 1948, og i 1952 ble to parseller utskilt og solgt: bnr. 76 Johanne Hansens Plass og bnr. 77 Kjerbo. I 1955 var det hjemmelsovergang til Johanne og Martin Hansens døtre, Ruth Helgestad og Harriet Danielsen, og førstnevnte solgte sin halvpart til søsteren som dermed ble eeneier.

Harriet Gudbjørg Danielsen f. Hansen (1913–1991) var gift med Sverre Johannes Danielsen (1917–2002) fra Løvås i Sundvollen. De fikk én datter, Olaug (f. 1941), og bodde tidligere i Veigaard ved Åsaveien – se gnr. 231/43 Veigaard (Åsaveien 24).

I 1981 overdro Harriet og Sverre Danielsen eiendommen til sine to dattersønner, Espen Arnesen (f. 1960) og Paal Arnesen (f. 1965), for 200.000 kroner og boret i sin levetid. De to bodde siden her med sine respektive familier,¹⁸ inntil eiendommen i 2002 ble solgt til Sundvolden Eiendom AS (Laeskogen). Den brukes i dag som bolig for ansatte ved Sundvolden Hotel, og eies av Sundvolden Holding AS.

18 Se 231/43 Veigaard (Åsaveien 24), 231/234 (Baskerudveien 14) og bind 2 s. 727 (Birchs vei 31).

231/106 Rutland – Åsaveien 31

Utskilt fra Sundvolden Hotel i 1963 og beholdt av eieren Ruth Helgestad da hun samme år fikk Arne B. Laeskogen som kompanjong i hoteldriften (Laeskogen ble eeneier av hotellet i 1965).

Ruth Helgestad (1909–1971) var gift med Alf Helgestad (1906–1959) fra Trøgstad i Østfold, og de fikk én sønn Bjørn (1932–1965). Han fikk to barn i ekteskap med med Lita Snekvik: Atle (f. 1954) og Frøydi (f. 1957). Ruth Helgestad giftet seg igjen i 1966 med Ole Nøtnæs (ingen barn) – se 231/21 Sundvolden Hotel.

Etter Ruth Helgestads død ble eiendommen arvet av hennes to barnebarn, som i 1974 solgte den til Bjørg Moe Laeskogen (f. 1942).

Eiendommen er på 2 dekar, og eies i dag av Sundvolden Eiendom AS.

231/65 Hagali – Åsaveien 33

Utskilt fra Sundvolden gård i 1950 og solgt til Anders Myrvang (1890–1960) fra Vestre Slidre, som fra 1922 til 1947 drev landhandleri i Steinsfjordingen (se bind 2 s. 232). Han var gift med Ragnhild Rebne (1891–1976), og de fikk to døtre:

* Gudny (1924–1977), g.m. John Hustad (f. 1925) fra Hustad i Sør-Trøndelag, to barn: Jørn (f. 1959) og Astrid (f. 1961).

* Reidun (f. 1932, g.m. Hans Dag Fekjær (f. 1933) på Fekjær søndre, to sønner: John (f. 1960) og Anders (f. 1964) – se bind 1 s. 229–230).

I 1963 solgte Ragnhild Myrvang eiendommen til Johan Flebu (f. 1911), innehaver av Flebu Luftteknikk i Bærum. Han var bosatt på Nesøya, og brukte huset i Sundvollen som bolig for ansatte. Fra 1972 leide Terje Haglund eiendommen, før han kjøpte den av Flebu i 1980.

Terje Haglund (f. 1943) fra Sundvollen arbeidet ved Flebu Luftteknikk i 25 år, før han begynte på Helgelandsmoen som sivilt ansatt. Her var han i 20 år, først som vaktmester (vedlikeholdsavdelingen), seinere som fyrbøter. Han er gift med Liv Jorunn Haglund f. Sønsterud (f. 1942) fra Sundvollen, som har arbeidet med gardiner i Hønefoss i rundt 40 år. Hun begynte hos Oscar Busterud i 1969, og er i dag medeier i

Dahl's Interiør AS (sammen med Rudolf Dahl og Randi Ottesen).

I 1986 ble det utskilt og solgt en tilleggsparcell til en naboeiendom (Svein Andreassen). I 2005 solgte Liv Jorunn og Terje Haglund eiendommen til Sundvolden Eiendom AS (Laeskogen), og overtok Brugård (gnr. 231/35) i Sundvollen sentrum, hvor de i dag bor.

Enebolig (bygd 1950). Eier idag er Sundvolden Holding AS.

231/66 Solheim – Åsaveien 35

Utskilt fra Sundvolden gård i 1950 og solgt til Ola Rebne (f. 1890) for 3.000 kroner.

I 1953 solgte Rebne eiendommen til Harald Juel Engh (f. 1907) for 51.000 kroner. Han satt som eier til 1961, da han solgte den videre til Roy Waaler (f. 1939) for 65.000 kroner. I 1966 overtok Hans Hoff eiendommen for 83.500 kroner. Etter hans død overtok Agnes Hoff som eier, og hun solgte i 1972 Solheim til Lajos Ludmann for 147.000 kroner.

Lajos Ludmann (f. 1937) fra Budapest i Ungarn kom til Norge som flyktning i 1957. Han er utdannet mekaniker med videreutdanning teknisk fagskole og bedriftslederskole, og har arbeidet ved Flebu Luftteknikk i 32 år og ved Haakon Ellingsen AS i Bærum i 12 år, som montasjesjef og produksjonssjef. Fra tidligere ekteskap med Reidun Ingebretsen (f. 1939) fra Ålesund (barnehageassistent) har han to barn:

* Egil Imre (f. 1965), bosatt ved Vik, g.m. Merete Iversen (f. 1963) fra Lillehammer, to barn: Magnus (f. 1998) og Vegard (f. 2001) – se bind 1 s. 121.

* Linda Karin (f. 1968), bosatt i Grøndokka, g.m. Ivar Helge Leine (f. 1965) fra Levanger, to døtre: Catrine (f. 1992) og Therese (f. 1997).

I 2003 ble eiendommen solgt til Trine og Per Erik Opseth.

Trine Trongmo Opseth (f. 1972) fra Korgen i Nordland er fagkonsulent ved Norgesfôr Ringerikes kornsilo i Hønefoss. Hun er gift med Per Erik Opseth (f. 1970) fra Holmestrand, som er utdannet sivilingeniør, og i dag direktør for Geodesidivisjonen ved Statens kartverk. De har to døtre: Silje (f. 1999) og Hanne (f. 2001).

Eiendommen er på 1,6 dekar. Våningshus (bygd 1952) og uthus (2005). Gammelt vedskjul og drivhus ble revet i 2003.

231/29 Strandbo – Åsaveien 60

Se side 231.

231/3 Trøgslø – Åsaveien 84

Se side 132.

Gamle Åsaveien

231/49 og 216 – Gamle Åsaveien 4

Se side 241.

231/50 Hasselbakken – Gamle Åsaveien 7

Utskilt fra Sundvolden gård i 1943 og solgt til Johannes Abrahamsen (1889–1955) for 3.000 kroner. Etter hans død i 1955 overtok Bergliot Abrahamsen som eier i uskiftet bo, og hun solgte eiendommen året etter til Fredrik Wildhagen (f. 1903) for 37.000 kroner. I 1977 ble den ved gavebrev overdratt til sønnen, Ola Fredrik Christian Wildhagen (f. 1947). Han solgte den i 1982 til Bjørg Moe Laeskogen (f. 1941). Eier siden 2006 er Sole Eiendom AS.

Holeveien

231/6 Sørenga – Holeveien 1371

Se side 152.

231/7 Blom – Holeveien 1381

Se side 157.

231/8 Nordenga – Holeveien 1383

Se side 164.

231/113 Fjordgløtt – Holeveien 1385

Utskilt i 1966 fra bnr. 10 Holsfjordvik (eier Dorthea Blom Næss) og solgt til Kåre Vidar Sundøen (f. 1933) fra Fjeldheim i Sundvollen. Han har vært telefontekniker i Televerket (i dag pensjonist), og er gift med Astrid Kathrine Jensås (f. 1934) fra Ålen i Sør-Trøndelag. De har én datter, May Elin (f. 1968).

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1969–70).

231/112 Skoglund – Holeveien 1387

Utskilt i 1966 fra bnr. 10 Holsfjordvik (eier Dorthea Blom Næss) og solgt til Harry Sundøen for 3.000 kroner.

Harry Martin Johan Sundøen (f. 1931) fra Fjeldheim i Sundvollen begynte i Tollvesenet i 1952, og gikk over til Oslo politikammer fra 1958. Da han ble pensjonist i 1988, var han politiførstebetjent og NK ved Operasjonssentralen. Han har ellers vært ved ordensavdelingen og hospitert ved kriminalavdelingen. Etter tjenesten i politiet, var han i 10 år sikkerhetsvakt ved Fellesdata AS (1988–98).

Harry Sundøen var medlem av den gamle bygdebokkomiteen i Hole (til 1996). Han er gift med Marie Bang (f. 1923) fra Stjørdal, som har arbeidet som ekspeditrise og kassererske i Trondheim, Stjørdal og Oslo.

Eiendommen er på 1,1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1968–69).

231/18 Fjeldheim – Holeveien 1389

Se side 221.

231/9 Enga – Holeveien 1391

Se side 168.

231/30 Fredheim – Holeveien 1393

Se side 232.

231/13 Nordvolden – Holeveien 1394

Se side 182.

231/33 Borgaas – Holeveien 1399

Se side 236.

231/74 Fredbo – Holeveien 1401

Utskilt fra Sundvolden gård i 1952 og solgt til Hans Sundøen (f. 1925) for 950 kroner.

Hans Sundøen (f. 1925) var offiser i Luftforsvaret og arbeidet siden bl.a. som kommunekasserer i Hole. Han er gift med Kari Elisabeth Haddeland (f. 1927) fra Rjukan, og de har to barn: Einar (f. 1949) og Anne Lise (f. 1951). I 1974 kjøpte de en tomt ved siden av hans foreldre nord for Lårvika, og bygde hus der – se gnr. 230/20 Aasli (Åsaveien 227) i kapittel 3.

Ved skjøte av 12. juni 1975 solgte de Fredbo til Odd Helge Jenssen for 260.000 kroner.

Odd Helge Jenssen (f. 1941) fra Gisløy i Vesterålen er i dag pensjonist. Som yrkesaktiv var han lastebileier, og kjørte hovedsakelig for Møllhausen i Oslo. Han er gift med Reidun Julie Johansen (f. 1944) fra Borge i Lofoten, som er utdannet spesialhjelpeleier og har arbeidet i

hjemmesykepleien i Hole kommune (i dag pensjonist). De har tre barn:

* Sylva (f. 1966), bosatt på Løten, g.m. Thore Kleppen (f. 1966) fra Løten, tre døtre: Maren (f. 1992), Emilie (f. 1994) og Oda (f. 1997).

* Ivan Henning (f. 1972), eier av Fredbo fra 2002 sammen med sin kone Marta Angelica f. Gines, to barn – se nedenfor.

* Cato (f. 1974), ugift, bosatt i Oslo.

I 1986 brant eneboligen fra 1952, og ny enebolig ble bygd samme år.

Høsten 2002 ble Fredbo solgt til sønnen Ivan Henning og hans kone Marta Angelica.

Marta Angelica Jenssen f. Gines (f. 1972) fra Paraguay er kundebehandler ved Sandvika stasjon, mens Ivan Henning Jenssen (f. 1972) er rørlegger ved Hønefoss Rørleggerbedrift. De har én datter, Dina Angelica (f. 1999), og Marta har fra tidligere én sønn, Marius Antonio (f. 1989).

Eiendommen er på 1,7 dekar. Enebolig (bygd 1986) og garasje.

Mølleberget

231/72 Rennevoold – Mølleberget 1

Utskilt fra 231/34 Møllerberget i 1951 og av eieren Gunda Danielsen solgt til Erik Ivar Bergheim (f. 1938) for 350 kroner. Han solgte i 1996 den ubebygde tomte til Tove Helene og Leif Karl Mehus.

Leif Karl Mehus (f. 1961) er fra Høylandsbygda i Halsnøy i Kvinnherad, og arbeider i Esso Norge AS. Han er gift med Tove Helene Fasmer Mehus (f. 1963) fra Hønefoss, som er assistent ved Vik skole. De har to barn: Daniel (f. 1999) og Helene (f. 2003).

Eiendommen er på 1,5 dekar. Enebolig (bygd 1996–97).

231/122 Steinbo – Mølleberget 2

Utskilt fra Sundvolden gård i 1975 og solgt til Hans Dehli for 14.000 kroner.

Hans Dehli (1926–1996)¹⁹ fra Lillehammer var utdannet gartner fra Lena landbruksskole. Han var gift med Johanne Husby (f. 1927) fra

¹⁹ Hans Dehlis far var flyver og marinekaptein, og var en av stifterne av Det Norske Luftfartsselskap. Hans far igjen var sakfører, og den første sjefen i Norges Kooperative Selskap.

Todalen i Surnadal kommune på Nordmøre. De har én datter Helga (f. 1958), som er bosatt i Grøndokka og gift med Eirik Prestmo (f. 1958) fra Hønefoss. De har to barn: Bodil (f. 1983) og Magnus (f. 1986) – se gnr. 231/192 Dronningveien 42.

Johanne Dehli har arbeidet som servitør i Tingvoll, Lillehammer og Sundvollen, men livsverket til Johanne og Hans Dehli er Sundvollen gartneri, som de drev fra 1959 til hans død i 1996 – se gnr. 231/201 Sundvollen gartneri.

Eiendommen Mølleberget 2 er på 1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1976).

231/34 Møllerberget – Mølleberget 3

Se side 236.²⁰

231/85 Mølleberget 4

Se side 245.

231/225 Mølleberget 5

Dette er halvparten av det gamle bruket Møllerberget (231/34), som etter Gunda Karoline Danielsens død i 1976 ble arvet av Else Sørli (f. 1913), enke etter Gundas nevø Daniel Sørli. Hennes to døtre overtok da hver sin halvpart av Møllerberget. Sissel Sørli (f. 1949) ble eier av den delen som gamlestua stod på, mens søsteren Wenche Bodil Gommæs (f. 1944) ble eier av den andre (ubebygde) delen. Hun overdro samme år tomta til sønnen, Rune Daniel Gomnes (f. 1964). Han er gift med Ingrid Slåtto (f. 1968) fra Onsaker på Røyse, og de har to barn: Daniel (f. 1991) og Emilie (f. 1994).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1995) og garasje (1997).

231/92 Steinbo – Mølleberget 6A

Utskilt fra bnr. 34 Møllerberget i 1957 og av eieren Gunda Danielsen solgt til hennes nevø Odd Danielsen for 1.000 kroner.

Odd Danielsen (1923–1999) var sjåfør i rørliggerbransjen i Oslo, først hos Tjernsland & Co, siden Sunde & Co. Han var gift med Gerd Thommesen (1919–1974) fra Oslo, som arbeidet i Erik Lundbergs dagligvareforretning i Sundvollen. De fikk én sønn, Karl Arne (1945–

2008), som i 1990 fikk utskilt en tomt fra Steinbo – se gnr. 231/226 Mølleberget 6B.

I 2000 overtok Karl Arne Danielsen også Steinbo. Han solgte i 2004 eiendommen til Marianne Meinich (f. 1968) fra Stavanger. Hun er ingeniør (oppmåling) og geodata-ansvarlig i Hole kommune. Marianne Meinich har én sønn Andreas (f. 1985).

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1959).

231/226 Mølleberget 6B

I 1990 ble det utskilt en tomt fra gnr. 231/92 Steinbo (Mølleberget 6A) som ble overdratt til eiernes sønn, Karl Arne Danielsen (1945–2008). Han var arbeidsleder ved Ringerike fengsel på Tyrstrand, og gift med Anne Lise Kravik (f. 1955) fra Helgelandsmoen. De fikk to barn:

* Siv Anett (f. 1982), bosatt på Monserud ved Hønefoss, samboer med Trond Werner Olsen fra Lillehammer, én sønn Magnus Elias (f. 2005).

* Tor Arne (f. 1987).

Fra tidligere ekteskap med Inger Johanne Ruud (f. 1944) fra Oslo (i dag bosatt i Steinsåsen) har Karl Arne to barn:

* Arild (f. 1965), bosatt i Sundvollen, samboer med Sissel Bjaanes (f. 1970) fra Oslo, to barn: Alexander (f. 1993) og Rikke (f. 1997) – se Einar Sundøens vei 7.

* Marianne (f. 1968), bosatt i Sundvollen, fra tidligere ekteskap med Ingar Gunderengen fra Åsa har hun to barn: Jørgen (f. 1994) og Joakim (f. 1996).

Karl Arne Danielsen var medlem av Hole kommunestyre 1995–99, som representant for Arbeiderpartiet. I 2005 solgte han Mølleberget 6B til Bente og Thor Ole Trøften, og flyttet til Hønefoss.

Bente Sibilrud Trøften f. Rakvåg (f. 1973) fra Lørenskog er gift med Thor Ole Trøften (f. 1964) fra Oslo. De arbeider begge som konsulenter, og har én sønn Brage (f. 2006).

Eiendommen er på 2,1 dekar. Enebolig (bygd 1991) og garasje 2002.

231/56 Orseth – Mølleberget 8A

Se side 243.

231/203 Mølleberget 8B

Utskilt fra 231/56 Orseth (Mølleberget 8A) i 1984. Tove og Ingebrikt Botten, som samme år

²⁰ Eiendommen heter *Møllerberget*, mens veistubben fra Dronningveien og sørover heter *Mølleberget*.

overtok som eiere av Orseth, bygde enebolig her. Tove Botten f. Ellefsen (f. 1944) fra Sundvollen var gift med Ingebrikt Botten (1934–2006) fra Valsøybotn på Nordmøre – se 231/23 Løvås (Løvåsveien 10).

I 2001 ble eiendommen solgt til Jorun Elisabeth Tolpinrud og Hermod Josef Johansen. Eiere siden 2006 er Hans Chr. Hæhre (f. 1969) og Ragna Jennie Bendiksen (f. 1965).

Eiendommen er på 1,3 dekar.

231/71 Bergvoll – Mølleberget 10A

Utskilt fra 231/34 Møllerberget i 1951 og av eieren Gunda Danielsen solgt til hennes nevø, Helge Danielsen, for 750 kroner.

Helge Danielsen (1919–1989) var gift med Karen Ellen Frøshaug (1921–1981) fra Østvoll på Røyse, og de fikk fire barn:

* Eli Synnøve (f. 1942), bosatt i Nedre Steinsåsen, g.m. Odd Ingar Fredriksen (f. 1935) fra Jevnaker, fire barn: Roar (f. 1964, g.m. Bente Pedersen f. 1968, to barn: Preben f. 1998 og Lasse f. 2003), Erik (f. 1965, g.m. Mari Vamraak f. 1975, to barn: Ivar f. 2002 og Ingrid f. 2005, fra tidligere ekteskap med Marianne Strande to barn: Steffen f. 1990 og Kathrine f. 1993), Helge Ivar (f. 1969, g.m. Vibeke Slåtte f. 1969, to barn: Henriette f. 1994 og Cornelius f. 1999), og Kjersti (f. 1974, samboer med Stig Moan f. 1972, to barn: Vetle f. 2000 og Ola f. 2006).

* Svein Håvard (f. 1943), bosatt på Åneby i Nittedal, g.m. Esther Olsen fra Nittedal, to barn: Børge (f. 1965, g.m. Anne Kristine Kopstad f. 1970, tre barn: Ida f. 1999, Simen f. 2001 og Emilie f. 2005), og Tone (f. 1972).

* Ruth Jorunn (f. 1953), bosatt i Sørлие i Sundvollen, g.m. Per Arild Larsen (f. 1952) fra Bærum, to døtre: Hanne (f. 1973, g.m. Fred Helge Heggelien f. 1972, to barn: Henrik f. 1997 og Håkon f. 2001), og Marthe (f. 1977, g.m. Jan Erik Hansen f. 1974, to barn: Casper f. 2004 og Eskil f. 2007) – se gnr. 231/15 Sørлие - Brobekkveien 15.

* Jan Magnus (f. 1958), eier av Bergvoll fra 1990, g.m. Kari Helen Strøm (f. 1961), tre døtre: Monica, Heidi Julie og Ellen Cathrine – se nedenfor.

Helge Danielsen var lagerarbeider i Oslo, hos Tjersland & Co., seinere i Sunde & Co. Ellen Danielsen arbeidet i Ringerike Samvirkelags avdeling i Sundvollen.

I 1985 ble en ideell halvdel av eiendommen solgt til yngste sønn, Jan Magnus Danielsen. Etter farens død i 1989 var det hjemmelsovergang på den andre halvdel til de fire barna.

Året etter ble det utskilt en tomt som ble solgt til datteren Ruth Jorun (gnr. 231/221 – Mølleberget 10B),²¹ og i 1990 en tomt (av tilleggsparcellen Bergly II – 221/124) som ble solgt til datteren Eli Synnøve (se gnr. 231/220 Mølleberget 12). Samtidig kjøpte yngste sønn Jan Magnus ut sine søsken, og ble eneieier av Bergvoll.

Jan Magnus Danielsen (f. 1958) er økonomiansvarlig i Buskerud & Opplands Virkestransport AS i Hønefoss. Han er gift med Kari Strøm (f. 1961) fra Greåker i Østfold, som er assistent ved Hole bo- og rehabiliteringssenter. De har tre døtre:

* Monica (f. 1981), bosatt i Kroksund, fra tidligere samboerskap Ivar Buschmann (f. 1974) fra Troms har hun to sønner: Dan Christian (f. 2003) og Kevin Alexander (f. 2006).

* Heidi Julie (f. 1984), bosatt i Sundvollen, samboer med Thomas Rasmussen (f. 1981) fra Oslo, én sønn Magnus André (f. 2005).

* Ellen Cathrine (f. 1989).

Eiendommen er på 1,8 dekar. Enebolig (bygd 1951, påbygd 1985).

231/220 Mølleberget 12

Tomta ble utskilt fra 231/124 Bergvoll II (en del av 231/76 Bergvoll, Mølleberget 10) i 1990 og overtatt av Eli Synnøve Fredriksen f. Danielsen (f. 1942), datter av Bergvolls tidligere eiere Karen og Helge Danielsen. Hun er bosatt i Nedre Steinsåsen, og gift med Odd Ingar Fredriksen (f. 1935) fra Jevnaker. De har fire barn:

* Roar (f. 1964), g.m. Bente Pedersen (f. 1968), to barn: Preben (f. 1998) og Lasse (f. 2003).

* Erik (f. 1965), g.m. Mari Vamraak (f. 1975), to barn: Ivar (f. 2002) og Ingrid (f. 2005). Fra tidligere ekteskap med Marianne Strande har Erik to barn: Steffen (f. 1990) og Kathrine (f. 1993).

* Helge Ivar (f. 1969), g.m. Vibeke Slåtte (f. 1969), to barn: Henriette (f. 1994) og Cornelius (f. 1999).

* Kjersti (f. 1974), samboer med Stig Moan (f. 1972), eiere av Mølleberget 12 fra 1998, to barn: Vetle og Ola – se nedenfor.

I 1998 ble eiendommen solgt til datteren Kjersti Fredriksen (f. 1974) og hennes samboer Stig Moan (f. 1972). De har to barn: Vetle (f. 2000) og Ola (f. 2006).

21 Mølleberget 10B er fortsatt ubebygd (2009).



Brobekkveien

231/218 Grøndokka Ungbo – Brobekkveien 3a, 3b og 3c

I 1989 ble en parsell på 4,9 dekar utskilt fra 231/54 Gutteberget og solgt til Hole kommunes boligstiftelse for 75.000 kroner. Her ble det bygd kommunale utleieleiligheter i tre blokker á seks leiligheter. Hensikten var å skaffe billige boenheter til ungdom i etableringsfasen, som samtidig skulle skrive kontrakt om sparing. Denne ordningen gikk man etter hvert bort fra, og i dag er det vanlig utleie i Grøndokka Ungbo.

I april 2007 brant en av de tre blokkene. Etter avtale med forsikringsselskapet ble denne bygd opp igjen med fire 3-roms leiligheter. Det har siden vært 16 leiligheter her.

231/79 Hagan II – Brobekkveien 4

Utskilt fra Sundvolden gård i 1953 og solgt til Einar Rebne for 1.000 kroner, som tilleggsareal til gnr. 231/67 Hagan (Dronningveien 22).

I 1981 ble den ubebygde parsellen solgt til broren, Ole Engebret Rebne, for 15.000 kroner. Han overdro den i 1987 til sin sønn, Tore Rebne, som bygde enebolig her.

Tore Rebne (f. 1964) er vaktmester i Statnett. Han er gift med Nina Karlsen (f. 1963) fra

En del av boligfeltet i Grøndokka høsten 2008.
© Fotograf Siri Berrefjord

Asker, som er kontormedarbeider ved Hofstad skole i Asker. De har én sønn Ole Arvid (f. 1993).

I 1996 flyttet de til Hvalstad i Asker og solgte eiendommen til Nils Eikre (f. 1959) fra Hemsedal. Han er offiser på Kolsås, og samboer med Camilla Bakkane (f. 1972) fra Mjøndalen, som er kontormedarbeider. De har én datter Ida (f. 2006).

Enebolig (bygd 1987) og garasje (1990).

231/80 Bakkebø – Brobekkveien 6 og 8

Utskilt fra bnr. 1 i 1953 og solgt til Arne Sollie for 1.000 kroner.

Arne Sollie (1921–1961) fra Sokna var tollere, og arbeidet ved Oslo sjøtoll. Han var gift med Mary Brua (f. 1925) fra Bruløkkene på Krokskogen, og de fikk én datter, Grethe Irene (f. 1945) – se nedenfor.

Etter Arne Sollies død i 1961 overtok Mary som eier i uskiftet bo. Hun giftet seg igjen i 1975 med Hans Gunnerød (1916–2001) fra Tyrstrand.²² De ble skilt i 1981.

²² Hans Gunnerød var født og oppvokst på Toten, og familien flyttet til Tyrstrand da han var 17 år gammel.

Mary Sollie Gunnerød har vært koldjomfru ved NATO på Kolsås, og i tillegg har hun arbeidet som serveringsdame på Sundvolden Hotel i helgene, og arbeidet som hjemmehjelp på kveldstid.

I 1998 bygde Mary Gunnerøds datter fra første ekteskap, Grethe Irene, hus på en del av morens tomt, og eiendommen ble delt i to seksjoner. I 2005 kjøpte hun hele eiendommen.

Grethe Irene Skovli (f. 1945) er frisør, og var bosatt i Bærum fra 1963 til 1989. Hun var gift med Andreas Skovli (1943–2004) fra Økern gård i Bærum, som var bonde, tømremester og byggingeniør. De fikk to barn:

* Berit Irene (f. 1965), bosatt i Sverige, fra tidligere ekteskap med Per Larsen (f. 1962) fra Snarøya har hun tre barn: Espen (f. 1988), André (f. 1992) og Lise (f. 1997).

* Hans Olav (f. 1971), bosatt i Hønefoss, g.m. Lill Irene Uleberg (f. 1971) fra Lommedalen, én sønn Jan Erik (f. 2000).

Våningshuset som ble bygd i 1953, brant i 1972. På eiendommen er det i dag to eneboliger (bygd 1973 og 1998).

231/88 Løvstad – Brobekkveien 12

Opprinnelig hytteeiendom, utskilt fra Sundvolden gård i 1956 og i 1957 solgt til Eva Marie og Leif Erling Bentsborg for 2.800 kroner.

Leif Erling Bentsborg (1920–1995) fra Geithus i Modum var utdannet cand. pharm. Han var gift med Eva Marie Bentsborg f. Hansen (f. 1926) fra Vikersund, som var kontorassistent i Drammen inntil de giftet seg i 1952 og flyttet til Oslo. De fikk ingen felles barn, men Leif Erling Bentsborg var enkemann fra et tidligere ekteskap, hvor han fikk én datter Liv (f. 1947).

Eva Marie og Leif Erling Bentsborg brukte eiendommen Løvstad som feriested. Siden 1989 har Eva Marie Bentsborg vært eier. Hun bygde samme år om hytta til helårsbolig, og bosatte seg her.

231/255 Brobekkveien 15

Utskilt fra 231/15 Sørлие (Brobekkveien 13) i 1997 og solgt til eiernes datter Hanne Larsen (f. 1973). Hun er gift med Fred Helge Heggelien (f. 1972) fra Hole, og de har to barn: Henrik (f. 1997) og Håkon (f. 2001).

Eiendommen er på 0,8 dekar.

231/105 Trollåsen – Brobekkveien 17

Utskilt fra Skogstad bnr. 19 i 1963 og solgt til eiernes datter Anne Lise og hennes mann Finn Ove Pettersen for 1.000 kroner.

Anne Lise Pettersen f. Brobekk (f. 1936) har vært kontordame bl.a. ved Ringerikes kalkverk og Sverre Brodahl AS i Hønefoss, og arbeidet siden 31 år i dagligvareforretningen til Erik Lundberg i Sundvollen. Hun er gift med Finn Ove Pettersen (f. 1933) fra Hønefoss (ingen barn). Finn Ove Pettersen er utdannet konditor og var i mange år hos Oscar Stubberud i Hønefoss, før han begynte på fryselageret ved Frionor på Rud i Bærum. Sine siste yrkesaktive år arbeidet han på Lilleborg Fabrikker i Sandvika.

Enebolig (bygd 1963–64), garasje, stabbur og en liten hytte.

231/19 Skogstad – Brobekkveien 19

Se s. 222.

Løvåsveien

243/9 Lillebo – Løvåsveien 1

Utskilt fra Bergeløkka i 1943 og solgt til eiernes datter Karen f. Kristiansen (1894–1977) og svigersønn Ivar Marwell Ottersen (f. 1906) for 100 kroner. Etter ektepakt tinglyst 1964 var eiendommen Karens særreie. De var barnløse, og i 1990 var det hjemmelsovergang til deres arvinger Arvid Nordli, Randi Hannestad og Willy Ottersen.²³ De to førstnevnte solgte samme år sine tredjeparter av den ubebygde tomten til Willy Ottersen, som dermed var eneier.

Willy Ottersen (f. 1933) er rørleggermester og drev eget firma i Hønefoss i en årrekke. Han er gift med Karen Regine Gabrielsen (f. 1929) fra Haug, og de fikk to sønner: Odd Sverre (1956–2009) og Alf Magne (f. 1959).

I 2008 ble eiendommen solgt til Rannveig Buen (f. 1981) fra Sigdal og Sigurd Sørensen (f. 1979) fra Lie. De er begge utdannet innen kokkefaget, og arbeider ved Sundvolden Hotel.

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1992).

23 Arvid Nordli var Ivar Ottersens sønn fra før han giftet seg, mens Randi Hannestad var Karens niese, og Willy Ottersen var Ivars nevø.

243/1 Bergeløkka – Løvåsveien 2

Se side 906.

231/100 Annebo – Løvåsveien 6

Opprinnelig hyttetomt, utskilt fra 231/22 Bergheim i 1961. I 1990 ble tomte solgt til Anne-Brit Metzner (f. 1948) fra Langhus. I 1996 ble Erik Ivar Bergheim (f. 1938) ny eier. Han overdro den til datteren, Øydis Bergheim Sundland, som i 2004 solgte den ubebygde tomte til Knut Johnsrud og Anne Grethe Berg Johnsrud.

Knut Johnsrud (f. 1944) fra Åsa er konsulent i GS90 (Gress Service AS) i Åsa. Han er gift med Anne Grethe Berg Johnsrud f. Hurum (f. 1947) fra Steinsfjerdingen, som har vært ansatt i Ringerikes Sparebank. De har to sønner:

* Jardar (f. 1969), bosatt i Åsa, g.m. Elin Andreassen (f. 1972) fra Åsa, tre barn: Elise (f. 1998), Eivind (f. 2002) og Eirik (f. 2004).

* Vegeir (f. 1973), bosatt på Vestmarksetra i Asker, g.m. Astrid Finsrud (f. 1975) fra Vestmarksetra, to barn: Adele (f. 2001) og Sebastian (f. 2003).

Enebolig («Oppstuguhus») med garasje (bygd 2005) og uthus (2006).

231/22 Bergheim – Løvåsveien 8

Se side 225.

231/23 Løvås – Løvåsveien 10

Se side 227.

231/222 Løvåsveien 11

Utskilt fra 231/23 Løvås i 1989 og solgt til Svein Andreassen, tidligere eier av 231/76 Åsaveien 25.

Svein Andreassen (f. 1952) fra Hønefoss er ingeniør, og arbeidet i Kværner (Sea Launch-prosjektet). Fra tidligere ekteskap med Tove Sigrid Adolfsen (f. 1957) fra Værøy i Lofoten (skilt 1992) har han tre sønner: Stian (f. 1979), Atle (f. 1981) og Terje (f. 1984) – se 231/76 Åsaveien 25. I 1998 ble Line Stiberg (f. 1948) fra Bjerkvik i Nordland medeier i Løvåsveien 11. Line og Svein giftet seg i 2006, og er i dag bosatt i Oslo. Line Stiberg har tre barn fra tidligere ekteskap med Michael Long:

* Lars (f. 1974), bosatt i Oslo, samboer med Elisabeth Johannessen fra Farsund, én sønn Abel (f. 2006).

* Steven (f. 1980), bosatt i Oslo.

* Lara (f. 1985), bosatt i Oslo.

Siden 2006 har Geir Johnsen (f. 1967) og Sonja Hagen (f. 1968) vært eiere av Løvåsveien 11.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1990–91).

231/223 Løvåsveien 13–15–17–19

I 1989 skilte eierne av 231/23 Løvås, Tove og Ingebrikt Botten, ut en parsell på 1,7 dekar hvor det ble bygd to 2-mannsboliger (ferdigstilt 1997).

231/223 Seksjon 1 Løvåsveien 19

Eiere siden 1997 er Unni Langehaug (f. 1953) og Morten Huseby (f. 1950).

231/223 Seksjon 2 Løvåsveien 17

Solgt i 1997 til Aina Johbraaten Theodorsen (f. 1958) og Gorm Solnørdal Jenssen (f. 1961). Siden 2003 har Jens-Erik Røste (f. 1929) fra Bærum vært eier. Han er salgsingeniør, og har to barn fra tidligere ekteskap (hans kone døde i 2004): Truls (f. 1960, bosatt i Trøgstad i Østfold) og Mette (f. 1961, bosatt i Baskerudberget).

231/223 Seksjon 3 Løvåsveien 15

Eiere siden 1997 er Unni Torill Greni (f. 1947) og Jens Ingebrigtsen (f. 1947).

231/223 Seksjon 4 Løvåsveien 13

Eiere siden 1997 er Susanne Annemette Petersen (f. 1961) og Svend Kristian Holum (f. 1960).

BASKERUDFELTET

I 1989 ble en parsell på 9,7 dekar (231/217) ved Baskerud utskilt fra Sundvolden gård og solgt til Tronrud Bygg AS. Her kom det såkalte Baskerudfeltet, som etter hvert ble utvidet ved kjøp av flere tilleggsparseller. Tidlig i 1990-årene ble det her ferdigstilt 18 rekkehus. I tillegg ble det lagt ut 17 enebolig-tomter, som ble solgt til private.

Baskerudveien

231/245 Baskerudveien 1

Rekkehus, solgt i 1991 til Liv Edel Klekken (f. 1958). Eiere siden 2002 er Egil Granum (f. 1973) og Trude Marie Granum (f. 1972).

231/266 Baskerudveien 1B

I 2002 skilte eieren av gnr. 231/24 Baskerud, Erik Skjerven, ut en parsell på 0,8 dekar som han bebygde med enebolig og garasje. Denne beholdt han selv, mens han samme år solgte resten av Baskerud med påstående hus – se gnr. 231/24 Baskerud (Dronningveien 26).

Erik Skjerven (f. 1949) fra Gile i Norderhov er forsikringsmegler av yrke, og gift med Grethe Schultz Ahlbom (f. 1950) fra Oslo, som er depotmedarbeider i Sparebank 1 Ringerike i Hønefoss. De har to barn:

- * Marianne (f. 1977), g.m. Anders Skjerven Martinsen (f. 1967) fra Hamar, én sønn Emil (f. 2007). Anders har fra tidligere ekteskap to barn: Guro (f. 1999) og Ola (f. 1996).
- * Marthe (f. 1979), bosatt i Oslo.

I 2006 ble eiendommen solgt til Helge Espedalen (f. 1970) fra Bø i Telemark og Sigrid Helene Frøhaug (f. 1974) fra Steinsfjordingen. De er begge utdannet siviløkonomer, og har to barn: Martin (f. 2005) og Elida (f. 2008).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 2002) og garasje (2002).

231/248 Baskerudveien 2

Rekkehus, solgt i 1995 til Jørn Haugland (f. 1966) og Else Marie Haugland (f. 1964). Siden 2007 har Margrethe Oppen Bentzen og Arno Ludvik Elvestad vært eiere.

Margrethe Oppen Bentzen (f. 1976) fra Hønefoss arbeider som produktspesialist. Hun er samboer med Arno Ludvik Elvestad (f. 1964) fra Lofoten, og de har to døtre: Vårin (f. 2005) og Eiril (f. 2008).

231/244 Baskerudveien 3

Rekkehus, solgt i 1993 til Anne Berit Solstad (f. 1969) og Tom Erik Ruud (f. 1967). De solgte det videre i 1999 til Sissel Svestad og Geir Øye. Siden 2001 eies Baskerudveien 3 av Ann-Kristin Erlingsdatter Hoås (f. 1968) fra Steinkjer i Nord-Trøndelag. Hun arbeider som kundekonsulent i bank, og er gift med Knut Robert Magnussønn Hoås f. Sæther (f. 1945) fra Oslo, som er selvstendig næringsdrivende (Oslo Taxi).

Ann-Kristin Hoås har siden 2007 vært medlem av Hole kommunestyre, hvor hun representerer Arbeiderpartiet.

231/247 Baskerudveien 4

Rekkehus, solgt i 1991 til Britt Wassli (f. 1965) og Magne Kvist Godtfredsen (f. 1963). Eiere siden 2003 er Live Dokka (f. 1976) og Eirik Midtsundstad (f. 1976).

231/243 Baskerudveien 5

Rekkehus, solgt i 1991 til Marit Marcel Storsveen (f. 1957) og Johan Egil Storsveen (f. 1945).

231/246 Baskerudveien 6

Rekkehus, solgt i 1991 til Kari Halvorsen (f. 1946) og Knut Tanbergmoen (f. 1934). De solgte det i september 2002 til Nils Blaue Vogt og Zhongying Hui Vogt, som i desember samme år solgte videre til Ellert Johansson og Solveig Inger Krusholm. Eier siden 2004 er Bård Kjetil Thorsen (f. 1965).

231/242 Baskerudveien 7

Rekkehus, solgt i 1995 til Stein Erik Stiksrud (f. 1953) fra Hønefoss. Han var avdelingsleder for musikk, dans og drama ved Rud videregående skole i Bærum, og er i dag i ledelsesteamet ved samme skole. I 2007 ble han tildelt Hole kommunes kulturpris. Han var gift (separert 2007) med Hilde Lisbeth Dahlen (f. 1961), som er lærer ved Hole kulturskole. Hun har i en årrekke vært kordirigent og instruktør for barnekor og ungdomskor i Hole og Ringerike. I 1998 ble hun tildelt Hole kommunes kulturpris, og i 2008 Buskerud fylkes kulturpris. De har to barn: Anikken (f. 1987) og Eirik (f. 1989). Stein Erik Stiksrud var i årene 2003–07 medlem av Hole kommunestyre som representant for Høyre.

I 2000 flyttet de til Steinsåsen og solgte Baskerudveien 7 til Idun Eid og Petter Skjerven.

Idun Eid (f. 1970) fra Haugsbygd er utdannet fysioterapeut og innen administrasjon/ledelse. Hun arbeider i dag ved Ringerike sykehus, og var tidligere i rådmannstaben i Hole kommune. Hun giftet seg i 2002 (separert 2009) med Petter Skjerven (f. 1969) fra Hønefoss (bodde sine tre første år i Larvik). Han er utdannet siviløkonom, og daglig leder i Erik Skjerven Trevareagentur AS. De har to barn: Ingjerd (f. 2001) og Runa (f. 2004). Idun Eid har fra tidligere ekteskap én datter, Maren Cecilie Eid Lund (f. 1987).

Idun Eid har siden 2007 vært medlem av Hole kommunestyre, som representant for Høyre.

231/231 Baskerudveien 8

Rekkehus, solgt i 1992 til Per Louis Hellebostad (f. 1941). Siden 1998 har Mette og Bernd Müller vært eiere. Mette Müller f. Hauge (f. 1957) fra Bjørkås i Asker arbeider som vertinne på Kleivstua. Hun er gift med Bernd Wolfgang Müller (f. 1953) fra Wildflecken i Bayern, Tyskland, som er prosjektleder i Sodexo.

231/241 Baskerudveien 9

Rekkehus, solgt i 1997 til Torgrim Klokkervold (f. 1970) og Susan Maxhari (f. 1970). De solgte i 2000 til Bjørn Meier (f. 1973) og Annette Prösch Meier (f. 1973). I 2003 solgte de videre til Arne Frodahl jr. (f. 1953). Siden 2006 er Liv Nelson (f. 1955) fra Bærum eier. Hun arbeider i NAV Bærum, og har tre barn fra tidligere ekteskap med Nils Moesødegård (f. 1958) fra Røyse: Maren (f. 1984), Helle (f. 1987) og Harald (f. 1991).

231/232 Baskerudveien 10

Rekkehus, fra 1992 eid av Tronrud Eiendom AS. I 1997 ble det solgt til Jorunn og Lars Bjørnar Bockmann.

Jorunn Vaardal Bockmann (f. 1973) fra Førde i Sunnfjord er gift med Lars Bjørnar Bockmann (f. 1970) fra Haugsbygd. Han er seniorkonsulent ved IT-seksjonen ved Statens kartverk. De har to sønner: Håvard (f. 1997) og Eivind (f. 2000).

231/240 Baskerudveien 11

Rekkehus, solgt i 1992 til Maia Tronrud (f. 1951). Hun solgte i 1998 til Hermod Josef Johansen (f. 1939) og Jorun Elisabeth Tolpinrud (f. 1955). I 2001 ble Jan Erik Granholdt og Bjørg Nyhus Granholdt nye eiere. Siden 2004 eies Baskerudveien 11 av Eli Ullern (f. 1958) fra Røyse. Hun er regnskapssekretær ved Økonomiservice Ringerike AS, og har fra tidligere ekteskap tre barn: Andreas (f. 1985), Kristian (f. 1992) og Ine Marie (f. 1993).

231/233 Baskerudveien 12

Rekkehus, solgt i 1994 til Jorun Elisabeth Tolpinrud (f. 1955). Eier siden 1998 er Ingrid Odden Vadlie (f. 1966).

231/239 Baskerudveien 13

Rekkehus, solgt i 1996 til Pål Sigvaldsen (1970).

Siden 2003 er Hanne Gro H. Sigvaldsen (f. 1970) eier.

231/234 Baskerudveien 14

Rekkehus, solgt i 1992 til Tom Ove Hannestad (f. 1966) fra Vik i Hole. Han solgte i 2001 til Laila Sandberg. Eier siden 2006 er Espen Arnesen (f. 1960) fra Sundvollen. Han har to døtre fra tidligere ekteskap med Kirsten Heyerdahl Strøm (1955–1998) fra Elverum: Christina (f. 1987) og Camilla (f. 1989). Fra tidligere samboerskap med Nina Haugland (f. 1967) fra Asker har han én sønn Henrik (f. 1990).

231/238 Baskerudveien 15

Rekkehus, solgt i 1993 til Ann Kirstine Bang-Madsen (f. 1953) og Randi Wenche Skogstad (f. 1947). De solgte i 1998 til Sidsel H. og Odd Hallgeir Ramen.

Sidsel Henriksen Ramen (f. 1963) fra Steinsåsen er ansatt i NAV Ringerike. Hun er gift med Odd Hallgeir Ramen (f. 1959) fra Lom i Gudbrandsdalen, som er driftsleder i Skanska Norge AS. De har to barn: Fredrik (f. 1997) og Marte (f. 2001). Sidsel Henriksen Ramen er siden 2007 medlem av Hole kommunestyre, som representant for Høyre.

231/235 Baskerudveien 16

Rekkehus, fra 1992 eid av Tronrud Eiendom AS. I 1998 ble det solgt til Per Erik Opseth (f. 1970) og Trine Trongmo Opseth (f. 1972). Siden 2004 eies eiendommen av Reidun Ludmann f. Ingebretsen (f. 1939). Hun er fra Ålesund, og har bodd i Hole siden 1964. Fra tidligere ekteskap har hun to barn:

* Egil Imre (f. 1965), bosatt ved Vik, g.m. Merete Iversen (f. 1963) fra Lillehammer, to barn: Magnus (f. 1998) og Vegard (f. 2001) – se bind 1 s. 121.

* Linda Karin (f. 1968), bosatt i Grøndokka, g.m. Ivar Helge Leine (f. 1965) fra Levanger, to døtre: Catrine (f. 1992) og Therese (f. 1997).

231/237 Baskerudveien 17

Rekkehus, solgt i 1991 til Tore Asmund Stubberud (f. 1958). Han solgte det i 1999 til Turid Elin Vassbund Gardner (f. 1949) og Douglas S. Gardner (f. 1951). Siden 2001 eies Baskerudveien 17 av Anne Guro Nøkleby (f. 1970) fra Heradsbygda og Stig Melling (f. 1970) fra Berger i Vestfold. De er begge utdannet sivil-

ingeniører, og arbeider i henholdsvis Statens kartverk og Posten. De har to sønner: Jørgen (f. 2002) og Martin (f. 2004).

231/236 Baskerudveien 18

Rekkehus, solgt i 1996 til Gro og Morten Synsteli.

Gro Ofte Synsteli (f. 1968) fra Høydalsmo i Vest-Telemark er optiker hos Interoptik Løchen Fogth i Hønefoss. Hun er gift med Morten Synsteli (f. 1964) fra Steinsåsen, som er teknisk sjef ved EAB Lagerteknikk i Asker. De har to barn: Kjell Magne (f. 1992) og Mari (f. 1995).

243/14 Solheim – Baskerudveien 19

Utskilt fra Bergeløkka i 1946 og året etter solgt til eierens datter Karine Svingen (1903–1986) for 100 kroner. I 1984 var det hjemmelovergang til hennes fire døtre i ekteskapet med Karl Einar Svingen: Solveig, Randi, Kari og Eva. I 1995 solgte de den ubebygde tomte til Elling Voje Heieren.

Elling Voje Heieren (f. 1961) fra Hole er dataingeniør ved Hafslund IT. Han er gift med Anita Hella (f. 1970) fra Nes i Ådal, som er fysioterapeut ved Fysioterapisenteret Hønefoss AS. De har to felles barn: Maria (f. 2005) og Mauritz Grunde (f. 2007). Anita har fra tidligere én sønn, Andreas (f. 1990), mens Elling fra tidligere har tre barn: Tor Erik (f. 1987, samboer med Tiril Tanum Johansen f. 1989), Robert (f. 1990) og Helene (f. 1995).

Eiendommen er på 0,6 dekar. Enebolig (bygd 1995).

243/24 Solvang – Baskerudveien 20

Utskilt fra Bergeløkka i 1955 og solgt til Gunnar Opaker for 3.000 kroner.

Gunnar Opaker (1916–2006) fra Eidsvoll arbeidet ved Ringerike kornsilo i Hønefoss. Han var gift med Anna Bekkevoll (1918–1996) fra Eidsvoll, som en periode var ansatt på Vik sykehjem. De fikk én sønn Tore, som i 1976 overtok eiendommen etter foreldrene.

Tore Opaker (f. 1949) er kontorsjef ved Statens kartverk i Hønefoss. Han er gift med Marit Vidar (f. 1953) fra Ask, som arbeider ved Farmasøytisk avdeling på Ringerike sykehus. De har to døtre:

* Grete (f. 1975), bosatt på Helgelandsmoen, én sønn Benjamin (f. 2003).

* Ida (f. 1979), bosatt i Oslo.

Tore Opaker var medlem av Hole kommunestyre i perioden 1988–91, som representant for Høyre.

I 1993 overtok Marit og Tore Opaker hennes barndomshjem på Ask, og Baskerudveien 20 ble solgt til Margit Bjørg og Bjørn Geirr Harsson. De satt med eiendommen til 2002, da de skilte ut en parsell (med nybygd enebolig – se gnr. 243/38 Nedre Grøndokkvei 17) og solgte «gamlehuset» til Trude og Svein Steinsvik.

Trude Elisabeth Steinsvik f. Brenna (f. 1968) fra Otta i Gudbrandsdalen er overingeniør ved Blodbanken Ringerike sykehus. Hun er gift med Svein Steinsvik (f. 1968) fra Herøy i Møre og Romsdal, som er fabrikk sjef ved Norsun AS. De har tre barn: Simon (f. 1996), Rachel (f. 1998) og Selma (f. 2002).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig med carport (bygd 1955, ombygd og påbygd 1976).

Baskerudberget

231/285 Baskerudberget

Seksjon 1 Baskerudberget 1

Solgt i 2005 til Espen Bakken. Siden 2007 eies Baskerudberget 1 av Monika Colleen Nilsen (f. 1983) og Tom Andre Nilsen (f. 1980).

GUTTEBERGET

I 1944 ble en parsell Gutteberget utskilt fra Sundvolden gård, og i 1945 makeskiftet (av Tom, Lars og Jon Langerud) med Arnold Eskeland (f. 1903), eier av 231/24 Baskerud. Han bygde hytte her.* I 1974 overtok Espen Eskeland (f. 1946) som eier av 231/54 Gutteberget. Han solgte i 1987 eiendommen til Hole kommune for 600.000 kroner. I 1989 ble 231/218 Grøndokka Ungbo utskilt, og sist i 1990-årene ble resten av parsellen (kalt Baskerudberget) solgt til Estancia AS, et utbyggingsselskap eid av Sindre Lafton og Øyvind Tandberg. De bygde 20 selveierleiligheter her i vertikaldelte firemannsboliger (ferdigstilt i 2005). I tillegg ble det lagt ut åtte eneboligtomter.

* «Hartvik Brobekk braut ut en stein på Ulvøya en gong i 1930-åra, den var 7 x 0,5 x 0,11 meter, å han sølte-n tel redaktør Eskeland, den ligger ve hytta hass ve Sunnvøllen,» skriver Peter Lyse på ringeriksmål i «Attved Tyrifjorden».

Seksjon 2 Baskerudberget 3

Solgt i 2005 til Øystein Grindstad. Han solgte den videre i 2007 til Anita Jacobsen og Andrew Robert Quayle. Anita Jacobsen (f. 1975) arbeider i Hole kommune, og er samboer med Andrew Robert Quayle (f. 1973) fra Surrey i England, som er fiberoptiktekniker i Drammen. De har én sønn Rasmus (f. 2003).

Seksjon 3 Baskerudberget 5

Solgt i 2005 til Tove Fjellby (f. 1968).

Seksjon 4 Baskerudberget 7

Solgt i 2005 til Tomas Forsell Hansen (f. 1983).

Seksjon 5 Baskerudberget 9

Solgt i 2005 til Karianne Vibeke Ludvigsen (f. 1978) og Øyvind Holmen (f. 1977). Siden 2006 har førstnevnte vært eeneier.

Seksjon 6 Baskerudberget 11

Solgt i 2005 til Terje Rian (f. 1974). Han solgte samme år seksjonen tilbake til Hole kommune, og kjøpte i stedet 231/286 seksjon 6 (Baskerudberget 12). Siden 2006 er Hege Tomter eier. Hun er bosatt i Oslo, og leier ut seksjonen.

Seksjon 7 Baskerudberget 13

Solgt i 2005 til Mette Røste (f. 1961).

Seksjon 8 Baskerudberget 15

Solgt i 2005 til Kari Solvang (f. 1966) fra Lommedalen i Bærum.

Seksjon 9 Baskerudberget 17

Solgt i 2005 til Brit Railton f. Christiansen (f. 1943) fra Oslo, som er bibliotekar, og har arbeidet ved Nasjonalgalleriet og (fra 1991) ved Hønefoss videregående skole i Hønefoss. Hun var gift med Biørn Werner Staby Railton (1939–2005) fra København, som var selvstendig næringsdrivende (innehaver av The Flyfisher i Oslo). De har tre sønner:

* Bjørn (f. 1977), bosatt i Drammen, samboer med Helle Merete Nordli Andersen (f. 1978) fra Stovner i Oslo.

* Martin (f. 1979), bosatt på Løvenstad i Akershus, fra tidligere samboerskap med Linda Aas har han to barn: Marius (f. 2004) og Martine (f. 2006).

* Jens (f. 1984), bosatt i Hønefoss.

Familien var tidligere bosatt ved Nes i Hole – se gnr. 236/130 Norheim (Nordlandsveien 9).

Seksjon 10 Baskerudberget 19

Solgt i 2005 til Anne Beathe Bjørge (f. 1977) fra Svensrud på Røyse. Hun er driftssjef i Infratek Sikkerhet AS. Siden juni 2009 eies seksjonen av Petter Skjerven (f. 1969) fra Hønefoss. Han er utdannet siviløkonom, og daglig leder i Erik Skjerven Trevareragentur AS. I ekteskap med Idun Eid (f. 1970) fra Haugsbygd (separert 2009) har han to barn: Ingjerd (f. 2001) og Runa (f. 2004).

Seksjon 11 Baskerudberget 21

Solgt i 2005 til Øyvind Frøshaug og Silje Amundfoss. Øyvind Frøshaug (f. 1983) fra Sundvollen arbeider ved Storgata Bilskade i Hønefoss. Han er samboer med Silje Irene Glimsdal Amundfoss (f. 1983) fra Hønefoss, og de har to døtre: Ida (f. 2004) og Kaja (f. 2008).

Seksjon 12 Baskerudberget 23

Solgt i 2005 til Espen Østlie, som solgte den videre i 2006 til Mette Jahn (f. 1968). Hun er fra Oslo, og flyttet til Hole i 1988. Mette Jahn har to barn: Line Jahn Øverby (f. 1998) og Mari Jahn Øverby (f. 1999).

231/286 Baskerudberget

Seksjon 1 Baskerudberget 2

Solgt i 2005 til Marianne Gunderengen (f. 1968).

Seksjon 2 Baskerudberget 4

Solgt i 2005 til Ellen Dokken (f. 1962).

Seksjon 3 Baskerudberget 6

Solgt i 2005 til Kari Anna Kittilsland (f. 1967) fra Røyse. Hun arbeider med layout i Norsk Bokforlag på Vik.

Seksjon 4 Baskerudberget 8

Solgt i 2005 til Tormod Lid Larssen (f. 1951) fra Valler i Bærum. Han er geolog ved StatoilHydro på Vækerø, og har fire døtre fra tidligere ekteskap med Randi Karlstad (f. 1955) fra Haug: Astrid (f. 1981, samboer med Ebbe Meinild f. 1980 fra Danmark, to barn: Vetle f. 2004 og Frei f. 2009), Heidi (f. 1983), Synnøve (f. 1987) og Elisabeth (f. 1990).

Seksjon 5 Baskerudberget 10

Solgt i 2005 til Solveig Lovise Lerfaldet f. Teigen (f. 1946) fra Sollihøgda. Hun har to barn fra tidligere ekteskap med Ole Kristian Lerfaldet (f. 1943) fra Sokna:

* Grethe (f. 1962), bosatt på Høymyr ved Sollihøgda, to barn fra tidligere samboerskap: Emil Birger (f. 1983) og Tina (f. 1994) – se gnr. 238/131 Høymyr.

* Thore (f. 1964), bosatt på Sollihøgda, g.m. Anne Lise Andersen (f. 1963), to døtre: Kaja (f. 1992) og Thea (f. 1994) – se gnr. 238/57 Soltun (Tjernsliveien 30).

Solveig Lerfaldet bodde tidligere i Tjernsliveien 9 (238/37 Toppen).

Seksjon 6 Baskerudberget 12

Solgt i 2005 til Terje Rian (f. 1974). Siden 2008 er Terje Hareide (f. 1948) eier.

Seksjon 7 Baskerudberget 14

Solgt i 2005 til Inger Johanne Sneen og Stein Ove Teigen.

Inger Johanne Sneen (f. 1977) fra Asker er gift med Stein Ove Teigen (f. 1977) fra Torpo i Hallingdal. Begge er fysioterapeuter med arbeidssted Hønefoss, og de har to barn: Ingrid (f. 2006) og Eirik (f. 2008).

Seksjon 8 Baskerudberget 16

Solgt i 2005 til Odd Ivar Ruud (f. 1945) fra Sundvollen. Han er ugift, og var i mange år (fra 1968) fangstmann på Svalbard. Odd Ivar Ruud er i dag bosatt i California, USA, hvor han arbeider som eiendomsmegler og forfatter.

231/299 Baskerudberget 18

Tomta ble solgt av Estancia AS i 2005 til Ruth Mirjam og Terje Reginiussen. Terje Reginiussen (f. 1972) fra Harstad er varabrannsjef i Ringerike brann- og redningstjeneste. Han er gift med Ruth Mirjam Reginiussen f. Wabakken (f. 1975) fra Nevlunghavn, som er førskolelærer. De har to barn: Jakob (f. 2006) og Malene (f. 2009).

Enebolig (bygd 2006) og garasje (2006).

231/298 Baskerudberget 20

Tomta ble solgt av Estancia AS i februar 2006 til Grethe Ulversøy og Sveinung Engeland. Grethe Ulversøy (f. 1967) fra Randaberg ved Stavanger er kantor i Hole kirke. Hun er gift med Sveinung

Engeland (f. 1967) fra Jørpeland, som er journalist i Mandag Morgen. De har to barn: Silje (f. 1997) og Erlend (f. 2000).

Enebolig (bygd 2006).

231/289 Baskerudberget 25

Tomta ble solgt av Estancia AS i 2006 til Kathrine og Rune Kalleberg. Kathrine Borgmann Kalleberg (f. 1976) er adjunkt ved Hole ungdomsskole. Hun er gift med Rune Kalleberg (f. 1972), som er adjunkt ved Roa videregående skole på Hadeland. De er begge fra Revetal i Re kommune i Vestfold, og har to barn: Madelen (f. 2005) og Elias (f. 2007). Enebolig (bygd 2006).

Gnr. 231/290 Baskerudberget 27

Tomta ble solgt av Estancia AS i 2005 til Pål Christian Iversen (f. 1964) fra Ringerike. Han er eier og daglig leder av PCI Bilformidling AS, og har tre barn: Christina (f. 1989), Christian (f. 2000) og Andrea (f. 2002).

Enebolig (bygd 2006).

231/291 Baskerudberget 29

Tomta ble solgt av Estancia AS i mai 2005 til Dorte og Rolf Gulbrandsen.

Rolf Gulbrandsen (f. 1937) fra Sundvollen har arbeidet som salgskonsulent i Wiig & Vraalsen, som produserer vekter og utstyr til industri og detaljhandel. Fra 1985 var han freelancer og drev delvis egen virksomhet, før han de siste 12 årene som yrkesaktiv arbeidet i Lindbak AS (pensjonist siden 2005). Han er gift med Dorte Solnør (f. 1951) fra Ringsted i Danmark, som er utdannet fysioterapeut og operasjonssykepleier, og i dag seksjonsleder ved Kirurgisk dagavdeling ved Rikshospitalet.

Dorte og Rolf Gulbrandsen har én datter:

* Karoline (f. 1983), bosatt i København.

Fra tidligere ekteskap med Wenke Sætre (f. 1943) fra Hønefoss har Rolf to barn:

* Nina (f. 1962), bosatt i Åndalsnes, g.m. Lars Smisethjell fra Sunndalsøra, én sønn Fredrik (f. 1998). Nina har fra tidligere én sønn, Thomas (f. 1984).

* Jon (f. 1966), bosatt i Nordløkka, g.m. Marit Helliesen (f. 1966) fra Sandnes, to fosterbarn: Tommy (f. 1998) og Robin (f. 2001).

Inntil 2005 var Dorte og Rolf Gulbrandsen eiere av Nordløkka i Sundvollen – se gnr. 231/16 Nordløkka (Dronningveien 38).

Enebolig (bygd 2005–06) og garasje (2005–06).

231/294 Baskerudberget 35

Tomta ble solgt av Estancia AS i 2005 til Anders Brennhovd (f. 1978, tannlege, fra Hønefoss) og Linda Vik Brennhovd (f. 1979, tannpleier, fra Hole). De har to døtre: Vilde (f. 2005) og Marie (f. 2008). Enebolig (bygd 2009).

231/295 Baskerudberget 37

Tomta ble solgt av Estancia AS i 2005 til Tove og Trond Buanes.

Tove Buanes f. Sørensen (f. 1952) fra Drammen er sykepleier ved Høyenhall bo- og rehabiliteringssted. Hun er gift med Trond Arnulf Buanes (f. 1950) fra Haugsbygd, som er lege ved Ullevål Universitetssykehus. De har to barn: Marita (f. 1979) og David (f. 1982).

Enebolig (bygd 2006).

231/296 Baskerudberget 39

Tomta ble solgt av Estancia AS i 2006 til Hanne Therese Jødal-Skallerud (f. 1971) fra Røyse og Frode Gjerstad Skallerud (f. 1970) fra Rakkestad. De har to sønner: Oscar (f. 2003) og Jacob (f. 2007).

Enebolig (bygd 2007–08).

231/284 Baskerudberget 41

Tomta ble utskilt fra 231/19 Skogstad (Brobekkeveien 19) i 2002, og beholdt av eierne Geir Esben Skille og Janne Østvang Skille da de i 2004 solgte Skogstad til Lars Myrvold.

Geir Esben Skille (f. 1969) fra Haugsbygd har vært salgs- og markedsansvarlig i Ringerike budstikke, og er i dag ansatt hos UB Kontorsystemer AS i Trøgslø, hvor han jobber med salg og markedsføring.²⁴ Han er gift med Janne Østvang Skille (f. 1970) fra Hønefoss, som er jurist og arbeider som politiadvokat i Nordre Buskerud politidistrikt. De har tre barn: Sara (f. 2001), Simen (f. 2003) og Sondre (f. 2008).

Enebolig (bygd 2004) og garasje (2007).

²⁴ Geir Esben Skille var pådriver og initiativtaker til å få i gang igjen motbakkkeløpet Kleivklyver'n, som ble arrangert av Holeværingen Ski i årene 1999–2002. I 2008–09 er det blitt arrangert av UB Kontorsystemer AS (Unibind AS).

GRØNDOKKA-FELTET

I 1979 kjøpte Hole kommune et 77 dekar stort område i Grøndokka (231/127) av Sundvolden gård for 741.000 kroner. Seinere ble feltet utvidet med arealer fra både Bergeløkka og Sundvolden gård. Her ble et femtital boligtomter skilt ut og solgt i 1979–80. De siste tre tomtene ble solgt i 1987.

Einar Sundøens vei

231/158 Einar Sundøens vei 1

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Anne Mjellekås Weisteen (f. 1956) fra Hønefoss og Sverre Weisteen (f. 1954) fra Hole. De har to døtre: Anine Arpana (f. 1987) og Marte Malvika (f. 1992) – se 243/15 Midtre Grøndokkvei 17.

Siden 1993 eies eiendommen av Dag Olav Teigland (f. 1962) og Kari Gresaker Teigland (f. 1966).

Eiendommen er på 0,9 dekar.

231/145 Einar Sundøens vei 2

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Oddvar Braata (f. 1947) fra Hen i Ådal. Han er IT-konsulent i Dell AS i Oslo, og er gift med Ragnhild Braata f. Hermanrud (f. 1951) fra Steinsfjerdings, som er tannlegeassistent i Hønefoss. De har to sønner:

* Espen (f. 1972), bosatt på Hosle i Bærum, samboer med Synne Myklatur, én datter Alida (f. 2006).

* Stian (f. 1976), bosatt i Hønefoss, samboer med Siri Julusmoen (f. 1976).

Eiendommen er på 0,7 dekar. Enebolig (bygd 1980), bod (1990) og garasje (2003).

231/146 Einar Sundøens vei 3

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Morten Moe (f. 1953). Han solgte eiendommen i 1985 til T. Simonsen Plastemballasje, som i 1990 solgte den videre til Ellen og Kurt Miksch.

Ellen Johanne Guldal Miksch (f. 1963) er førskolelærer/lærer ved Vik skole. Hun er gift med Kurt Johannes Miksch (f. 1962) fra Linz i Østerrike, som er kokk ved Klækken Hotel. De

har tre barn: Andreas (f. 1989), Jørgen (f. 1991) og Helena (f. 1996).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1980).

231/144 Einar Sundøens vei 4

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Kari og Arne Bolstad.

Kari Evelyn Bolstad f. Martinsen (f. 1947) fra Hole er hjelpepleier av yrke. Hun er gift med Arne Henry Bolstad (f. 1949) fra Lærdal i Sogn, som er bilmekaniker. De har to døtre:

* Signe Marit (f. 1972), bosatt i Ålesund, samboer med Eivind Hjelle (f. 1972), to barn: Marte (f. 2003) og Mats (f. 2008).

* Tone (f. 1974), bosatt i Oslo, samboer med Trond Inge Randa (f. 1974), én datter Henriette (f. 2008).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1981) og garasje (1982).

231/137 Einar Sundøens vei 5

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Roger Eriksen (f. 1960) fra Grøndokka. Han bygde enebolig her, som han solgte i 1985 til Johan Hammerengen (f. 1935) fra Norderhov. I 1987 ble eiendommen solgt til Jostein Stokkeland (f. 1940), som i 1991 solgte videre til Marte Aurdal Paulsen (f. 1946) og Arvid R. Paulsen (f. 1944). Siden 1993 har Sigrid Grindberg og Helge Graffer vært eiere.

Sigrid Grindberg (f. 1966) fra Steinkjer er saksbehandler ved Statens kartverk. Hun er gift med Helge Graffer (f. 1964) fra Skedsmo, som er sivilingeniør og arbeider ved Norkart Geoservice AS i Sandvika. De har én sønn Sverre (f. 2000).

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1981–82) og garasje (1994).

231/143 Einar Sundøens vei 6

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Sissel Beate Lindstrøm (f. 1955) og Lars Eric Lindstrøm (f. 1947). De bygde enebolig her, og solgte i 1983 eiendommen til Astrid Sørensen (1903–1985) og Tom Sørensen (f. 1946). Etter morens død i 1985 har Tom Sørensen vært eneeier.

Tom Sørensen (f. 1946) vokste opp i Larvik og Bærum. Han er i dag pensjonist, etter å ha vært maskinfører i Statens Vegvesen (Mesta).

Han er gift med Aud Tomine Sørensen f. Sollihøgda (f. 1949) fra Minnesund, som er syerske og selvstendig næringsdrivende. De har to barn:

* Marius (f. 1975), bosatt i Sundvollen.

* Mona (f. 1977), bosatt på Lierskogen, samboer med Morten Tronstad (f. 1971), to sønner: Joakim (f. 2003) og Kristian (f. 2006).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1981) og garasje (2004).

231/136 Einar Sundøens vei 7

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Jonn Olav Eriksen (f. 1954) fra Steinsfjordingen. Han er elektriker i Bryn Ventilasjon i Hønefoss, og gift med Åse Torhild Bjørnstad (f. 1951) fra Hønefoss, som arbeider på Apoteket Løven. De har én fostersønn, Martin Bjørnstad (f. 1988).²⁵

I 1992 ble eiendommen solgt til Sissel Bjaanes og Arild Danielsen.

Sissel Bjaanes (f. 1970) fra Kolbotn er utdannet kokk, og arbeider som assistent ved Sundvollen oppvekstsenter. Hun er samboer med Arild Danielsen (f. 1965) fra Steinsåsen, som er service engineer. De har to barn: Alexander (f. 1993) og Rikke (f. 1997).

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1980–81).

231/142 Einar Sundøens vei 8

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Dag Linnerud (f. 1952) fra Sønsterud på Utstranda. Han er driftssjef ved Kleivstua Hotell, og gift med Gerd Linnerud f. Kvarmestøl (f. 1954) fra Voss, som er hjelpepleier ved Ringerike sykehus. Der har to døtre:

* Elisabeth (f. 1979), bosatt på Helgelandsmoen, samboer med Sondre Rogneby Elverud (f. 1982).

* Cathrine (f. 1981), bosatt i Nedre Steinsåsen, samboer med Eivind Adelsten Rosen (f. 1979), én datter Leah (f. 2007).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1980–81).

25 Jonn Olav Eriksen har fra tidligere ekteskap med Marit Eriksen to barn: Sissel (f. 1976) og Morten (f. 1980), mens Åse Torhild fra tidligere ekteskap med Ole Torstein Oslund også har to barn: Kjetil (f. 1971) og Merete (f. 1977).

231/135 Einar Sundøens vei 9

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Laila Irene og Egil Børre Hasle.

Laila Irene Hasle f. Renshusløkken (f. 1944) fra Utstranda er gift med Eigil Børre Hasle (f. 1942). De har to barn:

* Linn Irene (f. 1979), bosatt i Skotselv, samboer med Remi Falleth fra Vines ved Hvittingfoss, to barn: Robin (f. 2004) og Thea (f. 2008).

* Glenn Egil (f. 1983).

231/141 Einar Sundøens vei 10

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Liv H. Stensbye (f. 1955) og Rune Renshusløkken (f. 1954). I 1984 solgte de eiendommen til Kari Bjåland (f. 1940) og Arne Høyenes (f. 1944). De satt som eiere i to år, og solgte den videre i 1986 til Terje Uteng (f. 1960) og Kirsti Synnøve Bruås (f. 1962). Siden 1994 har Linda og Ivar Helge Leine vært eiere.

Linda Karin Ludmann Leine (f. 1968) fra Sundvollen er ansvarlig for kontoreneheten i Fontenehuset i Hønefoss. Hun er gift med Ivar Helge Leine (f. 1965) fra Levanger, som er produksjonsansvarlig ved Ellingsen Norinstrument. De har to døtre: Cathrine (f. 1992) og Therese (f. 1997).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1980) og garasje (1986).

231/134 Einar Sundøens vei 11

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Pål Johan Hellerud (f. 1952) fra Sundvollen. Han er gift med Tove-Helen Hagen Hellerud (f. 1956) fra Hønefoss, og de har to sønner: Christopher Johan (f. 1985) og Alexander André (f. 1988) – se 243/8 Skaubo (Midtre Grøndokkvei 11).

I 2001 ble Margareth Jane og Morten Brusletto nye eiere. Siden 2006 eies Einar Sundøens vei 11 av Liza Anette og Jørn Henning Andersen.

Jørn Henning Andersen (f. 1963) fra Rakkestad er kjedesjef i Baker Hansen i Oslo. Han er gift (2006) med Liza Anette Andersen (f. 1970), som vokste opp på Nesodden og Ringerike. Hun arbeider som konsulent innen organisasjon og ledelse i Oslo. De har én datter Vilde Anette (f. 2008). Liza har fra tidligere én

datter Vilde Anette Knutsen (f. 2000), og Jørn har fra tidligere én sønn Mats Andersen Solbakk (f. 2000).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1982).

231/131 Einar Sundøens vei 12

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Gerd Unni Haglund Christensen (f. 1953) fra Bråten (Haglund) i Hole. Hun er gift med Fred Christensen (f. 1951) fra Sollihøgda. De har to døtre:

* Siri (f. 1983), bosatt på Snarum på Modum, samboer med Preben Tranby (f. 1983).

* Emmy (f. 1988), bosatt i Grøndokka.

Eiendommen er på 0,9 dekar.

231/133 Einar Sundøens vei 13

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Sidsel og Steinar Renshusløkken.

Steinar Renshusløkken (f. 1943) fra Utstranda er gift med Sidsel Sættem (f. 1948) fra Oslo. De har én sønn Trond (f. 1973), som er bosatt ved Øverby og gift med Charlotte Albrektsen (f. 1975) fra Oslo. De har to sønner: Mads (f. 2004) og Jesper (f. 2008) – se Fjellheim (Utstranda 146).

I 1988 ble eiendommen solgt til Arne Frodahl jr. (f. 1953) fra Homledal. Han var gift med Gunda Kristine Enderud (f. 1950) fra Ådal (siden skilt), og de har to barn: Pål (f. 1973) og Stine (f. 1976). Arne Frodahl jr. arbeider i Flextronics International Norway AS som personaldirektør. Han er i dag bosatt i Spikkestad med samboer Inger Helene Nøkleholm (f. 1956) fra Mysen i Østfold – se 238/66 Skarveien 9.

Siden 2003 har Anette og Bjørn Prösch Meier vært eiere av Einar Sundøens vei 13.

Bjørn Prösch Meier (f. 1973) fra Veme i Soknedalen arbeider med salg/markedsføring i Danfoss AS. Han er gift med Anette Prösch Meier (f. 1973) fra Kroksund, som er helsesøster i Ringerike kommune. De har tre barn: Nora (f. 1999, tvilling), Hedda (f. 1999, tvilling) og Sigrid (f. 2004).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1982–83) og garasje (1989).

231/130 Einar Sundøens vei 14

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Helge Tøftum (f. 1951). Han solgte eiendommen i 1985 til Terje Kvitberg (f. 1956) fra Haugbygd, som er flytekniker på Gardermoen. Han er gift med Ann Ingunn Kvitberg f. Haukås (f. 1954) fra Elnesvågen i Romsdal, som er sykepleier ved Austjord behandlingssenter i Ringerike. De har to døtre:

* Ingrid Alice (f. 1984), bosatt i Uvdal, samboer med Lars Ole Svendsen (f. 1980), én sønn Steinar (f. 2008).

* Marit Cecilie (f. 1988), bosatt i Grøndokka.

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1980–81).

231/132 Einar Sundøens vei 15

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Ingrid Unn Frøshaug (f. 1957) og Trond Frøshaug (f. 1953). Siden 2007 har sistnevnte vært eeneier.

Eiendommen er på 0,9 dekar.

231/129 Einar Sundøens vei 16

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Gunny Busund (f. 1956) og Erling Busund (f. 1953). Fra 1995 var Gunny eeneier. Hun solgte eiendommen i 2005 til Geir Nyborg (f. 1974) fra Sollihøgda og Janne Luksengård (f. 1975) fra Skui i Bærum.

Eiendommen er på 0,8 dekar.

231/128 Einar Sundøens vei 18

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Ellen f. Kjosbakken og Ulf Engenes. Siden 2006 har førstnevnte vært eeneier.

Ellen Kjosbakken (f. 1954) fra Rytteraker gård er hjelpepleier ved Sundjordet bofellesskap. Fra tidligere ekteskap med Ulf Engenes (f. 1953) fra Nes i Hole har hun to barn:

* Marianne (f. 1978), bosatt i Oslo.

* Thomas (f. 1983), bosatt på Helgelandsmoen, samboer med Stine Larsen.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1980).

Blybergs vei

231/194 Blybergs vei 1, 3, 5 og 7

I 1982 ble det fra 231/127 (Hole kommune) utskilt en parsell på 3,4 dekar, hvor kommunen bygde to eneboliger i Blybergs vei 5 og 7, mens det i Blybergs vei 1 og 3 ble bygd hus med to leiligheter i hver. Disse er i dag kommunale boliger for utleie.

231/159 Blybergs vei 2

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980 og solgt til Solveig Marie Larsen (f. 1945) og Arne Larsen (f. 1935). De bygde enebolig her, og solgte seinere eiendommen til Gerd og Knut Brander. I 1994 solgte de den videre til Else Berit Warhuus og Arne Jørn Hultberg.

Else Berit Warhuus (f. 1953) fra Modum er utdannet sykepleier. Hun er gift med Arne Jørn Hultberg (f. 1952) fra Oslo, som er utdannet trykker.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1980).

231/149 Blybergs vei 4

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979 og solgt til Bengt Arne Sønsterud (f. 1951). Han bygde enebolig her i 1981. I 1988 ble eiendommen solgt til Kari Solveig Laastad Høe (f. 1960) og Ragnar Andreas Høe (f. 1957). De har to barn: Eivind (f. 1989) og Kjersti (f. 1992).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1981).

231/148 Blybergs vei 6

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Eva Paulsberg (f. 1952) og Torbjørn Paulsberg (f. 1950). De solgte eiendommen i 1984 til Bente og Pål Arnesen.

Bente Karin Dalen Arnesen (f. 1959) fra Sokna er sekretær i Det Norske Veritas. Hun er gift med Pål Arnesen (f. 1958) fra Hønefoss, som er IT-sjef ved Statens kartverk. De har tre barn: Petter (f. 1986), Martin (f. 1988) og Katrine (f. 1991).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1980) og garasje (1985).

231/147 Blybergs vei 8

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Erling Tanem (f. 1937) fra Sunnan i Nord-Trøndelag. Han er utdannet bilmekaniker, og har vært offiser i Hæren (Helgelandsmoen). Erling Tanem er gift med Grethe Annhild Tanem f. Norheim (f. 1942) fra Målselv, som har arbeidet som selger i Hønefoss. De har to barn:

* Laila (f. 161), én sønn Alexander (f. 1990).

* Jo Alex (f. 1966), g.m. Siw Lene Skei (f. 1968), én datter Tuva (f. 2002).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1980).

231/157 Blybergs vei 9

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Magne Johan Arntzen (f. 1944). Eier siden 1988 er Erik Skaug (f. 1953) fra Åsbygda. Han er gift med Inger Skaug f. Svensen (f. 1960) fra Hønefoss, og de fikk to døtre: Christina (f. 1988) og Line (1992, dødfødsel). Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1981).

231/140 Blybergs vei 10

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Anita Engh Menti (f. 1952) fra Hole og Stavros Menti (f. 1953) fra Hellas. De har fire barn: Mikael (f. 1978), Eleni (f. 1979), Katja (f. 1980) og Niko (f. 1983).

Siden 2009 har Tord Orre Kongsvold (f. 1956) fra Billingstad i Asker vært eier. Han er skadeinspektør (bygningsskader) i Sparebank1 Forsikring, og gift med Jane Marie Pedersen (f. 1964) fra Tønsberg. De har to sønner: Jørgen (f. 1997) og Lars (f. 1999). Jane har fra tidligere én sønn, Jarl-Thomas Lindhjem (f. 1983).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig med carport (bygd 1981).

231/156 Blybergs vei 11

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Kjellaug og Einar Alstad.

Kjellaug Alstad f. Bruaset (f. 1933) fra Vestnes i Romsdal er gift med Einar Alstad (f. 1931) fra Brandbu på Hadeland. Begge er i dag pensjonister. Som yrkesaktive var de henholdsvis syerske og platearbeider. De har to døtre:

Anne-Grete (f. 1956) og Heidi Iren (f. 1959). Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1981).

231/139 Blybergs vei 12

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Inger Lise Molberg Aaserud (f. 1955) og Einar Aaserud (f. 1950). Siden 1995 eies eiendommen av Karianne Sjørbotten (f. 1966) og Pål Warhuus (f. 1960).

Eiendommen er på 0,9 dekar.

231/155 Blybergs vei 13

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Åse Arnhild Holm (f. 1945) og Håkon Leidulf Holm (f. 1945). I 1996 solgte Åse Arnhild Holm (som da var enke) eiendommen til Line Svensgård (f. 1965) og Torbjørn Svensgård (f. 1962). De solgte den videre i 1998 til Tor Berteig (f. 1961) og Kristin Berteig (f. 1967).

Eiendommen er på 1 dekar.

231/138 Blybergs vei 14

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Svein Roger Gulbrandsen (f. 1937). I 2007 solgte Inger Berit Gulbrandsen eiendommen til Katie Jane Allison og Bjørn Ole Helsing Lossius.

Katie Jane Allison Lossius (f. 1969) fra England arbeider ved Aker Solutions. Hun er gift med Bjørn Ole Helsing Lossius (f. 1958) fra Bærum, som er lektor ved Nadderud videregående skole.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1980–81).

231/154 Blybergs vei 15

Utskilt i 1979, og i 1980 solgt til Vigdis og Kjell Birger Søreng for 57.848 kroner.

Kjell Birger Søreng (f. 1941) fra Sundvollen har arbeidet ved Flebu Luftteknikk i Skui i Bærum i 46 år, de siste årene som verkstedsjef. Han er eneeier av Blybergs vei 15 fra 1989, og samboer med Liv Aase Svingerud (f. 1942).²⁶ Fra tidligere ekteskap med Vigdis Bjerknes (f. 1956) fra Heradsbygda har han to barn:

²⁶ Liv Aase Svingerud f. Jakobsen (f. 1942) har tre barn fra tidligere ekteskap med Harald Tormod Svingerud (f. 1947) fra Røyse: Anita (f. 1966), Knut og Einar (f. 1968, tvillinger) – se bind 3 s. 522–523.

* Gro Anita (f. 1974), bosatt i Hol i Hallingdal, samboer med Espen Haugseth fra Trondheim, én sønn Pål Atle (f. 2008). Fra tidligere ekteskap med Sverre Mørk fra Hovet i Hallingdal har hun to døtre: Tuva (f. 1999) og Ingrid (f. 2001).

* Geir Atle (f. 1975), ugift, bosatt i Sundvollen.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1980) og garasje (1981).

231/153 Blybergs vei 17

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Mona og Egil Benth.

Mona Linnea Benth f. Frøshaug (f. 1949) fra Hole er gift med Egil Benth (f. 1946) fra Veme. Han arbeider som montør i Mesta Drift AS. De har tre barn:

* Rita Irene (f. 1969), bosatt i Steinsfjerdingen, samboer med Werner Jakobsen (f. 1968), fire barn: Siv Marlene (f. 1989), Aleksander (f. 2002), Linnea (f. 2005) og Aurora (f. 2007).

* Nina Kristin (f. 1974), bosatt i Hønefoss.

* Ståle (f. 1975), bosatt i Hole, én sønn Sebastian (f. 2004).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1981).

231/152 Blybergs vei 19

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1980 solgt til Astrid Ingeborg og Egil Skaalvik for 58.588 kroner.

Astrid Ingeborg Skaalvik f. Botten (f. 1932) fra Valsøyfjord på Nordmøre har arbeidet som kokke på Hole sykehjem og seinere kjøkkensjef på Høyenhall Bo- og rehabiliteringssted. Hun er gift med Egil Skaalvik (f. 1931) fra Halså på Nordmøre, som har vært sveise- og platearbeider ved Flebu Luftteknikk og Bærum E-verk. I årene 1980–87 var Egil Skaalvik medlem av Hole kommunistere (representerte Arbeiderpartiet).

Astrid Ingeborg og Egil Skaalvik har to sønner:

* Magne (f. 1961), eier av Blybergs vei 19 siden 2005 – se nedenfor.

* Knut Arve Skaalvik (f. 1964), bosatt ved Vik, g.m. Grete Sanner Skaalvik (f. 1966) fra Røyse, to barn: Jørgen (f. 1993) og Edvard (f. 1998).

I 2005 ble eiendommen solgt til sønnen Magne, som bygde på til generasjonsbolig.

Magne Skaalvik (f. 1961) arbeider i PP- og oppfølgingstjenesten for videregående skole i Buskerud fylke, med arbeidssted Hønefoss. Han har fra tidligere ekteskap én sønn Sigurd (f. 1991).

Eiendommer er på 1 dekar. Generasjonsbolig (bygd 1980, påbygd 2005) og garasje (1983).

Daniel Hansens vei

231/180 Daniel Hansens vei 1

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Helen Haavi Johansen og Tor Johansen.

Helen Haavi Johansen (f. 1953) fra Røyse er hjelpepleier ved Hole bo- og rehabiliteringssenter. Hun er gift med Tor Johansen (f. 1951) fra Hønefoss, som er ingeniør og arbeider i Asker. De har to barn:

* Trond Arne (f. 1971), bosatt i Heradsbygda, g.m. Elin Moen (f. 1971) fra Heradsbygda, to døtre: Synne Christine (f. 1997) og Silje Martine (f. 1999).

* Karoline (f. 1980), bosatt i Hønefoss, samboer med Morten Strengelsrud (f. 1971). Karoline har fra tidligere to barn: Rebekka og Joakim (f. 2002, tvillinger).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1982–83).

243/25 Rudvangen – Daniel Hansens vei 2

Utskilt fra Bergeløkka i 1959 og solgt til Ragnar Ruud (f. 1915) for 1.500 kroner. Han bygde enebolig her.

I 1984 ble eiendommen solgt til Reidun (Vesla) Jøntvedt (1924–1989) fra Modum. Hun arbeidet i hotell- og restaurantbransjen. En periode drev hun kafé i Stabells gate i Hønefoss, og seinere pensjonat i Tvedestrand og Fredrikstad. Fra tidligere ekteskap med Olav Jøntvedt fra Porsgrunn hadde hun én sønn Kjell (f. 1948), som ble gift med Lise Bye (f. 1949) fra Hønefoss – se gnr. 243/29 Midtre Grøndokkvei 6.

Etter Reidun Jøntvedts død ble eiendommen i 1993 solgt til Hege Opheim Høgevold (f. 1967) og Per Høgevold (f. 1966). Siden 1998 har sistnevnte vært eneeier.

Per Høgevold (f. 1966) fra Oslo (familien flyttet til Røyse i 1980) er service engineer, og gift med Julia Viktorovna (f. 1979), som har

vokst opp i Tyskland og Russland. Hun er hudpleier av yrke. De har én datter Anastasia (f. 2004). Fra tidligere ekteskap med Hege Opheim fra Hakadal har Per to barn: Ida Carine (f. 1989) og Marcus (f. 1995). Julia har fra tidligere én sønn Rostislav Melkumyan (f. 1999).

Enebolig (bygd 1960, påbygd og restaurert 2003–05).

231/181 Daniel Hansens vei 3

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Kristian Magnussen (f. 1956) fra Nes i Hole. Han arbeider ved Tinglysingen på Statens kartverk, og er gift med Kari Inger Stormo (f. 1963) fra Averøya på Nordmøre, som er aktivtør ved Ringerike Arbeidssenter på Hensmoen. De har to døtre: Siri (f. 1994) og Frida (f. 1998).

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1985) og garasje (1987).

243/26 Solglimt – Daniel Hansens vei 4

Opprinnelig fritidseiendom, utskilt fra Bergeløkka i 1962 og i 1965 solgt til Einar Pettersen (f. 1911) for 4.000 kroner. Etter hans død overtok Anna Sofie Pettersen som eier i uskiftet bo. I 1986 ble eiendommen solgt til Jostein Aasengen (f. 1963) og Anita Iversen (f. 1966). Fra 1994 var Jostein Aasengen eneeier. Han solgte i 2000 Solglimt til Geir Hagen (f. 1973) fra Hvalsmoen ved Hønefoss, som er selvstendig næringsdrivende. Han er gift med Liv Pedersen (f. 1978) fra Hønefoss, som er sivilingeniør.

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 2006–07) og «gamlehuset» (opprinnelig hytte fra 1960-årene, påbygd i 1990-årene).

231/69 Nordvang – Daniel Hansens vei 5

Utskilt fra Nordløkka bnr. 12 i 1951 og av eieren Karen Pettersen Jensrud solgt til Ove Ruud for 1.800 kroner. Han hadde noen år tidligere (1948) blitt eier av en naboparsell (bnr. 59 Bergstad II), og de to parsellene har siden vært én eiendom (sammenføynd 1979).

Ove Neybert Ruud (1903–1983) fra Rudsødegården var gift med Ingeborg Kristine Johansen (1903–1986) fra Frøshaugsetra. De leide husvære på Bruløkkene på Krokskogen til 1952, da de flyttet inn i eget hus i Sundvollen. De fikk tre barn:

* Bjørg Olaus (f. 1931), eier av Nordvang fra 1986, g.m. Lorenz Hoffmann (f. 1927), én datter Tove (f. 1966) – se nedenfor.

* Helge Martin (1934–2005), g.m. Beth Solveig Svarverud (f. 1937) fra Lillehammer, én sønn Lars (f. 1965) – se gnr. 231/103 Tussebo (Dronningveien 43).

* Odd Ivar (f. 1945), ugift, fangstmann på Svalbard fra 1968, i dag bosatt i California, USA (eiendoms-megler og forfatter).

I 1962 ble det utskilt tomter til to av barna, bnr. 103 Tussebo (Dronningveien 43) til Bjørg og bnr. 104 Skauom (Dronningveien 41) til Helge Martin.

Etter Ove Ruuds død i 1983 satt Ingeborg Ruud som eier i uskiftet bo.

I 1981 ble det utskilt tre parseller, hvorav to var tilleggsarealer til naboeiendommer og den tredje var tomt til sønnen Odd Ivar (som solgte den videre til Jon Dæhli) – se gnr. 231/190 Lars Mikkelsens vei 6.

I 1986 ble Nordvang overdratt til datteren Bjørg og hennes mann, Lorenz Hoffmann, med boret for Ingeborg Ruud i hennes levetid. Hun døde i 1986. I 1990 flyttet de nye eierne fra Bærum til Sundvollen.

Bjørg Olaus Hoffmann f. Ruud (f. 1931) har arbeidet i forretning og industri, bl.a. 10 år på Defa. Lorenz Johannes Hoffmann (f. 1927) fra Fyn i Danmark kom til Norge i 1950, og arbeidet på Bærumsbanen og siden i Oslo Sporveier til 1990. De har én datter, Tove (f. 1966). Hun er bosatt på Røyse, og gift med Svein Nysæter (f. 1963). De har to døtre: Kristin (f. 1991) og Line (f. 1996).

Eiendommen er på 1,3 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1986) og uthus.

243/32 Haarberg – Daniel Hansens vei 6

Opprinnelig fritidseiendom, utskilt fra Bergeløkka i 1963 og i 1965 solgt til Haakon Dahl (f. 1903) for 6.340 kroner. Etter hans død overtok Bergljot Dahl som eier i uskiftet bo, og i 1981 var det hjemmelsovergang til sønnen, Tor Dahl (f. 1938).

I 1996 ble eiendommen solgt til Jørn Erik Kirkeberg Thomassen (f. 1963) fra Hønefoss. Han er ugift, og selvstendig næringsdrivende. Han overtok en «sliten» hytte på 38 m², som etter påbygg 1998–2000 fikk bruksendring til bolig.

Eiendommen er på 1 dekar.

231/171 Daniel Hansens vei 7

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Kristi og Arne Nyhus.

Kristi Helena Nyhus f. Holmberg (f. 1924) fra Nore i Numedal er gift med Arne Reidar Nyhus (f. 1927) fra Ringsaker. Begge er i dag pensjonister, etter å ha arbeidet i Staten. De har to barn:

* Roar (f. 1952), bosatt i Grøndokka, g.m. Inger Ellefsen (f. 1953) fra Hønefoss, to sønner: Lars (f. 1981) og Truls (f. 1985).

* Bjørg (f. 1955), bosatt i Grøndokka, g.m. Jan Erik Granholdt (f. 1951) fra Rygge, to barn: Elin (f. 1980) og Magnus (f. 1984).

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1983–84).

231/12 Nørdløkka – Daniel Hansens vei 8

Se side 178.

231/172 Daniel Hansens vei 9

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Brita Langerud (f. 1936). Hun solgte i 1987 den ubebygde tomte til Åge Almestrand (f. 1940). Eiere siden 1999 er Anne Taran Tjølven Jacobsen og Steinar Jacobsen.

Anne Taran Tjølven Jacobsen (f. 1968) fra Åsa er utdannet jurist, og arbeider i BDO Noraudit Advokater DA. Hun er gift med Steinar Jacobsen (f. 1965) fra Kristiansund, som er Channel Account Manager i Cisco Norge AS. De har to sønner: Falk (f. 2002) og Magnus (f. 2004).

Eiendommen er på 1 dekar.

231/163 Daniel Hansens vei 10

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Jan Morten Enbom (f. 1952).

Eiendommen er på 1,2 dekar.

231/173 Daniel Hansens vei 11

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979 og solgt til Erik Brechan Aas (f. 1960) fra Sollihøgda. Han er gift med Trude Breæim Bakke (f. 1960) fra Ås i Akershus. De solgte eiendommen i 1991, og bor i dag på Langhus i Ski med to barn: Didrik (f. 1994) og Ane (f. 1998). Erik Brechan Aas var medlem av Hole kommunestyre 1984–87 (representerte Høyre).

Eier av Daniel Hansens vei 11 siden 1991 er Karen Selnes Cook (f. 1936) fra Trondheim, som er sykepleier av yrke. Hun har bodd 20 år i USA, og var gift med Earl Sylvester Cook (d. 2008).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1986) og garasje.

231/164 Daniel Hansens vei 12

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979 og solgt til Kari og Tore Stubberud.

Kari Ellen Stubberud f. Langballe (f. 1951) er født og hadde sine første leveår i Melbourne, Australia (fra 1956 i Oslo). Hun er utdannet radio-offiser, og arbeider som regnskaps- og forsikringskonsulent i Wilh. Wilhelmsens Rederi. Hun er gift med Thore Edvard Stubberud (f. 1948 i Oslo), som fra 1954 var bosatt i Jotaveien ved Utvika i Hole. Han er elektro/automasjonsingeniør, og i dag avdelingssjef i BW Offshore AS (offshore-delen av det tidligere Bergesen-rederiet). De har to sønner, som begge p.t. er bosatt i Sydney, Australia: Sigurd (f. 1980) og Rune (f. 1984).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1981) og garasje (1983).

231/174 Daniel Hansens vei 13

Utskilt fra 231/127 i 1980. Eiendommen er på 0,9 dekar.

231/165 Daniel Hansens vei 14

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Toril Kjosbakken og Einar Linnerud.

Torill Kjosbakken (f. 1951) fra Rytteraker i Hole var gift med Einar Linnerud (f. 1947) fra Granli ved Sønsterud. De har to barn: Kristian (f. 1981) og Haakon (f. 1983). I 2005 solgte de eiendommen til Susanne og Øyvind Haugeto.

Øyvind Haugeto (f. 1973) fra Hokksund er fastlege og spesialist i allmenntilmedisin ved Hole Medisinske Senter. Han er gift med Susanne Haugeto (f. 1964) fra Säffle, Sverige, som er avdelingsleder ved intensivavdelingen Vestre Viken Ringerike Sykehus HF. De har to sønner: Sebastian (f. 1997) og Samuel (f. 2000).

Susanne Haugeto er siden 2007 medlem av Hole kommunestyre, som representant for Høyre.

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1982, påbygd 2008), garasje (2007) og uthus (restaurert 2008).

231/175 Daniel Hansens vei 15

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Knut Berntsen (f. 1940) fra Lakselv i Finnmark. Han er gift med Kjellaug Skotte (f. 1945) fra Sykkylven. De har ingen felles barn, men begge har barn fra tidligere ekteskap.

Knut Berntsen har vært offiser i Hæren (majors grad), og bl.a. tjenestegjort ved HYSVT på Helgelandsmoen, og i FN-tjeneste i Libanon. En periode var han engasjert av NORAD som lærer på en teknisk videregående skole i Lusaka, Zambia. Fra tidligere har han to barn:

* Even (f. 1962), bosatt i Connecticut, USA, g.m. Krysten Ericson fra Chicago, tre barn: Emily (f. 1993), Nicholas (f. 1996) og Alexander (f. 1999).

* Bjørn Arthur (f. 1966), bosatt i Oslo, g.m. Gunhild Solem fra Melhus fra Sør-Trøndelag, tre barn: Pernille (f. 2001), Ella (f. 2003) og Julie (f. 2009).

Kjellaug Skotte er utdannet sykepleier og har praktisert som sådan i mer enn 40 år. I dag er hun ved Ringerike interkommunale legevakt, etter tidligere mange år ved Ringerike sykehus samt i hjemmesykepleien i Ringerike kommune. Hun har også vært avdelingssykepleier på Helgelandsmoen, arbeidet i Libanon for UNIFIL, og i flere år vært sykepleier på Behandlingsreiser i utlandet. Kjellaug Skotte har fra tidligere to barn:

* Jarle (f. 1969), bosatt i Åsbygda, samboer med Ingrid Jensen fra Hønefoss, to døtre: Ida (f. 1998) og Eli (f. 2001).

* Lene (f. 1970), bosatt på Tolpinrud, g.m. Henning Sørland fra Tyrstrand, én fosterdatter Magdalena (f. 1998).

I 2007 flyttet Kjellaug Skotte og Knut Berntsen til Klokkerlia ved Elstangen, og solgte Daniel Hansens vei 15 til Birger Oddvar Snekkermoen (f. 1946) og Sølvi Lillerud (f. 1959).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1983) og garasje (1993).

231/166 Daniel Hansens vei 16

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgte til Inger Johanne Frydenberg (f.

1940) og Bjørn Erik Søvre (f. 1943). Fra 1985 var sistnevnte eiere. Han solgte eiendommen i 1999 til Guro Kristin Hellgren og Per Magnus Kristiansen.

Guro Kristin Hellgren (f. 1954) fra Røa i Oslo er seniorrådgiver i Kirkerådet (i Oslo). Hun er gift med Per Magnus Kristiansen (f. 1948) fra Hønefoss, som er diakon i Hønefoss, Haug og Ullerål prestegjeld. Han har to døtre fra tidligere ekteskap med Vigdis Dalsbotten (f. 1951) fra Hønefoss:

* Marianne (f. 1974), bosatt i Hønefoss, g.m. Bård Stevnebø fra Heradsbygda, to barn: Magnus (f. 2001) og Hannah (f. 2004).

* Silje (f. 1975), bosatt i Bærum, g.m. Hans Christian Aas fra Oslo, to døtre: Jenny Sophie (f. 2006) og Selma Louise (f. 2008).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1982) og garasje (1985).

231/176 Daniel Hansens vei 17

Tomta ble utskilt i 1980, og i 1981 solgt til Einar Roald Lauritsen (f. 1943) fra Lebesby i Finnmark. Han har vært offiser i Hæren med en rekke tjenestesteder, bl.a. ved Hærens Våpentekniske Korps på Helgelandsmoen, og sist ved Forsvarets Overkommando på Huseby i Oslo, med ansvar for fysisk fostring i Forsvaret. Han giftet seg i 1973 med Magnhild Kilebu (f. 1945) fra Rakkestad i Østfold, som er konsulent ved plan- og oppmålingsavdelingen i Hole kommune. De har to barn:

* Maren Agnethe (f. 1974), bosatt i Oslo, samboer med Marius Østlie (f. 1975) fra Norderhov, to barn: Marie (f. 2006) og Petter (f. 2008).

* Helene (f. 1976), bosatt i Oslo.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1981–82) og garasje (1985).

231/183 Daniel Hansens vei 18

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Willy Tore Olsen (f. 1954) fra Hole. Han er prosjektleder i Relacom i Mjøndalen, og samboer med Elin Solberg (f. 1959) fra Oslo, som er assistent ved Sundvollen oppvekstsenter. De har tre barn: Kim-André (f. 1984), Kate Anett (f. 1988) og Kent Arild (f. 1992).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1981) og garasje (1984–85).

231/150 Daniel Hansens vei 19

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979 og solgt til Brit Mimmi og Arne Eriksen. Sistnevnte ble eeneier i 2006.

Arne Eriksen (f. 1951) fra Nedre Steinsåsen er i dag samboer med Torgunn Stensrud (f. 1957), som siden 2009 er medeier av Daniel Hansens vei 19. Fra tidligere ekteskap med Britt Mimmi Åsen (f. 1952) fra Norderhov har Arne tre barn: Mette og Janne (f. 1977, tvillinger) og Rune (f. 1985).

Eiendommen er på 0,9 dekar.

231/184 Daniel Hansens vei 20

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Sjur Langslet (f. 1959) fra Fekjær i Hole. Sjur Langslet har siden 1996 vært daglig leder på Kleivstua. Han jobber i tillegg med nye prosjekter i «Det Virkelig Gode Liv», et selskap i Kloster-gruppen.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1981).

231/151 Daniel Hansens vei 21

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1979, og i 1981 solgt til Rolf Sonerud (f. 1959). Siden 2001 har Hege Gabrielsen (f. 1975) og Per Henning Kilen (f. 1973) vært eiere.

Eiendommen er på 1 dekar.

231/185 Daniel Hansens vei 22

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Inger og Roar Nyhus.

Inger Ellefsen Nyhus (f. 1953) fra Hønefoss er gift med Roar Nyhus (f. 1952) fra Sundvollen. De har to sønner: Lars (f. 1981) og Truls (f. 1985).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1981) og garasje.

Lars Mikkelsens vei

231/182 Lars Mikkelsens vei 2

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1983 solgt til Liliane Karlsen (f. 1955) og Bjørn Arild Sørli (f. 1951). De solgte eiendommen i 1989 til Hilde Kristin Solli (f. 1963) og Hans

Erik Trulsen (f. 1959). Siden 1999 er Hilde Kristin Solli eeneier.

Eiendommen er på 1 dekar.

231/177 Lars Mikkelsens vei 3

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Nina f. Karlsen (f. 1959) og Per Ljåstad (f. 1956). I 1987 ble Bente Olsson (f. 1954) og Aksel Godberg Olsson (f. 1953) nye eiere. De solgte i 1999 eiendommen videre til Marit Helene Luring (f. 1963) og Espen Håkon Njåstein (f. 1967). De kjøpte i 2002 tomt i Nedre Grøndokkvei 20, og siden 2004 har Bjørg Nyhus Granholdt (f. 1955) fra Sundvollen og Jan Erik Granholdt (f. 1951) fra Rygge vært eiere av Lars Mikkelsens vei 3. De har to barn: Elin (f. 1980) og Magnus (f. 1984).

Eiendommen er på 0,8 dekar.

231/188 Lars Mikkelsens vei 4

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1981 og solgt til Kirsten Reinhardt (f. 1948) og Arne Reinhardt (f. 1941). Fra 1984 var sistnevnte eeneier. Han solgte i 1990 eiendommen til Kari Strande og Morten Dåsnes.

Kari Strande (f. 1949) vokste opp på Toten, Ås og Nes på Romerike. Hun er jordskifte kandidat fra NLH 1973, og i dag internasjonal rådgiver ved Statens kartverk. Hun er gift med Morten Dåsnes (f. 1955) fra Sem i Vestfold. Han er utdannet naturforvaltningskandidat (NLH 1979), og daglig leder av Friluftsrådernes Landsforbund. De har to barn: Toril Thu Strande (f. 1986) og Øyvind Hung Strande (f. 1994).

Kari Strande har siden 2003 vært medlem av Hole kommunestyre, hvor hun representerer Sosialistisk Venstreparti. I perioden 2003–07 var hun leder av Plan- og ressursstyret, og inneværende periode sitter hun i formannskapet.²⁷

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1982) og garasje.

231/178 Lars Mikkelsens vei 5

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Rolf Engebretsen (f. 1929). Han er fra Kjelsås i Oslo, og gift med Solveig Engebretsen f. Andersen (f. 1927 i Årdal i Sogn). De har tre barn:

²⁷ I perioden 1999–2003 var Kari Strande varamedlem i Hole kommunestyre, og medlem av Plan- og ressursstyret.

* Inger Synnøve (f. 1957), bosatt på Røyse, g.m. Ole-Jørgen Moe (f. 1941),²⁸ én datter Maren Synnøve f. 1994. Fra tidligere ekteskap har Inger Synnøve datteren Ida (f. 1984), mens Ole-Jørgen Moe fra tidligere ekteskap har to barn: Siri Anne (f. 1970) og Jørgen (f. 1973).

* Reidar (f. 1967), samboer med Siv Merete Kjelland (f. 1971) fra Elvenga i Soknedalen, bosatt i Grøndokka, eier av Sundøya Fjordhotel.

* Sten (f. 1968), ugift, bosatt i Gamleveien 2 i Hole.

I 1963 ble Solveig og Rolf Engebretsen eiere av Sundøya Fjordrestaurant i Hole, som de siden drev i 25 år. I 1988 overdro de restauranten til sønnen Reidar – se bind 1 s. 199–200. Rolf Engebretsen var medlem av Hole kommunestyre i årene 1977–79 og 1984–91, som representant for Arbeiderpartiet.

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1982).

231/190 Lars Mikkelsens vei 6

Utskilt i 1981 fra 231/69 Nordvang (Daniel Hansens vei 5), og av eierne Ingeborg Kristine og Ove Ruud overdratt til sønnen Odd Ivar Ruud (f. 1945). Han er ugift, og var i mange år (fra 1968) fangstmann på Svalbard. Odd Ivar Ruud er i dag bosatt i California, USA, hvor han arbeider som eiendomsmegler og forfatter.

I 1997 solgte han Lars Mikkelsens vei 6 til John Dæhli og Mette Helene Snekvik.

John Dæhli (f. 1970) fra Stadum på Røyse er leder av prosjektavdelingen hos Roar Jørgensen AS (rådgivende ingeniørkontor) i Hønefoss. Han er gift med Mette Helene Snekvik (f. 1974) fra Oslo, som er Sales Manager MICE i Choice Hotels Scandinavia. De har én datter Julie (f. 2007).

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1998) og garasje (1999).

231/179 Lars Mikkelsens vei 7

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Vera Ellen og Svein Munkhaugen.

Vera Ellen Munkhaugen f. Johansen (f. 1956) fra Skedsmokorset er avdelingsdirektør i Statsbygg. Hun er gift med Svein Munkhaugen (f. 1949) fra Lillestrøm, som har arbeidet i Hole kommune i mer enn 30 år. Han var først leder

for kart- og oppmålingsavdelingen i 10 år, og deretter IT-ansvarlig i en like lang periode. Siden 1997 har han vært eiendomsforvalter i kommunen. De har to sønner: David (f. 1978) og Frode (f. 1982).

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1981–82) og to boder (1998 og 2008).

231/167 Lars Mikkelsens vei 8

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1982 solgt til Brit og Nils Ivar Andresen.

Brit Johanne Stene Andresen (f. 1955) fra Grong i Nord-Trøndelag er hjelpepleier ved Hole bo- og rehabiliteringssenter. Hun er gift med Nils Ivar Andresen (f. 1953), som vokste opp på Hofsfoss ved Hønefoss og flyttet til Vik i Hole da han var 16 år gammel (i 1969). Han er produktansvarlig hos AHLSELL NORGE AS i Drammen, med ansvar for salg av høylegerte materialer til industrien.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1983–84) og garasje (1992).

231/168 Lars Mikkelsens vei 10

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til John Mikkkel Rasmussen (f. 1952) fra Steinsåsen. Han er gift med Susan Øvrevik (f. 1950), som også er fra Steinsåsen. I tidligere ekteskap med Toril Morfjord (f. 1950) fra Bodø fikk han fire barn:

* Yvonne (f. 1974), bosatt på Hallingby. Fra tidligere samboerskap med Kent Nygård (1964–2001) har hun to barn: Kristian (f. 1995) og Gabriel (f. 1998).

* Mirjam (f. 1976), bosatt på Nymoen, g.m. Kristian Avkjærn (f. 1981) fra Nymoen. De har to barn: Emil (f. 2004) og Oliver (f. 2006). Fra tidligere har Mirjam én sønn Daniel (f. 1994).

* Monica Renate (f. 1979), bosatt i Hønefoss, samboer med Anders Bjerknes fra Hønefoss, én sønn Ulrik (f. 2009).

* John Daniel (1980–1986).

Susan har fra tidligere en datter Trine (f. 1974), som er bosatt i Texas i USA.

I 2008 ble eiendommen solgt til Linn Camilla Røstgård og Roar Berg.

Linn Camilla Røstgård (f. 1981) fra Værøy i Lofoten er sykepleier. Hun er samboer med Roar Berg (f. 1972) fra Sørkedalen, som er snekker av yrke.

28 Ole-Jørgen Moe har vært leder av Hole bygdebokkomite siden 1995.

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1983).

231/169 Lars Mikkelsens vei 12

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Karin Aaserud Olsen og Vidar Olsen.

Vidar Olsen (1941–1982) vokste opp på Viul og Begna ved Hønefoss, og var pølsemaker av yrke. Etter hans død i 1982 har Karin vært eier av eiendommen.

Karin Aaserud Olsen (f. 1942) fra Steinsåsen har arbeidet som regnskapsmedarbeider, de siste 20 år ved INGR/Hvalsmoen. Hun er i dag samboer med Åge William Øksnes (f. 1938) fra Steinkjer, som er typograf (siste arbeidssted Statens kartverk). Åge Øksnes har siden 2003 vært medlem av Hole kommunestyre, som representant for Fremskrittspartiet.

Karin Aaserud Olsen og Vidar Olsen har én sønn Øystein (f. 1967), som er gift med Trine Skøien Trulsen (f. 1968). De er bosatt på Hallingby og har to barn: Marte (f. 1993) og Simen (f. 1999). Trine har fra tidligere to barn: Kenneth (f. 1987) og Lorene (f. 1989).

Vidar Olsen hadde i tidligere ekteskap med Else Berit Olsen fra Lommedalen én sønn Odd Rune (f. 1965). Han er gift med Anne Lise Torp (f. 1968), og de har to barn: Else Marie (f. 1993) og Anne Berit (f. 1995).

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1981).

231/170 Lars Mikkelsens vei 14

Utskilt fra 231/127 (Hole kommune) i 1980, og i 1981 solgt til Tove Buanes (f. 1952) og Trond Arnulf Buanes (f. 1950). De flyttet i 2006 til Baskerudberget 37, og solgte Lars Mikkelsens vei 14 til Inger Johanne Alværn og Jan Erik Martinsen.

Inger Johanne Alværn (f. 1972, adjunkt) fra Lavik i Sogn er gift med Jan Erik Martinsen (f. 1964, ingeniør) fra Askim. De har tre barn: Aksel (f. 2000), Sigrid (f. 2002) og Anna (f. 2005).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1981).

Nedre Grøndokkvei

231/40 Skavelden – Nedre Grøndokkvei 4

Utskilt fra bnr. 39 Borg i 1941 og av Andreas Holmsen solgt til Eyolf Røhne (f. 1916) for 8.000 kroner. Året etter (1942) solgte Røhne eiendommen (0,7 dekar) til disponent Johnny Colbjørnsen (f. 1891) for 7.000 kroner.

I 1972 kjøpte Leif W. Lindell (f. 1928) Skavelden for 38.000 kroner. I 1988 ble det mageskiftet grunn med eieren av bnr. 11, og eiendommen har siden vært på 1,3 dekar.

I 1993 ble eiendommen solgt til Arne B. Laeskogen (f. 1935). Den eies idag av sønnen, Ole Håvard Moe Laeskogen (f. 1967), som er bosatt her.

231/53 Solgløtt II – Nedre Grøndokkvei 5

Utskilt fra Sundvolden gård i 1944, og i 1945 solgt til Richard Key for 2.500 kroner. I 1970 solgte han tomte (samt 231/39 og 41) til Karin Kristiansen (f. 1935). Hun solgte de tre parsellene i 1974 til familien Laeskogen. På 231/53 Nedre Grøndokkvei 5 bygde Bjørg Moe Laeskogen (f. 1942) og Arne Bergendahl Laeskogen (f. 1935) enebolig i 1974-75 – se omtale av Sundvolden Hotel.

Eiendommen er på 2,6 dekar. Enebolig (bygd 1974-75).

231/41 Solgløtt – Nedre Grøndokkvei 6

Utskilt i 1941 og (sammen med bnr. 39) solgt til Bjørn Jarlum (f. 1911) for 10.000 kroner. To måneder etter solgte Jarlum (med samtykke av hustru Eva) de to eiendommene til Richard Key (f. 1906) for 10.000 kroner. Han bygde en hytte her. I 1943 kjøpte Richard Key også en parsell Solgløtt II (se gnr. 231/53 Nedre Grøndokkvei 5), og i 1947 lånte han 30.000 kroner av Bærum sparebank mot pant i bnr. 39, 41 og 53.

I 1970 ble de tre parsellene solgte til Karin Kristiansen (f. 1935) som hennes søreie.

Siden 1974 har Ole Håvard Moe Laeskogen (f. 1967) vært eier av d.e. (0,8 dekar) og 231/39. Her er bygd eneboliger, som i dag leies ut til ansatte ved Sundvolden Hotel. På 231/53 (Nedre Grøndokkvei 5) bygde Bjørg og Arne B. Laeskogen enebolig i 1974-75.

231/39 Borg – Nedre Grøndokkvei 8

Utskilt fra Sundvolden gård i 1941 og solgt til Anders Holmsen (f. 1895) for 2.165 kroner.

Han delte parsellen i tre (bnr. 39, 40 g 41) og solgte bnr. 39 og 41 i september 1941 til Bjørn Jarlum (f. 1911). To måneder etter solgte Jarlum (med samtykke av hustru Eva) de to eiendommene til Richard Key (f. 1906) for 10.000 kroner. I 1947 lånte Richard Key 30.000 kroner av Bærum sparebank mot pant i bnr. 39, 41 og 53 (Nedre Grøndokkvei 5).

I 1970 ble de tre eiendommene solgte til Karin Kristiansen (f. 1935) som hennes søreie.

Siden 1974 har Ole Håvard Moe Laeskogen (f. 1967) vært eier av d.e. og bnr. 41, og begge er i dag boliger for ansatte ved Sundvolden Hotel.

Eiendommen er på 0,9 dekar.

243/3 og 22 Fredly – Nedre Grøndokkvei 11

Utskilt fra Bergeløkka i 1937 og solgt til Mathilde Hoen (f. 1872) for 200 kroner. Hun bygde hytte på parsellen. I 1946 ble datteren Borghild Engebretsen (f. 1898) ny eier. I 1953 var det hjemmelsovergang til Edle Hoen Næss (f. 1913). Hun kjøpte i 1957 en tilleggsparcell (Fredly II bnr. 22) fra Bergeløkka for 500 kroner.

I 1983 ble eiendommen (bnr. 3 og 22) skjøtet over til Sissel Hoen Larsen (f. 1949) som gave. Hun solgte året etter (1984) Fredly til Jorun Tolpinrud (f. 1955) og Knut Tolpinrud (f. 1952). Siden 1998 har Knut Tolpinrud vært eneeier. Han er fra Åsa, og salgssjef ved Bertel O. Steen AS. Han er samboer med Bente Christine Eriksen (f. 1953) fra Hønefoss, som er barne- og ungdomsarbeider i Haug.

Enebolig (bygd 1988).

243/5 Lihus – Nedre Grøndokkvei 13

Utskilt fra Bergeløkka i 1940 og solgt til Lina f. Lie (f. 1874) og Anton Andersen (f. 1866) for 300 kroner. De var bosatt på Rabba i Hønefoss, og bygde hytte på parsellen. Fra 1945 var Anton Andersen eneeier. I 1985 ble eiendommen overdratt til datteren, Aase Moe (f. 1915). Hun var gift med Martin Moe fra Ålen ved Røros, og de var bosatt i Oslo. Hun overdro samme år hytteeiendommen til sønnen Morten med bruks- og boret i sin levetid.

Morten Moe (f. 1953) er gift med Bente Marit Moe f. Karlsen (f. 1955) fra Vik i Hole. De rev hytta og bygde ny enebolig i 1987.

Morten Moe har vært selvstendig næringsdrivende som innehaver av et datafirma (i dag pensjonist). Bente Moe er utdannet sykepleier og i dag avdelingsleder ved Sundjordet bofellesskap i Hole. De har to barn:

* Martin (f. 1975), bosatt i Løkenmoen i Hole, g.m. Kristin Winther (f. 1977) fra Harstad, to sønner: William (f. 2006) og Alexander (f. 2008).

* Marie (f. 1977), bosatt i Løkenmoen i Hole, samboer med Andreas Tancred Edwin (f. 1974) fra Bærum, to døtre: Malin (f. 2001) og Pia (f. 2006).

Enebolig (bygd 1987).

231/219 Pynten – Nedre Grøndokkvei 14

Utskilt fra 231/11 Øvre Sundvollen i 1989 og solgt til Aasta og Gunnar Nilsen.

Aasta Grjøtheim Nilsen (f. 1948) fra Skjåk i Gudbrandsdalen er bibliotekar i Ringerike kommune. Hun er gift med Gunnar Petter Nilsen (f. 1946) fra Kvalsund i Finnmark, som er plan- og eiendomssjef ved Franzefoss Bruk i Bærum (han var tidligere teknisk sjef i Hole kommune). De har tre døtre:

* Inga (f. 1969), bosatt i Oslo, g.m. Lars Harsem (f. 1959), én datter Anna (f. 1998).

* Helene (f. 1973), bosatt i Oslo, g.m. Paul Hareide (f. 1974), to sønner: Jakob (f. 2000) og Isak (f. 2004).

* Kristine (f. 1980), bosatt i Oslo, g.m. Sigve Bull (f. 1978).

Eiendommen er på 1,1 dekar. Enebolig (bygd 1990) og garasje (1990).

243/23 Grønndokka – Nedre Grøndokkvei 15

Utskilt fra Bergeløkka i 1954 og solgt til Henry August Johannessen for 1.000 kroner.

Henry August Johannessen (1909–1964) fra Ålesund var avdelingssjef i Den Norske Bankforening. Han var gift med Olga Eduna (Buster) Egidius Solberg (1912–1987) fra Stein gård i Hole, og de fikk tre barn:

* Stein (f. 1945), bosatt i Oslo, samboer med Torill Ruud fra Oslo.

* Tor (1947–1981).

* Bente (f. 1953), g.m. Knut Grande fra Hønefoss, eier av Grønndokka fra 1981 – se nedenfor.

I 1981 ble eiendommen overtatt av Bente Hagelsteen f. Solberg Johannessen (f. 1953) og hennes daværende ektemann Bjørn Hagelsteen,

og sammen bygde de på huset til generasjonsbolig, hvor Buster Solberg Johannessen bodde til sin død i 1987. Bente og Bjørn Hagelsteen ble skilt i 1986. De har tre sønner:

* Tom (f. 1974), bosatt i Steinsåsen, g.m. Hege Spørck²⁹ (f. 1975) fra Trondheim, én datter Ulla (f. 2006).

* Stian (f. 1976), bosatt i Steinsåsen, samboer med Marthe Rossing (f. 1980) fra Hole, én sønn Johannes (f. 2008).

* Lars (f. 1983), bosatt i Hønefoss.

I 1991 giftet Bente seg igjen med Knut Grande (f. 1947) fra Hvalsmoen ved Hønefoss. Han er ingeniør i Statens vegvesen, og har fra tidligere to sønner: Pål-Morten (f. 1976) og Geir (f. 1986). Bente Solberg Grande (f. 1953) er utdannet klinisk sosionom og familierapeut, og arbeider i barne- og ungdomspsykiatrien.

Enebolig (bygd 1954–55, påbygd til generasjonsbolig 1981–82) og garasje (2001).

231/268 Nedre Grøndokkvei 16

Utskilt fra 231/29 Strandbo (Åsaveien 60) og solgt i 2002 til Espen Brede Bang (f. 1972) fra Sundvollen og Gry Dalevold (f. 1969) fra Steinsåsen. De har tre barn: Johan Fredric (f. 2000), Mille Kristine (f. 2002) og Nora Emilie (f. 2006).

243/38 Nedre Grøndokkvei 17

Tomt med nybygd enebolig ble utskilt fra 243/24 Solvang (Baskerudveien 20) i 2002, og beholdt av eierne Margit Bjørg og Bjørn Geirr Harsson da de samme år solgte Solvang til Trude og Svein Steinsvik.

Margit Bjørg Harsson f. Opsata (f. 1943) fra Ål i Hallingdal arbeider som navneforsker ved Universitetet i Oslo. Hun var en av initiativtagerne til stiftelsen av Hole historielag i 1995, og siden mangeårig formann – en innsats som i 2004 ble belønnet med Hole kommunes kulturpris. Hun har skrevet en rekke fagbøker og artikler i vitenskapelige tidsskrifter, og også flere lokalhistoriske bøker fra Hole: «Skolehistorie for Hole til 1940» (1987), «Stein – en storgård på Ringerike» (2000), «Kongeveien over Krokskogen» (1997) og «Halvdanshaugen»

²⁹ Hege Spørcks far hadde en grandtante, Alfhild Spørck, som var gift med Thorvald Solberg fra Hole, forfatter og grandonkel til Toms mor, Bente f. Solberg Johannessen. Så her kan en si at ringen er sluttet.

(2004). Hun har også skrevet en avhandling om 2000 stedsnavn i Hole (1995). I tillegg har hun forfattet og stått bak utgivelsen av de årlige kalenderne som Hole historielag har gitt ut siden 1997. Margit Bjørg Harsson var leder av Hole bygdebokkomite i perioden 1992–1995.

Bjørn Geirr Harsson (f. 1940) vokste opp på Bekkelagshøgda og Nordstrand i Oslo. Han er utdannet geofysiker, og var sjefsingeniør i Statens kartverk da han i 2005 gikk over i pensjonistenes rekke etter 42 års virke ved etaten. For sitt engasjement for faget geodesi (vitenskapen om jordens størrelse og form), også internasjonalt, ble han samme år utnevnt til Ridder av 1. klasse i Den Kongelige Norske St. Olavs Orden. I perioden 1975–2005 var han teknisk rådgiver for Utenriksdepartementet i delelinje- og grensesaker til sjøs.

Bjørn Geirr Harsson representerte Høyre i Hole kommunestyre i tre perioder (årene 1987–99), og satt to perioder i formannskapet og én periode som leder av Hole bygningsråd. Han er siden 2000 formann i Hjemmestyrkemuseets Venner på Ringerike, og har i samarbeid med Per Christian Hurum skrevet to bøker med emner fra Ringerike under krigen: «Med Milorg D14.2 på skauen 1944–45» (1995) og «De kom om natten» (2004). Han var redaktør av Heftet Ringerike i årene 2005–2009.

Margit Bjørg og Bjørn Geirr Harsson har to sønner:

* Harald (f. 1967), bosatt i Asker, g.m. Venke Sara Myrvang (f. 1970) fra Elverum, to barn: Håkon (f. 2006) og Vilde (f. 2008).

* Lars-Erik (f. 1970), bosatt i California, USA, g.m. Cristina Mendes (f. 1976) fra Rio de Janeiro, Brasil.

Eiendommen er på 1,1 dekar. Enebolig med garasje (bygd 2002).

231/269 Nedre Grøndokkvei 18

Utskilt fra 231/29 Strandbo (Åsaveien 60) og solgt i 2002 til Bente Olsson (f. 1954) og Aksel Godberg Olsson (f. 1953).

231/270 Nedre Grøndokkvei 20

Utskilt fra 231/29 Strandbo (Åsaveien 60) og solgt i 2002 til Marit Helene Lauring (f. 1963) fra Oslo og Espen Håkon Njåstein (f. 1967), som vokste opp på Eidsvoll og i Haugsbygd. De har én sønn Fredrik (f. 1996).

Enebolig (bygd 2004).

243/13 Solbakken – Nedre Grøndokkvei 21

Utskilt fra Bergeløkka i 1944 og solgt til eierens datter Ingeborg Gulbrandsen for 100 kroner.

Hun bygde hus på eiendommen sammen med sin mann Øyvind Gulbrandsen, og bosatte seg her. I 1955 flyttet de til Nordløkka og solgte Solbakken til Ivar Torgersbråten (f. 1923) for 33.000 kroner. Ifølge ektepakt med hustru Anne Torgersbråten (f. 1924) var Solbakken hennes særøie. I 1958 ble Ragnhild Johansen (f. 1900) og Trygve Johansen (f. 1906) nye eiere. De endret eiendommens navn til Skautroll,³⁰ og satt med den i 10 år. I 1968 solgte de videre til Egil Larsen (f. 1918) for 75.000 kroner. Han satt som eier til 1981, da Inger Marie Magnussen (f. 1946) og Knut Erik Andersen (f. 1944) overtok. Fra 1990 var sistnevnte eneieier, og han solgte i 1999 eiendommen til Anne Berit og Tom Erik Ruud.

Anne Berit Solstad Ruud (f. 1969) fra Hov gård ved Hønefoss er salgsssekretær ved ST Interiør på Hensmoen. Hun er gift med Tom Erik Ruud (f. 1967) fra Nes i Hole, som er salgssjef ved Ringerike Bilsenter AS i Hønefoss. De har to barn: Pernille (f. 1994) og Hermann (f. 1996).

Eiendommen er på cirka 1 dekar. Enebolig (bygd 1944–45, påbygd 1997 og 2002) og uthus.

231/271 Nedre Grøndokkvei 22

Utskilt fra 231/29 Strandbo (Åsaveien 60) og solgt i 2002 til Audun Mehlum (f. 1973) og Kine Michaelsen Mehlum (f. 1975).

231/273 Nedre Grøndokkvei 24

Utskilt fra 231/29 Strandbo i 2002 og solgt til Eirik Søgaard og Hanne Olsen. De solgte tomta videre i 2004 til Kirsten Brødsgaard Kristjansson (f. 1949) fra Danmark. Hun er bosatt i Stokkseyri på Island, og gift med Gudni G. Kristjansson (fem barn).

Enebolig (bygd 2009).

231/272 Nedre Grøndokkvei 26

Utskilt fra 231/29 Strandbo (Åsaveien 60) i 2002 og solgt til Lars Otto Rogne (f. 1967) og Guro Johanne Sukken Rogne (f. 1975).

231/37 og 205 – Nedre Grøndokkvei 28

Se side 239.

231/228 Nedre Grøndokkvei 32

I 1990 ble en tomt på 1,2 dekar utskilt fra 231/37 Bergly og solgt til Bjørn Atle Bokle (f. 1959) fra Oslo. Han solgte halve tomta til sin onkel Alf Olaf Søreide, og sammen bygde de her en vertikaldelt tomannsbolig, som stod ferdig i 1994 – se 231/262 Nedre Grøndokkvei 34.

231/262 Nedre Grøndokkvei 34

I 1990 ble en parsell (231/228) på 1,1 dekar utskilt fra 231/37 Bergly og solgt til Bjørn Atle Bokle (f. 1959). I 1992 solgte han halve tomta (231/262) til sin onkel Alf Olaf Søreide og dennes hustru Berit, og her bygde de en vertikaldelt tomannsbolig, som stod ferdig i 1994.

Berit Søreide f. Remseth (f. 1946 i Stavanger) er sekretær av yrke, og har arbeidet 15 år i Stavanger (Statoil) og Sandnes, og siden 2000 på Vik i Hole (Adventistsamfunnet). Hun er gift med Alf Olaf Søreide (f. 1944) fra Espeland i Arna (Bergen), som er bygningsingeniør med 20 års fartstid fra Rogaland og 19 år på Østlandet. De har to barn:

* Øystein Vegard (f. 1969), bosatt på Vålerenga i Oslo, g.m. Ine Marie Eriksen Søreide (f. 1976) fra Strømmen (stortingsrepresentant for Høyre fra Oslo).

* Lena Kristin (f. 1972), bosatt i Rudshaugen på Røyse, g.m. Niels Kröll Lijkendijk (f. 1977) fra Danmark to barn: Ida Jolijn (f. 2004) og Christoffer Martijn (f. 2007).

Eiendommen er på 0,5 dekar. Del av tomannsbolig (bygd 1993–94).

231/229 Nedre Grøndokkvei 36

Utskilt fra 231/37 Bergly i 1990, og i 1994 solgt til Arne Reinhardt (f. 1941) og Grete Irene Skovli (f. 1945).

I 1998 solgte de eiendommen til Heidi Kristin Ormstad (f. 1968) fra Jessheim og Per Havik Meier (f. 1967) fra Heggen i Soknedalen. De arbeider ved henholdsvis Ringerike sykehus og Smurfit Kappa Norpapp, og har tre barn: Georg (f. 1999), David (f. 2001) og Karen (f. 2004).

Eiendommen er på 1 dekar.

30 Dagens eiere av eiendommen benytter navnet Solbakken.

231/227 Nedre Grøndokkvei 38

Utskilt fra 231/37 Bergly (Nedre Grøndokkvei 28) i 1990 og solgt til Magne Gammelsæter (f. 1935) og Randi Marie Gammelsæter (f. 1938).

Eiendommen er på 1 dekar.

Midtre Grøndokkvei

243/12 Granly – Midtre Grøndokkvei 1

Utskilt fra Bergeløkka i 1944 og solgt til Aage Walle for 800 kroner. Han bygde hytte på parsellen. I 1983 var det hjemmelsovergang til hans gjenvende kone Astrid Elida Walle, som samme år solgte eiendommen til Else Linnea Thorsrud (f. 1921) for 150.000 kroner. Hun satt som eier et knapt år, og solgte den i 1984 videre til Anita og Erling Langset.

Anita Nagren Langset (f. 1955) er danselærer, og gift med Erling Langset (f. 1953) fra Haugsbygd, som er tannlege. De har tre sønner: Frederic (f. 1989), Alexander (f. 1991) og Henrik (f. 1992).

Anita Nagren Langset og Erling Langset var i en årrekke blant landets beste utøvere innen sportsdans, med en rekke NM-titler. I 1982 ble de Europamestere i standarddans.

Eiendommen er på 1,5 dekar. Enebolig (bygd 1990). Den gamle hytta (bygd 1944–45) er flyttet til Blefjell.

243/11 Skogtun – Midtre Grøndokkvei 3

Utskilt fra Bergeløkka i 1944 og solgt til Petrus Gabriel Sæther for 2.400 kroner. Etter hans død overtok kona Solveig Sæther som eier av hytteeiendommen i uskiftet bo. Hun solgte den videre i 1955 til sin svoger, Johannes Sæther (direktør ved NEBB) for 20.000 kroner.

I 1983 ble eiendommen solgt til Helge Bang (f. 1945) fra Ålesund. Han er kvalitetsleder ved Harald A. Møller Frysja AS i Oslo, og gift med Signe Mette Bang f. Bredesen (f. 1948) fra Hønefoss, som er døvelærer i Ringerike kommune. De har to barn:

* Espen (f. 1972), bosatt i Sundvollen, g.m. Gry Dalevold (f. 1969) fra Hole, tre barn: Johan Fredric (f. 2000), Mille Kristine (f. 2002) og Nora Emilie (f. 2006).

* Marthe Edwarda (f. 1976), bosatt i Selteveien i Steinsfjerdingen, samboer med Jon Erik Kjelland (f. 1966) fra Hønefoss.

I 1985 ble en tomt på 1,2 dekar (bnr. 36 – Midtre Grøndokkvei 5) utskilt og solgt. Midtre Grøndokkvei 3 har siden være på 2,5 dekar. Enebolig (opprinnelig fritidshus bygd 1945, på bygd 1984).

243/36 Midtre Grøndokkvei 5

Utskilt fra 243/11 (Midtre Grøndokkvei 3, eier Helge Bang) i 1985 og solgt til Ivar Blystad (f. 1952) fra Hønefoss. Han solgte tomta videre i 1986 til Gunn Eidsgård og Morris Spencer Newkirk jr.

Gunn Eidsgård (f. 1955) fra Ringerike er DAK-operatør i Norconsult AS. Hun er gift med Morris Spencer Newkirk jr. (f. 1933) fra USA, som vokste opp i New Jersey, Hawaii og Japan. Han har vært Sr. Chief i US Navy, og seinere sivil ansatt ved NATO på Kolsås i Bærum fram til 1994. De har begge barn fra tidligere:

* Morris Spencer Newkirk III (f. 1954), bosatt i USA, samboer med Sallie Ober.

* Tony Caffrey (f. 1976), bosatt i Trondheim, samboer med Grethe Krogstad (f. 1982).

* Alan Caffrey (f. 1980), bosatt på Roa på Hadeland, samboer med Laila Skau (f. 1979), to sønner: Kristian (f. 2004) og Elias (f. 2005).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1986–87) og garasje (1991).

243/29 Furulund IV – Midtre Grøndokkvei 6

Utskilt fra Bergeløkka i 1963 og solgte til Magne Kjell Lødengen (f. 1925), eier av 243/17 og 20 (Midtre Grøndokkvei 7 og 9) for 785 kroner. I 1981 ble de tre parsellene solgt til Live Nohre og Anders Haukedalen, som i 1982 solgte 243/29 til Lise Bye Jøntvedt.

Lise Bye Jøntvedt (f. 1949) fra Hønefoss er journalist, og drev i en årrekke LBJ Presse- og Mediaservice AS. Hun er gift med Kjell Olav Jøntvedt (f. 1948), som har vært selvstendig næringsdrivende som byggentreprenør. De har tre barn: Kjell-Marius (f. 1979), Halvor (f. 1982) og Øivind Kristian (f. 1987).

I 2006 flyttet Lise og Kjell Jøntvedt til Hønefoss, og solgte Midtre Grøndokkvei 6 til Kjetil Magnussen og Kari Elise Rolland.

Kjetil Magnussen (f. 1966) fra Hole er kokk av yrke, og samboer med Kari Elise Rolland (f. 1970) fra Haus i Hordaland, som er studiekoor-

dinator ved BI (Bedriftsøkonomisk Institutt). De har én sønn Øystein (f. 1997).

Enebolig (bygd 1982–83).

243/20 Furumo – Midtre Grøndokkvei 7

Utskilt fra Bergeløkka i 1953, og i 1956 solgt til Magne Kjell Lødengen (f. 1925) for 900 kroner. Lødengen var fra 1951 eier av naboeiendommen Furulund (fritidseiendom), i dag gnr. 243/17 Midtre Grøndokkvei 9), og kjøpte Furumo som tilleggstomt.

I 1981 solgte Lødengen både bnr. 17, 20 og 29 (Midtre Grøndokkvei 6, en ubebygd parsell som han hadde kjøpt fra Bergeløkka i 1963) til Live Nohre Haukedalen og Anders Haukedalen for 300.000 kroner, Live Nohre Haukedalen (f. 1952) fra Hønefoss er barnepleier ved Ringerike sykehus, og gift med Anders Haukedalen (f. 1951) fra Sokna, som er sivilingeniør. De fikk tre barn: Erik (f. 1979), Knut (1981–1998) og Mari (f. 1985).

I 1983 bygde Live og Anders Haukedalen ny enebolig på bnr. 20, og solgte bnr. 29 til Lise Bye Jøntvedt og bnr. 17 til Solvar Hallstein Hofsføy.

231/97 Lillebo – Midtre Grøndokkvei 8

Utskilt fra Nordløkka bnr. 16 i 1960 og overdratt til eiernes datter, Synnøve, som gave.

Synnøve Gulbrandsen (f. 1935) var gift med Dag Haugerud (1935–1957) fra Sundvollen, og de fikk to barn:

* Anne (f. 1954), bosatt på Helgelandsmoen, fra tidligere har hun én sønn Mads (f. 1988) med Erik Haugerud (f. 1947) fra Sundvollen.

* Dag (f. 1957), bosatt i Spydeberg i Østfold, gift med Rita Strømsheim fra Enebakk, én adoptiv sønn Anders (f. ca. 2000).

Dag Haugerud omkom i en motorsykkelulykke i 1957, bare 22 år gammel. Synnøve bygde i 1962 hus på parsellen Lillebo, og her startet hun catering-virksomhet fra eget kjøkken. I 1966 giftet hun seg igjen med Edvard Snekvik (1937–1989) fra Valsøyfjord på Nordmøre. Dette ekteskapet var barnløst. De leide bort huset i Sundvollen og flyttet til Åndalsnes, hvor de drev dagligvareforretning til 1980. Da flyttet de til Slemmestad, hvor de begge arbeidet på Aker Norcem. Edvard Snekvik døde i 1989, og Synnøve flyttet da tilbake til Sundvollen.

Synnøve Snekvik er i dag bosatt i Spania, og samboer med Bjarne Baustad fra Nedstrand i Tysvær.

I 1999 solgte hun eiendommen til Iljen Heyerdahl (f. 1937) fra Oslo. Hun er gift med Gustav Klem. De er begge pensjonister, og bodde i Sundvollen til 2007, da de flyttet tilbake til Oslo.

Siden november 2007 har Jørgen Moe og Vibeke Hansen vært eiere av Lillebo.

Jørgen Moe (f. 1973) har vokst opp i Sarpsborg,³¹ og jobber som direktør i Edda Media AS i Oslo. Han er samboer med Vibeke Hansen (f. 1978) fra Blomshøgda i Hole, som er lektor ved Ringerike videregående skole i Hønefoss. De har én sønn Jørgen Sebastian (f. 2008).

Eiendommen er i underkant av 1 dekar. Enebolig (bygd 1962, påbygd 1989) og garasje (1980-årene).

243/17 Furulund – Midtre Grøndokkvei 9

Utskilt fra Bergeløkka i 1950 og i 1951 solgt til Magne Kjell Lødengen (f. 1925) for 1.250 kroner. Han bygde hytte på parsellen. I 1956 og 1963 kjøpte Lødengen to tilleggstomter (bnr. 20 og 29), og i 1981 solgte han Furulund og de to tomtene til Live Nohre Haukedalen og Anders Haukedalen for 300.000 kroner. De bygde i 1983 ny enebolig på bnr. 20 (Midtre Grøndokkvei 7), og solgte samme år bnr. 29 (Midtre Grøndokkvei 6) til Lise Bye Jøntvedt, og bnr. 17 Furulund til Solvar Hallstein Hofsføy.

Solvar Hallstein Hofsføy (f. 1939) fra Vangsvik i Senja i Troms er utdannet ingeniør og var fagsjef ved NKI (i dag pensjonist). Han er gift med Bjørg Idunn Hofsføy f. Hausberg (f. 1947), som er lærer av yrke. De har to døtre:

* Siv (f. 1970), bosatt i Oslo.

* Mai-Lin (f. 1971), bosatt på Hovseter i Oslo, g.m. Morten Hofsføy (f. 1970), to barn: William (f. 1998) og Eline (f. 2001).

Bygninger på eiendommen er enebolig (bygd 1984–85), garasje (1986–87) og lekestue (2001). Den gamle hytta på 45 m² (1952), uthus (1954) og en gammel garasje ble revet 1984–85.

31 Hans far, Ole-Jørgen Moe, er siden 1987 eier av Søndre Fjeld i Hole – se bind 4 s. 779–780.

231/208 Midtre Grøndokkvei 10

Utskilt fra 231/16 Nordløkka i 1986 og overdratt til eiernes sønn Egil Gulbrandsen, som i 1987 solgte tomta videre til Doris og Bengt Arne Sønsterud.

Bengt Arne Sønsterud (1951–1999) var gift med Doris Sønsterud f. Hagen (f. 1954), og de fikk én datter, Jeanette (f. 1975), som er bosatt i Solbakken ved Vik og gift med Stian Gihle Henriksen (f. 1973) fra Haug. De har to barn: Olivia (f. 2004) og Oskar (f. 2005).

Doris og Bengt Arne Sønsterud grunnla i 1990 rengjøringsbedriften Sømo AS, som i 1998 flyttet inn i nytt næringsbygg på Trøsle. Etter Bengt Arnes død i 1999 ble driften videreført av Doris Sønsterud – se 231/261 Åsaveien 95.

Eiendommen er på 1,5 dekar. Enebolig (bygd 1987).

243/8 Skaubo – Midtre Grøndokkvei 11

Utskilt fra Bergeløkka i 1943 og solgt til Johan Emanuel Hellerud (f. 1890) fra Oslo for 800 kroner. Han bygde hytte på parsellen i 1946, og kjøpte tilleggsarealer fra Bergeløkka i 1944 og 1951 (bnr. 10 og 18). Johan Emanuel Hellerud var montør ved NEBB (Norsk Elektriske & Brown Boveri) på Skøyen i Oslo. Han ble enkmann under krigen, og overdro i 1965 eiendommen til eneste sønn, Knut Egil Hellerud (1916–2001), som da hadde bygd på hytta til enebolig og bosatt seg her. Han var gift med Ellen Margrethe Jørgensen (1922–1998) fra Oslo, og de fikk to sønner:

* Espen Jørgen (f. 1949), bosatt i Oslo, g.m. Theresa fra Polen, ingen felles barn.



Skaubo etter at det ble ombygd fra hytte til enebolig i 1965.

* Pål Johan (f. 1952), eier av Skaubo fra 2001, g.m. Tove-Helen Hagen fra Hønefoss, to sønner – se nedenfor.

Knut Egil Hellerud var kontorsjef i Storebrand i Vika i Oslo, og var blant de aller første som dagpendlet fra Sundvollen til Oslo på arbeid. Etter hans død i 2001 ble Skaubo solgt til yngste sønn, Pål Johan Hellerud (f. 1952). Han er daglig leder ved Aktiv PC Service AS i Sandvika, og gift med Tove-Helen Hagen Hellerud (f. 1956) fra Hønefoss, som er miljøarbeider i Bærum kommune. De har to sønner: Christopher Johan (f. 1985) og Alexander André (f. 1988).

Etter kjøp av tilleggsarealer fra Bergeløkka i 1944 og 1951 er eiendommen på 3 dekar. Enebolig (opprinnelig hytte, påbygd tidlig i 1960-årene), garasje, uthus og lysthus.

243/4 Tussebo – Midtre Grøndokkvei 13

Utskilt fra Bergeløkka i 1938 og solgt til Reidar Mørk for 450 kroner. I 1940 kjøpte han en tilleggsparcell (Tussebo II bnr. 7) for 100 kroner. Reidar Mørk (1905–1984) fra Oslo³² var elektriker av yrke, og bygde hytte på parsellen. Han var gift med Ruth Harriet Olsen, som etter mannens død i 1984 solgte eiendommen (bnr. 4 og 7) til datteren Anne Randi for 17.000 kroner.

Anne Randi (Nenne) Mørk Albertsen (f. 1944) er yrkesmusiker, og har spilt bratsj i Kringkastings-orkesteret i 41 år (inntil årsskiftet 2007–08). Hun er gift med August Ludvig Albertsen (f. 1940) fra Trondheim, og de har tre barn:

* Øystein August (f. 1971), bosatt i Perth i Australia, g.m. Sarah Louise Flint (f. 1971) fra Perth, fire barn: Joshua Peter August (f. 1996), Thomas Michael Anders (f. 2001), Emily Sarah Ida (f. 2003) og Erica Louise Anne (f. 2006).

* Anders Marius (f. 1973), bosatt i Bærum, g.m. Ida Antonia Tank Bronken (f. 1976) fra Oslo, én datter Marie (f. 2008).

* Ida Julie (f. 1978), bosatt i Oslo, samboer med Frode Ystgaard Lie (f. 1975) fra Volda.

32 Reidar Mørk var sønn av Fredrik Mørk (f. 1869) fra Lier og Randine Johansdatter Fjeld (1873–1971), datter av Johan Kristiansen fra Ås og Mathea Christiansdatter Fjeld (f. 1851) fra Åsen (Fjeldåsen) under Stua Fjeld på Røyse – se bind 4 s. 764 og 823.



Tussebo i 1941.

Hytte (bygd 1939, påbygd 1986 og 1998), lite tømmerhus og uthus.

243/15 Hansekleivbakken – Midtre Grøndokkvei 17

Utskilt fra Bergeløkka i 1950 og solgt til Martin Hansen, eier av Sundvolden Hotel, for 1.500 kroner. På eiendommen stod da en gammel tømmerhytte som var satt opp rundt 1947 av Trygve Stensbak. Laffestokkene var merket med romertall, noe som viser at hytta var flyttet hit fra et annet sted, trolig fra Krokskogen.³³

Etter Martin Hansens død i 1955 var det hjemmelsovergang til de to døtrene, Ruth Helgestad og Harriet Danielsen. Sistnevnte solgte samme år sin halvdel til søsteren, som dermed ble eneeier. Ruth Helgestad satt med Hansekleivbakken til 1964, da hun solgte eiendommen til Nils, Marta Kristine og Laura Marie Hermansen for 25.000 kroner.

Nils Hermansen (1893–1981) fra Brua på Krokskogen var gift med Martha Kristine Foss (1898–1983) fra Selte i Steinsfjordingen. De var bosatt i Oslo, og fikk én datter Laura Marie (f. 1921). Etter foreldrenes død ble Laura Marie Hermansen eneeier i 1984, og solgte i 1985 eiendommen til Marit og Toralf Mjellekås.

Toralf Mjellekås (f. 1928) fra Arendal har vært yrkesmilitær (major i Ingeniørvåpenet), og gift med Marit Mjellekås f. Gundhus (1932–1990) fra Hønefoss. Hun var klaverpedagog, og den første læreren ved Hole kommunale musikkole. De har to barn:

* Lise (f. 1952), bosatt i Fredrikstad, g.m. Terje Søbye fra Oslo. Fra tidligere ekteskap har hun to barn: Petter (f. 1970) og Camilla (f. 1973, g.m. Petter Halla fra Asker, én sønn Kristoffer f. 2002).

* Anne (f. 1956), g.m. Sverre Weisteen (f. 1954), to døtre – se nedenfor.

Marit og Toralf Mjellekås bygde enebolig på eiendommen i 1985–86. Den gamle hytta ble tatt ned i 1985, og restaurert og satt opp igjen på Langøy i Kragerø.

Etter Marit Mjellekås' død i 1990 satt Toralf Mjellekås som eier i uskiftet bo til 1993, da eiendommen ble overdratt til datteren Anne og svigersønnen Sverre Weisteen.

Anne Mjellekås Weisteen (f. 1956) fra Hønefoss er interiørarkitekt hos Roar Jørgensen AS (byggteknisk konsulentvirksomhet) i Hønefoss. Hun er gift med Sverre Weisteen (f. 1954) fra Hole, som er partner i Prosesspartner. De har to døtre (adoptert fra India): Anine Arpana (f. 1987) og Marte Malvika (f. 1992).

Eiendommen er på 1,3 dekar. Enebolig (bygd 1985–86) og garasje.

243/2 og 37 Fjordgløtt – Midtre Grøndokkveien 19 og 21

Utskilt fra Bergeløkka i 1927 og solgt til Arnt Nilsen (f. 1887) for 300 kroner. Han bygde hytte og stabbur (begge av maskinlaftet malmfuru) her i 1933, og solgte i 1947 eiendommen til Aslaug og Erling Riisnæs for 42.000 kroner. De satt som eiere i ett år, og solgte i 1948 eiendommen videre til Ruth Nilsen f. Stangeby (f. 1915) for samme beløp.

I 1951 ble Oslo og Omegn Statsarbeiderforening ny eier. Foreningen bygde i 1957 annekset og vannpumpehus, og bygde på stabburet en peisstue (inneholdt tidligere tre soverom og kjøkken). Siden ble stedet brukt som feriehem for foreningens medlemmer. I 1962 ble eiendommen skjøtet over til Feriehemmet Fjordgløtt for 70.000 kroner.

I 1981 ble Fjordgløtt solgt til Gyri Birgitte og Ole Petter Gjerdalen.

Gyri Birgitte Gjerdalen f. Jonsrud (f. 1962) fra Hønefoss er gift med Ole Petter Gjerdalen (f. 1955) fra Søndre Hval i Haugsbygd. Han er ingeniør, og arbeider i Oslo. De har tre sønner: Gard Filip (f. 1982), Tord Asle (f. 1983) og Njål Tage (f. 1986).

³³ I 1950 ble det tinglyst en erklæring fra Martin Hansen om at Trygve Stensbak skulle ha forkjøpsrett til eiendommen. Forkjøpsretten gjaldt for Stensbak og etterkommere etter offentlig takst.

LANGRENNBRØDRENE

Gjerdalen-brødrene Gard Filip, Tord Asle og Njål Tage er langrennsløpere og legestudenter, og har de siste sju årene dannet IL Høleværingens lag i NM 3x10 km stafett. Lagets beste NM-plassering er 8. plass i 2006 på Kongsberg. Tord Asle har hevdet seg i verdenstoppen i flere sesonger, og kapret en sterk 4. plass i verdenscupen 2007–08. I Tour de Ski 2008 ble han også nr. 4, etter å ha ligget på sølvplass før siste konkurranse. Tord Asle Gjerdalen vant NM-gull i 2009 i duathlon (2 x 15 km) på Gjøvik. Storebror Gard Filip har de siste årene kjempet helt i tetsjiktet i internasjonale turrenn, blant annet i Vasaloppet. Han gikk helt til topps i det 90 km lange Grenaderløpet både i 2008 og 2009.

Familien Gjerdalen bodde de første årene i stabburet, som de i 1983–85 bygde på til enebolig med selvhugget tømmer fra familiens skog i Haug. I 1994 ble nordre del av eiendommen med den gamle hytta, annekset og et vannpumpehus utskilt med 1,1 dekar tomt (bnr. 37 Midtre Grøndokkvei 21). Gjerdalen fikk da tillatelse til å bygge om hytta til enebolig, et arbeid som ble begynt i 1995 og fortsatt pågår. Husbygging er familiefarens hobby, og intensjonen har vært å vise sønnene hvordan et hus blir bygd. Øvrige bygninger på bnr. 37 er annekset (påbygd garasje sist i 1990-årene) og et pumpehus (brukes som lager). «Hovedbølet» (bnr. 2 Midtre Grøndokkvei 19) er på 1,7 dekar, og har enebolig med garasje (bygd 1983–85 rundt det gamle stabburet fra 1933).

Øvre Grøndokkvei

202/98 Øvre Grøndokkvei 1

Utskilt fra 202/9 Libakke skog i 1985 og solgt til Haakon Trønrod (f. 1956). Han solgte i 1987 den ubebygde tomte til Tone Larsen og Ole Arnljot Rønning (sistnevnte eneeier fra mars 2009).

Ole Arnljot Rønning (f. 1956) fra Furnes på Hedmarken er politibetjent i Oslo. Han var samboer med Tone Larsen (f. 1960) fra Torshov i Oslo, ansatt i Avantor AS. De har to barn: Kristian (f. 1990) og Anders (f. 1994).

Eiendommen er på 1,9 dekar. Enebolig med garasje (bygd 1988).

202/45 Østmo – Øvre Grøndokkvei 2

Utskilt fra Libakke skog i 1953 og solgt til Gudrun Abildgaard Østmo for 900 kroner.

Gudrun Abildgaard Østmo (1896–1985) fra Oslo giftet seg i 1942 med Oskar Østmo (1883–1960) fra Åsa. De bodde på Fjeldsetra det første året de var gift,³⁴ og kjøpte tomte i Grøndokka i 1943. De flyttet da en snekkerstue fra Fjeldsetra til Grøndokka, som de bodde i mens de bygde enbolig i 1944–45.

Oskar Østmo var «oppsynsmann» på skauen for eieren av Libakke, og eiendommen ble først utskilt og skjøte tinglyst ti år seinere. Han var ellers en nøyttig kar og lagte en mengde bruksgjenstander av tre som han solgte videre. Gudrun hadde arbeidet i Petrine Nielsens konfeksjons- og utstyrsforretning i Oslo før hun giftet seg, og da paret flyttet til Oslo i 1955 tok hun opp igjen dette arbeidet. De brukte siden huset i Grøndokka som fritidsbolig. Oskar Østmo døde i 1960, og Gudrun overdro i 1984 huset til sine nevøer Kjell og Finn Abildgaard med bruksrett i sin levetid. Førstnevnte solgte samme år sin halvpart til broren, som dermed ble eneeier.

Finn Abildgaard (f. 1932) fra Oslo er utdannet verktøymaker. Han gikk læretiden og arbeidet i en årrekke hos Palmutteren AS i Oslo. De 10 siste yrkesaktive årene arbeidet han med kvalitetsstyring hos Karl M. Gulbrandsen AS på Strømmen. Han er gift med Solveig Abildgaard f. Schei (f. 1933) fra Oslo, som har mer enn 30 år bak seg i bryggeribransjen, først i Schous bryggeri og siden (etter fusjonen i 1981) i Ringnes. Her arbeidet hun i teknisk avdeling, bl.a. som sekretær for bryggerimesteren.

Solveig og Finn Abildgaard bodde i Oslo og brukte eiendommen i Grøndokka som fritidssted. I 1994–95 bygde de på det gamle huset og flyttet hit. De har én datter Wenche (f. 1954), som er bosatt på Lørenskog og gift med Bjørn Harald Eide (f. 1948) fra Lørenskog. De har to barn:

* Henning (f. 1978), bosatt på Bogstad i Oslo, g.m. Tonje Løland (f. 1978) fra Leirvik i Sogn.

* Mari (f. 1984), bosatt på Lillestrøm, samboer med Aleksander Olsen (f. 1982) fra Lørenskog.

34 Se omtale av Fjeldsetra i kapittel 11 (side 857).

Eiendommen er på 1,6 dekar. Enebolig (bygd 1944–45, påbygd 1995–96), snekkerstue (bygd 1926 på Fjeldsetra, flyttet til Grøndokka 1943), garasje (1985) og uthus (1987).

202/55 Kveldsro – Øvre Grøndokkvei 3

Opprinnelig festetomt nr. 5 under 202/9 Libakke, bygslet i 1945 av Rolf Lie i 99 år mot årlig avgift 35 kroner. Seinere eiere av hytta var Fritz Arnesen og Thore Andersen, før Kåre Walberg (f. 1912) ble ny eier i 1969 og innløste tomten (231/55). Han bygde nytt hus i 1975, og rev den gamle hytta.

I 1990 solgte fru Walberg (som da var enke) eiendommen til Gjermund Barstad (f. 1919) fra Skafså i Telemark. Han er interiørarkitekt, og var gift med Solveig Barstad f. Fosseid fra Brandval i Solør. De har to sønner:

* Tor-Arne (f. 1944), bosatt i Oslo, g.m. Bjørg Sundøy (f. 1958), én sønn Geir (f. 1992). Fra tidligere ekteskap med Torild Helgesen har han to sønner: Jon (f. 1972, g.m. Runhild Seim, to barn: Torkel f. 2005 og Lina f. 2008) og Erik (f. 1975).

* Svein (f. 1950), bosatt i Lommedalen, g.m. Anne-Grete Ulriksen, to sønner: Håvard (f. 1974, samboer med Camilla Rødsten f. 1976, én datter Anna f. 2007) og Sigve (f. 1976, samboer med Marianne Strand Ølnes f. 1980).

Gjermund Barstad har i en årrekke hatt eget firma som interiørarkitekt, og har også vært ansatt hos to av Norges mest kjente arkitekter, Bernt Heiberg og Arnstein Arneberg. Han har tegnet innredninger til sykehus og hoteller over det ganske land samt innredninger og møbler til en rekke skip og tre norske ambassader i utlandet: New Dehli, Beijing og Brasilia, og Statens gjestebolig i Oslo. Han har dessuten innredet cirka 60 boliger for NORAD, og tegnet stolene Apollo, Merkur og Arv, hvorav de to første ble produsert i 25 år. Gjermund Barstad er også kunstmaler, og æresmedlem i Hole malerklubb.

I 2008 flyttet Barstad til Dalen i Telemark, og Øvre Grøndokkvei 3 blir leid ut.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (bygd 1975), som ble påbygd 1990–91 og lenket sammen med uthuset (bygd 1985), hvor det ble innredet en utleieleilighet.

202/118 Moira – Øvre Grøndokkvei 5a

I 2005 skilte eieren av 202/57 Bergstad II Øvre Grøndokkvei 5b, Marianne Broch, ut en tomt

BOLIGFELT I ØVRE GRØNDOKKVEI

Røyse-gårdene Hundstad, Mo og Libakke eier skogteiger som grenser ned mot Sundvollen og boligene i Grøndokka. Her lå en del hytter som ble eid av Oslofolk. Eieren av Nedre Moe, Harald Moe, arbeidet i mange år for å få skilt ut nedre del av gårdens skogteig i Grøndokka for boligformål. Etter initiativ av Erling Thunshelle, eier av Bergstad (Brua), ble Grøndokka grunneierlag stiftet,* og han utarbeidet en reguleringsplan for det tidligere hytteområdet som ble fremmet for Hole kommune ved årsskiftet 1978–79. Planen ble avvist, da kommunen ikke ønsket så rask vekst som skissert i planen, og man satte dessuten som krav at en ny vei fra Trøgslø måtte anlegges før man kunne utvikle et boligfelt her. Seinere ble det dannet et andelslag som videreførte planleggingen, og en utbygging i to trinn. Resultatet ble et flott boligfelt med stor lekeplass og skog rundt.

* Eieren av Bruastykket var også med i grunneierlaget. Bruastykket het egentlig Trykslestykket og Rethelstykket, utskilt fra Store Hundstad bnr. 4 i 1909, fra 1930 eid av Jørgen Andreassen Brua og fra 1962 av Johannes Brua.

hvor Jørgensen Bygg satte opp ny enebolig. Denne ble overtatt av Marianne Broch da hun i 2006 solgte Bergstad II til Kristin Egelund Nørgaard.

Marianne Broch (f. 1957) fra Hosle i Bærum er billedhugger, og i dag aktivtør ved Ringerike arbeidssenter. Hun var inntil 2002 gift med Hans Peter Jacoby (f. 1957) fra Lappenranta i Finland, og de har tre barn: Peter Felix (f. 1981), Silvia Helena (f. 1987) og Hans Caius (f. 1990) – se 231/118 Øvre Grøndokkvei 5a og 198/52 Høgstastveien 38.

Enebolig (bygd 2006).

202/57 Berget II – Øvre Grøndokkvei 5b

Utskilt fra Libakke skog i 1970 og solgt til for 2.500 kroner til Erik Staal Strøm, som bygde hytte her. Etter hans død var det i 1980 hjemmelsovergang til gjenlevende hustru Hildegaard Strøm (f. 1916) og sønn Eric Staal Strøm (f. 1943). I 1985 overtok Eric Staal Strøm som ene-eier. Han var bosatt på Skedsmokorset, og etter hans død ble eiendommen i 2004 solgt til Marianne Broch (f. 1957). Hun skilte i 2005 ut en tomt (202/118 Øvre Grøndokkvei 5a) hvor det ble bygd ny enebolig, og solgte i 2006 det gamle huset på eiendommen til Kristin Egelund Nørgaard (f. 1960) fra Lillestrøm, som er avde-

lingsleder ved EDB Business Partner. Hun er samboer med Bjørn Lundin (f. 1958) fra Gotland i Sverige, som er greenkeeper ved Haga Golfbane i Bærum. Kristin Egelund Nørgaard har fra tidligere ekteskap med Eirik Nørgaard (f. 1958) to barn: Elise (f. 1987) og Maria (f. 1992). Bjørn Lundin har fra tidligere to sønner: Hampus Bjørn og Jesper.

Eiendommen er på 0,9 dekar. Enebolig (opp-rinnelig hytte bygd 1980, påbygd 1995 og 2005).

202/94 Øvre Grøndokkvei 6

Utskilt i 1984 fra Nedre Mos del av det private boligfeltet (202/58), og etter oppløsning av sameiet eid av Bjørg Moe Laeskogen (f. 1942). I 2005 ble eiendommen solgt til sønnen, Tord Moe Laeskogen (f. 1969). Han er gift med Cecilie Laeskogen f. Jensen (f. 1970) fra Asker, og de har tre barn: Dina (f. 2001), Gard (f. 2003) og Trym (f. 2004).

Cecilie og Tord Moe Laeskogen har siden 2000 drevet Sundvolden Hotel – se side 201.

Eiendommen er på 2,4 dekar. Enebolig (bygd 2006).

202/90 Øvre Grøndokkvei 7

Utskilt i 1984 fra Nedre Mos del av det private boligfeltet (202/58) og solgt til Sissel Grande (f. 1953) og Knut Grande (f. 1947). I 1990 solgte de eiendommen til Svein Ragnar Enerhaugen (f. 1942) og Sølvi Enerhaugen (f. 1948). Eiendommen er på 1,1 dekar, og eies siden 2002 av Torhild Lefoss (f. 1946) og Harry Lefoss (f. 1948).

202/91 Øvre Grøndokkvei 9

Utskilt i 1984 fra Nedre Mos del av det private boligfeltet (202/58) og solgt til Sissel Kalgraff Olstad (f. 1943). I 1992 solgte hun eiendommen til Maren Bøe (f. 1961) og Reidar Bøe (f. 1957). I 1999 ble Anette og Terje Eidsæter nye eiere. Eiendommen er på 1,2 dekar, og eies siden 2002 av Evy Jeanette Stenmark (f. 1955) og Knut Ingar Stenmark (f. 1961).

202/88 Øvre Grøndokkvei 10

Utskilt i 1984 fra Nedre Mos del av det private boligfeltet (202/58) og solgt til Sissel og Øyvind Arne Solli.

Sissel Ronæs Sollie (f. 1953) fra Hønefoss var gift med Øyvind Arne Sollie (f. 1952) fra

Hitra (skilt 2001). De har to døtre:

* Marianne (f. 1978), bosatt i København, samboer med Nicolai Nyborg fra Sønderborg i Danmark.

* Anette (f. 1984), bosatt i Oslo/Sundvollen.

I 2001 ble Sissel Ronæs eneeier. Hun er undervisningsinspektør ved Røyse skole, og i dag samboer med Bjørn Kristian Goa (f. 1959) fra Norefjell/Hønefoss. Han er selvstendig næringsdrivende som innehaver av et renseri i Bærum, og er medeier i Øvre Grøndokkvei 10 fra 2009.

Eiendommen er på 1 dekar. Enebolig (bygd 1985–87) og garasje (1992).

202/96 Øvre Grøndokkvei 11

Utskilt i 1984 fra Nedre Mos del av det private boligfeltet (202/58), og etter oppløsning av sameiet eid av Bjørg Moe Laeskogen (f. 1942). I 1986 ble eiendommen overdratt til sønnen Tord Moe Laeskogen (f. 1969), som var bosatt her med sin familie til 2005, da de flyttet til Øvre Grøndokkvei 6 (se 202/94). Øvre Grøndokkvei 11 har siden vært betjeningsbolig for Sundvolden Hotel.

Eiendommen er på 1,2 dekar.

202/89 Fjordgløtt – Øvre Grøndokkvei 12

Utskilt i 1984 fra Nedre Mos del av det private boligfeltet (202/58) og beholdt av Anne Kari Moe da sameiet med hennes søsken Bjørg Moe Laeskogen (f. 1942) og Sverre Moe (f. 1950) ble oppløst.

Anne Kari Moe (f. 1946) fra Nedre Mo på Røyse er barnevernspedagog. Fra tidligere ekteskap har hun én sønn, Nicolay Singam Moe (f. 1973), som er bosatt i Bærum og gift med Ragnhild Bach (f. 1973). De har én sønn Marcus (f. 2007).

Eiendommen er på 1,7 dekar. Enebolig med utestue (bygd 1985).

202/92 Øvre Grøndokkvei 15

Utskilt i 1984 fra Nedre Mos del av det private boligfeltet (202/58) og solgte til Inger Berit Nordhaug (f. 1930). I 1988 solgte hun eiendommen til Tore Iversen (f. 1956), som i 1993 solgte den videre til Per Anders Flaskerud (f. 1969). Siden 2003 har Britt og Magne Godtfredsen vært eiere.

Britt Vassli Godtfredsen (f. 1965) har vokst opp i Hønefoss og Oslo, og arbeider i Color Line. Hun er gift med Magne Kvist Godtfredsen (f. 1963) fra Hønefoss, som arbeider i Nycomed. De har én sønn Stian (f. 1995).

Eiendommen er på 0,9 dekar.

209/48 Bergstad – Øvre Grøndokkvei 16

Store Hundstad 209/4 på Røyse hadde en skogteig mellom Grøndokka og Bukkehøgda (nord for Retthella), som i 1909 ble utskilt og solgt til Adolf Fuhre. I 1919 solgte Fuhre skogen til Erik Rytterager for 5.000 kroner, og sistnevnte solgte den i 1930 videre til Jørgen Andreassen Brua for samme beløp. Skogteigen het «Tryglslestykket og Rethelsstykket», men ble etter 1930 helst kalt «Bruastykket».

Jørgen Andreassen Brua (1877–1945) var fra Bruløkka på Krokskogen, og veiarbeider av yrke. Han var gift med Anna Skogen (1880–1958) fra Numedal. De var tidligere bosatt på plassen Sandvika under Øvre Borgen, og bygde opp et småbruk nederst på teigen i Grøndokka og bosatt seg her. Anna og Jørgen Brua fikk 11 barn:

* Lars (f. 1902), g.m. Aslaug, bosatt i Trondheim, to barn: Anne Lise og Nils Jørgen.

* Anna Margrethe (1904–1987), g.m. Harald Iversen Ruud 1904–1970, bosatt i Rudsødegården, én datter Harriet (g.m. Hjalmar Tolpinrud, Vikersund, en sønn Harald g.m. Tove, tre barn).

* Andreas (f. 1905), g.m. Elsa, bosatt i Oslo, ingen barn.

* Johannes (1906–1996), g.m. Olava Bjørkerud (1909–1986) fra Nakkerud, fra 1937 eiere av gnr. 22/2 Bruvoll under Bili, én datter Gerd Aslaug (f. 1934), g.m. Kristian Wendelborg (f. 1934) fra Vikersund, bosatt der, to barn: John Arne (f. 1966) og Tone Kristin (f. 1967).

* Einar (1908–1981), g.m. Caroline Braastad (f. 1909), bosatt i Nystua ved Jomfruland, fire døtre: Karen Anni (f. 1932), Reidun (f. 1936), Eva Jorun (f. 1945) og Ingrid (f. 1947) – se bind 2 s. 500–501.

* Jenny Marie (1910–1990), g.m. Kristoffer Edvartsen (1913–1986) fra Brenna i Steinsfjerdingsken, bosatt på Steinsbakken, to døtre: Inger Berit (f. 1938, g.m. Svein Gulbrandsen 1937–1999, to barn: Runar f. 1957 og Berit f. 1963), og Esther (f. 1939, g.m. Ole Asbjørn Borlaug f. 1937 på Alme i Haug, én datter Ragnhild f. 1968) – se bind 2 s. 693.

* Hartvik (f. 1914), g.m. Astrid, bosatt i Oslo, to barn: Inger Lise og Frank.

* Ingeborg Alvilde (f. 1915), g.m. Bjarne Nilsen (f.

1915), bosatt i Oslo, siden i Asker, to sønner: Bjørn og Ingar.

* Nils Herman (f. 1918), g.m. Ingrid (siden skilt), bosatt i Oslo, én datter Aina.

* Marie Louise (f. 1920), g.m. Georg Perlestenbakken fra Hedalen, bosatt i Oslo, siden i Hedalen, ingen barn.

* Solveig Ester (f. 1923), g.m. Thorleif Ellingsen 1919–2000, bosatt i Kroksund (gnr. 195/29), fire barn: Anne Lise, Leif, Svein og Jan.

Etter Anna Bruas død i 1958 ble tun og bygninger på småbruket utskilt fra «Bruastykket» med 4,8 dekar tomt og overdratt til arvingene, hvoretter datteren Ingeborg og hennes mann Bjarne Nilsen (som siden 1944 var eiere av naboeiendommen 209/12 Gyriholtet – hytte) løste ut hennes søsken og overtok eiendommen for 15.000 kroner. De var bosatt i Asker, og brukte Bergstad som fritidsbolig. Ingeborgs bror Johannes Brua overtok resten av skogteigen, som siden 1999 eies av hans barnebarn Tone Kristin og John Arne Wendelborg.

I 1975 ble Bergstad solgt til Berit Fredriksen (f. 1936), som året etter solgte eiendommen til oberstløytnant Erling Thunshelle for 148.000 kroner. Han overtok et småbruk med hus, låve med sauefjøs og stall samt tufter etter et grisehus. De gamle husene ble revet og erstattet av ny enebolig i 1982. Thunshelle utarbeidet en privat reguleringsplan for denne delen av Øvre Grøndokkvei, som ble lagt til grunn for den senere utvikling av området.

Erling Thunshelle (f. 1942) er sivilingeniør og offiser, med tjenestesteder Oslo og Helgelandsmoen. Han er gift med Bera Brekke Thunshelle (f. 1947), som er lærer på Vik skole. De er begge fra Flåm i Sogn, og har tre barn:

* Kari (f. 1972), bosatt i Oslo, g.m. Bent Winter Bakke (f. 1973), én datter Rebekka (f. 2008).

* Ole Eirik (f. 1975), bosatt i Oslo, g.m. Linda Evensen (f. 1978), én sønn Jacob (f. 2008).

* Torgeir (f. 1977), bosatt i Bærum, g.m. Maria Paulsrud (f. 1979).

Enebolig (bygd 1982) og garasje (1986).

202/93 Øvre Grøndokkvei 17

Utskilt i 1984 fra Nedre Mos del av det private boligfeltet (202/58) og solgt til Berit Ellen og Arne Rusten.

Berit Ellen Rusten (1926–2008) fra Sørumsand giftet seg i 1951 med Arne Rusten (f. 1926) fra Gausdal. De har arbeidet som gårdbrukere, bl.a. på Hveem på Toten, Viul hovedgård (i 19 år) og Hov gård ved Hønefoss (i 21 år). Berit Ellen og Arne Rusten har fire barn:

* Inger (f. 1952), bosatt i Mjøndalen, g.m. Heikki Otto Pajari (f. 1962) fra Finland. Fra tidligere ekteskap med Sven Leine (f. 1946) fra Røyse har hun tre barn: Hans Arne (f. 1975), Anne Kathinka (f. 1980, tvilling) og Elisabeth (f. 1980, tvilling) – se bind 4 s. 527–528.

* Arnfinn (f. 1952), bosatt i staten Washington, USA, g.m. Jane Marie Richardson (f. 1952), to sønner: Kyle Fredrick (f. 1978) og John Erik (f. 1980).

* Terje (f. 1955), ugift, bosatt i Oslo.

* Ellen (f. 1964), bosatt på Sollihøgda, g.m. Eivind Berg (f. 1964) fra Sollihøgda, to sønner: Truls (f. 1989) og Espen (f. 1993).

Eiendommen er på 1,1 dekar. Enebolig (bygd 1986).

209/38 Aaseli – Øvre Grøndokkvei 22

Opprinnelig hytteeiendom, utskilt fra 209/3 Hundstad skog i 1960 og solgt til Aase Lund-Mathiesen (f. 1911) for 1.150 kroner. I 1984 ble eiendommen sammenføydd med tilleggsparseller 209/41 (kjøpt 1960) og 209/43 (1961) fra 209/3.

I 1990 ble eiendommen solgt til Helge Antti Frisch (f. 1960) fra Kolsås i Bærum. Han er hodejeger/partner i Orion Search International AS på Lysaker, og er gift med Brita Hagen Frisch (f. 1955) fra Hen, som er fullmektig ved Statens kartverk. De har én datter Annika (f. 1993).

Enebolig (opprinnelig hytte bygd 1959, påbygd 1994–95) og garasje med boder og carport.

209/71 Øvre Grøndokkvei 19

Utskilt fra 209/8 («Bruastykket») i 1984 og solgt til Arvid Karlsen (f. 1935) for 5.400 kroner. I 1996 ble den ubebygde tomte solgt til Tone Blütecher Dysthe og Kjell Arne Dysthe.

Kjell Arne Dysthe (f. 1957) fra Oslo er gift med Tone Blütecher Dysthe f. Fredriksen (f. 1961), som vokste opp i Oslo og Sandefjord. De har to barn: Magnus (f. 1991) og Marianne (f. 1993).

Eiendommen er på 1,7 dekar. Enebolig (bygd 1998) og garasje (2007).

209/72 Øvre Grøndokkvei 21

Utskilt fra 209/8 («Bruastykket») i 1984 og solgt til Knut Arvid Hansen og Anita Bergflødt Hansen. Fra 1993 har Knut Arvid Hansen (f. 1956) fra Holttangen i Hønefoss vært eneeier. Han var offiser i Hæren 1975–2003, og siden 2003 selvstendig næringsdrivende. I tidligere ekteskap fikk han to døtre:

* Vibeke (f. 1975), bosatt på Sandaker i Ringerike, g.m. Jan Erik Kristiansen (f. 1972), to barn: Sebastian (f. 2002) og Mayken (f. 2005).

* Camilla (1978–1983).

Eiendommen er på 1,6 dekar. Enebolig (bygd 1990), garasje/verksted (1994) og uthus (1987).

209/74 Øvre Grøndokkvei 23

Utskilt fra 209/8 («Bruastykket») i 1984 og solgt til eierens bror Nils Herman Brua (f. 1918) og dennes datter Aina Lunden (f. 1949) for 9.000 kroner. I 1987 solgte sistnevnte (som da var eneeier) tomte til Lisbeth Schie og Lars Erling Winther.

Lars Erling Winther (f. 1963) fra Asker er selvstendig næringsdrivende som murmester. Han er gift (1991) med Lisbeth Winther f. Schie (f. 1962) fra Løren i Oslo, som er seniorsekretær i Jernbaneverket. De har to barn: Sivert Johan (f. 2000) og Sanne Louise (f. 2003).

Eiendommen er på 1,2 dekar. Enebolig (bygd 1990) og gammelt uthus (tidligere sauefjøs for bruket Bergstad).

209/73 Øvre Grøndokkvei 25

Utskilt fra 209/8 («Bruastykket») i 1984 og solgt til Nils Henrik Lunden (f. 1946) og Aina Lunden (f. 1949). De solgte samme år den ubebygde tomte til Marianne Broch og Hans Peter Jacoby.

Marianne Broch (f. 1957)³⁵ fra Hosle i Bærum er billedhugger, og i dag aktivtør ved Ringerike Arbeidssenter. Hun var gift (skilt 2002) med Hans Peter Jacoby (f. 1957) fra Lappenranta i Finland, som er kunstmaler, og

35 Marianne Broch har tilknytning til Ringerike gjennom sine forfedre, da både tippoldefaren Henrik Andreas Brock (1778–1833) og tippoldefaren Peter Fredrik Brock (1814–1894) var prester i Norderhov. Sistnevnte var også ordfører i Norderhov 1853–55. Hans sønn, rittmester Henrik Andreas Broch (1843–1899), var født i Norderhov. Hans hest Sulla stod modell for Karl Johan-statuen foran Slottet i Oslo, utført av Brynjulf Bergslien.

arbeidsleder ved Stensrud & Sønn Vedlikehold i Oslo. Han er i dag bosatt i Høgkastveien 38 ved Bråten (Haglund) i Hole. De har tre barn: Peter Felix (f. 1981), Silvia Helena (f. 1987) og Hans Caius (f. 1990) – se 231/118 Øvre Grøndokkvei 5a og 198/52 Høgkastveien 38.

Siden 2005 er Ragna Lise Vikre (f. 1959) eier av Øvre Grøndokkvei 25.

Eiendommen er på 1,6 dekar.

209/75 Øvre Grøndokkvei 27

Utskilt fra 209/27 Børe i 1987 og solgt til eierens sønn Roger Eriksen for 30.000 kroner.

Roger Eriksen (f. 1960) fra Sundvollen er driftstekniker i BK-bedrifter. Han er gift med Hilde Taknes (f. 1969) fra Hønefoss, som er administrasjonskonsulent i Ringerike brann- og redningstjeneste. De har to sønner: Stian (f. 1995) og Petter (f. 1998).

Eiendommen er på 0,8 dekar. Enebolig (bygd 1987).

209/27 Børe – Øvre Grøndokkvei 29

Utskilt i 1955 fra 209/23 Furuberget og solgt til Erik Eriksen for 1.000 kroner.

Erik Eriksen (1927–2005) fra Bråten på Brenna i Steinsfjordingen var gift med Liv Irene Eriksen f. Andreassen (f. 1936) fra Sundvollen,³⁶ og de fikk fire barn:

* Ingar (1955–2004), var bosatt i Grøndokka, samboer med Nina Bråten (1961–2002) fra Sundvollen. Nina hadde fra tidligere én datter Tove Mette (f. 1984).

* Ellen (f. 1956), bosatt ved Vaker i Norderhov, g.m. Viggo Pedersen fra Hønefoss, to barn: Elisabeth (f. 1977) og Kjetil (f. 1980).

* Roger (f. 1960), bosatt i Grøndokka, g.m. Hilde Taknes (f. 1969) fra Hønefoss, to barn: Stian (f. 1995) og Petter (f. 1998).

* Hanne (f. 1962), bosatt i Norderhov, samboer med Jan Erik Njærheim fra Hønefoss. Fra tidligere ekteskap med John Erik Ericsson (f. 1960) har hun to barn: Kenneth (f. 1984) og Steffen (f. 1988).

Erik Eriksen arbeidet først ved NSB, siden ved Schøyens Bilcentraler i 15 år og ved Oslo

36 Hennes foreldre var begge fra Hole: Lydia Andreassen (f. 1917) fra Borgentangen og Ivar Rognerud (f. 1914) fra Volljordet i Steinsfjordingen. Liv Irene vokste opp hos Anne og Jørgen Brua på naboeiendommen Bergstad (gnr. 209/48 Øvre Grøndokkvei 16).

Sporveier i 22 år. Liv Eriksen har hatt sin arbeidsplass bl.a. ved Radionette, NEBB og Apotekernes Laboratorium.

Etter kjøp av tilleggsarealer ble eiendommen på rundt 5 dekar, og i 1987 ble eiendommen delt ved at det ble utskilt en tomt som ble solgt til sønnen Roger Eriksen – se gnr. 243/75 Øvre Grøndokkvei 27.

I 2004 ble Øvre Grøndokkvei 29 solgt til datteren Hanne Eriksen (f. 1962) og hennes samboer Jan Erik Njærheim. De satt med den til 2006, da de solgte videre til Gry Therese Børgersen og Roger Gundersen (f. 1972).

Eiendommen er i dag på cirka 4 dekar. Enebolig (bygd 1982–83) og garasje (1984). Den gamle eneboligen på eiendommen (bygd 1957–58) brant i 1982.

209/78 Øvre Grøndokkvei 30

Utskilt fra 209/1 Hundstad i 1999 og solgt til Anne og Per Christian Blomquist.

Anne Blomquist f. Samuelsen (f. 1961) fra Oslo arbeider som kundeveileder, og er gift med Per Christian Blomquist (f. 1958) fra Oslo, som er optiker. De har begge sin arbeidsplass i Bærum, og de fikk tre barn: Line (1984–2001), Kristoffer (f. 1991) og Fabian (f. 1993).

Enebolig (bygd 1999–2000).

209/87 Øvre Grøndokkvei 31

Utskilt fra hytteeiendommen Furuberget (209/23) i 2000 og solgt til Olaug Johanne Nilsen. I 2008 flyttet hun til Sandvika, og solgte eiendommen til Ole Kristian Paulsen og hans datter Anne Line Strømness Paulsen. Sistnevnte har bodd i Øvre Grøndokkvei 31 i ett år, og eiendommen er i skrivende stund (juni 2009) lagt ut for salg.

Enebolig (bygd 2001).

209/79 Øvre Grøndokkvei 32

Utskilt fra 209/1 Hundstad i 1999 og solgt til Axel Moltzau Aas (f. 1967) fra Stein gård i Hole. Han er partner i RS Platou Finans AS, og gift med Sølvi Ann Waldeland Aas (f. 1970) fra Jørpeland (har bodd på Ringerike siden 1988), som er eier av Kingsland Production AS på Trøgslø i Hole. De har to barn: Erna Serine (f. 1999) og Carl Sebastian (f. 2000).

Enebolig (bygd 2003).

209/77 Øvre Grøndokkvei 33

Utskilt fra hytteeiendommen Furuberget (209/23) i 1997 og solgt til Ingar Eriksen (1955–2004) fra Grøndokka (naboeiendommen 209/27 Børe – Øvre Grøndokkvei 35) arbeidet ved Flebu luftteknikk i Bærum. Han var samboer med Nina Bråten (1961–2002) fra Sundvollen. De hadde ingen felles barn, men Nina hadde fra tidligere én datter Tove Mette Bråten Sandum (f. 1984), som arvet eiendommen etter Ingar Eriksens død i 2004. Hun solgte den i 2005 til Stine Storvik (f. 1981) og Are Simon (f. 1982). Siden 2007 har Are Simon vært eneier. Han er fra Hen på Ringerike.

Enebolig (bygd 1997–98) og garasje (2000).

209/80 Øvre Grøndokkvei 34

Utskilt fra 209/1 Hundstad i 1999 og solgt til Øyvind Gruer (f. 1963) fra Steinsåsen. Han er selvstendig næringsdrivende, og gift med Camilla Odfjell Gruer (f. 1969) fra Bergen, som er lektor ved Ringerike videregående skole i Hønefoss. De har én datter, Maria (f. 1998).

Enebolig (bygd 2000–01).

209/23 Furuberget – tidligere hytte i Øvre Grøndokkvei

Opprinnelig festetomt (hytte) fra 1950 til Erling Olsen Skrangledalen på 1,5 dekar tomt i 99 år mot årlig leie 50 kroner. I 1952 ble tomte utskilt og solgt til Jacob Kongelbeck Eng (f. 1909) fra Oslo for 1.440 kroner. Etter sammenføring med to tilleggsparseller (209/34 og 209/70) i 1980 var eiendommen på 3,1 dekar.

I 1989 var det hjemmelsovergang til Terje Jacob Eng (f. 1942) og Kari Marthe Eng (f. 1944). Fra 1995 var Terje Jacob Eng eneier. I 1999–2000 skilte han ut og solgte tre boligtomter fra parsellen (231/85, 86 og 87), hvoretter det gjenværende av 209/23 Furuberget har vært 261 m² (i dag veigrunn).

209/85 Øvre Grøndokkvei 35

Utskilt fra hytteeiendommen Furuberget (209/23) i 2000 og solgt til Hanne og Ove Berntsen.

Hanne Brødsgaard Berntsen (f. 1952) fra Danmark er gift med Ove Selmer Berntsen (f. 1947) fra Steigen i Nordland. De er henholdsvis prosjektleder og redaktør i Norsk Bokforlag på Vik, og har to barn: David (f. 1981) og Helene (f. 1984).

Enebolig med utleieenhet (bygd 2000) og garasje.

209/86 Øvre Grøndokkvei 37

Utskilt fra hytteeiendommen Furuberget (209/23) i 2000 og solgt til Ingrid Frodal Sand og Arild Sand. I 2004 ble eiendommen solgt til Anita Iversen, som i 2006 solgte den videre til Heidi og Johnny Glærum.

Heidi Rogne Glærum (f. 1973) fra Hønefoss arbeider ved Sundvolden Hotel (markert), og er gift med Johnny Kibsgård Glærum (f. 1972) fra Bergen, som arbeider som forvalter i Oslo. De har to barn: Elise (f. 2002) og Emil (f. 2006).

Enebolig (bygd 2000).

209/84 Øvre Grøndokkvei 39

Utskilt fra 209/1 Hundstad i 2000 og solgt til Marit og Richard Kullerud.

Marit Haneborg Kullerud (f. 1968) fra Grefsen i Oslo er kunderådgiver i Ringerikes sparebank. Hun er gift med Richard Alfred Kullerud (f. 1966) fra Haugsbygd, og de har to barn: Henriette (f. 1994) og Fredrik (f. 1997).

Vertikaldelt enebolig (bygd 2000) og garasje (2001).

209/83 Øvre Grøndokkvei 41

Utskilt fra 209/1 Hundstad i 1999 og solgt til Janniche og Kjetil Bockmann.

Janniche Larssen Bockmann (f. 1975) er salgssjef (opplag) i Ringerikes Blad, og gift med Kjetil Bockmann (f. 1972), som er daglig leder i Hønefoss Fjernvarme. De er begge fra Haugsbygd, og har to barn: Didrik (f. 2002) og Nikolai (f. 2005).

Vertikaldelt enebolig (bygd 2000) og carport/bod (2005).

209/82 Øvre Grøndokkvei 43

Utskilt fra 209/1 Hundstad i 1999 og solgt til Sissel Lund (f. 1960) og Fredrik Andreas Lund (f. 1956). Vertikaldelt enebolig (bygd 2000).

209/81 Øvre Grøndokkvei 45

Utskilt fra 209/1 Hundstad i 1999 og solgt til Eirin Disch Mathiesen og Frode Løset.

Eirin Disch Mathiesen (f. 1966) fra Tønsberg er rektor ved Hole ungdomsskole. Hun er gift med Frode Løset (f. 1957) fra Hallingby (vokste opp i Sigdal), som er seksjonssjef miljøvern i

Oslo og Akershus (tidligere miljøvernrådsgiver i Hole kommune). De har to barn: Ingrid (f. 1995) og Anders (f. 1998).

Eirin Disch Mathiesen var medlem av Hole kommunestyre 2003–05 som representant for Arbeiderpartiet (hun måtte gi seg midt i perioden da hun ble rektor).

Vertikaldelt enebolig (bygd 2000) og garasje (2004).

Sundvollen Næringspark

Sist i 1980-årene ble et cirka 20 dekar stort område øst for Åsaveien utskilt fra Trøgslø og utlagt som næringsområde. Kjøper var Hole kommune. I 1997 ble feltet utvidet med 24 dekar, og utgjør i dag rundt 45 dekar. Området var tidligere beitemark og skog. I dag har 10 bedrifter kjøpt tomter og etablert seg i nye næringsbygg i Sundvollen Næringspark.

231/258 Åsaveien 87

Tomta (1,3 dekar) ble utskilt fra 231/254 Trøgslø næringsområde (eier Hole kommune) i 1998 og solgt til Engenes Elektro AS, som bygde her i 1998–99. Firmaet ble startet av Solveig og Bendik Engenes i 1973 under navnet Bendik Engenes (installasjon og elektrisk forretning) på Vik. I 1984 flyttet firmaet til Sundvollen (det tidligere S-laget). Etter Bendik Engenes' død i 1989 ble Engenes Elektro AS etablert. I 2002 ble navnet endret til AT Engenes Elektro AS. I dag er det Solveig og Bendik Engenes' tre sønner Ulf, Lars Bendik og Dag som er eiere sammen med Tove Helgerud (kontoransvarlig). Selskapet har 20 ansatte, og daglig leder er Dag Engenes.

Rundt 1990 la Hole kommune ut industritomter for salg i Trøgslø nord for Sundvollen. I dag er det et titall næringsbygg på området.

© Fotograf Siri Berrefjord



231/259 Åsaveien 89

Tomta ble utskilt fra 231/254 Trøgslø næringsområde (eier Hole kommune) i 1999 og solgt til Hole Eiendomsutvikling AS. I 2002 ble det reist næringsbygg, som i 2004 ble solgt til Unieendom AS for 3,9 mill. kroner. I bygget holder UB Kontorsystemer AS til med 12 ansatte. Bedriften flyttet fra Sandvika til Trøgslø i desember 2002, og driver med innbindingsutstyr (salg av utstyr og maskiner). Daglig leder er Eirik Billington.

231/280 Åsaveien 89A

Tomta ble utskilt i 1999 og solgt til Hole Eiendomsutvikling AS, som var etablert samme år av Lars Ruud, Dag Engenes, Nils Petter Øverby og Bjørn Ellingsen. De satte opp et næringsbygg her i 2002, som i 2004 ble solgt til Unieendom AS sammen med en del av tomta (se 231/259 Åsaveien 89). På det resterende arealet (1 dekar) ble det i 2007 reist et nytt bygg, som siden er blitt leid ut. I dag er det Sundvollen Bilsenter (bilverksted, oppretting og lakkering) som er leietaker. Daglig leder av Hole Eiendomsutvikling er Lars Ruud.

231/260 Åsaveien 91

Tomta (2,7 dekar) ble utskilt fra 231/254 Trøgslø næringsområde (eier Hole kommune) i 1997, og i 1998 solgt til Power Eiendom AS. Power Eiendom AS ble i februar 2008 solgt til Naturstein Montering AS, som ble stiftet i Hole i 2007 av Arto Sarkkinen og Kurt Ødemark.

Selskapet har 13 ansatte, og driver med alt innen prosjektering, levering og montering av naturstein i alle typer til nybygg og rehabilitering. Daglig leder er Kurt Ødemark. Næringsbygg (bygd 2008–09).

231/256 Åsaveien 93

Tomta (2,5 dekar) ble utskilt fra 231/254 Trøgslø næringsområde (eier Hole kommune) i 1997 og solgt til Arild Harry Skar (f. 1945), som er eier og daglig leder av Skar Industriservice AS. Bedriften ble startet av Skar i 1994, og har fire ansatte. Industribygget ble reist i 1997–98. Skar Industriservice AS produserer trapper, rekkverk og bærekonstruksjoner i stål, og er underleverandør til byggeindustrien.

231/261 Åsaveien 95

Tomta ble utskilt fra 231/254 Trøgslø næringsområde (eier Hole kommune) i 1997, og i 1998 solgt til Ring Eiendom AS. Selskapet ble eid av Bengt Arne Sønsterud (1951–1999) og hans kone Doris Sønsterud (f. 1954). Næringsbygg ble reist i 1998–99, og her holdt reingjøringsbedriften Sømo AS til (startet av Doris og Bengt Arne Sønsterud i 1990).

Etter Bengt Arne Sønsteruds bortgang i 1999 har Doris Sønsterud vært eneeier av Ring Eiendom AS. Svigersønnen Stian Gihle Henriksen, som arbeidet i Sporty Skadeservice AS (seinere ISS Skadeservice) sammen med sin kone Jeanette, overtok en periode som daglig leder av Sømo AS. I 2000 ble bedriften kjøpt av ISS Skadeservice, som leide bygget fram til 2006. I dag er det tre leietakere i Åsaveien 95.

231/304 Lyseveien 7

Tomta ble solgt av Hole kommune i 2006 til Hansøn Eiendom AS, som i 2006–07 reiste næringsbygg på cirka 700 m² her med lagerhall, produksjonsverksted, kontorer og kjøkken. Hansøn Eiendom AS eies av Oddvar Hansen og John Sønsterud, som leier ut til egne bedrifter – henholdsvis Øst-Kran AS (kranbiler) og Østlandske Fasadeteknikk AS (aluminiums- og glassfasader). I tillegg leier Matting Floor AS lokaler i bygget.

231/300 Lyseveien 15

Tomta ble kjøpt i 2005 av GT Eiendom AS, og næringsbygget ble reist samme år. Her holder datterselskapet GRAD-TEK AS til. Selskapet ble etablert i 1996, har fire ansatte og leverer utstyr til mekanisk overflatebearbeiding samt vaske-maskiner til industrien. Daglig leder er Thomas Selvik.

231/305 Lyseveien 16

Tomta ble solgt i 2006 til Horeka AS (tidligere Norske Stålprodukter), og bygget ble reist i 2007. Daglig leder siden 1975 er Per Løken jr.³⁷ Norske Stålprodukter flyttet til Hole i 1979. Etter fusjon med et Oslo-firma høsten 2000, har navnet vært Horeka. Bedriften holdt tidligere til på Vik. I juni 2009 kjøpte Horeka et firma innen samme bransje, Riddervold & Co., og selskapet har i dag 9–10 ansatte. Per Løken jr. eier 50 prosent av selskapet, som driver import, lagerføring og salg av utstyr som glass, porselen, bestikk etc. til storkjøkken (hotell, restaurant og sykehus).

231/303 – Lyseveien 18

Tomta ble solgt av Trøgslø eier John Fekjær i 2006 til Jan Sporstøl, som er eier og daglig leder av PIM Stålrammer AS. Selskapet ble etablert i 1999, og driver med levering og montering av stålbygg for næringslivet. Kontorbygg (2008) og lagerbygg (2008). Selskapet har 2 ansatte.

37 Norske Stålprodukter AS ble startet av hans onkel Per Michaelsen i 1933. Per Løken jr. kom med i bedriften i 1972, og etter onkelens død i 1975 var han eneeier.

Hytteeiendommer i Sundvollen - Grøndokka

Åsaveien

Festetomt 6 under Trøgslø – Åsaveien 92

Festekontrakt inngått 1987 med Thomas Meyer på en tomt på 3.2 dekar i 80 år (fra 1976) mot årlig leie 1.000 kroner. I 2006 ble kontrakten overført til Thomas Fredrik Meyer, Morten Meyer (f. 1951) og Sidsel Fredrikke Meyer (f. 1945). Førstnevntes andel ble samme år overført til de to sistnevnte, som i dag er festere. De er bosatt i Oslo.

Årestua 231/121 – Åsaveien 94

Utskilt fra 231/3 Trøgslø i 1975 og solgt til Victor Jacobsen (f. 1920) for 7.500 kroner. Etter hans død overtok Else Marie Jacobsen. Siden 2002 eies eiendommen av Siri Jacobsen Laurendz, bosatt i Oslo.

Hellehuset 231/36 – Åsaveien 114

Opprinnelig festetomt under 231/3 Trøgslø, festet i 1937 til Rolf Gaarder (f. 1896) og Thorleif Gaarder (f. 1903) med strandrett, fiskerett, rett til båtplass, vei- og vannrett i 20 år mot årlig avgift 200 kroner. I 1939 ble tomta utskilt og solgt til de to festerne for 6.000 kroner. Siden 1974 eies hytta av Stein Harald Gaarder (f. 1946), som er bosatt i Oslo.

231/200 – Åsaveien 120

Festetomt under 231/3 Trøgslø, festet i 1983 av Synnøve Strand fra Oslo. I 1988 ble tomtefestet overført til Benthe Lisbeth Strand Halvorsen (f. 1953) i Hønefoss i 80 år mot årlig leie 2.000 kroner. Hun kjøpte samme år hytta på parsellen av Synnøve Strand.

231/199 – Åsaveien 122

Opprinnelig festetomt under 231/3 Trøgslø, festet av Eva Kristoffersen. I 1987 ble festekontrakten overført til Wenche Synnøve Bekken (f. 1948) i 80 år mot årlig avgift 1.500 kroner. Hun kjøpte samtidig hytta. I 2003 ble grunnen innløst. Eierne er bosatt i Drammen.

Tyriskrent 231/264 – Åsaveien 126

Opprinnelig festetomt 5 under 231/3 Trøgslø, festet i 1974 av Inga og Aksel Kolberg fra Sætre i Hurum i 40 år mot årlig avgift 300 kroner. Festekontrakten ble seinere overtatt av Thomas Bekken (f. 1972), som i 2000 kjøpte grunnen av Trøgsløes eier Hans Dag Fekjær. Eier siden 2004 er Angela Bekken (sammenføyd med 231/264).

Festetomt 2 under Trøgslø – Åsaveien 142

Festet i 1949 til Oddvar Aalde (f. 1905) i Oslo i 50 år. Den gang var den årlige leien 150 kroner. I 1989 ble det skrevet ny festeavtale for 80 år. I 1996 ble hytte med festerett (Skrenten) overdratt til sønnen Oluf Aalde (f. 1939). Han er bosatt på Ås i Akershus.

231/215 – Åsaveien 144

Utskilt fra 231/3 Trøgslø i 1988 og solgt til Else-Marie Dethloff (f. 1925) for 22.400 kroner. Hun solgte hytta i 1989 til Randi Tischendorf (f. 1925) og Kristen Tischendorf (f. 1923). Siden 2003 er sistnevnte eneeier.

231/249 – Åsaveien 148

Utskilt fra 231/3 Trøgslø i 1994 og solgt til Asbjørn Bjerke (f. 1927) og Inga Wilhelmine Bjerke (f. 1925). De er bosatt på Østerås i Bærum.

Koselia 231/47 – Åsaveien 162

Utskilt fra 231/3 Trøgslø i 1942 og solgt til Thea Bjelland (f. 1914) for 2.250 kroner. I 1945 solgte hun tomta videre til Karl Thompson (f. 1915) for samme beløp. I 2007 solgte Inger Thompson eiendommen til Vigdis Thompson, som er bosatt i Oslo.

Torshaugen 231/110 – Åsaveien 165

Utskilt fra 231/3 Trøgslø i 1965 og solgt til Maldor Alfred Thorshaug (f. 1917) for 2.500 kroner. Seinere ble eiendommen overtatt av Tomm Knudsen, som i 2004 solgte den til Ted Øystein Johnsen og Tom Audun Johnsen. Siden 2009 er førstnevnte eneeier. Han er bosatt på Finsand i Ådal.

Fjellbu 231/52 – Åsaveien 166

Utskilt fra 231/3 Trøgsle i 1944 solgt til Gunnar Bjelland (f. 1912) for 1.000 kroner. Han solgte tomta i 1945 til Karl Thompson (f. 1915) for samme beløp. I 1958 ble John Englund (f. 1912) ny eier av hytteeiendommen for 20.000 kroner. Han solgte i 1993 til Tormod Strand Jøsang (f. 1924). Eier siden 2008 er Audun Jøsang (f. 1961), bosatt på Hvalstad i Asker.

Stranda 231/42 – Åsaveien 168

Utskilt fra 231/3 Trøgsle i 1942 og solgt til Einar Sundøen (f. 1900) for 300 kroner. I 1974 ble hytta overført til barna, Aase Thorshaug f. Sundøen (f. 1922) og Hans Sundøen (f. 1925).

Siden 2002 har sistnevnte vært eneeier. Han er bosatt ved Lårvika.

Dronningveien

231/193 – Dronningveien 44

Utskilt fra 231/82 (grunnbokhjemmel Bente Dam). Eier siden 1981 er Unni Skauge (f. 1948), bosatt i Oslo.

Bittebo 231/70 – ved Dronningveien

Eiendommen ligger sørvest for Sundvollen Oppvekstsenter, ble utskilt fra Sundvolden gård i 1951 og solgt til Arne W. Holst for 900 kroner. I 1955 kjøpte han en tilleggsparcell (bnr. 87) for 800 kroner. I 1980 ble Randi Holst (f. 1934) i Oslo ny eier. Hun solgte eiendommen i 1997 til ABL Holding AS. Eier i dag er Sundvolden Eiendom AS (Laeskogen).

Tysli 202/46 – i lia ovenfor Dronningveien

Utskilt fra 202/9 Libakke skog i 1953 og solgt til Ingvald Lie for 900 kroner.

I 1954 solgte han hytta til Arne Heireth Jørgensen (f. 1904) for 27.000 kroner. Eier siden 2008 er Else Marie Heireth Jørgensen (f. 1953), bosatt i Oslo.

Røisa 202/54 – i lia ovenfor Dronningveien

Utskilt fra 202/9 Libakke skog i 1956 og solgt til Else Marie Holm (f. 1908) i Oslo for 2.000 kroner. I 2004 ble eiendommen overdratt til Trond Terje Wikant, Else M.H. Jørgensen, Fredrik H. Jørgensen, Haakon Arvid H. Jørgensen, Per Magnus Thømte og Inger Sofie

Øverland. Siden 2008 er Øystein Tvedt Engen (f. 1986) eier. Han er bosatt i Åsaveien nord for Sundvollen.

211/54 – hytte i lia ovenfor Dronningveien

Tidligere skogskoie under Svarstadenga på Røyse. Den eies av gårdens eier Karl Eilert Sundt-Ohlsen (f. 1935). På parsellen står også en gammel stall.

Øvre Grøndokkvei

Grønberget 202/42 – Øvre Grøndokkvei 4

Utskilt fra Libakke skog i 1951 og solgt til Sigurd Tidemann Larsen for 1.000 kroner. Han solgte i 1959 den ubebygde tomta til svigersønnen Arne Clausen (f. 1914) for samme beløp. Etter hans død satt Else Clausen i uskiftet bo, inntil hun i 1995 solgte eiendommen til datteren Eva Roaldset (f. 1945). Hun er bosatt i Oslo.

Gyriholtet 209/12 – Øvre Grøndokkvei 12

Utskilt fra 209/8 («Bruastykket») i 1942, og i 1944 solgt til eiernes datter Ingeborg Nilsen f. Brua (f. 1915) og hennes mann Bjarne Nilsen (f. 1915) for 500 kroner. De solgte eiendommen i 1961 til J.A. Gilland for 35.000 kroner. Etter hans død var Martha Helene Gilland eier i uskiftet bo. Eiere siden 1986 er Eva Bruun (f. 1926) og Erik Cato Bruun (f. 1926).

Lynghheim 209/26 – Øvre Grøndokkvei 20

Utskilt fra 209/3 Hundstad skog i 1954, og i 1955 solgt til Willy Kristoffersen (f. 1921) for 500 kroner. Han er bosatt i Oslo.

Berget 209/65 – Øvre Grøndokkvei 26

Utskilt fra 209/3 Hundstad skog i 1974 og solgt til Bjørg Moe Laeskogen (f. 1942) for 15.000 kroner. Hun solgte eiendommen i 1975 til Aase Lund-Mathiessen (f. 1911). I 1986 ble Ivar Lund-Mathiessen (f. 1944) ny eier. I 1991 solgte han eiendommen (med hytte) til Helge Antti Frisch (f. 1960), eier av naboeiendommen Øvre Grøndokkvei 22. I 2008 solgte han videre til Jo Knudsen (f. 1970) og Monica Haughom Stryse (f. 1969). De er bosatt i Dronningveien 20. I salget medfulgte 209/37 Grønåsen (Øvre Grøndokkvei 24), som kun er en tomt.

Rabben 209/17 – Øvre Grøndokkvei 28

Utskilt fra 209/3 Hundstad skog i 1946, og i 1948 solgt til Ingrid Mehlum (f. 1902) fra Eiksmarka i Bærum.

Holeveien

231/274 Holeveien 1392

Utskilt fra 231/7 Sundvollen (Blom) i 2002 og solgt til Villen Coucheron (f. 1949), bosatt på Snarøya i Bærum.

Hygga 231/55 – Holeveien 1395

Utskilt fra Sundvolden gård i 1944, og i 1945 solgt til Waldemar Pedersen og Waldemar Ullum for 700 kroner. I 1960 arvet Mary Ullum den ene halvparten (etter Waldemar Pedersen), og i 1964 overtok hun også Waldemar Ullums del. I 1971 solgte hun hytteeiendommen til Frøydis Ullum (seinere Jensen) (f. 1944) med bruksrett til selger i hennes levetid. Frøydis Ullum er bosatt på Borgen i Asker.

Toppen 231/44 – Holeveien 1397

Utskilt fra Sundvolden gård i 1942 og solgt til Gustav Lundberg (f. 1900) for 1.000 kroner. Eier siden 1975 er Carola Luise Kanitz Tornholm (f. 1935). Hun er bosatt på Lysaker.

Hytteeiendommer på Utstranda

under Nes, Utvika, Lien, Berget, Øverby og Bråten¹

Utstranda

Slitbu – festetomt 5 under Øverbråten – Utstranda 82

Etablert 1960 (0,6 dekar) og festet til Einar Braathen (f. 1900) i 30 år mot årlig avgift 35 kroner. I 1980 ble festet overtatt av sønnen, Øvind Sten Braathen (f. 1940) i Oslo. Festekontrakten er seinere forlenget. Eierne av Slitbu har båtfesterett ved fjorden.

198/50 – Utstranda 84

Utskilt i 1993 (0,7 dekar) fra 198/9 Øverbråten og i 1995 festet til Gerd Sølvi Nielsen (f. 1932), Oslo. Fester (og eier av hytta) siden 1997 er Ivar Gløtta (f. 1954), bosatt på Strømmen.

Nordviktangen II 198/24 – Utstranda 87

Hytteeiendom på 0,7 dekar ved fjorden nord for Bråten, utskilt fra Bråten i 1946 og i 1947 solgt til Øistein Cappelen Johannessen for 400 kroner. I 1976 ble eiendommen solgt til Torbjørn Wiken (f. 1926), bosatt i Oslo.

Vestly 198/23 – Utstranda 91

Hytteeiendom ved fjorden nord for Bråten, utskilt fra 198/21 Kveldsol (Utstranda 89) i 1945 og solgt til Bjarne Frantzen (f. 1897) for 4.000 kroner. I 1952 ble eiendommen solgt til Inga Koshter (f. 1908) for 4.800 kroner. I 1992 overtok Sonja Marie Braathen (f. 1927) i Oslo, og siden 1999 har Kristian Nordbø og Mette Hege Eskedal Larsen vært eiere. De er bosatt på Haslum i Bærum.

Thoresbråten 198/27 – Utstranda 98

Utskilt fra 198/17 Steinberg (eier Thore Haglund) i 1951, og i 1952 solgt til Hans Nordhagen (f. 1906) for 900 kroner. I 1985 ble eiendommen overtatt av Unn Merete Gundersen (f. 1963), bosatt i Vøyenenga i Bærum. Hun solgte den i 2006 til Sidsel Frogh (f. 1948), tidligere eier av Bråten (Haglund). Hun er bosatt på Gjettum i Bærum.

Hellehausen 198/31 – Utstranda 99

Hytteeiendom ved Tyrifjorden rett nord for Bråten (Haglund), utskilt fra Bråten i 1954 og i januar 1955 solgt til malermester Erling Wiggo Kaasa (f. 1915) i Oslo for 1.000 kroner. Etter hans død overtok hans kone, Klara Margrethe

¹ Gnr. 236 Nes, 234 Utvika (med Berget og Lien), 233 Øverby og 198/6 Bråten (samt 198/4 Utvik og Øverby skog og 198/9 Øverbråten).

Kaasa. Hun døde i 2002, og eiendommen ble arvet av barna, Vivi Gerthi Indreliid og Svein Kaasa. Sistnevnte solgte i 2004 sin halvpart til søsteren, som dermed ble eneeier.

Ragnstein 198/16 – Utstranda 107

Utskilt fra Bråten i 1937 og året etter solgt til Ragnhild Iversen (f. 1892) for 1.800 kroner.

I 1944 solgte Ragnhild og Ole Iversen eiendommen til boktrykker Sigurd Wahl for 60.000 kroner, og han overdro den i 1952 til sin datter, Else Bugge-Paulsen (f. 1902), Oslo. Siden 1998 har Bjørn Wahl (f. 1946) vært eier. Han er bosatt i Alicante, Spania.

233/49 – Utstranda 131

Dette er en gammel hytte oppført på Øverby grunn av Thor Klever rundt 1960 (etter avtale med Petter Øverby). Hytta er seinere påbygd. Den ble utskilt fra Øverby i 1991 med 1,7 dekar tomt, og har tilhørt hovedbølet Øverby inntil 2008, da den ble solgt til Nils Petter Øverby.

Strandli 233/19 – Utstranda 133

Tidligere festetomt 7 under Øverby, festet i 1953 til reparatør Asbjørn Olav Pettersen (f. 1913) i 10 år mot årlig leie 100 kroner. I 1988 ble hytta overtatt av Ole Jørn Øverby. Den er i dag forfalt og tilhører Hilde Øverby (skal rives og bygges opp igjen).

Tyristua 233/10 – Utstranda 135

Utskilt fra Øverby i 1942 med veirett og vannrett i en olle, og solgt til Anton Rosenberg fra Bærum for 1.400 kroner. Hytta er siden beholdt i familiens eie.

Finnebråten 233/24 – Utstranda 137

Opprinnelig festetomt 2 under Øverby (i underkant av 2 dekar), festet i 1953 til Håkon Granlund i 30 år mot årlig avgift 100 kroner. Tomta ble utskilt i 1958. I 1985 ble hytta solgt til Erik Granlund Aubert (f. 1948). Etter hans død i 2008 eies den av hans kone, Inger Johanne Aubert (f. 1950), bosatt i Oslo.

Tyrikåsen 233/18 – Utstranda 140

Utskilt fra Øverby i 1954, og i 1955 festet til Harald Strøm (f. 1907) i 50 år mot årlig avgift 100 kroner. Samme år kjøpte han hytta på eiendommen for 18.000 kroner. I 1961 solgte Petter

Øverby tomta til Strøm for 4.000 kroner, og i 1969 kjøpte Strøm et tilleggsareal på cirka 1,1 dekar (Tyrikåsen II bnr. 44) for 2.500 kroner.

I 1992 ble eiendommen solgt til Leif Erik Ruud (f. 1942) og Marit Lillian Ruud (f. 1938), bosatt på Sofiemyr (sistnevnte eneeier fra 2002). Siden 2004 eies Tyrikåsen (bnr. 18 og 44) av Ragnhild Helene Weberg og Hans T. Flatlandsmo. De er bosatt i Oslo.

Tufthaugen 233/17 – Utstranda 142

Eiendom på 1,8 dekar som ble utskilt fra Øverby i 1953 og festet til Peder Gulmoen i 50 år mot 100 kroner i årlig avgift. I 1955 kjøpte han hytta på eiendommen for 16.300 kroner, og i 1961 kjøpte han grunnen for 4.000 kroner. Peder Gulmoen (1911–1982) var fra Tyllaldalen i Tynset, og bosatt i Oslo, hvor han drev musikkforretning i Pilestredet. Ellers var han trekkspiller og komponist, og kjent som mannen bak «Ved Tyrifjorden», som er blitt Hole-bygdas «nasjonalsang».

I 1963 ble Torbjørn Torgersen (f. 1928) ny eier av Tufthaugen for 40.000 kroner. Han solgte hytta i 1966 til Arnfinn Johan Aas (f. 1903) for samme beløp. I 1987 kjøpte Håkon Lutdal (f. 1942), bosatt i Drammen, eiendommen for 250.000 kroner. Han solgte den videre i 1998 til Jon Øvrehus (f. 1943) og Anne Hafskjold Øvrehus (f. 1955), bosatt på Bekkestua i Bærum.

Siden 2005 har Torhild Uppstad og Svein Kåre Skjelbostad vært eiere. De er bosatt i Hønefoss.

Festetomt 9 under Øverby – Utstranda 144

Etablert i 1955 (1,1 dekar) og festet til Bjørn Lorang Falk (f. 1925) i 10 år mot årlig avgift 125 kroner. Han solgte i 1963 hus på festet grunn til Thor Klever (f. 1905) for 9.000 kroner. I 1972 kjøpte Leif Balchen (f. 1924) hytta for 25.000 kroner (og fikk transportert festekontrakten). Leif Balchen var bosatt i Oslo. I dag er det hans barn, Gerd Balchen (f. 1954) i Son og Jon Andreas Balchen (f. 1962) i Drøbak, som er eiere.

233/35 – Utstranda 154

Opprinnelig festetomt 24 under Øverby, festet i 1961 til Randi Lånkan (f. 1912) i 50 år mot årlig avgift 200 kroner. I 1968 ble tomta utskilt (3,6 dekar) og solgt til Randi Lånkan (bosatt i

Oslo) for 10.000 kroner og veirett, vannrett, rett til båtfeste og bruk av brygge. I 2007 ble eiendommen overtatt av Jan Lånkan og Tor Lånkan. Sistnevnte solgte samme år sin halvpart til Jan Lånkan, som dermed ble eneeier. Han er bosatt på Hamar.

Festetomt 19 under Øverby – Utstranda 156
Opprettet 1962 (tomt 1,3 dekar) og festet til Hans Kristiansen (f. 1931) i 50 år mot årlig leie 350 kroner og rett til fornyelse. I 1973 solgte Kristiansen hytta med festerett til Ruth Tellefsdal (f. 1925), og hun solgte den videre samme år til Gunnar B. Aas (f. 1908). Siden 1989 har Liv Heggen (f. 1943) vært eier av hytta.

Tyrhijell 233/41 – Utstranda 157

Opprinnelig festetomt 10 under Øverby, festet i 1956 til Eilif Trahaug (f. 1913) i 99 år mot årlig avgift 100 kroner. Tomta (1,6 dekar) ble utskilt i 1969 og solgt til Trahaug for 6.000 kroner.

I 1977 ble hytta overdratt til datteren, Berit Tove Tandberg (f. 1942), med bruksrett for Magnhild og Eilev Trahaug. Siden 1997 eies hytta av Elisabeth Berg (f. 1942).

Festetomt 18 under Øverby – Utstranda 158
Opprettet 1962 og festet til Gunnar Karlsen (f. 1920) i 50 år mot årlig avgift 500 kroner. I 1987 ble hytta solgt til Ragnar Paus Nielsen (f. 1921) for 195.000 kroner. I 2004 overdro Brita Nielsen hytta til Gerd Østerlie (bosatt i Oslo) og Marit Nielsen (bosatt i Molde).

Festetomt 15 under Øverby – Utstranda 160
Opprettet 1961 (tomt 1 dekar) og festet til Levius Tveit (f. 1903) i 50 år mot årlig avgift 200 kroner. I 1995 ble det tinglyst hjemmel til Torborg Tveit (f. 1908). Hun var bosatt i Oslo. Siden 2002 har Henrik Tveit vært eier av hytte med festerett.

Festetomt 21 under Øverby – Utstranda 162
Opprettet 1964 (tomt 1,4 dekar) og festet til Knut Bakkeliid (f. 1907) og Ragnhild Bakkeliid (f. 1912) i 10 år mot årlig avgift 400 kroner. I 1985 ble hytte med festerett solgt til Anne Marie Thurn-Basberg (f. 1928) og Hjelm W. Thurn-Basberg (f. 1917). Siden 1989 har Robert Grantham Burgess (f. 1948) vært eier. Han er bosatt i England.

Ufsi 233/28 – Utstranda 179

Opprinnelig festetomt 8 under Øverby, etablert 1953 og festet til Olav Einar Heggveit (f. 1920) i Oslo i 99 år mot årlig avgift 25 kroner, og med strandrett, fiskerett og rett til gangvei til fjorden nord for parsellen. Parsellen ble utskilt fra Øverby i 1961 og solgt til Heggveit for 2.000 kroner (han festet samme år en tilleggstomt nr. 16 i 50 år mot årlig avgift 50 kroner). I 1987 kjøpte Ole Jørn Øverby (f. 1947) eiendommen (og festekontrakten på tomt 16 ble innløst). Ole Jørn Øverby solgte Ufsi videre til en eier som bygde på hytta, og det ble lagt kloakkledning. Siden 1995 har Britt Solheim Hooper (f. 1956) vært eier. Hun er fra Sollihøgda, og i dag bosatt i England.

Veistein 233/12 – Utstranda 193

Utskilt fra Øverby i 1943 (3,3 dekar) og i 1944 solgt til Arnstein Kristiansen fra Strømmen for 3.500 kroner. Arnstein Kristiansen var gift med Borghild Karlsen, som i første ekteskap var gift med Gunnar Karlsen ved Garntangen. I 1969 ble eiendommen skjøtet over til datteren Erna Liv Flatebø (f. 1928). Siden 1983 har Odd Ernst Hofseth (f. 1938 i Ulsteinvik) og Berit Hofseth f. Lia (f. 1941 i Hønefoss) vært eiere. De er bosatt på Solbergmoen i Nedre Eiker.

Nordstrand 233/7 – Utstranda 195

Utskilt fra Sørbråten i 1900 og i 1901 solgt til Inger Klemmetsen (gift med Kornelius Klemmetsen) for 100 kroner. I 1912 ble eiendommen solgt til Ole Johannesen Berg for 3.000 kroner. Ole Johannesen Berg (1847–1920) var fra Bergstua under Berg på Røyse, og eide senere Øvre Ullern. I 1918 solgte han Nordstrand til sønnen Gustav Hjalmar Berg (1874–1945) for 2.000 kroner. Sistnevnte solgte den i 1921 videre til fiskehandler H.E. Klemmetsen fra Kristiania for 7.000 kroner. I 1946 solgte hans enke, Jenny Klemmetsen (f. 1881), eiendommen til Martha Ruud (1895–1982) fra Søndre Rudsødegården for 19.000 kroner. Hun drev tidligere garn- og broderiforretning i Hønefoss, og var en habil landskapsmaler. I 1960 ble Valborg Eriksen (gift med Cato Eriksen) ny eier. Siden 1982 har Britt Fjeldstad (f. 1942) og Ole Erik Fjeldstad (f. 1937) vært eiere av Nordstrand. De er bosatt i Gjerdrum i Akershus.

Fjordheim 233/9 – Utstranda 201

Utskilt fra Sørbråten i 1929 og i 1932 solgt til frøken Ragna Olsen (f. 1865) for 1.200 kroner.

I 1937 solgte Ragna Olsen den ubebygde tomte til en eiendomsspekulant, agent K.B. Teige (f. 1878), for 5.400 kroner. I 1957 ble Ammond O. Christensen fra Oslo ny eier for 25.000 kroner. Etter hans død i 1976 overtok hans hustru Klara Maria Christensen i uskiftet bo, og hun solgte eiendommen året etter (1976) til Alfhild Helene Grønvold (f. 1921) og Ørnulf Holberg Grønvold (f. 1916). Siden 2004 har Alfhild Helene Grønvold vært eeneier. Hun er bosatt på Bekkestua i Bærum.

234/132 – Utstranda 226

Opprinnelig festetomt 31 under Utvika, festet i 1957 til Karl Kehl i 10 år mot årlig leie 125 kroner. Hytte og festekontrakt ble seinere overdratt til Benny Sidler, som i 1983 transporterte leiekontrakten til Harald Baklid (f. 1923) i Oslo. Baklid kjøpte seinere samme år tomte for 40.000 kroner. Eiere siden 2001 er Stian Gihle og Karoline Marie Brubæk.

Festetomt 4 under Utvika – Utstranda 249

Festet i 1939 av Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Holmsen oppførte hytte her, og solgte den samme år til Reidun Lund (f. 1922) for 3.400 kroner. I 1963 solgte Reidun Martinsen f. Lund hytta til Egil Rønneberg (f. 1932). I 1965 overtok Hans Rønneberg (f. 1902), og etter hans død i 1966 ble Amalie Rønneberg eier i uskiftet bo. Hun solgte hytta i 1972 til Kirsti Davami (f. 1945), Oslo. Siden 2007 er Mona Kristin Teigre og Ola Grinaker Enger i Hønefoss eiere av hytte med festerett.

234/154 – Utstranda 251

Opprinnelig festetomt 5 under Utvika, festet i 1938 til Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den i 1939 til Karen Svendsen Moe (f. 1891) for 3.200 kroner. Hun solgte den videre allerede i 1940 til Trygve Rødsrud (f. 1894) for 3.600 kroner. I 1956 solgte Sigrd Rødsrud (f. 1893) – som hadde særeie på hytta etter ektepakt tinglyst 1955 – hytte med festerett til Martha Johannessen (f. 1900). Siden 1983 er sønnen Knut Johannessen (f. 1944) eier av hytta. Han er bosatt i Oslo, og innløste grunnen i 1999.

Festetomt 14 under Utvika – Utstranda 253

Festet i 1940 til Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til boktrykker Anders Chr. Otterbech (f. 1891) for 3.900 kroner. I 1970 fornyet Otterbech festeavtalen i 10 år med rett til tre nye 10 års-perioder, og den årlige avgiften ble justert til 800 kroner. I 1986 solgte Solveig Otterbech (i uskiftet bo) hytte med festerett til Nina Otterbech (f. 1981) med samtykke fra Oslo overformynderi.

Hytta ble bygd i 1981, etter at den gamle brant ned (etter lynnedslag) i juni 1980.

234/141 – Utstranda 255

Opprinnelig festetomt 6 under Utvika, festet i 1939 til tannlege Casper Rønning (f. 1896) i 40 år mot årlig leie 150 kroner. I 1970 ble kontrakten fornyet for 10 år med rett til tre nye 10-års-perioder, og årlig leie ble justert til 300 kroner. I 1974 var det hjemmelovergang i henhold til testamente på hytte med festerett (samt feste av tomt 7) til Dagmar Staurem (f. 1916) på Strømmen. I 1979 ble det inngått ny festekontrakt mellom Utvikas eier og Dagmar Staurem på tomt 6 og 7 i 80 år mot årlig avgift 906 kroner. I 1990 ble de to tomtene utskilt fra Utvika og solgt til fru Staurem. Siden 2000 er Atle Staurem eier. Han er bosatt på Strømmen.

234/136 – Utstranda 259

Opprinnelig festetomt 8 under Utvika, festet i 1939 til Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig avgift 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den i 1940 til arkitekt Ernst Johannsen (f. 1895) for 3.500 kroner. Han solgte samme år hytte med festerett til Aagot Reholt (f. 1891) for samme beløp. I 1961 ble Knut Getz Wold (f. 1915) ny eier, og årlig avgift for tomte ble justert til 250 kroner. I 1990 ble parsellen utskilt fra Utvika og solgt til Astrid Margit Wold (f. 1926). I 2001 ble eiendommen solgt til Ellen Getz Wold, som solgte den videre i 2007 til Kari Aamli og Tor Saunes. Eiendommen er på 0,7 dekar.

Festetomt 9 under Utvika – Utstranda 261

Festet i 1940 av Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til Berit Bernstein (f. 1907) for 3.500 kroner. I 1948 ble hytta solgt videre til Ingeborg Høigaard (f. 1914) for 9.000

kroner. Hun solgte i 1959 hytte med festerett til Karl og Ruth Knutsen. De satt som eiere til 1967, da de solgte den til Aase Bruvold (f. 1911) og Audun David Bruvold (f. 1911) fra Oslo. I 2005 ble hytta skjøttet over til Bernt Bruvold og Anders Bruvold, hvoretter førstnevnte solgte sin halvpart til Anders Bruvold, som i dag er eier av hytte med festerett.

Festetomt 10 under Utvika – Utstranda 267

Festet i 1940 av Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til Rolf Sørlie for 3.600 kroner. Sørlie satt som eier til 1957, da han solgte hytta til Karin Ullebust (f. 1923). I 1970 fornyet fru Ullebust festekontrakten i 10 år med rett til tre nye 10-årsperioder, mot årlig avgift 500 kroner. Siden 1986 er Bjørn Hjalmar Ullebust (f. 1951) på Høvik i Bærum eier av hytte med festerett.

234/144 – Utstranda 269

Opprinnelig festetomt 13 under Utvika, festet i 1940 av Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til Sigrid Jensen (f. 1889) for 3.500 kroner. I 1970 ble festekontrakten fornyet av Sigrid Flateby f. Jensen i 10 år med rett til tre nye 10 års-perioder, og den årlige avgiften ble justert til 300 kroner. I 1978 ble hytte med festerett solgt til Bjørn Jenssen (f. 1924) og Anne-Kristin Jenssen (f. 1923). De er bosatt i Oslo, og innløste grunnen i 1991.

Furuly 234/62 – Utstranda 273

Parsellen ligger ved fjorden ved Utvika. Her bygde gårdens eier Fingar Johbraaten en tømmerhytte sist i 1930-årene. Hytta ble leid ut under krigen, og i 1950 ble parsellen utskilt og solgt til sønnen Kristian Johbraaten (f. 1925). I 1959–60 bygde han enebolig mellom hytta og storveien, og skilte så ut eneboligen med tomt – se gnr. 234/101 Soltun (Utstranda 271). Det gjenværende av 234/62 Furuly solgte han deretter til Sverre Lystad (f. 1909), som bygde på hytta. I 1979 ble Reidar Aasmundrud (f. 1921) ny eier av Furuly. Han solgte eiendommen i 1983 til Petra Moen (f. 1934) og hennes sønn Ståle Moen (f. 1957). Siden 1997 har sistnevnte vært eneeier. Han er bosatt på Jaren på Hadeland.

Lathus 234/14 – Utstranda 277

Utskilt fra Utvika i 1936 og overdratt til eierens bror Gulbrand Jobbraaten (f. 1888) for 600 kroner. Etter hans død i 1981 var Inga Jobbraaten eier i uskiftet bo til 1985, da eiendommen (ved gavebrev) ble overdratt til sønnen Nils (f. 1928) og sønnesønnen Geir (f. 1959). I 1989 solgte sistnevnte sin halvpart til broren Stig Lasse (f. 1969). Både Nils og Stig Lasse Jobbraaten er bosatt i Oslo.

Tyriegløtt 234/16 – Utstranda 279

Utskilt fra Utvika i 1936 og solgt til Eivind Nilsen (f. 1889) for 1.100 kroner. I 1941 solgte han eiendommen til Elen Elster Johannessen (f. 1904) (seinere Christensen) for 10.500 kroner. I 1958 ble Alf Birkeland (f. 1907) ny eier for 22.000 kroner. I 1982 var det hjemmelovergang til barna, Turid Unn Uvholt og Lasse Birkeland, og førstnevnte løste ut broren og overtok eiendommen. Siden 1997 har Hanne-Katrin Uvholt vært eier av Tyriegløtt. Hun er bosatt i Oslo.

Skrenten 234/121 – Utstranda 283

Utskilt fra Utvika i 1970 og solgt til Egil Bjørn Pettersen (f. 1922) for 2.000 kroner. Han er bosatt i Oslo.

Festetomt 2 under Utvika – Utstranda 291

Festet i 1939 av Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Holmsen oppførte hytte her, og solgte den samme år til Ringerikslaget i Oslo ved Thorleif Ødegaard for 3.300 kroner. I 1969 ble ny festekontrakt inngått med Ringerikslaget i Oslo ved Arne Hodt for 40 år mot årlig avgift 350 kroner, og tomtearealet utvidet til cirka 1,3 dekar. Siden 1990 har Arild Pedersen (f. 1945) og Jorunn Lehne Pedersen (f. 1947) i Oslo vært eiere av hytte med festerett (festekontrakt fornyet i 2009).

Tyrihytta 234/22 – Utstranda 293

Utskilt fra Utvika i 1939 og solgt til Einar M. Eriksen (f. 1892) for 1.500 kroner. I 1970 overtok datteren, Randi Svendsen (f. 1924) i Oslo som eier. Siden 2006 eies Tyrihytta av Ingeborg Svendsen og Wenche Melby. Eiendommen er på 1,3 dekar.

Festetomt 30 under Utvika – Utstranda 322

Festet i 1955 til Harald Sundvoll i 10 år mot årlig avgift 100 kroner og med rett til fornyelse i tre nye 10-årsperioder. I 1956 solgte Sundvoll hytta til Ansgar Krogh (f. 1914) for 12.000 kroner. Han satt som eier til 1964, da Julie Lund (f. 1911) overtok. Hun solgte hytta videre allerede i 1966 til Sofie Kogstad (f. 1910). Eierne har siden vært: 1971 Jan Stenersen (f. 1941), 1973 Toralv Engseth (f. 1923), 1989 Jenny Pehrson (f. 1907) og 1995 Marianne Skjølberg (f. 1951). Siden 2008 eies hytte med festerett av Anne May Røstad, bosatt i Aust-Torpa i Oppland.

Knatten 234/134 – Utstranda 324

Tidligere festetomt 42 under Utvika, festet i 1952 til Storm Robert Thoresen i 10 år mot årlig avgift 100 kroner. Fester fra 1961 var Kasper Røkaas. I 1968 kjøpte Kjell Solberg hytte med festerett for 18.000 kroner. I 1985 overdro han den til Kjell Gunnar Solberg (f. 1959), med bruksrett for selger og hustru Gullborg i deres levetid. I 1987 kjøpte Solberg grunnen. Han er bosatt på Blommenholm i Bærum.

Raustet 234/57 – Utstranda 325

Opprinnelig festetomt 3 under Utvika, festet i 1939 til Andreas Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her og solgte den samme år til Enoch Vigeland (f. 1899) for 3.000 kroner. I 1949 innløste Vigeland grunnen for 1.600 kroner. I 1964 ble eiendommen solgt til Synova Habberstad, som i 1978 solgte den videre til Knut Martin Habberstad (f. 1937) med bruksrett til selger i hennes levetid. I 1998 ble Rikke Viksjø (f. 1968) og Kai Viksjø (f. 1965) på Haslum i Bærum nye eiere. De solgte eiendommen i 2007 til Gro Frøhaug (f. 1950) og Kai Helge Reinertsen (f. 1952), bosatt i Norderhov. Eiendommen er på 1,3 dekar.

Tussebo 234/73 – Utstranda 327

Utskilt fra Utvika i 1952 og solgt til Märtha Opsahl (f. 1907) for 1.000 kroner. Siden 1962 har Lars Aslaksrud (f. 1917) vært eier av Tussebo.

Karibo 234/117 – Utstranda 328

Opprinnelig festetomt 18 under Utvika, festet i 1940 til Andreas Holmsen i 50 år mot årlig avgift 125 kroner. Holmsen bygde hytte her (han bygde flere hytter i samme område – se s. 379),

og solgte den til Rolf Freeman i Oslo. Han solgte den videre i 1963 til Ivar Anstein Skar (f. 1937). I 1966 ble tomte (2 dekar) utskilt fra Utvika og solgt til Skar for 4.000 kroner. Eieren er bosatt i Oslo.

Festetomt 33 under Utvika – Utstranda 330

Festet i 1951 til Aage Ellingsen i 10 år mot årlig avgift 125 kroner. Han overdro i 1957 hytte med festerett til Ella Ellingsen (f. 1916) som gave. Hun solgte allerede samme år hytta til Benny Sidler (f. 1912). I 1960 ble Harald Baklid (f. 1923) ny eier, og han solgte hytta videre i 1966 til Inger Schade (f. 1915). I 1972 ble Konrad Jacobsen (f. 1915) fra Oslo eier. I dag eies hytte med festerett av hans dødsbo. Parsellen er på 1,5 dekar.

234/146 – Utstranda 332

Opprinnelig festetomt 24 under Utvika, festet i 1941 til Andreas Holmsen (f. 1895). Han bygde hytte her, som han solgte samme år til Gudrun Lund (f. 1883) for 4.800 kroner. Gudrun Lunds hytte ble seinere flyttet til en annen tomt, og i 1952 ble ny festekontrakt opprettet med Ragnvald Syverud (f. 1904) i 40 år mot årlig avgift 125 kroner. I 1957 solgte han hytte med festerett til sønnen, Torbjørn Syverud. I 1960 overtok Synnøve Syverud, som i 1977 solgte hus med festerett til Roy Helgesen (f. 1956). I 1993 ble tomte utskilt, og i 1994 ble hytte og tomt solgt til Runa Ebon Ingegerd Hedgren (f. 1924) fra Oslo. Eier siden 1998 er Patricia Fox (f. 1933), bosatt på Sollihøgda.

Solstreif 234/52 – Utstranda 334

Utskilt fra Utvika i 1946 og solgt til Guri Torjuul (f. 1898) fra Oslo for 1.000 kroner. Eiendommen har siden hatt følgende eiere: 1960 Alfhild Haugen, januar 1963 Thor Ingemann Thorsen (f. 1906), august 1963 Karl Olsen, 1964 Terje Olsen (f. 1930) med bruksrett til Karl Olsen og hustru Margit i deres levetid, 1984 Rannveig Annie Jakobsen (f. 1927) og Trygve Jakobsen (f. 1925), og 2001 Wenche Merethe Bøgseth. Siden 2007 har Tone Dahle og Jan Ingebrigt Dahle vært eiere. De er bosatt på Rykkinn i Bærum.

Slitrøysa 234/111 – Utstranda 352

Utskilt fra Lien i 1963 og solgt til Hans Frank Brath f. 1937 for 800 kroner. I 1982 ble eien-

dommen solgt til Anni Margrethe Aamaas (f. 1926). Hun solgte den i 2001 til Trond Sæther og Karin Mari Thomassen. Siden 2006 er førstnevnte eeneier.

Hellelia 234/102 – Utstranda 354

Utskilt fra Lien i 1959 og solgt til Ragnar Holmsen for 3.000 kroner. I 1971 ble eiendommen solgt til Elinor Mydland (f. 1920) fra Eiksmarka i Bærum. Eier siden 2008 er Olav Mydland.

Bjerkely 234/103 – Utstranda 356

Opprinnelig festetomt 8 under Lien, festet i 1955 av Sverre Aamaas (f. 1911) fra Oslo i 10 år mot årlig avgift 150 kroner. I 1960 ble tomte utskilt og solgt til Aamaas for 900 kroner. Eier siden 2000 er Anni Margrethe Aamaas, bosatt på Hagan på Romerike.

Hylla 234/85 – Utstranda 360

Utskilt fra Lien i 1955 og solgt til Erling Rekdal (f. 1918) i Oslo for 900 kroner. Etter hans død overtok Randi Sonerud Rekdal (f. 1921) som eier i uskiftet bo (fikk skjøte i 1990).

I 1998 ble eiendommen solgt til Trine Edvartsen (f. 1975) og Vidar Kringen Thoresen (f. 1971). De solgte den videre i 1999 til Ivar Sterten, bosatt i Oslo.

Steinlia 234/74 – Utstranda 362

Utskilt fra Lien i 1953 og solgt til Ernst Ellef Johansen (f. 1903) for 900 kroner. Han solgte eiendommen i 1963 til Kristoffer Aulie (f. 1896) for 20.000 kroner. I 1980 var det hjemmelovergang til gjenlevende ektefelle Kristofa Borghild Aulie (f. 1908), hvoretter eiendommen ble solgt til Geir Bøhren (f. 1951) fra Oslo. I 1996 ble John Edvartsen (f. 1948) og Synnøve Edvartsen (f. 1950) i Hønefoss nye eiere. De solgte i 2001 Steinlia til Kristine Bøvre Mikkelsen og Karl Henning Mikkelsen, bosatt på Bekkestua i Bærum. Eiendommen er på 1,2 dekar.

Solhøi 234/87 – Utstranda 364

Utskilt fra Lien i 1955 og solgt til Alf Johnsrud (f. 1899) for 850 kroner. Eier siden 1976 er Åge Gunnar Johnsrud (f. 1930), bosatt på Kolbotn i Oppgård. I 1979 kjøpte han en tilleggsparcell fra Lien.

Ralfstua 234/54 og 94 – Utstranda 365

Opprinnelig festetomt 3 under Lien (0,5 dekar), festet i 1941 til eiernes sønn Leif Lien (1910–1982) i 99 år mot årlig leie 5 kroner. Leif Lien var bosatt i Oslo med sin familie. I 1946 ble han ved gaveskjøte eier av en tomt på 2,5 dekar som ble skilt ut fra Lien (bnr. 54 Ralfstua), hvor festetomten var inkludert. I 1956 kjøpte han en tilleggsparcell på cirka 4,3 dekar (bnr. 94 – strandlinja nordover mot Lien), og eiendommen har siden vært på cirka 6,8 dekar. Etter Leif Liens død i 1982 eies Ralfstua av sønnen, Ralf Willy Lien (f. 1937). Han er bosatt på Årvoll i Oslo.

Tyrihans 234/50 – Utstranda 372

Utskilt fra Lien i 1945 og solgt til Erling Litsheim for 800 kroner. I 1948 solgte Litsheim og hustru Bertha eiendommen til Anders Flakerud (f. 1917), seinere drosjeeier i Sundvollen, for 16.000 kroner. I 1956 ble Liv Hjelde (f. 1915) ny eier for 35.000 kroner. Siden 1961 eies Tyrihans av Finn Roald Syversen (f. 1926). Han er bosatt i Oslo.

Fredheim 234/56 – Utstranda 383

Opprinnelig festetomt 2 under Lien (0,7 dekar), festet i 1941 til eiernes sønn Sverre Jon Stockfleth Lien (f. 1915) i 99 år mot årlig leie 5 kroner. I 1946 ble en litt større tomt (1,1 dekar) utskilt og gitt sønnen som gave. Siden 1969 har Hans Andresen (f. 1913) vært eier.

Tyriheimen 234/17 og 113 – Utstranda 385

Utskilt fra Lien i 1939 og solgt til Gustav Lefdahl (f. 1899) for 1.500 kroner. I 1952 solgte Lefdahl og hustru Ragna eiendommen til Leif Westbye (f. 1919) for 16.500 kroner. Westbye kjøpte en tilleggsparcell på 0,6 dekar i 1964 (bnr. 113). Siden 1989 har Anne Cathrine Myhre (f. 1937) vært eier av Tyriheimen.

Anne Perstua 234/18 – Utstranda 387

Utskilt fra Lien i 1939 og solgt til Roald Thorvald Aamodt (f. 1900) for 1.200 kroner. I 1952 kjøpte han en tilleggsparcell (bnr. 72), som seinere er sammenføyd med bnr. 18 til én eiendom. Etter Roald Thorvald Aamodts død satt Walborg Maria Aamodt som eier i uskiftet bo til 1973, da datteren Anne Lise Buer (f. 1936) og sønnen Per Roald Aamodt (f. 1938) overtok eiendommen med bruksrett for mora i hennes le-

vetid. I 1983 solgte Per Roald Aamodt sin ideelle halvpart i Anne Perstua til søsteren, som dermed ble eneeier. Anne Lise Buer er bosatt i Hagan i Nittedal. Eiendommen er på 2,4 dekar.

Lotusbo 234/60 – Utstranda 393

Utskilt fra Lien i 1949 og solgt til Tore Winther Ruud (f. 1910) for 1.500 kroner. Siden 1993 har Mette Ruud Jensen (f. 1945) vært eier. Hun er bosatt i Oslo.

Sollia 234/23 – Utstranda 395

Utskilt fra Lien i 1939 og solgt til Therese Eugenie Guldahl (1883–1943) for 3.600 kroner. Etter hennes død i 1943 ble eiendommen overtatt av de seks barna i hennes ekteskap med avdøde apoteker Einar Guldahl: Gunnar, Arne, Randi, Dagny, Inger Johanne og Therese Eugenie. I dag eies Sollia av Otto Andreas Weng (f. 1951, Kongsvinger) med en halvpart, mens den andre halvparten eies av Erik Lahnstein (f. 1972, Oslo), Espen Lahnstein (f. 1976, Oslo), Kristin Lahnstein Jørstad (f. 1977, Oslo) og Geir Lahnstein (f. 1946, Oslo).

Tittut 234/76 – Utstranda 398

Utskilt i 1953 fra 234/25 Solstua (Iversløkkveien 2). Eier siden 1972 er Arild Engen (f. 1945), bosatt på Vøyenenga i Bærum. Eiendommen er på 1,9 dekar.

Fjordstua 234/19 og 107 – Utstranda 399

Utskilt fra Lien i 1939 og solgt til Anton Strømmen (f. 1899) for 1.400 kroner. I 1949 solgte Strømmen og hustru Esther eiendommen til restauratør Rolf Thronseth (f. 1896) for 12.000 kroner. Etter Rolf Thronseths død i 1954 satt Ragnhild Thronseth som eier i uskiftet bo. I 1962 kjøpte hun en tilleggsparcell (bnr. 107). I 1969 solgte hun eiendommen til Knut Berger (f. 1932) og Gerd Berger (f. 1931). Siden 1971 har Margot Andresen (f. 1922) i Oslo vært eier av Fjordstua.

Solvik 234/20 – Utstranda 403

Utskilt fra Lien i 1939 og solgt til Einar Trulsrud (f. 1898) i Lommedalen for 1.200 kroner. I 1962 kjøpte Trulsrud en tilleggsparcell (bnr. 106) fra Lien for 500 kroner. I 1973 ble eiendommen overtatt av datteren Bjørg Wendler (f. 1923). Siden 1992 eies Solvik av Morten Wendler (f.

1980), som i 1995 kjøpte ytterligere en tilleggsparcell (bnr. 147) fra Lien. I 1995 ble de tre parsellene sammenføyd til én eiendom. Morten Wendler er bosatt i Kongsberg. Eiendommen er på 3 dekar.

Bjørmarli 234/31 – Utstranda 405

Utskilt fra Lien i 1941 og solgt til Martin Nilsen (f. 1884) for 8.500 kroner. Han solgte i 1945 tomta til kjøpmann Einar Klemp (f. 1923), som året etter (1946) solgte den videre til overingeniør J.A. Dahl (f. 1878), begge ganger for samme kjøpesum (8.500 kroner). Dahl bygde hytte her. I 1963 overtok datteren, Gunvor Heier (f. 1910). Siden 1975 har Erling Danielsen Børdalen (f. 1939) vært eier. Han er bosatt i Henshellinga ved Hønefoss. Eiendommen er på 1,8 dekar.

Porterabben 234/35 – Utstranda 409

Utskilt fra Berget i 1941 og solgt til Oscar Ruud (f. 1872) for 1.000 kroner. Etter hans død overtok Olga Ruud som eier i uskiftet bo. I 1958 ble eiendommen solgt til Walberg Eriksen for 9.000 kroner. I 1960 ble Magnus Dihle (f. 1903) ny eier for 14.000 kroner. I 1989 overtok sønnen, Tore Armand Dihle (f. 1933), som eier av Porterabben og en ubebygde tomt som ble utskilt fra eiendommen i 1957 (bnr. 97 Utsikten). Siden 2007 har Eva Catrin Dihle (f. 1965) vært eier av både Porterabben og Utsikten. Hun er bosatt i Oslo.

Koja 234/24 og 66 – Utstranda 421

Utskilt fra Berget i 1939 og solgt til Karen Lien (f. 1892), gift med agent Johan M. Lien, for 600 kroner. I 1949 ble eiendommen solgt til Marie Olsen (f. 1883) for 8.000 kroner. Hun kjøpte i 1950-årene en tilleggsparcell (bnr. 66) på 184 m² fra Berget for 1.000 kroner. I 1965 solgte hun Koja (bnr. 24 og 66) til Karsten Løken (f. 1910) for 38.500 kroner. I 1976 ble eiendommen overtatt av døtrene, Marit Sørums (f. 1946) og Ingrid Asker (f. 1949). De solgte den videre i 1984 til Karl Lyngstad (f. 1926). I 1987 ble Bjørg (Johanna Ambjørg) Legernes (f. 1941) og Tor Legernes (f. 1940) eiere. Tor Legernes er i dag eneeier. Han er bosatt på Hosle i Bærum. Eiendommen er på 0,9 dekar.

Badstua 234/59 – Utstranda 423

Utskilt fra Berget i 1949 og solgt til Nes Vel ved formannen, Per Lysne, for 200 kroner. I 1953

ble en ideell halvpart av badstua som ble satt opp her kjøpt av Nes Nytte- og Hyggeklubb for 4.000 kroner. I 1966 ble eiendommen solgt til Oddny Andersen (f. 1919) for 37.000 kroner, og badstua ble ombygget til hytte. I 1988 ble Harald Unsgaard (f. 1942) ny eier. Siden 1994 eies eiendommen av et firma, Hair X AS, som holder til i Grensen i Oslo. Eiendommen er på 0,2 dekar.

Capri 234/71 og 92 – Utstranda 425

Utskilt fra Berget i 1952, og i 1955 solgt til John Fauske (f. 1923) for 1.800 kroner. Han kjøpte i 1956 en tilleggsparcell (bnr. 92). I 1958 ble eiendommen solgt til Ingvar Fauske (f. 1925) for 2.100 kroner. I 1963 ble Sigurd Møller Olaussen (f. 1936) ny eier. Han solgte den videre i 1971 til Terje Johan Nilsen (f. 1944). Siden 1976 har Rolf Snorre Henriksen (f. 1935) vært eier. Han er bosatt på Haslum i Bærum.

Sakselia 234/41 – Utstranda 426

Utskilt fra Berget i 1942 og solgt til skreddermester Kristian Nerem (f. 1891) for 500 kroner. I 1953 kjøpte han en tilleggsparcell (bnr. 46, sammenføyd til én eiendom i 1967). I 1964 var det hjemmelovergang til døtrene Brita Koldal (f. 1936) og Marit Nerem (f. 1939), hvoretter førstnevnte overdro sin halvpart til søsteren, som dermed ble eneier. I 1984 solgte Marit Nerem eiendommen til Arve Haug (f. 1930), bosatt i Oslo.

Jettebo 234/48 – Utstranda 428

Utskilt fra Berget i 1943 og i 1944 solgt til Walborg Elvenes for 3.000 kroner. Hun solgte i 1949 den ubebygde tomta til Bjørn Holtedahl (f. 1914) for 3.000 kroner. I 1957 ble Arne Moen (f. 1903) ny eier. Han solgte eiendommen i 1961 til Kirsti Myrmo (f. 1912). Siden 1992 har Geir Bråten (f. 1949) fra Veme vært eier. Han er vise-sanger og musikk lærer, og bosatt i Oslo.

Kveldsro 234/38 og 45 – Utstranda 430

Eiendommen består av to parseller (bnr. 38 og 45), utskilt fra Berget i 1941 og 1943, og i 1946 solgt til Karl Sigernes (f. 1904) for 900 kroner. Han bygde hytte her, og solgte den i 1949 til John Falchenberg (f. 1883) for 8.000 kroner. I 1963 ble Egil Ansgar Larsen (f. 1918) ny eier for 22.500 kroner. Han endret eiendommens navn fra Kallebakken til Kveldsro, og satt med eien-

dommen til 1967, da den ble solgt til Botolf M. Kroken (f. 1910) for 25.000 kroner. Siden 1988 har Grete Ødegård (f. 1943) vært eier. Hun er bosatt på Skjetten.

Steinrøysa 234/58 og 93 – Utstranda 432

Utskilt fra Berget i 1949 og solgt til Ludvig Larsen (f. 1915). I 1957 kjøpte han en tilleggsparcell (bnr. 93). Siden 1994 har Øyvind Egil Trovum (f. 1951) vært eier av Steinrøysa. Han er bosatt på Kolsås i Bærum.

Bjørkestua 234/21 – Utstranda 435

Utskilt fra Berget i 1939 og solgt til Gunvor Ek-Larsen (f. 1905) fra Oslo for 10.000 kroner. I 1978 solgte hun eiendommen til Grethe Johanne Lien (f. 1938) og Ralf Willy Lien (f. 1937) fra Årvoll i Oslo. Eiendommen er på 1,8 dekar. Tømmerhytte (bygget 1938-39).

Tenebu 234/83 – Utstranda 440

Utskilt fra Berget i 1955 og solgt til Arne Dam (f. 1927) for 1.000 kroner. Han solgte tomta videre i 1958 til Astrid Elvira Bruun-Hansen (f. 1909) fra Oslo for samme beløp. I 1997 solgte hun eiendommen til Jøran Sundvoll (f. 1958) fra Harestua. Eier siden 1999 er Espen Karlgård, bosatt på Vollen i Asker.

Solhylla 234/42 og 49 – Utstranda 460

Utskilt fra Berget i 1942 og solgt til Arne J. Jensen (f. 1906) for 700 kroner. I 1954 kjøpte han en tilleggsparcell på cirka 0,5 dekar (bnr. 49) for 500 kroner. Jensen bygde hytte her, og satt som eier til 1962, da han solgte eiendommen (bnr. 42 og 49) til Kristine Sole (f. 1895) for 30.000 kroner. I 1971 var det hjemmelovergang til hennes arvinger: Alf Sole, Hans Sole, Marit Christensen og Erling Sole, hvoretter de solgte eiendommen til Alf Magnus Klundseter (f. 1922) i Oslo for 38.000 kroner. Siden 2007 eies Solhylla av Lori Jean Parker Støen og Gunnar Kristen Støen. Eiendommen er på 1,5 dekar.

Geneve 234/99 – Utstranda 462

Utskilt fra 234/47 Fjellstua (Utstranda 464) i 1958 og solgt til Christian Haukedahl (f. 1902) for 1.000 kroner. I 1967 ble det tinglyst ektepakt om at eiendommen var Hilma Charlotte Nathalie Haukedahl f. Aarmann (f. 1901) sitt særreie. Eier siden 1971 er Wenche Marie Salbach (f. 1941).

Fjellstua 234/47 – Utstranda 464

Utskilt fra Berget i 1943 og solgt til Sverre Johansen for 1.500 kroner. I 1958 ble det utskilt og solgt en parsell (bnr. 99 Geneve – Utstranda 462). Etter Sverre Johansens død i 1962 solgte Randi Johansen eiendommen til Erling Mulleng (f. 1908). Siden 1994 har Birgit Mulleng (f. 1946) vært eier.

Røiskatten 234/78 – Utstranda 466

Utskilt fra Berget i 1954 og solgt til Leif Gran Svendsen (f. 1909) for 3.000 kroner. Siden 1978 har sønnen, Per Gran (f. 1944), vært eier. Han er bosatt i Oslo.

Hellebo 234/84 – Utstranda 468

Utskilt fra Berget i 1955 og solgt til Eugen Sørlice (f. 1906) for 1.000 kroner. Eier siden 1991 er Bibbi Røset (f. 1944), bosatt på Kolsås i Bærum.

Fjellheim 234/79 – Utstranda 470

Utskilt fra Berget i 1955 og solgt til Olaf Myhre (f. 1896) for 1.000 kroner. Etter ektepakt tinglyst 1957 ble eiendommen særeie for hans hustru Hjørdis Marie Myhre (f. 1901). I 1977 ble den solgt til svigersønnen Martin Berg (f. 1927). Seinere eiere: 1982 Karen Sophie Slaata (f. 1951), 1984 Synnøve Henriksen (f. 1947) og Terje Sandnes (f. 1944), og fra 1991 var Synnøve Henriksen eneeier. Siden 2000 har Truls Arild Eidsvold vært eier av Fjellheim.

Røysheim 234/80 – Utstranda 472

Utskilt fra Berget i 1955 og solgt til Magnus Larsen (f. 1904) for 1.000 kroner. I 1986 overtok Olga Marie Larsen (f. 1906) som eier i uskiftet bo. Hun solgte eiendommen i 1990 til Kari Fongaard (f. 1963). Hun er bosatt i Nittedal (familiens navn seinere endret til Noremsaune).

Aarbo 234/81 og 82 – Utstranda 474

Utskilt fra Berget i 1955 og solgt til Johanne Aardahl (f. 1903) for 1.000 kroner. Eiene siden 1993 er Bjørg Ragnhild Aaraas (f. 1933) og Erik Martin Aaraas (f. 1934), bosatt på Slattum i Nittedal. I 2001 kjøpte de en ubebygget nabotomt (234/82 Bjørnebo) av Margrethe Bjørn, enke etter Reidar Bjørn fra Oslo, som kjøpte tomta fra Berget i 1955.

Bergkollen 234/40 – Utstranda 476

Utskilt fra Berget i 1941 og i 1942 solgt til Aagot Johansen (f. 1902, gift med Arthur Johansen) for 1.800 kroner. De bygde hytte her, og solgte den i 1943 til Reidar Johs. Andersen (f. 1906) for 19.000 kroner. Han satt som eier til 1959, da eiendommen ble solgt til Erik Eriksen for 19.000 kroner. Etter hans død i 1974 overtok Inger Eriksen (f. 1922) som eier i uskiftet bo. Siden 1999 eies Bergkollen av Unni-Brith Aaslie, bosatt i Oslo.

Tyrknatten 236/55 – Utstranda 479

Utskilt fra Kløvvikbråten i 1938 og solgt til Harald Johan Larsen (f. 1895) for 1.306 kroner.

I 1969 var det hjemmelsovergang til Lars Fredrik Larsen (f. 1921) og Knut Larsen (f. 1925), hvoretter sistnevnte kjøpte brorens halvpart og ble eneeier. I 1975 solgte han hytta til Einar Nordahl (f. 1925). Siden 1983 eies den av Astri Kindem Nordahl (f. 1942), bosatt i Oslo.

Noregløtt 236/56 – Utstranda 481

Utskilt fra Kløvvikbråten i 1938, og i 1939 solgt til Erling Kittelsen (1895–1965) for 1.263 kroner. Etter hans død i 1965 satt Ragna Kittelsen som eier i uskiftet bo til 1969, da datteren Gro Markholm (f. 1935) overtok eiendommen. Hun solgte den i 2003 til Jorunn Johnsen og Thor Arnfinn Johnsen, bosatt i Oslo.

Lunheim 236/57 – Utstranda 482

Utskilt fra Kløvvikbråten i 1938, og i 1940 solgt til Johan Urke (f. 1896) for 1.000 kroner. I 1974 ble Rønnaug Pedersen (f. 1932) ny eier. Hun solgte Lunheim i 1990 til Anna Håkonsen (f. 1926) og Rolf Wiggo Håkonsen (f. 1925), bosatt på Raufoss.

Tyriterrassen 236/59 – Utstranda 483

Utskilt fra Kløvvikbråten i 1938 og solgt til Karsten Iversen (f. 1898) for 1.182 kroner. Han solgte hytta i 1975 til Arvid Spildrejorde (f. 1941). I 1986 overtok Randi Spildrejorde (f. 1941) som eier etter skifte av felles bo, og hun solgte samme år eiendommen til Cato Ebnes (f. 1928). Siden 1991 eies den av Stian Ebnes (f. 1960), bosatt på Lillehammer. Eiendommen er på 1,2 dekar.

Makalaus 236/78 – Utstranda 488

Utskilt fra Kløvvikbråten i 1948 og solgt til Sverre Sæther (f. 1898) for 400 kroner. Her stod et hus som Sæther eide, og han solgte seinere samme år eiendommen (med hus) til Agnes Stang (f. 1908) for 12.000 kroner. Seinere eiere har vært: 1955 Knut Heiberg (f. 1913), 1965 Wilhelm Sjøbæk (f. 1920), 1968 Axel Mønnich Henriksen (f. 1915) og Rolf Henriksen (f. 1930), 1993 Ruth Christiansen (f. 1933) og Hans Christiansen (f. 1931) fra Slepden, og siden 2005 Eva Annie Hartviksen, bosatt på Hamar. Eiendommen er på 0,6 dekar.

Enerhaugen 236/67 – Utstranda 489

Utskilt fra Kløvvikbråten i 1940 og solgt til Harry Kolstad (f. 1896) og Harriet Sigvarda Kolstad (f. 1898) for 1.780 kroner. I 1956 ble eiendommen solgt til Lorentz Einar Aflangrud (f. 1902) for 4.000 kroner. I 1985 var det hjemmelovergang til Anne Inger Aflangrud Kristiansen (f. 1954) i henhold til testamente. Hun er bosatt i Oslo.

Noreset 236/82 – Utstranda 492

Utskilt fra 236/57 Lunheim i 1941, og i 1942 solgt til Alfred Banggren for 1.100 kroner. Seinere eiere har vært: 1946 Ivar E. Andresen, 1959 Olaf Eugen Olsen (f. 1909), 1976 Bjørn Knutsen (f. 1941), 1978 Svend Helge Svendsen (f. 1925), 2003 Lars Christian Jacobsen, og siden 2008 Gyda Marie Fjeldstad Flak og John Erik Larsen. Etter sammenføring i 1986 med tilleggsparcell 236/196 (kjøpt fra 236/20 Vestre Nes skog), har eiendommen vært på 1,1 dekar.

Solberg 236/105 – Utstranda 494

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1944, og i 1945 solgt til Martin Solberg (f. 1902) for 700 kroner. Etter hans død i 1952 satt Dagmar Solberg som eier i uskiftet bo til 1975, da hytta ble solgt til Arvid Solberg (f. 1929). I 1988 ble Else Marit Andersen (f. 1942) og Svein Johan Bergli (f. 1942) nye eiere. Siden 1990 eies hytta av Kari Moss Wright (f. 1938), Ella Lise Wright (f. 1968), Edwin Kristian Wright (f. 1969) og Anne Kristine Wright (f. 1973).

Triveli 236/124 – Utstranda 498

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1950, og i 1951 solgt til Asbjørn Magnor (f. 1904) for 1.200

kroner. I 1987 ble eiendommen solgt til Anton Hansen (f. 1913). Eier siden 1988 er Eilif Martin Hansen (f. 1960), bosatt i Spydeberg i Østfold.

Solkollen 236/58 – Utstranda 500

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1938 og solgt til Karl Næss (f. 1893) for 500 kroner. I 1956 kjøpte Hans Hafnor (f. 1899) eiendommen for 25.000 kroner. I 1964 var det hjemmelovergang til arvingene (Sara Nelson, Ole Hafnor, Nicoline Gromsgaard, Halgrim Hafnor og Mari Andersen), hvoretter Halgrim Hafnor (f. 1903) løste ut sine medarvinger og ble eneier. Han var bosatt i Oslo. Siden 2004 eies eiendommen av Mihaly Motin (f. 1953), bosatt på Rykkinn i Bærum. Etter at Solkollen i 1966 ble sammenføyd med en tilleggsparcell (236/116 Solbakken 2) til én eiendom, er den på 3,7 dekar.

Sollia 236/71 – Utstranda 506

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1940, og i 1941 solgt til Arne G. Pedersen (f. 1912) for 12.000 kroner. I 1963 var det hjemmelovergang til Gudrun Pedersen og Roy Pedersen, hvoretter sistnevnte kjøpte ut førstnevnte og ble eneier. I 1974 ble eiendommen solgt til Grete Nestegaard (f. 1930), som solgte den videre i 1978 til Ole Anton Bieltvedt (f. 1942). I 1985 ble Øivind Petersen (f. 1960) ny eier. Han solgte i 1978 tre fjerdeparter av eiendommen til Bjarne Petersen (f. 1962), Erik Petersen (f. 1965) og Anni Petersen (f. 1967), hver med en fjerdepart. I 1992 ble Aage Nyhagen (f. 1937), bosatt på Lena på Toten, ny eier. Siden 2005 eies Sollia av Torfinn Sagmo, bosatt på Nesbru i Asker. Etter at eiendommen i 1974 ble sammenføyd med to tilleggsparceller (236/80 Sollia 2 og 236/139 Sollia 3, utskilt fra Øver-Øgarden i 1941 og 1957) til én eiendom, har den vært på 5,1 dekar.

Tyrihaug 236/61 – Utstranda 508

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1939, og i 1940 solgt til Hans Haug (1888-1963) for 800 kroner. Etter hans død i 1963 ble hytta overtatt av Bertha Haug, som samme år solgte den til Oddmund Erling Engvoll (f. 1922), bosatt på Vetre i Asker.

Tyristua 236/42 – Utstranda 509

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1933 og solgt til Georg A. Sannes (f. 1903) for 1.000 kroner. I

1935 kjøpte han en tilleggsparcell (234/44 Holte 2) som han også betalte 1.000 kroner for. I 1938 begjærte Sannes navnet på eiendommen endret fra Holte til Tyristua. Siden 1993 er Einar Wettre Bredesen (f. 1944) eier. Han er bosatt i Oslo.

Granheim 236/45 – Utstranda 511

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1934 og solgt til Viktor Savolainen for 1.100 kroner. Her stod et gammelt hus som skal ha tilhørt Johan Kihle (d. 1912). I 1937 solgte Savolainen eiendommen til Christian Grøtterud (f. 1872) for 6.600 kroner. Han kjøpte samme år en tilleggsparcell (236/53), og endret i 1939 bruksnavnet fra Savostua til Granheim. I 1975 var det hjemmelsovergang til arvingene Agnes, Paul, Borghild, Karl og Thorleif Grøtterud samt Elsa Halmrast, og de solgte Granheim samme år til Frank Olav Kristensen (f. 1932). Han er bosatt på Røyse. Eiendommen er på 2,1 dekar.

Granheim 236/160 – Utstranda 510

Utskilt i 1962 fra 236/80 Sollia II (Arne G. Pedersen) og overdratt til Gudrun Pedersen og Roy Pedersen. I 1963 solgte de den ubebygde tomte til Einar Nordahl (f. 1925) for 750 kroner. Han bygde hytte her, og solgte den i 1977 til Paul Jørgensen (f. 1926). I 1988 ble Svein Haakon Auring (f. 1934) og Egil Peder Berg (f. 1938) eiere av Granheim. Fra 1994 var sistnevnte (bosatt på Høvik i Bærum) eneeier. Siden 2004 eies Granheim av Kjartan Magne Breivik Iversen og Siv Kjersti Iversen, bosatt på Jevnaker. Eiendommen er på 1 dekar.

Helleberg 236/54 – Utstranda 513

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1937 og solgt til Adolf Ulverud (f. 1876) for 1.500 kroner. I 1956 ble eiendommen solgt til sønnen Narve Bonna (f. 1901). Siden 1975 eies Helleberg av Ann-Mari Vangen (f. 1944), som siden 1993 har vært eier av Øver-Øgarden Nes sammen med sin mann, Oddvar Vangen (f. 1940). Eiendommen er på 2,1 dekar.

Tyristuen V 236/98 – Utstranda 529

I 1942 delte tidligere eier av Kløvvika, Ole Kløvig, sin hytteeiendom Tyristuen (236/31) i fem tomter og gav hvert av sine barn en tomt. Sønnen Frans Aubert Kløvig (1911–1986) fikk 236/98 Tyristuen V. I 1985 skjøtet han eiendom-

men over til sine tre sønner: Svein (f. 1941), Per (f. 1944) og Trond (f. 1947). Siden 1996 har Trond Aubert Kløvig (f. 1947) vært eneeier. Han er bosatt i Oslo.

Tyristuen IV 236/97 – Utstranda 531

I 1942 delte tidligere eier av Kløvvika, Ole Kløvig, sin hytteeiendom Tyristuen (236/31) i fem tomter og gav hvert av sine barn en tomt. Datteren Hilda Elfrida Aubert Jølle (f. 1916) fikk 236/97 Tyristuen IV. Hun er bosatt på Eiksmarka i Bærum.

Tyristuen III 236/96 – Utstranda 533

I 1942 delte tidligere eier av Kløvvika, Ole Kløvig, sin hytteeiendom Tyristuen (236/31) i fem tomter og gav hvert av sine barn en tomt. Sønnen Ole Frithjof Kløvig (1912–1973) fikk 236/96 Tyristuen III. Siden 1995 eies den av datteren Christina Kløvig (f. 1946) og hennes mann Ole Johnny Micaelsen (f. 1943). De er bosatt i Kragerø.

Tyristuen II 236/95 – Utstranda 535

I 1942 delte tidligere eier av Kløvvika, Ole Kløvig, sin hytteeiendom Tyristuen (236/31) i fem tomter og gav hvert av sine barn en tomt.² Datteren Aase Lundgreen f. Kløvig (1914–1993) fikk 236/95 Tyristuen II. Siden 2002 eies den av hennes sønn, Håkon Magnus Lundgreen (f. 1943), bosatt i Oslo.

Tyristuen 236/31 – Utstranda 537

I 1917 skilte eieren av Kløvvika, Ole Kløvig, ut søndre del av bruket (bnr. 31 Tyristuen av skyld 15 øre) som han selv beholdt da han solgte det gjenværende av Kløvvika til Aksel Gude-Smith for 7.000 kroner. Ole Kløvig flyttet til Drammen, og bygde hytte på parsellen (vis-a-vis Appendix). I 1942 delte han eiendommen i fem deler ved å skille ut fire tomter: bnr. 95 Tyristuen II, bnr. 96 Tyristuen III, bnr. 97 Tyristuen IV og bnr. 98 Tyristuen V (Utstranda 535, 533, 531 og 529). Dermed hadde han en hyttetomt til hver av sine fem barn, og i 1953 skjøtet han det gjenværende av Tyristuen over til yngste datter Tone Marie Smedsrud f. Kløvig, som overtok eiendommen for 8.600 kroner og bruksrett for faren i hans

² Det ble også utskilt en strandtomt som skulle være felles båt- og badeplass for de fem hyttene (236/114 – ubebygd).

levetid. Siden 1973 eies den av hennes tre barn: Bjørn Smedsrud (f. 1949), Mette Kristine Smedsrud (f. 1952) og Ole Mauritz Smedsrud (f. 1955). De er bosatt i Oslo.

Skovbakke 236/6 – Utstranda 551

Utskilt fra Nedre Nes i 1880 og solgt til tobakksfabrikant F. Julius Petersen for 200 kroner. Etter hans død (seint i 1880-årene) satt hans hustru Henriette Martine i uskiftet bo til sin død i 1919, hvorefter eiendommen ble utlagt hennes datterdatter Kirsten Borch (gift med J.P. Borch). I 1963 ble 236/165 Kosekroken (Utstranda 553) utskilt. Etter Kirsten Borchs død var det i 1980 hjemmelsovergang til datteren Birgit Harbitz f. Borch (1915–2005), gift med Wilhelm Harbitz som var sønn av oberst G.P. Harbitz på Øvre Nes. Eiendommen var på rundt 27 dekar, men i 2007 ble den delt i tre like store deler, som alle fikk strandlinje mot Holsfjorden. Siden har Skovbakke vært på 9 dekar, det samme som 236/165 Kosekroken (med tilleggsareal i 2007) og 236/202, en ubebygd parsell som eies av Halvor Harbitz, Drammen.

Siden 2008 eies Skovbakke av Ole Johan Harbitz, bosatt i Oslo.

Kosekroken 236/165 – Utstranda 553

I 1963 ble søndre del av eiendommen Skovbakke (236/6 – Utstranda 551) utskilt med navnet Kosekroken (236/165 – Utstranda 553). Den hadde siden samme eier som Skovbakke inntil 2008, da Per Borch Harbitz overtok Kosekroken, mens broren Ole Johan ble eier av Skovbakke og en tredje bror, Halvor Harbitz, av en ubebygd parsell (236/202). Eiendommen er på 9 dekar.

Møllehytta 236/50 – Utstranda 589

Utskilt fra 236/21 Berge (Utstranda 593) i 1937 og solgt til Arthur H. Folvik (f. 1890) for 900 kroner. I 1947 kjøpte Sigrid Folvik en tilleggsparcell (236/112 Møllehytta 2) fra Berge for 500 kroner. I 1962 ble eiendommen solgt til Jørgen K. Olimb (f. 1903) for 15.000 kroner. Olimb kjøpte i 1971 naboeiendommen (236/111 Solgløtt), og satt som eier av begge til 1977. Da solgte han Solgløtt til Ragnhild Johanne Nes, og Møllehytta til Tormod Borander (f. 1935). Siden 2003 eies Møllehytta av Irene Borander (f. 1939), bosatt i Oslo.

Solgløtt 236/111 – ved Utstranda 593

Utskilt i 1946 fra 236/21 Berge (Utstranda 593), og i 1948 solgt til Nathanael Holmen (f. 1891) for 1.100 kroner. Etter hans død i 1952 satt Margit Holmen som eier i uskiftet bo. Hun solgte hytta i 1971 til Jørgen K. Olimb (f. 1903), som var eier av naboeiendommen Møllehytta 236/50 og 111. I 1977 ble Ragnhild Johanne Næss (f. 1905) eier av Solgløtt, og eiendommen eies i dag av hennes dødsbo.

Lauvli 236/52 – Utstranda 597

Utskilt fra Berge i 1937 og av eieren Elise Sæther solgt til sønnen, Sverre Sæther (f. 1898) for 600 kroner. I 1939 solgte Sæther hytteeiendommen til Aase Løvdal (f. 1909) for 4.100 kroner. Hun satt som eier til 1942, da Arvid Blystad (f. 1919) og Thorbjørn Blystad (f. 1918) ble nye eiere. I 1966 solgte de Lauvli til Bjørn Økshoff (f. 1924). Han solgte den videre i 1978 til Eldbjørg Mjellekås (f. 1923). Siden 1990 har Edna Lillian Sundøen (f. 1944) vært eier. Hun er bosatt i Oslo.

Solplassen 236/189 – Utstranda 609

Utskilt fra 236/142 Løvli (Emma Stabell Hansen) i 1974 og solgt til sønnen Odd Stabell Hansen (f. 1924) i Oslo. Eiendommen er på 0,3 dekar.

Bentebo 236/136 – Utstranda 611

Utskilt fra 236/26 Sjøro i 1956 og solgt til Helge Lorang Diesen (f. 1919) for 5.000 kroner. Siden 2007 eies eiendommen av Erik Karim Larosy, bosatt i Oslo.

Sjøro 236/26 – Utstranda 613

Utskilt fra Øvre Nes bnr. 7 i 1909 og solgt til Emma Østgaard (f. 1875) for 300 kroner. Hun bygde hytte her sammen med sin mann Morten Østgaard. I 1954 var det hjemmelsovergang til Emma Østgaards sønn (fra før hun giftet seg), Harry A. La Rocque (1893–1956) og hans hustru Solveig La Rocque (f. 1903). I 1956 og 1958 ble det utskilt to hyttetomter (236/136 Bentebo og 236/142 Løvli). I 1964 solgte Solveig La Rocque Sjøro til Henry Hansen (f. 1907). I 1983 ble Odd Stabell Hansen (f. 1924) ny eier. Siden 2004 eies Sjøro av Morten Stabell Hansen (f. 1961). Han er bosatt på Strømmen. Eiendommen er på 2,5 dekar.

Vangnæs 236/145 – Utstranda 621

Utskilt fra Nedre Nes i 1958 og solgt til eiernes bror Einar Næss (1899–1980) for 1.000 kroner. Einar Paulsen Næss var bosatt på Vøyenenga i Bærum. Etter hans død i 1980 overtok sønnen Arne Næss (1933–2002) som eier. Siden 2005 eies Vangnæs av dennes sønn, Eirik Wangen Næss (f. 1971), bosatt på Vøyenenga.

Festetomt 4 under Nedre Nes – Utstranda 625

Festet i 1968 av Normann Rognstad (f. 1901) i 15 år mot årlig avgift 350 kroner med rett til fornyelse. I 1980 ble kontrakten forlenget med 65 år (til 80 år). I 1990 overtok Andreas Rambech Dahl (f. 1953) hytte med festerett. Siden 2005 har Kristin Borud og Tore Omtveit vært festere. De er bosatt på Eiksmarka i Bærum.

Festetomt 2 under Nedre Nes – Utstranda 627

Festet i 1968 av Einar Haugestøl (f. 1915) i 25 år mot årlig avgift 400 kroner, med rett til fornyelse. I 1991 overtok Øyvind Fredrik Berger (f. 1936). Siden 2004 eies hytte med festerett av Jon Arve Risan og Anne Munkerud Risan, bosatt på Vetre i Asker.

Tyrikollen 236/147 – Utstranda 629

Utskilt fra Nedre Nes i 1959 og solgt til Hans M. Fossen (f. 1918) for 3.000 kroner. Siden 1995 eies eiendommen av Anne Lise Hagen (f. 1937).

Fjeldhøi 236/92 – Utstranda 670

Utskilt fra 236/24 Hestebråten (grunnbokhjemmel Sigrid Gjestad) i 1942. I 1966 ble eiendommen (0,9 dekar) skjøtet over (som gave) til Rolf Even Gjestad (f. 1920), bosatt i Oslo.

Villmark 236/164 – Utstranda 672

Utskilt fra 236/10 Skovli (Utstranda 676) i 1962 og solgt til eierens bror, Karl Jørgensen (1896–1986) for 1.000 kroner. Etter hans død i 1986 overtok kona Borghild som eier i uskiftet bo. I 1989 var det hjemmelsovergang til sønnen, Kjell Jørgensen (f. 1931), bosatt i Kroksund. Han solgte eiendommen videre i 1993 til Willy K. Pedersen (f. 1958) fra Sandvika. Siden 2001 eies den av Kerstin Maria Olsson, bosatt i Oslo.

Fredbo 236/40 – Utstranda 677

Utskilt fra 236/27 Hasselbakken i 1929 og solgt til Syver Paulsen Sønsterud (Brohaug) (1863–1933) for 100 kroner. I 1934 solgte sønnen Nicolai Syversen (f. 1892) eiendommen til overingeniør Einar Nissen for 2.000 kroner. Han solgte den allerede året etter (1935) til sekretær Martin Dalby, som i 1936 kjøpte en tilleggsparcell (236/48 Fredbo II) fra Hasselbakken. I 1964 var det hjemmelsovergang til hans gjenlevende ektefelle Dagmar Dalby (f. 1896). I 1973 ble eiendommen solgt til Finn Enge (f. 1934). Siden 1978 eies den av Rita Bast-Pettersen (f. 1948) og Svein Mossige (f. 1949). De er bosatt i Oslo. Eiendommen er på 1,1 dekar.

Hasselbakken II 236/60 – Utstranda 679 og 681

Utskilt fra 236/27 Hasselbakken i 1939 og solgt til Johan Horne (f. 1892) for 2.500 kroner. Etter ektepakt tinglyst 1940 skulle hytta være hans hustru, Ingeborg Horne f. Thorsen (f. 1897), sitt særeie. Hun kjøpte samme år en tilleggsparcell (236/66 Hasselbakken 3) for 3.000 kroner. I 1983 var det hjemmelsovergang til arvingene, som samme år solgte eiendommen til Erik Frisch (f. 1928) og Ingar Nilsen (f. 1945). De solgte den videre i 1991 til Arve Martin Sandbraaten (f. 1945), Jorunn Sandbraaten (f. 1940), Alf Eivind Sandbraaten (f. 1969) og Yngve Sandbraaten (f. 1971), som alle er bosatt i Sørkedalen, Oslo.

Solbakken 236/137 og 149 – Utstranda 689

Utskilt fra 236/3 Oreløkka i 1957 og solgt til Ragnvald Stenberg (f. 1907) for 500 kroner. I 1959 kjøpte han en tilleggsparcell (236/149 Solbakken II) fra Oreløkka, som han også betalte 500 kroner for. I 1969 solgte Margit Stenberg eiendommen til sin avdøde manns søster Torbjørg Iversen. Siden 1994 eies Solbakken av Tom Iversen (f. 1947), bosatt på Rykkinn i Bærum.

Sissabu 236/143 – Utstranda 709

Utskilt fra 236/3 Oreløkka i 1958 og solgt til Leif Dahlbo (f. 1913) for 800 kroner. I 1985 ble eiendommen skjøtet over til Sissel Kravik (f. 1948), med bruksrett til Aslaug og Leif Dahlbo.

Nerstua 236/129 – Utstranda 711

Utskilt fra 236/3 Oreløkka i 1952 og solgt til Lars Hermansen (f. 1906) for 1.000 kroner, med bruksrett for selgerne Othilie og Karl Kristiansen Næss til et jorde på cirka 1 dekar. I skjøtet var tinglyst at kjøperen skulle hjelpe til med forefallende arbeid i Oreløkka i selgernes levetid.

I 1972 ble Kari Mette Hermansen (f. 1938) og Lars Torkel Hermansen (f. 1944) i Oslo nye eiere (ved gaveskjøte). Siden 2004 eies Kari Mettes halvpart av Bård C.R. Hermansen.

Hassellund 236/148 – Utstranda 717

Utskilt fra 236/3 Oreløkka i 1959 og solgt til Walther Eriksen (f. 1918) for 800 kroner. I 1973 ble eiendommen skjøtet over til sønnene Jan Ove Eriksen (f. 1949) og Thor Eriksen (f. 1953) med bruksrett for Magnhild og Walther Eriksen i deres levetid. Siden 2004 eies Hassellund av Ulla Marie Elisabeth Krusell og Carl Jonas F. Krusell, bosatt på Lunner på Hadeland. Inkludert en 146 m² stor tilleggsarsell (236/192 Hassellund II), utskilt fra Oreløkka i 1974, er eiendommen på 1,3 dekar.

Høgkastveien

Veslekroken 198/30 – Høgkastveien 4

Utskilt fra 198/17 Steinberg (eiere Gunda og Mina Austad) i 1952 og solgt til Kari Kopperud (f. 1920) og Arvid Kopperud (f. 1911) for 480 kroner. I 1961 ble eiendommen solgt til Roald Torpenberg (f. 1913) for 2.800 kroner, og han solgte den videre året etter til Haakon Karlson (f. 1912) for 4.000 kroner. Siden 1963 har Ragnar Andreas Jensen (f. 1928) vært eier. Han er bosatt i Oslo.

Magelsbo 198/19 – Høgkastveien 6

Utskilt fra 198/17 Steinberg (eier Thore Haglund) i 1942 og solgt til Hans Günther Magelsen (f. 1911) for 11.500 kroner. Her hadde Sigrun og Thore Haglund bygd et hus da de giftet seg. I 1943 solgte Magelsen (fra Tyskland) eiendommen til Gunnar Huse (1908–1951) for samme beløp, og Huse kjøpte samme år en tilleggsarsell av Thore Haglund (bnr. 20 Rustibo) for 350 kroner. Etter Huses død i 1951 overtok Fanny Paula Huse som eier i uskiftet bo. Hun giftet seg igjen i 1957 med Harry Kveseth (d.

1979). Fanny Paula Kveseth var bosatt i Oslo. Siden 2004 har Christian Gunnar Huse (f. 1936) vært eier av eiendommen. Han er innehaver av Serviceelektrikeren AS i Sundvollen.

198/41 – Høgkastveien 8

Etablert 1954 (0,6 dekar) som festetomt 3 under 198/9 Øverbråten og festet til Maren Ekfrida og Alf Gilland i 25 år mot årlig avgift 40 kroner (og rett til båtfeste og badeplass i Nordvika). Festere fra 1977: Kari Dale f. Gilland (f. 1922) og Eirik Dale (f. 1920). Utskilt i 1984 og solgt til Asta Melum (f. 1913) og Ragnar Melum (f. 1913) for 70.000 kroner (hytte) og 5.000 kroner (tomt). Eiere siden har vært: Fra 1985: Håkon Lutdal (f. 1942), fra 1987: Erik Fredriksen (f. 1965), fra 1992: Eva Marie Myhre (f. 1940), Vestre Ådal, fra 1998: Kenneth Braathen (f. 1972) og Beate Berg (f. 1974), Oslo, fra 1999: Åse Olsen og Helge Magnar Olsen, Skedsmokorset. Fra 2002 har Åse Olsen vært eneeier.

Bakkerabben 233/13 – Høgkastveien 9

Utskilt fra Øverby i 1944 og solgt for 3.000 kroner til sorenskriver August Pedersen, som var bosatt på naboeiendommen Bakkestua (198/39). Han solgte eiendommen videre samme år til sin sønn, Victor August Pedersen (f. 1923), for samme beløp (og med samtykke fra overformynderiet). Selger forbeholdt seg rett til å disponere plass til hønsegård på tomta.

Victor August Pedersen var gift med Audhild Moen. I 1953 og 1964 kjøpte han tilleggsarealer (bnr. 16 og 30) fra Øverby.

Eiendommen bestod i 1982 av 233/13, 16 og 30 samt 198/12 (kjøpt av Pedersens far i 1925) og 198/36 (kjøpt av Pedersen i 1967). Parsellene utgjorde én eiendom, og ble i 1982 solgt til Johannes Solberg (f. 1923) for 325.000 kroner. Solberg fikk imidlertid ikke konsesjon, og i 1983 ble eiendommene solgt til Thor Wengersgaard Klever (f. 1906) for 369.840 kroner.

I 1994 ble Bakkerabben overtatt av Magnhild Klever (f. 1917). I 1997 løste Mette Elisabeth Klever (f. 1942) ut sine medarvinger og ble eier av Bakkerabben. Siden 2008 har Thore Jan Klever vært eier. Han er bosatt i Oslo.

198/48 – Høgkastveien 10

Etablert 1951 (0,7 dekar) som festetomt 2 under 198/9 Øverbråten og festet til Johannes Vister,

Oslo i 30 år mot årlig avgift 30 kroner. Utskilt i 1988 og solgt til den tidligere festerens datter, Kari Eik f. Vister (f. 1942), bosatt i Åsgårdstrand.

Tussebo 198/28 – Høgkastveien 16

Utskilt fra 198/9 Øverbråten i 1951 (1 dekar), og i 1953 solgt til Einar Juul Pedersen for 1.200 kroner. Etter hans død overtok Sigrid Pedersen som eier i uskiftet bo. I 1974 ble eiendommen solgt til sønnen, Eilert Juul Pedersen (f. 1918) for 57.000 kroner og bruksrett til uthuset med innbo for Sigrid Pedersen i hennes levetid. Eilert Juul Pedersen var bosatt i Kistefoss på Jevnaker. Siden 1994 eies Tussebo av hans to sønner, Einar Juul Pedersen (f. 1945 og Willie Juul Pedersen (f. 1949), bosatt henholdsvis i Hønefoss og på Harestua.

Persbu 198/47 – Høgkastveien 18

Etablert 1971 (0,6 dekar) som festetomt 4 under 198/9 Øverbråten og festet til Per Naustvik, Oslo. I 1988 ble tomta utskilt, og eier siden 1993 har vært Karin Naustvik (f. 1928), Oslo.

Lauvbakken 233/22 – Høgkastveien 19

Utskilt fra Øverby i 1956 og festet til Hans Balchen (f. 1907) i 50 år mot årlig avgift 125 kroner. I 1957 kjøpte Balchen hytta på eiendommen for 27.500 kroner. I 1986 var det hjemmelsovergang til Wencke Balchen på hytta, og hun solgte den samme år til Roar Langen (f. 1967) for 225.000 kroner. I 1991 ble Gunnar Syversen (f. 1946) og Reidunn Irene Dalsbotten (f. 1958) nye eiere (sistnevnte eneeier fra 2001). Hun er bosatt i Hønefoss.

198/42 – Høgkastveien 22

Utskilt fra 198/9 Øverbråten (1 dekar) i 1985 og solgt til Liv Lillian Lauritzen (f. 1935) og Jonny Lauritzen (f. 1931) for 85.000 kroner. De var bosatt på Rud i Bærum. Eier siden 1996 er Jan Walther Dalsbotten (f. 1943), bosatt i Heradsbygda ved Hønefoss.

233/51 – Høgkastveien 23

Opprinnelig festetomt 5 under Øverby, etablert 1953 og festet til elektrotekniker Rolf Henry Thoresen (f. 1918) i 10 år mot årlig avgift 100 kroner og rett til forlengelse. I 1958 ble festetiden forlenget til 50 år. I 1971 kjøpte Magne Tellefsen (f. 1925) hytte med festerett for 52.500

kroner. I 1988 ble den solgt til Darnley N. Kystad (f. 1921) for 250.000 kroner, og i 1991 ble hytta overtatt av Inga Marie Bjørsvik (f. 1936) og Marit Kristine Tangen (f. 1928) i Oslo. I 2002 ble tomta utskilt og solgt med hus (som boligeiendom) til Marit Eggen og Ole Jonny Læg Reid. Siden 2007 har Peter Felix Broch Jacoby (f. 1981) vært eier. Han er bosatt i Høgkastveien 38.

Haugen II 233/23 – Høgkastveien 29

Opprinnelig festetomt 6 under Øverby, festet i 1953 til Chr. Frogner (f. 1897) i 10 år med rett til forlengelse mot årlig leie 100 kroner. Tomta ble utskilt i 1958, og festekontrakten overtatt av Trygve Arnold Garlie (f. 1913) fra Oslo. Leietiden ble forlenget til 99 år mot årlig leie 100 kroner, og Garli kjøpte året etter (1959) hytta på eiendommen av Chr. Frogner for 7.000 kroner. I 2007 ble hans arvinger, Johannes Garlie og Anders Garlie i Trondheim, eiere av den fallelferdige hytta. I desember 2007 ble eiendommen ført tilbake til hovedbølet Øverby (eier Hilde Øverby).

Myra 233/8 – Høgkastveien 35

I 1913 ble Steinhuset og Gamlestua utskilt fra Høgkastet nordre med 6,5 dekar tomt, og av eieren Maren Olsdatter Glaserud solgt til datteren Emilie (Milla) Ebbesen for 300 kroner. Kjøpesummen ble oppgjort «ved at kjøpersken skal føre tilsyn med selgersken saalænge hun lever».

I 1945 ble eiendommen delt, ved at parsellen Solhaug (bnr. 14 på 3,4 dekar) ble utskilt og solgt til sønnen Harald Fredrik Ebbesen. Myra har siden vært på 3,1 dekar.

I 1975 var det hjemmelsovergang til sønnen Harald Fredrik Ebbesen (f. 1902). Han var drojsjeeier i Oslo, og med sin kone Rut f. Jacobsen fikk han tre barn: Else (f. 1938), Thor (f. 1940) og Ragnar (f. 1943).

Harald Fredrik Ebbesen solgte Myra i 1982 til sin datter, Else Iversen f. Ebbesen (f. 1938), med bruksrett til selger og hustru så lenge de måtte ønske. Else Iversen er bosatt i Lier.

Bygninger på eiendommen er Steinhuset og Gamlestua (begge fra 1800-tallet). Dagens eier har fått fortalt av gamle folk i grenda at det var en garver som bodde her før Kristian Glaserud ble eier av Høgkastet nordre, som skal ha begynt å bygge steinhuset.

Tyribo 198/37 – Høgstveien 36

Hytteeiendom på 1,4 dekar, utskilt fra 198/32 Lillebo (eier Erik Haglund) i 1968 og solgt til Einar N. Hanvor (f. 1899) for 5.000 kroner.

I 1976 var det hjemmelsovergang til Berit Høiberg (f. 1940) og Inger Henriksrud (f. 1942). Siden 1996 har Berit Høiberg vært eeneier. Hun er bosatt på Tranby i Lier.

Solhaug 233/14 – Høgstveien 39

Eiendom på 3,4 dekar som ble utskilt fra bnr. 8 Myra i 1945 og av eieren, Emilie Ebbesen, solgt til sønnen Harald Fredrik Ebbesen (f. 1902) for 1.000 kroner. Siden 1982 har sistnevntes sønn, Thor Ebbesen (f. 1940) vært eier, med bruksrett for Harald Fredrik Ebbesen og hustru Rut så lenge de måtte ønske. Thor Ebbesen er bosatt i Oslo.

Tyrihaugen 198/22 – Høgstveien 40

Eiendom på 4,1 dekar, utskilt fra 198/15 Bergmyr (eier Anders A. Haglund) i 1945 og solgt til Øistein Johannessen for 3.200 kroner. I 1955 ble eiendommen overtatt av Gullak Fossen (f. 1906) for 3.900 kroner. I 1968 ble den solgt til malermester Erling Wiggo Kaasa (f. 1915) i Oslo for 60.000 kroner. Siden 2004 har Svein Kaasa (f. 1945) vært eier. Han er bosatt i Hagan på Romerike.

Festetomt 1 under Øverbråten – del av Høgstveien 40

Etablert 1949 (0,9 dekar) og festet til malermester Erling Wiggo Kaasa (f. 1915) i 30 år mot årlig avgift 125 kroner. Kaasa kjøpte samme år en hytte på tomte av Gudrun Lund for 6.500 kroner. I 1968 kjøpte Kaasa naboeiendommen, 198/22 Tyrihaugen (Høgstveien 40), og hytta på festetomta er siden revet. Eier siden 2004 er Svein Kaasa (f. 1945) – se 298/22 Tyrihaugen.

Jotaveien

Festetomt 26 under Utvika – Jotaveien 2

Festet i 1950 til Agnes Kolstad i 40 år mot årlig leie 150 kroner. I 1956 solgte hun hytte med festerett til Sverre Holm, Oslo for 20.000 kroner. Holm solgte hytta videre i 1965 til Martha Pettersen (f. 1909). Hun satt som eier til 1976, da Elsa Synnøve Brenna (f. 1910) ble ny eier.

I 1977 ble det tinglyst et tillegg til festeavtalen, om at den skulle gjelde for 10 år med rett til 7 nye 10-årsperioder, og årlig leieavgift ble justert til 400 kroner. Eiene av hytta har siden vært: 1982 Erik Larsen (f. 1944), 1985 Borghild Stokkan (f. 1926) og Arvid Stokkan (f. 1922), 1991 Tone Brit Næss (f. 1946), og 1999 Anne Marie Roness. Siden 2003 har Holger Olsen og Arthur Johannes Wøhni vært eiere av hytte med festerett. De er bosatt i Oslo. Parsellen er på 1,4 dekar.

Støkke 234/77 – Jotaveien 12

Opprinnelig festetomt 15 under Utvika, festet i 1940 til Anders Holmsen i 30 år mot årlig avgift 125 kroner. Holmsen bygde hytte her, og solgte den (med festerett) i 1941 til Gunvor Høie (f. 1907) for 4.500 kroner. I 1950 solgte hun hytta til Johs. Sanner (f. 1900) for 5.000 kroner. Sanner kjøpte grunnen i 1954 av Utvikas eier for 900 kroner. Siden 1994 har Lars Kristian Bergersen (f. 1957) vært eier.

Paalsbu 234/63 – Jotaveien 17

Utskilt fra Utvika i 1950 og solgt til Paul Johbraaten (f. 1886) for 750 kroner. Siden 1991 har Grete Elisabeth Pettersen (f. 1951) vært eier. Hun er bosatt i Oslo.

Festetomt 23 under Utvika – Jotaveien 19

Festet i 1940 til Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til John C. Normann (f. 1910) for 4.800 kroner.

I 1944 skjøtet John C. Normann hytta over til sin hustru Gerd Normann (f. 1913) og svigermor Ingerid Blich (f. 1885) med innbyrdes forkjøpsrett. I 1957 ble hytta solgt til

Margit Johansen (f. 1900) for 20.000 kroner. Hun fornyet festeavtalen i 1970 i 10 år med rett til tre nye 10-årsperioder, og den årlige avgiften ble justert til 250 kroner. Siden 1980 eies hytte med festerett av Guri Pedersen (f. 1934). Parsellen er på 1,1 dekar.

Tyriblikk 234/119 – Jotaveien 20

Tidligere festetomt 22 under Utvika, festet i 1940 av Anders Holmsen i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han bygde hytte her, og solgte den i 1941 til Anna Molnes for 4.400 kroner. I 1967 ble hytta overdratt til Helene Øren (f. 1908) ved gavebrev, og i 1967 kjøpte hun grunnen av

Utvikas eier for 3.000 kroner. I 1995 ble eiendommen solgt til Gunnar Kveen (f. 1934) på Sollihøgda, og han solgte den i 2001 til Isabel Kveen og Rolf Fredrik Kveen. Eier siden 2001 er Gullborg Kristine N. Hauke, bosatt i Larvik.

Knatten – festetomt 38 under Utvika – Jotaveien 21

Festet i 1951 til John Wang i 10 år mot årlig avgift 100 kroner, og med rett til fornyelse i tre nye 10-årsperioder. Festeren fikk gjerdeplikt, veirett, vannrett og rett til bade- og båt plass, og grunneieren fikk tinglyst adgang til å drive sine dyr til og fra beite over tomta. I 1967 ble Aase Gundersen (f. 1911) ny eier etter skifte, og hun solgte hytta samme år til Else Lillehagen (f. 1917). I 1970 ble Astri Janna Abrahamsen (f. 1917) eier, og i 2001 Kjell Abrahamsen. Han solgte hytta samme år til Torbjørn Strømmen. Siden 2006 er Andreas Nicander Johansen eier av hytte med festerett. Han er bosatt i Malm i Nord-Trøndelag. Parsellen er på 0,9 dekar.

234/143 – Jotaveien 23

Opprinnelig festetomt 39 under Utvika, festet i 1951 til Ivar Rognerud i 10 år mot årlig avgift 75 kroner. I 1964 solgte Ivar og Haldis Rognerud hytte og uthus med festerett til Sigurd Stensbye (f. 1915). Han satt som eier til 1975, da Aagot Høyer (f. 1918) overtok. I 1991 ble grunnen innløst av nye eiere, Gunhild Rognlien Bache (f. 1965) og Ragnar Bache (f. 1965) fra Oslo. De solgte eiendommen i 1998 til Trygg Knutsen (f. 1946), Oslo. Eier siden 2000 er Tom Eidsaune, som er bosatt på Hosle i Bærum.

234/137 – Jotaveien 25

Opprinnelig festetomt 34 under Utvika, festet i 1959 av Rolf Hjelmerud i 10 år mot årlig avgift 245 kroner. Han solgte hytta i 1963 til grosserer Nils Andersen. I 1985 ble Arne Magne Olsen (f. 1939) i Hønefoss ny eier av hytte med festerett, og han kjøpte tomta i 1990. Eier siden 2004 er Knut Bjørnar Gaare Gamst og Esten Kraft-P. Nygaard, bosatt i Oslo.

Festetomt 12 under Utvika – Jotaveien 26

Festet i 1939 av Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 100 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den i 1940 til malermester Olaf Tønder (f. 1884) for 3.900 kroner. Tønder solgte

hytta allerede året etter til Rachel Johansen (f. 1881) og Henrik Johansen (f. 1883) for 5.000 kroner. I 1964 ble Ben Cedergreb (f. 1918) eier av hytte med festerett. Han fornyet festeavtalen i 1970 for 10 år med rett til 3 nye 10 års-perioder, mot årlig avgift 500 kroner.

I 1988 ble hytta solgt til Nina Irene Smeby (f. 1964). Siden 1989 eies hytte med festerett av Anne Dagny Aase Jøssong (f. 1930) og Per Jøssong (f. 1928), bosatt på Høvik i Bærum.

Festetomt 17 under Utvika – Jotaveien 36

Festet i 1940 til Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til Karl Paulsen (f. 1878) for 3.400 kroner. I 1955 ble hytta solgt til Truls Myhre (f. 1914) for 6.000 kroner. Han solgte den videre i 1969 til Henry Jensen (f. 1917). I 2001 solgte Randi Jensen hytta til Trygg Knutsen. Siden 2005 er Hugo Haug og Britt Tove Ruen eiere av hytte med festerett.

Festetomt 16 under Utvika – Jotaveien 38

Festet i 1940 til Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til Ingeborg Hoel (f. 1892) for 3.500 kroner. I 1964 solgte arvingene hytte med festerett til Andora Johansen (f. 1894). Hun fornyet i 1970 festeavtalen i 10 år med rett til tre nye 10 årsperioder, og den årlige avgiften ble justert til 250 kroner. I 1974 solgte Andora Johansen hytta til snekkermester Leiv Østlyngen med bruksrett i sin levetid. Han solgte hytta i 1993 til Marit Moe (f. 1931) fra Larvik. I 1998 ble den solgt videre til Tonje Knutsen (f. 1971) i Oslo. Siden 2004 er Turid Reinfjord og Ingar Lilleåsen eiere av hytte med festerett.

Festetomt 36 under Utvika – Jotaveien 43

Festet i 1951 til Hulda Torp. I 1960 ble det tinglyst ny festeavtale til Fritz Leonthin i 10 år mot årlig leie 125 kroner, og med rett til fornyelse. Etter hans død overtok Hjørdis Leonthin (f. 1904) som eier i uskiftet bo. I 1989 solgte hun hytta til Tore Leonthin (f. 1937) med vederlagsfri bruksrett i tre uker hver sommer så lenge hun måtte ønske. I 2004 ble Jan Erik Leonthin og Jeanette Leonthin nye eiere. Siden 2004 eies hytte med festerett av Hilde Dillingøen Myhre, som er bosatt i Hagan på Romerike.

234/150 – Jotaveien 45

Festetomt under Utvika, festet i 1951 av Hulda Torp (som også festet et par andre tomter, med sin mann som utbygger). I 1997 ble tomtefestet overført til Øivind Brådalen (f. 1957) og Annette Sonne (f. 1959) i Oslo. Siden 2002 har Harald Eriksen vært eier av hytte med festerett.

234/133 – Jotaveien 46

Festetomt under Utvika, festet i 1951 til Gunvald Gambo. I 1986 ble hytta kjøpt av Grete Synøve Sætre (f. 1933), og hun tegnet samtidig feste-kontrakt i 80 år mot årlig avgift 900 kroner. I 1993 solgte hun hytte med festerett til Elsa Marie Håvelsrud (f. 1930) og Jul Torleif Håvelsrud (f. 1929) fra Lunner. Siden 2007 er Kjell Øystein Lien fester.

Festetomt 27 under Utvika – Jotaveien 47

Festet i 1951 til Hulda Torp. Allerede i 1953 ble det tinglyst ny festeavtale fra Utvikas eier til Anna Bakkhaug i 10 år mot årlig leie 125 kroner, og med rett til fornyelse i tre ganger 10 år. I 1963 ble hytta solgt til Åge Johan Reinnel (f. 1924) fra Oslo. I 1996 ble Gunn Lisbeth Høiby Bredal (f. 1952) og Stein Bredal (f. 1949) fra Rykkinn i Bærum nye eiere. I 2003 overtok Kevin James Knaak og Ingunn Moseng, og siden våren 2009 er Inge Joar Holsen eier av hytte med festerett.

234/152 – Jotaveien 48

Festetomt under Utvika, festet i 1951 av Kåre Hillveg. Siden 1998 er Geir Moe (f. 1959) eier av hytte med festerett.

234/151 – Jotaveien 50

Utskilt fra Utvika i 1997, og i 1998 solgt til Kjell Øystein Lien (f. 1964). Siden 2007 eies eiendommen av Helge Engen (f. 1961), bosatt i Hønefoss.

Festetomt 19 under Utvika – Jotaveien 62

Festet i 1940 til Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til Astrid Ødegaard (f. 1902) for 3.400 kroner. Hun solgte allerede i 1941 hytta til Hilding Willy Hansen (f. 1913) for 4.800 kroner (hvorav 800 kroner for løssø-re). Han solgte den i 1944 til Henry Gustavsen Bye (f. 1906) fra Oslo for 5.100 kroner. I 1966

ble Mary Olsen (f. 1919) fra Oslo ny eier, og hun fornyet festeavtalen i 1970 i 10 år med rett til tre nye 10 års-perioder, og den årlige avgiften ble justert til 250 kroner.

I 1996 ble hytte med festerett solgt til Else Margrethe Johansen (f. 1939) og Steinar Johansen (f. 1938) fra Asker. I 2005 solgte førstnevnte (som da var eneeier) hytta til Rune Wischmann. Siden 2008 er Bjørn Omar Kristoffersen Fjeld eier av hytte med festerett.

198/44 – Jotaveien 65

Etablert 1958 (0,9 dekar) som festetomt 2 under 198/4 og festet til Carl og Mona Hoel i 50 år mot årlig avgift 125 kroner. I 1986 ble tomta utskilt med bnr. 44 og solgt til Ivar Øverby (f. 1943) for 10.000 kroner. I 2007 solgte Nils Petter Øverby eiendommen til Lars Christian Jacobsen, bosatt i Oslo.

Festetomt 21 under Utvika – Jotaveien 66

Festet i 1940 til Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til Ingeborg Ince-Kramer (f. 1900) for 3.600 kroner. I 1970 fornyet Ingeborg Ince-Kramer festeavtalen i 10 år med rett til tre nye 10-årsperioder, og den årlig avgiften ble justert til 250 kroner. I 1981 ble Rolf Steinar Kramer (f. 1945) og John Erik Kramer (f. 1931) eiere av hytta, med bruksrett for Therese og Rolf Johan Kramer i deres levetid. Fra 1990 var Rolf Steinar Kramer eneeier. Siden 2002 eies hytte med festerett av Øyvind Brådalen, som er bosatt i Oslo. Parsellen er på 1,1 dekar.

Ekornhytta 233/34 – Jotaveien 67

Opprinnelig festetomt 1 under bnr. 4 Gjota, festet i 1953 av Odd Jobraaten til Erling Løvaas i 10 år mot årlig leie 125 kroner. Tomta (1,7 dekar) ble utskilt i 1967 og solgt til Løvaas for 6.000 kroner. Etter Erling Løvaas' død var det hjemmelsovergang til kona, Aslaug Løvaas f. Hasle (f. 1904). Hun overdro eiendommen i 1970 (som gave) til sin avdøde manns nevø Erik Peder Haugen (f. 1932). Han er bosatt i Oslo.

Festetomt 7 under Utvik og Øverby skog – Jotaveien 69

Etablert 1961 (1 dekar), og festet til Johan Arthur Dahle Andersen i 50 år mot årlig avgift

250 kroner. Johan Arthur Dahle Andersen (f. 1914) fra Ask på Ringerike var bosatt i Oslo, seinere i Haug og på Jevnaker. I 1984 overtok hans stesønn, Arild Hoel (1947–1994), Oslo. Fester siden februar 2008 er Bjarne Sverre Dybvald Johansen (f. 1951 i Kattfjord på Kvaløya i Troms). Han er bosatt i Oslo.

234/138 – Jotaveien 70

Opprinnelig festetomt 20 under Utvika, festet i 1940 til Anders Holmsen (f. 1895) i 30 år mot årlig leie 125 kroner. Han oppførte hytte her, og solgte den samme år til Dorrih Græsvik (f. 1906) for 3.500 kroner. I 1946 solgte hun hytta videre til skipsmegler Gunnar W. Andersen (f. 1900). Fra 1953 ble hytta leid bort til A. Naumann Nilsen i tre år, og i 1956 ble hytte med festerett solgt til Jørgine Naumann Nilsen (f. 1901). Eier fra 1958 var Harald Falck-Muus og Johan Henrik Falck-Muus, fra 1962 Øyvind S. Ahlbom, og fra 1966 Erling A. Andersen. Han innløste grunnen i 1992. Siden 1994 eies hytta av Rolf Per Andersen (f. 1934) i Oslo.

Festetomt 6 under Utvik og Øverby skog – Jotaveien 71

Etablert 1961 (1 dekar) og festet av Paula Braathen f. Andersen (f. 1922) fra Ask i Ringerike. Hun har bodd i Oslo i 54 år (daglig leder i en pelsforretning). Siden 1996 har hun vært bosatt i Hønefoss.

234/139 – Jotaveien 72

Opprinnelig festetomt under Utvika. Harald Falck-Muus bygde hytte her i 1958. I 1968 solgte Edel Falck-Muus hytta til Rolf Per Andersen (f. 1934) i Oslo. Tomta ble innløst i 1992. Rolf Per Andersen er også eier av naboeiendommen 234/138 Jotaveien 70.

Festetomt 3 under Utvik og Øverby skog – Jotaveien 73

Etablert 1958 og festet til Bjarne Midttømme (f. 1902), Oslo. Fester siden 1998 er Christian August Dietrichson (f. 1961), bosatt i Oslo.

234/155 – Jotaveien 74

Opprinnelig festetomt 28 under Utvika, festet i 1951 til Knut Finstad i 10 år mot årlig avgift 125 kroner. I 1954 ble leieavtalen forlenget til

40 år (fra 1951). I 1991 ble hytte med festerett solgt til Reidar Lehne (f. 1927) fra Lørenskog. Eiendommen ble skilt ut fra Utvika i 2006, og eier har siden vært Thomas Haga, som er bosatt i Oslo.

Festetomt 4 under Utvik og Øverby skog – Jotaveien 75

Etablert 1959, fester fra 1991 var Frode Hagejordet (f. 1964), fra 1996 Helge Andreas Heieren (f. 1942), Oslo, og fra 2006 Tor Otto Hærås (f. 1946) og Ole Eirik Kvernemo (f. 1958). De er bosatt i Oslo.

Festetomt 1 under Utvik og Øverby skog – Jotaveien 77

Etablert 1958, fester siden 1991 er Venke Stigum (f. 1944), bosatt i Oslo.

234/153 – Jotaveien 78

Festet fra Utvika i 1951 av AS Holmenkolbanen, som her bygde hytte til bruk for selskapets ansatte. I 1997 ble hytta kjøpt av Erik Vollestad (f. 1958). Han er bosatt i Oslo, og eier også naboeiendommen (233/54 Jotaveien 80), som han i 2005 overtok etter sine foreldre.

198/49 – Jotaveien 79

Etablert 1961 (2,5 dekar) som festetomt 5 under 198/4 Utvik og Øverby skog, utskilt 1992 og solgt til Kristian (f. 1986), Anders (f. 1989) og Jørgen Skyrud Danielsen (f. 1991), Nannestad. Eier siden 1999 er Odd Arne Kristiansen, bosatt på Rykkinn i Bærum.

233/54 – Jotaveien 80

Opprinnelig festetomt under Øverby, festet i 1958 av Elsa og Enok Vollestad. I 2005 ble tomta utskilt og solgt til sønnen, Erik Vollestad (f. 1958). Han er bosatt i Oslo, og hadde tidligere samme år overtatt hytta etter sine foreldre. Erik Vollestad er siden 2005 også eier av Jotaveien 78.

Festetomt 11 under Utvik og Øverby skog – Jotaveien 81

Etablert 1975 (1,7 dekar), festere siden 1992 er Kåre Oddmund Hoel (f. 1935) og Synnøve Thora Hoel (f. 1940), bosatt i Drammen.

198/56 – Jotaveien 83

Etablert 1963 (1,2 dekar) som festetomt 9 under 198/4 Utvik og Øverby skog. Fester fra 1978: Bjørn Halvor Reymert (f. 1928), Oslo. Utskilt 2002 og solgt til Eva Synnøve Hagen og Per-Steinar Pedersen, bosatt på Nymoen nord for Hønefoss.

Festetomt 41 under Utvika – Jotaveien 84

Festet i 1951 til Selmer Halvorsen i 10 år mot årlig avgift 125 kroner, og med rett til fornyelse. I 1967 ble hytta solgt til Tora Lindstad (f. 1909) fra Oslo. Siden 2001 eies hytte med festerett av Per Lindstad (f. 1950), bosatt i Gran på Hadeland. Parsellen er på 1,8 dekar.

234/149 – Jotaveien 86

Festetomt under Utvika, festet av Kåre Erichsen. Siden 1996 eies hytte med festerett av Gerd Skjeltorp Hansen (f. 1956) og Ole-Andreas Hansen (f. 1945) i Oslo.

198/55 – Jotaveien 87

Etablert 1964 (1 dekar) som festetomt 10 under 198/4 Utvik og Øverby skog. Fester fra 1974: Solveig Stotijer-Egge (f. 1909). Utskilt 2001 som bnr. 55 og solgt til Roger Myhre Karlsen (f. 1967), Hønefoss. Laftet hytte (bygd 1965) og anneks (1974).

Festetomt 8 under Utvik og Øverby skog – Jotaveien 89

Etablert 1962, fester fra 1979 Egil Stigum (f. 1933), Oslo. Siden 1999 har Eirin Beate og Kim Atle Rørmark vært festere.

Huskestua 198/45 – Jotaveien 129

Hytteeiendom i lia ovenfor Rasteplassen på E-16. Her satte Einar Gusgaard opp et enkelt husvære, låve og tømret stall samt vedskjul i 1939–40. Stedet ble brukt under drift av skogen. Einar Gusgaard var bror av Aagot Løken f. Gusgaard, som var gift med eieren av skogteigen, Hans Andersen Løken – se bind 1 s. 300 (198/5 Utvik og Øverby skog). I 1987 ble hytta utskilt med 4 dekar tomt og overdratt til Lars Johannes Fjeldstad (f. 1924) på Røyse, som da var eier av skogen sammen med sine brødre Nils Johan Fjeldstad og Erik Bye. Husene er blitt leid bort til skogsarbeidere.

Helleveien

Tørtberg 234/61 – Helleveien 4

Opprinnelig festetomt 1 under Lien, festet i 1940 til Kurt Steen (f. 1919) i 10 år mot årlig leie 150 kroner. Steen bygde hytte på parsellen og solgte samme år bygningen med festerett til Rolf Westlie (f. 1901) for 3.500 kroner. I 1950 ble tomta utskilt (1 dekar) fra Lien og solgt til Westlie for 800 kroner. I 1986 var det hjemmelsovergang fra Rolf Westlies dødsbo til døtrene Inger Sissel Westlie Jernberg (f. 1944) i Egersund og Kari Westlie (f. 1947) i Oslo. Siden 1996 har Inger Sissel Westlie Jernberg vært eeneier.

Casa-Mia 234/70, 51 og 91 – Helleveien 12

Utskilt fra Lien i 1952, og i 1953 solgt til Johnny Eriksen (f. 1890) for 900 kroner. I 1957 kjøpte han en tilleggsparcell (bnr. 91). Eiendommen ble siden solgt til Robert Egede Moltzau, som i 1999 solgte den videre til Tomas Jølle Tenden og Gine Helene Zachariassen. Siden 2002 har Vidar Svenbalrud og Elin Borge vært eiere. De er bosatt på Ask i Ringerike. I 2002 kjøpte de også en ubebyggt tilleggsparcell (bnr. 51).

Lillebo 234/100 – Helleveien 19

Utskilt fra 234/67 (del av 234/53 Tunheim, eid av Liv og Per Lysne) i 1959 og solgt til Agnes Samuelsen (f. 1910) for 1.500 kroner. I 1966 overtok datteren Inger Johanne Pedersen (f. 1940). Hun er bosatt på Årvoll i Oslo, og har i dag familienavnet Gjerde.

Hellebua 234/86 – Helleveien 20

Utskilt fra Lien i 1955 og solgt til Thorleif Johansen (1910–1982) for 900 kroner. I 1981 ble eiendommen solgt til Terje Nygaard Johansen (f. 1944) og Tordis Rønning (f. 1932), med bruksrett for Hulda og Thorleif Johansen i deres levetid. Eier siden 1988 er Anita von Krogh (f. 1966), bosatt i Oslo.

Brislien 234/104 – Helleveien 22

Opprinnelig festetomt under Lien, festet i 1956 til Bjørn Semmen (f. 1914) i 5 år mot årlig leie 150 kroner. I 1961 kjøpte Semmen grunnen for 1.000 kroner. I 1989 ble eiendommen overdratt til Inger Anne Skjærstad (f. 1942) på Kongsberg og Rolf Terje Semmen (f. 1945) i Oslo, med

bruksrett for Bjørn Semmen og hustru i deres levetid. Siden 2001 er Rolf Terje Semmen eeneier.

234/128 Helleveien 24

Opprinnelig festetomt under Lien, festet i 1959 til Hans Petter Larsen (f. 1923) i 15 år mot årlig leie 150 kroner. I 1971 ble tomta utskilt og solgt til Larsen for 10.000 kroner. I 2000 solgte Elsa Holmberg Larsen eiendommen til Per Tore Larsen og Berit Rustberggard. Eiere siden 2006 er Line og Trond Sandvik i Lier.

Iversløkkveien

Solstua 234/25 – Iversløkkveien 2

Utskilt fra Berget i 1940 og solgt til Reidar H. Nordstrøm (f. 1910) for 8.650 kroner. I kjøpet var inkludert bnr. 27 Vesleheimen (Iversløkkveien 10), som Nordstrøm var eier av til 1946 – se nedenfor. I 1943 solgte Reidar H. Nordstrøm Solstua til Elly Knutsen (f. 1902) for 25.800 kroner. Etter å ha skilt ut en parsell Tittut (bnr. 76) i 1953, solgte hun samme år eiendommen til Meieriarbeidernes forening for 33.000 kroner. Hole skogutvalg gikk imot kjøpet, og mente at «... nå er det nok feriehem i Hole». Men meieriarbeiderne fikk konsesjon. I 1959 solgte foreningen hytta til Bladcentralens Bedriftsklubb for 45.000 kroner. I 1976 ble Jan Heggedal (f. 1943) ny eier. Han solgte eiendommen videre i 1981 til Mette Eng (f. 1954) og Bent Holtet (f. 1948), som året etter solgte den videre til Øystein Hovden (f. 1942). I 1993 kjøpte Børre Thorsen (f. 1918) Solstua. Han var ugift bankfunksjonær, og bosatt på Bekkestua i Bærum. Siden 2002 eies Solstua av Mette Nyborg og Bjørn Frøysok, bosatt på Bekkestua i Bærum. Eiendommen er på 3,8 dekar.

Bakken 234/26 og 30 – Iversløkkveien 5

Eiendommen består av to parseller (bnr. 26 og 30), begge utskilt fra Berget i 1940 og solgt til Jens Olaf Andersen (f. 1911) for 1.500 kroner. I 1991 ble den arvet av barnebarna Inger-Marie Ertzaas (f. 1966) på Stabekk, Wenche Ertzaas (f. 1967) på Bærum Verk og Jens-Erik Ertzaas (f. 1973) på Lysaker. I 2004 solgte Wenche Ertzaas Granøien sin tredjepart til Inger-Marie og Jens-Erik Ertzaas, som siden har vært eiere av Bakken.

Dahlbu 234/39 – Iversløkkveien 6

Utskilt fra Berget i 1941. Det synes som Aage Dahl bygde hytte her, uten at han var eier av tomta. I 1946 solgte Dahl og Bergets eier Ole Hafnor eiendommen til Hildur Dagny Larsen for 34.000 kroner. Hun satt som eier til 1952, da Dahlbu ble solgt til Else Lilli Magnussen (f. 1915) og Arne Løvenhjem Larsen (f. 1913) for 25.000 kroner (etter pristakst). Fra 1957 var Lilli Magnussen eeneier. I 1990 ble Alf Terje Garnaas (f. 1968) ny eier. Siden 1997 eies Dahlbu av Gunn Elisabeth Andresen (f. 1961), bosatt i Oslo.

Vesleheimen 234/27 – Iversløkkveien 10

Utskilt fra Berget i 1940 og solgt til Reidar H. Nordstrøm (se bnr. 25 Solstua – Iversløkkveien 2). I 1946 solgte Nordstrøm eiendommen til Rolf B.L. Andersen og Georg Nordby (f. 1913) for 6.200 kroner. De solgte den videre i 1959 til Kitty Storm Rustad (f. 1912) for 12.000 kroner. I 1983 ble Rud Hedelund Nielsen (f. 1943) i Oslo ny eier. Hun solgte i 2004 Vesleheimen til Hege Frogner. Siden 2006 har Sajan Namsomboon Holmgren og Martin Petter Storjord Ramstad vært eiere. De er bosatt i henholdsvis Spikkestad i Røyken og Heggedal i Asker.

Tyrihytta 234/33 – Iversløkkveien 12

Utskilt fra Berget i 1941 og solgt til Hans Hellerud for 1.400 kroner. I 1944 solgte Hellerud den ubebygde tomta til Helge og Dagny Essmar for samme beløp. Eiendommen har siden hatt følgende eiere: 1963 Kirsten Strand, 1975 Hans Christiansen (f. 1931) og Ruth Christiansen (f. 1933), 1976 Johan Døhlen (f. 1900), 1978 Johan Harbitz Robsahm (f. 1923), 1979 Anne Lise Nyhus (f. 1942), 1981 Hans-Christian Jahren (f. 1959), og 1983 Øyvind Magnus Magnussen (f. 1960). Siden 1992 eies Tyrihytta av Sigrun Haug (f. 1938), bosatt på Haslum i Bærum.

Veslehaugen 234/34 – Iversløkkveien 14

Utskilt fra Berget i 1941 og solgt til Hans Taugland for 1.400 kroner. I 1944 solgte han den ubebygde tomta til Dagny og Helge Essmar i Oslo for samme beløp. I 1972 ble eiendommen overdratt til Elsa Johansen og Bergljot Paulsen,

som samme år solgte den videre til Ingeborg Bøvollen (f. 1926). Siden 1991 eies Veslehaugen av Per Kjell Strøm (f. 1945). Han er bosatt i Oslo. Eiendommen er på 1,3 dekar.

Steinberg 234/44 – nedenfor Iversløkkveien
Eiendommen (uten adresse) ligger i lia mellom Iversløkkveien og Utstranda, og ble utskilt fra Berget i 1943 og solgt til Bjørgulf Sandberg for 700 kroner. Siden 1982 eies den av Else Berthelsen (f. 1933).

Nordlandsveien

Nyborg 236/133 – Nordlandsveien 18
Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1954, og i 1955 solgt til Gunnar Olav Nyborg (f. 1909) for 1.760 kroner. Etter hans død i 1980 solgte Borghild Eugenie Nyborg eiendommen til datteren, Tove Nyborg Nese (f. 1937). Hun er bosatt i Heggedal i Asker.

Utsikten 236/146 – Nordlandsveien 25
Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1959 og solgt til Ole Hval (f. 1934) for 1.200 kroner. Han bygde enebolig i 1959–60 og bodde her med sin familie til 1976, da han flyttet til naboeiendommen Kringsjø (236/158 – Nordlandsveien 23), som de overtok etter hans svigerforeldre. Utsikten ble da solgt til Torgny Simonsen (f. 1924), eier av T. Simonsen Plastemballage, hvis sønn Michael bosatte seg her. I 1986 ble eiendommen solgt til Will-Roger Hansen (f. 1958), og han solgte den året etter til Randi Bjørklund (f. 1946) og Odd Bjørklund (f. 1943). Siden 1994 eies den av Else Midtsundstad (f. 1944). Hun er bosatt i Steinsåsen og leier ut Utsikten. Eiendommen er på 0,8 dekar.

Furukollen 236/93 – Nordlandsveien 29
Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1942 (med en tilleggsparcell 236/99 Hyttehaugen i 1943), og i 1944 solgt til Wilhelm Pedersen (f. 1900) for samlet 2.100 kroner. I 1957 ble eiendommen solgt til Ingeborg og Anne Eika for 35.000 kroner. Fra 1983 ble sistnevntes halvpart overtatt av Dagny Eika (f. 1902), og seinere i 1980-årene ble hun eneeier. I 1988 skjøtet hun eiendommen over til Tor Eika (f. 1937) og Clas Eika (f. 1940).

De solgte den i 1993 til Svein Hansen (f. 1947) fra Oslo. Siden 2000 eies Furukollen av Roald Atterås (f. 1944) og Bjørg Rasch Atterås (f. 1944), bosatt i Sandvika.

Pustut 236/127 – Nordlandsveien 31
Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1951, og i 1952 solgt til Olaf Ottesen Westby (f. 1896) for 450 kroner. Han solgte samme år den ubebygde tomten til Harriet Margrethe Johansen (1898–1975) for 500 kroner. I 1961 solgte hun eiendommen til sine barn: Reidun Ragdem, Erna Flugstad og Harry Johansen med bruksrett i sin levetid og gjenkjøpsrett, som hun seinere gjorde bruk av. I 1966 solgte hun så Pustut til Kirstine Bergliot Hagen (f. 1914), som satt som eier til 1987, da hun solgte eiendommen til Lise Grethe Sarre (f. 1960) og Vidar Svenbalrud (f. 1951). Fra 1994 var Lise Grethe Sarre eneeier. Hun skjøtet den videre til Randi og Jan William Sarre, som i 2006 solgte den til Øyvind Johnsen (f. 1983), bosatt på Sollihøgda.

Tyrlia 236/63 – Nordlandsveien 33
Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1939, og i 1940 solgt til Birger Falch-Pedersen (f. 1900) for 7.000 kroner. Han solgte hytta i 1952 til Thorleif Lømo (f. 1913) for 14.500 kroner. I 1984 ble Marit Synnøve Fjelstad (f. 1921) og Rune Nilsen (f. 1923) nye eiere. Fra 1998 var Marit Synnøve Fjelstad (bosatt på Haslum i Bærum) eneeier. I 2004 ble eiendommen solgt til Jorunn (f. 1927) og Harry Larsen (1924–2006). Etter sistnevntes død er Jorunn Larsen eneeier. Hun er fra Øver-Øgarden Nes, og bosatt i Utstranda 582 (236/126 Vestli).

Sommerro 236/150 – Nordlandsveien 36
Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1960 og solgt til Rolf Simonsen (f. 1908) for 900 kroner. Etter hans død overtok Gudrun Simonsen som eier i uskiftet bo, og overdro i 1980 eiendommen til sønnen, Arne Morten Simonsen (f. 1949) med bruksrett i sin levetid. I 1993 ble Sommerro solgt til Arne Granberg Larsen (f. 1927) på Øver-Øgarden Nes. Han solgte den videre i 2005 til Vibeke Bernaas Nordang (f. 1946), bosatt i Oslo.

Lihøgdaeien

Lindehaug 236/49 – Lihøgdaeien 12

Utskilt fra 236/22 Haug (Lihøgdaeien 35) i 1937 og solgt til Petrine Hansen (f. 1887) og Kristine Tjønneland (f. 1890) for 5.500 kroner. I 1975 var det hjemmelsovergang på Petrine Hansens halvpart til hennes arvinger, som solgte den samme år til Karen Marie Mellingen (f. 1921) og Astrid Mellingen (f. 1919). De var bosatt i henholdsvis Bærum (Kolsås) og Oslo. I 1983 kjøpte de også den andre halvparten av eiendommen av Kristine Tjønnelands arvinger. Siden 2005 eies Lindehaug av Lisa Rigmor Grindvold, bosatt på Vøyenenga i Bærum.

Holihei 236/107 – Lihøgdaeien 15

Utskilt fra 236/46 Lihøgda (eier Omar Lien) i 1946, og beholdt av hans hustru Ingrid Reidun Lien (i uskiftet bo) da hun i 1968 solgte Lihøgda til Arne Marin Kvalvik – se Lihøgdaeien 21. Da hadde hun først skilt ut en tilleggsparcell på 2,5 dekar (236/180 Lihøgda II), som i 1969 ble sammenføyd med Holihei til én eiendom. I 1987 ble eiendommen solgt til Arne Opheim (f. 1936) fra Lommedalen. Han solgte den videre i 1998 til Monica Martinussen (f. 1968) og Tommy Lien (f. 1971) fra Notodden. Siden 2000 eies Holihei av Lisa Rigmor Grindvold, bosatt på Vøyenenga i Bærum. Eiendommen er på 4,1 dekar.

Neskastet nr. 2 236/41 – ved siden av Lihøgdaeien 32

Utskilt fra Øver-Øgarden Nes i 1929 og solgt til Ludvik Otto Hafnor (1863–1938) for 525 kroner. Han var fra rundt 1910 eier av naboeiendommen Neskastet (236/18 Utstranda 491), og synes så ha kjøpt 236/41 som tilleggsparcell. Etter hans død ble de to eiendommene i 1964 overtatt av arvingene (seks barn). Etter kjøp og salg av andeler dem imellom satt Egil Johansen (f. 1951) i Oslo som eier av begge eiendommene. Han solgte i 2004 Neskastet (Utstranda 491) til Sylvia Annett Weddegjerde og Evald Magnus Skildebrant, og beholdt selv Neskastet 2 som frittseiendom. Eiendommen er på 1,2 dekar.

Veslehaugen 236/72 – Lihøgdaeien 32

Utskilt fra 236/22 Haug (Lihøgdaeien 35) i 1940, og i 1941 solgt til Mary Holmen (f. 1906) for 1.950 kroner. I 1946 solgte Mary Syversen f.

Holmen og hennes mann Alfred Syversen eiendommen til Bergljot Falch (f. 1900). Hun solgte den videre i 1953 til Kristian Fossum (f. 1910). Siden 1979 eies den av Olaug Arnhild Vik (f. 1947), bosatt i Oslo.

Skaubo 236/85 – Lihøgdaeien 38

Utskilt fra 236/22 Haug (Lihøgdaeien 35) i 1942, og i 1945 solgt til Ole Magnus Grorud (f. 1895) for 1.000 kroner. Eiendommen eies i dag av hans dødsbo.

Fjellgløtt 236/76 – Lihøgdaeien 40

Utskilt fra 236/22 Haug (Lihøgdaeien 35) i 1941 og solgt til Einar Gustav Jansson (f. 1904) for 1.875 kroner. I 1971 ble eiendommen solgt til sønnen, Egil Gustav Jansson (f. 1946). Han satt med den til 1982, da den ble solgt til Grethe Larsen (f. 1958) og Bent Tandberg (f. 1956). I 1987 ble Inger Johanne Sverdrup (f. 1959) og John Simpson (f. 1956) eiere. De solgte eiendommen i 1992 til Hans Jørgen Johansen og Hege Mandal. Siden 1995 eies Fjellgløtt av Jan Oluf Hagen (f. 1947) fra Bærum.

Tvebo 236/89 – Lihøgdaeien 41

Utskilt fra 236/57 Lunheim i 1942, og i 1945 solgt til Gunnar Grorud for 1.000 kroner. I 1960 ble det utskilt og solgt en tomt (236/153 Finnebo II – Engene 14). I 1969 ble Tvebo (fortsatt ubebygd) solgt til Dagny Hansen (f. 1909) for 1.000 kroner. I 1988 var det hjemmelsovergang til hennes arvinger, hvoretter en av dem, Tore Christoffer Hansen (f. 1946) overtok hytteeiendommen som gave. Han solgte den samme år til Kurt Nilsen (f. 1961). I 1993 ble den skjøttet over til Teknisk Prosjektservice AS i Sandvika. Siden 2002 har Kurt Nilsen vært eier. Han er bosatt på Bogstad i Oslo, og er også eier av 236/22 Haug (Lihøgdaeien 35).

Asperoa 236/77 – Lihøgdaeien 42

Utskilt i 1941 og solgt til Karl Johan Jansson (f. 1897) for 2.000 kroner. Han solgte eiendommen i 1943 til Aslaug Thorstensen (f. 1901), Rolf A. Thorstensen (f. 1903) og Gunnar Thorstensen (f. 1906). I 1961 fikk Aslaug Klarlund f. Thorstensen utstedt auksjonsskjøte som eeneier, og solgte samme år eiendommen videre til Aase Bergene. Siden 1986 eies Asperoa av Anne Cathrine von Zernichow (f. 1962), bosatt i Oslo.

Holeheimen 236/86 – Lihøgdaiveien 44

Utskilt fra 236/22 Haug (Lihøgdaiveien 35) i 1942 og solgt til Henny Martinsen (f. 1911) for 7.250 kroner (i kjøpesummen var inkludert 236/87 og 88 – se nedenfor). Henny Martinsen giftet seg seinere samme år med Mads Arvid Larsen Fuglerud, som overtok som hjemmelshaver i 1977 etter testamente. Seinere eiere har vært: 1977 Inge Thorleif Fuglerud (f. 1917), 1982 Egil Jansson (f. 1946), 1993 Phatthanit Jansson (f. 1963), 2002 Svein Ståle Urbye, og siden 2005 Lars Moxheim. Han er bosatt i Stavanger. Medregnet to tilleggsparceller (236/87 Madsbo og 236/88 Aspehaugen) er eiendommen på 8,6 dekar.

Engelia II 236/90 – Lihøgdaiveien 45

Utskilt fra 236/22 Haug (Lihøgdaiveien 35) i 1942 og solgt til Leif Berget (f. 1914) for 260 kroner. Han kjøpte samme år en tilleggsparcell (236/91 Engelia III) fra 236/88 Aspehaugen, som seinere er sammenføyd med 236/90 til én eiendom. Leif Berget solgte samme år eiendommen til Harald Andresen (f. 1892) for 13.500 kroner. Seinere eier har vært: 1947 Harald Chr. Lund, ukjent år Klara Tøien, 1972 Kaare N. Granå (f. 1916), og siden 1982 Tor Wollebæk (f. 1941), bosatt på Jar i Bærum. Eiendommen er på 1,7 dekar.

Engene

Brøtherstua 236/134 – Engene 11

Utskilt fra 236/37 Engene i 1955 og solgt til Leif Riis Brøther (f. 1914) for 3.500 kroner. I 1980 ble eiendommen solgt til Aud Blegen Svindland (f. 1928). Hun solgte den videre i 1984 til Sissel Walum (f. 1959) og Bjørnar Østgaard (f. 1939). Fra 1992 var Milostiva Bentzen (f. 1945) i Oslo eier. Hun solgte eiendommen i 2001 til Petter Andresen. Siden 2002 eies den av Jo Grøslandsbråten (f. 1966), bosatt på Geilo. Etter sammenføring i 1979 med en tilleggsparcell (236/144 Brøtherstua II, kjøpt fra Engene i 1958) er eiendommen på 1,7 dekar.

Bjørnehiet 236/104 – Engene 12

Utskilt fra 236/37 Engene i 1944, og i 1945 solgt til Finn Finngaard (f. 1912) for 1.200 kroner. I 1953 solgte han eiendommen til Bjørn

Syversen (f. 1921) for 15.000 kroner. I 1960 ble en tomt (236/154 Finnebo I) utskilt og solgt. Seinere eiere av Bjørnehiet har vært: 1978 Kristin Sars Ellefsen (f. 1946), 1987 Bjørn Røhme Berger (f. 1954), 1996 Ståle Heldal (f. 1964), 2001 Linda Jeanette Hellton og Tim Andresen. Siden 2003 har sistnevnte vært ene-eier. Tim Andresen (f. 1974) er samboer med Jeanette Kristin Larsen (f. 1978). De har én datter Nora Kristin (f. 2008).

Finnebo II 236/153 – Engene 14

Utskilt i 1960 fra 236/89 Tvebo (Lihøgdaiveien 31), og i 1962 solgt til Finn Syversen (f. 1926) for 200 kroner. Han kjøpte samme år to tilleggsparceller (236/154 og 155), og solgte den samlede eiendommen (0,8 dekar) til Margit Pettersen (f. 1906) for 13.000 kroner. I 1969 var det hjemmelsovergang til datteren Anne-Lise Vang (f. 1939). Hun solgte eiendommen i 1987 til Karsten Follestad (f. 1925), bosatt i Vestre Ådal. I 1987 solgte han til May Liv Steinhovden (f. 1957) fra Bekkestua i Bærum. I 2005 ble Camilla Zachariassen Karlsrud på Sollihøgda ny eier. Hun solgte i 2006 til Anne Harila.

Engelia 236/68 – Engene 16

Utskilt fra 236/37 Engene (Engene 2) i 1940, og i 1941 solgt til eierens sønn, Leif Johansen Berget (f. 1914) for 1.900 kroner. I 1943 solgte han tomta til Harald Nybraaten (f. 1901) for 500 kroner. I 1967 ble eiendommen kjøpt av Kjell Bækkelund (f. 1930), som i 1982 solgte den til Erling Ørstavik (f. 1953) og Aase-Marit Junker Ørstavik (f. 1953). I 1995 ble Hilde Margrethe Bye (f. 1966) og Martin Hybertsen (f. 1968) i Hønefoss nye eiere. Siden 1997 eies eiendommen av Jørgen Lundsveen (f. 1971), bosatt på Hamar. Eiendommen er på 2,1 dekar.

Tyrihaugen 236/106 – Engene 20

Utskilt fra 236/37 Engene i 1945. I 1957 ble det tinglyst skjøte til Carl Dihle (f. 1909) for 20.000 kroner. Han kjøpte i 1974 en tilleggsparcell (236/190), som i 1979 ble sammenføyd med Tyrihaugen til én eiendom. Siden 1979 eies hytta av Ola Tveiten Dihle (f. 1950), bosatt i Askim.

Solvang 236/159 – Engene 21

Utskilt fra 236/37 Engene i 1961, og i 1962 solgt til Olaf og Solveig Kravik for 3.300 kroner.

I 1988 ble eiendommen solgt til Anders Torvik (f. 1925). Siden 1994 eies den av Gro Selvik (f. 1959), bosatt i Hønefoss. Etter kjøp av en tilleggsparsell i 1972 er eiendommen på 1,4 dekar.

Hansebakken 236/103 – Engene 22

Utskilt fra 236/37 Engene i 1944, og i 1949 solgt til Steffen Hansen (f. 1894) for 1.800 kroner. Han solgte eiendommen i 1954 til Walter Stærfeldt (f. 1915). Etter ektepakt tinglyst 1963 skulle den være Gerd Stærfeldts særreie. Eier siden 1992 er Frode Stærfeldt (f. 1950), bosatt i Arendal.

Lidarende 236/131 – Engene 23

Utskilt fra 236/37 Engene i 1952, og i 1954 solgt til Gunnar Aavoldsen (f. 1902) for 1.500 kroner. I 1969 ble eiendommen overtatt av datteren Inger Kjønæs (f. 1931). Hun solgte den i 1979 til Agnes Malene Olsen (f. 1925), som satt som eier til 1995, da hun solgte videre til Hege Elisabeth Bergan (f. 1949). Siden 2001 eies Lidarende av Siv Hammerstrøm, bosatt i Stange på Hedmarken. Eiendommen er på 1,4 dekar.

Beritbo 236/117 og 141 – Engene 24

Utskilt i 1949 fra 236/37 Engene, og i 1957 solgt til Otto Magnussen (f. 1922) for 900 kroner. Han kjøpte samtidig en tilleggsparsell fra 236/119 Linnebakken (eier Aage Junker) for 175 kroner. Siden 1962 eies eiendommen av Sven Ingvald Johnsen (f. 1929), bosatt i Oslo.

Tovebu 236/125 – Engene 25

Utskilt fra 236/37 Engene i 1951, og i 1953 solgt til Sigurd Lehne (f. 1906) for 2.000 kroner. I 1974 ble eiendommen solgt til datteren Tove Strømmen (f. 1936) med bruksrett for Helga og Sigurd Lehne i deres levetid. Eiendommen er på 2,3 dekar. Siden 2000 eies den av Svein Ole Strømmen (f. 1960), bosatt i Oslo.

Finnstua 236/84 – Engene 26

Utskilt fra 236/37 Engene i 1944 og solgt til Carl Finngård (f. 1908) for 1.000 kroner. Han solgte eiendommen i 1950 til Ragnar Kirk (f. 1902). Seinere eiere har vært: 1968 Lina Moe (f. 1890), 1971 Kari Moe O'Neill (f. 1931), 1990 Jorunn Marie Skog Eriksen (f. 1933), 1999 Sjelda Ay Han og Ole Morten Jensen, og siden

2000 Ingunn Løvgren Bock, bosatt på Rykkinn i Bærum.

Larslia 236/122 – Engene 30

Utskilt fra 236/37 Engene i 1950, og i 1955 solgt til Karl Alfred Larsen (f. 1905) for 2.000 kroner. I 1986 var det hjemmelsovergang til hans kone Borghild Larsen (f. 1902), og ved gaveskjøte samme år ble Ole Andreas Wister (f. 1925) ny eier. Siden 2005 eies Larslia av Asbjørg og Christian Gans Rømming.

Fagerhøy 236/121 – Engene 35

Utskilt i 1950 fra 236/37 Engene og solgt til Aage Magnus Junker (f. 1915) for 800 kroner. Han var bosatt på Jar i Bærum, og kjøpte samtidig naboeiendommen (236/118 Toppenhaug – Engene 37). Siden 2006 eies Fagerhøy av Birgitte Bull Junker og Henrik Matias Junker, bosatt på Bekkestua i Bærum.

Toppenhaug 236/118 – Engene 37

Utskilt i 1949 fra 236/37 Engene, og i 1954 solgt til Aage Magnus Junker (f. 1915) for 500 kroner. Han var bosatt på Jar i Bærum, og kjøpte samtidig en tilleggsparsell (236/119 Linnebakken). Aage Magnus Junker døde i 2007. Hans hustru Marit Junker (f. 1920) var eier til sin død i 2009, da sønnen Henrik Matias Junker og hans hustru Birgitte Bull Junker overtok.

Nedre Nesvei

Heggeli – festetomt 9 under Nedre Nes – Nedre Nesvei 11

Festet i 1969 av Sven Ingolf Hegge (f. 1920) i 25 år mot årlig avgift 400 kroner. I 1979 ble festetiden forlenget til 99 år. Siden 1991 eies hytte med festerett av Ulf Krister Vassdal (f. 1944) og Lena Astrid Pedersen (f. 1945), bosatt på Lillestrøm.

Festetomt 10 under Nedre Nes – Nedre Nesvei 13

Festet i 1967 av Per Rolf Simonsen (f. 1927) i 15 år mot årlig avgift 350 kroner.

Festetomt 11 under Nedre Nes – Nedre Nesvei 21

Festet i 1968 av Rolf Edgar Berg (f. 1927) fra Oslo i 15 år mot årlig avgift 350 kroner. Siden 1997 eies hytte med festerett av Thormod Lærum (f. 1949), bosatt i Lier.

Festetomt 12 under Nedre Nes – Nedre Nesvei 23

Festet i 1975 av Arthur Olaf Berger (f. 1910) fra Oslo i 15 år mot årlig avgift 400 kroner. I 1982 ble festetiden forlenget med 65 år (fra 1982). I 2004 solgte Finn Berger og Ove Berger hytte med festerett til søskenparet Erik Bjørgan Rymso og Nina Rymso, begge bosatt i Lier.

236/191 – Nedre Nesvei 25

Festetomt under Nedre Nes, festet i 1968 av Aud Evensen (f. 1918) og Arne Evensen (f. 1915) i 25 år mot årlig avgift 350 kroner, med rett til fornyelse. I 1995 ble festeavtalen overtatt av Svein Edmund Farstad (f. 1958) og Eva Sonja Farstad (f. 1951) fra Rykkinn i Bærum. Siden 2008 eies hytta av Kjell Svein Nilsen og Ellen-Merete Faldin, bosatt i Oslo. Eiendommen er på 0,8 dekar.

Festetomt 6 under Nedre Nes – Nedre Nesvei 27

Festet i 1969 av Kristian Eriksen (f. 1926) i 15 år mot årlig avgift 350 kroner. I 1979 kjøpte Lorang Eriksen (f. 1956) hytta. Han satt som eier til 1985, da han solgte den videre til Hans Torkildsen (f. 1928). I 1999 solgte Jofrid Torkildsen hytte med festerett til Solfrid M. og Terje Sagsveen.

Festetomt 7 under Nedre Nes – Nedre Nesvei 29

Festet i 1969 av Trygve Eriksen (f. 1903) i 25 år mot årlig avgift 350 kroner, med rett til fornyelse og innløsning. Siden 1987 eies hytte med festerett av Lill Rymso (f. 1946), bosatt i Lier.

Festetomt 3 under Nedre Nes – Nedre Nesvei 31

Festet i 1968 av John Korterød (f. 1917) i 25 år mot årlig avgift 350 kroner. Året etter (1969) ble festekontrakten transportert til Nils Knut Colling (f. 1903), som samme år kjøpte hytta på

parsellen for 35.000 kroner. I 1985 ble hytte med festerett solgt til Egil Colling (1936–2009), med tinglyst bruks- og råderett for Anna og Nils K. Colling i deres levetid eller så lenge de måtte ønske.

Festetomt 8 under Nedre Nes – Nedre Nesvei 33

Festet i 1969 av Ragnar Steen Nessem (f. 1913) i 25 år mot årlig avgift 400 kroner. Siden 1994 eies hytte med festerett av Jens Broge Andersen (f. 1943) og Turid Helene Tuftin (f. 1942), bosatt i Viulsveien på Ringerike.

Festetomt 13 under Nedre Nes – Nedre Nesvei 35

Festet i 1977 av Arne Johan Jacobsen Lande (f. 1919) i 81 år (fra 1968) mot årlig avgift 350 kroner.

Solbakke 236/33 – Nedre Nesvei 37

Utskilt fra 236/25 Sørli i 1919, og i 1920 solgt til malermester W.M. Ekeberg & Søn for 3.800 kroner. Wilhelm Martinsen Ekeberg og sønnen Fredrik Ekeberg var eiere til 1952, da eiendommen ble solgt til Åsmund Jon Thorvik (f. 1912) for 15.000 kroner. I 1995 overtok Ella Bergljot Thorvik (f. 1919), og siden 2003 eies eiendommen av Helge Thorvik, bosatt på Kolsås i Bærum.

Ancasro 236/156 – Nedre Nesvei 39

Utskilt fra Nedre Nes i 1961, og i 1964 (sammen med en tilleggsparcell 236/167 Ancasro II) solgt til Anne Margrethe Hoff (f. 1917) fra Oslo 1.100 kroner. Siden 2007 eies eiendommen av Morten Thorvaldsen. Siden 1969 har eieren av denne parsellen festet en ubebygd tilleggstomt i lia øst for hytta (festetomt 5 under Nedre Nes).

Dalkoia 236/109 – Nedre Nesvei 41 og 43

Utskilt fra Nedre Nes i 1946, og i 1947 solgt til eiernes bror Paul Næss (1916-1991) for 500 kroner. Etter hans død i 1991 eies eiendommen av hans kone Ingrid Næss f. Folvik (f. 1926), bosatt i Oslo. Etter sammenføring i 1988 med to tilleggsparceller (236/168 og 185), kjøpt fra Nedre Nes i 1963 og 1972, er eiendommen på 2,5 dekar.

Kilder til Hole bygdebok

De mest brukte kildene er forkortet som følger:

- | | | | |
|-----------------------|---|---|---|
| Briså (1996) | Benedicte Gamborg Briså: Fra romertid til svartedauen – hovedoppgave i historie (Oslo 1996). | Krokkskogen (1977) | Per Hohle, H.O. Christophersen og Reidar Holtvedt: Krokkskogen (Oslo 1977). |
| Christophersen (1961) | H.O. Christophersen: På gamle veier og nye stier i Oslomarka (Oslo 1961). | Lagesen (1927) | A. Lagesen: Ringerikske slekter I. Slekter fra Hole og Tyristrand. Oslo 1927. |
| DN | Diplomatarium Norvegicum. | Lagesen (1930) | A. Lagesen: Ringerikske slekter II. Slekter fra Haug, anneks til Norderhov. Oslo 1930. |
| Gran | T.O. Gran: Dragon Paal Pedersen Putten og hans nærmeste slekt (Hønefoss 1906). | Lagesen (1935) | A. Lagesen: Ringerikske slekter III. Slekter fra Norderhov hovedsogn. Oslo 1935. |
| Guldal (1985) | Folkeminner fra Hole – nytt opptrykk av flere småskrifter, utgitt av Bygdebokkomiteen i Hole (Hole 1985). | Lyse (1976) | Peter Lyse: Attved Tyrifjorden. Målføre og tradisjon frå Ringerike. Oslo 1976. |
| Halvorsen (1954) | Eyvind Fjeld Halvorsen: Litt om den store Mannedauden på Ringerike, i heftet Ringerike 1954-55. | NGV | Oluf Rygh m.fl.: Norske Gaardnavne V (bind 5: Buskerud). Kristiania 1909. |
| Halvorsen (1955) | Eyvind Fjeld Halvorsen: Det offentlige godset på Ringerike før reformasjonen, i heftet Ringerike 1955-56. | NRJ | Norske Regnskaber og Jordebøger fra det 16de Aarhundrede I-V (Kristiania/Oslo 1885-1983). |
| Halvorsen (1956) | Eyvind Fjeld Halvorsen: Litt om noen Ringeriks-gårder i middelalderen, i heftet Ringerike 1956-57. | Nilsson | Biskop Jens Nilssøns Visitatsbøger og Reiseoptegnelser 1574-1597 (ved dr. Yngvar Nielsen, Kristiania 1885). |
| Halvorsen (1960) | Eyvind Fjeld Halvorsen: Odelsbønder og leilendinger på Ringerike i 1624, i heftet Ringerike 1960-61. | Ropeid I, II og III
Schjander/Graff: | Hønefoss (1952, 1965 og 1968).
Atle Graff: Streiftog på Krokkskogen med Fredrik Schjander d.e.
Hønefoss 2005. |
| Halvorsen (1961) | Eyvind Fjeld Halvorsen: De første husmennene på Ringerike, i heftet Ringerike 1961-62. | Slåtto (1973) | Registrering av kulturhistoriske minnesmerker på Røyse (gjennomført i 1973, etter oppdrag fra Ringerike historielag). |
| Halvorsen (1983) | Eyvind Fjeld Halvorsen: Skattemantallet fra 1528 på Ringerike, i heftet Ringerike 1983. | Slåtto (1981) | Torbjørn Slåtto: Midtskogen – fra finneplass til skoggård, i heftet Ringerike 1981, s. 15-17. |
| Halvorsen (1985) | Eyvind Fjeld Halvorsen: Diplomer som kilder til Ringerikes historie i middelalderen, i heftet Ringerike 1985. | Tveiten (1914) | Gunnar Tveiten: Hole herred Ringerike. En bygdebeskrivelse (Hole 1914, nytt opplag Hole 1982). |
| Harsson (1987) | Margit Harsson: Skolehistorie for Hole til 1940. Utgitt av Hole kommune ved bygdebokkomiteen (1987). | V.V. | Varg Villvoll – pseudonymet til bygdehistorikeren Jon Guldal (1885-1958). Hans rikholdige arkiv ble gitt av familien til Hole kommune, og er i dag basen i Hole bygdearkiv. |
| Harsson (1995) | Margit Harsson: 2000 stedsnavn i Hole. | Wiel (1743) | Iver Wiel: Beskrivelse over Ringeriges og Hallingdals Fogderi. Utdrag av "Topographisk Journal", Christiania 1802-05. Oslo 1970. |
| Harsson (2000) | Margit Harsson: Stein – en storgård på Ringerike (Hole 2000). | | |
| Holtvedt (1953) | Reidar Holtvedt: Historier fra Krokkskauen, Oslo 1953. | | |
| Holtvedt (1985) | Reidar Holtvedt: Historier fra Krokkskauen, Oslo 2. utgave 1985. | | |
| Hringariki | Medlemsblad for Ringerike Slekthistorielag (1991-2009). | | |
| Hønefoss (1915) | Færden, Engebret M. (red.): Hønefoss – byens historie (1915). | | |
| Kraft (1835) | Jens Kraft: Det Nordenfjeldske Norge – topographisk-statistisk beskrevet (Christiania 1835). | | |
| Kraft (1848) | Jens Kraft: Historisk-topographisk Haandbog over Kongeriget Norge 1845-1848 (Christiania 1848). | | |
| | | Borgen, Per Otto | Ringerike. By- og bygdeleksikon (Drammen 2000). |
| | | Buskerud fylkeskommune | Spor i Ringeriksjord. Tilleggsutredning kulturminner Ringeriksbanen (1994). |
| | | Bærums Jernverk | Leverandørliste (trekøl) 1777 og 1779, med kart over miler og kølveier (registrert av Jan M. Larsen, kopi i Hole bygdearkiv). |

Andre kilder

Folketellinger	1801, 1865 og 1900.	Norske gårdsbruk	Utgaver 1948 (Bind VII, Buskerud fylke I – Forlaget Norske gårdsbruk, diplomingeniør Lars Berg, Oslo 1948) og 1990 (Buskerud fylke, bind I – Forlaget S.K. Granum DA, Krøderen 1990).
Fornminner i Buskerud	Universitetets Oldsaksamlings rapport om topografisk-arkeologisk registrering for det økonomiske kartverket – Hole kommune (Oslo 1985).	Norske Rigsregistranter	Kildesamling (bind VIII).
GAB	Register over eiendommer (Statens kartverk).	Odelsjordebok	Odelsjordebok for Hadelands fogderi 1615 og 1616 (avskrevet av E.F. Halvorsen).
Genealogisk Datasentral		Pantebøker/-registre	Avskrifter gjort på Statsarkivet, Kongsberg.
Ringerike	Kirkebøker fra Hole og Norderhov (utdrag – på CD-rom).	Ringerike	Lokalhistorisk hefte (årganger 1922–2008), utgitt av Ringerikes ungdomslag, Ringerike historielag og Ringerikes Museum.
Guldal, Jon	Diverse avisartikler, notater, manuskripter og dokumenter, samlet i Hole bygdearkiv.	Ringerike historielag	Registrering av kulturhistoriske minnesmerker i kommunene Hole og Ringerike, vedrørende Røyse, Steinsfjeringen og Sundvolden, samlet i 1973. Medarbeidere: Torbjørn Slåtto, Hans Erlandsen og Hartvig Brobekk (stensilhefte).
Halvorsen, E.F.'s ekserpter	Ekserpter av gårdsnavn fra Hole og Ringerike (kopi i Hole bygdearkiv). (Et ekserpt = utdrag, skriftlig resymé).	Ringerike slekts-historielag	Tingbøker fra Ringerike 1652–1664 (oversettelser).
Halvorsen, E.F.	Litt om styre og stell på Ringerike i gamle dager, i heftet Ringerike 1962-63.	Ringerikes Blad	Diverse årganger.
Halvorsen, E.F.	Litt om ættegransking på Ringerike, i heftet Ringerike 1964-65.	SEFRAK-registret	Eiendomsinformasjon, utgitt av Statens kartverk.
Halvorsen E.F.	Ringerikes historie i middelalderen, i heftet Ringerike 1984.	Seterlister 1823	Seterlister for Hole 1823 (med en del kart) – fra Statsarkivet, kopi i Hole bygdearkiv.
Halvorsen E.F.	Manntallene fra 1664-66, i heftet Ringerike 1987.	Skattematrikkelen	1647 Bind V (Buskerud fylke), redigert av Rolf Fladby og Steinar Imsen (Oslo 1971).
Harsson, Margit	Gamle gårder og gårdsnavn i Hole, i heftet Ringerike 1992.	Skattematrikler	Skattematrikler 1647, 1762, 1838, 1886 og 1904 samt matrikkellutkast 1950.
Hodne, Ørnulf	Jørgen Moe og folkeeventyrene (Universitetsforlaget 1979).	Skifteprotokoller	Skiftekort, avlest på Statsarkivet i Kongsberg og kopier i Ringerike bibliotek, Hønefoss.
Hole i bilder 1850–1950	Utgitt av Bygdebokkomiteen i Hole (1981).	Solberg, Thorleif	Tingbøker fra Ringerike 1670–1699 (oversettelser).
Hole herredsstyre	Diverse møteprotokoller.	Sørensen, Einar	Skysstasjoner og gjestgiverier i Buskerud (Drammen 1983).
Karlsen, Sigurd	Sætrer i Hole Krokskog – håndskrevet manus (udatert), kopi i Hole bygdearkiv.	Univ. Oldsaksamling	Registrering utført av bygdebokforfatter i Universitetets Oldsaksamlings arkiv, Oslo.
Larsen, Jan Martin	Det var kølabrenninga som heldt liv ti dom – artikkel i Norsk Skogbruksmuseums årbok 14 (Elverum 1996).	Vibe, Johan	Topografisk-historisk beskrivelse over Buskeruds Amt (Kristiania 1895).
Lydbåndintervjuer	Eldre holeværing intervjuet av Margit og Bjørn Geirr Harsson, Ingebjørg Gjesvik Liljedahl, Kjeld Nørgaard og Astrid Viktil (38 lydbånd i Hole bygdearkiv).	Voss, Valentin	Guribysagas historie (Bærum 1934). Maskinskrevet manus, kopi i Hole bygdearkiv.
Mandtal	Mandtal over de Contribuerende til Hole Kirke ved Incassationen for Aarene 1824–1830 (avskrift i Hole bygdearkiv).	Yttri, Ole Engebretsen	Pål Putten og Hans Grenader sin slekt, i <i>Hringariki</i> nr. 1/2005.
Manntall 1664 og 1666	Prestemanntallene 1664 og 1666, avskrevet av E.F. Halvorsen (kopi i Hole bygdearkiv).	Ødegaard, Olaf	Buskerud Amts Veivæsen 1838–1914 (Drammen 1916).
Militærrulle 1699	”Rulle offuer de Enrollerede Bønder udi Hoelle och Nørdrehougs Præstegjelder saavit velædle Hr. Capitain Erasmus Ollufsens Compagnie, 9. November 1699” – (kopi i Hole bygdearkiv).		
Minneoppgaver	Innsamling av minnestoff til Landslaget for lokalhistorie 1995, samlet av Margit Harsson og Astrid Viktil (21 oppgaver – kopier i Hole bygdearkiv).		
Norsk Historisk Leksikon	Norsk Historisk Leksikon – redigert av Rolf Fladby, Steinar Imsen og Harald Winge (2. utgave – Cappelen 1995).		

Mynt, mål og vekt

Gamle uttrykk for mynt, mål og vekt som er benyttet i boka:

MYNT

- Fram til 1813: 1 riksdaler (rdl.) = 4 ort = 96 skilling (sk.).
1813-1816: Riksbankdaler (lite brukt).
1816-1875: 1 spesidaler (spd.) = 5 ort = 120 skilling (sk.).
Fra 1875: 1 krone = 100 øre
(1 spesidaler ble i 1875 vekslet inn til 4 kroner)

VEKT

- Før 1824: 1 skippund = 4 fjerdinger = 20 lispund = 185,17 kg.
1 fjerding = 46,29 kg.
1 lispund = 9,26 kg.
1 lispund = 36 bismesmerker.
1 spann = 30 bismesmerker = 7,72 kg.
1 bismeserpund = 12 skålpund = 24 bismesmerker
Fra 1824: 1 skippund = 4 fjerdinger = 20 lispund = 159,396 kg.

KORNMÅL

- Før 1824: 1 tønne = 4 kvarter = 8 skjegger = 12 settinger = 48 kanner = 192 potter = 145,8 liter.
1 kvarter = 36,45 liter.
1 skjeppe = 18,2 liter.
1 setting = 12,15 liter.
1 pot = 0,76 liter.
Etter 1824: 1 tønne = 4 kvarter = 8 skjegger = 16 settinger = 144 potter = 138,974 liter.

Landskyld var den avgift som jordleieren, leilendingen, betalte til jordeieren. Den ble oppgitt i kornvarer (1 skippund tunge = 20 lispund) og huder (1 hud = 12 skinn), smør, fisk og mange andre slags varer. Landskylda var fast fordi den også lå til grunn for skattetaksten på gårdene.

Landskyld i middelalderen:

- 1 forngild mark = 1 markebol = 8 øresbol = 3 ertugebol.
Fra ca. 1500 til 1838: 1 skippund = 4 fjerdinger = 20 lispund.
Matrikkelskyld 1838: 1 skylddaler = 5 ort = 120 skilling.
Matrikkelskyld 1886: 1 skyldmark = 100 øre.

Noen steder, særlig på Vestlandet (men også på Ringerike) ble landskylda oppgitt i smørmål:

- 1 hefsebol = 4 ½ spann
= 6 ¾ bismesmerker, eller
1 laupsland = 1 laup smør
= 4 spann (1 spann = ca. 7,72 kg.)

«Lispund tunge» betydde vekt i korn eller mel. Men enheter som skippund og lispund fungerte også som verdimål for eierparter i gårder og bruk. Kjøp og salg av jord gjaldt nesten alltid en viss del av skylda, det var ytterst sjelden tale om et avgrenset jordstykke «steint og reint». Eierpartene var som oftest «ideelle» – de tilsvarte ikke et bestemt avgrenset jordstykke. Slik kunne en gård eller bruk ha flere forskjellige eiere, selv om bare én husstand brukte gården eller bruket. Skyldiendom kan sammenliknes med pengelån til en bonde i dag mot pant i gården, med den forskjell at det formelt ikke gir eiendomsrett.

Bygsel står for bygselrett, dvs. rett til å bygsle eller leie gården bort. Den som eide den største parten av skylda, hadde bygselretten. I tilfelle to eller flere eide like mye, hadde «bestemann» retten, dvs. adelsmann gikk foran embetsmann og borger, og disse gikk foran bonden.

I tidligere utgitte bind av Hole bygdebok er det oppdaget følgende feil:¹

Bind 1 – Årnesfjerdings

S. 68 (Søndre Vik):

Marie (f. 1887), yngste datter av garver Mathias Arnesen og hustru Maren Pauline, ble gift med Peter Olai Hansen (1874–1935) fra Lødingen, og de fikk seks barn: Petra Marie (1914–1988), Rolf (f. 1915), Lilly Asora (1917–1970), Irma (f. 1919), Bjørn (f. 1922) og Elvira. Før hun giftet seg, fikk Marie en sønn Øivind (f. 1909) med Thorvald Andreassen Løken (f. 1887). (Info fra Odd Wiik, Lørenskog.)

S. 154 (Kroksundødegården):

Ole (f. 1723) som midt på siden er nevnt som en av Anders Paulsens to sønner, var ikke sønn av Anders Paulsen, men av Anders Olsen og Barbro Helgesdatter (eiere av Rørvika fra 1728 – se bind 5 s. 252–253).

S. 405 (Nedre Løken):

Ole Pedersen Løkens to sønner Peder og Nils var trolig fra et tidligere ekteskap (konas navn ukjent) – se bind 5 s. 56.

S. 455 (Søndre Rudsødegården):

Ole Andersen (1723–1796) ble i 1755 eier av Søndre Rudsødegården (han var født i 1723, ikke i 1716). Vi kjenner sju av deres barn (Gudbjørg hører ikke hjemme her): Anders, Ole, Guttorm, Maria, Jørgen, Maria og Abigael – se bind 5 s. 255–256.

S. 456 (Søndre Rudsødegården):

Av barna til Ole Olsen Rudsødegård og Anne Danielsdatter kjenner vi kun datteren Marie (f. 1785). Ole (f. 1785) og Anders (f. 1789) var ikke sønner her, de var drenger på gården i 1801.

S. 460 (Søndre Rudsødegården):

Anne Johbraaten beholdt seterløgka på Nordsetra da hun solgte gården til søsteren Oline i 1943 (den lå ikke på Sørsetra).

Bind 2 – Steinsfjerdings

S. 76 (Mo – husmannsplassen Høymyr):

Christine Engebretsdatter og Hans Evensen hadde minst ni barn (se bind 5 s. 629–630), og deres datter Anne (f. 1819) ble ikke gift Eriksen på Faltinrud på Røyse. Hun ble gift med husmann Hans Gulbrandsen (1817–1884), som i 1850 satt i Gomnes-eie og i 1865 i Storbråten i Frøysuåsen. Deres datter Martine (f. 1845) ble gift med Erik Olsen i Øvre Faltinrud – se bind 3 s. 244 og 386, og bind 5 s. 628–629.

S. 104 (Solhaug – Prestegårdsveien 46):

Karoline Brattholt (1891–1974) var fra Roterud i Haug (ikke fra Mylla på Hadeland).

S. 116 (Søndre Bjørnstad):

Anders Olsen Midtskogen var sønn av Ole Eriksen Midtskogen og hans første hustru Mari Jensdatter Velo – se omtale av Midtskogen i bind 5 s. 782–783.

S. 248–249 (Søndre Vegstein):

Anne Sofie Olsdatter og Gunder Larsens to sønner var ikke tvillinger: Martin (f. 1877) og Gunnar (f. 1880).

S. 250 (Lilleby):

Jørgen Andreas Erichsen (1865–1940).

S. 276–277 (Hungerholt):

Ragnhild (f. 1768), datter av Jøran Andersdatter og Jørgen Olsen Bye, er feilaktig kalt Gjertrud på s. 277 (i forbindelse med hennes 2. ekteskap med Peder Utviken).

S. 290 (Øver-Nigarden Hårum):

Ingeborg Johannesdatter Hurum og Guttorm Josvassen Næss hadde fire barn (ikke to): Johannes, Ole, Josva og Kari – se bind 5 s. 455.

S. 371 (Husmannsplassen Livøre eller Turis):

I barneflokk til Turi Engebretsdatter og Andreas Johannessen er de fire sistnevnte (Anton, Johannes, Karl og Martinus) ikke hjemmehørende her (de var sønnesønner). Ikke nevnt blant barna er Johan (f. 1871, seinere i Fossum) og Martin (g.m. Anna Eriksen fra Vegårdsfjerdings, minst åtte barn: Thorleif, Inger, Anton, Eivind, Johannes, Karl, Edvard og Martinus). Andreas Johannessen (f. 1848) døde i Turis i 1937. Det var sønnen Martin Johannessen og hans familie som seinere flyttet til Slepa ved Storelva. (Info fra Anna Nordby, Hønefoss.)

¹ Se også bind 2 s. 768, bind 3 s. 714–715 og bind 4 s. 1031–1032.

S. 486 (Jomfruland under Stein):

Tosten Jomfrulands kone het Mari Pedersdatter, og var fadder i en dåp i 1719 (da Lisbeth Hansdatters uekte barn Christen ble døpt). Dermed er det lite trolig at Tosten var gårdsgutten som fikk barn med gårdeierens datter. (Info fra Kaare Olsen, Oslo.)

Bind 3 – Røyse (Holefjerdings)

S. 59 (Mo – skogteig 23/13 Steinlaussetra):

Ole Christoffersen Løbben, som kjøpte seterløgga med skog i 1903, bodde ikke i Utvika, men på Sollihøgda.

S. 170 (Nedre Fjelstad):

Martin Olsen Fjelstad (f. 1842) ble i 1887 gift med Inger Marie Kristiansdatter Ullern (hun het ikke Jensdatter).

S. 271 (Berg):

Anne Jensdatter Berg hadde tre døtre i sitt ekteskap med Anders Jørgensen Bye (Lårvika): Maria (f. og d. 1797), Maria (f. 1798) og Ragne (f. 1799). Jonas (f. 1806) og Anne (f. 1808) var fra hans andre ekteskap, med Anne Johnsdatter Laarvigen – se bind 5 s. 59–60.

Bind 4 – Røyse (Årnesfjerdings)

S. 91 (Oppistua Søhol):

Hans Andreas Aslesen Søhol (1845–1914) giftet seg i 1873 i Solvorn i Sogn med Karen Pedersdatter Kildedal fra Solvorn, og de fikk seks barn: Anders, Martin, Karl, Peder, Kari og Kirstine. Han døde i 1914 av kreft, og var maler av yrke. (Info fra Solbjørg Søhoel Flåm, Førde.)

S. 329 (Svarstadenga):

Utførlig slektsinfo om etterkommerne til Marte Thorsdatter Trøgstadieie og Jens Evensen Svarstad er å finne i Svarstad-mappa i Hole bygdarkiv. (Etter Ellen Gilhuus, Hønefoss.)

S. 343 (Sørjordshaugen ved Svarstad):

Christianne Nedreas, gift med Hans Benedict Undset Svarstad, var født i 1917 og døde i 1996.

S. 349 (bilde):

Bruket i bakgrunnen på bildet er Badstuhagen, og ikke Tangerud (Petters).

S. 353 (Nylenne under Svarstad):

Karen Kirstine Johannesdatter (f. 1843) og Kristian Andreassen Rørvikeie fikk minst tre barn: Anne Randine (f. 1876), Karl Johan (f. 1879) og Mathilde Emilie (1882–1883) – se bind 4 s. 577 og bind 5 s. 281 (Koperud under Rørvika).

S. 448 (Øvre Leinstrand under Bønsnes):

Kristian Gabrielsen og Lise Andersdatter fikk tre barn (merk fødselsår på Gabriel): Anna (f. 1875), Gabriel (f. 1883) og Jacob (f. og d. 1885, d. sju måneder gammel). Anna ble gift med skredermester Edvard Olsen (f. 1868) i Skjærdalen, og de fikk fire barn: Borghild (f. 1897, g. 1922 m. Ole Henriksen Jahren f. 1898, to barn: Henry Egil f. 1922 og Per 1925–1985), Lina (f. 1898), Kristi (f. 1899, g. 1921 m. Gunnar Vig fra Norderhov) og Gunvor (f. 1901). (Info fra Terje Lehne.)

S. 621 (bilde):

Det øverste bildet på side 621 er av Karoline Olsdatter f. Fure og Engebret Olsen Mosengen, og ikke av Anne Maria Engebretsdatter Fjeld og Peder Svenson.

S. 681–696 (Pamperud og Rudshaugen):

På bildetekst s. 682 skal det stå Karl Anton Syversen Ruud (1874–1959). På bildetekster s. 682, 683, 684 og 696 skal det stå Anne Mathilde Gomnes Ruud (1877–1958). På bildetekster s. 681 og 696 skal det stå Olava Syversdatter Gomnes Engebretsen (1878–1971).

S. 782 (Svenskerud eller Solheim):

Mari Olsdatter og Daniel Nilsen Fjelds eldste sønn Nils (f. 1760) døde ikke som liten. Han flyttet til Lier, hvor han var gift to ganger og fikk mange barn.

S. 804 (Fredrikstad med Ekra og Fjeld):

Dessverre er det oppgitt fire dødsår som er feil. De riktige er: Arnt Grønvold (1890–1977), Åsmund Nicolai Grønvold (1921–2004), Ingrid Dahl (1919–2002) og Rakel Grønvold (1923–1942). Astrid Grønvold (1915–2000) ble g.m. Johan Martinsen Krogh (1913–1958) fra Mjøndalen, og de fikk én datter Grethe (f. 1944, g.m. Svein Hellandsvik, to barn: Cathrine Astrid og Knut Johan). (Info fra Grethe Hellandsvik, Brattvåg.)

S. 922 (Søndre Gomnes):

Adolf Augustsen Fuhre (f. 1875) var født på Tyrstrand som sønn av Maren Sofie Andersdatter (f. 1846) fra Trøgstad i Østfold (hennes far kom fra Dælin i Lunner) og Svante August Pettersen (f. 1842) fra Galtviken, Gamle Sillerud i Årjäng, Sverige. Adolf ble satt bort til Fure på Modum da han var 5 år gammel. (Info fra Odd Kjetil Berg, Jevnaker.)

S. 939–940 (Knipen):

Aase Mathea f. Gilhuus og Anders Gulbrandsen Loe fikk sju barn. De to som er uteglemt i bind 4, er Anne Dorthea (f. og d. 1879, d. 10 uker gammel) og Aagot (1902–1971, g.m. Einar Sofus Syvertsen f. 1900, ingen barn). Gulbrand (1883–1965) utvandret til USA i 1903 (ugift). Olaf Andreas (f. 1887) ble g.m. Gina Gundersdatter Trommald (f. 1873) fra Modum (ingen barn). Anne Dorthea (f. 1891) emigrerte til USA i 1909, og giftet seg med Henry Braget (1882–1942). Hun døde i barselseng cirka 1919. (Info fra Ellen Gilhuus, Hønefoss.)

S. 965–966 (Ødegården – Solstad):

Edin Ruud var gift med Marie Kittelsen (født 1919, død 1990). Catho Johan Ruuds datter Bente (f. 1963) og Stein Askjellrud fikk tre barn: Ida (f. 1984), Stian (f. og d. 1987) og Silje (f. 1992).